Bhadantasāriputtattherena katā

“Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgaho”tipi vohāritā

VINAYASAṄGAHAṬṬHAKATHĀ

Buddhavasse 2552 Marammavasse 1370 AD. 2008

ဘဒန္တသာရိပုတ္တတ္ထေရေန ကတာ

“ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟော”တိပိ

ဝေါဟရိတာ

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ

မရမ္မရဋ္ဌေ သာသနိကပ္ပမုခဋ္ဌာန

မုဒ္ဒဏယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၃၄ မရမ္မဝဿေ ၁၃၅၂ ၁၉၉၀

Romanized from Myanmar version published in 1991

© Buddhasāsana Society

Aṭṭhakathā Series 06

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

၂၄၄၉၈

သုတေသနစာကြည့်တိုက်
သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

ဘဒန္တသာရိပုတ္တတ္ထေရေန ကတာ
“ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟော”တိပိ
ဝေါဟရိတာ

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ

မရမ္မရဋ္ဌေ သာသနိကပ္ပမုခဋ္ဌာန
မုဒ္ဒကယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿော ၂၅၃၄ | မရမ္မဝဿော ၁၃၅၂ | ၁၉၉၁

Vinayasaṅgahaṭṭhakathā

	Mātikā			Piṭṭhaṅka
	Ganthārambhakathā	...	...	1
1.	Divāseyyavinicchayakathā	...	...	2
2.	Parikkhāravinicchayakathā	...	...	4
3.	Bhesajjādikaraṇavinicchayakathā	...	...	8
4.	Viññattivinicchayakathā	...	...	15
5.	Kulasaṅgahavinicchayakathā	...	...	18
6.	Macchamaṁsavinicchayakathā	...	...	25
7.	Anāmāsavinicchayakathā	...	...	28
8.	Adhiṭṭhānavikappanavinicchayakathā	...	...	31
9.	Cīvaravippavāsavinicchayakathā	...	...	41
10.	Bhaṇḍapaṭisāmanavinicchayakathā	...	...	47
11.	Kayavikkayasamāpattivinicchayakathā	...	...	52
12.	Rūpiyādipaṭiggahaṇavinicchayakathā	...	...	55
13.	Dānalakkhaṇādivinicchayakathā	...	...	70
14.	Pathavīkhaṇanavinicchayakathā	...	...	74
15.	Bhūtagāmavinicchayakathā	...	...	78
16.	Sahaseyyavinicchayakathā	...	...	83
17.	Mañcapīṭhādisaṁghikasenāsanesu paṭipajjitabbavinicchayakathā			86
18.	Kālikavinicchayakathā	...	...	93
19.	Kappiyabhūmivinicchayakathā	...	...	109
20.	Paṭiggahaṇavinicchayakathā	...	...	112
21.	Pavāraṇāvinicchayakathā	...	...	123
22.	Pabbajjāvinicchayakathā	...	...	133
23.	Nissayavinicchayakathā	...	...	164

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ	....	....	၁
၁-ဒိဝါသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂
၂-ပရိက္ခာရဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၄
၃-ဘေသဇ္ဇာဒိကရဏဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၈
၄-ဝိညတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၅
၅-ကုလသင်္ဂဟဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၈
၆-မစ္ဆမံသဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၅
၇-အနာမာသဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၈
၈-အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၃၁
၉-စီဝရဝိပ္ပဝါသဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၄၁
၁၀-ဘဏ္ဍပဋိသာမနဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၄၇
၁၁-ကယဝိက္ကယသမာပတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၅၂
၁၂-ရူပိယာဒိပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၅၅
၁၃-ဒါနလက္ခဏာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၇၀
၁၄-ပထဝီခဏနဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၇၄
၁၅-ဘူတဂါမဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၇၈
၁၆-သဟသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၈၃
၁၇-မဉ္စပီဌာဒိသံဃိကသေနာသနေသု ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယကထာ			၈၆
၁၈-ကာလိကဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၉၃
၁၉-ကပ္ပိယဘူမိဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၀၉
၂၀-ပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၁၂
၂၁-ပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၂၃
၂၂-ပဗ္ဗဇ္ဇာဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၃၃
၂၃-နိဿယဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၆၄

Mātikā			Piṭṭhaṅka
24. Sīmāvinicchayakathā	...	...	178
25. Uposathapavāraṇāvinicchayakathā	...	...	199
26. Vassūpanāyikavinicchayakathā	...	...	214
27. Upajjhāyādivattavinicchayakathā	...	...	223
28. Catupaccayabhājanīyavinicchayakathā	...	...	243
29. Kathinatthāravinicchayakathā	...	...	297
30. Garubhaṇḍavinicchayakathā	...	...	301
31. Codanādivinicchayakathā	...	...	309
32. Garukāpattivuṭṭhānavinicchayakathā	...	...	330
33. Kammākammavinicchayakathā	...	...	391
34. Pakiṇṇakavinicchayakathā	...	...	414
Nigamanakathā	...	...	468

Vinayasaṅgahaṭṭhakathāya mātikā niṭṭhitā.

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
၂၄-သီမာဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၇၈
၂၅-ဥပေါသထပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၁၉၉
၂၆-ဝဿူပနာယိကဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၁၄
၂၇-ဥပဇ္ဈာယာဒိဝတ္တဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၂၃
၂၈-စတုပစ္စယဘာဇနီယဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၄၃
၂၉-ကထိနတ္ထာရဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၂၉၇
၃၀-ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယကထာ	—	....	၃၀၁
၃၁-စောဒနာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၃၀၉
၃၂-ဂရုကာပတ္တိဝုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၃၃၀
၃၃-ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၃၉၁
၃၄-ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၄၁၄
နိဂမနကထာ	....	....	၄၆၈

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

Vinayapiṭaka

Vinayasaṅgahaṭṭhakathā

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

Ganthārambhakathā

Vatthuttayaṁ namassitvā, saraṇaṁ sabbapāṇinaṁ.
Vinaye pāṭavatthāya, yogāvacarabhikkhunaṁ.

Vippakiṇṇa’manekattha, Pāḷimuttavinicchayaṁ.
Samāharitvā ekattha, dassayissa’manākulaṁ.

Tatrāyaṁ mātikā—

“Divāseyyā parikkhāro, bhesajjakaraṇampi ca.
Parittaṁ paṭisanthāro, viññatti kulasaṅgaho.

Macchamaṁsaṁ anāmāsaṁ, adhiṭṭhānavikappanaṁ.
Cīvarenavināvāso, bhaṇḍassa paṭisāmanaṁ.

Kayavikkayasamāpatti, rūpiyādipaṭiggaho.
Dānavissāsaggāhehi, lābhassa pariṇāmanaṁ.

Pathavī bhūtagāmo ca, duvidhaṁ sahaseyyakaṁ.
Vihāre saṁghike seyyaṁ, santharitvāna pakkamo.

Kālikānipi cattāri, kappiyā catubhūmiyo.
Khādanīyādipaṭiggāho, paṭikkhepapavāraṇā.

Pabbajjā nissayo sīmā, uposathapavāraṇaṁ.
Vassūpanāyikā vattaṁ, catupaccayabhājanaṁ.

Kathinaṁ garubhaṇḍāni, codanādivinicchayo.
Garukāpattivuṭṭhānaṁ, kammākammaṁ pakiṇṇakan”ti.

ဝိနယပိဋက

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ဝတ္ထုတ္တယံ နမဿိတွာ၊ သရဏံ သဗ္ဗပါဏိနံ။
ဝိနယေ ပါဋဝတ္ထာယ၊ ယောဂါဝစရဘိက္ခုနံ။

ဝိပ္ပကိဏ္ဏ’မနေကတ္ထ၊ ပါဠိမုတ္တဝိနိစ္ဆယံ။
သမာဟရိတွာ ဧကတ္ထ၊ ဒဿယိဿ’မနာကုလံ။

တတြာယံ မာတိကာ—

“ဒိဝါသေယျာ ပရိက္ခာရော၊ ဘေသဇ္ဇကရဏမ္ပိ စ။
ပရိတ္တံ ပဋိသန္ထာရော၊ ဝိညတ္တိ ကုလသင်္ဂဟော။

မစ္ဆမံသံ အနာမာသံ၊ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနံ။
စီဝရေနဝိနာဝါသော၊ ဘဏ္ဍဿ ပဋိသာမနံ။

ကယဝိက္ကယသမာပတ္တိ၊ ရူပိယာဒိပဋိဂ္ဂဟော။
ဒါနဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိ၊ လာဘဿ ပရိဏာမနံ။

ပထဝီ ဘူတဂါမော စ၊ ဒုဝိဓံ သဟသေယျကံ။
ဝိဟာရေ သံဃိကေ သေယျံ၊ သန္ထရိတွာန ပက္ကမော။

ကာလိကာနိပိ စတ္တာရိ၊ ကပ္ပိယာ စတုဘူမိယော။
ခါဒနီယာဒိပဋိဂ္ဂါဟော၊ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ နိဿယော သီမာ၊ ဥပေါသထပဝါရဏံ။
ဝဿူပနာယိကာ ဝတ္တံ၊ စတုပစ္စယဘာဇနံ။

ကထိနံ ဂရုဘဏ္ဍာနိ၊ စောဒနာဒိဝိနိစ္ဆယော။
ဂရုကာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မာကမ္မံ ပကိဏ္ဏက”န္တိ။

1. Divāseyyavinicchayakathā

1. Tattha **divāseyyā**ti divānipajjanaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo— “anujānāmi bhikkhave divā paṭisallīyantena dvāraṁ saṁvaritvā paṭisallīyitun”ti[1] vacanato divā nipajjantena dvāraṁ saṁvaritvā nipajjitabbaṁ. Ettha ca kiñcāpi Pāḷiyaṁ “ayaṁ nāma āpattī”ti na vuttā, vivaritvā nipannadosena pana uppanne vatthusmiṁ dvāraṁ saṁvaritvā nipajjituṁ anuññātattā asaṁvaritvā nipajjantassa **Aṭṭhakathāyaṁ**[2] dukkaṭaṁ vuttaṁ. Bhagavato hi adhippāyaṁ ñatvā Upālittherādīhi Aṭṭhakathā ṭhapitā. “Atthāpatti divā āpajjati, no rattin”ti[3] imināpi cetaṁ siddhaṁ.

2. Kīdisaṁ pana dvāraṁ saṁvaritabbaṁ, kīdisaṁ na saṁvaritabbaṁ? Rukkhapadaraveḷupadarakilañjapaṇṇādīnaṁ yena kenaci kavāṭaṁ katvā heṭṭhā udukkhale upari uttarapāsake ca pavesetvā kataṁ parivattakadvārameva saṁvaritabbaṁ. Aññaṁ gorūpānaṁ vajesu viya rukkhasūcikaṇṭakadvāraṁ[4], gāmathakanakaṁ cakkalakayuttadvāraṁ, phalakesu vā kiṭikāsu vā dve tīṇi cakkalakāni yojetvā kataṁ saṁsaraṇakiṭikadvāraṁ, āpaṇesu viya kataṁ ugghāṭanakiṭikadvāraṁ, dvīsu tīsu ṭhānesu veḷusalākā gopphetvā paṇṇakuṭīsu kataṁ salākahatthakadvāraṁ, dussasāṇidvāranti evarūpaṁ dvāraṁ na saṁvaritabbaṁ. Pattahatthassa kavāṭappaṇāmane pana ekaṁ dussasāṇidvārameva anāpattikaraṁ, avasesāni paṇāmentassa āpatti. Divā paṭisallīyantassa pana parivattakadvārameva āpattikaraṁ, sesāni saṁvaritvā vā asaṁvaritvā vā nipajjantassa āpatti natthi, saṁvaritvā pana nipajjitabbaṁ, etaṁ vattaṁ.

3. Parivattakadvāraṁ kittakena saṁvutaṁ hoti? Sūcighaṭikāsu dinnāsu saṁvutameva hoti. Apica kho sūcimattepi dinne vaṭṭati, ghaṭikāmattepi dinne vaṭṭati, dvārabāhaṁ phusitvā ṭhapitamattepi vaṭṭati, īsakaṁ aphusitepi vaṭṭati, sabbantimena vidhinā yāvatā sīsaṁ nappavisati, tāvatā aphusitepi vaṭṭati. Sace bahūnaṁ vaḷañjanaṭṭhānaṁ hoti, bhikkhuṁ vā sāmaṇeraṁ vā “dvāraṁ āvuso jaggāhī”ti vatvāpi nipajjituṁ vaṭṭati. Atha bhikkhū cīvarakammaṁ vā aññaṁ vā kiñci karontā nisinnā honti, “ete dvāraṁ

1. Vi 1. 48 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 1. 243 piṭṭhe.
3. Vi 5. 217 piṭṭhe.
4. Rukkhasūcidvāraṁ kaṇṭakadvāraṁ (Sī)

၁-ဒိဝါသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ

၁။ တတ္ထ **ဒိဝါသေယျာ**တိ ဒိဝါနိပဇ္ဇနံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယိတု"န္တိ[၁] ဝစနတော ဒိဝါ နိပဇ္ဇန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ "အယံ နာမ အာပတ္တီ"တိ န ဝုတ္တာ၊ ဝိဝရိတွာ နိပန္နဒေါသေန ပန ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဒွါရံ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ အနုညာတတ္တာ အသံဝရိတွာ နိပဇ္ဇန္တဿ **အဋ္ဌကထာယံ**[၂] ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတော ဟိ အဓိပ္ပါယံ ဉတွာ ဥပါလိတ္ထေရာဒီဟိ အဋ္ဌကထာ ဌပိတာ။ "အတ္ထာပတ္တိ ဒိဝါ အာပဇ္ဇတိ, နော ရတ္တိ"န္တိ[၃] ဣမိနာပိ စေတံ သိဒ္ဓံ။

၂။ ကီဒိသံ ပန ဒွါရံ သံဝရိတဗ္ဗံ၊ ကီဒိသံ န သံဝရိတဗ္ဗံ? ရုက္ခပဒရဝေဠုပဒရကိလဉ္ဇပဏ္ဏာဒီနံ ယေန ကေနစိ ကဝါဋံ ကတွာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒုက္ခလေ ဥပရိ ဥတ္တရပါသကေ စ ပဝေသေတွာ ကတံ ပရိဝတ္တကဒွါရမေဝ သံဝရိတဗ္ဗံ။ အညံ ဂေါရူပါနံ ဝဇေသု ဝိယ ရုက္ခသူစိကဏ္ဋကဒွါရံ[၄], ဂါမထကနကံ စက္ကလကယုတ္တဒွါရံ, ဖလကေသု ဝါ ကိဋိကာသု ဝါ ဒွေ တီဏိ စက္ကလကာနိ ယောဇေတွာ ကတံ သံသရဏကိဋိကဒွါရံ, အာပဏေသု ဝိယ ကတံ ဥဂ္ဃာဋနကိဋိကဒွါရံ, ဒွီသု တီသု ဌာနေသု ဝေဠုသလာကာ ဂေါပ္ဖေတွာ ပဏ္ဏကုဋီသု ကတံ သလာကဟတ္ထကဒွါရံ, ဒုဿသာဏိဒွါရန္တိ ဧဝရူပံ ဒွါရံ န သံဝရိတဗ္ဗံ။ ပတ္တဟတ္ထဿ ကဝါဋပ္ပဏာမနေ ပန ဧကံ ဒုဿသာဏိဒွါရမေဝ အနာပတ္တိကရံ၊ အဝသေသာနိ ပဏာမေန္တဿ အာပတ္တိ။ ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တဿ ပန ပရိဝတ္တကဒွါရမေဝ အာပတ္တိကရံ၊ သေသာနိ သံဝရိတွာ ဝါ အသံဝရိတွာ ဝါ နိပဇ္ဇန္တဿ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ သံဝရိတွာ ပန နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဧတံ ဝတ္တံ။

၃။ ပရိဝတ္တကဒွါရံ ကိတ္တကေန သံဝုတံ ဟောတိ? သူစိဃဋိကာသု ဒိန္နာသု သံဝုတမေဝ ဟောတိ။ အပိစ ခေါ သူစိမတ္တေပိ ဒိန္နေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဃဋိကာမတ္တေပိ ဒိန္နေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွါရဗာဟံ ဖုသိတွာ ဌပိတမတ္တေပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဤသကံ အဖုသိတေပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗန္တိမေန ဝိဓိနာ ယာဝတာ သီသံ နပ္ပဝိသတိ၊ တာဝတာ အဖုသိတေပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဗဟူနံ ဝဠဉ္ဇနဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ "ဒွါရံ အာဝုသော ဇဂ္ဂါဟီ"တိ ဝတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဘိက္ခူ စီဝရကမ္မံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကရောန္တာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ "ဧတေ ဒွါရံ

၁-ဝိ ၁-၄၈-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၄၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၅-၂၁၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ရုက္ခသူစိဒွါရံ ကဏ္ဋကဒွါရံ (သီ)

jaggissantī”ti ābhogaṁ katvāpi nipajjituṁ vaṭṭati. Kurundaṭṭhakathāyaṁ pana “upāsakampi āpucchitvā vā,esa jaggissatī’ti ābhogaṁ katvā vā nipajjituṁ vaṭṭati, kevalaṁ bhikkhuniṁ vā mātugāmaṁ vā āpucchituṁ na vaṭṭatī”ti vuttaṁ, taṁ yuttaṁ. Evaṁ sabbatthapi yo yo theravādo vā Aṭṭhakathāvādo vā pacchā vuccati, so sova pamāṇanti gahetabbaṁ.

4. Atha dvārassa udukkhalaṁ vā uttarapāsako vā bhinno hoti aṭṭhapito vā, saṁvarituṁ na sakkoti, navakammatthaṁ vā pana iṭṭhakapuñjo vā mattikādīnaṁ vā rāsi antodvāre kato hoti, aṭṭaṁ vā bandhanti, yathā saṁvarituṁ na sakkoti. Evarūpe antarāye sati asaṁvaritvāpi nipajjituṁ vaṭṭati. Yadi pana kavāṭaṁ natthi, laddhakappameva. Upari sayantena nisseṇiṁ āropetvā nipajjitabbaṁ. Sace nisseṇimatthake thakanakaṁ hoti, thaketvāpi nipajjitabbaṁ. Gabbhe nipajjantena gabbhadvāraṁ vā pamukhadvāraṁ vā yaṁ kiñci saṁvaritvā nipajjituṁ vaṭṭati. Sace ekakuṭṭake gehe dvīsu passesu dvārāni katvā vaḷañjanti, dvepi dvārāni jaggitabbāni, tibhūmakepi pāsāde dvāraṁ jaggitabbameva. Sace bhikkhācārā paṭikkamma lohapāsādasadisaṁ pāsādaṁ bahū bhikkhū divāvihāratthaṁ pavisanti, saṁghattherena dvārapālassa “dvāraṁ jaggāhī”ti vatvā vā “dvārajagganaṁ nāma etassa bhāro”ti ābhogaṁ katvā vā pavisitvā nipajjitabbaṁ. Yāva saṁghanavakena evameva kātabbaṁ. Pure pavisantānaṁ “dvārajagganaṁ nāma pacchimānaṁ bhāro”ti evaṁ ābhogaṁ kātumpi vaṭṭati. Anāpucchā vā ābhogaṁ akatvā vā antogabbhe vā asaṁvutadvāre bahi vā nipajjantānaṁ āpatti. Gabbhe vā bahi vā nipajjanakālepi “dvārajagganaṁ nāma mahādvāre dvārapālassa bhāro”ti ābhogaṁ katvā nipajjituṁ vaṭṭatiyeva. Evaṁ lohapāsādādīsu ākāsatale nipajjantenapi dvāraṁ saṁvaritabbameva.

Ayañhettha saṅkhepo—idaṁ divāpaṭisallīyanaṁ yena kenaci parikkhitte sadvārabandhe ṭhāne kathitaṁ, tasmā abbhokāse vā rukkhamūle vā maṇḍape vā yattha katthaci sadvārabandhe nipajjantena dvāraṁ saṁvaritvāva nipajjitabbaṁ. Sace mahāpariveṇaṁ hoti mahābodhiyaṅgaṇalohapāsādaṅgaṇasadisaṁ bahūnaṁ osaraṇaṭṭhānaṁ, yattha dvāraṁ saṁvutampi saṁvutaṭṭhāne na tiṭṭhati, dvāraṁ alabhantā pākāraṁ āruhitvāpi vicaranti, tattha saṁvaraṇakiccaṁ natthi. Rattiṁ dvāraṁ vivaritvā nipanno aruṇe uggate vuṭṭhāti, anāpatti. Sace pana

ဇဂ္ဂိဿန္တီ”တိ အာဘောဂံ ကတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဥပါသကမ္ပိ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ ‘ဧသ ဇဂ္ဂိဿတီ’တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကေဝလံ ဘိက္ခုနိံ ဝါ မာတုဂါမံ ဝါ အာပုစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထာပိ ယော ယော ထေရဝါဒေါ ဝါ အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ၊ သော သောဝ ပမာဏန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၄။ အထ ဒွါရဿ ဥဒုက္ခလံ ဝါ ဥတ္တရပါသကော ဝါ ဘိန္နော ဟောတိ အဋ္ဌပိတော ဝါ၊ သံဝရိတုံ န သက္ကောတိ၊ နဝကမ္မတ္ထံ ဝါ ပန ဣဋ္ဌကပုဉ္ဇော ဝါ မတ္တိကာဒီနံ ဝါ ရာသိ အန္တောဒွါရေ ကတော ဟောတိ၊ အဋ္ဋံ ဝါ ဗန္ဓန္တိ၊ ယထာ သံဝရိတုံ န သက္ကောတိ။ ဧဝရူပေ အန္တရာယေ သတိ အသံဝရိတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန ကဝါဋံ နတ္ထိ၊ လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။ ဥပရိ သယန္တေန နိဿေဏိံ အာရောပေတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ နိဿေဏိမတ္ထကေ ထကနကံ ဟောတိ၊ ထကေတွာပိ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဂဗ္ဘေ နိပဇ္ဇန္တေန ဂဗ္ဘဒွါရံ ဝါ ပမုခဒွါရံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဧကကုဋ္ဋကေ ဂေဟေ ဒွီသု ပဿေသု ဒွါရာနိ ကတွာ ဝဠဉ္ဇန္တိ၊ ဒွေပိ ဒွါရာနိ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိ၊ တိဘူမကေပိ ပါသာဒေ ဒွါရံ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ဘိက္ခာစာရာ ပဋိက္ကမ္မ လောဟပါသာဒသဒိသံ ပါသာဒံ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထံ ပဝိသန္တိ၊ သံဃတ္ထေရေန ဒွါရပါလဿ “ဒွါရံ ဇဂ္ဂါဟီ”တိ ဝတွာ ဝါ “ဒွါရဇဂ္ဂနံ နာမ ဧတဿ ဘာရော”တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဝါ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယာဝ သံဃနဝကေန ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ပုရေ ပဝိသန္တာနံ “ဒွါရဇဂ္ဂနံ နာမ ပစ္ဆိမာနံ ဘာရော”တိ ဧဝံ အာဘောဂံ ကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အနာပုစ္ဆာ ဝါ အာဘောဂံ အကတွာ ဝါ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ အသံဝုတဒွါရေ ဗဟိ ဝါ နိပဇ္ဇန္တာနံ အာပတ္တိ။ ဂဗ္ဘေ ဝါ ဗဟိ ဝါ နိပဇ္ဇနကာလေပိ “ဒွါရဇဂ္ဂနံ နာမ မဟာဒွါရေ ဒွါရပါလဿ ဘာရော”တိ အာဘောဂံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧဝံ လောဟပါသာဒါဒီသု အာကာသတလေ နိပဇ္ဇန္တေနပိ ဒွါရံ သံဝရိတဗ္ဗမေဝ။

အယဉ္စေတ္ထ သင်္ခေပေါ—ဣဒံ ဒိဝါပဋိသလ္လီယနံ ယေန ကေနစိ ပရိက္ခိတ္တေ သဒွါရဗန္ဓေ ဌာနေ ကထိတံ၊ တသ္မာ အဗ္ဘောကာသေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သဒွါရဗန္ဓေ နိပဇ္ဇန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာဝ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ မဟာပရိဝေဏံ ဟောတိ မဟာဗောဓိယင်္ဂဏလောဟပါသာဒင်္ဂဏသဒိသံ ဗဟူနံ ဩသရဏဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထ ဒွါရံ သံဝုတမ္ပိ သံဝုတဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ၊ ဒွါရံ အလဘန္တာ ပါကာရံ အာရုဟိတွာပိ ဝိစရန္တိ၊ တတ္ထ သံဝရဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ရတ္တိံ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ နိပန္နော အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန

pabujjhitvā puna supati, āpatti. Yo pana “aruṇe uggate vuṭṭhahissāmī”ti paricchinditvāva dvāraṁ asaṁvaritvā rattiṁ nipajjati, yathāparicchedameva vuṭṭhāti, tassa āpattiyeva. **Mahāpaccariyaṁ** pana “evaṁ nipajjanto anādariyadukkaṭāpi na muccatī”ti vuttaṁ.

5. Yo pana bahudeva rattiṁ jaggitvā addhānaṁ vā gantvā divā kilantarūpo mañce nisinno pāde bhūmito amocetvāva niddāvasena nipajjati, tassa anāpatti. Sace okkantaniddo ajānantopi pāde mañcakaṁ āropeti, āpattiyeva. Nisīditvā apassāya supantassa anāpatti. Yopi ca “niddaṁ vinodessāmī”ti caṅkamanto patitvā sahasā vuṭṭhāti, tassapi anāpatti. Yo pana patitvā tattheva sayati, na vuṭṭhāti, tassa āpatti.

Ko muccati, ko na muccatīti? **Mahāpaccariyaṁ** tāva “ekabhaṅgena nipannako eva muccati. Pāde pana bhūmito mocetvā nipannopi yakkhagahitakopi visaññībhūtopi na muccatī”ti vuttaṁ. **Kurundaṭṭhakathāyaṁ** pana “bandhitvā nipajjāpitova muccatī”ti vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana “yo caṅkamanto mucchitvā patito tattheva supati, tassapi avisayatāya āpatti na dissati. Ācariyā pana evaṁ na kathayanti, tasmā āpattiyevāti Mahāpadumattherena vuttaṁ. Dve pana janā āpattito muccantiyeva, yo ca yakkhagahitako, yo ca bandhitvā nipajjāpito”ti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Divāseyyavinicchayakathā samattā.

---

2. Parikkhāravinicchayakathā

6. **Parikkhāro**ti samaṇaparikkhāro. Tatrāyaṁ kappiyākappiyaparikkhāravinicchayo[1]—keci tālapaṇṇacchattaṁ anto vā bahi vā pañcavaṇṇena suttena sibbitvā vaṇṇamaṭṭhaṁ karonti, taṁ na vaṭṭati. Ekavaṇṇena pana nīlena vā pītakena vā yena kenaci suttena anto vā bahi vā

1. Vi-Ṭṭha 1. 251 piṭṭhādīsu.

ပဗုဇ္ဈိတွာ ပုန သုပတိ၊ အာပတ္တိ။ ယော ပန “အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာဝ ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ရတ္တိံ နိပဇ္ဇတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ အာပတ္တိယေဝ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဧဝံ နိပဇ္ဇန္တော အနာဒရိယဒုက္ကဋာပိ န မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။

၅။ ယော ပန ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဇဂ္ဂိတွာ အဒ္ဓါနံ ဝါ ဂန္တွာ ဒိဝါ ကိလန္တရူပေါ မဉ္စေ နိသိန္နော ပါဒေ ဘူမိတော အမောစေတွာဝ နိဒ္ဒါဝသေန နိပဇ္ဇတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ သစေ ဩက္ကန္တနိဒ္ဒေါ အဇာနန္တောပိ ပါဒေ မဉ္စကံ အာရောပေတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ နိသီဒိတွာ အပဿာယ သုပန္တဿ အနာပတ္တိ။ ယောပိ စ “နိဒ္ဒံ ဝိနောဒေဿာမီ”တိ စင်္ကမန္တော ပတိတွာ သဟသာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿပိ အနာပတ္တိ။ ယော ပန ပတိတွာ တတ္ထေဝ သယတိ, န ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ အာပတ္တိ။

ကော မုစ္စတိ၊ ကော န မုစ္စတီတိ? **မဟာပစ္စရိယံ** တာဝ “ဧကဘင်္ဂေန နိပန္နကော ဧဝ မုစ္စတိ။ ပါဒေ ပန ဘူမိတော မောစေတွာ နိပန္နောပိ ယက္ခဂဟိတကောပိ ဝိသညီဘူတောပိ န မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတောဝ မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ယော စင်္ကမန္တော မုစ္ဆိတွာ ပတိတော တတ္ထေဝ သုပတိ၊ တဿပိ အဝိသယတာယ အာပတ္တိ န ဒိဿတိ။ အာစရိယာ ပန ဧဝံ န ကထယန္တိ၊ တသ္မာ အာပတ္တိယေဝါတိ မဟာပဒုမတ္ထေရေန ဝုတ္တံ။ ဒွေ ပန ဇနာ အာပတ္တိတော မုစ္စန္တိယေဝ၊ ယော စ ယက္ခဂဟိတကော,ယော စ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတော”တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဒိဝါသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂-ပရိက္ခာရဝိနိစ္ဆယကထာ

၆။ **ပရိက္ခာရော**တိ သမဏပရိက္ခာရော။ တတြာယံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိက္ခာရဝိနိစ္ဆယော[၁]—ကေစိ တာလပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ ပဉ္စဝဏ္ဏေန သုတ္တေန သိဗ္ဗိတွာ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ ကရောန္တိ၊ တံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကဝဏ္ဏေန ပန နီလေန ဝါ ပီတကေန ဝါ ယေန ကေနစိ သုတ္တေန အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sibbituṁ, chattadaṇḍaggāhakaṁ salākapañjaraṁ vā vinandhituṁ vaṭṭati, tañca kho thirakaraṇatthaṁ vaṭṭati, na vaṇṇamaṭṭhatthāya. Chattapaṇṇesu makaradantakaṁ vā aḍḍhacandakaṁ vā chindituṁ na vaṭṭati. Chattadaṇḍe gehatthambhesu viya ghaṭako vā vāḷarūpakaṁ vā na vaṭṭati. Sacepi sabbattha āraggena lekhā dinnā hoti, sāpi na vaṭṭati. Ghaṭakaṁ vā vāḷarūpakaṁ vā bhinditvā[1] dhāretabbaṁ, lekhāpi ghaṁsitvā vā apanetabbā, suttakena vā daṇḍo veṭhetabbo. Daṇḍabunde pana ahicchattakasaṇṭhānaṁ vaṭṭati. Vātappahārena acalanatthaṁ chattamaṇḍalikaṁ rajjukehi gāhetvā daṇḍe bandhanti, tasmiṁ bandhanaṭṭhāne valayamiva ukkiritvā lekhaṁ ṭhapenti, sā vaṭṭati.

7. Cīvaramaṇḍanatthāya nānāsuttakehi satapadisadisaṁ sibbantā āgantukapaṭṭaṁ ṭhapenti, aññampi yaṁ kiñci sūcikammavikāraṁ karonti, paṭṭamukhe vā pariyante vā veṇiṁ vā saṅkhalikaṁ vā muggaraṁ vā evamādi sabbaṁ na vaṭṭati, pakatisūcikammameva vaṭṭati. Gaṇṭhikapaṭṭakañca pāsakapaṭṭakañca aṭṭhakoṇampi soḷasakoṇampi karonti, tattha agghiyagayamuggarādīni[2] dassenti, kakkaṭakkhīni ukkiranti, sabbaṁ na vaṭṭati, catukoṇameva vaṭṭati, koṇasuttapīḷakā ca cīvare ratte duviññeyyarūpā vaṭṭanti. Kañjikapiṭṭhakhali-allikādīsu cīvaraṁ pakkhipituṁ na vaṭṭati, cīvarakammakāle pana hatthamalasūcimalādīnaṁ dhovanatthaṁ kiliṭṭhakāle ca dhovanatthaṁ vaṭṭati, gandhaṁ vā lākhaṁ vā telaṁ vā rajane pakkhipituṁ na vaṭṭati.

Rajanesu ca haliddiṁ ṭhapetvā sabbaṁ **mūlarajanaṁ** vaṭṭati, mañjiṭṭhiñca tuṅgahārañca ṭhapetvā sabbaṁ **khandharajanaṁ** vaṭṭati. Tuṅgahāro nāma eko sakaṇṭakarukkho, tassa haritālavaṇṇaṁ **khandharajanaṁ** hoti. Loddañca kaṇḍulañca ṭhapetvā sabbaṁ **tacarajanaṁ** vaṭṭati. Allipattañca nīlipattañca ṭhapetvā sabbaṁ **pattarajanaṁ** vaṭṭati. Gihiparibhuttakaṁ pana allipattena ekavāraṁ rajituṁ vaṭṭati. Kiṁsukapupphañca kusumbhapupphañca ṭhapetvā sabbaṁ **puppharajanaṁ** vaṭṭati. **Phalarajane** pana na kiñci na vaṭṭati[3].

8. Cīvaraṁ rajitvā saṅkhena vā maṇinā vā yena kenaci na ghaṭṭetabbaṁ, bhūmiyaṁ jāṇukāni nihantvā hattheti gahetvā doṇiyampi na ghaṁsitabbaṁ. Doṇiyaṁ vā phalake vā ṭhapetvā ante gāhāpetvā hatthena paharituṁ.

1. Chinditvā (Sī) 2. Agghiyagadāmuggarādīni (Sī) 3. Vi-Ṭṭha 3. 407 piṭṭhe.

သိဗ္ဗိတုံ, ဆတ္တဒဏ္ဍဂ္ဂါဟကံ သလာကပဉ္ဇရံ ဝါ ဝိနန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဉ္စ ခေါ ထိရကရဏတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ, န ဝဏ္ဏမဋ္ဌတ္ထာယ။ ဆတ္တပဏ္ဏေသု မကရဒန္တကံ ဝါ အဍ္ဎစန္ဒကံ ဝါ ဆိန္ဒိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆတ္တဒဏ္ဍေ ဂေဟတ္ထမ္ဘေသု ဝိယ ဃဋကော ဝါ ဝါဠရူပကံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ သဗ္ဗတ္ထ အာရဂ္ဂေန လေခါ ဒိန္နာ ဟောတိ၊ သာပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဃဋကံ ဝါ ဝါဠရူပကံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ[၁] ဓာရေတဗ္ဗံ၊ လေခါပိ ဃံသိတွာ ဝါ အပနေတဗ္ဗာ၊ သုတ္တကေန ဝါ ဒဏ္ဍော ဝေဌေတဗ္ဗော။ ဒဏ္ဍဗုန္ဒေ ပန အဟိစ္ဆတ္တကသဏ္ဌာနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝါတပ္ပဟာရေန အစလနတ္ထံ ဆတ္တမဏ္ဍလိကံ ရဇ္ဇုကေဟိ ဂါဟေတွာ ဒဏ္ဍေ ဗန္ဓန္တိ၊ တသ္မိံ ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဝလယမိဝ ဥက္ကိရိတွာ လေခံ ဌပေန္တိ၊ သာ ဝဋ္ဋတိ။

၇။ စီဝရမဏ္ဍနတ္ထာယ နာနာသုတ္တကေဟိ သတပဒိသဒိသံ သိဗ္ဗန္တာ အာဂန္တုကပဋ္ဋံ ဌပေန္တိ၊ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ သူစိကမ္မဝိကာရံ ကရောန္တိ၊ ပဋ္ဋမုခေ ဝါ ပရိယန္တေ ဝါ ဝေဏိံ ဝါ သင်္ခလိကံ ဝါ မုဂ္ဂရံ ဝါ ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပကတိသူစိကမ္မမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကဉ္စ ပါသကပဋ္ဋကဉ္စ အဋ္ဌကောဏမ္ပိ သောဠသကောဏမ္ပိ ကရောန္တိ၊ တတ္ထ အဂ္ဃိယဂယမုဂ္ဂရာဒီနိ[၂] ဒဿေန္တိ၊ ကက္ကဋက္ခီနိ ဥက္ကိရန္တိ၊ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ၊ စတုကောဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ကောဏသုတ္တပိဠကာ စ စီဝရေ ရတ္တေ ဒုဝိညေယျရူပါ ဝဋ္ဋန္တိ။ ကဉ္ဇိကပိဋ္ဌခလိအလ္လိကာဒီသု စီဝရံ ပက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ စီဝရကမ္မကာလေ ပန ဟတ္ထမလသူစိမလာဒီနံ ဓောဝနတ္ထံ ကိလိဋ္ဌကာလေ စ ဓောဝနတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂန္ဓံ ဝါ လာခံ ဝါ တေလံ ဝါ ရဇနေ ပက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ရဇနေသု စ ဟလိဒ္ဒိံ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ **မူလရဇနံ** ဝဋ္ဋတိ၊ မဉ္ဇိဋ္ဌိဉ္စ တုင်္ဂဟာရဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ **ခန္ဓရဇနံ** ဝဋ္ဋတိ။ တုင်္ဂဟာရော နာမ ဧကော သကဏ္ဋကရုက္ခော၊ တဿ ဟရိတာလဝဏ္ဏံ **ခန္ဓရဇနံ** ဟောတိ။ လောဒ္ဒဉ္စ ကဏ္ဍုလဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ **တစရဇနံ** ဝဋ္ဋတိ။ အလ္လိပတ္တဉ္စ နီလိပတ္တဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ **ပတ္တရဇနံ** ဝဋ္ဋတိ။ ဂိဟိပရိဘုတ္တကံ ပန အလ္လိပတ္တေန ဧကဝါရံ ရဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကိံသုကပုပ္ဖဉ္စ ကုသုမ္ဘပုပ္ဖဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ **ပုပ္ဖရဇနံ** ဝဋ္ဋတိ။ **ဖလရဇနေ** ပန န ကိဉ္စိ န ဝဋ္ဋတိ[၃]။

၈။ စီဝရံ ရဇိတွာ သင်္ခေန ဝါ မဏိနာ ဝါ ယေန ကေနစိ န ဃဋ္ဋေတဗ္ဗံ၊ ဘူမိယံ ဇာဏုကာနိ နိဟန္တွာ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ဒေါဏိယမ္ပိ န ဃံသိတဗ္ဗံ။ ဒေါဏိယံ ဝါ ဖလကေ ဝါ ဌပေတွာ အန္တေ ဂါဟာပေတွာ ဟတ္ထေန ပဟရိတုံ

၁-ဆိန္ဒိတွာ (သီ) ၂-အဂ္ဃိယဂဒါမုဂ္ဂရာဒီနိ (သီ) ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။

pana vaṭṭati, tampi muṭṭhinā na kātabbaṁ. Porāṇakattherā pana doṇiyampi na ṭhapesuṁ. Eko cīvaraṁ gahetvā tiṭṭhati, aparo hatthe katvā[1] hatthena paharati. Cīvarassa kaṇṇasuttakaṁ na vaṭṭati, rajitakāle chinditabbaṁ. Yaṁ pana "anujānāmi bhikkhave kaṇṇasuttakan"ti[2] evaṁ anuññātaṁ, taṁ anuvāte pāsakaṁ katvā bandhitabbaṁ rajanakāle lagganatthāya. Gaṇṭhikepi sobhākaraṇatthaṁ lekhā vā pīḷakā vā na vaṭṭati, nāsetvā paribhuñjitabbaṁ.

9. Patte vā thālake vā āraggena lekhaṁ karonti anto vā bahi vā, na vaṭṭati. Pattaṁ bhamaṁ āropetvā majjitvā pacanti "maṇivaṇṇaṁ karissāmā"ti, na vaṭṭati, telavaṇṇo pana vaṭṭati. Pattamaṇḍale bhittikammaṁ na vaṭṭati, makaradantakaṁ pana vaṭṭati.

Dhamakaraṇachattakassa upari vā heṭṭhā vā dhamakaraṇakucchiyaṁ vā lekhā na vaṭṭati, chattamukhavaṭṭiyaṁ panassa lekhā vaṭṭati.

10. Kāyabandhanassa sobhanatthaṁ tahiṁ tahiṁ diguṇaṁ suttaṁ koṭṭenti, kakkaṭakkhīni uṭṭhāpenti, na vaṭṭati, ubhosu pana antesu dasāmukhassa thirabhāvāya diguṇaṁ koṭṭetuṁ vaṭṭati. Dasāmukhe pana ghaṭakaṁ vā makaramukhaṁ vā deḍḍubhasīsaṁ vā yaṁ kiñci vikārarūpaṁ kātuṁ na vaṭṭati, tattha tattha acchīni dassetvā mālākammādīni vā katvā koṭṭitakāyabandhanampi na vaṭṭati, ujukameva pana macchakaṇṭakaṁ vā khajjūripattakaṁ vā maṭṭhakapaṭṭikaṁ vā katvā koṭṭetuṁ vaṭṭati. Kāyabandhanassa dasā ekā vaṭṭati, dve tīṇi cattāripi vaṭṭanti, tato paraṁ na vaṭṭanti. Rajjukakāyabandhanaṁ ekāmeva vaṭṭati, pāmaṅgasaṇṭhānaṁ pana ekampi na vaṭṭati, dasā pana pāmaṅgasaṇṭhānāpi vaṭṭati, bahurajjuke ekato katvā ekena nirantaraṁ veṭhetvā kataṁ bahurajjukanti na vattabbaṁ, taṁ vaṭṭati.

Kāyabandhanavidhe aṭṭhamaṅgalādikaṁ yaṁ kiñci vikārarūpaṁ na vaṭṭati, paricchedalekhāmattaṁ vaṭṭati. Vidhakassa ubhosu antesu thirakaraṇatthāya ghaṭakaṁ karonti, ayampi vaṭṭati.

11. Añjaniyaṁ itthipurisacatuppadasakuṇarūpaṁ vā mālākammalatākammamakaradantakagomuttaka-aḍḍhacandakādibhedaṁ vā vikārarūpaṁ na vaṭṭati, ghaṁsitvā

1. Hatthena gahetvā (Ka)   2. Vi 3. 400 piṭṭhe.

ပန ဝဋ္ဋတိ၊ တမ္ပိ မုဋ္ဌိနာ န ကာတဗ္ဗံ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ပန ဒေါဏိယမ္ပိ န ဌပေသုံ။ ဧကော စီဝရံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အပရော ဟတ္ထေ ကတွာ[၁] ဟတ္ထေန ပဟရတိ။ စီဝရဿ ကဏ္ဏသုတ္တကံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ရဇိတကာလေ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကဏ္ဏသုတ္တက"န္တိ[၂] ဧဝံ အနုညာတံ၊ တံ အနုဝါတေ ပါသကံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ ရဇနကာလေ လဂ္ဂနတ္ထာယ။ ဂဏ္ဌိကေပိ သောဘာကရဏတ္ထံ လေခါ ဝါ ပီဠကာ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ နာသေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

၉။ ပတ္တေ ဝါ ထာလကေ ဝါ အာရဂ္ဂေန လေခံ ကရောန္တိ အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တံ ဘမံ အာရောပေတွာ မဇ္ဇိတွာ ပစန္တိ "မဏိဝဏ္ဏံ ကရိဿာမာ"တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေလဝဏ္ဏော ပန ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တမဏ္ဍလေ ဘိတ္တိကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ၊ မကရဒန္တကံ ပန ဝဋ္ဋတိ။

ဓမကရဏဆတ္တကဿ ဥပရိ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဓမကရဏကုစ္ဆိယံ ဝါ လေခါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တမုခဝဋ္ဋိယံ ပနဿ လေခါ ဝဋ္ဋတိ။

၁၀။ ကာယဗန္ဓနဿ သောဘနတ္ထံ တဟိံ တဟိံ ဒိဂုဏံ သုတ္တံ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ ကက္ကဋက္ခီနိ ဥဋ္ဌာပေန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဘောသု ပန အန္တေသု ဒသာမုခဿ ထိရဘာဝါယ ဒိဂုဏံ ကောဋ္ဋေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒသာမုခေ ပန ဃဋကံ ဝါ မကရမုခံ ဝါ ဒေဍ္ဍုဘသီသံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဝိကာရရူပံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ အစ္ဆီနိ ဒဿေတွာ မာလာကမ္မာဒီနိ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋိတကာယဗန္ဓနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဇုကမေဝ ပန မစ္ဆကဏ္ဋကံ ဝါ ခဇ္ဇူရိပတ္တကံ ဝါ မဋ္ဌကပဋ္ဋိကံ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကာယဗန္ဓနဿ ဒသာ ဧကာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ တတော ပရံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ ရဇ္ဇုကကာယဗန္ဓနံ ဧကမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနံ ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒသာ ပန ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗဟုရဇ္ဇုကေ ဧကတော ကတွာ ဧကေန နိရန္တရံ ဝေဌေတွာ ကတံ ဗဟုရဇ္ဇုကန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။

ကာယဗန္ဓနဝိဓေ အဋ္ဌမင်္ဂလာဒိကံ ယံ ကိဉ္စိ ဝိကာရရူပံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိစ္ဆေဒလေခါမတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဓကဿ ဥဘောသု အန္တေသု ထိရကရဏတ္ထာယ ဃဋကံ ကရောန္တိ၊ အယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၁၁။ အဉ္ဇနိယံ ဣတ္ထိပုရိသစတုပ္ပဒသကုဏရူပံ ဝါ မာလာကမ္မလတာကမ္မမကရဒန္တကဂေါမုတ္တကအဍ္ဎစန္ဒကာဒိဘေဒံ ဝါ ဝိကာရရူပံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဃံသိတွာ

၁-ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ(က)   ၂-ဝိ ၃-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ။

vā bhinditvā vā yathā vā na paññāyati, tathā suttakena veṭhetvā vaḷañjetabbā. Ujukameva pana caturaṁsā vā aṭṭhaṁsā vā soḷasaṁsā vā añjanī vaṭṭati. Heṭṭhatopissā dve vā tisso vā vaṭṭalekhāyo vaṭṭanti, gīvāyampissā pidhānakabandhanatthaṁ ekā vaṭṭalekhā vaṭṭati.

Añjanīsalākāyapi vaṇṇamaṭṭhakammaṁ na vaṭṭati, añjanīthavikāyapi yaṁ kiñci nānāvaṇṇena suttena vaṇṇamaṭṭhakammaṁ na vaṭṭati. Eseva nayo kuñcikakosakepi. Kuñcikāya vaṇṇamaṭṭhakammaṁ na vaṭṭati, tathā sipāṭikāya. Ekavaṇṇasuttena pana yena kenaci yaṁ kiñci sibbituṁ vaṭṭati.

12. Ārakaṇṭakepi vaṭṭamaṇikaṁ vā aññaṁ vā vaṇṇamaṭṭhaṁ na vaṭṭati, gīvāyaṁ pana paricchedalekhā vaṭṭati. Pipphalikepi maṇikaṁ vā pīḷakaṁ vā yaṁ kiñci uṭṭhāpetuṁ na vaṭṭati, daṇḍake pana paricchedalekhā vaṭṭati. Nakhacchedanaṁ valitakaṁyeva karonti, tasmā taṁ vaṭṭati. Uttarāraṇiyaṁ vāpi araṇidhanuke vā uparipellanadaṇḍake vā mālākammādi yaṁ kiñci vaṇṇamaṭṭhaṁ na vaṭṭati. Pellanadaṇḍakassa pana vemajjhe maṇḍalaṁ hoti, tattha paricchedalekhāmattaṁ vaṭṭati. Sūcisaṇḍāsaṁ karonti, yena sūciṁ ḍaṁsāpetvā ghaṁsanti, tattha makaramukhādikaṁ yaṁ kiñci vaṇṇamaṭṭhaṁ na vaṭṭati, sūciḍaṁsanatthaṁ pana mukhamattaṁ hoti, taṁ vaṭṭati.

Dantakaṭṭhacchedanavāsiyampi yaṁ kiñci vaṇṇamaṭṭhaṁ na vaṭṭati, ujukameva kappiyalohena ubhosu vā passesu caturaṁsaṁ vā aṭṭhaṁsaṁ vā bandhituṁ vaṭṭati. Kattaradaṇḍepi yaṁ kiñci vaṇṇamaṭṭhaṁ na vaṭṭati, heṭṭhā ekā vā dve vā vaṭṭalekhā upari ahicchattakamakuḷamattañca vaṭṭati.

13. Telabhājanesu visāṇe vā nāḷiyaṁ vā alābuke vā āmaṇḍasārake vā ṭhapetvā itthirūpaṁ purisarūpañca avasesaṁ sabbampi vaṇṇamaṭṭhakammaṁ vaṭṭati. Mañcapīṭhe bhisibimbohane bhūmattharaṇe pādapuñchane caṅkamanabhisiyā sammuñjaniyaṁ kacavarachaḍḍanake rajanadoṇikāya pānīya-uḷuṅke pānīyaghaṭe pādakathalikāya phalakapīṭhake valayādhārake daṇḍādhārake pattapidhāne tālavaṇṭe bījaneti etesu sabbaṁ mālākammādi vaṇṇamaṭṭhakammaṁ vaṭṭati.

14. Senāsane pana dvārakavāṭavātapānakavāṭādīsu sabbaratanamayampi vaṇṇamaṭṭhakammaṁ vaṭṭati. Senāsane kiñci paṭisedhetabbaṁ natthi aññatra

ဝါ ဘိန္ဒိတွာ ဝါ ယထာ ဝါ န ပညာယတိ၊ တထာ သုတ္တကေန ဝေဌေတွာ ဝဠဉ္ဇေတဗ္ဗာ။ ဥဇုကမေဝ ပန စတုရံသာ ဝါ အဋ္ဌံသာ ဝါ သောဠသံသာ ဝါ အဉ္ဇနီ ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌတောပိဿာ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ ဝဋ္ဋလေခါယော ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဂီဝါယမ္ပိဿာ ပိဓာနကဗန္ဓနတ္ထံ ဧကာ ဝဋ္ဋလေခါ ဝဋ္ဋတိ။

အဉ္ဇနီသလာကာယပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အဉ္ဇနီထဝိကာယပိ ယံ ကိဉ္စိ နာနာဝဏ္ဏေန သုတ္တေန ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧသေဝ နယော ကုဉ္စိကကောသကေပိ။ ကုဉ္စိကာယ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ, တထာ သိပါဋိကာယ။ ဧကဝဏ္ဏသုတ္တေန ပန ယေန ကေနစိ ယံ ကိဉ္စိ သိဗ္ဗိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၂။ အာရကဏ္ဋကေပိ ဝဋ္ဋမဏိကံ ဝါ အညံ ဝါ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဂီဝါယံ ပန ပရိစ္ဆေဒလေခါ ဝဋ္ဋတိ။ ပိပ္ဖလိကေပိ မဏိကံ ဝါ ပီဠကံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဥဋ္ဌာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဏ္ဍကေ ပန ပရိစ္ဆေဒလေခါ ဝဋ္ဋတိ။ နခစ္ဆေဒနံ ဝလိတကံယေဝ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တရာရဏိယံ ဝါပိ အရဏိဓနုကေ ဝါ ဥပရိပေလ္လနဒဏ္ဍကေ ဝါ မာလာကမ္မာဒိ ယံ ကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပေလ္လနဒဏ္ဍကဿ ပန ဝေမဇ္ဈေ မဏ္ဍလံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ပရိစ္ဆေဒလေခါမတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ သူစိသဏ္ဍာသံ ကရောန္တိ၊ ယေန သူစိံ ဍံသာပေတွာ ဃံသန္တိ၊ တတ္ထ မကရမုခါဒိကံ ယံ ကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သူစိဍံသနတ္ထံ ပန မုခမတ္တံ ဟောတိ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။

ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဝါသိယမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဇုကမေဝ ကပ္ပိယလောဟေန ဥဘောသု ဝါ ပဿေသု စတုရံသံ ဝါ အဋ္ဌံသံ ဝါ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကတ္တရဒဏ္ဍေပိ ယံ ကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဧကာ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝဋ္ဋလေခါ ဥပရိ အဟိစ္ဆတ္တကမကုဠမတ္တဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။

၁၃။ တေလဘာဇနေသု ဝိသာဏေ ဝါ နာဠိယံ ဝါ အလာဗုကေ ဝါ အာမဏ္ဍသာရကေ ဝါ ဌပေတွာ ဣတ္ထိရူပံ ပုရိသရူပဉ္စ အဝသေသံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။ မဉ္စပီဌေ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနေ ဘူမတ္ထရဏေ ပါဒပုဉ္ဆနေ စင်္ကမနဘိသိယာ သမ္မုဉ္ဇနိယံ ကစဝရဆဍ္ဍနကေ ရဇနဒေါဏိကာယ ပါနီယဥဠုင်္ကေ ပါနီယဃဋေ ပါဒကထလိကာယ ဖလကပီဌကေ ဝလယာဓာရကေ ဒဏ္ဍာဓာရကေ ပတ္တပိဓာနေ တာလဝဏ္ဋေ ဗီဇနေတိ ဧတေသု သဗ္ဗံ မာလာကမ္မာဒိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၄။ သေနာသနေ ပန ဒွါရကဝါဋဝါတပါနကဝါဋာဒီသု သဗ္ဗရတနမယမ္ပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနေ ကိဉ္စိ ပဋိသေဓေတဗ္ဗံ နတ္ထိ အညတြ

viruddhasenāsanā. Viruddhasenāsanaṁ nāma aññesaṁ sīmāya rājavallabhehi katasenāsanaṁ vuccati. Tasmā ye tādisaṁ senāsanaṁ karonti, te vattabbā “mā amhākaṁ sīmāya senāsanaṁ karothā”ti. Anādiyitvā karontiyeva, punapi vattabbā “mā evaṁ akattha, mā amhākaṁ uposathapavāraṇānaṁ antarāyamakattha, mā sāmaggiṁ bhindittha, tumhākaṁ senāsanaṁ katampi katatthāne na ṭhassatī”ti. Sace balakkārena karontiyeva, yadā tesaṁ lajjiparisā ussannā hoti, sakkā ca hoti laddhuṁ dhammiko vinicchayo, tadā tesaṁ pesetabbaṁ “tumhākaṁ āvāsaṁ harathā”ti. Sace yāvatatiyaṁ pesite haranti, sādhu. No ce haranti, ṭhapetvā bodhiñca cetiyañca avasesasenāsanāni bhinditabbāni, no ca kho aparibhogaṁ karontehi, paṭipāṭiyā pana chadanagopānasī iṭṭhakādīni apanetvā tesaṁ pesetabbaṁ “tumhākaṁ dabbasambhāre harathā”ti. Sace haranti, sādhu. No ce haranti, atha tesu dabbasambhāresu himavassavātātapādīhi pūtibhūtesu vā corehi vā haṭesu agginā vā daḍḍhesu sīmasāmikā bhikkhū anupavajjā, na labbhā codetuṁ “tumhehi amhākaṁ dabbasambhārā nāsitā”ti vā “tumhākaṁ gīvā”ti vā. Yaṁ pana sīmasāmikehi bhikkhūhi kataṁ, taṁ sukatameva hoti. Yopi bhikkhu bahussuto vinayaññū aññaṁ bhikkhuṁ akappiyaparikkhāraṁ gahetvā vicarantaṁ disvā chindāpeyya vā bhindāpeyya vā, anupavajjo, so neva codetabbo na sāretabbo, na taṁ labbhā vattuṁ “ayaṁ nāma mama parikkhāro tayā nāsito, taṁ me dehī”ti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Parikkhāravinicchayakathā samattā.

---

3. Bhesajjādikaraṇavinicchayakathā

15. **Bhesajjakaraṇaparittapaṭisanthāresu** pana **bhesajjakaraṇe** tāva ayaṁ vinicchayo[1]—āgatāgatassa parajanassa bhesajjaṁ na kātabbaṁ, karonto dukkaṭaṁ āpajjati. Pañcannaṁ pana sahadhammikānaṁ kātabbaṁ bhikkhussa

1. Vi-Ṭṭha 2. 64 piṭṭhādīsu.

ဝိရုဒ္ဓသေနာသနာ။ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနံ နာမ အညေသံ သီမာယ ရာဇဝလ္လဘေဟိ ကတသေနာသနံ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ယေ တာဒိသံ သေနာသနံ ကရောန္တိ၊ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ “မာ အမှာကံ သီမာယ သေနာသနံ ကရောထာ”တိ။ အနာဒိယိတွာ ကရောန္တိယေဝ၊ ပုနပိ ဝတ္တဗ္ဗာ “မာ ဧဝံ အကတ္ထ၊ မာ အမှာကံ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ အန္တရာယမကတ္ထ၊ မာ သာမဂ္ဂိံ ဘိန္ဒိတ္ထ၊ တုမှာကံ သေနာသနံ ကတမ္ပိ ကတဋ္ဌာနေ န ဌဿတီ”တိ။ သစေ ဗလက္ကာရေန ကရောန္တိယေဝ၊ ယဒါ တေသံ လဇ္ဇိပရိသာ ဥဿန္နာ ဟောတိ၊ သက္ကာ စ ဟောတိ လဒ္ဓုံ ဓမ္မိကော ဝိနိစ္ဆယော၊ တဒါ တေသံ ပေသေတဗ္ဗံ “တုမှာကံ အာဝါသံ ဟရထာ”တိ။ သစေ ယာဝတတိယံ ပေသိတေ ဟရန္တိ၊ သာဓု။ နော စေ ဟရန္တိ၊ ဌပေတွာ ဗောဓိဉ္စ စေတိယဉ္စ အဝသေသသေနာသနာနိ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာနိ၊ နော စ ခေါ အပရိဘောဂံ ကရောန္တေဟိ၊ ပဋိပါဋိယာ ပန ဆဒနဂေါပါနသီဣဋ္ဌကာဒီနိ အပနေတွာ တေသံ ပေသေတဗ္ဗံ “တုမှာကံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ ဟရထာ”တိ။ သစေ ဟရန္တိ၊ သာဓု။ နော စေ ဟရန္တိ၊ အထ တေသု ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု ဟိမဝဿဝါတာတပါဒီဟိ ပူတိဘူတေသု ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဟဋေသု အဂ္ဂိနာ ဝါ ဒဍ္ဎေသု သီမသာမိကာ ဘိက္ခူ အနုပဝဇ္ဇာ၊ န လဗ္ဘာ စောဒေတုံ “တုမှေဟိ အမှာကံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ နာသိတာ”တိ ဝါ “တုမှာကံ ဂီဝါ”တိ ဝါ။ ယံ ပန သီမသာမိကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ကတံ၊ တံ သုကတမေဝ ဟောတိ။ ယောပိ ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဝိနယညူ အညံ ဘိက္ခုံ အကပ္ပိယပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တံ ဒိသွာ ဆိန္ဒာပေယျ ဝါ ဘိန္ဒာပေယျ ဝါ၊ အနုပဝဇ္ဇော၊ သော နေဝ စောဒေတဗ္ဗော န သာရေတဗ္ဗော၊ န တံ လဗ္ဘာ ဝတ္တုံ “အယံ နာမ မမ ပရိက္ခာရော တယာ နာသိတော၊ တံ မေ ဒေဟီ”တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ပရိက္ခာရဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၃-ဘေသဇ္ဇာဒိကရဏဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၅။ **ဘေသဇ္ဇကရဏပရိတ္တပဋိသန္ထာရေသု** ပန **ဘေသဇ္ဇကရဏေ** တာဝ အယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]— အာဂတာဂတဿ ပရဇနဿ ဘေသဇ္ဇံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကရောန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စန္နံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ကာတဗ္ဗံ ဘိက္ခုဿ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

bhikkhuniyā sikkhamānāya sāmaṇerassa sāmaṇeriyāti. Samasīlasaddhāpaññānañhi etesaṁ tīsu sikkhāsu yuttānaṁ bhesajjaṁ akātuṁ na labbhati. Karontena ca sace tesaṁ atthi, tesaṁ santakaṁ gahetvā yojetvā dātabbaṁ, sace natthi, attano santakaṁ kātabbaṁ[1]. Sace attanopi natthi, bhikkhācāravattena vā ñātakapavāritaṭṭhānato vā pariyesitabbaṁ, alabhantena gilānassa atthāya akataviññattiyāpi āharitvā kātabbaṁ.

16. Aparesampi pañcannaṁ kātuṁ vaṭṭati mātu pitu tadupaṭṭhākānaṁ attano veyyāvaccakarassa paṇḍupalāsassa cāti. **Paṇḍupalāso** nāma yo pabbajjāpekkho yāva pattacīvaraṁ paṭiyādiyati, tāva vihāre vasati. Tesu sace mātāpitaro issarā honti na paccāsīsanti, akātuṁ vaṭṭati. Sace pana rajjepi ṭhitā paccāsīsanti, akātuṁ na vaṭṭati. Bhesajjaṁ paccāsīsantānaṁ bhesajjaṁ dātabbaṁ, yojetuṁ ajānantānaṁ yojetvā dātabbaṁ. Sabbesaṁ atthāya sahadhammikesu vuttanayeneva pariyesitabbaṁ. Sace pana mātaraṁ vihāraṁ ānetvā jaggati, sabbaṁ parikammaṁ anāmasantena kātabbaṁ, khādanīyabhojanīyaṁ sahatthā dātabbaṁ. Pitā pana yathā sāmaṇero, evaṁ sahatthena nhāpanasambāhanādīni katvā upaṭṭhātabbo. Ye ca mātāpitaro upaṭṭhahanti paṭijagganti, tesampi evameva kātabbaṁ. **Veyyāvaccakaro** nāma yo vetanaṁ gahetvā araññe dārūni vā chindati, aññaṁ vā kiñci kammaṁ karoti, tassa roge uppanne yāva ñātakā na passanti, tāva bhesajjaṁ kātabbaṁ. Yo pana bhikkhunissitakova hutvā sabbakammāni karoti, tassa bhesajjaṁ kātabbameva. Paṇḍupalāsepi sāmaṇere viya paṭipajjitabbaṁ.

17. Aparesampi dasannaṁ kātuṁ vaṭṭati jeṭṭhabhātu kaniṭṭhabhātu jeṭṭhabhaginiyā kaniṭṭhabhaginiyā cūḷamātuyā mahāmātuyā cūḷapituno mahāpituno pitucchāya mātulassāti. Tesaṁ pana sabbesampi karontena tesaṁyeva santakaṁ bhesajjaṁ gahetvā kevalaṁ yojetvā dātabbaṁ. Sace pana nappahonti yācanti ca "detha no bhante, tumhākaṁ paṭidassāmā"ti, tāvakālikaṁ dātabbaṁ. Sacepi na yācanti, "amhākaṁ bhesajjaṁ atthi, tāvakālikaṁ gaṇhathā"ti vatvā

---

1. Dātabbaṁ (Sī)

ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ သာမဏေရိယာတိ။ သမသီလ-သဒ္ဓါပညာနဉှိ ဧတေသံ တီသု သိက္ခာသု ယုတ္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ အကာတုံ န လဗ္ဘတိ။ ကရောန္တေန စ သစေ တေသံ အတ္ထိ၊ တေသံ သန္တကံ ဂဟေတွာ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေ နတ္ထိ၊ အတ္တနော သန္တကံ ကာတဗ္ဗံ[1]။ သစေ အတ္တနောပိ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဝါ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ အလဘန္တေန ဂိလာနဿ အတ္ထာယ အကတဝိညတ္တိယာပိ အာဟရိတွာ ကာတဗ္ဗံ။

၁၆။ အပရေသမ္ပိ ပဉ္စန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ မာတု ပိတု တဒုပဋ္ဌာကာနံ အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ ပဏ္ဍုပလာသဿ စာတိ။ **ပဏ္ဍုပလာသော** နာမ ယော ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ယာဝ ပတ္တစီဝရံ ပဋိယာဒိယတိ၊ တာဝ ဝိဟာရေ ဝသတိ။ တေသု သစေ မာတာပိတရော ဣဿရာ ဟောန္တိ န ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရဇ္ဇေပိ ဌိတာ ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဘေသဇ္ဇံ ပစ္စာသီသန္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယောဇေတုံ အဇာနန္တာနံ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေသံ အတ္ထာယ သဟဓမ္မိကေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန မာတရံ ဝိဟာရံ အာနေတွာ ဇဂ္ဂတိ၊ သဗ္ဗံ ပရိကမ္မံ အနာမသန္တေန ကာတဗ္ဗံ၊ ခါဒနီယဘောဇနီယံ သဟတ္ထာ ဒါတဗ္ဗံ။ ပိတာ ပန ယထာ သာမဏေရော၊ ဧဝံ သဟတ္ထေန နှာပနသမ္ဗာဟနာဒီနိ ကတွာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ယေ စ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ **ဝေယျာဝစ္စကရော** နာမ ယော ဝေတနံ ဂဟေတွာ အရညေ ဒါရူနိ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ယာဝ ဉာတကာ န ပဿန္တိ၊ တာဝ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဘိက္ခုနိဿိတကောဝ ဟုတွာ သဗ္ဗကမ္မာနိ ကရောတိ၊ တဿ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ပဏ္ဍုပလာသေပိ သာမဏေရေ ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

၁၇။ အပရေသမ္ပိ ဒသန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ဇေဋ္ဌဘာတု ကနိဋ္ဌဘာတု ဇေဋ္ဌဘဂိနိယာ ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ စူဠမာတုယာ မဟာမာတုယာ စူဠပိတုနော မဟာပိတုနော ပိတုစ္ဆာယ မာတုလဿာတိ။ တေသံ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ ကရောန္တေန တေသံယေဝ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ကေဝလံ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန နပ္ပဟောန္တိ ယာစန္တိ စ "ဒေထ နော ဘန္တေ၊ တုမှာကံ ပဋိဒဿာမာ"တိ၊ တာဝကာလိကံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ န ယာစန္တိ၊ "အမှာကံ ဘေသဇ္ဇံ အတ္ထိ၊ တာဝကာလိကံ ဂဏှထာ"တိ ဝတွာ

၁-ဒါတဗ္ဗံ (သီ)

vā “yadā tesaṁ bhavissati, tadā dassantī”ti ābhogaṁ vā katvā dātabbaṁ. Sace paṭidenti, gahetabbaṁ. No ce denti, na codetabbā. Ete dasa ñātake ṭhapetvā aññesaṁ na kātabbaṁ.

Etesaṁ puttaparamparāya pana yāva sattamā kulaparivaṭṭā, tāva cattāro paccaye āharāpentassa akataviññatti vā bhesajjaṁ karontassa vejjakammaṁ vā kuladūsakāpatti vā na hoti. Sace bhātu jāyā, bhaginiyā sāmiko vā gilāno hoti, ñātakā ce, tesampi vaṭṭati. Aññātakā ce, bhātu ca bhaginiyā ca katvā dātabbaṁ “tumhākaṁ jagganaṭṭhāne dethā”ti. Atha vā tesaṁ puttānaṁ katvā dātabbaṁ “tumhākaṁ mātāpitūnaṁ dethā”ti. Etenupāyena sabbapadesu vinicchayo veditabbo.

Tesaṁ atthāya ca sāmaṇerehi araññato bhesajjaṁ āharāpentena ñātisāmaṇerehi vā āharāpetabbaṁ, aññātakehi attano atthāya vā āharāpetvā dātabbaṁ. Tehipi “upajjhāyassa āharāmā”ti vattasīsena āharitabbaṁ. Upajjhāyassa mātāpitaro gilānā vihāraṁ āgacchanti, upajjhāyo ca disāpakkanto hoti, saddhivihārikena upajjhāyassa santakaṁ bhesajjaṁ dātabbaṁ. No ce atthi, attano bhesajjaṁ upajjhāyassa pariccajitvā dātabbaṁ, attanopi asante vuttanayeneva pariyesitvā upajjhāyassa santakaṁ katvā dātabbaṁ. Upajjhāyenapi saddhivihārikassa mātāpitūsu evameva paṭipajjitabbaṁ. Eseva nayo ācariyantevāsikesupi. Aññopi yo āgantuko vā coro vā yuddhaparājito issaro vā ñātakehi pariccatto kapaṇo vā gamiyamanusso vā gilāno hutvā vihāraṁ pavisati, sabbesaṁ apaccāsīsantena bhesajjaṁ kātabbaṁ.

18. Saddhaṁ kulaṁ hoti catūhi paccayehi upaṭṭhāyakaṁ bhikkhusaṁghassa mātāpituṭṭhāniyaṁ, tatra ce koci gilāno hoti, tassatthāya vissāsena “bhesajjaṁ katvā bhante dethā”ti vadanti, neva dātabbaṁ na kātabbaṁ. Atha pana kappiyaṁ ñatvā evaṁ pucchanti “bhante asukassa nāma rogassa kiṁ bhesajjaṁ karontī”ti, “idañcidañca gahetvā karontī”ti vattuṁ vaṭṭati. “Bhante mayhaṁ mātā gilānā, bhesajjaṁ tāva ācikkhathā”ti evaṁ pucchite pana na ācikkhitabbaṁ, aññamaññaṁ pana kathā

ဝါ “ယဒါ တေသံ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဒဿန္တီ”တိ အာဘောဂံ ဝါ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပဋိဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န စောဒေတဗ္ဗာ။ ဧတေ ဒသ ဉာတကေ ဌပေတွာ အညေသံ န ကာတဗ္ဗံ။

ဧတေသံ ပုတ္တပရမ္ပရာယ ပန ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ၊ တာဝ စတ္တာရော ပစ္စယေ အာဟရာပေန္တဿ အကတဝိညတ္တိ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တဿ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ဝါ ကုလဒူသကာပတ္တိ ဝါ န ဟောတိ။ သစေ ဘာတု ဇာယာ, ဘဂိနိယာ သာမိကော ဝါ ဂိလာနော ဟောတိ၊ ဉာတကာ စေ၊ တေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကာ စေ၊ ဘာတု စ ဘဂိနိယာ စ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ “တုမှာကံ ဇဂ္ဂနဋ္ဌာနေ ဒေထာ”တိ။ အထ ဝါ တေသံ ပုတ္တာနံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ “တုမှာကံ မာတာပိတူနံ ဒေထာ”တိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗပဒေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တေသံ အတ္ထာယ စ သာမဏေရေဟိ အရညတော ဘေသဇ္ဇံ အာဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟိ ဝါ အာဟရာပေတဗ္ဗံ၊ အညာတကေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ အာဟရာပေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ တေဟိပိ “ဥပဇ္ဈာယဿ အာဟရာမာ”တိ ဝတ္တသီသေန အာဟရိတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယဿ မာတာပိတရော ဂိလာနာ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ ဒိသာပက္ကန္တော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ၊ အတ္တနော ဘေသဇ္ဇံ ဥပဇ္ဈာယဿ ပရိစ္စဇိတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ အတ္တနောပိ အသန္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိယေသိတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယေနပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ မာတာပိတူသု ဧဝမေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧသေဝ နယော အာစရိယန္တေဝါသိကေသုပိ။ အညောပိ ယော အာဂန္တုကော ဝါ စောရော ဝါ ယုဒ္ဓပရာဇိတော ဣဿရော ဝါ ဉာတကေဟိ ပရိစ္စတ္တော ကပဏော ဝါ ဂမိယမနုဿော ဝါ ဂိလာနော ဟုတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသတိ၊ သဗ္ဗေသံ အပစ္စာသီသန္တေန ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။

၁၈။ သဒ္ဓံ ကုလံ ဟောတိ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌာယကံ ဘိက္ခုသံဃဿ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယံ၊ တတြ စေ ကောစိ ဂိလာနော ဟောတိ၊ တဿတ္ထာယ ဝိဿာသေန “ဘေသဇ္ဇံ ကတွာ ဘန္တေ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ နေဝ ဒါတဗ္ဗံ န ကာတဗ္ဗံ။ အထ ပန ကပ္ပိယံ ဉတွာ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တိ “ဘန္တေ အသုကဿ နာမ ရောဂဿ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တီ”တိ၊ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဂဟေတွာ ကရောန္တီ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘန္တေ မယှံ မာတာ ဂိလာနာ၊ ဘေသဇ္ဇံ တာဝ အာစိက္ခထာ”တိ ဧဝံ ပုစ္ဆိတေ ပန န အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ အညမညံ ပန ကထာ

kātabbā “āvuso asukassa nāma bhikkhuno imasmiṁ roge kiṁ bhesajjaṁ kariṁsū”ti. Idañcidañca bhesajjaṁ bhanteti. Taṁ sutvā itaro mātu bhesajjaṁ karoti, vaṭṭati. Mahāpadumatthero kira Vasabharaññopi deviyā roge uppanne ekāya itthiyā āgantvā pucchito “na jānāmī”ti avatvā evameva bhikkhūhi saddhiṁ samullapesi. Taṁ sutvā tassā bhesajjamakaṁsu. Vūpasante ca roge ticīvarena tīhi ca kahāpaṇasatehi saddhiṁ bhesajjacaṅkoṭakaṁ pūretvā āharitvā therassa pādamūle ṭhapetvā “bhante pupphapūjaṁ karothā”ti āhaṁsu. Thero “ācariyabhāgo nāma ayan”ti kappiyavasena gāhāpetvā pupphapūjamakāsi. Evaṁ tāva bhesajje paṭipajjitabbaṁ.

19. **Paritte** pana “gilānassa parittaṁ karotha bhante”ti vutte na kātabbaṁ, “parittaṁ bhaṇathā”ti vutte pana bhaṇitabbaṁ. Sacepissa evaṁ hoti “manussā nāma na jānanti, akariyamāne vippaṭisārino bhavissantī”ti, kātabbaṁ. “Parittodakaṁ parittasuttaṁ katvā dethā”ti vutte pana tesaṁyeva udakaṁ hatthena[1] cāletvā suttaṁ parimajjitvā dātabbaṁ. Sace vihārato udakaṁ attano santakaṁ vā suttaṁ deti, dukkaṭaṁ. Manussā udakañca suttañca gahetvā nisīditvā “parittaṁ bhaṇathā”ti vadanti, kātabbaṁ. No ce jānanti, ācikkhitabbaṁ. Bhikkhūnaṁ nisinnānaṁ pādesu udakaṁ ākiritvā suttañca ṭhapetvā gacchanti “parittaṁ karotha, parittaṁ bhaṇathā”ti,na pādā apanetabbā. Manussā hi vippaṭisārino honti. Antogāmepi gilānassa atthāya vihāraṁ pesenti “parittaṁ bhaṇantū”ti, bhaṇitabbaṁ. Antogāme rājagehādīsu roge vā upaddave vā uppanne pakkosāpetvā bhaṇāpenti, **Āṭānāṭiyasuttādīni**[2] bhaṇitabbāni. “Āgantvā gilānassa sikkhāpadāni dentu, dhammaṁ kathentu, rājantepure vā amaccagehe vā āgantvā sikkhāpadāni dentu, dhammaṁ kathentū”ti pesitepi gantvā sikkhāpadāni dātabbāni, dhammo kathetabbo. “Matānaṁ parivāratthaṁ āgacchantū”ti pakkosanti, na gantabbaṁ. “Sīvathikadassane asubhadassane ca maraṇassatiṁ paṭilabhissāmā”ti kammaṭṭhānasīsena gantuṁ vaṭṭati. “Pahāre dinne matepi amaraṇādhippāyassa anāpatti vuttā”ti na ettakeneva amanussagahitassa pahāro

1. Hatthe (Sī) 2. Āṭānādiyasuttādīni (Ṭīkāyaṁ)

ကာတဗ္ဗာ “အာဝုသော အသုကဿ နာမ ဘိက္ခုနော ဣမသ္မိံ ရောဂေ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရိံသူ”တိ။ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဘေသဇ္ဇံ ဘန္တေတိ။ တံ သုတွာ ဣတရော မာတု ဘေသဇ္ဇံ ကရောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ကိရ ဝသဘရညောပိ ဒေဝိယာ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိတော “န ဇာနာမီ”တိ အဝတွာ ဧဝမေဝ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမုလ္လပေသိ။ တံ သုတွာ တဿာ ဘေသဇ္ဇမကံသု။ ဝူပသန္တေ စ ရောဂေ တိစီဝရေန တီဟိ စ ကဟာပဏသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘေသဇ္ဇစင်္ကောဋကံ ပူရေတွာ အာဟရိတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဘန္တေ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ”တိ အာဟံသု။ ထေရော “အာစရိယဘာဂေါ နာမ အယ”န္တိ ကပ္ပိယဝသေန ဂါဟာပေတွာ ပုပ္ဖပူဇမကာသိ။ ဧဝံ တာဝ ဘေသဇ္ဇေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

၁၉။ **ပရိတ္တေ** ပန “ဂိလာနဿ ပရိတ္တံ ကရောထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ န ကာတဗ္ဗံ၊ “ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဘဏိတဗ္ဗံ။ သစေပိဿ ဧဝံ ဟောတိ “မနုဿာ နာမ န ဇာနန္တိ၊ အကရိယမာနေ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဘဝိဿန္တီ”တိ၊ ကာတဗ္ဗံ။ “ပရိတ္တောဒကံ ပရိတ္တသုတ္တံ ကတွာ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန တေသံယေဝ ဥဒကံ ဟတ္ထေန[1] စာလေတွာ သုတ္တံ ပရိမဇ္ဇိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရတော ဥဒကံ အတ္တနော သန္တကံ ဝါ သုတ္တံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ မနုဿာ ဥဒကဉ္စ သုတ္တဉ္စ ဂဟေတွာ နိသီဒိတွာ “ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ကာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဇာနန္တိ၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူနံ နိသိန္နာနံ ပါဒေသု ဥဒကံ အာကိရိတွာ သုတ္တဉ္စ ဌပေတွာ ဂစ္ဆန္တိ “ပရိတ္တံ ကရောထ၊ ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ၊ န ပါဒါ အပနေတဗ္ဗာ။ မနုဿာ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ။ အန္တောဂါမေပိ ဂိလာနဿ အတ္ထာယ ဝိဟာရံ ပေသေန္တိ “ပရိတ္တံ ဘဏန္တူ”တိ၊ ဘဏိတဗ္ဗံ။ အန္တောဂါမေ ရာဇဂေဟာဒီသု ရောဂေ ဝါ ဥပဒ္ဒဝေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ပက္ကောသာပေတွာ ဘဏာပေန္တိ၊ **အာဋာနာဋိယသုတ္တာဒီနိ**[2] ဘဏိတဗ္ဗာနိ။ “အာဂန္တွာ ဂိလာနဿ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု၊ ဓမ္မံ ကထေန္တု၊ ရာဇန္တေပုရေ ဝါ အမစ္စဂေဟေ ဝါ အာဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု၊ ဓမ္မံ ကထေန္တူ”တိ ပေသိတေပိ ဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗော။ “မတာနံ ပရိဝါရတ္ထံ အာဂစ္ဆန္တူ”တိ ပက္ကောသန္တိ၊ န ဂန္တဗ္ဗံ။ “သီဝထိကဒဿနေ အသုဘဒဿနေ စ မရဏဿတိံ ပဋိလဘိဿာမာ”တိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ပဟာရေ ဒိန္နေ မတေပိ အမရဏာဓိပ္ပါယဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ”တိ န ဧတ္တကေနေဝ အမနုဿဂဟိတဿ ပဟာရော

၁-ဟတ္ထေ (သီ) ၂-အာဋာနာဒိယသုတ္တာဒီနိ (ဋီကာယံ)

dātabbo, tālapaṇṇaṁ pana parittasuttaṁ vā hatthe vā pāde vā bandhitabbaṁ, Ratanasuttādīni parittāni bhaṇitabbāni, “mā sīlavantaṁ bhikkhuṁ viheṭhehī”ti dhammakathā kātabbā, Āṭānāṭiyaparittaṁ vā bhaṇitabbaṁ.

Idha pana Āṭānāṭiyaparittassa parikammaṁ veditabbaṁ[1]. Paṭhamameva **Āṭānāṭiyasuttaṁ**[2] na bhaṇitabbaṁ, **Mettasuttaṁ**[3] **Dhajaggasuttaṁ**[4] **Ratanasuttan**ti[5] imāni sattāhaṁ bhaṇitabbāni. Sace muñcati, sundaraṁ. No ce muñcati, Āṭānāṭiyasuttaṁ bhaṇitabbaṁ. Taṁ bhaṇantena ca bhikkhunā piṭṭhaṁ vā maṁsaṁ vā na khāditabbaṁ, susāne na vasitabbaṁ. Kasmā? Amanussā otāraṁ labhanti. Parittakaraṇaṭṭhānaṁ haritūpalittaṁ kāretvā tattha parisuddhaṁ āsanaṁ paññapetvā nisīditabbaṁ. Parittakārako bhikkhu vihārato gharaṁ nentehi phalakāvudhehi parivāretvā netabbo. Abbhokāse nisīditvā na vattabbaṁ, dvāravātapānāni pidahitvā nisinnena āvudhahatthehi samparivāritena mettacittaṁ purecārikaṁ katvā vattabbaṁ, paṭhamaṁ sikkhāpadāni gāhāpetvā sīle patiṭṭhitassa parittaṁ kātabbaṁ. Evampi mocetuṁ asakkontena vihāraṁ netvā cetiyaṅgaṇe nipajjāpetvā āsanapūjaṁ kāretvā dīpe jālāpetvā cetiyaṅgaṇaṁ sammajjitvā maṅgalakathā[6] vattabbā, sabbasannipāto ghosetabbo, vihārassa upavane jeṭṭhakarukkho nāma hoti, tattha “bhikkhusaṁgho tumhākaṁ āgamanaṁ patimānetī”ti pahiṇitabbaṁ. Sabbasannipātaṭṭhāne anāgantuṁ nāma na labhati, tato amanussagahitako “tvaṁ konāmosī”ti pucchitabbo, nāme kathite nāmeneva ālapitabbo, “itthannāma tuyhaṁ mālāgandhādīsu patti, āsanapūjāyaṁ patti, piṇḍapāte patti[7], bhikkhusaṁghena tuyhaṁ paṇṇākāratthāya mahāmaṅgalakathā vuttā, bhikkhusaṁghe gāravena etaṁ muñcāhī”ti mocetabbo. Sace na muñcati, devatānaṁ ārocetabbaṁ “tumhe jānātha, ayaṁ amanusso amhākaṁ vacanaṁ na karoti, mayaṁ Buddha-āṇaṁ karissāmā”ti parittaṁ kātabbaṁ. Etaṁ tāva gihīnaṁ parikammaṁ. Sace pana bhikkhu amanussena gahito hoti, āsanāni dhovitvā sabbasannipātaṁ ghosāpetvā

1. Dī-Ṭṭha 3. 150 piṭṭhe. 2. Dī 3. 158 piṭṭhe. 3. Khu 1. 10, 300 piṭṭhesu.
4. Saṁ 1. 220 piṭṭhe. 5. Khu 1. 4, 312 piṭṭhesu.
6. Maṅgalagāthā (Sī) 7. Pattiṁ demi (Ka)

ဒါတဗ္ဗော၊ တာလပဏ္ဏံ ပန ပရိတ္တသုတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ရတနသုတ္တာဒီနိ ပရိတ္တာနိ ဘဏိတဗ္ဗာနိ၊ “မာ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေဌေဟီ”တိ ဓမ္မကထာ ကာတဗ္ဗာ၊ အာဋာနာဋိယပရိတ္တံ ဝါ ဘဏိတဗ္ဗံ။

ဣဓ ပန အာဋာနာဋိယပရိတ္တဿ ပရိကမ္မံ ဝေဒိတဗ္ဗံ[1]။ ပဌမမေဝ **အာဋာနာဋိယသုတ္တံ**[2] န ဘဏိတဗ္ဗံ၊ **မေတ္တသုတ္တံ**[3] **ဓဇဂ္ဂသုတ္တံ**[4] **ရတနသုတ္တ**န္တိ[5] ဣမာနိ သတ္တာဟံ ဘဏိတဗ္ဗာနိ။ သစေ မုဉ္စတိ၊ သုန္ဒရံ။ နော စေ မုဉ္စတိ၊ အာဋာနာဋိယသုတ္တံ ဘဏိတဗ္ဗံ။ တံ ဘဏန္တေန စ ဘိက္ခုနာ ပိဋ္ဌံ ဝါ မံသံ ဝါ န ခါဒိတဗ္ဗံ၊ သုသာနေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? အမနုဿာ ဩတာရံ လဘန္တိ။ ပရိတ္တကရဏဋ္ဌာနံ ဟရိတူပလိတ္တံ ကာရေတွာ တတ္ထ ပရိသုဒ္ဓံ အာသနံ ပညပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ပရိတ္တကာရကော ဘိက္ခု ဝိဟာရတော ဃရံ နေန္တေဟိ ဖလကာဝုဓေဟိ ပရိဝါရေတွာ နေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘောကာသေ နိသီဒိတွာ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပိဒဟိတွာ နိသိန္နေန အာဝုဓဟတ္ထေဟိ သမ္ပရိဝါရိတေန မေတ္တစိတ္တံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပဌမံ သိက္ခာပဒါနိ ဂါဟာပေတွာ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ပရိတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ မောစေတုံ အသက္ကောန္တေန ဝိဟာရံ နေတွာ စေတိယင်္ဂဏေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အာသနပူဇံ ကာရေတွာ ဒီပေ ဇာလာပေတွာ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ မင်္ဂလကထာ[6] ဝတ္တဗ္ဗာ၊ သဗ္ဗသန္နိပါတော ဃောသေတဗ္ဗော၊ ဝိဟာရဿ ဥပဝနေ ဇေဋ္ဌကရုက္ခော နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ “ဘိက္ခုသံဃော တုမှာကံ အာဂမနံ ပတိမာနေတီ”တိ ပဟိဏိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗသန္နိပါတဋ္ဌာနေ အနာဂန္တုံ နာမ န လဘတိ၊ တတော အမနုဿဂဟိတကော “တွံ ကောနာမောသီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ နာမေ ကထိတေ နာမေနေဝ အာလပိတဗ္ဗော၊ “ဣတ္ထန္နာမ တုယှံ မာလာဂန္ဓာဒီသု ပတ္တိ၊ အာသနပူဇာယံ ပတ္တိ၊ ပိဏ္ဍပါတေ ပတ္တိ[7]၊ ဘိက္ခုသံဃေန တုယှံ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ မဟာမင်္ဂလကထာ ဝုတ္တာ၊ ဘိက္ခုသံဃေ ဂါရဝေန ဧတံ မုဉ္စာဟီ”တိ မောစေတဗ္ဗော။ သစေ န မုဉ္စတိ၊ ဒေဝတာနံ အာရောစေတဗ္ဗံ “တုမှေ ဇာနာထ၊ အယံ အမနုဿော အမှာကံ ဝစနံ န ကရောတိ၊ မယံ ဗုဒ္ဓအာဏံ ကရိဿာမာ”တိ ပရိတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧတံ တာဝ ဂိဟီနံ ပရိကမ္မံ။ သစေ ပန ဘိက္ခု အမနုဿေန ဂဟိတော ဟောတိ၊ အာသနာနိ ဓောဝိတွာ သဗ္ဗသန္နိပါတံ ဃောသာပေတွာ

၁-ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၃-၁၅၈-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၁၀၊၃၀၀-ပိဋ္ဌေသု။
၄-သံ ၁-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ခု ၁-၄၊၃၁၂-ပိဋ္ဌေသု။
၆-မင်္ဂလဂါထာ (သီ) ၇-ပတ္တိံ ဒေမိ (က)

gandhamālādīsu pattiṁ datvā parittaṁ bhaṇitabbaṁ, idaṁ bhikkhūnaṁ parikammaṁ. Evaṁ paritte paṭipajjitabbaṁ.

20. **Paṭisanthāre** pana ayaṁ vinicchayo[1]—anāmaṭṭhapiṇḍapāto kassa dātabbo, kassa na dātabbo? Mātāpitūnaṁ tāva dātabbo. Sacepi kahāpaṇagghanako hoti, saddhādeyyavinipātanaṁ natthi. Mātāpitu-upaṭṭhākānaṁ veyyāvaccakarassa paṇḍupalāsassa cāti etesampi dātabbo. Tattha paṇḍupalāsassa thālake pakkhipitvāpi dātuṁ vaṭṭati, taṁ ṭhapetvā aññesaṁ agārikānaṁ mātāpitūnampi na vaṭṭati. **Pabbajitaparibhogo hi agārikānaṁ cetiyaṭṭhāniyo.** Apica anāmaṭṭhapiṇḍapāto nāmesa sampattassa dāmarikacorassapi issariyassapi dātabbo. Kasmā? Te hi adīyamānepi "na dentī"ti āmasitvā dīyamānepi "ucchiṭṭhakaṁ dentī"ti kujjhanti, kuddhā jīvitāpi voropenti, sāsanassapi antarāyaṁ karonti. Rajjaṁ patthayamānassa vicarato Coranāgassa vatthu cettha kathetabbaṁ. Evaṁ anāmaṭṭhapiṇḍapāte paṭipajjitabbaṁ.

Paṭisanthāro ca nāmayaṁ kassa kātabbo, kassa na kātabbo? Paṭisanthāro nāma vihāraṁ sampattassa yassa kassaci āgantukassa vā daliddassa vā corassa vā issarassa vā kātabboyeva. Kathaṁ? Āgantukaṁ tāva khīṇaparibbayaṁ vihāraṁ sampattaṁ disvā "pānīyaṁ pivā"ti dātabbaṁ, pādamakkhanatelaṁ dātabbaṁ, kāle āgatassa yāgubhattaṁ, vikāle āgatassa sace taṇḍulā atthi, taṇḍulā dātabbā. Avelāya sampattopi "gacchāhī"ti na vattabbo, sayanaṭṭhānaṁ dātabbaṁ. Sabbaṁ paccāsīyanteneva kātabbaṁ. "Manussā nāma catupaccayadāyakā, evaṁ saṅgahe kariyamāne punappunaṁ pasīditvā upakāraṁ karissantī"ti cittaṁ na uppādetabbaṁ. Corānaṁ pana saṁghikampi dātabbaṁ. Paṭisanthārānisaṁsadīpanatthañca Coranāgavatthu, bhātarā saddhiṁ Jambudīpagatassa Mahānāgarañño vatthu, Piturājassa rajje catunnaṁ amaccānaṁ vatthu, Abhayacoravatthūti evamādīni bahūni vatthūni **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** vitthārato vuttāni.

Tatrāyaṁ ekavatthudīpanā—Sīhaḷadīpe kira Abhayo nāma coro pañcasataparivāro ekasmiṁ ṭhāne khandhāvāraṁ bandhitvā samantā tiyojanaṁ

1. Vi-Ṭṭha 2. 67 piṭṭhādīsu.

ဂန္ဓမာလာဒီသု ပတ္တိံ ဒတွာ ပရိတ္တံ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဘိက္ခုနီနံ ပရိကမ္မံ။ ဧဝံ ပရိတ္တေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

၂၀။ **ပဋိသန္ထာရေ** ပန အယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]—အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော ကဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ကဿ န ဒါတဗ္ဗော? မာတာပိတူနံ တာဝ ဒါတဗ္ဗော။ သစေပိ ကဟာပဏဂ္ဃနကော ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ နတ္ထိ။ မာတာပိတု-ဥပဋ္ဌာကာနံ ဝေယျာဝစ္စကရဿ ပဏ္ဍုပလာသဿ စာတိ ဧတေသမ္ပိ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပဏ္ဍုပလာသဿ ထာလကေ ပက္ခိပိတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညေသံ အဂါရိကာနံ မာတာပိတူနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ **ပဗ္ဗဇိတပရိဘောဂေါ ဟိ အဂါရိကာနံ စေတိယဋ္ဌာနိယော။** အပိစ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော နာမေသ သမ္ပတ္တဿ ဒါမရိကစောရဿပိ ဣဿရိယဿပိ ဒါတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? တေ ဟိ အဒီယမာနေပိ "န ဒေန္တီ"တိ အာမသိတွာ ဒီယမာနေပိ "ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ဒေန္တီ"တိ ကုဇ္ဈန္တိ၊ ကုဒ္ဓါ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေန္တိ၊ သာသနဿပိ အန္တရာယံ ကရောန္တိ။ ရဇ္ဇံ ပတ္ထယမာနဿ ဝိစရတော စောရနာဂဿ ဝတ္ထု စေတ္ထ ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ထာရော စ နာမာယံ ကဿ ကာတဗ္ဗော၊ ကဿ န ကာဘဗ္ဗော? ပဋိသန္ထာရော နာမ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တဿ ယဿ ကဿစိ အာဂန္တုကဿ ဝါ ဒလိဒ္ဒဿ ဝါ စောရဿ ဝါ ဣဿရဿ ဝါ ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ကထံ? အာဂန္တုကံ တာဝ ခီဏပရိဗ္ဗယံ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တံ ဒိသွာ "ပါနီယံ ပိဝါ"တိ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပါဒမက္ခနတေလံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ကာလေ အာဂတဿ ယာဂုဘတ္တံ၊ ဝိကာလေ အာဂတဿ သစေ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ၊ တဏ္ဍုလာ ဒါတဗ္ဗာ။ အဝေလာယ သမ္ပတ္တောပိ "ဂစ္ဆာဟီ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ သယနဋ္ဌာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗံ အပစ္စာသီသန္တေနေဝ ကာတဗ္ဗံ။ "မနုဿာ နာမ စတုပစ္စယဒါယကာ၊ ဧဝံ သင်္ဂဟေ ကရိယမာနေ ပုနပ္ပုနံ ပသီဒိတွာ ဥပကာရံ ကရိဿန္တီ"တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ စောရာနံ ပန သံဃိကမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ။ ပဋိသန္ထာရာနိသံသဒီပနတ္ထဉ္စ စောရနာဂဝတ္ထု၊ ဘာတရာ သဒ္ဓိံ ဇမ္ဗုဒီပဂတဿ မဟာနာဂရညော ဝတ္ထု၊ ပိတုရာဇဿ ရဇ္ဇေ စတုန္နံ အမစ္စာနံ ဝတ္ထု၊ အဘယစောရဝတ္ထူတိ ဧဝမာဒီနိ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာနိ။

တတြာယံ ဧကဝတ္ထုဒီပနာ—သီဟဠဒီပေ ကိရ အဘယော နာမ စောရော ပဉ္စသတပရိဝါရော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ သမန္တာ တိယောဇနံ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ubbāsetvā vasati. Anurādhapuravāsino Kadambanadiṁ[1] na uttaranti, Cetiyagirimagge janasañcāro upacchinno. Athekadivasaṁ coro “Cetiyagiriṁ vilumpissāmī”ti agamāsi. Ārāmikā disvā Dīghabhāṇaka-abhayattherassa ārocesuṁ. Thero “sappiphāṇitādīni atthī”ti pucchi. Atthi bhanteti. Corānaṁ detha. Taṇḍulā atthīti. Atthi bhante saṁghassatthāya āhaṭā taṇḍulā ca pakkasākañca[2] goraso cāti. Bhattaṁ sampādetvā corānaṁ dethāti. Ārāmikā tathā kariṁsu. Corā bhattaṁ bhuñjitvā “kenāyaṁ paṭisanthāro kato”ti pucchiṁsu. Amhākaṁ ayyena Abhayattherenāti. Corā therassa santikaṁ gantvā vanditvā āhaṁsu “mayaṁ ‘saṁghassa ca cetiyassa ca santakaṁ acchinditvā gahessāmā’ti āgatā, tumhākaṁ pana iminā paṭisanthārena mayaṁ pasannā, ajja paṭṭhāya vihāre dhammikārakkhā amhākaṁ āyattā hotu, nāgarā āgantvā dānaṁ dentu, cetiyaṁ vandantū”ti. Tato paṭṭhāya ca nāgare dānaṁ dātuṁ āgacchante nadītīreyeva paccuggantvā rakkhantā vihāraṁ nenti, vihārepi dānaṁ dentānaṁ rakkhaṁ katvā tiṭṭhanti. Tepi bhikkhūnaṁ bhuttāvasesaṁ corānaṁ denti. Gamanakālepi te corā nadītīraṁ pāpetvā nivattanti.

Athekadivasaṁ bhikkhusaṁghe khīyanakakathā uppannā “thero issaravatāya saṁghasantakaṁ corānaṁ adāsī”ti. Thero sannipātaṁ kārāpetvā āha “corā ‘saṁghassa pakativaṭṭañca cetiyasantakañca acchinditvā gaṇhissāmā’ti āgamiṁsu, atha tesaṁ mayā ‘etaṁ na harissantī’ti ettako nāma paṭisanthāro kato, taṁ sabbampi ekato sampiṇḍetvā agghāpetha, tena kāraṇena aviluttaṁ bhaṇḍaṁ ekato sampiṇḍetvā agghāpethā”ti. tato sabbampi therena dinnakaṁ cetiyaghare ekaṁ varapotthakacittattharaṇaṁ na agghati. Tato āhaṁsu “therena kato paṭisanthāro sukato, codetuṁ na sāretuṁ vā na labbhati, gīvā vā avahāro vā natthī”ti. Evaṁ mahānisaṁso paṭisantāroti sallakkhetvā kattabbo paṇḍitena bhikkhunāti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Bhesajjādikaraṇavinicchayakathā samattā.

1. Kaḷambunadiṁ (Ka) 2. Paṇṇasākañca (Sī)

ဥဗ္ဘာသေတွာ ဝသတိ။ အနုရာဓပုရဝါသိနော ကဒမ္ဗနဒိံ[၁] န ဥတ္တရန္တိ၊ စေတိယဂိရိမဂ္ဂေ ဇနသဉ္စာရော ဥပစ္ဆိန္နော။ အထေကဒိဝသံ စောရော “စေတိယဂိရိံ ဝိလုမ္ပိဿာမီ”တိ အဂမာသိ။ အာရာမိကာ ဒိသွာ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ အာရောစေသုံ။ ထေရော “သပ္ပိဖာဏိတာဒီနိ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ စောရာနံ ဒေထ။ တဏ္ဍုလာ အတ္ထီတိ။ အတ္ထိ ဘန္တေ သံဃဿတ္ထာယ အာဟဋာ တဏ္ဍုလာ စ ပက္ကသာကဉ္စ[၂] ဂေါရသော စာတိ။ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ စောရာနံ ဒေထာတိ။ အာရာမိကာ တထာ ကရိံသု။ စောရာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ “ကေနာယံ ပဋိသန္ထာရော ကတော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အမှာကံ အယျေန အဘယတ္ထေရေနာတိ။ စောရာ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အာဟံသု “မယံ ‘သံဃဿ စ စေတိယဿ စ သန္တကံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟေဿာမာ’တိ အာဂတာ၊ တုမှာကံ ပန ဣမိနာ ပဋိသန္ထာရေန မယံ ပသန္နာ၊ အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဝိဟာရေ ဓမ္မိကာရက္ခာ အမှာကံ အာယတ္တာ ဟောတု၊ နာဂရာ အာဂန္တွာ ဒါနံ ဒေန္တု၊ စေတိယံ ဝန္ဒန္တူ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ နာဂရေ ဒါနံ ဒါတုံ အာဂစ္ဆန္တေ နဒီတီရေယေဝ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ရက္ခန္တာ ဝိဟာရံ နေန္တိ၊ ဝိဟာရေပိ ဒါနံ ဒေန္တာနံ ရက္ခံ ကတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ တေပိ ဘိက္ခူနံ ဘုတ္တာဝသေသံ စောရာနံ ဒေန္တိ။ ဂမနကာလေပိ တေ စောရာ နဒီတီရံ ပါပေတွာ နိဝတ္တန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခုသံဃေ ခီယနကကထာ ဥပ္ပန္နာ “ထေရော ဣဿရဝတာယ သံဃသန္တကံ စောရာနံ အဒါသီ”တိ။ ထေရော သန္နိပါတံ ကာရာပေတွာ အာဟ “စောရာ ‘သံဃဿ ပကတိဝဋ္ဋဉ္စ စေတိယသန္တကဉ္စ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှိဿာမာ’တိ အာဂမိံသု၊ အထ တေသံ မယာ ‘ဧတံ န ဟရိဿန္တီ’တိ ဧတ္တကော နာမ ပဋိသန္ထာရော ကတော၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထ၊ တေန ကာရဏေန အဝိလုတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထာ”တိ။ တတော သဗ္ဗမ္ပိ ထေရေန ဒိန္နကံ စေတိယဃရေ ဧကံ ဝရပေါတ္ထကစိတ္တတ္ထရဏံ န အဂ္ဃတိ။ တတော အာဟံသု “ထေရေန ကတော ပဋိသန္ထာရော သုကတော၊ စောဒေတုံ ဝါ သာရေတုံ ဝါ န လဗ္ဘတိ၊ ဂီဝါ ဝါ အဝဟာရော ဝါ နတ္ထီ”တိ။ ဧဝံ မဟာနိသံသော ပဋိသန္ထာရောတိ သလ္လက္ခေတွာ ကတ္တဗ္ဗော ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဘေသဇ္ဇာဒိကရဏဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁-ကဠမ္ဗုနဒိံ (က) ၂-ပဏ္ဏသာကဉ္စ (သီ)

4. Viññattivinicchayakathā

21. **Viññattīti** yācanā. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—mūlacchejjāya purisaṁ yācituṁ na vaṭṭati, "sahāyatthāya kammakaraṇatthāya purisaṁ dethā"ti yācituṁ vaṭṭati, purisena kattabbaṁ hatthakammasaṅkhātaṁ purisattakaraṁ yācituṁ vaṭṭatiyeva. Hatthakammañhi kiñci vatthu na hoti, tasmā taṁ ṭhapetvā migalluddakamacchabandhanakādīnaṁ sakakammaṁ avasesaṁ sabbaṁ kappiyaṁ. "Kiṁ bhante āgatāttha kena kammenā"ti pucchite vā apucchite vā yācituṁ vaṭṭati, viññattipaccayā doso natthi. Migaluddakādayo pana sakakammaṁ na yācitabbā, "hatthakammaṁ dethā"ti aniyametvāpi na yācitabbā. Evaṁ yācitā hi te "sādhu bhante"ti bhikkhū uyyojetvā migepi māretvā āhareyyuṁ. Niyametvā pana "vihāre kiñci kattabbaṁ atthi, tattha hatthakammaṁ dethā"ti yācitabbā, phālanaṅgalādīni upakaraṇāni gahetvā kasituṁ vā vapituṁ vā lāyituṁ vā gacchantaṁ sakakiccapasutampi kassakaṁ vā aññaṁ vā kiñci hatthakammaṁ yācituṁ vaṭṭateva. Yo pana vighāsādo vā añño vā koci nikkammo niratthakakathaṁ kathento niddāyanto vā viharati, evarūpaṁ ayācitvāpi "ehi re[2] idaṁ vā idaṁ vā karohī"ti yadicchakaṁ kārāpetuṁ vaṭṭati.

Hatthakammassa pana sabbakappiyabhāvadīpanatthaṁ imaṁ nayaṁ kathenti. Sace hi bhikkhu pāsādaṁ kāretukāmo hoti, thambhatthāya pāsāṇakoṭṭakānaṁ gharaṁ gantvā vattabbaṁ "hatthakammaṁ laddhuṁ vaṭṭati upāsakā"ti. Kiṁ kātabbaṁ bhanteti. Pāsāṇatthambhā uddharitvā dātabbāti. Sace te uddharitvā vā denti, uddharitvā nikkhitte attano thambhe vā denti, vaṭṭati. Athāpi vadanti "amhākaṁ bhante hatthakammaṁ kātuṁ khaṇo natthi, aññaṁ uddharāpetha, tassa mūlaṁ dassāmā"ti, uddharāpetvā "pāsāṇatthambhe uddhaṭamanussānaṁ mūlaṁ dethā"ti vattuṁ vaṭṭati. Eteneva upāyena pāsādadārūnaṁ atthāya vaḍḍhakīnaṁ santikaṁ, iṭṭhakatthāya iṭṭhakavaḍḍhakīnaṁ, chadanatthāya gehacchādakānaṁ, cittakammatthāya cittakārānanti yena yena attho hoti, tassa tassa atthāya tesaṁ tesaṁ sippakārakānaṁ santikaṁ gantvā hatthakammaṁ yācituṁ vaṭṭati, hatthakammayācanavasena ca mūlacchejjāya vā bhattavetanānuppadānena vā laddhampi sabbaṁ gahetuṁ vaṭṭati. Araññato āharāpentena ca sabbaṁ anajjhāvutthakaṁ āharāpetabbaṁ.

1. Vi-Ṭṭha 2. 148 piṭṭhādīsu. 2. Vihāre (Sī)

၄-ဝိညတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၁။ **ဝိညတ္တီတိ** ယာစနာ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]— မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ပုရိသံ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ "သဟာယတ္ထာယ ကမ္မကရဏတ္ထာယ ပုရိသံ ဒေထာ"တိ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိသေန ကတ္တဗ္ဗံ ဟတ္ထကမ္မသင်္ခါတံ ပုရိသတ္တကရံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဟတ္ထကမ္မဉှိ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဌပေတွာ မိဂလုဒ္ဒကမစ္ဆဗန္ဓနကာဒီနံ သကကမ္မံ အဝသေသံ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယံ။ "ကိံ ဘန္တေ အာဂတာတ္ထ ကေန ကမ္မေနာ"တိ ပုစ္ဆိတေ ဝါ အပုစ္ဆိတေ ဝါ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိပစ္စယာ ဒေါသော နတ္ထိ။ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ပန သကကမ္မံ န ယာစိတဗ္ဗာ၊ "ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ"တိ အနိယမေတွာပိ န ယာစိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ယာစိတာ ဟိ တေ "သာဓု ဘန္တေ"တိ ဘိက္ခူ ဥယျောဇေတွာ မိဂေပိ မာရေတွာ အာဟရေယျုံ။ နိယမေတွာ ပန "ဝိဟာရေ ကိဉ္စိ ကတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ"တိ ယာစိတဗ္ဗာ၊ ဖာလနင်္ဂလာဒီနိ ဥပကရဏာနိ ဂဟေတွာ ကသိတုံ ဝါ ဝပိတုံ ဝါ လာယိတုံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ သကကိစ္စပသုတမ္ပိ ကဿကံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတေဝ။ ယော ပန ဝိဃာသာဒေါ ဝါ အညော ဝါ ကောစိ နိက္ကမ္မော နိရတ္ထကကထံ ကထေန္တော နိဒ္ဒါယန္တော ဝါ ဝိဟရတိ၊ ဧဝရူပံ အယာစိတွာပိ "ဧဟိ ရေ[၂] ဣဒံ ဝါ ဣဒံ ဝါ ကရောဟီ"တိ ယဒိစ္ဆကံ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟတ္ထကမ္မဿ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣမံ နယံ ကထေန္တိ။ သစေ ဟိ ဘိက္ခု ပါသာဒံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ၊ ထမ္ဘတ္ထာယ ပါသာဏကောဋ္ဋကာနံ ဃရံ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗံ "ဟတ္ထကမ္မံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ"တိ။ ကိံ ကာတဗ္ဗံ ဘန္တေတိ။ ပါသာဏတ္ထမ္ဘာ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒါတဗ္ဗာတိ။ သစေ တေ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဥဒ္ဓရိတွာ နိက္ခိတ္တေ အတ္တနော ထမ္ဘေ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ ဝဒန္တိ "အမှာကံ ဘန္တေ ဟတ္ထကမ္မံ ကာတုံ ခဏော နတ္ထိ၊ အညံ ဥဒ္ဓရာပေထ၊ တဿ မူလံ ဒဿာမာ"တိ၊ ဥဒ္ဓရာပေတွာ "ပါသာဏတ္ထမ္ဘေ ဥဒ္ဓဋမနုဿာနံ မူလံ ဒေထာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ပါသာဒဒါရူနံ အတ္ထာယ ဝဍ္ဎကီနံ သန္တိကံ, ဣဋ္ဌကတ္ထာယ ဣဋ္ဌကဝဍ္ဎကီနံ, ဆဒနတ္ထာယ ဂေဟစ္ဆာဒကာနံ, စိတ္တကမ္မတ္ထာယ စိတ္တကာရာနန္တိ ယေန ယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တဿ တဿ အတ္ထာယ တေသံ တေသံ သိပ္ပကာရကာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အရညတော အာဟရာပေန္တေန စ သဗ္ဗံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၄၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိဟာရေ (သီ)

22. Na kevalañca pāsādaṁ kāretukāmena, mañcapīṭhapattaparissāvanadhamakaraṇacīvarādīni kārāpetukāmenapi dārulohasuttādīni labhitvā te te sippakārake upasaṅkamitvā vuttanayeneva hatthakammaṁ yācitabbaṁ. Hatthakammayācanavasena ca mūlacchejjāya vā bhattavetanānuppadānena vā laddhampi sabbaṁ gahetabbaṁ. Sace pana kātuṁ na icchanti, bhattavetanaṁ paccāsīsanti, akappiyakahāpaṇādi na dātabbaṁ, bhikkhācāravattena taṇḍulādīni pariyesitvā dātuṁ vaṭṭati. Hatthakammavasena pattaṁ kāretvā tatheva pācetvā navapakkassa pattassa puñchanatelatthāya antogāmaṁ paviṭṭhena "bhikkhāya āgato"ti sallakkhetvā yāguyā vā bhatte vā ānīte hatthena patto pidhātabbo. Sace upāsikā "kiṁ bhante"ti pucchati, "navapakko patto. puñchanatelena attho"ti vattabbaṁ. Sace sā 'dehi bhante"ti pattaṁ gahetvā telena puñchitvā yāguyā vā bhattassa vā pūretvā deti, viññatti nāma na hoti, gahetuṁ vaṭṭati.

23. Bhikkhū pageva piṇḍāya caritvā āsanasālaṁ gantvā āsanaṁ apassantā tiṭṭhanti. Tatra ce upāsakā bhikkhū ṭhite disvā sayameva āsanāni āharāpenti, nisīditvā gacchantehi āpucchitvā gantabbaṁ, anāpucchā gatānampi naṭṭhaṁ gīvā na hoti, āpucchitvā gamanaṁ pana vattaṁ. Sace bhikkhūhi "āsanāni āharathā"ti vuttehi āhaṭāni honti, āpucchitvāva gantabbaṁ, anāpucchā gatānaṁ vattabhedo ca naṭṭhañca gīvā. Attharaṇakojavakādīsupi eseva nayo.

Makkhikā bahukā honti, "makkhikabījaniṁ āharathā"ti vattabbaṁ, pucimandasākhādīni āharanti, kappiyaṁ kārāpetvā paṭiggahetabbāni. Āsanasālāyaṁ udakabhājanaṁ rittaṁ hoti, "dhamakaraṇaṁ gaṇhāhī"ti na vattabbaṁ. Dhamakaraṇañhi rittabhājane pakkhipanto bhindeyya, "nadiṁ vā taḷākaṁ vā gantvā udakaṁ āharā"ti pana vattuṁ vaṭṭati, "gehato āharā"ti neva vattuṁ vaṭṭati, na āhaṭaṁ paribhuñjituṁ. Āsanasālāya vā arañño vā bhattakiccaṁ karontehi[1] tattha jātakaṁ anajjhāvutthakaṁ yaṁ kiñci uttaribhaṅgārahaṁ pattaṁ vā phalaṁ vā sace kiñci kammaṁ karontaṁ āharāpeti, hatthakammavasena āharāpetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati, alajjīhi pana bhikkhūhi vā sāmaṇerehi vā hatthakammaṁ na kāretabbaṁ. Ayaṁ tāva purisattakare nayo.

1. Karonto hi (Sī)

၂၂။ န ကေဝလဉ္စ ပါသာဒံ ကာရေတုကာမေန၊ မဉ္စပီဌပတ္တပရိဿာဝနဓမကရဏစီဝရာဒီနိ ကာရာပေတုကာမေနပိ ဒါရုလောဟသုတ္တာဒီနိ လဘိတွာ တေ တေ သိပ္ပကာရကေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတဗ္ဗံ။ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ကာတုံ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ဘတ္တဝေတနံ ပစ္စာသီသန္တိ၊ အကပ္ပိယကဟာပဏာဒိ န ဒါတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန တဏ္ဍုလာဒီနိ ပရိယေသိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မဝသေန ပတ္တံ ကာရေတွာ တထေဝ ပါစေတွာ နဝပက္ကဿ ပတ္တဿ ပုဉ္ဆနတေလတ္ထာယ အန္တောဂါမံ ပဝိဋ္ဌေန “ဘိက္ခာယ အာဂတော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ အာနီတေ ဟတ္ထေန ပတ္တော ပိဓာတဗ္ဗော။ သစေ ဥပါသိကာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆတိ၊ “နဝပက္ကော ပတ္တော၊ ပုဉ္ဆနတေလေန အတ္ထော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သာ ‘‘ဒေဟိ ဘန္တေ’’တိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ တေလေန ပုဉ္ဆိတွာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တဿ ဝါ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ ဝိညတ္တိ နာမ န ဟောတိ၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၃။ ဘိက္ခူ ပဂေဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာသနသာလံ ဂန္တွာ အာသနံ အပဿန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ တတြ စေ ဥပါသကာ ဘိက္ခူ ဌိတေ ဒိသွာ သယမေဝ အာသနာနိ အာဟရာပေန္တိ၊ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တေဟိ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနမ္ပိ နဋ္ဌံ ဂီဝါ န ဟောတိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂမနံ ပန ဝတ္တံ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ ‘‘အာသနာနိ အာဟရထာ’’တိ ဝုတ္တေဟိ အာဟဋာနိ ဟောန္တိ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနံ ဝတ္တဘေဒေါ စ နဋ္ဌဉ္စ ဂီဝါ။ အတ္ထရဏကောဇဝကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

မက္ခိကာ ဗဟုကာ ဟောန္တိ၊ “မက္ခိကဗီဇနိံ အာဟရထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပုစိမန္ဒသာခါဒီနိ အာဟရန္တိ၊ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ အာသနသာလာယံ ဥဒကဘာဇနံ ရိတ္တံ ဟောတိ၊ “ဓမကရဏံ ဂဏှာဟီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဓမကရဏဉ္ဟိ ရိတ္တဘာဇနေ ပက္ခိပန္တော ဘိန္ဒေယျ၊ “နဒိံ ဝါ တဠာကံ ဝါ ဂန္တွာ ဥဒကံ အာဟရာ”တိ ပန ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဂေဟတော အာဟရာ”တိ နေဝ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ, န အာဟဋံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ အာသနသာလာယ ဝါ အရညေ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောန္တေဟိ[1] တတ္ထ ဇာတကံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ ယံ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိဘင်္ဂါရဟံ ပတ္တံ ဝါ ဖလံ ဝါ သစေ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တံ အာဟရာပေတိ၊ ဟတ္ထကမ္မဝသေန အာဟရာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အလဇ္ဇီဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဝါ သာမဏေရေဟိ ဝါ ဟတ္ထကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ပုရိသတ္တကရေ နယော။

၁-ကရောန္တော ဟိ (သီ)

24. Goṇaṁ pana aññātaka-appavāritaṭṭhānato āharāpetuṁ na vaṭṭati, āharāpentassa dukkaṭaṁ. Ñātakapavāritaṭṭhānatopi mūlacchejjāya yācituṁ na vaṭṭati, tāvakālikanayena sabbattha vaṭṭati. Evaṁ āharāpitañca goṇaṁ rakkhitvā jaggitvā sāmikā paṭicchāpetabbā. Sacassa pādo vā siṅgaṁ vā bhijjati vā nassati vā, sāmikā ce sampaṭicchanti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce sampaṭicchanti, gīvā hoti. Sace "tumhākaṁyeva demā"ti vadanti, na sampaṭicchitabbaṁ. "Vihārassa demā"ti vutte pana "ārāmikānaṁ ācikkhatha jagganatthāyā"ti vattabbā.

25. "Sakaṭaṁ dethā"tipi aññātaka-appavārite vattuṁ na vaṭṭati, viññatti eva hoti, dukkaṭaṁ āpajjati. Ñātakapavāritaṭṭhāne pana vaṭṭati, tāvakālikaṁ vaṭṭati, kammaṁ pana katvā puna dātabbaṁ. Sace nemi-ādīni bhijjanti, pākatikāni katvā dātabbaṁ, naṭṭhe gīvā hoti. "Tumhākameva demā"ti vutte dārubhaṇḍaṁ nāma sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Esa nayo vāsipharasukuṭhārīkudālanikhādanesu valli-ādīsu ca parapariggahitesu. Garubhaṇḍappahonakesuyeva valli-ādīsu viññatti hoti, na tato oraṁ.

26. Anajjhāvutthakaṁ pana yaṁ kiñci āharāpetuṁ vaṭṭati. Rakkhitagopitaṭṭhāneyeva hi viññatti nāma vuccati. Sā dvīsu paccayesu sabbena sabbaṁ na vaṭṭati. Senāsanapaccaye pana "āhāra dehī"ti viññattimattameva na vaṭṭati, parikathobhāsanimittakammāni vaṭṭanti. Tattha uposathāgāraṁ vā bhojanasālaṁ vā aññaṁ vā kiñci senāsanaṁ icchato "imasmiṁ vata okāse evarūpaṁ senāsanaṁ kātuṁ vaṭṭatī"ti vā "yuttan"ti vā "anurūpan"ti vāti-ādinā nayena vacanaṁ **parikathā** nāma. Upāsakā tumhe kuhiṁ vasathāti. Pāsāde bhanteti. "Kiṁ bhikkhūnaṁ pana upāsakā pāsādo na vaṭṭatī"ti evamādivacanaṁ **obhāso** nāma. Manusse disvā rajjuṁ pasāreti, khīle ākoṭāpeti, "kiṁ idaṁ bhante"ti vutte "idha āvāsaṁ karissāmā"ti evamādikaraṇaṁ pana **nimittakammaṁ** nāma. Gilānapaccaye pana viññattipi vaṭṭati, pageva parikathādīni.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Viññattivinicchayakathā samattā.

၂၄။ ဂေါဏံ ပန အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော အာဟရာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဟရာပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတောပိ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကနယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ အာဟရာပိတဉ္စ ဂေါဏံ ရက္ခိတွာ ဇဂ္ဂိတွာ သာမိကာ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗာ။ သစဿ ပါဒေါ ဝါ သိင်္ဂံ ဝါ ဘိဇ္ဇတိ ဝါ နဿတိ ဝါ၊ သာမိကာ စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ "တုမှာကံယေဝ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ "ဝိဟာရဿ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "အာရာမိကာနံ အာစိက္ခထ ဇဂ္ဂနတ္ထာယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

၂၅။ "သကဋံ ဒေထာ"တိပိ အညာတကအပ္ပဝါရိတေ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိ ဧဝ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပန ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကမ္မံ ပန ကတွာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ နေမိအာဒီနိ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပါကတိကာနိ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ နဋ္ဌေ ဂီဝါ ဟောတိ။ "တုမှာကမေဝ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ဒါရုဘဏ္ဍံ နာမ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသ နယော ဝါသိဖရသုကုဌာရီကုဒါလနိခါဒနေသု ဝလ္လိအာဒီသု စ ပရပရိဂ္ဂဟိတေသု။ ဂရုဘဏ္ဍပ္ပဟောနကေသုယေဝ ဝလ္လိအာဒီသု ဝိညတ္တိ ဟောတိ၊ န တတော ဩရံ။

၂၆။ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ ပန ယံ ကိဉ္စိ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ရက္ခိတဂေါပိတဋ္ဌာနေယေဝ ဟိ ဝိညတ္တိ နာမ ဝုစ္စတိ။ သာ ဒွီသု ပစ္စယေသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနပစ္စယေ ပန "အာဟရ ဒေဟီ"တိ ဝိညတ္တိမတ္တမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိကထောဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ သေနာသနံ ဣစ္ဆတော "ဣမသ္မိံ ဝတ ဩကာသေ ဧဝရူပံ သေနာသနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝါ "ယုတ္တ"န္တိ ဝါ "အနုရူပ"န္တိ ဝါတိအာဒိနာ နယေန ဝစနံ **ပရိကထာ** နာမ။ ဥပါသကာ တုမှေ ကုဟိံ ဝသထာတိ။ ပါသာဒေ ဘန္တေတိ။ "ကိံ ဘိက္ခူနံ ပန ဥပါသကာ ပါသာဒေါ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ဧဝမာဒိဝစနံ **ဩဘာသော** နာမ။ မနုဿေ ဒိသွာ ရဇ္ဇုံ ပသာရေတိ၊ ခီလေ အာကောဋာပေတိ၊ "ကိံ ဣဒံ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဣဓ အာဝါသံ ကရိဿာမာ"တိ ဧဝမာဒိကရဏံ ပန **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ။ ဂိလာနပစ္စယေ ပန ဝိညတ္တိပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဂေဝ ပရိကထာဒီနိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဝိညတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

5. Kulasaṅgahavinicchayakathā

27. **Kulasaṅgaho**ti pupphaphalādīhi kulānaṁ saṅgaho kulasaṅgaho. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—kulasaṅgahatthāya mālāvacchādīni ropetuṁ vā ropāpetuṁ vā siñcituṁ vā siñcāpetuṁ vā pupphāni ocinituṁ vā ocināpetuṁ vā ganthituṁ vā ganthāpetuṁ vā na vaṭṭati. Tattha akappiyavohāro kappiyavohāro pariyāyo obhāso nimittakammanti imāni pañca jānitabbāni.

28. Tattha **akappiyavohāro** nāma allaharitānaṁ koṭṭanaṁ koṭṭāpanaṁ, āvāṭassa khaṇanaṁ khaṇāpanaṁ, mālāvacchassa ropanaṁ ropāpanaṁ, āḷiyā bandhanaṁ bandhāpanaṁ, udakassa secanaṁ secāpanaṁ, mātikāya sammukhakaraṇaṁ, kappiya-udakasiñcanaṁ, hatthapādamukhadhovananahānodakasiñcanaṁ. **Kappiyavohāro** nāma "imaṁ rukkhaṁ jāna, imaṁ āvāṭaṁ jāna, imaṁ mālāvacchaṁ jāna, ettha udakaṁ jānā"ti-ādivacanaṁ sukkhamātikāya ujukaraṇañca. **Pariyāyo** nāma "paṇḍitena mālāvacchādayo ropāpetabbā, na cirasseva upakāraya saṁvattantī"ti-ādivacanaṁ. **Obhāso** nāma kudālakhaṇittādīni ca mālāvacche ca gahetvā ṭhānaṁ. Evaṁ ṭhitaṁ hi sāmaṇerādayo disvā "thero kārāpetukāmo"ti gantvā karonti. **Nimittakammaṁ** nāma kudālakhaṇittivāsipharasu-udakabhājanāni āharitvā samīpe ṭhapanaṁ.

29. Imāni pañcapi kulasaṅgahatthāya ropanaropāpanādīsu na vaṭṭanti. Phalaparibhogatthāya kappiyākappiyavohāradvayameva na vaṭṭati, itarattayaṁ vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana "kappiyavohāropi vaṭṭati, yañca attano paribhogatthāya vaṭṭati, taṁ aññapuggalassa vā saṁghassa vā cetiyassa vā atthāyapi vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Ārāmatthāya pana vanatthāya chāyatthāya ca akappiyavohāramattameva na vaṭṭati, sesaṁ vaṭṭati. Na kevalañca sesaṁ, yaṁ kiñci mātikampi ujuṁ kātuṁ kappiya-udakaṁ siñcituṁ nahānakoṭṭhakaṁ katvā nahāyituṁ hatthapādamukhadhovana-udakāni ca tattha chaḍḍetumpi vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana **Kurundiyañca** "kappiyapathaviyaṁ sayaṁ ropetumpi vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Ārāmādi-atthāya pana ropitassa vā ropāpitassa vā phalaṁ paribhuñjitumpi vaṭṭati.

---

1. Vi-Ṭṭha 2. 200 piṭṭhādīsu.

၅-ကုလသင်္ဂဟဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၇။ **ကုလသင်္ဂဟော**တိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ကုလာနံ သင်္ဂဟော ကုလသင်္ဂဟော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]—ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ မာလာဝစ္ဆာဒီနိ ရောပေတုံ ဝါ ရောပါပေတုံ ဝါ သိဉ္စိတုံ ဝါ သိဉ္စာပေတုံ ဝါ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတုံ ဝါ ဩစိနာပေတုံ ဝါ ဂန္ထိတုံ ဝါ ဂန္ထာပေတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ အကပ္ပိယဝေါဟာရော ကပ္ပိယဝေါဟာရော ပရိယာယော ဩဘာသော နိမိတ္တကမ္မန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဇာနိတဗ္ဗာနိ။

၂၈။ တတ္ထ **အကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ အလ္လဟရိတာနံ ကောဋ္ဋနံ ကောဋ္ဋာပနံ, အာဝါဋဿ ခဏနံ ခဏာပနံ, မာလာဝစ္ဆဿ ရောပနံ ရောပါပနံ, အာဠိယာ ဗန္ဓနံ ဗန္ဓာပနံ, ဥဒကဿ သေစနံ သေစာပနံ, မာတိကာယ သမ္မုခကရဏံ, ကပ္ပိယဥဒကသိဉ္စနံ, ဟတ္ထပါဒမုခဓောဝနနှာနောဒကသိဉ္စနံ။ **ကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ “ဣမံ ရုက္ခံ ဇာန၊ ဣမံ အာဝါဋံ ဇာန၊ ဣမံ မာလာဝစ္ဆံ ဇာန၊ ဧတ္ထ ဥဒကံ ဇာနာ”တိအာဒိဝစနံ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကရဏဉ္စ။ **ပရိယာယော** နာမ “ပဏ္ဍိတေန မာလာဝစ္ဆာဒယော ရောပါပေတဗ္ဗာ၊ န စိရဿေဝ ဥပကာရာယ သံဝတ္တန္တီ”တိအာဒိဝစနံ။ **ဩဘာသော** နာမ ကုဒါလခဏိတ္တာဒီနိ စ မာလာဝစ္ဆေ စ ဂဟေတွာ ဌာနံ။ ဧဝံ ဌိတံ ဟိ သာမဏေရာဒယော ဒိသွာ “ထေရော ကာရာပေတုကာမော”တိ ဂန္တွာ ကရောန္တိ။ **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ ကုဒါလခဏိတ္တိဝါသိဖရသုဥဒကဘာဇနာနိ အာဟရိတွာ သမီပေ ဌပနံ။

၂၉။ ဣမာနိ ပဉ္စပိ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ရောပနရောပါပနာဒီသု န ဝဋ္ဋန္တိ။ ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝေါဟာရဒွယမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရတ္တယံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ကပ္ပိယဝေါဟာရောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဉ္စ အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ အတ္ထာယပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ အာရာမတ္ထာယ ပန ဝနတ္ထာယ ဆာယတ္ထာယ စ အကပ္ပိယဝေါဟာရမတ္တမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ သေသံ ဝဋ္ဋတိ။ န ကေဝလဉ္စ သေသံ၊ ယံ ကိဉ္စိ မာတိကမ္ပိ ဥဇုံ ကာတုံ ကပ္ပိယဥဒကံ သိဉ္စိတုံ နဟာနကောဋ္ဌကံ ကတွာ နဟာယိတုံ ဟတ္ထပါဒမုခဓောဝနဥဒကာနိ စ တတ္ထ ဆဍ္ဍေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** “ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ပန ရောပိတဿ ဝါ ရောပါပိတဿ ဝါ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၀၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

30. Ayaṁ pana ādito paṭṭhāya vitthārena āpattivinicchayo—kuladūsanatthāya akappiyapathaviyaṁ mālāvacchaṁ ropentassa pācittiyañceva dukkaṭañca, tathā akappiyavohārena ropāpentassa. Kappiyapathaviyaṁ ropanepi ropāpanepi dukkaṭameva. Ubhayatrāpi sakiṁ āṇattiyā bahūnampi ropane ekameva sapācittiyadukkaṭaṁ vā suddhadukkaṭaṁ vā hoti. Paribhogatthāya kappiyabhūmiyaṁ vā akappiyabhūmiyaṁ vā kappiyavohārena ropāpane anāpatti. Ārāmādiatthāyapi akappiyapathaviyaṁ ropentassa vā akappiyavacanena ropāpentassa vā pācittiyaṁ. Ayaṁ pana nayo **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** na suṭṭhu vibhatto, **Mahāpaccariyaṁ** pana vibhattoti.

Siñcanasiñcāpane pana akappiya-udakena sabbattha pācittiyaṁ, kuladūsanaparibhogatthāya dukkaṭampi. Kappiyena tesaṁyeva dvinnaṁ atthāya dukkaṭaṁ, paribhogatthāya cettha kappiyavohārena siñcāpane anāpatti. Āpattiṭṭhāne pana dhārāvacchedavasena payogabahulatāya ca āpattibahulatā veditabbā.

Kulasaṅgahatthāya ocinane pupphagaṇanāya dukkaṭapācittiyāni, aññattha pācittiyāneva. Bahūni pana pupphāni ekapayogena ocinanto payogavasena kāretabbo. Ocināpane kuladūsanatthāya sakiṁ āṇatto bahumpi ocināti, ekameva sapācittiyadukkaṭaṁ, aññatra pācittiyameva.

31. Ganthanaganthāpanesu pana sabbāpi cha pupphavikatiyo veditabbā—ganthimaṁ gopphimaṁ vedhimaṁ veṭhimaṁ pūrimaṁ vāyimanti. Tattha **ganthimaṁ** nāma sadaṇḍakesu vā uppalapadumādīsu aññesu vā dīghavaṇṭesu pupphesu daṭṭhabbaṁ. Daṇḍakena vā daṇḍakaṁ, vaṇṭena vā vaṇṭaṁ ganthetvā katameva hi ganthimaṁ. Taṁ bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā kātumpi akappiyavacanena kārāpetumpi na vaṭṭati, "evaṁ jāna, evaṁ kate sobheyya, yathā etāni pupphāni na vikiriyanti, tathā karohī"ti-ādinā pana kappiyavacanena kārāpetuṁ vaṭṭati.

Gopphimaṁ nāma suttena vā vākādīhi vā vassikapupphādīnaṁ ekatovaṇṭika-ubhatovaṇṭikamālāvasena gopphanaṁ, vākaṁ vā rajjuṁ vā diguṇaṁ katvā kattha avaṇṭakāni nīpapupphādīni[2] pavesetvā paṭipāṭiyā bandhanti, etampi gopphimameva. Sabbaṁ purimanayeneva na vaṭṭati.

1. Dhārūpacchedavasena (Sī) 2. Makulapupphādīni (Ka)

၃၀။ အယံ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော—ကုလဒူသနတ္ထာယ အကပ္ပိယပထဝိယံ မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တဿ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ ဒုက္ကဋဉ္စ၊ တထာ အကပ္ပိယဝေါဟာရေန ရောပါပေန္တဿ။ ကပ္ပိယပထဝိယံ ရောပနေပိ ရောပါပနေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဥဘယတြာပိ သကိံ အာဏတ္တိယာ ဗဟူနမ္ပိ ရောပနေ ဧကမေဝ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ ဝါ သုဒ္ဓဒုက္ကဋံ ဝါ ဟောတိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ကပ္ပိယဘူမိယံ ဝါ အကပ္ပိယဘူမိယံ ဝါ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ရောပါပနေ အနာပတ္တိ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယပိ အကပ္ပိယပထဝိယံ ရောပေန္တဿ ဝါ အကပ္ပိယဝစနေန ရောပါပေန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ အယံ ပန နယော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** န သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တော၊ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဝိဘတ္တောတိ။

သိဉ္စနသိဉ္စာပနေ ပန အကပ္ပိယဥဒကေန သဗ္ဗတ္ထ ပါစိတ္တိယံ၊ ကုလဒူသနပရိဘောဂတ္ထာယ ဒုက္ကဋမ္ပိ။ ကပ္ပိယေန တေသံယေဝ ဒွိန္နံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ စေတ္ထ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန သိဉ္စာပနေ အနာပတ္တိ။ အာပတ္တိဋ္ဌာနေ ပန ဓာရာဝစ္ဆေဒဝသေန[1] ပယောဂဗဟုလတာယ စ အာပတ္တိဗဟုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဩစိနနေ ပုပ္ဖဂဏနာယ ဒုက္ကဋပါစိတ္တိယာနိ၊ အညတ္ထ ပါစိတ္တိယာနေဝ။ ဗဟူနိ ပန ပုပ္ဖါနိ ဧကပယောဂေန ဩစိနန္တော ပယောဂဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဩစိနာပနေ ကုလဒူသနတ္ထာယ သကိံ အာဏတ္တော ဗဟုမ္ပိ ဩစိနာတိ၊ ဧကမေဝ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ၊ အညတြ ပါစိတ္တိယမေဝ။

၃၁။ ဂန္ထနဂန္ထာပနေသု ပန သဗ္ဗာပိ ဆ ပုပ္ဖဝိကတိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဂန္ထိမံ ဂေါပ္ဖိမံ ဝေဓိမံ ဝေဌိမံ ပူရိမံ ဝါယိမန္တိ။ တတ္ထ **ဂန္ထိမံ** နာမ သဒဏ္ဍကေသု ဝါ ဥပ္ပလပဒုမာဒီသု အညေသု ဝါ ဒီဃဝဏ္ဋေသု ပုပ္ဖေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒဏ္ဍကေန ဝါ ဒဏ္ဍကံ, ဝဏ္ဋေန ဝါ ဝဏ္ဋံ ဂန္ထေတွာ ကတမေဝ ဟိ ဂန္ထိမံ။ တံ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ကာတုမ္ပိ အကပ္ပိယဝစနေန ကာရာပေတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ "ဧဝံ ဇာန၊ ဧဝံ ကတေ သောဘေယျ၊ ယထာ ဧတာနိ ပုပ္ဖါနိ န ဝိကိရိယန္တိ၊ တထာ ကရောဟီ"တိအာဒိနာ ပန ကပ္ပိယဝစနေန ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေါပ္ဖိမံ နာမ သုတ္တေန ဝါ ဝါကာဒီဟိ ဝါ ဝဿိကပုပ္ဖါဒီနံ ဧကတောဝဏ္ဋိကဥဘတောဝဏ္ဋိကမာလာဝသေန ဂေါပ္ဖနံ၊ ဝါကံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဒိဂုဏံ ကတွာ တတ္ထ အဝဏ္ဋကာနိ နီပပုပ္ဖါဒီနိ[2] ပဝေသေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဗန္ဓန္တိ၊ ဧတမ္ပိ ဂေါပ္ဖိမမေဝ။ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဓာရုပစ္ဆေဒဝသေန (သီ) ၂-မကုလပုပ္ဖါဒီနိ (က)

Vedhimaṁ nāma savaṇṭakāni vassikapupphādīni vaṇṭe, avaṇṭakāni vakulapupphādīni attano chiddesu sūcitālahīrādīhi vinivijjhitvā āvunanti, etaṁ vedhimaṁ nāma. Taṁ purimanayeneva na vaṭṭati. Keci pana kadalikkhandhamhi kaṇṭake vā tālahīrādīni vā pavesetvā tattha pupphāni vinivijjhitvā ṭhapenti, keci kaṇṭakasākhāsu, keci pupphachattapupphakūṭāgārakaraṇatthaṁ chatte ca bhittiyañca pavesetvā ṭhapitakaṇṭakesu, keci dhammāsanavitāne baddhakaṇṭakesu, keci kaṇikārapupphādīni salākāhi vijjhanti, chattādhichattaṁ viya karonti, taṁ ati-oḷārikameva. Pupphavijjhanatthaṁ pana dhammāsanavitāne kaṇṭakampi bandhituṁ kaṇṭakādīhi vā ekapupphampi vijjhituṁ puppheyeva vā pupphaṁ pavesetuṁ na vaṭṭati. Jālavitānavedikanāgadantakapupphapaṭicchakatālapaṇṇaguḷakādīnaṁ pana chiddesu asokapiṇḍiyā vā antaresu pupphāni pavesetuṁ na doso. Na hetaṁ vedhimaṁ hoti. Dhammarajjuyampi eseva nayo.

Veṭhimaṁ nāma pupphadāmapupphahatthakesu daṭṭhabbaṁ. Keci hi matthakadāmaṁ karontā heṭṭhā ghaṭakākāraṁ dassetuṁ pupphehi veṭhenti, keci aṭṭha aṭṭha vā dasa dasa vā uppalapupphādīni suttena vā vākena vā daṇḍakesu bandhitvā uppalahatthake vā padumahatthake vā karonti, taṁ sabbaṁ purimanayeneva na vaṭṭati. Sāmaṇerehi uppāṭetvā thale ṭhapita-uppalādīni kāsāvena bhaṇḍikampi bandhituṁ na vaṭṭati. Tesaṁyeva pana vākena vā daṇḍakena vā bandhituṁ aṁsabhaṇḍikaṁ vā kātuṁ vaṭṭati. Aṁsabhaṇḍikaṁ nāma khandhe ṭhapitakāsāvassa ubho ante āharitvā bhaṇḍikaṁ[1] katvā tasmiṁ pasibbake viya pupphāni pakkhipanti, ayaṁ vuccati aṁsabhaṇḍikā, etaṁ kātuṁ vaṭṭati. Daṇḍakehi paduminipaṇṇaṁ vijjhitvā uppalādīni paṇṇena veṭhetvā gaṇhanti, tatrāpi pupphānaṁ upari paduminipaṇṇameva bandhituṁ vaṭṭati, heṭṭhā daṇḍakaṁ[2] pana bandhituṁ na vaṭṭati.

Pūrimaṁ nāma mālāguṇe ca pupphapaṭe ca daṭṭhabbaṁ. Yo hi mālāguṇena cetiyaṁ vā bodhiṁ vā vedikaṁ vā parikkhipanto puna ānetvā purimaṭṭhānaṁ atikkāmeti, ettāvatā pūrimaṁ nāma hoti, ko pana pādo anekakkhattuṁ parikkhipantassa. Nāgadantakantarehi[3] pavesetvā haranto olambakaṁ katvā puna nāgadantakaṁ parikkhipati, etampi pūrimaṁ nāma.

1. Gaṇṭhiṁ (Sī) 2. Heṭṭhādaṇḍakā (Sī) 3. Nāgadantakantare hi (Sī)

ဝေဓိမံ နာမ သဝဏ္ဋကာနိ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနိ ဝဏ္ဋေ, အဝဏ္ဋကာနိ ဝကုလပုပ္ဖာဒီနိ အတ္တနော ဆိဒ္ဒေသု သူစိတာလဟီရာဒီဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အာဝုနန္တိ၊ ဧတံ ဝေဓိမံ နာမ။ တံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ ပန ကဒလိက္ခန္ဓမှိ ကဏ္ဋကေ ဝါ တာလဟီရာဒီနိ ဝါ ပဝေသေတွာ တတ္ထ ပုပ္ဖာနိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဌပေန္တိ၊ ကေစိ ကဏ္ဋကသာခါသု, ကေစိ ပုပ္ဖဆတ္တပုပ္ဖကူဋာဂါရကရဏတ္ထံ ဆတ္တေ စ ဘိတ္တိယဉ္စ ပဝေသေတွာ ဌပိတကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ဓမ္မာသနဝိတာနေ ဗဒ္ဓကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ကဏိကာရပုပ္ဖာဒီနိ သလာကာဟိ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ ဆတ္တာဓိဆတ္တံ ဝိယ ကရောန္တိ၊ တံ အတိဩဠာရိကမေဝ။ ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထံ ပန ဓမ္မာသနဝိတာနေ ကဏ္ဋကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ ကဏ္ဋကာဒီဟိ ဝါ ဧကပုပ္ဖမ္ပိ ဝိဇ္ဈိတုံ ပုပ္ဖေယေဝ ဝါ ပုပ္ဖံ ပဝေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဇာလဝိတာနဝေဒိကနာဂဒန္တကပုပ္ဖပဋိစ္ဆကတာလပဏ္ဏဂုဠကာဒီနံ ပန ဆိဒ္ဒေသု အသောကပိဏ္ဍိယာ ဝါ အန္တရေသု ပုပ္ဖာနိ ပဝေသေတုံ န ဒေါသော။ န ဟေတံ ဝေဓိမံ ဟောတိ။ ဓမ္မရဇ္ဇုယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။

ဝေဌိမံ နာမ ပုပ္ဖဒါမပုပ္ဖဟတ္ထကေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကေစိ ဟိ မတ္ထကဒါမံ ကရောန္တာ ဟေဋ္ဌာ ဃဋကာကာရံ ဒဿေတုံ ပုပ္ဖေဟိ ဝေဌေန္တိ၊ ကေစိ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဒသ ဝါ ဥပ္ပလပုပ္ဖာဒီနိ သုတ္တေန ဝါ ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေသု ဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပလဟတ္ထကေ ဝါ ပဒုမဟတ္ထကေ ဝါ ကရောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရေဟိ ဥပ္ပါဋေတွာ ထလေ ဌပိတဥပ္ပလာဒီနိ ကာသာဝေန ဘဏ္ဍိကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေသံယေဝ ပန ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေန ဝါ ဗန္ဓိတုံ အံသဘဏ္ဍိကံ ဝါ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အံသဘဏ္ဍိကံ နာမ ခန္ဓေ ဌပိတကာသာဝဿ ဥဘော အန္တေ အာဟရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ[၁] ကတွာ တသ္မိံ ပသိဗ္ဗကေ ဝိယ ပုပ္ဖာနိ ပက္ခိပန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အံသဘဏ္ဍိကာ၊ ဧတံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကေဟိ ပဒုမိနိပဏ္ဏံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဥပ္ပလာဒီနိ ပဏ္ဏေန ဝေဌေတွာ ဂဏှန္တိ၊ တတြာပိ ပုပ္ဖာနံ ဥပရိ ပဒုမိနိပဏ္ဏမေဝ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဒဏ္ဍကံ[၂] ပန ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ပူရိမံ နာမ မာလာဂုဏေ စ ပုပ္ဖပဋေ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဟိ မာလာဂုဏေန စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဝေဒိကံ ဝါ ပရိက္ခိပန္တော ပုန အာနေတွာ ပုရိမဋ္ဌာနံ အတိက္ကာမေတိ၊ ဧတ္တာဝတာ ပူရိမံ နာမ ဟောတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ အနေကက္ခတ္တုံ ပရိက္ခိပန္တဿ။ နာဂဒန္တကန္တရေဟိ[၃] ပဝေသေတွာ ဟရန္တော ဩလမ္ဗကံ ကတွာ ပုန နာဂဒန္တကံ ပရိက္ခိပတိ၊ ဧတမ္ပိ ပူရိမံ နာမ။

၁-ဂဏ္ဌိံ (သီ) ၂-ဟေဋ္ဌာဒဏ္ဍကာ (သီ) ၃-နာဂဒန္တကန္တရေ ဟိ (သီ)

Nāgadantake pana pupphavalayaṁ pavesetuṁ vaṭṭati. Mālāguṇehi pupphapaṭaṁ karonti, tatrāpi ekameva mālāguṇaṁ harituṁ vaṭṭati. Puna paccāharato pūrimameva hoti. Taṁ sabbaṁ purimanayeneva na vaṭṭati. Mālāguṇehi pana bahūhipi kataṁ pupphadāmaṁ labhitvā āsanamatthakādīsu bandhituṁ vaṭṭati. Atidīghaṁ pana mālāguṇaṁ ekavāraṁ haritvā parikkhipitvā puna itarassa bhikkhuno dātuṁ vaṭṭati, tenapi tatheva kātuṁ aṭṭati.

Vāyimaṁ nāma pupphajālapupphapaṭapuppharūpesu daṭṭhabbaṁ. Cetiye pupphajālaṁ karontassa ekamekamhi jālachiddake dukkaṭaṁ. Bhittichattabodhitthambhādīsupi eseva nayo. Pupphapaṭaṁ pana parehi pūritampi vāyituṁ na labbhati. Gopphimapuppheheva hatthi-assādirūpakāni karonti, tānipi vāyimaṭṭhāne tiṭṭhanti. Purimanayeneva sabbaṁ na vaṭṭati. Aññehi kataparicchede pana pupphāni ṭhapentena hatthi-assādirūpakampi kātuṁ vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana kaḷambakena aḍḍhacandakena saddhiṁ aṭṭha pupphavikatiyo vuttā.

32. Tattha **kaḷambako**ti aḍḍhacandakantare ghaṭikadāma-olambako vutto. **Aḍḍhacandako**ti aḍḍhacandākārena mālāguṇaparikkhepo. Tadubhayampi pūrimeyeva paviṭṭhaṁ. **Kurundiyaṁ** pana "dve tayo mālāguṇe ekato katvā pupphadāmakaraṇampi vāyimaṁyevā"ti vuttaṁ. Tampi idha pūrimaṭṭhāneyeva paviṭṭhaṁ. Na kevalañca pupphadāmameva, piṭṭhamayadāmampi geṇḍukapupphadāmampi **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Kharapattadāmampi sikkhāpadassa sādhāraṇattā bhikkhūnampi bhikkhunīnampi neva kātuṁ, na kārāpetuṁ vaṭṭati, pūjānimittaṁ pana kappiyavacanaṁ sabbattha vattuṁ vaṭṭati. Pariyāya-obhāsanimittakammāni vaṭṭantiyeva.

Yo haritvā vā harāpetvā vā pakkositvā vā pakkosāpetvā vā sayaṁ vā upagatānaṁ yaṁ kiñci attano santakaṁ pupphaṁ kulasaṅgahatthāya deti, tassa dukkaṭaṁ, parasantakaṁ deti, dukkaṭameva. Theyyacittena deti, bhaṇḍagghena kāretabbo. Esa nayo saṁghikepi. Ayaṁ pana viseso—senāsanatthāya niyamitaṁ issaravatāya dadato thullaccayanti.

33. Pupphaṁ nāma kassa dātuṁ vaṭṭati, kassa na vaṭṭatīti? Mātāpitūnaṁ tāva haritvāpi harāpetvāpi pakkositvāpi pakkosāpetvāpi dātuṁ

နာဂဒန္တကေ ပန ပုပ္ဖဝလယံ ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပုပ္ဖပဋံ ကရောန္တိ၊ တတြာပိ ဧကမေဝ မာလာဂုဏံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုန ပစ္စာဟရတော ပူရိမမေဝ ဟောတိ။ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပန ဗဟူဟိပိ ကတံ ပုပ္ဖဒါမံ လဘိတွာ အာသနမတ္ထကာဒီသု ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတိဒီဃံ ပန မာလာဂုဏံ ဧကဝါရံ ဟရိတွာ ပရိက္ခိပိတွာ ပုန ဣတရဿ ဘိက္ခုနော ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေနပိ တထေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါယိမံ နာမ ပုပ္ဖဇာလပုပ္ဖပဋပုပ္ဖရူပေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ စေတိယေ ပုပ္ဖဇာလံ ကရောန္တဿ ဧကမေကမှိ ဇာလဆိဒ္ဒကေ ဒုက္ကဋံ။ ဘိတ္တိဆတ္တဗောဓိတ္ထမ္ဘာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုပ္ဖပဋံ ပန ပရေဟိ ပူရိတမ္ပိ ဝါယိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ဂေါပ္ဖိမပုပ္ဖေဟေဝ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကာနိ ကရောန္တိ၊ တာနိပိ ဝါယိမဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ အညေဟိ ကတပရိစ္ဆေဒေ ပန ပုပ္ဖာနိ ဌပေန္တေန ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ကဠမ္ဗကေန အဍ္ဎစန္ဒကေန စ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ ပုပ္ဖဝိကတိယော ဝုတ္တာ။

၃၂။ တတ္ထ **ကဠမ္ဗကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒကန္တရေ ဃဋိကဒါမဩလမ္ဗကော ဝုတ္တော။ **အဍ္ဎစန္ဒကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒာကာရေန မာလာဂုဏပရိက္ခေပေါ။ တဒုဘယမ္ပိ ပူရိမေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဒွေ တယော မာလာဂုဏေ ဧကတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ ဝါယိမံယေဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဣဓ ပူရိမဋ္ဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ န ကေဝလဉ္စ ပုပ္ဖဒါမမေဝ၊ ပိဋ္ဌမယဒါမမ္ပိ ဂေဏ္ဍုကပုပ္ဖဒါမမ္ပိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ခရပတ္တဒါမမ္ပိ သိက္ခာပဒဿ သာဓာရဏတ္တာ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ နေဝ ကာတုံ, န ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပူဇာနိမိတ္တံ ပန ကပ္ပိယဝစနံ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိယာယဩဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

ယော ဟရိတွာ ဝါ ဟရာပေတွာ ဝါ ပက္ကောသိတွာ ဝါ ပက္ကောသာပေတွာ ဝါ သယံ ဝါ ဥပဂတာနံ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနော သန္တကံ ပုပ္ဖံ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတိ၊ တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ပရသန္တကံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ထေယျစိတ္တေန ဒေတိ၊ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဧသ နယော သံဃိကေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတံ ဣဿရဝတာယ ဒဒတော ထုလ္လစ္စယန္တိ။

၃၃။ ပုပ္ဖံ နာမ ကဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကဿ န ဝဋ္ဋတီတိ? မာတာပိတူနံ တာဝ ဟရိတွာပိ ဟရာပေတွာပိ ပက္ကောသိတွာပိ ပက္ကောသာပေတွာပိ ဒါတုံ

၂၄၄၉၈
သုတေသနစာကြည့်တိုက်
သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

vaṭṭati, sesañātakānaṁ pakkosāpetvāva. Tañca kho vatthupūjanatthāya, maṇḍanatthāya pana sivaliṅgādipūjanatthāya vā kassacipi dātuṁ na vaṭṭati. Mātāpitūnañca harāpentena ñātisāmaṇereheva harāpetabbaṁ. Itare pana yadi sayameva icchanti, vaṭṭati. Sammatena pupphabhājakena pupphabhājanakāle sampattānaṁ sāmaṇerānaṁ upaḍḍhabhāgaṁ dātuṁ vaṭṭati. **Kurundiyaṁ** pana "sampattagihīnaṁ upaḍḍhabhāgaṁ", **Mahāpaccariyaṁ** "cūḷakaṁ[1] dātuṁ vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Asammatena apaloketvā dātabbaṁ. Ācariyupajjhāyesu sagāravā sāmaṇerā bahūni pupphāni āharitvā rāsiṁ katvā ṭhapenti, therā pātova sampattānaṁ saddhivihārikādīnaṁ upāsakādīnaṁ vā "tvaṁ idaṁ gaṇha, tvaṁ idaṁ gaṇhā"ti denti, pupphadānaṁ nāma na hoti. "Cetiyaṁ pūjessāmā"ti gahetvā gacchantāpi pūjaṁ karontāpi tattha tattha sampattānaṁ cetiyapūjanatthāya denti, etampi pupphadānaṁ nāma na hoti. Upāsake akkapupphādīhi pūjente disvā "vihāre kaṇikārapupphādīni atthi, upāsakā tāni gahetvā pūjethā"ti vattumpi vaṭṭati. Bhikkhū pupphapūjaṁ katvā divātaraṁ gāmaṁ paviṭṭhe "kiṁ bhante atidivā paviṭṭhatthā"ti pucchanti, "vihāre pupphāni bahūni, pūjaṁ akarimhā"ti vadanti. Manussā "bahūni kira vihāre pupphānī"ti punadivase pahūtaṁ khādanīyaṁ bhojanīyaṁ gahetvā vihāraṁ gantvā pupphapūjañca karonti dānañca denti, vaṭṭati.

34. Manussā "mayaṁ bhante asukadivasaṁ nāma pūjessāmā"ti pupphavāraṁ yācitvā anuññātadivase āgacchanti, sāmaṇerehi ca pageva pupphāni ocinitvā ṭhapitāni honti, te rukkhesu pupphāni apassantā "kuhiṁ bhante pupphānī"ti vadanti, sāmaṇerehi ocinitvā ṭhapitāni, tumhe pana pūjetvā gacchatha, saṁgho aññaṁ divasaṁ pūjessatīti. Te pūjetvā dānaṁ datvā gacchanti, vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana **Kurundiyañca** "therā sāmaṇerehi dāpetuṁ na labhanti, sace sayameva tāni pupphāni tesaṁ denti, vaṭṭati. Therehi pana 'sāmaṇerehi ocinitvā ṭhapitānī'ti ettakameva vattabban"ti vuttaṁ. Sace pana pupphavāraṁ yācitvā anocitesu pupphesu yāgubhattādīni ādāya āgantvā sāmaṇere "ocinitvā dethā"ti vadanti, ñātisāmaṇerānaṁyeva ocinitvā dātuṁ vaṭṭati. Aññātake ukkhipitvā rukkhasākhāya ṭhapenti, na orohitvā palāyitabbaṁ, ocinitvā dātuṁ

1. Cūḷabhāgaṁ (Sī)

ဝဋ္ဋတိ၊ သေသဉာတကာနံ ပက္ကောသာပေတွာဝ။ တဉ္စ ခေါ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ၊ မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သိဝလိင်္ဂါဒိပူဇနတ္ထာယ ဝါ ကဿစိပိ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ မာတာပိတူနဉ္စ ဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟေဝ ဟရာပေတဗ္ဗံ။ ဣတရေ ပန ယဒိ သယမေဝ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သမ္မတေန ပုပ္ဖဘာဇကေန ပုပ္ဖဘာဇနကာလေ သမ္ပတ္တာနံ သာမဏေရာနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "သမ္ပတ္တဂိဟီနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ", **မဟာပစ္စရိယံ** "စူဠကံ[1] ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု သဂါရဝါ သာမဏေရာ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ အာဟရိတွာ ရာသိံ ကတွာ ဌပေန္တိ၊ ထေရာ ပါတောဝ သမ္ပတ္တာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ ဥပါသကာဒီနံ ဝါ "တွံ ဣဒံ ဂဏှ၊ တွံ ဣဒံ ဂဏှာ"တိ ဒေန္တိ၊ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ န ဟောတိ။ "စေတိယံ ပူဇေဿာမာ"တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာပိ ပူဇံ ကရောန္တာပိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္ပတ္တာနံ စေတိယပူဇနတ္ထာယ ဒေန္တိ၊ ဧတမ္ပိ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ န ဟောတိ။ ဥပါသကေ အက္ကပုပ္ဖါဒီဟိ ပူဇေန္တေ ဒိသွာ "ဝိဟာရေ ကဏိကာရပုပ္ဖါဒီနိ အတ္ထိ၊ ဥပါသကာ တာနိ ဂဟေတွာ ပူဇေထာ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူ ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ ဒိဝါတရံ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌေ "ကိံ ဘန္တေ အတိဒိဝါ ပဝိဋ္ဌတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ၊ "ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနိ ဗဟူနိ၊ ပူဇံ အကရိမှာ"တိ ဝဒန္တိ။ မနုဿာ "ဗဟူနိ ကိရ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနီ"တိ ပုနဒိဝသေ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပုပ္ဖပူဇဉ္စ ကရောန္တိ ဒါနဉ္စ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၃၄။ မနုဿာ "မယံ ဘန္တေ အသုကဒိဝသံ နာမ ပူဇေဿာမာ"တိ ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနုညာတဒိဝသေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သာမဏေရေဟိ စ ပဂေဝ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ ဟောန္တိ၊ တေ ရုက္ခေသု ပုပ္ဖာနိ အပဿန္တာ "ကုဟိံ ဘန္တေ ပုပ္ဖာနီ"တိ ဝဒန္တိ၊ သာမဏေရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ၊ တုမှေ ပန ပူဇေတွာ ဂစ္ဆထ၊ သံဃော အညံ ဒိဝသံ ပူဇေဿတီတိ။ တေ ပူဇေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** "ထေရာ သာမဏေရေဟိ ဒါပေတုံ န လဘန္တိ၊ သစေ သယမေဝ တာနိ ပုပ္ဖာနိ တေသံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ထေရေဟိ ပန 'သာမဏေရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနီ'တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနောစိတေသု ပုပ္ဖေသု ယာဂုဘတ္တာဒီနိ အာဒါယ အာဂန္တွာ သာမဏေရေ "ဩစိနိတွာ ဒေထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဉာတိသာမဏေရာနံယေဝ ဩစိနိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကေ ဥက္ခိပိတွာ ရုက္ခသာခါယ ဌပေန္တိ၊ န ဩရောဟိတွာ ပလာယိတဗ္ဗံ၊ ဩစိနိတွာ ဒါတုံ

၁-စူဠဘာဂံ (သီ)

vaṭṭati. Sace pana koci dhammakathiko "bahūni upāsakā vihāre pupphāni, yāgubhattādīni ādāya gantvā pupphapūjaṁ karothā"ti vadati, tasseva na kappatīti **Mahāpaccariyañca Kurundiyañca** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana "etaṁ akappiyaṁ na vaṭṭatī"ti avisesena vuttaṁ.

35. Phalampi attano santakaṁ vuttanayeneva mātāpitūnañca sesañātīnañca dātuṁ vaṭṭati. Kulasaṅgahatthāya pana dentassa vuttanayeneva attano santake parasantake saṁghike senāsanatthāya niyamite ca dukkaṭādīni veditabbāni. Attano santakaṁyeva gilānamanussānaṁ vā sampatta-issarānaṁ vā khīṇaparibbayānaṁ vā dātuṁ vaṭṭati, phaladānaṁ na hoti. Phalabhājakenapi sammatena saṁghassa phalabhājanakāle sampattamanussānaṁ upaḍḍhabhāgaṁ dātuṁ vaṭṭati, asammatena apaloketvā dātabbaṁ. saṁghārāmepi phalaparicchedena vā rukkhaparicchedena vā katikā kātabbā "tato gilānamanussānaṁ vā aññesaṁ vā phalaṁ yācantānaṁ yathāparicchedena cattāri pañca phalāni dātabbāni, rukkhā vā dassetabbā 'ito gahetuṁ labbhatī'ti". "Idha phalāni sundarāni, ito gaṇhathā"ti evaṁ pana na vattabbaṁ. Attano santakaṁ sirīsacuṇṇaṁ vā aññaṁ vā yaṁ kiñci kasāvaṁ kulasaṅgahatthāya deti, dukkaṭaṁ. Parasantakādīsupi vuttanayeneva vinicchayo veditabbo. Ayaṁ pana viseso—saṁghassa rakkhitagopitāpi rukkhachalli[1] garubhaṇḍamevāti. Mattikadantakaṭṭhaveḷupaṇṇesupi garubhaṇḍūpagaṁ ñatvā cuṇṇe vuttanayeneva vinicchayo veditabbo.

36. **Jaṅghapesaniyan**ti gihīnaṁ dūteyyaṁ sāsanaharaṇakammaṁ vuccati, taṁ na kātabbaṁ. Gihīnañhi sāsanaṁ gahetvā gacchantassa pade pade dukkaṭaṁ. Taṁ kammaṁ nissāya laddhabhojanaṁ bhuñjantassapi ajjhohāre ajjhohāre dukkaṭaṁ. Paṭhamaṁ sāsanaṁ aggahetvāpi pacchā "ayaṁ dāni so gāmo, handa naṁ sāsanaṁ ārocemī"ti maggā okkamantassapi pade pade dukkaṭaṁ. Sāsanaṁ ārocetvā laddhabhojanaṁ bhuñjato purimanayeneva dukkaṭaṁ. Sāsanaṁ aggahetvā āgatena pana "bhante tasmiṁ gāme itthannāmassa kā pavattī"ti pucchiyamānena kathetuṁ vaṭṭati, pucchitapañhe doso natthi. Pañcannaṁ pana sahadhammikānaṁ mātāpitūnaṁ paṇḍupalāsassa attano

1. Rukkhavalli (Sī)

နာဂဒန္တကေ ပန ပုပ္ဖဝဠယံ ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပုပ္ဖပဋံ ကရောန္တိ၊ တတြာပိ ကေမေဝ မာလာဂုဏံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုန ပစ္စာဟရတော ပူရိမမေဝ ဟောတိ။ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပန ဗဟူဟိပိ ကတံ ပုပ္ဖဒါမံ လဘိတွာ အာသနမတ္ထကာဒီသု ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတိဒီဃံ ပန မာလာဂုဏံ ဧကဝါရံ ဟရိတွာ ပရိက္ခိပိတွာ ပုန ဃာတရဿ ဘိက္ခုနော ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေနပိ တထေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါယိမံ နာမ ပုပ္ဖဇာလပုပ္ဖပဋပုပ္ဖရူပေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ စေတိယေ ပုပ္ဖဇာလံ ကရောန္တဿ ဧကမေကမှိ ဇာလဆိဒ္ဒကေ ဒုက္ကဋံ။ ဘိတ္တိဆတ္တဗောဓိတ္ထမ္ဘာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုပ္ဖပဋံ ပန ပရေဟိ ပူရိတမ္ပိ ဝါယိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ဂေါပ္ဖိမ-ပုပ္ဖေဟေဝ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကာနိ ကရောန္တိ၊ တာနိပိ ဝါယိမဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ 'အညေဟိ ကတပရိက္ခေပေ ပန ပုပ္ဖါနိ ဌပေန္တေန ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ကဋ္ဌမ္ဗ-ကေန အဍ္ဎစန္ဒကေန စ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ ပုပ္ဖဝိကတိယော ဝုတ္တာ။

၃၂။ တတ္ထ **ကဋ္ဌမ္ဗကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒကန္တရေ ဃဋိကဒါမဩလမ္ဗကော ဝုတ္တော။ **အဍ္ဎစန္ဒကော**တိ အဍ္ဎစန္ဒာကာရေန မာလာဂုဏပရိက္ခေပေါ။ တဒုဘယမ္ပိ ပူရိမေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဒွေ တယော မာလာဂုဏေ ဧကတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ ဝါယိမံယေဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဃဋ္ဋ ပူရိမဋ္ဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ န ကေဝလဉ္စ ပုပ္ဖဒါမမေဝ၊ ပိဋ္ဌမယဒါမမ္ပိ ဂေဏ္ဍုက-ပုပ္ဖဒါမမ္ပိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ခရပတ္တဒါမမ္ပိ သိက္ခာပဒဿ သာဓာရဏတ္တာ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ နေဝ ကာတုံ, န ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပူဇာနိမိတ္တံ ပန ကပ္ပိယဝစနံ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိယာယဩဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ-ယေဝ။

ယော ဟရိတွာ ဝါ ဟရာပေတွာ ဝါ ပက္ကောသိတွာ ဝါ ပက္ကောသာ-ပေတွာ ဝါ သယံ ဝါ ဥပဂတာနံ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနော သန္တကံ ပုပ္ဖံ ကုလသင်္ဂ-ဟတ္ထာယ ဒေတိ၊ တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ပရသန္တကံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ထေယျစိတ္တေန ဒေတိ၊ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဧသ နယော သံဃိကေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတံ ဣဿရဝတာယ ဒဒတော ထုလ္လစ္စယန္တိ။

၃၃။ ပုပ္ဖံ နာမ ကဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကဿ န ဝဋ္ဋတီတိ? မာတာပိတူနံ တာဝ ဟရိတွာပိ ဟရာပေတွာပိ ပက္ကောသိတွာပိ ပက္ကောသာပေတွာပိ ဒါတုံ

သုတေသနစာကြည့်တိုက်
၂၄၄၉၈
သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

veyyāvaccakarassa sāsanaṁ harituṁ vaṭṭati, gihīnañca kappiyasāsanaṁ, tasmā “mama vacanena Bhagavato pāde vandathā”ti vā “cetiyaṁ paṭimaṁ bodhiṁ saṁghattheraṁ vandathā”ti vā “cetiye gandhapūjaṁ karothā”ti vā “pupphapūjaṁ karothā”ti vā “bhikkhū sannipātetha, dānaṁ dassāma, dhammaṁ desāpayissāmā”ti vā īdisesu sāsanesu kukkuccaṁ na kātabbaṁ. Kappiyasāsanāni hi etāni, na gihīnaṁ gihikammapaṭisaṁyuttānīti. Imehi pana aṭṭhahi kuladūsakakammehi uppannapaccayā pañcannampi sahadhammikānaṁ na kappanti. Abhūtārocanarūpiyasaṁvohārehi uppannapaccayasadisāva honti.

Pabbājanīyakammakato pana yasmiṁ gāme vā nigame vā kuladūsakakammaṁ kataṁ, yasmiñca vihāre vasati, neva tasmiṁ gāme vā nigame vā carituṁ labhati, na vihāre vasituṁ. Paṭippassaddhakammenapi ca tena yesu kulesu pubbe kuladūsakakammaṁ kataṁ, tato uppannapaccayā na gahetabbā, āsavakkhayapattenapi na gahetabbā, akappiyāva honti. “Kasmā na gaṇhathā”ti pucchitena “pubbe evaṁ katattā”ti vutte sace vadanti “na mayaṁ tena kāraṇena dema, idāni sīlavantatāya demā”ti, gahetabbā. Pakatiyā dānaṭṭhāneyeva kuladūsakakammaṁ kataṁ hoti, tato pakatidānameva gahetuṁ vaṭṭati. Yaṁ vaḍḍhetvā denti, taṁ na vaṭṭati. Yasmā ca pucchitapañhe doso natthi, tasmā aññampi bhikkhuṁ pubbaṇhe vā sāyanhe vā antaragharaṁ paviṭṭhaṁ koci puccheyya “kasmā bhante carathā”ti. Yenatthena carati, taṁ ācikkhitvā “laddhaṁ na laddhan”ti vutte sace na laddhaṁ, “na laddhan”ti vatvā yaṁ so deti, taṁ gahetuṁ vaṭṭati.

37. “Na ca bhikkhave paṇidhāya araññe vatthabbaṁ, yo vaseyya, āpatti dukkaṭassa. Na ca bhikkhave paṇidhāya piṇḍāya caritabbaṁ -pa- na ca bhikkhave paṇidhāya caṅkamitabbaṁ -pa- na ca bhikkhave paṇidhāya ṭhātabbaṁ -pa- na ca bhikkhave paṇidhāya nisīditabbaṁ -pa- na ca bhikkhave paṇidhāya seyyā kappetabbā, yo kappeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vuttattā “evaṁ[2] araññe vasantaṁ maṁ jano arahatte vā sekkhabhūmiyaṁ vā sambhāvessati, tato lokassa sakkato bhavissāmi garukato mānito pūjito”ti evaṁ patthanaṁ katvā araññe na vasitabbaṁ. Evaṁ paṇidhāya “araññe vasissāmī”ti

1. Vi 1. 139 piṭṭhādīsu.   2. Vi-Ṭṭha 2. 92 piṭṭhādīsu.

ဝေယျာဝစ္စကရဿ သာသနံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိဟီနဉ္စ ကပ္ပိယသာသနံ၊ တသ္မာ “မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္ဒထာ”တိ ဝါ “စေတိယံ ပဋိမံ ဗောဓိံ သံဃတ္ထေရံ ဝန္ဒထာ”တိ ဝါ “စေတိယေ ဂန္ဓပူဇံ ကရောထာ”တိ ဝါ “ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ”တိ ဝါ “ဘိက္ခူ သန္နိပါတေထ၊ ဒါနံ ဒဿာမ၊ ဓမ္မံ ဒေသာပယိဿာမာ”တိ ဝါ ဤဒိသေသု သာသနေသု ကုက္ကုစ္စံ န ကာတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယသာသနာနိ ဟိ ဧတာနိ၊ န ဂိဟီနံ ဂိဟိကမ္မပဋိသံယုတ္တာနီတိ။ ဣမေဟိ ပန အဋ္ဌဟိ ကုလဒူသကကမ္မေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပန္တိ။ အဘူတာရောစနရူပိယသံဝေါဟာရေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယသဒိသာဝ ဟောန္တိ။

ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတော ပန ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ ယသ္မိဉ္စ ဝိဟာရေ ဝသတိ၊ နေဝ တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ စရိတုံ လဘတိ၊ န ဝိဟာရေ ဝသိတုံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကမ္မေနပိ စ တေန ယေသု ကုလေသု ပုဗ္ဗေ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ တတော ဥပ္ပန္နပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အာသဝက္ခယပတ္တေနပိ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အကပ္ပိယာဝ ဟောန္တိ။ “ကသ္မာ န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတေန “ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ကတတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ သစေ ဝဒန္တိ “န မယံ တေန ကာရဏေန ဒေမ၊ ဣဒါနိ သီလဝန္တတာယ ဒေမာ”တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ပကတိယာ ဒါနဋ္ဌာနေယေဝ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ တတော ပကတိဒါနမေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒေန္တိ၊ တံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မာ စ ပုစ္ဆိတပဉှေ ဒေါသော နတ္ထိ၊ တသ္မာ အညမ္ပိ ဘိက္ခုံ ပုဗ္ဗဏှေ ဝါ သာယနှေ ဝါ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌံ ကောစိ ပုစ္ဆေယျ “ကသ္မာ ဘန္တေ စရထာ”တိ။ ယေနတ္ထေန စရတိ၊ တံ အာစိက္ခိတွာ “လဒ္ဓံ န လဒ္ဓ”န္တိ ဝုတ္တေ သစေ န လဒ္ဓံ၊ “န လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ ယံ သော ဒေတိ၊ တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၃၇။ “န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ အရညေ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ယော ဝသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ။ပ။ န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ စင်္ကမိတဗ္ဗံ။ပ။ န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ ဌာတဗ္ဗံ။ပ။ န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ပ။ န စ ဘိက္ခဝေ ပဏိဓာယ သေယျာ ကပ္ပေတဗ္ဗာ၊ ယော ကပ္ပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝုတ္တတ္တာ “ဧဝံ[၂] အရညေ ဝသန္တံ မံ ဇနော အရဟတ္တေ ဝါ သေက္ခဘူမိယံ ဝါ သမ္ဘာဝေဿတိ၊ တတော လောကဿ သက္ကတော ဘဝိဿာမိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော”တိ ဧဝံ ပတ္ထနံ ကတွာ အရညေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဏိဓာယ “အရညေ ဝသိဿာမီ”တိ

၁-ဝိ ၁-၁၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။   ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၉၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

gacchantassa padavāre padavāre dukkaṭaṁ, tathā araññe kuṭikaraṇacaṅkamananisīdananivāsanapārupanādīsu sabbakiccesu payoge payoge dukkaṭaṁ, tasmā evaṁ araññe na vasitabbaṁ. Evaṁ vasanto hi sambhāvanaṁ labhatu vā mā vā, dukkaṭaṁ āpajjati. Yo pana samādinnadhutaṅgo "dhutaṅgaṁ rakkhissāmī"ti vā "gāmante me vasato cittaṁ vikkhipati, araññaṁ sappāyan"ti cintetvā vā "addhā araññe tiṇṇaṁ vivekānaṁ aññataraṁ pāpuṇissāmī"ti vā "araññaṁ pavisitvā arahattaṁ apāpuṇitvā na nikkhamissāmī"ti vā "araññavāso nāma Bhagavatā pasattho, mayi ca araññe vasante bahū sabrahmacārī gāmantaṁ hitvā āraññakā bhavissantī"ti vā evaṁ anavajjavāsaṁ vasitukāmo hoti, teneva vasitabbaṁ. Piṇḍāya carantassapi "abhikkantādīni saṇṭhapetvā piṇḍāya carissāmī"ti nivāsanapārupanakiccato pabhuti yāva bhojanapariyosānaṁ, tāva payoge payoge dukkaṭaṁ, sambhāvanaṁ labhatu vā mā vā, dukkaṭameva. Khandhakavattasekhiyavattaparipūraṇatthaṁ pana sabrahmacārīnaṁ diṭṭhānugati-āpajjanatthaṁ vā pāsādikehi abhikkamapaṭikkamādīhi piṇḍāya pavisanto anupavajjo viññūnaṁ. Caṅkamanādīsupi eseva nayo.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kulasaṅgahavinicchayakathā samattā.

---

6. Macchamaṁsavinicchayakathā

38. **Macchamaṁsesu** pana macchaggahaṇena sabbampi jalajaṁ vuttaṁ. Tattha akappiyaṁ nāma natthi. Maṁsesu pana manussahatthi-assasunakha-ahisīhabyagghadīpi-acchataracchānaṁ vasena dasa maṁsāni akappiyāni. Tattha manussamaṁse thullaccayaṁ, sesesu dukkaṭaṁ. Iti imesaṁ manussādīnaṁ dasannaṁ maṁsampi aṭṭhipi lohitampi cammampi lomampi sabbaṁ na vaṭṭati. Vasāsu pana ekā manussavasāva na vaṭṭati. Khīrādīsu akappiyaṁ nāma natthi. Imesu pana akappiyamaṁsesu aṭṭhi-ādīsu vā yaṁ kiñci ñatvā vā añatvā vā khādantassa āpattiyeva. Yadā jānāti, tadā desetabbā. "Apucchitvāva khādissāmī"ti gaṇhato paṭiggahaṇepi dukkaṭaṁ, "pucchitvā khādissāmī"ti

ဂစ္ဆန္တဿ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အရညေ ကုဋိကရဏစင်္ကမနနိသီဒနနိဝါသနပါရုပနာဒီသု သဗ္ဗကိစ္စေသု ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ တသ္မာ ဧဝံ အရညေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝသန္တော ဟိ သမ္ဘာဝနံ လဘတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ယော ပန သမာဒိန္နဓုတင်္ဂေါ "ဓုတင်္ဂံ ရက္ခိဿာမီ"တိ ဝါ "ဂါမန္တေ မေ ဝသတော စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ၊ အရညံ သပ္ပါယ"န္တိ စိန္တေတွာ ဝါ "အဒ္ဓါ အရညေ တိဏ္ဏံ ဝိဝေကာနံ အညတရံ ပါပုဏိဿာမီ"တိ ဝါ "အရညံ ပဝိသိတွာ အရဟတ္တံ အပါပုဏိတွာ န နိက္ခမိဿာမီ"တိ ဝါ "အရညဝါသော နာမ ဘဂဝတာ ပသတ္ထော၊ မယိ စ အရညေ ဝသန္တေ ဗဟူ သဗြဟ္မစာရီ ဂါမန္တံ ဟိတွာ အာရညကာ ဘဝိဿန္တီ"တိ ဝါ ဧဝံ အနဝဇ္ဇဝါသံ ဝသိတုကာမော ဟောတိ၊ တေနေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿပိ "အဘိက္ကန္တာဒီနိ သဏ္ဌပေတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမီ"တိ နိဝါသနပါရုပနကိစ္စတော ပဘုတိ ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာနံ၊ တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ သမ္ဘာဝနံ လဘတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ခန္ဓကဝတ္တသေခိယဝတ္တပရိပူရဏတ္ထံ ပန သဗြဟ္မစာရီနံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနတ္ထံ ဝါ ပါသာဒိကေဟိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမာဒီဟိ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော အနုပဝဇ္ဇော ဝိညူနံ။ စင်္ကမနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ကုလသင်္ဂဟဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၆-မစ္ဆမံသဝိနိစ္ဆယကထာ

၃၈။ **မစ္ဆမံသေသု** ပန မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗမ္ပိ ဇလဇံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ မံသေသု ပန မနုဿဟတ္ထိအဿသုနခအဟိသီဟဗျဂ္ဃဒီပိအစ္ဆတရစ္ဆာနံ ဝသေန ဒသ မံသာနိ အကပ္ပိယာနိ။ တတ္ထ မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယံ၊ သေသေသု ဒုက္ကဋံ။ ဣတိ ဣမေသံ မနုဿာဒီနံ ဒသန္နံ မံသမ္ပိ အဋ္ဌိပိ လောဟိတမ္ပိ စမ္မမ္ပိ လောမမ္ပိ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝသာသု ပန ဧကာ မနုဿဝသာဝ န ဝဋ္ဋတိ။ ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ ဣမေသု ပန အကပ္ပိယမံသေသု အဋ္ဌိအာဒီသု ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဉတွာ ဝါ အဉတွာ ဝါ ခါဒန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။ ယဒါ ဇာနာတိ၊ တဒါ ဒေသေတဗ္ဗာ။ "အပုစ္ဆိတွာဝ ခါဒိဿာမီ"တိ ဂဏှတော ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ဒုက္ကဋံ၊ "ပုစ္ဆိတွာ ခါဒိဿာမီ"တိ

gaṇhato anāpatti. Uddissakataṁ pana jānitvā khādantasseva āpatti, pacchā jānanto āpattiyā na kāretabbo[1].

Tattha[2] **uddissakataṁ** nāma bhikkhūnaṁ atthāya vadhitvā sampāditaṁ macchamaṁsaṁ. Ubhayampi hi uddissakataṁ na vaṭṭati. Tampi adiṭṭhaṁ asutaṁ aparisaṅkitaṁ vaṭṭati. Tikoṭiparisuddhañhi macchamaṁsaṁ Bhagavatā anuññātaṁ adiṭṭhaṁ asutaṁ aparisaṅkitaṁ. Tattha **adiṭṭhaṁ** nāma bhikkhūnaṁ atthāya migamacche vadhitvā gayhamānaṁ adiṭṭhaṁ. **Asutaṁ** nāma bhikkhūnaṁ atthāya migamacche vadhitvā gahitanti asutaṁ. **Aparisaṅkitaṁ** pana diṭṭhaparisaṅkitaṁ sutaparisaṅkitaṁ tadubhayavinimuttaparisaṅkitañca ñatvā tabbipakkhato jānitabbaṁ. Kathaṁ? Idha bhikkhū passanti manusse jālavāgurādīhatthe gāmato vā nikkhamante araññe vā vicarante. Dutiyadivase ca nesaṁ taṁ gāmaṁ piṇḍāya paviṭṭhānaṁ samacchamaṁsaṁ piṇḍapātaṁ abhiharanti. Te tena diṭṭhena parisaṅkanti "bhikkhūnaṁ nu kho atthāya katan"ti, idaṁ **diṭṭhaparisaṅkitaṁ**, etaṁ gahetuṁ na vaṭṭati. Yaṁ evaṁ aparisaṅkitaṁ, taṁ vaṭṭati. Sace pana te manussā "kasmā bhante na gaṇhathā"ti pucchitvā tamatthaṁ sutvā "nayidaṁ bhante bhikkhūnaṁ atthāya kataṁ, amhehi attano atthāya vā rājayuttādīnaṁ vā atthāya katan"ti vadanti, kappati.

Na heva kho bhikkhū passanti, apica kho suṇanti "manussā kira jālavāgurādihatthā gāmato vā nikkhamanti, araññe vā vicarantī"ti. Dutiyadivase ca tesaṁ taṁ gāmaṁ piṇḍāya paviṭṭhānaṁ samacchamaṁsaṁ piṇḍapātaṁ abhiharanti. Te tena sutena parisaṅkanti "bhikkhūnaṁ nu kho atthāya katan"ti, idaṁ **sutaparisaṅkitaṁ** nāma, etaṁ gahetuṁ na vaṭṭati. Yaṁ evaṁ aparisaṅkitaṁ, taṁ vaṭṭati. Sace pana te manussā "kasmā bhante na gaṇhathā"ti pucchitvā tamatthaṁ sutvā "nayidaṁ bhante bhikkhūnaṁ atthāya kataṁ, amhehi attano atthāya vā rājayuttādīnaṁ vā atthāya katan"ti vadanti, kappati.

Na heva kho pana bhikkhū passanti na suṇanti, apica kho tesaṁ taṁ gāmaṁ piṇḍāya paviṭṭhānaṁ pattaṁ gahetvā samacchamaṁsaṁ piṇḍapātaṁ abhisaṅkharitvā abhiharanti. Te parisaṅkanti "bhikkhūnaṁ nu kho atthāya katan"ti, idaṁ **tadubhayavinimuttaparisaṅkitaṁ** nāma, etampi gahetuṁ na vaṭṭati. Yaṁ evaṁ aparisaṅkitaṁ, taṁ vaṭṭati. Sace pana te manussā "kasmā bhante na gaṇhathā"ti

1. Vi-Ṭṭha 3. 376 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 189 piṭṭhe.

ဂဏှတော အနာပတ္တိ။ ဥဒ္ဒိဿကတံ ပန ဇာနိတွာ ခါဒန္တဿေဝ **အာပတ္တိ၊** **ပစ္ဆာ** ဇာနန္တော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော[1]။

တတ္ထ[2] **ဥဒ္ဒိဿကတံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ဝဓိတွာ သမ္ပာဒိတံ မစ္ဆမံသံ။ ဥဘယမ္ပိ ဟိ ဥဒ္ဒိဿကတံ န ဝဋ္ဋတိ။ တမ္ပိ အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိသင်္ကိတံ ဝဋ္ဋတိ။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓဉှိ မစ္ဆမံသံ ဘဂဝတာ အနုညာတံ အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိသင်္ကိတံ။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂယှမာနံ အဒိဋ္ဌံ။ **အသုတံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂဟိတန္တိ အသုတံ။ **အပရိသင်္ကိတံ** ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ သုတပရိသင်္ကိတံ တဒုဘယဝိနိမုတ္တပရိသင်္ကိတဉ္စ ဉတွာ တဗ္ဗိပက္ခတော ဇာနိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဣဓ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ မနုဿေ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တေ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တေ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန ဒိဋ္ဌေန ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ''န္တိ၊ ဣဒံ **ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ၊** ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ "ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ "နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

န ဟေဝ ခေါ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ၊ အပိစ ခေါ သုဏန္တိ "မနုဿာ ကိရ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထာ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တိ၊ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တီ"တိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ တေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန သုတေန ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ၊ ဣဒံ **သုတပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ "ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ "နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

န ဟေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခူ ပဿန္တိ န သုဏန္တိ၊ အပိစ ခေါ တေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိဟရန္တိ။ တေ ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ၊ ဣဒံ **တဒုဘယဝိနိမုတ္တပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတမ္ပိ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ "ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ"တိ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၈၉-ပိဋ္ဌေ။

pucchitvā tamatthaṁ sutvā “nayidaṁ bhante bhikkhūnaṁ atthāya kataṁ, amhehi attano atthāya vā rājayuttādīnaṁ vā atthāya kataṁ, pavattamaṁsaṁ vā kappiyameva labhitvā bhikkhūnaṁ atthāya sampāditan”ti vadanti, kappati. Matānaṁ petakiccatthāya maṅgalādīnaṁ vā atthāya katepi eseva nayo. Yaṁ yaṁ hi bhikkhūnaṁyeva atthāya akataṁ, yattha ca nibbematiko hoti, taṁ sabbaṁ kappati.

39. Sace pana ekasmiṁ vihāre bhikkhūnaṁ uddissakataṁ hoti, te ca attano atthāya katabhāvaṁ na jānanti, aññe jānanti. Ye jānanti, tesaṁ na vaṭṭati, itaresaṁ pana vaṭṭati. Aññe na jānanti, teyeva jānanti, tesaṁyeva na vaṭṭati, aññesaṁ vaṭṭati. Tepi “amhākaṁ atthāya katan”ti jānanti, aññepi “etesaṁ atthāya katan”ti jānanti, sabbesampi na vaṭṭati. Sabbe na jānanti, sabbesampi vaṭṭati. Pañcasu hi sahadhammikesu yassa vā tassa vā atthāya uddissakataṁ sabbesaṁ na kappati.

Sace pana koci ekaṁ bhikkhuṁ uddissa pāṇaṁ vadhitvā tassa pattaṁ pūretvā deti, so ca attano atthāya katabhāvaṁ jānaṁyeva gahetvā aññassa bhikkhuno deti, so taṁ tassa saddhāya paribhuñjati, kassa āpattīti? Dvinnampi anāpatti. Yañhi uddissa kataṁ, tassa abhuttatāya anāpatti, itarassa ajānanatāya. Kappiyamaṁsassa hi paṭiggahaṇe āpatti natthi, uddissakatañca ajānitvā bhuttassa pacchā ñatvā āpattidesanākiccaṁ nāma natthi. Akappiyamaṁsaṁ pana ajānitvā bhuttena pacchā ñatvāpi āpatti desetabbā. Uddissakatañhi ñatvā bhuñjatova āpatti, akappiyamaṁsaṁ ajānitvā bhuñjantassapi āpattiyeva, tasmā āpattibhīrukena rūpaṁ sallakkhentenapi pucchitvāva maṁsaṁ paṭiggahetabbaṁ. Paribhogakāle “pucchitvā paribhuñjissāmī”ti vā gahetvā pucchitvāva paribhuñjitabbaṁ. Kasmā? Duviññeyyattā. Acchamaṁsampi hi sūkaramaṁsasadisaṁ hoti, dīpimaṁsādīni ca migamaṁsādisadisāni, tasmā pucchitvā gahaṇameva vattanti vadanti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Macchamaṁsavinicchayakathā samattā.

ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကကံ၊ ပဝတ္တမံသံ ဝါ ကပ္ပိယမေဝ လဘိတွာ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။ မတာနံ ပေတကိစ္စတ္ထာယ မင်္ဂလာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကတေပိ ဧသေဝ နယော။ ယံ ယံ ဟိ ဘိက္ခူနံယေဝ အတ္ထာယ အကတံ၊ ယတ္ထ စ နိဗ္ဗေမတိကော ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ကပ္ပတိ။

၃၉။ သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူနံ ဥဒ္ဒိဿကတံ ဟောတိ၊ တေ စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ န ဇာနန္တိ၊ အညေ ဇာနန္တိ။ ယေ ဇာနန္တိ၊ တေသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရေသံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ အညေ န ဇာနန္တိ၊ တေယေဝ ဇာနန္တိ၊ တေသံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညေသံ ဝဋ္ဋတိ။ တေပိ “အမှာကံ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဇာနန္တိ၊ အညေပိ “ဧတေသံ အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗေ န ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စသု ဟိ သဟဓမ္မိကေသု ယဿ ဝါ တဿ ဝါ အတ္ထာယ ဥဒ္ဒိဿကတံ သဗ္ဗေသံ န ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ကောစိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ပါဏံ ဝဓိတွာ တဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ သော စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ ဇာနံယေဝ ဂဟေတွာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ သော တံ တဿ သဒ္ဓါယ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ကဿ အာပတ္တီတိ? ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။ ယဉ္ဟိ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ၊ တဿ အဘုတ္တတာယ အနာပတ္တိ, ဣတရဿ အဇာနနတာယ။ ကပ္ပိယမံသဿ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ဥဒ္ဒိဿကတဉ္စ အဇာနိတွာ ဘုတ္တဿ ပစ္ဆာ ဉတွာ အာပတ္တိဒေသနာကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ။ အကပ္ပိယမံသံ ပန အဇာနိတွာ ဘုတ္တေန ပစ္ဆာ ဉတွာပိ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဒိဿကတဉှိ ဉတွာ ဘုဉ္ဇတောဝ အာပတ္တိ၊ အကပ္ပိယမံသံ အဇာနိတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿပိ အာပတ္တိယေဝ၊ တသ္မာ အာပတ္တိဘီရုကေန ရူပံ သလ္လက္ခေန္တေနပိ ပုစ္ဆိတွာဝ မံသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပရိဘောဂကာလေ “ပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ဝါ ဂဟေတွာ ပုစ္ဆိတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ဒုဝိညေယျတ္တာ။ အစ္ဆမံသမ္ပိ ဟိ သူကရမံသသဒိသံ ဟောတိ၊ ဒီပိမံသာဒီနိ စ မိဂမံသာဒိသဒိသာနိ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏမေဝ ဝတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

မစ္ဆမံသဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

7. Anāmāsavinicchayakathā

40. **Anāmāsan**ti na parāmasitabbaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—yasmā mātā vā hotu dhītā vā bhaginī vā, itthī nāma sabbāpi brahmacariyassa pāribanthikāva[2] anāmāsā ca, tasmā “ayaṁ me mātā, ayaṁ me dhītā, ayaṁ me bhaginī”ti gehassitapemena āmasatopi dukkaṭameva vuttaṁ. Imaṁ pana Bhagavato āṇaṁ anussarantena sacepi nadīsotena vuyhamānaṁ mātaraṁ passati, neva hatthena parāmasitabbā, paṇḍitena pana bhikkhunā nāvā vā phalakaṁ vā kadalikkhandho vā dārukkhandho vā upasaṁharitabbo. Tasmiṁ asati kāsāvampi upasaṁharitvā purato ṭhapetabbaṁ, “ettha gaṇhāhī”ti pana na vattabbā. Gahite “parikkhāraṁ kaḍḍhāmī”ti kaḍḍhantena gantabbaṁ. Sace pana bhāyati, purato purato gantvā “mā bhāyī”ti samassāsetabbā. Sace bhāyamānā[3] puttassa sahasā khandhe vā abhiruhati, hatthe vā gaṇhāti, na “apehi mahallike”ti niddhunitabbā, thalaṁ pāpetabbā. Kaddame laggāyapi kūpe patitāyapi eseva nayo. Tatrāpi hi yottaṁ vā vatthaṁ vā pakkhipitvā hatthena gahitabhāvaṁ ñatvā uddharitabbā, na tveva āmasitabbā.

Na kevalañca mātugāmassa sarīrameva anāmāsaṁ, nivāsanapārupanampi ābharaṇabhaṇḍampi antamaso tiṇaṇḍupakaṁ vā tālapaṇṇamuddikaṁ vā upādāya anāmāsameva. Tañca kho nivāsanapāvuraṇaṁ piḷandhanatthāya ṭhapitameva. Sace pana nivāsanaṁ vā pārupanaṁ vā parivattetvā cīvaratthāya pādamūle ṭhapeti, vaṭṭati. Ābharaṇabhaṇḍesu pana sīsapasādhanadantasūci-ādikappiyabhaṇḍaṁ “imaṁ bhante tumhākaṁ dema, gaṇhathā”ti dīyamānaṁ sipāṭikāsūci-ādi-upakaraṇatthāya gahetabbaṁ. Suvaṇṇarajatamuttādimayaṁ pana anāmāsameva, dīyamānampi na gahetabbaṁ. Na kevalañca etāsaṁ sarīrūpagameva anāmāsaṁ, itthisaṇṭhānena kataṁ kaṭṭharūpampi dantarūpampi ayarūpampi loharūpampi tipurūpampi potthakarūpampi sabbaratanarūpampi antamaso piṭṭhamayarūpampi anāmāsameva. Paribhogatthāya pana “idaṁ tumhākaṁ hotū”ti labhitvā ṭhapetvā sabbaratanamayaṁ avasesaṁ bhinditvā upakaraṇārahaṁ upakaraṇe, paribhogārahaṁ paribhoge upanetuṁ vaṭṭati.

---

1. Vi-Ṭṭha 2. 128 piṭṭhādīsu. 2. Pāribandhikāva (Ka) 3. Miyyamānā (Sī)

၇-အနာမာသဝိနိစ္ဆယကထာ

၄၀။ **အနာမာသန္တိ** န ပရာမသိတဗ္ဗံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]—ယသ္မာ မာတာ ဝါ ဟောတု ဓီတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ၊ ဣတ္ထီ နာမ သဗ္ဗာပိ ဗြဟ္မစရိယဿ ပါရိဗန္ထိကာဝ[၂] အနာမာသာ စ၊ တသ္မာ “အယံ မေ မာတာ၊ အယံ မေ ဓီတာ၊ အယံ မေ ဘဂိနီ”တိ ဂေဟဿိတပေမေန အာမသတောပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ။ ဣမံ ပန ဘဂဝတော အာဏံ အနုဿရန္တေန သစေပိ နဒီသောတေန ဝုယှမာနံ မာတရံ ပဿတိ၊ နေဝ ဟတ္ထေန ပရာမသိတဗ္ဗာ၊ ပဏ္ဍိတေန ပန ဘိက္ခုနာ နာဝါ ဝါ ဖလကံ ဝါ ကဒလိက္ခန္ဓော ဝါ ဒါရုက္ခန္ဓော ဝါ ဥပသံဟရိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ အသတိ ကာသာဝမ္ပိ ဥပသံဟရိတွာ ပုရတော ဌပေတဗ္ဗံ၊ “ဧတ္ထ ဂဏှာဟီ”တိ ပန န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဂဟိတေ “ပရိက္ခာရံ ကဍ္ဎာမီ”တိ ကဍ္ဎန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဘာယတိ၊ ပုရတော ပုရတော ဂန္တွာ “မာ ဘာယီ”တိ သမဿာသေတဗ္ဗာ။ သစေ ဘာယမာနာ[၃] ပုတ္တဿ သဟသာ ခန္ဓေ ဝါ အဘိရုဟတိ၊ ဟတ္ထေ ဝါ ဂဏှာတိ၊ န “အပေဟိ မဟလ္လိကေ”တိ နိဒ္ဓုနိတဗ္ဗာ၊ ထလံ ပါပေတဗ္ဗာ။ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂါယပိ ကူပေ ပတိတာယပိ ဧသေဝ နယော။ တတြာပိ ဟိ ယောတ္တံ ဝါ ဝတ္ထံ ဝါ ပက္ခိပိတွာ ဟတ္ထေန ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊ န တွေဝ အာမသိတဗ္ဗာ။

န ကေဝလဉ္စ မာတုဂါမဿ သရီရမေဝ အနာမာသံ၊ နိဝါသနပါရုပနမ္ပိ အာဘရဏဘဏ္ဍမ္ပိ အန္တမသော တိဏဏ္ဍုပကံ ဝါ တာလပဏ္ဏမုဒ္ဒိကံ ဝါ ဥပါဒါယ အနာမာသမေဝ။ တဉ္စ ခေါ နိဝါသနပါဝုရဏံ ပိဠန္ဓနတ္ထာယ ဌပိတမေဝ။ သစေ ပန နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ ပရိဝတ္တေတွာ စီဝရတ္ထာယ ပါဒမူလေ ဌပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အာဘရဏဘဏ္ဍေသု ပန သီသပသာဓနဒန္တသူစိ-အာဒိကပ္ပိယဘဏ္ဍံ “ဣမံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဒေမ၊ ဂဏှထာ”တိ ဒီယမာနံ သိပါဋိကာသူစိအာဒိဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုဝဏ္ဏရဇတမုတ္တာဒိမယံ ပန အနာမာသမေဝ၊ ဒီယမာနမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတာသံ သရီရူပဂမေဝ အနာမာသံ၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန ကတံ ကဋ္ဌရူပမ္ပိ ဒန္တရူပမ္ပိ အယရူပမ္ပိ လောဟရူပမ္ပိ တိပုရူပမ္ပိ ပေါတ္ထကရူပမ္ပိ သဗ္ဗရတနရူပမ္ပိ အန္တမသော ပိဋ္ဌမယရူပမ္ပိ အနာမာသမေဝ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပန “ဣဒံ တုမှာကံ ဟောတူ”တိ လဘိတွာ ဌပေတွာ သဗ္ဗရတနမယံ အဝသေသံ ဘိန္ဒိတွာ ဥပကရဏာရဟံ ဥပကရဏေ, ပရိဘောဂါရဟံ ပရိဘောဂေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ပါရိဗန္ဓိကာဝ (က) ၃-မိယျမာနာ (သီ)

41. Yathā ca itthirūpakaṁ, evaṁ sattavidhaṁ dhaññampi anāmāsameva. Tasmā khettamajjhena gacchantena tatthajātakampi dhaññaphalaṁ na āmasantena gantabbaṁ. Sace gharadvāre vā antarāmagge vā dhaññaṁ pasāritaṁ hoti, passena ca maggo atthi, na maddantena gantabbaṁ. Gamanamagge asati maggaṁ adhiṭṭhāya gantabbaṁ. Antaraghare dhaññassa upari āsanaṁ paññapetvā denti, nisīdituṁ vaṭṭati. Keci āsanasālāya dhaññaṁ ākiranti, sace sakkā hoti harāpetuṁ, harāpetabbaṁ. No ce, ekamantaṁ dhaññaṁ amaddantena pīṭhakaṁ paññapetvā nisīditabbaṁ. Sace okāso na hoti, manussā dhaññamajjheyeva paññapetvā denti, nisīditabbaṁ. Tatthajātakāni muggamāsādīni aparaṇṇānipi tālapanasādīni vā phalāni kīḷantena na āmasitabbāni. Manussehi rāsikatesupi eseva nayo. Araññe pana rukkhato patitāni phalāni “anupasampannānaṁ dassāmī”ti gaṇhituṁ vaṭṭati.

42. Muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ rajataṁ jātarūpaṁ lohitaṅko masāragallanti imesu dasasu ratanesu **muttā** adhotā aviddhā yathājātāva āmasituṁ vaṭṭati, sesā anāmāsāti vadanti, taṁ na gahetabbaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana “muttā dhotāpi adhotāpi anāmāsā, bhaṇḍamūlatthāya ca sampaṭicchituṁ na vaṭṭati, kuṭṭharogassa bhesajjatthāya pana vaṭṭatī”ti vuttaṁ, taṁ yuttaṁ. Antamaso jātiphalikaṁ upādāya sabbopi nīlapītādivaṇṇabhedo **maṇi** dhotaviddhavaṭṭito anāmāso, yathājāto pana ākaramutto pattādibhaṇḍamūlatthaṁ sampaṭicchituṁ vaṭṭatīti vuttaṁ, tampi **Mahāpaccariyaṁ** paṭikkhittaṁ. Pacitvā kato kācamaṇiyeveko vaṭṭatīti vuttaṁ. **Veḷuriye**pi maṇisadisova vinicchayo.

Saṅkho dhamanasaṅkho ca dhotaviddho ca ratanamisso anāmāso, pānīyasaṅkho dhotopi adhotopi āmāsova. Sesañca añjanādibhesajjatthāyapi bhaṇḍamūlatthāya sampaṭicchituṁ vaṭṭati. **Silā** dhotaviddhā ratanasaṁyuttā mugga-avaṇṇāva anāmāsā, sesā satthakanighaṁsanādi-atthāya gaṇhituṁ vaṭṭati. Ettha ca **ratanasaṁyuttā**ti suvaṇṇena saddhiṁ yojetvā pacitvā katāti vadanti. **Pavāḷaṁ** dhotaviddhaṁ anāmāsaṁ, sesaṁ āmāsañca bhaṇḍamūlatthañca sampaṭicchituṁ vaṭṭatīti vadanti, taṁ na

၄၁။ ယထာ စ ဣတ္ထိရူပကံ၊ ဧဝံ သတ္တဝိဓံ ဓညမ္ပိ အနာမာသမေဝ။ တသ္မာ ခေတ္တမဇ္ဈေန ဂစ္ဆန္တေန တတ္ထဇာတကမ္ပိ ဓညဖလံ န အာမသန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဃရဒွါရေ ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ ဓညံ ပသာရိတံ ဟောတိ၊ ပဿေန စ မဂ္ဂေါ အတ္ထိ၊ န မဒ္ဒန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂမနမဂ္ဂေ အသတိ မဂ္ဂံ အဓိဋ္ဌာယ ဂန္တဗ္ဗံ။ အန္တရဃရေ ဓညဿ ဥပရိ အာသနံ ပညပေတွာ ဒေန္တိ၊ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ အာသနသာလာယ ဓညံ အာကိရန္တိ၊ သစေ သက္ကာ ဟောတိ ဟရာပေတုံ၊ ဟရာပေတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ဧကမန္တံ ဓညံ အမဒ္ဒန္တေန ပီဌကံ ပညပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဩကာသော န ဟောတိ၊ မနုဿာ ဓညမဇ္ဈေယေဝ ပညပေတွာ ဒေန္တိ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထဇာတကာနိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ အပရဏ္ဏာနိပိ တာလပနသာဒီနိ ဝါ ဖလာနိ ကီဠန္တေန န အာမသိတဗ္ဗာနိ။ မနုဿေဟိ ရာသိကတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အရညေ ပန ရုက္ခတော ပတိတာနိ ဖလာနိ “အနုပသမ္ပန္နာနံ ဒဿာမီ”တိ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၂။ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခေါ သိလာ ပဝါဠံ ရဇတံ ဇာတရူပံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လန္တိ ဣမေသု ဒသသု ရတနေသု **မုတ္တာ** အဓောတာ အဝိဒ္ဓါ ယထာဇာတာဝ အာမသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသာ အနာမာသာတိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “မုတ္တာ ဓောတာပိ အဓောတာပိ အနာမာသာ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကုဋ္ဌရောဂဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ပန ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ အန္တမသော ဇာတိဖလိကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗောပိ နီလပီတာဒိဝဏ္ဏဘေဒော **မဏိ** ဓောတဝိဒ္ဓဝဋ္ဋိတော အနာမာသော၊ ယထာဇာတော ပန အာကရမုတ္တော ပတ္တာဒိဘဏ္ဍမူလတ္ထံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ **မဟာပစ္စရိယံ** ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပစိတွာ ကတော ကာစမဏိယေဝေကော ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ **ဝေဠုရိယေ**ပိ မဏိသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သင်္ခေါ ဓမနသင်္ခေါ စ ဓောတဝိဒ္ဓေါ စ ရတနမိဿော အနာမာသော၊ ပါနီယသင်္ခေါ ဓောတောပိ အဓောတောပိ အာမာသောဝ။ သေသဉ္စ အဉ္ဇနာဒိဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သိလာ** ဓောတဝိဒ္ဓါ ရတနသံယုတ္တာ မုဂ္ဂဝဏ္ဏာဝ အနာမာသာ၊ သေသာ သတ္ထကနိဃံသနာဒိအတ္ထာယ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ **ရတနသံယုတ္တာ**တိ သုဝဏ္ဏေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ပစိတွာ ကတာတိ ဝဒန္တိ။ **ပဝါဠံ** ဓောတဝိဒ္ဓံ အနာမာသံ၊ သေသံ အာမာသဉ္စ ဘဏ္ဍမူလတ္ထဉ္စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ၊ တံ န

gahetabbaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana “dhotampi adhotampi sabbaṁ anāmāsañca na ca sampaṭicchituṁ vaṭṭatī”ti vuttaṁ, taṁ yuttaṁ.

Rajatañca jātarūpañca katabhaṇḍampi akatabhaṇḍampi sabbena sabbaṁ bījato paṭṭhāya anāmāsañca asampaṭicchanīyañca. Uttararājaputto kira suvaṇṇacetiyaṁ kārāpetvā Mahāpadumattherassa pesesi. Thero “na kappatī”ti paṭikkhipi. Cetiyaghare suvaṇṇapadumasuvaṇṇabubbuḷakādīni honti, etānipi anāmāsāni. Cetiyagharagopakā pana rūpiyachaḍḍakaṭṭhāne ṭhitā, tasmā tesaṁ keḷāpayituṁ vaṭṭatīti vuttaṁ. **Kurundiyaṁ** pana tampi paṭikkhittaṁ, suvaṇṇacetiye kacavarameva harituṁ vaṭṭatīti ettakameva anuññātaṁ. Ārakūṭalohampi[1] jātarūpagatikameva anāmāsanti sabbaṭṭhakathāsu vuttaṁ. Senāsanaparibhoge pana sabbopi kappiyo, tasmā jātarūparajatamayā sabbepi senāsanaparikkhārā āmāsā, bhikkhūnaṁ dhammavinayavaṇṇanaṭṭhāne ratanamaṇḍape karonti phalikatthambhe ratanadāmapaṭimaṇḍite, tattha sabbūpakaraṇāni bhikkhūnaṁ paṭijaggituṁ vaṭṭanti. **Lohitaṅka masāragallā** dhotaviddhā anāmāsā, itare āmāsā, bhaṇḍamūlatthāya ca sampaṭicchituṁ vaṭṭatīti vuttaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana “dhotāpi adhotāpi sabbaso anāmāsā, na ca sampaṭicchituṁ vaṭṭantī”ti paṭikkhittaṁ.

43. Sabbaṁ **āvudha**bhaṇḍaṁ anāmāsaṁ, bhaṇḍamūlatthāya dīyamānampi na sampaṭicchitabbaṁ. Satthavaṇijjā nāma na vaṭṭati. Suddhadhanudaṇḍopi dhanujiyāpi patodopi tomaropi aṅkusopi antamaso vāsipharasu-ādīnipi āvudhasaṅkhepena katāni anāmāsāni. Sace kenaci vihāre satti vā tomaro vā ṭhapito hoti, vihāraṁ jaggantena “harantū”ti sāmikānaṁ pesetabbaṁ. Sace na haranti, taṁ acālentena vihāro paṭijaggitabbo. Yuddhabhūmiyaṁ pana patitaṁ asiṁ vā sattiṁ vā tomaraṁ vā disvā pāsāṇena vā kenaci vā asiṁ bhinditvā satthakatthāya gahetuṁ vaṭṭati. Itarānipi viyojetvā kiñci satthakatthāya, kiñci kattaradaṇḍādi-atthāya gahetuṁ vaṭṭati. “Idaṁ gaṇhathā”ti dīyamānaṁ pana vināsetvā “kappiyabhaṇḍaṁ karissāmī”ti sabbampi sampaṭicchituṁ vaṭṭati.

1. Hārakūṭalohampi (Sī)

ဂဟေတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဓောတမ္ပိ အဓောတမ္ပိ သဗ္ဗံ အနာမာသဉ္စ န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။

ရဇတဉ္စ ဇာတရူပဉ္စ ကတဘဏ္ဍမ္ပိ အကတဘဏ္ဍမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ အနာမာသဉ္စ အသမ္ပဋိစ္ဆနီယဉ္စ။ ဥတ္တရရာဇပုတ္တော ကိရ သုဝဏ္ဏစေတိယံ ကာရာပေတွာ မဟာပဒုမတ္ထေရဿ ပေသေသိ။ ထေရော “န ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပိ။ စေတိယဃရေ သုဝဏ္ဏပဒုမသုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗုဠကာဒီနိ ဟောန္တိ၊ ဧတာနိပိ အနာမာသာနိ။ စေတိယဃရဂေါပကာ ပန ရူပိယဆဍ္ဍကဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ တသ္မာ တေသံ ကေဠာပယိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန တမ္ပိ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ကစဝရမေဝ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဧတ္တကမေဝ အနုညာတံ။ အာရကူဋလောဟမ္ပိ[1] ဇာတရူပဂတိကမေဝ အနာမာသန္တိ သဗ္ဗဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန သဗ္ဗောပိ ကပ္ပိယော၊ တသ္မာ ဇာတရူပရဇတမယာ သဗ္ဗေပိ သေနာသနပရိက္ခာရာ အာမာသာ၊ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မဝိနယဝဏ္ဏနဋ္ဌာနေ ရတနမဏ္ဍပေ ကရောန္တိ ဖလိကတ္ထမ္ဘေ ရတနဒါမပဋိမဏ္ဍိတေ၊ တတ္ထ သဗ္ဗူပကရဏာနိ ဘိက္ခူနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ **လောဟိတင်္က မသာရဂလ္လာ** ဓောတဝိဒ္ဓါ အနာမာသာ၊ ဣတရေ အာမာသာ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဓောတာပိ အဓောတာပိ သဗ္ဗသော အနာမာသာ၊ န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋန္တီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။

၄၃။ သဗ္ဗံ **အာဝုဓ**ဘဏ္ဍံ အနာမာသံ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဒီယမာနမ္ပိ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ နာမ န ဝဋ္ဋတိ။ သုဒ္ဓဓနုဒဏ္ဍောပိ ဓနုဇိယာပိ ပတောဒေါပိ တောမရောပိ အင်္ကုသောပိ အန္တမသော ဝါသိဖရသုအာဒီနိပိ အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာနိ အနာမာသာနိ။ သစေ ကေနစိ ဝိဟာရေ သတ္တိ ဝါ တောမရော ဝါ ဌပိတော ဟောတိ၊ ဝိဟာရံ ဇဂ္ဂန္တေန “ဟရန္တူ”တိ သာမိကာနံ ပေသေတဗ္ဗံ။ သစေ န ဟရန္တိ၊ တံ အစာလေန္တေန ဝိဟာရော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ ယုဒ္ဓဘူမိယံ ပန ပတိတံ အသိံ ဝါ သတ္တိံ ဝါ တောမရံ ဝါ ဒိသွာ ပါသာဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ အသိံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္ထကတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣတရာနိပိ ဝိယောဇေတွာ ကိဉ္စိ သတ္ထကတ္ထာယ, ကိဉ္စိ ကတ္တရဒဏ္ဍာဒိအတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဣဒံ ဂဏှထာ”တိ ဒီယမာနံ ပန ဝိနာသေတွာ “ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ကရိဿာမီ”တိ သဗ္ဗမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဟာရကူဋလောဟမ္ပိ (သီ)

Macchajālapakkhijālādīnipi phalakajālikādīnipi saraparittāṇānipi sabbāni anāmāsāni, paribhogatthāya labbhamānesu pana jālaṁ tāva “āsanassa vā cetiyassa vā upari bandhissāmi, chattaṁ vā veṭhessāmī”ti gahetuṁ vaṭṭati. Saraparittāṇaṁ sabbampi bhaṇḍamūlatthāya sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Parūparodhanivāraṇañhi etaṁ, na uparodhakaranti. Phalakaṁ “dantakaṭṭhabhājanaṁ karissāmī”ti gahetuṁ vaṭṭati.

Cammavinaddhāni vīṇābheri-ādīni anāmāsāni. **Kurundiyaṁ** pana “bherisaṅghāṭopi vīṇāsaṅghāṭopi tucchapokkharampi mukhavaṭṭiyaṁ āropitacammampi vīṇādaṇḍakopi sabbaṁ anāmāsan”ti vuttaṁ. Onahituṁ vā onahāpetuṁ vā vādetuṁ vā vādāpetuṁ vā na labbhatiyeva. Cetiyaṅgaṇe pūjaṁ katvā manussehi chaḍḍitaṁ disvāpi acāletvāva antarantare sammajjitabbaṁ, kacavarachaḍḍanakāle pana kacavaraniyāmeneva haritvā ekamantaṁ nikkhipituṁ vaṭṭatīti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Bhaṇḍamūlatthāya sampaṭicchitumpi vaṭṭati, paribhogatthāya labbhamānesu pana vīṇādoṇikañca bheripokkharañca dantakaṭṭhabhājanaṁ karissāma, cammaṁ satthakakosakanti evaṁ tassa tassa parikkhārassa upakaraṇatthāya gahetvā tathā tathā kātuṁ vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Anāmāsavinicchayakathā samattā.

---

8. Adhiṭṭhānavikappanavinicchayakathā

44. **Adhiṭṭhānavikappanesu** pana—anujānāmi bhikkhave ticīvaraṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, vassikasāṭikaṁ vassānaṁ cātumāsaṁ adhiṭṭhātuṁ tato paraṁ vikappetuṁ, nisīdanaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, paccattharaṇaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, kaṇḍuppaṭicchādiṁ yāva ābādhā adhiṭṭhātuṁ tato paraṁ vikappetuṁ, mukhapuñchanacoḷaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetun”ti[1] vacanato ticīvarādiniyāmeneva adhiṭṭhahitvā paribhuñjitukāmena “imaṁ saṅghāṭiṁ adhiṭṭhāmī”ti-ādinā nāmaṁ vatvā adhiṭṭhātabbaṁ. Vikappentena pana nāmaṁ aggahetvāva “imaṁ cīvaraṁ tuyhaṁ

1. Vi 3. 411 piṭṭhe.

မစ္ဆဇာလပက္ခိဇာလာဒီနိပိ ဖလကဇာလိကာဒီနိပိ သရပရိတ္တာဏာနိပိ သဗ္ဗာနိ အနာမာသာနိ၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဇာလံ တာဝ “အာသနဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ဥပရိ ဗန္ဓိဿာမိ၊ ဆတ္တံ ဝါ ဝေဌေဿာမီ”တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သရပရိတ္တာဏံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရူပရောဓနိဝါရဏဉှိ ဧတံ၊ န ဥပရောဓကရန္တိ။ ဖလကံ “ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမီ”တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စမ္မဝိနဒ္ဓါနိ ဝီဏာဘေရိအာဒီနိ အနာမာသာနိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ဘေရိသင်္ဃာဋောပိ ဝီဏာသင်္ဃာဋောပိ တုစ္ဆပေါက္ခရမ္ပိ မုခဝဋ္ဋိယံ အာရောပိတစမ္မမ္ပိ ဝီဏာဒဏ္ဍကောပိ သဗ္ဗံ အနာမာသ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဩနဟိတုံ ဝါ ဩနဟာပေတုံ ဝါ ဝါဒေတုံ ဝါ ဝါဒါပေတုံ ဝါ န လဗ္ဘတိယေဝ။ စေတိယင်္ဂဏေ ပူဇံ ကတွာ မနုဿေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ဒိသွာပိ အစာလေတွာဝ အန္တရန္တရေ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကစဝရဆဍ္ဍနကာလေ ပန ကစဝရနိယာမေနေဝ ဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဝီဏာဒေါဏိကဉ္စ ဘေရိပေါက္ခရဉ္စ ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမ၊ စမ္မံ သတ္ထကကောသကန္တိ ဧဝံ တဿ တဿ ပရိက္ခာရဿ ဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတွာ တထာ တထာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

အနာမာသဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၈-အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနဝိနိစ္ဆယကထာ

၄၄။ **အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနေသု** ပန—အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ နိသီဒနံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝ အာဗာဓာ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ မုခပုဉ္ဆနစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတု”န္တိ[1] ဝစနတော တိစီဝရာဒိနိယာမေနေဝ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိအာဒိနာ နာမံ ဝတွာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပေန္တေန ပန နာမံ အဂ္ဂဟေတွာဝ “ဣမံ စီဝရံ တုယှံ

၁-ဝိ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။

vikappemī”ti vatvā vikappetabbaṁ. Tattha[1] **ticīvaraṁ** adhiṭṭhahantena rajitvā kappabinduṁ datvā pamāṇayuttameva adhiṭṭhātabbaṁ. Assa pamāṇaṁ ukkaṭṭhaparicchedena Sugatacīvarato ūnakaṁ vaṭṭati, lāmakaparicchedena saṅghāṭiyā uttarāsaṅgassa ca dīghato muṭṭhipañcakaṁ, tiriyaṁ muṭṭhittikaṁ pamāṇaṁ vaṭṭati. Antaravāsako dīghaso muṭṭhipañcako, tiriyaṁ dvihatthopi vaṭṭati. Pārupanenapi hi sakkā nābhiṁ[2] paṭicchādetunti. Vuttappamāṇato pana atirekañca ūnakañca “parikkhāracoḷakan”ti adhiṭṭhātabbaṁ.

Tattha yasmā “dve cīvarassa adhiṭṭhānā kāyena vā adhiṭṭheti, vācāya vā adhiṭṭhetī”ti[3] vuttaṁ, tasmā purāṇasaṅghāṭiṁ “imaṁ saṅghāṭiṁ paccuddharāmī”ti paccuddharitvā navaṁ saṅghāṭiṁ hatthena gahetvā “imaṁ saṅghāṭiṁ adhiṭṭhāmī”ti cittena ābhogaṁ katvā kāyavikāraṁ karontena kāyena adhiṭṭhātabbā. Idaṁ kāyena adhiṭṭhānaṁ, taṁ yena kenaci sarīrāvayavena aphusantassa na vaṭṭati. Vācāya adhiṭṭhāne pana vacībhedaṁ katvā vācāya adhiṭṭhātabbā. Tatra duvidhaṁ adhiṭṭhānaṁ—sace hatthapāse hoti, “imaṁ saṅghāṭiṁ adhiṭṭhāmī”ti vācā bhinditabbā. Atha antogabbhe vā uparipāsāde vā sāmantavihāre vā hoti, ṭhapitaṭṭhānaṁ sallakkhetvā “etaṁ saṅghāṭiṁ adhiṭṭhāmī”ti vācā bhinditabbā. Esa nayo uttarāsaṅge antaravāsake ca. Nāmamattameva hi viseso, tasmā sabbāni saṅghāṭiṁ uttarāsaṅgaṁ antaravāsakanti evaṁ attano nāmeneva adhiṭṭhātabbāni. Sace adhiṭṭhahitvā ṭhapitavatthehi saṅghāṭi-ādīni karoti, niṭṭhite rajane ca kappe ca “imaṁ paccuddharāmī”ti paccuddharitvā puna adhiṭṭhātabbāni. Adhiṭṭhitena pana saddhiṁ mahantatarameva dutiyapaṭṭaṁ vā khaṇḍaṁ vā sibbantena puna adhiṭṭhātabbaṁ. Same vā khuddake vā adhiṭṭhānakiccaṁ natthi.

Ticīvaraṁ pana parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātuṁ vaṭṭati, na vaṭṭatīti? Mahāpadumatthero kirāha “ticīvaraṁ ticīvarameva adhiṭṭhātabbaṁ, sace parikkhāracoḷādhiṭṭhānaṁ labheyya, Udositasikkhāpade parihāro niratthako bhaveyyā”ti. Evaṁ vutte kira avasesā bhikkhū āhaṁsu “parikkhāracoḷampi Bhagavatāva ‘adhiṭṭhātabban’ti vuttaṁ, tasmā vaṭṭatī”ti. **Mahāpaccariyam**pi vuttaṁ “parikkhāracoḷaṁ nāma pāṭekkaṁ nidhānamukhametaṁ. Ticīvaraṁ ‘parikkhāracoḷan’ti adhiṭṭhahitvā paribhuñjituṁ vaṭṭati, Udositasikkhāpade[4] pana ticīvaraṁ adhiṭṭhahitvā

1. Vi-Ṭṭha 2. 226 piṭṭhādīsu.
2. Nābhi (?)
3. Vi 5. 214 piṭṭhe.
4. Vi 1. 298 piṭṭhe.

ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ[1] **တိစီဝရံ** အဓိဋ္ဌဟန္တေန ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ပမာဏယုတ္တမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အဿ ပမာဏံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန သုဂတစီဝရတော ဦနကံ ဝဋ္ဋတိ၊ လာမကပရိစ္ဆေဒေန သင်္ဃာဋိယာ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကံ, တိရိယံ မုဋ္ဌိတ္တိကံ ပမာဏံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တရဝါသကော ဒီဃသော မုဋ္ဌိပဉ္စကော, တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပါရုပနေနပိ ဟိ သက္ကာ နာဘိံ[2] ပဋိစ္ဆာဒေတုန္တိ။ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော ပန အတိရေကဉ္စ ဦနကဉ္စ “ပရိက္ခာရစောဠက”န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယသ္မာ “ဒွေ စီဝရဿ အဓိဋ္ဌာနာ ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌေတီ”တိ[3] ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ပုရာဏသင်္ဃာဋိံ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ နဝံ သင်္ဃာဋိံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ကာယေန အဓိဋ္ဌာနံ၊ တံ ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန အဖုသန္တဿ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာနေ ပန ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ—သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ ဥပရိပါသာဒေ ဝါ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ၊ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ “ဧတံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော ဥတ္တရာသင်္ဂေ အန္တရဝါသကေ စ။ နာမမတ္တမေဝ ဟိ ဝိသေသော၊ တသ္မာ သဗ္ဗာနိ သင်္ဃာဋိံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အန္တရဝါသကန္တိ ဧဝံ အတ္တနော နာမေနေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ သစေ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတဝတ္ထေဟိ သင်္ဃာဋိအာဒီနိ ကရောတိ၊ နိဋ္ဌိတေ ရဇနေ စ ကပ္ပေ စ “ဣမံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ အဓိဋ္ဌိတေန ပန သဒ္ဓိံ မဟန္တတရမေဝ ဒုတိယပဋ္ဋံ ဝါ ခဏ္ဍံ ဝါ သိဗ္ဗန္တေန ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သမေ ဝါ ခုဒ္ဒကေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။

တိစီဝရံ ပန ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ, န ဝဋ္ဋတီတိ? မဟာပဒုမတ္ထေရော ကိရာဟ “တိစီဝရံ တိစီဝရမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ သစေ ပရိက္ခာရစောဠာဓိဋ္ဌာနံ လဘေယျ၊ ဥဒောသိတသိက္ခာပဒေ ပရိဟာရော နိရတ္ထကော ဘဝေယျာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိရ အဝသေသာ ဘိက္ခူ အာဟံသု “ပရိက္ခာရစောဠမ္ပိ ဘဂဝတာဝ ‘အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ’န္တိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပစ္စရိယ**မ္ပိ ဝုတ္တံ “ပရိက္ခာရစောဠံ နာမ ပါဋေက္ကံ နိဓာနမုခမေတံ။ တိစီဝရံ ‘ပရိက္ခာရစောဠ’န္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒောသိတသိက္ခာပဒေ[4] ပန တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၂၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-နာဘိ (?)
၃-ဝိ ၅-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၁-၂၉၈-ပိဋ္ဌေ။

pariharantassa parihāro vutto”ti. Ubhatovibhaṅgabhāṇako Puṇṇavālikavāsī Mahātissattheropi kirāha “mayaṁ pubbe mahātherānaṁ assumhā ‘araññavāsino bhikkhū rukkhasusirādīsu cīvaraṁ ṭhapetvā padhānaṁ padahanatthāya gacchanti, sāmantavihāre dhammassavanatthāya gatānañca tesaṁ sūriye uṭṭhite sāmaṇerā vā daharabhikkhū vā pattacīvaraṁ gahetvā gacchanti, tasmā sukhaparibhogatthaṁ ticīvaraṁ parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātuṁ vaṭṭatī’ti”. **Mahāpaccariyampi** vuttaṁ “pubbe āraññikā bhikkhū abaddhasīmāya duppariharanti ticīvaraṁ parikkhāracoḷameva adhiṭṭhahitvā paribhuñjiṁsū”ti.

45. **Vassikasāṭikā** anatirittappamāṇā nāmaṁ gahetvā vuttanayeneva cattāro vattanayeneva cattāro vassike māse adhiṭṭhātabbā, tato paraṁ paccuddharitvā vikappetabbā. Vaṇṇabhedamattarattāpi cesā vaṭṭati, dve pana na vaṭṭanti. **Nisīdanaṁ** vuttanayena adhiṭṭhātabbameva, tañca kho pamāṇayuttaṁ ekameva, dve na vaṭṭanti. **Paccattharaṇampi** adhiṭṭhātabbameva, taṁ pana mahantampi vaṭṭati, ekampi vaṭṭati, bahūnipi vaṭṭanti, nīlampi pītakampi sadasampi pupphadasampīti sabbappakāraṁ vaṭṭati. **Kaṇḍuppaṭicchādi** yāva ābādho atthi, tāva pamāṇikā adhiṭṭhātabbā. Ābādhe vūpasante paccuddharitvā vikappetabbā, ekāva vaṭṭati. **Mukhapuñchanacoḷaṁ** adhiṭṭhātabbameva, yāva ekaṁ dhovīyati, tāva aññaṁ paribhogatthāya icchitabbanti dvepi vaṭṭanti. Apare pana therā “nidhānamukhametaṁ, bahūnipi vaṭṭantī”ti vadanti. **Parikkhāracoḷe** gaṇanā natthi, yattakaṁ icchati, tattakaṁ adhiṭṭhātabbameva. **Thavikāpi parissāvanampi** vikappanūpagapacchimacīvarappamāṇaṁ “parikkhāracoḷan”ti adhiṭṭhātabbameva. Tassa pamāṇaṁ dīghato dve vidatthiyo tiriyaṁ vidatthi, taṁ pana dīghato vaḍḍhakīhatthappamāṇaṁ, vitthārato tato upaḍḍhappamāṇaṁ hoti. Tatrāyaṁ Pāḷi “anujānāmi bhikkhave āyāmena aṭṭhaṅgulaṁ Sugataṅgulena caturaṅgulavitthataṁ pacchimaṁ cīvaraṁ vikappetun”ti[1]. Bahūnipi ekato katvā “kumāni cīvarāni parikkhāracoḷāni adhiṭṭhāmī”ti adhiṭṭhātumpi vaṭṭatiyeva. Bhesajjanavakammamātāpitu-ādīnaṁ atthāya ṭhapentena anadhiṭṭhitepi natthi āpatti. Mañcabhisi pīṭhabhisi bimbohanaṁ pāvāro kojavoti etesu pana senāsanaparikkhāratthāya dinnapaccattharaṇe ca adhiṭṭhānakiccaṁ natthiyeva.

1. Vi 3. 412 piṭṭhe.

ပရိဟရန္တဿ ပရိဟာရော ဝုတ္တော”တိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဘာဏကော ပုဏ္ဏဝါလိကဝါသီ မဟာတိဿတ္ထေရောပိ ကိရာဟ “မယံ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာနံ အဿုမှာ ‘အရညဝါသိနော ဘိက္ခူ ရုက္ခသုသိရာဒီသု စီဝရံ ဌပေတွာ ပဓာနံ ပဒဟနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ သာမန္တဝိဟာရေ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဂတာနဉ္စ တေသံ သူရိယေ ဥဋ္ဌိတေ သာမဏေရာ ဝါ ဒဟရဘိက္ခူ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ သုခပရိဘောဂတ္ထံ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီ’တိ”။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** ဝုတ္တံ “ပုဗ္ဗေ အာရညိကာ ဘိက္ခူ အဗဒ္ဓသီမာယ ဒုပ္ပရိဟာရန္တိ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠမေဝ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိံသူ”တိ။

၄၅။ **ဝဿိကသာဋိကာ** အနတိရိတ္တပ္ပမာဏာ နာမံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ တတော ပရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ။ ဝဏ္ဏဘေဒမတ္တရတ္တာပိ စေသာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွေ ပန န ဝဋ္ဋန္တိ။ **နိသီဒနံ** ဝုတ္တနယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တဉ္စ ခေါ ပမာဏယုတ္တံ ဧကမေဝ၊ ဒွေ န ဝဋ္ဋန္တိ။ **ပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ပန မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ နီလမ္ပိ ပီတကမ္ပိ သဒသမ္ပိ ပုပ္ဖဒသမ္ပီတိ သဗ္ဗပ္ပကာရံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ** ယာဝ အာဗာဓော အတ္ထိ၊ တာဝ ပမာဏိကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ အာဗာဓေ ဝူပသန္တေ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ၊ ဧကာဝ ဝဋ္ဋတိ။ **မုခပုဉ္ဆနစောဠံ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ ယာဝ ဧကံ ဓောဝီယတိ၊ တာဝ အညံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဒွေပိ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပရေ ပန ထေရာ “နိဓာနမုခမေတံ၊ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တီ”တိ ဝဒန္တိ။ **ပရိက္ခာရစောဠေ** ဂဏနာ နတ္ထိ၊ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ၊ တတ္တကံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **ထဝိကာပိ ပရိဿာဝနမ္ပိ** ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏံ “ပရိက္ခာရစောဠ”န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ တဿ ပမာဏံ ဒီဃတော ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ ဝိဒတ္ထိ၊ တံ ပန ဒီဃတော ဝဍ္ဎကီဟတ္ထပ္ပမာဏံ၊ ဝိတ္ထာရတော တတော ဥပဍ္ဎပ္ပမာဏံ ဟောတိ။ တတြာယံ ပါဠိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာယာမေန အဋ္ဌင်္ဂုလံ သုဂတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလဝိတ္ထတံ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတု”န္တိ[1]။ ဗဟူနိပိ ဧကတော ကတွာ “ဣမာနိ စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဘေသဇ္ဇနဝကမ္မမာတာပိတုအာဒီနံ အတ္ထာယ ဌပေန္တေန အနဓိဋ္ဌိတေပိ နတ္ထိ အာပတ္တိ။ မဉ္စဘိသိ ပီဌဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ ဧတေသု ပန သေနာသနပရိက္ခာရတ္ထာယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိယေဝ။

၁-ဝိ ၃-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။

Sace pana[1] ñātakapavāritaṭṭhānato suttaṁ labhitvā ñātakapavāriteneva tantavāyena aññena vā mūlaṁ datvā cīvaraṁ vāyāpeti, vāyāpanapaccayā anāpatti. Dasāhātikkamanapaccayā pana āpattiṁ rakkhantena vikappanupagappamāṇamatte vīte tante ṭhitaṁyeva adhiṭṭhātabbaṁ. Dasāhātikkamena niṭṭhāpiyamānañhi nissaggiyaṁ bhaveyyāti. Ñātakādīhi tantaṁ āropāpetvā "tumhākaṁ bhante idaṁ cīvaraṁ gaṇheyyāthā"ti niyyātitepi eseva nayo.

Sace tantavāyo evaṁ payojito vā sayaṁ dātukāmo vā hutvā "ahaṁ bhante tumhākaṁ cīvaraṁ asukadivase nāma vāyitvā ṭhapessāmī"ti vadati, bhikkhu ca tena paricchinnadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmeti, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Sace pana tantavāyo "ahaṁ tumhākaṁ cīvaraṁ vāyitvā sāsanaṁ pesessāmī"ti vatvā tatheva karoti, tena pesitabhikkhu pana tassa bhikkhuno na āroceti, añño disvā vā sutvā vā "tumhākaṁ bhante cīvaraṁ niṭṭhitan"ti āroceti, etassa ārocanaṁ na pamāṇaṁ. Yadā pana tena pesitoyeva āroceti, tassa vacanaṁ sutadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Sace tantavāyo "ahaṁ tumhākaṁ cīvaraṁ vāyitvā kassaci hatthe pahiṇissāmī"ti vatvā tatheva karoti, cīvaraṁ gahetvā gatabhikkhu pana attano pariveṇe ṭhapetvā tassa na āroceti, añño koci bhaṇati "api bhante adhunā ābhataṁ cīvaraṁ sundaran"ti. Kuhiṁ āvuso cīvaranti. Itthannāmassa hatthe pesitanti. Etassapi vacanaṁ na pamāṇaṁ. Yadā pana so bhikkhu cīvaraṁ deti, laddhadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Sace pana vāyāpanamūlaṁ adinnaṁ hoti, yāva kākaṇikamattampi avasiṭṭhaṁ, tāva rakkhati.

46. Adhiṭṭhitacīvaraṁ[2] pana paribhuñjato kathaṁ adhiṭṭhānaṁ vijahatīti? Aññassa dānena acchinditvā gahaṇena vissāsaggāhena hīnāyāvattanena sikkhāpaccakkhānena kālakiriyāya liṅgaparivattanena paccuddharaṇena chiddabhāvenāti imehi navahi kāraṇehi vijahati. Tattha purimehi

1. Vi-Ṭṭha 2. 304 piṭṭhādīsu.
2. Vi-Ṭṭha 2. 227 piṭṭhādīsu.

သစေ ပန[၁] ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော သုတ္တံ လဘိတွာ ဉာတကပဝါရိတေနေဝ တန္တဝါယေန အညေန ဝါ မူလံ ဒတွာ စီဝရံ ဝါယာပေတိ၊ ဝါယာပနပစ္စယာ အနာပတ္တိ။ ဒသာဟာတိက္ကမနပစ္စယာ ပန အာပတ္တိံ ရက္ခန္တေန ဝိကပ္ပနုပဂပ္ပမာဏမတ္တေ ဝီတေ တန္တေ ဌိတံယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဒသာဟာတိက္ကမေန နိဋ္ဌာပိယမာနဉှိ နိဿဂ္ဂိယံ ဘဝေယျာတိ။ ဉာတကာဒီဟိ တန္တံ အာရောပါပေတွာ “တုမှာကံ ဘန္တေ ဣဒံ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ နိယျာတိတေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ တန္တဝါယော ဧဝံ ပယောဇိတော ဝါ သယံ ဒါတုကာမော ဝါ ဟုတွာ “အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ စီဝရံ အသုကဒိဝသေ နာမ ဝါယိတွာ ဌပေဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန တန္တဝါယော “အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ သာသနံ ပေသေဿာမီ”တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ၊ အညော ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ “တုမှာကံ ဘန္တေ စီဝရံ နိဋ္ဌိတ”န္တိ အာရောစေတိ၊ ဧတဿ အာရောစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန တေန ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ၊ တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သစေ တန္တဝါယော “အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ”တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ စီဝရံ ဂဟေတွာ ဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတွာ တဿ န အာရောစေတိ၊ အညော ကောစိ ဘဏတိ “အပိ ဘန္တေ အဓုနာ အာဘတံ စီဝရံ သုန္ဒရ”န္တိ။ ကုဟိံ အာဝုသော စီဝရန္တိ။ ဣတ္ထန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတန္တိ။ ဧတဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန သော ဘိက္ခု စီဝရံ ဒေတိ၊ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ဝါယာပနမူလံ အဒိန္နံ ဟောတိ၊ ယာဝ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ၊ တာဝ ရက္ခတိ။

၄၆။ အဓိဋ္ဌိတစီဝရံ[၂] ပန ပရိဘုဉ္ဇတော ကထံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတီတိ? အညဿ ဒါနေန အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဟီနာယာဝတ္တနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန ကာလကိရိယာယ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန ပစ္စုဒ္ဓရဏေန ဆိဒ္ဒဘာဝေနာတိ ဣမေဟိ နဝဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဇဟတိ။ တတ္ထ ပုရိမေဟိ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

aṭṭhahi sabbacīvarāni adhiṭṭhānaṁ vijahanti, chiddabhāvena pana ticīvarasseva sabbaṭṭhakathāsu adhiṭṭhānavijahanaṁ vuttaṁ, tañca nakhapiṭṭhippamāṇena chiddena. Tattha nakhapiṭṭhippamāṇaṁ kaniṭṭhaṅgulinakhavasena veditabbaṁ, chiddañca vinividdhachiddameva. Chiddassa hi abbhantare ekatantu cepi acchinno hoti, rakkhati. Tattha saṅghāṭiyā ca uttarāsaṅgassa ca dīghantato vidatthippamāṇassa, tiriyantato aṭṭhaṅgulappamāṇassa padesassa orato chiddaṁ adhiṭṭhānaṁ bhindati, antaravāsakassa pana dīghantato vidatthippamāṇasseva, tiriyantato caturaṅgulappamāṇassa padesassa orato chiddaṁ adhiṭṭhānaṁ bhindati, parato na bhindati, tasmā jāte chidde ticīvaraṁ atirekacīvaraṭṭhāne tiṭṭhati, sūcikammaṁ katvā puna adhiṭṭhātabbaṁ. Yo pana dubbalaṭṭhāne paṭhamaṁ aggaḷaṁ datvā pacchā dubbalaṭṭhānaṁ chinditvā apaneti, adhiṭṭhānaṁ na bhijjati. Maṇḍalaparivattanepi eseva nayo. Dupaṭṭassa ekasmiṁ paṭale chidde vā jāte gaḷite vā adhiṭṭhānaṁ na bhijjati, khuddakaṁ cīvaraṁ mahantaṁ karoti, mahantaṁ vā khuddakaṁ karoti, adhiṭṭhānaṁ na bhijjati. Ubho koṭiyo majjhe karonto sace paṭhamaṁ chinditvā pacchā ghaṭeti, adhiṭṭhānaṁ bhijjati. Atha ghaṭetvā chindati, na bhijjati. Rajakehi dhovāpetvā setaṁ kārāpentassapi adhiṭṭhānaṁ adhiṭṭhānamevāti. Ayaṁ tāva adhiṭṭhāne vinicchayo.

47. **Vikappane** pana dve vikappanā sammukhāvikappanā parammukhāvikappanā ca. Kathaṁ sammukhāvikappanā hoti? Cīvarānaṁ ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā "imaṁ cīvaran"ti vā "imāni cīvarānī"ti vā "etaṁ cīvaran"ti vā "etāni cīvarānī"ti vā vatvā "tuyhaṁ vikappemī"ti vattabbaṁ, ayamekā sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhuñjituṁ pana vissajjetuṁ vā adhiṭṭhātuṁ vā na vaṭṭati. "Mayhaṁ santakaṁ, mayhaṁ santakāni paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohī"ti evaṁ pana vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Aparo nayo—tatheva cīvarānaṁ ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā tasseva bhikkhuno santike "imaṁ cīvaran"ti vā "imāni cīvarānī"ti vā "etaṁ cīvaran"ti "etāni cīvarānī"ti vā vatvā pañcasu sahadhammikesu aññatarassa attanā abhirucitassa yassa kassaci nāmaṁ gahetvā "Tissassa bhikkhuno vikappemī"ti vā "Tissāya bhikkhuniyā, Tissāya sikkhamānāya, Tissassa sāmaṇerassa, Tissāya

အဋ္ဌဟိ သဗ္ဗစီဝရာနိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟန္တိ၊ ဆိဒ္ဒဘာဝေန ပန တိစီဝရဿေဝ သဗ္ဗဋ္ဌကထာသု အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေန ဆိဒ္ဒေန။ တတ္ထ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏံ ကနိဋ္ဌင်္ဂုလိနခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဆိဒ္ဒဉ္စ ဝိနိဝိဒ္ဓဆိဒ္ဒမေဝ။ ဆိဒ္ဒဿ ဟိ အဗ္ဘန္တရေ ဧကတန္တု စေပိ အစ္ဆိန္နော ဟောတိ၊ ရက္ခတိ။ တတ္ထ သင်္ဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏဿ, တိရိယန္တတော အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏဿ ပဒေသဿ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ အန္တရဝါသကဿ ပန ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏဿေဝ, တိရိယန္တတော စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏဿ ပဒေသဿ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ ပရတော န ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ ဇာတေ ဆိဒ္ဒေ တိစီဝရံ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သူစိကမ္မံ ကတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေ ပဌမံ အဂ္ဂဠံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ဆိန္ဒိတွာ အပနေတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ မဏ္ဍလပရိဝတ္တနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဒုပဋ္ဋဿ ဧကသ္မိံ ပဋလေ ဆိဒ္ဒေ ဝါ ဇာတေ ဂဠိတေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ၊ ခုဒ္ဒကံ စီဝရံ မဟန္တံ ကရောတိ၊ မဟန္တံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ ဥဘော ကောဋိယော မဇ္ဈေ ကရောန္တော သစေ ပဌမံ ဆိန္ဒိတွာ ပစ္ဆာ ဃဋေတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ။ အထ ဃဋေတွာ ဆိန္ဒတိ၊ န ဘိဇ္ဇတိ။ ရဇကေဟိ ဓောဝါပေတွာ သေတံ ကာရာပေန္တဿပိ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနမေဝါတိ။ အယံ တာဝ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၄၇။ **ဝိကပ္ပနေ** ပန ဒွေ ဝိကပ္ပနာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ "ဣမံ စီဝရ"န္တိ ဝါ "ဣမာနိ စီဝရာနီ"တိ ဝါ "ဧတံ စီဝရ"န္တိ ဝါ "ဧတာနိ စီဝရာနီ"တိ ဝါ ဝတွာ "တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ "မယှံ သန္တကံ, မယှံ သန္တကာနိ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ"တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရော နယော—တထေဝ စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ "ဣမံ စီဝရ"န္တိ ဝါ "ဣမာနိ စီဝရာနီ"တိ ဝါ "ဧတံ စီဝရ"န္တိ ဝါ "ဧတာနိ စီဝရာနီ"တိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ "တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမီ"တိ ဝါ "တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ, တိဿာယ သိက္ခမာနာယ, တိဿဿ သာမဏေရဿ, တိဿာယ

sāmaṇeriyā vikappemī"ti vā vattabbaṁ, ayaṁ aparāpi sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu pana ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā "Tissassa bhikkhuno santakaṁ -pa- Tissāya sāmaṇeriyā santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohī"ti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Kathaṁ parammukhāvikappanā hoti? Cīvarānaṁ tatheva ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā "imaṁ cīvaran"ti vā "imāni cīvarānī"ti vā "etaṁ cīvaran"ti vā "etāni cīvarānī"ti vā vatvā "tuyhaṁ vikappanatthāya dammī"ti vattabbaṁ. Tena vattabbo "ko te mitto vā sandiṭṭho vā"ti. Tato itarena purimanayeneva "Tisso bhikkhū"ti vā -pa- "Tissā sāmaṇerī"ti vā vattabbaṁ. Puna tena bhikkhunā "ahaṁ Tissassa bhikkhuno dammī"ti vā -pa- "Tissāya sāmaṇeriyā dammī"ti vā vattabbaṁ, ayaṁ parammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu pana ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā dutiyasammukhāvikappanāyaṁ vuttanayeneva "itthannāmassa santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohī"ti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Dvinnaṁ vikappanānaṁ kiṁ nānākaraṇaṁ? Sammukhāvikappanāyaṁ sayaṁ vikappetvā parena paccuddharāpeti, parammukhāvikappanāyaṁ pareneva vikappāpetvā pareneva paccuddharāpeti, idamettha nānākaraṇaṁ. Sace pana yassa vikappeti, so paññattikovido na hoti, na jānāti paccuddharituṁ, taṁ cīvaraṁ gahetvā aññassa byattassa santikaṁ gantvā puna vikappetvā parena paccuddharāpetabbaṁ. Vikappitavikappanā nāmesā vaṭṭati. Evaṁ tāva cīvare adhiṭṭhānavikappanānayo veditabbo.

48. **Patte** pana ayaṁ nayo—pattaṁ adhiṭṭhahantena ukkaṭṭhamajjhimomakānaṁ aññataro pamāṇayuttova adhiṭṭhātabbo. Tassa pamāṇaṁ "aḍḍhāḷhakodanaṁ gaṇhātī"ti-ādinā[1] nayena Pāḷiyaṁ vuttaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[2]—anupahatapurāṇasālitaṇḍūlānaṁ sukoṭṭitaparisuddhānaṁ dve magadhanāḷiyo gahetvā tepi taṇḍulehi anuttaṇḍalamakilinnamapiṇḍitaṁ suvisadaṁ kundamakakuḷarāsisadisaṁ avassāvitodanaṁ pacitvā

1. Vi 1. 353 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 282 piṭṭhādīsu.

သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ “တိဿဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? စီဝရာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “ဣမံ စီဝရ”န္တိ ဝါ “ဣမာနိ စီဝရာနီ”တိ ဝါ “ဧတံ စီဝရ”န္တိ ဝါ “ဧတာနိ စီဝရာနီ”တိ ဝါ ဝတွာ “တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော “ကော တေ မိတ္တော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ”တိ။ တတော ဣတရေန ပုရိမနယေနေဝ “တိဿော ဘိက္ခူ”တိ ဝါ။ပ။ “တိဿာ သာမဏေရီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ “အဟံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီ”တိ ဝါ။ပ။ “တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ “ဣတ္ထန္နာမဿ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ဒွိန္နံ ဝိကပ္ပနာနံ ကိံ နာနာကရဏံ? သမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ သယံ ဝိကပ္ပေတွာ ပရေန ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ၊ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ပရေနေဝ ဝိကပ္ပါပေတွာ ပရေနေဝ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ၊ ဣဒမေတ္ထ နာနာကရဏံ။ သစေ ပန ယဿ ဝိကပ္ပေတိ၊ သော ပညတ္တိကောဝိဒေါ န ဟောတိ၊ န ဇာနာတိ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ၊ တံ စီဝရံ ဂဟေတွာ အညဿ ဗျတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုန ဝိကပ္ပေတွာ ပရေန ပစ္စုဒ္ဓရာပေတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပိတဝိကပ္ပနာ နာမေသာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ တာဝ စီဝရေ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနာနယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၈။ **ပတ္တေ** ပန အယံ နယော—ပတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တေန ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမောမကာနံ အညတရော ပမာဏယုတ္တောဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ တဿ ပမာဏံ “အဍ္ဎာဠှကောဒနံ ဂဏှာတီ”တိအာဒိနာ[၁] နယေန ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၂]—အနုပဟတပုရာဏသာလိတဏ္ဍုလာနံ သုကောဋ္ဋိတပရိသုဒ္ဓါနံ ဒွေ မဂဓနာဠိယော ဂဟေတွာ တေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ အနုတ္တဏ္ဍုလမကိလိန္နမပိဏ္ဍိတံ သုဝိသဒံ ကုန္ဒမကုဠရာသိသဒိသံ အဝဿာဝိတောဒနံ ပစိတွာ

၁-ဝိ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၈၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

niravasesaṁ patte pakkhipitvā tassa odanassa catutthabhāgappamāṇo nātighano nātitanuko hatthahāriyo sabbasambhārasaṅkhato muggasūpo pakkhipitabbo, tato ālopassa ālopassa anurūpaṁ yāvacarimālopappahonakaṁ macchamaṁsādibyañjanaṁ pakkhipitabbaṁ, sappitelatakkarasakañjikādīni pana gaṇanūpagāni na honti. Tāni hi odanagatikāni honti, neva hāpetuṁ, na vaḍḍhetuṁ sakkonti. Evametaṁ sabbampi pakkhittaṁ sace pattassa mukhavaṭṭiyā heṭṭhimarājisamaṁ tiṭṭhati, suttena vā hīrena vā chindantassa suttassa vā hīrassa vā heṭṭhimantaṁ phusati, ayaṁ **ukkaṭṭho** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ atikkamma thūpīkataṁ tiṭṭhati, ayaṁ **ukkaṭṭhomako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ na sampāpuṇāti antogadhameva hoti, ayaṁ **ukkaṭṭhukkaṭṭho** nāma patto.

Ukkaṭṭhato upaḍḍhappamāṇo majjhimo nāma patto. Majjhimato upaḍḍhappamāṇo omako. Tasmā sace Magadhanāḷiyā nāḷikodanādisabbampi pakkhittaṁ vuttanayeneva heṭṭhimarājisamaṁ tiṭṭhati, ayaṁ **majjhimomako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ atikkamma thūpīkataṁ tiṭṭhati, ayaṁ **majjhimomako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ na sampāpuṇāti antogadhameva hoti, ayaṁ **majjhimukkaṭṭho** nāma patto. Sace Magadhanāḷiyā upaḍḍhanāḷikodanādisabbampi pakkhittaṁ heṭṭhimarājisamaṁ tiṭṭhati, ayaṁ **omako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ atikkamma thūpīkataṁ tiṭṭhati, ayaṁ **omakomako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ na sampāpuṇāti antogadhameva hoti, ayaṁ **omakukkaṭṭho** nāma patto. Evamete nava pattā. Tesu dve apattā ukkaṭṭhukkaṭṭho ca omakomako cāti. Tasmā ete bhājanaparibhogena paribhuñjitabbā, na adhiṭṭhānūpagā na vikappanūpagā. Itare pana satta adhiṭṭhahitvā vā vikappetvā vā paribhuñjitabbā.

Pamāṇayuttānampi etesaṁ adhiṭṭhānavikappanūpagattaṁ evaṁ veditabbaṁ—ayopatto pañcahi pākehi, mattikāpatto dvīhi pākehi pakko adhiṭṭhānūpago. Ubhopi yaṁ mūlaṁ dātabbaṁ, tasmiṁ dinneyeva. Sace ekopi pāko ūno hoti, kākaṇikamattampi vā mūlaṁ adinnaṁ, na adhiṭṭhānūpago. Sace pattasāmiko vadati "yadā tumhākaṁ mūlaṁ bhavissati, tadā dassatha adhiṭṭhahitvā paribhuñjathā"ti, neva adhiṭṭhānūpago hoti, pākassa hi ūnattā pattasaṅkhyaṁ na gacchati, mūlassa sakalassa vā

နိရဝသေသံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ တဿ ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော နာတိဃနော နာတိတနုကော ဟတ္ထဟာရိယော သဗ္ဗသမ္ဘာရသင်္ခတော မုဂ္ဂသူပေါ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ တတော အာလောပဿ အာလောပဿ အနုရူပံ ယာဝစရိမာလောပပ္ပဟောနကံ မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇနံ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ သပ္ပိတေလတက္ကရသကဉ္ဇိကာဒီနိ ပန ဂဏနူပဂါနိ န ဟောန္တိ။ တာနိ ဟိ ဩဒနဂတိကာနိ ဟောန္တိ၊ နေဝ ဟာပေတုံ, န ဝဍ္ဎေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဧဝမေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ သစေ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ သုတ္တေန ဝါ ဟီရေန ဝါ ဆိန္ဒန္တဿ သုတ္တဿ ဝါ ဟီရဿ ဝါ ဟေဋ္ဌိမန္တံ ဖုသတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌောမကော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ အန္တောဂဓမေဝ ဟောတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။

ဥက္ကဋ္ဌတော ဥပဍ္ဎပ္ပမာဏော မဇ္ဈိမော နာမ ပတ္တော။ မဇ္ဈိမတော ဥပဍ္ဎပ္ပမာဏော ဩမကော။ တသ္မာ သစေ မဂဓနာဠိယာ နာဠိကောဒနာဒိသဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **မဇ္ဈိမော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **မဇ္ဈိမောမကော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ အန္တောဂဓမေဝ ဟောတိ၊ အယံ **မဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။ သစေ မဂဓနာဠိယာ ဥပဍ္ဎနာဠိကောဒနာဒိသဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **ဩမကော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **ဩမကောမကော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ အန္တောဂဓမေဝ ဟောတိ၊ အယံ **ဩမကုက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။ ဧဝမေတေ နဝ ပတ္တာ။ တေသု ဒွေ အပတ္တာ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော စ ဩမကောမကော စာတိ။ တသ္မာ ဧတေ ဘာဇနပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ၊ န အဓိဋ္ဌာနူပဂါ န ဝိကပ္ပနူပဂါ။ ဣတရေ ပန သတ္တ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဝါ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။

ပမာဏယုတ္တာနမ္ပိ ဧတေသံ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနူပဂတ္တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—အယောပတ္တော ပဉ္စဟိ ပါကေဟိ, မတ္တိကာပတ္တော ဒွီဟိ ပါကေဟိ ပက္ကော အဓိဋ္ဌာနူပဂေါ။ ဥဘောပိ ယံ မူလံ ဒါတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ ဒိန္နေယေဝ။ သစေ ဧကောပိ ပါကော ဦနော ဟောတိ၊ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ ဝါ မူလံ အဒိန္နံ၊ န အဓိဋ္ဌာနူပဂေါ။ သစေ ပတ္တသာမိကော ဝဒတိ "ယဒါ တုမှာကံ မူလံ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဒဿထ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ၊ နေဝ အဓိဋ္ဌာနူပဂေါ ဟောတိ၊ ပါကဿ ဟိ ဦနတ္တာ ပတ္တသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ၊ မူလဿ သကလဿ ဝါ

ekadesassa vā adinnattā sakabhāvaṁ na upeti, aññasseva santako hoti, tasmā pāke ca mūle ca suniṭṭhiteyeva adhiṭṭhānūpago hoti. Yo adhiṭṭhānūpago, sveva vikappanūpago. So hatthaṁ āgatopi anāgatopi adhiṭṭhātabbo vikappetabbo vā. Yadi hi pattakārako mūlaṁ labhitvā sayaṁ vā dātukāmo hutvā "ahaṁ bhante tumhākaṁ pattaṁ katvā asukadivase nāma pacitvā ṭhapessāmī"ti vadati, bhikkhu ca tena paricchinnadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmeti, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Sace pana pattakārako "ahaṁ tumhākaṁ pattaṁ katvā pacitvā sāsanaṁ pesessāmī"ti vatvā tatheva karoti, tena pesitabhikkhu pana tassa bhikkhuno na āroceti, añño disvā vā sutvā vā "tumhākaṁ bhante patto niṭṭhito"ti āroceti, etassa ārocanaṁ na pamāṇaṁ. Yadā pana tena pesitoyeva āroceti, tassa vacanaṁ sutadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Sace pana pattakārako "ahaṁ tumhākaṁ pattaṁ katvā pacitvā kassaci hatthe pahiṇissāmī"ti vatvā tatheva karoti, pattaṁ gahetvā āgatabhikkhu pana attano pariveṇe ṭhapetvā tassa na āroceti, añño koci bhaṇati "api bhante adhunā ābhato patto sundaro"ti. Kuhiṁ āvuso pattoti. Itthannāmassa hatthe pesitoti. Etassapi vacanaṁ na pamāṇaṁ. Yadā pana so bhikkhu pattaṁ deti, laddhadivasato paṭṭhāya dasāhaṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, tasmā dasāhaṁ anatikkāmetvāva adhiṭṭhātabbo vikappetabbo vā.

Tattha dve pattassa adhiṭṭhānā kāyena vā adhiṭṭhāti, vācāya vā adhiṭṭhāti. Tesaṁ vasena adhiṭṭhahantena "imaṁ pattaṁ paccuddharāmī"ti vā "etaṁ pattaṁ paccuddharāmī"ti vā vatvā evaṁ sammukhe vā parammukhe vā ṭhitaṁ purāṇapattaṁ paccuddharitvā aññassa vā datvā navaṁ pattaṁ yattha katthaci ṭhitaṁ hatthena parāmasitvā "idaṁ pattaṁ adhiṭṭhāmī"ti cittena ābhogaṁ katvā kāyavikāraṁ karontena kāyena vā adhiṭṭhātabbo. Vacībhedaṁ katvā vācāya vā adhiṭṭhātabbo. Tatra duvidhaṁ adhiṭṭhānaṁ—sace hatthapāse hoti, "imaṁ pattaṁ adhiṭṭhāmī"ti vācā bhinditabbā, atha antogabbhe vā uparipāsāde vā sāmantavihāre vā hoti, ṭhapitaṭṭhānaṁ sallakkhetvā "etaṁ pattaṁ

ဧကဒေသဿ ဝါ အဒိန္နတ္တာ သကဘာဝံ န ဥပေတိ၊ အညဿေဝ သန္တကော ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါကေ စ မူလေ စ သုနိဋ္ဌိတေယေဝ အဓိဋ္ဌာနူပဂေါ ဟောတိ။ ယော အဓိဋ္ဌာနူပဂေါ၊ သွေဝ ဝိကပ္ပနူပဂေါ။ သော ဟတ္ထံ အာဂတောပိ အနာဂတောပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော ဝါ။ ယဒိ ဟိ ပတ္တကာရကော မူလံ လဘိတွာ သယံ ဝါ ဒါတုကာမော ဟုတွာ "အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ အသုကဒိဝသေ နာမ ပစိတွာ ဌပေဿာမီ"တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ပတ္တကာရကော "အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ ပစိတွာ သာသနံ ပေသေဿာမီ"တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ၊ အညော ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ "တုမှာကံ ဘန္တေ ပတ္တော နိဋ္ဌိတော"တိ အာရောစေတိ၊ ဧတဿ အာရောစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန တေန ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ၊ တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ပတ္တကာရကော "အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ ပစိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ"တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ၊ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတွာ တဿ န အာရောစေတိ၊ အညော ကောစိ ဘဏတိ "အပိ ဘန္တေ အဓုနာ အာဘတော ပတ္တော သုန္ဒရော"တိ။ ကုဟိံ အာဝုသော ပတ္တောတိ။ ဣတ္ထန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတောတိ။ ဧတဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန သော ဘိက္ခု ပတ္တံ ဒေတိ၊ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ တသ္မာ ဒသာဟံ အနတိက္ကာမေတွာဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော ဝါ။

တတ္ထ ဒွေ ပတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနာ ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌာတိ။ တေသံ ဝသေန အဓိဋ္ဌဟန္တေန "ဣမံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ဝါ "ဧတံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ဝါ ဝတွာ ဧဝံ သမ္မုခေ ဝါ ပရမ္မုခေ ဝါ ဌိတံ ပုရာဏပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညဿ ဝါ ဒတွာ နဝံ ပတ္တံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌိတံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ "ဣဒံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ—သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ "ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ၊ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ ဥပရိပါသာဒေ ဝါ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ၊ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ "ဧတံ ပတ္တံ

adhiṭṭhāmī"ti vācā bhinditabbā. Adhiṭṭhahantena pana ekakena adhiṭṭhātumpi vaṭṭati, aññassa santike adhiṭṭhātumpi vaṭṭati. Aññassa santike ayamānisaṁso—sacassa "adhiṭṭhito nu kho me, no"ti vimati uppajjati, itaro sāretvā vimatiṁ chindissatīti. Sace koci dasa patte labhitvā sabbe attanāva paribhuñjitukāmo hoti, na sabbe adhiṭṭhātabbā, ekaṁ pattaṁ adhiṭṭhāya punadivase taṁ paccuddharitvā añño adhiṭṭhātabbo. Eteneva upāyena vassasatampi pariharituṁ sakkā.

Evaṁ appamattassa siyā adhiṭṭhānavijahananti? Siyā. Sace hi sayaṁ[1] pattaṁ aññassa deti, vibbhamati vā, sikkhaṁ vā paccakkhāti, kālaṁ vā karoti, liṅgaṁ vāssa parivattati, paccuddharati vā, patte vā chiddaṁ hoti, adhiṭṭhānaṁ vijahati. Vuttañcetaṁ—

"Dinnavibbhantapaccakkhā, kālakiriyākatena ca.
Liṅgapaccuddharā ceva, chiddena bhavati sattaman"ti[2].

Coragahaṇavissāsaggāhehipi vijahatiyeva. Kittakena chiddena adhiṭṭhānaṁ bhijjati? Yena kaṅgusitthaṁ nikkhamati ceva pavisati ca. Idañhi sattannaṁ dhaññānaṁ lāmakadhaññasitthaṁ. Tasmiṁ chidde ayacuṇṇena vā āṇiyā vā paṭipākatike kate dasāhabbhantare puna adhiṭṭhātabbo. Ayaṁ tāvettha adhiṭṭhāne vinicchayo.

49. **Vikappane** pana dve vikappanā sammukhāvikappanā ceva parammukhāvikappanā ca. Kathaṁ sammukhāvikappanā hoti? Pattānaṁ ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā "imaṁ pattan"ti vā "ime patte"ti vā "etaṁ pattan"ti vā "ete patte"ti vā vatvā "tuyhaṁ vikappemī"ti vattabbaṁ, ayamekā sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhuñjituṁ pana vissajjetuṁ vā adhiṭṭhātuṁ vā na vaṭṭati. "Mayhaṁ santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohī"ti evaṁ pana vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Aparo nayo—tatheva pattānaṁ ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā tasseva bhikkhuno santike "imaṁ pattan"ti vā "ime patte"ti vā "etaṁ pattan"ti vā "ete patte"ti vā vatvā pañcasu

1. Ayaṁ (Ka)
2. Vi-Ṭṭha 2. 285 piṭṭhe.

အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပန ဧကကေန အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညဿ သန္တိကေ အယမာနိသံသော—သစဿ "အဓိဋ္ဌိတော နု ခေါ မေ, နော"တိ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတရော သာရေတွာ ဝိမတိံ ဆိန္ဒိဿတီတိ။ သစေ ကောစိ ဒသ ပတ္တေ လဘိတွာ သဗ္ဗေ အတ္တနာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဧကံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ ပုနဒိဝသေ တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရိတုံ သက္ကာ။

ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ သိယာ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနန္တိ? သိယာ။ သစေ ဟိ သယံ[၁] ပတ္တံ အညဿ ဒေတိ, ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ, သိက္ခံ ဝါ ပစ္စက္ခာတိ, ကာလံ ဝါ ကရောတိ, လိင်္ဂံ ဝါဿ ပရိဝတ္တတိ, ပစ္စုဒ္ဓရတိ ဝါ, ပတ္တေ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

"ဒိန္နဝိဗ္ဘန္တပစ္စက္ခာ၊ ကာလကိရိယာကတေန စ။
လိင်္ဂပစ္စုဒ္ဓရာ စေဝ၊ ဆိဒ္ဒေန ဘဝတိ သတ္တမ"န္တိ[၂]။

စောရဂဟဏဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိပိ ဝိဇဟတိယေဝ။ ကိတ္တကေန ဆိဒ္ဒေန အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ? ယေန ကင်္ဂုသိတ္ထံ နိက္ခမတိ စေဝ ပဝိသတိ စ။ ဣဒဉ္ဟိ သတ္တန္နံ ဓညာနံ လာမကဓညသိတ္ထံ။ တသ္မိံ ဆိဒ္ဒေ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ ပဋိပါကတိကေ ကတေ ဒသာဟဗ္ဘန္တရေ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ အယံ တာဝေတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၄၉။ **ဝိကပ္ပနေ** ပန ဒွေ ဝိကပ္ပနာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စေဝ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ "ဣမံ ပတ္တ"န္တိ ဝါ "ဣမေ ပတ္တေ"တိ ဝါ "ဧတံ ပတ္တ"န္တိ ဝါ "ဧတေ ပတ္တေ"တိ ဝါ ဝတွာ "တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ "မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ"တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရော နယော—တထေဝ ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ "ဣမံ ပတ္တ"န္တိ ဝါ "ဣမေ ပတ္တေ"တိ ဝါ "ဧတံ ပတ္တ"န္တိ ဝါ "ဧတေ ပတ္တေ"တိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု

၁-အယံ (က)
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၈၅-ပိဋ္ဌေ။

sahadhammikesu aññatarassa attanā abhirucitassa yassa kassaci nāmaṁ gahetvā “Tissassa bhikkhuno vikappemī”ti vā “Tissāya bhikkhuniyā, sikkhamānāya, sāmaṇerassa, Tissāya sāmaṇeriyā vikappemī”ti vā vattabbaṁ, ayaṁ aparāpi sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu pana ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā Tissassa bhikkhuno santakaṁ -pa- Tissāya sāmaṇeriyā santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohīti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Kathaṁ parammukhāvikappanā hoti? Pattānaṁ tatheva ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā “imaṁ pattan”ti vā “ime patte”ti vā “etaṁ pattan”ti vā “ete patte”ti vā vatvā “tuyhaṁ vikappanatthāya dammī”ti vattabbaṁ. Tena vattabbo “ko te mitto vā sandiṭṭho vā”ti. Tato itarena purimanayena “Tisso bhikkhū”ti vā -pa- “Tissā sāmaṇerī”ti vā vattabbaṁ. Puna tena bhikkhunā “ahaṁ Tissassa bhikkhuno dammī”ti vā -pa- “Tissāya sāmaṇeriyā dammī”ti vā vattabbaṁ, ayaṁ parammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu pana ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā dutiyasammukhāvikappanāyaṁ vuttanayeneva “itthannāmassa santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ vā karohī”ti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti. Ayaṁ vikappane nayo.

50. Evaṁ adhiṭṭhahitvā vikappetvā ca paribhuñjantena patte bhinne kiṁ kātabbanti? Yassa patte rājimukhavaṭṭito heṭṭhā dvaṅgulappamāṇā na hoti, tena na kiñci kātabbaṁ. Yassa[1] pana tādisā ekāpi rāji hoti, tena tassā rājiyā heṭṭhimapariyante pattavedhakena vijjhitvā pacitvā suttarajjukamakacirajjukādīhi vā tipusuttakena vā bandhitvā taṁ bandhanaṁ āmisassa alagganatthaṁ tipupaṭṭena vā kenaci vā baddhasilesena paṭicchādetabbaṁ. So ca patto adhiṭṭhahitvā paribhuñjitabbo. Sukhumaṁ vā chiddaṁ katvā bandhitabbo. Suddhehi pana madhusikatthakalākhāsajjurasādīhi bandhituṁ na vaṭṭati, phāṇitaṁ jhāpetvā pāsāṇacuṇṇena bandhituṁ vaṭṭati. Mukhavaṭṭisamīpe pana pattavedhakena vijjhiyamāno kapālassa

1. Vi-Ṭṭha 2. 286 piṭṭhādīsu.

အဓိဋ္ဌာမိ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပန ကေကေန အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညဿ သန္တိကေ အယမာနိသံသော—သစဿ “အဓိဋ္ဌိတော နု ခေါ မေ, နော”တိ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတရော သာရေတွာ ဝိမတိံ ဆိန္ဒိဿတီတိ။ သစေ ကောစိ ဒသ ပတ္တေ လဘိတွာ သဗ္ဗေ အတ္တနာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ န သဗ္ဗေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဧကံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ ပုနဒိဝသေ တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရိတုံ သက္ကာ။

ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ သိယာ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနန္တိ? သိယာ။ သစေ ဟိ အယံ[1] ပတ္တံ အညဿ ဒေတိ, ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ, သိက္ခံ ဝါ ပစ္စက္ခာတိ, ကာလံ ဝါ ကရောတိ, လိင်္ဂံ ဝါဿ ပရိဝတ္တတိ, ပစ္စုဒ္ဓရတိ ဝါ, ပတ္တေ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“ဒိန္နဝိဗ္ဘန္တပစ္စက္ခာ၊ ကာလကိရိယာကတေန စ။
လိင်္ဂပစ္စုဒ္ဓရာ စေဝ၊ ဆိဒ္ဒေန ဘဝတိ သတ္တမ”န္တိ[2]။

စောရဂဟဏဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိပိ ဝိဇဟတိယေဝ။ ကိတ္တကေန ဆိဒ္ဒေန အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ? ယေန ကင်္ဂုသိတ္ထံ နိက္ခမတိ စေဝ ပဝိသတိ စ။ ဣဒဉ္ဟိ သတ္တန္နံ ဓညာနံ လာမကဓညသိတ္ထံ။ တသ္မိံ ဆိဒ္ဒေ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ ပဋိပါကတိကေ ကတေ ဒသာဟဗ္ဘန္တရေ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ အယံ တာဝေတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၄၉။ **ဝိကပ္ပနေ** ပန ဒွေ ဝိကပ္ပနာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စေဝ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “ဣမံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဣမေ ပတ္တေ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဧတေ ပတ္တေ”တိ ဝါ ဝတွာ “တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ “မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရော နယော—တထေဝ ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ဣမံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဣမေ ပတ္တေ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဧတေ ပတ္တေ”တိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု

၁-အယံ (က) ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။

bahalattā bhijjati, tasmā heṭṭhā vijjhitabbo. Yassa pana dve rājiyo, ekāyeva vā caturaṅgulā, tassa dve bandhanāni dātabbāni. Yassa Tisso, ekāyeva vā chaḷaṅgulā, tassa tīṇi. Yassa catasso, ekāyeva vā aṭṭhaṅgulā, tassa cattāri. Yassa pañca, ekāyeva vā dasaṅgulā, so baddhopi abaddhopi apattoyeva, añño viññāpetabbo. Esa tāva mattikāpatte vinicchayo.

Ayopatte pana sacepi pañca vā atirekāni vā chiddāni honti, tāni ca ayacuṇṇena vā āṇiyā vā lohamaṇḍalakena vā baddhāni maṭṭhāni honti, sveva patto paribhuñjitabbo, añño na viññāpetabbo. Atha pana ekampi chiddaṁ mahantaṁ hoti, lohamaṇḍalakena baddhampi maṭṭhaṁ na hoti, patte āmisaṁ laggati, akappiyo hoti, ayaṁ apatto, añño viññāpetabbo. Viññāpentena ca saṁghavasena pavāritaṭṭhāne pañcabandhaneneva pattena aññaṁ pattaṁ viññāpetuṁ vaṭṭati, puggalavasena pana pavāritaṭṭhāne ūnapañcabandhanenāpi vaṭṭati. Pattaṁ labhitvā paribhuñjantena ca yāgurandhanarajanapacanādinā aparibhogena na paribhuñjitabbo, antarāmagge pana byādhimhi uppanne aññasmiṁ bhājane asati mattikāya limpetvā yāguṁ vā pacituṁ udakaṁ vā tāpetuṁ vaṭṭati. Mañcapīṭhachattanāgadantakādike adesepi na nikkhipitabbo. Pattassa hi nikkhipanadeso “anujānāmi bhikkhave pattādhārakan”ti-ādinā[1] nayena Khandhake vuttoyeva.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Adhiṭṭhānavikappanavinicchayakathā samattā.

---

9. Cīvaravippavāsavinicchayakathā

51. **Cīvarenavināvāso**ti ticīvarādhiṭṭhānena adhiṭṭhitānaṁ tiṇṇaṁ cīvarānaṁ aññatarena vippavāso. Evaṁ adhiṭṭhitesu hi tīsu cīvaresu ekenapi vinā vasituṁ na vaṭṭati, vasantassa saha aruṇuggamanā cīvaraṁ

1. Vi 4. 249 piṭṭhe.

ဗဟလတ္တာ ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော။ ယဿ ပန ဒွေ ရာဇိယော, ဧကာယေဝ ဝါ စတုရင်္ဂုလာ၊ တဿ ဒွေ ဗန္ဓနာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ယဿ တိဿော, ဧကာယေဝ ဝါ ဆဠင်္ဂုလာ၊ တဿ တီဏိ။ ယဿ စတဿော, ဧကာယေဝ ဝါ အဋ္ဌင်္ဂုလာ၊ တဿ စတ္တာရိ။ ယဿ ပဉ္စ, ဧကာယေဝ ဝါ ဒသင်္ဂုလာ၊ သော ဗဒ္ဓေါပိ အဗဒ္ဓေါပိ အပတ္တောယေဝ၊ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ဧသ တာဝ မတ္တိကာပတ္တေ ဝိနိစ္ဆယော။

အယောပတ္တေ ပန သစေပိ ပဉ္စ ဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ဆိဒ္ဒါနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ စ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ လောဟမဏ္ဍလကေန ဝါ ဗဒ္ဓါနိ မဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ သွေဝ ပတ္တော ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ အညော န ဝိညာပေတဗ္ဗော။ အထ ပန ဧကမ္ပိ ဆိဒ္ဒံ မဟန္တံ ဟောတိ၊ လောဟမဏ္ဍလကေန ဗဒ္ဓမ္ပိ မဋ္ဌံ န ဟောတိ၊ ပတ္တေ အာမိသံ လဂ္ဂတိ၊ အကပ္ပိယော ဟောတိ၊ အယံ အပတ္တော၊ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ဝိညာပေန္တေန စ သံဃဝသေန ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပဉ္စဗန္ဓနေနေဝ ပတ္တေန အညံ ပတ္တံ ဝိညာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုဂ္ဂလဝသေန ပန ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တံ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန စ ယာဂုရန္ဓနရဇနပစနာဒိနာ အပရိဘောဂေန န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန ဗျာဓိမှိ ဥပ္ပန္နေ အညသ္မိံ ဘာဇနေ အသတိ မတ္တိကာယ လိမ္ပေတွာ ယာဂုံ ဝါ ပစိတုံ ဥဒကံ ဝါ တာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မဉ္စပီဌဆတ္တနာဂဒန္တကာဒိကေ အဒေသေပိ န နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ ပတ္တဿ ဟိ နိက္ခိပနဒေသော “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပတ္တာဓာရက”န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန ခန္ဓကေ ဝုတ္တောယေဝ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၉-စီဝရဝိပ္ပဝါသဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၁။ **စီဝရေနဝိနာဝါသော**တိ တိစီဝရာဓိဋ္ဌာနေန အဓိဋ္ဌိတာနံ တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ အညတရေန ဝိပ္ပဝါသော။ ဧဝံ အဓိဋ္ဌိတေသု ဟိ တီသု စီဝရေသု ဧကေနပိ ဝိနာ ဝသိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝသန္တဿ သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ စီဝရံ

၁-ဝိ ၄-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ။

nissaggiyaṁ hoti, tasmā aruṇuggamanasamaye cīvaraṁ aḍḍhateyyaratanappamāṇe hatthapāse katvā vasitabbaṁ. Gāmanivesana-udosita-aḍḍamāḷapāsādahammiyanāvāsattha-khetta dhaññakaraṇa ārāmavihāra rukkhamūla-ajjhokālesu pana ayaṁ viseso[1]—sace ekassa rañño gāmabhojakassa vā santako **gāmo** hoti, yena kenaci pākārena vā vatiyā vā parikhāya vā parikkhitto ca, evarūpe gāme cīvaraṁ nikkhipitvā gāmabbhantare yattha katthaci yathārucitaṭṭhāne aruṇaṁ uṭṭhāpetuṁ vaṭṭati. Sace pana aparikkhitto hoti, evarūpe gāme yasmiṁ ghare cīvaraṁ nikkhittaṁ, tasmiṁ vatthabbaṁ, tassa vā gharassa hatthapāse samantā aḍḍhateyyaratanabbhantare vasitabbaṁ. Taṁ pamāṇaṁ atikkamitvā sacepi iddhimā bhikkhu ākāse aruṇaṁ uṭṭhāpeti, cīvaraṁ nissaggiyameva hoti.

Sace nānārājūnaṁ vā bhojakānaṁ vā gāmo hoti Vesālīkusinārādisadiso parikkhitto ca, evarūpe gāme yasmiṁ ghare cīvaraṁ nikkhittaṁ, tattha vā vatthabbaṁ, tattha saddasaṁghaṭṭanena vā janasambādhena vā vasituṁ asakkontena sabhāye vā vatthabbaṁ nagaradvāramūle vā. Tatrāpi vasituṁ asakkontena yatthakatthaci phāsukaṭṭhāne vasitvā anto-aruṇe āgamma tesaṁyeva sabhāyanagaradvāramūlānaṁ hatthapāse vasitabbaṁ. Gharassa pana cīvarassa vā hatthapāse vattabbameva natthi.

Sace ghare aṭṭhapetvā "sabhāye ṭhapessāmī"ti sabhāyaṁ gacchanto hatthaṁ pasāretvā "handimaṁ cīvaraṁ ṭhapehī"ti evaṁ nikkhepasukhe hatthapāsagate kismiñci āpaṇe cīvaraṁ nikkhipati, tena purimanayeneva sabhāye vā vatthabbaṁ, dvāramūle vā tesaṁ hatthapāse vā vasitabbaṁ.

Sace nagarassa bahūnipi dvārāni honti bahūni ca sabhāyāni, sabbattha vasituṁ na vaṭṭati. Yassā pana vīthiyā cīvaraṁ ṭhapitaṁ, yaṁ tassā sammukhaṭṭhāne sabhāyañca dvārañca, tassa sabhāyassa ca dvārassa ca hatthapāse vasitabbaṁ. Evañhi sati sakkā cīvarassa pavattiṁ jānituṁ. Sabhāyaṁ pana gacchantena yassa āpaṇikassa hatthe nikkhittaṁ, sace so taṁ cīvaraṁ atiharitvā ghare nikkhipati, vīthihatthapāso na rakkhati, gharassa

1. Vi-Ṭṭha 2. 233 piṭṭhādīsu.

နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အရုဏုဂ္ဂမနသမယေ စီဝရံ အဍ္ဎတေယျရတနပ္ပမာဏေ ဟတ္ထပါသေ ကတွာ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဂါမနိဝေသနဥဒေါသိတအဍ္ဍမာဠပါသာဒဟမ္မိယနာဝါသတ္ထခေတ္တ ဓညကရဏ အာရာမဝိဟာရ ရုက္ခမူလအဇ္ဈောကာသေသု ပန အယံ ဝိသေသော[၁]—သစေ ဧကဿ ရညော ဂါမဘောဇကဿ ဝါ သန္တကော **ဂါမော** ဟောတိ၊ ယေန ကေနစိ ပါကာရေန ဝါ ဝတိယာ ဝါ ပရိခါယ ဝါ ပရိက္ခိတ္တော စ၊ ဧဝရူပေ ဂါမေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ဂါမဗ္ဘန္တရေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ယထာရုစိတဋ္ဌာနေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ၊ ဧဝရူပေ ဂါမေ ယသ္မိံ ဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တဿ ဝါ ဃရဿ ဟတ္ထပါသေ သမန္တာ အဍ္ဎတေယျရတနဗ္ဘန္တရေ ဝသိတဗ္ဗံ။ တံ ပမာဏံ အတိက္ကမိတွာ သစေပိ ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု အာကာသေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ။

သစေ နာနာရာဇူနံ ဝါ ဘောဇကာနံ ဝါ ဂါမော ဟောတိ ဝေသာလီကုသိနာရာဒိသဒိသော ပရိက္ခိတ္တော စ၊ ဧဝရူပေ ဂါမေ ယသ္မိံ ဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တတ္ထ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တတ္ထ သဒ္ဒသံဃဋ္ဋနေန ဝါ ဇနသမ္ဗာဓေန ဝါ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန သဘာယေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ နဂရဒွါရမူလေ ဝါ။ တတြာပိ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ အန္တောအရုဏေ အာဂမ္မ တေသံယေဝ သဘာယနဂရဒွါရမူလာနံ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဃရဿ ပန စီဝရဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

သစေ ဃရေ အဋ္ဌပေတွာ “သဘာယေ ဌပေဿာမီ”တိ သဘာယံ ဂစ္ဆန္တော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဟန္ဒိမံ စီဝရံ ဌပေဟီ”တိ ဧဝံ နိက္ခေပသုခေ ဟတ္ထပါသဂတေ ကိသ္မိဉ္စိ အာပဏေ စီဝရံ နိက္ခိပတိ၊ တေန ပုရိမနယေနေဝ သဘာယေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဒွါရမူလေ ဝါ တေသံ ဟတ္ထပါသေ ဝါ ဝသိတဗ္ဗံ။

သစေ နဂရဿ ဗဟူနိပိ ဒွါရာနိ ဟောန္တိ ဗဟူနိ စ သဘာယာနိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝသိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿာ ပန ဝီထိယာ စီဝရံ ဌပိတံ၊ ယံ တဿာ သမ္မုခဋ္ဌာနေ သဘာယဉ္စ ဒွါရဉ္စ၊ တဿ သဘာယဿ စ ဒွါရဿ စ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝဉှိ သတိ သက္ကာ စီဝရဿ ပဝတ္တိံ ဇာနိတုံ။ သဘာယံ ပန ဂစ္ဆန္တေန ယဿ အာပဏိကဿ ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ၊ သစေ သော တံ စီဝရံ အတိဟရိတွာ ဃရေ နိက္ခိပတိ၊ ဝီထိဟတ္ထပါသော န ရက္ခတိ၊ ဃရဿ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၃၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

hatthapāse vatthabbaṁ. Sace mahantaṁ gharaṁ hoti dve vīthiyo pharitvā ṭhitaṁ, purato vā pacchato vā hatthapāseyeva aruṇaṁ uṭṭhāpetabbaṁ. Sabhāye nikkhipitvā pana sabhāye vā tassa sammukhe nagaradvāramūle vā tesaṁyeva hatthapāse vā aruṇaṁ uṭṭhāpetabbaṁ. Sace pana gāmo aparikkhitto hoti, yasmiṁ ghare cīvaraṁ nikkhittaṁ, tasmiṁ ghare tassa gharassa vā hatthapāse vattabbaṁ.

Sace[1] ekakulassa santakaṁ **nivesanaṁ** hoti parikkhittañca nānāgabbhaṁ nānā-ovarakaṁ, antonivesane cīvaraṁ nikkhipitvā antonivesane vatthabbaṁ. Sace aparikkhittaṁ, yasmiṁ gabbhe cīvaraṁ nikkhittaṁ hoti, tasmiṁ gabbhe vatthabbaṁ gabbhassa hatthapāse vā. Sace nānākulassa nivesanaṁ hoti parikkhittañca nānāgabbhaṁ nānā-ovarakaṁ, yasmiṁ gabbhe cīvaraṁ nikkhittaṁ hoti, tasmiṁ gabbhe vatthabbaṁ, sabbesaṁ sādhāraṇe gharadvāramūle vā gabbhassa vā gharadvāramūlassa vā hatthapāse. Sace aparikkhittaṁ hoti, yasmiṁ gabbhe cīvaraṁ nikkhittaṁ, tasmiṁ gabbhe vatthabbaṁ gabbhassa vā hatthapāse. **Udosita-aḍḍhamāḷapāsādahammiyesu**pi nivesane vuttanayeneva vinicchayo veditabbo.

Sace ekakulassa **nāvā** hoti, antonāvāyaṁ cīvaraṁ nikkhipitvā antonāvāyaṁ vatthabbaṁ. Sace nānākulassa nāvā hoti nānāgabbhā nānā-ovarakā, yasmiṁ ovarake cīvaraṁ nikkhittaṁ hoti, tasmiṁ ovarake vatthabbaṁ ovarakassa hatthapāse vā.

Sace ekakulassa **sattho** hoti, tasmiṁ satthe cīvaraṁ nikkhipitvā purato vā pacchato vā sattabbhantarā na vijahitabbā, passato abbhantaraṁ na vijahitabbaṁ. Ekaṁ abbhantaraṁ aṭṭhavīsatihatthaṁ hoti. Sace nānākulassa sattho hoti, satthe cīvaraṁ nikkhipitvā cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ. Sace sattho gacchanto gāmaṁ vā nadiṁ vā pariyādiyitvā tiṭṭhati, antopaviṭṭhena saddhiṁ ekābaddho hutvā orañca pārañca pharitvā ṭhito hoti, satthaparihāro labbhati. Atha gāme vā nadiyā vā pariyāpanno hoti, gāmaparihāro ceva nadīparihāro ca labbhati. Sace vihārasīmaṁ atikkamitvā tiṭṭhati, antosīmāya ca cīvaraṁ hoti, vihāraṁ

1. Vi 1. 300 piṭṭhādīsu.

ဟတ္ထပါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ မဟန္တံ ဃရံ ဟောတိ ဒွေ ဝီထိယော ဖရိတွာ ဌိတံ၊ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဟတ္ထပါသေယေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သဘာယေ နိက္ခိပိတွာ ပန သဘာယေ ဝါ တဿ သမ္မုခေ နဂရဒွါရမူလေ ဝါ တေသံယေဝ ဟတ္ထပါသေ ဝါ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဂါမော အပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ၊ ယသ္မိံ ဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မိံ ဃရေ တဿ ဃရဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။

သစေ[1] ဧကကုလဿ သန္တကံ **နိဝေသနံ** ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ နာနာဂဗ္ဘံ နာနာဩဝရကံ၊ အန္တောနိဝေသနေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောနိဝေသနေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ၊ ယသ္မိံ ဂဗ္ဘေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဂဗ္ဘဿ ဟတ္ထပါသေ ဝါ။ သစေ နာနာကုလဿ နိဝေသနံ ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ နာနာဂဗ္ဘံ နာနာဩဝရကံ၊ ယသ္မိံ ဂဗ္ဘေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏေ ဃရဒွါရမူလေ ဝါ ဂဗ္ဘဿ ဝါ ဃရဒွါရမူလဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ ယသ္မိံ ဂဗ္ဘေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဂဗ္ဘဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ။ **ဥဒောသိတ-အဍ္ဎမာဠပါသာဒဟမ္မိယေသု**ပိ နိဝေသနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သစေ ဧကကုလဿ **နာဝါ** ဟောတိ၊ အန္တောနာဝါယံ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောနာဝါယံ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ နာနာကုလဿ နာဝါ ဟောတိ နာနာဂဗ္ဘာ နာနာဩဝရကာ၊ ယသ္မိံ ဩဝရကေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဩဝရကေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဩဝရကဿ ဟတ္ထပါသေ ဝါ။

သစေ ဧကကုလဿ **သတ္ထော** ဟောတိ၊ တသ္မိံ သတ္ထေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ သတ္တဗ္ဘန္တရာ န ဝိဇဟိတဗ္ဗာ၊ ပဿတော အဗ္ဘန္တရံ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ ဧကံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသတိဟတ္ထံ ဟောတိ။ သစေ နာနာကုလဿ သတ္ထော ဟောတိ၊ သတ္ထေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ သတ္ထော ဂစ္ဆန္တော ဂါမံ ဝါ နဒိံ ဝါ ပရိယာဒိယိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အန္တောပဝိဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဩရဉ္စ ပါရဉ္စ ဖရိတွာ ဌိတော ဟောတိ၊ သတ္ထပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ အထ ဂါမေ ဝါ နဒိယာ ဝါ ပရိယာပန္နော ဟောတိ၊ ဂါမပရိဟာရော စေဝ နဒီပရိဟာရော စ လဗ္ဘတိ။ သစေ ဝိဟာရသီမံ အတိက္ကမိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အန္တောသီမာယ စ စီဝရံ ဟောတိ၊ ဝိဟာရံ

၁-ဝိ ၁-၃၀၀-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

gantvā vasitabbaṁ. Sace bahisīmāya cīvaraṁ hoti, satthasamīpeyeva vasitabbaṁ. Sace gacchanto sattho sakaṭe vā bhagge goṇe vā naṭṭhe antarā chijjati, yasmiṁ koṭṭhāse cīvaraṁ nikkhittaṁ, tattha vasitabbaṁ.

Sace ekakulassa **khettaṁ** hoti parikkhittañca, antokhette cīvaraṁ nikkhipitvā antokhette vatthabbaṁ. Sace aparikkhittaṁ hoti, cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ. Sace nānākulassa khettaṁ hoti parikkhittañca, antokhette cīvaraṁ nikkhipitvā dvāramūle vatthabbaṁ dvāramūlassa hatthapāse vā. Sace aparikkhittaṁ hoti, cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ.

Sace ekakulassa **dhaññakaraṇaṁ** hoti parikkhittañca, antodhaññakaraṇe cīvaraṁ nikkhipitvā antodhaññakaraṇe vatthabbaṁ. Sace aparikkhittaṁ hoti, cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ. Sace nānākulassa dhaññakaraṇaṁ hoti parikkhittañca, antodhaññakaraṇe cīvaraṁ nikkhipitvā dvāramūle vā vatthabbaṁ dvāramūlassa vā hatthapāse. Sace aparikkhittaṁ hoti, cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ. **Pupphārāmaphalārāmesu**pi khette vuttanayeneva vinicchayo veditabbo.

Sace ekakulassa **vihāro** hoti parikkhitto ca, antovihāre cīvaraṁ nikkhipitvā antovihāre vatthabbaṁ. Sace aparikkhitto hoti, yasmiṁ vihāre cīvaraṁ nikkhittaṁ, tasmiṁ vatthabbaṁ tassa vihārassa vā hatthapāse.

Sace ekakulassa **rukkhamūlaṁ** hoti, yaṁ majjhanhike kāle samantā chāyā pharati, antochāyāya cīvaraṁ nikkhipitvā antochāyāya vatthabbaṁ. Viraḷasākhassa pana rukkhassa ātapena phuṭṭhokāse ṭhapitaṁ nissaggiyameva hoti, tasmā tādisassa rukkhassa sākhacchāyāya vā khandhacchāyāya vā ṭhapetabbaṁ. Sace sākhāya vā viṭape vā ṭhapeti, upari aññasākhacchāyāya phuṭṭhokāseyeva ṭhapetabbaṁ. Khujjarukkhassa chāyā dūraṁ gacchati, chāyāya gataṭṭhāne ṭhapetuṁ vaṭṭatiyeva. Sace nānākulassa rukkhamūlaṁ hoti, cīvarassa hatthapāse vasitabbaṁ.

Ajjhokāse pana agāmake araññe cīvaraṁ ṭhapetvā tassa samantā sattabbhantare vasitabbaṁ. Agāmakaṁ nāma araññaṁ viñjhāṭavī-ādīsu vā samuddamajjhe vā macchabandhānaṁ agamanapathe[1] dīpakesu labbhati. Tādise araññe

1. Āgamanapathe (Sī)

ဂန္တွာ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိသီမာယ စီဝရံ ဟောတိ၊ သတ္ထသမီပေယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂစ္ဆန္တော သတ္ထော သကဋေ ဝါ ဘဂ္ဂေ ဂေါဏေ ဝါ နဋ္ဌေ **အန္တ**ရာ ဆိဇ္ဇတိ၊ ယသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ။

သစေ ဧကကုလဿ **ခေတ္တံ** ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ၊ အန္တောခေတ္တေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောခေတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ နာနာကုလဿ ခေတ္တံ ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ၊ အန္တောခေတ္တေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ဒွါရမူလေ ဝတ္ထဗ္ဗံ. ဒွါရမူလဿ ဟတ္ထပါသေ ဝါ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။

သစေ ဧကကုလဿ **ဓညကရဏံ** ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ၊ အန္တောဓညကရဏေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောဓညကရဏေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ နာနာကုလဿ ဓညကရဏံ ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ၊ အန္တောဓညကရဏေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ဒွါရမူလေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဒွါရမူလဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။ **ပုပ္ဖာရာမဖလာရာမေသု**ပိ ခေတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သစေ ဧကကုလဿ **ဝိဟာရော** ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တော စ၊ အန္တောဝိဟာရေ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောဝိဟာရေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ အပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထဗ္ဗံ တဿ ဝိဟာရဿ ဝါ ဟတ္ထပါသေ။

သစေ ဧကကုလဿ **ရုက္ခမူလံ** ဟောတိ၊ ယံ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ သမန္တာ ဆာယာ ဖရတိ၊ အန္တောဆာယာယ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ အန္တောဆာယာယ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ဝိရဠသာခဿ ပန ရုက္ခဿ အာတပေန ဖုဋ္ဌောကာသေ ဌပိတံ နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ တာဒိသဿ ရုက္ခဿ သာခစ္ဆာယာယ ဝါ ခန္ဓစ္ဆာယာယ ဝါ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ သာခါယ ဝါ ဝိဋပေ ဝါ ဌပေတိ၊ ဥပရိ အညသာခစ္ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ ခုဇ္ဇရုက္ခဿ ဆာယာ ဒူရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဆာယာယ ဂတဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ နာနာကုလဿ ရုက္ခမူလံ ဟောတိ၊ စီဝရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ။

အဇ္ဈောကာသေ ပန အဂါမကေ အရညေ စီဝရံ ဌပေတွာ တဿ သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရေ ဝသိတဗ္ဗံ။ အဂါမကံ နာမ အရညံ ဝိဉ္ဈာဋဝီအာဒီသု ဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ[၁] ဒီပကေသု လဗ္ဘတိ။ တာဒိသေ အရညေ

၁-အာဂမနပထေ (သီ)

majjhe ṭhitassa samantā sattabbhantaraparicchedo, vinibbedhena cuddasa honti. Majjhe nisinno puratthimāya vā pacchimāya vā disāya pariyante ṭhapitacīvaraṁ rakkhati. Sace pana aruṇuggamanasamaye kesaggamattampi puratthimaṁ disaṁ gacchati, pacchimāya disāya cīvaraṁ nissaggiyaṁ hoti. Esa nayo itarasmiṁ. Nissaggiyaṁ pana cīvaraṁ anissajjitvā paribhuñjanto dukkaṭaṁ āpajjati.

52. Sace padhāniko bhikkhu sabbarattiṁ padhānamanuyuñjitvā paccūsasamaye "nahāyissāmī"ti tīṇi cīvarāni tīre ṭhapetvā nadiṁ otarati, nahāyantasseva cassa aruṇaṁ uṭṭhahati, kiṁ kātabbaṁ? So hi yadi uttaritvā cīvaraṁ nivāseti, nissaggiyaṁ cīvaraṁ, anissajjitvā paribhuñjanapaccayā dukkaṭaṁ āpajjati. Atha naggo gacchati, evampi dukkaṭaṁ āpajjatīti? Nāpajjati. So hi yāva aññaṁ bhikkhuṁ disvā vinayakammaṁ na karoti, tāva tesaṁ cīvarānaṁ aparibhogārahattā naṭṭhacīvaraṭṭhāne ṭhito hoti, naṭṭhacīvarassa ca akappiyaṁ nāma natthi, tasmā ekaṁ nivāsetvā dve hatthena gahetvā vihāraṁ gantvā vinayakammaṁ kātabbaṁ. Sace dūre vihāro hoti, antarāmagge manussā sañcaranti, ekaṁ nivāsetvā ekaṁ pārupitvā ekaṁ aṁsakaṭe ṭhapetvā gantabbaṁ. Sace vihāre sabhāgaṁ bhikkhuṁ na passati, bhikkhācāraṁ gatā honti, saṅghāṭiṁ bahigāme ṭhapetvā santaruttarena āsanasālaṁ gantvā vinayakammaṁ kātabbaṁ. Sace bahigāme corabhayaṁ hoti, pārupitvā gantabbaṁ. Sace āsanasālā sambādhā hoti, janākiṇṇā na sakkā ekamante cīvaraṁ apanetvā vinayakammaṁ kātuṁ, ekaṁ bhikkhuṁ ādāya bahigāmaṁ gantvā vinayakammaṁ katvā cīvarāni paribhuñjitabbāni.

Sace therā bhikkhū daharānaṁ hatthe pattacīvaraṁ datvā maggaṁ gacchantā pacchimayāme sayitukāmā honti, attano attano cīvaraṁ hatthapāse katvāva sayitabbaṁ. Sace gacchantānaṁyeva asampattesu daharesu aruṇaṁ uggacchati, cīvaraṁ nissaggiyaṁ hoti, nissayo pana na paṭippassambhati. Daharānampi purato gacchantānaṁ theresu asampattesu eseva nayo. Maggaṁ virajjhitvā araññe aññamaññaṁ apassantesupi eseva nayo. Sace pana daharā "mayaṁ bhante muhuttaṁ sayitvā asukasmiṁ nāma okāse tumhe sampāpuṇissāmā"ti vatvā yāva aruṇuggamanā sayanti, cīvarañca nissaggiyaṁ hoti, nissayo ca paṭippassambhati. Dahare uyyojetvā theresu sayantesupi eseva nayo. Dvedhāpathaṁ disvā therā "ayaṁ

မဇ္ဈေ ဌိတဿ သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရပရိစ္ဆေဒေါ, ဝိနိဗ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ပရိယန္တေ ဌပိတစီဝရံ ရက္ခတိ။ သစေ ပန အရုဏုဂ္ဂမနသမယေ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဧသ နယော ဣတရသ္မိံ။ နိဿဂ္ဂိယံ ပန စီဝရံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

၅၂။ သစေ ပဓာနိကော ဘိက္ခု သဗ္ဗရတ္တိံ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတွာ ပစ္စူသသမယေ "နဟာယိဿာမီ"တိ တီဏိ စီဝရာနိ တီရေ ဌပေတွာ နဒိံ ဩတရတိ၊ နဟာယန္တဿေဝ စဿ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ကိံ ကာတဗ္ဗံ? သော ဟိ ယဒိ ဥတ္တရိတွာ စီဝရံ နိဝါသေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ စီဝရံ၊ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ အထ နဂ္ဂေါ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီတိ? နာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ယာဝ အညံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ဝိနယကမ္မံ န ကရောတိ၊ တာဝ တေသံ စီဝရာနံ အပရိဘောဂါရဟတ္တာ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတော ဟောတိ၊ နဋ္ဌစီဝရဿ စ အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဒွေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ မနုဿာ သဉ္စရန္တိ၊ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဧကံ အံသကူဋေ ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သဘာဂံ ဘိက္ခုံ န ပဿတိ၊ ဘိက္ခာစာရံ ဂတာ ဟောန္တိ၊ သင်္ဃာဋိံ ဗဟိဂါမေ ဌပေတွာ သန္တရုတ္တရေန အာသနသာလံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိဂါမေ စောရဘယံ ဟောတိ၊ ပါရုပိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာ သမ္ဗာဓာ ဟောတိ၊ ဇနာကိဏ္ဏာ န သက္ကာ ဧကမန္တေ စီဝရံ အပနေတွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ၊ ဧကံ ဘိက္ခုံ အာဒါယ ဗဟိဂါမံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ စီဝရာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

သစေ ထေရာ ဘိက္ခူ ဒဟရာနံ ဟတ္ထေ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ ပစ္ဆိမယာမေ သယိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော စီဝရံ ဟတ္ထပါသေ ကတွာဝ သယိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂစ္ဆန္တာနံယေဝ အသမ္ပတ္တေသု ဒဟရေသု အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဒဟရာနမ္ပိ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာနံ ထေရေသု အသမ္ပတ္တေသု ဧသေဝ နယော။ မဂ္ဂံ ဝိရဇ္ဈိတွာ အရညေ အညမညံ အပဿန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဒဟရာ "မယံ ဘန္တေ မုဟုတ္တံ သယိတွာ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တုမှေ သမ္ပာပုဏိဿာမာ"တိ ဝတွာ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ သယန္တိ၊ စီဝရဉ္စ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဒဟရေ ဥယျောဇေတွာ ထေရေသု သယန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒွေဓာပထံ ဒိသွာ ထေရာ "အယံ

maggo”, daharā “ayaṁ maggo”ti vatvā aññamaññassa vacanaṁ aggahetvā gatā, saha aruṇassa uggamanā cīvarāni ca nissaggiyāni honti, nissayo ca paṭippassambhati. Sace daharā maggato okkamma “anto-aruṇeyeva nivattissāmā”ti bhesajjatthāya gāmaṁ pavisitvā āgacchanti, asampattānaṁyeva ca nesaṁ aruṇo uggacchati, cīvarāni nissaggiyāni honti, nissayo pana na paṭippassambhati. Sace pana dhenubhayena vā sunakhabhayena vā muhuttaṁ ṭhatvā “gamissāmā”ti ṭhatvā vā nisīditvā vā gacchanti, antarā aruṇe uggate cīvarāni ca nissaggiyāni honti, nissayo ca paṭippassambhati.

Sace “anto-aruṇeyeva āgamissāmā”ti antosīmāyaṁ gāmaṁ paviṭṭhānaṁ antarā aruṇo uggacchati, neva cīvarāni nissaggiyāni honti, na nissayo paṭippassambhati. Sace pana “vibhāyatu tāvā”ti nisīdanti, aruṇe uggate na cīvarāni nissaggiyāni honti, nissayo pana paṭippassambhati. Sace yepi “anto-aruṇeyeva āgamissāmā”ti sāmantavihāraṁ dhammassavanatthāya sa-ussāhā gacchanti, antarāmaggeyeva ca nesaṁ aruṇo uggacchati, cīvarāni nissaggiyāni honti, nissayo pana na paṭippassambhati. Sace dhammagāravena “yāvapariyosānaṁ sutvāva gamissāmā”ti nisīdanti, saha aruṇassa uggamanā cīvarānipi nissaggiyāni honti, nissayo ca paṭippassambhati. Therena daharaṁ cīvaradhovanatthāya gāmakaṁ pesentena attano cīvaraṁ paccuddharitvāva dātabbaṁ, daharassapi cīvaraṁ paccuddharāpetvāva ṭhapetabbaṁ. Sace asatiyā gacchati, attano cīvaraṁ paccuddharitvā daharassa cīvaraṁ vissāsena gahetvā ṭhapetabbaṁ. Sace thero na sarati, daharova sarati, daharena attano cīvaraṁ paccuddharitvā therassa cīvaraṁ vissāsena gahetvā gantvā vattabbaṁ “bhante tumhākaṁ cīvaraṁ adhiṭṭhahitvā paribhuñjathā”ti. Attanopi cīvaraṁ adhiṭṭhātabbaṁ. Evaṁ ekassa satiyāpi āpattimokkho hoti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Cīvaravippavāsavinicchayakathā samattā.

မဂ္ဂေါ”, ဒဟရာ ‘‘အယံ မဂ္ဂေါ’’တိ ဝတွာ အညမညဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဂတာ၊ သဟ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ စီဝရာနိ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဒဟရာ မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ “အန္တောအရုဏေယေဝ နိဝတ္တိဿာမာ’’တိ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဂါမံ ပဝိသိတွာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အသမ္ပတ္တာနံယေဝ စ နေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန ဓေနုဘယေန ဝါ သုနခဘယေန ဝါ မုဟုတ္တံ ဌတွာ “ဂမိဿာမာ”တိ ဌတွာ ဝါ နိသီဒိတွာ ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ စီဝရာနိ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

သစေ “အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာမာ”တိ အန္တောသီမာယံ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တရာ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ နေဝ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ န နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန “ဝိဘာယတု တာဝ”တိ နိသီဒန္တိ၊ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ န စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ယေပိ “အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာမာ’’တိ သာမန္တဝိဟာရံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ သဥဿာဟာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ စ နေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဓမ္မဂါရဝေန ‘‘ယာဝပရိယောသာနံ သုတွာဝ ဂမိဿာမာ”တိ နိသီဒန္တိ၊ သဟ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ စီဝရာနိပိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ထေရေန ဒဟရံ စီဝရဓောဝနတ္ထာယ ဂါမကံ ပေသေန္တေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒဟရဿပိ စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတွာဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ အသတိယာ ဂစ္ဆတိ၊ အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဒဟရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ထေရော န သရတိ၊ ဒဟရောဝ သရတိ၊ ဒဟရေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ထေရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဘန္တေ တုမှာကံ စီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ။ အတ္တနောပိ စီဝရံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဧကဿ သတိယာပိ အာပတ္တိမောက္ခော ဟောတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

စီဝရဝိပ္ပဝါသဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

10. Bhaṇḍapaṭisāmanavinicchayakathā

53. **Bhaṇḍassa paṭisāmananti** paresaṁ bhaṇḍassa gopanaṁ. Paresañhi[1] kappiyavatthu vā hotu akappiyavatthu vā, antamaso mātu kaṇṇapiḷandhanaṁ kālapaṇṇampi gihisantakaṁ bhaṇḍāgārikasīsena paṭisāmentassa pācittiyaṁ. Sace pana mātāpitūnaṁ santakaṁ avassaṁ paṭisāmetabbaṁ kappiyabhaṇḍaṁ hoti, attano atthāya gahetvā paṭisāmetabbaṁ. “Idaṁ paṭisāmetvā dehī”ti pana vutte “na vaṭṭatī”ti paṭikkhipitabbaṁ. Sace “paṭisāmehī”ti pātetvā gacchanti, palibodho nāma hoti, paṭisāmetuṁ vaṭṭati. Vihāre kammaṁ karontā vaḍḍhakī-ādayo vā rājavallabhā vā “attano upakaraṇabhaṇḍaṁ vā sayanabhaṇḍaṁ vā paṭisāmetvā dethā”ti vadanti, chandenapi bhayenapi na kātabbameva, guttaṭṭhānaṁ pana dassetuṁ vaṭṭati, balakkārena pātetvā gatesu ca paṭisāmetuṁ.

Sace[2] attano hatthe paṭisāmanatthāya ṭhapitaṁ bhaṇḍaṁ sāmikena “dehi me bhaṇḍan”ti yācito adātukāmo “nāhaṁ gaṇhāmī”ti bhaṇati, sampajānamusāvādepi adinnādānassa payogattā dukkaṭaṁ. “Kiṁ tumhe bhaṇatha, nevidaṁ mayhaṁ anurūpaṁ, na tumhākan”ti-ādīni vadantassapi dukkaṭameva. “Raho mayā etassa hatthe ṭhapitaṁ, na añño koci jānāti, dassati nu kho me, no”ti sāmiko vimatiṁ uppādeti, bhikkhussa thullaccayaṁ. Tassa pharusādibhāvaṁ disvā sāmiko “na mayhaṁ dassatī”ti dhuraṁ nikkhipati, tatra sacāyaṁ bhikkhu “kilametvā naṁ dassāmī”ti dāne sa-ussāho, rakkhati tāva. Sacepi so dāne nirussāho, bhaṇḍasāmiko pana gahaṇe sa-ussāho, rakkhatiyeva. Yadi pana tasmiṁ dāne nirussāho bhaṇḍasāmiko “na mayhaṁ dassatī”ti dhuraṁ nikkhipati, evaṁ ubhinnaṁ dhuranikkhepena bhikkhuno pārājikaṁ. Yadipi mukhena “dassāmī”ti vadati, cittena pana adātukāmo, evampi sāmikassa dhuranikkhepe pārājikaṁ. Taṁ pana saṅgopanatthāya attano hatthe parehi ṭhapitaṁ bhaṇḍaṁ aguttadesato ṭhānā cāvetvā guttaṭṭhāne ṭhapanatthāya harato anāpatti. Theyyacittenapi ṭhānā càventassa avahāro natthi. Kasmā? Attano hatthe nikkhittattā, bhaṇḍadeyyaṁ pana hoti. Theyyacittena paribhuñjatopi eseva nayo.

1. Vi-Ṭṭha 3. 152 piṭṭhādīsu.   2. Vi-Ṭṭha 1. 305 piṭṭhādīsu.

၁၀-ဘဏ္ဍပဋိသာမနဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၃။ **ဘဏ္ဍဿ ပဋိသာမနန္တိ** ပရေသံ ဘဏ္ဍဿ ဂေါပနံ။ ပရေသဉှိ[၁] ကပ္ပိယဝတ္ထု ဝါ ဟောတု အကပ္ပိယဝတ္ထု ဝါ၊ အန္တမသော မာတု ကဏ္ဏပိဠန္ဓနံ ကာလပဏ္ဏမ္ပိ ဂိဟိသန္တကံ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန ပဋိသာမေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန မာတာပိတူနံ သန္တကံ အဝဿံ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဟေတွာ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ “ဣဒံ ပဋိသာမေတွာ ဒေဟီ”တိ ပန ဝုတ္တေ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ “ပဋိသာမေဟီ”တိ ပါတေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပလိဗောဓော နာမ ဟောတိ၊ ပဋိသာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရေ ကမ္မံ ကရောန္တာ ဝဍ္ဎကီအာဒယော ဝါ ရာဇဝလ္လဘာ ဝါ “အတ္တနော ဥပကရဏဘဏ္ဍံ ဝါ သယနဘဏ္ဍံ ဝါ ပဋိသာမေတွာ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဆန္ဒေနပိ ဘယေနပိ န ကာတဗ္ဗမေဝ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ပန ဒဿေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဗလက္ကာရေန ပါတေတွာ ဂတေသု စ ပဋိသာမေတုံ။

သစေ[၂] အတ္တနော ဟတ္ထေ ပဋိသာမနတ္ထာယ ဌပိတံ ဘဏ္ဍံ သာမိကေန “ဒေဟိ မေ ဘဏ္ဍ”န္တိ ယာစိတော အဒါတုကာမော “နာဟံ ဂဏှာမီ”တိ ဘဏတိ၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေပိ အဒိန္နာဒါနဿ ပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ “ကိံ တုမှေ ဘဏထ၊ နေဝိဒံ မယှံ အနုရူပံ, န တုမှာက”န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တဿပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ “ရဟော မယာ ဧတဿ ဟတ္ထေ ဌပိတံ၊ န အညော ကောစိ ဇာနာတိ၊ ဒဿတိ နု ခေါ မေ, နော”တိ သာမိကော ဝိမတိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဘိက္ခုဿ ထုလ္လစ္စယံ။ တဿ ဖရုသာဒိဘာဝံ ဒိသွာ သာမိကော “န မယှံ ဒဿတီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ တတြ သစာယံ ဘိက္ခု “ကိလမေတွာ နံ ဒဿာမီ”တိ ဒါနေ သဥဿာဟော၊ ရက္ခတိ တာဝ။ သစေပိ သော ဒါနေ နိရုဿာဟော၊ ဘဏ္ဍသာမိကော ပန ဂဟဏေ သဥဿာဟော၊ ရက္ခတိယေဝ။ ယဒိ ပန တသ္မိံ ဒါနေ နိရုဿာဟော ဘဏ္ဍသာမိကော “န မယှံ ဒဿတီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ ဧဝံ ဥဘိန္နံ ဓုရနိက္ခေပေန ဘိက္ခုနော ပါရာဇိကံ။ ယဒိပိ မုခေန “ဒဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ စိတ္တေန ပန အဒါတုကာမော၊ ဧဝမ္ပိ သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပေ ပါရာဇိကံ။ တံ ပန သင်္ဂေါပနတ္ထာယ အတ္တနော ဟတ္ထေ ပရေဟိ ဌပိတံ ဘဏ္ဍံ အဂုတ္တဒေသတော ဌာနာ စာဝေတွာ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပနတ္ထာယ ဟရတော အနာပတ္တိ။ ထေယျစိတ္တေနပိ ဌာနာ စာဝေန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အတ္တနော ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတောပိ ဧသေဝ နယော။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၅၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။   ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၀၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

54. Pañcannaṁ sahadhammikānaṁ santakaṁ pana yaṁ kiñci parikkhāraṁ paṭisāmetuṁ vaṭṭati. Sace āgantuko bhikkhu āvāsikānaṁ cīvarakammaṁ karontānaṁ samīpe pattacīvaraṁ ṭhapetvā “ete saṅgopessantī”ti maññamāno nahāyituṁ vā aññatra vā gacchati, sace taṁ āvāsikā saṅgopenti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce, naṭṭhe gīvā na hoti. Sacepi so “idaṁ bhante ṭhapethā”ti vatvā gacchati, itare ca kiccapasutattā na jānanti, eseva nayo. Athāpi te “idaṁ bhante ṭhapethā”ti vuttā “mayaṁ byāvaṭā”ti paṭikkhipanti, itaro ca “avassaṁ ṭhapessantī”ti anādiyitvā gacchati, eseva nayo. Sace pana te tena yācitā vā ayācitā vā “mayaṁ ṭhapessāma, tvaṁ gacchā”ti vadanti, taṁ saṅgopitabbaṁ. No ce saṅgopenti, naṭṭhe gīvā. Kasmā? Sampaṭicchitattā.

Yo bhikkhu bhaṇḍāgāriko hutvā paccūsasamaye eva bhikkhūnaṁ pattacīvarāni heṭṭhāpāsādaṁ oropetvā dvāraṁ apidahitvā tesampi anārocetvāva dūre bhikkhācāraṁ gacchati, tāni ce corā haranti, tasseva gīvā. Yo pana bhikkhu bhikkhūhi “oropetha bhante pattacīvarāni, kālo salākaggahaṇassā”ti vutto “samāgatātthā”ti pucchitvā “āma samāgatāmhā”ti vutte pattacīvarāni nīharitvā nikkhipitvā bhaṇḍāgāradvāraṁ bandhitvā “tumhe pattacīvarāni gahetvā heṭṭhāpāsādadvāraṁ paṭijaggitvā gaccheyyāthā”ti vatvā gacchati. Tatra ceko alasajātiko bhikkhu bhikkhūsu gatesu pacchā akkhīni puñchanto uṭṭhahitvā udakaṭṭhānaṁ mukhadhovanatthaṁ gacchati, taṁ khaṇaṁ disvā corā tassa pattacīvaraṁ haranti, suhaṭaṁ, bhaṇḍāgārikassa gīvā na hoti.

Sacepi koci bhaṇḍāgārikassa anārocetvāva bhaṇḍāgāre attano parikkhāraṁ ṭhapeti, tasmimpi naṭṭhe bhaṇḍāgārikassa gīvā na hoti. Sace pana bhaṇḍāgāriko taṁ disvā “aṭṭhāne ṭhapitan”ti gahetvā ṭhapeti, naṭṭhe tasseva gīvā. Sacepi ṭhapitabhikkhunā “mayā bhante īdiso nāma parikkhāro ṭhapito, upadhāreyyāthā”ti vutto “sādhū”ti sampaṭicchati, dunnikkhittaṁ vā maññamāno aññasmiṁ ṭhāne ṭhapeti, naṭṭhe tasseva gīvā. “Nāhaṁ jānāmī”ti paṭikkhipantassa pana natthi gīvā. Yopi tassa passantasseva ṭhapeti, bhaṇḍāgārikañca na sampaṭicchāpeti, naṭṭhaṁ sunaṭṭhameva. Sace pana naṁ bhaṇḍāgāriko aññatra ṭhapeti, naṭṭhe

၅၄။ ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ သန္တကံ ပန ယံ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ ပဋိသာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု အာဝါသိကာနံ စီဝရကမ္မံ ကရောန္တာနံ သမီပေ ပတ္တစီဝရံ ဌပေတွာ “ဧတေ သင်္ဂေါပေဿန္တီ”တိ မညမာနော နဟာယိတုံ ဝါ အညတြ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ သစေ တံ အာဝါသိကာ သင်္ဂေါပေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ၊ နဋ္ဌေ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေပိ သော “ဣဒံ ဘန္တေ ဌပေထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဣတရေ စ ကိစ္စပသုတတ္တာ န ဇာနန္တိ၊ ဧသေဝ နယော။ အထာပိ တေ “ဣဒံ ဘန္တေ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တာ “မယံ ဗျာဝဋာ”တိ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ ဣတရော စ “အဝဿံ ဌပေဿန္တီ”တိ အနာဒိယိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန တေ တေန ယာစိတာ ဝါ အယာစိတာ ဝါ “မယံ ဌပေဿာမ၊ တွံ ဂစ္ဆာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ သင်္ဂေါပိတဗ္ဗံ။ နော စေ သင်္ဂေါပေန္တိ၊ နဋ္ဌေ ဂီဝါ။ ကသ္မာ? သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။

ယော ဘိက္ခု ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဟုတွာ ပစ္စူသသမယေ ဧဝ ဘိက္ခူနံ ပတ္တစီဝရာနိ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောပေတွာ ဒွါရံ အပိဒဟိတွာ တေသမ္ပိ အနာရောစေတွာဝ ဒူရေ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ၊ တာနိ စေ စောရာ ဟရန္တိ၊ တဿေဝ ဂီဝါ။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ “ဩရောပေထ ဘန္တေ ပတ္တစီဝရာနိ၊ ကာလော သလာကဂ္ဂဟဏဿာ”တိ ဝုတ္တော “သမာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ သမာဂတမှာ”တိ ဝုတ္တေ ပတ္တစီဝရာနိ နီဟရိတွာ နိက္ခိပိတွာ ဘဏ္ဍာဂါရဒွါရံ ဗန္ဓိတွာ “တုမှေ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာပါသာဒဒွါရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ။ တတြ စေကော အလသဇာတိကော ဘိက္ခု ဘိက္ခူသု ဂတေသု ပစ္ဆာ အက္ခီနိ ပုဉ္ဆန္တော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဥဒကဋ္ဌာနံ မုခဓောဝနတ္ထံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ခဏံ ဒိသွာ စောရာ တဿ ပတ္တစီဝရံ ဟရန္တိ၊ သုဟဋံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဂီဝါ န ဟောတိ။

သစေပိ ကောစိ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ အနာရောစေတွာဝ ဘဏ္ဍာဂါရေ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ ဌပေတိ၊ တသ္မိမ္ပိ နဋ္ဌေ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကော တံ ဒိသွာ “အဋ္ဌာနေ ဌပိတ”န္တိ ဂဟေတွာ ဌပေတိ၊ နဋ္ဌေ တဿေဝ ဂီဝါ။ သစေပိ ဌပိတဘိက္ခုနာ “မယာ ဘန္တေ ဤဒိသော နာမ ပရိက္ခာရော ဌပိတော၊ ဥပဓာရေယျာထာ”တိ ဝုတ္တော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ဝါ မညမာနော အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ၊ နဋ္ဌေ တဿေဝ ဂီဝါ။ “နာဟံ ဇာနာမီ”တိ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပန နတ္ထိ ဂီဝါ။ ယောပိ တဿ ပဿန္တဿေဝ ဌပေတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဉ္စ န သမ္ပဋိစ္ဆာပေတိ၊ နဋ္ဌံ သုနဋ္ဌမေဝ။ သစေ ပန နံ ဘဏ္ဍာဂါရိကော အညတြ ဌပေတိ၊ နဋ္ဌေ

gīvā. Sace bhaṇḍāgāraṁ suguttaṁ, sabbo saṁghassa cetiyassa ca parikkhāro tattheva ṭhapīyati, bhaṇḍāgāriko ca bālo abyatto dvāraṁ vivaritvā dhammakathaṁ vā sotuṁ aññaṁ vā kiñci kātuṁ katthaci gacchati taṁ khaṇaṁ disvā yattakaṁ corā haranti, sabbaṁ tassa gīvā. Bhaṇḍāgārato nikkhamitvā bahi caṅkamantassa vā dvāraṁ vivaritvā sarīraṁ utuṁ gāhāpentassa vā tattheva samaṇadhammānuyogena nisinnassa vā tattheva nisīditvā kenaci kammena byāvaṭassa vā uccārapassāvapīḷitassapi sato tattheva upacāre vijjamāne bahi gacchato vā aññena vā kenaci ākārena pamattassa sato dvāraṁ vivaritvā vā vivaṭameva pavisitvā vā sandhiṁ chinditvā vā yattakaṁ tassa pamādapaccayā corā haranti, sabbaṁ tasseva gīvā. "Uṇhasamaye pana vātapānaṁ vivaritvā nipajjituṁ vaṭṭatī"ti vadanti. Uccārapīḷitassa pana tasmiṁ upacāre asati aññattha gacchantassa gilānapakkhe ṭhitattā avisayo, tasmā gīvā na hoti.

55. Yo pana anto uṇhapīḷito dvāraṁ suguttaṁ katvā bahi nikkhamati, corā taṁ gahetvā "dvāraṁ vivarā"ti vadanti, yāvatatiyaṁ na vivaritabbaṁ. Yadi pana te corā "sace na vivarasi, tañca māressāma, dvārañca bhinditvā parikkhāraṁ harissāmā"ti pharasu-ādīni ukkhipanti, "mayi ca mate saṁghassa ca senāsane vinaṭṭhe guṇo natthī"ti vivarituṁ vaṭṭati. Idhāpi "avisayattā gīvā natthī"ti vadanti. Sace koci āgantuko kuñcikaṁ vā deti, dvāraṁ vā vivarati, yattakaṁ corā haranti, sabbaṁ tassa gīvā. saṁghena bhaṇḍāgāraṁ guttatthāya sūciyantakañca kuñcikamuddikā ca yojetvā dinnā hoti, bhaṇḍāgāriko ghaṭikamattaṁ datvā nipajjati, corā vivaritvā parikkhāraṁ haranti, tasseva gīvā. Sūciyantakañca kuñcikamuddikañca yojetvā nipannaṁ panetaṁ sace corā āgantvā "dvāraṁ vivarāhī"ti vadanti, tattha purimanayeneva paṭipajjitabbaṁ. Evaṁ suguttaṁ katvā nipanne pana sace bhittiṁ vā chadanaṁ vā bhinditvā umaṅgena vā pavisitvā haranti, na tassa gīvā.

Sace bhaṇḍāgāre aññepi therā vasanti, vivaṭe dvāre attano attano parikkhāraṁ gahetvā gacchanti, bhaṇḍāgāriko tesu gatesu dvāraṁ na jaggati, sace tattha kiñci avaharīyati, bhaṇḍāgārikassa issaravatāya bhaṇḍāgārikasseva gīvā, therehi pana sahāyehi bhavitabbaṁ. Ayañhi sāmīci. Yadi bhaṇḍāgāriko "tumhe bahi ṭhatvā tumhākaṁ parikkhāraṁ

ဂီဝါ။ သစေ ဘဏ္ဍာဂါရံ သုဂုတ္တံ၊ သဗ္ဗော သံဃဿ စေတိယဿ စ ပရိက္ခာရော တတ္ထေဝ ဌပီယတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော စ ဗာလော အဗျတ္တော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဓမ္မကထံ ဝါ သောတုံ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကာတုံ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ခဏံ ဒိသွာ ယတ္တကံ စောရာ ဟရန္တိ၊ သဗ္ဗံ တဿ ဂီဝါ။ ဘဏ္ဍာဂါရတော နိက္ခမိတွာ ဗဟိ စင်္ကမန္တဿ ဝါ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေန္တဿ ဝါ တတ္ထေဝ သမဏဓမ္မာနုယောဂေန နိသိန္နဿ ဝါ တတ္ထေဝ နိသီဒိတွာ ကေနစိ ကမ္မေန ဗျာဝဋဿ ဝါ ဥစ္စာရပဿာဝပီဠိတဿာပိ သတော တတ္ထေဝ ဥပစာရေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဗဟိ ဂစ္ဆတော ဝါ အညေန ဝါ ကေနစိ အာကာရေန ပမတ္တဿ သတော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဝါ ဝိဝဋမေဝ ပဝိသိတွာ ဝါ သန္ဓိံ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ ယတ္တကံ တဿ ပမာဒပစ္စယာ စောရာ ဟရန္တိ၊ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဂီဝါ။ "ဥဏှသမယေ ပန ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒန္တိ။ ဥစ္စာရပီဠိတဿ ပန တသ္မိံ ဥပစာရေ အသတိ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တဿ ဂိလာနပက္ခေ ဌိတတ္တာ အဝိသယော၊ တသ္မာ ဂီဝါ န ဟောတိ။

၅၅။ ယော ပန အန္တော ဥဏှပီဠိတော ဒွါရံ သုဂုတ္တံ ကတွာ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ စောရာ တံ ဂဟေတွာ "ဒွါရံ ဝိဝရာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ယာဝတတိယံ န ဝိဝရိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန တေ စောရာ "သစေ န ဝိဝရသိ၊ တဉ္စ မာရေဿာမ၊ ဒွါရဉ္စ ဘိန္ဒိတွာ ပရိက္ခာရံ ဟရိဿာမာ"တိ ဖရသုအာဒီနိ ဥက္ခိပန္တိ၊ "မယိ စ မတေ သံဃဿ စ သေနာသနေ ဝိနဋ္ဌေ ဂုဏော နတ္ထီ"တိ ဝိဝရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဓာပိ "အဝိသယတ္တာ ဂီဝါ နတ္ထီ"တိ ဝဒန္တိ။ သစေ ကောစိ အာဂန္တုကော ကုဉ္စိကံ ဝါ ဒေတိ၊ ဒွါရံ ဝါ ဝိဝရတိ၊ ယတ္တကံ စောရာ ဟရန္တိ၊ သဗ္ဗံ တဿ ဂီဝါ။ သံဃေန ဘဏ္ဍာဂါရံ ဂုတ္တတ္ထာယ သူစိယန္တကဉ္စ ကုဉ္စိကမုဒ္ဒိကာ စ ယောဇေတွာ ဒိန္နာ ဟောတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဃဋိကမတ္တံ ဒတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ စောရာ ဝိဝရိတွာ ပရိက္ခာရံ ဟရန္တိ၊ တဿေဝ ဂီဝါ။ သူစိယန္တကဉ္စ ကုဉ္စိကမုဒ္ဒိကဉ္စ ယောဇေတွာ နိပန္နံ ပနေတံ သစေ စောရာ အာဂန္တွာ "ဒွါရံ ဝိဝရာဟီ"တိ ဝဒန္တိ၊ တတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သုဂုတ္တံ ကတွာ နိပန္နေ ပန သစေ ဘိတ္တိံ ဝါ ဆဒနံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ ဥမင်္ဂေန ဝါ ပဝိသိတွာ ဟရန္တိ၊ န တဿ ဂီဝါ။

သစေ ဘဏ္ဍာဂါရေ အညေပိ ထေရာ ဝသန္တိ၊ ဝိဝဋေ ဒွါရေ အတ္တနော အတ္တနော ပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော တေသု ဂတေသု ဒွါရံ န ဇဂ္ဂတိ၊ သစေ တတ္ထ ကိဉ္စိ အဝဟရီယတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဣဿရဝတာယ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿေဝ ဂီဝါ၊ ထေရေဟိ ပန သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ သာမီစိ။ ယဒိ ဘဏ္ဍာဂါရိကော "တုမှေ ဗဟိ ဌတွာ တုမှာကံ ပရိက္ခာရံ

gaṇhatha, mā pavisitthā”ti vadati, tesañca eko lolamahāthero sāmaṇerehi ceva upaṭṭhākehi ca saddhiṁ bhaṇḍāgāraṁ pavisitvā nisīdati ceva nipajjati ca, yattakaṁ bhaṇḍaṁ nassati, sabbaṁ tassa gīvā, bhaṇḍāgārikena pana avasesatherehi ca sahāyehi bhavitabbaṁ. Atha bhaṇḍāgārikova lolasāmaṇere ca upaṭṭhāke ca gahetvā bhaṇḍāgāre nisīdati ceva nipajjati ca, yattakaṁ nassati, sabbaṁ tasseva gīvā. Tasmā bhaṇḍāgārikeneva tattha vasitabbaṁ, avasesehi appeva rukkhamūle vasitabbaṁ, na ca bhaṇḍāgāreti.

56. Ye pana attano attano sabhāgabhikkhūnaṁ vasanagabbhesu parikkhāraṁ ṭhapenti, parikkhāre naṭṭhe yehi ṭhapito, tesaṁyeva gīvā itarehi pana sahāyehi bhavitabbaṁ. Yadi pana saṁgho bhaṇḍāgārikassa vihāreyeva yāgubhattaṁ dāpeti, so ca bhikkhācāratthāya gāmaṁ gacchati, naṭṭhaṁ tasseva gīvā. Bhikkhācāraṁ pavisantehi atirekacīvaraṁ rakkhaṇatthāya ṭhapitavihāravārikassapi yāgubhattaṁ vā nivāpaṁ vā labhamānasseva bhikkhācāraṁ gacchato yaṁ tattha nassati, sabbaṁ gīvā. Na kevalañca ettakameva, bhaṇḍāgārikassa viya yaṁ tassa pamādapaccayā nassati, sabbaṁ gīvā.

Sace vihāro mahā hoti, aññaṁ padesaṁ rakkhituṁ gacchantassa aññasmiṁ padese nikkhittaṁ haranti, avisayattā gīgā na hoti. Īdise pana vihāre vemajjhe sabbesaṁ osaraṇaṭṭhāne parikkhāre ṭhapetvā nisīditabbaṁ, vihāravārikā[1] vā dve tayo ṭhapetabbā. Sace tesampi appamattānaṁ ito cito ca rakkhataṁyeva[2] kiñci nassati, gīvā na hoti. Vihāravārike bandhitvā haritabhaṇḍampi corānaṁ paṭipathaṁ gatesu aññena maggena haritabhaṇḍampi na tesaṁ gīvā. Sace vihāravārikānaṁ vihāre dātabbaṁ yāgubhattaṁ vā nivāpo vā na hoti, tehi pattabbalābhato atirekā dve Tisso yāgusalākā tesaṁ pahonakabhattasalākā ca ṭhapetuṁ vaṭṭati, nibaddhaṁ katvā pana na ṭhapetabbā[3]. Manussā hi vippaṭisārinohonti “vihāravārikāyeva amhākaṁ bhattaṁ bhuñjantī”ti, tasmā parivattetvā parivattetvā ṭhapetabbā. Sace tesaṁ sabhāgā salākabhattādīni āharitvā denti, iccetaṁ

1. Vihāracārikā (Sī) 2. Rakkhitaṁyeva (Sī) 3. Na ṭhapetabbaṁ (Sī)

ဂဏှထ၊ မာ ပဝိသိတ္ထာ”တိ ဝဒတိ၊ တေသဉ္စ ဧကော လောလမဟာထေရော သာမဏေရေဟိ စေဝ ဥပဋ္ဌာကေဟိ စ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍာဂါရံ ပဝိသိတွာ နိသီဒတိ စေဝ နိပဇ္ဇတိ စ၊ ယတ္တကံ ဘဏ္ဍံ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ တဿ ဂီဝါ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကေန ပန အဝသေသထေရေဟိ စ သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အထ ဘဏ္ဍာဂါရိကောဝ လောလသာမဏေရေ စ ဥပဋ္ဌာကေ စ ဂဟေတွာ ဘဏ္ဍာဂါရေ နိသီဒတိ စေဝ နိပဇ္ဇတိ စ၊ ယတ္တကံ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဂီဝါ။ တသ္မာ ဘဏ္ဍာဂါရိကေနေဝ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ, အဝသေသေဟိ အပ္ပေဝ ရုက္ခမူလေ ဝသိတဗ္ဗံ၊ န စ ဘဏ္ဍာဂါရေတိ။

၅၆။ ယေ ပန အတ္တနော အတ္တနော သဘာဂဘိက္ခူနံ ဝသနဂဗ္ဘေသု ပရိက္ခာရံ ဌပေန္တိ၊ ပရိက္ခာရေ နဋ္ဌေ ယေဟိ ဌပိတော၊ တေသံယေဝ ဂီဝါ၊ ဣတရေဟိ ပန သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန သံဃော ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝိဟာရေယေဝ ယာဂုဘတ္တံ ဒါပေတိ၊ သော စ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ ဂါမံ ဂစ္ဆတိ၊ နဋ္ဌံ တဿေဝ ဂီဝါ။ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တေဟိ အတိရေကစီဝရံ ရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတဝိဟာရဝါရိကဿာပိ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ နိဝါပံ ဝါ လဘမာနဿေဝ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတော ယံ တတ္ထ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ ဂီဝါ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတ္တကမေဝ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝိယ ယံ တဿ ပမာဒပစ္စယာ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ ဂီဝါ။

သစေ ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ၊ အညံ ပဒေသံ ရက္ခိတုံ ဂစ္ဆန္တဿ အညသ္မိံ ပဒေသေ နိက္ခိတ္တံ ဟရန္တိ၊ အဝိသယတ္တာ ဂီဝါ န ဟောတိ။ ဤဒိသေ ပန ဝိဟာရေ ဝေမဇ္ဈေ သဗ္ဗေသံ ဩသရဏဋ္ဌာနေ ပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဝိဟာရဝါရိကာ[၁] ဝါ ဒွေ တယော ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ တေသမ္ပိ အပ္ပမတ္တာနံ ဣတော စိတော စ ရက္ခတံယေဝ[၂] ကိဉ္စိ နဿတိ၊ ဂီဝါ န ဟောတိ။ ဝိဟာရဝါရိကေ ဗန္ဓိတွာ ဟရိတဘဏ္ဍမ္ပိ စောရာနံ ပဋိပထံ ဂတေသု အညေန မဂ္ဂေန ဟရိတဘဏ္ဍမ္ပိ န တေသံ ဂီဝါ။ သစေ ဝိဟာရဝါရိကာနံ ဝိဟာရေ ဒါတဗ္ဗံ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ နိဝါပေါ ဝါ န ဟောတိ၊ တေဟိ ပတ္တဗ္ဗလာဘတော အတိရေကာ ဒွေ တိဿော ယာဂုသလာကာ တေသံ ပဟောနကဘတ္တသလာကာ စ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိဗဒ္ဓံ ကတွာ ပန န ဌပေတဗ္ဗာ[၃]။ မနုဿာ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ “ဝိဟာရဝါရိကာယေဝ အမှာကံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တီ”တိ၊ တသ္မာ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ တေသံ သဘာဂါ သလာကဘတ္တာဒီနိ အာဟရိတွာ ဒေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ

၁-ဝိဟာရစာရိကာ (သီ) ၂-ရက္ခိတံယေဝ (သီ) ၃-န ဌပေတဗ္ဗံ (သီ)

kusalaṁ. No ce denti, vāraṁ gāhāpetvā nīharāpetabbāni. Sace vihāravāriko dve tisso yāgusalākā ca cattāri pañca salākabhattāni ca labhamāno bhikkhācāraṁ gacchati, bhaṇḍāgārikassa viya sabbaṁ naṭṭhaṁ gīvā hoti. Sace saṁghassa vihārapālānaṁ dātabbaṁ bhattaṁ vā nivāpo vā natthi, bhikkhū vihāravāraṁ gahetvā attano attano nissitake vihāraṁ jaggāpenti, sampattavāraṁ aggahetuṁ na labhati. Yathā aññe bhikkhū karonti, tatheva kātabbaṁ. Bhikkhūhi pana asahāyassa vā adutiyassa[1] vā yassa sabhāgo bhikkhu bhattaṁ ānetvā dātā natthi, evarūpassa vāro na pāpetabbo.

Yampi pākavaṭṭatthāya vihāre ṭhapenti, taṁ gahetvā upajīvantena ṭhātabbaṁ. Yo taṁ na upajīvati, so vāraṁ na gāhāpetabbo. Phalāphalatthāyapi vihāre bhikkhuṁ ṭhapenti, jaggitvā gopetvā phalavārena bhājetvā khādanti. Yo tāni khādati, tena ṭhātabbaṁ, anupajīvanto na gāhāpetabbo. Senāsanamañcapīṭhapaccattharaṇarakkhaṇa-tthāyapi ṭhapenti, āvāse vasantena ṭhātabbaṁ, abbhokāsiko pana rukkhamūliko vā na gāhāpetabbo. Eko navako hoti, bahussuto pana bahūnaṁ dhammaṁ vāceti, paripucchaṁ deti, Pāḷiṁ vaṇṇeti, dhammakathaṁ katheti, saṁghassa bhāraṁ nittharati, ayaṁ lābhaṁ paribhuñjantopi āvāse vasantopi vāraṁ na gāhāpetabbo. "Purisaviseso nāma ñātabbo"ti vadanti. Uposathāgārapaṭimāgharajagganakassa pana diguṇaṁ yāgubhattaṁ, devasikaṁ taṇḍulanāḷi, saṁvacchare ticīvaraṁ dasavīsagghanakaṁ kappiyabhaṇḍañca dātabbaṁ. Sace pana tassa taṁ lābhamānasseva pamādena tattha kiñci nassati, sabbaṁ gīvā. Bandhitvā balakkārena acchinnaṁ, na gīvā. Tattha cetiyassa vā saṁghassa vā santakena cetiyassa santakaṁ rakkhāpetuṁ vaṭṭati, cetiyassa santakena saṁghassa santakaṁ rakkhāpetuṁ na vaṭṭati. Yaṁ pana cetiyassa santakena saddhiṁ saṁghassa santakaṁ ṭhapitaṁ hoti, taṁ cetiyasantake rakkhāpite rakkhitameva hotīti evaṁ vaṭṭati. Pakkhavārena uposathāgārādīni rakkhatopi pamādavasena naṭṭhaṁ gīvāyevāti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Bhaṇḍapaṭisāmanavinicchayakathā samattā.

---

1. Attadutiyassa (Sī)

ကုသလံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ ဝါရံ ဂါဟာပေတွာ နီဟရာပေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ဝိဟာရဝါရိကော ဒွေ တိဿော ယာဂုသလာကာ စ စတ္တာရိ ပဉ္စ သလာကဘတ္တာနိ စ လဘမာနော ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝိယ သဗ္ဗံ နဋ္ဌံ ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ သံဃဿ ဝိဟာရပါလာနံ ဒါတဗ္ဗံ ဘတ္တံ ဝါ နိဝါပေါ ဝါ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခူ ဝိဟာရဝါရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော နိဿိတကေ ဝိဟာရံ ဇဂ္ဂါပေန္တိ၊ သမ္ပတ္တဝါရံ အဂ္ဂဟေတုံ န လဘတိ။ ယထာ အညေ ဘိက္ခူ ကရောန္တိ၊ တထေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူဟိ ပန အသဟာယဿ ဝါ အဒုတိယဿ[၁] ဝါ ယဿ သဘာဂေါ ဘိက္ခု ဘတ္တံ အာနေတွာ ဒါတာ နတ္ထိ၊ ဧဝရူပဿ ဝါရော န ပါပေတဗ္ဗော။

ယမ္ပိ ပါကဝဋ္ဋတ္ထာယ ဝိဟာရေ ဌပေန္တိ၊ တံ ဂဟေတွာ ဥပဇီဝန္တေန ဌာတဗ္ဗံ။ ယော တံ န ဥပဇီဝတိ၊ သော ဝါရံ န ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ ဖလာဖလတ္ထာယပိ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုံ ဌပေန္တိ၊ ဇဂ္ဂိတွာ ဂေါပေတွာ ဖလဝါရေန ဘာဇေတွာ ခါဒန္တိ။ ယော တာနိ ခါဒတိ၊ တေန ဌာတဗ္ဗံ၊ အနုပဇီဝန္တော န ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ သေနာသနမဉ္စပီဌပစ္စတ္ထရဏရက္ခဏတ္ထာယပိ ဌပေန္တိ၊ အာဝါသေ ဝသန္တေန ဌာတဗ္ဗံ၊ အဗ္ဘောကာသိကော ပန ရုက္ခမူလိကော ဝါ န ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ ဧကော နဝကော ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ပန ဗဟူနံ ဓမ္မံ ဝါစေတိ၊ ပရိပုစ္ဆံ ဒေတိ၊ ပါဠိံ ဝဏ္ဏေတိ၊ ဓမ္မကထံ ကထေတိ၊ သံဃဿ ဘာရံ နိတ္ထရတိ၊ အယံ လာဘံ ပရိဘုဉ္ဇန္တောပိ အာဝါသေ ဝသန္တောပိ ဝါရံ န ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ "ပုရိသဝိသေသော နာမ ဉာတဗ္ဗော"တိ ဝဒန္တိ။ ဥပေါသထာဂါရပဋိမာဃရဇဂ္ဂနကဿ ပန ဒိဂုဏံ ယာဂုဘတ္တံ, ဒေဝသိကံ တဏ္ဍုလနာဠိ, သံဝစ္ဆရေ တိစီဝရံ ဒသဝီသဂ္ဃနကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဉ္စ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန တဿ တံ လာဘမာနဿေဝ ပမာဒေန တတ္ထ ကိဉ္စိ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ ဂီဝါ။ ဗန္ဓိတွာ ဗလက္ကာရေန အစ္ဆိန္နံ၊ န ဂီဝါ။ တတ္ထ စေတိယဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ သန္တကေန စေတိယဿ သန္တကံ ရက္ခာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စေတိယဿ သန္တကေန သံဃဿ သန္တကံ ရက္ခာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန စေတိယဿ သန္တကေန သဒ္ဓိံ သံဃဿ သန္တကံ ဌပိတံ ဟောတိ၊ တံ စေတိယသန္တကေ ရက္ခာပိတေ ရက္ခိတမေဝ ဟောတီတိ ဧဝံ ဝဋ္ဋတိ။ ပက္ခဝါရေန ဥပေါသထာဂါရာဒီနိ ရက္ခတောပိ ပမာဒဝသေန နဋ္ဌံ ဂီဝါယေဝါတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဘဏ္ဍပဋိသာမနဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁-အတ္တဒုတိယဿ (သီ)

11. Kayavikkayasamāpattivinicchayakathā

57. **Kayavikkayasamāpattī**ti kayavikkayasamāpajjanaṁ. “Iminā imaṁ dehī”ti-ādinā[1] hi nayena parassa kappiyabhaṇḍaṁ gaṇhanto kayaṁ samāpajjati, attano kappiyabhaṇḍaṁ dento vikkayaṁ. Ayaṁ pana kayavikkayo ṭhapetvā pañca sahadhammike avasesehi gihipabbajitehi antamaso mātāpitūhipi saddhiṁ na vaṭṭati.

Tatrāyaṁ vinicchayo—vatthena vā vatthaṁ hotu, bhattena vā bhattaṁ, yaṁ kiñci kappiyaṁ “iminā imaṁ dehī”ti vadati, dukkaṭaṁ. Evaṁ vatvā mātuyāpi attano bhaṇḍaṁ deti, dukkaṭaṁ, “iminā imaṁ dehī”ti vutto vā “imaṁ dehi, imaṁ te dassāmī”ti taṁ vatvā vā mātuyāpi bhaṇḍaṁ attano[2] gaṇhāti, dukkaṭaṁ, attano bhaṇḍe parahatthaṁ, parabhaṇḍe ca attano hatthaṁ sampatte nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Mātaraṁ vā pana pitaraṁ vā “imaṁ dehī”ti vadato viññatti na hoti, “imaṁ gaṇhāhī”ti dadato saddhādeyyavinipātanaṁ na hoti. Aññātakaṁ “imaṁ dehī”ti vadato viññatti, “imaṁ dehī”ti kayavikkayaṁ āpajjato nissaggiyaṁ. Tasmā kappiyabhaṇḍaṁ parivattantena mātāpitūhipi saddhiṁ kayavikkayaṁ, aññātakehi saddhiṁ tisso āpattiyo mocentena parivattetabbaṁ.

Tatrāyaṁ parivattanavidhi—bhikkhussa pātheyyataṇḍulā honti, so antarāmagge bhattahatthaṁ purisaṁ disvā “amhākaṁ taṇḍulā atthi, na ca no imehi attho, bhattena pana attho”ti vadati, puriso taṇḍule gahetvā bhattaṁ deti, vaṭṭati. Tissopi āpattiyo na honti, antamaso nimittakammamattampi na hoti. Kasmā? Mūlassa atthitāya. Yo pana evaṁ akatvā “iminā imaṁ dehī”ti parivatteti, yathāvatthukameva. Vighāsādaṁ disvā “imaṁ odanaṁ bhuñjitvā rajanaṁ vā dārūni vā āharā”ti vadati, rajanachalligaṇanāya dārugaṇanāya ca nissaggiyāni honti. “Imaṁ odanaṁ bhuñjitvā imaṁ nāma karothā”ti dantakārādīhi sippikehi dhammakaraṇādīsu taṁ taṁ parikkhāraṁ kāreti, rajakehi vā vatthaṁ dhhovāpeti, yathāvatthukameva. Nahāpitena kese

1. Vi-Ṭṭha 2. 279 piṭṭhādīsu. 2. Attano atthāya (Sī)

၁၁-ကယဝိက္ကယသမာပတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၇။ **ကယဝိက္ကယသမာပတ္တီ**တိ ကယဝိက္ကယသမာပဇ္ဇနံ။ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိအာဒိနာ[1] ဟိ နယေန ပရဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှန္တော ကယံ သမာပဇ္ဇတိ, အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တော ဝိက္ကယံ။ အယံ ပန ကယဝိက္ကယော ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အဝသေသေဟိ ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ အန္တမသော မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ န ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဝတ္ထေန ဝါ ဝတ္ထံ ဟောတု, ဘတ္တေန ဝါ ဘတ္တံ၊ ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယံ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ဝတွာ မာတုယာပိ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ၊ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝါ “ဣမံ ဒေဟိ၊ ဣမံ တေ ဒဿာမီ”တိ တံ ဝတွာ ဝါ မာတုယာပိ ဘဏ္ဍံ အတ္တနာ[2] ဂဏှာတိ၊ ဒုက္ကဋံ၊ အတ္တနော ဘဏ္ဍေ ပရဟတ္ထံ, ပရဘဏ္ဍေ စ အတ္တနော ဟတ္ထံ သမ္ပတ္တေ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ မာတရံ ဝါ ပန ပိတရံ ဝါ “ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ န ဟောတိ၊ “ဣမံ ဂဏှာဟီ”တိ ဒဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ န ဟောတိ။ အညာတကံ “ဣမံ ဒေဟီ”တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ၊ “ဣမံ ဂဏှာဟီ”တိ ဒဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ၊ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ကယဝိက္ကယံ အာပဇ္ဇတော နိဿဂ္ဂိယံ။ တသ္မာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္တန္တေန မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယံ, အညာတကေဟိ သဒ္ဓိံ တိဿော အာပတ္တိယော မောစေန္တေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ။

တတြာယံ ပရိဝတ္တနဝိဓိ—ဘိက္ခုဿ ပါထေယျတဏ္ဍုလာ ဟောန္တိ၊ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘတ္တဟတ္ထံ ပုရိသံ ဒိသွာ “အမှာကံ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ၊ န စ နော ဣမေဟိ အတ္ထော၊ ဘတ္တေန ပန အတ္ထော”တိ ဝဒတိ၊ ပုရိသော တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ ဘတ္တံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တိဿောပိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ၊ အန္တမသော နိမိတ္တကမ္မမတ္တမ္ပိ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? မူလဿ အတ္ထိတာယ။ ယော ပန ဧဝံ အကတွာ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ပရိဝတ္တေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ ဝိဃာသာဒံ ဒိသွာ “ဣမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ရဇနံ ဝါ ဒါရူနိ ဝါ အာဟရာ”တိ ဝဒတိ၊ ရဇနဆလ္လိဂဏနာယ ဒါရုဂဏနာယ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ။ “ဣမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဣမံ နာမ ကရောထာ”တိ ဒန္တကာရာဒီဟိ သိပ္ပိကေဟိ ဓမ္မကရဏာဒီသု တံ တံ ပရိက္ခာရံ ကာရေတိ၊ ရဇကေဟိ ဝါ ဝတ္ထံ ဓောဝါပေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ နဟာပိတေန ကေသေ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၇၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-အတ္တနော အတ္ထာယ (သီ)

chindāpeti, kammakārehi navakammaṁ kāreti, yathāvatthukameva. Sace pana "idaṁ bhattaṁ bhuñjitvā idaṁ karothā"ti na vadati, "idaṁ bhattaṁ bhuñja, bhuttosi, bhuñjissasi, idaṁ nāma karohī"ti vadati, vaṭṭati. Ettha ca kiñcāpi vatthadhovane vā kesacchedane vā bhūmisodhanādinavakamme vā parabhaṇḍaṁ attano hatthagataṁ nissajjitabbaṁ nāma natthi, **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana daḷhaṁ katvā vuttattā na sakkā etaṁ paṭikkhipituṁ, tasmā yathā nissaggiyavatthumhi paribhutte vā naṭṭhe vā pācittiyaṁ deseti, evamidhāpi desetabbaṁ.

Yaṁ kiñci kappiyabhaṇḍaṁ gaṇhitukāmatāya agghaṁ pucchituṁ vaṭṭati, tasmā "ayaṁ tava patto kiṁ agghatī"ti pucchite "idaṁ nāmā"ti vadati, sace attano kappiyabhaṇḍaṁ mahagghaṁ hoti, evañca naṁ paṭivadati "upāsaka mama idaṁ vatthu mahagghaṁ, tava pattaṁ aññassa dehī"ti. Taṁ sutvā itaro "aññaṁ thālakampi dassāmī"ti vadati, gaṇhituṁ vaṭṭati. Sace so patto mahaggho, bhikkhuno vatthu appagghaṁ, pattasāmiko cassa appagghabhāvaṁ na jānāti, patto na gahetabbo, "mama vatthu appagghan"ti ācikkhitabbaṁ. Mahagghabhāvaṁ ñatvā vañcetvā gaṇhantopi hi bhaṇḍaṁ agghāpetvā kāretabbataṁ āpajjati. Sace pattasāmiko "hotu bhante, sesaṁ mama puññaṁ bhavissatī"ti deti, vaṭṭati. Kappiyakārakassa pana "iminā imaṁ gahetvā dehī"ti ācikkhituṁ vaṭṭati, tasmā yassa hatthato bhaṇḍaṁ gaṇhāti, taṁ ṭhapetvā aññaṁ antamaso tassa puttabhātikampi kappiyakārakaṁ katvā "iminā imaṁ nāma gahetvā dehī"ti ācikkhati, so ce cheko hoti, punappunaṁ apanetvā vivaditvā gaṇhāti, tuṇhībhūtena ṭhātabbaṁ. No ce cheko hoti, na jānāti gahetuṁ, vāṇijako ca taṁ vañceti, "mā gaṇhāhī"ti vattabbo.

"Idaṁ paṭiggahitaṁ telaṁ vā sappi vā amhākaṁ atthi, amhākañca aññena appaṭiggahitakena attho"ti vutte pana sace so taṁ gahetvā aññaṁ deti, paṭhamaṁ attano telaṁ na mināpetabbaṁ. Kasmā? Nāḷiyañhi avasiṭṭhatelaṁ hoti, taṁ pacchā minantassa appaṭiggahitaṁ dūseyya. Ayañca kayavikkayo nāma kappiyabhaṇḍavasena vutto. Kappiyena hi kappiyaṁ parivattentassa kayavikkayasikkhāpadena nissaggiyaṁ vuttaṁ, akappiyena pana akappiyaṁ parivattentassa, kappiyena vā akappiyaṁ akappiyena vā kappiyaṁ

ဆိန္ဒာပေတိ၊ ကမ္မကာရေဟိ နဝကမ္မံ ကာရေတိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သစေ ပန “ဣဒံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဣဒံ ကရောထာ”တိ န ဝဒတိ၊ “ဣဒံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇ, ဘုတ္တောသိ, ဘုဉ္ဇိဿသိ၊ ဣဒံ နာမ ကရောဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ဝတ္ထဓောဝနေ ဝါ ကေသစ္ဆေဒနေ ဝါ ဘူမိသောဓနာဒိနဝကမ္မေ ဝါ ပရဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ဒဠှံ ကတွာ ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ ဧတံ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ တသ္မာ ယထာ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုမှိ ပရိဘုတ္တေ ဝါ နဋ္ဌေ ဝါ ပါစိတ္တိယံ ဒေသေတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ဒေသေတဗ္ဗံ။

ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှိတုကာမတာယ အဂ္ဃံ ပုစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ “အယံ တဝ ပတ္တော ကိံ အဂ္ဃတီ”တိ ပုစ္ဆိတေ “ဣဒံ နာမာ”တိ ဝဒတိ၊ သစေ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ၊ ဧဝဉ္စ နံ ပဋိဝဒတိ “ဥပါသက မမ ဣဒံ ဝတ္ထု မဟဂ္ဃံ၊ တဝ ပတ္တံ အညဿ ဒေဟီ”တိ။ တံ သုတွာ ဣတရော “အညံ ထာလကမ္ပိ ဒဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သော ပတ္တော မဟဂ္ဃော၊ ဘိက္ခုနော ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃံ၊ ပတ္တသာမိကော စဿ အပ္ပဂ္ဃဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ ပတ္တော န ဂဟေတဗ္ဗော၊ “မမ ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃ”န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ မဟဂ္ဃဘာဝံ ဉတွာ ဝဉ္စေတွာ ဂဏှန္တောပိ ဟိ ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပတ္တသာမိကော “ဟောတု ဘန္တေ, သေသံ မမ ပုညံ ဘဝိဿတီ”တိ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကပ္ပိယကာရကဿ ပန “ဣမိနာ ဣမံ ဂဟေတွာ ဒေဟီ”တိ အာစိက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ယဿ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍံ ဂဏှာတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ အန္တမသော တဿ ပုတ္တဘာတိကမ္ပိ ကပ္ပိယကာရကံ ကတွာ “ဣမိနာ ဣမံ နာမ ဂဟေတွာ ဒေဟီ”တိ အာစိက္ခတိ၊ သော စေ ဆေကော ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ အပနေတွာ ဝိဝဒိတွာ ဂဏှာတိ၊ တုဏှီဘူတေန ဌာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဆေကော ဟောတိ၊ န ဇာနာတိ ဂဟေတုံ၊ ဝါဏိဇကော စ တံ ဝဉ္စေတိ၊ “မာ ဂဏှာဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

“ဣဒံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေလံ ဝါ သပ္ပိ ဝါ အမှာကံ အတ္ထိ၊ အမှာကဉ္စ အညေန အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကေန အတ္ထော”တိ ဝုတ္တေ ပန သစေ သော တံ ဂဟေတွာ အညံ ဒေတိ၊ ပဌမံ အတ္တနော တေလံ န မိနာပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? နာဠိယဉှိ အဝသိဋ္ဌတေလံ ဟောတိ၊ တံ ပစ္ဆာ မိနန္တဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဒူသေယျ။ အယဉ္စ ကယဝိက္ကယော နာမ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေန ဝုတ္တော။ ကပ္ပိယေန ဟိ ကပ္ပိယံ ပရိဝတ္တေန္တဿ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ဝုတ္တံ၊ အကပ္ပိယေန ပန အကပ္ပိယံ ပရိဝတ္တေန္တဿ, ကပ္ပိယေန ဝါ အကပ္ပိယံ အကပ္ပိယေန ဝါ ကပ္ပိယံ

parivattentassa Rūpiyasaṁvohārasikkhāpadena nissaggiyaṁ, tasmā ubhosu vā ekasmiṁ vā akappiye sati rūpiyasaṁvohāro nāma hoti.

58. Rūpiyasaṁvohārassa ca garubhāvadīpanatthaṁ idaṁ pattacatukkaṁ veditabbaṁ. Yo hi rūpiyaṁ uggaṇhitvā tena ayabījaṁ samuṭṭhāpeti, taṁ koṭṭāpetvā tena lohena pattaṁ kāreti, ayaṁ patto mahā-akappiyo nāma na sakkā kenaci upāyena kappiyo kātuṁ. Sacepi[1] taṁ vināsetvā thālakaṁ kāreti, tampi akappiyaṁ. Vāsiṁ kāreti, tāya chinnadantakaṭṭhampi akappiyaṁ. Baḷisaṁ kāreti, tena māritā macchāpi akappiyā. Vāsiṁ tāpetvā udakaṁ vā khīraṁ vā uṇhāpeti, tampi akappiyameva.

Yo pana rūpiyaṁ uggaṇhitvā tena pattaṁ kiṇāti, ayampi patto akappiyo. “Pañcannampi sahadhammikānaṁ na kappatī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Sakkā pana kappiyo kātuṁ. So hi mūle mūlasāmikānaṁ, patte ca pattasāmikānaṁ dinne kappiyo hoti, kappiyabhaṇḍaṁ datvā gahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati.

Yopi rūpiyaṁ uggaṇhāpetvā kappiyakārakena saddhiṁ kammārakulaṁ gantvā pattaṁ disvā “ayaṁ mayhaṁ ruccatī”ti vadati, kappiyakārako ca taṁ rūpiyaṁ datvā kammāraṁ saññāpeti, ayampi patto kappiyavohārena gahitopi dutiyapattasadisoyeva, mūlassa sampaṭicchitattā akappiyo. Kasmā sesānaṁ na kappatīti? Mūlassa anissaṭṭhattā.

Yo pana rūpiyaṁ asampaṭicchitvā “therassa pattaṁ kiṇitvā dehī”ti pahitakappiyakārakena saddhiṁ kammārakulaṁ gantvā pattaṁ disvā “ime kahāpaṇe gahetvā imaṁ dehī”ti kahāpaṇe dāpetvā gahito, ayaṁ patto etasseva bhikkhuno na vaṭṭati dubbicāritattā, aññesaṁ pana vaṭṭati mūlassa asampaṭicchitattā. Mahāsumattherassa[2] kira upajjhāyo Anuruddhatthero nāma ahosi. So attano evarūpaṁ pattaṁ sappissa pūretvā saṁghassa nissajji. Tipiṭakacūḷanāgattherassa saddhivihārikānaṁ evarūpo patto ahosi. Taṁ theropi sappissa pūretvā saṁghassa nissajjāpesīti. Idaṁ akappiyapattacatukkaṁ.

---

1. Sace hi (Sī)
2. Mahāsummattherassa (Sī)

ပရိဝတ္တေန္တဿ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ၊ တသ္မာ ဥဘောသု ဝါ ဧကသ္မိံ ဝါ အကပ္ပိယေ သတိ ရူပိယသံဝေါဟာရော နာမ ဟောတိ။

၅၈။ ရူပိယသံဝေါဟာရဿ စ ဂရုဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣဒံ ပတ္တစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန အယဗီဇံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တံ ကောဋ္ဋာပေတွာ တေန လောဟေန ပတ္တံ ကာရေတိ၊ အယံ ပတ္တော မဟာအကပ္ပိယော နာမ၊ န သက္ကာ ကေနစိ ဥပါယေန ကပ္ပိယော ကာတုံ။ သစေပိ[1] တံ ဝိနာသေတွာ ထာလကံ ကာရေတိ၊ တမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ ဝါသိံ ကာရေတိ၊ တာယ ဆိန္နဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ ဗဠိသံ ကာရေတိ၊ တေန မာရိတာ မစ္ဆာပိ အကပ္ပိယာ။ ဝါသိံ တာပေတွာ ဥဒကံ ဝါ ခီရံ ဝါ ဥဏှာပေတိ၊ တမ္ပိ အကပ္ပိယမေဝ။

ယော ပန ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန ပတ္တံ ကိဏာတိ၊ အယမ္ပိ ပတ္တော အကပ္ပိယော။ “ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပတီ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သက္ကာ ပန ကပ္ပိယော ကာတုံ။ သော ဟိ မူလေ မူလသာမိကာနံ, ပတ္တေ စ ပတ္တသာမိကာနံ ဒိန္နေ ကပ္ပိယော ဟောတိ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒတွာ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ “အယံ မယှံ ရုစ္စတီ”တိ ဝဒတိ၊ ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ၊ အယမ္ပိ ပတ္တော ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဂဟိတောပိ ဒုတိယပတ္တသဒိသောယေဝ၊ မူလဿ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ အကပ္ပိယော။ ကသ္မာ သေသာနံ န ကပ္ပတီတိ? မူလဿ အနိဿဋ္ဌတ္တာ။

ယော ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ”တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ “ဣမေ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ ဣမံ ဒေဟီ”တိ ကဟာပဏေ ဒါပေတွာ ဂဟိတော၊ အယံ ပတ္တော တဿေဝ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတိ ဒုဗ္ဘိစာရိတတ္တာ၊ အညေသံ ပန ဝဋ္ဋတိ မူလဿ အသမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။ မဟာသုမတ္ထေရဿ[2] ကိရ ဥပဇ္ဈာယော အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော နာမ အဟောသိ။ သော အတ္တနော ဧဝရူပံ ပတ္တံ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ သံဃဿ နိဿဇ္ဇိ။ တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဧဝရူပေါ ပတ္တော အဟောသိ။ တံ ထေရောပိ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာပေသီတိ။ ဣဒံ အကပ္ပိယပတ္တစတုက္ကံ။

၁-သစေ ဟိ (သီ)
၂-မဟာသုမ္မတ္ထေရဿ (သီ)

Sace pana rūpiyaṁ asampaṭicchitvā “therassa pattaṁ kiṇitvā dehī”ti pahitakappiyakārakena saddhiṁ kammārakulaṁ gantvā pattaṁ disvā “ayaṁ mayhaṁ ruccatī”ti vā “imāhaṁ gahessāmī”ti vā vadati, kappiyakārako ca taṁ rūpiyaṁ datvā kammāraṁ saññāpeti, ayaṁ patto sabbakappiyo Buddhānampi paribhogāraho. Imaṁ pana rūpiyasaṁvohāraṁ karontena “iminā imaṁ gahetvā dehī”ti kappiyakārakampi ācikkhituṁ na vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kayavikkayasamāpattivinicchayakathā samattā.

---

12. Rūpiyādipaṭiggahaṇavinicchayakathā

59. **Rūpiyādipaṭiggaho**ti jātarūpādipaṭiggaṇhanaṁ. Tattha[1] jātarūpaṁ rajataṁ jātarūpamāsako rajatamāsakoti catubbidhaṁ nissaggiyavatthu. Tambalohādīhi kato **lohamāsako.** Sāradārunā vā veḷupesikāya vā antamaso tālapaṇṇenapi rūpaṁ chinditvā kato **dārumāsako.** Lākhāya vā niyyāsena vā rūpaṁ samuṭṭhāpetvā kato **jatumāsako.** Yo yo yattha yattha janapade yadā yadā vohāraṁ gacchati, antamaso aṭṭhimayopi cammamayopi rukkhaphalabījamayopi samuṭṭhāpitarūpopi asamuṭṭhāpitarūpopīti ayaṁ sabbopi rajatamāsakeneva saṅgahito. Muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ lohitaṅko masāragallaṁ satta dhaññāni dāsidāsakhettavatthupupphārāmaphalārāmādayoti idaṁ dukkaṭavatthu. Tattha nissaggiyavatthuṁ attano vā saṁghagaṇapuggalacetiyānaṁ vā atthāya sampaṭicchituṁ na vaṭṭati. Attano atthāya sampaṭicchato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ hoti, sesānaṁ atthāya dukkaṭaṁ. Dukkaṭavatthuṁ sabbesampi atthāya sampaṭicchato dukkaṭameva.

Tatrāyaṁ vinicchayo[2]—sace koci jātarūparajataṁ āharitvā “idaṁ saṁghassa dammi, ārāmaṁ vā karotha cetiyaṁ vā bhojanasālādīnaṁ vā aññataran”ti vadati, idaṁ sampaṭicchituṁ na vaṭṭati. Sace pana “nayidaṁ bhikkhūnaṁ sampaṭicchituṁ vaṭṭatī”ti paṭikkhitte “vaḍḍhakīnaṁ vā kammakārānaṁ vā hatthe

---

1. Vi-Ṭṭha 2. 269 piṭṭhādīsu.
2. Vi-Ṭṭha 2. 257 piṭṭhādīsu.

သစေ ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ”တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ “အယံ မယှံ ရုစ္စတီ”တိ ဝါ “ဣမာဟံ ဂဟေဿာမီ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ၊ အယံ ပတ္တော သဗ္ဗကပ္ပိယော ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ပရိဘောဂါရဟော။ ဣမံ ပန ရူပိယသံဝေါဟာရံ ကရောန္တေန “ဣမိနာ ဣမံ ဂဟေတွာ ဒေဟီ”တိ ကပ္ပိယကာရကမ္ပိ အာစိက္ခိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ကယဝိက္ကယသမာပတ္တိဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၂-ရူပိယာဒိပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၉။ **ရူပိယာဒိပဋိဂ္ဂဟော**တိ ဇာတရူပါဒိပဋိဂ္ဂဏှနံ။ တတ္ထ[1] ဇာတရူပံ ရဇတံ ဇာတရူပမာသကော ရဇတမာသကောတိ စတုဗ္ဗိဓံ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု။ တမ္ဗလောဟာဒီဟိ ကတော **လောဟမာသကော။** သာရဒါရုနာ ဝါ ဝေဠုပေသိကာယ ဝါ အန္တမသော တာလပဏ္ဏေနပိ ရူပံ ဆိန္ဒိတွာ ကတော **ဒါရုမာသကော။** လာခါယ ဝါ နိယျာသေန ဝါ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကတော **ဇတုမာသကော။** ယော ယော ယတ္ထ ယတ္ထ ဇနပဒေ ယဒါ ယဒါ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆတိ၊ အန္တမသော အဋ္ဌိမယောပိ စမ္မမယောပိ ရုက္ခဖလဗီဇမယောပိ သမုဋ္ဌာပိတရူပေါပိ အသမုဋ္ဌာပိတရူပေါပီတိ အယံ သဗ္ဗောပိ ရဇတမာသကေနေဝ သင်္ဂဟိတော။ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခေါ သိလာ ပဝါဠံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လံ သတ္တ ဓညာနိ ဒါသိဒါသခေတ္တဝတ္ထုပုပ္ဖါရာမဖလာရာမာဒယောတိ ဣဒံ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ တတ္ထ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ အတ္တနော ဝါ သံဃဂဏပုဂ္ဂလစေတိယာနံ ဝါ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ သေသာနံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော ဒုက္ကဋမေဝ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[2]—သစေ ကောစိ ဇာတရူပရဇတံ အာဟရိတွာ “ဣဒံ သံဃဿ ဒမ္မိ၊ အာရာမံ ဝါ ကရောထ စေတိယံ ဝါ ဘောဇနသာလာဒီနံ ဝါ အညတရ”န္တိ ဝဒတိ၊ ဣဒံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန “နယိဒံ ဘိက္ခူနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တေ “ဝဍ္ဎကီနံ ဝါ ကမ္မကာရာနံ ဝါ ဟတ္ထေ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၆၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၅၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

bhavissati, kevalaṁ tumhe sukatadukkaṭaṁ jānāthā”ti vatvā tesaṁ hatthe datvā pakkamati, vaṭṭati. Athāpi “mama manussānaṁ hatthe bhavissati, mayhameva vā hatthe bhavissati, kevalaṁ tumhe yaṁ yassa dātabbaṁ, tadatthāya pesethā”ti vadati, evampi vaṭṭati. Sace pana saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā puggalaṁ vā anāmasitvā “idaṁ hiraññasuvaṇṇaṁ cetiyassa dema, vihārassa dema, navakammassa demā”ti vadanti, paṭikkhipituṁ na vaṭṭati, “ime idaṁ bhaṇantī”ti kappiyakārakānaṁ ācikkhitabbaṁ. “Cetiyādīnaṁ atthāya tumhe gahetvā ṭhapethā”ti vutte pana “amhākaṁ gahetuṁ na vaṭṭatī”ti paṭikkhipitabbaṁ.

Sace pana koci bahuṁ hiraññasuvaṇṇaṁ ānetvā “idaṁ saṁghassa dammi, cattāro paccaye paribhuñjathā”ti vadati, tañce saṁgho sampaṭicchati, paṭiggahaṇepi paribhogepi āpatti. Tatra ceko bhikkhu “nayidaṁ kappatī”ti paṭikkhipati, upāsako ca “yadi na kappati, mayhameva bhavissatī”ti taṁ ādāya gacchati. So bhikkhu “tayā saṁghassa lābhantarāyo kato”ti na kenaci kiñci vattabbo. Yo hi taṁ codeti, sveva sāpattiko hoti. Tena panekena bahū anāpattikā katā. Sace pana bhikkhūhi “na vaṭṭatī”ti paṭikkhitte “kappiyakārakānaṁ vā hatthe bhavissati, mama purisānaṁ vā mayhaṁ vā hatthe bhavissati, kevalaṁ tumhe paccaye paribhuñjathā”ti vadati, vaṭṭati.

Catupaccayatthāya ca dinnaṁ yena yena paccayena attho hoti, taṁ tadatthaṁ upanetabbaṁ. **Cīvaratthāya** dinnaṁ cīvareyeva upanetabbaṁ. Sace cīvarena tādiso attho natthi, piṇḍapātādīhi saṁgho kilamati, saṁghasuṭṭhutāya apaloketvā tadatthāyapi upanetabbaṁ. Esa nayo **piṇḍapātagilānapaccayatthāya** dinnepi. **Senāsanatthāya** dinnaṁ pana senāsanassa garubhaṇḍattā senāsaneyeva upanetabbaṁ. Sace pana bhikkhūsu senāsanaṁ chaḍḍetvā gatesu senāsanaṁ vinassati, īdise kāle senāsanaṁ vissajjetvāpi bhikkhūnaṁ paribhogo anuññāto, tasmā senāsanajagganatthaṁ mūlacchejjaṁ akatvā yāpanamattaṁ paribhuñjitabbaṁ.

60. Sace koci “mayhaṁ tisassasampādanakaṁ mahātaḷākaṁ atthi, taṁ saṁghassa dammī”ti vadati, tañce saṁgho sampaṭicchati, paṭiggahaṇepi paribhogepi āpattiyeva. Yo pana taṁ paṭikkhipati, so purimanayeneva na kenaci kiñci vattabbo. Yo hi taṁ codeti, sveva sāpattiko

ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ တုမှေ သုကတဒုက္ကဋံ ဇာနာထာ”တိ ဝတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပက္ကမတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “မမ မနုဿာနံ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ မယှမေဝ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ တုမှေ ယံ ယဿ ဒါတဗ္ဗံ၊ တဒတ္ထာယ ပေသေထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ဝါ အနာမသိတွာ “ဣဒံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ စေတိယဿ ဒေမ၊ ဝိဟာရဿ ဒေမ၊ နဝကမ္မဿ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ပဋိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ “ဣမေ ဣဒံ ဘဏန္တီ”တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ “စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ တုမှေ ဂဟေတွာ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန “အမှာကံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန ကောစိ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ အာနေတွာ “ဣဒံ သံဃဿ ဒမ္မိ၊ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝဒတိ၊ တဉ္စေ သံဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိ။ တတြ စေကော ဘိက္ခု “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဥပါသကော စ “ယဒိ န ကပ္ပတိ၊ မယှမေဝ ဘဝိဿတီ”တိ တံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။ သော ဘိက္ခု “တယာ သံဃဿ လာဘန္တရာယော ကတော”တိ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ၊ သွေဝ သာပတ္တိကော ဟောတိ။ တေန ပနေကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။ သစေ ပန ဘိက္ခူဟိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တေ “ကပ္ပိယကာရကာနံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ မမ ပုရိသာနံ ဝါ မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ တုမှေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စတုပစ္စယတ္ထာယ စ ဒိန္နံ ယေန ယေန ပစ္စယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တံ တဒတ္ထံ ဥပနေတဗ္ဗံ။ **စီဝရတ္ထာယ** ဒိန္နံ စီဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ စီဝရေန တာဒိသော အတ္ထော နတ္ထိ၊ ပိဏ္ဍပါတာဒီဟိ သံဃော ကိလမတိ၊ သံဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကေတွာ တဒတ္ထာယပိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော **ပိဏ္ဍပါတဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ** ဒိန္နေပိ။ **သေနာသနတ္ထာယ** ဒိန္နံ ပန သေနာသနဿ ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ သေနာသနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဘိက္ခူသု သေနာသနံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂတေသု သေနာသနံ ဝိနဿတိ၊ ဤဒိသေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာပိ ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော၊ တသ္မာ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထံ မူလစ္ဆေဇ္ဇံ အကတွာ ယာပနမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

၆၀။ သစေ ကောစိ “မယှံ တိဿဿသမ္ပာဒနကံ မဟာတဠာကံ အတ္ထိ၊ တံ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ တဉ္စေ သံဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိယေဝ။ ယော ပန တံ ပဋိက္ခိပတိ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ၊ သွေဝ သာပတ္တိကော

hoti. Tena panekena bahū anāpattikā katā. Yo pana “tādisaṁyeva taḷākaṁ dammī”ti vatvā bhikkhūhi “na vaṭṭatī”ti paṭikkhitto vadati “asukañca asukañca saṁghassa taḷākaṁ atthi, taṁ kathaṁ vaṭṭatī”ti. So vattabbo “kappiyaṁ katvā dinnaṁ bhavissatī”ti. Kathaṁ dinnaṁ kappiyaṁ hotīti. “Cattāro paccaye paribhuñjathā”ti vatvā dinnanti. So sace “sādhu bhante cattāro paccaye paribhuñjathā”ti deti, vaṭṭati. Athāpi “taḷākaṁ gaṇhathā”ti vatvā “na vaṭṭatī”ti paṭikkhitto “kappiyakārako “atthī”ti pucchitvā “natthī”ti vutte “idaṁ asuko nāma vicāressati, asukassa vā hatthe mayhaṁ vā hatthe bhavissati, saṁgho kappiyabhaṇḍaṁ paribhuñjatū”ti vadati, vaṭṭati. Sacepi “na vaṭṭatī”ti paṭikkhitto “udakaṁ paribhuñjissati, bhaṇḍakaṁ dhovissati, migapakkhino pivissantī”ti vadati, evampi vaṭṭati. Athāpi “na vaṭṭatī”ti paṭikkhitto vadati “kappiyasīsena gaṇhathā”ti. “Sādhu upāsaka saṁgho pānīyaṁ pivissati, bhaṇḍakaṁ dhovissati, migapakkhino pivissantī”ti vatvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Athāpi “mama taḷākaṁ vā pokkharaṇiṁ vā saṁghassa dammī”ti vutte “sādhu upāsaka saṁgho pānīyaṁ pivissatī”ti-ādīni vatvā paribhuñjituṁ vaṭṭatiyeva.

Yadi pana bhikkhūhi hatthakammaṁ yācitvā sahatthena ca kappiyapathaviṁ khaṇitvā udakaparibhogatthāya taḷākaṁ kāritaṁ hoti, tañce nissāya sassaṁ nipphādetvā manussā vihāre kappiyabhaṇḍaṁ denti, vaṭṭati. Atha manussā eva[1] saṁghassa upakāratthāya saṁghikabhūmiṁ khaṇitvā taṁ nissāya nipphannasassato kappiyabhaṇḍaṁ denti, etampi vaṭṭati. “Amhākaṁ ekaṁ kappiyakārakaṁ ṭhapethā”ti vutte ca ṭhapetumpi labbhati. Atha te manussā rājabalinā upaddutā pakkamanti, aññe paṭipajjanti, na ca bhikkhūnaṁ kiñci denti, udakaṁ vāretuṁ labbhati, tañca kho kasikammakāleyeva, na sassakāle. Sace te vadanti “nanu bhante pubbepi manussā imaṁ nissāya sassaṁ akaṁsū”ti, tato vattabbā “te saṁghassa imañca imañca upakāraṁ akaṁsu, idañcidañca kappiyabhaṇḍakaṁ adaṁsū”ti. Sace te vadanti “mayampi dassāmā”ti, evampi vaṭṭati.

Sace pana koci abyatto akappiyavohārena taḷākaṁ paṭiggaṇhāti vā kāreti vā, taṁ bhikkhūhi na paribhuñjitabbaṁ, taṁ nissāya laddhakappiyabhaṇḍampi

1. Evaṁ (Sī)

ဟောတိ။ တေန ပနေကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။ ယော ပန “တာဒိသံယေဝ တဠာကံ ဒမ္မီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ သံဃဿ တဠာကံ အတ္ထိ၊ တံ ကထံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော “ကပ္ပိယံ ကတွာ ဒိန္နံ ဘဝိဿတီ”တိ။ ကထံ ဒိန္နံ ကပ္ပိယံ ဟောတီတိ။ “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝတွာ ဒိန္နန္တိ။ သော သစေ “သာဓု ဘန္တေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “တဠာကံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ကပ္ပိယကာရကော အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထီ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒံ အသုကော နာမ ဝိစာရေဿတိ၊ အသုကဿ ဝါ ဟတ္ထေ မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ သံဃော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ၊ ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ၊ မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “ကပ္ပိယသီသေန ဂဏှထာ”တိ။ “သာဓု ဥပါသက သံဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတိ၊ ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ၊ မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “မမ တဠာကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဥပါသက သံဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတီ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ယဒိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတွာ သဟတ္ထေန စ ကပ္ပိယပထဝိံ ခဏိတွာ ဥဒကပရိဘောဂတ္ထာယ တဠာကံ ကာရိတံ ဟောတိ၊ တဉ္စေ နိဿာယ သဿံ နိပ္ဖာဒေတွာ မနုဿာ ဝိဟာရေ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ မနုဿာ ဧဝ[1] သံဃဿ ဥပကာရတ္ထာယ သံဃိကဘူမိံ ခဏိတွာ တံ နိဿာယ နိပ္ဖန္နသဿတော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဧတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “အမှာကံ ဧကံ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တေ စ ဌပေတုမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ အထ တေ မနုဿာ ရာဇဗလိနာ ဥပဒ္ဒုတာ ပက္ကမန္တိ၊ အညေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ န စ ဘိက္ခူနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ၊ ဥဒကံ ဝါရေတုံ လဗ္ဘတိ၊ တဉ္စ ခေါ ကသိကမ္မကာလေယေဝ၊ န သဿကာလေ။ သစေ တေ ဝဒန္တိ “နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣမံ နိဿာယ သဿံ အကံသူ”တိ၊ တတော ဝတ္တဗ္ဗာ “တေ သံဃဿ ဣမဉ္စ ဣမဉ္စ ဥပကာရံ အကံသု၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍကံ အဒံသူ”တိ။ သစေ တေ ဝဒန္တိ “မယမ္ပိ ဒဿာမာ”တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန ကောစိ အဗျတ္တော အကပ္ပိယဝေါဟာရေန တဠာကံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝါ ကာရေတိ ဝါ၊ တံ ဘိက္ခူဟိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တံ နိဿာယ လဒ္ဓကပ္ပိယဘဏ္ဍမ္ပိ

၁-ဧဝံ (သီ)

akappiyameva. Sace bhikkhūhi pariccattabhāvaṁ ñatvā sāmiko vā tassa puttadhītaro vā añño vā koci vaṁse uppanno puna kappiyavohārena deti, vaṭṭati. Pacchinne kulavaṁse yo tassa janapadassa sāmiko, so acchinditvā kappiyavohārena puna deti Cittalapabbate bhikkhunā nīhaṭa-udakavāhakaṁ **Aḷanāgarājamahesī** viya, evampi vaṭṭati. Kappiyavohārepi udakavasena paṭiggahitataḷāke suddhacittānaṁ mattikuddharaṇapāḷibandhanādīni ca kātuṁ vaṭṭati. Taṁ nissāya pana sassaṁ karonte disvā kappiyakārakaṁ ṭhapetuṁ na vaṭṭati. Yadi te sayameva kappiyabhaṇḍaṁ denti, gahetabbaṁ. No ce denti, na codetabbaṁ. Paccayavasena paṭiggahitataḷāke kappiyakārakaṁ ṭhapetuṁ vaṭṭati, mattikuddharaṇapāḷibandhanādīni kāretuṁ na vaṭṭati. Sace kappiyakārakā sayameva karonti, vaṭṭati. Abyattena pana lajjibhikkhunā kārāpitesu kiñcāpi paṭiggahaṇaṁ kappiyaṁ, bhikkhussa pana payogapaccayā uppannena missattā visagatapiṇḍapāto viya akappiyamaṁsarasamissabhojanaṁ viya ca dubbinibhogaṁ hoti, sabbesaṁ akappiyameva.

61. Sace pana udakassa okāso atthi, taḷākassa pāḷi thirā, “yathā bahuṁ udakaṁ gaṇhāti, evaṁ karohi, tīrasamīpe udakaṁ karohī”ti evaṁ udakameva vicāreti, vaṭṭati. Uddhane aggiṁ na pātenti, “udakakammaṁ labbhatu upāsakā”ti vattuṁ vaṭṭati, “sassaṁ katvā āharathā”ti vattuṁ pana na vaṭṭati. Sace pana taḷāke atibahuṁ udakaṁ disvā passato vā piṭṭhito vā mātikaṁ nīharāpeti, vanaṁ chindāpetvā kedāre kārāpeti, porāṇakedāresu vā pakatibhāgaṁ aggahetvā atirekaṁ gaṇhāti, navasasse vā aparicchinnabhāge “ettakā kahāpaṇe dethā”ti kahāpaṇe uṭṭhāpeti, sabbesaṁ akappiyaṁ.

Yo pana “kasatha vapathā”ti avatvā “ettakāya bhūmiyā ettako nāma bhāgo”ti evaṁ bhūmiṁ vā patiṭṭhāpeti, “ettake bhūmibhāge amhehi sassaṁ kataṁ, ettakaṁ nāma bhāgaṁ gaṇhathā”ti vadantesu kassakesu bhūmippamāṇagahaṇatthaṁ rajjuyā vā daṇḍena vā mināti, khale vā ṭhatvā rakkhati, khalato vā nīharāpeti, koṭṭhāgāre vā paṭisāmeti, tasseva taṁ akappiyaṁ. Sace kassakā kahāpaṇe āharitvā “ime saṁghassa āhaṭā”ti vadanti, aññataro ca bhikkhu “na saṁgho kahāpaṇe khādatī”ti saññāya “ettakehi kahāpaṇehi sāṭake

အကပ္ပိယမေဝ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ ပရိစ္စတ္တဘာဝံ ဉတွာ သာမိကော ဝါ တဿ ပုတ္တဓီတရော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဝံသေ ဥပ္ပန္နော ပုန ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆိန္နေ ကုလဝံသေ ယော တဿ ဇနပဒဿ သာမိကော၊ သော အစ္ဆိန္ဒိတွာ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ပုန ဒေတိ စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဘိက္ခုနာ နီဟဋဥဒကဝါဟကံ **အဠနာဂရာဇမဟေသီ** ဝိယ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ ဥဒကဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ သုဒ္ဓစိတ္တာနံ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ နိဿာယ ပန သဿံ ကရောန္တေ ဒိသွာ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ တေ သယမေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န စောဒေတဗ္ဗံ။ ပစ္စယဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ ကာရေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကပ္ပိယကာရကာ သယမေဝ ကရောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အဗျတ္တေန ပန လဇ္ဇီဘိက္ခုနာ ကာရာပိတေသု ကိဉ္စာပိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကပ္ပိယံ၊ ဘိက္ခုဿ ပန ပယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပန္နေန မိဿတ္တာ ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတော ဝိယ အကပ္ပိယမံသရသမိဿဘောဇနံ ဝိယ စ ဒုဗ္ဘိနိဘောဂံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမေဝ။

၆၁။ သစေ ပန ဥဒကဿ ဩကာသော အတ္ထိ၊ တဠာကဿ ပါဠိ ထိရာ၊ “ယထာ ဗဟုံ ဥဒကံ ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ကရောဟိ၊ တီရသမီပေ ဥဒကံ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ဥဒကမေဝ ဝိစာရေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ န ပါတေန္တိ၊ “ဥဒကကမ္မံ လဗ္ဘတု ဥပါသကာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “သဿံ ကတွာ အာဟရထာ”တိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တဠာကေ အတိဗဟုံ ဥဒကံ ဒိသွာ ပဿတော ဝါ ပိဋ္ဌိတော ဝါ မာတိကံ နီဟရာပေတိ၊ ဝနံ ဆိန္ဒာပေတွာ ကေဒါရေ ကာရာပေတိ၊ ပေါရာဏကေဒါရေသု ဝါ ပကတိဘာဂံ အဂ္ဂဟေတွာ အတိရေကံ ဂဏှာတိ၊ နဝသဿေ ဝါ အပရိစ္ဆိန္နဘာဂေ “ဧတ္တကေ ကဟာပဏေ ဒေထာ”တိ ကဟာပဏေ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။

ယော ပန “ကသထ ဝပထာ”တိ အဝတွာ “ဧတ္တကာယ ဘူမိယာ ဧတ္တကော နာမ ဘာဂေါ”တိ ဧဝံ ဘူမိံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ “ဧတ္တကေ ဘူမိဘာဂေ အမှေဟိ သဿံ ကတံ၊ ဧတ္တကံ နာမ ဘာဂံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တေသု ကဿကေသု ဘူမိပ္ပမာဏဂဟဏတ္ထံ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ မိနာတိ၊ ခလေ ဝါ ဌတွာ ရက္ခတိ၊ ခလတော ဝါ နီဟရာပေတိ၊ ကောဋ္ဌာဂါရေ ဝါ ပဋိသာမေတိ၊ တဿေဝ တံ အကပ္ပိယံ။ သစေ ကဿကာ ကဟာပဏေ အာဟရိတွာ “ဣမေ သံဃဿ အာဟဋာ”တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု “န သံဃော ကဟာပဏေ ခါဒတီ”တိ သညာယ “ဧတ္တကေဟိ ကဟာပဏေဟိ သာဋကေ

āharatha, ettakehi yāgu-ādīni sampādethā”ti vadati, yaṁ te āharanti, taṁ sabbesaṁ akappiyaṁ. Kasmā? Kahāpaṇānaṁ vicāritattā. Sace dhaññaṁ āharitvā “idaṁ saṁghassa āhaṭan”ti vadanti, aññataro ca bhikkhu purimanayeneva “ettakehi vīhīhi idañcidañca āharathā”ti vadati, yaṁ te āharanti, taṁ tasseva akappiyaṁ. Kasmā? Dhaññassa vicāritattā. Sace taṇḍulaṁ vā aparaṇṇaṁ vā āharitvā “idaṁ saṁghassa āhaṭan”ti vadanti, aññataro ca bhikkhu purimanayeneva “ettakehi taṇḍulehi idañcidañca āharathā”ti vadati, yaṁ te āharanti, taṁ sabbesaṁ kappiyaṁ. Kasmā? Kappiyānaṁ taṇḍulādīnaṁ vicāritattā. Kayavikkayepi anāpatti kappiyakārakassa ācikkhitattā.

62. Pubbe pana Cittalapabbate eko bhikkhu catusāladvāre “aho vata sve saṁghassa ettakappamāṇe pūve paceyyun”ti ārāmikānaṁ saññājananatthaṁ bhūmiyaṁ maṇḍalaṁ akāsi. Taṁ disvā cheko ārāmiko tatheva katvā dutiyadivase bheriyā ākoṭitāya sannipatite saṁghe pūvaṁ gahetvā saṁghattheraṁ āha “bhante amhehi ito pubbe neva pitūnaṁ, na pitāmahānaṁ evarūpaṁ sutapubbaṁ, ekena ayyena catusāladvāre pūvatthāya saññā katā, ito dāni pabhuti ayyā attano attano cittānurūpaṁ vadantu, amhākampi phāsuvihāro bhavissatī”ti. Mahāthero tatova nivatti, ekabhikkhunāpi pūvo na gahito. Evaṁ pubbe tatruppādaṁ na paribhuñjiṁsu. Tasmā—

Sallekhaṁ accajantena, appamattena bhikkhunā.
Kappiyepi na kātabbā, āmisatthāya lolatāti[1].

Yo cāyaṁ taḷāke vutto, pokkharaṇī-udakavāhakamātikādīsupi eseva nayo.

63. Pubbaṇṇāparaṇṇa-ucchuphalāphalādīnaṁ viruhanaṭṭhānaṁ yaṁ kiñci khettaṁ vā vatthuṁ vā “dammī”ti vuttepi “na vaṭṭatī”ti paṭikkhipitvā taḷāke vuttanayeneva yadā kappiyavohārena “catupaccayaparibhogatthāya dammī”ti vadati, tadā sampaṭicchitabbaṁ, “vanaṁ dammi araññaṁ dammī”ti vutte pana vaṭṭati. Sace manussā bhikkhūhi anāṇattāyeva tattha rukkhe chinditvā aparaṇṇādīni

1. Vi-Ṭṭha 2. 261 piṭṭhe.

အာဟရထ၊ ဧတ္တကေဟိ ယာဂုအာဒီနိ သမ္ပာဒေထာ”တိ ဝဒတိ၊ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကဟာပဏာနံ ဝိစာရိတတ္တာ။ သစေ ဓညံ အာဟရိတွာ “ဣဒံ သံဃဿ အာဟဋ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ “ဧတ္တကေဟိ ဝီဟီဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ”တိ ဝဒတိ၊ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ တံ တဿေဝ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ဓညဿ ဝိစာရိတတ္တာ။ သစေ တဏ္ဍုလံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အာဟရိတွာ “ဣဒံ သံဃဿ အာဟဋ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ “ဧတ္တကေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ”တိ ဝဒတိ၊ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကပ္ပိယာနံ တဏ္ဍုလာဒီနံ ဝိစာရိတတ္တာ။ ကယဝိက္ကယေပိ အနာပတ္တိ ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခိတတ္တာ။

၆၂။ ပုဗ္ဗေ ပန စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဧကော ဘိက္ခု စတုသာလဒွါရေ “အဟော ဝတ သွေ သံဃဿ ဧတ္တကပ္ပမာဏေ ပူဝေ ပစေယျု”န္တိ အာရာမိကာနံ သညာဇနနတ္ထံ ဘူမိယံ မဏ္ဍလံ အကာသိ။ တံ ဒိသွာ ဆေကော အာရာမိကော တထေဝ ကတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘေရိယာ အာကောဋိတာယ သန္နိပတိတေ သံဃေ ပူဝံ ဂဟေတွာ သံဃတ္ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ အမှေဟိ ဣတော ပုဗ္ဗေ နေဝ ပိတူနံ, န ပိတာမဟာနံ ဧဝရူပံ သုတပုဗ္ဗံ၊ ဧကေန အယျေန စတုသာလဒွါရေ ပူဝတ္ထာယ သညာ ကတာ၊ ဣတော ဒါနိ ပဘုတိ အယျာ အတ္တနော အတ္တနော စိတ္တာနုရူပံ ဝဒန္တု၊ အမှာကမ္ပိ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတီ”တိ။ မဟာထေရော တတောဝ နိဝတ္တိ၊ ဧကဘိက္ခုနာပိ ပူဝေါ န ဂဟိတော။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ တတြုပ္ပါဒံ န ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ တသ္မာ—

သလ္လေခံ အစ္စဇန္တေန၊ အပ္ပမတ္တေန ဘိက္ခုနာ။
ကပ္ပိယေပိ န ကာတဗ္ဗာ၊ အာမိသတ္ထာယ လောလတာတိ[1]။

ယော စာယံ တဠာကေ ဝုတ္တော၊ ပေါက္ခရဏီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

၆၃။ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဥစ္ဆုဖလာဖလာဒီနံ ဝိရုဟနဋ္ဌာနံ ယံ ကိဉ္စိ ခေတ္တံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ “ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တဠာကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယဒါ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန “စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ တဒါ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ “ဝနံ ဒမ္မိ အရညံ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိ။ သစေ မနုဿာ ဘိက္ခူဟိ အနာဏတ္တာယေဝ တတ္ထ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ အပရဏ္ဏာဒီနိ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ။

sampādetvā bhikkhūnaṁ bhāgaṁ denti, vaṭṭati, adentā na codetabbā. Sace kenacideva antarāyena tesu pakkantesu aññe karonti, na ca bhikkhūnaṁ kiñci denti, te vāretabbā. Sace vadanti “nanu bhante pubbe manussā idha sassāni akaṁsū”ti, tato vattabbā “te saṁghassa idañcidañca kappiyabhaṇḍaṁ adaṁsū”ti. Sace vadanti “mayampi dassāmā”ti, evaṁ vaṭṭati.

Kiñci sassuṭṭhānakaṁ bhūmippadesaṁ sandhāya “sīmaṁ demā”ti vadanti, vaṭṭati. Sīmaparicchedanatthaṁ pana thambhā vā pāsāṇā vā sayaṁ na ṭhapetabbā, bhūmi nāma anagghā, appakenapi pārājiko bhaveyya. Ārāmikānaṁ pana vattabbaṁ “iminā ṭhānena amhākaṁ sīmā gatā”ti. Sacepi hi te adhikaṁ gaṇhanti, pariyāyena kathitattā anāpatti. Yadi pana rājarājamahāmattādayo sayameva thambhe ṭhapāpetvā “cattāro paccaye paribhuñjathā”ti denti, vaṭṭatiyeva.

Sace koci antosīmāyaṁ taḷākaṁ vā khaṇati, vihāramajjhena vā mātikaṁ neti, cetiyaṅgaṇabodhiyaṅgaṇādīni dussanti, vāretabbo. Sace saṁgho kiñci labhitvā āmisagarukatāya na vāreti, eko bhikkhu vāreti, sova bhikkhu issaro. Sace eko bhikkhu na vāreti “netha tumhe”ti, tesaṁyeva pakkho hoti. Saṁgho vāreti, saṁghova issaro. saṁghikesu hi kammesu yo dhammakammaṁ karoti, sova issaro. Sace vāriyamānopi karoti, heṭṭhā gahitaṁ paṁsuṁ heṭṭhā pakkhipitvā, upari gahitaṁ paṁsuṁ upari pakkhipitvā pūretabbā.

Sace koci yathājātameva ucchuṁ vā aparaṇṇaṁ vā alābukumbhaṇḍādikaṁ vā valliphalaṁ dātukāmo “etaṁ sabbaṁ ucchukhettaṁ aparaṇṇavatthuṁ valliphalāvāṭaṁ dammī”ti vadati, saha vatthunā parāmaṭṭhattā na vaṭṭatīti Mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero pana “abhilāpamattametaṁ, sāmikānaṁyeva hi so bhūmibhāgo, tasmā vaṭṭatī”ti āha. “Dāsaṁ dammī”ti vadati, na vaṭṭati. “Ārāmikaṁ dammi, veyyāvaccakaraṁ dammi, kappiyakārakaṁ dammī”ti vutte vaṭṭati. Sace ārāmiko purebhattampi pacchābhattampi saṁghasseva kammaṁ karoti, sāmaṇerassa viya sabbaṁ bhesajjaṁ paṭijagganampi tassa kātabbaṁ. Sace purebhattameva saṁghassa kammaṁ karoti, pacchābhattaṁ attano karoti, sāyaṁ nivāpo na dātabbo. Yepi

သမ္ပာဒေတွာ ဘိက္ခုနီနံ ဘာဂံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အဒေန္တာ န စောဒေတဗ္ဗာ။ သစေ ကေနစိဒေဝ အန္တရာယေန တေသု ပက္ကန္တေသု အညေ ကရောန္တိ၊ န စ ဘိက္ခုနီနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ၊ တေ ဝါရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝဒန္တိ “နနု ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ မနုဿာ ဣဓ သဿာနိ အကံသူ”တိ၊ တတော ဝတ္တဗ္ဗာ “တေ သံဃဿ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒံသူ”တိ။ သစေ ဝဒန္တိ “မယမ္ပိ ဒဿာမာ”တိ၊ ဧဝံ ဝဋ္ဋတိ။

ကိဉ္စိ သဿုဋ္ဌာနကံ ဘူမိပ္ပဒေသံ သန္ဓာယ “သီမံ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သီမပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ ပန ထမ္ဘာ ဝါ ပါသာဏာ ဝါ သယံ န ဌပေတဗ္ဗာ၊ ဘူမိ နာမ အနဂ္ဃာ၊ အပ္ပကေနပိ ပါရာဇိကော ဘဝေယျ။ အာရာမိကာနံ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ “ဣမိနာ ဌာနေန အမှာကံ သီမာ ဂတာ”တိ။ သစေပိ ဟိ တေ အဓိကံ ဂဏှန္တိ၊ ပရိယာယေန ကထိတတ္တာ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော သယမေဝ ထမ္ဘေ ဌပါပေတွာ “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

သစေ ကောစိ အန္တောသီမာယံ တဠာကံ ဝါ ခဏတိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ မာတိကံ နေတိ၊ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာဒီနိ ဒုဿန္တိ၊ ဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ သံဃော ကိဉ္စိ လဘိတွာ အာမိသဂရုကတာယ န ဝါရေတိ၊ ဧကော ဘိက္ခု ဝါရေတိ၊ သောဝ ဘိက္ခု ဣဿရော။ သစေ ဧကော ဘိက္ခု န ဝါရေတိ “နေထ တုမှေ”တိ၊ တေသံယေဝ ပက္ခော ဟောတိ။ သံဃော ဝါရေတိ၊ သံဃောဝ ဣဿရော။ သံဃိကေသု ဟိ ကမ္မေသု ယော ဓမ္မကမ္မံ ကရောတိ၊ သောဝ ဣဿရော။ သစေ ဝါရိယမာနောပိ ကရောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတံ ပံသုံ ဟေဋ္ဌာ ပက္ခိပိတွာ, ဥပရိ ဂဟိတံ ပံသုံ ဥပရိ ပက္ခိပိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ။

သစေ ကောစိ ယထာဇာတမေဝ ဥစ္ဆုံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိကံ ဝါ ဝလ္လိဖလံ ဒါတုကာမော “ဧတံ သဗ္ဗံ ဥစ္ဆုခေတ္တံ အပရဏ္ဏဝတ္ထုံ ဝလ္လိဖလာဝါဋံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ သဟ ဝတ္ထုနာ ပရာမဋ္ဌတ္တာ န ဝဋ္ဋတီတိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန “အဘိလာပမတ္တမေတံ၊ သာမိကာနံယေဝ ဟိ သော ဘူမိဘာဂေါ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။ “ဒါသံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ “အာရာမိကံ ဒမ္မိ၊ ဝေယျာဝစ္စကရံ ဒမ္မိ၊ ကပ္ပိယကာရကံ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာရာမိကော ပုရေဘတ္တမ္ပိ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ သံဃဿေဝ ကမ္မံ ကရောတိ၊ သာမဏေရဿ ဝိယ သဗ္ဗံ ဘေသဇ္ဇံ ပဋိဇဂ္ဂနမ္ပိ တဿ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပုရေဘတ္တမေဝ သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ အတ္တနော ကရောတိ၊ သာယံ နိဝါပေါ န ဒါတဗ္ဗော။ ယေပိ

pañcadivasavārena vā pakkhavārena vā saṁghassa kammaṁ katvā sesakāle attano kammaṁ karonti, tesampi karaṇakāleyeva bhattañca nivāpo ca dātabbo. Sace saṁghassa kammaṁ natthi, attanoyeva kammaṁ katvā jīvanti, te ce hatthakammamūlaṁ ānetvā denti, gahetabbaṁ. No ce denti, na kiñci vattabbā. Yaṁ kiñci rajakadāsampi pesakāradāsampi ārāmikanāmena sampaṭicchituṁ vaṭṭati.

Sace "gāvo demā"ti vadanti, "na vaṭṭatī"ti paṭikkhipitabbā. Imā gāvo kutoti. Paṇḍitehi pañcagorasaparibhogatthāya dinnāti. "Mayampi pañcagorasaparibhogatthāya demā"ti vutte vaṭṭanti. Ajikādīsupi eseva nayo. "Hatthiṁ dema, assaṁ, mahiṁsaṁ, kukkuṭaṁ, sūkaraṁ demā"ti vadanti, sampaṭicchituṁ na vaṭṭati. Sace keci manussā "appossukkā bhante tumhe hotha, mayaṁ ime gahetvā tumhākaṁ kappiyabhaṇḍaṁ dassāmā"ti gaṇhanti, vaṭṭati. Kukkuṭasūkare "sukhaṁ jīvantū"ti araññe vissajjāpetuṁ vaṭṭati. "Imaṁ taḷākaṁ, imaṁ khettaṁ, imaṁ vatthuṁ vihārassa demā"ti vutte paṭikkhipituṁ na labbhati.

64. Sace koci bhikkhuṁ uddissa dūtena hiraññasuvaṇṇādicīvaracetāpannaṁ pahiṇeyya "iminā cīvaracetāpannena cīvaraṁ cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarena acchādehī"ti, so ce dūto taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya "idaṁ kho bhante āyasmantaṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ ābhataṁ, paṭiggaṇhatu āyasmā cīvaracetāpannan"ti, tena bhikkhunā so dūto evamassa vacanīyo "na kho mayaṁ āvuso cīvaracetāpannaṁ paṭiggaṇhāma, cīvarañca kho mayaṁ paṭiggaṇhāma kālena kappiyan"ti. So ce dūto taṁ bhikkhuṁ evaṁ vadeyya "atthi panāyasmato koci veyyāvaccakaro"ti, cīvaratthikena bhikkhunā veyyāvaccakaro niddisitabbo ārāmiko vā upāsako vā "eso kho āvuso bhikkhūnaṁ veyyāvaccakaro"ti. Na vattabbo "tassa dehī"ti vā "so vā nikkhipissati, so vā parivattessati, so vā cetāpessatī"ti. So ce dūto taṁ veyyāvaccakaraṁ saññāpetvā taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya "yaṁ kho bhante āyasmā veyyāvaccakaraṁ niddisi, āṇatto so mayā, upasaṅkamatu āyasmā kālena, cīvarena taṁ acchādessatī"ti. Cīvaratthikena bhikkhunā veyyāvaccakaro upasaṅkamitvā dvattikkhattuṁ codetabbo

ပဉ္စဒိဝသဝါရေန ဝါ ပက္ခဝါရေန ဝါ သံဃဿ ကမ္မံ ကတွာ သေသကာလေ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တေသမ္ပိ ကရဏကာလေယေဝ ဘတ္တဉ္စ နိဝါပေါ စ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ သံဃဿ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အတ္တနောယေဝ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝန္တိ၊ တေ စေ ဟတ္ထကမ္မမူလံ အာနေတွာ ဒေန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ယံ ကိဉ္စိ ရဇကဒါသမ္ပိ ပေသကာရဒါသမ္ပိ အာရာမိကနာမေန သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ "ဂါဝေါ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ "န ဝဋ္ဋတီ"တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဣမာ ဂါဝေါ ကုတောတိ။ ပဏ္ဍိတေဟိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နာတိ။ "မယမ္ပိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋန္တိ။ အဇိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ "ဟတ္ထိံ ဒေမ၊ အဿံ, မဟိံသံ, ကုက္ကုဋံ, သူကရံ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေစိ မနုဿာ "အပ္ပေါဿုက္ကာ ဘန္တေ တုမှေ ဟောထ၊ မယံ ဣမေ ဂဟေတွာ တုမှာကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒဿာမာ"တိ ဂဏှန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကုက္ကုဋသူကရေ "သုခံ ဇီဝန္တူ"တိ အရညေ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဣမံ တဠာကံ, ဣမံ ခေတ္တံ, ဣမံ ဝတ္ထုံ ဝိဟာရဿ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပိတုံ န လဗ္ဘတိ။

၆၄။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ဒူတေန ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိစီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျ "ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဟီ"တိ၊ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ "ဣဒံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ စီဝရစေတာပန္န"န္တိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ သော ဒူတော ဧဝမဿ ဝစနီယော "န ခေါ မယံ အာဝုသော စီဝရစေတာပန္နံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ စီဝရဉ္စ ခေါ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ ကာလေန ကပ္ပိယ"န္တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဧဝံ ဝဒေယျ "အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော"တိ၊ စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခုနာ ဝေယျာဝစ္စကရော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ "ဧသော ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော"တိ။ န ဝတ္တဗ္ဗော "တဿ ဒေဟီ"တိ ဝါ "သော ဝါ နိက္ခိပိဿတိ၊ သော ဝါ ပရိဝတ္တေဿတိ၊ သော ဝါ စေတာပေဿတီ"တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဝေယျာဝစ္စကရံ သညာပေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ "ယံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဝေယျာဝစ္စကရံ နိဒ္ဒိသိ၊ အာဏတ္တော သော မယာ၊ ဥပသင်္ကမတု အာယသ္မာ ကာလေန၊ စီဝရေန တံ အစ္ဆာဒေဿတီ"တိ။ စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခုနာ ဝေယျာဝစ္စကရော ဥပသင်္ကမိတွာ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒေတဗ္ဗော

sāretabbo “attho me āvuso cīvarenā”ti. Na vattabbo “dehi me cīvaraṁ, āhara me cīvaraṁ, parivattehi me cīvaraṁ, cetāpehi me cīvaran”ti. Sace dvattikkhattuṁ codayamāno sārayamāno taṁ cīvaraṁ abhinipphādeti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce abhinipphādeti, tattha gantvā catukkhattuṁ pañcakkhattuṁ chakkhattuparamaṁ tuṇhībhūtena uddissa ṭhātabbaṁ, na āsane nisīditabbaṁ, na āmisaṁ paṭiggahetabbaṁ, na dhammo bhāsitabbo. “Kiṁ kāraṇā āgatosī”ti pucchiyamānena “jānāhi āvuso”ti ettakameva vattabbaṁ.

Sace āsane vā nisīdati, āmisaṁ vā paṭiggaṇhāti, dhammaṁ vā bhāsati, ṭhānaṁ bhañjati. Sace catukkhattuṁ codeti, catukkhattuṁ ṭhātabbaṁ. Pañcakkhattuṁ codeti, dvikkhattuṁ ṭhātabbaṁ. Chakkhattuṁ codeti, na ṭhātabbaṁ. Ekāya hi codanāya ṭhānadvayaṁ bhañjati. Yathā chakkhattuṁ codetvā na ṭhātabbaṁ, evaṁ dvādasakkhattuṁ ṭhatvā na codetabbaṁ. Tasmā sace codetiyeva na tiṭṭhati, cha codanā labbhanti. Sace tiṭṭhatiyeva na codeti, dvādasa ṭhānāni labbhanti. Sace codetipi tiṭṭhatipi, ekāya codanāya dve ṭhānāni hāpetabbāni. Tattha yo ekadivasameva punappunaṁ gantvā chakkattuṁ codeti, sakiṁyeva vā gantvā “attho me āvuso cīvarenā”ti chakkhattuṁ vadati, tattha ekadivasameva punappunaṁ gantvā dvādasakkhattuṁ tiṭṭhati, sakimeva vā gantvā tatra tatra ṭhāne tiṭṭhati, sopi sabbacodanāyo sabbaṭṭhānāni ca bhañjati, ko pana vādo nānādivasesu. Tato ce uttari vāyamamāno taṁ cīvaraṁ abhinipphādeti, payoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. No ce sakkoti taṁ abhinipphādetuṁ, yato rājato rājamahāmattato vā assa bhikkhuno taṁ cīvaracetāpannaṁ ānītaṁ, tassa santikaṁ sāmaṁ vā gantabbaṁ, dūto vā pāhetabbo “yaṁ kho tumhe āyasmanto bhikkhuṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ pahiṇittha, na taṁ tassa bhikkhuno kiñci atthaṁ anubhoti, yuñjantāyasmanto sakaṁ, mā tumhākaṁ santakaṁ vinassatū”ti. Ayaṁ tattha sāmīci. Yo pana neva sāmaṁ gacchati, na dūtaṁ pāheti, vattabhede dukkaṭaṁ āpajjati.

65. Kiṁ pana[1] sabbakappiyakārakesu evaṁ paṭipajjitabbanti? Na paṭipajjitabbaṁ. Ayañhi kappiyakārako nāma saṅkhepato duvidho niddiṭṭho aniddiṭṭho ca. Tattha niddiṭṭho duvidho bhikkhunā niddiṭṭho dūtena niddiṭṭhoti. Aniddiṭṭhopi

1. Vi-Ṭṭha 2. 254 piṭṭhādīsu.

သာရေတဗ္ဗော “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ”တိ။ န ဝတ္တဗ္ဗော “ဒေဟိ မေ စီဝရံ၊ အာဟရ မေ စီဝရံ၊ ပရိဝတ္တေဟိ မေ စီဝရံ၊ စေတာပေဟိ မေ စီဝရ”န္တိ။ သစေ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော သာရယမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ၊ တတ္ထ ဂန္တွာ စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတေန ဥဒ္ဒိဿ ဌာတဗ္ဗံ၊ န အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။ “ကိံ ကာရဏာ အာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိယမာနေန “ဇာနာဟိ အာဝုသော”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သစေ အာသနေ ဝါ နိသီဒတိ၊ အာမိသံ ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဓမ္မံ ဝါ ဘာသတိ၊ ဌာနံ ဘဉ္ဇတိ။ သစေ စတုက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ စတုက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ။ ပဉ္စက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ ဒွိက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ။ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ န ဌာတဗ္ဗံ။ ဧကာယ ဟိ စောဒနာယ ဌာနဒွယံ ဘဉ္ဇတိ။ ယထာ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ န ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဒွါဒသက္ခတ္တုံ ဌတွာ န စောဒေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ သစေ စောဒေတိယေဝ န တိဋ္ဌတိ၊ ဆ စောဒနာ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ တိဋ္ဌတိယေဝ န စောဒေတိ၊ ဒွါဒသ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ စောဒေတိပိ တိဋ္ဌတိပိ၊ ဧကာယ စောဒနာယ ဒွေ ဌာနာနိ ဟာပေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ယော ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ”တိ ဆက္ခတ္တုံ ဝဒတိ၊ တတ္ထ ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဒွါဒသက္ခတ္တုံ တိဋ္ဌတိ၊ သကိမေဝ ဝါ ဂန္တွာ တတြ တတြ ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သောပိ သဗ္ဗစောဒနာယော သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ စ ဘဉ္ဇတိ၊ ကော ပန ဝါဒော နာနာဒိဝသေသု။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝါယမမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ၊ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ နော စေ သက္ကောတိ တံ အဘိနိပ္ဖာဒေတုံ၊ ယတော ရာဇတော ရာဇမဟာမတ္တတော ဝါ အဿ ဘိက္ခုနော တံ စီဝရစေတာပန္နံ အာနီတံ၊ တဿ သန္တိကံ သာမံ ဝါ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဒူတော ဝါ ပါဟေတဗ္ဗော “ယံ ခေါ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏိတ္ထ၊ န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတိ၊ ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကံ၊ မာ တုမှာကံ သန္တကံ ဝိနဿတူ”တိ။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။ ယော ပန နေဝ သာမံ ဂစ္ဆတိ၊ န ဒူတံ ပါဟေတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

၆၅။ ကိံ ပန[1] သဗ္ဗကပ္ပိယကာရကေသု ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ? န ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ ကပ္ပိယကာရကော နာမ သင်္ခေပတော ဒုဝိဓော နိဒ္ဒိဋ္ဌော အနိဒ္ဒိဋ္ဌော စ။ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒုဝိဓော ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ။ အနိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၅၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

duvidho mukhavevaṭikakappiyakārako parammukhakappiyakārakoti. Tesu bhikkhunā niddiṭṭho sammukhāsammukhavasena catubbidho hoti, tathā dūtena niddiṭṭhopi. Kathaṁ? Idhekacco bhikkhussa cīvaratthāya dūtena akappiyavatthuṁ pahiṇati, dūto taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā “idaṁ bhante itthannāmena tumhākaṁ cīvaratthāya pahitaṁ, gaṇhatha nan”ti vadati, bhikkhu “nayidaṁ kappatī”ti paṭikkhipati, dūto “atthi pana te bhante veyyāvaccakaro”ti pucchati, puññatthikehi ca upāsakehi “bhikkhūnaṁ veyyāvaccaṁ karothā”ti āṇattā vā, bhikkhūnaṁ vā sandiṭṭhasambhattā keci veyyāvaccakarā honti, tesaṁ aññataro tasmiṁ khaṇe bhikkhussa santike nisinno hoti, bhikkhu taṁ niddisati “ayaṁ bhikkhūnaṁ veyyāvaccakaro”ti, dūto tassa hatthe akappiyavatthuṁ datvā “therassa cīvaraṁ kiṇitvā dehī”ti gacchati, ayaṁ bhikkhunā sammukhāniddiṭṭho.

No ce bhikkhussa santike nisinno hoti, apica kho bhikkhu niddisati “asukasmiṁ nāma gāme itthannāmo bhikkhūnaṁ veyyāvaccakaro”ti, so gantvā tassa hatthe akappiyavatthuṁ datvā “therassa cīvaraṁ kiṇitvā dadeyyāsī”ti āgantvā bhikkhussa ārocetvā gacchati, ayameko bhikkhunā asammukhāniddiṭṭho.

Na heva kho so dūto attanā āgantvā āroceti, apica kho aññaṁ pahiṇati “dinnaṁ mayā bhante tassa hatthe cīvaracetāpannaṁ, tumhe cīvaraṁ gaṇheyyāthā”ti, ayaṁ dutiyo bhikkhunā asammukhāniddiṭṭho.

Na heva kho aññaṁ pahiṇati, apica gacchantova bhikkhuṁ vadati “ahaṁ tassa hatthe cīvaracetāpannaṁ dassāmi, tumhe cīvaraṁ gaṇheyyāthā”ti, ayaṁ tatiyo bhikkhunā asammukhāniddiṭṭhoti evaṁ eko sammukhāniddiṭṭho tayo asammukhāniddiṭṭhāti ime cattāro bhikkhunā niddiṭṭhaveyyāvaccakarā nāma. Etesu idha vuttanayeneva paṭipajjitabbaṁ.

Aparo bhikkhu purimanayeneva dūtena pucchito natthitāya vā avicāretukāmatāya vā “natthamhākaṁ kappiyakārako”ti vadati, tasmiṁ khaṇe koci manusso āgacchati, dūto tassa hatthe akappiyavatthuṁ datvā “imassa hatthato cīvaraṁ gaṇheyyāthā”ti vatvā gacchati, ayaṁ dūtena sammukhāniddiṭṭhoti evaṁ eko sammukhāniddiṭṭho.

ဒုဝိဓော မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကောတိ။ တေသု ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော သမ္မုခါသမ္မုခဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ၊ တထာ ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခုဿ စီဝရတ္ထာယ ဒူတေန အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ပဟိဏာတိ၊ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣဒံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမေန တုမှာကံ စီဝရတ္ထာယ ပဟိတံ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဝဒတိ၊ ဘိက္ခု “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒူတော “အတ္ထိ ပန တေ ဘန္တေ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ ပုစ္ဆတိ၊ ပုညတ္ထိကေဟိ စ ဥပါသကေဟိ “ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထာ”တိ အာဏတ္တာ ဝါ, ဘိက္ခူနံ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ကေစိ ဝေယျာဝစ္စကရာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အညတရော တသ္မိံ ခဏေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ၊ ဘိက္ခု တံ နိဒ္ဒိသတိ “အယံ ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ၊ ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ”တိ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဘိက္ခုနာ သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

နော စေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ဘိက္ခု နိဒ္ဒိသတိ “အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ၊ သော ဂန္တွာ တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒဒေယျာသီ”တိ အာဂန္တွာ ဘိက္ခုဿ အာရောစေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယမေကော ဘိက္ခုနာ အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ သော ဒူတော အတ္တနာ အာဂန္တွာ အာရောစေတိ၊ အပိစ ခေါ အညံ ပဟိဏာတိ “ဒိန္နံ မယာ ဘန္တေ တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ၊ တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ၊ အယံ ဒုတိယော ဘိက္ခုနာ အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ အညံ ပဟိဏာတိ၊ အပိစ ဂစ္ဆန္တောဝ ဘိက္ခုံ ဝဒတိ “အဟံ တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ၊ တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ၊ အယံ တတိယော ဘိက္ခုနာ အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော နတ္ထိတာယ ဝါ အဝိစာရေတုကာမတာယ ဝါ “နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော”တိ ဝဒတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ကောစိ မနုဿော အာဂစ္ဆတိ၊ ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ဣမဿ ဟတ္ထတော စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒူတေန သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

Aparo dūto gāmaṁ pavisitvā attanā abhirucitassa kassaci hatthe akappiyavatthuṁ datvā purimanayeneva āgantvā vā āroceti, aññaṁ vā pahiṇati “ahaṁ asukassa nāma hatthe cīvaracetāpannaṁ dassāmi, tumhe cīvaraṁ gaṇheyyāthā”ti vatvā vā gacchati, ayaṁ tatiyo dūtena asammukhāniddiṭṭhoti evaṁ eko sammukhāniddiṭṭho tayo asammukhāniddiṭṭhāti ime cattāro dūtena niddiṭṭhaveyyāvaccakarā nāma. Etesu Meṇḍakasikkhāpade vuttanayeneva paṭipajjitabbaṁ. Vuttañhetaṁ—

> “Santi bhikkhave manussā saddhā pasannā, te kappiyakārakānaṁ hatthe hiraññaṁ upanikkhipanti ‘iminā yaṁ ayyassa kappiyaṁ, taṁ dethā’ti. Anujānāmi bhikkhave yaṁ tato kappiyaṁ, taṁ sādituṁ, na tvevāhaṁ bhikkhave ‘kenaci pariyāyena jātarūparajataṁ sāditabbaṁ pariyesitabban’ti vadāmī”ti[1].

Ettha codanāya parimāṇaṁ natthi, mūlaṁ asādiyantena sahassakkhattumpi codanāya vā ṭhānena vā kappiyabhaṇḍaṁ sādituṁ vaṭṭati. No ce deti, aññaṁ kappiyakārakaṁ ṭhapetvāpi āharāpetabbaṁ. Sace icchati, mūlasāmikānampi kathetabbaṁ. No ce icchati, na kathetabbaṁ.

Aparo bhikkhu purimanayeneva dūtena pucchito “natthamhākaṁ kappiyakārako”ti vadati, tadañño samīpe ṭhito sutvā “āhara bho, ahaṁ ayyassa cīvaraṁ cetāpetvā dassāmī”ti vadati. Dūto “handa bho dadeyyāsī”ti tassa hatthe datvā bhikkhussa anārocetvāva gacchati, ayaṁ mukhavevaṭikakappiyakārako. Aparo bhikkhuno upaṭṭhākassa vā aññassa vā hatthe akappiyavatthuṁ datvā “therassa cīvaraṁ dadeyyāsī”ti ettova pakkamati, ayaṁ parammukhākappiyakārakoti ime dve aniddiṭṭhakappiyakārakā nāma. Etesu aññātaka-appavāritesu viya paṭipajjitabbaṁ. Sace sayameva cīvaraṁ ānetvā dadanti, gahetabbaṁ. No ce, na kiñci vattabbā. Yathā ca dūtassa hatthe cīvaratthāya akappiyavatthumhi pesite vinicchayo vutto, evaṁ piṇḍapātādīnampi atthāya pesite sayaṁ āgantvā dīyamāne[2] ca vinicchayo veditabbo.

---

1. Vi 3. 342 piṭṭhe.
2. Sayaṁ gantvā codiyamāne (Sī)

အပရော ဒူတော ဂါမံ ပဝိသိတွာ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ကဿစိ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ ပုရိမနယေနေဝ အာဂန္တွာ ဝါ အာရောစေတိ၊ အညံ ဝါ ပဟိဏာတိ “အဟံ အသုကဿ နာမ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ၊ တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ တတိယော ဒူတေန အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု မေဏ္ဍကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

> “သန္တိ ဘိက္ခဝေ မနုဿာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ၊ တေ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ ဟိရညံ ဥပနိက္ခိပန္တိ ‘ဣမိနာ ယံ အယျဿ ကပ္ပိယံ၊ တံ ဒေထာ’တိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ တတော ကပ္ပိယံ၊ တံ သာဒိတုံ၊ န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ ‘ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗ’န္တိ ဝဒါမီ”တိ[၁]။

ဧတ္ထ စောဒနာယ ပရိမာဏံ နတ္ထိ၊ မူလံ အသာဒိယန္တေန သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ စောဒနာယ ဝါ ဌာနေန ဝါ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နော စေ ဒေတိ၊ အညံ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတွာပိ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ မူလသာမိကာနမ္ပိ ကထေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဣစ္ဆတိ၊ န ကထေတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော “နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော”တိ ဝဒတိ၊ တဒညော သမီပေ ဌိတော သုတွာ “အာဟရ ဘော, အဟံ အယျဿ စီဝရံ စေတာပေတွာ ဒဿာမီ”တိ ဝဒတိ။ ဒူတော “ဟန္ဒ ဘော ဒဒေယျာသီ”တိ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဘိက္ခုဿ အနာရောစေတွာဝ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော။ အပရော ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌာကဿ ဝါ အညဿ ဝါ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ဒဒေယျာသီ”တိ ဧတ္တောဝ ပက္ကမတိ၊ အယံ ပရမ္မုခါကပ္ပိယကာရကောတိ ဣမေ ဒွေ အနိဒ္ဒိဋ္ဌကပ္ပိယကာရကာ နာမ။ ဧတေသု အညာတကအပ္ပဝါရိတေသု ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ သယမေဝ စီဝရံ အာနေတွာ ဒဒန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ယထာ စ ဒူတဿ ဟတ္ထေ စီဝရတ္ထာယ အကပ္ပိယဝတ္ထုမှိ ပေသိတေ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော၊ ဧဝံ ပိဏ္ဍပါတာဒီနမ္ပိ အတ္ထာယ ပေသိတေ သယံ အာဂန္တွာ ဒီယမာနေ[၂] စ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၃၄၂-ပိဋ္ဌေ။
၂-သယံ ဂန္တွာ စောဒိယမာနေ (သီ)

66. Upanikkhittasādiyane pana ayaṁ vinicchayo[1]—kiñci akappiyavatthuṁ pādamūle ṭhapetvā "idaṁ ayyassa hotū"ti vutte sacepi cittena sādiyati, gaṇhitukāmo hoti, kāyena vā vācāya vā "nayidaṁ kappatī"ti paṭikkhipati, anāpatti. Kāyavācāhi vā appaṭikkhipitvāpi suddhacitto hutvā "nayidaṁ amhākaṁ kappatī"ti na sādiyati, anāpattiyeva. Tīsu dvāresu hi yena kenaci paṭikkhittaṁ paṭikkhittameva hoti. Sace pana kāyavācāhi appaṭikkhipitvā cittena adhivāseti, kāyavācāhi kattabbassa paṭikkhepassa akaraṇato akiriyasamuṭṭhānaṁ kāyadvāre ca vacīdvāre ca āpattiṁ āpajjati, manodvāre pana āpatti nāma natthi.

Eko sataṁ vā sahassaṁ vā pādamūle ṭhapeti "tuyhidaṁ hotū"ti, bhikkhu "nayidaṁ kappatī"ti paṭikkhipati, upāsako "pariccattaṁ mayā tumhākan"ti gato, añño tattha āgantvā pucchati "kiṁ bhante idan"ti, yaṁ tena ca attanā ca vuttaṁ, taṁ ācikkhitabbaṁ. So ce vadati "gopayissāmahaṁ bhante, guttaṭṭhānaṁ dassethā"ti, sattabhūmikampi pāsādaṁ abhiruhitvā "idaṁ guttaṭṭhānan"ti ācikkhitabbaṁ, "idha nikkhipāhī"ti na vattabbaṁ. Ettāvatā kappiyañca akappiyañca nissāya ṭhitaṁ hoti, dvāraṁ pidahitvā rakkhantena vasitabbaṁ. Sace kiñci vikkāyikabhaṇḍaṁ pattaṁ vā cīvaraṁ vā gahetvā āgacchati, "idaṁ gahessatha bhante"ti vutte "upāsaka atthi amhākaṁ iminā attho, vatthu ca evarūpaṁ nāma saṁvijjati, kappiyakārako natthī"ti vattabbaṁ. Sace so vadati "ahaṁ kappiyakārako bhavissāmi, dvāraṁ vivaritvā dethā"ti, dvāraṁ vivaritvā "imasmiṁ okāse ṭhapitan"ti vattabbaṁ, "idaṁ gaṇhā"ti na vattabbaṁ. Evampi kappiyañca akappiyañca nissāya ṭhitameva hoti. So ce taṁ gahetvā tassa kappiyabhaṇḍaṁ deti, vaṭṭati. Sace adhikaṁ gaṇhāti, "na mayaṁ tava bhaṇḍaṁ gaṇhāma, nikkhamāhī"ti vattabbo.

67. Yena pana jātarūpādicatubbidhaṁ nissaggiyavatthu paṭiggahitaṁ, tena kiṁ kātabbanti? Saṁghamajjhe nissajjitabbaṁ. Kathaṁ? Tena bhikkhunā[2] saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante

1. Vi-Ṭṭha-2. 270 piṭṭhādīsu. 2. Vi 1. 346 piṭṭhe.

၆၆။ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ ပန အယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]— ကိဉ္စိ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဣဒံ အယျဿ ဟောတူ”တိ ဝုတ္တေ သစေပိ စိတ္တေန သာဒိယတိ၊ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ၊ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ အနာပတ္တိ။ ကာယဝါစာဟိ ဝါ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာပိ သုဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ “နယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတီ”တိ န သာဒိယတိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ တီသု ဒွါရေသု ဟိ ယေန ကေနစိ ပဋိက္ခိတ္တံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ကာယဝါစာဟိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေန အဓိဝါသေတိ၊ ကာယဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗဿ ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ ကာယဒွါရေ စ ဝစီဒွါရေ စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ မနောဒွါရေ ပန အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။

ဧကော သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ ပါဒမူလေ ဌပေတိ “တုယှိဒံ ဟောတူ”တိ၊ ဘိက္ခု “နယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဥပါသကော “ပရိစ္စတ္တံ မယာ တုမှာက”န္တိ ဂတော၊ အညော တတ္ထ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆတိ “ကိံ ဘန္တေ ဣဒ”န္တိ၊ ယံ တေန စ အတ္တနာ စ ဝုတ္တံ၊ တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သော စေ ဝဒတိ “ဂေါပယိဿာမဟံ ဘန္တေ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ဒဿေထာ”တိ၊ သတ္တဘူမိကမ္ပိ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ “ဣဒံ ဂုတ္တဋ္ဌာန”န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ “ဣဓ နိက္ခိပါဟီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ရက္ခန္တေန ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ကိဉ္စိ ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ “ဣဒံ ဂဟေဿထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါသက အတ္ထိ အမှာကံ ဣမိနာ အတ္ထော၊ ဝတ္ထု စ ဧဝရူပံ နာမ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ဝဒတိ “အဟံ ကပ္ပိယကာရကော ဘဝိဿာမိ၊ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဒေထာ”တိ၊ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ “ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “ဣဒံ ဂဏှာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတမေဝ ဟောတိ။ သော စေ တံ ဂဟေတွာ တဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အဓိကံ ဂဏှာတိ၊ “န မယံ တဝ ဘဏ္ဍံ ဂဏှာမ၊ နိက္ခမာဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

၆၇။ ယေန ပန ဇာတရူပါဒိစတုဗ္ဗိဓံ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တေန ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? သံဃမဇ္ဈေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကထံ? တေန ဘိက္ခုနာ[၂] သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော “အဟံ ဘန္တေ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၇၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၁-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။

rūpiyaṁ paṭiggahesiṁ, idaṁ me nissaggiyaṁ, imāhaṁ nissajjāmī”ti nissajjitvā āpatti desetabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena āpatti paṭiggahetabbā. Sace tattha āgacchati ārāmiko vā upāsako vā, so vattabbo “āvuso idaṁ jānāhī”ti. Sace so bhaṇati “iminā kiṁ āharissāmī”ti, na vattabbo “imaṁ vā imaṁ vā āharā”ti, kappiyaṁ ācikkhitabbaṁ sappiṁ vā telaṁ vā madhuṁ vā phāṇitaṁ vā. Ācikkhantena ca “iminā sappiṁ vā telaṁ vā madhuṁ vā phāṇitaṁ vā āharā”ti na vattabbaṁ, “idañcidañca saṁghassa kappiyan”ti ettakameva vattabbaṁ. Sace so tena parivattetvā kappiyaṁ āharati, rūpiyapaṭiggāhakaṁ ṭhapetvā sabbeheva bhājetvā paribhuñjitabbaṁ, rūpiyapaṭiggāhakena bhāgo na gahetabbo.

Aññesaṁ[1] bhikkhūnaṁ vā ārāmikānaṁ vā pattabhāgampi labhitvā paribhuñjituṁ na vaṭṭati, antamaso makkaṭādīhi tato haritvā araññe ṭhapitaṁ vā tesaṁ hatthato gaḷitaṁ vā tiracchānapaṭiggahitampi paṁsukūlampi na vaṭṭatiyeva. Tato āhaṭena phāṇitena senāsanadhūpanampi na vaṭṭati. Sappinā vā telena vā padīpaṁ katvā dīpāloke nipajjituṁ, kasiṇaparikammaṁ kātuṁ, potthakampi vācetuṁ na vaṭṭati. Telamadhuphāṇitehi pana sarīre vaṇaṁ makkhetuṁ na vaṭṭatiyeva. Tena vatthunā mañcapīṭhādīni vā gaṇhanti, uposathāgāraṁ vā bhojanasālaṁ vā karonti, paribhuñjituṁ na vaṭṭati. Chāyāpi gehaparicchedena ṭhitāva na vaṭṭati, paricchedātikkantā āgantukattā vaṭṭati. Taṁ vatthuṁ vissajjetvā katena maggenapi setunāpi nāvāyapi uḷumpenāpi gantuṁ na vaṭṭati. Tena vatthunā khaṇāpitāya pokkharaṇiyā ubbhidodakaṁ[2] pātuṁ vā paribhuñjituṁ vā na vaṭṭati. Anto udake pana asati aññaṁ āgantukaṁ udakaṁ vā vassodakaṁ vā paviṭṭhaṁ vaṭṭati. Kītāya yena saddhiṁ kītā, taṁ āgantukampi na vaṭṭati. Taṁ vatthuṁ upanikkhepaṁ ṭhapetvā saṁgho paccaye paribhuñjati, tepi paccayā tassa na vaṭṭanti. Ārāmo gahito hoti, sopi paribhuñjituṁ na vaṭṭati. Yadi bhūmipi bījampi akappiyaṁ, neva bhūmiṁ, na phalaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sace bhūmiṁyeva kiṇitvā aññāni bījāni ropitāni, phalaṁ vaṭṭati. Atha bījāni kiṇitvā kappiyabhūmiyaṁ ropitāni, phalaṁ na vaṭṭati, bhūmiyaṁ nisīdituṁ vā nipajjituṁ vā vaṭṭati.

1. Vi-Ṭṭha 2. 271 piṭṭhe. 2. Ubbhitodakaṁ (Sī)

ရူပိယံ ပဋိဂ္ဂဟေသိံ၊ ဣဒံ မေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ နိဿဇ္ဇာမီ”တိ နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ တတ္ထ အာဂစ္ဆတိ အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော “အာဝုသော ဣဒံ ဇာနာဟီ”တိ။ သစေ သော ဘဏတိ “ဣမိနာ ကိံ အာဟရိဿာမီ”တိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗော “ဣမံ ဝါ ဣမံ ဝါ အာဟရာ”တိ၊ ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ သပ္ပိံ ဝါ တေလံ ဝါ မဓုံ ဝါ ဖာဏိတံ ဝါ။ အာစိက္ခန္တေန စ “ဣမိနာ သပ္ပိံ ဝါ တေလံ ဝါ မဓုံ ဝါ ဖာဏိတံ ဝါ အာဟရာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ သံဃဿ ကပ္ပိယ”န္တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သော တေန ပရိဝတ္တေတွာ ကပ္ပိယံ အာဟရတိ၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေဟေဝ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကေန ဘာဂေါ န ဂဟေတဗ္ဗော။

အညေသံ[1] ဘိက္ခူနံ ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ ပတ္တဘာဂမ္ပိ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တမသော မက္ကဋာဒီဟိ တတော ဟရိတွာ အရညေ ဌပိတံ ဝါ တေသံ ဟတ္ထတော ဂဠိတံ ဝါ တိရစ္ဆာနပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ပံသုကူလမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တတော အာဟဋေန ဖာဏိတေန သေနာသနဓူပနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ သပ္ပိနာ ဝါ တေလေန ဝါ ပဒီပံ ကတွာ ဒီပါလောကေ နိပဇ္ဇိတုံ, ကသိဏပရိကမ္မံ ကာတုံ, ပေါတ္ထကမ္ပိ ဝါစေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေလမဓုဖာဏိတေဟိ ပန သရီရေ ဝဏံ မက္ခေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တေန ဝတ္ထုနာ မဉ္စပီဌာဒီနိ ဝါ ဂဏှန္တိ၊ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ ကရောန္တိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆာယာပိ ဂေဟပရိစ္ဆေဒေန ဌိတာဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကန္တာ အာဂန္တုကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဝတ္ထုံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကတေန မဂ္ဂေနပိ သေတုနာပိ နာဝါယပိ ဥဠုမ္ပေနာပိ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ဝတ္ထုနာ ခဏာပိတာယ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဗ္ဘိဒေါဒကံ[2] ပါတုံ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ အန္တော ဥဒကေ ပန အသတိ အညံ အာဂန္တုကံ ဥဒကံ ဝါ ဝဿောဒကံ ဝါ ပဝိဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ။ ကီတာယ ယေန သဒ္ဓိံ ကီတာ၊ တံ အာဂန္တုကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဝတ္ထုံ ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ သံဃော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တေပိ ပစ္စယာ တဿ န ဝဋ္ဋန္တိ။ အာရာမော ဂဟိတော ဟောတိ၊ သောပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ဘူမိပိ ဗီဇမ္ပိ အကပ္ပိယံ၊ နေဝ ဘူမိံ, န ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဘူမိံယေဝ ကိဏိတွာ အညာနိ ဗီဇာနိ ရောပိတာနိ၊ ဖလံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဗီဇာနိ ကိဏိတွာ ကပ္ပိယဘူမိယံ ရောပိတာနိ၊ ဖလံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိယံ နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၇၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥဗ္ဘိတောဒကံ (သီ)

Sace pana tattha āgato kappiyakārako taṁ parivattetvā saṁghassa kappiyaṁ sappitelādiṁ āharituṁ na jānāti, so vattabbo “āvuso imaṁ chaḍḍehī”ti. Sace so chaḍḍeti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce chaḍḍeti, pañcahaṅgehi samannāgato bhikkhu rūpiyachaḍḍako sammannitabbo yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, chaḍḍitāchaḍḍitañca jāneyya. Evañca pana sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena Saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ rūpiyachaḍḍakaṁ sammanneyya, esā ñatti. . Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ rūpiyachaḍḍakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno rūpiyachaḍḍakassa sammuti, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya. . Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu rūpiyachaḍḍako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti[1].

68. Tena sammatena[2] bhikkhunā nimittaṁ akatvā akkhīni nimīletvā nadiyā vā papāte vā vanagahane vā gūthaṁ viya anapekkhena patitokāsaṁ asamannārahantena chaḍḍetabbaṁ. Sace nimittaṁ katvā pāteti, dukkaṭaṁ āpajjati. Evaṁ jigucchitabbepi rūpiye Bhagavā pariyāyena bhikkhūnaṁ paribhogaṁ ācikkhi. Rūpiyapaṭiggāhakassa pana kenaci pariyāyena tato uppannapaccayaparibhogo na vaṭṭati. Yathā cāyaṁ etassa na vaṭṭati, evaṁ asantasambhāvanāya vā kuladūsakakammena vā kuhanādīhi vā uppannapaccayā neva tassa, na aññassa vaṭṭanti, dhammena samena uppannāpi apaccavekkhitvā paribhuñjituṁ na vaṭṭanti. Cattāro hi paribhogā—theyyaparibhogo iṇaparibhogo dāyajjaparibhogo sāmiparibhogoti. Tattha saṁghamajjhepi nisīditvā paribhuñjantassa dussīlassa paribhogo **theyyaparibhogo** nāma. Sīlavato apaccavekkhitaparibhogo **iṇaparibhogo** nāma. Tasmā cīvaraṁ paribhoge paribhoge paccavekkhitabbaṁ, piṇḍapāto ālope

1. Vi 1. 346 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 272 piṭṭhādīsu.

သစေ ပန တတ္ထ အာဂတော ကပ္ပိယကာရကော တံ ပရိဝတ္တေတွာ သံဃဿ ကပ္ပိယံ သပ္ပိတေလာဒိံ အာဟရိတုံ န ဇာနာတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော “အာဝုသော ဣမံ ဆဍ္ဍေဟီ”တိ။ သစေ သော ဆဍ္ဍေတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဆဍ္ဍေတိ၊ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ရူပိယဆဍ္ဍကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဆဍ္ဍိတာဆဍ္ဍိတဉ္စ ဇာနေယျ။ ဧဝဉ္စ ပန သမ္မန္နိတဗ္ဗော၊ ပဌမံ ဘိက္ခု ယာစိတဗ္ဗော၊ ယာစိတွာ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ ရူပိယဆဍ္ဍကံ သမ္မန္နေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။ ။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ ရူပိယဆဍ္ဍကံ သမ္မန္နတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ရူပိယဆဍ္ဍကဿ သမ္မုတိ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။ ။ သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ရူပိယဆဍ္ဍကော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[1]။

၆၈။ တေန သမ္မတေန[2] ဘိက္ခုနာ နိမိတ္တံ အကတွာ အက္ခီနိ နိမီလေတွာ နဒိယာ ဝါ ပပါတေ ဝါ ဝနဂဟနေ ဝါ ဂူထံ ဝိယ အနပေက္ခေန ပတိတောကာသံ အသမန္နာရဟန္တေန ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။ သစေ နိမိတ္တံ ကတွာ ပါတေတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗေပိ ရူပိယေ ဘဂဝါ ပရိယာယေန ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂံ အာစိက္ခိ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ ပန ကေနစိ ပရိယာယေန တတော ဥပ္ပန္နပစ္စယပရိဘောဂေါ န ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ စာယံ ဧတဿ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ ဝါ ကုလဒူသကကမ္မေန ဝါ ကုဟနာဒီဟိ ဝါ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ နေဝ တဿ, န အညဿ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နာပိ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ စတ္တာရော ဟိ ပရိဘောဂါ— ထေယျပရိဘောဂေါ ဣဏပရိဘောဂေါ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ သာမိပရိဘောဂေါတိ။ တတ္ထ သံဃမဇ္ဈေပိ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ **ထေယျပရိဘောဂေါ** နာမ။ သီလဝတော အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ **ဣဏပရိဘောဂေါ** နာမ။ တသ္မာ စီဝရံ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပိဏ္ဍပါတော အာလောပေ

၁-ဝိ ၁-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၇၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ālope, tathā asakkontena purebhattapacchābhattapurimayāmamajjhimayāmapacchimayā-mesu. Sacassa apaccavekkhato aruṇo uggacchati, iṇaparibhogaṭṭhāne tiṭṭhati. Senāsanampi paribhoge paribhoge paccavekkhitabbaṁ. Bhesajjassa paṭiggahaṇepi paribhogepi satipaccayatā vaṭṭati, evaṁ santepi paṭiggahaṇe satiṁ katvā paribhoge akarontasseva āpatti, paṭiggahaṇe pana satiṁ akatvā paribhoge karontassa anāpatti. Catubbidhā hi suddhi—desanāsuddhi saṁvarasuddhi pariyeṭṭhisuddhi paccavekkhaṇasuddhīti.

Tattha **desanāsuddhi** nāma pātimokkhasaṁvarasīlaṁ. Tañhi desanāya sujjhanato "desanāsuddhi"ti vuccati. **Saṁvarasuddhi** nāma indriyasaṁvarasīlaṁ. Tañhi "na punevaṁ karissāmī"ti cittādhiṭṭhānasaṁvareneva sujjhanato "saṁvarasuddhī"ti vuccati. **Pariyeṭṭhisuddhi** nāma ājīvapārisuddhisīlaṁ. Tañhi anesanaṁ pahāya dhammena samena paccaye uppādentassa pariyesanāya suddhattā "pariyeṭṭhisuddhi"ti vuccati. **Paccavekkhaṇasuddhi** nāma paccayaparibhogasannissitasīlaṁ. Tañhi "paṭisaṅkhā yoniso cīvaraṁ paṭisevāmī"ti[1] ādinā nayena vuttena paccavekkhaṇena sujjhanato "paccavekkhaṇasuddhī"ti vuccati, tena vuttaṁ "paṭiggahaṇe pana satiṁ akatvā paribhoge karontassa anāpattī"ti.

Sattannaṁ sekkhānaṁ paccayaparibhogo **dāyajjaparibhogo** nāma. Te hi Bhagavato puttā, tasmā pitusantakānaṁ paccayānaṁ dāyādā hutvā te paccaye paribhuñjanti. Kiṁ pana te Bhagavato paccaye paribhuñjanti, gihīnaṁ paccaye paribhuñjantīti? Gīhīhi dinnāpi Bhagavatā anuññātattā Bhagavato santakā honti, tasmā Bhagavato paccaye paribhuñjantīti veditabbaṁ. **Dhammadāyādasutta**[2]**ñ**cettha sādhakaṁ. Khīṇāsavānaṁ paribhogo **sāmiparibhogo** nāma. Te hi taṇhāya dāsabyaṁ atītattā sāmino hutvā paribhuñjanti. Iti imesu paribhogesu sāmiparibhogo ca dāyajjaparibhogo ca sabbesampi vaṭṭati, iṇaparibhogo na vaṭṭati, theyyaparibhoge kathāyeva natthi.

Aparepi cattāro paribhogā—lajjiparibhogo alajjiparibhogo dhammiyaparibhogo adhammiyaparibhogoti. Tattha alajjino lajjinā

---

1. Ma 1. 12; Aṁ 2. 341 piṭṭhesu. 2. Ma 1. 15 piṭṭhe.

အာလောပေ၊ တထာ အသက္ကောန္တေန ပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပုရိမယာမမဇ္ဈိမ-ယာမပစ္ဆိမယာမေသု။ သစဿ အပစ္စဝေက္ခတော အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဣဏပရိ-ဘောဂဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ သေနာသနမ္ပိ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ ဘေသဇ္ဇဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ သတိပစ္စယတာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ သတိံ ကတွာ ပရိဘောဂေ အကရောန္တဿေဝ အာပတ္တိ၊ ပဋိဂ္ဂ-ဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ စတုဗ္ဗိဓာ ဟိ သုဒ္ဓိ—ဒေသနာသုဒ္ဓိ သံဝရသုဒ္ဓိ ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓီတိ။

တတ္ထ **ဒေသနာသုဒ္ဓိ** နာမ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ။ တဉှိ ဒေသနာယ သုဇ္ဈနတော "ဒေသနာသုဒ္ဓီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သံဝရသုဒ္ဓိ** နာမ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ။ တဉှိ "န ပုနေဝံ ကရိဿာမီ"တိ စိတ္တာဓိဋ္ဌာနသံဝရေနေဝ သုဇ္ဈနတော "သံဝရသုဒ္ဓီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ** နာမ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ တဉှိ အနေသနံ ပဟာယ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယေ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ပရိယေသနာယ သုဒ္ဓတ္တာ "ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိ** နာမ ပစ္စယပရိဘောဂ-သန္နိဿိတသီလံ။ တဉှိ "ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝါမီ"တိ[1] အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေန ပစ္စဝေက္ခဏေန သုဇ္ဈနတော "ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တီ"တိ။

သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ ပစ္စယပရိဘောဂေါ **ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ** နာမ။ တေ ဟိ ဘဂဝတော ပုတ္တာ၊ တသ္မာ ပိတုသန္တကာနံ ပစ္စယာနံ ဒါယာဒါ ဟုတွာ တေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂိဟီနံ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ? ဂိဟီဟိ ဒိန္နာပိ ဘဂဝတာ အနုညာတတ္တာ ဘဂဝတော သန္တကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တ**[2]ဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။ ခီဏာသဝါနံ ပရိဘောဂေါ **သာမိပရိ-ဘောဂေါ** နာမ။ တေ ဟိ တဏှာယ ဒါသဗျံ အတီတတ္တာ သာမိနော ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ဣတိ ဣမေသု ပရိဘောဂေသု သာမိပရိဘောဂေါ စ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ စ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဏပရိဘောဂေါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ထေယျပရိဘောဂေ ကထာယေဝ နတ္ထိ။

အပရေပိ စတ္တာရော ပရိဘောဂါ—လဇ္ဇိပရိဘောဂေါ အလဇ္ဇိပရိဘော-ဂေါ ဓမ္မိယပရိဘောဂေါ အဓမ္မိယပရိဘောဂေါတိ။ တတ္ထ အလဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ

၁-မ ၁-၁၂၊ အံ ၂-၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။

saddhiṁ paribhogo vaṭṭati, āpattiyā na kāretabbo. Lajjino alajjinā saddhiṁ yāva na jānāti, tāva vaṭṭati. Ādito paṭṭhāya hi[1] alajjī nāma natthi, tasmā yadāssa alajjibhāvaṁ jānāti, tadā vattabbo "tumhe kāyadvāre vacīdvāre ca vītikkamaṁ karotha, taṁ appatirūpaṁ, mā evamakatthā"ti. Sace anādiyitvā karotiyeva, yadi tena saddhiṁ paribhogaṁ karoti, sopi alajjiyeva hoti. Yopi attano bhārabhūtena alajjinā saddhiṁ paribhogaṁ karoti, sopi nivāretabbo. Sace na oramati, ayampi alajjīyeva hoti. Evaṁ eko alajjī alajjisatampi karoti. Alajjino pana alajjināva saddhiṁ paribhoge āpatti nāma natthi. Lajjino lajjinā saddhiṁ paribhogo dvinnaṁ khattiyakumārānaṁ suvaṇṇapātiyaṁ bhojanasadiso. Dhammiyādhammiyaparibhogo paccayavaseneva veditabbo. Tattha sace puggalopi alajjī, piṇḍapātopi adhammiyo, ubho jegucchā. Puggalo alajjī, piṇḍapāto dhammiyo, puggalaṁ jigucchitvā piṇḍapāto na gahetabbo. **Mahāpaccariyaṁ** pana "dussīlo saṁghato uddesabhattādīni labhitvā saṁghasseva deti, etāni yathādānameva gahitattā vaṭṭantī"ti vuttaṁ. Puggalo lajjī, piṇḍapāto adhammiyo, piṇḍapāto jeguccho na gahetabbo. Puggalo lajjī, piṇḍapātopi dhammiyo, vaṭṭati.

Apare dve paggahā dve ca paribhogā—lajjipaggaho alajjipaggaho, dhammaparibhogo āmisaparibhogoti. Tattha alajjino lajjiṁ paggahetuṁ vaṭṭati, na so āpattiyā kāretabbo. Sace pana lajjī alajjiṁ pagganhāti, anumodanāya ajjhesati, dhammakathāya ajjhesati, kulesu upatthambheti, itaropi "amhākaṁ ācariyo īdiso ca īdiso cā"ti tassa parisati vaṇṇaṁ bhāsati, ayaṁ sāsanaṁ osakkāpeti antaradhāpetīti veditabbo. Dhammaparibhoga-āmisaparibhogesu pana yattha āmisaparibhogo vaṭṭati, dhammaparibhogopi tattha vaṭṭati. Yo pana koṭiyaṁ ṭhito, gantho tassa puggalassa accayena nassissati, taṁ dhammānuggahena uggaṇhituṁ vaṭṭatīti vuttaṁ. Tatridaṁ vatthu—mahābhaye kira ekasseva bhikkhuno mahāniddeso paguṇo ahosi. Atha Catunikāyikatissattherassa upajjhāyo Mahātipiṭakatthero

1. Vā (Sī)

သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ လဇ္ဇိနော အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ယာဝ န ဇာနာတိ၊ တာဝ ဝဋ္ဋတိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဟိ[၁] အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယဒါဿ အလဇ္ဇိဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တဒါ ဝတ္တဗ္ဗော "တုမှေ ကာယဒွါရေ ဝစီဒွါရေ စ ဝီတိက္ကမံ ကရောထ၊ တံ အပ္ပတိရူပံ၊ မာ ဧဝမကတ္ထာ"တိ။ သစေ အနာဒိယိတွာ ကရောတိယေဝ၊ ယဒိ တေန သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ၊ သောပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ယောပိ အတ္တနော ဘာရဘူတေန အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ၊ သောပိ နိဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ န ဩရမတိ၊ အယမ္ပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ဧကော အလဇ္ဇီ အလဇ္ဇိသတမ္ပိ ကရောတိ။ အလဇ္ဇိနော ပန အလဇ္ဇိနာဝ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ လဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေါ ဒွိန္နံ ခတ္တိယကုမာရာနံ သုဝဏ္ဏပါတိယံ ဘောဇနသဒိသော။ ဓမ္မိယာဓမ္မိယပရိဘောဂေါ ပစ္စယဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သစေ ပုဂ္ဂလောပိ အလဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတောပိ အဓမ္မိယော၊ ဥဘော ဇေဂုစ္ဆာ။ ပုဂ္ဂလော အလဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတော ဓမ္မိယော၊ ပုဂ္ဂလံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ ပိဏ္ဍပါတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဒုဿီလော သံဃတော ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ လဘိတွာ သံဃဿေဝ ဒေတိ၊ ဧတာနိ ယထာဒါနမေဝ ဂဟိတတ္တာ ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတော အဓမ္မိယော၊ ပိဏ္ဍပါတော ဇေဂုစ္ဆော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ၊ ပိဏ္ဍပါတောပိ ဓမ္မိယော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အပရေ ဒွေ ပဂ္ဂဟာ ဒွေ စ ပရိဘောဂါ—လဇ္ဇိပဂ္ဂဟော အလဇ္ဇိပဂ္ဂဟော၊ ဓမ္မပရိဘောဂေါ အာမိသပရိဘောဂေါတိ။ တတ္ထ အလဇ္ဇိနော လဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ န သော အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အနုမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ဓမ္မကထာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ကုလေသု ဥပတ္ထမ္ဘေတိ၊ ဣတရောပိ "အမှာကံ အာစရိယော ဤဒိသော စ ဤဒိသော စာ"တိ တဿ ပရိသတိ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အယံ သာသနံ ဩသက္ကာပေတိ အန္တရဓာပေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဓမ္မပရိဘောဂအာမိသပရိဘောဂေသု ပန ယတ္ထ အာမိသပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတိ၊ ဓမ္မပရိဘောဂေါပိ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ကောဋိယံ ဌိတော၊ ဂန္ထော တဿ ပုဂ္ဂလဿ အစ္စယေန နဿိဿတိ၊ တံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—မဟာဘယေ ကိရ ဧကဿေဝ ဘိက္ခုနော မဟာနိဒ္ဒေသော ပဂုဏော အဟောသိ။ အထ စတုနိကာယိကတိဿတ္ထေရဿ ဥပဇ္ဈာယော မဟာတိပိဋကတ္ထေရော

၁-ဝါ (သီ)

nāma Mahārakkhitattheraṁ āha “āvuso Mahārakkhita etassa santike Mahāniddesaṁ gaṇhāhī”ti. Pāpo kirāyaṁ bhante, na gaṇhāmīti. Gaṇhāvuso, ahaṁ te santike nisīdissāmīti. “Sādhu bhante, tumhesu nisinnesu gaṇhissāmī”ti paṭṭhapetvā rattindivaṁ nirantaraṁ pariyāpuṇanto osānadivase heṭṭhāmañce itthiṁ disvā “bhante sutaṁyeva me pubbe, sacāhaṁ evaṁ jāneyyaṁ, na īdisassa santike dhammaṁ pariyāpuṇeyyan”ti āha. Tassa pana santike bahū mahātherā uggaṇhitvā Mahāniddesaṁ patiṭṭhāpesunti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Rūpiyādipaṭiggahaṇavinicchayakathā samattā.

---

13. Dānalakkhaṇādivinicchayakathā

69. **Dānavissāsaggāhehi lābhassa pariṇāmanan**ti ettha tāva **dānan**ti attano santakassa cīvarādiparikkhārassa saddhivihārikādīsu yassa kassaci dānaṁ. Tatridaṁ dānalakkhaṇaṁ—“idaṁ tuyhaṁ demi dadāmi dajjāmi oṇojemi pariccajāmi vissajjāmī”ti vā “itthannāmassa demi -pa- vissajjāmī”ti vā vadati, sammukhāpi parammukhāpi dinnaṁyeva hoti. “Tuyhaṁ gaṇhāhī”ti vutte “mayhaṁ gaṇhāmī”ti vadati, sudinnaṁ suggahitañca. “Tava santakaṁ karohi, tava santakaṁ hotu, tava santakaṁ hotī”ti vutte “mama santakaṁ karomi, mama santakaṁ hotu, mama santakaṁ karissāmī”ti vadati, dudinnaṁ duggahitañca. Neva dātā dātuṁ jānāti, na itaro gahetuṁ, sace pana “tava santakaṁ karohī”ti vutte “sādhu bhante mayhaṁ gaṇhāmī”ti gaṇhāti, suggahitaṁ. Sace pana eko “idaṁ cīvaraṁ gaṇhāhī”ti vadati, itaro “na gaṇhāmī”ti vadati, puna so “dinnaṁ mayā tuyhaṁ, gaṇhāhī”ti vadati, itaropi “na mayhaṁ iminā attho”ti vadati, tato purimopi “mayā dinnan”ti dasāhaṁ atikkāmeti, pacchimopi “mayā paṭikkhittan”ti, kassa āpattīti? Na kassaci. Yassa pana ruccati, tena adhiṭṭhahitvā paribhuñjitabbaṁ. “Itthannāmassa dehī”ti dinnaṁ yāva parassa hatthaṁ na pāpuṇāti, tāva yo pahiṇati, tasseva santakaṁ, “itthannāmassa dammī”ti dinnaṁ pana yassa pahīyati, tassa santakaṁ. Tasmā bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati

နာမ မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ အာဟ “အာဝုသော မဟာရက္ခိတ ဧတဿ သန္တိကေ မဟာနိဒ္ဒေသံ ဂဏှာဟီ”တိ။ ပါပေါ ကိရာယံ ဘန္တေ၊ န ဂဏှာမီတိ။ ဂဏှာဝုသော၊ အဟံ တေ သန္တိကေ နိသီဒိဿာမီတိ။ “သာဓု ဘန္တေ, တုမှေသု နိသိန္နေသု ဂဏှိဿာမီ”တိ ပဋ္ဌပေတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ နိရန္တရံ ပရိယာပုဏန္တော ဩသာနဒိဝသေ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ “ဘန္တေ သုတံယေဝ မေ ပုဗ္ဗေ၊ သစာဟံ ဧဝံ ဇာနေယျံ၊ န ဤဒိသဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏေယျ”န္တိ အာဟ။ တဿ ပန သန္တိကေ ဗဟူ မဟာထေရာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ မဟာနိဒ္ဒေသံ ပတိဋ္ဌာပေသုန္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ရူပိယာဒိပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၃-ဒါနလက္ခဏာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၆၉။ **ဒါနဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိ လာဘဿ ပရိဏာမန**န္တိ ဧတ္ထ တာဝ **ဒါန**န္တိ အတ္တနော သန္တကဿ စီဝရာဒိပရိက္ခာရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီသု ယဿ ကဿစိ ဒါနံ။ တတြိဒံ ဒါနလက္ခဏံ—“ဣဒံ တုယှံ ဒေမိ ဒဒါမိ ဒဇ္ဇာမိ ဩဏောဇေမိ ပရိစ္စဇာမိ ဝိဿဇ္ဇာမီ”တိ ဝါ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေမိ။ပ။ ဝိဿဇ္ဇာမီ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ ဒိန္နံယေဝ ဟောတိ။ “တုယှံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝုတ္တေ “မယှံ ဂဏှာမီ”တိ ဝဒတိ၊ သုဒိန္နံ သုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ “တဝ သန္တကံ ကရောဟိ၊ တဝ သန္တကံ ဟောတု၊ တဝ သန္တကံ ဟောတီ”တိ ဝုတ္တေ “မမ သန္တကံ ကရောမိ၊ မမ သန္တကံ ဟောတု၊ မမ သန္တကံ ကရိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဒုဒိန္နံ ဒုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ နေဝ ဒါတာ ဒါတုံ ဇာနာတိ, န ဣတရော ဂဟေတုံ၊ သစေ ပန “တဝ သန္တကံ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဘန္တေ မယှံ ဂဏှာမီ”တိ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ သစေ ပန ဧကော “ဣဒံ စီဝရံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣတရော “န ဂဏှာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ပုန သော “ဒိန္နံ မယာ တုယှံ၊ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣတရောပိ “န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော”တိ ဝဒတိ၊ တတော ပုရိမောပိ “မယာ ဒိန္န”န္တိ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ, ပစ္ဆိမောပိ “မယာ ပဋိက္ခိတ္တ”န္တိ၊ ကဿ အာပတ္တီတိ? န ကဿစိ။ ယဿ ပန ရုစ္စတိ၊ တေန အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေဟီ”တိ ဒိန္နံ ယာဝ ပရဿ ဟတ္ထံ န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿေဝ သန္တကံ၊ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ”တိ ဒိန္နံ ပန ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ သန္တကံ။ တသ္မာ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ

"idaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dehī"ti. So antarāmagge yo pahiṇati, tassa vissāsā gaṇhāti, suggahitaṁ. Yassa pahīyati, tassa vissāsā gaṇhāti, duggahitaṁ.

Bhikkhu[1] bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dehī"ti. So antarāmagge suṇāti "yo pahiṇati, so kālakato"ti, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, svādhiṭṭhitaṁ. Yassa pahīyati, tassa vissāsā gaṇhāti, duggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dehī"ti. So antarāmagge suṇāti "yassa pahīyati, so kālakato"ti, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, dvādhiṭṭhitaṁ. Yo pahiṇati, tassa vissāsā gaṇhāti, suggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dehī"ti. So antarāmagge suṇāti "ubho kālakatā"ti, yo pahiṇati, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, svādhiṭṭhitaṁ. Yassa pahīyati, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, dvādhiṭṭhitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti. So antarāmagge yo pahiṇati, tassa vissāsā gaṇhāti, duggahitaṁ. Yassa pahīyati, tassa vissāsā gaṇhāti, suggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti. So antarāmagge suṇāti "yo pahiṇati, so kālakato"ti, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, dvādhiṭṭhitaṁ. Yassa pahīyati, tassa vissāsā gaṇhāti, suggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti. So antarāmagge suṇāti "yassa pahīyati, so kālakato"ti, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, dvādhiṭṭhitaṁ. Yassa pahīyati, tassa vissāsā gaṇhāti, suggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti. So antarāmagge suṇāti "yassa pahīyati, so kālakato"ti, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, svādhiṭṭhitaṁ. Yo pahiṇati, tassa vissāsā gaṇhāti, duggahitaṁ. Bhikkhu bhikkhussa hatthe cīvaraṁ pahiṇati "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti. So antarāmagge suṇāti "ubho kālakatā"ti. Yo pahiṇati, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, dvādhiṭṭhitaṁ. Yassa pahīyati, tassa matakacīvaraṁ adhiṭṭhāti, svādhiṭṭhitaṁ.

Pariccajitvā dinnaṁ puna kenaci kāraṇena kupito āharāpetuṁ na labhati. Attanā dinnampi hi cīvaraṁ sakasaññāya acchindato nissaggiyaṁ, aññaṁ parikkhāraṁ antamaso sūcimpi acchindato dukkaṭaṁ. Sace pana "bhante

1. Vi 3. 426 piṭṭhe.

"ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေဟီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ။

ဘိက္ခု[၁] ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေဟီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ယော ပဟိဏတိ၊ သော ကာလကတော"တိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သွာဓိဋ္ဌိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေဟီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ယဿ ပဟီယတိ၊ သော ကာလကတော"တိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဒွါဓိဋ္ဌိတံ။ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒေဟီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ဥဘော ကာလကတာ"တိ၊ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သွာဓိဋ္ဌိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဒွါဓိဋ္ဌိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ယော ပဟိဏတိ၊ သော ကာလကတော"တိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဒွါဓိဋ္ဌိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ယဿ ပဟီယတိ၊ သော ကာလကတော"တိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သွာဓိဋ္ဌိတံ။ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ ဝိဿာသာ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏတိ "ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ"တိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ "ဥဘော ကာလကတာ"တိ။ ယော ပဟိဏတိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဒွါဓိဋ္ဌိတံ။ ယဿ ပဟီယတိ၊ တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သွာဓိဋ္ဌိတံ။

ပရိစ္စဇိတွာ ဒိန္နံ ပုန ကေနစိ ကာရဏေန ကုပိတော အာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ အတ္တနာ ဒိန္နမ္ပိ ဟိ စီဝရံ သကသညာယ အစ္ဆိန္ဒတော နိဿဂ္ဂိယံ၊ အညံ ပရိက္ခာရံ အန္တမသော သူစိမ္ပိ အစ္ဆိန္ဒတော ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန "ဘန္တေ

၁-ဝိ ၃.၄၂၆-ပိဋ္ဌေ။

tumhākaṁ idaṁ sāruppan”ti sayameva deti, gahetuṁ vaṭṭati. Atha pana “āvuso mayaṁ tuyhaṁ ‘vattapaṭivattaṁ karissati, amhākaṁ santike upajjhaṁ gaṇhissati, dhammaṁ pariyāpuṇissatī’ti cīvaraṁ adamhā, so dāni tvaṁ na vattaṁ karosi, na upajjhaṁ gaṇhāsi, na dhammaṁ pariyāpuṇāsī”ti evamādīni vutto “bhante cīvaratthāya maññe bhaṇatha, idaṁ vo cīvaran”ti deti, evampi vaṭṭati. Disāpakkamantaṁ vā pana daharaṁ “nivattetha nan”ti bhaṇati, so na nivattati, cīvare gahetvā nirundhathāti[1], evañce nivattati, sādhu. Sace “pattacīvaratthāya maññe tumhe bhaṇatha, gaṇhatha nan”ti deti, evampi vaṭṭati. Vibbhamantaṁ vā disvā “mayaṁ tuyhaṁ ‘vattaṁ karissatī’ti pattacīvaraṁ adamhā, so dāni tvaṁ vibbhamitvā carasī”ti vadati, itaro “gaṇhatha tumhākaṁ pattacīvaran”ti deti, evampi vaṭṭati. “Mama santike upajjhaṁ gaṇhantasseva demi, aññattha gaṇhantassa na demi, vattaṁ karontasseva demi, akarontassa na demi, dhammaṁ pariyāpuṇantasseva demi, apariyāpuṇantassa na demi, avibbhamantasseva demi, vibbhamantassa na demī”ti evaṁ pana dātuṁ na vaṭṭati, dadato dukkaṭaṁ, āharāpetuṁ pana vaṭṭati, vissajjetvā dinnaṁ acchinditvā gaṇhanto bhaṇḍagghena kāretabbo. Ayaṁ tāva dāne vinicchayo.

70. **Vissāsaggāhalakkhaṇaṁ** pana iminā suttena jānitabbaṁ—

“Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa vissāsaṁ gahetuṁ sandiṭṭho ca hoti, sambhatto ca, ālapito ca, jīvati ca, gahite ca attamano hotī”ti[2].

Tattha[3] **sandiṭṭho**ti diṭṭhamattakamitto. **Sambhatto**ti daḷhamitto. **Ālapito**ti “mama santakaṁ yaṁ icchasi, taṁ gaṇheyyāsi, āpucchitvā gahaṇe kāraṇaṁ natthī”ti vutto. **Jīvatī**ti anuṭṭhānaseyyāya sayitopi yāvajīvitindriyupacchedaṁ na pāpuṇāti. **Gahite ca attamano**ti gahite tuṭṭhacitto hoti. “Evarūpassa santakaṁ gahite me attamano bhavissatī”ti jānantena gahetuṁ vaṭṭati. Anavasesapariyādānavasena cetāni pañcaṅgāni vuttāni, vissāsaggāho pana tīhi aṅgehi ruhati sandiṭṭho, jīvati, gahite attamano, sambhatto, jīvati, gahite atthamano, ālapito, jīvati, gahite attamanoti. Yo pana na jīvati, na

1. Na rundhathāti (Sī) 2. Vi 3. 411 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 1. 326 piṭṭhādīsu.

တုမှာကံ ဣဒံ သာရုပ္ပ”န္တိ သယမေဝ ဒေတိ၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပန “အာဝုသော မယံ တုယှံ ‘ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရိဿတိ၊ အမှာကံ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှိဿတိ၊ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိဿတီ’တိ စီဝရံ အဒမှာ၊ သော ဒါနိ တွံ န ဝတ္တံ ကရောသိ၊ န ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာသိ၊ န ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာသီ”တိ ဧဝမာဒီနိ ဝုတ္တော “ဘန္တေ စီဝရတ္ထာယ မညေ ဘဏထ၊ ဣဒံ ဝေါ စီဝရ”န္တိ ဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဒိသာပက္ကမန္တံ ဝါ ပန ဒဟရံ “နိဝတ္တေထ န”န္တိ ဘဏတိ၊ သော န နိဝတ္တတိ၊ စီဝရေ ဂဟေတွာ နိရုန္ဓထာတိ[1]၊ ဧဝဉ္စေ နိဝတ္တတိ၊ သာဓု။ သစေ “ပတ္တစီဝရတ္ထာယ မညေ တုမှေ ဘဏထ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဗ္ဘမန္တံ ဝါ ဒိသွာ “မယံ တုယှံ ‘ဝတ္တံ ကရိဿတီ’တိ ပတ္တစီဝရံ အဒမှာ၊ သော ဒါနိ တွံ ဝိဗ္ဘမိတွာ စရသီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣတရော “ဂဏှထ တုမှာကံ ပတ္တစီဝရ”န္တိ ဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “မမ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အညတ္ထ ဂဏှန္တဿ န ဒေမိ၊ ဝတ္တံ ကရောန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အကရောန္တဿ န ဒေမိ၊ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တဿေဝ ဒေမိ၊ အပရိယာပုဏန္တဿ န ဒေမိ၊ အဝိဗ္ဘမန္တဿေဝ ဒေမိ၊ ဝိဗ္ဘမန္တဿ န ဒေမီ”တိ ဧဝံ ပန ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဒတော ဒုက္ကဋံ၊ အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒိန္နံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ ဒါနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၇၀။ **ဝိဿာသဂ္ဂါဟလက္ခဏံ** ပန ဣမိနာ သုတ္တေန ဇာနိတဗ္ဗံ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဝိဿာသံ ဂဟေတုံ သန္ဒိဋ္ဌော စ ဟောတိ, သမ္ဘတ္တော စ, အာလပိတော စ, ဇီဝတိ စ, ဂဟိတေ စ အတ္တမနော ဟောတီ”တိ[2]။

တတ္ထ[3] **သန္ဒိဋ္ဌော**တိ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော။ **သမ္ဘတ္တော**တိ ဒဠှမိတ္တော။ **အာလပိတော**တိ “မမ သန္တကံ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဂဏှေယျာသိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏေ ကာရဏံ နတ္ထီ”တိ ဝုတ္တော။ **ဇီဝတီ**တိ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ သယိတောပိ ယာဝဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒံ န ပါပုဏာတိ။ **ဂဟိတေ စ အတ္တမနော**တိ ဂဟိတေ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟောတိ။ “ဧဝရူပဿ သန္တကံ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတီ”တိ ဇာနန္တေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အနဝသေသပရိယာဒါနဝသေန စေတာနိ ပဉ္စင်္ဂါနိ ဝုတ္တာနိ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော ပန တီဟိ အင်္ဂေဟိ ရုဟတိ သန္ဒိဋ္ဌော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနော၊ သမ္ဘတ္တော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနော၊ အာလပိတော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနောတိ။ ယော ပန န ဇီဝတိ၊ န

၁-န ရုန္ဓထာတိ (သီ) ၂-ဝိ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၂၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ca gahite attamano hoti, tassa santakaṁ vissāsaggāhena gahitampi puna dātabbaṁ. Dadamānena ca matakadhanaṁ tāva ye tassa dhane issarā gahaṭṭhā vā pabbajitā vā, tesaṁ dātabbaṁ. Anattamanassa santakaṁ tasseva dātabbaṁ, yo pana paṭhamaṁyeva "suṭṭhu kataṁ tayā mama santakaṁ gaṇhantenā"ti vacībhedena vā cittuppādamattena vā anumoditvā pacchā kenaci kāraṇena kupito, paccāharāpetuṁ na labhati, yopi adātukāmo, cittena pana adhivāseti, na kiñci vadati, sopi puna paccāharāpetuṁ na labhati. Yo pana "mayā tumhākaṁ santakaṁ gahitaṁ vā paribhuttaṁ vā"ti vutte "gahitaṁ vā hotu paribhuttaṁ vā, mayā pana taṁ kenacideva karaṇīyena ṭhapitaṁ, taṁ pākatikaṁ kātuṁ vaṭṭatī"ti vadati, ayaṁ paccāharāpetuṁ labhati. Ayaṁ vissāsaggāhe vinicchayo.

71. **Lābhassa pariṇāmanan**ti idaṁ pana aññesaṁ atthāya pariṇatalābhassa attano aññassa vā pariṇāmanaṁ sandhāya vuttaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—saṁghassa pariṇataṁ sahadhammikānaṁ vā gihīnaṁ vā antamaso mātusantakampi "idaṁ mayhaṁ dehī"ti saṁghassa pariṇatabhāvaṁ ñatvā attano pariṇāmetvā gaṇhantassa nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, "imassa bhikkhuno dehī"ti evaṁ aññassa pariṇāmentassa suddhikapācittiyaṁ. Tasmā yopi vassikasāṭikasamaye mātugharepi saṁghassa pariṇataṁ vassikasāṭikaṁ ñatvā attano pariṇāmeti, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, parassa pariṇāmeti, suddhikapācittiyaṁ. Manussā "saṁghabhattaṁ karissāmā"ti sappitelādīni āharanti, gilāno cepi bhikkhusaṁghassa pariṇatabhāvaṁ ñatvākiñci yācati, nissaggiyaṁ pācittiyameva. Sace pana so "tumhākaṁ sappi-ādīni ābhatāni atthī"ti pucchitvā "āma atthī"ti vutte "mayhampi dethā"ti vadati, vaṭṭati. Athāpi naṁ kukkuccāyantaṁ upāsakā vadanti "saṁghopi amhehi dinnameva labhati, gaṇhatha bhante"ti, evampi vaṭṭati.

Ekasmiṁ vihāre saṁghassa pariṇataṁ aññavihāraṁ uddisitvā "asukasmiṁ nāma vihāre saṁghassa dethā"ti pariṇāmeti, "kiṁ saṁghassa dānena, cetiyassa pūjaṁ karothā"ti evaṁ cetiyassa vā pariṇāmeti, dukkaṭaṁ. Cetiyassa pariṇataṁ aññacetiyassa vā saṁghassa vā gaṇassa vā puggalassa vā pariṇāmeti, dukkaṭameva. Niyametvā aññacetiyassa

1. Vi-Ṭṭha 2. 311 piṭṭhādīsu.

စ ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတိ၊ တဿ သန္တကံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဂဟိတမ္ပိ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ ဒဒမာနေန စ မတကဓနံ တာဝ ယေ တဿ ဓနေ ဣဿရာ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ၊ တေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ အနတ္တမနဿ သန္တကံ တဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယော ပန ပဌမံယေဝ "သုဋ္ဌု ကတံ တယာ မမ သန္တကံ ဂဏှန္တေနာ"တိ ဝစီဘေဒေန ဝါ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန ဝါ အနုမောဒိတွာ ပစ္ဆာ ကေနစိ ကာရဏေန ကုပိတော၊ ပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ၊ ယောပိ အဒါတုကာမော၊ စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ၊ န ကိဉ္စိ ဝဒတိ၊ သောပိ ပုန ပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ ယော ပန "မယာ တုမှာကံ သန္တကံ ဂဟိတံ ဝါ ပရိဘုတ္တံ ဝါ"တိ ဝုတ္တေ "ဂဟိတံ ဝါ ဟောတု ပရိဘုတ္တံ ဝါ၊ မယာ ပန တံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဌပိတံ၊ တံ ပါကတိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒတိ၊ အယံ ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိ။ အယံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ ဝိနိစ္ဆယော။

၇၁။ **လာဘဿ ပရိဏာမနန္တိ** ဣဒံ ပန အညေသံ အတ္ထာယ ပရိဏတလာဘဿ အတ္တနော အညဿ ဝါ ပရိဏာမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၁]—သံဃဿ ပရိဏတံ သဟဓမ္မိကာနံ ဝါ ဂိဟီနံ ဝါ အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ "ဣဒံ မယှံ ဒေဟီ"တိ သံဃဿ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတွာ ဂဏှန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ"တိ ဧဝံ အညဿ ပရိဏာမေန္တဿ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ တသ္မာ ယောပိ ဝဿိကသာဋိကသမယေ မာတုဃရေပိ သံဃဿ ပရိဏတံ ဝဿိကသာဋိကံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ပရဿ ပရိဏာမေတိ၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ မနုဿာ "သံဃဘတ္တံ ကရိဿာမာ"တိ သပ္ပိတေလာဒီနိ အာဟရန္တိ၊ ဂိလာနော စေပိ ဘိက္ခုသံဃဿ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ ကိဉ္စိ ယာစတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ။ သစေ ပန သော "တုမှာကံ သပ္ပိအာဒီနိ အာဘတာနိ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ "မယှမ္ပိ ဒေထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ နံ ကုက္ကုစ္စာယန္တံ ဥပါသကာ ဝဒန္တိ "သံဃောပိ အမှေဟိ ဒိန္နမေဝ လဘတိ၊ ဂဏှထ ဘန္တေ"တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သံဃဿ ပရိဏတံ အညဝိဟာရံ ဥဒ္ဒိသိတွာ "အသုကသ္မိံ နာမ ဝိဟာရေ သံဃဿ ဒေထာ"တိ ပရိဏာမေတိ၊ "ကိံ သံဃဿ ဒါနေန၊ စေတိယဿ ပူဇံ ကရောထာ"တိ ဧဝံ စေတိယဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ စေတိယဿ ပရိဏတံ အညစေတိယဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ နိယမေတွာ အညစေတိယဿ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၃၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

atthāya ropitamālāvacchato aññacetiyamhi pupphampi āropetuṁ na vaṭṭati, ekassa cetiyassa pana chattaṁ vā paṭākaṁ vā āropetvā ṭhitaṁ disvā sesaṁ aññacetiyassa dāpetuṁ vaṭṭati. Antamaso sunakhassapi pariṇataṁ "imassa sunakhassa mā dehi, etassa dehī"ti evaṁ aññapuggalassa pariṇāmeti, dukkaṭaṁ. Sace pana dāyakā "mayaṁ saṁghabhattaṁ kātukāmā, cetiyapūjaṁ kātukāmā, ekassa bhikkhuno parikkhāraṁ dātukāmā, tumhākaṁ ruciyā dassāma, bhaṇatha kattha demā"ti vadanti, evaṁ vutte tena bhikkhunā "yattha icchatha, tattha dethā"ti vattabbā. Sace pana kevalaṁ "kattha demā"ti pucchanti, "yattha tumhākaṁ deyyadhammo paribhogaṁ vā labheyya, paṭisaṅkhāraṁ[1] vā labheyya, ciraṭṭhitiko vā assa, yattha vā pana tumhākaṁ cittaṁ pasīdati, tattha dethā"ti vattuṁ vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Dānalakkhaṇādivinicchayakathā samattā.

---

14. Pathavīkhaṇanavinicchayakathā

72. **Pathavī**ti dve pathavī jātā ca pathavī ajātā ca pathavīti. Tattha **jātā** nāma **pathavī** suddhapaṁsukā suddhamattikā appapāsāṇā appasakkharā appakaṭhalā appamarumbā appavālukā yebhuyyenapaṁsukā yebhuyyenamattikā, adaḍḍhāpi vuccati "jātā pathavī"ti. Yopi paṁsupuñjo vā mattikāpuñjo vā atirekacātumāsaṁ ovaṭṭho, sopi vuccati "jātā pathavī"ti. **Ajātā** nāma **pathavī** suddhapāsāṇā suddhasakkharā suddhakaṭhalā suddhamarumbā suddhavālukā appapaṁsukā appamattikā yebhuyyenapāsāṇā yebhuyyenasakkharā yebhuyyenakaṭhalā yebhuyyenamarumbā yebhuyyenavālukā, daḍḍhāpi vuccati "ajātā pathavī"ti. Yopi paṁsupuñjo vā mattikāpuñjo vā omakacātumāsaṁ ovaṭṭho, sopi vuccati "ajātā pathavī"ti[2].

Tattha jātapathaviṁ khaṇantassa khaṇāpentassa vā pācittiyaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[3]—sace sayaṁ khaṇati, pahāre pahāre pācittiyaṁ.

1. Paṭisanthāraṁ (Sī)   2. Vi 2. 49 piṭṭhādīsu.   3. Vi-Ṭṭha 3. 21 piṭṭhādīsu.

အတ္ထာယ ရောပိတမာလာဝစ္ဆတော အညစေတိယမှိ ပုပ္ဖမ္ပိ အာရောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကဿ စေတိယဿ ပန ဆတ္တံ ဝါ ပဋာကံ ဝါ အာရောပေတွာ ဌိတံ ဒိသွာ သေသံ အညစေတိယဿ ဒါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တမသော သုနခဿပိ ပရိဏတံ “ဣမဿ သုနခဿ မာ ဒေဟိ၊ ဧတဿ ဒေဟီ”တိ ဧဝံ အညပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဒါယကာ “မယံ သံဃဘတ္တံ ကာတုကာမာ၊ စေတိယပူဇံ ကာတုကာမာ၊ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ပရိက္ခာရံ ဒါတုကာမာ၊ တုမှာကံ ရုစိယာ ဒဿာမ၊ ဘဏထ ကတ္ထ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ “ယတ္ထ ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထ ဒေထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သစေ ပန ကေဝလံ “ကတ္ထ ဒေမာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ၊ “ယတ္ထ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မော ပရိဘောဂံ ဝါ လဘေယျ၊ ပဋိသင်္ခါရံ[၁] ဝါ လဘေယျ၊ စိရဋ္ဌိတိကော ဝါ အဿ၊ ယတ္ထ ဝါ ပန တုမှာကံ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ တတ္ထ ဒေထာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဒါနလက္ခဏာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၄-ပထဝီခဏနဝိနိစ္ဆယကထာ

၇၂။ **ပထဝီ**တိ ဒွေ ပထဝီ ဇာတာ စ ပထဝီ အဇာတာ စ ပထဝီတိ။ တတ္ထ **ဇာတာ** နာမ **ပထဝီ** သုဒ္ဓပံသုကာ သုဒ္ဓမတ္တိကာ အပ္ပပါသာဏာ အပ္ပသက္ခရာ အပ္ပကဌလာ အပ္ပမရုမ္ဗာ အပ္ပဝါလုကာ ယေဘုယျေနပံသုကာ ယေဘုယျေနမတ္တိကာ၊ အဒဍ္ဎာပိ ဝုစ္စတိ “ဇာတာ ပထဝီ”တိ။ ယောပိ ပံသုပုဉ္ဇော ဝါ မတ္တိကာပုဉ္ဇော ဝါ အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌော၊ သောပိ ဝုစ္စတိ “ဇာတာ ပထဝီ”တိ။ **အဇာတာ** နာမ **ပထဝီ** သုဒ္ဓပါသာဏာ သုဒ္ဓသက္ခရာ သုဒ္ဓကဌလာ သုဒ္ဓမရုမ္ဗာ သုဒ္ဓဝါလုကာ အပ္ပပံသုကာ အပ္ပမတ္တိကာ ယေဘုယျေနပါသာဏာ ယေဘုယျေနသက္ခရာ ယေဘုယျေနကဌလာ ယေဘုယျေနမရုမ္ဗာ ယေဘုယျေနဝါလုကာ၊ ဒဍ္ဎာပိ ဝုစ္စတိ “အဇာတာ ပထဝီ”တိ။ ယောပိ ပံသုပုဉ္ဇော ဝါ မတ္တိကာပုဉ္ဇော ဝါ ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌော၊ သောပိ ဝုစ္စတိ “အဇာတာ ပထဝီ”တိ[၂]။

တတ္ထ ဇာတပထဝိံ ခဏန္တဿ ခဏာပေန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၃]—သစေ သယံ ခဏတိ၊ ပဟာရေ ပဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ပဋိသန္ထာရံ (သီ)   ၂-ဝိ ၂-၄၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။   ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sace aññaṁ āṇāpeti, sakiṁ āṇatto sacepi sakaladivasaṁ khaṇati, āṇāpakassa ekameva pācittiyaṁ. Sace pana kusīto hoti, punappunaṁ āṇāpetabbo, taṁ āṇāpetvā khaṇāpentassa vācāya vācāya pācittiyaṁ. Sace "pokkharaṇiṁ khaṇāhī"ti vadati, vaṭṭati. Khatāyeva hi pokkharaṇī nāma hoti, tasmā ayaṁ kappiyavohāro. Esa nayo "vāpiṁ taḷākaṁ āvāṭaṁ khaṇā"ti-ādīsupi. "Imaṁ okāsaṁ khaṇa, imasmiṁ okāse pokkharaṇiṁ khaṇā"ti vattuṁ pana na vaṭṭati. "Kandaṁ khaṇa, mūlaṁ khaṇā"ti aniyametvā vattuṁ vaṭṭati, "imaṁ valliṁ khaṇa, imasmiṁ okāse kandaṁ vā mūlaṁ vā khaṇā"ti vattuṁ na vaṭṭati.

73. Pokkharaṇiṁ sodhentehi yo kuṭehi ussiñcituṁ sakkā hoti tanukakaddamo, taṁ apanetuṁ vaṭṭati, bahalo na vaṭṭati. Ātapena sukkhakaddamo phalati, tatra yo heṭṭhā pathaviyā asambandho, tameva apanetuṁ vaṭṭati. Udakena gataṭṭhāne udakapappaṭako nāma hoti, vātapahārena calati, taṁ apanetuṁ vaṭṭati. Pokkharaṇī-ādīnaṁ taṭaṁ bhijjitvā udakasāmantā patati. Sace omakacātumāsaṁ ovaṭṭhaṁ, chindituṁ bhindituṁ vā vaṭṭati, cātumāsato uddhaṁ na vaṭṭati. Sace pana udakeyeva patati, devena atirekacātumāsaṁ ovaṭṭhepi udakeyeva udakassa patitattā vaṭṭati.

Pāsāṇapiṭṭhiyaṁ soṇḍiṁ khaṇanti, sace tattha paṭhamameva sukhumarajaṁ patati, taṁ devena ovaṭṭhaṁ hoti, cātumāsaccayena akappiyapathavīsaṅkhyaṁ gacchati. Udake pariyādinne soṇḍiṁ sodhentehi vikopetuṁ na vaṭṭati. Sace paṭhamameva udakena pūrati, pacchā rajaṁ patati, taṁ vikopetuṁ vaṭṭati. Tattha hi deve vassantepi udakeyeva udakaṁ patati. Piṭṭhipāsāṇe sukhumarajaṁ hoti, deve phusāyante allīyati, tampi cātumāsaccayena vikopetuṁ na vaṭṭati. Akatapabbhāre vammiko uṭṭhito hoti, yathāsukhaṁ vikopetuṁ vaṭṭati. Sace abbhokāse uṭṭhahati, omakacātumāsaṁ ovaṭṭhoyeva vaṭṭati. Rukkhādīsu āruḷha-upacikamattikāyampi eseva nayo. Gaṇḍuppādagūthamūsikukkaragokaṇṭakādīsupi eseva nayo. Gokaṇṭako nāma gāvīnaṁ khuracchinnakaddamo vuccati. Sace pana heṭṭhimatalena bhūmisambandho hoti, ekadivasampi na vaṭṭati. Kasitaṭṭhāne naṅgalacchinnamattikāpiṇḍaṁ gaṇhantassa eseva nayo.

သစေ အညံ အာဏာပေတိ၊ သကိံ အာဏတ္တော သစေပိ သကလဒိဝသံ ခဏတိ၊ အာဏာပကဿ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ကုသီတော ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ အာဏာပေတဗ္ဗော၊ တံ အာဏာပေတွာ ခဏာပေန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ "ပေါက္ခရဏိံ ခဏာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ခတာယေဝ ဟိ ပေါက္ခရဏီ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အယံ ကပ္ပိယဝေါဟာရော။ ဧသ နယော "ဝါပိံ တဠာကံ အာဝါဋံ ခဏာ"တိအာဒီသုပိ။ "ဣမံ ဩကာသံ ခဏ၊ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာ"တိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ "ကန္ဒံ ခဏ၊ မူလံ ခဏာ"တိ အနိယမေတွာ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "ဣမံ ဝလ္လိံ ခဏ၊ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ကန္ဒံ ဝါ မူလံ ဝါ ခဏာ"တိ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၇၃။ ပေါက္ခရဏိံ သောဓေန္တေဟိ ယော ကုဋေဟိ ဥဿိဉ္စိတုံ သက္ကာ ဟောတိ တနုကကဒ္ဒမော၊ တံ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗဟလော န ဝဋ္ဋတိ။ အာတပေန သုက္ခကဒ္ဒမော ဖလတိ၊ တတြ ယော ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယာ အသမ္ဗန္ဓော၊ တမေဝ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒကေန ဂတဋ္ဌာနေ ဥဒကပပ္ပဋကော နာမ ဟောတိ၊ ဝါတပဟာရေန စလတိ၊ တံ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပေါက္ခရဏီအာဒီနံ တဋံ ဘိဇ္ဇိတွာ ဥဒကသာမန္တာ ပတတိ။ သစေ ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌံ၊ ဆိန္ဒိတုံ ဘိန္ဒိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ စာတုမာသတော ဥဒ္ဓံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဥဒကေယေဝ ပတတိ၊ ဒေဝေန အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌေပိ ဥဒကေယေဝ ဥဒကဿ ပတိတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။

ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ သောဏ္ဍိံ ခဏန္တိ၊ သစေ တတ္ထ ပဌမမေဝ သုခုမရဇံ ပတတိ၊ တံ ဒေဝေန ဩဝဋ္ဌံ ဟောတိ၊ စာတုမာသစ္စယေန အကပ္ပိယပထဝီသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ဥဒကေ ပရိယာဒိန္နေ သောဏ္ဍိံ သောဓေန္တေဟိ ဝိကောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပဌမမေဝ ဥဒကေန ပူရတိ၊ ပစ္ဆာ ရဇံ ပတတိ၊ တံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ ဟိ ဒေဝေ ဝဿန္တေပိ ဥဒကေယေဝ ဥဒကံ ပတတိ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ သုခုမရဇံ ဟောတိ၊ ဒေဝေ ဖုသာယန္တေ အလ္လီယတိ၊ တမ္ပိ စာတုမာသစ္စယေန ဝိကောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အကတပဗ္ဘာရေ ဝမ္မိကော ဥဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ ယထာသုခံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အဗ္ဘောကာသေ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌောယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ရုက္ခာဒီသု အာရုဠှဥပစိကမတ္တိကာယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒဂူထမူသိကုက္ကရဂေါကဏ္ဋကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဂေါကဏ္ဋကော နာမ ဂါဝီနံ ခုရစ္ဆိန္နကဒ္ဒမော ဝုစ္စတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌိမတလေန ဘူမိသမ္ဗန္ဓော ဟောတိ၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ကသိတဋ္ဌာနေ နင်္ဂလစ္ဆိန္နမတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဂဏှန္တဿ ဧသေဝ နယော။

Purāṇasenāsanaṁ hoti acchadanaṁ vā vinaṭṭhacchadanaṁ vā atirekacātumāsaṁ ovaṭṭhaṁ jātapathavīsaṅkhyameva gacchati, tato avasesaṁ chadaniṭṭhakaṁ vā gopānasī-ādikaṁ upakaraṇaṁ vā "iṭṭhakaṁ[1] gaṇhāmi, gopānasiṁ bhittipādaṁ padarattharaṇaṁ pāsādatthambhaṁ gaṇhāmī"ti saññāya gaṇhituṁ vaṭṭati, tena saddhiṁ mattikā patati, anāpatti, bhittimattikaṁ gaṇhantassa pana āpatti. Sace yā yā atintā, taṁ taṁ gaṇhāti, anāpatti. Antogehe mattikāpuñjo hoti, tasmiṁ ekadivasaṁ ovaṭṭhe gehaṁ chādenti. Sace sabbo tinto, cātumāsaccayena jātapathavīyeva. Athassa uparibhāgoyeva tinto, anto atinto, yattakaṁ tintaṁ, taṁ kappiyakārakehi kappiyavohārena apanāmetvā sesaṁ yathāsukhaṁ vaḷañjetuṁ vaṭṭati udakena temitattā. Ekābaddhāyeva hi jātapathavī hoti, na itarāti. Abbhokāse mattikāpākāro hoti, atirekacātumāsaṁ ovaṭṭho jātapathavīsaṅkhyaṁ gacchati, tattha laggapaṁsuṁ pana allahatthena chupitvā gahetvā vaṭṭati. Sace iṭṭhakapākārohoti, yebhuyyenakaṭhalaṭṭhāne tiṭṭhati, yathāsukhaṁ vikopetuṁ vaṭṭati. Abbhokāse ṭhitamaṇḍapatthambhaṁ ito cito ca sañcāletvā pathaviṁ vikopentena gahetuṁ na vaṭṭati, ujukameva uddharituṁ vaṭṭati. Aññampi sukkharukkhaṁ sukkhakhāṇukaṁ vā gaṇhantassa eseva nayo.

74. Navakammatthaṁ thambhaṁ vā pāsāṇaṁ vā rukkhaṁ vā daṇḍakehi uccāletvā pavaṭṭentā gacchanti, tattha jātapathavī bhijjati, sace suddhacittā pavaṭṭenti, anāpatti. Atha pana tena apadesena pathaviṁ bhinditukāmāyeva honti, āpatti. Sākhādīni kaḍḍhantānampi pathaviyaṁ dārūni phālentānampi eseva nayo. Pathaviyaṁ aṭṭhisūcikaṇṭakādīsupi yaṁ kiñci ākoṭetuṁ vā pavesetuṁ vā na vaṭṭati, "passāvadhārāya vegena pathaviṁ bhindissāmī"ti evaṁ passāvampi kātuṁ na vaṭṭati. Karontassa bhijjati, āpatti, "visamabhūmiṁ samaṁ karissāmī"ti sammajjaniyā ghaṁsitumpi na vaṭṭati. Vattasīseneva hi sammajjitabbaṁ. Keci kattarayaṭṭhiyā bhūmiṁ koṭṭenti, pādaṅguṭṭhakena vilikhanti, "caṅkamitaṭṭhānaṁ dassessāmā"ti punappunaṁ bhūmiṁ bhindantā caṅkamanti, sabbaṁ na vaṭṭati, vīriyasampaggahatthaṁ pana samaṇadhammaṁ karontena suddhacittena

1. Iṭṭhakaṁ vā (Sī)

ပုရာဏသေနာသနံ ဟောတိ အစ္ဆဒနံ ဝါ ဝိနဋ္ဌစ္ဆဒနံ ဝါ အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌံ ဇာတပထဝီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တတော အဝသေသံ ဆဒနိဋ္ဌကံ ဝါ ဂေါပါနသီအာဒိကံ ဥပကရဏံ ဝါ "ဣဋ္ဌကံ[1] ဂဏှာမိ၊ ဂေါပါနသိံ ဘိတ္တိပါဒံ ပဒရတ္ထရဏံ ပါသာဒတ္ထမ္ဘံ ဂဏှာမီ"တိ သညာယ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ မတ္တိကာ ပတတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ဘိတ္တိမတ္တိကံ ဂဏှန္တဿ ပန အာပတ္တိ။ သစေ ယာ ယာ အတိန္တာ၊ တံ တံ ဂဏှာတိ၊ အနာပတ္တိ။ အန္တောဂေဟေ မတ္တိကာပုဉ္ဇော ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဧကဒိဝသံ ဩဝဋ္ဌေ ဂေဟံ ဆာဒေန္တိ။ သစေ သဗ္ဗော တိန္တော၊ စာတုမာသစ္စယေန ဇာတပထဝီယေဝ။ အထဿ ဥပရိဘာဂေယေဝ တိန္တော, အန္တော အတိန္တော၊ ယတ္တကံ တိန္တံ၊ တံ ကပ္ပိယကာရကေဟိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန အပနာမေတွာ သေသံ ယထာသုခံ ဝဠဉ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ ဥဒကေန တေမိတတ္တာ။ ဧကာဗဒ္ဓါယေဝ ဟိ ဇာတပထဝီ ဟောတိ, န ဣတရာတိ။ အဗ္ဘောကာသေ မတ္တိကာပါကာရော ဟောတိ၊ အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌော ဇာတပထဝီသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ လဂ္ဂပံသုံ ပန အလ္လဟတ္ထေန ဆုပိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဣဋ္ဌကပါကာရော ဟောတိ၊ ယေဘုယျေနကထလဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ယထာသုခံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဗ္ဘောကာသေ ဌိတမဏ္ဍပတ္ထမ္ဘံ ဣတော စိတော စ သဉ္စာလေတွာ ပထဝိံ ဝိကောပေန္တေန ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဇုကမေဝ ဥဒ္ဓရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညမ္ပိ သုက္ခရုက္ခံ သုက္ခခါဏုကံ ဝါ ဂဏှန္တဿ ဧသေဝ နယော။

၇၄။ နဝကမ္မတ္ထံ ထမ္ဘံ ဝါ ပါသာဏံ ဝါ ရုက္ခံ ဝါ ဒဏ္ဍကေဟိ ဥစ္စာလေတွာ ပဝဋ္ဋေန္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ဇာတပထဝီ ဘိဇ္ဇတိ၊ သစေ သုဒ္ဓစိတ္တာ ပဝဋ္ဋေန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ အထ ပန တေန အပဒေသေန ပထဝိံ ဘိန္ဒိတုကာမာယေဝ ဟောန္တိ၊ အာပတ္တိ။ သာခါဒီနိ ကဍ္ဎန္တာနမ္ပိ ပထဝိယံ ဒါရူနိ ဖာလေန္တာနမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ပထဝိယံ အဋ္ဌိသူစိကဏ္ဋကာဒီသုပိ ယံ ကိဉ္စိ အာကောဋေတုံ ဝါ ပဝေသေတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ "ပဿာဝဓာရာယ ဝေဂေန ပထဝိံ ဘိန္ဒိဿာမီ"တိ ဧဝံ ပဿာဝမ္ပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ကရောန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ၊ "ဝိသမဘူမိံ သမံ ကရိဿာမီ"တိ သမ္မဇ္ဇနိယာ ဃံသိတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝတ္တသီသေနေဝ ဟိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကေစိ ကတ္တရယဋ္ဌိယာ ဘူမိံ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန ဝိလိခန္တိ၊ "စင်္ကမိတဋ္ဌာနံ ဒဿေဿာမာ"တိ ပုနပ္ပုနံ ဘူမိံ ဘိန္ဒန္တာ စင်္ကမန္တိ၊ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝီရိယသမ္ပဂ္ဂဟတ္ထံ ပန သမဏဓမ္မံ ကရောန္တေန သုဒ္ဓစိတ္တေန

၁-ဣဋ္ဌကံ ဝါ (သီ)

caṅkamituṁ vaṭṭati. “Hatthaṁ dhovissāmā”ti pathaviyaṁ ghaṁsanti, na vaṭṭati, aghaṁsantena pana allahatthaṁ pathaviyaṁ ṭhapetvā rajaṁ gahetuṁ vaṭṭati.

Keci kaṇḍukacchu-ādīhi ābādhikā chinnataṭādīsu aṅgapaccaṅgāni ghaṁsanti, na vaṭṭati. Jātapathaviṁ dahati vā dahāpeti vā, pācittiyaṁ, antamaso pattampi pacanto yattakesu ṭhānesu aggiṁ deti vā dāpeti vā, tattakāni pācittiyāni, tasmā pattaṁ pacantenapi pubbe pakkaṭṭhāneyeva pacitabbo. Adaḍḍhāya pathaviyā aggiṁ ṭhapetuṁ na vaṭṭati, pattapacanakapālassa pana upari aggiṁ ṭhapetuṁ vaṭṭati. Dārūnaṁ upari ṭhapeti, so aggi tāni dahanto gantvā pathaviṁ dahati, na vaṭṭati. Iṭṭhakakapālādīsupi eseva nayo. Tatrāpi hi iṭṭhakādīnaṁyeva upari ṭhapetuṁ vaṭṭati. Kasmā? Tesaṁ anupādānattā. Na hi tāni aggissa upādānasaṅkhyaṁ gacchanti, sukkhakhāṇusukkharukkhādīsupi aggiṁ dātuṁ na vaṭṭati. Sace pana “pathaviṁ appattameva nibbāpetvā gamissāmī”ti deti, vaṭṭati. Pacchā nibbāpetuṁ na sakkoti, avisayattā anāpatti. Tiṇukkaṁ gahetvā gacchanto hatthe ḍayhamāne bhūmiyaṁ pāteti, anāpatti. Patitaṭṭhāneyeva upādānaṁ datvā aggiṁ kātuṁ vaṭṭati. Daḍḍhapathaviyā ca yattakaṁ ṭhānaṁ usumāya anugataṁ, sabbaṁ vikopetuṁ vaṭṭati.

Yo pana ajānanako bhikkhu araṇisahitena aggiṁ nibbattetvā hatthena ukkhipitvā “kiṁ karomī”ti vadati, “jālehī”ti vattabbo. “Hattho ḍayhatī”ti vadati, “yathā na ḍayhati, tathā karohī”ti vattabbo. “Bhūmiyaṁ pātehī”ti pana na vattabbo. Sace hatthe ḍayhamāne pāteti, “pathaviṁ dahissāmī”ti apātitattā anāpatti, patitaṭṭhāne pana aggiṁ kātuṁ vaṭṭati. “Imassa thambhassa āvāṭaṁ jāna, mahāmattikaṁ jāna, thusamattikaṁ jāna, mahāmattikaṁ dehi, thusamattikaṁ dehi, mattikaṁ āhara, paṁsuṁ āhara, mattikāya attho, paṁsunā attho, imassa thambhassa āvāṭaṁ kappiyaṁ karohi, imaṁ mattikaṁ kappiyaṁ karohi, imaṁ paṁsuṁ kappiyaṁ karohī”ti evaṁ kappiyavohārena yaṁ kiñci kārāpetuṁ vaṭṭati. Aññavihito kenaci saddhiṁ kiñci kathento pādaṅguṭṭhakena kattarayaṭṭhiyā vā pathaviṁ vilikhanto tiṭṭhati, evaṁ asatiyā vilikhantassa bhindantassa vā anāpatti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Pathavīkhaṇanavinicchayakathā samattā.

စင်္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဟတ္ထံ ဓောဝိဿာမာ”တိ ပထဝိယံ ဃံသန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အဃံသန္တေန ပန အလ္လဟတ္ထံ ပထဝိယံ ဌပေတွာ ရဇံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကေစိ ကဏ္ဍုကစ္ဆုအာဒီဟိ အာဗာဓိကာ ဆိန္နတဋာဒီသု အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဃံသန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ဇာတပထဝိံ ဒဟတိ ဝါ ဒဟာပေတိ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ အန္တမသော ပတ္တမ္ပိ ပစန္တော ယတ္တကေသု ဌာနေသု အဂ္ဂိံ ဒေတိ ဝါ ဒါပေတိ ဝါ၊ တတ္တကာနိ ပါစိတ္တိယာနိ၊ တသ္မာ ပတ္တံ ပစန္တေနပိ ပုဗ္ဗေ ပက္ကဋ္ဌာနေယေဝ ပစိတဗ္ဗော။ အဒဍ္ဎာယ ပထဝိယာ အဂ္ဂိံ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပတ္တပစနကပါလဿ ပန ဥပရိ အဂ္ဂိံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒါရူနံ ဥပရိ ဌပေတိ၊ သော အဂ္ဂိ တာနိ ဒဟန္တော ဂန္တွာ ပထဝိံ ဒဟတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ဣဋ္ဌကကပါလာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတြာပိ ဟိ ဣဋ္ဌကာဒီနံယေဝ ဥပရိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? တေသံ အနုပါဒါနတ္တာ။ န ဟိ တာနိ အဂ္ဂိဿ ဥပါဒါနသင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သုက္ခခါဏုသုက္ခရုက္ခာဒီသုပိ အဂ္ဂိံ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန “ပထဝိံ အပ္ပတ္တမေဝ နိဗ္ဗာပေတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ အဝိသယတ္တာ အနာပတ္တိ။ တိဏုက္ကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော ဟတ္ထေ ဍယှမာနေ ဘူမိယံ ပါတေတိ၊ အနာပတ္တိ။ ပတိတဋ္ဌာနေယေဝ ဥပါဒါနံ ဒတွာ အဂ္ဂိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဍ္ဎပထဝိယာ စ ယတ္တကံ ဌာနံ ဥသုမာယ အနုဂတံ၊ သဗ္ဗံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယော ပန အဇာနနကော ဘိက္ခု အရဏိသဟိတေန အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟတ္ထေန ဥက္ခိပိတွာ “ကိံ ကရောမီ”တိ ဝဒတိ၊ “ဇာလေဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ “ဟတ္ထော ဍယှတီ”တိ ဝဒတိ၊ “ယထာ န ဍယှတိ၊ တထာ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ “ဘူမိယံ ပါတေဟီ”တိ ပန န ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ဟတ္ထေ ဍယှမာနေ ပါတေတိ၊ “ပထဝိံ ဒဟိဿာမီ”တိ အပါတိတတ္တာ အနာပတ္တိ၊ ပတိတဋ္ဌာနေ ပန အဂ္ဂိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဣမဿ ထမ္ဘဿ အာဝါဋံ ဇာန၊ မဟာမတ္တိကံ ဇာန၊ ထုသမတ္တိကံ ဇာန၊ မဟာမတ္တိကံ ဒေဟိ၊ ထုသမတ္တိကံ ဒေဟိ၊ မတ္တိကံ အာဟရ၊ ပံသုံ အာဟရ၊ မတ္တိကာယ အတ္ထော၊ ပံသုနာ အတ္ထော၊ ဣမဿ ထမ္ဘဿ အာဝါဋံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ မတ္တိကံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ ပံသုံ ကပ္ပိယံ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ယံ ကိဉ္စိ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညဝိဟိတော ကေနစိ သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ ကထေန္တော ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကေန ကတ္တရယဋ္ဌိယာ ဝါ ပထဝိံ ဝိလိခန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ အသတိယာ ဝိလိခန္တဿ ဘိန္ဒန္တဿ ဝါ အနာပတ္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ပထဝီခဏနဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

15. Bhūtagāmavinicchayakathā

75. **Bhūtagāmo**ti pañcahi bījehi jātānaṁ rukkhalatādīnametaṁ adhivacanaṁ. Tatrimāni pañca bījāni—mūlabījaṁ khandhabījaṁ phaḷubījaṁ aggabījaṁ bījabījanti. Tattha **mūlabījaṁ** nāma haliddi siṅgiveraṁ vacā vacattaṁ ativisaṁ kaṭukarohiṇī usīraṁ bhaddamuttakaṁ, yāni vā panaññānipi atthi mūle jāyanti mūle sañjāyanti, etaṁ mūlabījaṁ nāma. **Khandhabījaṁ** nāma assattho nigrodho pilakkho udumbaro kacchako kapitthano, yāni vā panaññānipi atthi khandhe jāyanti khandhe sañjāyanti, etaṁ khandhabījaṁ nāma. **Phaḷubījaṁ** nāma ucchu veḷu naḷo, yāni vā panaññānipi atthi pabbe jāyanti pabbe sañjāyanti, etaṁ phaḷubījaṁ nāma. **Aggabījaṁ** nāma ajjukaṁ phaṇijjakaṁ hiriveraṁ, yāni vā panaññānipi atthi agge jāyanti agge sañjāyanti, etaṁ aggabījaṁ nāma. **Bījabījaṁ** nāma pubbaṇṇaṁ aparaṇṇaṁ, yāni vā panaññānipi atthi bīje jāyanti bīje sañjāyanti, etaṁ bījabījaṁ nāma[1]. Tattha bhūtagāme bhūtagāmasaññī chindati vā chindāpeti vā bhindati vā bhindāpeti vā pacati vā pacāpeti vā, pācittiyaṁ. Bhūtagāmañhi vikopentassa pācittiyaṁ, bhūtagāmaparimocitaṁ pañcavidhampi bījagāmaṁ vikopentassa dukkaṭaṁ.

76. Bījagāmabhūtagāmo[2] nāmesa atthi udakaṭṭho, atthi thalaṭṭho. Tattha udakaṭṭho sāsapamattikatilabījakādibhedā sapaṇṇikā ca apaṇṇikā ca sabbā sevālajāti, antamaso udakapappaṭakaṁ upādāya "bhūtagāmo"ti veditabbo. Udakapappaṭako nāma upari thaddho pharusavaṇṇo heṭṭhā mudu nīlavaṇṇo hoti. Tattha yassa sevālassa mūlaṁ oruhitvā pathaviyaṁ patiṭṭhitaṁ, tassa pathavī ṭhānaṁ. Yo udake sañcarati, tassa udakaṁ. Pathaviyaṁ patiṭṭhitaṁ yattha katthaci vikopentassa, uddharitvā vā ṭhānantaraṁ saṅkāmentassa pācittiyaṁ, udake sañcarantaṁ vikopentasseva pācittiyaṁ. Hatthehi pana ito cito ca viyūhitvā nahāyituṁ vaṭṭati. Sakalañhi udakaṁ tassa ṭhānaṁ, tasmā na so ettāvatā ṭhānantaraṁ saṅkāmito hoti. Udakato pana udakena vinā sañcicca ukkhipituṁ na vaṭṭati, udakena saddhiṁ ukkhipitvā puna udake pakkhipituṁ vaṭṭati. Uppalinipadumini-ādīni jalajavallitiṇāni udakato uddharantassa vā tattheva vikopentassa vā, pācittiyaṁ, parehi uppāṭitāni vikopentassa dukkaṭaṁ. Tāni hi bījagāme

1. Vi 2. 52 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 28 piṭṭhādīsu. 3. Udakaṭṭhe (Sī)

၁၅-ဘူတဂါမဝိနိစ္ဆယကထာ

၇၅။ **ဘူတဂါမော**တိ ပဉ္စဟိ ဗီဇေဟိ ဇာတာနံ ရုက္ခလတာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ တတြိမာနိ ပဉ္စ ဗီဇာနိ—မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇန္တိ။ တတ္ထ မူလဗီဇံ နာမ ဟလိဒ္ဒိ သိင်္ဂိဝေရံ ဝစာ ဝစတ္တံ အတိဝိသံ ကဋုကရောဟိဏီ ဥသီရံ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလေ ဇာယန္တိ မူလေ သဉ္ဇာယန္တိ၊ ဧတံ မူလဗီဇံ နာမ။ ခန္ဓဗီဇံ နာမ အဿတ္ထော နိဂြောဓော ပိလက္ခော ဥဒုမ္ဗရော ကစ္ဆကော ကပိတ္ထနော၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ခန္ဓေ ဇာယန္တိ ခန္ဓေ သဉ္ဇာယန္တိ၊ ဧတံ ခန္ဓဗီဇံ နာမ။ ဖဠုဗီဇံ နာမ ဥစ္ဆု ဝေဠု နဠော၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ပဗ္ဗေ ဇာယန္တိ ပဗ္ဗေ သဉ္ဇာယန္တိ၊ ဧတံ ဖဠုဗီဇံ နာမ။ အဂ္ဂဗီဇံ နာမ အဇ္ဇုကံ ဖဏိဇ္ဇကံ ဟိရိဝေရံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ အဂ္ဂေ ဇာယန္တိ အဂ္ဂေ သဉ္ဇာယန္တိ၊ ဧတံ အဂ္ဂဗီဇံ နာမ။ ဗီဇဗီဇံ နာမ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ အပရဏ္ဏံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဗီဇေ ဇာယန္တိ ဗီဇေ သဉ္ဇာယန္တိ၊ ဧတံ ဗီဇဗီဇံ နာမ[၁]။ တတ္ထ ဘူတဂါမေ ဘူတဂါမသညီ ဆိန္ဒတိ ဝါ ဆိန္ဒာပေတိ ဝါ ဘိန္ဒတိ ဝါ ဘိန္ဒာပေတိ ဝါ ပစတိ ဝါ ပစာပေတိ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ဘူတဂါမဉှိ ဝိကောပေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ ဘူတဂါမပရိမောစိတံ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ ဗီဇဂါမံ ဝိကောပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

၇၆။ ဗီဇဂါမဘူတဂါမော[၂] နာမေသ အတ္ထိ ဥဒကဋ္ဌော၊ အတ္ထိ ထလဋ္ဌော။ တတ္ထ ဥဒကဋ္ဌော[၃] သာသပမတ္တိကတိလဗီဇကာဒိဘေဒါ သပဏ္ဏိကာ စ အပဏ္ဏိကာ စ သဗ္ဗာ သေဝါလဇာတိ၊ အန္တမသော ဥဒကပပ္ပဋကံ ဥပါဒါယ "ဘူတဂါမော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဒကပပ္ပဋကော နာမ ဥပရိ ထဒ္ဓေါ ဖရုသဝဏ္ဏော ဟေဋ္ဌာ မုဒု နီလဝဏ္ဏော ဟောတိ။ တတ္ထ ယဿ သေဝါလဿ မူလံ ဩရုဟိတွာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တဿ ပထဝီ ဌာနံ။ ယော ဥဒကေ သဉ္စရတိ၊ တဿ ဥဒကံ။ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိကောပေန္တဿ, ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဌာနန္တရံ သင်္ကာမေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ ဥဒကေ သဉ္စရန္တံ ဝိကောပေန္တဿေဝ ပါစိတ္တိယံ။ ဟတ္ထေဟိ ပန ဣတော စိတော စ ဝိယူဟိတွာ နဟာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သကလဉှိ ဥဒကံ တဿ ဌာနံ၊ တသ္မာ န သော ဧတ္တာဝတာ ဌာနန္တရံ သင်္ကာမိတော ဟောတိ။ ဥဒကတော ပန ဥဒကေန ဝိနာ သဉ္စိစ္စ ဥက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒကေန သဒ္ဓိံ ဥက္ခိပိတွာ ပုန ဥဒကေ ပက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပ္ပလိနိပဒုမိနိအာဒီနိ ဇလဇဝလ္လိတိဏာနိ ဥဒကတော ဥဒ္ဓရန္တဿ ဝါ တတ္ထေဝ ဝိကောပေန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ၊ ပရေဟိ ဥပ္ပါဋိတာနိ ဝိကောပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ တာနိ ဟိ ဗီဇဂါမေ

၁-ဝိ ၂-၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဥဒကဋ္ဌေ (သီ)

saṅgahaṁ gacchanti, tilabījakasāsapamattikasevālopi udakato uddhaṭo amilāto aggabījasaṅgahaṁ gacchati. **Mahāpaccariyā**dīsu “anantakatilabījaka-udakapappaṭakādīni dukkaṭavatthūnī”ti vuttaṁ, tattha kāraṇaṁ na dissati. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** “sampuṇṇabhūtagāmaṁ na hoti, tasmā dukkaṭan”ti vuttaṁ, tampi na sameti. Bhūtagāme hi pācittiyaṁ bījagāme dukkaṭaṁ vuttaṁ. Asampuṇṇabhūtagāmo nāma tatiyo koṭṭhāso neva **Pāḷiyaṁ**, na **Aṭṭhakathāsu** āgato, athetaṁ bījagāmasaṅgahaṁ gamissatīti, tampi na yuttaṁ abhūtagāmamūlattā tādisassa bījagāmassāti. Apica “garukalahukesu garuke ṭhātabban”ti etaṁ vinayalakkhaṇaṁ.

Thalaṭṭhe chinnarukkhānaṁ avasiṭṭho haritakhāṇu nāma hoti, tattha kakudhakarañjapiyaṅgupanasādīnaṁ khāṇu uddhaṁ vaḍḍhati, so bhūtagāmena saṅgahito. Tālanāḷikerādīnaṁ khāṇu uddhaṁ na vaḍḍhati, so bījagāmena saṅgahito. Kadaliyā pana aphalitāya khāṇu bhūtagāmena saṅgahito, phalitāya bījagāmena. Kadalī pana phalitā yāva nīlapaṇṇā, tāva bhūtagāmeneva saṅgahitā, tathā phalito veḷu. Yadā pana aggato paṭṭhāya sussati, tadā bījagāmena saṅgahaṁ gacchati. Katarabījagāmena? Phaḷubījagāmena. Kiṁ tato nibbattati? Na kiñci. Yadi hi nibbatteyya, bhūtagāmena saṅgahaṁ gaccheyya. Indasālādirukkhe chinditvā rāsiṁ karonti, kiñcāpi rāsikatadaṇḍakehi ratanappamāṇāpi sākhā nikkhamanti, bījagāmeneva pana saṅgahaṁ gacchanti. Maṇḍapatthāya vā vati-atthāya vā valli-āropanatthāya vā bhūmiyaṁ nikhaṇanti, mūlesu ceva paṇṇesu ca niggatesu puna bhūtagāmasaṅkhyaṁ gacchanti, mūlamattesu pana paṇṇamattesu vā niggatesupi bījagāmena saṅgahitā eva.

Yāni kānici bījāni pathaviyaṁ vā udakena siñcitvā ṭhapitāni, kapālādīsu vā allapaṁsuṁ pakkhipitvā nikkhittāni honti, sabbāni mūlamatte vā paṇṇamatte vā niggatepi bījāniyeva. Sacepi mūlāni ca upari aṅkuro ca niggacchati, yāva aṅkuro harito na hoti, tāva bījāniyeva. Muggādīnaṁ pana paṇṇesu uṭṭhitesu, vīhi-ādīnaṁ vā aṅkure harite nīlavaṇṇe jāte bhūtagāmasaṅgahaṁ gacchanti. Tālaṭṭhīnaṁ paṭhamaṁ sūkaradāṭhā viya mūlaṁ niggacchati, niggatepi yāva upari pattavaṭṭi na niggacchati, tāva bījagāmo nāmayeva. Nāḷikerassa tacaṁ bhinditvā dantasūci viya aṅkuro niggacchati, yāva

သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တိလဗီဇကသာသပမတ္တိကသေဝါလောပိ ဥဒကတော ဥဒ္ဓဋော အမိလာတော အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ **မဟာပစ္စရိယာ**ဒီသု “အနန္တကတိလဗီဇကဥဒကပပ္ပဋကာဒီနိ ဒုက္ကဋဝတ္ထူနီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ကာရဏံ န ဒိဿတိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “သမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒုက္ကဋ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ န သမေတိ။ ဘူတဂါမေ ဟိ ပါစိတ္တိယံ ဗီဇဂါမေ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ အသမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမော နာမ တတိယော ကောဋ္ဌာသော နေဝ **ပါဠိယံ**, န **အဋ္ဌကထာသု** အာဂတော၊ အထေတံ ဗီဇဂါမသင်္ဂဟံ ဂမိဿတီတိ၊ တမ္ပိ န ယုတ္တံ အဘူတဂါမမူလတ္တာ တာဒိသဿ ဗီဇဂါမဿာတိ။ အပိစ “ဂရုကလဟုကေသု ဂရုကေ ဌာတဗ္ဗ”န္တိ ဧတံ ဝိနယလက္ခဏံ။

ထလဋ္ဌေ ဆိန္နရုက္ခာနံ အဝသိဋ္ဌော ဟရိတခါဏု နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကကုဓကရဉ္ဇပိယင်္ဂုပနသာဒီနံ ခါဏု ဥဒ္ဓံ ဝဍ္ဎတိ၊ သော ဘူတဂါမေန သင်္ဂဟိတော။ တာလနာဠိကေရာဒီနံ ခါဏု ဥဒ္ဓံ န ဝဍ္ဎတိ၊ သော ဗီဇဂါမေန သင်္ဂဟိတော။ ကဒလိယာ ပန အဖလိတာယ ခါဏု ဘူတဂါမေန သင်္ဂဟိတော, ဖလိတာယ ဗီဇဂါမေန။ ကဒလီ ပန ဖလိတာ ယာဝ နီလပဏ္ဏာ၊ တာဝ ဘူတဂါမေနေဝ သင်္ဂဟိတာ၊ တထာ ဖလိတော ဝေဠု။ ယဒါ ပန အဂ္ဂတော ပဋ္ဌာယ သုဿတိ၊ တဒါ ဗီဇဂါမေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ကတရဗီဇဂါမေန? ဖဠုဗီဇဂါမေန။ ကိံ တတော နိဗ္ဗတ္တတိ? န ကိဉ္စိ။ ယဒိ ဟိ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဘူဘဂါမေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆေယျ။ ဣန္ဒသာလာဒိရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ ရာသိံ ကရောန္တိ၊ ကိဉ္စာပိ ရာသိကတဒဏ္ဍကေဟိ ရတနပ္ပမာဏာပိ သာခါ နိက္ခမန္တိ၊ ဗီဇဂါမေနေဝ ပန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ မဏ္ဍပတ္ထာယ ဝါ ဝတိအတ္ထာယ ဝါ ဝလ္လိအာရောပနတ္ထာယ ဝါ ဘူမိယံ နိခဏန္တိ၊ မူလေသု စေဝ ပဏ္ဏေသု စ နိဂ္ဂတေသု ပုန ဘူတဂါမသင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ၊ မူလမတ္တေသု ပန ပဏ္ဏမတ္တေသု ဝါ နိဂ္ဂတေသုပိ ဗီဇဂါမေန သင်္ဂဟိတာ ဧဝ။

ယာနိ ကာနိစိ ဗီဇာနိ ပထဝိယံ ဝါ ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ ဌပိတာနိ, ကပါလာဒီသု ဝါ အလ္လပံသုံ ပက္ခိပိတွာ နိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ မူလမတ္တေ ဝါ ပဏ္ဏမတ္တေ ဝါ နိဂ္ဂတေပိ ဗီဇာနိယေဝ။ သစေပိ မူလာနိ စ ဥပရိ အင်္ကုရော စ နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ယာဝ အင်္ကုရော ဟရိတော န ဟောတိ၊ တာဝ ဗီဇာနိယေဝ။ မုဂ္ဂါဒီနံ ပန ပဏ္ဏေသု ဥဋ္ဌိတေသု, ဝီဟိအာဒီနံ ဝါ အင်္ကုရေ ဟရိတေ နီလဝဏ္ဏေ ဇာတေ ဘူတဂါမသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တာလဋ္ဌီနံ ပဌမံ သူကရဒါဌာ ဝိယ မူလံ နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ နိဂ္ဂတေပိ ယာဝ ဥပရိ ပတ္တဝဋ္ဋိ န နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဗီဇဂါမော နာမယေဝ။ နာဠိကေရဿ တစံ ဘိန္ဒိတွာ ဒန္တသူစိ ဝိယ အင်္ကုရော နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ယာဝ

migasiṅgasadisā nīlapattavaṭṭi na hoti, tāva bījagāmoyeva. Mūle aniggatepi tādisāya pattavaṭṭiyā jātāya amūlakabhūtagāme saṅgahaṁ gacchati.

Ambaṭṭhi-ādīni vīhi-ādīhi vinicchinitabbāni. Vandākā vā aññā vā yā kāci rukkhe jāyitvā rukkhaṁ ottharati, rukkhova tassā ṭhānaṁ, taṁ vikopentassa vā tato uddharantassa vā pācittiyaṁ. Ekā amūlikā latā hoti, aṅguliveṭhako viya vanappagumbadaṇḍake veṭheti, tassāpi ayameva vinicchayo. Gehapamukhapākāravedikā cetiyādīsu nīlavaṇṇo sevālo hoti, yāva dve tīṇi pattāni na sañjāyanti, tāva aggabījasaṅgahaṁ gacchati. Pattesu jātesu pācittiyavatthu, tasmā tādisesu ṭhānesu sudhālepampi dātuṁ na vaṭṭati, anupasampannena littassa upari sinehalepo dātuṁ vaṭṭati. Sace nidāghasamaye sukkhasevālo tiṭṭhati, taṁ sammuñjanī-ādīhi ghaṁsitvā apanetuṁ vaṭṭati. Pānīyaghaṭādīnaṁ bahi sevālo dukkaṭavatthu, anto abbohāriko, dantakaṭṭhapūvādīsu kaṇṇakampi abbohārikameva. Vuttañhetaṁ “sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā”ti[1].

77. Pāsāṇajāti pāsāṇadaddusevālaseleyyakādīni aharitavaṇṇāni apattakāni ca dukkaṭavatthukāni. Ahicchattakaṁ yāva makuḷaṁ hoti, tāva dukkaṭavatthu, pupphitakālato paṭṭhāya abbohārikaṁ, allarukkhato pana ahicchattakaṁ gaṇhanto rukkhatacaṁ vikopeti, tasmā tattha pācittiyaṁ. Rukkhapapaṭikāyapi eseva nayo. Yā pana indasālakakudhādīnaṁ papaṭikā rukkhato muccitvā tiṭṭhati, taṁ gaṇhantassa anāpatti. Niyyāsampi rukkhato muccitvā ṭhitaṁ sukkharukkhe vā laggaṁ gaṇhituṁ vaṭṭati, allarukkhato na vaṭṭati. Lākhāyapi eseva nayo. Rukkhaṁ cāletvā paṇḍupalāsaṁ vā pariṇatakaṇikārādipupphaṁ vā pātentassa pācittiyameva. Hatthakukkuccena Mudukesu indasālanuhīkhandhādīsu vā tatthajātakatālapaṇṇādīsu vā akkharaṁ chindantassapi eseva nayo. Sāmaṇerānaṁ pupphaṁ ocinantānaṁ sākhaṁ onāmetvā dātuṁ vaṭṭati. Tepi pana pupphehi pānīyaṁ na vāsetabbaṁ, pānīyavāsatthikena sāmaṇeraṁ ukkhipitvā ocināpetabbāni. Phalasākhāpi

1. Vi 3. 60 piṭṭhe.

မိဂသိင်္ဂသဒိသာ နီလပတ္တဝဋ္ဋိ န ဟောတိ၊ တာဝ ဗီဇဂါမောယေဝ။ မူလေ အနိဂ္ဂတေပိ တာဒိသာယ ပတ္တဝဋ္ဋိယာ ဇာတာယ အမူလကဘူတဂါမေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

အမ္ဗဋ္ဌိအာဒီနိ ဝီဟိအာဒီဟိ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗာနိ။ ဝန္ဒာကာ ဝါ အညာ ဝါ ယာ ကာစိ ရုက္ခေ ဇာယိတွာ ရုက္ခံ ဩတ္ထရတိ၊ ရုက္ခောဝ တဿာ ဌာနံ၊ တံ ဝိကော-ပေန္တဿ ဝါ တတော ဥဒ္ဓရန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ ဧကာ အမူလိကာ လတာ ဟောတိ၊ အင်္ဂုလိဝေဌကော ဝိယ ဝနပ္ပဂုမ္ဗဒဏ္ဍကေ ဝေဌေတိ၊ တဿာပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ ဂေဟပမုခပါကာရဝေဒိကာ စေတိယာဒီသု နီလ-ဝဏ္ဏော သေဝါလော ဟောတိ၊ ယာဝ ဒွေ တီဏိ ပတ္တာနိ န သဉ္ဇာယန္တိ၊ တာဝ အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ပတ္တေသု ဇာတေသု ပါစိတ္တိယဝတ္ထု၊ တသ္မာ တာဒိသေသု ဌာနေသု သုဓာလေပမ္ပိ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနုပသမ္ပန္နေန လိတ္တဿ ဥပရိ သိနေဟလေပေါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ နိဒါဃသမယေ သုက္ခသေဝါလော တိဋ္ဌတိ၊ တံ သမ္မုဉ္ဇနီအာဒီဟိ ဃံသိတွာ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါနီယဃဋာဒီနံ ဗဟိ သေဝါလော ဒုက္ကဋဝတ္ထု၊ အန္တော အဗ္ဗောဟာရိကော၊ ဒန္တကဋ္ဌ-ပူဝါဒီသု ကဏ္ဏကမ္ပိ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ။ ဝုတ္တဉှေတံ “သစေ ဂေရုက-ပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပီဠေတွာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ”တိ[၁]။

၇၇။ ပါသာဏဇာတိ ပါသာဏဒဒ္ဒုသေဝါလသေလေယျကာဒီနိ အဟရိတ-ဝဏ္ဏာနိ အပတ္တကာနိ စ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကာနိ။ အဟိစ္ဆတ္တကံ ယာဝ မကုဠံ ဟောတိ၊ တာဝ ဒုက္ကဋဝတ္ထု၊ ပုပ္ဖိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ အလ္လ-ရုက္ခတော ပန အဟိစ္ဆတ္တကံ ဂဏှန္တော ရုက္ခတစံ ဝိကောပေတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ ပါစိတ္တိယံ။ ရုက္ခပပဋိကာယပိ ဧသေဝ နယော။ ယာ ပန ဣန္ဒသာလကကုဓာဒီနံ ပပဋိကာ ရုက္ခတော မုစ္စိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တံ ဂဏှန္တဿ အနာပတ္တိ။ နိယျာသမ္ပိ ရုက္ခတော မုစ္စိတွာ ဌိတံ သုက္ခရုက္ခေ ဝါ လဂ္ဂံ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အလ္လရုက္ခတော န ဝဋ္ဋတိ။ လာခါယပိ ဧသေဝ နယော။ ရုက္ခံ စာလေတွာ ပဏ္ဍုပလာသံ ဝါ ပရိဏတကဏိကာရာဒိပုပ္ဖံ ဝါ ပါတေန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စေန မုဒုကေသု ဣန္ဒသာလနုဟီခန္ဓာဒီသု ဝါ တတ္ထဇာတကတာလပဏ္ဏာဒီသု ဝါ အက္ခရံ ဆိန္ဒန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ သာမဏေရာနံ ပုပ္ဖံ ဩစိနန္တာနံ သာခံ ဩနာမေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေပိ ပန ပုပ္ဖေဟိ ပါနီယံ န ဝါသေတဗ္ဗံ၊ ပါနီယ-ဝါသတ္ထိကေန သာမဏေရံ ဥက္ခိပိတွာ ဩစိနာပေတဗ္ဗာနိ။ ဖလသာခါပိ

၁-ဝိ ၃-၆၀-ပိဋ္ဌေ။

attanā khāditukāmena na onāmetabbā, sāmaṇeraṁ ukkhipitvā phalaṁ gāhāpetabbaṁ. Kiñci gacchaṁ vā lataṁ vā uppāṭentehi sāmaṇerehi saddhiṁ gahetvā ākaḍḍhituṁ na vaṭṭati, tesaṁ pana ussāhajananatthaṁ anākaḍḍhantena[1] kaḍḍhanākāraṁ dassentena viya agge gahetuṁ vaṭṭati. Yesaṁ rukkhānaṁ sākhā ruhati, tesaṁ sākhaṁ makkhikabījanādīnaṁ atthāya kappiyaṁ akārāpetvā gahitaṁ, tace vā patte vā antamaso nakhenapi vilekhantassa dukkaṭaṁ. Allasiṅgiverādīsupi eseva nayo. Sace pana kappiyaṁ kārāpetvā sītale padese ṭhapitassa mūlaṁ sañjāyati, uparibhāge chindituṁ vaṭṭati. Sace aṅkuro jāyati, heṭṭhābhāge chindituṁ vaṭṭati, mūle ca aṅkure ca jāte na vaṭṭati.

“Sammuñjanīsalākāyapi tiṇāni chindissāmī”ti bhūmiyaṁ sammajjanto sayaṁ vā chindati, aññena vā chedāpeti, na vaṭṭati. Caṅkamantopi “chijjanakaṁ chijjatu, bhijjanakaṁ bhijjatu, caṅkamitaṭṭhānaṁ dassessāmī”ti sañcicca pādehi akkamanto tiṇavalli-ādīni sayaṁ vā chindati, aññena vā chedāpeti, na vaṭṭati. Sacepi hi tiṇaṁ vā lataṁ vā ganthiṁ karontassa bhijjati, ganthimpi kātuṁ na vaṭṭati. Tālarukkhādīsu pana corānaṁ anāruhaṇatthāya dārumattaṭakaṁ ākoṭenti, kaṇṭake bandhanti, bhikkhussa evaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Sace dārumakkaṭako rukkhe allīnamattova hoti, rukkhaṁ na pīḷeti, vaṭṭati. “Rukkhaṁ chinda, lataṁ chinda, kandaṁ vā mūlaṁ vā uppāṭehī”ti vattuṁ vaṭṭati aniyamitattā. Niyametvā pana “imaṁ rukkhaṁ chindā”ti-ādi vattuṁ na vaṭṭati. Nāmaṁ gahetvāpi “ambarukkhaṁ caturaṁsavalliṁ āluvakandaṁ muñjatiṇaṁ asukarukkhacchalliṁ chinda bhinda uppāṭehī”ti-ādivacanampi aniyamitameva hoti. “Imaṁ ambarukkhan”ti-ādivacanameva hi niyamitaṁ nāma, taṁ na vaṭṭati. Pattampi pacitukāmo tiṇādīnaṁ upari sañcicca aggiṁ karonto sayaṁ vā pacati, aññena vā pacāpeti, na vaṭṭati. Aniyametvā pana “mugge paca, māse pacā”ti-ādi vattuṁ vaṭṭati, “ime mugge pacā”ti evaṁ vattuṁ na vaṭṭati. “Imaṁ mūlabhesajjaṁ jāna, imaṁ mūlaṁ vā paṇṇaṁ vā dehi, imaṁ rukkhaṁ vā lataṁ vā āhara, iminā pupphena phalena vā attho, imaṁ rukkhaṁ vā lataṁ vā phalaṁ vā kappiyaṁ karohī”ti evaṁ pana vattuṁ vaṭṭati. Ettāvatā bhūtagāmaparimocitaṁ kataṁ hoti.

1. Ākaḍḍhantena (Sī)

အတ္တနာ ခါဒိတုကာမေန န ဩနာမေတဗ္ဗာ၊ သာမဏေရံ ဥက္ခိပိတွာ ဖလံ ဂါဟာပေတဗ္ဗံ။ ကိဉ္စိ ဂစ္ဆံ ဝါ လတံ ဝါ ဥပ္ပါဋေန္တေဟိ သာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေသံ ပန ဥဿာဟဇနနတ္ထံ အနာကဍ္ဎန္တေန[1] ကဍ္ဎနာကာရံ ဒဿေန္တေန ဝိယ အဂ္ဂေ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယေသံ ရုက္ခာနံ သာခါ ရုဟတိ၊ တေသံ သာခံ မက္ခိကဗီဇနာဒီနံ အတ္ထာယ ကပ္ပိယံ အကာရာပေတွာ ဂဟိတံ၊ တစေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ အန္တမသော နခေနပိ ဝိလေခန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အလ္လသိင်္ဂိဝေရာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ သီတလေ ပဒေသေ ဌပိတဿ မူလံ သဉ္ဇာယတိ၊ ဥပရိဘာဂေ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အင်္ကုရော ဇာယတိ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မူလေ စ အင်္ကုရေ စ ဇာတေ န ဝဋ္ဋတိ။

“သမ္မုဉ္ဇနီသလာကာယပိ တိဏာနိ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ဘူမိယံ သမ္မဇ္ဇန္တော သယံ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဆေဒါပေတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ စင်္ကမန္တောပိ “ဆိဇ္ဇနကံ ဆိဇ္ဇတု၊ ဘိဇ္ဇနကံ ဘိဇ္ဇတု၊ စင်္ကမိတဋ္ဌာနံ ဒဿေဿာမီ”တိ သဉ္စိစ္စ ပါဒေဟိ အက္ကမန္တော တိဏဝလ္လိအာဒီနိ သယံ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဆေဒါပေတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ဟိ တိဏံ ဝါ လတံ ဝါ ဂဏ္ဌိံ ကရောန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဂဏ္ဌိမ္ပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တာလရုက္ခာဒီသု ပန စောရာနံ အနာရုဟဏတ္ထာယ ဒါရုမက္ကဋကံ အာကောဋေန္တိ၊ ကဏ္ဋကေ ဗန္ဓန္တိ၊ ဘိက္ခုဿ ဧဝံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒါရုမက္ကဋကော ရုက္ခေ အလ္လီနမတ္တောဝ ဟောတိ၊ ရုက္ခံ န ပီဠေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “ရုက္ခံ ဆိန္ဒ၊ လတံ ဆိန္ဒ၊ ကန္ဒံ ဝါ မူလံ ဝါ ဥပ္ပါဋေဟီ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ အနိယမိတတ္တာ။ နိယမေတွာ ပန “ဣမံ ရုက္ခံ ဆိန္ဒာ”တိအာဒိ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ နာမံ ဂဟေတွာပိ “အမ္ဗရုက္ခံ စတုရံသဝလ္လိံ အာလုဝကန္ဒံ မုဉ္ဇတိဏံ အသုကရုက္ခစ္ဆလ္လိံ ဆိန္ဒ ဘိန္ဒ ဥပ္ပါဋေဟီ”တိအာဒိဝစနမ္ပိ အနိယမိတမေဝ ဟောတိ။ “ဣမံ အမ္ဗရုက္ခ”န္တိအာဒိဝစနမေဝ ဟိ နိယမိတံ နာမ၊ တံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တမ္ပိ ပစိတုကာမော တိဏာဒီနံ ဥပရိ သဉ္စိစ္စ အဂ္ဂိံ ကရောန္တော သယံ ဝါ ပစတိ၊ အညေန ဝါ ပစာပေတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ အနိယမေတွာ ပန “မုဂ္ဂေ ပစ၊ မာသေ ပစာ”တိအာဒိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဣမေ မုဂ္ဂေ ပစာ”တိ ဧဝံ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ “ဣမံ မူလဘေသဇ္ဇံ ဇာန၊ ဣမံ မူလံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ဒေဟိ၊ ဣမံ ရုက္ခံ ဝါ လတံ ဝါ အာဟရ၊ ဣမိနာ ပုပ္ဖေန ဖလေန ဝါ အတ္ထော၊ ဣမံ ရုက္ခံ ဝါ လတံ ဝါ ဖလံ ဝါ ကပ္ပိယံ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ပန ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဘူတဂါမပရိမောစိတံ ကတံ ဟောတိ။

၁-အာကဍ္ဎန္တေန (သီ)

78. Paribhuñjantena pana bījagāmaparimocanatthaṁ puna kappiyaṁ kārāpetabbaṁ. Kappiyakaraṇañcettha iminā suttānusārena veditabbaṁ—

“Anujānāmi bhikkhave pañcahi samaṇakappehi phalaṁ paribhuñjituṁ aggiparijitaṁ satthaparijitaṁ nakhaparijitaṁ abījaṁ nibbaṭṭabījaññeva pañcaman”ti[1].

Tattha **aggiparijitan**ti[2] agginā parijitaṁ adhibhūtaṁ daḍḍhuṁ phuṭṭhanti attho. **Satthaparijitan**ti satthena parijitaṁ adhibhūtaṁ chinnaṁ viddhaṁ vāti attho. Esa nayo nakhaparijite. Abījanibbaṭṭabījāni sayameva kappiyāni. Agginā kappiyaṁ karontena kaṭṭhaggigomayaggi-ādīsu yena kenaci antamaso lohakhaṇḍenapi ādittena kappiyaṁ kātabbaṁ, tañca kho ekadese phusantena “kappiyan”ti vatvāva kātabbaṁ. Satthena karontena yassa kassaci lohamayasatthassa antamaso sūcinakhacchedanānampi tuṇḍena vā dhārāya vā chedaṁ vā vedhaṁ vā dassentena “kappiyan”ti vatvāva kātabbaṁ. Nakhena kappiyaṁ karontena pūtinakhena na kātabbaṁ, manussānaṁ pana sīhabyagghadīpimakkaṭānaṁ sakuntānañca nakhā tikhiṇā honti, tehi kātabbaṁ. Assamahiṁsasūkaramigagorūpādīnaṁ khurā atikhiṇā, tehi na kātabbaṁ, katampi akataṁ hoti. Hatthinakhā pana khurā na honti, tehi ca vaṭṭati. Yehi pana kātuṁ vaṭṭati, tehi tatthajātakehipi uddharitvā gahitakepi chedaṁ vā vedhaṁ vā dassentena “kappiyan”ti vatvāva kātabbaṁ.

Tattha sacepi bījānaṁ pabbatamatto rāsi, rukkhasahassaṁ vā chinditvā ekābaddhaṁ katvā ucchūnaṁ vā mahābhāro bandhitvā ṭhapito hoti, ekasmiṁ bīje vā rukkhasākhāya vā ucchumhi vā kappiye kate sabbaṁ kataṁ hoti. Ucchū ca dārūni ca ekato baddhāni honti, “ucchuṁ kappiyaṁ karissāmī”ti dāruṁ vijjhati, vaṭṭatiyeva. Sace pana yāya rajjuyā vā valliyā vā baddhāni, taṁ vijjhati, na vaṭṭati. Ucchukhaṇḍānaṁ pacchiṁ pūretvā āharanti, ekasmiṁ khaṇḍe kappiye kate sabbaṁ katameva. Marīcapakkādīhi ca missetvā bhattaṁ āharanti, “kappiyaṁ karohī”ti vutte sacepi bhattasitthe vijjhati, vaṭṭatiyeva. Tilataṇḍulādīsupi eseva nayo. Yāguyā pakkhittāni pana

1. Vi 4. 244 piṭṭhe.
2. Aggiparicitanti (Sī)

၇၈။ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ပန ဗီဇဂါမပရိမောစနတ္ထံ ပုန ကပ္ပိယံ ကာရာပေတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယကရဏဉ္စေတ္ထ ဣမိနာ သုတ္တာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အဂ္ဂိပရိဇိတံ သတ္ထပရိဇိတံ နခပရိဇိတံ အဗီဇံ နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇညေဝ ပဉ္စမ”န္တိ[၁]။

တတ္ထ **အဂ္ဂိပရိဇိတန္တိ**[၂] အဂ္ဂိနာ ပရိဇိတံ အဘိဘူတံ ဍဍ္ဎုံ ဖုဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။ **သတ္ထပရိဇိတန္တိ** သတ္ထေန ပရိဇိတံ အဘိဘူတံ ဆိန္နံ ဝိဒ္ဓံ ဝါတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော နခပရိဇိတေ။ အဗီဇနိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇာနိ သယမေဝ ကပ္ပိယာနိ။ အဂ္ဂိနာ ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ကဋ္ဌဂ္ဂိဂေါမယဂ္ဂိအာဒီသု ယေန ကေနစိ အန္တမသော လောဟခဏ္ဍေနပိ အာဒိတ္တေန ကပ္ပိယံ ကာတဗ္ဗံ၊ တဉ္စ ခေါ ဧကဒေသေ ဖုသန္တေန “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝတွာဝ ကာတဗ္ဗံ။ သတ္ထေန ကရောန္တေန ယဿ ကဿစိ လောဟမယသတ္ထဿ အန္တမသော သူစိနခစ္ဆေဒနာနမ္ပိ တုဏ္ဍေန ဝါ ဓာရာယ ဝါ ဆေဒံ ဝါ ဝေဓံ ဝါ ဒဿေန္တေန “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝတွာဝ ကာတဗ္ဗံ။ နခေန ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပူတိနခေန န ကာတဗ္ဗံ၊ မနုဿာနံ ပန သီဟဗျဂ္ဃဒီပိမက္ကဋာနံ သကုန္တာနဉ္စ နခါ တိခိဏာ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ကာတဗ္ဗံ။ အဿမဟိံသသူကရမိဂဂေါရူပါဒီနံ ခုရာ အတိခိဏာ၊ တေဟိ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကတမ္ပိ အကတံ ဟောတိ။ ဟတ္ထိနခါ ပန ခုရာ န ဟောန္တိ၊ တေဟိ စ ဝဋ္ဋတိ။ ယေဟိ ပန ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေဟိ တတ္ထဇာတကေဟိပိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂဟိတကေပိ ဆေဒံ ဝါ ဝေဓံ ဝါ ဒဿေန္တေန “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝတွာဝ ကာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ သစေပိ ဗီဇာနံ ပဗ္ဗတမတ္တော ရာသိ၊ ရုက္ခသဟဿံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ ဥစ္ဆူနံ ဝါ မဟာဘာရော ဗန္ဓိတွာ ဌပိတော ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ ဗီဇေ ဝါ ရုက္ခသာခါယ ဝါ ဥစ္ဆုမှိ ဝါ ကပ္ပိယေ ကတေ သဗ္ဗံ ကတံ ဟောတိ။ ဥစ္ဆူ စ ဒါရူနိ စ ဧကတော ဗဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ၊ “ဥစ္ဆုံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဒါရုံ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ပန ယာယ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဝလ္လိယာ ဝါ ဗဒ္ဓါနိ၊ တံ ဝိဇ္ဈတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ဥစ္ဆုခဏ္ဍာနံ ပစ္ဆိံ ပူရေတွာ အာဟရန္တိ၊ ဧကသ္မိံ ခဏ္ဍေ ကပ္ပိယေ ကတေ သဗ္ဗံ ကတမေဝ။ မရိစပက္ကာဒီဟိ စ မိဿေတွာ ဘတ္တံ အာဟရန္တိ၊ “ကပ္ပိယံ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ သစေပိ ဘတ္တသိတ္ထေ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တိလတဏ္ဍုလာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယာဂုယာ ပက္ခိတ္တာနိ ပန

၁-ဝိ ၄-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-အဂ္ဂိပရိစိတန္တိ (သီ)

ekābaddhāni hutvā na santiṭṭhanti, tattha ekamekaṁ vijjhitvā kappiyaṁ kātabbameva. Kapitthaphalādīnaṁ anto miñjaṁ kaṭāhaṁ muñcitvā sañcarati, bhindāpetvā kappiyaṁ kārāpetabbaṁ, ekābaddhaṁ hoti, kaṭāhepi kātuṁ vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Bhūtagāmavinicchayakathā samattā.

---

16. Sahaseyyavinicchayakathā

79. Duvidhaṁ sahaseyyakanti "yo pana bhikkhu anupasampannena uttaridirattatirattaṁ sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ[1]. Yo pana bhikkhu mātugāmena sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyan"ti[2] evaṁ vuttaṁ Sahaseyyasikkhāpadadvayaṁ sandhāya vuttaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[3]—anupasampannena saddhiṁ tiṇṇaṁ rattīnaṁ upari catutthadivase atthaṅgate sūriye sabbacchannasabbaparicchanne yebhuyyacchannayebhuyyaparicchanne vā senāsane pubbāpariyena vā ekakkhaṇe vā nipajjantassa pācittiyaṁ. Tattha chadanaṁ anāhacca diyaḍḍhahatthubbedhena pākārādinā yena kenaci paricchannampi sabbaparicchannamicceva veditabbaṁ. Yaṁ senāsanaṁ upari pañcahi chadanehi aññena vā kenaci sabbameva paricchannaṁ, idaṁ **sabbacchannaṁ** nāma senāsanaṁ. Aṭṭhakathāsu pana pākaṭavohāraṁ gahetvā vācuggatavasena "sabbacchannaṁ nāma pañcahi chadanehi channan"ti vuttaṁ. Kiñcāpi vuttaṁ, atha kho dussakuṭiyaṁ sayantassapi na sakkā anāpatti kātuṁ, tasmā yaṁ kiñci paṭicchādanasamatthaṁ idha chadanañca paricchannañca veditabbaṁ. Pañcavidhacchadaneyeva hi gayhamāne padaracchannepi sahaseyyā na bhaveyya, tasmā yaṁ senāsanaṁ bhūmito paṭṭhāya yāvachadanaṁ āhacca pākārena vā aññena vā kenaci antamaso vatthenapi parikkhittaṁ, idaṁ **sabbaparicchannaṁ** nāma senāsanaṁ. Chadanaṁ anāhacca sabbantimena pariyāyena diyaḍḍhahatthubbedhena pākārādinā parikkhittampi sabbaparicchannameva. Yassa pana upari bahutaraṁ ṭhānaṁ channaṁ, appaṁ acchannaṁ, samantato vā bahutaraṁ parikkhittaṁ, appaṁ aparikkhittaṁ, idaṁ **yebhuyyenachannaṁ yebhuyyenaparicchannaṁ** nāma.

1. Vi 2. 27 piṭṭhe. 2. Vi 2. 31 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 11 piṭṭhādīsu.

ဧကာဗဒ္ဓါနိ ဟုတွာ န သန္တိဋ္ဌန္တိ၊ တတ္ထ ဧကမေကံ ဝိဇ္ဈိတွာ ကပ္ပိယံ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ကပိတ္ထဖလာဒီနံ အန္တော မိဉ္ဇံ ကဋာဟံ မုဉ္စိတွာ သဉ္စရတိ၊ ဘိန္ဒာပေတွာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ ဧကာဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ကဋာဟေပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဘူတဂါမဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၆-သဟသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ

၇၉။ ဒုဝိဓံ သဟသေယျကန္တိ "ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္နေန ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ[၁]။ ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယ"န္တိ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တံ သဟသေယျသိက္ခာပဒဒွယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[၃]—အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ တိဏ္ဏံ ရတ္တီနံ ဥပရိ စတုတ္ထဒိဝသေ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ သဗ္ဗစ္ဆန္နသဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ယေဘုယျစ္ဆန္နယေဘုယျပရိစ္ဆန္နေ ဝါ သေနာသနေ ပုဗ္ဗာပရိယေန ဝါ ဧကက္ခဏေ ဝါ နိပဇ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထ ဆဒနံ အနာဟစ္စ ဒိယဍ္ဎဟတ္ထုဗ္ဗေဓေန ပါကာရာဒိနာ ယေန ကေနစိ ပရိစ္ဆန္နမ္ပိ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နမိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယံ သေနာသနံ ဥပရိ ပဉ္စဟိ ဆဒနေဟိ အညေန ဝါ ကေနစိ သဗ္ဗမေဝ ပရိစ္ဆန္နံ၊ ဣဒံ **သဗ္ဗစ္ဆန္နံ** နာမ သေနာသနံ။ အဋ္ဌကထာသု ပန ပါကဋဝေါဟာရံ ဂဟေတွာ ဝါစုဂ္ဂတဝသေန "သဗ္ဗစ္ဆန္နံ နာမ ပဉ္စဟိ ဆဒနေဟိ ဆန္န"န္တိ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ ဒုဿကုဋိယံ သယန္တဿပိ န သက္ကာ အနာပတ္တိ ကာတုံ၊ တသ္မာ ယံ ကိဉ္စိ ပဋိစ္ဆာဒနသမတ္ထံ ဣဓ ဆဒနဉ္စ ပရိစ္ဆန္နဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပဉ္စဝိဓစ္ဆဒနေယေဝ ဟိ ဂယှမာနေ ပဒရစ္ဆန္နေပိ သဟသေယျာ န ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ယံ သေနာသနံ ဘူမိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဆဒနံ အာဟစ္စ ပါကာရေန ဝါ အညေန ဝါ ကေနစိ အန္တမသော ဝတ္ထေနပိ ပရိက္ခိတ္တံ၊ ဣဒံ **သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နံ** နာမ သေနာသနံ။ ဆဒနံ အနာဟစ္စ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိယာယေန ဒိယဍ္ဎဟတ္ထုဗ္ဗေဓေန ပါကာရာဒိနာ ပရိက္ခိတ္တမ္ပိ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နမေဝ။ ယဿ ပန ဥပရိ ဗဟုတရံ ဌာနံ ဆန္နံ, အပ္ပံ အစ္ဆန္နံ၊ သမန္တတော ဝါ ဗဟုတရံ ပရိက္ခိတ္တံ, အပ္ပံ အပရိက္ခိတ္တံ၊ ဣဒံ **ယေဘုယျေနဆန္နံ ယေဘုယျေနပရိစ္ဆန္နံ** နာမ။

၁-ဝိ ၂-၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Iminā lakkhaṇena samannāgato sacepi sattabhūmiko pāsādo ekūpacāro hoti, satagabbhaṁ vā catusālaṁ, ekaṁ senāsanamicceva saṅkhaṁ gacchati. Evarūpe senāsane anupasampannena saddhiṁ catutthadivase atthaṅgate sūriye nipajjantassa pācittiyaṁ vuttaṁ. Sace pana sambahulā sāmaṇerā, eko bhikkhu, sāmaṇeragaṇanāya pācittiyā. Te ce uṭṭhāyuṭṭhāya nipajjanti, tesaṁ payoge payoge bhikkhussa āpatti, bhikkhussa uṭṭhāyuṭṭhāya nipajjane pana bhikkhusseva payogena bhikkhussa āpatti. Sace sambahulā bhikkhū, eko sāmaṇero, ekopi sabbesaṁ āpattiṁ karoti[1]. Tassa uṭṭhāyuṭṭhāya nipajjanenapi bhikkhūnaṁ āpattiyeva. Ubhayesaṁ sambahulabhāvepi eseva nayo.

80. Apicettha ekāvāsādikampi catukkaṁ veditabbaṁ. Yo hi ekasmiṁ āvāse ekeneva anupasampannena saddhiṁ tirattaṁ sahaseyyaṁ kappeti, tassa catutthadivasato paṭṭhāya devasikā āpatti. Yopi ekasmiṁyeva āvāse nānā-anupasampannehi saddhiṁ tirattaṁ sahaseyyaṁ kappeti, tassapi. Yopi nānā-āvāsesu ekeneva anupasampannena saddhiṁ tirattaṁ sahaseyyaṁ kappeti, tassapi. Yopi nānā-āvāsesu nānā-anupasampannehi saddhiṁ yojanasatampi gantvā sahaseyyaṁ kappeti, tassapi catutthadivasato paṭṭhāya devasikā āpatti.

Ayañca sahaseyyāpatti nāma "bhikkhuṁ ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāmā"ti[2] vacanato antamaso pārājikavatthubhūtena tiracchānagatenapi saddhiṁ hoti, tasmā sacepi godhābiḷālamaṅgusādīsu koci pavisitvā bhikkhuno vasanasenāsane ekūpacāraṭṭhāne sayati, sahaseyyāva hoti. Yadi pana thambhānaṁ upari katapāsādassa uparimatalena saddhiṁ asambaddhabhittikassa[3] bhittiyā upariṭhitasusiratulāsīsassa susirena pavisitvā tulāya abbhantare sayitvā teneva susirena nikkhamitvā gacchati, heṭṭhāpāsāde sayitabhikkhussa anāpatti. Sace chadane chiddaṁ hoti, tena pavisitvā antochadane vasitvā teneva pakkamati, nānūpacāre uparimatale chadanabbhantare sayitassa āpatti, heṭṭhimatale sayitassa anāpatti. Sace antopāsādeneva ārohitvā sabbatalāni paribhuñjanti, ekūpacārāni honti, tesu yattha

1. Āpattikaro hoti (Sī) 2. Vi 2. 27 piṭṭhe. 3. Asambandhasittikassa (Sī)

ဣမိနာ လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေပိ သတ္တဘူမိကော ပါသာဒေါ ဧကူပစာရော ဟောတိ, သတဂဗ္ဘံ ဝါ စတုသာလံ၊ ဧကံ သေနာသနမိစ္စေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝရူပေ သေနာသနေ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ စတုတ္ထဒိဝသေ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ နိပဇ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန သမ္ဗဟုလာ သာမဏေရာ, ဧကော ဘိက္ခု၊ သာမဏေရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ။ တေ စေ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ အာပတ္တိ၊ ဘိက္ခုဿ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇနေ ပန ဘိက္ခုဿေဝ ပယောဂေန ဘိက္ခုဿ အာပတ္တိ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ, ဧကော သာမဏေရော၊ ဧကောပိ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိံ ကရောတိ[၁]။ တဿ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇနေနပိ ဘိက္ခူနံ အာပတ္တိယေဝ။ ဥဘယေသံ သမ္ဗဟုလဘာဝေပိ ဧသေဝ နယော။

၈၀။ အပိစေတ္ထ ဧကာဝါသာဒိကမ္ပိ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ဧကသ္မိံ အာဝါသေ ဧကေနေဝ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တဿ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ။ ယောပိ ဧကသ္မိံယေဝ အာဝါသေ နာနာအနုပသမ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ။ ယောပိ နာနာအာဝါသေသု ဧကေနေဝ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ။ ယောပိ နာနာအာဝါသေသု နာနာအနုပသမ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇနသတမ္ပိ ဂန္တွာ သဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ။

အယဉ္စ သဟသေယျာပတ္တိ နာမ "ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ အဝသေသော အနုပသမ္ပန္နော နာမာ"တိ[၂] ဝစနတော အန္တမသော ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတေန တိရစ္ဆာနဂတေနပိ သဒ္ဓိံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သစေပိ ဂေါဓာဗိဠာလမင်္ဂုသာဒီသု ကောစိ ပဝိသိတွာ ဘိက္ခုနော ဝသနသေနာသနေ ဧကူပစာရဋ္ဌာနေ သယတိ၊ သဟသေယျာဝ ဟောတိ။ ယဒိ ပန ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ကတပါသာဒဿ ဥပရိမတလေန သဒ္ဓိံ အသမ္ဗဒ္ဓဘိတ္တိကဿ[၃] ဘိတ္တိယာ ဥပရိဋ္ဌိတသုသိရတုလာသီသဿ သုသိရေန ပဝိသိတွာ တုလာယ အဗ္ဘန္တရေ သယိတွာ တေနေဝ သုသိရေန နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သယိတဘိက္ခုဿ အနာပတ္တိ။ သစေ ဆဒနေ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ တေန ပဝိသိတွာ အန္တောဆဒနေ ဝသိတွာ တေနေဝ ပက္ကမတိ၊ နာနူပစာရေ ဥပရိမတလေ ဆဒနဗ္ဘန္တရေ သယိတဿ အာပတ္တိ၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ သယိတဿ အနာပတ္တိ။ သစေ အန္တောပါသာဒေနေဝ အာရောဟိတွာ သဗ္ဗတလာနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧကူပစာရာနိ ဟောန္တိ၊ တေသု ယတ္ထ

၁-အာပတ္တိကရော ဟောတိ (သီ) ၂-ဝိ ၂-၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အသမ္ဗန္ဓဘိတ္တိကဿ (သီ)

katthaci sayitassa āpatti, sabhāsaṅkhepena kate aḍḍhakuṭṭake senāsane sayitassa tulāvāḷasaghāṭādīsu[1] kapotādayo sayanti, āpattiyeva. Parikkhepassa bahigate nibbakosabbhantare sayanti, anāpatti. Parimaṇḍalaṁ vā caturassaṁ vā ekacchadanāya gabbhamālāya satagabbhaṁ cepi senāsanaṁ hoti, tatra ce ekena sādhāraṇadvārena pavisitvā visuṁ pākārena aparicchinnagabbhūpacāre sabbagabbhepi pavisanti, ekagabbhepi anupasampanne nipanne sabbagabbhesu nipannānaṁ āpatti. Sace sapamukhā gabbhā honti, pamukhañca upari acchannaṁ, pamukhe sayito gabbhe sayitānaṁ āpattiṁ na karoti. Sace pana gabbhacchadaneneva saddhiṁ sambandhachadanaṁ, tatra sayito sabbesaṁ āpattiṁ karoti. Kasmā? Sabbacchannattā ca sabbaparicchannattā ca. Gabbhaparikkhepoyeva hissa parikkhepo.

81. Yepi ekasāladvisālatisālacatusālasannivesā mahāpāsādā ekasmiṁ okāse pāde dhovitvā paviṭṭhena sakkā honti sabbattha anuparigantuṁ, tesupi sahaseyyāpattiyā na muccati. Sace tasmiṁ tasmiṁ ṭhāne upacāraṁ paricchinditvā katā honti, ekūpacāraṭṭhāneyeva āpatti. Dvīhi dvārehi yuttassa sudhāchadanamaṇḍapassa majjhe pākāraṁ karonti, ekena dvārena pavisitvā ekasmiṁ paricchede anupasampanno sayati, ekasmiṁ bhikkhu, anāpatti. Pākāre godhādīnaṁ pavisanamattaṁ chiddaṁ hoti, ekasmiñca paricchede godhā sayanti, anāpattiyeva. Na hi chiddena gehaṁ ekūpacāraṁ nāma hoti. Sace pākāramajjhe chinditvā dvāraṁ yojenti, ekūpacāratāya āpatti. Taṁ dvāraṁ kavāṭena pidahitvā sayanti, āpattiyeva. Na hi dvārapidahanena gehaṁ nānūpacāraṁ nāma hoti, dvāraṁ vā advāraṁ. Kavāṭañhi saṁvaraṇavivaraṇehi yathāsukhaṁ vaḷañjanatthāya kataṁ, na vaḷañjupacchedanatthāya. Sace taṁ dvāraṁ puna iṭṭhakāhi pidahanti, advāraṁ hoti, purime nānūpacārabhāveyeva tiṭṭhati. Dīghapamukhaṁ cetiyagharaṁ hoti, ekaṁ kavāṭaṁ anto, ekaṁ bahi, dvinnaṁ kavāṭānaṁ antare anupasampanno antocetiyaghare sayantassa āpattiṁ karoti ekūpacārattā.

Ayañhettha saṅkhepo—senāsanaṁ khuddakaṁ vā hotu mahantaṁ vā, aññena saddhiṁ sambandhaṁ vā asambandhaṁ vā, dīghaṁ vā vaṭṭaṁ vā caturassaṁ vā,

1. Tulāsaṅghāṭādīsu (Sī)

ကတ္ထစိ သယိတဿ အာပတ္တိ၊ သဘာသင်္ခေပေန ကတေ အဍ္ဎကုဋ္ဋကေ သေနာသနေ သယိတဿ တုလာဝါဠသင်္ဃာဋာဒီသု[၁] ကပေါတာဒယော သယန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ပရိက္ခေပဿ ဗဟိဂတေ နိဗ္ဗကောသဗ္ဘန္တရေ သယန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ ပရိမဏ္ဍလံ ဝါ စတုရဿံ ဝါ ဧကစ္ဆဒနာယ ဂဗ္ဘမာလာယ သတဂဗ္ဘံ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တတြ စေ ဧကေန သာဓာရဏဒွါရေန ပဝိသိတွာ ဝိသုံ ပါကာရေန အပရိစ္ဆိန္နဂဗ္ဘူပစာရေ သဗ္ဗဂဗ္ဘေပိ ပဝိသန္တိ၊ ဧကဂဗ္ဘေပိ အနုပသမ္ပန္နေ နိပန္နေ သဗ္ဗဂဗ္ဘေသု နိပန္နာနံ အာပတ္တိ။ သစေ သပမုခါ ဂဗ္ဘာ ဟောန္တိ၊ ပမုခဉ္စ ဥပရိ အစ္ဆန္နံ၊ ပမုခေ သယိတော ဂဗ္ဘေ သယိတာနံ အာပတ္တိံ န ကရောတိ။ သစေ ပန ဂဗ္ဘစ္ဆဒနေနေဝ သဒ္ဓိံ သမ္ဗန္ဓဆဒနံ၊ တတြ သယိတော သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိံ ကရောတိ။ ကသ္မာ? သဗ္ဗစ္ဆန္နတ္တာ စ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နတ္တာ စ။ ဂဗ္ဘပရိက္ခေပေါယေဝ ဟိဿ ပရိက္ခေပေါ။

၈၁။ ယေပိ ဧကသာလဒွိသာလတိသာလစတုသာလသန္နိဝေသာ မဟာပါသာဒါ ဧကသ္မိံ ဩကာသေ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ပဝိဋ္ဌေန သက္ကာ ဟောန္တိ သဗ္ဗတ္ထ အနုပရိဂန္တုံ၊ တေသုပိ သဟသေယျာပတ္တိယာ န မုစ္စတိ။ သစေ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဥပစာရံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတာ ဟောန္တိ၊ ဧကူပစာရဋ္ဌာနေယေဝ အာပတ္တိ။ ဒွီဟိ ဒွါရေဟိ ယုတ္တဿ သုဓာဆဒနမဏ္ဍပဿ မဇ္ဈေ ပါကာရံ ကရောန္တိ၊ ဧကေန ဒွါရေန ပဝိသိတွာ ဧကသ္မိံ ပရိစ္ဆေဒေ အနုပသမ္ပန္နော သယတိ, ဧကသ္မိံ ဘိက္ခု၊ အနာပတ္တိ။ ပါကာရေ ဂေါဓာဒီနံ ပဝိသနမတ္တံ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ဧကသ္မိဉ္စ ပရိစ္ဆေဒေ ဂေါဓာ သယန္တိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ န ဟိ ဆိဒ္ဒေန ဂေဟံ ဧကူပစာရံ နာမ ဟောတိ။ သစေ ပါကာရမဇ္ဈေ ဆိန္ဒိတွာ ဒွါရံ ယောဇေန္တိ၊ ဧကူပစာရတာယ အာပတ္တိ။ တံ ဒွါရံ ကဝါဋေန ပိဒဟိတွာ သယန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ န ဟိ ဒွါရပိဒဟနေန ဂေဟံ နာနူပစာရံ နာမ ဟောတိ, ဒွါရံ ဝါ အဒွါရံ။ ကဝါဋဉှိ သံဝရဏဝိဝရဏေဟိ ယထာသုခံ ဝဠဉ္ဇနတ္ထာယ ကတံ, န ဝဠဉ္ဇုပစ္ဆေဒနတ္ထာယ။ သစေ တံ ဒွါရံ ပုန ဣဋ္ဌကာဟိ ပိဒဟန္တိ၊ အဒွါရံ ဟောတိ၊ ပုရိမေ နာနူပစာရဘာဝေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဒီဃပမုခံ စေတိယဃရံ ဟောတိ၊ ဧကံ ကဝါဋံ အန္တော, ဧကံ ဗဟိ၊ ဒွိန္နံ ကဝါဋာနံ အန္တရေ အနုပသမ္ပန္နော အန္တောစေတိယဃရေ သယန္တဿ အာပတ္တိံ ကရောတိ ဧကူပစာရတ္တာ။

အယဉှေတ္ထ သင်္ခေပေါ— သေနာသနံ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ဟောတု မဟန္တံ ဝါ, အညေန သဒ္ဓိံ သမ္ဗန္ဓံ ဝါ အသမ္ဗန္ဓံ ဝါ, ဒီဃံ ဝါ ဝဋ္ဋံ ဝါ စတုရဿံ ဝါ,

၁-တုလာသင်္ဃာဋာဒီသု (သီ)

ekabhūmikaṁ vā anekabhūmikaṁ vā, yaṁ yaṁ ekūpacāraṁ, sabbattha sahaseyyāpatti hotīti. Ettha ca yena kenaci paṭicchadanena sabbacchanne sabbaparicchanne pācirriyaṁ, yebhyyyenachanne yebhuyyenaparicchanne pācittiyaṁ, sabbacchanne yebhuyyenaparicchanne pācittiyaṁ, sabbacchanne upaḍḍhaparicchanne pācittiyaṁ, yebhuyyenachanne upaḍḍhaparicchanne pācittiyaṁ, sabbaparicchanne yebhuyyenachanne pācittiyaṁ, sabbaparicchanne upaḍḍhacchanne pācittiyaṁ, yebhuyyenaparicchanne upaḍḍhacchanne pācittiyanti aṭṭha pācittiyāni. Upaḍḍhacchanne upaḍḍhaparicchanne dukkaṭaṁ, sabbacchanne cūḷakaparicchanne dukkaṭaṁ, yebhuyyenachanne cūḷakaparicchanne dukkaṭaṁ, sabbaparicchanne cūḷakacchanne dukkaṭaṁ, yebhuyyenaparicchanne cūḷakacchanne dukkaṭanti pañca dukkaṭāni veditabbāni. Sabbacchanne sabba-aparicchanne, sabbaparicchanne sabba-acchanne, yebhuyyena-acchanne yebhuyyena-aparicchanne, upaḍḍhacchanne cūḷakaparicchanne, upaḍḍhaparicchanne cūḷakacchanne cūḷakaparicchanne ca anāpatti. Mātugāmena saha nipajjantassapi ayameva vinicchayo. Ayañhettha viseso—anupasampannena saddhiṁ nipajjantassa catutthadivase āpatti, mātugāmena saddhiṁ paṭhamadivaseti. Yakkhipetīhi pana dissamānakarūpāhi tiracchānagatitthiyā ca methunadhammavatthubhūtāya eva dukkaṭaṁ, sesāhi anāpatti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Sahaseyyavinicchayakathā samattā.

---

17. Mañcapīṭhādisaṁghikasenāsanesu paṭipajjitabbavinicchayakathā

82. **Vihāre saṁghike seyyaṁ, santharitvāna pakkamo**ti saṁghike vihāre seyyaṁ santharitvāna aññattha vasitukāmatāya vihārato pakkamanaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—

> "Yo pana bhikkhu saṁghike vihāre seyyaṁ santharitvā vā santharāpetvā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyan"ti[2]—

1. Vi-Ṭṭha 3. 41 piṭṭhādīsu. 2. Vi 2. 60 piṭṭhe.

ဧကဘူမိကံ ဝါ အနေကဘူမိကံ ဝါ၊ ယံ ယံ ဧကူပစာရံ၊ သဗ္ဗတ္ထ သဟသေယျာပတ္တိ ဟောတီတိ။ ဧတ္ထ စ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆဒနေန သဗ္ဗစ္ဆန္နေ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, ယေဘုယျေနစ္ဆန္နေ ယေဘုယျေနပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, သဗ္ဗစ္ဆန္နေ ယေဘုယျေနပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, သဗ္ဗစ္ဆန္နေ ဥပဍ္ဎပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, ယေဘုယျေနစ္ဆန္နေ ဥပဍ္ဎပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ယေဘုယျေနစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ဥပဍ္ဎစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ, ယေဘုယျေနပရိစ္ဆန္နေ ဥပဍ္ဎစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယန္တိ အဋ္ဌ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဥပဍ္ဎစ္ဆန္နေ ဥပဍ္ဎပရိစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ, သဗ္ဗစ္ဆန္နေ စူဠကပရိစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ, ယေဘုယျေနစ္ဆန္နေ စူဠကပရိစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ, သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ စူဠကစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ, ယေဘုယျေနပရိစ္ဆန္နေ စူဠကစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋန္တိ ပဉ္စ ဒုက္ကဋာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗစ္ဆန္နေ သဗ္ဗအပရိစ္ဆန္နေ, သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ သဗ္ဗအစ္ဆန္နေ, ယေဘုယျေနအစ္ဆန္နေ ယေဘုယျေနအပရိစ္ဆန္နေ, ဥပဍ္ဎစ္ဆန္နေ စူဠကပရိစ္ဆန္နေ, ဥပဍ္ဎပရိစ္ဆန္နေ စူဠကစ္ဆန္နေ စူဠကပရိစ္ဆန္နေ စ အနာပတ္တိ။ မာတုဂါမေန သဟ နိပဇ္ဇန္တဿပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ အယဉ္ဟေတ္ထ ဝိသေသော— အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇန္တဿ စတုတ္ထဒိဝသေ အာပတ္တိ၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ပဌမဒိဝသေတိ။ ယက္ခိပေတီဟိ ပန ဒိဿမာနကရူပါဟိ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ စ မေထုနဓမ္မဝတ္ထုဘူတာယ ဧဝ ဒုက္ကဋံ၊ သေသာဟိ အနာပတ္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

သဟသေယျဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၇-မဉ္စပီဌာဒိသံဃိကသေနာသနေသု ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယကထာ

၈၂။ **ဝိဟာရေ သံဃိကေ သေယျံ၊ သန္ထရိတွာန ပက္ကမော**တိ သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာန အညတ္ထ ဝသိတုကာမတာယ ဝိဟာရတော ပက္ကမနံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[1]—

> "ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ န ဥဒ္ဓရာပေယျ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယ"န္တိ[2]—

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌေ။

vacanato saṁghike vihāre seyyaṁ sayaṁ santharitvā aññena vā santharāpetvā uddharaṇādīni akatvā parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṁ, aparikkhittassa upacāraṁ atikkamantassa pācittiyaṁ.

Tattha **seyyā** nāma bhisi cimilikā uttarattharaṇaṁ bhūmattharaṇaṁ taṭṭikā cammakhaṇḍo nisīdanaṁ paccattharaṇaṁ tiṇasanthāro paṇṇasanthāroti dasavidhā. Tattha **bhisī**ti mañcakabhisi vā pīṭhakabhisi vā. **Cimilikā** nāma sudhādiparikammakatāya bhūmiyā vaṇṇānurakkhaṇatthaṁ katā, taṁ heṭṭhā pattharitvā upari kaṭasārakaṁ pattharanti. **Uttarattharaṇaṁ** nāma mañcapīṭhānaṁ upari attharitabbakapaccattharaṇaṁ. **Bhūmattharaṇaṁ** nāma bhūmiyaṁ attharitabbā kaṭasārakādivikati. **Taṭṭikā** nāma tālapaṇṇehi vā vākehi vā katataṭṭikā. **Cammakhaṇḍo** nāma sīhabyagghadīpitaracchacammādīsupi yaṁ kiñci cammaṁ. Aṭṭhakathāsu hi senāsanaparibhoge paṭikkhittacammaṁ na dissati, tasmā sīhabyagghacammādīnaṁ pariharaṇeyeva paṭikkhepo veditabbo. **Nisīdanan**ti sadasaṁ veditabbaṁ. **Paccattharaṇan**ti pāvāro kojavoti ettakameva vuttaṁ. **Tiṇasanthāro**ti yesaṁ kesañci tiṇānaṁ santhāro. Esa nayo **paṇṇasanthāre**pi. Evaṁ pana imaṁ dasavidhaṁ seyyaṁ saṁghike vihāre santharitvā vā santhārāpetvā vā pakkamantena āpucchitvā pakkamitabbaṁ, āpucchantena ca bhikkhumhi sati bhikkhu āpucchitabbo, tasmiṁ asati sāmaṇero, tasmiṁ asati ārāmiko, tasmiṁ asati yena vihāro kārito, so vihārasāmiko, tassa vā kule yo koci āpucchitabbo, tasmimpi asati catūsu pāsāṇesu mañcaṁ ṭhapetvā mañce avasesamañcapīṭhāni āropetvā upari bhisi-ādikaṁ dasavidhampi seyyaṁ rāsiṁ katvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānāni pidahitvā gamiyavattaṁ pūretvā gantabbaṁ.

Sace pana senāsanaṁ ovassati, chadanatthañca tiṇaṁ vā iṭṭhakā vā ānītā honti, sace ussahati, chādetabbaṁ. No ce sakkoti, yo okāso anovassako, tattha mañcapīṭhādīni nikkhipitvā gantabbaṁ. Sace sabbampi ovassati, ussahantena antogāme upāsakānaṁ ghare ṭhapetabbaṁ. Sace tepi “saṁghikaṁ nāma bhante bhāriyaṁ, aggidāhādīnaṁ bhāyāmā”ti na sampaṭicchanti, abbhokāsepi pāsāṇānaṁ upari mañcaṁ ṭhapetvā sesaṁ pubbe vuttanayeneva nikkhipitvā tiṇehi ca paṇṇehi ca paṭicchādetvā gantuṁ vaṭṭati. Yañhi tattha aṅgamattampi avasissati, taṁ aññesaṁ

ဝစနတော သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သယံ သန္ထရိတွာ အညေန ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဥဒ္ဓရဏာဒီနိ အကတွာ ပရိက္ခိတ္တဿ အာရာမဿ ပရိက္ခေပံ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ အတိက္ကမန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

တတ္ထ **သေယျာ** နာမ ဘိသိ စိမိလိကာ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဘူမတ္ထရဏံ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော နိသီဒနံ ပစ္စတ္ထရဏံ တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရောတိ ဒသဝိဓာ။ တတ္ထ **ဘိသီ**တိ မဉ္စကဘိသိ ဝါ ပီဌကဘိသိ ဝါ။ **စိမိလိကာ** နာမ သုဓာဒိပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတာ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ပတ္ထရိတွာ ဥပရိ ကဋသာရကံ ပတ္ထရန္တိ။ **ဥတ္တရတ္ထရဏံ** နာမ မဉ္စပီဌာနံ ဥပရိ အတ္ထရိတဗ္ဗကပစ္စတ္ထရဏံ။ **ဘူမတ္ထရဏံ** နာမ ဘူမိယံ အတ္ထရိတဗ္ဗာ ကဋသာရကာဒိဝိကတိ။ **တဋ္ဋိကာ** နာမ တာလပဏ္ဏေဟိ ဝါ ဝါကေဟိ ဝါ ကတတဋ္ဋိကာ။ **စမ္မခဏ္ဍော** နာမ သီဟဗျဂ္ဃဒီပိတရစ္ဆစမ္မာဒီသုပိ ယံ ကိဉ္စိ စမ္မံ။ အဋ္ဌကထာသု ဟိ သေနာသနပရိဘောဂေ ပဋိက္ခိတ္တစမ္မံ န ဒိဿတိ၊ တသ္မာ သီဟဗျဂ္ဃစမ္မာဒီနံ ပရိဟရဏေယေဝ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နိသီဒန**န္တိ သဒသံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပစ္စတ္ထရဏ**န္တိ ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။ **တိဏသန္ထာရော**တိ ယေသံ ကေသဉ္စိ တိဏာနံ သန္ထာရော။ ဧသ နယော **ပဏ္ဏသန္ထာရေ**ပိ။ ဧဝံ ပန ဣမံ ဒသဝိဓံ သေယျံ သံဃိကေ ဝိဟာရေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ ပက္ကမန္တေန အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ အာပုစ္ဆန္တေန စ ဘိက္ခုမှိ သတိ ဘိက္ခု အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော, တသ္မိံ အသတိ သာမဏေရော၊ တသ္မိံ အသတိ အာရာမိကော၊ တသ္မိံ အသတိ ယေန ဝိဟာရော ကာရိတော၊ သော ဝိဟာရသာမိကော၊ တဿ ဝါ ကုလေ ယော ကောစိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ တသ္မိမ္ပိ အသတိ စတူသု ပါသာဏေသု မဉ္စံ ဌပေတွာ မဉ္စေ အဝသေသမဉ္စပီဌာနိ အာရောပေတွာ ဥပရိ ဘိသိအာဒိကံ ဒသဝိဓမ္ပိ သေယျံ ရာသိံ ကတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပိဒဟိတွာ ဂမိယဝတ္တံ ပူရေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။

သစေ ပန သေနာသနံ ဩဝဿတိ၊ ဆဒနတ္ထဉ္စ တိဏံ ဝါ ဣဋ္ဌကာ ဝါ အာနီတာ ဟောန္တိ၊ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဆာဒေတဗ္ဗံ။ နော စေ သက္ကောတိ၊ ယော ဩကာသော အနောဝဿကော၊ တတ္ထ မဉ္စပီဌာဒီနိ နိက္ခိပိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ သဗ္ဗမ္ပိ ဩဝဿတိ၊ ဥဿဟန္တေန အန္တောဂါမေ ဥပါသကာနံ ဃရေ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ တေပိ “သံဃိကံ နာမ ဘန္တေ ဘာရိယံ၊ အဂ္ဂိဒါဟာဒီနံ ဘာယာမာ”တိ န သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ အဗ္ဘောကာသေပိ ပါသာဏာနံ ဥပရိ မဉ္စံ ဌပေတွာ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ နိက္ခိပိတွာ တိဏေဟိ စ ပဏ္ဏေဟိ စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဉ္ဟိ တတ္ထ အင်္ဂမတ္တမ္ပိ အဝသိဿတိ၊ တံ အညေသံ

tattha āgatabhikkhūnaṁ upakāraṁ bhavissatīti. Uddharitvā gacchantena pana mañcapīṭhakavāṭaṁ sabbaṁ apanetvā saṁharitvā cīvaravaṁse laggetvāva gantabbaṁ. Pacchā āgantvā vasanakabhikkhunāpi puna mañcapīṭhaṁ ṭhapayitvā[1] gacchantena tatheva kātabbaṁ. Antokuṭṭato seyyaṁ bahikuṭṭe paññapetvā vasantena gamanakāle puna gahitaṭṭhāneyeva paṭisāmetabbaṁ. Uparipāsādato oropetvā heṭṭhāpāsāde vasantassapi eseva nayo. Rattiṭṭhānadivāṭṭhānesu mañcapīṭhaṁ paññapetvā bahigamanakāle puna gahitaṭṭhāneyeva ṭhapetabbaṁ.

83. Senāsanesu pana ayaṁ āpucchitabbānāpucchitabbavinicchayo—yā tāva bhūmiyaṁ dīghasālā vā paṇṇasālā vā hoti, yaṁ vā rukkhatthambhesu katagehaṁ upacikānaṁ uṭṭhānaṭṭhānaṁ hoti, tato pakkamantena tāva āpucchitvāva pakkamitabbaṁ. Tasmiñhi katipayāni divasāni ajaggiyamāne vammikāva santiṭṭhanti. Yaṁ pana pāsāṇapiṭṭhiyaṁ vā pāsāṇatthambhesu vā katasenāsanaṁ siluccayaleṇaṁ vā sudhālittasenāsanaṁ vā, yattha yattha upacikāsaṅkā natthi, tato pakkamantassa āpucchitvāpi anāpucchitvāpi gantuṁ vaṭṭati, āpucchanaṁ pana vattaṁ. Sace tādisepi senāsane ekena passena upacikā ārohanti, āpucchitvāva gantabbaṁ. Yo pana āgantuko bhikkhu saṁghikasenāsanaṁ gahetvāva santaṁ bhikkhuṁ anuvattanto attano senāsanaṁ aggahetvā vasati, yāva so na gaṇhāti, tāva taṁ senāsanaṁ purimabhikkhusseva palibodho. Yadā pana so senāsanaṁ gahetvā attano issariyena vasati, tato paṭṭhāya āgantukasseva palibodho. Sace ubhopi vibhajitvā gaṇhanti, ubhinnampi palibodho.

Mahāpaccariyaṁ pana vuttaṁ—sace dve tayo ekato hutvā paññapenti, gamanakāle sabbehi āpucchitabbaṁ. Tesu ce paṭhamaṁ gacchanto "pacchimo jaggissatī"ti ābhogaṁ katvā gacchati, vaṭṭati, pacchimassa ābhogena mutti natthi. Bahū ekaṁ pesetvā santharāpenti, gamanakāle sabbehi vā āpucchitabbaṁ, ekaṁ vā pesetvā āpucchitabbaṁ. Aññato mañcapīṭhādīni ānetvā aññatra vasitvā gamanakāle tattheva netabbāni. Sace aññato ānetvā vasamānassa añño vuḍḍhataro āgacchati, na

1. Mañcapīṭhaṁ vā paññapetvā sayitvā (Vi-Ṭṭha 2. 44 piṭṭhe)

တတ္ထ အာဂတဘိက္ခူနံ ဥပကာရံ ဘဝိဿတီတိ။ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂစ္ဆန္တေန ပန မဉ္စပီဌကဝါဋံ သဗ္ဗံ အပနေတွာ သံဟရိတွာ စီဝရဝံသေ လဂ္ဂေတွာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ ဝသနကဘိက္ခုနာပိ ပုန မဉ္စပီဌံ ဌပယိတွာ[၁] ဂစ္ဆန္တေန တထေဝ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောကုဋ္ဋတော သေယျံ ဗဟိကုဋ္ဋေ ပညပေတွာ ဝသန္တေန ဂမနကာလေ ပုန ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ ဥပရိပါသာဒတော ဩရောပေတွာ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဝသန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု မဉ္စပီဌံ ပညပေတွာ ဗဟိဂမနကာလေ ပုန ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။

၈၃။ သေနာသနေသု ပန အယံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာနာပုစ္ဆိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယော— ယာ တာဝ ဘူမိယံ ဒီဃသာလာ ဝါ ပဏ္ဏသာလာ ဝါ ဟောတိ၊ ယံ ဝါ ရုက္ခတ္ထမ္ဘေသု ကတဂေဟံ ဥပစိကာနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တတော ပက္ကမန္တေန တာဝ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ တသ္မိဉ္ဟိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ အဇဂ္ဂိယမာနေ ဝမ္မိကာဝ သန္တိဋ္ဌန္တိ။ ယံ ပန ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ ဝါ ပါသာဏတ္ထမ္ဘေသု ဝါ ကတသေနာသနံ သိလုစ္စယလေဏံ ဝါ သုဓာလိတ္တသေနာသနံ ဝါ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပစိကာသင်္ကာ နတ္ထိ၊ တတော ပက္ကမန္တဿ အာပုစ္ဆိတွာပိ အနာပုစ္ဆိတွာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပုစ္ဆနံ ပန ဝတ္တံ။ သစေ တာဒိသေပိ သေနာသနေ ဧကေန ပဿေန ဥပစိကာ အာရောဟန္တိ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ ယော ပန အာဂန္တုကော ဘိက္ခု သံဃိကသေနာသနံ ဂဟေတွာဝ သန္တံ ဘိက္ခုံ အနုဝတ္တန္တော အတ္တနော သေနာသနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဝသတိ၊ ယာဝ သော န ဂဏှာတိ၊ တာဝ တံ သေနာသနံ ပုရိမဘိက္ခုဿေဝ ပလိဗောဓော။ ယဒါ ပန သော သေနာသနံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဣဿရိယေန ဝသတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ အာဂန္တုကဿေဝ ပလိဗောဓော။ သစေ ဥဘောပိ ဝိဘဇိတွာ ဂဏှန္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ပလိဗောဓော။

မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ—သစေ ဒွေ တယော ဧကတော ဟုတွာ ပညပေန္တိ၊ ဂမနကာလေ သဗ္ဗေဟိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ တေသု စေ ပဌမံ ဂစ္ဆန္တော “ပစ္ဆိမော ဇဂ္ဂိဿတီ”တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆိမဿ အာဘောဂေန မုတ္တိ နတ္ထိ။ ဗဟူ ဧကံ ပေသေတွာ သန္ထရာပေန္တိ၊ ဂမနကာလေ သဗ္ဗေဟိ ဝါ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဧကံ ဝါ ပေသေတွာ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ အညတော မဉ္စပီဌာဒီနိ အာနေတွာ အညတြ ဝသိတွာ ဂမနကာလေ တတ္ထေဝ နေတဗ္ဗာနိ။ သစေ အညတော အာနေတွာ ဝသမာနဿ အညော ဝုဍ္ဎတရော အာဂစ္ဆတိ၊ န

၁-မဉ္စပီဌံ ဝါ ပညပေတွာ သယိတွာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၄-ပိဋ္ဌေ)

paṭibāhitabbo, "mayā bhante aññāvāsato ānītaṁ, pākatikaṁ kareyyāthā"ti vattabbaṁ. Tena "evaṁ karissāmī"ti sampaṭicchite itarassa gantuṁ vaṭṭati. Evaṁ aññattha haritvāpi saṁghikaparibhogena paribhuñjantassa hi naṭṭhaṁ vā jiṇṇaṁ vā corehi vā haṭaṁ gīvā neva hoti, puggalikaparibhogena paribhuñjantassa pana gīvā hoti. Aññassa mañcapīṭhaṁ pana saṁghikaparibhogena vā puggalikaparibhogena vā paribhuñjantassa naṭṭhaṁ gīvāyeva. Antovihāre seyyaṁ santharitvā "ajjeva āgantvā paṭijaggissāmī"ti evaṁ sāpekkho nadīpāraṁ gāmantaraṁ vā gantvā yatthassa gamanacittaṁ uppannaṁ, tattheva ṭhito kañci pesetvā āpucchati, nadīpūrarājacorādīsu vā kenaci palibodho hoti upadduto, na sakkoti paccāgantuṁ, evaṁbhūtassa anāpatti.

Vihārassa upacāre pana upaṭṭhānasālāya vā maṇḍape vā rukkhamūle vā seyyaṁ santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto neva uddharati na uddharāpeti anāpucchaṁ vā gacchati, dukkaṭaṁ. Vuttappakārañhi dasavidhaṁ seyyaṁ antogabbhādimhi guttaṭṭhāne paññapetvā gacchantassa yasmā seyyāpi senāsanampi upacikāhi palujjati, vammikarāsiyeva hoti, tasmā pācittiyaṁ vuttaṁ. Bahi pana upaṭṭhānasālādīsu paññapetvā gacchantassa seyyāmattameva nasseyya ṭhānassa aguttatāya, na senāsanaṁ, tasmā ettha dukkaṭaṁ vuttaṁ. Mañcapīṭhaṁ pana yasmā na sakkā sahasā upacikāhi khāyituṁ, tasmā taṁ vihārepi santharitvā gacchantassa dukkaṭaṁ. Vihārassūpacāre upaṭṭhānasālāyaṁ maṇḍape rukkhamūlepi santharitvā pakkamantassa dukkaṭameva.

84. "Yo bhikkhu saṁghikaṁ mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā bhisiṁ vā kocchaṁ vā ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyan"ti[1] vacanato saṁghikāni pana mañcapīṭhādīni cattāri ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā uddharaṇādīni akatvā "ajjeva āgamissāmī"ti gacchantassapi thāmamajjhimassa purisassa leḍḍupātātikkame pācittiyaṁ. Ettha **kocchaṁ** nāma vākamayaṁ vā usīramayaṁ vā muñjamayaṁ vā pabbajamayaṁ vā heṭṭhā ca upari ca vitthataṁ majjhe saṁkhittaṁ paṇavasaṇṭhānaṁ katvā baddhaṁ. Taṁ kira majjhe sīhabyagghacammaparikkhittampi karonti, akappiyacammaṁ nāmettha natthi. Senāsanañhi sovaṇṇamayampi vaṭṭati, tasmā taṁ mahagghaṁ hoti.

---

1. Vi 2. 58 piṭṭhe.

ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော၊ "မယာ ဘန္တေ အညာဝါသတော အာနီတံ၊ ပါကတိကံ ကရေယျာထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန "ဧဝံ ကရိဿာမီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတေ ဣတရဿ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ အညတ္ထ ဟရိတွာပိ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဟိ နဋ္ဌံ ဝါ ဇိဏ္ဏံ ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဟဋံ ဂီဝါ နေဝ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ပန ဂီဝါ ဟောတိ။ အညဿ မဉ္စပီဌံ ပန သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ဝါ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌံ ဂီဝါယေဝ။ အန္တောဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာ "အဇ္ဇေဝ အာဂန္တွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ"တိ ဧဝံ သာပေက္ခော နဒီပါရံ ဂါမန္တရံ ဝါ ဂန္တွာ ယတ္ထဿ ဂမနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ ဌိတော ကဉ္စိ ပေသေတွာ အာပုစ္ဆတိ၊ နဒီပူရရာဇစောရာဒီသု ဝါ ကေနစိ ပလိဗောဓော ဟောတိ ဥပဒ္ဒုတော၊ န သက္ကောတိ ပစ္စာဂန္တုံ၊ ဧဝံဘူတဿ အနာပတ္တိ။

ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ ပန ဥပဋ္ဌာနသာလာယ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ သေယျံ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရတိ န ဥဒ္ဓရာပေတိ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဝုတ္တပ္ပကာရဉှိ ဒသဝိဓံ သေယျံ အန္တောဂဗ္ဘာဒိမှိ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ပညပေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ယသ္မာ သေယျာပိ သေနာသနမ္ပိ ဥပစိကာဟိ ပလုဇ္ဇတိ၊ ဝမ္မိကရာသိယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ။ ဗဟိ ပန ဥပဋ္ဌာနသာလာဒီသု ပညပေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ သေယျာမတ္တမေဝ နဿေယျ ဌာနဿ အဂုတ္တတာယ၊ န သေနာသနံ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ မဉ္စပီဌံ ပန ယသ္မာ န သက္ကာ သဟသာ ဥပစိကာဟိ ခါယိတုံ၊ တသ္မာ တံ ဝိဟာရေပိ သန္ထရိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဝိဟာရဿူပစာရေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ မဏ္ဍပေ ရုက္ခမူလေပိ သန္ထရိတွာ ပက္ကမန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။

၈၄။ "ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိံ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ အဇ္ဈောကာသေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ န ဥဒ္ဓရာပေယျ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယ"န္တိ[၁] ဝစနတော သံဃိကာနိ ပန မဉ္စပီဌာဒီနိ စတ္တာရိ အဇ္ဈောကာသေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ ဥဒ္ဓရဏာဒီနိ အကတွာ "အဇ္ဇေဝ အာဂမိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆန္တဿပိ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ ဧတ္ထ **ကောစ္ဆံ** နာမ ဝါကမယံ ဝါ ဥသီရမယံ ဝါ မုဉ္ဇမယံ ဝါ ပဗ္ဗဇမယံ ဝါ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဝိတ္ထတံ မဇ္ဈေ သံခိတ္တံ ပဏဝသဏ္ဌာနံ ကတွာ ဗဒ္ဓံ။ တံ ကိရ မဇ္ဈေ သီဟဗျဂ္ဃစမ္မပရိက္ခိတ္တမ္ပိ ကရောန္တိ၊ အကပ္ပိယစမ္မံ နာမေတ္ထ နတ္ထိ။ သေနာသနဉှိ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ တံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ။

၁-ဝိ ၂-၅၈-ပိဋ္ဌေ။

“Anujānāmi bhikkhave aṭṭha māse avassikasaṅkete maṇḍape vā rukkhamūle vā yattha kākā vā kulalā vā na ūhadanti, tattha senāsanaṁ nikkhipitun”ti[1] vacanato pana vassikavassānamāsāti evaṁ apaññāte cattāro hemantike, cattāro gimhiketi aṭṭha māse sākhāmaṇḍape vā padaramaṇḍape vā rukkhamūle vā nikkhipituṁ vaṭṭati. Yasmiṁ pana kākā vā kulalā vā aññe vā sakuntā dhuvanivāsena kulāvake katvā vasanti, tassa rukkhassa mūle na nikkhipitabbaṁ. “Aṭṭha māse”ti vacanato yesu janapadesu vassakāle na vassati, tesu cattāro māse nikkhipituṁ na vaṭṭatiyeva. “Avassikasaṅkete”ti vacanato yattha hemante devo vassati, tattha hemantepi ajjhokāse nikkhipituṁ na vaṭṭati. Gimhe pana sabbattha vigatavalāhakaṁ visuddhaṁ nataṁ hoti, evarūpe kāle kenacideva karaṇīyena ajjhokāse mañcapīṭhaṁ nikkhipituṁ vaṭṭati.

85. Abbhokāsikenapi vattaṁ jānitabbaṁ. Tassa hi sace puggalikamañcako atthi, tattheva sayitabbaṁ. Saṁghikaṁ gaṇhantena vettena vā vākena vā vītamañcako gahetabbo, tasmiṁ asati purāṇamañcako gahetabbo, tasmiṁ asati navavāyimo vā onaddhako vā gahetabbo. Gahetvā pana “ahaṁ ukkaṭṭharukkhamūliko ukkaṭṭha-abbhokāsiko”ti cīvarakuṭimpi akatvā asamaye ajjhokāse vā rukkhamūle vā paññapetvā nipajjituṁ na vaṭṭati. Sace pana catuggunenapi cīvarena katā kuṭi atementaṁ rakkhituṁ na sakkoti, sattāhavaddalikādīni bhavanti, bhikkhuno kāyānugatikattā vaṭṭati. Araññe paṇṇakuṭīsu vasantānaṁ sīlasampadāya pasannacittā manussā navaṁ mañcapīṭhaṁ denti “saṁghikaparibhogena paribhuñjathā”ti, vasitvā gacchantehi sāmantavihāre sabhāgabhikkhūnaṁ pesetvā gantabbaṁ, sabhāgānaṁ abhāvena anovassake nikkhipitvā gantabbaṁ, anovassake asati rukkhe laggetvā gantabbaṁ. Cetiyaṅgaṇe sammajjaniṁ gahetvā bhojanasālaṅgaṇaṁ vā uposathāgāraṅgaṇaṁ vā pariveṇadivāṭṭhāna-aggisālādīsu vā aññataraṁ sammajjitvā dhovitvā puna sammajjanimāḷakeyeva ṭhapetabbā. Uposathāgārādīsu aññatarasmiṁ gahetvā avasesāni sammajjantassapi eseva nayo.

1. Vi 2. 58 piṭṭhe.

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ မာသေ အဝဿိကသင်္ကေတေ မဏ္ဍပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ ယတ္ထ ကာကာ ဝါ ကုလလာ ဝါ န ဦဟဒန္တိ၊ တတ္ထ သေနာသနံ နိက္ခိပိတု”န္တိ[၁] ဝစနတော ပန ဝဿိကဝဿာနမာသာတိ ဧဝံ အပညာတေ စတ္တာရော ဟေမန္တိကေ, စတ္တာရော ဂိမှိကေတိ အဋ္ဌ မာသေ သာခါမဏ္ဍပေ ဝါ ပဒရမဏ္ဍပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မိံ ပန ကာကာ ဝါ ကုလလာ ဝါ အညေ ဝါ သကုန္တာ ဓုဝနိဝါသေန ကုလာဝကေ ကတွာ ဝသန္တိ၊ တဿ ရုက္ခဿ မူလေ န နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ “အဋ္ဌ မာသေ”တိ ဝစနတော ယေသု ဇနပဒေသု ဝဿကာလေ န ဝဿတိ၊ တေသု စတ္တာရော မာသေ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ “အဝဿိကသင်္ကေတေ”တိ ဝစနတော ယတ္ထ ဟေမန္တေ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တတ္ထ ဟေမန္တေပိ အဇ္ဈောကာသေ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂိမှေ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိဂတဝလာဟကံ ဝိသုဒ္ဓံ နဘံ ဟောတိ၊ ဧဝရူပေ ကာလေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဇ္ဈောကာသေ မဉ္စပီဌံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၈၅။ အဗ္ဘောကာသိကေနပိ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တဿ ဟိ သစေ ပုဂ္ဂလိကမဉ္စကော အတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ သယိတဗ္ဗံ။ သံဃိကံ ဂဏှန္တေန ဝေတ္တေန ဝါ ဝါကေန ဝါ ဝီတမဉ္စကော ဂဟေတဗ္ဗော၊ တသ္မိံ အသတိ ပုရာဏမဉ္စကော ဂဟေတဗ္ဗော၊ တသ္မိံ အသတိ နဝဝါယိမော ဝါ ဩနဒ္ဓကော ဝါ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဂဟေတွာ ပန “အဟံ ဥက္ကဋ္ဌရုက္ခမူလိကော ဥက္ကဋ္ဌအဗ္ဘောကာသိကော”တိ စီဝရကုဋိမ္ပိ အကတွာ အသမယေ အဇ္ဈောကာသေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ ပညပေတွာ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန စတုဂ္ဂုဏေနပိ စီဝရေန ကတာ ကုဋိ အတေမေန္တံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာဒီနိ ဘဝန္တိ၊ ဘိက္ခုနော ကာယာနုဂတိကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ အရညေ ပဏ္ဏကုဋီသု ဝသန္တာနံ သီလသမ္ပဒါယ ပသန္နစိတ္တာ မနုဿာ နဝံ မဉ္စပီဌံ ဒေန္တိ “သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ၊ ဝသိတွာ ဂစ္ဆန္တေဟိ သာမန္တဝိဟာရေ သဘာဂဘိက္ခူနံ ပေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သဘာဂါနံ အဘာဝေန အနောဝဿကေ နိက္ခိပိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အနောဝဿကေ အသတိ ရုက္ခေ လဂ္ဂေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ စေတိယင်္ဂဏေ သမ္မဇ္ဇနိံ ဂဟေတွာ ဘောဇနသာလင်္ဂဏံ ဝါ ဥပေါသထာဂါရင်္ဂဏံ ဝါ ပရိဝေဏဒိဝါဋ္ဌာနအဂ္ဂိသာလာဒီသု ဝါ အညတရံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ဓောဝိတွာ ပုန သမ္မဇ္ဇနိမာဠကေယေဝ ဌပေတဗ္ဗာ။ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု အညတရသ္မိံ ဂဟေတွာ အဝသေသာနိ သမ္မဇ္ဇန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။

၁-ဝိ ၂-၅၈-ပိဋ္ဌေ။

Yo pana bhikkhācāramaggaṁ sammajjanto gantukāmo hoti, tena sammajjitvā sace antarāmagge sālā atthi, tattha ṭhapetabbā. Sace natthi, valāhakānaṁ anuṭṭhitabhāvaṁ sallakkhetvā “yāvāhaṁ gāmato nikkhamāmi, tāva na vassissatī”ti jānantena yattha katthaci nikkhipitvā puna paccāgacchantena pākatikaṭṭhāne ṭhapetabbā. “Sace vassissatīti jānanto ajjhokāse ṭhapeti, dukkaṭan”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Sace pana tatra tatreva sammajjanatthāya sammajjanī nikkhittā hoti, taṁ taṁ ṭhānaṁ sammajjitvā tatra tatreva nikkhipituṁ vaṭṭati, āsanasālaṁ sammajjantena vattaṁ jānitabbaṁ. Tatridaṁ vattaṁ—majjhato paṭṭhāya pādaṭṭhānābhimukhā vālikā haritabbā, kacavaraṁ hatthehi gahetvā bahi chaḍḍetabbaṁ.

86. Sace vuttappakāraṁ catubbidhampi saṁghikaṁ senāsanaṁ ajjhokāse vā rukkhamūle vā maṇḍape vā anupasampannena santharāpeti, yena santharāpitaṁ, tassa palibodho. Sace pana upasampannena santharāpeti, yena santhataṁ, tassa palibodho. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—thero bhojanasālāyaṁ bhattakiccaṁ katvā daharaṁ āṇāpeti “gaccha divāṭṭhāne mañcapīṭhaṁ paññapehī”ti. So tathā katvā nisinno, thero yathāruci vicaritvā tattha gantvā thavikaṁ vā uttarāsaṅgaṁ vā ṭhapeti, tato paṭṭhāya therassa palibodho. Nisīditvā sayaṁ gacchanto neva uddharati na uddharāpeti, leḍḍupātātikkame pācittiyaṁ. Sace pana thero tattha thavikaṁ vā uttarāsaṅgaṁ vā aṭṭhapetvā caṅkamantova daharaṁ “gaccha tvan”ti bhaṇati, tena “idaṁ bhante mañcapīṭhan”ti ācikkhitabbaṁ. Sace thero vattaṁ jānāti, “tvaṁ gaccha, ahaṁ pākatikaṁ karissāmī”ti vattabbaṁ. Sace bālo hoti anuggahitavatto, “gaccha, mā idha tiṭṭha, neva nisīdituṁ na nipajjituṁ demī”ti daharaṁ tajjetiyeva. Daharena “bhante sukhaṁ sayathā”ti kappaṁ labhitvā vanditvā gantabbaṁ. Tasmiṁ gate therasseva palibodho, purimanayeneva cassa āpatti veditabbā.

Atha pana āṇattikkhaṇeyeva daharo “mayhaṁ bhaṇḍe bhaṇḍadhovanādi kiñci karaṇīyaṁ atthī”ti vadati, thero pana taṁ “paññapetvā gacchāhī”ti vatvā bhojanasālato nikkhamitvā aññattha gacchati, pāduddhārena

---

1. Vi-Ṭṭha 3. 39 piṭṭhādīsu.

ယော ပန ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂံ သမ္မဇ္ဇန္တော ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ တေန သမ္မဇ္ဇိတွာ သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ သာလာ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ နတ္ထိ၊ ဝလာဟကာနံ အနုဋ္ဌိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ “ယာဝါဟံ ဂါမတော နိက္ခမာမိ၊ တာဝ န ဝဿိဿတီ”တိ ဇာနန္တေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိက္ခိပိတွာ ပုန ပစ္စာဂစ္ဆန္တေန ပါကတိကဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗာ။ “သစေ ဝဿိဿတီတိ ဇာနန္တော အဇ္ဈောကာသေ ဌပေတိ၊ ဒုက္ကဋ”န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သစေ ပန တတြ တတြေဝ သမ္မဇ္ဇနတ္ထာယ သမ္မဇ္ဇနီ နိက္ခိတ္တာ ဟောတိ၊ တံ တံ ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတွာ တတြ တတြေဝ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာသနသာလံ သမ္မဇ္ဇန္တေန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ— မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ ပါဒဋ္ဌာနာဘိမုခါ ဝါလိကာ ဟရိတဗ္ဗာ၊ ကစဝရံ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ဗဟိ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။

၈၆။ သစေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ သံဃိကံ သေနာသနံ အဇ္ဈောကာသေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ အနုပသမ္ပန္နေန သန္ထရာပေတိ၊ ယေန သန္ထရာပိတံ၊ တဿ ပလိဗောဓော။ သစေ ပန ဥပသမ္ပန္နေန သန္ထရာပေတိ၊ ယေန သန္ထတံ၊ တဿ ပလိဗောဓော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[1]—ထေရော ဘောဇနသာလာယံ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဒဟရံ အာဏာပေတိ “ဂစ္ဆ ဒိဝါဋ္ဌာနေ မဉ္စပီဌံ ပညပေဟီ”တိ။ သော တထာ ကတွာ နိသိန္နော၊ ထေရော ယထာရုစိ ဝိစရိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ ထဝိကံ ဝါ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဝါ ဌပေတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ထေရဿ ပလိဗောဓော။ နိသီဒိတွာ သယံ ဂစ္ဆန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရတိ န ဥဒ္ဓရာပေတိ၊ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ထေရော တတ္ထ ထဝိကံ ဝါ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဝါ အဋ္ဌပေတွာ စင်္ကမန္တောဝ ဒဟရံ “ဂစ္ဆ တွ”န္တိ ဘဏတိ၊ တေန “ဣဒံ ဘန္တေ မဉ္စပီဌ”န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ ထေရော ဝတ္တံ ဇာနာတိ၊ “တွံ ဂစ္ဆ၊ အဟံ ပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ အနုဂ္ဂဟိတဝတ္တော၊ “ဂစ္ဆ, မာ ဣဓ တိဋ္ဌ၊ နေဝ နိသီဒိတုံ န နိပဇ္ဇိတုံ ဒေမီ”တိ ဒဟရံ တဇ္ဇေတိယေဝ။ ဒဟရေန “ဘန္တေ သုခံ သယထာ”တိ ကပ္ပံ လဘိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဂတေ ထေရဿေဝ ပလိဗောဓော၊ ပုရိမနယေနေဝ စဿ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထ ပန အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ဒဟရော “မယှံ ဘဏ္ဍေ ဘဏ္ဍဓောဝနာဒိ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ အတ္ထီ”တိ ဝဒတိ၊ ထေရော ပန တံ “ပညပေတွာ ဂစ္ဆာဟီ”တိ ဝတွာ ဘောဇနသာလတော နိက္ခမိတွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

kāretabbo. Sace tattheva gantvā nisīdati, purimanayeneva cassa leḍḍupātātikkame āpatti. Sace pana thero sāmaṇeraṁ āṇāpeti, sāmaṇere tattha mañcapīṭhaṁ paññapetvā nisinnepi bhojanasālato aññattha gacchanto pāduddhārena kāretabbo. Gantvā nisinno puna gamanakāle leḍḍupātātikkame āpattiyā kāretabbo. Sace pana āṇāpento “mañcapīṭhaṁ paññapetvā tattheva nisīdā”ti āṇāpeti, yatricchati, tatra gantvā āgantuṁ labhati. Sayaṁ pana pākatikaṁ akatvā gacchantassa leḍḍupātātikkame pācittiyaṁ. Antarasannipāte mañcapīṭhādīni paññapetvā nisinnehi gamanakāle ārāmikānaṁ “idaṁ paṭisāmethā”ti vattabbaṁ, avatvā gacchantānaṁ leḍḍupātātikkame āpatti.

87. Mahādhammassavanaṁ nāma hoti, tattha uposathāgāratopi bhojanasālatopi āharitvā mañcapīṭhāni paññapenti, āvāsikānaṁyeva palibodho. Sace āgantukā “idaṁ amhākaṁ upajjhāyassa, idaṁ ācariyassā”ti gaṇhanti, tato paṭṭhāya tesaṁ palibodho. Gamanakāle pākatikaṁ akatvā leḍḍupātaṁ atikkamantānaṁ āpatti. **Mahāpaccariyaṁ** pana vuttaṁ “yāva aññe na nisīdanti, tāva yehi paññattaṁ, tesaṁ bhāro, aññesu āgantvā nisinnesu nisinnakārаṁ bhāro. Sace te anuddharitvā vā anuddharāpetvā vā gacchanti, dukkaṭaṁ. Kasmā? Anāṇattiyā paññapitattā”ti. Dhammāsane paññatte yāva ussārako vā dhammakathiko vā nāgacchati, tāva paññāpakānaṁ palibodho. Tasmiṁ āgantvā nisinne tassa palibodho. Sakalaṁ ahorattaṁ dhammassavanaṁ hoti, añño ussārako vā dhammakathiko vā uṭṭhāti, añño nisīdati, yo yo āgantvā nisīdati, tassa tasseva bhāro. Uṭṭhahantena pana “idamāsanaṁ tumhākaṁ bhāro”ti vatvā gantabbaṁ. Sacepi itarasmiṁ anāgate paṭhamaṁ nisinno uṭṭhāya gacchati, tasmiñca anto-upacāraṭṭheyeva itaro āgantvā nisīdati, uṭṭhāya gato āpattiyā na kāretabbo. Sace pana itarasmiṁ anāgateyeva paṭhamaṁ nisinno uṭṭhāyāsanā leḍḍupātaṁ atikkamati, āpattiyā kāretabbo. “Sabbattha leḍḍupātātikkame paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiyapāde pācittiyan”ti ayaṁ nayo **Mahāpaccariyaṁ** vuttoti.

ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ တတ္ထေဝ ဂန္တွာ နိသီဒတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ စဿ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ထေရော သာမဏေရံ အာဏာပေတိ၊ သာမဏေရေ တတ္ထ မဉ္စပီဌံ ပညပေတွာ နိသိန္နေပိ ဘောဇနသာလတော အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တော ပါဒုဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဂန္တွာ နိသိန္နော ပုန ဂမနကာလေ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန အာဏာပေန္တော “မဉ္စပီဌံ ပညပေတွာ တတ္ထေဝ နိသီဒါ”တိ အာဏာပေတိ၊ ယတြိစ္ဆတိ၊ တတြ ဂန္တွာ အာဂန္တုံ လဘတိ။ သယံ ပန ပါကတိကံ အကတွာ ဂစ္ဆန္တဿ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ အန္တရသန္နိပါတေ မဉ္စပီဌာဒီနိ ပညပေတွာ နိသိန္နေဟိ ဂမနကာလေ အာရာမိကာနံ “ဣဒံ ပဋိသာမေထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အဝတွာ ဂစ္ဆန္တာနံ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိ။

၈၇။ မဟာဓမ္မဿဝနံ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဥပေါသထာဂါရတောပိ ဘောဇနသာလတောပိ အာဟရိတွာ မဉ္စပီဌာနိ ပညပေန္တိ၊ အာဝါသိကာနံယေဝ ပလိဗောဓော။ သစေ အာဂန္တုကာ “ဣဒံ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဣဒံ အာစရိယဿာ”တိ ဂဏှန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ ပလိဗောဓော။ ဂမနကာလေ ပါကတိကံ အကတွာ လေဍ္ဍုပါတံ အတိက္ကမန္တာနံ အာပတ္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဝုတ္တံ “ယာဝ အညေ န နိသီဒန္တိ၊ တာဝ ယေဟိ ပညတ္တံ၊ တေသံ ဘာရော၊ အညေသု အာဂန္တွာ နိသိန္နေသု နိသိန္နကာနံ ဘာရော။ သစေ တေ အနုဒ္ဓရိတွာ ဝါ အနုဒ္ဓရာပေတွာ ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ကသ္မာ? အနာဏတ္တိယာ ပညပိတတ္တာ”တိ။ ဓမ္မာသနေ ပညတ္တေ ယာဝ ဥဿာရကော ဝါ ဓမ္မကထိကော ဝါ နာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ပညာပကာနံ ပလိဗောဓော။ တသ္မိံ အာဂန္တွာ နိသိန္နေ တဿ ပလိဗောဓော။ သကလံ အဟောရတ္တံ ဓမ္မဿဝနံ ဟောတိ၊ အညော ဥဿာရကော ဝါ ဓမ္မကထိကော ဝါ ဥဋ္ဌာတိ၊ အညော နိသီဒတိ၊ ယော ယော အာဂန္တွာ နိသီဒတိ၊ တဿ တဿေဝ ဘာရော။ ဥဋ္ဌဟန္တေန ပန “ဣဒမာသနံ တုမှာကံ ဘာရော”တိ ဝတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေပိ ဣတရသ္မိံ အနာဂတေ ပဌမံ နိသိန္နော ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိဉ္စ အန္တောဥပစာရဋ္ဌေယေဝ ဣတရော အာဂန္တွာ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာယ ဂတော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဣတရသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ပဌမံ နိသိန္နော ဥဋ္ဌာယာသနာ လေဍ္ဍုပါတံ အတိက္ကမတိ၊ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ “သဗ္ဗတ္ထ လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယ”န္တိ အယံ နယော **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တောတိ။

88. Sace pana vuttappakārasenāsanato aññaṁ saṁghikaṁ cimilikaṁ vā uttarattharaṇaṁ vā bhūmattharaṇaṁ vā taṭṭikaṁ vā cammakhaṇḍaṁ vā pādapuñchaniṁ vā phalakapīṭhaṁ vā ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto neva uddharati na uddharāpeti anāpucchaṁ vā gacchati, dukkaṭaṁ. Ādhārakaṁ pattapidhānakaṁ pādakaṭhalikaṁ tālavaṇṭaṁ bījanipattakaṁ yaṁ kiñci dārubhaṇḍaṁ antamaso pānīya-uḷuṅkaṁ pānīyasaṅkhaṁ ajjhokāse nikkhipitvā gacchantassapi dukkaṭaṁ. Ajjhokāse rajanaṁ pacitvā rajanabhājanaṁ rajana-uḷuṅko rajanadoṇikāti sabbaṁ aggisālāya paṭisāmetabbaṁ. Sace aggisālā natthi, anovassake pabbhāre nikkhipitabbaṁ. Tasmimpi asati yattha olokentā bhikkhū passanti, tādise ṭhāne ṭhapetvā gantuṁ vaṭṭati. Aññapuggalike pana mañcapīṭhādisenāsanepi dukkaṭameva. Ettha pana "yasmiṁ vissāsaggāho na ruhati, tassa santake dukkaṭaṁ. Yasmiṁ pana vissāsaggāho ruhati, tassa santakaṁ attano puggalikameva hotī"ti **Mahāpaccariyā**dīsu vuttaṁ. Attano puggalike pana anāpattiyeva. Yo bhikkhu vā sāmaṇero vā ārāmiko vā lajjī hoti, attano palibodhaṁ viya maññati, tathārūpaṁ anāpucchitvā gacchantassapi anāpatti. Yo pana ātape otāpento "āgantvā uddharissāmī"ti gacchati, tassapi anāpatti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Mañcapīṭhādisaṁghikasenāsanesu

Paṭipajjitabbavinicchayakathā samattā.

---

18. Kālikavinicchayakathā

89. **Kālikānipi cattārī**ti ettha[1] yāvakālikaṁ yāmakālikaṁ sattāhakālikaṁ yāvajīvikanti imāni cattāri kālikāni veditabbāni. Tattha purebhattaṁ paṭiggahetvā paribhuñjitabbaṁ yaṁ kiñci khādanīyabhojanīyaṁ yāva majjhanhikasaṅkhāto kālo, tāva paribhuñjitabbato **yāvakālikaṁ**[2]. Saddhiṁ anulomapānehi aṭṭhavidhaṁ pānaṁ yāva rattiyā

1. Vi-Ṭṭha 3. 105 piṭṭhe.
2. Paribhuñjitabbato yāva majjhantiko kālo assāti yāvakālikaṁ (Sī)

၈၈။ သစေ ပန ဝုတ္တပ္ပကာရသေနာသနတော အညံ သံဃိကံ စိမိလိကံ ဝါ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဝါ ဘူမတ္ထရဏံ ဝါ တဋ္ဋိကံ ဝါ စမ္မခဏ္ဍံ ဝါ ပါဒပုဉ္ဆနိံ ဝါ ဖလကပီဌံ ဝါ အဇ္ဈောကာသေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရတိ န ဥဒ္ဓရာပေတိ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ အာဓာရကံ ပတ္တပိဓာနကံ ပါဒကဌလိကံ တာလဝဏ္ဋံ ဗီဇနိပတ္တကံ ယံ ကိဉ္စိ ဒါရုဘဏ္ဍံ အန္တမသော ပါနီယဥဠုင်္ကံ ပါနီယသင်္ခံ အဇ္ဈောကာသေ နိက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆန္တဿပိ ဒုက္ကဋံ။ အဇ္ဈောကာသေ ရဇနံ ပစိတွာ ရဇနဘာဇနံ ရဇနဥဠုင်္ကော ရဇနဒောဏိကာတိ သဗ္ဗံ အဂ္ဂိသာလာယ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ သစေ အဂ္ဂိသာလာ နတ္ထိ၊ အနောဝဿကေ ပဗ္ဘာရေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ ယတ္ထ ဩလောကေန္တာ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ၊ တာဒိသေ ဌာနေ ဌပေတွာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညပုဂ္ဂလိကေ ပန မဉ္စပီဌာဒိသေနာသနေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဧတ္ထ ပန "ယသ္မိံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော န ရုဟတိ၊ တဿ သန္တကေ ဒုက္ကဋံ။ ယသ္မိံ ပန ဝိဿာသဂ္ဂါဟော ရုဟတိ၊ တဿ သန္တကံ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကမေဝ ဟောတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယာ**ဒီသု ဝုတ္တံ။ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကေ ပန အနာပတ္တိယေဝ။ ယော ဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရော ဝါ အာရာမိကော ဝါ လဇ္ဇီ ဟောတိ၊ အတ္တနော ပလိဗောဓံ ဝိယ မညတိ၊ တထာရူပံ အနာပုစ္ဆိတွာ ဂစ္ဆန္တဿပိ အနာပတ္တိ။ ယော ပန အာတပေ ဩတာပေန္တော "အာဂန္တွာ ဥဒ္ဓရိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆတိ၊ တဿပိ အနာပတ္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

မဉ္စပီဌာဒိသံဃိကသေနာသနေသု

ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁၈-ကာလိကဝိနိစ္ဆယကထာ

၈၉။ **ကာလိကာနိပိ စတ္တာရီ**တိ ဧတ္ထ[1] ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကံ သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ကာလိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ယံ ကိဉ္စိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ယာဝ မဇ္ဈန္ှိကသင်္ခါတော ကာလော၊ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **ယာဝကာလိကံ**[2]။ သဒ္ဓိံ အနုလောမပါနေဟိ အဋ္ဌဝိဓံ ပါနံ ယာဝ ရတ္တိယာ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော ယာဝ မဇ္ဈန္ှိကော ကာလော အဿာတိ ယာဝကာလိကံ (သီ)

pacchimayāmasaṅkhāto yāmo, tāva paribhuñjitabbato yāmo kālo assāti **yāmakālikaṁ.** Sappi-ādi pañcavidhaṁ bhesajjaṁ paṭiggahetvā sattāhaṁ nidhetabbato sattāho kālo assāti **sattāhakālikaṁ.** Ṭhapetvā udakaṁ avasesaṁ sabbampi paṭiggahitaṁ yāvajīvaṁ pariharitvā sati paccaye paribhuñjitabbato **yāvajīvikan**ti vuccati.

90. Tattha yāvakālikesu **bhojanīyaṁ** nāma odano kummāso sattu maccho maṁsanti. Pañca bhojanāni yāmakālikaṁ sattāhakālikaṁ yāvajīvikañca ṭhapetvā avasesaṁ **khādanīyaṁ** nāma. Ettha[1] pana yaṁ tāva sakkhalimodakādi pubbaṇṇāparaṇṇamayaṁ khādanīyaṁ, tattha vattabbameva natthi. Yampi vanamūlādippabhedaṁ āmisagatikaṁ hoti. Seyyathidaṁ? Mūlakhādanīyaṁ kandakhādanīyaṁ muḷālakhādanīyaṁ matthakakhādanīyaṁ khandhakhādanīyaṁ tacakhādanīyaṁ pattakhādanīyaṁ pupphakhādanīyaṁ phalakhādanīyaṁ aṭṭhikhādanīyaṁ piṭṭhakhādanīyaṁ niyyāsakhādanīyanti, idampi khādanīyasaṅkhyameva gacchati.

Tattha pana āmisagatikasallakkhaṇatthaṁ idaṁ mukhamattanidassanaṁ—**mūlakhādanīye** tāva mūlakamūlaṁ khārakamūlaṁ caccumūlaṁ tambakamūlaṁ taṇḍuleyyakamūlaṁ vatthuleyyakamūlaṁ vajakalimūlaṁ jajjharimūlanti evamādīni sūpeyyapaṇṇamūlāni āmisagatikāni. Ettha ca vajakalimūle jaraṭṭhaṁ chinditvā chaḍḍenti, taṁ yāvajīvikaṁ hoti. Aññampi evarūpaṁ eteneva nayena veditabbaṁ. Mūlakakhārakajajjharimūlānaṁ pana jaraṭṭhānipi āmisagatikānevāti vuttaṁ. Yāni pana Pāḷiyaṁ—

> “Anujānāmi bhikkhave mūlāni bhesajjāni haliddiṁ siṅgiveraṁ vacaṁ vacattaṁ ativisaṁ kaṭukarohiṇiṁ usīraṁ bhaddamuttakaṁ, yāni vā panaññānipi atthi mūlāni bhesajjāni neva khādanīye khādanīyatthaṁ pharanti, na bhojanīye bhojanīyatthaṁ pharantī”ti[2]—

Vuttāni, tāni yāvajīvikāni. Tesaṁ cūḷapañcamūlaṁ mahāpañcamūlanti-ādinā nayena gaṇiyamānānaṁ gaṇanāya anto natthi, khādanīyatthañca bhojanīyatthañca apharaṇabhāvoyeva panetesaṁ lakkhaṇaṁ. Tasmā yaṁ kiñci mūlaṁ tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyattaṁ bhojanīyatthañca pharati, taṁ yāvakālikaṁ, itaraṁ yāvajīvikanti

---

1. Vi-Ṭṭha 3. 99 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 292 piṭṭhe.

ပစ္ဆိမယာမသင်္ခါတော ယာမော၊ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော ယာမော ကာလော အဿာတိ **ယာမကာလိကံ**။ သပ္ပိအာဒိ ပဉ္စဝိဓံ ဘေသဇ္ဇံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ နိဓေတဗ္ဗတော သတ္တာဟော ကာလော အဿာတိ **သတ္တာဟကာလိကံ**။ ဌပေတွာ ဥဒကံ အဝသေသံ သဗ္ဗမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝဇီဝံ ပရိဟရိတွာ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **ယာဝဇီဝိက**န္တိ ဝုစ္စတိ။

၉၀။ တတ္ထ ယာဝကာလိကေသု **ဘောဇနီယံ** နာမ ဩဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသန္တိ။ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ယာမကာလိကံ သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ **ခါဒနီယံ** နာမ။ ဧတ္ထ[1] ပန ယံ တာဝ သက္ခလိမောဒကာဒိ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏမယံ ခါဒနီယံ၊ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ ဝနမူလာဒိပ္ပဘေဒံ အာမိသဂတိကံ ဟောတိ။ သေယျထိဒံ? မူလခါဒနီယံ ကန္ဒခါဒနီယံ မုဠာလခါဒနီယံ မတ္ထကခါဒနီယံ ခန္ဓခါဒနီယံ တစခါဒနီယံ ပတ္တခါဒနီယံ ပုပ္ဖခါဒနီယံ ဖလခါဒနီယံ အဋ္ဌိခါဒနီယံ ပိဋ္ဌခါဒနီယံ နိယျာသခါဒနီယန္တိ၊ ဣဒမ္ပိ ခါဒနီယသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။

တတ္ထ ပန အာမိသဂတိကသလ္လက္ခဏတ္ထံ ဣဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံ— **မူလခါဒနီယေ** တာဝ မူလကမူလံ ခါရကမူလံ စစ္စုမူလံ တမ္ဗကမူလံ တဏ္ဍုလေယျကမူလံ ဝတ္ထုလေယျကမူလံ ဝဇကလိမူလံ ဇဇ္ဈရိမူလန္တိ ဧဝမာဒီနိ သူပေယျပဏ္ဏမူလာနိ အာမိသဂတိကာနိ။ ဧတ္ထ စ ဝဇကလိမူလေ ဇရဋ္ဌံ ဆိန္ဒိတွာ ဆဍ္ဍေန္တိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ ဟောတိ။ အညမ္ပိ ဧဝရူပံ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလကခါရကဇဇ္ဈရိမူလာနံ ပန ဇရဋ္ဌာနိပိ အာမိသဂတိကာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။ ယာနိ ပန ပါဠိယံ—

> “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဟလိဒ္ဒိံ သိင်္ဂိဝေရံ ဝစံ ဝစတ္တံ အတိဝိသံ ကဋုကရောဟိဏိံ ဥသီရံ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တီ”တိ[2]—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသံ စူဠပဉ္စမူလံ မဟာပဉ္စမူလန္တိ-အာဒိနာ နယေန ဂဏိယမာနာနံ ဂဏနာယ အန္တော နတ္ထိ၊ ခါဒနီယတ္ထဉ္စ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ အဖရဏဘာဝေါယေဝ ပနေတေသံ လက္ခဏံ။ တသ္မာ ယံ ကိဉ္စိ မူလံ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထဉ္စ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရတိ၊ တံ ယာဝကာလိကံ၊ ဣတရံ ယာဝဇီဝိကန္တိ

---

၁. ဝိ-ဋ္ဌ ၃. ၉၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂. ဝိ ၃. ၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။

veditabbaṁ. Subahuṁ vatvāpi hi imasmiṁ yeva lakkhaṇe ṭhātabbaṁ. Nāmasaññāsu pana vuccamānāsu taṁ taṁ nāmaṁ ajānantānaṁ sammohoyeva hoti, tasmā nāmasaññāya ādaraṁ akatvā lakkhaṇameva dassitaṁ. Yathā ca mūle, evaṁ kandādīsupi lakkhaṇaṁ dassayissāma, tasseva vasena vinicchayo veditabbo. Yañca taṁ Pāḷiyaṁ haliddādi aṭṭhavidhaṁ vuttaṁ, tassa khandhatacapupphaphalādi sabbaṁ yāvajīvikanti vuttaṁ.

Kandakhādanīye duvidho kando dīgho ca bhisakiṁsukakandādi, vaṭṭo ca uppalakaserukakandādi, yaṁ gaṇṭhītipi vadanti. Tattha sabbesaṁ kandānaṁ jiṇṇajaraṭṭhaṭṭhānañca[1] challi ca sukhumamūlāni ca yāvajīvikāni, taruṇo pana sukhakhādanīyo sālakalyāṇipotakakando kiṁsukapotakakando ambāṭakakando ketakakando māluvakando bhisasaṅkhāto padumapuṇḍarīkakando piṇḍālumasālu-ādayo ca khīravallikando āluvakando siggukando tālakando nīluppalarattuppalakumudasogandhikānaṁ kandā kadalikando veḷukando kaserukakandoti evamādayo tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthañca bhojanīyatthañca pharaṇakakandā yāvakālikā. Khīravallikando adhoto yāvajīviko, dhoto yāvakāliko. Khīrakākolijīvika-usabhakalasuṇādikandā pana yāvajīvikā. Te Pāḷiyaṁ “yāni vā panaññānipi atthi mūlāni bhesajjānī”ti[2] evaṁ mūlabhesajjasaṅgaheneva saṅgahitā.

Muḷālakhādanīye padumamuḷālaṁ puṇḍarīkamuḷālaṁ mūlasadisaṁyeva. Erakamuḷālaṁ kandulamuḷālanti evamādi tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇakamuḷālaṁ yāvakālikaṁ, haliddisiṅgi veramakacicaturassavallike takatālahintālakuntālanāḷikerapūgarukkhādi-muḷālaṁ pana yāvajīvikaṁ. Taṁ sabbampi Pāḷiyaṁ “yāni vā panaññānipi atthi mūlāni bhesajjānī”ti[2] evaṁ mūlabhesajjasaṅgaheneva saṅgahitaṁ.

Matthakakhādanīye tālahintālakuntālaketakanāḷikerapūgarukkhakhajjūrivetta-erakakadalīnaṁ kaḷīrasaṅkhātā matthakā, veṇukaḷīro naḷakaḷīro

1. Paṇṇajaraṭṭhaṭṭhānañca (Sī)
2. Vi 3. 292 piṭṭhe.

ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သုဗဟုံ ဝတွာပိ ဟိ ဣမသ္မိံယေဝ လက္ခဏေ ဌာတဗ္ဗံ။ နာမသညာသု ပန ဝုစ္စမာနာသု တံ တံ နာမံ အဇာနန္တာနံ သမ္မောဟောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာမသညာယ အာဒရံ အကတွာ လက္ခဏမေဝ ဒဿိတံ။ ယထာ စ မူလေ၊ ဧဝံ ကန္ဒာဒီသုပိ လက္ခဏံ ဒဿယိဿာမ၊ တဿေဝ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဉ္စ တံ ပါဠိယံ ဟလိဒ္ဒါဒိ အဋ္ဌဝိဓံ ဝုတ္တံ၊ တဿ ခန္ဓတစပုပ္ဖဖလာဒိ သဗ္ဗံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ဝုတ္တံ။

ကန္ဒခါဒနီယေ ဒုဝိဓော ကန္ဒော ဒီဃော စ ဘိသကိံသုကကန္ဒာဒိ, ဝဋ္ဋော စ ဥပ္ပလကသေရုကကန္ဒာဒိ၊ ယံ ဂဏ္ဌိတိပိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ သဗ္ဗေသံ ကန္ဒာနံ ဇိဏ္ဏဇရဋ္ဌဋ္ဌာနဉ္စ[၁] ဆလ္လိ စ သုခုမမူလာနိ စ ယာဝဇီဝိကာနိ၊ တရုဏော ပန သုခခါဒနီယော သာလကလျာဏိပေါတကကန္ဒော ကိံသုကပေါတကကန္ဒော အမ္ဗာဋကကန္ဒော ကေတကကန္ဒော မာလုဝကန္ဒော ဘိသသင်္ခါတော ပဒုမပုဏ္ဍရီကကန္ဒော ပိဏ္ဍာလုမသာလုအာဒယော စ ခီရဝလ္လိကန္ဒော အာလုဝကန္ဒော သိဂ္ဂုကန္ဒော တာလကန္ဒော နီလုပ္ပလရတ္တုပ္ပလကုမုဒသောဂန္ဓိကာနံ ကန္ဒာ ကဒလိကန္ဒော ဝေဠုကန္ဒော ကသေရုကကန္ဒောတိ ဧဝမာဒယော တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထဉ္စ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကကန္ဒာ ယာဝကာလိကာ။ ခီရဝလ္လိကန္ဒော အဓောတော ယာဝဇီဝိကော၊ ဓောတော ယာဝကာလိကော။ ခီရကာကောလိဇီဝိကဥသဘကလသုဏာဒိကန္ဒာ ပန ယာဝဇီဝိကာ။ တေ ပါဠိယံ “ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနီ”တိ[၂] ဧဝံ မူလဘေသဇ္ဇသင်္ဂဟေနေဝ သင်္ဂဟိတာ။

မုဠာလခါဒနီယေ ပဒုမမုဠာလံ ပုဏ္ဍရီကမုဠာလံ မူလသဒိသံယေဝ။ ဧရကမုဠာလံ ကန္ဒုလမုဠာလန္တိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကမုဠာလံ ယာဝကာလိကံ၊ ဟလိဒ္ဒိသိင်္ဂိဝေရမကစိစတုရဿဝလ္လိကေတကတာလဟိန္တာလကုန္တာလနာဠိကေရပူဂရုက္ခာဒိမုဠာလံ ပန ယာဝဇီဝိကံ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ပါဠိယံ “ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနီ”တိ[၂] ဧဝံ မူလဘေသဇ္ဇသင်္ဂဟေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။

မတ္ထကခါဒနီယေ တာလဟိန္တာလကုန္တာလကေတကနာဠိကေရပူဂရုက္ခခဇ္ဇူရိဝေတ္တဧရကကဒလီနံ ကဠီရသင်္ခါတာ မတ္ထကာ, ဝေဏုကဠီရော နဠကဠီရော

၁-ပဏ္ဏဇရဋ္ဌဋ္ဌာနဉ္စ (သီ)
၂-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။

ucchukaḷīro mūlakakaḷīro sāsapakaḷīro satāvarikaḷīro sattannaṁ dhaññānaṁ kaḷīrāti evamādi tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇako rukkhavalli-ādīnaṁ matthako yāvakāliko, haliddisiṅgiveravacamakacilasuṇānaṁ kaḷīrā, tālahintālakuntālanāḷikerakaḷīrānañca chinditvā pātito jaraṭṭhabundo yāvajīviko.

Khandhakhādanīye antopathavīgato sālakalyāṇīkhandho ucchukhandho nīluppalarattuppalakumudasogandhikānaṁ daṇḍakakhandhāti evamādi tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇako khandho yāvakāliko, uppalajātīnaṁ paṇṇadaṇḍako padumajātīnaṁ sabbopi daṇḍako karavindadaṇḍādayo ca avasesasabbakhandhā yāvajīvikā.

Tacakhādanīye ucchutacova eko yāvakāliko, sopi saraso, seso sabbo yāvajīviko. Tesaṁ pana matthakakhandhatacānaṁ tiṇṇampi Pāḷiyaṁ kasāvabhesajjena saṅgaho veditabbo. Vuttañhetaṁ—

> “Anujānāmi bhikkhave kasāvāni bhesajjāni nimbakasāvaṁ kuṭajakasāvaṁ paṭolakasāvaṁ phaggavakasāvaṁ nattamālakasāvaṁ, yāni vā panaññānipi atthi kasāvāni bhesajjāni neva khādanīye khādanīyaṁ pharanti, na bhojanīye bhojanīyatthaṁ pharantī”ti[1].

Ettha hi etesampi saṅgaho sijjhati. Vuttakasāvāni ca sabbakappiyānīti veditabbāni.

Pattakhādanīye mūlakaṁ khārako caccu tambako taṇḍuleyyako papunnāgo vatthuleyyako vajakali jajjhari sellu siggu kāsamaddako ummācīnamuggo māso rājamāso ṭhapetvā mahānipphāvaṁ avasesanipphāvo aggimantho sunisannako setavaraṇo nāḷikā bhūmiyaṁ jātaloṇīti etesaṁ pattāni, aññāni ca evarūpāni tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthañca bhojanīyatthañca pharaṇakāni pattāni ekaṁsena yāvakālikāni, yā

1. Vi 3. 292 piṭṭhe.

ဥစ္ဆုကဠီရော မူလကကဠီရော သာသပကဠီရော သတာဝရိကဠီရော သတ္တန္နံ ဓညာနံ ကဠီရာတိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိ-အာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကော ရုက္ခဝလ္လိအာဒီနံ မတ္ထကော ယာဝကာလိကော၊ ဟလိဒ္ဒိသိင်္ဂိဝေရဝစမကစိ-လသုဏာနံ ကဠီရာ, တာလဟိန္တာလကုန္တာလနာဠိကေရကဠီရာနဉ္စ ဆိန္ဒိတွာ ပါတိတော ဇရဋ္ဌဗုန္ဒော ယာဝဇီဝိကော။

ခန္ဓခါဒနီယေ အန္တောပထဝီဂတော သာလကလျာဏီခန္ဓော ဥစ္ဆုခန္ဓော နီလုပ္ပလရတ္တုပ္ပလကုမုဒသောဂန္ဓိကာနံ ဒဏ္ဍကခန္ဓာတိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကော ခန္ဓော ယာဝကာလိကော၊ ဥပ္ပလဇာတီနံ ပဏ္ဏဒဏ္ဍကော ပဒုမဇာတီနံ သဗ္ဗောပိ ဒဏ္ဍကော ကရဝိန္ဒဒဏ္ဍာဒယော စ အဝသေသသဗ္ဗခန္ဓာ ယာဝဇီဝိကာ။

တစခါဒနီယေ ဥစ္ဆုတစောဝ ဧကော ယာဝကာလိကော၊ သောပိ သရသော၊ သေသော သဗ္ဗော ယာဝဇီဝိကော။ တေသံ ပန မတ္ထကခန္ဓ-တစာနံ တိဏ္ဏမ္ပိ ပါဠိယံ ကသာဝဘေသဇ္ဇေန သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

> “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကသာဝါနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နိမ္ဗကသာဝံ ကုဋဇကသာဝံ ပဋောလကသာဝံ ဖဂ္ဂဝကသာဝံ နတ္တမာလကသာဝံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ကသာဝါနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တိ”တိ[1]။

ဧတ္ထ ဟိ ဧတေသမ္ပိ သင်္ဂဟော သိဇ္ဈတိ။ ဝုတ္တကသာဝါနိ စ သဗ္ဗကပ္ပိယာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပတ္တခါဒနီယေ မူလကံ ခါရကော စစ္စု တမ္ဗကော တဏ္ဍုလေယျကော ပပုန္နာဂေါ ဝတ္ထုလေယျကော ဝဇကလိ ဇဇ္ဈရိ သေလ္လု သိဂ္ဂု ကာသ-မဒ္ဒကော ဥမ္မာစီနမုဂ္ဂေါ မာသော ရာဇမာသော ဌပေတွာ မဟာနိပ္ဖါဝံ အဝသေသနိပ္ဖါဝေါ အဂ္ဂိမန္ထော သုနိသန္နကော သေတဝရဏော နာဠိကာ ဘူမိယံ ဇာတလောဏီတိ ဧတေသံ ပတ္တာနိ, အညာနိ စ ဧဝရူပါနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထဉ္စ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ ပတ္တာနိ ဧကံသေန ယာဝကာလိကာနိ၊ ယာ

၁-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။

panaññā mahānakhapiṭṭhimattapaṇṇā loṇirukkhe ca gacche ca ārohati, tassā pattaṁ yāvajīvikaṁ. Brahmipattañca[1] yāvakālikanti dīpavāsino vadanti. Ambapallavaṁ yāvakālikaṁ, asokapallavaṁ pana yāvajīvikaṁ. Yāni caññāni Pāḷiyaṁ—

> "Anujānāmi bhikkhave paṇṇāni bhesajjāni nimbapaṇṇaṁ kuṭajapaṇṇaṁ paṭolapaṇṇaṁ sulasipaṇṇaṁ kappāsapaṇṇaṁ, yāni vā panaññānipi atthi paṇṇāni bhesajjāni neva khādanīye khādanīyatthaṁ pharanti, na bhojanīye bhojanīyatthaṁ pharantī"ti—

vuttāni, tāni yāvajīvikāni. Na kevalañca paṇṇāni, tesaṁ pupphaphalānipi. Yāvajīvikapaṇṇānaṁ pana phaggavapaṇṇaṁ ajjukapaṇṇaṁ phaṇijjakapaṇṇaṁ tambūlapaṇṇaṁ paduminipaṇṇanti evaṁ gaṇanavasena anto natthi.

Pupphakhādanīye mūlakapupphaṁ khārakapupphaṁ caccupupphaṁ tambakapupphaṁ vajakalipupphaṁ jajjharipupphaṁ cūḷanipphāvapupphaṁ mahānipphāvapupphaṁ kaserukapupphaṁ nāḷikeratālaketakānaṁ taruṇapupphāni setavaraṇapupphaṁ siggupupphaṁ uppalapadumajātikānaṁ pupphānaṁ kaṇṇikāmattaṁ agandhipupphaṁ karīrapupphaṁ[3] jīvantī pupphanti evamādi tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇapupphaṁ yāvakālikaṁ, asokabakulakuyyakapunnāgacampakajātikaravīrakaṇikārakundanavamāli-kamallikādīnaṁ pana pupphaṁ yāvajīvikaṁ, tassa gaṇanāya anto natthi. Pāḷiyaṁ panassa kasāvabhesajjena saṅgaho veditabbo.

Phalakhādanīye panasalabujatālanāḷikera-ambajambu-ambāṭakatintiṇikamātuluṅga-kapitthalābukumbhaṇḍapussaphalatimbarūsakatipusavātiṅgaṇacocamocamadhukādīnaṁ phalāni, yāni loke tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharanti, sabbāni tāni yāvakālikāni, nāmagaṇanavasena tesaṁ na sakkā pariyantaṁ dassetuṁ. Yāni pana Pāḷiyaṁ—

> "Anujānāmi bhikkhave phalāni bhesajjāni bilaṅgaṁ pippaliṁ marīcaṁ harītakaṁ vibhītakaṁ āmalakaṁ goṭṭhaphalaṁ, yāni vā

1. Brahmapattañca (Sī) 2. Vi 3. 293 piṭṭhe. 3. Sarīrapupphaṁ (Ka)

ပနညာ မဟာနခပိဋ္ဌိမတ္တပဏ္ဏာ လောဏိရုက္ခေ စ ဂစ္ဆေ စ အာရောဟတိ၊ တဿာ ပတ္တံ ယာဝဇီဝိကံ။ ဗြဟ္မိပတ္တဉ္စ[1] ယာဝကာလိကန္တိ ဒီပဝါသိနော ဝဒန္တိ။ အမ္ဗပလ္လဝံ ယာဝကာလိကံ၊ အသောကပလ္လဝံ ပန ယာဝဇီဝိကံ။ ယာနိ စညာနိ ပါဠိယံ—

> “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဏာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နိမ္ဗပဏ္ဏံ ကုဋဇပဏ္ဏံ ပဋောလပဏ္ဏံ သုလသိပဏ္ဏံ ကပ္ပါသပဏ္ဏံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ပဏ္ဏာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တီ”တိ—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ န ကေဝလဉ္စ ပဏ္ဏာနိ၊ တေသံ ပုပ္ဖဖလာနိပိ။ ယာဝဇီဝိကပဏ္ဏာနံ ပန ဖဂ္ဂဝပဏ္ဏံ အဇ္ဇုကပဏ္ဏံ ဖဏိဇ္ဇကပဏ္ဏံ တမ္ဗူလပဏ္ဏံ ပဒုမိနိပဏ္ဏန္တိ ဧဝံ ဂဏနဝသေန အန္တော နတ္ထိ။

ပုပ္ဖခါဒနီယေ မူလကပုပ္ဖံ ခါရကပုပ္ဖံ စစ္စုပုပ္ဖံ တမ္ဗကပုပ္ဖံ ဝဇကလိပုပ္ဖံ ဇဇ္ဈရိပုပ္ဖံ စူဠနိပ္ဖာဝပုပ္ဖံ မဟာနိပ္ဖာဝပုပ္ဖံ ကသေရုကပုပ္ဖံ နာဠိကေရတာလကေတကာနံ တရုဏပုပ္ဖာနိ သေတဝရဏပုပ္ဖံ သိဂ္ဂုပုပ္ဖံ ဥပ္ပလပဒုမဇာတိကာနံ ပုပ္ဖာနံ ကဏ္ဏိကာမတ္တံ အဂန္ဓိပုပ္ဖံ ကရီရပုပ္ဖံ[၃] ဇီဝန္တိပုပ္ဖန္တိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏပုပ္ဖံ ယာဝကာလိကံ၊ အသောကဗကုလကုယျကပုန္နာဂစမ္ပကဇာတိကရဝီရကဏိကာရကုန္ဒနဝမာလိကမလ္လိကာဒီနံ ပန ပုပ္ဖံ ယာဝဇီဝိကံ၊ တဿ ဂဏနာယ အန္တော နတ္ထိ။ ပါဠိယံ ပနဿ ကသာဝဘေသဇ္ဇေန သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဖလခါဒနီယေ ပနသလဗုဇတာလနာဠိကေရအမ္ဗဇမ္ဗုအမ္ဗာဋကတိန္တိဏိကမာတုလုင်္ဂကပိတ္ထလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍပုဿဖလတိမ္ဗရူသကတိပုသဝါတိင်္ဂဏစောစမောစမဓုကာဒီနံ ဖလာနိ, ယာနိ လောကေ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ ယာဝကာလိကာနိ၊ နာမဂဏနဝသေန တေသံ န သက္ကာ ပရိယန္တံ ဒဿေတုံ။ ယာနိ ပန ပါဠိယံ—

> “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဖလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဗိလင်္ဂံ ပိပ္ပလိံ မရိစံ ဟရီတကံ ဝိဘီတကံ အာမလကံ ဂေါဋ္ဌဖလံ၊ ယာနိ ဝါ

၁-ဗြဟ္မပတ္တဉ္စ (သီ) ၂-ဝိ ၃-၂၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သရီရပုပ္ဖံ (က)

panaññānipi atthi phalāni bhesajjāni neva khādanīye khādanīyatthaṁ pharanti, na bhojanīye bhojanīyatthaṁ pharantī”ti[1]—

vuttāni, tāni yāvajīvikāni. Tesampi aparipakkāni acchivabimbavaraṇaketakakāsmarī-ādīnaṁ phalāni jātiphalaṁ kaṭukaphalaṁ eḷā takkolanti evaṁ nāmavasena na sakkā pariyantaṁ dassetuṁ.

Aṭṭhikhādanīye labujaṭṭhi panasaṭṭhi ambāṭakaṭṭhi sālaṭṭhi khajjūrīketakatimbarūsakānaṁ taruṇaphalaṭṭhi tintiṇikaṭṭhi bimbaphalaṭṭhi uppalapadumajātīnaṁ pokkharaṭṭhīti evamādīni tesu tesu janapadesu manussānaṁ pakati-āhāravasena khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇakāni aṭṭhīni yāvakālikāni, madhukaṭṭhi punnāgaṭṭhi harītakādīnaṁ aṭṭhīni siddhatthakaṭṭhi rājikaṭṭhīti evamādīni aṭṭhīni yāvajīvikāni. Tesaṁ Pāḷiyaṁ phalabhesajjeneva saṅgaho veditabbo.

Piṭṭhakhādanīye sattannaṁ tāva dhaññānaṁ dhaññānulomānaṁ aparaṇṇānañca piṭṭhaṁ panasapiṭṭhaṁ labujapiṭṭhaṁ ambāṭakapiṭṭhaṁ sālapiṭṭhaṁ dhotakatālapiṭṭhaṁ khīravallipiṭṭhañcāti evamādīni tesu tesu janapadesu pakati-āhāravasena manussānaṁ khādanīyatthaṁ bhojanīyatthañca pharaṇakāni piṭṭhāni yāvakālikāni, adhotakaṁ tālapiṭṭhaṁ khīravallipiṭṭhaṁ assagandhādipiṭṭhāni ca yāvajīvikāni. Tesaṁ Pāḷiyaṁ kasāvehi mūlaphalehi ca saṅgaho veditabbo.

Niyyāsakhādanīye—eko ucchuniyyāsova sattāhakāliko, sesā—

“Anujānāmi bhikkhave jatūni bhesajjāni hiṅguṁ hiṅgujatuṁ hiṅgusipāṭikaṁ takaṁ takapaṇṇiṁ sajjulasaṁ, yāni vā panaññānipi atthi jatūni bhesajjānī”ti[1]—

Evaṁ Pāḷiyaṁ vuttā niyyāsā yāvajīvikā. Tattha yevāpanakavasena saṅgahitānaṁ ambaniyyāso kaṇikāraniyyāsoti evaṁ nāmavasena na sakkā pariyantaṁ dassetuṁ. Evaṁ imesu mūlakhādanīyādīsu yaṁ kiñci yāvakālikaṁ, sabbampi imasmiṁ atthe avasesaṁ khādanīyaṁ nāmāti saṅgahitaṁ.

1. Vi 3. 293 piṭṭhe.

ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဖလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တီ”တိ[၁]—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသမ္ပိ အပရိပက္ကာနိ အစ္ဆိဝဗိမ္ဗဝရဏကေတကကာသ္မရီအာဒီနံ ဖလာနိ ဇာတိဖလံ ကဋုကဖလံ ဧဠာ တက္ကောလန္တိ ဧဝံ နာမဝသေန န သက္ကာ ပရိယန္တံ ဒဿေတုံ။

အဋ္ဌိခါဒနီယေ လဗုဇဋ္ဌိ ပနသဋ္ဌိ အမ္ဗာဋကဋ္ဌိ သာလဋ္ဌိ ခဇ္ဇူရိကေတကတိမ္ဗရူသကာနံ တရုဏဖလဋ္ဌိ တိန္တိဏိကဋ္ဌိ ဗိမ္ဗဖလဋ္ဌိ ဥပ္ပလပဒုမဇာတီနံ ပေါက္ခရဋ္ဌီတိ ဧဝမာဒီနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု မနုဿာနံ ပကတိအာဟာရဝသေန ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ အဋ္ဌီနိ ယာဝကာလိကာနိ၊ မဓုကဋ္ဌိ ပုန္နာဂဋ္ဌိ ဟရီတကာဒီနံ အဋ္ဌီနိ သိဒ္ဓတ္ထကဋ္ဌိ ရာဇိကဋ္ဌီတိ ဧဝမာဒီနိ အဋ္ဌီနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသံ ပါဠိယံ ဖလဘေသဇ္ဇေနေဝ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပိဋ္ဌခါဒနီယေ သတ္တန္နံ တာဝ ဓညာနံ ဓညာနုလောမာနံ အပရဏ္ဏာနဉ္စ ပိဋ္ဌံ ပနသပိဋ္ဌံ လဗုဇပိဋ္ဌံ အမ္ဗာဋကပိဋ္ဌံ သာလပိဋ္ဌံ ဓောတကတာလပိဋ္ဌံ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌဉ္စာတိ ဧဝမာဒီနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ ပိဋ္ဌာနိ ယာဝကာလိကာနိ၊ အဓောတကံ တာလပိဋ္ဌံ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌံ အဿဂန္ဓာဒိပိဋ္ဌာနိ စ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသံ ပါဠိယံ ကသာဝေဟိ မူလဖလေဟိ စ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နိယျာသခါဒနီယေ—ဧကော ဥစ္ဆုနိယျာသောဝ သတ္တာဟကာလိကော၊ သေသာ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဇတူနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဟိင်္ဂုံ ဟိင်္ဂုဇတုံ ဟိင်္ဂုသိပါဋိကံ တကံ တကပတ္တိံ တကပဏ္ဏိံ သဇ္ဇုလသံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဇတူနိ ဘေသဇ္ဇာနီ”တိ[၁]—

ဧဝံ ပါဠိယံ ဝုတ္တာ နိယျာသာ ယာဝဇီဝိကာ။ တတ္ထ ယေဝါပနကဝသေန သင်္ဂဟိတာနံ အမ္ဗနိယျာသော ကဏိကာရနိယျာသောတိ ဧဝံ နာမဝသေန န သက္ကာ ပရိယန္တံ ဒဿေတုံ။ ဧဝံ ဣမေသု မူလခါဒနီယာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ၊ သဗ္ဗမ္ပိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဝသေသံ ခါဒနီယံ နာမာတိ သင်္ဂဟိတံ။

၁-ဝိ ၃-၂၉၃-ပိဋ္ဌေ။

91. Yāmakālikesu pana **aṭṭha pānāni** nāma ambapānaṁ jambupānaṁ cocapānaṁ mocapānaṁ madhukapānaṁ muddikapānaṁ sālūkapānaṁ phārusakapānanti imāni aṭṭha pānāni. Tattha[1] **ambapānan**ti āmehi vā pakkehi vā ambehi katapānaṁ. Tattha āmehi karontena ambataruṇāni bhinditvā udake pakkhipitvā ātape ādiccapākena pacitvā parissāvetvā tadahupaṭiggahitakehi madhusakkārakappūrādīhi yojetvā kātabbaṁ, evaṁ kataṁ purebhattameva kappati. Anupasampannehi kataṁ labhitvā pana purebhattaṁ paṭiggahitaṁ purebhattaṁ sāmisaparibhogenapi vaṭṭati, pacchābhattaṁ nirāmisaparibhogena yāva aruṇuggamanā vaṭṭati. Esa nayo sabbapānesu. **Jambupānan**ti jambuphalehi katapānaṁ. **Cocapānan**ti aṭṭhikakadaliphalehi katapānaṁ. **Mocapānan**ti anaṭṭhikehi kadaliphalehi katapānaṁ. **Madhukapānan**ti madhukānaṁ jātirasena katapānaṁ. Taṁ pana udakasambhinnaṁ vaṭṭati, suddhaṁ na vaṭṭati. **Muddikapānan**ti muddikā udake madditvā ambapānaṁ viya katapānaṁ. **Sālūkapānan**ti rattuppalanīluppalādīnaṁ sālūke madditvā katapānaṁ. **Phārusakapānan**ti phārusakaphalehi ambapānaṁ viya katapānaṁ. Imāni aṭṭha pānāni sītānipi ādiccapākānipi vaṭṭanti, aggipākāni na vaṭṭati.

Avasesāni vettatintiṇikamātuluṅgakapitthakosambakaramandādikhuddakaphalapānāni aṭṭhapānagatikāneva. Tāni kiñcāpi Pāḷiyaṁ na vuttāni, atha kho kappiyaṁ anulomenti, tasmā kappanti. "Anujānāmi bhikkhave sabbaṁ phalarasaṁ ṭhapetvā dhaññaphalarasan"ti[1] vuttattā ṭhapetvā sānulomadhaññaphalarasaṁ aññaṁ phalapānaṁ nāma akappiyaṁ natthi, sabbaṁ yāmakālikameva. Tattha **sānulomadhaññaphalaraso** nāma sattannañceva dhaññānaṁ tālanāḷikerapanasalabuja-alābukumbhaṇḍa pussaphalatipusa-eḷālukāti navannañca mahāphalānaṁ sabbesañca pubbaṇṇāparaṇṇānaṁ anulomadhaññānaṁ raso yāvakāliko, tasmā pacchābhattaṁ na vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave sabbaṁ pattarasaṁ ṭhapetvā ḍākarasan"ti[2] vuttattā pakkaḍākarasaṁ ṭhapetvā yāvakālikapattānampi sītodakena madditvā kataraso vā ādiccapāko vā vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave sabbaṁ puppharasaṁ ṭhapetvā madhukapuppharasan"ti[2] vuttattā madhukapuppharasaṁ ṭhapetvā sabbopi puppharaso vaṭṭati.

1. Vi-Ṭṭha 3. 383 piṭṭhādīsu.
2. Vi 3. 344 piṭṭhe.

၉၁။ ယာမကာလိကေသု ပန **အဋ္ဌ ပါနာနိ** နာမ အမ္ဗပါနံ ဇမ္ဗုပါနံ **စောစပါနံ** မောစပါနံ မဓုကပါနံ မုဒ္ဒိကပါနံ သာလူကပါနံ ဖာရုသကပါနန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပါနာနိ။ တတ္ထ[၁] **အမ္ဗပါန**န္တိ အာမေဟိ ဝါ ပက္ကေဟိ ဝါ အမ္ဗေဟိ ကတပါနံ။ တတ္ထ အာမေဟိ ကရောန္တေန အမ္ဗတရုဏာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဥဒကေ ပက္ခိပိတွာ အာတပေ အာဒိစ္စပါကေန ပစိတွာ ပရိဿာဝေတွာ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတကေဟိ မဓုသက္ကာရကပ္ပူရာဒီဟိ ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတံ ပုရေဘတ္တမေဝ ကပ္ပတိ။ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ လဘိတွာ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂေနပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပါနေသု။ **ဇမ္ဗုပါန**န္တိ ဇမ္ဗုဖလေဟိ ကတပါနံ။ **စောစပါန**န္တိ အဋ္ဌိကကဒလိဖလေဟိ ကတပါနံ။ **မောစပါန**န္တိ အနဋ္ဌိကေဟိ ကဒလိဖလေဟိ ကတပါနံ။ **မဓုကပါန**န္တိ မဓုကာနံ ဇာတိရသေန ကတပါနံ။ တံ ပန ဥဒကသမ္ဘိန္နံ ဝဋ္ဋတိ၊ သုဒ္ဓံ န ဝဋ္ဋတိ။ **မုဒ္ဒိကပါန**န္တိ မုဒ္ဒိကာ ဥဒကေ မဒ္ဒိတွာ အမ္ဗပါနံ ဝိယ ကတပါနံ။ **သာလူကပါန**န္တိ ရတ္တုပ္ပလနီလုပ္ပလာဒီနံ သာလူကေ မဒ္ဒိတွာ ကတပါနံ။ **ဖာရုသကပါန**န္တိ ဖာရုသကဖလေဟိ အမ္ဗပါနံ ဝိယ ကတပါနံ။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပါနာနိ သီတာနိပိ အာဒိစ္စပါကာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အဂ္ဂိပါကာနိ န ဝဋ္ဋန္တိ။

အဝသေသာနိ ဝေတ္တတိန္တိဏိကမာတုလုင်္ဂကပိတ္ထကောသမ္ဗကရမန္ဒာဒိခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ အဋ္ဌပါနဂတိကာနေဝ။ တာနိ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ န ဝုတ္တာနိ၊ အထ ခေါ ကပ္ပိယံ အနုလောမေန္တိ၊ တသ္မာ ကပ္ပန္တိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ဖလရသံ ဌပေတွာ ဓညဖလရသ"န္တိ[၁] ဝုတ္တတ္တာ ဌပေတွာ သာနုလောမဓညဖလရသံ အညံ ဖလပါနံ နာမ အကပ္ပိယံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ယာမကာလိကမေဝ။ တတ္ထ **သာနုလောမဓညဖလရသော** နာမ သတ္တန္နဉ္စေဝ ဓညာနံ တာလနာဠိကေရပနသလဗုဇအလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍပုဿဖလတိပုသဧဠာလုကာတိ နဝန္နဉ္စ မဟာဖလာနံ သဗ္ဗေသဉ္စ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏာနံ အနုလောမဓညာနံ ရသော ယာဝကာလိကော၊ တသ္မာ ပစ္ဆာဘတ္တံ န ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပတ္တရသံ ဌပေတွာ ဍာကရသ"န္တိ[၂] ဝုတ္တတ္တာ ပက္ကဍာကရသံ ဌပေတွာ ယာဝကာလိကပတ္တာနမ္ပိ သီတောဒကေန မဒ္ဒိတွာ ကတရသော ဝါ အာဒိစ္စပါကော ဝါ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပုပ္ဖရသံ ဌပေတွာ မဓုကပုပ္ဖရသ"န္တိ[၂] ဝုတ္တတ္တာ မဓုကပုပ္ဖရသံ ဌပေတွာ သဗ္ဗောပိ ပုပ္ဖရသော ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၈၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ဝိ ၃-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။

92. Sattāhakālikaṁ nāma sappi navanītaṁ telaṁ madhu phāṇitanti imāni pañca bhesajjāni. Tattha **sappi** nāma gosappi vā ajikāsappi vā mahiṁsasappi vā yesaṁ maṁsaṁ kappati, tesaṁ sappi. **Navanītaṁ** nāma tesaṁyeva navanītaṁ. **Telaṁ** nāma tilatelaṁ sāsapatelaṁ madhukatelaṁ eraṇḍatelaṁ vasātelaṁ. **Madhu** nāma makkhikāmadhu. **Phāṇitaṁ** nāma ucchumhā nibbattaṁ[1]. Yāvajīvikaṁ pana heṭṭhā yāvakālike mūlakhādanīyādīsu vuttanayeneva veditabbaṁ.

93. Tattha[2] aruṇodaye paṭiggahitaṁ yāvakālikaṁ satakkhattumpi nidahitvā yāva kālo nātikkamati, tāva paribhuñjituṁ vaṭṭati, yāmakālikaṁ ekaṁ ahorattaṁ, sattāhakālikaṁ sattarattaṁ, itaraṁ sati paccaye yāvajīvampi paribhuñjituṁ vaṭṭati. Paṭiggahetvā ekarattaṁ vītināmitaṁ pana yaṁ kiñci yāvakālikaṁ vā yāmakālikaṁ vā ajjhoharitukāmatāya gaṇhantassa paṭiggahaṇe tāva dukkaṭaṁ, ajjhoharato pana ekamekasmiṁ ajjhohāre sannidhipaccayā pācittiyaṁ. Sacepi patto duddhoto hoti, yaṁ aṅguliyā ghaṁsantassa lekhā paññāyati, gaṇṭhikapattassa vā gaṇṭhikantare sneho paviṭṭho hoti, so uṇhe otāpentassa paggharati, uṇhayāguyā vā gahitāya sandissati, tādise pattepi punadivase bhuñjantassa pācittiyaṁ, tasmā pattaṁ dhovitvā puna tattha acchodakaṁ vā āsiñcitvā aṅguliyā vā ghaṁsitvā nisnehabhāvo jānitabbo. Sace hi udake vā snehabhāvo, patte vā aṅgulilekhā paññāyati, duddhoto hoti, telavaṇṇapatte pana aṅgulilekhā paññāyati, sā abbohārikā. Yampi bhikkhū nirapekkhā sāmaṇerānaṁ pariccajanti, tañce sāmaṇerā nidahitvā denti, sabbaṁ vaṭṭati. Sayaṁ paṭiggahetvā apariccattameva hi dutiyadivase na vaṭṭati. Tato hi ekasitthampi ajjhoharato pācittiyameva. Akappiyamaṁsesu manussamaṁse thullaccayena saddhiṁ pācittiyaṁ, avasesesu dukkaṭena saddhiṁ.

Yāmakālikaṁ sati paccaye ajjhoharato pācittiyaṁ, āhāratthāya ajjhoharato dukkaṭena saddhiṁ pācittiyaṁ. Sace pavārito hutvā anatirittakataṁ ajjhoharati, pakati-āmise dve pācittiyāni, manussamaṁse thullaccayena saddhiṁ dve, sesa-akappiyamaṁse dukkaṭena saddhiṁ. Yāmakālikaṁ

1. Vi 2. 119 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 105 piṭṭhādīsu.

၉၂။ သတ္တာဟကာလိကံ နာမ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ။ တတ္ထ **သပ္ပိ** နာမ ဂေါသပ္ပိ ဝါ အဇိကာသပ္ပိ ဝါ မဟိံသသပ္ပိ ဝါ ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ၊ တေသံ သပ္ပိ။ **နဝနီတံ** နာမ တေသံယေဝ နဝနီတံ။ **တေလံ** နာမ တိလတေလံ သာသပတေလံ မဓုကတေလံ ဧရဏ္ဍတေလံ ဝသာတေလံ။ **မဓု** နာမ မက္ခိကာမဓု။ **ဖာဏိတံ** နာမ ဥစ္ဆုမှာ နိဗ္ဗတ္တံ[၁]။ ယာဝဇီဝိကံ ပန ဟေဋ္ဌာ ယာဝကာလိကေ မူလခါဒနီယာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၃။ တတ္ထ[၂] အရုဏောဒယေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝကာလိကံ သတက္ခတ္တုမ္ပိ နိဒဟိတွာ ယာဝ ကာလော နာတိက္ကမတိ၊ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယာမကာလိကံ ဧကံ အဟောရတ္တံ, သတ္တာဟကာလိကံ သတ္တရတ္တံ, ဣတရံ သတိ ပစ္စယေ ယာဝဇီဝမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကရတ္တံ ဝီတိနာမိတံ ပန ယံ ကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟရတော ပန ဧကမေကသ္မိံ အဇ္ဈောဟာရေ သန္နိဓိပစ္စယာ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ ပတ္တော ဒုဒ္ဓေါတော ဟောတိ၊ ယံ အင်္ဂုလိယာ ဃံသန္တဿ လေခါ ပညာယတိ၊ ဂဏ္ဌိကပတ္တဿ ဝါ ဂဏ္ဌိကန္တရေ သ္နေဟော ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ၊ သော ဥဏှေ ဩတာပေန္တဿ ပဂ္ဃရတိ၊ ဥဏှယာဂုယာ ဝါ ဂဟိတာယ သန္ဒိဿတိ၊ တာဒိသေ ပတ္တေပိ ပုနဒိဝသေ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ တသ္မာ ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ပုန တတ္ထ အစ္ဆောဒကံ ဝါ အာသိဉ္စိတွာ အင်္ဂုလိယာ ဝါ ဃံသိတွာ နိသ္နေဟဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ ဥဒကေ ဝါ သ္နေဟဘာဝေါ, ပတ္တေ ဝါ အင်္ဂုလိလေခါ ပညာယတိ၊ ဒုဒ္ဓေါတော ဟောတိ၊ တေလဝဏ္ဏပတ္တေ ပန အင်္ဂုလိလေခါ ပညာယတိ၊ သာ အဗ္ဗောဟာရိကာ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခူ နိရပေက္ခာ သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇန္တိ၊ တဉ္စေ သာမဏေရာ နိဒဟိတွာ ဒေန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သယံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အပရိစ္စတ္တမေဝ ဟိ ဒုတိယဒိဝသေ န ဝဋ္ဋတိ။ တတော ဟိ ဧကသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟရတော ပါစိတ္တိယမေဝ။ အကပ္ပိယမံသေသု မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ အဝသေသေသု ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ။

ယာမကာလိကံ သတိ ပစ္စယေ အဇ္ဈောဟရတော ပါစိတ္တိယံ၊ အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပဝါရိတော ဟုတွာ အနတိရိတ္တကတံ အဇ္ဈောဟရတိ၊ ပကတိအာမိသေ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိံ ဒွေ၊ သေသအကပ္ပိယမံသေ ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ။ ယာမကာလိကံ

၁-ဝိ ၂-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၀၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sati paccaye sāmisena mukhena ajjhoharato dve, nirāmisena ekameva. Āhāratthāya ajjhoharato vikappadvayepi dukkaṭaṁ vaḍḍhati. Sace vikāle ajjhoharati, pakatibhojane sannidhipaccayā ca vikālabhojanapaccayā ca dve pācittiyāni, akappiyamaṁse thullaccayaṁ dukkaṭañca vaḍḍhati. Yāmakālike vikālapaccayā anāpatti. Anatirittapaccayā pana vikāle sabbavikappesu anāpatti.

Sattāhakālikaṁ pana yāvajīvikañca āhāratthāya paṭiggaṇhato paṭiggaṇhanapaccayā tāva dukkaṭaṁ, ajjhoharato pana sace nirāmisaṁ hoti, ajjhohāre dukkaṭaṁ. Atha āmisasaṁsaṭṭhaṁ paṭiggahetvā ṭhapitaṁ hoti, yathāvatthukaṁ pācittiyameva.

94. Sattāhakālikesu pana sappi-ādīsu ayaṁ vinicchayo[1]—**sappi** tāva purebhattaṁ paṭiggahitaṁ tadahupurebhattaṁ sāmisampi nirāmisampi paribhuñjituṁ vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisaṁ paribhuñjitabbaṁ. Sattāhātikkame sace ekabhājane ṭhapitaṁ, ekaṁ nissaggiyaṁ. Sace bahūsu, vatthugaṇanāya nissaggiyāni. Pacchābhattaṁ paṭiggahitaṁ nirāmisameva vaṭṭati, purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā uggahitakaṁ katvā nikkhittaṁ ajjhoharituṁ na vaṭṭati, abbhañjanādīsu upanetabbaṁ. Sattāhātikkamepi anāpatti anajjhoharaṇīyataṁ āpannattā. Sace anupasampanno purebhattaṁ paṭiggahitanavanītena sappiṁ katvā deti, purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, sace sayaṁ karoti, sattāhampi nirāmisameva vaṭṭati. Pacchābhattaṁ paṭiggahitanavanītena yena kenaci katasappi sattāhampi nirāmisameva vaṭṭati, uggahitakena kate pubbe vuttasuddhasappinayeneva vinicchayo veditabbo. Purebhattaṁ paṭiggahitakhīrena vā dadhinā vā katasappi anupasampannena kataṁ sāmisampi tadahupurebhattaṁ vaṭṭati, sayaṁkataṁ nirāmisameva vaṭṭati.

95. **Navanītaṁ** tāpentassa hi sāmaṁpāko na hoti, sāmaṁpakkena pana tena saddhiṁ āmisaṁ na vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya ca na vaṭṭatiyeva. Sattāhātikkamepi anāpatti savatthukassa paṭiggahitattā. Pacchābhattaṁ paṭiggahitakehi kataṁ pana abbhañjanādīsu upanetabbaṁ. Purebhattampi ca uggahitakehi kataṁ, ubhayesampi sattāhātikkame anāpatti.

1. Vi-Ṭṭha 2. 289 piṭṭhādīsu.

သတိ ပစ္စယေ သာမိသေန မုခေန အဇ္ဈောဟရတော ဒွေ၊ နိရာမိသေန ဧကမေဝ။ အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော ဝိကပ္ပဒွယေပိ ဒုက္ကဋံ ဝဍ္ဎတိ။ သစေ ဝိကာလေ အဇ္ဈောဟရတိ၊ ပကတိဘောဇနေ သန္နိဓိပစ္စယာ စ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာ စ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ အကပ္ပိယမံသေ ထုလ္လစ္စယံ ဒုက္ကဋဉ္စ ဝဍ္ဎတိ။ ယာမကာလိကေ ဝိကာလပစ္စယာ အနာပတ္တိ။ အနတိရိတ္တပစ္စယာ ပန ဝိကာလေ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု အနာပတ္တိ။

သတ္တာဟကာလိကံ ပန ယာဝဇီဝိကဉ္စ အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှတော ပဋိဂ္ဂဏှနပစ္စယာ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟရတော ပန သစေ နိရာမိသံ ဟောတိ၊ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ အထ အာမိသသံသဋ္ဌံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ ဟောတိ၊ ယထာဝတ္ထုကံ ပါစိတ္တိယမေဝ။

၉၄။ သတ္တာဟကာလိကေသု ပန သပ္ပိအာဒီသု အယံ ဝိနိစ္ဆယော[1]—**သပ္ပိ** တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ နိရာမိသမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ သစေ ဧကဘာဇနေ ဌပိတံ၊ ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ ဗဟူသု၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ အနဇ္ဈောဟရဏီယတံ အာပန္နတ္တာ။ သစေ အနုပသမ္ပန္နော ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန သပ္ပိံ ကတွာ ဒေတိ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သစေ သယံ ကရောတိ၊ သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန ယေန ကေနစိ ကတသပ္ပိ သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကေန ကတေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသုဒ္ဓသပ္ပိနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ သာမိသမ္ပိ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ဝဋ္ဋတိ၊ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

၉၅။ **နဝနီတံ** တာပေန္တဿ ဟိ သာမံပါကော န ဟောတိ၊ သာမံပက္ကေန ပန တေန သဒ္ဓိံ အာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ စ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ သဝတ္ထုကဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ ပန အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တမ္ပိ စ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ၊ ဥဘယေသမ္ပိ သတ္တာဟာတိက္ကမေ အနာပတ္တိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၈၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

esa nayo akappiyamaṁsasappimhi. Ayaṁ pana viseso—yattha Pāḷiyaṁ āgatasappinā nissaggiyaṁ, tattha iminā dukkaṭaṁ. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** kāraṇapatirūpakaṁ vatvā manussasappi ca navanītañca paṭikkhittaṁ, taṁ duppaṭikkhittaṁ **sabba-aṭṭhakathāsu** anuññātattā. Parato cassa vinicchayopi āgacchissati. Pāḷiyaṁ āgatanavanītampi purebhattaṁ paṭiggahitaṁ tadahupurebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya nirāmisameva. Sattāhātikkame nānābhājanesu ṭhapite bhājanagaṇanāya, ekabhājanepi amissetvā piṇḍapiṇḍavasena ṭhapite piṇḍagaṇanāya nissaggiyāni. Pacchābhattaṁ paṭiggahitaṁ sappinayena veditabbaṁ. Ettha pana dadhiguḷikāyopi takkabindūnipi honti, tasmā dhotaṁ vaṭṭatīti[1] upaḍḍhattherā āhaṁsu. Mahāsivatthero pana “Bhagavatā anuññātakālato paṭṭhāya takkato uddhaṭamattameva khādiṁsū”ti āha. Tasmā navanītaṁ paribhuñjantena dhovitvā dadhitakkamakkhikākipillikādīni apanetvā paribhuñjitabbaṁ. Pacitvā sappiṁ katvā paribhuñjitukāmena adhotampi paribhuñjituṁ vaṭṭati. Yaṁ tattha dadhigataṁ vā takkagataṁ vā, taṁ khayaṁ gamissati. Ettāvatā hi savatthukapaṭiggahitaṁ nāma na hotīti ayamettha adhippāyo. Āmisena saddhiṁ pakkattā pana tasmimpi kukkuccāyanti kukkuccakā. Idāni uggahetvā ṭhapitanavanīte ca purebhattaṁ khīradadhīni paṭiggahetvā katanavanīte ca pacchābhattaṁ tāni paṭiggahetvā katanavanīte ca uggahitakehi katanavanīte ca akappiyamaṁsanavanīte ca sabbo āpattānāpattiparibhogāparibhoganayo sappimhi vuttakkameneva gahetabbo. Telabhikkhāya paviṭṭhānaṁ pana bhikkhūnaṁ tattheva sappimpi navanītampi pakkatelampi apakkatelampi ākiranti. Tattha takkadadhibindūnipi bhattasitthānipi taṇḍulakaṇāpi makkhikādayopi honti, ādiccapākaṁ katvā parissāvetvā gahitaṁ sattāhakālikaṁ hoti. Paṭiggahetvā ca ṭhapitabhesajjehi saddhiṁ pacitvā natthupānampi kātuṁ vaṭṭati. Sace vaddalisamaye lajjī sāmaṇero yathā tattha patitataṇḍulakaṇādayo na paccanti, evaṁ aggimhi vilīyāpetvā parissāvetvā puna pacitvā deti, purimanayeneva sattāhaṁ vaṭṭati.

96. **Telesu** tilatelaṁ tāva purebhattaṁ paṭiggahitaṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya nirāmisameva vaṭṭati.

---

1. Vaṭṭissatīti (Ka)

ဧသ နယော အကပ္ပိယမံသသပ္ပိမှိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယတ္ထ ပါဠိယံ အာဂတသပ္ပိနာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ တတ္ထ ဣမိနာ ဒုက္ကဋံ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ကာရဏပတိရူပကံ ဝတွာ မနုဿသပ္ပိ စ နဝနီတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ ဒုပ္ပဋိက္ခိတ္တံ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု** အနုညာတတ္တာ။ ပုရတော စဿ ဝိနိစ္ဆယောပိ အာဂစ္ဆိဿတိ။ ပါဠိယံ အာဂတနဝနီတမ္ပိ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နာနာဘာဇနေသု ဌပိတေ ဘာဇနဂဏနာယ, ဧကဘာဇနေပိ အမိဿေတွာ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန ဌပိတေ ပိဏ္ဍဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သပ္ပိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန ဒဓိဂုဠိကာယောပိ တက္ကဗိန္ဒူနိပိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဓောတံ ဝဋ္ဋတီတိ[1] ဥပဍ္ဎတ္ထေရာ အာဟံသု။ မဟာသိဝတ္ထေရော ပန “ဘဂဝတာ အနုညာတကာလတော ပဋ္ဌာယ တက္ကတော ဥဒ္ဓဋမတ္တမေဝ ခါဒိံသူ”တိ အာဟ။ တသ္မာ နဝနီတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ဓောဝိတွာ ဒဓိတက္ကမက္ခိကာကိပိလ္လိကာဒီနိ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပစိတွာ သပ္ပိံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန အဓောတမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ တတ္ထ ဒဓိဂတံ ဝါ တက္ကဂတံ ဝါ၊ တံ ခယံ ဂမိဿတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ န ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ပက္ကတ္တာ ပန တသ္မိမ္ပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ ကုက္ကုစ္စကာ။ ဣဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတနဝနီတေ စ ပုရေဘတ္တံ ခီရဒဓီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ပစ္ဆာဘတ္တံ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတနဝနီတေ စ အကပ္ပိယမံသနဝနီတေ စ သဗ္ဗော အာပတ္တာနာပတ္တိပရိဘောဂါပရိဘောဂနယော သပ္ပိမှိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ တေလဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန ဘိက္ခူနံ တတ္ထေဝ သပ္ပိမ္ပိ နဝနီတမ္ပိ ပက္ကတေလမ္ပိ အပက္ကတေလမ္ပိ အာကိရန္တိ။ တတ္ထ တက္ကဒဓိဗိန္ဒူနိပိ ဘတ္တသိတ္ထာနိပိ တဏ္ဍုလကဏာပိ မက္ခိကာဒယောပိ ဟောန္တိ၊ အာဒိစ္စပါကံ ကတွာ ပရိဿာဝေတွာ ဂဟိတံ သတ္တာဟကာလိကံ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ စ ဌပိတဘေသဇ္ဇေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတွာ နတ္ထုပါနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝဒ္ဒလိသမယေ လဇ္ဇီ သာမဏေရော ယထာ တတ္ထ ပတိတတဏ္ဍုလကဏာဒယော န ပစ္စန္တိ၊ ဧဝံ အဂ္ဂိမှိ ဝိလီယာပေတွာ ပရိဿာဝေတွာ ပုန ပစိတွာ ဒေတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၆။ **တေလေသု** တိလတေလံ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝဋ္ဋိဿတီတိ (က)

sattāhātikkame tassa bhājanagaṇanāya nissaggiyabhāvo veditabbo. Pacchābhattaṁ paṭiggahitaṁ sattāhaṁ nirāmisameva vaṭṭati, uggahitakaṁ katvā nikkhittaṁ ajjhoharituṁ na vaṭṭati, sīsamakkhanādīsu upanetabbaṁ, sattāhātikkamepi anāpatti. Purebhattaṁ tile paṭiggahetvā katatelaṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya anajjhoharaṇīyaṁ hoti, sīsamakkhanādīsu upanetabbaṁ, sattāhātikkamepi anāpatti. Pacchābhattaṁ tile paṭiggahetvā katatelaṁ anajjhoharaṇīyameva savatthukapaṭiggahitattā. Sattāhātikkamepi anāpatti, sīsamakkhanādīsu upanetabbaṁ. Purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā uggahitakatilehi katatelepi eseva nayo. Purebhattaṁ paṭiggahitatile bhajjitvā vā tilapiṭṭhaṁ vā sedetvā uṇhodakena vā temetvā katatelaṁ sace anupasampannena kataṁ, purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, attanā kataṁ nibbaṭṭitattā purebhattaṁ nirāmisaṁ vaṭṭati, sāmaṁpakkattā sāmisaṁ na vaṭṭati. Savatthukapaṭiggahitattā pana pacchābhattato paṭṭhāya ubhayampi anajjhoharaṇīyaṁ, sīsamakkhanādīsu upanetabbaṁ, sattāhātikkamepi anāpatti. Yadi pana appaṁ uṇhodakaṁ hoti abbhukkiraṇamattaṁ, abbohārikaṁ hoti sāmaṁpākagaṇanaṁ na gacchati. Sāsapatelādīsupi avatthukapaṭiggahitesu avatthukatilatele vuttasadisova vinicchayo.

Sace pana purebhattaṁ paṭiggahitānaṁ sāsapādīnaṁ cuṇṇehi ādiccapākena sakkā telaṁ kātuṁ, taṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya nirāmisameva vaṭṭati, sattāhātikkame nissaggiyaṁ. Yasmā pana sāsapamadhukacuṇṇāni sedetvā eraṇḍakaṭṭhīni ca bhajjitvā eva telaṁ karonti, tasmā etesaṁ telaṁ anupasampannehi kataṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, vatthūnaṁ yāvajīvikattā pana savatthukapaṭiggahaṇe doso natthi. Attanā kataṁ sattāhaṁ nirāmisaparibhogeneva paribhuñjitabbaṁ. Uggahitakehi kataṁ anajjhoharaṇīyaṁ, bāhiraparibhoge vaṭṭati, sattāhātikkamepi anāpatti. Telakaraṇatthāya sāsapamadhuka-eraṇḍakaṭṭhīni paṭiggahetvā katatelaṁ sattāhakālikaṁ, dutiyadivase kataṁ chāhaṁ vaṭṭati, tatiyadivase kataṁ pañcāhaṁ vaṭṭati, catuttha, pañcama, chaṭṭha, sattamadivase kataṁ tadaheva vaṭṭati. Sace yāva aruṇassa uggamanā tiṭṭhati, nissaggiyaṁ, aṭṭhamadivase kataṁ anajjhoharaṇīyaṁ, anissaggiyattā pana

သတ္တာဟာတိက္ကမေ တဿ ဘာဇနဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပုရေဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဟောတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကတိလေဟိ ကတတေလေပိ ဧသေဝ နယော။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတတိလေ ဘဇ္ဇိတွာ ဝါ တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ ဥဏှောဒကေန ဝါ တေမေတွာ ကတတေလံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အတ္တနာ ကတံ နိဗ္ဗဋ္ဋိတတ္တာ ပုရေဘတ္တံ နိရာမိသံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမံပက္ကတ္တာ သာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ။ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ပန ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘယမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန အပ္ပံ ဥဏှောဒကံ ဟောတိ အဗ္ဘုက္ကိရဏမတ္တံ၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ ဟောတိ သာမံပါကဂဏနံ န ဂစ္ဆတိ။ သာသပတေလာဒီသုပိ အဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု အဝတ္ထုကတိလတေလေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနံ သာသပါဒီနံ စုဏ္ဏေဟိ အာဒိစ္စပါကေန သက္ကာ တေလံ ကာတုံ၊ တံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ ယသ္မာ ပန သာသပမဓုကစုဏ္ဏာနိ သေဒေတွာ ဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ စ ဘဇ္ဇိတွာ ဧဝ တေလံ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ ဧတေသံ တေလံ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝတ္ထူနံ ယာဝဇီဝိကတ္တာ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ။ အတ္တနာ ကတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ တေလကရဏတ္ထာယ သာသပမဓုကဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ သတ္တာဟကာလိကံ၊ ဒုတိယဒိဝသေ ကတံ ဆာဟံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတိယဒိဝသေ ကတံ ပဉ္စာဟံ ဝဋ္ဋတိ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမဒိဝသေ ကတံ တဒဟေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယာဝ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ တိဋ္ဌတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ၊ အဋ္ဌမဒိဝသေ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ အနိဿဂ္ဂိယတ္တာ ပန

bāhiraparibhoge vaṭṭati. Sacepi na karoti, telatthāya gahitasāsapādīnaṁ sattāhātikkame dukkaṭameva. Pāḷiyaṁ pana anāgatāni aññānipi nāḷikeranimbakosambakaramandādīnaṁ telāni atthi, tāni paṭiggahetvā sattāhaṁ atikkāmayato dukkaṭaṁ hoti. Ayametesu viseso—sesaṁ[1] yāvakālikavatthuṁ yāvajīvikavatthuñca sallakkhetvā sāmaṁpākasavatthukapure-bhattapacchābhattapaṭiggahita-uggahitavatthuvidhānaṁ sabbaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ.

Vasātelaṁ nāma "anujānāmi bhikkhave pañca vasāni acchavasaṁ macchavasaṁ susukāvasaṁ sūkaravasaṁ gadrabhavasan"ti[2] evaṁ anuññātavasānaṁ telaṁ. Ettha ca "acchavasan"ti vacanena ṭhapetvā manussavasaṁ sabbesaṁ akappiyamaṁsānaṁ vasā anuññātā. Macchaggahaṇena ca susukāpi gahitā honti, vāḷamacchattā pana visuṁ vuttaṁ. Macchādiggahaṇena cettha sabbesampi kappiyamaṁsānaṁ vasā anuññātā. Maṁsesu hi dasa manussahatthi-assasunakha-ahisīhabyagghadīpi-acchataracchānaṁ maṁsāni akappiyāni, vasāsu ekā manussavasā. Khīrādīsu akappiyaṁ nāma natthi. Anupasampannehi kataṁ nibbaṭṭitaṁ vasātelaṁ purebhattaṁ paṭiggahitaṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisameva vaṭṭati. Yaṁ pana tattha sukhumarajasadisaṁ maṁsaṁ vā nhāru vā aṭṭhi vā lohitaṁ vā hoti, taṁ abbohārikaṁ. Sace pana vasaṁ paṭiggahetvā sayaṁ karoti, purebhattaṁ paṭiggahetvā pacitvā parissāvetvā sattāhaṁ nirāmisaparibhogena paribhuñjitabbaṁ. Nirāmisaparibhogañhi sandhāya idaṁ vuttaṁ "kāle paṭiggahitaṁ kāle nippakkaṁ kāle saṁsaṭṭhaṁ telaparibhogena paribhuñjitun"ti[3]. Tatrāpi abbohārikaṁ abbohārikameva, pacchābhattaṁ pana paṭiggahetuṁ vā kātuṁ vā na vaṭṭatiyeva. Vuttañhetaṁ—

> "Vikāle ce bhikkhave paṭiggahitaṁ vikāle nippakkaṁ vikāle saṁsaṭṭhaṁ, taṁ ce paribhuñjeyya, āpatti tiṇṇaṁ dukkaṭānaṁ. Kāle ce bhikkhave paṭiggahitaṁ vikāle nippakkaṁ vikāle saṁsaṭṭhaṁ, taṁ ce paribhuñjeyya, āpatti dvinnaṁ dukkaṭānaṁ. Kāle ce bhikkhave paṭiggahitaṁ kāle nippakkaṁ vikāle saṁsaṭṭhaṁ, taṁ ce paribhuñjeyya, āpatti dukkaṭassa. Kāle ce bhikkhave paṭiggahitaṁ kāle nippakkaṁ kāle saṁsaṭṭhaṁ, taṁ ce paribhuñjeyya, anāpattī"ti[3].

1. Sayaṁ (Sī) 2. Vi 3. 291 piṭṭhe. 3. Vi 3. 292 piṭṭhe.

ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ကရောတိ၊ တေလတ္ထာယ ဂဟိတသာသပါဒီနံ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတာနိ အညာနိပိ နာဠိကေရနိမ္ဗကောသမ္ဗကရမန္ဒာဒီနံ တေလာနိ အတ္ထိ၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္ကာမယတော ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။ အယမေတေသု ဝိသေသော—သေသံ[၁] ယာဝကာလိကဝတ္ထုံ ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ သာမံပါကသဝတ္ထုကပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပဋိဂ္ဂဟိတဥဂ္ဂဟိတဝတ္ထုဝိဓာနံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝသာတေလံ နာမ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝသာနိ အစ္ဆဝသံ မစ္ဆဝသံ သုသုကာဝသံ သူကရဝသံ ဂဒြဘဝသ"န္တိ[၂] ဧဝံ အနုညာတဝသာနံ တေလံ။ ဧတ္ထ စ "အစ္ဆဝသ"န္တိ ဝစနေန ဌပေတွာ မနုဿဝသံ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန စ သုသုကာပိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ ဝါဠမစ္ဆတ္တာ ပန ဝိသုံ ဝုတ္တံ။ မစ္ဆာဒိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မံသေသု ဟိ ဒသ မနုဿဟတ္ထိအဿသုနခအဟိသီဟဗျဂ္ဃဒီပိအစ္ဆတရစ္ဆာနံ မံသာနိ အကပ္ပိယာနိ၊ ဝသာသု ဧကာ မနုဿဝသာ။ ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ နိဗ္ဗဋ္ဋိတံ ဝသာတေလံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန တတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံ ဝါ နှာရု ဝါ အဋ္ဌိ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဟောတိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ပန ဝသံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သယံ ကရောတိ၊ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပစိတွာ ပရိဿာဝေတွာ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ နိရာမိသပရိဘောဂဉ္ဟိ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတု"န္တိ[၃]။ တတြာပိ အဗ္ဗောဟာရိကံ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပန ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ဝါ ကာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

> "ဝိကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အနာပတ္တီ"တိ[၃]။

၁-သယံ (သီ) ၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။

Upatissattheraṁ pana antevāsikā pucchiṁsu "bhante sappinavanītavasāni ekato pacitvā nibbaṭṭitāni vaṭṭanti, na vaṭṭantī"ti. Na vaṭṭanti āvusoti. Thero kirettha pakkatelakasaṭe viya kukkuccāyati. Tato naṁ uttari pucchiṁsu "bhante navanīte dadhiguḷikā vā takkabindu vā hoti, etaṁ vaṭṭatī"ti. Etampi āvuso na vaṭṭatīti. Tato naṁ āhaṁsu "bhante ekato pacitvā ekato saṁsaṭṭhāni tejavantāni honti, rogaṁ niggaṇhantī"ti. "Sādhāvuso"ti thero sampaṭicchi. Mahāsumatthero panāha "kappiyamaṁsavasāva sāmisaparibhoge vaṭṭati, itarā nirāmisa paribhoge vaṭṭatī"ti[1]. Mahāpadumatthero pana "idaṁ kin"ti paṭikkhipitvā "nanu vātābādhikā bhikkhū pañcamūlasāvayāguyaṁ acchasūkaratelādīni pakkhipitvā yāguṁ pivanti, sā tejussadattā rogaṁ niggaṇhātī"ti vatvā "vaṭṭatī"ti āha.

97. **Madhu** nāma madhukarīhi madhumakkhikāhi khuddakamakkhikāhi bhamaramakkhikāhi ca kātaṁ madhu. Taṁ purebhattaṁ paṭiggahitaṁ purebhattaṁ sāmisaparibhogampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisaparibhogameva vaṭṭati, sattāhātikkame nissaggiyaṁ. Sace silesasadisaṁ mahāmadhuṁ khaṇḍaṁ katvā ṭhapitaṁ, itaraṁ vā nānābhājanesu, vatthugaṇanāya nissaggiyāni. Sace ekameva khaṇḍaṁ, ekabhājane vā itaraṁ, ekameva nissaggiyaṁ. Uggahitakaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ, arumakkhanādīsu upanetabbaṁ. Madhupaṭalaṁ vā madhusitthakaṁ vā sace madhunā amakkhitaṁ parisuddhaṁ, yāvajīvikaṁ, madhumakkhitaṁ pana madhugatikameva. Cīrikā nāma sapakkhā dīghamakkhikā tumbaḷanāmikā ca aṭṭhipakkhikā[2] kāḷamahābhamarā honti, tesaṁ āsayesu niyyāsasadisaṁ madhu hoti, taṁ yāvajīvikaṁ.

98. **Phāṇitaṁ** nāma ucchurasaṁ upādāya apakkā vā avatthukapakkā vā sabbāpi avatthukā ucchuvikati. Taṁ phāṇitaṁ purebhattaṁ paṭiggahitaṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisameva vaṭṭati, sattāhātikkame vatthugaṇanāya nissaggiyaṁ. Bahū piṇḍā cuṇṇe katvā ekabhājane pakkhittā honti ghanasannivesā, ekameva nissaggiyaṁ. Uggahitakaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ, gharadhūpanādīsu upanetabbaṁ.

1. Vaṭṭantīti (Sī)   2. Aṭṭhimakkhikā (Sī)

ဥပတိဿတ္ထေရံ ပန အန္တေဝါသိကာ ပုစ္ဆိံသု "ဘန္တေ သပ္ပိနဝနီတဝသာနိ ဧကတော ပစိတွာ နိဗ္ဗဋ္ဋိတာနိ ဝဋ္ဋန္တိ, န ဝဋ္ဋန္တီ"တိ။ န ဝဋ္ဋန္တိ အာဝုသောတိ။ ထေရော ကိရေတ္ထ ပက္ကတေလကသဋေ ဝိယ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ တတော နံ ဥတ္တရိ ပုစ္ဆိံသု "ဘန္တေ နဝနီတေ ဒဓိဂုဠိကာ ဝါ တက္ကဗိန္ဒု ဝါ ဟောတိ၊ ဧတံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ဧတမ္ပိ အာဝုသော န ဝဋ္ဋတီတိ။ တတော နံ အာဟံသု "ဘန္တေ ဧကတော ပစိတွာ ဧကတော သံသဋ္ဌာနိ တေဇဝန္တာနိ ဟောန္တိ၊ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှန္တီ"တိ။ "သာဓာဝုသော"တိ ထေရော သမ္ပဋိစ္ဆိ။ မဟာသုမတ္ထေရော ပနာဟ "ကပ္ပိယမံသဝသာဝ သာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရာ နိရာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတီ"တိ[1]။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "ဣဒံ ကိ"န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ "နနု ဝါတာဗာဓိကာ ဘိက္ခူ ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ အစ္ဆသူကရတေလာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ ယာဂုံ ပိဝန္တိ၊ သာ တေဇုဿဒတ္တာ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှာတီ"တိ ဝတွာ "ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။

၉၇။ **မဓု** နာမ မဓုကရီဟိ မဓုမက္ခိကာဟိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ဘမရမက္ခိကာဟိ စ ကတံ မဓု။ တံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ သိလေသသဒိသံ မဟာမဓုံ ခဏ္ဍံ ကတွာ ဌပိတံ, ဣတရံ ဝါ နာနာဘာဇနေသု၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သစေ ဧကမေဝ ခဏ္ဍံ, ဧကဘာဇနေ ဝါ ဣတရံ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အရုမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ မဓုပဋလံ ဝါ မဓုသိတ္ထကံ ဝါ သစေ မဓုနာ အမက္ခိတံ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ယာဝဇီဝိကံ၊ မဓုမက္ခိတံ ပန မဓုဂတိကမေဝ။ စီရိကာ နာမ သပက္ခာ ဒီဃမက္ခိကာ တုမ္ဗဠနာမိကာ စ အဋ္ဌိပက္ခိကာ[2] ကာဠမဟာဘမရာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အာသယေသု နိယျာသသဒိသံ မဓု ဟောတိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။

၉၈။ **ဖာဏိတံ** နာမ ဥစ္ဆုရသံ ဥပါဒါယ အပက္ကာ ဝါ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ သဗ္ဗာပိ အဝတ္ထုကာ ဥစ္ဆုဝိကတိ။ တံ ဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဗဟူ ပိဏ္ဍာ စုဏ္ဏေ ကတွာ ဧကဘာဇနေ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ ဃနသန္နိဝေသာ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဃရဓူပနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။

၁-ဝဋ္ဋန္တီတိ (သီ)   ၂-အဋ္ဌိမက္ခိကာ (သီ)

purebhattaṁ paṭiggahitena aparissāvita-ucchurasena kataphāṇitaṁ sace anupasampannena kataṁ sāmisampi vaṭṭati, sayaṁkataṁ nirāmisameva vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya pana savatthukapaṭiggahitattā anajjhoharaṇīyaṁ sattāhatikkamepi anāpatti. Pacchābhattaṁ aparissāvitapaṭiggahitena katampi anajjhoharaṇīyameva, sattāhātikkamepi anāpatti. Esa nayo ucchuṁ paṭiggahetvā kataphāṇitepi. Purebhattaṁ pana parissāvitapaṭiggahitena[1] kataṁ sace anupasampannena kataṁ, purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisameva. Sayaṁkataṁ purebhattampi nirāmisameva, pacchābhattaṁ parissāvitapaṭiggahitena kataṁ pana nirāmisameva sattāhaṁ vaṭṭati. Uggahitakataṁ vuttanayameva. "Jhāma-ucchuphāṇitaṁ vā koṭṭita-ucchuphāṇitaṁ vā purebhattameva vaṭṭatī"ti **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana "etaṁ savatthukapakkaṁ vaṭṭati, no vaṭṭatī"ti pucchaṁ katvā "ucchuphāṇitaṁ pacchābhattaṁ no vaṭṭanakaṁ nāma natthī"ti vuttaṁ, taṁ yuttaṁ. Sītodakena kataṁ madhukapupphaphāṇitaṁ purebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, pacchābhattato paṭṭhāya sattāhaṁ nirāmisameva vaṭṭati, sattāhātikkame vatthugaṇanāya dukkaṭaṁ, khīraṁ pakkhipitvā kataṁ madhukaphāṇitaṁ yāvakālikaṁ. Khaṇḍasakkharaṁ pana khīrajallikaṁ apanetvā sodhenti, tasmā vaṭṭati.

99. Madhukapupphaṁ pana purebhattampi allaṁ vaṭṭati. Bhajjitampi vaṭṭati, bhajjitvā tilādīhi missaṁ vā amissaṁ vā katvā koṭṭitaṁ vaṭṭati. Yadi pana taṁ gahetvā merayatthāya yojenti, yojitaṁ bījato paṭṭhāya na vaṭṭati. Kadalīkhajjūrī-ambalabujapanasaciñcādīnaṁ sabbesaṁ yāvakālikaphalānaṁ phāṇitaṁ yāvakālikameva. Maricapakkehi phāṇitaṁ karonti, taṁ yāvajīvikaṁ. Evaṁ yathāvuttāni sattāhakālikāni sappi-ādīni pañca "anujānāmi bhikkhave pañca bhesajjānī"ti[2] bhesajjanāmena anuññātattā bhesajjakiccaṁ karontu vā mā vā, āhāratthaṁ pharituṁ samatthānipi paṭiggahetvā tadahupurebhattaṁ yathāsukhaṁ, pacchābhattato paṭṭhāya sati paccaye vuttanayena sattāhaṁ paribhuñjitabbāni, sattāhātikkame pana bhesajjasikkhāpadena nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Sacepi sāsapamattaṁ hoti, sakiṁ vā aṅguliyā gahetvā jivhāya sāyanamattaṁ, nissajjitabbameva pācittiyañca desetabbaṁ. Nissaṭṭhaṁ paṭilabhitvā na ajjhoharitabbaṁ, na kāyikena paribhogena

1. Parissāvita-apaṭiggahitena (Sī)   2. Vi 3. 291 piṭṭhe.

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေန အပရိဿာဝိတဥစ္ဆုရသေန ကတဖာဏိတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ အပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ဧသ နယော ဥစ္ဆုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတဖာဏိတေပိ။ ပုရေဘတ္တံ ပန ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန[၁] ကတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သယံကတံ ပုရေဘတ္တမ္ပိ နိရာမိသမေဝ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတံ ပန နိရာမိသမေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကတံ ဝုတ္တနယမေဝ။ "ဈာမဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ကောဋ္ဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဧတံ သဝတ္ထုကပက္ကံ ဝဋ္ဋတိ, နော ဝဋ္ဋတီ"တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ "ဥစ္ဆုဖာဏိတံ ပစ္ဆာဘတ္တံ နော ဝဋ္ဋနကံ နာမ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ သီတောဒကေန ကတံ မဓုကပုပ္ဖဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ၊ ခီရံ ပက္ခိပိတွာ ကတံ မဓုကဖာဏိတံ ယာဝကာလိကံ။ ခဏ္ဍသက္ခရံ ပန ခီရဇလ္လိကံ အပနေတွာ သောဓေန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။

၉၉။ မဓုကပုပ္ဖံ ပန ပုရေဘတ္တမ္ပိ အလ္လံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဇ္ဇိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဇ္ဇိတွာ တိလာဒီဟိ မိဿံ ဝါ အမိဿံ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋိတံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန တံ ဂဟေတွာ မေရယတ္ထာယ ယောဇေန္တိ၊ ယောဇိတံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ န ဝဋ္ဋတိ။ ကဒလီခဇ္ဇူရိအမ္ဗလဗုဇပနသစိဉ္စာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ယာဝကာလိကဖလာနံ ဖာဏိတံ ယာဝကာလိကမေဝ။ မရိစပက္ကေဟိ ဖာဏိတံ ကရောန္တိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။ ဧဝံ ယထာဝုတ္တာနိ သတ္တာဟကာလိကာနိ သပ္ပိအာဒီနိ ပဉ္စ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနီ"တိ[၂] ဘေသဇ္ဇနာမေန အနုညာတတ္တာ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရောန္တု ဝါ မာ ဝါ၊ အာဟာရတ္ထံ ဖရိတုံ သမတ္ထာနိပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ယထာသုခံ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတိ ပစ္စယေ ဝုတ္တနယေန သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ပန ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ သာသပမတ္တံ ဟောတိ, သကိံ ဝါ အင်္ဂုလိယာ ဂဟေတွာ ဇိဝှါယ သာယနမတ္တံ၊ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ ပါစိတ္တိယဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ။ နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာ န အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ၊ န ကာယိကေန ပရိဘောဂေန

၁-ပရိဿာဝိတအပဋိဂ္ဂဟိတေန (သီ)   ၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။

paribhuñjitabbaṁ, kāyo vā kāye aru vā na makkhetabbaṁ. Tehi makkhitāni kāsāvakattarayaṭṭhi-upāhanapādakaṭhalikamañcapīṭhādīnipi aparibhogāni. “Dvāravātapānakavāṭesupi hatthena gahaṇaṭṭhānaṁ na makkhetabban”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. “Kasāve pana pakkhipitvā dvāravātapānakavāṭāni makkhetabbānī”ti **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ. Padīpe vā kāḷavaṇṇe vā upanetuṁ vaṭṭati. Aññena pana bhikkhunā kāyikena paribhogena paribhuñjitabbaṁ, na ajjhoharitabbaṁ. “Anāpatti antosattāhaṁ adhiṭṭhetī”ti[1] vacanato pana sattāhabbhantare sappiñca telañca vasañca muddhani telaṁ vā abbhañjanaṁ vā madhuṁ arumakkhanaṁ phāṇitaṁ gharadhūpanaṁ adhiṭṭheti anāpatti, neva nissaggiyaṁ hoti. Sace adhiṭṭhitatelaṁ anadhiṭṭhitatelabhājane ākiritukāmo hoti, bhājane ce sukhumaṁ chiddaṁ, paviṭṭhaṁ paviṭṭhaṁ telaṁ purāṇatelena ajjhottharīyati, puna adhiṭṭhātabbaṁ. Atha mahāmukhaṁ hoti, sahasāva bahu telaṁ pavisitvā purāṇatelaṁ ajjhottharati, puna adhiṭṭhānakiccaṁ natthi. Adhiṭṭhitagatikameva hi taṁ hoti. Etena nayena adhiṭṭhitatelabhājane anadhiṭṭhitatela-ākiraṇampi veditabbaṁ.

Sace pana sattāhātikkantaṁ anupasampannassa pariccajitvā deti, puna tena attano santakaṁ katvā dinnaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sace hi so abhisaṅkharitvā vā anabhisaṅkharitvā vā tassa bhikkhuno natthukammatthaṁ dadeyya, gahetvā natthukammaṁ kātabbaṁ. Sace bālo hoti, dātuṁ na jānāti, aññena bhikkhunā vattabbo “atthi te sāmaṇera telan”ti. Āma bhante atthīti. Āhara therassa bhesajjaṁ karissāmāti. Evampi vaṭṭati. Sace dvinnaṁ santakaṁ ekena paṭiggahitaṁ avibhattaṁ hoti, sattāhātikkame dvinnampi anāpatti, paribhuñjituṁ pana na vaṭṭati. Sace yena paṭiggahitaṁ, so itaraṁ bhaṇati “āvuso imaṁ telaṁ sattāhamattaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭatī”ti, so ca paribhogaṁ na karoti, kassa āpatti? Na kassaci. Kasmā? Yena paṭiggahitaṁ, tena vissajjitattā, itarassa appaṭiggahitattā.

100. Imesu[2] pana catūsu kālikesu yāvakālikaṁ yāmakālikanti idameva dvayaṁ antovutthakañceva sannidhikārakañca hoti, sattāhakālikañca yāvajīvikañca akappiyakuṭiyaṁ nikkhipitumpi vaṭṭati, sannidhimpi

1. Vi. 364 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 386 piṭṭhe.

ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကာယော ဝါ ကာယေ အရု ဝါ န မက္ခေတဗ္ဗံ။ တေဟိ မက္ခိတာနိ ကာသာဝကတ္တရယဋ္ဌိဥပါဟနပါဒကထလိကမဉ္စပီဌာဒီနိပိ အပရိဘောဂါနိ။ “ဒွါရဝါတပါနကဝါဋေသုပိ ဟတ္ထေန ဂဟဏဋ္ဌာနံ န မက္ခေတဗ္ဗ”န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ “ကသာဝေ ပန ပက္ခိပိတွာ ဒွါရဝါတပါနကဝါဋာနိ မက္ခေတဗ္ဗာနီ”တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ ပဒီပေ ဝါ ကာဠဝဏ္ဏေ ဝါ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေန ပန ဘိက္ခုနာ ကာယိကေန ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, န အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ။ “အနာပတ္တိ အန္တောသတ္တာဟံ အဓိဋ္ဌေတီ”တိ[1] ဝစနတော ပန သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ သပ္ပိဉ္စ တေလဉ္စ ဝသဉ္စ မုဒ္ဓနိ တေလံ ဝါ အဗ္ဘဉ္ဇနံ ဝါ မဓုံ အရုမက္ခနံ ဖာဏိတံ ဃရဓူပနံ အဓိဋ္ဌေတိ အနာပတ္တိ, နေဝ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ သစေ အဓိဋ္ဌိတတေလံ အနဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အာကိရိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘာဇနေ စေ သုခုမံ ဆိဒ္ဒံ၊ ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ တေလံ ပုရာဏတေလေန အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မဟာမုခံ ဟောတိ၊ သဟသာဝ ဗဟု တေလံ ပဝိသိတွာ ပုရာဏတေလံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အဓိဋ္ဌိတဂတိကမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ။ ဧတေန နယေန အဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အနဓိဋ္ဌိတတေလအာကိရဏမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန သတ္တာဟာတိက္ကန္တံ အနုပသမ္ပန္နဿ ပရိစ္စဇိတွာ ဒေတိ၊ ပုန တေန အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ သော အဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ အနဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ တဿ ဘိက္ခုနော နတ္ထုကမ္မတ္ထံ ဒဒေယျ၊ ဂဟေတွာ နတ္ထုကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ၊ ဒါတုံ န ဇာနာတိ၊ အညေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗော “အတ္ထိ တေ သာမဏေရ တေလ”န္တိ။ အာမ ဘန္တေ အတ္ထီတိ။ အာဟရ ထေရဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒွိန္နံ သန္တကံ ဧကေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ အဝိဘတ္တံ ဟောတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ သော ဣတရံ ဘဏတိ “အာဝုသော ဣမံ တေလံ သတ္တာဟမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ၊ သော စ ပရိဘောဂံ န ကရောတိ၊ ကဿ အာပတ္တိ? န ကဿစိ။ ကသ္မာ? ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တေန ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ၊ ဣတရဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။

၁၀၀။ ဣမေသု[2] ပန စတူသု ကာလိကေသု ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကန္တိ ဣဒမေဝ ဒွယံ အန္တောဝုတ္ထကဉ္စေဝ သန္နိဓိကာရကဉ္စ ဟောတိ၊ သတ္တာဟကာလိကဉ္စ ယာဝဇီဝိကဉ္စ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိမ္ပိ

၁-ဝိ ၁-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၈၆-ပိဋ္ဌေ။

na janeti. Yāvakālikaṁ pana attanā saddhiṁ sambhinnarasāni tīṇipi yāmakālikādīni attano sabhāvaṁ upaneti. Yāmakālikaṁ dvepi sattāhakālikādīni attano sabhāvaṁ upaneti, sattāhakālikampi attanā saddhiṁ saṁsaṭṭhaṁ yāvajīvikaṁ attano sabhāvaññeva upaneti, tasmā yāvakālikena tadahupaṭiggahitena saddhiṁ saṁsaṭṭhaṁ sambhinnarasaṁ sesakālikattayaṁ tadahupurebhattameva vaṭṭati. Yāmakālikena saṁsaṭṭhaṁ pana itaradvayaṁ tadahupaṭiggahitaṁ yāva aruṇuggamanā vaṭṭati. Sattāhakālikena pana tadahupaṭiggahitena saddhiṁ saṁsaṭṭhaṁ tadahupaṭiggahitaṁ vā purepaṭiggahitaṁ vā yāvajīvikaṁ sattāhaṁ kappati. Dvīhapaṭiggahitena chāhaṁ. Tīhapaṭiggahitena pañcāhaṁ -pa- sattāhapaṭiggahitena tadaheva kappatīti veditabbaṁ. Kālayāmasattāhātikkamesu cettha Vikālabhojanasannidhibhesajjasikkhāpadānaṁ vasena āpattiyo veditabbā.

Sace pana ekato paṭiggahitānipi cattāri kālikāni sambhinnarasāni na honti, tassa tasseva kālassa vasena paribhuñjituṁ vaṭṭanti. Sace hi challimpi anapanetvā sakaleneva nāḷikeraphalena saddhiṁ ambapānādipānakaṁ paṭiggahitaṁ hoti, nāḷikeraṁ apanetvā taṁ vikālepi kappati. Upari sappipiṇḍaṁ ṭhapetvā sītalapāyāsaṁ denti, yaṁ pāyāsena asaṁsaṭṭhaṁ sappi, taṁ apanetvā sattāhaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. Thaddhamadhuphāṇitādīsupi eseva nayo. Takkolajātiphalādīhi alaṅkaritvā piṇḍapātaṁ denti, tāni uddharitvā dhovitvā yāvajīvaṁ paribhuñjitabbāni. Yāguyaṁ pakkhipitvā dinnasiṅgiverādīsupi telādīsu pakkhipitvā dinnalaṭṭhimadhukādīsupi eseva nayo. Evaṁ yaṁ yaṁ asambhinnarasaṁ hoti, taṁ taṁ ekato paṭiggahitampi yathā suddhaṁ hoti, tathā dhovitvā tacchetvā vā tassa tassa kālassa vasena paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sace sambhinnarasaṁ hoti saṁsaṭṭhaṁ, na vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kālikavinicchayakathā samattā.

န ဇနေတိ။ ယာဝကာလိကံ ပန အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သမ္ဘိန္နရသာနိ တီဏိပိ ယာမကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ။ ယာမကာလိကံ ဒွေပိ သတ္တာဟကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ သတ္တာဟကာလိကမ္ပိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ ယာဝဇီဝိကံ အတ္တနော သဘာဝညေဝ ဥပနေတိ၊ တသ္မာ ယာဝကာလိကေန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ သမ္ဘိန္နရသံ သေသကာလိကတ္တယံ တဒဟုပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယာမကာလိကေန သံသဋ္ဌံ ပန ဣတရဒွယံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟကာလိကေန ပန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ။ ဒွီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန ဆာဟံ။ တီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန ပဉ္စာဟံ။ပ။ သတ္တာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တဒဟေဝ ကပ္ပတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကာလယာမသတ္တာဟာတိက္ကမေသု စေတ္ထ ဝိကာလဘောဇနသန္နိဓိဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သစေ ပန ဧကတော ပဋိဂ္ဂဟိတာနိပိ စတ္တာရိ ကာလိကာနိ သမ္ဘိန္နရသာနိ န ဟောန္တိ၊ တဿ တဿေဝ ကာလဿ ဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ သစေ ဟိ ဆလ္လိမ္ပိ အနပနေတွာ သကလေနေဝ နာဠိကေရဖလေန သဒ္ဓိံ အမ္ဗပါနာဒိပါနကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ နာဠိကေရံ အပနေတွာ တံ ဝိကာလေပိ ကပ္ပတိ။ ဥပရိ သပ္ပိပိဏ္ဍံ ဌပေတွာ သီတလပါယာသံ ဒေန္တိ၊ ယံ ပါယာသေန အသံသဋ္ဌံ သပ္ပိ၊ တံ အပနေတွာ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ထဒ္ဓမဓုဖာဏိတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တက္ကောလဇာတိဖလာဒီဟိ အလင်္ကရိတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တိ၊ တာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဓောဝိတွာ ယာဝဇီဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ယာဂုယံ ပက္ခိပိတွာ ဒိန္နသိင်္ဂိဝေရာဒီသုပိ တေလာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ဒိန္နလဋ္ဌိမဓုကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ယံ ယံ အသမ္ဘိန္နရသံ ဟောတိ၊ တံ တံ ဧကတော ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ယထာ သုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တထာ ဓောဝိတွာ တစ္ဆေတွာ ဝါ တဿ တဿ ကာလဿ ဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သမ္ဘိန္နရသံ ဟောတိ သံသဋ္ဌံ၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ကာလိကဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

19. Kappiyabhūmivinicchayakathā

101. **Kappiyā catubhūmiyo**ti ettha “anujānāmi bhikkhave catasso kappiyabhūmiyo ussāvanantikaṁ gonisādikaṁ gahapatiṁ sammutin”ti[1] vacanato ussāvanantikā gonisādikā gahapati sammutīti imā catasso kappiyabhūmiyo veditabbā. Tattha[2] **ussāvanantikā** tāva evaṁ kātabbā—yo thambhānaṁ vā upari bhittipāde vā nikhanitvā vihāro karīyati, tassa heṭṭhā thambhapaṭicchakā pāsāṇā bhūmigatikā eva. Paṭhamatthambhaṁ pana paṭhamabhittipādaṁ vā patiṭṭhāpentehi bahūhi samparivāretvā “kappiyakuṭiṁ karoma, kappiyakuṭiṁ karomā”ti vācaṁ nicchārentehi manussesu ukkhipitvā patiṭṭhāpentesu āmasitvā vā sayaṁ ukkhipitvā vā thambho vā bhittipādo vā patiṭṭhāpetabbo. **Kurundimahāpaccarīsu** pana “kappiyakuṭi kappiyakuṭīti vatvā patiṭṭhāpetabban”ti vuttaṁ. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** “saṁghassa kappiyakuṭiṁ adhiṭṭhāmī”ti vuttaṁ, taṁ pana avatvāpi Aṭṭhakathāsu vuttanayena vutte doso natthi. Idaṁ panettha sādhāraṇalakkhaṇaṁ “thambhapatiṭṭhāpanañca vacanapariyosānañca samakālaṁ vaṭṭatī”ti. Sace hi aniṭṭhite vacane thambho patiṭṭhāti, appatiṭṭhite vā tasmiṁ vacanaṁ niṭṭhāti, akatā hoti kappiyakuṭi. Teneva **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ “bahūhi samparivāretvā vattabbaṁ, avassañhi ettha ekassapi vacananiṭṭhānañca thambhapatiṭṭhānañca ekato bhavissatī”ti. Iṭṭhakāsilāmattikākuṭṭakāsu pana kuṭīsu heṭṭhā cayaṁ bandhitvā vā abandhitvā vā karontu, yato paṭṭhāya bhittiṁ uṭṭhāpetukāmā honti, taṁ sabbapaṭhamaṁ iṭṭhakaṁ vā silaṁ vā mattikāpiṇḍaṁ vā gahetvā vuttanayeneva kappiyakuṭi kātabbā, iṭṭhakādayo bhittiyaṁ paṭhamiṭṭhakādīnaṁ heṭṭhā na vaṭṭanti, thambhā pana upari uggacchanti, tasmā vaṭṭanti. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** “thambhehi kariyamāne catūsu koṇesu cattāro thambhā, iṭṭhakādikuṭṭe catūsu koṇesu dve tisso iṭṭhakā adhiṭṭhātabbā”ti vuttaṁ. Tathā pana akatāyapi doso natthi, Aṭṭhakathāsu hi vuttameva pamāṇaṁ.

Gonisādikā duvidhā ārāmagonisādikā vihāragonisādikāti. Tāsu yattha neva ārāmo, na senāsanāni parikkhittāni honti, ayaṁ **ārāmagonisādikā** nāma. Yattha senāsanāni

1. Vi 3. 337 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 3. 379 piṭṭhādīsu.

၁၉-ကပ္ပိယဘူမိဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၀၁။ **ကပ္ပိယာ စတုဘူမိယော**တိ ဧတ္ထ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတဿော ကပ္ပိယဘူမိယော ဥဿာဝနန္တိကံ ဂေါနိသာဒိကံ ဂဟပတိံ သမ္မုတိ”န္တိ[၁] ဝစနတော ဥဿာဝနန္တိကာ ဂေါနိသာဒိကာ ဂဟပတိ သမ္မုတီတိ ဣမာ စတဿော ကပ္ပိယဘူမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ[၂] **ဥဿာဝနန္တိကာ** တာဝ ဧဝံ ကာတဗ္ဗာ—ယော ထမ္ဘာနံ ဝါ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခနိတွာ ဝိဟာရော ကရီယတိ၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ ထမ္ဘပဋိစ္ဆကာ ပါသာဏာ ဘူမိဂတိကာ ဧဝ။ ပဌမတ္ထမ္ဘံ ပန ပဌမဘိတ္တိပါဒံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ “ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမ၊ ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ”တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ မနုဿေသု ဥက္ခိပိတွာ ပတိဋ္ဌာပေန္တေသု အာမသိတွာ ဝါ သယံ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ထမ္ဘော ဝါ ဘိတ္တိပါဒေါ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ **ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရီသု** ပန “ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋီတိ ဝတွာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန အဝတွာပိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တနယေန ဝုတ္တေ ဒေါသော နတ္ထိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ သာဓာရဏလက္ခဏံ “ထမ္ဘပတိဋ္ဌာပနဉ္စ ဝစနပရိယောသာနဉ္စ သမကာလံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သစေ ဟိ အနိဋ္ဌိတေ ဝစနေ ထမ္ဘော ပတိဋ္ဌာတိ၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ ဝါ တသ္မိံ ဝစနံ နိဋ္ဌာတိ၊ အကတာ ဟောတိ ကပ္ပိယကုဋိ။ တေနေဝ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ “ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အဝဿဉှိ ဧတ္ထ ဧကဿာပိ ဝစနနိဋ္ဌာနဉ္စ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဉ္စ ဧကတော ဘဝိဿတီ”တိ။ ဣဋ္ဌကာသိလာမတ္တိကာကုဋ္ဋကာသု ပန ကုဋီသု ဟေဋ္ဌာ စယံ ဗန္ဓိတွာ ဝါ အဗန္ဓိတွာ ဝါ ကရောန္တု၊ ယတော ပဋ္ဌာယ ဘိတ္တိံ ဥဋ္ဌာပေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗပဌမံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကပ္ပိယကုဋိ ကာတဗ္ဗာ၊ ဣဋ္ဌကာဒယော ဘိတ္တိယံ ပဌမိဋ္ဌကာဒီနံ ဟေဋ္ဌာ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ထမ္ဘာ ပန ဥပရိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “ထမ္ဘေဟိ ကရိယမာနေ စတူသု ကောဏေသု စတ္တာရော ထမ္ဘာ, ဣဋ္ဌကာဒိကုဋ္ဋေ စတူသု ကောဏေသု ဒွေ တိဿော ဣဋ္ဌကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ပန အကတာယပိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဋ္ဌကထာသု ဟိ ဝုတ္တမေဝ ပမာဏံ။

ဂေါနိသာဒိကာ ဒုဝိဓာ အာရာမဂေါနိသာဒိကာ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာတိ။ တာသု ယတ္ထ နေဝ အာရာမော, န သေနာသနာနိ ပရိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ အယံ **အာရာမဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ယတ္ထ သေနာသနာနိ

၁-ဝိ ၃-၃၃၇-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၇၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sabbāni vā ekaccāni vā parikkhittāni, ārāmo aparikkhitto, ayaṁ **vihāragonisādikā** nāma. Iti ubhayatrāpi ārāmassa aparikkhittabhāvoyeva pamāṇaṁ. "Ārāmo pana upaḍḍhaparikkhittopi bahutaraṁ parikkhittopi parikkhittoyeva nāmā"ti **Kurundimahāpaccarīsu** vuttaṁ, ettha kappiyakuṭiṁ laddhuṁ vaṭṭati.

Gahapatīti manussā āvāsaṁ katvā "kappiyakuṭiṁ dema, paribhuñjathā"ti vadanti, esā gahapati nāma, "kappiyakuṭiṁ kātuṁ demā"ti vuttepi vaṭṭatiyeva. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** pana "yasmā bhikkhuṁ ṭhapetvā sesasahadhammikānaṁ sabbesañca devamanussānaṁ hatthato paṭiggaho ca sannidhi ca antovutthañca tesaṁ santakaṁ bhikkhussa vaṭṭati, tasmā tesaṁ gehāni vā tehi dinnakappiyakuṭi vā gahapatīti vuccatī"ti vuttaṁ, punapi vuttaṁ "bhikkhusaṁghassa vihāraṁ ṭhapetvā bhikkhunupassayo vā ārāmikānaṁ vā titthiyānaṁ vā devatānaṁ vā nāgānaṁ vā api brahmānaṁ vimānaṁ kappiyakuṭi hotī"ti, taṁ suvuttaṁ. Saṁghasantakameva hi bhikkhusantakaṁ vā gehaṁ gahapatikuṭikā na hoti.

Sammuti nāma ñattidutiyakammavācāya sāvetvā sammatā. Evañca pana bhikkhave sammannitabbā, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho. Yadi saṁghassa pattakallaṁ saṁgho itthannāmaṁ vihāraṁ kappiyabhūmiṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho. Saṁgho itthannāmaṁ vihāraṁ kappiyabhūmiṁ sammannati. Yassāyasmato khamati itthannāmassa vihārassa kappiyabhūmiyā sammuti, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo vihāro kappiyabhūmi khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti[1].

Kammavācaṁ avatvā apalokanakammavasena sāvetvā katāpi sammatā eva.

---

1. Vi 3. 336 piṭṭhe.

သဗ္ဗာနိ ဝါ ဧကစ္စာနိ ဝါ ပရိက္ခိတ္တာနိ၊ အာရာမော အပရိက္ခိတ္တော၊ **အယံ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ဣတိ ဥဘယတြာပိ အာရာမဿ အပရိက္ခိတ္တဘာဝေါယေဝ ပမာဏံ။ "အာရာမော ပန ဥပဍ္ဎပရိက္ခိတ္တောပိ ဗဟုတရံ ပရိက္ခိတ္တောပိ ပရိက္ခိတ္တောယေဝ နာမာ"တိ **ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရီသု** ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ ကပ္ပိယကုဋိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂဟပတီတိ မနုဿာ အာဝါသံ ကတွာ "ကပ္ပိယကုဋိံ ဒေမ၊ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧသာ ဂဟပတိ နာမ၊ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန "ယသ္မာ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ သေသသဟဓမ္မိကာနံ သဗ္ဗေသဉ္စ ဒေဝမနုဿာနံ ဟတ္ထတော ပဋိဂ္ဂဟော စ သန္နိဓိ စ အန္တောဝုတ္ထဉ္စ တေသံ သန္တကံ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ တေသံ ဂေဟာနိ ဝါ တေဟိ ဒိန္နကပ္ပိယကုဋိ ဝါ ဂဟပတီတိ ဝုစ္စတီ"တိ ဝုတ္တံ၊ ပုနပိ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဟာရံ ဌပေတွာ ဘိက္ခုနုပဿယော ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ တိတ္ထိယာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ နာဂါနံ ဝါ အပိ ဗြဟ္မာနံ ဝိမာနံ ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတီ"တိ၊ **တံ သုဝုတ္တံ**။ သံဃသန္တကမေဝ ဟိ ဘိက္ခုသန္တကံ ဝါ ဂေဟံ ဂဟပတိကုဋိကာ န **ဟောတိ**။

သမ္မုတိ နာမ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ သာဝေတွာ သမ္မတာ။ **ဧဝဉ္စ ပန** ဘိက္ခဝေ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဝိဟာရံ ကပ္ပိယဘူမိံ သမ္မန္နေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဝိဟာရံ ကပ္ပိယဘူမိံ သမ္မန္နတိ။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဝိဟာရဿ ကပ္ပိယဘူမိယာ သမ္မုတိ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဝိဟာရော ကပ္ပိယဘူမိ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ[၁]။

ကမ္မဝါစံ အဝတွာ အပလောကနကမ္မဝသေန သာဝေတွာ ကတာပိ **သမ္မတာ ဧဝ**။

၁-ဝိ ၃-၃၃၆-ပိဋ္ဌေ။

102. Yaṁ[1] imāsu catūsu kappiyabhūmīsu vuttaṁ āmisaṁ, taṁ sabbaṁ antovutthasaṅkhyaṁ na gacchati. Bhikkhūnañca bhikkhunīnañca antovuttha-antopakkamocanatthañhi kappiyakuṭiyo anuññātā. Yaṁ pana akappiyabhūmiyaṁ sahaseyyappahonake gehe vutthaṁ saṁghikaṁ vā puggalikaṁ vā bhikkhussa bhikkhuniyā vā santakaṁ ekarattampi ṭhapitaṁ, taṁ antovutthaṁ, tattha pakkañca antopakkaṁ nāma hoti, etaṁ na kappati. Sattāhakālikaṁ pana yāvajīvikañca vaṭṭati.

Tatrāyaṁ vinicchayo—sāmaṇero bhikkhussa taṇḍulādikaṁ āmisaṁ āharitvā kappiyakuṭiyaṁ nikkhipitvā punadivase pacitvā deti, antovutthaṁ na hoti. Tattha akappiyakuṭiyaṁ nikkhittasappi-ādīsu kiñci pakkhipitvā deti. Mukhasannidhi nāma hoti. **Mahāpaccariyaṁ** pana “antovutthaṁ hotī”ti vuttaṁ. Tattha nāmamattameva nānākaraṇaṁ, bhikkhu akappiyakuṭiyaṁ ṭhapitasappiñca yāvajīvikapaṇṇañca ekato pacitvā paribhuñjati, sattāhaṁ nirāmisaṁ vaṭṭati. Sace āmisasaṁsaṭṭhaṁ katvā paribhuñjati, antovutthañceva sāmaṁpakkañca hoti. Etenupāyena sabbasaṁsaggā veditabbā. Yaṁ kiñci āmisaṁ bhikkhuno pacituṁ na vaṭṭati. Sacepissa uṇhayāguyā sulasipaṇṇāni vā siṅgiveraṁ vā loṇaṁ vā pakkhipanti, tampi cāletuṁ na vaṭṭati, “yāguṁ nibbāpemī”ti pana cāletuṁ vaṭṭati. Uttaṇḍulabhattaṁ labhitvā pidahituṁ na vaṭṭati. Sace pana manussā pidahitvā denti, vaṭṭati. “Bhattaṁ mā nibbāyatū”ti pidahituṁ vaṭṭati, khīratakkādīsu pana sakiṁ kuthitesu aggiṁ kātuṁ vaṭṭati punapākassa anuññātattā.

Imā pana kappiyakuṭiyo kadā jahitavatthukā honti? Ussāvanantikā tāva yā thambhānaṁ upari bhittipāde vā nikhanitvā katā, sā sabbesu thambhesu ca bhittipādesu ca apanītesu jahitavatthukā hoti. Sace pana thambhe vā bhittipāde vā parivattenti, yo yo ṭhito, tattha tattha patiṭṭhāti, sabbesupi parivattitesu ajahitavatthukāva hoti. Iṭṭhakādīhi katā cayassa upari bhitti-atthāya ṭhapitaṁ iṭṭhakaṁ vā silaṁ vā mattikāpiṇḍaṁ vā ādiṁ katvā vināsitakāle jahitavatthukāva hoti. Yehi pana iṭṭhakādīhi adhiṭṭhitā, tesu apanītesupi tadaññesu patiṭṭhātīti ajahitavatthukāva hoti.

1. Vi-Ṭṭha 3. 381 piṭṭhādīsu.

၁၀၂။ ယံ[1] ဣမာသု စတူသု ကပ္ပိယဘူမီသု ဝုတ္တံ အာမိသံ၊ တံ သဗ္ဗံ အန္တောဝုတ္ထသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ အန္တောဝုတ္ထအန္တောပက္ကမောစနတ္ထဉှိ ကပ္ပိယကုဋိယော အနုညာတာ။ ယံ ပန အကပ္ပိယဘူမိယံ သဟသေယျပ္ပဟောနကေ ဂေဟေ ဝုတ္ထံ သံဃိကံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သန္တကံ ဧကရတ္တမ္ပိ ဌပိတံ၊ တံ အန္တောဝုတ္ထံ၊ တတ္ထ ပက္ကဉ္စ အန္တောပက္ကံ နာမ ဟောတိ၊ ဧတံ န ကပ္ပတိ။ သတ္တာဟကာလိကံ ပန ယာဝဇီဝိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— သာမဏေရော ဘိက္ခုဿ တဏ္ဍုလာဒိကံ အာမိသံ အာဟရိတွာ ကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတွာ ပုနဒိဝသေ ပစိတွာ ဒေတိ၊ အန္တောဝုတ္ထံ န ဟောတိ။ တတ္ထ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိတ္တသပ္ပိအာဒီသု ကိဉ္စိ ပက္ခိပိတွာ ဒေတိ။ မုခသန္နိဓိ နာမ ဟောတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “အန္တောဝုတ္ထံ ဟောတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နာမမတ္တမေဝ နာနာကရဏံ၊ ဘိက္ခု အကပ္ပိယကုဋိယံ ဌပိတသပ္ပိဉ္စ ယာဝဇီဝိကပဏ္ဏဉ္စ ဧကတော ပစိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သတ္တာဟံ နိရာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာမိသသံသဋ္ဌံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အန္တောဝုတ္ထဉ္စေဝ သာမံပက္ကဉ္စ ဟောတိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗသံသဂ္ဂါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယံ ကိဉ္စိ အာမိသံ ဘိက္ခုနော ပစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိဿ ဥဏှယာဂုယာ သုလသိပဏ္ဏာနိ ဝါ သိင်္ဂိဝေရံ ဝါ လောဏံ ဝါ ပက္ခိပန္တိ၊ တမ္ပိ စာလေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ “ယာဂုံ နိဗ္ဗာပေမီ”တိ ပန စာလေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ လဘိတွာ ပိဒဟိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မနုဿာ ပိဒဟိတွာ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘတ္တံ မာ နိဗ္ဗာယတူ”တိ ပိဒဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ခီရတက္ကာဒီသု ပန သကိံ ကုထိတေသု အဂ္ဂိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ပုနပါကဿ အနုညာတတ္တာ။

ဣမာ ပန ကပ္ပိယကုဋိယော ကဒါ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ? ဥဿာဝနန္တိကာ တာဝ ယာ ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခနိတွာ ကတာ၊ သာ သဗ္ဗေသု ထမ္ဘေသု စ ဘိတ္တိပါဒေသု စ အပနီတေသု ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ။ သစေ ပန ထမ္ဘေ ဝါ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ ပရိဝတ္တေန္တိ၊ ယော ယော ဌိတော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာတိ၊ သဗ္ဗေသုပိ ပရိဝတ္တိတေသု အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ဣဋ္ဌကာဒီဟိ ကတာ စယဿ ဥပရိ ဘိတ္တိအတ္ထာယ ဌပိတံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ အာဒိံ ကတွာ ဝိနာသိတကာလေ ဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ယေဟိ ပန ဣဋ္ဌကာဒီဟိ အဓိဋ္ဌိတာ၊ တေသု အပနီတေသုပိ တဒညေသု ပတိဋ္ဌာတီတိ အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၈၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

gonisādikā pākārādīhi parikkhepe kate jahitavatthukāva hoti. Puna tasmiṁ ārāme kappiyakuṭiṁ laddhuṁ vaṭṭati. Sace pana punapi pākārādayo tattha tattha khaṇḍā honti, tato tato gāvo pavisanti, puna kappiyakuṭi hoti. Itarā pana dve gopānasīmattaṁ ṭhapetvā sabbasmiṁ chadane vinaṭṭhe jahitavatthukāva honti. Sace gopānasīnaṁ upari ekampi pakkhapāsakamaṇḍalaṁ atthi, rakkhati.

103. Yatra panimā catassopi kappiyabhūmiyo natthi, tattha kiṁ kātabbanti? Anupasampannassa datvā tassa santakaṁ katvā paribhuñjitabbaṁ. Tatridaṁ vatthu—karavikatissatthero kira vinayadharapāmokkho Mahāsīvattherassa santikaṁ agamāsi. So dīpālokena sappikumbhaṁ passitvā "bhante kimetan"ti pucchi. Thero "āvuso gāmato sappikumbho ābhato lūkhadivase sappinā bhuñjanatthāyā"ti āha. Tato naṁ Tissatthero "na vaṭṭati bhante"ti āha. Thero punadivase pamukhe nikkhipāpesi. Tissatthero puna ekadivasaṁ āgato taṁ disvā tatheva pucchitvā "bhante sahaseyyappahonakaṭṭhāne ṭhapetuṁ na vaṭṭatī"ti āha. Thero punadivase bahi nīharāpetvā nikkhipāpesi, taṁ corā hariṁsu. So puna ekadivasaṁ āgataṁ Tissattheramāha "āvuso tayā 'na vaṭṭatī'ti vutte so kumbho bahi nikkhitto corehi haṭo"ti. Tato naṁ Tissatthero āha "nanu bhante anupasampannassa dātabbo assa, anupasampannassa hi datvā tassa santakaṁ katvā paribhuñjituṁ vaṭṭatī"ti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kappiyabhūmivinicchayakathā samattā.

---

20. Paṭiggahaṇavinicchayakathā

104. **Khādanīyādipaṭiggāho**ti ajjhoharitabbassa yassa kassaci khādanīyassa vā bhojanīyassa vā paṭiggahaṇaṁ. Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—pañcahi aṅgehi paṭiggahaṇaṁ ruhati, thāmamajjhimassa purisassa uccāraṇamattaṁ[2] hoti, hatthapāso paññāyati, abhihāro paññāyati, devo vā

1. Vi-Ṭṭha 3. 109 piṭṭhādīsu. 2. Uddhāraṇamattaṁ (Sī)

ဧသ နယော အကပ္ပိယမံသသပ္ပိမှိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယတ္ထ ပါဠိယံ အာဂတသပ္ပိနာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ တတ္ထ ဣမိနာ ဒုက္ကဋံ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ကာရဏပတိရူပကံ ဝတွာ မနုဿသပ္ပိ စ နဝနီတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ ဒုပ္ပဋိက္ခိတ္တံ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု** အနုညာတတ္တာ။ ပုရတော စဿ ဝိနိစ္ဆယောပိ အာဂမိဿတိ။ ပါဠိယံ အာဂတနဝနီတမ္ပိ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နာနာဘာဇနေသု ဌပိတေ ဘာဇနဂဏနာယ, ဧကဘာဇနေပိ အမိဿေတွာ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန ဌပိတေ ပိဏ္ဍဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သပ္ပိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန ဒဓိဂုဠိကာယောပိ တက္ကဗိန္ဒူနိပိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဓောတံ ဝဋ္ဋတီတိ[1] ဥပဍ္ဎတ္ထေရာ အာဟံသု။ မဟာသိဝတ္ထေရော ပန "ဘဂဝတာ အနုညာတကာလတော ပဋ္ဌာယ တက္ကတော ဥဒ္ဓဋမတ္တမေဝ ခါဒိံသူ"တိ အာဟ။ တသ္မာ နဝနီတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ဓောဝိတွာ ဒဓိတက္ကမက္ခိကာကိပိလ္လိကာဒီနိ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပစိတွာ သပ္ပိံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန အဓောတမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ တတ္ထ ဒဓိဂတံ ဝါ တက္ကဂတံ ဝါ၊ တံ ခယံ ဂမိဿတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ န ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ပက္ကတ္တာ ပန တသ္မိမ္ပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ ကုက္ကုစ္စကာ။ ဣဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတနဝနီတေ စ ပုရေဘတ္တံ ခီရဒဓီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ပစ္ဆာဘတ္တံ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတနဝနီတေ စ အကပ္ပိယမံသနဝနီတေ စ သဗ္ဗော အာပတ္တာနာပတ္တိပရိဘောဂါပရိဘောဂနယော သပ္ပိမှိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ တေလဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန ဘိက္ခူနံ တတ္ထေဝ သပ္ပိမ္ပိ နဝနီတမ္ပိ ပက္ကတေလမ္ပိ အပက္ကတေလမ္ပိ အာကိရန္တိ။ တတ္ထ တက္ကဒဓိဗိန္ဒူနိပိ ဘတ္တသိတ္ထာနိပိ တဏ္ဍုလကဏာပိ မက္ခိကာဒယောပိ ဟောန္တိ၊ အာဒိစ္စပါကံ ကတွာ ပရိဿာဝေတွာ ဂဟိတံ သတ္တာဟကာလိကံ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ စ ဌပိတဘေသဇ္ဇေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတွာ နတ္ထုပါနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝဒ္ဒလိသမယေ လဇ္ဇီ သာမဏေရော ယထာ တတ္ထ ပတိတတဏ္ဍုလကဏာဒယော န ပစ္စန္တိ၊ ဧဝံ အဂ္ဂိမှိ ဝိလီယာပေတွာ ပရိဿာဝေတွာ ပုန ပစိတွာ ဒေတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၆။ **တေလေသု** တိလတေလံ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝဋ္ဋိဿတီတိ (က)

manusso vā tiracchānagato vā kāyena kāyapaṭibaddhena nissaggiyena vā deti, tañce bhikkhu kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā paṭiggaṇhāti. Evaṁ pañcahaṅgehi paṭiggahaṇaṁ ruhati.

Tattha ṭhitanisinnanipannānaṁ vasena evaṁ **hatthapāso** veditabbo—sace bhikkhu nisinno hoti, āsanassa[1] pacchimantato paṭṭhāya, sace ṭhito, paṇhi-antato paṭṭhāya, sace nipanno, yena passena nipanno, tassa pārimantato paṭṭhāya, dāyakassa nisinnassa vā ṭhitassa vā nipannassa vā ṭhapetvā pasāritahatthaṁ yaṁ āsannataraṁ aṅgaṁ, tassa orimantena paricchinditvā aḍḍhateyyahattho hatthapāso nāma.

Sace pana dāyakapaṭiggāhakesu eko ākāse hoti, eko bhūmiyaṁ, bhūmaṭṭhassa ca sīsena, ākāsaṭṭhassa ca ṭhapetvā dātuṁ vā gahetuṁ vā pasāritahatthaṁ yaṁ āsannataraṁ aṅgaṁ, tassa orimantena hatthapāsapamāṇaṁ paricchinditabbaṁ. Sacepi eko kūpe hoti, eko kūpataṭe, eko vā pana rukkhe, eko pathaviyaṁ, vuttanayeneva hatthapāsapamāṇaṁ paricchinditabbaṁ. Evarūpe hatthapāse ṭhatvā sacepi pakkhī mukhatuṇḍakena vā hatthī vā soṇḍāya gahetvā pupphaṁ vā phalaṁ vā deti, paṭiggahaṇaṁ ruhati. Sace pana aḍḍhaṭṭhamaratanassapi hatthino khandhe nisinno tena soṇḍāya dīyamānaṁ gaṇhāti, vaṭṭatiyeva. Hatthādīsu yena kenaci sarīrāvayavena antamaso pādaṅguliyāpi dīyamānaṁ kāyena dinnaṁ nāma hoti. Paṭiggahaṇepi eseva nayo. Yena kenaci hi sarīrāvayavena gahitaṁ kāyena gahitameva hoti. Sacepi natthukaraṇiyaṁ dīyamānaṁ nāsāpuṭena akallako vā mukhena paṭiggaṇhāti, ābhogameva hettha pamāṇaṁ.

105. Kaṭacchu-ādīsu pana yena kenaci upakaraṇena dinnaṁ kāyapaṭibaddhena dinnaṁ nāma hoti. Paṭiggahaṇepi eseva nayo. Yena kenaci hi sarīrasambaddhena pattathālakādinā gahitaṁ kāyapaṭibaddhena gahitameva hoti. Kāyato pana kāyapaṭibaddhato ca mocetvā hatthapāse ṭhitassa kāye vā kāyapaṭibaddhe vā pātiyamānampi nissaggiyena payogena dinnaṁ nāma hoti. Eko bahūni bhattabyañjanabhājanāni sīse

1. Ānisadassa (Ka, Kaṅkhā-Ṭṭha 221. piṭṭhe ca) Vi-Ṭṭha 3. 92 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

သတ္တာဟာတိက္ကမေ တဿ ဘာဇနဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပုရေဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဟောတိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကတိလေဟိ ကတတေလေပိ ဧသေဝ နယော။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတတိလေ ဘဇ္ဇိတွာ ဝါ တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ ဥဏှောဒကေန ဝါ တေမေတွာ ကတတေလံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အတ္တနာ ကတံ နိဗ္ဗဋ္ဋိတတ္တာ ပုရေဘတ္တံ နိရာမိသံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမံပက္ကတ္တာ သာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ။ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ပန ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘယမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန အပ္ပံ ဥဏှောဒကံ ဟောတိ အဗ္ဘုက္ကိရဏမတ္တံ၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ ဟောတိ သာမံပါကဂဏနံ န ဂစ္ဆတိ။ သာသပတေလာဒီသုပိ အဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု အဝတ္ထုကတိလ-တေလေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနံ သာသပါဒီနံ စုဏ္ဏေဟိ အာဒိစ္စပါကေန သက္ကာ တေလံ ကာတုံ၊ တံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ ယသ္မာ ပန သာသပမဓုကစုဏ္ဏာနိ သေဒေတွာ ဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ စ ဘဇ္ဇိတွာ ဧဝ တေလံ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ ဧတေသံ တေလံ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိ-သမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝတ္ထူနံ ယာဝဇီဝိကတ္တာ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ။ အတ္တနာ ကတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂ-ဟိတကေဟိ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာ-ဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ တေလကရဏတ္ထာယ သာသပမဓုကဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ သတ္တာဟကာလိကံ၊ ဒုတိယဒိဝသေ ကတံ ဆာဟံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတိယဒိဝသေ ကတံ ပဉ္စာဟံ ဝဋ္ဋတိ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမ-ဒိဝသေ ကတံ တဒဟေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယာဝ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ တိဋ္ဌတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ၊ အဋ္ဌမဒိဝသေ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ အနိဿဂ္ဂိယတ္တာ ပန

katvā bhikkhussa santikaṁ āgantvā ṭhitakova “gaṇhathā”ti vadati, na tāva abhihāro paññāyati, tasmā na gahetabbaṁ. Sace pana īsakampi onamati, bhikkhunā hatthaṁ pasāretvā heṭṭhimabhājanaṁ ekadesenapi sampaṭicchitabbaṁ. Ettāvatā sabbabhājanāni paṭiggahitāni honti. Tato paṭṭhāya oropetvā ugghāṭetvā vā yaṁ icchati, taṁ gahetuṁ vaṭṭati. Bhattapacchi-ādimhi pana ekabhājane vattabbameva natthi.

Kājena bhattaṁ harantopi sace kājaṁ onametvā deti, vaṭṭati. Tiṁsahattho veṇu hoti, ekasmiṁ ante guḷakumbho baddho, ekasmiṁ sappikumbho, tañce paṭiggaṇhāti, sabbaṁ paṭiggahitameva. Ucchuyantadoṇito paggharantameva “rasaṁ gaṇhathā”ti vadati, abhihāro na paññāyatīti na gahetabbo. Sace pana kasaṭaṁ chaḍḍetvā hatthena ussiñcitvā deti, vaṭṭati. Bahū pattā mañce vā pīṭhe vā kaṭasāre vā doṇiyaṁ vā phalake vā ṭhapitā honti, yattha ṭhitassa dāyako hatthapāse hoti, tattha ṭhatvā paṭiggahaṇasaññāya mañcādīni aṅguliyāpi phusitvā ṭhitena vā nisinnena vā nipannena vā yaṁ tesu pattesu dīyati, taṁ sabbaṁ paṭiggahitaṁ hoti. Sacepi “paṭiggahessāmī”ti mañcādīni abhiruhitvā nisīdati, vaṭṭatiyeva.

Pathaviyaṁ pana sacepi kucchiyā kucchiṁ āhacca ṭhitā honti, yaṁ yaṁ aṅguliyā vā sūciyā vā phusitvā nisinno hoti, tattha tattha dīyamānameva paṭiggahitaṁ hoti. Yattha katthaci mahākaṭasārahatthattharaṇādīsu ṭhapitapatte paṭiggahaṇaṁ na ruhatīti vuttaṁ, taṁ hatthapāsātikkamaṁ sandhāya vuttanti veditabbaṁ, hatthapāse pana sati yattha katthaci vaṭṭati aññatra tatthajātakā. Tatthajātake pana paduminipaṇṇe vā kiṁsukapaṇṇādimhi vā na vaṭṭati. Na hi taṁ kāyapaṭibaddhasaṅkhyaṁ gacchati. Yathā ca tatthajātake, evaṁ khāṇuke bandhitvā ṭhapitamañcādimhi asaṁhārime phalake vā pāsāṇe vā na ruhatiyeva. Tepi hi tatthajātakasaṅkhyupagā honti. Bhūmiyaṁ atthatesu sukhumesu tintiṇikādipaṇṇesu paṭiggahaṇaṁ na ruhati. Na hi tāni sandhāretuṁ samatthānīti. Mahantesu pana paduminipaṇṇādīsu ruhati. Sace hatthapāsaṁ atikkamma ṭhito dīghadaṇḍakena uḷuṅkena deti, “āgantvā dehī”ti vattabbo. Vacanaṁ asutvā vā anādiyitvā vā patte ākiratiyeva, puna paṭiggahetabbaṁ. Dūre ṭhatvā bhattapiṇḍaṁ khipantepi eseva nayo.

ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ကရောတိ၊ တေလတ္ထာယ ဂဟိတသာသပါဒီနံ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတာနိ အညာနိပိ နာဠိကေရနိမ္ဗကောသမ္ဗကရမန္ဒာဒီနံ တေလာနိ အတ္ထိ၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္ကာမယတော ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။ အယမေတေသု ဝိသေသော—သေသံ[၁] ယာဝကာလိကဝတ္ထုံ ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ သာမံပါကသဝတ္ထုကပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပဋိဂ္ဂဟိတဥဂ္ဂဟိတဝတ္ထုဝိဓာနံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝသာတေလံ နာမ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝသာနိ အစ္ဆဝသံ မစ္ဆဝသံ သုသုကာဝသံ သူကရဝသံ ဂဒြဘဝသ”န္တိ[၂] ဧဝံ အနုညာတဝသာနံ တေလံ။ ဧတ္ထ စ “အစ္ဆဝသ”န္တိ ဝစနေန ဌပေတွာ မနုဿဝသံ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန စ သုသုကာပိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ ဝါဠမစ္ဆတ္တာ ပန ဝိသုံ ဝုတ္တံ။ မစ္ဆာဒိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကပ္ပိယမံသာနံ ဝသာ အနုညာတာ။ မံသေသု ဟိ ဒသ မနုဿဟတ္ထိအဿသုနခအဟိသီဟဗျဂ္ဃဒီပိအစ္ဆတရစ္ဆာနံ မံသာနိ အကပ္ပိယာနိ၊ ဝသာသု ဧကာ မနုဿဝသာ။ ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ နိဗ္ဗဋ္ဋိတံ ဝသာတေလံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန တတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံ ဝါ နှာရု ဝါ အဋ္ဌိ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဟောတိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ပန ဝသံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သယံ ကရောတိ၊ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပစိတွာ ပရိဿာဝေတွာ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ နိရာမိသပရိဘောဂဉ္စ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ “ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ[၃]။ တတြာပိ အဗ္ဗောဟာရိကံ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပန ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ဝါ ကာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

“ဝိကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ကာလေ စေ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ၊ တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အနာပတ္တီ”တိ[၃]။

၁-သယံ (သီ) ၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။

106. Sace pattathavikato nīhariyamāne patte rajanacuṇṇāni honti, sati udake dhovitabbo, asati rajanacuṇṇaṁ puñchitvā paṭiggahetvā vā piṇḍāya caritabbaṁ. Sace piṇḍāya carantassa patte rajaṁ patati, paṭiggahetvā bhikkhā gaṇhitabbā, appaṭiggahetvā gaṇhato vinayadukkaṭaṁ, taṁ pana puna paṭiggahetvā bhuñjato anāpatti. Sace pana "paṭiggahetvā dethā"ti vutte vacanaṁ asutvā vā anādiyitvā vā bhikkhaṁ dentiyeva, vinayadukkaṭaṁ natthi, puna paṭiggahetvā aññā bhikkhā gahetabbā. Sace mahāvāto tato tato rajaṁ pāteti, na sakkā hoti bhikkhaṁ gahetuṁ, "anupasampannassa dassāmī"ti suddhacittena ābhogaṁ katvā gaṇhituṁ vaṭṭati. Evaṁ piṇḍāya caritvā vihāraṁ vā āsanasālaṁ vā gantvā taṁ anupasampannassa datvā puna tena dinnaṁ vā tassa vissāsena vā paṭiggahetvā bhuñjituṁ vaṭṭati. Sace bhikkhācāre sarajaṁ pattaṁ bhikkhussa deti, so vattabbo "imaṁ paṭiggahetvā bhikkhaṁ vā gaṇheyyāsi paribhuñjeyyāsi vā"ti, tena tathā kātabbaṁ. Sace rajaṁ upari uppilavati, kañjikaṁ pavāhetvā sesaṁ bhuñjitabbaṁ. Sace antopaviṭṭhaṁ hoti, paṭiggahetabbaṁ. Anupasampanne asati hatthato amocenteneva yattha anupasampanno atthi, tattha netvā paṭiggahetabbaṁ. Sukkhabhatte patitarajaṁ apanetvā bhuñjituṁ vaṭṭati. Sace atisukhumaṁ hoti, upari bhattena saddhiṁ apanetabbaṁ, paṭiggahetvā vā bhuñjitabbaṁ. Yāguṁ vā sūpaṁ vā purato ṭhapetvā āluḷentānaṁ bhājanato phusitāni uggantvā patte patanti, patto paṭiggahetabbo.

107. Uḷuṅkena āharitvā dentānaṁ paṭhamataraṁ uḷuṅkato thevā patte patanti, supatitā, abhihaṭattā doso natthi. Sacepi carukena bhatte ākiriyamāne carukato masi vā chārikā vā patati, abhihaṭattā nevatthi doso. Anantarassa bhikkhuno dīyamānaṁ pattato uppatitvā itarassa patte patati, supatitaṁ. Paṭiggahitameva hi taṁ hoti. Sace jajjharisākhādiṁ phāletvā ekassa bhikkhuno dentānaṁ sākhato phusitāni aññassa patte patanti, patto paṭiggahetabbo, yassa pattassa upari phālenti, tassa patte patitesu dātukāmatāya abhihaṭattā doso natthi. Pāyāsassa pūretvā pattaṁ denti, uṇhattā heṭṭhā gahetuṁ na sakkoti, mukhavaṭṭiyāpi gahetuṁ vaṭṭati.

ဥပတိဿတ္ထေရံ ပန အန္တေဝါသိကာ ပုစ္ဆိံသု "ဘန္တေ သပ္ပိနဝနီတဝသာနိ ကေတော ပစိတွာ နိဗ္ဗဋ္ဋိတာနိ ဝဋ္ဋန္တိ, န ဝဋ္ဋန္တီ"တိ။ န ဝဋ္ဋန္တိ အာဝုသောတိ။ ထေရော ကိရေတ္ထ ပက္ကတေလကသဋ္ဌေ ဝိယ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ တတော နံ ဥတ္တရံ ပုစ္ဆိံသု "ဘန္တေ နဝနီတေ ဒဓိဂုဠိကာ ဝါ တက္ကဗိန္ဒု ဝါ ဟောတိ၊ တံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ တေမ္ပိ အာဝုသော န ဝဋ္ဋတီတိ။ တတော နံ အာဟံသု "ဘန္တေ ကေတော ပစိတွာ ကေတော သံသဋ္ဌာနိ တေဇဝန္တာနိ ဟောန္တိ၊ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှန္တီ"တိ။ "သာဓာဝုသော"တိ ထေရော သမ္ပဋိစ္ဆိ။ မဟာသုမတ္ထေရော ပနာဟ "ကပ္ပိယမံသဝသာဝ သာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရာ နိရာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတီ"တိ[1]။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "ဣဒံ ကိ"န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ "နနု ဝါတာဗာဓိကာ ဘိက္ခူ ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ အစ္ဆသူကရတေလာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ ယာဂုံ ပိဝန္တိ၊ သာ တေဇုဿဒတ္တာ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှာတီ"တိ ဝတွာ "ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။

၉၇။ **မဓု** နာမ မဓုကရီဟိ မဓုမက္ခိကာဟိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ဘမရမက္ခိကာဟိ စ ကတံ မဓု။ တံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ သိလေသသဒိသံ မဟာမဓုံ ခဏ္ဍံ ကတွာ ဌပိတံ, ဣတရံ ဝါ နာနာဘာဇနေသု၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သစေ ဧကမေဝ ခဏ္ဍံ, ဧကဘာဇနေ ဝါ ဣတရံ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အရုမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ မဓုပဋလံ ဝါ မဓုသိတ္ထကံ ဝါ သစေ မဓုနာ အမက္ခိတံ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ယာဝဇီဝိကံ၊ မဓုမက္ခိတံ ပန မဓုဂတိကမေဝ။ စီရိကာ နာမ သပက္ခာ ဒီဃမက္ခိကာ တုမ္ဗဠနာမိကာ စ အဋ္ဌိပက္ခိကာ[2] ကာဠမဟာဘမရာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အာသယေသု နိယျာသသဒိသံ မဓု ဟောတိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။

၉၈။ **ဖာဏိတံ** နာမ ဥစ္ဆုရသံ ဥပါဒါယ အပက္ကာ ဝါ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ သဗ္ဗာပိ အဝတ္ထုကာ ဥစ္ဆုဝိကတိ။ တံ ဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဗဟူ ပိဏ္ဍာ စုဏ္ဏေ ကတွာ ဧကဘာဇနေ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ ဃနသန္နိဝေသာ၊ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဃရဓူပနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။

၁-ဝဋ္ဋန္တီတိ (သီ) ၂-အဋ္ဌိပက္ခိကာ (သီ)

sace tathāpi na sakkoti, ādhārakena gahetabbo. Āsanasālāya pattaṁ gahetvā nisinno bhikkhu niddaṁ okkanto hoti, neva āhariyamānaṁ, na dīyamānaṁ jānāti, appaṭiggahitaṁ hoti. Sace pana ābhogaṁ katvā nisinno hoti, vaṭṭati. Sacepi so hatthena ādhārakaṁ muñcitvā pādena pelletvā niddāyati vaṭṭatiyeva. Pādena ādhārakaṁ akkamitvā paṭiggaṇhantassa pana jāgarantassapi anādarapaṭiggahaṇaṁ hoti, tasmā na kattabbaṁ. Keci "evaṁ ādhārakena paṭiggahaṇaṁ kāyapaṭibaddhapaṭibaddhena paṭiggahaṇaṁ nāma hoti, tasmā na vaṭṭatī"ti vadanti, taṁ vacanamattameva, atthato pana sabbampetaṁ kāyapaṭibaddhameva hoti. Kāyasaṁsaggepi cesa nayo dassito. Yampi bhikkhussa dīyamānaṁ patati, tampi sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati.

Tatridaṁ suttaṁ—

"Anujānāmi bhikkhave yaṁ dīyamānaṁ patati, taṁ sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ, ( )[1] pariccattaṁ taṁ bhikkhave dāyakehī"ti[2].

Idañca pana suttaṁ neyyatthaṁ, tasmā evamettha adhippāyo veditabbo—yaṁ dīyamānaṁ dāyakassa hatthato parigaḷitvā suddhāya vā bhūmiyā paduminipaṇṇe vā vatthakaṭasārakādīsu vā patati, taṁ sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Yaṁ pana sarajāya bhūmiyaṁ patati, taṁ rajaṁ puñchitvā vā dhovitvā vā paṭiggahetvā vā paribhuñjitabbaṁ. Sace pavaṭṭantaṁ aññassa bhikkhuno santikaṁ gacchati, tena āharāpetumpi vaṭṭati. Sace taṁ bhikkhuṁ vadati "tvaṁyeva khādā"ti, tassapi khādituṁ vaṭṭati, anāṇattena pana tena na gahetabbaṁ. "Anāṇattenapi itarassa dassāmīti gahetuṁ vaṭṭatī"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Kasmā panetaṁ itarassa bhikkhuno gahetuṁ na vaṭṭatīti? Bhagavatā ananuññātattā. Bhagavatā hi "sāmaṁ gahetvā paribhuñjitun"ti vadantena yasseva taṁ dīyamānaṁ patati, tassa appaṭiggahitakampi taṁ gahetvā paribhogo anuññāto. "Pariccattaṁ taṁ bhikkhave dāyakehī"ti vacanena panettha parasantakabhāvo dīpito, tasmā aññassa sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ na vaṭṭati, tassa pana āṇattiyā vaṭṭatīti ayaṁ kirettha adhippāyo. Yasmā ca etaṁ

1. (Taṁ kissa hetu) (sabbattha) 2. Vi 4. 273 piṭṭhe.

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေန အပရိဿာဝိတဥစ္ဆုရသေန ကတဖာဏိတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ အပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ သေသနယော ဥစ္ဆုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတဖာဏိတေပိ။ ပုရေဘတ္တံ ပန ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန[၁] ကတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သယံကတံ ပုရေဘတ္တမ္ပိ နိရာမိသမေဝ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတံ ပန နိရာမိသမေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကတံ ဝုတ္တနယမေဝ။ "ဈာမဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ကောဋ္ဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံ ဝါ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "တံ သဝတ္ထုကပက္ကံ ဝဋ္ဋတိ, နော ဝဋ္ဋတီ"တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ "ဥစ္ဆုဖာဏိတံ ပစ္ဆာဘတ္တံ နော ဝဋ္ဋနကံ နာမ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ သီတောဒကေန ကတံ မဓုကပုပ္ဖဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ၊ ခီရံ ပက္ခိပိတွာ ကတံ မဓုကဖာဏိတံ ယာဝကာလိကံ၊ ခဏ္ဍသက္ခရံ ပန ခီရဇလ္လိကံ အပနေတွာ သောဓေန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။

၉၉။ မဓုကပုပ္ဖံ ပန ပုရေဘတ္တမ္ပိ အလ္လံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဇ္ဇိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဇ္ဇိတွာ တိလာဒီဟိ မိဿံ ဝါ အမိဿံ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋိတံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန တံ ဂဟေတွာ မေရယတ္ထာယ ယောဇေန္တိ၊ ယောဇိတံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ န ဝဋ္ဋတိ။ ကဒလိခဇ္ဇူရိအမ္ဗလဗုဇပနသစိဉ္စာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ယာဝကာလိကဖလာနံ ဖာဏိတံ ယာဝကာလိကမေဝ။ မရိစပက္ကေဟိ ဖာဏိတံ ကရောန္တိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ။ ဧဝံ ယထာဝုတ္တာနိ သတ္တာဟကာလိကာနိ သပ္ပိအာဒီနိ ပဉ္စ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနီ"တိ[၂] ဘေသဇ္ဇနာမေန အနုညာတတ္တာ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရောန္တု ဝါ မာ ဝါ၊ အာဟာရတ္ထံ ဖရိတုံ သမတ္ထာနိပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ယထာသုခံ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတိ ပစ္စယေ ဝုတ္တနယေန သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ပန ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ သာသပမတ္တံ ဟောတိ, သကိံ ဝါ အင်္ဂုလိယာ ဂဟေတွာ ဇိဝှါယ သာယနမတ္တံ၊ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ ပါစိတ္တိယဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ။ နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာ န အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ၊ န ကာယိကေန ပရိဘောဂေန

၁-ပရိဿာဝိတအပဋိဂ္ဂဟိတေန (သီ) ၂-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။

appaṭiggahitakattā anuññātaṁ, tasmā yathāṭhitaṁyeva anāmasitvā kenaci pidahitvā ṭhapitaṁ dutiyadivasepi paribhuñjituṁ vaṭṭati, sannidhipaccayā anāpatti, paṭiggahetvā pana paribhuñjitabbaṁ. Taṁ divasaṁyeva hi tassa sāmaṁ gahetvā paribhogo anuññāto, na tato paranti ayampi kirettha adhippāyo.

108. Idāni abbohārikanayo vuccati. Bhuñjantānañhi dantā khīyanti, nakhā khīyanti, pattassa vaṇṇo khīyati, sabbaṁ abbohārikaṁ. Satthakena ucchu-ādīsu phālitesu malaṁ paññāyati, etaṁ navasamuṭṭhitaṁ nāma, paṭiggahetvā paribhuñjitabbaṁ. Satthakaṁ dhovitvā phālitesu malaṁ na paññāyati, lohagandhamattaṁ hoti, taṁ abbohārikaṁ. Yampi satthakaṁ gahetvā pariharanti, tena phālitepi eseva nayo. Na hi taṁ paribhogatthāya pariharantīti. Mūlabhesajjādīni pisantānaṁ vā koṭṭentānaṁ vā nisadanisadapotaka-udukkhalamusalādīni khīyanti, pariharaṇakavāsiṁ tāpetvā bhesajjatthāya takke vā khīre vā pakkhipanti, tattha nīlikā paññāyati, satthake vuttasadisova vinicchayo. Āmakatakkādīsu pana sayaṁ na pakkhipitabbā, pakkhipati ce, sāmaṁpākato na muccati. Deve vassante piṇḍāya carantassa sarīrato vā cīvarato vā kiliṭṭha-udakaṁ patte patati, paṭiggahetabbaṁ. Rukkhamūlādīsu bhuñjantassa patitepi eseva nayo. Sace pana sattāhaṁ vassante deve suddhaṁ udakaṁ hoti, abbhokāsato vā patati, vaṭṭati.

109. Sāmaṇerassa odanaṁ dentena tassa pattagataṁ acchupanteneva dātabbo, patto vāssa paṭiggahetabbo. Appaṭiggahite odanaṁ chupitvā puna attano patte odanaṁ gaṇhantassa uggahitako hoti. Sace pana dātukāmo hutvā "āhara sāmaṇera pattaṁ, odanaṁ gaṇhāhī"ti vadati, itaro "alaṁ mayhan"ti paṭikkhipati, puna "tavetaṁ mayā pariccattan"ti ca vutte "na mayhaṁ etenattho"ti vadati, satakkhattumpi pariccajatu, yāva attano hatthagataṁ, tāva paṭiggahitameva hoti. Sace pana ādhārake ṭhitaṁ nirapekkho "gaṇhāhī"ti vadati, puna paṭiggahetabbaṁ. Sāpekkho ādhārake pattaṁ ṭhapetvā "etto pūvaṁ vā bhattaṁ vā gaṇhāhī"ti sāmaṇeraṁ vadati, sāmaṇero hatthaṁ dhovitvā sacepi satakkhattuṁ gahetvā attano pattagataṁ aphusantova attano

ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကာယော ဝါ ကာယေ အရု ဝါ န မက္ခေတဗ္ဗံ။ တေဟိ မက္ခိတာနိ ကာသာဝကတ္တရယဋ္ဌိဥပါဟနပါဒကထလိကမဉ္စပီဌာဒီနိပိ အပရိဘောဂါနိ။ “ဒွါရဝါတပါနကဝါဋေသုပိ ဟတ္ထေန ဂဟဏဋ္ဌာနံ န မက္ခေတဗ္ဗ”န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ “ကသာဝေ ပန ပက္ခိပိတွာ ဒွါရဝါတပါနကဝါဋာနိ မက္ခေတဗ္ဗာနီ”တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ ပဒီပေ ဝါ ကာဠဝဏ္ဏေ ဝါ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေန ပန ဘိက္ခုနာ ကာယိကေန ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, န အဗ္ဗောဟာရိတဗ္ဗံ။ “အနာပတ္တိ အန္တောသတ္တာဟံ အဓိဋ္ဌေတီ”တိ[၁] ဝစနတော ပန သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ သပ္ပိဉ္စ တေလဉ္စ ဝသဉ္စ မုဒ္ဓနိ တေလံ ဝါ အဗ္ဘဉ္ဇနံ ဝါ မဓုံ အရုမက္ခနံ ဖာဏိတံ ဃရဓူပနံ အဓိဋ္ဌေတိ အနာပတ္တိ, နေဝ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ သစေ အဓိဋ္ဌိတတေလံ အနဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အာကိရိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘာဇနေ စေ သုခုမံ ဆိဒ္ဒံ၊ ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ တေလံ ပုရာဏတေလေန အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မဟာမုခံ ဟောတိ၊ သဟသာဝ ဗဟု တေလံ ပဝိသိတွာ ပုရာဏတေလံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အဓိဋ္ဌိတဂတိကမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ။ ဧတေန နယေန အဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အနဓိဋ္ဌိတတေလအာကိရဏမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန သတ္တာဟာတိက္ကန္တံ အနုပသမ္ပန္နဿ ပရိစ္စဇိတွာ ဒေတိ၊ ပုန တေန အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ သော အဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ အနဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ တဿ ဘိက္ခုနော နတ္ထုကမ္မတ္ထံ ဒဒေယျ၊ ဂဟေတွာ နတ္ထုကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ၊ ဒါတုံ န ဇာနာတိ၊ အညေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗော “အတ္ထိ တေ သာမဏေရ တေလ”န္တိ။ အာမ ဘန္တေ အတ္ထီတိ။ အာဟရ ထေရဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒွိန္နံ သန္တကံ ဧကေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ အဝိဘတ္တံ ဟောတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ သော ဣတရံ ဘဏတိ “အာဝုသော ဣမံ တေလံ သတ္တာဟမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ၊ ဧသော စ ပရိဘောဂံ န ကရောတိ၊ ကဿ အာပတ္တိ? န ကဿစိ။ ကသ္မာ? ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တေန ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ၊ ဣတရဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။

၁၀၀။ ဣမေသု[၂] ပန စတူသု ကာလိကေသု ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကန္တိ ဣဒမေဝ ဒွယံ အန္တောဝုတ္ထကဉ္စေဝ သန္နိဓိကာရကဉ္စ ဟောတိ၊ သတ္တာဟကာလိကဉ္စ ယာဝဇီဝိကဉ္စ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိမ္ပိ

၁-ဝိ ၁-၃၆၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၈၆-ဝိဋ္ဌေ။

patte pakkhipati, puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Yadi pana attano pattagataṁ phusitvā tato gaṇhāti, sāmaṇerasantakena saṁsaṭṭhaṁ hoti, puna paṭiggahetabbaṁ. Keci pana "sacepi gayhamānaṁ chijjitvā tattha patati, puna paṭiggahetabban"ti vadanti. Taṁ "ekaṁ bhattapiṇḍaṁ gaṇha, ekaṁ pūvaṁ gaṇha, imassa guḷapiṇḍassa ettakaṁ padesaṁ gaṇhā"ti evaṁ paricchinditvā vutte veditabbaṁ, idha pana paricchedo natthi, tasmā yaṁ sāmaṇerassa patte patati, tadeva paṭiggahaṇaṁ vijahati, hatthagataṁ pana yāva sāmaṇero vā "alan"ti na oramati, bhikkhu vā na vāreti, tāva bhikkhusseva santakaṁ, tasmā paṭiggahaṇaṁ na vijahati. Sace attano vā bhikkhūnaṁ vā yāgupacanakabhājane kesañci atthāya bhattaṁ pakkhipati, "sāmaṇera bhājanassa upari hatthaṁ karohī"ti vatvā tassa hatthe pakkhipitabbaṁ. Tassa hatthato bhājane patitañhi dutiyadivase bhājanassa akappiyabhāvaṁ na karoti pariccattattā. Sace evaṁ akatvā pakkhipati, pattamiva bhājanaṁ nirāmisaṁ katvā paribhuñjitabbaṁ.

110. Dāyakā yāgukuṭaṁ ṭhapetvā gatā, taṁ daharasāmaṇero paṭiggaṇhāpetuṁ na sakkoti, bhikkhu pattaṁ upanāmeti, sāmaṇero kuṭassa gīvaṁ pattassa mukhavaṭṭiyaṁ ṭhapetvā āvajjeti, pattagatā yāgu paṭiggahitāva hoti. Atha vā bhikkhu bhūmiyaṁ hatthaṁ ṭhapeti, sāmaṇero pavaṭṭetvā hatthaṁ āropeti, vaṭṭati. Pūvapacchibhattapacchi-ucchubhārādīsupi eseva nayo. Sace paṭiggahaṇūpagaṁ bhāraṁ dve tayo sāmaṇerā denti, ekena vā balavatā ukkhittaṁ dve tayo bhikkhū gaṇhanti, vaṭṭati. Mañcassa vā pīṭhassa vā pāde telaghaṭaṁ vā phāṇitaghaṭaṁ vā laggenti, bhikkhussa mañcepi pīṭhepi nisīdituṁ vaṭṭati, uggahitakaṁ nāma na hoti.

Nāgadantake vā aṅkusake vā dve telaghaṭā laggitā honti upari paṭiggahitako, heṭṭhā appaṭiggahitako. Uparimaṁ gahetuṁ vaṭṭati, heṭṭhā paṭiggahitako, upari appaṭiggahitako, uparimaṁ gahetvā itaraṁ gaṇhato uparimo uggahitako hoti. Heṭṭhāmañce appaṭiggahitakaṁ telathālakaṁ hoti, tañce sammajjanto sammuñjaniyā ghaṭṭeti, uggahitakaṁ na hoti, "paṭiggahitakaṁ gaṇhissāmī"ti appaṭiggahitakaṁ gahetvā ñatvā puna ṭhapeti, uggahitakaṁ na hoti, bahi nīharitvā sañjānāti, bahi aṭṭhapetvā haritvā tattheva ṭhapetabbaṁ, natthi doso.

န ဇနေတိ။ ယာဝကာလိကံ ပန အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သမ္ဘိန္နရသာနိ တီဏိပိ ယာမကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ။ ယာမကာလိကံ ဒွေပိ သတ္တာဟကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ သတ္တာဟကာလိကမ္ပိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ ယာဝဇီဝိကံ အတ္တနော သဘာဝညေဝ ဥပနေတိ၊ တသ္မာ ယာဝကာလိကေန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ သမ္ဘိန္နရသံ သေသကာလိကတ္တယံ တဒဟုပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယာမကာလိကေန သံသဋ္ဌံ ပန ဣတရဒွယံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟကာလိကေန ပန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ။ ဒွီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန ဆာဟံ။ တီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန ပဉ္စာဟံ။ပ။ သတ္တာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တဒဟေဝ ကပ္ပတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကာလယာမသတ္တာဟာတိက္ကမေသု စေတ္ထ ဝိကာလဘောဇနသန္နိဓိဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သစေ ပန ဧကတော ပဋိဂ္ဂဟိတာနိပိ စတ္တာရိ ကာလိကာနိ သမ္ဘိန္နရသာနိ န ဟောန္တိ၊ တဿ တဿေဝ ကာလဿ ဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ သစေ ဟိ ဆလ္လိမ္ပိ အနပနေတွာ သကလေနေဝ နာဠိကေရဖလေန သဒ္ဓိံ အမ္ဗပါနာဒိပါနကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ နာဠိကေရံ အပနေတွာ တံ ဝိကာလေပိ ကပ္ပတိ။ ဥပရိ သပ္ပိပိဏ္ဍံ ဌပေတွာ သီတလပါယာသံ ဒေန္တိ၊ ယံ ပါယာသေန အသံသဋ္ဌံ သပ္ပိ၊ တံ အပနေတွာ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ထဒ္ဓမဓုဖာဏိတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တက္ကောလဇာတိဖလာဒီဟိ အလင်္ကရိတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တိ၊ တာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဓောဝိတွာ ယာဝဇီဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ယာဂုယံ ပက္ခိပိတွာ ဒိန္နသိင်္ဂိဝေရာဒီသုပိ တေလာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ဒိန္နလဋ္ဌိမဓုကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ယံ ယံ အသမ္ဘိန္နရသံ ဟောတိ၊ တံ တံ ဧကတော ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ယထာ သုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တထာ ဓောဝိတွာ တစ္ဆေတွာ ဝါ တဿ တဿ ကာလဿ ဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သမ္ဘိန္နရသံ ဟောတိ သံသဋ္ဌံ၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ကာလိကဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

sace pana pubbe vivaritvā ṭhapitaṁ, na pidahitabbaṁ. Yathā pubbe ṭhitaṁ, tatheva ṭhapetabbaṁ. Sace bahi ṭhapeti, puna na chupitabbaṁ.

111. Paṭiggahitake telādimhi kaṇṇikā uṭṭheti, siṅgiverādimhi ghanacuṇṇaṁ, taṁsamuṭṭhānameva nāma taṁ, puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Tālaṁ vā nāḷikeraṁ vā āruḷho yottena phalapiṇḍiṁ otāretvā upari ṭhitova “gaṇhathā”ti vadati, na gahetabbaṁ. Sace añño bhūmiyaṁ ṭhito yottapāsake gahetvā ukkhipitvā deti, vaṭṭati. Saphalaṁ mahāsākhaṁ kappiyaṁ kāretvā paṭiggaṇhāti, phalāni paṭiggahitāneva honti, yathāsukhaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. Antovatiyaṁ ṭhatvā vatiṁ chinditvā ucchuṁ vā timbarūsakaṁ vā denti, hatthapāse sati vaṭṭati. Daṇḍakesu apaharitvā niggataṁ gaṇhantassa vaṭṭati, paharitvā niggate Aṭṭhakathāsu doso na dassito. Mayaṁ pana “yaṁ ṭhānaṁ pahaṭaṁ, tato sayaṁpatitamiva hotī”ti takkayāma, tampi ṭhatvā gacchante yujjati suṅkaghātato pavaṭṭetvā bahipatitabhaṇḍaṁ viya. Vatiṁ vā pākāraṁ vā laṅghāpetvā denti, sace pana aputhulo pākāro, antopākāre bahipākāre ca ṭhitassa hatthapāso pahoti, hatthasatampi uddhaṁ gantvā sampattaṁ gahetuṁ vaṭṭati.

Bhikkhu gilānaṁ sāmaṇeraṁ khandhena vahati, so phalāphalaṁ disvā gahetvā khandhe nisinnova deti, vaṭṭati. Aparo bhikkhuṁ vahanto khandhe nisinnassa bhikkhuno deti, vaṭṭatiyeva. Bhikkhu phaliniṁ sākhaṁ chāyatthāya gahetvā gacchati, phalāni khādituṁ citte uppanne paṭiggahāpetvā khādituṁ vaṭṭati. Macchikavāraṇatthaṁ[1] kappiyaṁ kāretvā paṭiggaṇhāti, khāditukāmo ce hoti, mūlapaṭiggahaṇameva vaṭṭati, khādantassa natthi doso. Bhikkhu paṭiggahaṇārahaṁ bhaṇḍaṁ manussānaṁ yāne ṭhapetvā maggaṁ gacchati, yānaṁ kaddame laggati, daharo cakkaṁ gahetvā ukkhipati, vaṭṭati, uggahitakaṁ nāma na hoti. Nāvāya ṭhapetvā nāvaṁ arittena vā pājeti, hatthena vā kaḍḍhati, vaṭṭati. Uḷumpepi eseva nayo. Cāṭiyaṁ vā kuṇḍake vā ṭhapetvāpi taṁ anupasampannena gāhāpetvā anupasampannaṁ bāhāyaṁ gahetvā tarituṁ vaṭṭati. Tasmimpi asati anupasampannaṁ gāhāpetvā taṁ bāhāyaṁ gahetvā tarituṁ vaṭṭati.

1. Makkhikavāraṇatthaṁ (Sī)

၁၉-ကပ္ပိယဘူမိဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၀၁။ **ကပ္ပိယာ စတုဘူမိယော**တိ ဧတ္ထ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတဿော ကပ္ပိယဘူမိယော ဥဿာဝနန္တိကံ ဂေါနိသာဒိကံ ဂဟပတိံ သမ္မုတိ”န္တိ[၁] ဝစနတော ဥဿာဝနန္တိကာ ဂေါနိသာဒိကာ ဂဟပတိ သမ္မုတီတိ ဣမာ စတဿော ကပ္ပိယဘူမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ[၂] **ဥဿာဝနန္တိကာ** တာဝ ဧဝံ ကာတဗ္ဗာ—ယော ထမ္ဘာနံ ဝါ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခနိတွာ ဝိဟာရော ကရီယတိ၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ ထမ္ဘပဋိစ္ဆကာ ပါသာဏာ ဘူမိဂတိကာ **ဧဝ။** ပဌမတ္ထမ္ဘံ ပန ပဌမဘိတ္တိပါဒံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ “ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမ၊ ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ”တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ မနုဿေသု ဥက္ခိပိတွာ ပတိဋ္ဌာပေန္တေသု အာမသိတွာ ဝါ သယံ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ထမ္ဘော ဝါ ဘိတ္တိပါဒေါ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ **ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရီသု** ပန “ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋီတိ ဝတွာ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “သံဃဿ ကပ္ပိယကုဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန အဝတွာပိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တနယေန ဝုတ္တေ ဒေါသော နတ္ထိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ သာဓာရဏလက္ခဏံ “ထမ္ဘပတိဋ္ဌာပနဉ္စ ဝစနပရိယောသာနဉ္စ သမကာလံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သစေ ဟိ အနိဋ္ဌိတေ ဝစနေ ထမ္ဘော ပတိဋ္ဌာတိ၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ ဝါ တသ္မိံ ဝစနံ နိဋ္ဌာတိ၊ အကတာ ဟောတိ ကပ္ပိယကုဋိ။ တေနေဝ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ “ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အဝဿဉ္ဟိ ဧတ္ထ ဧကဿာပိ ဝစနနိဋ္ဌာနဉ္စ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဉ္စ ဧကတော ဘဝိဿတီ”တိ။ ဣဋ္ဌကာသိလာမတ္တိကာကုဋ္ဋကာသု ပန ကုဋီသု ဟေဋ္ဌာ စယံ ဗန္ဓိတွာ ဝါ အဗန္ဓိတွာ ဝါ ကရောန္တု၊ ယတော ပဋ္ဌာယ ဘိတ္တိံ ဥဋ္ဌာပေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗပဌမံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကပ္ပိယကုဋိ ကာတဗ္ဗာ၊ ဣဋ္ဌကာဒယော ဘိတ္တိယံ ပဌမိဋ္ဌကာဒီနံ ဟေဋ္ဌာ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ထမ္ဘာ ပန ဥပရိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “ထမ္ဘေဟိ ကရီယမာနေ စတူသု ကောဏေသု စတ္တာရော ထမ္ဘာ, ဣဋ္ဌကာဒိကုဋ္ဋေ စတူသု ကောဏေသု ဒွေ တိဿော ဣဋ္ဌကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ပန အကတာယပိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဋ္ဌကထာသု ဟိ ဝုတ္တမေဝ ပမာဏံ။

ဂေါနိသာဒိကာ ဒုဝိဓာ အာရာမဂေါနိသာဒိကာ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာတိ။ တာသု ယတ္ထ နေဝ အာရာမော, န သေနာသနာနိ ပရိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ အယံ **အာရာမဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ယတ္ထ သေနာသနာနိ

၁-ဝိ ၃-၃၃၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ ၃-၃၇၉-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

Upāsakā gamikabhikkhūnaṁ pātheyyataṇḍule denti, sāmaṇerā bhikkhūnaṁ taṇḍule gahetvā attano taṇḍule gahetuṁ na sakkonti, bhikkhū tesaṁ taṇḍule gaṇhanti, sāmaṇerā attanā gahitataṇḍulesu khīṇesu itarehi taṇḍulehi yāguṁ pacitvā sabbesaṁ pattāni paṭipāṭiyā ṭhapetvā yāguṁ ākiranti, paṇḍito sāmaṇero attano pattaṁ gahetvā therassa deti, therassa pattaṁ dutiyattherassāti evaṁ sabbānipi parivatteti, sabbehi sāmaṇerassa santakaṁ bhuttaṁ hoti, vaṭṭati. Sacepi sāmaṇero apaṇḍito hoti, attano patte yāguṁ sayameva pātuṁ ārabhati, "āvuso tuyhaṁ yāguṁ mayhaṁ dehī"ti therehi paṭipāṭiyā yācitvāpi pivituṁ vaṭṭati, sabbepi sāmaṇerassa santakameva bhuttaṁ hoti, neva uggahitapaccayā, na sannidhipaccayā vajjaṁ phusanti. Ettha pana mātāpitūnaṁ telādīni, chāyādīnaṁ atthāya sākhādīni ca harantānaṁ imesañca viseso na dissati, tasmā kāraṇaṁ upaparikkhitabbaṁ.

112. Sāmaṇero bhattaṁ pacitukāmo taṇḍule dhovitvā niccāletuṁ na sakkoti, bhikkhunā taṇḍule ca bhājanañca paṭiggahetvā taṇḍule dhovitvā niccāletvā bhājanaṁ uddhanaṁ āropetabbaṁ, aggi na kātabbo, pakkakāle vivaritvā pakkabhāvo jānitabbo. Sace duppakkaṁ hoti, pākatthāya pidahituṁ na vaṭṭati, rajassa vā chārikāya vā apatanatthāya vaṭṭati, pakkakāle oropituṁ bhuñjitumpi vaṭṭati, puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Sāmaṇero paṭibalo pacituṁ, khaṇo panassa natthi katthaci gantukāmo, bhikkhunā sataṇḍulodakaṁ bhājanaṁ paṭiggahetvā uddhanaṁ āropetvā "aggiṁ jāletvā gacchā"ti vattabbo. Tato paraṁ purimanayeneva sabbaṁ kātuṁ vaṭṭati. Bhikkhu yāgu-atthāya suddhabhājanaṁ āropetvā udakaṁ tāpeti, vaṭṭati. Tatte udake[1] sāmaṇero taṇḍule pakkhipati, tato paṭṭhāya bhikkhunā aggi na kātabbo, pakkayāguṁ paṭiggahetvā pātuṁ vaṭṭati. Sāmaṇero yāguṁ pacati, hatthakukkuccako bhikkhu kīḷanto bhājanaṁ āmasati, pidhānaṁ āmasati, uggataṁ pheṇaṁ chinditvā paharati, tasseva pātuṁ na vaṭṭati, durupaciṇṇaṁ nāma hoti. Sace pana dabbiṁ vā uḷuṅkaṁ vā gahetvā

1. Pakka-udake (Sī)

သဗ္ဗာနိ ဝါ ဧကစ္စာနိ ဝါ ပရိက္ခိတ္တာနိ, အာရာမော အပရိက္ခိတ္တော, **အယံ ဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ဣတိ ဥဘယတြာပိ အာရာမဿ အပရိက္ခိတ္တဘာဝေါယေဝ ပမာဏံ။ "အာရာမော ပန ဥပဍ္ဎပရိက္ခိတ္တောပိ ဗဟုတရံ ပရိက္ခိတ္တောပိ ပရိက္ခိတ္တောယေဝ နာမာ"တိ **ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရီသု** ဝုတ္တံ, **ဧတ္ထ ကပ္ပိယကုဋိံ** လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂဟပတီတိ မနုဿာ အာဝါသံ ကတွာ "ကပ္ပိယကုဋိံ ဒေမ, ပရိဘုဉ္ဇထာ"**တိ ဝဒန္တိ**, ဧသာ ဂဟပတိ နာမ, "ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန "ယသ္မာ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ သေသသဟဓမ္မိကာနံ သဗ္ဗေသဉ္စ ဒေဝမနုဿာနံ ဟတ္ထတော ပဋိဂ္ဂဟော စ သန္နိဓိ စ အန္တောဝုတ္ထဉ္စ တေသံ သန္တကံ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာ တေသံ ဂေဟာနိ ဝါ တေဟိ ဒိန္နကပ္ပိယကုဋိ ဝါ ဂဟပတီတိ ဝုစ္စတီ"တိ ဝုတ္တံ, ပုနပိ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဟာရံ ဌပေတွာ ဘိက္ခုနုပဿယော ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ တိတ္ထိယာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ နာဂါနံ ဝါ အပိ ဗြဟ္မာနံ ဝိမာနံ ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတီ"တိ, **တံ သုဝုတ္တံ**။ သံဃသန္တကမေဝ ဟိ ဘိက္ခုသန္တကံ ဝါ ဂေဟံ ဂဟပတိကုဋိကာ န ဟောတိ။

သမ္မုတိ နာမ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ သာဝေတွာ သမ္မတာ။ **ဧဝဉ္စ ပန** ဘိက္ခဝေ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ, ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ, သံဃော ဧတ္ထန္နာမံ ဝိဟာရံ ကပ္ပိယဘူမိံ သမ္မန္နေယျ, ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ သံဃော ဧတ္ထန္နာမံ ဝိဟာရံ ကပ္ပိယဘူမိံ သမ္မန္နတိ။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဧတ္ထန္နာမဿ ဝိဟာရဿ ကပ္ပိယဘူမိယာ သမ္မုတိ, သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ, သော ဘာသေယျ။

သမ္မတော သံဃေန ဧတ္ထန္နာမော ဝိဟာရော ကပ္ပိယဘူမိ, ခမတိ သံဃဿ, တသ္မာ တုဏှီ, ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ[1]။

ကမ္မဝါစံ အဝတွာ အပလောကနကမ္မဝသေန သာဝေတွာ ကတာပိ **သမ္မတာ** ဧဝ။

၁-ဝိ ၃-၃၃၆-ပိဋ္ဌေ။

anukkhipanto āloḷeti, sabbesaṁ na vaṭṭati, sāmaṁpākañceva hoti durupaciṇṇañca. Sace ukkhipati, uggahitakampi hoti.

113. Bhikkhunā piṇḍāya caritvā ādhārake patto ṭhapito hoti. Tatra ce añño lolabhikkhu kīḷanto pattaṁ āmasati, pattapidhānaṁ āmasati, tasseva tato laddhabhattaṁ na vaṭṭati. Sace na pattaṁ ukkhipitvā ṭhapeti, sabbesaṁ na vaṭṭati. Tatthajātakaphalinisākhāya vā valliyā vā gahetvā cāleti, tasseva tato laddhaphalaṁ na vaṭṭati, durupaciṇṇadukkaṭañca āpajjati. “Phalarukkhaṁ pana apassayituṁ vā tattha kaṇṭakaṁ vā bandhituṁ vaṭṭati, durupaciṇṇaṁ na hotī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Araññe patitaṁ pana ambaphalādiṁ disvā “sāmaṇerassa dassāmī”ti āharitvā dātuṁ vaṭṭati. Sīhavighāsādiṁ disvāpi “sāmaṇerassa dassāmī”ti paṭiggahetvā vā appaṭiggahetvā vā āharitvā dātuṁ vaṭṭati. Sace pana sakkoti vitakkaṁ sodhetuṁ, tato laddhaṁ khāditumpi vaṭṭati, neva āmakamaṁsapaṭiggahaṇapaccayā, na uggahitakapaccayā vajjaṁ phusati. Mātāpitūnaṁ atthāya telādīni gahetvā gacchato antarāmagge byādhi uppajjati, tato yaṁ icchati, taṁ paṭiggahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sace pana mūlepi paṭiggahitaṁ hoti, puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Mātāpitūnaṁ taṇḍule āharitvā deti, te tatoyeva yāgu-ādīni sampādetvā tassa denti, vaṭṭati, sannidhipaccayā uggahitapaccayā vā doso natthi.

114. Bhikkhu pidahitvā udakaṁ tāpeti, yāva parikkhayā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sace panettha chārikā patati, paṭiggahetabbaṁ. Dīghasaṇḍāsena thālakaṁ gahetvā telaṁ pacantassa chārikā patati, hatthena amuñcanteneva pacitvā otāretvā paṭiggahetabbaṁ. Sace aṅgārāpi dārūnipi paṭiggahetvā ṭhapitāni, mūlapaṭiggahaṇameva vaṭṭati. Bhikkhu ucchuṁ khādati, sāmaṇero “mayhampi dethā”ti vadati, “ito chinditvā gaṇhā”ti vutto gaṇhāti, avasese puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Guḷapiṇḍaṁ khādantassapi eseva nayo. Vuttokāsato chinditvā gahitāvasesañhi ajahitapaṭiggahaṇameva hoti. Bhikkhu guḷaṁ bhājento paṭiggahetvā koṭṭhāse karoti, bhikkhūpi sāmaṇerāpi āgantvā ekaggahaṇeneva ekamekaṁ koṭṭhāsaṁ gaṇhanti, gahitāvasesaṁ paṭiggahitameva hoti. Sace

၁၀၂။ ယံ[1] ဣမာသု စတူသု ကပ္ပိယဘူမီသု ဝုတ္တံ အာမိသံ၊ တံ သဗ္ဗံ အန္တောဝုတ္ထသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ အန္တောဝုတ္ထအန္တောပက္ကမောစနတ္ထဉ္ဟိ ကပ္ပိယကုဋိယော အနုညာတာ။ ယံ ပန အကပ္ပိယဘူမိယံ သဟသေယျပ္ပဟောနကေ ဂေဟေ ဝုတ္တံ သံဃိကံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သန္တကံ ဧကရတ္တမ္ပိ ဌပိတံ၊ တံ အန္တောဝုတ္ထံ၊ တတ္ထ ပက္ကဉ္စ အန္တောပက္ကံ နာမ ဟောတိ၊ ဧတံ န ကပ္ပတိ။ သတ္တာဟကာလိကံ ပန ယာဝဇီဝိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— သာမဏေရော ဘိက္ခုဿ တဏ္ဍုလာဒိကံ အာမိသံ အာဟရိတွာ ကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတွာ ပုနဒိဝသေ ပစိတွာ ဒေတိ၊ အန္တောဝုတ္ထံ န ဟောတိ။ တတ္ထ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိတ္တသပ္ပိအာဒီသု ကိဉ္စိ ပက္ခိပိတွာ ဒေတိ။ မုခသန္နိဓိ နာမ ဟောတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "အန္တောဝုတ္ထံ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နာမမတ္တမေဝ နာနာကရဏံ၊ ဘိက္ခု အကပ္ပိယကုဋိယံ ဌပိတသပ္ပိဉ္စ ယာဝဇီဝိကပဏ္ဏဉ္စ ဧကတော ပစိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သတ္တာဟံ နိရာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာမိသသံသဋ္ဌံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အန္တောဝုတ္ထဉ္စေဝ သာမံပက္ကဉ္စ ဟောတိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗသံသဂ္ဂါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယံ ကိဉ္စိ အာမိသံ ဘိက္ခုနော ပစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိဿ ဥဏှယာဂုယာ သုလသိပဏ္ဏာနိ ဝါ သိင်္ဂိဝေရံ ဝါ လောဏံ ဝါ ပက္ခိပန္တိ၊ တမ္ပိ စာလေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ "ယာဂုံ နိဗ္ဗာပေမီ"တိ ပန စာလေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ လဘိတွာ ပိဒဟိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မနုဿာ ပိဒဟိတွာ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ "ဘတ္တံ မာ နိဗ္ဗာယတူ"တိ ပိဒဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ခီရတက္ကာဒီသု ပန သကိံ ကုထိတေသု အဂ္ဂိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ပုနပါကဿ အနုညာတတ္တာ။

ဣမာ ပန ကပ္ပိယကုဋိယော ကဒါ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ? ဥဿာဝနန္တိကာ တာဝ ယာ ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခနိတွာ ကတာ၊ သာ သဗ္ဗေသု ထမ္ဘေသု စ ဘိတ္တိပါဒေသု စ အပနီတေသု ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ။ သစေ ပန ထမ္ဘေ ဝါ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ ပရိဝတ္တေန္တိ၊ ယော ယော ဌိတော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာတိ၊ သဗ္ဗေသုပိ ပရိဝတ္တိတေသု အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ဣဋ္ဌကာဒီဟိ ကတာ စယဿ ဥပရိ ဘိတ္တိအတ္ထာယ ဌပိတံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ အာဒိံ ကတွာ ဝိနာသိတကာလေ ဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ယေဟိ ပန ဣဋ္ဌကာဒီဟိ အဓိဋ္ဌိတာ၊ တေသု အပနီတေသုပိ တဒညေသု ပတိဋ္ဌာတီတိ အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။

၁-ဝိ-၄ ၃-၃၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

lolasāmaṇero gaṇhitvā gaṇhitvā puna ṭhapeti, tassa gahitāvasesaṁ appaṭiggahitakameva hoti.

Bhikkhu dhūmavaṭṭiṁ paṭiggahetvā dhūmaṁ pivati, mukhañca kaṇṭho ca manosilāya litto viya hoti, yāvakālikaṁ bhuñjituṁ vaṭṭati, yāvakālikena yāvajīvikasaṁsagge doso natthi. Pattaṁ vā rajanaṁ vā pacantassa kaṇṇanāsacchiddehi dhūmo pavisati, byādhipaccayā pupphaṁ vā phalaṁ vā upasiṅghati, abbohārikattā vaṭṭati. Bhattuggāro tāluṁ āhacca antoyeva pavisati, avisayattā vaṭṭati, mukhaṁ paviṭṭhaṁ pana ajjhoharato vikāle āpatti. Dantantare laggassa āmisassa raso pavisati, āpattiyeva. Sace sukhumaṁ āmisaṁ hoti, raso na paññāyati, abbohārikapakkhaṁ bhajati. Upakaṭṭhe kāle nirudakaṭṭhāne bhattaṁ bhuñjitvā kakkhāretvā dve tayo kheḷapiṇḍe pātetvā udakaṭṭhānaṁ gantvā mukhaṁ vikkhāletabbaṁ. Paṭiggahetvā ṭhapitasiṅgiverādīnaṁ aṅkurā nikkhamanti, puna paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Loṇe asati samuddodakena loṇakiccaṁ kātuṁ vaṭṭati, paṭiggahetvā ṭhapitaloṇodakaṁ loṇaṁ hoti, loṇaṁ vā udakaṁ hoti, raso vā phāṇitaṁ hoti, phāṇitaṁ vā raso hoti, mūlapaṭiggahaṇameva vaṭṭati.

Himakarakā udakagatikā eva. Pārihārikena katakaṭṭhinā udakaṁ pasādenti, taṁ abbohārikaṁ, āmisena saddhiṁ vaṭṭati. Āmisagatikehi kapitthaphalādīhi pasāditaṁ purebhattameva vaṭṭati. Pokkharaṇī-ādīsu udakaṁ bahalaṁ hoti, vaṭṭati. Sace pana mukhe hatthe ca laggati, na vaṭṭati, paṭiggahetvā paribhuñjitabbaṁ. Khettesu kasitaṭṭhāne bahalaṁ udakaṁ hoti, paṭiggahetabbaṁ. Sace sanditvā kandarādīni pavisitvā nadiṁ pūreti, vaṭṭati. Kakudhasobbhādayo honti rukkhato patitehi pupphehi sañchannodakā. Sace puppharaso na paññāyati, paṭiggahaṇakiccaṁ natthi. Parittaṁ udakaṁ hoti, raso paññāyati, paṭiggahetabbaṁ. Pabbatakandarādīsu kāḷavaṇṇapaṇṇacchanna-udakepi eseva nayo.

Pānīyaghaṭe sareṇukāni vā savaṇṭakhīrāni vā pupphāni pakkhittāni honti, paṭiggahetabbaṁ, pupphāni vā paṭiggahetvā pakkhipitabbāni. Pāṭalimallikā pakkhittā honti, vāsamattaṁ tiṭṭhati, taṁ abbohārikaṁ,

ဂေါနိသာဒိကာ ပါကာရာဒီဟိ ပရိက္ခေပေ ကတေ ဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ပုန တသ္မိံ အာရာမေ ကပ္ပိယကုဋိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပုနပိ ပါကာရာဒယော တတ္ထ တတ္ထ ခဏ္ဍာ ဟောန္တိ၊ တတော တတော ဂါဝေါ ပဝိသန္တိ၊ ပုန ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတိ။ ဣတရာ ပန ဒ္ဝေ ဂေါပါနသီမတ္တံ ဌပေတွာ သဗ္ဗသ္မိံ ဆဒနေ ဝိနဋ္ဌေ ဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောန္တိ။ သစေ ဂေါပါနသီနံ ဥပရိ ဧကမ္ပိ ပက္ခပါသကမဏ္ဍလံ အတ္ထိ၊ ရက္ခတိ။

၁၀၃။ ယတြ ပနိမာ စတဿောပိ ကပ္ပိယဘူမိယော နတ္ထိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတွာ တဿ သန္တကံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ကရဝိကတိဿတ္ထေရော ကိရ ဝိနယဓရပါမောက္ခော မဟာသီဝတ္ထေရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော ဒီပါလောကေန သပ္ပိကုမ္ဘံ ပဿိတွာ "ဘန္တေ ကိမေတ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော "အာဝုသော ဂါမတော သပ္ပိကုမ္ဘော အာဘတော လူခဒိဝသေ သပ္ပိနာ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယာ"တိ အာဟ။ တတော နံ တိဿတ္ထေရော "န ဝဋ္ဋတိ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ထေရော ပုနဒိဝသေ ပမုခေ နိက္ခိပါပေသိ။ တိဿတ္ထေရော ပုန ဧကဒိဝသံ အာဂတော တံ ဒိသွာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ "ဘန္တေ သဟသေယျပ္ပဟောနကဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။ ထေရော ပုနဒိဝသေ ဗဟိ နီဟရာပေတွာ နိက္ခိပါပေသိ၊ တံ စောရာ ဟရိံသု။ သော ပုန ဧကဒိဝသံ အာဂတံ တိဿတ္ထေရမာဟ "အာဝုသော တယာ 'န ဝဋ္ဋတီ'တိ ဝုတ္တော သော ကုမ္ဘော ဗဟိ နိက္ခိတ္တော စောရေဟိ ဟဋော"တိ။ တတော နံ တိဿတ္ထေရော အာဟ "နနု ဘန္တေ အနုပသမ္ပန္နဿ ဒါတဗ္ဗော အဿ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ဟိ ဒတွာ တဿ သန္တကံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ကပ္ပိယဘူမိဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၀-ပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၀၄။ **ခါဒနီယာဒိပဋိဂ္ဂါဟော**တိ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗဿ ယဿ ကဿစိ ခါဒနီယဿ ဝါ ဘောဇနီယဿ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟဏံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[1] — ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ၊ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဥစ္စာရဏမတ္တံ[2] ဟောတိ၊ ဟတ္ထပါသော ပညာယတိ၊ အဘိဟာရော ပညာယတိ၊ ဒေဝေါ ဝါ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဥစ္စာရဏမတ္တံ (သီ)

dutiyadivasepi āmisena saddhiṁ vaṭṭati. Bhikkhunā ṭhapitapupphavāsitakapānīyato sāmaṇero pānīyaṁ gahetvā pītāvasesakaṁ tattheva ākirati, paṭiggahetabbaṁ. Padumasarādīsu udakaṁ santharitvā ṭhitaṁ puppharenuṁ ghaṭena vikkhambhetvā udakaṁ gahetuṁ vaṭṭati. Kappiyaṁ kārāpetvā paṭiggahetvā ṭhapitaṁ dantakaṭṭhaṁ hoti, sace tassa rasaṁ pivitukāmo, mūlapaṭiggahaṇameva vaṭṭati, appaṭiggahetvā ṭhapitaṁ paṭiggahetabbaṁ. Ajānantassa rase paviṭṭhepi āpattiyeva. Acittakañhi idaṁ sikkhāpadaṁ.

115. Mahābhūtesu kiṁ vaṭṭati, kiṁ na vaṭṭatīti? Khīraṁ tāva vaṭṭati, kappiyamaṁsakhīraṁ vā hotu akappiyamaṁsakhīraṁ vā, pivantassa anāpatti. Assu kheḷo siṅghāṇikā muttaṁ karīsaṁ semhaṁ dantamalaṁ akkhigūthako kaṇṇagūthako sarīre uṭṭhitaloṇanti idaṁ sabbaṁ vaṭṭati. Yaṁ panettha ṭhānato cavitvā patte vā hatthe vā patati, taṁ paṭiggahetabbaṁ, aṅgalaggaṁ paṭiggahitakameva. Uṇhapāyāsaṁ bhuñjantassa sedo aṅguli-anusārena ekābaddhova hutvā pāyāse santiṭṭhati, piṇḍāya vā carantassa hatthato pattassa mukhavaṭṭito vā pattatalaṁ orohati, ettha paṭiggahaṇakiccaṁ natthi, jhāmamahābhūte idaṁ nāma na vaṭṭatīti natthi, dujjhāpitaṁ pana na vaṭṭati. Sujjhāpitaṁ pana manussaṭṭhimpi cuṇṇaṁ katvā lehe upanetuṁ vaṭṭati. Cattāri mahāvikaṭāni asati kappiyakārake sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭanti. Ettha ca dubbacopi asamatthopi kappiyakārako asantapakkheyeva tiṭṭhati. Chārikāya asati sukkhadāruṁ jhāpetvā chārikā gahetabbā. Sukkhadārumhi asati alladāruṁ rukkhato chinditvāpi kātuṁ vaṭṭati. Idaṁ pana catubbidhampi mahāvikaṭaṁ kālodissaṁ nāma, sappadaṭṭhakkhaṇeyeva vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Paṭiggahaṇavinicchayakathā samattā.

---

21. Pavāraṇāvinicchayakathā

116. **Paṭikkhepapavāraṇā**ti pañcannaṁ bhojanānaṁ aññataraṁ bhuñjamānena yassa kassaci abhihaṭabhojanassa paṭikkhepasaṅkhātā pavāraṇā. Sā ca na kevalaṁ paṭikkhepamattena hoti, atha kho pañcaṅgavasena.

မနုဿော ဝါ တိရစ္ဆာနဂတော ဝါ ကာယေန ကာယပဋိဗဒ္ဓေန နိဿဂ္ဂိယေန **ဝါ** ဒေတိ၊ **တဉ္စေ** ဘိက္ခု ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ **ဧဝံ ပဉ္စင်္ဂေဟိ** ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ။

တတ္ထ ဌိတနိသိန္နနိပန္နာနံ ဝသေန ဧဝံ **ဟတ္ထပါသော** ဝေဒိတဗ္ဗော—သစေ ဘိက္ခု နိသိန္နော ဟောတိ၊ အာသနဿ[1] ပစ္ဆိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ ဌိတော၊ ပဏှိအန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ နိပန္နော၊ ယေန ပဿေန နိပန္နော၊ တဿ ပါရိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, ဒါယကဿ နိသိန္နဿ ဝါ ဌိတဿ ဝါ နိပန္နဿ ဝါ ဌပေတွာ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ ဩရိမန္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အឌ္ဍတေယျဟတ္ထော ဟတ္ထပါသော နာမ။

သစေ ပန ဒါယကပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဧကော အာကာသေ ဟောတိ, ဧကော ဘူမိယံ၊ ဘူမဋ္ဌဿ စ သီသေန, အာကာသဋ္ဌဿ စ ဌပေတွာ ဒါတုံ ဝါ ဂဟေတုံ ဝါ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ ဩရိမန္တေန ဟတ္ထပါသပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဧကော ကူပေ ဟောတိ, ဧကော ကူပတဋေ၊ ဧကော ဝါ ပန ရုက္ခေ, ဧကော ပထဝိယံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထပါသပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပေ ဟတ္ထပါသေ ဌတွာ သစေပိ ပက္ခီ မုခတုဏ္ဍကေန **ဝါ ဟတ္ထီ** ဝါ သောဏ္ဍာယ **ဂဟေတွာ** ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဒေတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ။ သစေ ပန အဍ္ဎဋ္ဌမရတနဿပိ ဟတ္ထိနော ခန္ဓေ နိသိန္နော တေန သောဏ္ဍာယ ဒီယမာနံ ဂဏှာတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဟတ္ထာဒီသု ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန အန္တမသော ပါဒင်္ဂုလိယာပိ ဒီယမာနံ ကာယေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ကေနစိ ဟိ သရီရာဝယဝေန ဂဟိတံ ကာယေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေပိ နတ္ထု-ကရဏိယံ ဒီယမာနံ နာသာပုဋေန အကလ္လကော ဝါ မုခေန ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အာဘောဂမေဝ ဟေတ္ထ ပမာဏံ။

၁၀၅။ ကဋစ္ဆုအာဒီသု ပန ယေန ကေနစိ ဥပကရဏေန ဒိန္နံ ကာယ-ပဋိဗဒ္ဓေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ကေနစိ ဟိ သရီရသမ္ဗဒ္ဓေန ပတ္တထာလကာဒိနာ ဂဟိတံ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ကာယတော ပန ကာယပဋိဗဒ္ဓတော စ မောစေတွာ ဟတ္ထပါသေ ဌိတဿ ကာယေ ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ ဝါ ပါတိယမာနမ္ပိ နိဿဂ္ဂိယေန ပယောဂေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ ဧကော ဗဟူနိ ဘတ္တဗျဉ္ဇနဘာဇနာနိ သီသေ

၁-အာနိသဒဿ (က၊ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၂၂၁-ပိဋ္ဌေ စ) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၉၂-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

tatrimāni pañcaṅgāni—asanaṁ, bhojanaṁ, dāyakassa hatthapāse ṭhānaṁ, abhihāro, abhihaṭassa paṭikkhepoti. Tattha **asanan**ti vippakatabhojanaṁ, bhuñjamāno cesa puggalo hotīti attho. **Bhojanan**ti pavāraṇappahonakaṁ bhojanaṁ, odanādīnañca aññataraṁ paṭikkhipitabbaṁ bhojanaṁ hotīti attho. **Dāyakassa hatthapāse ṭhānan**ti pavāraṇappahonakaṁ bhojanaṁ gaṇhitvā dāyakassa aḍḍhateyyahatthappamāṇe okāse avaṭṭhānaṁ. **Abhihāro**ti hatthapāse ṭhitassa dāyakassa kāyena abhihāro. **Abhihaṭassa paṭikkhepo**ti evaṁ abhihaṭassa kāyena vā vācāya vā paṭikkhepo. Iti imesaṁ pañcannaṁ aṅgānaṁ vasena pavāraṇā hoti. Vuttampi cetaṁ—

> "Pañcahi Upāli ākārehi pavāraṇā paññāyati, asanaṁ paññāyati, bhojanaṁ paññāyati, hatthapāse ṭhito, abhiharati, paṭikkhepo paññāyatī"ti[1].

117. Tatrāyaṁ vinicchayo[2]—"asanan"ti-ādīsu tāva yaṁ asnāti, yañca bhojanaṁ hatthapāse ṭhitena abhihaṭaṁ paṭikkhipati, taṁ odano kummāso sattu maccho maṁsanti imesaṁ aññatarameva veditabbaṁ. Tattha **odano** nāma sāli vīhi yavo godhumo kaṅgu varako kudrūsakoti sattannaṁ dhaññānaṁ taṇḍulehi nibbatto. Tatra **sālī**ti antamaso nīvāraṁ upādāya sabbāpi sālijāti. **Vīhī**ti sabbāpi vīhijāti. **Yavagodhumesu** bhedo natthi. **Kaṅgū**ti setarattakāḷabhedā sabbāpi kaṅgujāti. **Varako**ti antamaso varakacorakaṁ upādāya sabbāpi setavaṇṇā varakajāti. **Kudrūsako**ti kāḷakudrūsako ceva sāmākādibhedā ca sabbāpi tiṇadhaññajāti. Nīvāravarakacorakā cettha dhaññānulomāti vadanti, dhaññāni hontu dhaññānulomāni vā, etesaṁ vuttappabhedānaṁ sattannaṁ dhaññānaṁ taṇḍule gahetvā "bhattaṁ pacissāmā"ti vā "yāguṁ pacissāmā"ti vā ambilapāyāsādīsu aññataraṁ pacissāmā"ti vā yaṁ kiñci sandhāya pacantu, sace uṇhaṁ sītalaṁ vā bhuñjantānaṁ bhojanakāle gahitagahitaṭṭhāne odhi paññāyati, odanasaṅgahameva gacchati, pavāraṇaṁ janeti. Sace odhi na paññāyati, yāgusaṅgahaṁ gacchati, pavāraṇaṁ na janeti.

---

1. Vi 5. 326 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 3. 89 piṭṭhādīsu.

ကတွာ ဘိက္ခုဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ ဌိတကောဝ "ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ န တာဝ အဘိဟာရော ပညာယတိ၊ တသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ထာလကမ္ပိ ဩနမတိ၊ ဘိက္ခုနာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဟေဋ္ဌိမဘာဇနံ ဧကဒေသေနပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ သဗ္ဗဘာဇနာနိ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဩရောပေတွာ ဥဿါပေတွာ ဝါ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တပစ္ဆိအာဒိမှိ ပန ဧကဘာဇနေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

ကာဇေန ဘတ္တံ ဟရန္တောပိ သစေ ကာဇံ ဩနမေတွာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တိံသဟတ္ထော ဝေဏု ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ အန္တေ ဂုဠကုမ္ဘော ဗဒ္ဓေါ, ဧကသ္မိံ သပ္ပိကုမ္ဘော၊ တဉ္စေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ။ ဥစ္ဆုယန္တဒေါဏိတော ပဂ္ဃရန္တမေဝ "ရသံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ အဘိဟာရော န ပညာယတီတိ န ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ကသဋံ ဆဍ္ဍေတွာ ဟတ္ထေန ဥဿိဉ္စိတွာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဗဟူ ပတ္တာ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ ကဋသာရေ ဝါ ဒေါဏိယံ ဝါ ဖလကေ ဝါ ဌပိတာ ဟောန္တိ၊ ယတ္ထ ဌိတဿ ဒါယကော ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဌတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏသညာယ မဉ္စာဒီနိ အင်္ဂုလိယာပိ ဖုသိတွာ ဌိတေန ဝါ နိသိန္နေန ဝါ နိပန္နေန ဝါ ယံ တေသု ပတ္တေသု ဒီယတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ သစေပိ "ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ"တိ မဉ္စာဒီနိ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ပထဝိယံ ပန သစေပိ ကုစ္ဆိယာ ကုစ္ဆိံ အာဟစ္စ ဌိတာ ဟောန္တိ၊ ယံ ယံ အင်္ဂုလိယာ ဝါ သူစိယာ ဝါ ဖုသိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဒီယမာနမေဝ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ မဟာကဋသာရဟတ္ထတ္ထရဏာဒီသု ဌပိတပတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ရုဟတီတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟတ္ထပါသေ ပန သတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝဋ္ဋတိ အညတြ တတ္ထဇာတကာ။ တတ္ထဇာတကေ ပန ပဒုမိနိပဏ္ဏေ ဝါ ကိံသုကပဏ္ဏာဒိမှိ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ န ဟိ တံ ကာယပဋိဗဒ္ဓသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ စ တတ္ထဇာတကေ၊ ဧဝံ ခါဏုကေ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတမဉ္စာဒိမှိ အသံဟာရိမေ ဖလကေ ဝါ ပါသာဏေ ဝါ န ရုဟတိယေဝ။ တေပိ ဟိ တတ္ထဇာတကသင်္ချုပဂါ ဟောန္တိ။ ဘူမိယံ အတ္ထတေသု သုခုမေသု တိန္တိဏိကာဒိပဏ္ဏေသု ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ရုဟတိ။ န ဟိ တာနိ သန္ဓာရေတုံ သမတ္ထာနီတိ။ မဟန္တေသု ပန ပဒုမိနိပဏ္ဏာဒီသု ရုဟတိ။ သစေ ဟတ္ထပါသံ အတိက္ကမ္မ ဌိတော ဒီဃဒဏ္ဍကေန ဥဠုင်္ကေန ဒေတိ၊ "အာဂန္တွာ ဒေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝစနံ အသုတွာ ဝါ အနာဒိယိတွာ ဝါ ပတ္တေ အာကိရတိယေဝ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒူရေ ဌတွာ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ခိပန္တေပိ ဧသေဝ နယော။

Yopi pāyāso vā paṇṇaphalakaḷīramissakā ambilayāgu vā uddhanato otāritamattā abbhuṇhā hoti āvajjitvā[1] pivituṁ sakkā, hatthena gahitokāsepi odhiṁ na dasseti, pavāraṇaṁ na janeti. Sace pana usumāya vigatāya sītalabhūtā ghanabhāvaṁ gacchati, odhiṁ dasseti, puna pavāraṇaṁ janeti, pubbe tanubhāvo na rakkhati. Sacepi dadhitakkādīni āropetvā bahū paṇṇaphalakaḷīre pakkhipitvā muṭṭhimattāpi taṇḍulā pakkhittā honti, bhojanakāle ce odhi paññāyati, pavāraṇaṁ janeti. Ayāguke nimantane “yāguṁ dassāmā”ti bhatte udakakañjikakhīrādīni ākiritvā “yāguṁ gaṇhathā”ti denti. Kiñcāpi tanuko hoti, pavāraṇaṁ janetiyeva. Sace pana pakkuthitesu udakādīsu pakkhipitvā pacitvā denti, yāgusaṅgahameva gacchati. Yāgusaṅgahaṁ gatepi tasmiṁ vā aññasmiṁ vā yattha macchamaṁsaṁ pakkhipanti, sace sāsapamattampi macchamaṁsakhaṇḍaṁ vā nhāru vā paññāyati, pavāraṇaṁ janeti, suddharasako pana rasakayāgu vā na janeti. Ṭhapetvā vuttadhaññataṇḍule aññehi veṇutaṇḍulādīhi vā kaṇḍamūlaphalehi vā yehi kehici kataṁ bhattampi pavāraṇaṁ na janeti, pageva ghanayāgu. Sace panettha macchamaṁsaṁ pakkhipanti, janeti. **Mahāpaccariyaṁ** “pupphi-atthāya[2] bhattampi pavāraṇaṁ janetī”ti vuttaṁ. Pupphi-atthāya[2] bhattaṁ nāma pupphikhajjakatthāya[3] kuthitudake pakkhipitvā seditataṇḍulā vuccanti. Sace pana te taṇḍule sukkhāpetvā khādanti, vaṭṭati, neva sattusaṅkhyaṁ, na bhattasaṅkhyaṁ gacchanti. Puna tehi katabhattaṁ pavāretiyeva. Te taṇḍule sappitelādīsu vā pacanti, pūvaṁ vā karonti, na pavārenti. Puthukā vā tāhi katasattubhattādīni vā na pavārenti.

Kummāso nāma yavehi katakummāso. Aññehi pana muggādīhi katakummāso pavāraṇaṁ na janeti.

Sattu nāma sālivīhiyavehi katasattu. Kaṅguvarakakudrūsakasīsānipi bhajjitvā īsakaṁ koṭṭetvā thuse palāpetvā puna daḷhaṁ koṭṭetvā cuṇṇaṁ karonti. Sacepi taṁ allattā ekabaddhaṁ hoti, sattusaṅgahameva gacchati. Kharapākabhajjitānaṁ vīhīnaṁ taṇḍule koṭṭetvā denti, tampi cuṇṇaṁ sattusaṅgahameva gacchati. Samapākabhajjitānaṁ pana vīhīnaṁ vā vīhipalāsānaṁ vā taṇḍulā bhajjitataṇḍulā eva vā na pavārenti.

1. Āvajjhitvā (Sī) 2. Pūvatthāya (Sī) 3. Pūvakhajjakatthāya (Sī)

၁၀၆။ သစေ ပတ္တထဝိကတော နီဟရိယမာနေ ပတ္တေ ရဇနစုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ၊ သတိ ဥဒကေ ဓောဝိတဗ္ဗော၊ အသတိ ရဇနစုဏ္ဏံ ပုဉ္ဆိတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ။ သစေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ ပတ္တေ ရဇံ ပတတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာ ဂဏှိတဗ္ဗာ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှတော ဝိနယဒုက္ကဋံ၊ တံ ပန ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ သစေ ပန “ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ဝစနံ အသုတွာ ဝါ အနာဒိယိတွာ ဝါ ဘိက္ခံ ဒေန္တိယေဝ၊ ဝိနယဒုက္ကဋံ နတ္ထိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အညာ ဘိက္ခာ ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ မဟာဝါတော တတော တတော ရဇံ ပါတေတိ၊ န သက္ကာ ဟောတိ ဘိက္ခံ ဂဟေတုံ၊ “အနုပသမ္ပန္နဿ ဒဿာမီ”တိ သုဒ္ဓစိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဝိဟာရံ ဝါ အာသနသာလံ ဝါ ဂန္တွာ တံ အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတွာ ပုန တေန ဒိန္နံ ဝါ တဿ ဝိဿာသေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဘိက္ခာစာရေ သရဇံ ပတ္တံ ဘိက္ခုဿ ဒေတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော “ဣမံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခံ ဝါ ဂဏှေယျာသိ ပရိဘုဉ္ဇေယျာသိ ဝါ”တိ၊ တေန တထာ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ရဇံ ဥပရိ ဥပ္ပိလဝတိ၊ ကဉ္ဇိကံ ပဝါဟေတွာ သေသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ အန္တောပဝိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အနုပသမ္ပန္နေ အသတိ ဟတ္ထတော အမောစေန္တေနေဝ ယတ္ထ အနုပသမ္ပန္နော အတ္ထိ၊ တတ္ထ နေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုက္ခဘတ္တေ ပတိတရဇံ အပနေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အတိသုခုမံ ဟောတိ၊ ဥပရိ ဘတ္တေန သဒ္ဓိံ အပနေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယာဂုံ ဝါ သူပံ ဝါ ပုရတော ဌပေတွာ အာလုဠေန္တာနံ ဘာဇနတော ဖုသိတာနိ ဥဂ္ဂန္တွာ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။

၁၀၇။ ဥဠုင်္ကေန အာဟရိတွာ ဒေန္တာနံ ပဌမတရံ ဥဠုင်္ကတော ထေဝါ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ သုပတိတာ၊ အဘိဟဋတ္တာ ဒေါသော နတ္ထိ။ သစေပိ စရုကေန ဘတ္တေ အာကိရိယမာနေ စရုကတော မသိ ဝါ ဆာရိကာ ဝါ ပတတိ၊ အဘိဟဋတ္တာ နေဝတ္ထိ ဒေါသော။ အနန္တရဿ ဘိက္ခုနော ဒီယမာနံ ပတ္တတော ဥပ္ပတိတွာ ဣတရဿ ပတ္တေ ပတတိ၊ သုပတိတံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ။ သစေ ဇဇ္ဈရိသာခါဒိံ ဖာလေတွာ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဒေန္တာနံ သာခတော ဖုသိတာနိ အညဿ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယဿ ပတ္တဿ ဥပရိ ဖာလေန္တိ၊ တဿ ပတ္တေ ပတိတေသု ဒါတုကာမတာယ အဘိဟဋတ္တာ ဒေါသော နတ္ထိ။ ပါယာသဿ ပူရေတွာ ပတ္တံ ဒေန္တိ၊ ဥဏှတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ၊ မုခဝဋ္ဋိယာပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

tesaṁ pana taṇḍulānaṁ cuṇṇaṁ pavāreti, kharapākabhajjitānaṁ vīhīnaṁ kuṇḍakampi pavāreti. Samapākabhajjitānaṁ pana ātapasukkhānaṁ vā kuṇḍakaṁ na pavāreti. Lājā vā tehi katabhattasattu-ādīni vā na pavārenti, bhajjitapiṭṭhaṁ vā yaṁ kiñci suddhakhajjakaṁ vā na pavāreti. Macchamaṁsapūritakhajjakaṁ pana sattumodako vā pavāreti. **Maccho maṁsañca** pākaṭameva.

Ayaṁ pana viseso—sace yāguṁ pivantassa yāgusitthamattāneva dve macchakhaṇḍāni vā maṁsakhaṇḍāni vā ekabhājane vā nānābhājane vā denti, tāni ce akhādanto aññaṁ yaṁ kiñci pavāraṇappahonakaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Tato ekaṁ khāditaṁ, ekaṁ hatthe vā patte vā hoti, so ce aññaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Dvepi khāditāni honti, mukhe sāsapamattampi avasiṭṭhaṁ natthi, sacepi aññaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Kappiyamaṁsaṁ khādanto kappiyamaṁsaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Kappiyamaṁsaṁ khādanto akappiyamaṁsaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Kasmā? Avatthutāya. Yañhi bhikkhuno khādituṁ vaṭṭati, taṁyeva paṭikkhipato pavāraṇā hoti. Idaṁ pana jānanto akappiyattā paṭikkhipati, ajānantopi paṭikkhipitabbaṭṭhāne ṭhitameva paṭikkhipati nāma, tasmā na pavāreti. Sace pana akappiyamaṁsaṁ khādanto kappiyamaṁsaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Kasmā? Vatthutāya. Yañhi tena paṭikkhittaṁ, taṁ pavāraṇāya vatthu, yaṁ pana khādati, taṁ kiñcāpi paṭikkhipitabbaṭṭhāne ṭhitaṁ, khādiyamānaṁ pana maṁsabhāvaṁ na jahati, tasmā pavāreti. Akappiyamaṁsaṁ vā khādanto akappiyamaṁsaṁ paṭikkhipati, purimanayeneva na pavāreti. Kappiyamaṁsaṁ vā akappiyamaṁsaṁ vā khādanto pañcannaṁ bhojanānaṁ yaṁ kiñci kappiyabhojanaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Kuladūsakavejjakamma-uttarimanussadhammārocanasāditarūpiyā-dīhi nibbattaṁ Buddhapaṭikuṭṭhaṁ anesanāya uppannaṁ akappiyabhojanaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Kappiyabhojanaṁ vā akappiyabhojanaṁ vā bhuñjantopi kappiyabhojanaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Akappiyabhojanaṁ paṭikkhipati, na pavāretīti sabbattha vuttanayeneva kāraṇaṁ veditabbaṁ.

118. Evaṁ "asanan"ti-ādīsu yañca asnāti, yañca bhojanaṁ hatthapāse ṭhitena abhihaṭaṁ paṭikkhipanto pavāraṇaṁ āpajjati, taṁ ñatvā idāni yathā āpajjati, tassa jānanatthaṁ ayaṁ vinicchayo—**asanaṁ bhojanan**ti ettha tāva yena ekasitthampi ajjhohaṭaṁ hoti

သစေ တထာပိ န သက္ကောတိ၊ အာဓာရကေန ဂဟေတဗ္ဗော။ အာသနသာလာယ ပတ္တံ ဂဟေတွာ နိသိန္နော ဘိက္ခု နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ နေဝ အာဟရိယမာနံ, န ဒီယမာနံ ဇာနာတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ သစေ ပန အာဘောဂံ ကတွာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ သော ဟတ္ထေန အာဓာရကံ မုဉ္စိတွာ ပါဒေန ပေလ္လေတွာ နိဒ္ဒါယတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပါဒေန အာဓာရကံ အက္ကမိတွာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ပန ဇာဂရန္တဿပိ အနာဒရပဋိဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တသ္မာ န ကတ္တဗ္ဗံ။ ကေစိ “ဧဝံ အာဓာရကေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ ဝစနမတ္တမေဝ၊ အတ္ထတော ပန သဗ္ဗမ္ပေတံ ကာယပဋိဗဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ကာယသံသဂ္ဂေပိ စေသ နယော ဒဿိတော။ ယမ္ပိ ဘိက္ခုဿ ဒီယမာနံ ပတတိ၊ တမ္ပိ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

တတြိဒံ သုတ္တံ—

> “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ ဒီယမာနံ ပတတိ၊ တံ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ( )[၁] ပရိစ္စတ္တံ တံ ဘိက္ခဝေ ဒါယကေဟီ”တိ[၂]။

ဣဒဉ္စ ပန သုတ္တံ နေယျတ္ထံ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော— **ယံ** ဒီယမာနံ ဒါယကဿ ဟတ္ထတော ပရိဂဠိတွာ သုဒ္ဓါယ ဝါ ဘူမိယာ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ ဝါ ဝတ္ထကဋသာရကာဒီသု ဝါ ပတတိ၊ တံ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန သရဇာယ ဘူမိယံ ပတတိ၊ တံ ရဇံ ပုဉ္ဆိတွာ ဝါ ဓောဝိတွာ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ပဝဋ္ဋန္တံ အညဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန အာဟရာပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တံ ဘိက္ခုံ ဝဒတိ “တွံယေဝ ခါဒါ”တိ၊ တဿပိ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနာဏတ္တေန ပန တေန န ဂဟေတဗ္ဗံ။ “အနာဏတ္တေနပိ ဣတရဿ ဒဿာမီတိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနေတံ ဣတရဿ ဘိက္ခုနော ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ? ဘဂဝတာ အနနုညာတတ္တာ။ ဘဂဝတာ ဟိ “သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ ဝဒန္တေန ယဿေဝ တံ ဒီယမာနံ ပတတိ၊ တဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကမ္ပိ တံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော။ “ပရိစ္စတ္တံ တံ ဘိက္ခဝေ ဒါယကေဟီ”တိ ဝစနေန ပနေတ္ထ ပရသန္တကဘာဝေါ ဒီပိတော၊ တသ္မာ အညဿ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တဿ ပန အာဏတ္တိယာ ဝဋ္ဋတီတိ အယံ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ ယသ္မာ စ ဧတံ

၁-(တံ ကိဿ ဟေတု) (သျာ)

၂-ဝိ ၄-၂၇၃-ပိဋ္ဌေ။

so sace pattamukhahatthānaṁ yattha katthaci pañcasu bhojanesu ekasmimpi sati aññaṁ pañcasu bhojanesu ekampi paṭikkhipati, pavāreti. Katthaci bhojanaṁ natthi, āmisagandhamattaṁ paññāyati, na pavāreti. Mukhe ca hattha ca bhojanaṁ natthi, patte atthi, tasmiṁ pana āsane abhuñjitukāmo, vihāraṁ vā pavisitvā bhuñjitukāmo, aññassa vā dātukāmo tasmiṁ ce antare bhojanaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Kasmā? Vippakatabhojanabhāvassa upacchinnattā. “Yopi aññatra gantvā bhuñjitukāmo mukhe bhattaṁ gilitvā sesaṁ ādāya gacchanto antarāmagge aññaṁ bhojanaṁ paṭikkhipati, tassapi pavāraṇā na hotī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Yathā ca patte, evaṁ hatthepi. Mukhepi vā vijjamānaṁ bhojanaṁ sace anajjhoharitukāmo hoti, tasmiñca khaṇe aññaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Ekasmiñhi pade vuttaṁ lakkhaṇaṁ sabbattha veditabbaṁ hoti. Apica **Kurundiyaṁ** esa nayo dassitoyeva. Vuttañhi tattha “mukhe bhattaṁ gilitaṁ, hatthe bhattaṁ vighāsādassa dātukāmo, patte bhattaṁ bhikkhussa dātukāmo, sace tasmiṁ khaṇe paṭikkhipati, na pavāretī”ti.

Hatthapāse ṭhitoti ettha pana sace bhikkhu nisinno hoti, āsanassa pacchimantato paṭṭhāya, sace ṭhito, paṇhi-antato paṭṭhāya, sace nipanno, yena passena nipanno, tassa pārimantato paṭṭhāya, dāyakassa nisinnassa vā ṭhitassa vā nipannassa vā ṭhapetvā pasāritahatthaṁ yaṁ āsannataraṁ aṅgaṁ, tassa orimantena paricchinditvā aḍḍhateyyahattho “hatthapāso”ti veditabbo. Tasmiṁ ṭhatvā abhihaṭaṁ paṭikkhipantasseva pavāraṇā hoti, na tato paraṁ.

Abhiharatīti hatthapāsabbhantare ṭhito gahaṇatthaṁ upanāmeti. Sace pana anantaranisinnopi bhikkhu hatthe vā ūrūsu vā ādhārake vā ṭhitaṁ pattaṁ anabhiharitvā “bhattaṁ gaṇhāhī”ti vadati, taṁ paṭikkhipato pavāraṇā natthi. Bhattapacchiṁ ānetvā purato bhūmiyaṁ ṭhapetvā “gaṇhāhī”ti vuttepi eseva nayo. Īsakaṁ pana uddharitvā vā apanāmetvā vā “gaṇhathā”ti vutte paṭikkhipato pavāraṇā hoti. Therāsane nisinno thero dūre nisinnassa daharabhikkhussa pattaṁ pesetvā “ito odanaṁ gaṇhāhī”ti vadati, gaṇhitvā pana gato tuṇhī tiṭṭhati, daharo “alaṁ mayhan”ti paṭikkhipati, na pavāreti. Kasmā? Therassa dūrabhāvato

အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတ္တာ အနုညာတံ၊ တသ္မာ ယထာဌိတံယေဝ အနာမသိတွာ ကေနစိ ပိဒဟိတွာ ဌပိတံ ဒုတိယဒိဝသေပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိပစ္စယာ အနာပတ္တိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တံ ဒိဝသံယေဝ ဟိ တဿ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော၊ န တတော ပရန္တိ အယမ္ပိ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

၁၀၈။ ဣဒါနိ အဗ္ဗောဟာရိကနယော ဝုစ္စတိ။ ဘုဉ္ဇန္တာနဉ္ဟိ ဒန္တာ ခီယန္တိ၊ နခါ ခီယန္တိ၊ ပတ္တဿ ဝဏ္ဏော ခီယတိ၊ သဗ္ဗံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သတ္ထကေန ဥစ္ဆုအာဒီသု ဖာလိတေသု မလံ ပညာယတိ၊ ဧတံ နဝသမုဋ္ဌိတံ နာမ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္ထကံ ဓောဝိတွာ ဖာလိတေသု မလံ န ပညာယတိ၊ လောဟဂန္ဓမတ္တံ ဟောတိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ ယမ္ပိ သတ္ထကံ ဂဟေတွာ ပရိဟရန္တိ၊ တေန ဖာလိတေပိ ဧသေဝ နယော။ န ဟိ တံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပရိဟရန္တီတိ။ မူလဘေသဇ္ဇာဒီနိ ပိသန္တာနံ ဝါ ကောဋ္ဋေန္တာနံ ဝါ နိသဒနိသဒပေါတကဥဒုက္ခလမုသလာဒီနိ ခီယန္တိ၊ ပရိဟရဏကဝါသိံ တာပေတွာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ တက္ကေ ဝါ ခီရေ ဝါ ပက္ခိပန္တိ၊ တတ္ထ နီလိကာ ပညာယတိ၊ သတ္ထကေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ အာမကတက္ကာဒီသု ပန သယံ န ပက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ပက္ခိပတိ စေ၊ သာမံပါကတော န မုစ္စတိ။ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ သရီရတော ဝါ စီဝရတော ဝါ ကိလိဋ္ဌဥဒကံ ပတ္တေ ပတတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ရုက္ခမူလာဒီသု ဘုဉ္ဇန္တဿ ပတိတေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန သတ္တာဟံ ဝဿန္တေ ဒေဝေ သုဒ္ဓံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ အဗ္ဘောကာသတော ဝါ ပတတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁၀၉။ သာမဏေရဿ ဩဒနံ ဒေန္တေန တဿ ပတ္တဂတံ အစ္ဆုပန္တေနေဝ ဒါတဗ္ဗော၊ ပတ္တော ဝါဿ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေ ဩဒနံ ဆုပိတွာ ပုန အတ္တနော ပတ္တေ ဩဒနံ ဂဏှန္တဿ ဥဂ္ဂဟိတကော ဟောတိ။ သစေ ပန ဒါတုကာမော ဟုတွာ “အာဟရ သာမဏေရ ပတ္တံ၊ ဩဒနံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣတရော “အလံ မယှ”န္တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန “တဝေတံ မယာ ပရိစ္စတ္တ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “န မယှံ ဧတေနတ္ထော”တိ ဝဒတိ၊ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ပရိစ္စဇတု၊ ယာဝ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ၊ တာဝ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန အာဓာရကေ ဌိတံ နိရပေက္ခော “ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သာပေက္ခော အာဓာရကေ ပတ္တံ ဌပေတွာ “ဧတ္တော ပူဝံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ဂဏှာဟီ”တိ သာမဏေရံ ဝဒတိ၊ သာမဏေရော ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ သစေပိ သတက္ခတ္တုံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ပတ္တဂတံ အဖုသန္တောဝ အတ္တနော

dūtassa ca anabhiharaṇato. Sace pana gahetvā āgato bhikkhu "idaṁ bhattaṁ gaṇhā"ti vadati, taṁ paṭikkhipato pavāraṇā hoti. Parivesanāya eko ekena hatthena odanapacchiṁ, ekena kaṭacchuṁ gahetvā bhikkhuṁ parivisati, tatra ce añño āgantvā "ahaṁ pacchiṁ dhāressāmi, tvaṁ odanaṁ dehī"ti vatvā gahitamattameva karoti, parivesako eva pana taṁ dhāreti, tasmā sā abhihaṭāva hoti, tato dātukāmatāya gaṇhantaṁ paṭikkhipantassa pavāraṇā hoti. Sace pana parivesakena phuṭṭhamattāva hoti, itarova naṁ dhāreti, tato dātukāmatāya gaṇhantaṁ paṭikkhipantassa pavāraṇā na hoti, kaṭacchunā uddhaṭabhatte pana hoti. Kaṭacchunā abhihāroyeva hi tassa abhihāro. "Dvinnaṁ samabhārepi paṭikkhipanto pavāretiyevā"ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Anantarassa bhikkhuno bhatte dīyamāne itaro pattaṁ hatthena pidahati, pavāraṇā natthi. Kasmā? Aññassa abhihaṭe paṭikkhittattā.

Paṭikkhepo paññāyatīti ettha vācāya abhihaṭaṁ paṭikkhipato pavāraṇā natthi, kāyena abhihaṭaṁ pana yena kenaci ākārena kāyena vā vācāya vā paṭikkhipantassa pavāraṇā hotīti veditabbo. Tatra kāyena paṭikkhepo nāma aṅguliṁ vā hatthaṁ vā makkhikābījaniṁ vā cīvarakaṇṇaṁ vā cāleti, bhamukāya vā ākāraṁ karoti, kuddho vā oloketi. Vācāya paṭikkhepo nāma "alan"ti vā "na gaṇhāmī"ti vā "mā ākirā"ti vā "apagacchā"ti vā vadati. Evaṁ yena kenaci ākārena kāyena vā vācāya vā paṭikkhitte pavāraṇā hoti.

119. Eko abhihaṭe bhatte pavāraṇāya bhīto hatthe apanetvā punappunaṁ patte odanaṁ ākirantaṁ "ākira ākira, koṭṭetvā koṭṭetvā pūrehī"ti vadati, ettha kathanti? Mahāsumatthero tāva "anākiraṇatthāya vuttattā pavāraṇā hotī"ti āha. Mahāpadumatthero pana "ākira pūrehīti vadantassa nāma kassaci pavāraṇā atthī"ti vatvā "na pavāretī"ti āha.

Aparo bhattaṁ abhiharantaṁ bhikkhuṁ sallakkhetvā "kiṁ āvuso itopi kiñci gaṇhissasi, dammi te kiñcī"ti āha, tatrāpi "evaṁ nāgamissatīti vuttattā pavāraṇā hotī"ti Mahāsumatthero āha.

ပတ္တေ ပက္ခိပတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယဒိ ပန အဓောတွာ ပတ္တဂတံ ဖုသိတွာ တတော ဂဏှာတိ၊ သာမဏေရသန္တကေန သံသဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကေစိ ပန "သစေပိ ဂယှမာနံ ဆိဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ပတတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ ဝဒန္တိ။ တံ "ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဂဏှ၊ ဧကံ ပူဝံ ဂဏှ၊ ဣမဿ ဂုဠပိဏ္ဍဿ ဧတ္တကံ ပဒေသံ ဂဏှာ"တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝုတ္တေ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣဓ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယံ သာမဏေရဿ ပတ္တေ ပတတိ၊ တဒေဝ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ၊ ဟတ္ထဂတံ ပန ယာဝ သာမဏေရော ဝါ "အလ"န္တိ န ဩရမတိ၊ ဘိက္ခု ဝါ န ဝါရေတိ၊ တာဝ ဘိက္ခုဿေဝ သန္တကံ၊ တသ္မာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ဝိဇဟတိ။ သစေ အဓောတွာ ဝါ ဘိက္ခူနံ ဝါ ယာဂုပစနကဘာဇနေ ကေသဉ္စိ အတ္ထာယ ဘတ္တံ ပက္ခိပတိ၊ "သာမဏေရ ဘာဇနဿ ဥပရိ ဟတ္ထံ ကရောဟိ"တိ ဝတွာ တဿ ဟတ္ထေ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တဿ ဟတ္ထတော ဘာဇနေ ပတိတဉ္စိ ဒုတိယဒိဝသေ ဘာဇနဿ အကပ္ပိယ-ဘာဝံ န ကရောတိ ပရိစ္စတ္တတ္တာ။ သစေ ဧဝံ အကတွာ ပက္ခိပတိ၊ ပတ္တမိဝ ဘာဇနံ နိရာမိသံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

၁၁၀။ ဒါယကာ ယာဂုကုဋံ ဌပေတွာ ဂတာ၊ တံ ဒဟရသာမဏေရော ပဋိဂ္ဂဏှာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဘိက္ခု ပတ္တံ ဥပနာမေတိ၊ သာမဏေရော ကုဋဿ ဂီဝံ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိယံ ဌပေတွာ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ပတ္တဂတာ ယာဂု ပဋိဂ္ဂဟိတာဝ ဟောတိ။ အထ ဝါ ဘိက္ခု ဘူမိယံ ဟတ္ထံ ဌပေတိ၊ သာမဏေရော ပဝဋ္ဋေတွာ ဟတ္ထံ အာရောပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပူဝပစ္ဆိဘတ္တပစ္ဆိဥစ္ဆုဘာရာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ ဘာရံ ဒွေ တယော သာမဏေရာ ဒေန္တိ၊ ဧကေန ဝါ ဗလဝတာ ဥက္ခိတ္တံ ဒွေ တယော ဘိက္ခူ ဂဏှန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မဉ္စဿ ဝါ ပီဌဿ ဝါ ပါဒေ တေလဃဋံ ဝါ ဖာဏိတဃဋံ ဝါ လဂ္ဂေန္တိ၊ ဘိက္ခုဿ မဉ္စေပိ ပီဌေပိ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နာမ န ဟောတိ။

နာဂဒန္တကေ ဝါ အင်္ကုသကေ ဝါ ဒွေ တေလဃဋာ လဂ္ဂိတာ ဟောန္တိ ဥပရိ ပဋိဂ္ဂဟိတကော, ဟေဋ္ဌာ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကော။ ဥပရိမံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပဋိဂ္ဂဟိတကော, ဥပရိ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကော၊ ဥပရိမံ ဂဟေတွာ ဣတရံ ဂဏှတော ဥပရိမော ဥဂ္ဂဟိတကော ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ တေလထာလကံ ဟောတိ၊ တဉ္စေ သမ္မဇ္ဇန္တော သမ္မုဉ္ဇနိယာ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ န ဟောတိ၊ "ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဂဏှိဿာမီ"တိ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဂဟေတွာ ဉတွာ ပုန ဌပေတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ န ဟောတိ၊ ဗဟိ နီဟရိတွာ သဉ္ဇာနာတိ၊ ဗဟိ အဋ္ဌပေတွာ ဟရိတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ ဒေါသော။

Mahāpadumatthero pana “gaṇhissatīti vadantassa nāma kassaci pavāraṇā atthī”ti vatvā “na pavāretī”ti āha.

Eko samaṁsakaṁ rasaṁ abhiharitvā “rasaṁ gaṇhathā”ti vadati, taṁ sutvā paṭikkhipato pavāraṇā natthi. “Macchamaṁsarasan”ti vutte paṭikkhipato pavāraṇā hoti, “idaṁ gaṇhathā”ti vuttepi hotiyeva. Maṁsaṁ visuṁ katvā “maṁsarasaṁ gaṇhathā”ti vadati, “tattha ce sāsapamattampi maṁsakhaṇḍaṁ atthi, taṁ paṭikkhipato pavāraṇā hoti. Sace pana parissāvito hoti, vaṭṭatī”ti Abhayatthero āha.

Maṁsarasena āpucchantaṁ mahāthero “muhuttaṁ āgamehī”ti vatvā “thālakaṁ āvuso āharā”ti āha, ettha kathanti? Mahāsumatthero tāva “abhihārakassa gamanaṁ upacchinnaṁ, tasmā pavāretī”ti āha. Mahāpadumatthero pana “ayaṁ kuhiṁ gacchati, kīdisaṁ etassa gamanaṁ, gaṇhantassapi nāma kassaci pavāraṇā atthī”ti vatvā “na pavāretī”ti āha.

Kaḷīrapanasādīhi missetvā maṁsaṁ pacanti, taṁ gahetvā “kaḷīrasūpaṁ gaṇhatha, panasabyañjanaṁ gaṇhathā”ti vadanti, evampi na pavāreti. Kasmā? Apavāraṇārahassa nāmena vuttattā. Sace pana “macchasūpaṁ maṁsasūpan”ti vā “idaṁ gaṇhathā”ti vā vadanti, pavāreti, maṁsakarambako nāma hoti. Taṁ dātukāmopi “karambakaṁ gaṇhathā”ti vadati, vaṭṭati, na pavāreti, “maṁsakarambakan”ti vā “idan”ti vā vutte pana pavāreti. Esa nayo sabbesu macchamaṁsamissakesu.

120. “Yo pana nimantane bhuñjamāno maṁsaṁ abhihaṭaṁ ‘uddissakatan’ti maññamāno paṭikkhipati, pavāritova hotī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Missakakathā pana **Kurundiyaṁ** suṭṭhu vuttā. Evañhi tattha vuttaṁ—piṇḍacāriko bhikkhu bhattamissakaṁ yāguṁ āharitvā “yāguṁ gaṇathā”ti vadati, na pavāreti, “bhattaṁ gaṇhathā”ti vutte pavāreti. Kasmā? Yenāpucchito, tassa atthitāya. Ayamettha adhippāyo—“yāgumissakaṁ gaṇhathā”ti vadati, tatra ce yāgu bahutarā vā hoti samasamā vā, na pavāreti. Yāgu mandā, bhattaṁ bahutaraṁ, pavāreti. Idañca sabba-aṭṭhakathāsu vuttattā na sakkā paṭikkhipituṁ, kāraṇaṁ panettha duddasaṁ. “Bhattamissakaṁ gaṇhathā”ti vadati, bhattaṁ bahutaraṁ vā samaṁ vā appataraṁ vā hoti,

သစေ ပန ပုဗ္ဗေ ဝိဝရိတွာ ဌပိတံ၊ န ပိဒဟိတဗ္ဗံ။ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဌိတံ၊ တထေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ပိဟိတံ ဌပေတိ၊ ပုန န ဆုပိတဗ္ဗံ။

၁၁၁။ ပဋိဂ္ဂဟိတကေ တေလာဒိမှိ ကဏ္ဏိကာ ဥဋ္ဌေတိ, သိင်္ဂိဝေရာဒိမှိ ဃနစုဏ္ဏံ၊ တံသမုဋ္ဌာနမေဝ နာမ တံ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ တာလံ ဝါ နာဠိကေရံ ဝါ အာရုဠှော ယောတ္တေန ဖလပိဏ္ဍိံ ဩတာရေတွာ ဥပရိ ဌိတောဝ “ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ အညော ဘူမိယံ ဌိတော ယောတ္တပါသကေ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သဖလံ မဟာသာခံ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဖလာနိ ပဋိဂ္ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တောဝတိယံ ဌတွာ ဝတိံ ဆိန္ဒိတွာ ဥစ္ဆုံ ဝါ တိမ္ဗရူသကံ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဟတ္ထပါသေ သတိ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကေသု အပဟရိတွာ နိဂ္ဂတံ ဂဏှန္တဿ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဟရိတွာ နိဂ္ဂတေ အဋ္ဌကထာသု ဒေါသော န ဒဿိတော။ မယံ ပန “ယံ ဌာနံ ပဟဋံ၊ တတော သယံပတိတမိဝ ဟောတီ”တိ တက္ကယာမ၊ တမ္ပိ ဌတွာ ဂဏှန္တေ ယုဇ္ဇတိ သုက္ခဃာတတော ပဝဋ္ဋေတွာ ဗဟိပတိတဘဏ္ဍံ ဝိယ။ ဝတိံ ဝါ ပါကာရံ ဝါ လင်္ဃာပေတွာ ဒေန္တိ၊ သစေ ပန အပုထုလော ပါကာရော၊ အန္တောပါကာရေ ဗဟိပါကာရေ စ ဌိတဿ ဟတ္ထပါသော ပဟောတိ၊ ဟတ္ထသတမ္ပိ ဥဒ္ဓံ ဂန္တွာ သမ္ပတ္တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခု ဂိလာနံ သာမဏေရံ ခန္ဓေန ဝဟတိ၊ သော ဖလာဖလံ ဒိသွာ ဂဟေတွာ ခန္ဓေ နိသိန္နောဝ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အပရော ဘိက္ခုံ ဝဟန္တော ခန္ဓေ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဘိက္ခု ဖလိနိံ သာခံ ဆာယတ္ထာယ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဖလာနိ ခါဒိတုံ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထံ[၁] ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခါဒိတုကာမော စေ ဟောတိ၊ မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ခါဒန္တဿ နတ္ထိ ဒေါသော။ ဘိက္ခု ပဋိဂ္ဂဟဏာရဟံ ဘဏ္ဍံ မနုဿာနံ ယာနေ ဌပေတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ၊ ယာနံ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂတိ၊ ဒဟရော စက္ကံ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နာမ န ဟောတိ။ နာဝါယ ဌပေတွာ နာဝံ အရိတ္တေန ဝါ ပါဇေတိ၊ ဟတ္ထေန ဝါ ကဍ္ဎတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဠုမ္ပေပိ ဧသေဝ နယော။ စာဋိယံ ဝါ ကုဏ္ဍကေ ဝါ ဌပေတွာပိ တံ အနုပသမ္ပန္နေန ဂါဟာပေတွာ အနုပသမ္ပန္နံ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ တရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ အနုပသမ္ပန္နံ ဂါဟာပေတွာ တံ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ တရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-မက္ခိကဝါရဏတ္ထံ (သီ)

pavāretiyeva. Bhattaṁ vā yāguṁ vā anāmasitvā “missakaṁ gaṇhathā”ti vadati, tatra ce bhattaṁ bahutaraṁ vā samakaṁ vā hoti, pavāreti, appataraṁ na pavāreti, idañca karambakena na samānetabbaṁ. Karambako hi maṁsamissakopi hoti amaṁsamissakopi, tasmā karambakanti vutte pavāraṇā natthi, idaṁ pana bhattamissakameva. Ettha vuttanayeneva pavāraṇā hoti. Bahurase bhatte rasaṁ, bahukhīre khīraṁ, bahusappimhi ca pāyāse sappiṁ gaṇhathāti visuṁ katvā deti, taṁ paṭikkhipato pavāraṇā natthi.

Yo pana gacchanto pavāreti, so gacchantova bhuñjituṁ labhati. Kaddamaṁ vā udakaṁ vā patvā ṭhitena atirittaṁ kāretabbaṁ. Sace antarā nadī pūrā hoti, nadītīre gumbaṁ anupariyāyantena bhuñjitabbaṁ. Atha nāvā vā setu vā atthi, taṁ abhiruhitvāpi caṅkamanteneva bhuñjitabbaṁ, gamanaṁ na upacchinditabbaṁ. Yāne vā hatthi-assapiṭṭhe vā candamaṇḍale vā sūriyamaṇḍale vā nisīditvā pavāritena yāva majjhanhikaṁ, tāva tesu gacchantesupi nisinneneva bhuñjitabbaṁ. Yo ṭhito pavāreti, ṭhiteneva, yo nisinno pavāreti, nisinneneva paribhuñjitabbaṁ, taṁ taṁ iriyāpathaṁ vikopentena atirittaṁ kāretabbaṁ. Yo ukkuṭiko nisīditvā pavāreti, tena ukkuṭikeneva bhuñjitabbaṁ. Tassa pana heṭṭhā palālapīṭhaṁ vā kiñci vā nisīdanakaṁ dātabbaṁ. Pīṭhake nisīditvā pavāritena āsanaṁ acāletvāva catasso disā parivattantena bhuñjituṁ labbhati. Mañce nisīditvā pavāritena ito vā etto vā sañcarituṁ na labbhati. Sace pana naṁ saha mañcena ukkhipitvā aññatra nenti, vaṭṭati. Nipajjitvā pavāritena nipanneneva paribhuñjitabbaṁ. Parivattantena yena passena nipanno, tassa ṭhānaṁ nātikkametabbaṁ.

121. Pavāritena pana kiṁ kātabbanti? Yena iriyāpathena pavārito hoti, taṁ vikopetvā aññena iriyāpathena ce bhuñjati, atirittaṁ kārāpetvā bhuñjitabbaṁ. Anatirittaṁ pana yaṁ kiñci yāvakālikasaṅgahitaṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādati vā bhuñjati vā, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Tattha **anatirittaṁ** nāma nātirittaṁ, na adhikanti attho. Taṁ pana yasmā kappiyakatādīhi sattahi vinayakammākārehi akataṁ vā gilānassa anadhikaṁ vā hoti, tasmā padabhājane vuttaṁ—

ဥပါသကာ ဂမိကဘိက္ခူနံ ပါထေယျတဏ္ဍုလေ ဒေန္တိ၊ သာမဏေရာ ဘိက္ခူနံ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ အတ္တနော တဏ္ဍုလေ ဂဟေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဘိက္ခူ တေသံ တဏ္ဍုလေ ဂဏှန္တိ၊ သာမဏေရာ အတ္တနာ ဂဟိတတဏ္ဍုလေသု ခီဏေသု ဉာတရေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ ယာဂုံ ပစိတွာ သဗ္ဗေသံ ပတ္တာနိ ပဋိပါဋိယာ ဌပေတွာ ယာဂုံ အာကိရန္တိ၊ ပဏ္ဍိတော သာမဏေရော အတ္တနော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ထေရဿ ဒေတိ၊ ထေရဿ ပတ္တံ ဒုတိယဿ ထေရဿာတိ ဧဝံ သဗ္ဗာနိပိ ပရိဝတ္တေတိ၊ သဗ္ဗေဟိ သာမဏေရဿ သန္တကံ ဘုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ သာမဏေရော အပဏ္ဍိတော ဟောတိ၊ အတ္တနော ပတ္တေ ယာဂုံ သယမေဝ ပါတုံ အာရဘတိ၊ “အာဝုသော တုယှံ ယာဂုံ မယှံ ဒေဟီ”တိ ထေရေဟိ ပဋိပါဋိယာ ယာစိတွာပိ ပိဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗေဟိ သာမဏေရဿ သန္တကမေဝ ဘုတ္တံ ဟောတိ၊ နေဝ ဥဂ္ဂဟိတပစ္စယာ, န သန္နိဓိပစ္စယာ ဝဇ္ဇံ ဖုသန္တိ။ ဧတ္ထ ပန မာတာပိတူနံ တေလာဒီနိ, ဆာယာဒီနံ အတ္ထာယ သာခါဒီနိ စ ဟရန္တာနံ ဥဘယေသဉ္စ ဝိသေသော န ဒိဿတိ၊ တသ္မာ ကာရဏံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။

၁၁၂။ သာမဏေရော ဘတ္တံ ပစိတုကာမော တဏ္ဍုလေ ဓောဝိတွာ နိစ္စာလေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဘိက္ခုနာ တဏ္ဍုလေ စ ဘာဇနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဏ္ဍုလေ ဓောဝိတွာ နိစ္စာလေတွာ ဘာဇနံ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတဗ္ဗံ၊ အဂ္ဂိ န ကာတဗ္ဗော၊ ပက္ကကာလေ ဝိဝရိတွာ ပက္ကဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ သစေ ဒုပ္ပက္ကံ ဟောတိ၊ ပါကတ္ထာယ ပိဒဟိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ရဇဿ ဝါ ဆာရိကာယ ဝါ အပတနတ္ထာယ ဝဋ္ဋတိ၊ ပက္ကကာလေ ဩရောပိတုံ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ သာမဏေရော ပဋိဗလော ပစိတုံ၊ ခဏော ပနဿ နတ္ထိ ကတ္ထစိ ဂန္တုကာမော၊ ဘိက္ခုနာ သတဏ္ဍုလောဒကံ ဘာဇနံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတွာ “အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ဂစ္ဆာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ တတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခု ယာဂုအတ္ထာယ သုဒ္ဓဘာဇနံ အာရောပေတွာ ဥဒကံ တာပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္တေ ဥဒကေ[၁] သာမဏေရော တဏ္ဍုလေ ပက္ခိပတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနာ အဂ္ဂိ န ကာတဗ္ဗော၊ ပက္ကယာဂုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရော ယာဂုံ ပစတိ၊ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကော ဘိက္ခု ကီဠန္တော ဘာဇနံ အာမသတိ၊ ပိဓာနံ အာမသတိ၊ ဥဂ္ဂတံ ဖေဏံ ဆိန္ဒိတွာ ပဟရတိ၊ တဿေဝ ပါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရူပစိဏ္ဏံ နာမ ဟောတိ။ သစေ ပန ဒဗ္ဗိံ ဝါ ဥဠုင်္ကံ ဝါ ဂဟေတွာ

၁-ပက္ကုဒကေ (သီ)

“Anatirittaṁ nāma akappiyakataṁ hoti, appaṭiggahitakataṁ hoti,anuccāritakataṁ hoti, ahatthapāse kataṁ hoti, abhuttāvinā kataṁ hoti, bhuttāvinā ca pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṁ hoti, ‘alametaṁ sabban’ti avuttaṁ hoti, na gilānātirittaṁ hoti, etaṁ anatirittaṁ nāmā”ti[1].

Tattha **akappiyakatan**ti yaṁ tattha phalaṁ vā kandamūlādiṁ vā pañcahi samaṇakappehi kappiyaṁ akataṁ, yañca akappiyamaṁsaṁ vā akappiyabhojanaṁ vā, etaṁ akappiyaṁ nāma. Taṁ akappiyaṁ “alametaṁ sabban”ti evaṁ atirittaṁ katampi “akappiyakatan”ti veditabbaṁ. **Appaṭiggahitakatan**ti bhikkhunā appaṭiggahitaṁyeva purimanayena atirittaṁ kataṁ. **Anuccāritakatan**ti kappiyaṁ kāretuṁ āgatena bhikkhunā īsakampi anukkhittaṁ vā anapanāmitaṁ vā kataṁ. **Ahatthapāse katan**ti kappiyaṁ kāretuṁ āgatassa hatthapāsato bahi ṭhitena kataṁ. **Abhuttāvinā katan**ti yo “alametaṁ sabban”ti atirittaṁ karoti, tena pavāraṇappahonakabhojanaṁ abhuttena kataṁ. **Bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena katan**ti idaṁ uttānameva. **“Alametaṁ sabban”ti avuttan**ti vacībhedaṁ katvā evaṁ avuttaṁ hoti. Iti imehi sattahi vinayakammākārehi yaṁ atirittaṁ kappiyaṁ akataṁ, yañca na gilānātirittaṁ, tadubhayampi “anatirittan”ti veditabbaṁ.

122. Atirittaṁ pana tasseva paṭipakkhanayena veditabbaṁ. Teneva vuttaṁ padabhājane—

“Atirittaṁ nāma kappiyakataṁ hoti, paṭiggahitakataṁ hoti, uccāritakataṁ hoti, hatthapāse kataṁ hoti, bhuttāvinā kataṁ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā avuṭṭhitena kataṁ hoti, ‘alametaṁ sabban’ti vuttaṁ hoti, gilānātirittaṁ hoti, etaṁ atirittaṁ nāmā”ti[1].

Apicettha **bhuttāvinā kataṁ hotī**ti anantaranisinnassa sabhāgassa bhikkhuno pattato ekampi sitthaṁ vā maṁsahīraṁ khāditvā katampi “bhuttāvināva kataṁ hotī”ti veditabbaṁ. **Āsanā avuṭṭhitenā**ti ettha pana

1. Vi 2. 111 piṭṭhe.

အနုက္ခိပန္တော အာလောဋ္ဌေတိ, သဗ္ဗေသံ န ဝဋ္ဋတိ, သာမံပါကဉ္စေဝ ဟောတိ ဒုရုပစိဏ္ဏဉ္စ။ သစေ ဥက္ခိပတိ, ဥဂ္ဂဟိတကမ္ပိ ဟောတိ။

၁၁၃။ ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဓာရကေ ပတ္တော ဌပိတော ဟောတိ။ တတြ စေ အညော လောလဘိက္ခု ကီဠန္တော ပတ္တံ အာမသတိ, ပတ္တပိဓာနံ အာမသတိ, တဿေဝ တတော လဒ္ဓဘတ္တံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ န ပတ္တံ ဥက္ခိပိတွာ ဌပေတိ, သဗ္ဗေသံ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထဇာတကဖလိနိသာခါယ ဝါ ဝလ္လိယာ ဝါ ဂဟေတွာ စာလေတိ, တဿေဝ တတော လဒ္ဓဖလံ န ဝဋ္ဋတိ, ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ “ဖလရုက္ခံ ပန အပဿယိတုံ ဝါ တတ္ထ ကဏ္ဋကံ ဝါ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဒုရုပစိဏ္ဏံ န ဟောတီ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ အရညေ ပတိတံ ပန အမ္ဗဖလာဒိံ ဒိသွာ “သာမဏေရဿ ဒဿာမီ”တိ အာဟရိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သီဟဝိဃာသာဒိံ ဒိသွာပိ “သာမဏေရဿ ဒဿာမီ”တိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ အာဟရိတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သက္ကောတိ ဝိတက္ကံ သောဓေတုံ, တတော လဒ္ဓံ ခါဒိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, နေဝ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ, န ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စယာ ဝဇ္ဇံ ဖုသတိ။ မာတာပိတူနံ အတ္ထာယ တေလာဒီနိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတော အန္တရာမဂ္ဂေ ဗျာဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတော ယံ ဣစ္ဆတိ, တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မူလေပိ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ, ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ မာတာပိတူနံ တဏ္ဍုလေ အာဟရိတွာ ဒေတိ, တေ တတောယေဝ ယာဂုအာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ တဿ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ, သန္နိဓိပစ္စယာ ဥဂ္ဂဟိတပစ္စယာ ဝါ ဒေါသော နတ္ထိ။

၁၁၄။ ဘိက္ခု ပိဒဟိတွာ ဥဒကံ တာပေတိ, ယာဝ ပရိက္ခယာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနေတ္ထ ဆာရိကာ ပတတိ, ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒီဃသဏ္ဍာသေန ထာလကံ ဂဟေတွာ တေလံ ပစန္တဿ ဆာရိကာ ပတတိ, ဟတ္ထေန အမုဉ္စန္တေနေဝ ပစိတွာ ဩတာရေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ အင်္ဂါရာပိ ဒါရူနိပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတာနိ, မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခု ဥစ္ဆုံ ခါဒတိ, သာမဏေရော “မယှမ္ပိ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ, “ဣတော ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှာ”တိ ဝုတ္တော ဂဏှာတိ, အဝသေသေ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဂုဠပိဏ္ဍံ ခါဒန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ ဝုတ္တောကာသတော ဆိန္ဒိတွာ ဂဟိတာဝသေသဉှိ အဇဟိတပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဟောတိ။ ဘိက္ခု ဂုဠံ ဘာဇေန္တော ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကောဋ္ဌာသေ ကရောတိ, ဘိက္ခူပိ သာမဏေရာပိ အာဂန္တွာ ဧကဂ္ဂဟဏေနေဝ ဧကမေကံ ကောဋ္ဌာသံ ဂဏှန္တိ, ဂဟိတာဝသေသံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ **သစေ**

asammohatthaṁ ayaṁ vinicchayo—dve bhikkhū pātoyeva bhuñjamānā pavāritā honti, ekena tattheva nisīditabbaṁ, itarena niccabhattaṁ vā salākabhattaṁ vā anetvā upaḍḍhuṁ tassa bhikkhuno patte ākiritvā hatthaṁ dhovitvā sesaṁ tena bhikkhunā kappiyaṁ kārāpetvā bhuñjitabbaṁ. Kasmā? Yañhi tassa hatthe laggaṁ, taṁ akappiyaṁ hoti. Sace pana paṭhamaṁ nisinno bhikkhu sayameva tassa pattato hatthena gaṇhāti, hatthadhovanakiccaṁ natthi. Sace pana evaṁ ‘kappiyaṁ kāretvā bhuñjantassa puna kiñci byañjanaṁ vā khādanīyaṁ vā patte ākiranti yena paṭhamaṁ kappiyaṁ kataṁ hoti, so puna kātuṁ na labhati. Yena akataṁ, tena kātabbaṁ, yañca akataṁ, taṁ kātabbaṁ. **Yena akatan**ti aññena bhikkhunā yena paṭhamaṁ na kataṁ, tena kātabbaṁ. **Yañca akatan**ti yena paṭhamaṁ kappiyaṁ kataṁ, tenapi yaṁ akataṁ, taṁ kātabbaṁ. Paṭhamabhājane pana kātuṁ na labbhati. Tattha hi kariyamāne paṭhamaṁ katena saddhiṁ kataṁ hoti, tasmā aññasmiṁ bhājane kātuṁ vaṭṭatīti adhippāyo. Evaṁ kataṁ pana tena bhikkhunā paṭhamaṁ katena saddhiṁ bhuñjituṁ vaṭṭati.

Kappiyaṁ karontena ca na kevalaṁ patteyeva, kuṇḍepi pacchiyampi yattha katthaci purato ṭhapetvā onāmitabhājane kātabbaṁ. Taṁ sace bhikkhusataṁ pavāritaṁ hoti, sabbesaṁ bhuñjituṁ vaṭṭati, appavāritānampi vaṭṭati. Yena pana kappiyaṁ kataṁ, tassa na vaṭṭati. Sacepi pavāretvā piṇḍāya paviṭṭhaṁ bhikkhuṁ pattaṁ gahetvā avassaṁ bhuñjanake maṅgalanimantane nisīdāpenti, atirittaṁ kārāpetvāva bhuñjitabbaṁ. Sace tattha añño bhikkhu natthi, āsanasālaṁ vā vihāraṁ vā pattaṁ pesetvā kāretabbaṁ, kappiyaṁ karontena pana anupasampannassa hatthe ṭhitaṁ na kātabbaṁ[1]. Sace āsanasālāyaṁ abyatto bhikkhu hoti, sayaṁ gantvā kappiyaṁ kārāpetvā ānetvā bhuñjitabbaṁ.

Gilānātirittanti ettha na kevalaṁ yaṁ gilānassa bhuttāvasesaṁ hoti, taṁ gilānātirittaṁ, atha kho yaṁ kiñci gilānaṁ uddissa “ajja vā yadā vā icchati, tadā khādissatī”ti āhaṭaṁ, taṁ sabbaṁ gilānātirittanti veditabbaṁ. Yāmakālikaṁ pana sattāhakālikaṁ yāvajīvikaṁ vā

1. Na kāretabbaṁ (Sī)

လောလသာမဏေရော ဂဏှိတွာ ဂဏှိတွာ ပုန ဌပေတိ၊ တဿ ဂဟိတာဝသေသံ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကမေဝ ဟောတိ။

ဘိက္ခု ဓူမဝဋ္ဋိံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဓူမံ ပိဝတိ၊ မုခဉ္စ ကဏ္ဌော စ မနောသိလာယ လိတ္တော ဝိယ ဟောတိ၊ ယာဝကာလိကံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယာဝကာလိကေန ယာဝဇီဝိကသံသဂ္ဂေ ဒေါသော နတ္ထိ။ ပတ္တံ ဝါ ရဇနံ ဝါ ပစန္တဿ ကဏ္ဏနာသစ္ဆိဒ္ဒေဟိ ဓူမော ပဝိသတိ၊ ဗျာဓိပစ္စယာ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဥပသိင်္ဃတိ၊ အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တုဂ္ဂါရော တာလုံ အာဟစ္စ အန္တောယေဝ ပဝိသတိ၊ အဝိသယတ္တာ ဝဋ္ဋတိ၊ မုခံ ပဝိဋ္ဌံ ပန အဇ္ဈောဟရတော ဝိကာလေ အာပတ္တိ။ ဒန္တန္တရေ လဂ္ဂဿ အာမိသဿ ရသော ပဝိသတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ သစေ သုခုမံ အာမိသံ ဟောတိ၊ ရသော န ပညာယတိ၊ အဗ္ဗောဟာရိကပက္ခံ ဘဇတိ။ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ နိရုဒကဋ္ဌာနေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ကက္ခာရေတွာ ဒွေ တယော ခေဠပိဏ္ဍေ ပါတေတွာ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတဗ္ဗံ။ **ပဋိဂ္ဂဟေတွာ** ဌပိတသိင်္ဂိဝေရာဒီနံ အင်္ကုရာ နိက္ခမန္တိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ **နတ္ထိ။** လောဏေ အသတိ သမုဒ္ဒောဒကေန လောဏကိစ္စံ ကာတုံ **ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိ**ဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတလောဏောဒကံ လောဏံ ဟောတိ၊ လောဏံ ဝါ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရသော ဝါ ဖာဏိတံ ဟောတိ၊ ဖာဏိတံ ဝါ ရသော **ဟောတိ**၊ မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ဟိမကရကာ ဥဒကဂတိကာ ဧဝ။ ပါရိဟာရိကေန ကတကဋ္ဌိနာ ဥဒကံ ပသာဒေန္တိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ဝဋ္ဋတိ။ အာမိသဂတိကေဟိ ကပိတ္ထဖလာဒီဟိ ပသာဒိတံ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပေါက္ခရဏီအာဒီသု ဥဒကံ ဗဟလံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မုခေ ဟတ္ထေ စ လဂ္ဂတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ခေတ္တေသု ကသိတဋ္ဌာနေ ဗဟလံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ သန္ဒိတွာ ကန္ဒရာဒီနိ ပဝိသိတွာ နဒိံ ပူရေ**တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။** ကကုဓသောဗ္ဘာဒယော ဟောန္တိ ရုက္ခတော ပတိတေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဉ္ဆန္နောဒကာ။ သစေ ပုပ္ဖရသော န ပညာယတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ပရိတ္တံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရသော ပညာယတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗတကန္ဒရာဒီသု ကာဠဝဏ္ဏပဏ္ဏသဉ္ဆန္နဥဒကေပိ ဧသေဝ နယော။

ပါနီယဃဋေ သရေဏုကာနိ ဝါ သဝဏ္ဋခီရာနိ ဝါ ပုပ္ဖာနိ ပက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပုပ္ဖာနိ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပက္ခိပိတဗ္ဗာနိ။ ပါဋလိမလ္လိကာ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဝါသမတ္တံ တိဋ္ဌတိ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊

yaṁ kiñci anatirittaṁ āhāratthāya paribhuñjantassa ajjhohāre ajjhohāre dukkaṭaṁ. Sace pana yāmakālikādīni āmisasaṁsaṭṭhāni honti, āhāratthāyapi anāhāratthāyapi paṭiggahetvā ajjhoharantassa pācittiyameva, asaṁsaṭṭhāni pana sati paccaye bhuñjantassa anāpatti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Pavāraṇāvinicchayakathā samattā.

---

22. Pabbajjāvinicchayakathā

123. **Pabbajjā**ti ettha pana pabbajjāpekkhaṁ kulaputtaṁ pabbājentena ye Pāḷiyaṁ "na bhikkhave pañcahi ābādhehi phuṭṭho pabbājetabbo"ti[1] ādinā paṭikkhittā puggalā, te vajjetvā pabbajjādosavirahito puggalo pabbājetabbo. Tatrāyaṁ vinicchayo[2]—kuṭṭhaṁ gaṇḍo kilāso soso apamāroti imehi pañcahi ābādhehi phuṭṭho na pabbājetabbo, pabbājento pana dukkaṭaṁ āpajjati "yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vuttattā. Tattha **kuṭṭhan**ti rattakuṭṭhaṁ vā hotu kāḷakuṭṭhaṁ vā, yaṁ kiñci kiṭibhadaddukacchu-ādippabhedampi sabbaṁ kuṭṭhamevāti vuttaṁ. Tañce nakhapiṭṭhippamāṇampi vaḍḍhanakapakkhe ṭhitaṁ hoti, na pabbājetabbo. Sace pana nivāsanapāvuraṇehi pakatipaṭicchannaṭṭhāne nakhapiṭṭhippamāṇaṁ avaḍḍhanakapakkhe ṭhitaṁ hoti, vaṭṭati. "Mukhe pana hatthapādapiṭṭhīsu vā sacepi avaḍḍhanakapakkhe ṭhitaṁ, nakhapiṭṭhito ca khuddakatarampi na vaṭṭatiyevā"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Tikicchāpetvā pabbājentenapi pakativaṇṇe jāteyeva pabbājetabbo, godhāpiṭṭhisadisacuṇṇa-okiraṇasarīrampi pabbājetuṁ na vaṭṭati.

Gaṇḍoti medagaṇḍo vā hotu añño vā, yo koci kolaṭṭhimattakopi ce vaḍḍhanakapakkhe ṭhito gaṇḍo hoti, na pabbājetabbo. Paṭicchannaṭṭhāne pana kolaṭṭhimatte avaḍḍhanakapakkhe ṭhite vaṭṭati, mukhādike appaṭicchannaṭṭhāne avaḍḍhanakapakkhe ṭhitepi na vaṭṭati. Tikicchāpetvā pabbājentenapi sarīraṁ sacchaviṁ kārāpetvā pabbājetabbo. Uṇṇigaṇḍā

1. Vi 3. 103 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 227 piṭṭhādīsu.

ဒုတိယဒိဝသေပိ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနာ ဌပိတပုပ္ဖဝါသိတကပါနီယတော သာမဏေရော ပါနီယံ ဂဟေတွာ ပီတာဝသေသကံ တတ္ထေဝ အာကိရတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပဒုမသရာဒီသု ဥဒကံ သန္ဓာရိတွာ ဌိတံ ပုပ္ဖရေဏုံ ဃဋ္ဋေန ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဥဒကံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ သစေ တဿ ရသံ ပိဝိတုကာမော၊ မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အဇာနန္တဿ ရသေ ပဝိဋ္ဌေပိ အာပတ္တိယေဝ။ အစိတ္တကဉှိ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ။

၁၁၅။ မဟာဘူတေသု ကိံ ဝဋ္ဋတိ, ကိံ န ဝဋ္ဋတီတိ? ခီရံ တာဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယမံသခီရံ ဝါ ဟောတု အကပ္ပိယမံသခီရံ ဝါ၊ ပိဝန္တဿ အနာပတ္တိ။ အဿု ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ မုတ္တံ ကရီသံ သေမှံ ဒန္တမလံ အက္ခိဂူထကော ကဏ္ဏဂူထကော သရီရေ ဥဋ္ဌိတလောဏန္တိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဌာနတော စဝိတွာ ပတ္တေ ဝါ ဟတ္ထေ ဝါ ပတတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အင်္ဂလဂ္ဂံ ပဋိဂ္ဂဟိတကမေဝ။ ဥဏှပါယာသံ ဘုဉ္ဇန္တဿ သေဒေါ အင်္ဂုလိအနုသာရေန ဧကာဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပါယာသေ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ပိဏ္ဍာယ ဝါ စရန္တဿ ဟတ္ထတော ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိတော ဝါ ပတ္တတလံ ဩရောဟတိ၊ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ စာတုမဟာဘူတေ ဣဒံ နာမ န ဝဋ္ဋတီတိ နတ္ထိ၊ ဒုဇ္ဈာပိတံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သုဇ္ဈာပိတံ ပန မနုဿဋ္ဌိမ္ပိ စုဏ္ဏံ ကတွာ လေပေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စတ္တာရိ မဟာဝိကဋာနိ အသတိ ကပ္ပိယကာရကေ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ စ ဒုဗ္ဗစောပိ အသမတ္ထောပိ ကပ္ပိယကာရကော အသန္တပက္ခေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဆာရိကာယ အသတိ သုက္ခဒါရုံ ဈာပေတွာ ဆာရိကာ ဂဟေတဗ္ဗာ။ သုက္ခဒါရုမှိ အသတိ အလ္လဒါရုံ ရုက္ခတော ဆိန္ဒိတွာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ ပန စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ မဟာဝိကဋံ ကာလောဒိဿံ နာမ၊ သပ္ပဒဋ္ဌက္ခဏေယေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ပဋိဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၁-ပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၁၆။ **ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ**တိ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရံ ဘုဉ္ဇမာနေန ယဿ ကဿစိ အဘိဟဋဘောဇနဿ ပဋိက္ခေပသင်္ခါတာ ပဝါရဏာ။ သာ စ န ကေဝလံ ပဋိက္ခေပမတ္တေန ဟောတိ၊ အထ ခေါ ပဉ္စင်္ဂဝသေန။

nāma honti gothanakā viya aṅgulikā viya ca tattha tattha lambanti, etepi gaṇḍāyeva, tesu sati pabbājetuṁ na vaṭṭati. Daharakāle khīrapīḷakā yobbannakāle ca mukhe khīrapīḷakā nāma honti, mahallakakāle nassanti, na tā gaṇḍasaṅkhyaṁ gacchanti, tāsu sati pabbājetuṁ vaṭṭati. Aññā pana sarīre kharapīḷakā nāma, aparā padumakaṇṇikā nāma honti, aññā sāsapabījakā nāma sāsapamattāyeva sakalasarīraṁ pharanti, sabbā kuṭṭhajātikāva, tāsu sati na pabbājetabbo.

Kilāsoti na bhijjanakaṁ na paggharaṇakaṁ padumapuṇḍarīkapattavaṇṇaṁ kuṭṭhaṁ. Yena gunnaṁ viya sabalaṁ sarīraṁ hoti, tasmiṁ kuṭṭhe vuttanayeneva vinicchayo veditabbo. **Soso**ti sosabyādhi. Tasmiṁ sati na pabbājetabbo. **Apamāro**ti pittummādo vā yakkhummādo vā. Tattha pubbaverikena amanussena gahito duttikiccho hoti, appamattakepi pana apamāre sati na pabbājetabbo.

124. “Na bhikkhave rājabhaṭo pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato rājabhaṭopi na pabbājetabbo. Ettha ca amacco vā hotu mahāmatto vā sevako vā kiñci ṭhānantaraṁ patto vā appatto vā, yo koci rañño bhattavetanabhaṭo, sabbo rājabhaṭoti saṅkhyaṁ gacchati, so na pabbājetabbo. Tassa pana puttanattabhātukā ye rājato bhattavetanaṁ na gaṇhanti, te pabbājetuṁ vaṭṭati. Yo pana rājato laddhaṁ nibaddhabhogaṁ vā māsasaṁvaccharaparibbayaṁ vā raññoyeva niyyādeti, puttabhātuke vā taṁ ṭhānaṁ sampaṭicchāpetvā rājānaṁ “na dānāhaṁ devassa bhaṭo”ti āpucchati, yena vā yaṁkāraṇā vetanaṁ gahitaṁ, taṁ kammaṁ kataṁ hoti, yo vā “pabbajassū”ti raññā anuññāto hoti, tampi pabbājetuṁ vaṭṭati.

125. Coropi dhajabandho na pabbājetabbo “na bhikkhave dhajabandho coro pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vuttattā. Tattha dhajaṁ bandhitvā viya vicaratīti **dhajabandho**, mūladevādayo viya loke pākaṭoti vuttaṁ hoti. Tasmā yo gāmaghātaṁ vā panthaduhanaṁ vā nagare sandhicchedādikammaṁ vā karonto vicarati,

1. Vi 3. 104 piṭṭhe. 2. Vi 3. 105 piṭṭhe.

တတြိမာနိ ပဉ္စင်္ဂါနိ—အသနံ, ဘောဇနံ, ဒါယကဿ ဟတ္ထပါသေ ဌာနံ, အဘိဟာရော, အဘိဟဋဿ ပဋိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **အသနန္တိ** ဝိပ္ပကတဘောဇနံ၊ ဘုဉ္ဇမာနော စေသ ပုဂ္ဂလော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဘောဇနန္တိ** ပဝါရဏပ္ပဟောနကံ ဘောဇနံ၊ ဩဒနာဒီနဉ္စ အညတရံ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဒါယကဿ ဟတ္ထပါသေ ဌာနန္တိ** ပဝါရဏပ္ပဟောနကံ ဘောဇနံ ဂဏှိတွာ ဒါယကဿ အဍ္ဎတေယျဟတ္ထပ္ပမာဏေ ဩကာသေ အဝဋ္ဌာနံ။ **အဘိဟာရောတိ** ဟတ္ထပါသေ ဌိတဿ ဒါယကဿ ကာယေန အဘိဟာရော။ **အဘိဟဋဿ ပဋိက္ခေပေါတိ** ဧဝံ အဘိဟဋဿ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခေပေါ။ ဣတိ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ အင်္ဂါနံ ဝသေန ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ပဉ္စဟိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ ပဝါရဏာ ပညာယတိ၊ အသနံ ပညာယတိ၊ ဘောဇနံ ပညာယတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတော၊ အဘိဟရတိ၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီ”တိ[1]။

၁၁၇။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[2]—“အသန”န္တိ အာဒီသု တာဝ ယံ အသ္နာတိ၊ ယဉ္စ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပတိ၊ တံ ဩဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသန္တိ ဣမေသံ အညတရမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဩဒနော** နာမ သာလိ ဝီဟိ ယဝေါ ဂေါဓုမော ကင်္ဂု ဝရကော ကုဒြူသကောတိ သတ္တန္နံ ဓညာနံ တဏ္ဍုလေဟိ နိဗ္ဗတ္တော။ တတြ **သာလီတိ** အန္တမသော နီဝါရံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာပိ သာလိဇာတိ။ **ဝီဟီတိ** သဗ္ဗာပိ ဝီဟိဇာတိ။ **ယဝဂေါဓုမေသု** ဘေဒေါ နတ္ထိ။ **ကင်္ဂူတိ** သေတရတ္တကာဠဘေဒါ သဗ္ဗာပိ ကင်္ဂုဇာတိ။ **ဝရကောတိ** အန္တမသော ဝရကစောရကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာပိ သေတဝဏ္ဏာ ဝရကဇာတိ။ **ကုဒြူသကောတိ** ကာဠကုဒြူသကော စေဝ သာမာကာဒိဘေဒါ စ သဗ္ဗာပိ တိဏဓညဇာတိ။ နီဝါရဝရကစောရကာ စေတ္ထ ဓညာနုလောမာတိ ဝဒန္တိ၊ ဓညာနိ ဟောန္တု ဓညာနုလောမာနိ ဝါ၊ ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနံ သတ္တန္နံ ဓညာနံ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ “ဘတ္တံ ပစိဿာမာ”တိ ဝါ “ယာဂုံ ပစိဿာမာ”တိ ဝါ “အမ္ဗိလပါယာသာဒီသု အညတရံ ပစိဿာမာ”တိ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ သန္ဓာယ ပစန္တု၊ သစေ ဥဏှံ သီတလံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တာနံ ဘောဇနကာလေ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနေ ဩဓိ ပညာယတိ၊ ဩဒနသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ သစေ ဩဓိ န ပညာယတိ၊ ယာဂုသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။

၁-ဝိ ၃-၃၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၇၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

paññāyati ca "asuko nāma idaṁ idaṁ karotī"ti, so na pabbājetabbo. Yo pana rājaputto rajjaṁ patthento gāmaghātādīni karoti, so pabbājetabbo. Rājāno hi tasmiṁ pabbajite tussanti, sace pana na tussanti, na pabbājetabbo. Pubbe mahājane pākaṭo coro pacchā corakammaṁ pahāya pañca sīlāni samādiyati, tañce manussā evaṁ jānanti, pabbājetabbo. Ye pana ambalabujādicorakā sandhicchedādicorā eva vā adissamānā theyyaṁ karonti, pacchāpi "iminā nāma idaṁ katan"ti na paññāyanti, tepi pabbājetuṁ vaṭṭati.

126. Kārabhedako pana coro na pabbājetabbo "na bhikkhave kārabhedako coro pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vuttattā. Tattha kāro vuccati bandhanāgāraṁ. Idha pana andubandhanaṁ vā hotu saṅkhalikabandhanaṁ vā rajjubandhanaṁ vā gāmabandhanaṁ vā nigamabandhanaṁ vā nagarabandhanaṁ vā purisagutti vā janapadabandhanaṁ vā dīpabandhanaṁ vā, yo etesu yaṁ kiñci bandhanaṁ bhinditvā vā chinditvā vā muñcitvā vā vivaritvā vā apassamānānaṁ vā palāyati, so **kārabhedako**ti saṅkhyaṁ gacchati. Tasmā īdiso kārabhedako coro dīpabandhanaṁ bhinditvā dīpantaraṁ gatopi na pabbājetabbo. Yo pana na coro, kevalaṁ hatthakammaṁ akaronto "evaṁ no apalāyanto karissatī"ti rājayuttādīhi baddho, so kāraṁ bhinditvā palātopi pabbājetabbo. Yo pana gāmanigamapaṭṭanādīni keṇiyā gahetvā taṁ asampādento bandhanāgāraṁ pavesito hoti, sopi palāyitvā āgato na pabbājetabbo. Yopi kasikammādīhi dhanaṁ sampādetvā jīvanto "nidhānaṁ iminā laddhan"ti pesuññaṁ upasaṁsaharitvā kenaci bandhāpito hoti, taṁ tattheva pabbājetuṁ na vaṭṭati, palāyitvā gataṁ pana gataṭṭhāne pabbājetuṁ vaṭṭati.

127. "Na bhikkhave likhitako coro pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato pana likhitako coro na pabbājetabbo. Tattha **likhitako** nāma yo koci corikaṁ vā aññaṁ vā garuṁ rājāparādhaṁ katvā palāto, rājā ca

1. Vi 3. 105 piṭṭhe. 2. Vi 3. 106 piṭṭhe.

ယောပိ ပါယာသော ဝါ ပဏ္ဏဖလကဋ္ဌိရမိသကာ အမ္ဗိလယာဂု ဝါ ဥဒ္ဒနတော ဩတာရိတမတ္တာ အဇ္ဈာကျာ ဟောတိ အာဝဋ္ဋိတွာ[1] ပိဝိတုံ သက္ကာ၊ ဟတ္ထေန ဂဟိတောကာသေပိ ဩဓိံ န ဒဿေတိ၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။ သစေ ပန ဥသုမာယ ဝိဂတာယ သီတလဘူတာ ဃနဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဩဓိံ ဒဿေတိ၊ ပုန ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ ပုဗ္ဗေ တနုဘာဝေါ န ရက္ခတိ။ သစေပိ ဒဓိတက္ကာဒီနိ အာရောပေတွာ ဗဟူ ပဏ္ဏဖလကဠီရေ ပက္ခိပိတွာ မုဋ္ဌိမတ္တာပိ တဏ္ဍုလာ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဘောဇနကာလေ စေ ဩဓိ ပညာယတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ အယာဂုကေ နိမန္တနေ "ယာဂုံ ဒဿာမာ"တိ ဘတ္တေ ဥဒကကဉ္ဇိကခီရာဒီနိ အာကိရိတွာ "ယာဂုံ ဂဏှထာ"တိ ဒေန္တိ။ ကိဉ္စာပိ တနုကာ ဟောတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိယေဝ။ သစေ ပန ပက္ကုထိတေသု ဥဒကာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ပစိတွာ ဒေန္တိ၊ ယာဂုသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ယာဂုသင်္ဂဟံ ဂတေပိ တသ္မိံ ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ယတ္ထ မစ္ဆမံသံ ပက္ခိပန္တိ၊ သစေ သာသပမတ္တမ္ပိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍံ ဝါ နှာရု ဝါ ပညာယတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ သုဒ္ဓရသကော ပန ရသကယာဂု ဝါ န ဇနေတိ။ ဌပေတွာ ဝုတ္တဓညတဏ္ဍုလေ အညေဟိ ဝေဏုတဏ္ဍုလာဒီဟိ ဝါ ကန္ဒမူလဖလေဟိ ဝါ ယေဟိ ကေဟိစိ ကတံ ဘတ္တမ္ပိ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ၊ ပဂေဝ ဃနယာဂု။ သစေ ပနေတ္ထ မစ္ဆမံသံ ပက္ခိပန္တိ၊ ဇနေတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** "ပုပ္ဖအတ္ထာယ[2] ဘတ္တမ္ပိ ပဝါရဏံ ဇနေတီ"တိ ဝုတ္တံ။ ပုပ္ဖအတ္ထာယ[2] ဘတ္တံ နာမ ပုပ္ဖခဇ္ဇကတ္ထာယ[3] ကုထိတုဒကေ ပက္ခိပိတွာ သေဒိတတဏ္ဍုလာ ဝုစ္စန္တိ။ သစေ ပန တေ တဏ္ဍုလေ သုက္ခာပေတွာ ခါဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝ သတ္တုသင်္ချံ, န ဘတ္တသင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပုန တေဟိ ကတဘတ္တံ ပဝါရေတိယေဝ။ တေ တဏ္ဍုလေ သပ္ပိတေလာဒီသု ဝါ ပစန္တိ၊ ပူဝံ ဝါ ကရောန္တိ၊ န ပဝါရေန္တိ။ ပုထုကာ ဝါ တာဟိ ကတသတ္တုဘတ္တာဒီနိ ဝါ န ပဝါရေန္တိ။

ကုမ္မာသော နာမ ယဝေဟိ ကတကုမ္မာသော။ အညေဟိ ပန မုဂ္ဂါဒီဟိ ကတကုမ္မာသော ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။

သတ္တု နာမ သာလိဝီဟိယဝေဟိ ကတသတ္တု။ ကင်္ဂုဝရကကုဒြူသက- သီသာနိပိ ဘဇ္ဇိတွာ ဤသကံ ကောဋ္ဋေတွာ ထုသေ ပလာပေတွာ ပုန ဒဠှံ ကောဋ္ဋေတွာ စုဏ္ဏံ ကရောန္တိ။ သစေပိ တံ အလ္လတ္တာ ဧကဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သတ္တုသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝီဟီနံ တဏ္ဍုလေ ကောဋ္ဋေတွာ ဒေန္တိ၊ တမ္ပိ စုဏ္ဏံ သတ္တုသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ပန ဝီဟီနံ ဝါ ဝီဟိပလာသာနံ ဝါ တဏ္ဍုလာ ဘဇ္ဇိတတဏ္ဍုလာ စေဝ ဝါ န ပဝါရေန္တိ။

၁-အာဝဋ္ဋိတွာ (သီ) ၂-ပုဝတ္ထာယ (သီ) ၃-ပုဝခဇ္ဇကတ္ထာယ (သီ)

naṁ paṇṇe vā potthake vā “itthannāmo yattha dissati, tattha gahetvā māretabbo”ti vā “hatthapādādīni assa chinditabbānī”ti vā “ettakaṁ nāma daṇḍaṁ āharāpetabbo”ti vā likhāpeti, ayaṁ likhitako nāma, so na pabbājetabbo.

128. Kasāhato katadaṇḍakammopi na pabbājetabbo “na bhikkhave kasāhato katadaṇḍakammo pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato. Ettha pana yo vacanapesanādīni akaronto haññati, na so katadaṇḍakammo. Yo pana keṇiyā vā aññathā vā kiñci gahetvā khāditvā puna dātuṁ asakkonto “ayameva te daṇḍo hotū”ti kasāhi haññati, ayameva **kasāhato katadaṇḍakammo.** So ca kasāhi vā hato hotu aḍḍhadaṇḍakādīnaṁ vā aññatarena, yāva allavaṇo hoti, na tāva pabbājetabbo, vaṇe pana pākatike katvā pabbājetabbo. Sace pana jāṇūhi vā kapparehi vā nāḷikerapāsāṇādīhi vā ghātetvā mutto hoti, sarīre cassa gaṇṭhiyo paññāyanti, na pabbājetabbo, phāsukaṁ katvā eva gaṇṭhīsu sannisinnāsu pabbājetabbo.

129. Lakkhaṇāhato pana katadaṇḍakammo na pabbājetabbo “na bhikkhave lakkhaṇahato katadaṇḍakammo pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato. Etthapi katadaṇḍakammabhāvo purimanayeneva veditabbo. Yassa pana nalāṭe vā ūru-ādīsu[2] vā tattena lohena lakkhaṇaṁ āhataṁ hoti, so sace bhujisso, yāva allavaṇo hoti, tāva na pabbājetabbo. Sacepissa vaṇā ruḷhā honti chaviyā samaparicchedā, lakkhaṇaṁ na paññāyati, timaṇḍalaṁ nivatthassa uttarāsaṅge kate paṭicchannokāse ce hoti, pabbājetuṁ vaṭṭati, appaṭicchannokāse ce, na vaṭṭati.

130. “Na bhikkhave iṇāyiko pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato iṇāyikopi na pabbājetabbo. Tattha **iṇāyiko** nāma yassa pitipitāmahehi vā iṇaṁ gahitaṁ

---

1. Vi 3. 106 piṭṭhe. 2. Ura-ādīsu (Sī) 3. Vi 3. 107 piṭṭhe.

တေသံ ပန တဏ္ဍုလာနံ စုဏ္ဏံ ပဝါရေတိ၊ ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝီဟီနံ ကုဏ္ဍကမ္ပိ ပဝါရေတိ။ သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ပန အာတပသုက္ခာနံ ဝါ ကုဏ္ဍကံ န ပဝါရေတိ။ လာဇာ ဝါ တေဟိ ကတဘတ္တသတ္တုအာဒီနိ ဝါ န ပဝါရေန္တိ၊ ဘဇ္ဇိတပိဋ္ဌံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ သုဒ္ဓခဇ္ဇကံ ဝါ န ပဝါရေတိ။ မစ္ဆမံသပူရိတခဇ္ဇကံ ပန သတ္တုမောဒကော ဝါ ပဝါရေတိ။ **မစ္ဆော မံသဉ္စ** ပါကဋမေဝ။

အယံ ပန ဝိသေသော— သစေ ယာဂုံ **ပိဝန္တဿ** ယာဂုသိတ္ထမတ္တာနေဝ ဒွေ မစ္ဆခဏ္ဍာနိ ဝါ မံသခဏ္ဍာနိ ဝါ ဧကဘာဇနေ ဝါ နာနာဘာဇနေ ဝါ ဒေန္တိ၊ တာနိ စေ အခါဒန္တော အညံ ယံ ကိဉ္စိ ပဝါရဏပ္ပဟောနကံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ တတော ဧကံ ခါဒိတံ, ဧကံ ဟတ္ထေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ဟောတိ၊ သော စေ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ဒွေပိ ခါဒိတာနိ ဟောန္တိ၊ မုခေ သာသပမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိ၊ သစေပိ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော ကပ္ပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော အကပ္ပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? အဝတ္ထုတာယ။ ယဉ္စိ ဘိက္ခုနော ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **တံယေဝ** ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန ဇာနန္တော **အကပ္ပိယတ္တာ** ပဋိက္ခိပတိ၊ အဇာနန္တောပိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဌိတမေဝ ပဋိက္ခိပတိ နာမ၊ တသ္မာ န ပဝါရေတိ။ သစေ ပန အကပ္ပိယမံသံ ခါဒန္တော ကပ္ပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ဝတ္ထုတာယ။ ယဉ္စိ တေန ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ ပဝါရဏာယ ဝတ္ထု၊ ယံ ပန ခါဒတိ၊ တံ ကိဉ္စာပိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဌိတံ၊ ခါဒိယမာနံ ပန မံသဘာဝံ န ဇဟာတိ၊ တသ္မာ ပဝါရေတိ။ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ ခါဒန္တော အကပ္ပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ န ပဝါရေတိ။ ကပ္ပိယမံသံ ဝါ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ ခါဒန္တော ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကုလဒူသကဝေဇ္ဇကမ္မဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနသာဒိတရူပိယာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တံ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌံ အနေသနာယ ဥပ္ပန္နံ အကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ အကပ္ပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတီတိ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၁၈။ ဧဝံ “အသန”န္တိအာဒီသု ယဉ္စ အသ္နာတိ၊ ယဉ္စ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရဏံ အာပဇ္ဇတိ၊ တံ ဉတွာ ဣဒါနိ ယထာ အာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဇာနနတ္ထံ အယံ ဝိနိစ္ဆယော— **အသနံ ဘောဇန**န္တိ ဧတ္ထ တာဝ ယေန ဧကသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟဋံ ဟောတိ

hoti, sayaṁ vā iṇaṁ gahitaṁ hoti, yaṁ vā āṭhapetvā[1] mātāpitūhi kiñci gahitaṁ hoti, so taṁ iṇaṁ paresaṁ dhāretīti iṇāyiko. Yaṁ pana aññe ñātakā āṭhapetvā[2] kiñci gaṇhanti, so na iṇāyiko. Na hi te taṁ āṭhapetuṁ issarā, tasmā taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati, itaraṁ na vaṭṭati. Sace panassa ñātisālohitā "mayaṁ dassāma, pabbājetha nan"ti iṇaṁ attano bhāraṁ karonti, añño vā koci tassa ācārasampattiṁ disvā "pabbājetha naṁ, ahaṁ iṇaṁ dassāmī"ti vadati, pabbājetuṁ vaṭṭati. Tesu asati bhikkhunā tathārūpassa upaṭṭhākassapi ārocetabbaṁ "sahetuko satto iṇapalibodhena na pabbajatī"ti. Sace so paṭipajjati, pabbājetabbo. Sacepi attano kappiyabhaṇḍaṁ atthi, "etaṁ dassāmī"ti pabbājetabbo. Sace pana neva ñātakādayo paṭipajjanti, na attano dhanaṁ atthi, "pabbājetvā bhikkhāya caritvā mocessāmī"ti pabbājetuṁ na vaṭṭati. Sace pabbājeti, dukkaṭaṁ. Palātopi ānetvā dātabbo. No ce deti, sabbaṁ iṇaṁ gīvā hoti. Ajānitvā pabbājayato anāpatti, passantena pana ānetvā iṇasāmikānaṁ dassetabbo, apassantassa gīvā na hoti.

Sace iṇāyiko aññaṁ desaṁ gantvā pucchiyamānopi "nāhaṁ kassaci kiñci dhāremī"ti vatvā pabbajati, iṇasāmiko ca taṁ pariyesanto tattha gacchati, daharo taṁ disvā palāyati, so theraṁ upasaṅkamitvā "ayaṁ bhante kena pabbājito, mama ettakaṁ nāma dhanaṁ gahetvā palāto"ti vadati, therena vattabbaṁ "mayā upāsaka 'aṇaṇo ahan'ti vadanto pabbājito, kiṁ dāni karomi, passa me pattacīvaran"ti. Ayaṁ tattha sāmīci. Palāte pana gīvā na hoti. Sace pana naṁ therassa sammukhāva disvā "ayaṁ mama iṇāyiko"ti vadati, "tava iṇāyikaṁ tvameva jānāhī"ti vattabbo, evampi gīvā na hoti. Sacepi so "pabbajito ayaṁ dāni kuhiṁ gamissatī"ti vadati, therena "tvaṁyeva jānāhī"ti vattabbo. Evampissa palāte gīvā na hoti. Sace pana thero "kuhiṁ dāni ayaṁ gamissati, idheva acchatū"ti vadati, so ce palāyati, gīvā hoti. Sace so sahetuko satto hoti

1. Āvapetvā (Sī) 2. Aññātakā (Sī)

သော သစေ ပတ္တမုခဟတ္ထာနံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပဉ္စသု ဘောဇနေသု **ကေသုဉ္စိ** **သတိ** အညံ ပဉ္စသု ဘောဇနေသု ကေနစိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကတ္ထစိ ဘောဇနံ နတ္ထိ၊ အာမိသဂန္ဓမတ္တံ ပညာယတိ၊ န ပဝါရေတိ။ မုခေ စ ဟတ္ထေ စ ဘောဇနံ နတ္ထိ၊ ပတ္တေ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ ပန အာသနေ အဘုဉ္ဇိတုကာမော, ဝိဟာရံ ဝါ ပဝိသိတွာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော, အညဿ ဝါ ဒါတုကာမော တသ္မိံ စေ အန္တရေ ဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ဝိပ္ပကတဘောဇနဘာဝဿ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာ။ "ယောပိ အညတြ ဂန္တွာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော မုခေ ဘတ္တံ ဂိလိတွာ သေသံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အညံ ဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ တဿပိ ပဝါရဏာ န ဟောတိ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ**။ ယထာ စ **ပတ္တေ**၊ ဧဝံ ဟတ္ထေပိ။ မုခေပိ ဝါ ဝိဇ္ဇမာနံ ဘောဇနံ သစေ **အနဇ္ဈောဟရိတုကာမော** ဟောတိ၊ တသ္မိဉ္စ ခဏေ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န **ပဝါ**ရေတိ။ ကေသုဉ္စိ ပဒေ ဝုတ္တံ လက္ခဏံ သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ **အပိစ ကုရုန္ဒိယံ** သေ နယော ဒဿိတောယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဟိ တတ္ထ "မုခေ ဘတ္တံ **ဂိလိတံ**၊ ဟတ္ထေ ဘတ္တံ ဝိဃာသာဒဿ ဒါတုကာမော၊ ပတ္တေ ဘတ္တံ **ဘိက္ခုဿ ဒါတုကာ**မော၊ သစေ တသ္မိံ ခဏေ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ"တိ။

ဟတ္ထပါသေ ဌိတောတိ ဧတ္ထ ပန သစေ **ဘိက္ခု နိသိန္နော** ဟောတိ၊ အာသနဿ ပစ္ဆိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ ဌိတော၊ **ပဏှိအန္တတော** ပဋ္ဌာယ, သစေ နိပန္နော၊ ယေန ပဿေန နိပန္နော၊ တဿ **ပါရိမန္တတော** ပဋ္ဌာယ, ဒါယကဿ နိသိန္နဿ ဝါ ဌိတဿ ဝါ နိပန္နဿ ဝါ ဌပေတွာ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ ဩရိမန္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အဍ္ဎတေယျဟတ္ထော "ဟတ္ထပါသော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ ဌတွာ အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပန္တဿေဝ **ပဝါ**ရဏာ ဟောတိ, န တတော ပရံ။

အဘိဟရတီတိ ဟတ္ထပါသဗ္ဘန္တရေ ဌိတော ဂဟဏတ္ထံ ဥပနာမေတိ။ သစေ ပန အနန္တရနိသိန္နောပိ ဘိက္ခု ဟတ္ထေ ဝါ ဦရူသု ဝါ အာဓာရကေ ဝါ ဌိတံ ပတ္တံ အနဘိဟရိတွာ "ဘတ္တံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ဘတ္တပစ္ဆိံ အာနေတွာ ပုရတော ဘူမိယံ ဌပေတွာ "ဂဏှာဟီ"တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဤသကံ ပန ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ အပနာမေတွာ ဝါ "ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ထေရာသနေ နိသိန္နော ထေရော ဒူရေ နိသိန္နဿ ဒဟရဘိက္ခုဿ ပတ္တံ ပေသေတွာ "ဣတော ဩဒနံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ ဂဏှိတွာ ပန ဂတော တုဏှီ တိဋ္ဌတိ၊ ဒဟရော "အလံ မယှ"န္တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ထေရဿ ဒူရဘာဝတော

vattasampanno, therena “īdiso ayan”ti vattabbaṁ. Iṇasāmiko ce “sādhū”ti vissajjeti, iccetaṁ kusalaṁ, “upaḍḍhupaḍḍhaṁ dethā”ti vadati, dātabbaṁ. Aparena samayena ati-ārādhako hoti, “sabbaṁ dethā”ti vuttepi dātabbameva. Sace pana uddesaparipucchādīsu kusalo hoti bahūpakāro bhikkhūnaṁ, bhikkhācāravattena pariyesitvāpi iṇaṁ dātabbameva.

131. Dāsopi na pabbājetabbo “na bhikkhave dāso pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato. Tattha cattāro **dāsā** antojāto dhanakkīto karamarānīto sāmaṁ dāsabyaṁ upagatoti. Tattha **antojāto** nāma jātiyā dāso gharadāsiyā putto. **Dhanakkīto** nāma mātāpitūnaṁ santikā putto vā sāmikānaṁ santikā dāso vā dhanaṁ datvā dāsacārittaṁ āropetvā kīto. Ete dvepi na pabbājetabbā. Pabbājentena tattha tattha cārittavasena adāse katvā pabbājetabbā. **Karamarānīto** nāma tiroraṭṭhaṁ vilopaṁ vā katvā upalāpetvā vā tiroraṭṭhato bhujissamānusakāni āharanti, antoraṭṭheyeva vā katāparādhaṁ kiñci gāmaṁ rājā “vilumpathā”ti ca āṇāpeti, tato mānusakānipi āharanti, tattha sabbe purisā dāsā, itthiyo dāsiyo. Evarūpo karamarānīto dāso yehi ānīto, tesaṁ santike vasanto vā bandhanāgāre baddho vā purisehi rakkhiyamāno vā na pabbājetabbo, palāyitvā pana gato gataṭṭhāne pabbājetabbo. Raññā tuṭṭhena “karamarānītake muñcathā”ti vatvā vā sabbasādhāraṇena vā nayena bandhanamokkhe kate pabbājetabbova.

Sāmaṁ dāsabyaṁ upagato nāma jīvitahetu vā ārakkhahetu vā “ahaṁ te dāso”ti sayameva dāsabhāvaṁ upagato rājūnaṁ hatthi-assagomahiṁsagopakādayo viya. Tādiso dāso na pabbājetabbo. Rañño vaṇṇadāsīnaṁ puttā honti amaccaputtasadisā, tepi na pabbājetabbā. Bhujissitthiyo asaññatā vaṇṇadāsīhi saddhiṁ vicaranti, tāsaṁ putte pabbājetuṁ vaṭṭati. Sace sayameva paṇṇaṁ āropenti, na vaṭṭati. Bhaṭiputtagaṇādīnaṁ dāsāpi tehi adinnā na pabbājetabbā.

1. Vi 3. 107 piṭṭhe.

ဒူတာယ စ အနဘိဟရဏတော။ သစေ ပန ဂဟေတွာ အာဂတော ဘိက္ခု “ဣဒံ ဘတ္တံ ဂဏှာ”တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ပရိဝေသနာယ ဧကော ဧကေန ဟတ္ထေန ဩဒနပိဏ္ဍံ, ဧကေန ကဋစ္ဆုံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခုံ ပရိဝိသတိ၊ တတြ စေ အညော အာဂန္တွာ “အဟံ ပိဏ္ဍံ ဓာရေဿာမိ၊ တွံ ဩဒနံ ဒေဟီ”တိ ဝတွာ ဂဟိတမတ္တမေဝ ကရောတိ၊ ပရိဝေသကော စေ ပန တံ ဓာရေတိ၊ တသ္မာ သာ အဘိဟဋ္ဌာဝ ဟောတိ၊ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ ဟောတိ။ သစေ ပန ပရိဝေသကေန ဖုဋ္ဌမတ္တာဝ ဟောတိ၊ ဣတရောဝ နံ ဓာရေတိ၊ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ န ဟောတိ၊ ကဋစ္ဆုနာ ဥဒ္ဓဋဘတ္တေ ပန ဟောတိ။ ကဋစ္ဆုနာ အဘိဟာရောယေဝ ဟိ တဿ အဘိဟာရော။ “ဒွိန္နံ သမဘာရေပိ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရေတိယေဝါ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ အနန္တရဿ ဘိက္ခုနော ဘတ္တေ ဒိယျမာနေ ဣတရော ပတ္တံ ဟတ္ထေန ပိဒဟတိ၊ ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အညဿ အဘိဟဋေ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။

ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီတိ ဧတ္ထ ဝါစာယ အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ၊ ကာယေန အဘိဟဋံ ပန ယေန ကေနစိ အာကာရေန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတြ ကာယေန ပဋိက္ခေပေါ နာမ အင်္ဂုလိံ ဝါ ဟတ္ထံ ဝါ မက္ခိကာဗီဇနိံ ဝါ စီဝရကဏ္ဏံ ဝါ စာလေတိ၊ ဘမုကာယ ဝါ အာကာရံ ကရောတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဝါ ဩလောကေတိ။ ဝါစာယ ပဋိက္ခေပေါ နာမ “အလ”န္တိ ဝါ “န ဂဏှာမီ”တိ ဝါ “မာ အာကိရ”တိ ဝါ “အပဂစ္ဆာ”တိ ဝါ ဝဒတိ။ ဧဝံ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိတ္တေ ပဝါရဏာ ဟောတိ။

၁၁၉။ ကောစိ အဘိဟဋေ ဘတ္တေ ပဝါရဏာယ ဘီတော ဟတ္ထေ အပနေတွာ ပုနပ္ပုနံ ပတ္တေ ဩဒနံ အာကိရန္တံ “အာကိရ အာကိရ၊ ကောဋ္ဋေတွာ ကောဋ္ဋေတွာ ပူရေဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဧတ္ထ ကထန္တိ? မဟာသုမတ္ထေရော တာဝ “အနာကိရဏတ္တာယ ဝုတ္တတ္တာ ပဝါရဏာ ဟောတီ”တိ အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန “အာကိရ ပူရေဟီတိ ဝဒန္တဿ နာမ ကဿစိ ပဝါရဏာ အတ္ထီ”တိ ဝတွာ “န ပဝါရေတီ”တိ အာဟ။

အပရော ဘတ္တံ အဘိဟရန္တံ ဘိက္ခုံ သလ္လက္ခေတွာ “ကိံ အာဝုသော ဣတောပိ ကိဉ္စိ ဂဏှိဿသိ၊ ဒမ္မိ တေ ကိဉ္စီ”တိ အာဟ၊ တတြာပိ “ဧဝံ နာဂမိဿတီတိ ဝုတ္တတ္တာ ပဝါရဏာ ဟောတီ”တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။

vihāresu rājūhi ārāmikadāsā nāma dinnā honti, tepi pabbājetuṁ na vaṭṭati, bhujisse katvā pana pabbājetuṁ vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** "antojātadhanakkītake ānetvā bhikkhusaṁghassa 'ārāmike demā'ti denti, takkaṁ sīse āsittakasadisāva honti, te pabbājetuṁ vaṭṭatī"ti vuttaṁ. **Kurundiyaṁ** pana "ārāmikaṁ demāti kappiyavohārena denti, yena kenaci vohārena dinno hotu, neva pabbājetabbo"ti vuttaṁ. Duggatamanussā "saṁghaṁ nissāya jīvissāmā"ti vihāre kappiyakārakā honti, ete pabbājetuṁ vaṭṭati. Yassa mātāpitaro dāsā, mātā eva vā dāsī, pitā adāso, taṁ pabbājetuṁ na vaṭṭati. Yassa pana mātā adāsī, pitā dāso, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Bhikkhussa ñātakā vā upaṭṭhākā vā dāsaṁ denti "imaṁ pabbājetha, tumhākaṁ veyyāvaccaṁ karissabhī"ti, attano vāssa dāso atthi, bhujisso katova pabbājetabbo. Sāmikā dāsaṁ denti "imaṁ pabbājetha, sace abhiramissati, adāso. Vibbhamissati ce, amhākaṁ dāsova bhavissatī"ti, ayaṁ tāvakāliko nāma, taṁ pabbājetuṁ na vaṭṭatīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Nissāmikadāso hoti, sopi bhujisso katova pabbājetabbo. Ajānanto pabbājetvā upasampādetvā vā pacchā jānanti, bhujissaṁ kātumeva vaṭṭati.

Imassa ca atthassa pakāsanatthaṁ idaṁ vatthuṁ vadanti—ekā kira kuladāsī ekena saddhiṁ Anurādhapurā palāyitvā rohaṇe vasamānā puttaṁ paṭilabhi, so pabbajitvā upasampannakāle lajjī kukkuccako ahosi. Athekadivasaṁ mātaraṁ pucchi "kiṁ upāsike tumhākaṁ bhātā vā bhaginī vā natthi, na kiñci ñātakaṁ passāmī"ti. Tāta ahaṁ Anurādhapure kuladāsī, tava pitarā saddhiṁ palāyitvā idha vasāmīti. Sīlavā bhikkhu "asuddhā kira me pabbajjā"ti saṁvegaṁ labhitvā mātaraṁ tassa kulassa nāmagottaṁ pucchitvā Anurādhapuraṁ āgamma tassa kulassa gharadvāre aṭṭhāsi, "aticchatha bhante"ti vuttepi nātikkami. Te āgantvā "kiṁ bhante"ti pucchiṁsu. Tumhākaṁ itthannāmā dāsī palātā atthīti. Atthi bhante. Ahaṁ tassā putto, sace maṁ tumhe anujānātha, pabbajjaṁ labhāmi, tumhe mayhaṁ sāmikāti. Te haṭṭhatuṭṭhā hutvā "suddhā bhante tumhākaṁ pabbajjā"ti taṁ bhujissaṁ katvā

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "ဂဏှိဿသီတိ ဝဒန္တဿ နာမ ကဿစိ ပဝါရဏာ အတ္ထိ"တိ ဝတွာ "န ပဝါရေတိ"တိ အာဟ။

ဧကော သမံသကံ ရသံ အဘိဟရိတွာ "ရသံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ သုတွာ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ "မစ္ဆမံသရသ"န္တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ "ဣဒံ ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဟောတိယေဝ။ မံသံ ဝိသုံ ကတွာ "မံသရသံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ "တတ္ထ စေ သာသပမတ္တမ္ပိ မံသခဏ္ဍံ အတ္ထိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ သစေ ပန ပရိဿာဝိတော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတီ"တိ အဘယတ္ထေရော အာဟ။

မံသရသေန အာပုစ္ဆန္တံ မဟာထေရော "မုဟုတ္တံ အာဂမေဟီ"တိ ဝတွာ "ထာလကံ အာဟရာ"တိ အာဟ၊ ဧတ္ထ ကထန္တိ? မဟာသုမတ္ထေရော တာဝ "အဘိဟာရကဿ ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္နံ၊ တသ္မာ ပဝါရေတီ"တိ အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "အယံ ကုဟိံ ဂစ္ဆတိ၊ ကီဒိသံ ဧတဿ ဂမနံ၊ ဂဏှန္တဿပိ နာမ ကဿစိ ပဝါရဏာ အတ္ထိ"တိ ဝတွာ "န ပဝါရေတီ"တိ အာဟ။

ကဠီရပနသာဒီဟိ မိဿေတွာ မံသံ ပစန္တိ၊ တံ ဂဟေတွာ "ကဠီရသူပံ ဂဏှထ၊ ပနသဗျဉ္ဇနံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ န ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? အပဝါရဏာရဟဿ နာမေန ဝုတ္တတ္တာ။ သစေ ပန "မစ္ဆသူပံ မံသသူပ"န္တိ ဝါ "ဣဒံ ဂဏှထာ"တိ ဝါ ဝဒန္တိ၊ ပဝါရေတိ၊ မံသကရမ္ဗကော နာမ ဟောတိ။ တံ ဒါတုကာမောပိ "ကရမ္ဗကံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ န ပဝါရေတိ၊ "မံသကရမ္ဗက"န္တိ ဝါ "ဣဒ"န္တိ ဝါ ဝုတ္တေ ပန ပဝါရေတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗေသု မစ္ဆမံသမိဿကေသု။

၁၂၀။ "ယော ပန နိမန္တနေ ဘုဉ္ဇမာနော မံသံ အဘိဟဋံ 'ဥဒ္ဒိဿကတ'န္တိ မညမာနော ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရိတောဝ ဟောတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ မိဿကကထာ ပန **ကုရုန္ဒိယံ** သုဋ္ဌု ဝုတ္တာ။ ဧဝဉှိ တတ္ထ ဝုတ္တံ—ပိဏ္ဍပါတစာရိကော ဘိက္ခု ဘတ္တမိဿကံ ယာဂုံ အာဟရိတွာ "ယာဂုံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ န ပဝါရေတိ၊ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ယေနာပုစ္ဆိတော၊ တဿ အတ္ထိတာယ။ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော— "ယာဂုမိဿကံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ တတြ စေ ယာဂု ဗဟုတရာ ဝါ ဟောတိ သမသမာ ဝါ၊ န ပဝါရေတိ။ ယာဂု မန္ဒာ, ဘတ္တံ ဗဟုတရံ၊ ပဝါရေတိ။ ဣဒဉ္စ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ ကာရဏံ ပနေတ္ထ ဒုဒ္ဒသံ။ "ဘတ္တမိဿကံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဘတ္တံ ဗဟုတရံ ဝါ သမံ ဝါ အပ္ပတရံ ဝါ ဟောတိ၊

Mahāvihāre vasāpesuṁ catūhi paccayehi paṭijaggantā. Thero taṁ kulaṁ nissāya vasamānoyeva arahattaṁ pāpuṇīti.

132. “Na bhikkhave hatthacchinno pabbājetabbo. Na pādacchinno, na hatthapādacchinno, na kaṇṇacchinno, na kaṇṇanāsacchinno, na aṅgulicchinno, na aḷacchinno, na kaṇḍaracchinno, na phaṇahatthako, na khujjo, na vāmano na galagaṇḍī, na lakkhaṇāhato, na kasāhato, na likhitako, na sīpadī, na pāparogī, na parisadūsako, na kāṇo, na kuṇī, na khañjo, na pakkhahato, na chinniriyāpatho, na jarādubbalo, na andho, na mūgo, na badhiro, na andhamūgo, na andhabadhiro, na mūgabadhiro, na andhamūgabadhiro pabbājetabbo, yo pabbājeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato pana hatthacchinnādayopi na pabbājetabbā.

Tattha **hatthacchinno**ti yassa hatthatale vā maṇibandhe vā kappare vā yattha katthaci eko vā dve vā hatthā chinnā honti. **Pādacchinno**ti yassa aggapāde vā gopphakesu vā jaṅghāya vā yattha katthaci eko vā dve vā pādā chinnā honti. **Hatthapādacchinno**ti yassa vuttappakāreneva catūsu hatthapādesu dve vā tayo vā sabbe vā hatthapādā chinnā honti. **Kaṇṇacchinno**ti yassa kaṇṇamūle vā kaṇṇasakkhalikāya vā eko vā dve vā kaṇṇā chinnā honti. Yassa pana kaṇṇāvaṭṭe[2] chijjanti, sakkā ca hoti saṅghāṭetuṁ, so kaṇṇaṁ saṅghāṭetvā pabbājetabbo. **Nāsacchinno**ti yassa ajapadake vā agge vā ekapuṭe vā yattha katthaci nāsā chinnā hoti. Yassa pana nāsikā sakkā hoti sandhetuṁ, so taṁ phāsukaṁ katvā pabbājetabbo. **Kaṇṇanāsacchinno** ubhayavasena veditabbo. **Aṅgulicchinno**ti yassa nakhasesaṁ adassetvā ekā vā bahū vā aṅguliyo chinnā honti. Yassa pana suttatantumattampi nakhasesaṁ paññāyati, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. **Aḷacchinno**ti yassa catūsu aṅguṭṭhakesu aṅguliyaṁ vuttanayeneva eko vā bahū vā aṅguṭṭhakā chinnā honti. **Kaṇḍaracchinno**ti yassa kaṇḍaranāmakā mahānhārū purato vā pacchato vā chinnā honti, yesu ekassapi chinnattā aggapādena vā caṅkamati, mūlena vā caṅkamati, na pādaṁ patiṭṭhāpetuṁ sakkoti.

1. Vi 3. 126 piṭṭhe.
2. Kaṇṇāviddhe (Vi-Ṭṭha 3. 308) piṭṭhe.

ပဝါရေတိယေဝ။ ဘတ္တံ ဝါ ယာဂုံ ဝါ အနာမသိတွာ “မိဿကံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ တတြ စေ ဘတ္တံ ဗဟုတရံ ဝါ သမကံ ဝါ ဟောတိ၊ ပဝါရေတိ၊ အပ္ပတရံ န ပဝါရေတိ၊ ဣဒဉ္စ ကရမ္ဗကေန န သမာနေတဗ္ဗံ။ ကရမ္ဗကော ဟိ မံသမိဿကောပိ ဟောတိ အမံသမိဿကောပိ၊ တသ္မာ ကရမ္ဗကန္တိ ဝုတ္တေ ပဝါရဏာ နတ္ထိ၊ ဣဒံ ပန ဘတ္တမိဿကမေဝ။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဗဟုရသေ ဘတ္တေ ရသံ, ဗဟုခီရေ ခီရံ, ဗဟုသပ္ပိမှိ စ ပါယာသေ သပ္ပိံ ဂဏှထာတိ ဝိသုံ ကတွာ ဒေတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။

ယော ပန ဂစ္ဆန္တော ပဝါရေတိ၊ သော ဂစ္ဆန္တောဝ ဘုဉ္ဇိတုံ လဘတိ။ ကဒ္ဒမံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ ပတွာ ဌိတေန အတိရိတ္တံ ကာရေတဗ္ဗံ။ သစေ အန္တရာ နဒီ ပူရာ ဟောတိ၊ နဒီတီရေ ဂုမ္ဗံ အနုပရိယာယန္တေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အထ နာဝါ ဝါ သေတု ဝါ အတ္ထိ၊ တံ အဘိရုဟိတွာပိ စင်္ကမန္တေနေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဂမနံ န ဥပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ယာနေ ဝါ ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌေ ဝါ စန္ဒမဏ္ဍလေ ဝါ သူရိယမဏ္ဍလေ ဝါ နိသီဒိတွာ ပဝါရိတေန ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကံ၊ တာဝ တေသု ဂစ္ဆန္တေသုပိ နိသိန္နေနေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယော ဌိတော ပဝါရေတိ၊ ဌိတေနေဝ, ယော နိသိန္နော ပဝါရေတိ၊ နိသိန္နေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တံ တံ ဣရိယာပထံ ဝိကောပေန္တေန အတိရိတ္တံ ကာရေတဗ္ဗံ။ ယော ဥက္ကုဋိကော နိသီဒိတွာ ပဝါရေတိ၊ တေန ဥက္ကုဋိကေနေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တဿ ပန ဟေဋ္ဌာ ပလာလပီဌံ ဝါ ကိဉ္စိ ဝါ နိသီဒနကံ ဒါတဗ္ဗံ။ ပီဌကေ နိသီဒိတွာ ပဝါရိတေန အာသနံ အစာလေတွာဝ စတဿော ဒိသာ ပရိဝတ္တန္တေန ဘုဉ္ဇိတုံ လဗ္ဘတိ။ မဉ္စေ နိသီဒိတွာ ပဝါရိတေန ဣတော ဝါ ဧတ္တော ဝါ သဉ္စရိတုံ န လဗ္ဘတိ။ သစေ ပန နံ သဟ မဉ္စေန ဥက္ခိပိတွာ အညတြ နေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ နိပဇ္ဇိတွာ ပဝါရိတေန နိပန္နေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပရိဝတ္တန္တေန ယေန ပဿေန နိပန္နော၊ တဿ ဌာနံ နာတိက္ကမေတဗ္ဗံ။

၁၂၁။ ပဝါရိတေန ပန ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? ယေန ဣရိယာပထေန ပဝါရိတော ဟောတိ၊ တံ ဝိကောပေတွာ အညေန ဣရိယာပထေန စေ ဘုဉ္ဇတိ၊ အတိရိတ္တံ ကာရာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အနတိရိတ္တံ ပန ယံ ကိဉ္စိ ယာဝကာလိကသင်္ဂဟိတံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒတိ ဝါ ဘုဉ္ဇတိ ဝါ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

တတ္ထ **အနတိရိတ္တံ** နာမ နာတိရိတ္တံ၊ န အဓိကန္တိ အတ္ထော။ တံ ပန ယသ္မာ ကပ္ပိယကတာဒီဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ အကတံ ဝါ ဂိလာနဿ အနဓိကံ ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ—

Phaṇahatthakoti yassa vaggulipakkhakā viya aṅguliyo sambaddhā honti, etaṁ pabbājetukāmena aṅgulantarikāyo phāletvā sabbaṁ antaracammaṁ apanetvā phāsukaṁ katvā pabbājetabbo. Yassapi cha aṅguliyo honti, taṁ pabbājetukāmena adhikaṁ aṅguliṁ chinditvā phāsukaṁ katvā pabbājetabbo. **Khujjo**ti yo urassa vā piṭṭhiyā vā passassa vā nikkhantattā khujjasarīro. Yassa pana kiñci kiñci aṅgapaccaṅgaṁ īsakaṁ vaṅkaṁ, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Mahāpuriso eva hi brahmujugatto, avaseso satto akhujjo nāma natthi. **Vāmano**ti jaṅghavāmano vā kaṭivāmano vā ubhayavāmano vā. Jaṅghavāmanassa kaṭito paṭṭhāya heṭṭhimakāyo rasso hoti, uparimakāyo paripuṇṇo. Kaṭivāmanassa kaṭito paṭṭhāya uparimakāyo rasso hoti, heṭṭhimakāyo paripuṇṇo. Ubhayavāmanassa ubhopi kāyā rassā honti, yesaṁ rassattā bhūtānaṁ viya parivaṭumo mahākucchighaṭasadiso attabhāvo hoti, taṁ tividhampi pabbājetuṁ na vaṭṭati.

Galagaṇḍīti yassa kumbhaṇḍaṁ viya gale gaṇḍo hoti. Desanāmattameva cetaṁ, yasmiṁ kismiñci pana padese gaṇḍe sati na pabbājetabbo. Tattha vinicchayo "na bhikkhave pañcahi ābādhehi phuṭṭho pabbājetabbo"ti[1] ettha vuttanayeneva veditabbo. **Lakkhaṇāhatakasāhatalikhitakesu** yaṁ vattabbaṁ, taṁ heṭṭhā vuttameva. **Sīpadī**ti bhārapādo vuccati. Yassa pādo thūlo hoti sañjātapīḷako kharo, so na pabbājetabbo. Yassa pana na tāva kharabhāvaṁ gaṇhāti, sakkā hoti upanāhaṁ bandhitvā udaka-āvāṭe pavesetvā udakavālikāya pūretvā yathā sirā paññāyanti, jaṅghā ca telanāḷikā viya hoti, evaṁ milāpetuṁ, tassa pādaṁ īdisaṁ katvā taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Sace puna vaḍḍhati, upasampādentenapi tathā katvāva upasampādetabbo. **Pāparogī**ti arisabhagandarapittasemhakāsasosādīsu yena kenaci rogena niccāturo atekiccharogo jegucchо amanāpo, ayaṁ na pabbājetabbo.

133. **Parisadūsako**ti yo attano virūpatāya parisaṁ dūseti, atidīgho vā hoti aññesaṁ sīsappamāṇanābhippadeso, atirasso vā ubhayavāmanabhūtarūpaṁ viya, atikāḷo vā jhāpitakkhette

1. Vi 3. 103 piṭṭhe.

“အနတိရိတ္တံ နာမ အကပ္ပိယကတံ ဟောတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတံ ဟောတိ၊ အနုစ္စာရိတကတံ ဟောတိ၊ အဟတ္ထပါသေ ကတံ ဟောတိ၊ အဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတိ၊ ဘုတ္တာဝိနာ စ ပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတံ ဟောတိ၊ ‘အလမေတံ သဗ္ဗ’န္တိ အဝုတ္တံ ဟောတိ၊ န ဂိလာနာတိရိတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတံ အနတိရိတ္တံ နာမာ”တိ[၁]။

တတ္ထ **အကပ္ပိယကတန္တိ** ယံ တတ္ထ ဖလံ ဝါ ကန္ဒမူလာဒိံ ဝါ ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ကပ္ပိယံ အကတံ၊ ယဉ္စ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ၊ ဧတံ အကပ္ပိယံ နာမ။ တံ အကပ္ပိယံ “အလမေတံ သဗ္ဗ”န္တိ ဧဝံ အတိရိတ္တံ ကတမ္ပိ “အကပ္ပိယကတ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတန္တိ** ဘိက္ခုနာ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံယေဝ ပုရိမနယေန အတိရိတ္တံ ကတံ။ **အနုစ္စာရိတကတန္တိ** ကပ္ပိယံ ကာရေတုံ အာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဤသကမ္ပိ အနုက္ခိတ္တံ ဝါ အနပနာမိတံ ဝါ ကတံ။ **အဟတ္ထပါသေ ကတန္တိ** ကပ္ပိယံ ကာရေတုံ အာဂတဿ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိ ဌိတေန ကတံ။ **အဘုတ္တာဝိနာ ကတန္တိ** ယော “အလမေတံ သဗ္ဗ”န္တိ အတိရိတ္တံ ကရောတိ၊ တေန ပဝါရဏပ္ပဟောနကဘောဇနံ အဘုတ္တေန ကတံ။ **ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတန္တိ** ဣဒံ ဥတ္တာနမေဝ။ **“အလမေတံ သဗ္ဗ”န္တိ အဝုတ္တန္တိ** ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဧဝံ အဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ ယံ အတိရိတ္တံ ကပ္ပိယံ အကတံ၊ ယဉ္စ န ဂိလာနာတိရိတ္တံ၊ တဒုဘယမ္ပိ “အနတိရိတ္တ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၂၂။ အတိရိတ္တံ ပန တဿေဝ ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ ပဒဘာဇနေ—

“အတိရိတ္တံ နာမ ကပ္ပိယကတံ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတကတံ ဟောတိ၊ ဥစ္စာရိတကတံ ဟောတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ကတံ ဟောတိ၊ ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတိ၊ ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အာသနာ အဝုဋ္ဌိတေန ကတံ ဟောတိ၊ ‘အလမေတံ သဗ္ဗ’န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဂိလာနာတိရိတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတံ အတိရိတ္တံ နာမာ”တိ[၁]။

အပိစေတ္ထ **ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတီ**တိ အနန္တရနိသိန္နဿ သဘာဂဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တတော ဧကမ္ပိ သိတ္ထံ ဝါ မံသဟီရံ ဝါ ခါဒိတွာ ကတမ္ပိ “ဘုတ္တာဝိနာဝ ကတံ ဟောတီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာသနာ အဝုဋ္ဌိတေနာ**တိ ဧတ္ထ ပန

၁-ဝိ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။

khāṇuko viya, accodāto vā dadhitakkādīhi pamajjitatambalohavaṇṇo[1], atikiso vā mandamaṁsalohito aṭṭhisirācammasarīro viya, atithūlo vā bhāriyamaṁso mahādaro mahābhūtasadiso, abhimahantasīso vā pacchiṁ sīse katvā ṭhito viya, atikhuddakasīso vā sarīrassa ananurūpena atikhuddakena sīsena samannāgato, kuṭakūṭasīso[2] vā tālaphalapiṇḍisadisena sīsena samannāgato, sikharasīso vā uddhaṁ anupubbatanukena sīsena samannāgato, nāḷisīso vā mahāveṇupabbasadisena sīsena samannāgato, kappasīso vā pabbhārasīso vā catūsu passesu yena kenaci passena onatena sīsena samannāgato, vaṇasīso vā pūtisīso vā kaṇṇikakeso vā pāṇakehi khāyitakedāre sassasadisehi tahiṁ tahiṁ uṭṭhitehi kesehi samannāgato, nillomasīso vā thūlathaddhakeso vā tālahīrasadisehi kesehi samannāgato, jātipalitehi paṇḍarakeso vā pakatitambakeso vā ādittehi viya kesehi samannāgato, āvaṭṭasīso vā gunnaṁ sarīre āvaṭṭasadisehi uddhaggehi kesāvaṭṭehi samannāgato, sīsalomehi saddhiṁ ekābaddhabhamukalomo vā jālabaddhena viya nalāṭena samannāgato.

Sambaddhabhamuko vā nillomabhamuko vā makkaṭabhamuko vā atimahantakkhi vā atikhuddakakkhi vā mahiṁsacamme vāsikoṇena paharitvā katachiddasadisehi akkhīhi samannāgato, visamakkhi vā ekena mahantena, ekena khuddakena akkhinā samannāgato, visamacakkalo vā ekena uddhaṁ, ekena adhoti evaṁ visamajātehi akkhicakkehi samannāgato, kekaro vā gambhīrakkhi vā yassa gambhīre udapāne udakatārakā viya akkhitārakā paññāyanti, nikkhantakkhi vā yassa kakkaṭasseva akkhitārakā nikkhantā honti, hatthikaṇṇo vā mahantāhi kaṇṇasakkhalīhi samannāgato, mūsikakaṇṇo vā jatukakaṇṇo vā khuddakāhi kaṇṇasakkhalīhi samannāgato, chiddamattakaṇṇo vā yassa vinā kaṇṇasakkhalīhi kaṇṇacchiddamattameva hoti, aviddhakaṇṇo vā, yojanajātiko pana parisadūsako na hoti, sabhāvoyeva hi so tassa. Kaṇṇabhagandariko vā niccapūtinā kaṇṇena samannāgato,

1. Pamajjitamaṭṭhatambalohavaṇṇo (Vi-Ṭṭha 3. 310) piṭṭhe.   2. Kūṭasīso (Sī)

အသမ္မောဟတ္ထံ အယံ ဝိနိစ္ဆယော— ဒွေ ဘိက္ခူ ပါတောယေဝ ဘုဉ္ဇမာနာ ပဝါရိတာ ဟောန္တိ၊ ဧကေန တတ္ထေဝ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတရေန နိစ္စဘတ္တံ ဝါ သလာကဘတ္တံ ဝါ အာနေတွာ ဥပဍ္ဎံ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တေ အာကိရိတွာ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ သေသံ တေန ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ယဉ္ဟိ တဿ ဟတ္ထေ လဂ္ဂံ၊ တံ အကပ္ပိယံ ဟောတိ။ သစေ ပန ပဌမံ နိသိန္နော ဘိက္ခု သယမေဝ တဿ ပတ္တတော ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ၊ ဟတ္ထဓောဝနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဧဝံ 'ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပုန ကိဉ္စိ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ခါဒနီယံ ဝါ ပတ္တေ အာကိရန္တိ၊ ယေန ပဌမံ ကပ္ပိယံ ကတံ ဟောတိ၊ သော ပုန ကာတုံ န လဘတိ။ ယေန အကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗံ၊ ယဉ္စ အကတံ၊ တံ ကာတဗ္ဗံ။ **ယေန အကတန္တိ** အညေန ဘိက္ခုနာ ယေန ပဌမံ န ကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗံ။ **ယဉ္စ အကတန္တိ** ယေန ပဌမံ ကပ္ပိယံ ကတံ၊ တေနပိ ယံ အကတံ၊ တံ ကာတဗ္ဗံ။ ပဌမဘာဇနေ ပန ကာတုံ န လဗ္ဘတိ။ တတ္ထ ဟိ ကရိယမာနေ ပဌမံ ကတေန သဒ္ဓိံ ကတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အညသ္မိံ ဘာဇနေ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပါယော။ ဧဝံ ကတံ ပန တေန ဘိက္ခုနာ ပဌမံ ကတေန သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန စ န ကေဝလံ ပတ္တေယေဝ၊ ကုန္ဒေပိ ပစ္ဆိယမ္ပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပုရတော ဌပေတွာ ဩနာမိတဘာဇနေ ကာတဗ္ဗံ။ တံ သစေ ဘိက္ခုသတံ ပဝါရိတံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဝါရိတာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယေန ပန ကပ္ပိယံ ကတံ၊ တဿ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ပဝါရေတွာ ဝိဟာရာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အဝဿံ ဘုဉ္ဇနကေ မင်္ဂလနိမန္တနေ နိသီဒါပေန္တိ၊ အတိရိတ္တံ ကာရာပေတွာဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ တတ္ထ အညော ဘိက္ခု နတ္ထိ၊ အာသနသာလံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝါ ပတ္တံ ပေသေတွာ ကာရေတဗ္ဗံ၊ ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပန အနုပသမ္ပန္နဿ ဟတ္ထေ ဌိတံ န ကာတဗ္ဗံ[1]။ သစေ အာသနသာလာယံ အဗျတ္တော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သယံ ဂန္တွာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ အာနေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဂိလာနာတိရိတ္တန္တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ ယံ ဂိလာနဿ ဘုတ္တာဝသေသံ ဟောတိ၊ တံ ဂိလာနာတိရိတ္တံ၊ အထ ခေါ ယံ ကိဉ္စိ ဂိလာနံ ဥဒ္ဒိဿ "အဇ္ဇ ဝါ ယဒါ ဝါ ဣစ္ဆတိ၊ တဒါ ခါဒိဿတီ"တိ အာဟဋံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂိလာနာတိရိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယာမကာလိကံ ပန သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကံ ဝါ

၁-န ကာရေတဗ္ဗံ (သီ)

kaṇḍakaṇṇo vā sadā paggharitapubbena kaṇṇena samannāgato, ṭaṅkitakaṇṇo vā[1] gobhattanāḷikāya aggasadisehi kaṇṇehi samannāgato, atipiṅgalakkhi vā, madhupiṅgalaṁ pana pabbājetuṁ vaṭṭati. Nippakhumakkhi vā assupaggharaṇakkhi vā pupphitakkhi vā akkhipākena samannāgatakkhi vā.

Atimahantanāsiko vā atikhuddakanāsiko vā cipiṭanāsiko vā majjhe appatiṭṭhahitvā ekapasse ṭhitavaṅkanāsiko vā dīghanāsiko vā sukatuṇḍasadisāya jivhāya lehituṁ sakkuṇeyyāya nisikāya samannāgato, niccaṁ paggharitasiṅghāṇikanāso vā, mahāmukho vā yassa paṭaṅgamaṇḍūkasseva mukhanimittaṁyeva mahantaṁ hoti, mukhaṁ pana lābusadisaṁ atikhuddakaṁ, bhinnamukho vā vaṅkamukho vā mahā-oṭṭho vā ukkhalimukhavaṭṭisadisehi oṭṭhehi samannāgato, tanuka-oṭṭho vā bhericammasadisehi dante pidahituṁ asamatthehi oṭṭhehi samannāgato, mahādharoṭṭho vā tanuka-uttaroṭṭho vā tanuka-adharoṭṭho vā mahā-uttaroṭṭho vā oṭṭhachinnako vā eḷamukho vā uppakkamukho vā saṅkhatuṇḍako vā bahi setehi anto atirattehi oṭṭhehi samannāgato, duggandhakuṇapamukho vā, mahādanto vā aṭṭhakadantasadisehi dantehi samannāgato, asuradanto vā heṭṭhā vā upari vā bahi nikkhantadanto, yassa pana sakkā hoti oṭṭhehi pidahituṁ, kathentasseva paññāyati, no akathentassa, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Pūtidanto vā niddanto vā atikhuddakadanto vā yassa pana dantantare kalandakadanto viya sukhumadanto hoti, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati.

Mahāhanuko vā gohanusadisena hanunā samannāgato, dīghahanuko vā cipiṭahanuko vā antopaviṭṭhena viya atirassena hanukena samannāgato, bhinnahanuko vā vaṅkahanuko vā nimmassudāṭhiko vā bhikkhunīsadisamukho, dīghagalo vā bakagalasadisena galena samannāgato, rassagalo vā antopaviṭṭhena viya galena samannāgato, bhinnagalo vā bhaṭṭha-aṁsakūṭo vā ahattho vā ekahattho vā atirassahattho vā atidīghahattho vā bhinna-uro vā bhinnapiṭṭhi vā kacchugatto vā kaṇḍugatto vā daddugatto vā godhāgatto vā yassa godhāya viya gattato cuṇṇāni patanti. Sabbañcetaṁ virūpakaraṇaṁ sandhāya

1. Vaṅkitakaṇṇo vā (Sī)

ယံ ကိဉ္စိ အနတိရိတ္တံ အာဟာရတ္ထာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ယာမကာလိကာဒီနိ အာမိသသံသဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ အာဟာရတ္ထာယပိ အနာဟာရတ္ထာယပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အဇ္ဈောဟရန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ အသံသဋ္ဌာနိ ပန သတိ ပစ္စယေ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၂-ပဗ္ဗဇ္ဇာဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၂၃။ **ပဗ္ဗဇ္ဇာ**တိ ဧတ္ထ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ကုလပုတ္တံ ပဗ္ဗာဇေန္တေန ယေ ပါဠိယံ “န ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”တိ[1]-အာဒိနာ ပဋိက္ခိတ္တာ ပုဂ္ဂလာ၊ တေ ဝဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒောသဝိရဟိတော ပုဂ္ဂလော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[2]— ကုဋ္ဌံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရောတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗာဇေန္တော ပန ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ “ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝုတ္တတ္တာ။ တတ္ထ **ကုဋ္ဌ**န္တိ ရတ္တကုဋ္ဌံ ဝါ ဟောတု ကာဠကုဋ္ဌံ ဝါ၊ ယံ ကိဉ္စိ ကိဋိဘဒဒ္ဒုကစ္ဆုအာဒိပ္ပဘေဒမ္ပိ သဗ္ဗံ ကုဋ္ဌမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ တဉ္စေ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏမ္ပိ ဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတံ ဟောတိ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန နိဝါသနပါရုပနေဟိ ပကတိပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏံ အဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “မုခေ ပန ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌီသု ဝါ သစေပိ အဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတံ၊ နခပိဋ္ဌိတော စ ခုဒ္ဒကတရမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိယေဝါ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ တိကိစ္ဆာပေတွာ ပဗ္ဗာဇေန္တေနပိ ပကတိဝဏ္ဏေ ဇာတေယေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဂေါဓာပိဋ္ဌိသဒိသစုဏ္ဏဩကိရဏသရီရမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဂဏ္ဍောတိ မေဒဂဏ္ဍော ဝါ ဟောတု အညော ဝါ၊ ယော ကောစိ ကောလဋ္ဌိမတ္တကောပိ စေ ဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတော ဂဏ္ဍော ဟောတိ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ပန ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတေ ဝဋ္ဋတိ၊ မုခါဒိကေ အပ္ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ အဝဍ္ဎနကပက္ခေ ဌိတေပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တိကိစ္ဆာပေတွာ ပဗ္ဗာဇေန္တေနပိ သရီရံ သစ္ဆဝိံ ကာရာပေတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ

၁-ဝိ ၃-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၇၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

vitthāritavasena vuttaṁ, vinicchayo panettha pañcābādhesu vuttanayena veditabbo.

Bhatthakaṭiko vā mahā-ānisado vā uddhanakūṭasadisehi ānisadamaṁsehi accuggatehi samannāgato, mahā-ūruko vā vātaṇḍiko vā mahājāṇuko vā saṁghaṭṭanajāṇuko vā dīghajaṅgho vā yaṭṭhisadisajaṅgho, vikaṭo vā saṅghaṭṭo[1] vā ubbaddhapiṇḍiko vā, so duvidho heṭṭhā oruḷhāhi vā upari āruḷhāhi vā mahatīhi jaṅghapiṇḍikāhi samannāgato, mahājaṅgho vā thūlajaṅghapiṇḍiko vā mahāpādo vā mahāpaṇhi vā piṭṭhikapādo[2] vā pādavemajjhato uṭṭhitajaṅgho, vaṅkapādo vā, so duvidho anto vā bahi vā parivattapādo, gaṇṭhikaṅguli vā siṅgiveraphaṇasadisāhi aṅgulīhi samannāgato, andhanakho vā kāḷavaṇṇehi pūtinakhehi samannāgato, sabbopi esa parisadūsako. Evarūpo parisadūsako na pabbājetabbo.

134. **Kāṇo**ti pasannandho vā hotu pupphādīhi[3] vā upahatapasādo, dvīhi vā ekena vā akkhinā na passati, so na pabbājetabbo. **Mahāpaccariyaṁ** pana ekakkhikāṇo “kāṇo”ti vutto, dvi-akkhikāṇo andhena saṅgahito. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** jaccandho “andho”ti vutto. Tasmā ubhayampi pariyāyena yujjati. **Kuṇī**ti hatthakuṇī vā pādakuṇī vā aṅgulikuṇī vā, yassa etesu hatthādīsu yaṁ kiñji vaṅkaṁ paññāyati[4]. **Khañjo**ti natajāṇuko vā bhinnajaṅgho vā majjhe saṁkuṭitapādattā kuṇṭhapādako vā piṭṭhipādamajjhena caṅkamanto, agge saṁkuṭitapādattā kuṇṭhapādako vā piṭṭhipādaggena caṅkamanto, aggapādeneva caṅkamanakhañjo vā paṇhikāya caṅkamanakhañjo vā pādassa bāhirantena caṅkamanakhañjo vā pādassa abbhantarena caṅkamanakhañjo vā gopphakānaṁ upari bhaggattā sakalena piṭṭhipādena caṅkamanakhañjo vā. Sabbopesa khañjoyeva, na pabbājetabbo.

Pakkhahatoti yassa eko hattho vā pādo vā addhasarīraṁ vā sukhaṁ na vahati. **Chinniriyāpatho**ti pīṭhasappī vuccati. **Jarādubbalo**ti

1. Paṇho (Vi-Ṭṭha 3. 312 piṭṭhe), saṅghaṭo (Sī)
2. Sibbakapādo (Sī)
3. Pubbādīhi (Ka)
4. Paññāyati, so kuṇī nāma (Vi-Ṭṭha 3. 312 piṭṭhe)

နာမ ဟောန္တိ ဂေါဓနကာ ဝိယ အင်္ဂုလိကာ ဝိယ စ တတ္ထ တတ္ထ လမ္ဗန္တိ၊ တေပိ ဂဏ္ဍာယေဝ၊ တေသု သတိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဒဟရကာလေ ခီရပီဠကာ ယောဗ္ဗနကာလေ စ မုခေ ခရပီဠကာ နာမ ဟောန္တိ၊ မဟလ္လက-ကာလေ နဿန္တိ၊ န တာ ဂဏ္ဍသင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တာသု သတိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညာ ပန သရီရေ ခရပီဠကာ နာမ, အပရာ ပဒုမကဏ္ဏိကာ နာမ ဟောန္တိ၊ အညာ သာသပဗီဇကာ နာမ သာသပမတ္တာယေဝ သကလသရီရံ ဖရန္တိ၊ သဗ္ဗာ ကုဋ္ဌဇာတိကာဝ၊ တာသု သတိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ကိလာသောတိ န ဘိဇ္ဇနကံ န ပဂ္ဃရဏကံ ပဒုမပုဏ္ဍရီကပတ္တဝဏ္ဏံ ကုဋ္ဌံ။ ယေန ဂုန္နံ ဝိယ သဗလံ သရီရံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကုဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သောသော**တိ သောသဗျာဓိ။ တသ္မိံ သတိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **အပမာရော**တိ ပိတ္တုမ္မာဒေါ ဝါ ယက္ခုမ္မာဒေါ ဝါ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗဝေရိကေန အမနုဿေန ဂဟိတော ဒုတ္တိကိစ္ဆော ဟောတိ၊ အပ္ပမတ္တကေပိ ပန အပမာရေ သတိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၂၄။ “န ဘိက္ခဝေ ရာဇဘဋော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ရာဇဘဋောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ စ အမစ္စော ဝါ ဟောတု မဟာမတ္တော ဝါ သေဝကော ဝါ ကိဉ္စိ ဌာနန္တရံ ပတ္တော ဝါ အပ္ပတ္တော ဝါ၊ ယော ကောစိ ရညော ဘတ္တဝေတနဘဋော၊ သဗ္ဗော ရာဇဘဋောတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ သော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တဿ ပန ပုတ္တနတ္တဘာတုကာ ယေ ရာဇတော ဘတ္တဝေတနံ န ဂဏှန္တိ၊ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ရာဇတော လဒ္ဓံ နိဗဒ္ဓဘောဂံ ဝါ မာသ-သံဝစ္ဆရပရိဗ္ဗယံ ဝါ ရညောယေဝ နိယျာဒေတိ၊ ပုတ္တဘာတုကေ ဝါ တံ ဌာနံ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ ရာဇာနံ “န ဒါနာဟံ ဒေဝဿ ဘဋော”တိ အာပုစ္ဆတိ၊ ယေန ဝါ ယံကာရဏာ ဝေတနံ ဂဟိတံ၊ တံ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ ယော ဝါ “ပဗ္ဗဇဿူ”တိ ရညာ အနုညာတော ဟောတိ၊ တမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၂၅။ စောရောပိ ဓဇဗန္ဓော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော “န ဘိက္ခဝေ ဓဇဗန္ဓော စောရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝုတ္တတ္တာ။ တတ္ထ ဓဇံ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဝိစရတီတိ **ဓဇဗန္ဓော၊** မူလဒေဝါဒယော ဝိယ လောကေ ပါကဋောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ ယော ဂါမဃာတံ ဝါ ပန္ထဒုဟနံ ဝါ နဂရေ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိကမ္မံ ဝါ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊

၁-ဝိ ၃-၁၀၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၀၅-ဝိဋ္ဌေ။

jiṇṇabhāvena dubbalo attano cīvararajanādikammampi kātuṁ asamattho. Yo pana mahallakopi balavā hoti, attānaṁ paṭijaggituṁ sakkoti, so pabbājetabbo. **Andho**ti jaccandho vuccati. **Mūgo**ti yassa vacībhedo na pavattati, yassapi pavattati, saraṇagamanaṁ pana paripuṇṇaṁ bhāsituṁ na sakkoti, tādisaṁ mammanampi pabbājetuṁ na vaṭṭati. Yo pana saraṇagamanamattaṁ paripuṇṇaṁ bhāsituṁ sakkoti, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. **Badhiro**ti yo sabbena sabbaṁ na suṇāti. Yo pana mahāsaddaṁ suṇāti, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. **Andhamūgā**dayo ubhayadosavasena vuttā. Yesañca pabbajjā paṭikkhittā, upasampadāpi tesaṁ paṭikkhittāva. Sace pana ne saṁgho upasampādeti, sabbepi sūpasampannā, kārakasaṁgho pana ācariyupajjhāyā ca āpattito na muccanti.

135. Paṇḍako ubhatobyañjanako theyyasaṁvāsako titthiyapakkantako tiracchānagato mātughātako pitughātako arahantaghātako lohituppādako saṁghabhedako bhikkhunīdūsakoti ime pana ekādasa puggalā "paṇḍako bhikkhave anupasampanno na upasampādetabbo, upasampanno nāsetabbo"ti[1] ādivacanato atabbā, neva nesaṁ pabbajjā, na upasampadā ca ruhati, tasmā na pabbājetabbā na upasampādetabbā, jānitvā pabbājento upasampādento ca dukkaṭaṁ āpajjati. Ajānitvāpi pabbājitā upasampāditā ca jānitvā liṅganāsanāya nāsetabbā.

Tattha **paṇḍako**ti āsittapaṇḍako usūyapaṇḍako opakkamikapaṇḍako pakkhapaṇḍako napuṁsakapaṇḍakoti pañca paṇḍakā. Tesu yassa paresaṁ aṅgajātaṁ mukhena gahetvā asucinā āsittassa pariḷāho vūpasammati, ayaṁ **āsittapaṇḍako**. Yassa paresaṁ ajjhācāraṁ passato usūyāya uppannāya pariḷāho vūpasammati, ayaṁ **usūyapaṇḍako**. Yassa upakkamena bījāni apanītāni, ayaṁ **opakkamikapaṇḍako**. Ekacco pana akusalavipākānubhāvena kāḷapakkhe paṇḍako hoti, juṇhapakkhe panassa pariḷāho vūpasammati, ayaṁ **pakkhapaṇḍako**. Yo pana paṭisandhiyaṁyeva abhāvako uppanno, ayaṁ **na puṁsakapaṇḍako**. Tesu

---

1. Vi 3. 119 piṭṭhe.

ပညာယတိ စ “အသုကော နာမ ဣဒံ ဣဒံ ကရောတီ”တိ၊ သော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယော ပန ရာဇပုတ္တော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေန္တော ဂါမဃာတာဒီနိ ကရောတိ၊ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ရာဇာနော ဟိ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ တုဿန္တိ၊ သစေ ပန န တုဿန္တိ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ မဟာဇနေ ပါကဋော စောရော ပစ္ဆာ စောရကမ္မံ ပဟာယ ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိယတိ၊ တဉ္စေ မနုဿာ ဧဝံ ဇာနန္တိ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယေ ပန အမ္ဗလဗုဇာဒိစောရကာ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရာ ဧဝ ဝါ အဒိဿမာနာ ထေယျံ ကရောန္တိ၊ ပစ္ဆာပိ “ဣမိနာ နာမ ဣဒံ ကတ”န္တိ န ပညာယန္တိ၊ တေပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၃၆။ ကာရဘေဒကော ပန စောရော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော “န ဘိက္ခဝေ ကာရဘေဒကော စောရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝုတ္တတ္တာ။ တတ္ထ ကာရော ဝုစ္စတိ ဗန္ဓနာဂါရံ။ ဣဓ ပန အန္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ ဟောတု သင်္ခလိကဗန္ဓနံ ဝါ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ ဝါ ဂါမဗန္ဓနံ ဝါ နိဂမဗန္ဓနံ ဝါ နဂရဗန္ဓနံ ဝါ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ ဇနပဒဗန္ဓနံ ဝါ ဒီပဗန္ဓနံ ဝါ၊ ယော ဧတေသု ယံ ကိဉ္စိ ဗန္ဓနံ ဘိန္ဒိတွာ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ မုဉ္စိတွာ ဝါ ဝိဝရိတွာ ဝါ အပဿမာနာနံ ဝါ ပလာယတိ၊ သော **ကာရဘေဒကော**တိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဤဒိသော ကာရဘေဒကော စောရော ဒီပဗန္ဓနံ ဘိန္ဒိတွာ ဒီပန္တရံ ဂတောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယော ပန န စောရော၊ ကေဝလံ ဟတ္ထကမ္မံ အကရောန္တော “ဧဝံ နော အပလာယန္တော ကရိဿတီ”တိ ရာဇယုတ္တာဒီဟိ ဗဒ္ဓေါ၊ သော ကာရံ ဘိန္ဒိတွာ ပလာတောပိ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယော ပန ဂါမနိဂမပဋ္ဋနာဒီနိ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ တံ အသမ္ပာဒေန္တော ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသိတော ဟောတိ၊ သောပိ ပလာယိတွာ အာဂတော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယောပိ ကသိကမ္မာဒီဟိ ဓနံ သမ္ပာဒေတွာ ဇီဝန္တော “နိဓာနံ ဣမိနာ လဒ္ဓ”န္တိ ပေသုညံ ဥပသံဟရိတွာ ကေနစိ ဗန္ဓာပိတော ဟောတိ၊ တံ တတ္ထေဝ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပလာယိတွာ ဂတံ ပန ဂတဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၃၇။ “န ဘိက္ခဝေ လိခိတကော စောရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2] ဝစနတော ပန လိခိတကော စောရော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ **လိခိတကော** နာမ ယော ကောစိ စောရိကံ ဝါ အညံ ဝါ ဂရုံ ရာဇာပရာဓံ ကတွာ ပလာတော၊ ရာဇာ စ

၁-ဝိ ၃-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

āsittapaṇḍakassa ca usūyapaṇḍakassa ca pabbajjā na vāritā, itaresaṁ tiṇṇaṁ vāritā. "Tesupi pakkhapaṇḍakassa yasmiṁ pakkhe paṇḍako hoti, tasmiṁyevassa pakkhe pabbajjā vāritā"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ.

136. **Ubhatobyañjanako**ti[1] itthinimittuppādanakammato ca purisanimittuppādanakammato ca ubhatobyañjanamassa atthīti ubhatobyañjanako. So duvidho hoti itthi-ubhatobyañjanako purisa-ubhatobyañjanakoti. Tattha itthi-ubhatobyañjanakassa itthinimittaṁ pākaṭaṁ hoti, purisanimittaṁ paṭicchannaṁ. Purisa-ubhatobyañjanakassa purisanimittaṁ pākaṭaṁ, itthinimittaṁ paṭicchannaṁ. Itthi-ubhatobyañjanakassa itthīsu purisattaṁ karontassa itthinimittaṁ paṭicchannaṁ hoti, purisanimittaṁ pākaṭaṁ. Purisa-ubhatobyañjanakassa purisānaṁ itthibhāvaṁ upagacchantassa purisanimittaṁ paṭicchannaṁ hoti, itthinimittaṁ pākaṭaṁ hoti. Itthi-ubhatobyañjanako sayañca gabbhaṁ gaṇhāti, parañca gaṇhāpeti, purisa-ubhatobyañjanako pana sayaṁ na gaṇhāti, paraṁ pana gaṇhāpetīti idametesaṁ nānākaraṇaṁ. Imassa pana duvidhassapi ubhatobyañjanakassa neva pabbajjā atthi, na upasampadā.

137. **Theyyasaṁvāsako**ti tayo theyyasaṁvāsakā liṅgatthenako saṁvāsatthenako ubhayatthenakoti. Tattha yo sayaṁ pabbajitvā vihāraṁ gantvā na bhikkhuvassāni gaṇeti, na yathāvuḍḍhaṁ vandanaṁ sādiyati, na āsanena paṭibāhati, na uposathapavāraṇādīsu sandissati, ayaṁ liṅgamattasseva thenitattā **liṅgatthenako** nāma. Yo pana bhikkhūhi pabbājito sāmaṇero samāno videsaṁ gantvā "ahaṁ dasavasso vā vīsativasso vā"ti musā vatvā bhikkhuvassāni gaṇeti, yathāvuḍḍhaṁ vandanaṁ sādiyati, āsanena paṭibāhati, uposathapavāraṇādīsu sandissati, ayaṁ saṁvāsamattasseva thenitattā **saṁvāsatthenako** nāma. Bhikkhuvassagaṇanādiko hi sabbopi kiriyabhedo imasmiṁ atthe "saṁvāso"ti veditabbo. Sikkhaṁ paccakkhāya "na maṁ koci jānātī"ti puna evaṁ paṭipajjantepi eseva nayo. Yo pana sayaṁ pabbajitvā vihāraṁ gantvā bhikkhuvassāni gaṇeti, yathāvuḍḍhaṁ vandanaṁ sādiyati, āsanena paṭibāhati, uposathapavāraṇādīsu sandissati, ayaṁ liṅgassa

1. Vi-Ṭṭha 3. 306 piṭṭhādīsu.

နံ ပဏ္ဏေ ဝါ ပေါတ္ထကေ ဝါ “ဣတ္ထန္နာမော ယတ္ထ ဒိဿတိ၊ တတ္ထ ဂဟေတွာ မာရေတဗ္ဗော”တိ ဝါ “ဟတ္ထပါဒါဒီနိ အဿ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနီ”တိ ဝါ “ဧတ္တကံ နာမ ဒဏ္ဍံ အာဟရာပေတဗ္ဗော”တိ ဝါ လိခါပေတိ၊ အယံ လိခိတကော နာမ၊ သော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၂၈။ ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော “န ဘိက္ခဝေ ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော။ ဧတ္ထ ပန ယော ဝစနပေသနာဒီနိ အကရောန္တော ဟညတိ၊ န သော ကတဒဏ္ဍကမ္မော။ ယော ပန ကေဏိယာ ဝါ အညထာ ဝါ ကိဉ္စိ ဂဟေတွာ ခါဒိတွာ ပုန ဒါတုံ အသက္ကောန္တော “အယမေဝ တေ ဒဏ္ဍော ဟောတူ”တိ ကသာဟိ ဟညတိ၊ အယမေဝ **ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မော**။ သော စ ကသာဟိ ဝါ ဟတော ဟောတု အဍ္ဎဒဏ္ဍကာဒီနံ ဝါ အညတရေန၊ ယာဝ အလ္လဝဏော ဟောတိ၊ န တာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဝဏေ ပန ပါကတိကေ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဇာဏူဟိ ဝါ ကပ္ပရေဟိ ဝါ နာဠိကေရပါသာဏာဒီဟိ ဝါ ဃာတေတွာ မုတ္တော ဟောတိ၊ သရီရေ စဿ ဂဏ္ဌိယော ပညာယန္တိ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဖာသုကံ ကတွာ ဧဝ ဂဏ္ဌီသု သန္နိသိန္နာသု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၂၉။ လက္ခဏာဟတော ပန ကတဒဏ္ဍကမ္မော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော “န ဘိက္ခဝေ လက္ခဏာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော။ ဧတ္ထာပိ ကတဒဏ္ဍကမ္မဘာဝေါ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဿ ပန နလာဋေ ဝါ ဦရုအာဒီသု[၂] ဝါ တတ္တေန လောဟေန လက္ခဏံ အာဟတံ ဟောတိ၊ သော သစေ ဘုဇိဿော၊ ယာဝ အလ္လဝဏော ဟောတိ၊ တာဝ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေပိဿ ဝဏာ ရုဠှာ ဟောန္တိ ဆဝိယာ သမပရိစ္ဆေဒါ၊ လက္ခဏံ န ပညာယတိ၊ တိမဏ္ဍလံ နိဝတ္ထဿ ဥတ္တရာသင်္ဂေ ကတေ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ စေ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ စေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။

၁၃၀။ “န ဘိက္ခဝေ ဣဏာယိကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော ဣဏာယိကောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဣဏာယိကော** နာမ ယဿ ပိတိပိတာမဟေဟိ ဝါ ဣဏံ ဂဟိတံ

၁-ဝိ ၃-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥရအာဒီသု (သီ) ၃-ဝိ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။

ceva saṁvāsassa ca thenitattā **ubhayatthenako** nāma. Ayaṁ tividhopi theyyasaṁvāsako anupasampanno na upasampādetabbo, upasampanno nāsetabbo, puna pabbajjaṁ yācantopi na pabbājetabbo.

138. Ettha ca asammohatthaṁ idaṁ pakiṇṇakaṁ veditabbaṁ—

> "Rājadubbhikkhakantāra, rogaveribhayena vā.
> Cīvarāharaṇatthaṁ vā, liṅgaṁ ādiyatīdha yo.
>
> Saṁvāsaṁ nādhivāseti, yāva so suddhamānaso.
> Theyyasaṁvāsako nāma, tāva esa na vuccatī"ti[1].

Tatrāyaṁ vitthāranayo—idhekaccassa rājā kuddho hoti, so "evaṁ me sotthi bhavissatī"ti sayameva liṅgaṁ gahetvā palāyati. Taṁ disvā rañño ārocenti, rājā "sace pabbajito, na taṁ labbhā kiñci kātun"ti tasmiṁ kodhaṁ paṭivineti. So "vūpasantaṁ me rājabhayan"ti saṁghamajjhaṁ anosaritvāva gihiliṅgaṁ gahetvā āgato pabbājetabbo. Athāpi "sāsanaṁ nissāya mayā jīvitaṁ laddhaṁ, handa dāni ahaṁ pabbajāmī"ti uppannasaṁvego teneva liṅgena āgantvā āgantukavattaṁ na sādiyati, bhikkhūhi puṭṭho vā apuṭṭho vā yathābhūtamattānaṁ āvikatvā pabbajjaṁ yācati, liṅgaṁ apanetvā pabbājetabbo. Sace pana so vattaṁ sādiyati, pabbajitālayaṁ dasseti, sabbaṁ pubbe vuttaṁ vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ paṭipajjati, ayaṁ na pabbājetabbo.

Idha panekacco dubbhikkhe jīvituṁ asakkonto sayameva liṅgaṁ gahetvā sabbapāsaṇḍiyabhattāni bhuñjanto dubbhikkhe vītivatte saṁghamajjhaṁ anosaritvāva gihiliṅgaṁ gahetvā āgatoti sabbaṁ purimasadisameva.

Aparo mahākantāraṁ nittharitukāmo hoti, satthavāho ca pabbajite gahetvā gacchati. So "evaṁ maṁ satthavāho gahetvā gamissatī"ti sayameva liṅgaṁ gahetvā satthavāhena saddhiṁ kantāraṁ nittharitvā khemantaṁ patvā saṁghamajjhaṁ anosaritvāva gihiliṅgaṁ gahetvā āgatoti sabbaṁ purimasadisameva.

---

1. Vi-Ṭṭha 3. 299 piṭṭhe.

ဟောတိ၊ သယံ ဝါ ဣဏံ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ ယံ ဝါ အာဒပေတွာ[၁] မာတာပိတူဟိ ကိဉ္စိ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ ယော တံ ဣဏံ ပရေသံ ဓာရေတီတိ ဣဏာယိကော။ ယံ ပန အညေ ဉာတကာ[၂] အာဒပေတွာ ကိဉ္စိ ဂဏှန္တိ၊ သော န ဣဏာယိကော။ န ဟိ တေ တံ အာဒပေတုံ ဣဏဿရာ၊ တသ္မာ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ ဉာတိသာလောဟိတာ "မယံ ဒဿာမ၊ ပဗ္ဗာဇေထ န"န္တိ ဣဏံ အတ္တနော ဘာရံ ကရောန္တိ၊ အညော ဝါ ကောစိ တဿ အာစာရသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ "ပဗ္ဗာဇေထ နံ၊ အဟံ ဣဏံ ဒဿာမီ"တိ ဝဒတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေသု အသတိ ဘိက္ခုနာ တထာရူပဿ ဥပဋ္ဌာကဿပိ အာရောစေတဗ္ဗံ "သဟေတုကော သတ္တော ဣဏပလိဗောဓေန န ပဗ္ဗဇတီ"တိ။ သစေ သော ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေပိ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အတ္ထိ၊ "ဧတံ ဒဿာမီ"တိ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန နေဝ ဉာတကာဒယော ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ န အတ္တနော ဓနံ အတ္ထိ၊ "ပဗ္ဗာဇေတွာ ဘိက္ခာယ စရိတွာ မောစေဿာမီ"တိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ပလာတောပိ အာနေတွာ ဒါတဗ္ဗော။ နော စေ ဒေတိ၊ သဗ္ဗံ ဣဏံ ဂီဝါ ဟောတိ။ အဇာနိတွာ ပဗ္ဗာဇယတော အနာပတ္တိ၊ ပဿန္တေန ပန အာနေတွာ ဣဏသာမိကာနံ ဒဿေတဗ္ဗော၊ အပဿန္တဿ ဂီဝါ န ဟောတိ။

သစေ ဣဏာယိကော အညံ ဒေသံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိယမာနောပိ "နာဟံ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဓာရေမီ"တိ ဝတွာ ပဗ္ဗဇတိ၊ ဣဏသာမိကော စ တံ ပရိယေသန္တော တတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ဒဟရော တံ ဒိသွာ ပလာယတိ၊ သော ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ "အယံ ဘန္တေ ကေန ပဗ္ဗာဇိတော၊ မမ ဧတ္တကံ နာမ ဓနံ ဂဟေတွာ ပလာတော"တိ ဝဒတိ၊ ထေရေန ဝတ္တဗ္ဗံ "မယာ ဥပါသက 'အဏဏော အဟ'န္တိ ဝဒန္တော ပဗ္ဗာဇိတော၊ ကိံ ဒါနိ ကရောမိ၊ ပဿ မေ ပတ္တစီဝရ"န္တိ။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။ ပလာတေ ပန ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန နံ ထေရဿ သမ္မုခါဝ ဒိသွာ "အယံ မမ ဣဏာယိကော"တိ ဝဒတိ၊ "တဝ ဣဏာယိကံ တွမေဝ ဇာနာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝမ္ပိ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေပိ သော "ပဗ္ဗဇိတော အယံ ဒါနိ ကုဟိံ ဂမိဿတီ"တိ ဝဒတိ၊ ထေရေန "တွံယေဝ ဇာနာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝမ္ပိဿ ပလာတေ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန ထေရော "ကုဟိံ ဒါနိ အယံ ဂမိဿတိ၊ ဣဓေဝ အစ္ဆတူ"တိ ဝဒတိ၊ သော စေ ပလာယတိ၊ ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ သော သဟေတုကော သတ္တော ဟောတိ

၁-အာဝပေတွာ (သီ) ၂-အညာတကာ (သီ)

Aparo rogabhaye uppanne jīvituṁ asakkonto sayameva liṅgaṁ gahetvā sabbapāsaṇḍiyabhattāni bhuñjanto rogabhaye vūpasante saṁghamajjhaṁ anosaritvāva gihiliṅgaṁ gahetvā āgatoti sabbaṁ purimasadisameva.

Aparassa eko veriko kuddho hoti, ghātetukāmo naṁ vicarati. So “evaṁ me sotthi bhavissatī”ti sayameva liṅgaṁ gahetvā palāyati. Veriko “kuhiṁ so”ti pariyesanto “pabbajitvā palāto”ti sutvā “sace pabbajito, na taṁ labbhā kiñci kātun”ti tasmiṁ kodhaṁ paṭivineti. So “vūpasantaṁ me veribhayan”ti saṁghamajjhaṁ anosaritvāva gihiliṅgaṁ gahetvā āgatoti sabbaṁ purimasadisameva.

Aparo ñātikulaṁ gantvā sikkhaṁ paccakkhāya gihī hutvā “imāni cīvarāni idha nassissanti, sacepi imāni gahetvā vihāraṁ gamissāmi, antarāmagge maṁ ‘coro’ti gahessanti, yannūnāhaṁ kāyaparihāriyāni katvā gaccheyyan”ti cīvarāharaṇatthaṁ nivāsetvā ca pārupitvā ca vihāraṁ gacchati. Taṁ dūratova āgacchantaṁ disvā sāmaṇerā ca daharā ca abbhugacchanti, vattaṁ dassenti. So na sādiyati, yathābhūtamattānaṁ āvikaroti. Sace bhikkhū “na dāni mayaṁ taṁ muñcissāmā”ti balakkārena pabbājetukāmā honti, kāsāyāni apanetvā puna pabbājetabbo. Sace pana “nayime maṁ hīnāyāvattabhāvaṁ jānantī”ti taṁyeva bhikkhubhāvaṁ paṭijānitvā sabbaṁ pubbe vuttaṁ vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ paṭipajjati, ayaṁ na pabbājetabbo.

Aparo mahāsāmaṇero ñātikulaṁ gantvā uppabbajitvā kammantānuṭṭhānena ubbāḷho puna “dāni ahaṁ sāmaṇero bhavissāmi, theropi me uppabbajitabhāvaṁ na jānātī”ti tadeva pattacīvaraṁ ādāya vihāraṁ gacchati[1], tamatthaṁ bhikkhūnaṁ na āroceti, sāmaṇerassa paṭijānāti, ayaṁ theyyasaṁvāsakoyeva, pabbajjaṁ na labhati. Sacepissa liṅgaggahaṇakāle evaṁ hoti “nāhaṁ kassaci ārocessāmī”ti vihārañca gato āroceti, gahaṇeneva theyyasaṁvāsako. Athāpissa gahaṇakāle “ācikkhissāmī”ti cittaṁ uppannaṁ hoti, vihārañca gantvā “kuhiṁ tvaṁ āvuso gato”ti vutthā “na dāni maṁ ime jānantī”ti

1. Āgacchati (Vi-Ṭṭha 3. 300 piṭṭhe)

ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ ထေရေန “ဤဒိသော အယ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဉာတသာမိကော စေ “သာဓူ”တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ “ဥပဇ္ဈုပဇ္ဈံ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ အပရေန သမယေန အတိအာရာမကော ဟောတိ၊ “သဗ္ဗံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ပန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီသု ကုသလော ဟောတိ ဗဟူပကာရော ဘိက္ခူနံ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ပရိယေသိတွာပိ ဉာဏံ ဒါတဗ္ဗမေဝ။

၁၃၁။ ဒါသောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော “န ဘိက္ခဝေ ဒါသော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော။ တတ္ထ စတ္တာရော **ဒါသာ** အန္တောဇာတော ဓနက္ကီတော ကရမရာနီတော သာမံ ဒါသဗျံ ဥပဂတောတိ။ တတ္ထ **အန္တောဇာတော** နာမ ဇာတိယာ ဒါသော ဃရဒါသိယာ ပုတ္တော။ **ဓနက္ကီတော** နာမ မာတာပိတူနံ သန္တိကာ ပုတ္တော ဝါ သာမိကာနံ သန္တိကာ ဒါသော ဝါ ဓနံ ဒတွာ ဒါသစာရိတ္တံ အာရောပေတွာ ကီတော။ ဧတေ ဒွေပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗာဇေန္တေန တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တဝသေန အဒါသေ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ **ကရမရာနီတော** နာမ တိရောရဋ္ဌံ ဝိလောပံ ဝါ ကတွာ ဥပလာပေတွာ ဝါ တိရောရဋ္ဌတော ဘုဇိဿမာနုသကာနိ အာဟရန္တိ၊ အန္တောရဋ္ဌေယေဝ ဝါ ကတာပရာဓံ ကိဉ္စိ ဂါမံ ရာဇာ “ဝိလုမ္ပ-ထာ”တိ စ အာဏာပေတိ၊ တတော မာနုသကာနိပိ အာဟရန္တိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေ ပုရိသာ ဒါသာ၊ ဣတ္ထိယော ဒါသိယော။ ဧဝရူပေါ ကရမရာနီတော ဒါသော ယေဟိ အာနီတော၊ တေသံ သန္တိကေ ဝသန္တော ဝါ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓေါ ဝါ ပုရိသေဟိ ရက္ခိယမာနော ဝါ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပလာယိတွာ ပန ဂတော ဂတဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ရညာ တုဋ္ဌေန “ကရမရာနီတကေ မုဉ္စထာ”တိ ဝတွာ ဝါ သဗ္ဗသာဓာရဏေန ဝါ နယေန ဗန္ဓနမောက္ခေ ကတေ ပဗ္ဗာဇေ-တဗ္ဗောဝ။

သာမံ ဒါသဗျံ ဥပဂတော နာမ ဇီဝိတဟေတု ဝါ အာရက္ခဟေတု ဝါ “အဟံ တေ ဒါသော”တိ သယမေဝ ဒါသဘာဝံ ဥပဂတော ရာဇူနံ ဟတ္ထိအဿဂေါမဟိံသဂေါပကာဒယော ဝိယ။ တာဒိသော ဒါသော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ရညော ဝဏ္ဏဒါသီနံ ပုတ္တာ ဟောန္တိ အမစ္စပုတ္တသဒိသာ၊ တေပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ ဘုဇိဿိတ္ထိယော အသညတာ ဝဏ္ဏဒါသီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တိ၊ တာသံ ပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သယမေဝ ပဏ္ဏံ အာရောပေန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ဘဋိပုတ္တဂဏာဒီနံ ဒါသာပိ တေဟိ အဒိန္နာ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

၁-ဝိ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။

vañcetvā nācikkhati, “nācikkhissāmī”ti saha dhuranikkhepena ayampi theyyasaṁvāsakova. Sace panassa gahaṇakālepi “ācikkhissāmī”ti hoti, vihāraṁ gantvāpi ācikkhissa, ayaṁ puna pabbajjaṁ labhati.

Aparo daharasāmaṇero mahantā vā pana abyatto. So purimanayeneva uppabbajitvā ghare vacchakagorakkhaṇādīni kammānikātuṁ na icchati. Tamenaṁ ñātakā tāniyeva kāsāyāni acchādetvā thālakaṁ vā pattaṁ hatthe datvā “gaccha, samaṇova hohī”ti gharā nīharanti. So vihāraṁ gacchati, neva naṁ bhikkhū jānanti “ayaṁ uppabbajitvā puna sayameva pabbajito”ti, nāpi sayaṁ jānāti “yo evaṁ pabbajati, so theyyasaṁvāsako nāma hotī”ti. Sace pana taṁ paripuṇṇavassaṁ upasampādenti, sūpasampanno. Sace pana anupasampannakāleyeva vinayavinicchaye vattamāne suṇāti “yo evaṁ pabbajati, so theyyasaṁvāsako nāma hotī”ti, tena “mayā evaṁ katan”ti bhikkhūnaṁ ācikkhitabbaṁ. Evaṁ puna pabbajjaṁ labhati. Sace pana “dāni na maṁ koci jānātī”ti nāroceti, dhuraṁ nikkhittamatteyeva theyyasaṁvāsako.

Bhikkhu sikkhaṁ paccakkhāya liṅgaṁ anapanetvā dussīlakammaṁ katvā vā akatvā vā puna sabbaṁ pubbe vuttaṁ vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ paṭipajjati, theyyasaṁvāsako hoti, sikkhaṁ appaccakkhāya saliṅge ṭhito methunaṁ paṭisevitvā vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ āpajjanto theyyasaṁvāsako na hoti, pabbajjāmattaṁ labhati. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** pana “eso theyyasaṁvāsako”ti vuttaṁ, taṁ na gahetabbaṁ.

Eko bhikkhu kāsāye sa-ussāhova odātaṁ nivāsetvā methunaṁ paṭisevitvā puna kāsāyāni nivāsetvā vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ āpajjati, ayampi theyyasaṁvāsako na hoti, pabbajjāmattaṁ labhati. Sace pana kāsāye thuraṁ nikkhipitvā odātaṁ nivāsetvā methunaṁ paṭisevitvā puna kāsāyāni nivāsetvā vassagaṇanādibhedaṁ vidhiṁ āpajjati, theyyasaṁvāsako hoti. Sāmaṇero saliṅge ṭhito methunādi-assamaṇakaraṇadhammaṁ āpajjitvāpitheyyasaṁvāsako na hoti. Sacepi kāsāye sa-ussāhova kāsāyāni apanetvā methunaṁ paṭisevitvā puna kāsāyāni nivāseti, neva theyyasaṁvāsako hoti. Sace pana kāsaye dhuraṁ nikkhipitvā naggo vā odātavattho

ဝိဟာရေသု ရာဇူဟိ အာရာမိကဒါသာ နာမ ဒိန္နာ ဟောန္တိ၊ တေပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘုဇိဿေ ကတွာ ပန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** “အန္တောဇာတဓနက္ကီတကေ အာနေတွာ ဘိက္ခုသံဃဿ ‘အာရာမိကေ ဒေမာ’တိ ဒေန္တိ၊ တက္ကံ သီသေ အာသိတ္တကသဒိသာဝ ဟောန္တိ၊ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “အာရာမိကံ ဒေမာတိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒေန္တိ၊ ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန ဒိန္နော ဟောတု၊ နေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ။ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ “သံဃံ နိဿာယ ဇီဝိဿာမာ”တိ ဝိဟာရေ ကပ္ပိယကာရကာ ဟောန္တိ၊ ဧတေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဿ မာတာပိတရော ဒါသာ၊ မာတာ ဧဝ ဝါ ဒါသီ၊ ပိတာ အဒါသော၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿ ပန မာတာ အဒါသီ၊ ပိတာ ဒါသော၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုဿ ဉာတကာ ဝါ ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ ဒါသံ ဒေန္တိ “ဣမံ ပဗ္ဗာဇေထ၊ တုမှာကံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရိဿတီ”တိ၊ အတ္တနော ဝါဿ ဒါသော အတ္ထိ၊ ဘုဇိဿော ကတောဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သာမိကာ ဒါသံ ဒေန္တိ “ဣမံ ပဗ္ဗာဇေထ၊ သစေ အဘိရမိဿတိ၊ အဒါသော။ ဝိဗ္ဘမိဿတိ စေ၊ အမှာကံ ဒါသောဝ ဘဝိဿတီ”တိ၊ အယံ တာဝကာလိကော နာမ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ နိဿာမိကဒါသော ဟောတိ၊ သောပိ ဘုဇိဿော ကတောဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ အဇာနန္တော ပဗ္ဗာဇေတွာ ဥပသမ္ပာဒေတွာ ဝါ ပစ္ဆာ ဇာနန္တိ၊ ဘုဇိဿံ ကာတုမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ဣမဿ စ အတ္ထဿ ပကာသနတ္ထံ ဣဒံ ဝတ္ထုံ ဝဒန္တိ— ဧကော ကိရ ကုလဒါသီ ဧကေန သဒ္ဓိံ အနုရာဓပုရာ ပလာယိတွာ ရောဟဏေ ဝသမာနာ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ၊ သော ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နကာလေ လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ မာတရံ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဥပါသိကေ တုမှာကံ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ နတ္ထိ၊ န ကိဉ္စိ ဉာတကံ ပဿာမီ”တိ။ တာတ အဟံ အနုရာဓပုရေ ကုလဒါသီ၊ တဝ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ပလာယိတွာ ဣဓ ဝသာမီတိ။ သီလဝါ ဘိက္ခု “အသုဒ္ဓါ ကိရ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ”တိ သံဝေဂံ လဘိတွာ မာတရံ တဿ ကုလဿ နာမဂေါတ္တံ ပုစ္ဆိတွာ အနုရာဓပုရံ အာဂမ္မ တဿ ကုလဿ ဃရဒွါရေ အဋ္ဌာသိ၊ “အတိစ္ဆထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေပိ နာတိက္ကမိ။ တေ အာဂန္တွာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တုမှာကံ ဣတ္ထန္နာမာ ဒါသီ ပလာတာ အတ္ထီတိ။ အတ္ထိ ဘန္တေ။ အဟံ တဿာ ပုတ္တော၊ သစေ မံ တုမှေ အနုဇာနာထ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘာမိ၊ တုမှေ မယှံ သာမိကာတိ။ တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ “သုဒ္ဓါ ဘန္တေ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ”တိ တံ ဘုဇိဿံ ကတွာ

vā methunasevanādīhi assamaṇo hutvā kāsāyaṁ nivāseti, theyyasaṁvāsako hoti.

Sace gihibhāvaṁ patthayamāno kāsāyaṁ ovaṭṭikaṁ katvā aññena vā ākārena gihinivāsanena nivāseti "sobhati nu kho me gihiliṅgaṁ, na sobhatī"ti vīmaṁsanatthaṁ, rakkhati tāva. "Sobhatī"ti sampaṭicchitvā pana puna liṅgaṁ sādiyanto theyyasaṁvāsako hoti. Odātaṁ nivāsetvā vīmaṁsanasampaṭicchanesupi eseva nayo. Sace pana nivatthakāsavassa upari odātaṁ nivāsetvā vīmaṁsati vā sampaṭicchati vā, rakkhatiyeva. Bhikkhuniyāpi eseva nayo. Sāpi gihibhāvaṁ patthayamānā sace kāsāyaṁ gihinivāsanaṁ nivāseti "sobhati nu kho me gihiliṅgaṁ, na sobhatī"ti vīmaṁsanatthaṁ, rakkhatiyeva. Sace "sobhatī"ti sampaṭicchati, na rakkhati. Odātaṁ nivāsetvā vīmaṁsanasampaṭicchanesupi eseva nayo. Nivatthakāsāyassa pana upari odātaṁ nivāsetvā vīmaṁsatu vā sampaṭicchatu vā, rakkhatiyeva.

Sace koci vuḍḍhapabbajito vassāni agaṇetvā Pāḷiyampi aṭṭhatvā ekapassena gantvā mahāpeḷādīsu kaṭacchunā ukkhitte bhattapiṇḍe pattaṁ upanāmetvā seno viya maṁsapesiṁ gahetvā gacchati, theyyasaṁvāsako na hoti, bhikkhuvassāni pana gaṇetvā gaṇhanto theyyasaṁvāsako hoti. Sayaṁ sāmaṇerova sāmaṇerapaṭipāṭiyā kūṭavassāni gaṇetvā gaṇhanto theyyasaṁvāsako na hoti. Bhikkhu bhikkhupaṭipāṭiyā kūṭavassāni gaṇetvā gaṇhanto bhaṇḍagghena kāretabbo.

139. **Titthiyapakkantako**ti titthiyesu pakkanto paviṭṭhoti titthiyapakkantako, sopi na pabbājetabbo. Tatrāyaṁ vinicchayo—upasampanno bhikkhu "titthiyo bhavissāmī"ti saliṅgeneva tesaṁ upassayaṁ gacchati, padavāre padavāre dukkaṭaṁ, tesaṁ liṅge ādinnamatte titthiyapakkantako hoti. Yopi sayameva "titthiyo bhavissan"ti kusacīrādīni nivāseti, titthiyapakkantako hotiyeva. Yo pana naggo nahāyanto attānaṁ oloketvā "sobhati me ājīvakabhāvo, ājīvako bhavissan"ti kāsāyāni anādāya naggo

မဟာဝိဟာရေ ဝသာပေသုံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ။ ထေရော တံ ကုလံ နိဿာယ ဝသမာနောယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏီတိ။

၁၃၂။ "န ဘိက္ခဝေ[1] ဟတ္ထစ္ဆိန္နော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ န ပါဒစ္ဆိန္နော၊ န ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နော၊ န ကဏ္ဏစ္ဆိန္နော၊ န ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နော၊ န အင်္ဂုလိစ္ဆိန္နော၊ န အဠစ္ဆိန္နော၊ န ကဏ္ဍရစ္ဆိန္နော၊ န ဖဏဟတ္ထကော၊ န ခုဇ္ဇော၊ န ဝါမနော န ဂလဂဏ္ဍီ၊ န လက္ခဏာဟတော၊ န ကသာဟတော၊ န လိခိတကော၊ န သီပဒီ၊ န ပါပရောဂီ၊ န ပရိသဒူသကော၊ န ကာဏော၊ န ကုဏီ၊ န ခဉ္ဇော၊ န ပက္ခဟတော၊ န ဆိန္နိရိယာပထော၊ န ဇရာဒုဗ္ဗလော၊ န အန္ဓော၊ န မူဂေါ၊ န ဗဓိရော၊ န အန္ဓမူဂေါ၊ န အန္ဓဗဓိရော၊ န မူဂဗဓိရော၊ န အန္ဓမူဂဗဓိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ ဝစနတော ပန ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ **ဟတ္ထစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ဟတ္ထတလေ ဝါ မဏိဗန္ဓေ ဝါ ကပ္ပရေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ဟတ္ထာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ပါဒစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ အဂ္ဂပါဒေ ဝါ ဂေါပ္ဖကေသု ဝါ ဇင်္ဃာယ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ပါဒါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ စတူသု ဟတ္ထပါဒေသု ဒွေ ဝါ တယော ဝါ သဗ္ဗေ ဝါ ဟတ္ထပါဒါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ကဏ္ဏစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ကဏ္ဏမူလေ ဝါ ကဏ္ဏသက္ခလိကာယ ဝါ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ကဏ္ဏာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ ယဿ ပန ကဏ္ဏာဝဋ္ဋေ[2] ဆိဇ္ဇန္တိ၊ သက္ကာ စ ဟောန္တိ သင်္ဃာဋေတုံ၊ သော ကဏ္ဏေ သင်္ဃာဋေတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **နာသစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ အဇပဒကေ ဝါ အဂ္ဂေ ဝါ ဧကပုဋေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နာသာ ဆိန္နာ ဟောတိ။ ယဿ ပန နာသိကာ သက္ကာ ဟောတိ သန္ဓေတုံ၊ သော တံ ဖာသုကံ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နော** ဥဘယဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အင်္ဂုလိစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ နခသေသံ အဒဿေတွာ ဧကာ ဝါ ဗဟူ ဝါ အင်္ဂုလိယော ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ ယဿ ပန သုတ္တတန္တုမတ္တမ္ပိ နခသေသံ ပညာယတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အဠစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ စတူသု အင်္ဂုဋ္ဌကေသု အင်္ဂုလိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧကော ဝါ ဗဟူ ဝါ အင်္ဂုဋ္ဌကာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ကဏ္ဍရစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ကဏ္ဍရနာမကာ မဟာနှာရူ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ ယေသု ဧကဿာပိ ဆိန္နတ္တာ အဂ္ဂပါဒေန ဝါ စင်္ကမတိ၊ မူလေန ဝါ စင်္ကမတိ၊ န ပါဒံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ သက္ကောတိ။

၁- ဝိ ၃-၁၂၆-ဝိဋ္ဌေ၊ ၂- ကဏ္ဏာဝိဋ္ဌေ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၀၈) ဝိဋ္ဌေ။

ājīvakānaṁ upassayaṁ gacchati, padavāre padavāre dukkaṭaṁ. Sace panassa antarāmagge hirottappaṁ uppajjati, dukkaṭāni desetvā muccati. Tesaṁ upassayaṁ gantvāpi tehi vā ovadito attanā vā “imesaṁ pabbajjā atidukkhā”ti disvā nivattantopi muccatiyeva. Sace pana “kiṁ tumhākaṁ pabbajjāya ukkaṭṭhan”ti pucchitvā “kesamassuluñcanādīnī”ti vutto ekakesampi luñcāpeti, ukkuṭikappadhānādīni vā vattāni ādiyati, morapiñchādīni vā nivāseti, tesaṁ liṅgaṁ gaṇhāti, “ayaṁ pabbajjā seṭṭhā”ti seṭṭhabhāvaṁ vā upagacchati, na muccati, titthiyapakkantako hoti. Sace pana “sobhati nu kho me titthiyapabbajjā, nanu kho sobhatī”ti vīmaṁsanatthaṁ kusacīrādīni vā nivāseti, jaṭaṁ vā bandhati, khārikājaṁ vā ādiyati, yāva na sampaṭicchati laddhiṁ, tāva rakkhati[1], sampaṭicchitamatte titthiyapakkantako hoti. Acchinnacīvaro pana kusacīrādīni nivāsento rājabhayādīhi vā titthiyaliṅgaṁ gaṇhanto laddhiyā abhāvena neva titthiyapakkantako hoti. “Ayañca titthiyapakkantako nāma upasampannabhikkhunā kathito, tasmā sāmaṇero saliṅgena titthiyāyatanaṁ gatopi puna pabbajjañca upasampadañca labhatī”ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Purimo pana theyyasaṁvāsako anupasampannena kathito, tasmā upasampanno kūṭavassaṁ gaṇentopi assamaṇo na hoti. Liṅge sa-ussāho pārājikaṁ āpajjitvā bhikkhuvassādīni gaṇhantopi theyyasaṁvāsako na hoti.

140. **Tiracchānagato**ti nāgo vā hotu supaṇṇamāṇavakādīnaṁ vā aññataro antamaso sakkaṁ devarājānaṁ upādāya yo koci amanussajātiyo, sabbova imasmiṁ atthe “tiracchānagato”ti veditabbo. So ca neva upasampādetabbo na pabbājetabbo, upasampannopi nāsetabbo.

141. **Mātughātakā**dīsu pana yena manussitthibhūtā janikā mātā sayampi manussajātikeneva satā sañcicca jīvitā voropitā, ayaṁ ānantariyena mātughātakakammena **mātughātako**. Etassa pabbajjā ca upasampadā ca paṭikkhittā. Yena pana manussitthibhūtāpi ajanikā posāvanikā mātā vā cūḷamātā vā janikāpi vā na manussitthibhūtā

1. Yāva na sampaṭicchati, tāva naṁ laddhi rakkhati (Vi-Ṭṭha 3. 303 piṭṭhe.)

ဇာလဟတ္ထကောတိ ယဿ ဝဂ္ဂုလိပက္ခကာ ဝိယ အင်္ဂုလိယော သမ္ဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန အင်္ဂုလန္တရိကာယော ဖာလေတွာ သဗ္ဗံ အန္တရစမ္မံ အပနေတွာ ဖာသုကံ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယဿပိ ဆ အင်္ဂုလိယော ဟောန္တိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန အဓိကံ အင်္ဂုလိံ ဆိန္ဒိတွာ ဖာသုကံ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **ခုဇ္ဇော**တိ ယော ဥရဿ ဝါ ပိဋ္ဌိယာ ဝါ ပဿဿ ဝါ နိက္ခန္တတ္တာ ခုဇ္ဇသရီရော။ ယဿ ပန ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဤသကံ ဝင်္ကံ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပုရိသော ဧဝ ဟိ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော၊ အဝသေသော သတ္တော အခုဇ္ဇော နာမ နတ္ထိ။ **ဝါမနော**တိ ဇင်္ဃဝါမနော ဝါ ကဋိဝါမနော ဝါ ဥဘယဝါမနော ဝါ။ ဇင်္ဃဝါမနဿ ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌိမကာယော ရဿော ဟောတိ, ဥပရိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ ကဋိဝါမနဿ ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိမကာယော ရဿော ဟောတိ, ဟေဋ္ဌိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ ဥဘယဝါမနဿ ဥဘောပိ ကာယာ ရဿာ ဟောန္တိ၊ ယေသံ ရဿတ္တာ ဘူတာနံ ဝိယ ပရိဝဋုမော မဟာကုစ္ဆိဃဋသဒိသော အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ တံ တိဝိဓမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဂလဂဏ္ဍီတိ ယဿ ကုမ္ဘဏ္ဍံ ဝိယ ဂလေ ဂဏ္ဍော ဟောတိ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ ပန ပဒေသေ ဂဏ္ဍေ သတိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော “န ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”တိ ဣမဿ ဝတ္ထုနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **လက္ခဏာဟတကသာဟတလိခိတကေသု** ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **သီပဒီ**တိ ဘာရပါဒေါ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ပါဒေါ ထူလော ဟောတိ သဉ္ဇာတပိဠကော ခရော၊ သော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယဿ ပန န တာဝ ခရဘာဝံ ဂဏှာတိ၊ သက္ကာ ဟောတိ ဥပနာဟံ ဗန္ဓိတွာ ဥဒကအာဝါဋေ ပဝေသေတွာ ဥဒကဝါလိကာယ ပူရေတွာ ယထာ သိရာ ပညာယန္တိ၊ ဇင်္ဃာ စ တေလနာဠိကာ ဝိယ ဟောတိ၊ ဧဝံ မိလာပေတုံ၊ တဿ ပါဒံ ဤဒိသံ ကတွာ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပုန ဝဍ္ဎတိ၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တေနပိ တထာ ကတွာဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ **ပါပရောဂီ**တိ အရိသဘဂန္ဒရပိတ္တသေမှကာသသောသာဒိသု ယေန ကေနစိ ရောဂေန နိစ္စာတုရော အတေကိစ္ဆရောဂေါ ဇေဂုစ္ဆော အမနာပေါ၊ အယံ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၃၃။ **ပရိသဒူသကော**တိ ယော အတ္တနော ဝိရူပတာယ ပရိသံ ဒူသေတိ၊ အတိဒီဃော ဝါ ဟောတိ အညေသံ သီသပ္ပမာဏနာဘိပ္ပဒေသော၊ အတိရဿော ဝါ ဥဘယဝါမနဘူတရူပံ ဝိယ၊ အတိကာဠော ဝါ ဈာပိတက္ခေတ္တေ

၁-ဝိ ၃-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။

mātā ghātitā, tassa pabbajjā na vāritā, na ca ānantariko hoti. Yena sayaṁ tiracchānabhūtena manussitthibhūtā mātā ghātitā, sopi ānantariko na hoti, tiracchānagatattā panassa pabbajjā paṭikkhittā. **Pitughātake**pi eseva nayo. Sacepi hi vesiyā putto hoti, "ayaṁ me pitā"ti na jānāti, yassa sambhavena nibbatto, so ce anena ghātito, pitughātakotveva saṅkhyaṁ gacchati, ānantariyañca phusati.

Arahantaghātakopi manussa-arahantavaseneva veditabbo. Manussajātiyañhi antamaso apabbajitampi khīṇāsavaṁ dārakaṁ vā dārikaṁ vā sañcicca jīvitā voropento arahantaghātakova hoti, ānantariyañca phusati, pabbajjā cassa vāritā. Amanussajātikaṁ pana arahantaṁ manussajātikaṁ vā avasesaṁ ariyapuggalaṁ ghātetvā ānantariko na hoti, pabbajjāpissa na vāritā, kammaṁ pana balavaṁ hoti. Tiracchāno manussa-arahantampi ghātetvā ānantariko na hoti, kammaṁ pana bhāriyanti ayamettha vinicchayo.

Yo pana Devadatto viya duṭṭhacittena vadhakacittena Tathāgatassa jīvamānakasarīre khuddakamakkhikāya pivanamattampi lohitaṁ uppādeti, ayaṁ **lohituppādako** nāma. Etassa pabbajjā ca upasampadā ca vāritā. Yo pana rogavūpasamatthaṁ Jīvako viya satthena phāletvā pūtimaṁsalohitaṁ haritvā phāsukaṁ karoti, bahuṁ so puññaṁ pasavatīti.

Yo Devadatto viya sāsanaṁ uddhammaṁ ubbinayaṁ katvā catunnaṁ kammānaṁ aññataravasena saṁghaṁ bhindati, ayaṁ **saṁghabhedako** nāma. Etassa pabbajjā ca upasampadā ca vāritā.

Yo pana pakatattaṁ bhikkhuniṁ tiṇṇaṁ maggānaṁ aññatarasmiṁ dūseti, ayaṁ **bhikkhunīdūsako** nāma. Etassa pabbajjā ca upasampadā ca vāritā. Yo pana kāyasaṁsaggena sīlavināsaṁ pāpeti, tassa pabbajjā ca upasampadā ca na vāritā. Balakkārena odātavatthavasanaṁ katvā anicchamānaṁyeva dūsentopi bhikkhunīdūsakoyeva, balakkārena pana odātavatthavasanaṁ katvā icchamānaṁ dūsento bhikkhunīdūsako na hoti. Kasmā? Yasmā gihibhāve sampaṭicchitamatteyeva sā abhikkhunī hoti. Sakiṁ sīlavipannaṁ

ခါဋုကော ဝိယ၊ အဇ္ဈောဒါတော ဝါ ဒမိတက္ကာဒီဟိ ပမဇ္ဇိတတမ္ဗလောဟဝဏ္ဏော[1]၊ အတိကိသော ဝါ မန္ဒမံသလောဟိတော အဋ္ဌိသိရာစမ္မသရီရော ဝိယ၊ အတိထူလော ဝါ ဘာရိယမံသော မဟောဒရော မဟာဘူတသဒိသော၊ အဘိမဟန္တသီသော ဝါ ပစ္ဆိံ သီသေ ကတွာ ဋ္ဌိတော ဝိယ၊ အတိခုဒ္ဒကသီသော ဝါ သရီရဿ အနနုရူပေန အတိခုဒ္ဒကေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ကူဋကူဋသီသော[2] ဝါ တာလဖလပိဏ္ဍိသဒိသေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ သိခရသီသော ဝါ ဥဒ္ဓံ အနုပုဗ္ဗတနုကေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ နာဠိသီသော ဝါ မဟာဝေဠုပဗ္ဗသဒိသေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ကပ္ပသီသော ဝါ ပဗ္ဘာရသီသော ဝါ စတူသု ပဿေသု ယေန ကေနစိ ပဿေန ဩနတေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ဝဏသီသော ဝါ ပူတိသီသော ဝါ ကဏ္ဏိကကေသော ဝါ ပါဏကေဟိ ခါယိတကေဒါရေ သဿသဒိသေဟိ တဟိံ တဟိံ ဥဋ္ဌိတေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ နိလ္လောမသီသော ဝါ ထူလထဒ္ဓကေသော ဝါ တာလဟီရသဒိသေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဇာတိပလိတေဟိ ပဏ္ဍရကေသော ဝါ ပကတိတမ္ဗကေသော ဝါ အာဒိတ္တေဟိ ဝိယ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ အာဝဋ္ဋသီသော ဝါ ဂုန္နံ သရီရေ အာဝဋ္ဋသဒိသေဟိ ဥဒ္ဓဂ္ဂေဟိ ကေသာဝဋ္ဋေဟိ သမန္နာဂတော၊ သီသလောမေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓဘမုကလောမော ဝါ ဇာလဗဒ္ဓေန ဝိယ နလာဋေန သမန္နာဂတော။

သမ္ဗဒ္ဓဘမုကော ဝါ နိလ္လောမဘမုကော ဝါ မက္ကဋဘမုကော ဝါ အတိမဟန္တက္ခိ ဝါ အတိခုဒ္ဒကက္ခိ ဝါ မဟိံသစမ္မေ ဝါသိကောဏေန ပဟရိတွာ ကတဆိဒ္ဒသဒိသေဟိ အက္ခီဟိ သမန္နာဂတော၊ ဝိသမက္ခိ ဝါ ဧကေန မဟန္တေန, ဧကေန ခုဒ္ဒကေန အက္ခိနာ သမန္နာဂတော၊ ဝိသမစက္ကလော ဝါ ဧကေန ဥဒ္ဓံ, ဧကေန အဓောတိ ဧဝံ ဝိသမဇာတေဟိ အက္ခိစက္ကေဟိ သမန္နာဂတော၊ ကေကရော ဝါ ဂမ္ဘီရက္ခိ ဝါ ယဿ ဂမ္ဘီရေ ဥဒပါနေ ဥဒကတာရကာ ဝိယ အက္ခိတာရကာ ပညာယန္တိ၊ နိက္ခန္တက္ခိ ဝါ ယဿ ကက္ကဋဿေဝ အက္ခိတာရကာ နိက္ခန္တာ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထိကဏ္ဏော ဝါ မဟန္တေဟိ ကဏ္ဏသက္ခလီဟိ သမန္နာဂတော၊ မူသိကကဏ္ဏော ဝါ ဇတုကကဏ္ဏော ဝါ ခုဒ္ဒကေဟိ ကဏ္ဏသက္ခလီဟိ သမန္နာဂတော၊ ဆိဒ္ဒမတ္တကဏ္ဏော ဝါ ယဿ ဝိနာ ကဏ္ဏသက္ခလီဟိ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော ဝါ၊ ယောနကဇာတိကော ပန ပရိသဒူသကော န ဟောတိ၊ သဘာဝေါယေဝ ဟိ သော တဿ။ ကဏ္ဏဘဂန္ဒရိကော ဝါ နိစ္စပူတိနာ ကဏ္ဏေန သမန္နာဂတော၊

၁-ပမဇ္ဇိတဒ္ဓတမ္ဗလောဟဝဏ္ဏော (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၁၀) ပိဋ္ဌေ။ ၂-ကူဋသီသော (သီ)

pacchā dūsento sikkhamānasāmaṇerīsu ca vippaṭipajjanto neva bhikkhunīdūsako hoti, pabbajjampi upasampadampi labhati. Iti ime ekādasa abhabbapuggalā veditabbā.

142. **Ūnavīsativassassa** pana upasampadāyeva paṭikkhittā, na pabbajjā, tasmā paṭisandhiggahaṇato paṭṭhāya paripuṇṇavīsativasso upasampādetabbo. Gabbhavīsopi hi paripuṇṇavīsativassotveva saṅkhyaṁ gacchati. Yathāha Bhagavā—

> "Yaṁ bhikkhave mātukucchismiṁ paṭhamaṁ cittaṁ uppannaṁ, paṭhamaṁ viññāṇaṁ pātubhūtaṁ, tadupādāya sāvassa jāti. Anujānāmi bhikkhave gabbhavīsaṁ upasampādetun"ti[1].

Tattha[2] yo dvādasa māse mātukucchismiṁ vasitvā mahāpavāraṇāya jāto, so tato paṭṭhāya yāva ekūnavīsatime vasse mahāpavāraṇā, taṁ atikkamitvā pāṭipade upasampādetabbo. Etenupāyena hāyanavaḍḍhanaṁ veditabbaṁ. Porāṇakattherā pana ekūnavīsativassaṁ sāmaṇeraṁ nikkhamanīyapuṇṇamāsiṁ atikkamma pāṭipadadivase upasampādenti. Kasmā? Ekasmiṁ vasse cha cātuddasika-uposathā honti, iti vīsatiyā vassesu cattāro māsā parihāyanti, rājāno tatiye tatiye vasse vassaṁ ukkaḍḍhanti, iti aṭṭhārasavassesu cha māsā vaḍḍhanti, tato uposathavasena parihīne cattāro māse apanetvā dve māsā avasesā honti, te dve māse gahetvā vīsati vassāni paripuṇṇāni hontīti nikkaṅkhā hutvā nikkhamanīyapuṇṇamāsiṁ atikkamma pāṭipade upasampādenti.

Ettha pana yo pavāretvā vīsativasso bhavissati, taṁ sandhāya "ekūnavīsativassan"ti vuttaṁ. Tasmā yo mātukucchismiṁ dvādasa māse vasi, so ekavīsativasso hoti. Yo satta māse vasi, so sattamāsādhikavīsativasso. Chamāsajāto pana na jīvati, ūnavīsativassaṁ pana "paripuṇṇavīsativasso"ti saññāya upasampādentassa anāpatti, puggalo pana anupasampannova hoti. Sace pana so dasavassaccayena aññaṁ upasampādeti, tañce muñcitvā gaṇo pūrati, sūpasampanno.

---

1. Vi 3. 129 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 136 piṭṭhe.

ဂဏ္ဍကဏ္ဏော ဝါ သဒါ ပဂ္ဃရိတပုဗ္ဗေန ကဏ္ဏေန သမန္နာဂတော၊ ဋင်္ကိတ-ကဏ္ဏော ဝါ[၁] ဂေါဘတ္တနာဠိကာယ အဂ္ဂသဒိသေဟိ ကဏ္ဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ အတိပိင်္ဂလက္ခိ ဝါ၊ မဓုပိင်္ဂလံ ပန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိပ္ပခုမက္ခိ ဝါ အဿုပဂ္ဃ-ရဏက္ခိ ဝါ ပုပ္ဖိတက္ခိ ဝါ အက္ခိပါကေန သမန္နာဂတက္ခိ ဝါ။

အတိမဟန္တနာသိကော ဝါ အတိခုဒ္ဒကနာသိကော ဝါ စိပိဋနာသိ-ကော ဝါ မဇ္ဈေ အပ္ပတိဋ္ဌဟိတွာ ကေပသေ ဌိတဝင်္ကနာသိကော ဝါ ဒီဃ-နာသိကော ဝါ သုကတုဏ္ဍသဒိသာယ ဇိဝှါယ လေဟိတုံ သက္ကုဏေယျာယ နာသိကာယ သမန္နာဂတော၊ နိစ္စံ ပဂ္ဃရိတသိင်္ဃာဏိကနာသော ဝါ၊ မဟာ-မုခေါ ဝါ ယဿ ပဋင်္ဂမဏ္ဍူကဿေဝ မုခနိမိတ္တံယေဝ မဟန္တံ ဟောတိ, မုခံ ပန လာဗုသဒိသံ အတိခုဒ္ဒကံ၊ ဘိန္နမုခေါ ဝါ ဝင်္ကမုခေါ ဝါ မဟာ-ဩဋ္ဌော ဝါ ဥက္ခလိမုခဝဋ္ဋိသဒိသေဟိ ဩဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော၊ တနုက-ဩဋ္ဌော ဝါ ဘေရိစမ္မသဒိသေဟိ ဒန္တေ ပိဒဟိတုံ အသမတ္ထေဟိ ဩဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော၊ မဟာဓရောဋ္ဌော ဝါ တနုကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ တနုကအဓ-ရောဋ္ဌော ဝါ မဟာဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ ဩဋ္ဌဆိန္နကော ဝါ ဧဠမုခေါ ဝါ ဥပ္ပက္က-မုခေါ ဝါ သင်္ခတုဏ္ဍကော ဝါ ဗဟိ သေတေဟိ အန္တော အတိရတ္တေဟိ ဩဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓကုဏပမုခေါ ဝါ၊ မဟာဒန္တော ဝါ အဋ္ဌကဒန္တသဒိသေဟိ ဒန္တေဟိ သမန္နာဂတော၊ အသုရဒန္တော ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ဗဟိ နိက္ခန္တ-ဒန္တော၊ ယဿ ပန သက္ကာ ဟောတိ ဩဋ္ဌေဟိ ပိဒဟိတုံ၊ ကထေန္တဿေဝ ပညာယတိ, နော အကထေန္တဿ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပူတိဒန္တော ဝါ နိဒ္ဒန္တော ဝါ အတိခုဒ္ဒကဒန္တော ဝါ ယဿ ပန ဒန္တန္တရေ ကလန္ဒကဒန္တော ဝိယ သုခုမဒန္တော ဟောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မဟာဟနုကော ဝါ ဂေါဟနုသဒိသေန ဟနုနာ သမန္နာဂတော၊ ဒီဃ-ဟနုကော ဝါ စိပိဋဟနုကော ဝါ အန္တောပဝိဋ္ဌေန ဝိယ အတိရဿေန ဟနု-ကေန သမန္နာဂတော၊ ဘိန္နဟနုကော ဝါ ဝင်္ကဟနုကော ဝါ နိမ္မဿုဒါဌိကော ဝါ ဘိက္ခုနိသဒိသမုခေါ၊ ဒီဃဂလော ဝါ ဗကဂလသဒိသေန ဂလေန သမန္နာ-ဂတော၊ ရဿဂလော ဝါ အန္တောပဝိဋ္ဌေန ဝိယ ဂလေန သမန္နာဂတော၊ ဘိန္နဂလော ဝါ ဘဋ္ဌအံသကူဋော ဝါ အဟတ္ထော ဝါ ဧကဟတ္ထော ဝါ အတိရဿဟတ္ထော ဝါ အတိဒီဃဟတ္ထော ဝါ ဘိန္နဥရော ဝါ ဘိန္နပိဋ္ဌိ ဝါ ကစ္ဆုဂတ္တော ဝါ ကဏ္ဍုဂတ္တော ဝါ ဒဒ္ဒုဂတ္တော ဝါ ဂေါဓာဂတ္တော ဝါ ယဿ ဂေါဓာယ ဝိယ ဂတ္တတော စုဏ္ဏာနိ ပတန္တိ။ သဗ္ဗဉ္စေတံ ဝိရူပကရဏံ သန္ဓာယ

၁-ဋင်္ကိတကဏ္ဏော ဝါ (သီ)

sopi ca yāva na jānāti, tāvassa neva saggantarāyo na mokkhantarāyo, ñatvā pana puna upasampajjitabbaṁ.

143. Iti imehi pabbajjādosehi virahitopi “na bhikkhave ananuññāto mātāpitūhi putto pabbājetabbo”ti[1] vacanato mātāpitūhi ananuññāto na pabbājetabbo. Tattha[2] **mātāpitūhī**ti janake sandhāya vuttaṁ. Sace dvepi atthi, dvepi āpucchitabbā. Sace pitā mato hoti mātā vā, yo jīvati, so āpucchitabbo, pabbajitāpi āpucchitabbāva. Āpucchantena sayaṁ vā gantvā āpucchitabbaṁ, añño vā pesetabbo. So eva vā pesetabbo “gaccha mātāpitaro āpucchitvā ehī”ti. Sace “anuññātomhī”ti vadati, saddahantena pabbājetabbo. Pitā sayaṁ pabbajito puttampi pabbājetukāmo hoti, mātaraṁ āpucchitvā pabbājetu. Mātā vā dhītaraṁ pabbājetukāmā pitaraṁ āpucchitvāva pabbājetu. Pitā puttadārena anatthiko palāyi, mātā “imaṁ pabbajethā”ti puttaṁ bhikkhūnaṁ deti, “pitāssa kuhin”ti vutte “cittakeḷiṁ kīḷituṁ palāto”ti vadati, taṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Mātā kenaci purisena saddhiṁ palātā hoti, pitā pana “pabbājethā”ti vadati, etthāpi eseva nayo. Pitā vippavuttho hoti, mātā puttaṁ “pabbājethā”ti anujānāti, “pitāssa kuhin”ti vutte “kiṁ tumhākaṁ pitarā, ahaṁ jānissāmī”ti vadati, pabbājetuṁ vaṭṭatīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ.

Mātāpitaro matā, dārako cūḷamātādīnaṁ santike saṁvaddho, tasmiṁ pabbājiyamāne ñātakā kalahaṁ vā karonti khiyyanti vā, tasmā vivādupacchedanatthaṁ āpucchitvā pabbājetabbo, anāpucchitvā pabbājentassa pana āpatti natthi. Daharakāle gahetvā posakā mātāpitaro nāma honti, tesupi eseva nayo. Putto attānaṁ nissāya jīvati, na mātāpitaro. Sacepi rājā hoti, āpucchitvāva pabbājetabbo. Mātāpitūhi anuññāto pabbajitvā puna vibbhamati, sacepi satakkhattuṁ pabbajitvā vibbhamati, āgatāgatakāle punappunaṁ āpucchitvāva pabbājetabbo. Sacepi evaṁ vadanti “ayaṁ vibbhamitvā gehaṁ āgato, amhākaṁ kammaṁ na karoti, pabbajitvā tumhākaṁ vattaṁ na pūreti, natthi imassa

1. Vi 3. 116 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 292 piṭṭhādīsu.

ဝိဂ္ဂါဟရိတဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဝိနိစ္ဆယော ပနေတ္ထ ပဉ္စာဗာဓေသု ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘဏ္ဍကဋ္ဋကော ဝါ မဟာအာနိသဒေါ ဝါ ဥဒ္ဒနကူဋသဒိသေဟိ အာနိသဒမံသေဟိ အစ္စုဂ္ဂတေဟိ သမန္နာဂတော၊ မဟာဦရုကော ဝါ ဝါတဏ္ဍိကော ဝါ မဟာဇာဏုကော ဝါ သံဃဋ္ဋနဇာဏုကော ဝါ ဒီဃဇင်္ဃော ဝါ ယဋ္ဌိသဒိသဇင်္ဃော၊ ဝိကဋော ဝါ သင်္ဃဋော[၁] ဝါ ဥဗ္ဗဒ္ဓပိဏ္ဍိကော ဝါ၊ သော ဒုဝိဓော ဟေဋ္ဌာ ဩရုဠှာဟိ ဝါ ဥပရိ အာရုဠှာဟိ ဝါ မဟတီဟိ ဇင်္ဃပိဏ္ဍိကာဟိ သမန္နာဂတော၊ မဟာဇင်္ဃော ဝါ ထူလဇင်္ဃပိဏ္ဍိကော ဝါ မဟာပါဒေါ ဝါ မဟာပဏှိ ဝါ ပိဋ္ဌိကပါဒေါ[၂] ဝါ ပါဒဝေမဇ္ဈတော ဥဋ္ဌိတဇင်္ဃော၊ ဝင်္ကပါဒေါ ဝါ၊ သော ဒုဝိဓော အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ ပရိဝတ္တပါဒေါ၊ ဂဏ္ဌိကင်္ဂုလိ ဝါ သိင်္ဂိဝေရဖဏသဒိသာဟိ အင်္ဂုလီဟိ သမန္နာဂတော၊ အန္ဓနခေါ ဝါ ကာဠဝဏ္ဏေဟိ ပူတိနခေဟိ သမန္နာဂတော၊ သဗ္ဗောပိ ဧသ ပရိသဒူသကော။ ဧဝရူပေါ ပရိသဒူသကော န **ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော**။

၁၄၄။ **ကာဏော**တိ ပသန္နန္ဓော ဝါ ဟောတု ပုပ္ဖဒိဋ္ဌိဟိ[၃] ဝါ ဥပဟတပသာဒေါ၊ ဒွီဟိ ဝါ ဧကေန ဝါ အက္ခိနာ န ပဿတိ၊ သော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဧကက္ခိကာဏော “ကာဏော”တိ ဝုတ္တော၊ ဒွိအက္ခိကာဏော အန္ဓေန သင်္ဂဟိတော။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဇစ္စန္ဓော “အန္ဓော”တိ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဥဘယမ္ပိ ပရိယာယေန ယုဇ္ဇတိ။ **ကုဏီ**တိ ဟတ္ထကုဏီ ဝါ ပါဒကုဏီ ဝါ အင်္ဂုလိကုဏီ ဝါ၊ ယဿ ဧတေသု ဟတ္ထာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ ဝင်္ကံ ပညာယတိ[၄]။ **ခဉ္ဇော**တိ နတဇာဏုကော ဝါ ဘိန္နဇင်္ဃော ဝါ မဇ္ဈေ သံကုဋိတပါဒတ္တာ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန စင်္ကမန္တော၊ အဂ္ဂေ သံကုဋိတပါဒတ္တာ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ကမန္တော၊ အဂ္ဂပါဒေနေဝ စင်္ကမနခဉ္ဇော ဝါ ပဏှိကာယ စင်္ကမနခဉ္ဇော ဝါ ပါဒဿ ဗာဟိရန္တေန စင်္ကမနခဉ္ဇော ဝါ ပါဒဿ အဗ္ဘန္တရေန စင်္ကမနခဉ္ဇော ဝါ ဂေါပ္ဖကာနံ ဥပရိ ဘဂ္ဂတ္တာ သကလေန ပိဋ္ဌိပါဒေန စင်္ကမနခဉ္ဇော ဝါ။ သဗ္ဗောပေသ ခဉ္ဇောယေဝ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပက္ခဟတောတိ ယဿ ဧကော ဟတ္ထော ဝါ ပါဒေါ ဝါ အဍ္ဎသရီရံ ဝါ သုခံ န ဝဟတိ။ **ဆိန္နိရိယာပထော**တိ ပီဌသပ္ပိ ဝုစ္စတိ။ **ဇရာဒုဗ္ဗလော**တိ

၁-ပဏှော (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။)၊ သင်္ဃဋော (သီ)
၂-သိပ္ပကပါဒေါ (သီ) ၃-ပုပ္ဖဒိဋ္ဌိဟိ (က)
၄-ပညာယတိ၊ သော ကုဏီ နာမ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ)

āpucchanakiccaṁ, āgatāgataṁ naṁ pabbājeyyāthā”ti, evaṁ nissaṭṭhaṁ puna anāpucchāpi pabbājetuṁ vaṭṭati.

Yopi daharakāleyeva “ayaṁ tumhākaṁ dinno, yadā icchatha, tadā pabbājeyyāthā”ti evaṁ dinno hoti, sopi āgatāgato puna anāpucchitvāva pabbājetabbo. Yaṁ pana daharakāleyeva “imaṁ bhante pabbājeyyāthā”ti anujānitvā pacchā vuḍḍhippattakāle nānujānanti, ayaṁ na anāpucchā pabbājetabbo. Eko mātāpitūhi saddhiṁ bhaṇḍitvā “pabbājetha man”ti āgacchati, “āpucchitvā ehī”ti ca vutto “nāhaṁ gacchāmi, sace maṁ na pabbājetha, vihāraṁ vā jhāpemi, satthena vā tumhe paharāmi, tumhākaṁ ñātakānaṁ vā upaṭṭhākānaṁ vā ārāmacchedanādīhi anatthaṁ uppādemi, rukkhā vā patitvā marāmi, coramajjhaṁ vā pavisāmi, desantaraṁ vā gacchāmī”ti vadati, taṁ tasseva[1] rakkhaṇatthāya pabbājetuṁ vaṭṭati. Sace panassa mātāpitaro āgantvā “kasmā amhākaṁ puttaṁ pabbājayitthā”ti vadanti, tesaṁ tamatthaṁ ārocetvā “rakkhaṇatthāya naṁ pabbājayimha, paññāyatha tumhe puttenā”ti vattabbā. “Rukkhā patissāmī”ti abhiruhitvā pana hatthapāde muñcantaṁ pabbājetuṁ vaṭṭatiyeva.

Eko videsaṁ gantvā pabbajjaṁ yācati, āpucchitvā ce gato, pabbājetabbo. No ce, daharabhikkhuṁ pesetvā āpucchāpetvā pabbājetabbo. Atidūrañce hoti, pabbājetvāpi bhikkhūhi saddhiṁ pesetvā dassetuṁ vaṭṭati. **Kurundiyaṁ** pana vuttaṁ “sace dūraṁ hoti, maggo ca mahākantāro, ‘gantvā āpucchissāmī’ti pabbājetuṁ vaṭṭatī”ti. Sace pana mātāpitūnaṁ bahū puttā honti, evaṁ ca vadanti “bhante etesaṁ dārakānaṁ yaṁ icchatha, taṁ pabbājeyyāthā”ti, dārake vīmaṁsitvā yaṁ icchati, so pabbājetabbo. Sacepi sakalena kulena vā gāmena vā anuññāto hoti “bhante imasmiṁ kule vā gāme vā yaṁ icchatha, taṁ pabbājeyyāthā”ti, yaṁ icchati, so pabbājetabboti.

144. Evaṁ[2] pabbajjādosavirahitaṁ mātāpitūhi anuññātaṁ pabbājentenapi ca sace acchinnakeso hoti, ekasīmāyañca aññepi

1. Jīvasseva (Vi-Ṭṭha 3. 293 piṭṭhe) 2. Vi-Ṭṭha 3. 248 piṭṭhe.

ဇိဏ္ဏဘာဝေန ဒုဗ္ဗလော အတ္တနော စီဝရရဇနာဒိကမ္မမ္ပိ ကာတုံ အသမတ္ထော။ ယော ပန မဟလ္လကောပိ ဗလဝါ ဟောတိ၊ အတ္တာနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ သက္ကောတိ၊ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **အန္ဓော**တိ ဇစ္စန္ဓော ဝုစ္စတိ။ **မူဂေါ**တိ ယဿ ဝစီဘေဒေါ န ပဝတ္တတိ၊ ယဿပိ ပဝတ္တတိ၊ သရဏဂမနံ ပန ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ န သက္ကောတိ၊ တာဒိသံ မမ္မနမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန သရဏဂမနမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ သက္ကောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဗဓိရော**တိ ယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န သုဏာတိ။ ယော ပန မဟာသဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အန္ဓမူဂါ**ဒယော ဥဘယဒေါသဝသေန ဝုတ္တာ။ ယေသဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ဥပသမ္ပဒါပိ တေသံ ပဋိက္ခိတ္တာဝ။ သစေ ပန တေ သံဃော ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ သဗ္ဗေပိ သူပသမ္ပန္နာ၊ ကာရကသံဃော ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ အာပတ္တိတော န မုစ္စန္တိ။

၁၃၅။ ပဏ္ဍကော ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ထေယျသံဝါသကော တိတ္ထိယပက္ကန္တကော တိရစ္ဆာနဂတော မာတုဃာတကော ပိတုဃာတကော အရဟန္တဃာတကော လောဟိတုပ္ပါဒကော သံဃဘေဒကော ဘိက္ခုနိဒူသကောတိ ဣမေ ပန ဧကာဒသ ပုဂ္ဂလာ “ပဏ္ဍကော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော”တိ[၁] အာဒိဝစနတော အဘဗ္ဗာ၊ နေဝ နေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, န ဥပသမ္ပဒါ စ ရုဟတိ၊ တသ္မာ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ၊ ဇာနိတွာ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဥပသမ္ပာဒေန္တော စ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ အဇာနိတွာပိ ပဗ္ဗာဇိတာ ဥပသမ္ပာဒိတာ စ ဇာနိတွာ လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ **ပဏ္ဍကော**တိ အာသိတ္တပဏ္ဍကော ဥသူယပဏ္ဍကော ဩပက္ကမိကပဏ္ဍကော ပက္ခပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကောတိ ပဉ္စ ပဏ္ဍကာ။ တေသု ယဿ ပရေသံ အင်္ဂဇာတံ မုခေန ဂဟေတွာ အသုစိနာ အာသိတ္တဿ ပရိဠာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ **အာသိတ္တပဏ္ဍကော။** ယဿ ပရေသံ အဇ္ဈာစာရံ ပဿတော ဥသူယာယ ဥပ္ပန္နာယ ပရိဠာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ **ဥသူယပဏ္ဍကော။** ယဿ ဥပက္ကမေန ဗီဇာနိ အပနီတာနိ၊ အယံ **ဩပက္ကမိကပဏ္ဍကော။** ဧကစ္စော ပန အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန ကာဠပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ ဇုဏှပက္ခေ ပနဿ ပရိဠာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ **ပက္ခပဏ္ဍကော။** ယော ပန ပဋိသန္ဓိယံယေဝ အဘာဝကော ဥပ္ပန္နော၊ အယံ **နပုံသကပဏ္ဍကော။** တေသု

၁-ဝိ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။

bhikkhū atthi, kesacchedanatthāya bhaṇḍukammaṁ āpucchitabbaṁ. Tatrāyaṁ āpucchanavidhi[1]—sīmāpariyāpanne bhikkhū sannipātetvā pabbajjāpekkhaṁ tattha netvā “saṁghaṁ bhante imassa dārakassa bhaṇḍukammaṁ āpucchāmī”ti tikkhattuṁ vā dvikkhattuṁ vā sakiṁ vā vattabbaṁ. Ettha ca “imassa dārakassa bhaṇḍukammaṁ āpucchāmī”tipi “imassa samaṇakaraṇaṁ āpucchāmī”tipi “ayaṁ samaṇo hotukāmo”tipi “ayaṁ pabbajitukāmo”tipi vattuṁ vaṭṭatiyeva. Sace sabhāgaṭṭhānaṁ hoti, dasa vā vīsati vā tiṁsaṁ vā bhikkhū vasantīti paricchedo paññāyati, tesaṁ ṭhitokāsaṁ vā nisinnokāsaṁ vā gantvāpi purimanayeneva āpucchitabbaṁ. Pabbajjāpekkhaṁ vināva daharabhikkhū vā sāmaṇere vā pesetvāpi “eko bhante pabbajjāpekkho atthi, tassa bhaṇḍukammaṁ āpucchāmā”ti-ādinā nayena āpucchāpetuṁ vaṭṭati. Sace keci bhikkhū senāsanaṁ vā gumbādīni vā pavisitvā niddāyanti vā samaṇadhammaṁ vā karonti, āpucchakā ca pariyesantāpi adisvā “sabbe āpucchitā amhehī”ti saññino honti, pabbajjā nāma lahukakammaṁ, tasmā pabbajito supabbajito, pabbājentassapi anāpatti.

Sace pana vihāro mahā hoti anekabhikkhusahassāvāso, sabbe bhikkhū sannipātāpetumpi dukkaraṁ, pageva paṭipāṭiyā āpucchituṁ, khaṇḍasīmāya vā ṭhatvā nadīsamuddādīni vā gantvā pabbājetabbo. Yo pana navamuṇḍo vā hoti vibbhantako vā nigaṇṭhādīsu aññataro vā dvaṅgulakeso vā ūnadvaṅgulakeso vā, tassa kesacchedanakiccaṁ natthi, tasmā bhaṇḍukammaṁ anāpucchitvāpi tādisaṁ pabbājetuṁ vaṭṭati. Dvaṅgulātirittakeso pana yo hoti antamaso ekasikhāmattadharopi, so bhaṇḍukammaṁ āpucchitvāva pabbājetabbo.

145. Evaṁ āpucchitvā pabbājentena ca paripuṇṇapattacīvarova pabbājetabbo. Sace tassa natthi, yācitakenapi pattacīvarena pabbājetuṁ vaṭṭati, sabhāgaṭṭhāne vissāsena gahetvāpi pabbājetuṁ vaṭṭati. Sace[2] pana apakkaṁ pattaṁ cīvarūpagāni ca vatthāni gahetvā āgato hoti, yāva patto paccati, cīvarāni ca karīyanti, tāva vihāre vasantassa anāmaṭṭhapiṇḍapātaṁ dātuṁ vaṭṭati, thālakesu bhuñjituṁ vaṭṭati. Purebhattaṁ

1. Vi-Ṭṭha 3. 284 piṭṭhādīsu. 2. Vi-Ṭṭha 3. 307 piṭṭhādīsu.

အာသိတ္တပဏ္ဍကဿ စ ဥသူယပဏ္ဍကဿ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ န ဝါရိတာ၊ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ဝါရိတာ။ “တေသုပိ ပက္ခပဏ္ဍကဿ ယသ္မိံ ပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝဿ ပက္ခေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

၁၁၆။ **ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော**တိ[1] ဣတ္ထိနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ပုရိသနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနမဿ အတ္ထီတိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော။ သော ဒုဝိဓော ဟောတိ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ဣတ္ထီသု ပုရိသတ္တံ ကရောန္တဿ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ။ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ပုရိသာနံ ဣတ္ထိဘာဝံ ဥပဂစ္ဆန္တဿ ပုရိသနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော သယဉ္စ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ၊ ပရဉ္စ ဂဏှာပေတိ၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ပန သယံ န ဂဏှာတိ၊ ပရံ ပန ဂဏှာပေတီတိ ဣဒမေတေသံ နာနာကရဏံ။ ဣမဿ ပန ဒုဝိဓဿပိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ နေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတ္ထိ, န ဥပသမ္ပဒါ။

၁၁၇။ **ထေယျသံဝါသကော**တိ တယော ထေယျသံဝါသကာ လိင်္ဂတ္ထေနကော သံဝါသတ္ထေနကော ဥဘယတ္ထေနကောတိ။ တတ္ထ ယော သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ န ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ န ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ န အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ န ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ လိင်္ဂမတ္တဿေဝ ထေနိတတ္တာ **လိင်္ဂတ္ထေနကော** နာမ။ ယော ပန ဘိက္ခူဟိ ပဗ္ဗာဇိတော သာမဏေရော သမာနော ဝိဒေသံ ဂန္တွာ “အဟံ ဒသဝဿော ဝါ ဝီသတိဝဿော ဝါ”တိ မုသာ ဝတွာ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ သံဝါသမတ္တဿေဝ ထေနိတတ္တာ **သံဝါသတ္ထေနကော** နာမ။ ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော ဟိ သဗ္ဗောပိ ကိရိယဘေဒေါ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ “သံဝါသော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ “န မံ ကောစိ ဇာနာတီ”တိ ပုန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ပန သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ လိင်္ဂဿ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၀၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sāmaṇerabhāgasamako āmisabhāgo dātuṁ vaṭṭati, senāsanaggāho pana salākabhatta-uddesabhattanimantanādīni ca na vaṭṭanti. Pacchābhattampi sāmaṇerabhāgasamo telataṇḍulamadhuphāṇitādibhesajjabhāgo vaṭṭati. Sace gilāno hoti, bhesajjamassa kātuṁ vaṭṭati, sāmaṇerassa viya sabbaṁ paṭijagganakammaṁ. Upasampadāpekkhaṁ pana yācitakena pattacīvarena upasampādetuṁ na vaṭṭati. "Na bhikkhave yācitakena pattacīvarena upasampādetabbo, yo upasampādeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vuttaṁ. Tasmā so paripuṇṇapattacīvaroyeva upasampādetabbo. Sace tassa natthi, ācariyupajjhāyā cassa dātukāmā honti, aññe vā bhikkhū nirapekkhehi nissajjitvā adhiṭṭhānupagaṁ pattacīvaraṁ dātabbaṁ. Yācitakena pana pattena vā cīvarena vā upasampādentasseva āpatti hoti, kammaṁ pana na kuppati.

146. Paripuṇṇapattacīvaraṁ pabbājentenapi sace okāso hoti, sayaṁ pabbājetabbo. Sace uddesaparipucchādīhi byāvaṭo hoti, okāsaṁ na labhati, eko daharabhikkhu vattabbo "etaṁ pabbājehī"ti. Avuttopi ce daharabhikkhu upajjhāyaṁ uddissa pabbājeti, vaṭṭati. Sace daharabhikkhu natthi, sāmaṇeropi vattabbo "etaṁ khaṇḍasīmaṁ netvā pabbājetvā kāsāyāni acchādetvā ehī"ti. Saraṇāni pana sayaṁ dātabbāni. Evaṁ bhikkhunāva pabbājito hoti. Purisañhi bhikkhuto añño pabbājetuṁ na labhati, mātugāmaṁ bhikkhunīto añño, sāmaṇero pana sāmaṇerī[3] vā āṇattiyā kāsāyāni dātuṁ labhanti, kesoropanaṁ yena kenaci kataṁ sukataṁ.

Sace pana bhabbarūpo hoti sahetuko ñāto yasassī kulaputto, okāsaṁ katvāpi sayameva pabbājetabbo, "mattikāmuṭṭhiṁ gahetvā nahāyitvā āgacchāhī"ti ca na pana vissajjetabbo. Pabbajitukāmānañhi paṭhamaṁ balava-ussāho hoti, pacchā pana kāsāyāni ca kesaharaṇasatthakañca disvā utrasanti, ettoyeva palāyanti, tasmā sayameva nahānatitthaṁ netvā sace nātidaharo, "nahāhī"ti vattabbo, kesā panassa sayameva mattikaṁ gahetvā

1. Vi. 3 126 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭīka 3. 248 piṭṭhādīsu. 3. Sāmaṇeraṁ pana sāmaṇerā (Sī)

စေဝ သံဝါသဿ စ ထေနိတ္တာ **ဥဘယတ္ထေနကော** နာမ။ အယံ တိဝိဓောပိ ထေယျသံဝါသကော အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော၊ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၃၀။ ဧတ္ထ စ အသမ္မောဟတ္ထံ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—

“ရာဇဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရ၊ ရောဂဝေရိဘယေန ဝါ။
စီဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ၊ လိင်္ဂံ အာဒိယတီဓ ယော။

သံဝါသံ နာဓိဝါသေတိ၊ ယာဝ သော သုဒ္ဓမာနသော။
ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ တာဝ ဧသ န ဝုစ္စတီ”တိ[၁]။

တတြာယံ ဝိတ္ထာရနယော—ဣဓေကစ္စဿ ရာဇာ ကုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သော “ဧဝံ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတီ”တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ။ တံ ဒိသွာ ရညော အာရောစေသုံ၊ ရာဇာ “သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ န တံ လဗ္ဘာ ကိဉ္စိ ကာတု”န္တိ တသ္မိံ ကောဓံ ပဋိဝိနေတိ။ သော “ဝူပသန္တံ မေ ရာဇဘယ”န္တိ သံဃမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ အထာပိ “သာသနံ နိဿာယ မယာ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ အဟံ ပဗ္ဗဇာမီ”တိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ တေနေဝ လိင်္ဂေန အာဂန္တွာ အာဂန္တုကဝတ္တံ န သာဒိယတိ၊ ဘိက္ခူဟိ ပုဋ္ဌော ဝါ အပုဋ္ဌော ဝါ ယထာဘူတမတ္တာနံ အာဝိကတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစတိ၊ လိင်္ဂံ အပနေတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန သော ဝတ္တံ သာဒိယတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒဿေတိ၊ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အယံ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ဣဓ ပနေကစ္စော ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဝီတိဝတ္တေ သံဃမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အပရော မဟာကန္တာရံ နိတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ သတ္ထဝါဟော စ ပဗ္ဗဇိတေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ။ သော “ဧဝံ မံ သတ္ထဝါဟော ဂဟေတွာ ဂမိဿတီ”တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သတ္ထဝါဟေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရံ နိတ္ထရိတွာ ခေမန္တံ ပတွာ သံဃမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ။

dhovitabbā. Daharakumārako pana sayaṁ udakaṁ otaritvā gomayamattikāhi ghaṁsitvā nahāpetabbo. Sacepissa kacchu vā piḷakā vā honti, yathā mātā puttaṁ na jigucchati, evamevaṁ ajigucchantena sādhukaṁ hatthapādato ca sīsato ca paṭṭhāya ghaṁsitvā ghaṁsitvā nahāpetabbo. Kasmā? Ettakena hi upakārena kulaputtā ācariyupajjhāyesu ca sāsane ca balavasinehā tibbagāravā anivattidhammā honti, uppannaṁ anabhiratiṁ vinodetvā therabhāvaṁ pāpuṇanti, kataññukatavedino honti.

Evaṁ nahāpanakāle pana kesamassuṁ oropanakāle vā "tvaṁ ñāto yasassī, idāni mayaṁ taṁ nissāya paccayehi na kilamissāmā"ti na vattabbo, aññāpi aniyyānikakathā na vattabbā, atha khvassa "āvuso suṭṭhu upadhārehi, satiṁ upaṭṭhāpehī"ti vatvā tacapañcakakammaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ. Ācikkhantena ca vaṇṇasaṇṭhānagandhāsayokāsavasena asucijegucchapaṭikkūlabhāvaṁ nijjīvanissattabhāvaṁ vā pākaṭaṁ karontena ācikkhitabbaṁ. Sace hi so pubbe madditasaṅkhāro hoti bhāvitabhāvano kaṇṭakavedhāpekkho viya paripakkagaṇḍo sūriyuggamanāpekkhaṁ viya ca pariṇatapadumaṁ, athassa āraddhamatte kammaṭṭhānaṁ manasikāre indāsani viya pabbate kilesapabbate cuṇṇayamānaṁyeva ñāṇaṁ pavattati, khuraggeyeva arahattaṁ pāpuṇāti. Ye hi keci khuragge arahattaṁ pattā, sabbe te evarūpaṁ savanaṁ labhitvā kalyāṇamittena ācariyena dinnanayaṁ nissāya, no anissāya. Tasmāssa āditova evarūpī kathā kathetabbāti.

Kesesu pana oropitesu haliddicuṇṇena vā gandhacuṇṇena vā sīsañca sarīrañca ubbaṭṭetvā gihigandhaṁ apanetvā kāsāyāni tikkhattuṁ vā dvikkhattuṁ vā sakiṁ vā paṭiggāhāpetabbo.[1] Athāpissa hatthe adatvā ācariyo vā upajjhāyo vā sayameva acchādeti, vaṭṭati. Sace aññaṁ daharaṁ vā sāmaṇeraṁ vā upāsakaṁ vā āṇāpeti "āvuso etāni kāsāyāni gahetvā etaṁ acchādehī"ti, taññeva vā āṇāpeti "etāni gahetvā acchādehī"ti, sabbaṁ taṁ vaṭṭati, sabbaṁ tena bhikkhunāva dinnaṁ hoti. Yaṁ pana nivāsanaṁ vā

1. Paṭiggāhāpetabbāni (Ka)

အပရော ရောဂဘယေ ဥပ္ပန္နေ ဇီဝိတံ အသဇ္ဇန္တော သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ရောဂဘယေ ဝူပသန္တေ သံဃမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အပရဿ ဉာတော ဝေရိကော ကုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဃာတေတုကာမော နံ ဝိစရတိ။ သော “ဧဝံ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတီ”တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ။ ဝေရိကော “ကုဟိံ သော”တိ ပရိယေသန္တော “ပဗ္ဗဇိတွာ ပလာတော”တိ သုတွာ “သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ န တံ လဗ္ဘာ ကိဉ္စိ ကာတု”န္တိ တသ္မိံ ကောဓံ ပဋိဝိနေတိ။ သော “ဝူပသန္တံ မေ ဝေရိဘယ”န္တိ သံဃမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အပရော ဉာတိကုလံ ဂန္တွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဂိဟီ ဟုတွာ “ဣမာနိ စီဝရာနိ ဣဓ နဿိဿန္တိ၊ သစေပိ ဣမာနိ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂမိဿာမိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ မံ ‘စောရော’တိ ဂဟေဿန္တိ၊ ယန္နူနာဟံ ကာယပရိဟာရိယာနိ ကတွာ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ စီဝရာဟရဏတ္ထံ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သာမဏေရာ စ ဒဟရာ စ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝတ္တံ ဒဿေန္တိ။ သော န သာဒိယတိ၊ ယထာဘူတမတ္တာနံ အာဝိကရောတိ။ သစေ ဘိက္ခူ “န ဒါနိ မယံ တံ မုဉ္စိဿာမာ”တိ ဗလက္ကာရေန ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ကာသာယာနိ အပနေတွာ ပုန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန “နယိမေ မံ ဟီနာယာဝတ္တဘာဝံ ဇာနန္တီ”တိ တံယေဝ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနိတွာ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အယံ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အပရော မဟာသာမဏေရော ဉာတိကုလံ ဂန္တွာ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန ဥဗ္ဗာဠှော ပုန “ဒါနိ အဟံ သာမဏေရော ဘဝိဿာမိ၊ ထေရောပိ မေ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ န ဇာနာတီ”တိ တဒေဝ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ[1]၊ တမတ္ထံ ဘိက္ခူနံ န အာရောစေတိ၊ သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ၊ အယံ ထေယျသံဝါသကောယေဝ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ န လဘတိ။ သစေပိဿ လိင်္ဂဂ္ဂဟဏကာလေ ဧဝံ ဟောတိ “နာဟံ ကဿစိ အာရောစေဿာမီ”တိ၊ ဝိဟာရဉ္စ ဂတော အာရောစေတိ၊ ဂဟဏေနေဝ ထေယျသံဝါသကော။ အထာပိဿ ဂဟဏကာလေ “အာစိက္ခိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဝိဟာရဉ္စ ဂန္တွာ “ကုဟိံ တွံ အာဝုသော ဂတော”တိ ဝုတ္တော “န ဒါနိ မံ ဣမေ ဇာနန္တီ”တိ

၁-အာဂစ္ဆတိ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၀၀-ပိဋ္ဌေ။)

pārupanaṁ vā anāṇattiyā nivāseti vā pārupati vā, taṁ apanetvā puna dātabbaṁ. Bhikkhunā hi sahatthena vā āṇattiyā vā dinnameva kāsāyaṁ vaṭṭati, adinnaṁ na vaṭṭati. Sacepi tasseva santakaṁ hoti, ko pana vādo upajjhāyamūlake.

147. Evaṁ pana dinnāni kāsāyāni acchādāpetvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ kārāpetvā ye tattha sannipatitā bhikkhū, tesaṁ pāde vandāpetvā atha saraṇagahaṇatthaṁ ukkuṭikaṁ nisīdāpetvā añjaliṁ paggaṇhāpetvā “evaṁ vadehī”ti vattabbo, “yamahaṁ vadāmi, taṁ vadehī”ti vattabbo. Athassa upajjhāyena vā ācariyena vā “Buddhaṁ saraṇaṁ gacchāmī”ti-ādinā nayena saraṇāni dātabbāni yathāvuttapaṭipāṭiyāva, na uppaṭipāṭiyā. Sace hi ekapadampi ekakkharampi uppaṭipāṭiyā deti, Buddhaṁ saraṇaṁyeva vā tikkhattuṁ datvā puna itarasu ekekaṁ tikkhattuṁ deti, adinnāni honti saraṇāni.

Imañca pana saraṇagamanupasampadaṁ paṭikkhipitvā anuññāta-upasampadā ekatosuddhiyā vaṭṭati, sāmaṇerapabbajjā pana ubhatosuddhiyāva vaṭṭati, no ekatosuddhiyā. Tasmā upasampadāya sace ācariyo ñattidosañceva kammavācādosañca vajjetvā kammaṁ karoti, sukataṁ hoti. Pabbajjāya pana imāni tīṇi saraṇāni bu-kāra dha-kārādīnaṁ byañjanānaṁ ṭhānakaraṇasampadaṁ ahāpentena ācariyenapi antevāsikenapi vattabbāni. Sace ācariyo vattuṁ sakkoti, antevāsiko na sakkoti, antevāsiko vā sakkoti, ācariyo na sakkoti, ubhopi vā na sakkonti, na vaṭṭati. Sace pana ubhopi sakkonti, vaṭṭati. Imāni ca pana dadamānena “Buddhaṁ saraṇaṁ gacchāmī”ti evaṁ ekasambandhāni anunāsikantāni vā katvā dātabbāni, Buddhaṁ saraṇaṁ gacchāmī”ti evaṁ vicchinditvā makārantāni vā katvā dātabbāni. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** “nāmaṁ sāvetvā ‘ahaṁ bhante Buddharakkhito yāvajīvaṁ Buddhaṁ saraṇaṁ gacchāmī”ti vuttaṁ, taṁ ekaṭṭhakathāyampi natthi, Pāḷiyampi na vuttaṁ, tesaṁ rucimattameva, tasmā na gahetabbaṁ. Na hi tathā avadantassa saraṇaṁ kuppati. Ettāvatā ca sāmaṇerabhūmiyaṁ patiṭṭhito hoti.

148. Sace panesa gatimā hoti paṇḍitajātiko, athassa tasmiṁyeva ṭhāne sikkhāpadāni uddisitabbāni. Kathaṁ? Yathā Bhagavatā uddiṭṭhāni. Vuttañhetaṁ—

ဝဋ္ဋေတွာ နာစိက္ခတိ၊ “နာစိက္ခိဿာမီ”တိ သဟ ဓုရနိက္ခေပေန အယမ္ပိ ထေယျသံဝါသကောဝ။ သစေ ပနဿ ဂဟဏကာလေပိ “အာစိက္ခိဿာမီ”တိ ဟောတိ၊ ဝိဟာရံ ဂန္တွာပိ အာစိက္ခတိ၊ အယံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

အပရော ဒဟရသာမဏေရော မဟန္တော ဝါ ပန အဗျတ္တော။ သော ပုရိမနယေနေဝ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ ဃရေ ဝစ္ဆကဂေါရက္ခဏာဒီနိ ကမ္မာနိ ကာတုံ န ဇာနာတိ။ တမေနံ ဉာတကာ တာနိယေဝ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ထာလကံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဒတွာ “ဂစ္ဆ, သာမဏေရောဝ ဟောဟီ”တိ ဃရာ နီဟရန္တိ။ သော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ၊ နေဝ နံ ဘိက္ခူ ဇာနန္တိ “အယံ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ ပုန သယမေဝ ပဗ္ဗဇိတော”တိ၊ နာပိ သယံ ဇာနာတိ “ယော ဧဝံ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတီ”တိ။ သစေ ပန တံ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ သူပသမ္ပန္နော။ သစေ ပန အနုပသမ္ပန္နကာလေယေဝ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ဝတ္တမာနေ သုဏာတိ “ယော ဧဝံ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတီ”တိ၊ တေန “မယာ ဧဝံ ကတ”န္တိ ဘိက္ခူနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။ သစေ ပန “ဒါနိ န မံ ကောစိ ဇာနာတီ”တိ နာရောစေတိ၊ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေယေဝ ထေယျသံဝါသကော။

ဘိက္ခု သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ လိင်္ဂံ အနပနေတွာ ဒုဿီလကမ္မံ ကတွာ ဝါ အကတွာ ဝါ ပုန သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ သလိင်္ဂေ ဌိတော မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ အာပဇ္ဇန္တော ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ လဘတိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန “သော ထေယျသံဝါသကော”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဧကော ဘိက္ခု ကာသာယေ သဥဿာဟောဝ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ အာပဇ္ဇတိ၊ အယမ္ပိ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ လဘတိ။ သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိဓိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သာမဏေရော သလိင်္ဂေ ဌိတော မေထုနာဒိအဿမဏကရဏဓမ္မံ အာပဇ္ဇိတွာပိ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ။ သစေပိ ကာသာယေ သဥဿာဟောဝ ကာသာယာနိ အပနေတွာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတိ၊ နေဝ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ နဂ္ဂေါ ဝါ ဩဒါတဝတ္ထော

“Anujānāmi bhikkhave sāmaṇerānaṁ dasa sikkhāpadāni, tesu ca sāmaṇerehi sikkhituṁ. Pāṇātipātā veramaṇi, adinnādānā veramaṇi, abrahmacariyā veramaṇi, musāvādā veramaṇi, surāmerayamajjapamādaṭṭhānā veramaṇi, vikālabhojanā veramaṇi, nacca gītavādita visūkadassanā veramaṇi, mālāgandha vilepana dhāraṇa maṇḍana vibhūsanaṭṭhānā veramaṇi, uccāsayanamahāsayanā veramaṇi, jātarūparajatapaṭiggahaṇā veramaṇī”ti[1].

Andhakaṭṭhakathāyaṁ pana “ahaṁ bhante itthannāmo yāvajīvaṁ pāṇātipātā veramaṇisikkhāpadaṁ samādiyāmī”ti evaṁ saraṇadānaṁ viya sikkhāpadadānampi vuttaṁ, taṁ neva Pāḷiyaṁ, na Aṭṭhakathāsu atthi, tasmā yathāpāḷiyāva uddisitabbāni. Pabbajjā hi saraṇagamaneheva siddhā, sikkhāpadāni pana kevalaṁ sikkhāpadapūraṇatthaṁ jānitabbāni, tasmā Pāḷiyā āgatanayeneva uggahetuṁ asakkontassa yāya kāyaci bhāsāya atthavasenapi ācikkhituṁ vaṭṭati. Yāva pana attanā sikkhitabbasikkhāpadāni na jānāti, saṅghāṭipattacīvaradhāraṇaṭṭhānanisajjādīsu pānabhojanādividhimhi ca na kusalo hoti, tāva bhojanasālaṁ vā salākabhājanaṭṭhānaṁ vā aññaṁ vā tathārūpaṭṭhānaṁ na pesetabbo, santikāvacaroyeva kātabbo, bāladārako viya paṭipajjitabbo, sabbamassa kappiyākappiyaṁ ācikkhitabbaṁ, nivāsanapārupanādīsu abhisamācārikesu vinetabbo. Tenapi—

“Anujānāmi bhikkhave dasahaṅgehi samannāgataṁ sāmaṇeraṁ nāsetuṁ. Pāṇātipātī hoti, adinnādāyī hoti, abrahmacārī hoti, musāvādī hoti, majjapāyī hoti, Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati, micchādiṭṭhiko hoti, bhikkhunīdūsako hotī”ti[2]—

Evaṁ vuttāni dasa nāsanaṅgāni ārakā parivajjetvā ābhisamācārikaṁ paripūrentena dasavidhe sīle sādhukaṁ sikkhitabbaṁ.

---

1. Vi 3. 117 piṭṭhe.
2. Vi 3. 119 piṭṭhe.

ဝါ မေထုနသေဝနာဒီဟိ အဿမဏော ဟုတွာ ကာသာယံ နိဝါသေတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သစေ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနော ကာသာယံ ဩဝဋ္ဋိကံ ကတွာ အညေန ဝါ အာကာရေန ဂိဟိနိဝါသနေန နိဝါသေတိ “သောဘတိ နု ခေါ မေ ဂိဟိလိင်္ဂံ, န သောဘတီ”တိ ဝီမံသနတ္ထံ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ “သောဘတီ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပန ပုန လိင်္ဂံ သာဒိယန္တော ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ ဝီမံသနသမ္ပဋိစ္ဆနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန နိဝတ္ထကာသာဝဿ ဥပရိ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ ဝီမံသတိ ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဝါ၊ ရက္ခတိယေဝ။ ဘိက္ခုနိယာပိ ဧသေဝ နယော။ သာပိ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနာ သစေ ကာသာယံ ဂိဟိနိဝါသနံ နိဝါသေတိ “သောဘတိ နု ခေါ မေ ဂိဟိလိင်္ဂံ, န သောဘတီ”တိ ဝီမံသနတ္ထံ၊ ရက္ခတိယေဝ။ သစေ “သောဘတီ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ န ရက္ခတိ။ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ ဝီမံသနသမ္ပဋိစ္ဆနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ နိဝတ္ထကာသာယဿ ပန ဥပရိ ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ ဝီမံသတု ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆတု ဝါ၊ ရက္ခတိယေဝ။

သစေ ကောစိ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော ဝဿာနိ အဂဏေတွာ ပါဠိယမ္ပိ အဋ္ဌတွာ ဧကပဿေန ဂန္တွာ မဟာပေဠာဒီသု ကဋစ္ဆုနာ ဥက္ခိတ္တေ ဘတ္တပိဏ္ဍေ ပတ္တံ ဥပနာမေတွာ သေနော ဝိယ မံသပေသိံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ ပန ဂဏေတွာ ဂဏှန္တော ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သယံ သာမဏေရောဝ သာမဏေရပဋိပါဋိယာ ကူဋဝဿာနိ ဂဏေတွာ ဂဏှန္တော ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုပဋိပါဋိယာ ကူဋဝဿာနိ ဂဏေတွာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဒေယျေန ကာရေတဗ္ဗော။

၁၂၈။ **တိတ္ထိယပက္ကန္တကော**တိ တိတ္ထိယေသု ပက္ကန္တော ပဝိဋ္ဌောတိ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော၊ သောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— ဥပသမ္ပန္နော ဘိက္ခု “တိတ္ထိယော ဘဝိဿာမီ”တိ သလိင်္ဂေနေဝ တေသံ ဥပဿယံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ၊ တေသံ လိင်္ဂေ အာဒိန္နမတ္တေ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။ ယောပိ သယမေဝ “တိတ္ထိယော ဘဝိဿ”န္တိ ကုသစီရာဒီနိ နိဝါသေတိ၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိယေဝ။ ယော ပန နဂ္ဂေါ နဟာယန္တော အတ္တာနံ ဩလောကေတွာ “သောဘတိ မေ အာဇီဝကဘာဝေါ၊ အာဇီဝကော ဘဝိဿ”န္တိ ကာသာယာနိ အနာဒါယ နဂ္ဂေါ

149. Yo pana[1] pāṇātipātādīsu dasasu nāsanaṅgesu ekampi kammaṁ karoti, so liṅganāsanāya nāsetabbo. Tīsu hi nāsanāsu liṅganāsanāyeva idhādhippetā. Yathā ca bhikkhūnaṁ pāṇātipātādīsu tā tā āpattiyo honti, na tathā sāmaṇerānaṁ. Sāmaṇero hi kunthakipillikampi māretvā maṅgulaṇḍakampi[2] bhinditvā nāsetabbataṁyeva pāpuṇāti, tāvadevassa saraṇagamanāni ca upajjhāyaggahaṇañca senāsanaggāho ca paṭippassambhanti, saṁghalābhaṁ na labhati, liṅgamattameva ekaṁ avasiṭṭhaṁ hoti. So sace ākiṇṇadosova hoti, āyatiṁ saṁvare na tiṭṭhati, nikkaḍḍhitabbo. Atha sahasā virajjhitvā "duṭṭhu mayā katan"ti puna saṁvare ṭhātukāmo hoti, liṅganāsanakiccaṁ natthi, yathānivatthapārutasseva saraṇāni dātabbāni, upajjhāyo dātabbo. Sikkhāpadāni pana saraṇagamaneneva ijjhanti. Sāmaṇerānañhi saraṇagamanaṁ bhikkhūnaṁ upasampadakammavācāsadisaṁ, tasmā bhikkhūnaṁ viya catupārisuddhisīlaṁ imināpi dasa sīlāni samādinnāneva honti, evaṁ santepi daḷhīkaraṇatthaṁ āyatiṁ saṁvare patiṭṭhāpanatthaṁ puna dātabbāni. Sace purimikāya puna saraṇāni gahitāni, pacchimikāya vassāvāsikaṁ lacchati. Sace pacchimikāya gahitāni, saṁghena apaloketvā lābho dātabbo. Adinnādāne tiṇasalākamattenapi vatthunā, abrahmacariye tīsu maggesu yattha katthaci vippaṭipattiyā, musāvāde hasādhippāyatāyapi musā bhaṇite assamaṇo hoti, nāsetabbataṁ āpajjati, majjapāne pana bhikkhuno ajānitvāpi bījato paṭṭhāya majjaṁ pivantassa pācittiyaṁ. Sāmaṇero jānitvā pivantova sīlabhedaṁ āpajjati, na ajānitvā. Yāni panassa itarāni pañca sikkhāpadāni, etesu bhinnesu na nāsetabbo, daṇḍakammaṁ kātabbaṁ. Sikkhāpade pana puna dinnepi adinnepi vaṭṭati, daṇḍakammena pana pīḷetvā āyatiṁ saṁvare ṭhapanatthāya dātabbameva.

Avaṇṇabhāsane pana "Arahaṁ Sammāsambuddho"ti-ādīnaṁ paṭipakkhavasena Buddhassa vā "Svākkhāto"ti-ādīnaṁ paṭipakkhavasena dhammassa vā "Suppaṭipanno"ti-ādīnaṁ paṭipakkhavasena saṁghassa vā avaṇṇaṁ bhāsanto ratanattayaṁ nindanto garahanto ācariyupajjhāyādīhi "mā evaṁ avacā"ti avaṇṇabhāsane ādīnavaṁ dassetvā nivāretabbo. "Sace yāvatatiyaṁ

1. Vi-Ṭṭha 3. 295 piṭṭhādīsu. 2. Maṅkuṇaṇḍakampi (Sī)

အာဇီဝကာနံ ဥပဿယံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပနဿ အန္တရာမဂ္ဂေ ဟိရောတ္တပ္ပံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒုက္ကဋာနိ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ တေသံ ဥပဿယံ ဂန္တွာပိ တေဟိ ဝါ ဩဝဒိတော အတ္တနာ ဝါ “ဣမေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတိဒုက္ခာ”တိ ဒိသွာ နိဝတ္တန္တောပိ မုစ္စတိယေဝ။ သစေ ပန “ကိံ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥက္ကဋ္ဌ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကေသမဿုလုဉ္စနာဒီနီ”တိ ဝုတ္တော ဧကေကသ္မိံ လုဉ္စာပေတိ၊ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနာဒီနိ ဝါ ဝတ္တာနိ အာဒိယတိ၊ မောရပိဉ္ဆာဒီနိ ဝါ နိဝါသေတိ၊ တေသံ လိင်္ဂံ ဂဏှာတိ၊ “အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သေဋ္ဌာ”တိ သေဋ္ဌဘာဝံ ဝါ ဥပဂစ္ဆတိ၊ န မုစ္စတိ၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။ သစေ ပန “သောဘတိ နု ခေါ မေ တိတ္ထိယပဗ္ဗဇ္ဇာ, နနု ခေါ သောဘတီ”တိ ဝီမံသနတ္ထံ ကုသစီရာဒီနိ ဝါ နိဝါသေတိ၊ ဇဋံ ဝါ ဗန္ဓတိ၊ ခါရိကာဇံ ဝါ အာဒိယတိ၊ ယာဝ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ လဒ္ဓိံ၊ တာဝ ရက္ခတိ[1]၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။ အစ္ဆိန္နစီဝရော ပန ကုသစီရာဒီနိ နိဝါသေန္တော ရာဇဘယာဒီဟိ ဝါ တိတ္ထိယလိင်္ဂံ ဂဏှန္တော လဒ္ဓိယာ အဘာဝေန နေဝ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။ “အယဉ္စ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော နာမ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ ကထိတော၊ တသ္မာ သာမဏေရော သလိင်္ဂေန တိတ္ထာယတနံ ဂတောပိ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘတီ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ပုရိမော ပန ထေယျသံဝါသကော အနုပသမ္ပန္နေန ကထိတော၊ တသ္မာ ဥပသမ္ပန္နော ကူဋဝဿံ ဂဏေန္တောပိ အဿမဏော န ဟောတိ။ လိင်္ဂေ သဥဿာဟော ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇိတွာ ဘိက္ခုဝဿာဒီနိ ဂဏှန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ။

၁၅၀။ **တိရစ္ဆာနဂတော**တိ နာဂေါ ဝါ ဟောတု သုပဏ္ဏမာဏဝကာဒီနံ ဝါ အညတရော အန္တမသော သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပါဒါယ ယော ကောစိ အမနုဿဇာတိယော၊ သဗ္ဗောဝ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ “တိရစ္ဆာနဂတော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နောပိ နာသေတဗ္ဗော။

၁၅၁။ **မာတုဃာတကာ**ဒီသု ပန ယေန မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ မာတာ သယမ္ပိ မနုဿဇာတိကေနေဝ သတာ သဉ္စိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ၊ အယံ အာနန္တရိယေန မာတုဃာတကကမ္မေန **မာတုဃာတကော**။ ဧတဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ပဋိက္ခိတ္တာ။ ယေန ပန မနုဿိတ္ထိဘူတာပိ အဇနိကာ ပေါသာဝနိကာ မာတာ ဝါ စူဠမာတာ ဝါ ဇနိကာပိ ဝါ န မနုဿိတ္ထိဘူတာ

၁-ယာဝ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တာဝ နံ လဒ္ဓိ ရက္ခတိ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၀၃-ပိဋ္ဌေ။)

vuccamāno na oramati, kaṇṭakanāsanāya nāsetabbo”ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana “sace evaṁ vuccamāno taṁ laddhiṁ nissajjati, daṇḍakammaṁ kāretvā accayaṁ desāpetabbo. Sace na nissajjati, tatheva ādāya paggayha tiṭṭhati, liṅganāsanāya nāsetabbo”ti vuttaṁ, taṁ yuttaṁ. Ayameva hi nāsanā idhādhippetāti. Micchādiṭṭhikepi eseva nayo. Sassatucchedānañhi aññataradiṭṭhiko sace ācariyādīhi ovadiyamāno nissajjati, daṇḍakammaṁ kāretvā accayaṁ desāpetabbo, apaṭinissajjantova nāsetabbo. Bhikkhunīdusako cettha kāmaṁ abrahmacāriggahaṇena gahitova, abrahmacāriṁ pana āyatiṁ saṁvare ṭhātukāmaṁ saraṇāni datvā upasampādetuṁ vaṭṭati. Bhikkhunīdūsako āyatiṁ saṁvare ṭhātukāmopi pabbajjampi na labhati, pageva upasampadanti etamatthaṁ dassetuṁ “bhikkhunīdūsako”ti idaṁ visuṁ dasamaṁ aṅgaṁ vuttanti veditabbaṁ.

150. “Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa sāmaṇerassa daṇḍakammaṁ kātuṁ. Bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkati, bhikkhūnaṁ anatthāya parisakkati, bhikkhūnaṁ avāsāya parisakkati, bhikkhū akkosati, paribhāsati, bhikkhū bhikkhūhi bhedetī”ti[1] “vacanato pana imāni pañca aṅgāni, sikkhāpadesu ca pacchimāni vikālabhojanādīni pañcāti dasa daṇḍakammavatthūni. Kiṁ panettha daṇḍakammaṁ kattabbanti? “Anujānāmi bhikkhave yattha vā vasati, yattha vā paṭikkamati, tattha āvaraṇaṁ kātun”ti[2] vacanato yattha[3] vasati vā pavisati vā, tattha āvaraṇaṁ kātabbaṁ “mā idha pavisā”ti. Ubhayenapi attano pariveṇañca vassaggena pattasenāsanañca vuttaṁ. Tasmā na sabbo saṁghārāmo āvaraṇaṁ kātabbo, karonto ca dukkaṭaṁ āpajjati “na bhikkhave sabbo saṁghārāmo āvaraṇaṁ kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vuttattā. Na ca mukhadvāriko āhāro āvaraṇaṁ kātabbo, karonto ca dukkaṭaṁ āpajjati “na bhikkhave mukhadvāriko āhāro āvaraṇaṁ kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vuttattā. Tasmā “ajja mā khāda mā bhuñjā”ti vadatopi “āhārampi nivāressāmī”ti pattacīvaraṁ anto nikkhipatopi sabbapayogesu dukkaṭaṁ. Anācārassa pana dubbacasāmaṇerassa daṇḍakammaṁ katvā yāguṁ vā bhattaṁ vā pattacīvaraṁ vā dassetvā

1. Vi 3. 117 piṭṭhe. 2. Vi 3. 118 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 294 piṭṭhādīsu.

မာတာ ဃာတိတာ၊ တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ န ဝါရိတာ၊ န စ အာနန္တရိကော ဟောတိ။ ယေန သယံ တိရစ္ဆာနဘူတေန မနုဿိတ္ထိဘူတာ မာတာ ဃာတိတာ၊ သောပိ အာနန္တရိကော န ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ ပနဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိက္ခိတ္တာ။ **ပိတုဃာတကေပိ** ဧသေဝ နယော။ သစေပိ ဟိ ဝေသိယာ ပုတ္တော ဟောတိ၊ “အယံ မေ ပိတာ”တိ န ဇာနာတိ၊ ယဿ သမ္ဘဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ သော စေ အနေန ဃာတိတော၊ ပိတုဃာတကောတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ။

အရဟန္တဃာတကောပိ မနုဿအရဟန္တဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မနုဿဇာတိယဉှိ အန္တမသော အပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ခီဏာသဝံ ဒါရကံ ဝါ ဒါရိကံ ဝါ သဉ္စိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တော အရဟန္တဃာတကောဝ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စဿ ဝါရိတာ။ အမနုဿဇာတိကံ ပန အရဟန္တံ မနုဿဇာတိကံ ဝါ အဝသေသံ အရိယပုဂ္ဂလံ ဃာတေတွာ အာနန္တရိကော န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိဿ န ဝါရိတာ၊ ကမ္မံ ပန ဗလဝံ ဟောတိ။ တိရစ္ဆာနော မနုဿအရဟန္တမ္ပိ ဃာတေတွာ အာနန္တရိကော န ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန ဘာရိယန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။

ယော ပန ဒေဝဒတ္တော ဝိယ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန ဝဓကစိတ္တေန တထာဂတဿ ဇီဝမာနကသရီရေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ **လောဟိတုပ္ပါဒကော** နာမ။ ဧတဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။ ယော ပန ရောဂဝူပသမတ္ထံ ဇီဝကော ဝိယ သတ္ထေန ဖာလေတွာ ပူတိမံသလောဟိတံ ဟရိတွာ ဖာသုကံ ကရောတိ၊ ဗဟုံ သော ပုညံ ပသဝတီတိ။

ယော ဒေဝဒတ္တော ဝိယ သာသနံ ဥဒ္ဒမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ ကတွာ စတုန္နံ ကမ္မာနံ အညတရဝသေန သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ အယံ **သံဃဘေဒကော** နာမ။ ဧတဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။

ယော ပန ပကတတ္တံ ဘိက္ခုနိံ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ အညတရသ္မိံ ဒူသေတိ၊ အယံ **ဘိက္ခုနိဒူသကော** နာမ။ ဧတဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။ ယော ပန ကာယသံသဂ္ဂေန သီလဝိနာသံ ပါပေတိ၊ တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ န ဝါရိတာ။ ဗလက္ကာရေန ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ ကတွာ အနိစ္ဆမာနံယေဝ ဒူသေန္တောပိ ဘိက္ခုနိဒူသကောယေဝ၊ ဗလက္ကာရေန ပန ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ ကတွာ ဣစ္ဆမာနံ ဒူသေန္တော ဘိက္ခုနိဒူသကော န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဂိဟိဘာဝေ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေယေဝ သာ အဘိက္ခုနီ ဟောတိ။ သကိံ သီလဝိပန္နံ

“ettake nāma daṇḍakamme āhaṭe idaṁ lacchasī”ti vattuṁ vaṭṭati. Bhagavatā hi āvaraṇameva daṇḍakammaṁ vuttaṁ. Dhammasaṅgāhakattherehi pana “aparādhānurūpaṁ udakadāruvālikādīnaṁ āharāpanampi kātabban”ti vuttaṁ, tasmā tampi kātabba, tañca kho “oramissati viramissatī”ti anukampāya, na “nississati vibbhamissatī”ti-ādinayappavattena pāpajjhāsayena. “Daṇḍakammaṁ karomī”ti ca uṇhapāsāṇe vā nipajjāpetuṁ pāsāṇiṭṭhakādīni vā sīse nikkhipāpetuṁ udakaṁ vā pavesetuṁ na vaṭṭati.

Upajjhāyaṁ anāpucchāpi daṇḍakammaṁ na kāretabbaṁ “na bhikkhave upajjhāyaṁ anāpucchā āvaraṇaṁ kātabbaṁ, yo kareyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato. Ettha pana “tumhākaṁ sāmaṇerassa ayaṁ nāma aparādho, daṇḍakammamassa karothā”ti tikkhattuṁ vutte sace so upajjhāyo daṇḍakammaṁ na karoti, sayaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sacepi ādito upajjhāyo vadati “mayhaṁ sāmaṇerānaṁ dose sati tumhe daṇḍakammaṁ karothā”ti, kātuṁ vaṭṭatiyeva. Yathā ca sāmaṇerānaṁ, evaṁ saddhivihārikantevāsikānampi daṇḍakammaṁ kātuṁ vaṭṭati, aññesaṁ pana parisā na apalāḷetabbā, apalāḷento dukkaṭaṁ āpajjati “na bhikkhave aññassa parisā apalāḷetabbā, yo apalāḷeyya, āpatti dukkaṭassā”ti vacanato. Tasmā “tumhākaṁ pattaṁ dema, cīvaraṁ demā”ti attano upaṭṭhānakaraṇatthaṁ saṅgaṇhitvā sāmaṇerā vā hontu upasampannā vā, antamaso dussīlabhikkhussapi parassa parisabhūte bhinditvā gaṇhituṁ na vaṭṭati, ādīnavaṁ pana vattuṁ vaṭṭati “tayā nahāyituṁ āgatena gūthamakkhanaṁ viya kataṁ dussīlaṁ nissāya viharantenā”ti. Sace so sayameva jānitvā upajjhaṁ vā nissayaṁ vā yācati, dātuṁ vaṭṭati.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Pabbajjāvinicchayakathā samattā.

1. Vi 3. 118 piṭṭhe. 2. Vi 3. 119 piṭṭhe.

ပစ္ဆာ ဒူသေန္တော သိက္ခမာနသာမဏေရီသု စ ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တော နေဝ ဘိက္ခုနီဒူသကော ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ ဥပသမ္ပဒမ္ပိ လဘတိ။ ဣတိ ဣမေ တေရသ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၄၂။ **ဦနဝီသတိဝဿံ** ပန ဥပသမ္ပဒါယေဝ ပဋိက္ခိတ္တာ, န ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ တသ္မာ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဂဗ္ဘဝီသောပိ ဟိ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿောတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာဟ ဘဂဝါ—

“ယံ ဘိက္ခဝေ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတံ၊ တဒုပါဒါယ သာဝဿ ဇာတိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဗ္ဘဝီသံ ဥပသမ္ပာဒေတု”န္တိ[1]။

တတ္ထ[2] ယော ဒွါဒသ မာသေ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဝသိတွာ မဟာပဝါရဏာယ ဇာတော၊ သော တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဧကူနဝီသတိမေ ဝဿေ မဟာပဝါရဏာ၊ တံ အတိက္ကမိတွာ ပါဋိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဧတေနုပါယေန ဟာယနဝဍ္ဎနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ပန ဧကူနဝီသတိဝဿံ သာမဏေရံ နိက္ခမနီယပုဏ္ဏမာသိံ အတိက္ကမ္မ ပါဋိပဒဒိဝသေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။ ကသ္မာ? ဧကသ္မိံ ဝဿေ ဆ စာတုဒ္ဒသိကဥပေါသထာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဝီသတိယာ ဝဿေသု စတ္တာရော မာသာ ပရိဟာယန္တိ၊ ရာဇာနော တတိယေ တတိယေ ဝဿေ ဝဿံ ဥက္ကဍ္ဎန္တိ၊ ဣတိ အဋ္ဌာရသသု ဝဿေသု ဆ မာသာ ဝဍ္ဎန္တိ၊ တတော ဥပေါသထဝဿေန ပရိဟီနေ စတ္တာရော မာသေ အပနေတွာ ဒွေ မာသာ အဝသေသာ ဟောန္တိ၊ တေ ဒွေ မာသေ ဂဟေတွာ ဝီသတိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟောန္တီတိ နိက္ကင်္ခါ ဟုတွာ နိက္ခမနီယပုဏ္ဏမာသိံ အတိက္ကမ္မ ပါဋိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။

ဧတ္ထ ပန ယော ပဝါရေတွာ ဝီသတိဝဿော ဘဝိဿတိ၊ တံ သန္ဓာယ “ဧကူနဝီသတိဝဿ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဒွါဒသ မာသေ ဝသိ၊ သော ဧကဝီသတိဝဿော ဟောတိ။ ယော သတ္တ မာသေ ဝသိ၊ သော သတ္တမာသာဓိကဝီသတိဝဿော။ ဆမာသဇာတော ပန န ဇီဝတိ၊ ဦနဝီသတိဝဿံ ပန “ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿော”တိ သညာယ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလော ပန အနုပသမ္ပန္နောဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော ဒသဝဿစ္စယေန အညံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တဉ္စ မုဉ္စိတွာ ဂဏော ပူရတိ၊ သူပသမ္ပန္နော။

၁-ဝိ ၃-၁၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၃၆-ပိဋ္ဌေ။

23. Nissayavinicchayakathā

151. **Nissayo**ti ettha pana ayaṁ nissayo nāma kena dātabbo, kena na dātabbo, kassa dātabbo, kassa na dātabbo, kathaṁ gahito hoti, kathaṁ paṭippassambhati, nissāya kena vasitabbaṁ, kena ca na vasitabbanti? Tattha **kena dātabbo, kena na dātabbo**ti ettha tāva “anujānāmi bhikkhave byattena bhikkhunā paṭibalena dasavassena vā atirekadasavassena vā upasampādetuṁ, nissayaṁ dātun”ti[1] ca vacanato yo byatto hoti paṭibalo upasampadāya dasavasso vā atirekadasavasso vā, tena dātabbo, itarena na dātabbo. Sace deti, dukkaṭaṁ āpajjati.

Ettha[2] ca “byatto”ti iminā parisupaṭṭhāpakabahussuto veditabbo. Parisupaṭṭhāpakena hi sabbantimena paricchedena parisaṁ abhivinaye vinetuṁ dve Vibhaṅgā paguṇā vācuggatā kātabbā, asakkontena tīhi janehi saddhiṁ parivattanakkhamā kātabbā, kammākammañca Khandhakavattañca uggahetabbaṁ, parisāya pana abhidhamme vinayanatthaṁ sace Majjhimabhāṇako hoti, Mūlapaṇṇāsako uggahetabbo, Dīghabhāṇakena Mahāvaggo, Saṁyuttabhāṇakena heṭṭhimā vā tayo vaggā Mahāvaggo vā, Aṅguttarabhāṇakena heṭṭhā vā upari vā upaḍḍhanikāyo uggahetabbbo, asakkontena Tikanipātato paṭṭhāya uggahetumpi vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana “ekaṁ gaṇhantena Catukkanipātaṁ vā Pañcakanipātaṁ vā uggahetuṁ vaṭṭatī”ti vuttaṁ. Jātakabhāṇakena Sāṭṭhakathaṁ Jātakaṁ uggahetabbaṁ, tato oraṁ na vaṭṭati. “Dhammapadampi saha vatthunā uggahetuṁ vaṭṭatī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Tato tato samuccayaṁ katvā Mūlapaṇṇāsakamattaṁ vaṭṭati, “na vaṭṭatī”ti **Kurundaṭṭhakathāyaṁ** paṭikkhittaṁ, itarāsu vicāraṇāyeva natthi. Abhidhamme kiñci gahetabbanti na vuttaṁ. Yassa pana Sāṭṭhakathampi Vinayapiṭakaṁ Abhidhammapiṭakañca paguṇaṁ, suttante ca vuttappakāro gantho natthi, parisaṁ upaṭṭhāpetuṁ na labhati. Yena pana suttantato ca vinayato ca vuttappamāṇo gantho uggahito, ayaṁ parisupaṭṭhāko bahussutova hoti, disāpāmokkho yenakāmaṁgamo parisaṁ upaṭṭhāpetuṁ labhati, ayaṁ imasmiṁ atthe “byatto”ti adhippeto.

1. Vi 3. 75, 89 piṭṭhesu.
2. Vi-Ṭṭha 3. 55 piṭṭhe.

ယောပိ စ ယာဝ န ဇာနာတိ၊ တာဝဿ နေဝ သဂ္ဂန္တရာယော န မောက္ခန္တရာယော၊ ဉတွာ ပန ပုန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။

၁၄၃။ ဣတိ ဣမေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသေဟိ ဝိရဟိတောပိ “န ဘိက္ခဝေ အနနုညာတော မာတာပိတူဟိ ပုတ္တော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”တိ[၁] ဝစနတော မာတာပိတူဟိ အနနုညာတော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ[၂] **မာတာပိတူဟီ**တိ ဇနကေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ဒွေပိ အတ္ထိ၊ ဒွေပိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ သစေ ပိတာ မတော ဟောတိ မာတာ ဝါ၊ ယော ဇီဝတိ၊ သော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာဝ။ အာပုစ္ဆန္တေန သယံ ဝါ ဂန္တွာ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အညော ဝါ ပေသေတဗ္ဗော။ သော ဧဝ ဝါ ပေသေတဗ္ဗော “ဂစ္ဆ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ ဧဟီ”တိ။ သစေ “အနုညာတောမှီ”တိ ဝဒတိ၊ သဒ္ဒဟန္တေန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ပိတာ သယံ ပဗ္ဗဇိတော ပုတ္တမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုကာမော ဟောတိ၊ မာတရံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗာဇေတု။ မာတာ ဝါ ဓီတရံ ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ ပိတရံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတု။ ပိတာ ပုတ္တဒါရေန အနတ္ထိကော ပလာယိ၊ မာတာ “ဣမံ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ ပုတ္တံ ဘိက္ခူနံ ဒေတိ၊ “ပိတာဿ ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “စိတ္တကေဠိံ ကီဠိတုံ ပလာတော”တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာတာ ကေနစိ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ပလာတာ ဟောတိ၊ ပိတာ ပန “ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ ဒေတိ၊ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ပိတာ ဝိပ္ပဝုတ္ထော ဟောတိ၊ မာတာ ပုတ္တံ “ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ အနုဇာနာတိ၊ “ပိတာဿ ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တုမှာကံ ပိတရာ၊ အဟံ ဇာနိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

မာတာပိတရော မတာ၊ ဒါရကော စူဠမာတာဒီနံ သန္တိကေ သံဝဍ္ဎော၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ ဉာတကာ ကလဟံ ဝါ ကရောန္တိ ခိယျန္တိ ဝါ၊ တသ္မာ ဝိဝါဒုပစ္ဆေဒနတ္ထံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အနာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗာဇေန္တဿ ပန အာပတ္တိ နတ္ထိ။ ဒဟရကာလေ ဂဟေတွာ ပေါသကာ မာတာပိတရော နာမ ဟောန္တိ၊ တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုတ္တော အတ္တာနံ နိဿာယ ဇီဝတိ, န မာတာပိတရော။ သစေပိ ရာဇာ ဟောတိ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ မာတာပိတူဟိ အနုညာတော ပဗ္ဗဇိတွာ ပုန ဝိဗ္ဘမတိ၊ သစေပိ သတက္ခတ္တုံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဗ္ဘမတိ၊ အာဂတာဂတကာလေ ပုနပ္ပုနံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေပိ ဧဝံ ဝဒန္တိ “အယံ ဝိဗ္ဘမိတွာ ဂေဟံ အာဂတော၊ အမှာကံ ကမ္မံ န ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ တုမှာကံ ဝတ္တံ န ပူရေတိ၊ နတ္ထိ ဣမဿ

၁-ဝိ ၃-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၉၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Yo pana antevāsino vā saddhivihārikassa vā gilānassa sakkoti upaṭṭhānādīni kātuṁ, ayaṁ idha "paṭibalo"ti adhippeto. Yaṁ pana vuttaṁ—

"Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Na asekkhena sīlakkhandhena samannāgato hoti, na asekkhena samādhikkhandhena samannāgato hoti, na asekkhena paññākkhandhena samannāgato hoti, na asekkhena vimuttikkhandhena samannāgato hoti, na asekkhena vimuttiñāṇadassanakkhandhena samannāgato hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissāyo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Attanā na asekkhena sīlakkhandhena samannāgato hoti, na paraṁ asekkhe sīlakkhandhe samādapetā. Attanā na asekkhena samādhikkhandhena samannāgato hoti, na paraṁ asekkhe samādhikkhandhe samādapetā. Attanā na asekkhena paññākkhandhena samannāgato hoti, na paraṁ asekkhe paññākkhandhe samādapetā. Attanā na asekkhena vimuttikkhandhena samannāgato hoti, na paraṁ asekkhe vimuttikkhandhe samādapetā. Attanā na asekkhena vimuttiñāṇadassanakkhandhena samannāgato hoti, na paraṁ asekkhe vimuttiñāṇadassanakkhandhe samādapetā. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Assaddho hoti, ahiriko hoti, anottappī hoti, kusīto hoti, muṭṭhassati hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na

အာပုစ္ဆနကိစ္စံ၊ အာဂတာဂတံ နံ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ”တိ၊ ဧဝံ နိဿဋ္ဌံ ပုန အနာပုစ္ဆာပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ ဒဟရကာလေယေဝ “အယံ တုမှာကံ ဒိန္နော၊ ယဒါ ဣစ္ဆထ၊ တဒါ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ”တိ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ၊ သောပိ အာဂတာဂတော ပုန အနာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယံ ပန ဒဟရကာလေယေဝ “ဣမံ ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ”တိ အနုဇာနိတွာ ပစ္ဆာ ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တကာလေ နာနုဇာနန္တိ၊ အယံ န အနာပုစ္ဆာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ကောစိ မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍိတွာ “ပဗ္ဗာဇေထ မ”န္တိ အာဂစ္ဆတိ၊ “အာပုစ္ဆိတွာ ဧဟီ”တိ စ ဝုတ္တော “နာဟံ ဂစ္ဆာမိ၊ သစေ မံ န ပဗ္ဗာဇေထ၊ ဝိဟာရံ ဝါ ဈာပေမိ၊ သတ္ထေန ဝါ တုမှေ ပဟရာမိ၊ တုမှာကံ ဉာတကာနံ ဝါ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဝါ အာရာမစ္ဆေဒနာဒီဟိ အနတ္ထံ ဥပ္ပါဒေမိ၊ ရုက္ခာ ဝါ ပတိတွာ မရာမိ၊ စောရမဇ္ဈံ ဝါ ပဝိသာမိ၊ ဒေသန္တရံ ဝါ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝဒတိ၊ တံ တသော[1] ရက္ခဏတ္ထာယ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ မာတာပိတရော အာဂန္ဒွာ “ကသ္မာ အမှာကံ ပုတ္တံ ပဗ္ဗာဇယိတ္ထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ရက္ခဏတ္ထာယ နံ ပဗ္ဗာဇယိမှ၊ ပညာယထ တုမှေ ပုတ္တေနာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ “ရုက္ခာ ပတိဿာမီ”တိ အဘိရုဟိတွာ ပန ဟတ္ထပါဒေ မုဉ္စန္တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ကောစိ ဝိဒေသံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစတိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ စေ ဂတော၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ နော စေ၊ ဒဟရဘိက္ခုံ ပေသေတွာ အာပုစ္ဆာပေတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ အတိဒူရဉ္စေ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတွာပိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပေသေတွာ ဒဿေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန ဝုတ္တံ “သစေ ဒူရံ ဟောတိ၊ မဂ္ဂေါ စ မဟာကန္တာရော၊ ‘ဂန္တွာ အာပုစ္ဆိဿာမီ’တိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သစေ ပန မာတာပိတူနံ ဗဟူ ပုတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ စ ဝဒန္တိ “ဘန္တေ ဧတေသံ ဒါရကာနံ ယံ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ”တိ၊ ဒါရကေ ဝီမံသိတွာ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေပိ သကလေန ကုလေန ဝါ ဂါမေန ဝါ အနုညာတော ဟောတိ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ကုလေ ဝါ ဂါမေ ဝါ ယံ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ”တိ၊ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ။

၁၄၄။ ဧဝံ[2] ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတံ မာတာပိတူဟိ အနုညာတံ ပဗ္ဗာဇေန္တေနပိ စ သစေ အစ္ဆိန္နကေသော ဟောတိ၊ ကေသီမာယဉ္စ အညေပိ

၁-စီဝရဿ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၉၃-ပိဋ္ဌေ)

၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၄၀-ပိဋ္ဌေ။

upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti, appassuto hoti, duppañño hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Na paṭibalo hoti antevāsiṁ vā saddhivihāriṁ vā gilānaṁ upaṭṭhātuṁ vā upaṭṭhāpetuṁ vā, anabhirataṁ vūpakāsetuṁ vā vūpakāsāpetuṁ vā, uppannaṁ kukkuccaṁ dhammato vinodetuṁ[1], āpattiṁ na jānāti, āpattiyā vuṭṭhānaṁ na jānāti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissāyo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Na paṭibalo hoti antevāsiṁ vā saddhivihāriṁ vā ābhisamācārikāya sikkhāya sikkhāpetuṁ, ādibrahmacariyakāya sikkhāya vinetuṁ, abhidhamme vinetuṁ, abhivinaye vinetuṁ, uppannaṁ diṭṭhigataṁ dhammato vivecetuṁ. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero

1. Vinodetuṁ vā vinodāpetuṁ vā (Sī)

ဘိက္ခူ အတ္ထိ၊ ကေသစ္ဆေဒနတ္ထာယ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ တတြာယံ အာပုစ္ဆနဝိဓိ[1]—သီမာပရိယာပန္နေ ဘိက္ခူ သန္နိပါတေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ တတ္ထ နေတွာ “သံဃံ ဘန္တေ ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမီ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ သကိံ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ “ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမီ”တိပိ “ဣမဿ သမဏကရဏံ အာပုစ္ဆာမီ”တိပိ “အယံ သမဏော ဟောတုကာမော”တိပိ “အယံ ပဗ္ဗဇိတုကာမော”တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ သဘာဂဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဒသ ဝါ ဝီသတိ ဝါ တိံသံ ဝါ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ ပရိစ္ဆေဒေါ ပညာယတိ၊ တေသံ ဌိတောကာသံ ဝါ နိသိန္နောကာသံ ဝါ ဂန္တွာပိ ပုရိမနယေနေဝ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ဝိနာဝ ဒဟရဘိက္ခူ ဝါ သာမဏေရေ ဝါ ပေသေတွာပိ “ဧကော ဘန္တေ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော အတ္ထိ၊ တဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမာ”တိ အာဒိနာ နယေန အာပုစ္ဆာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေစိ ဘိက္ခူ သေနာသနံ ဝါ ဂုမ္ဗာဒီနိ ဝါ ပဝိသိတွာ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ သမဏဓမ္မံ ဝါ ကရောန္တိ၊ အာပုစ္ဆကာ စ ပရိယေသန္တာပိ အဒိသွာ “သဗ္ဗေ အာပုစ္ဆိတာ အမှေဟီ”တိ သညိနော ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ လဟုကကမ္မံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော သုပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗာဇေန္တဿပိ အနာပတ္တိ။

သစေ ပန ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ အနေကဘိက္ခုသဟဿာဝါသော၊ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူ သန္နိပါတာပေတုမ္ပိ ဒုက္ကရံ၊ ပဂေဝ ပဋိပါဋိယာ အာပုစ္ဆိတုံ၊ ခဏ္ဍသီမာယ ဝါ ဌတွာ နဒီသမုဒ္ဒါဒီနိ ဝါ ဂန္တွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယော ပန နဝမုဏ္ဍော ဝါ ဟောတိ ဝိဗ္ဘန္တကော ဝါ နိဂဏ္ဌာဒီသု အညတရော ဝါ ဒွင်္ဂုလကေသော ဝါ ဦနဒွင်္ဂုလကေသော ဝါ၊ တဿ ကေသစ္ဆေဒနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အနာပုစ္ဆိတွာပိ တာဒိသံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွင်္ဂုလာတိရိတ္တကေသော ပန ယော ဟောတိ အန္တမသော ဧကသိခါမတ္တဓရောပိ၊ သော ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁၀၅။ ဧဝံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗာဇေန္တေန စ ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ တဿ နတ္ထိ၊ ယာစိတကေနပိ ပတ္တစီဝရေန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ[2] ပန အပက္ကံ ပတ္တံ စီဝရူပဂါနိ စ ဝတ္ထာနိ ဂဟေတွာ အာဂတော ဟောတိ၊ ယာဝ ပတ္တော ပစ္စတိ၊ စီဝရာနိ စ ကရီယန္တိ၊ တာဝ ဝိဟာရေ ဝသန္တဿ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ထာလကေသု ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရေဘတ္တံ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၀၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

upaṭṭhāpetabbo. Āpattiṁ na jānāti, anāpattiṁ na jānāti, lahukaṁ āpattiṁ na jānāti, garukaṁ āpattiṁ na jānāti, ubhayāni kho panassa pātimokkhāni vitthārena na svāgatāni honti na suvibhattāni na suppavattīni na suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Āpattiṁ na jānāti, anāpattiṁ na jānāti, lahukaṁ āpattiṁ na jānāti, garukaṁ āpattiṁ na jānāti, ūnadasavasso hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo”ti-ādi[1]. Tampi—

“Anujānāmi bhikkhave byattena bhikkhunā paṭibalena dasavassena vā atirekadasavassena vā upasampādetuṁ, nissayaṁ dātun”ti[2] ca evaṁ saṅkhepato vuttasseva upajjhāyācariyalakkhaṇassa vitthāradassanatthaṁ vuttaṁ.

Tattha[3] kiñci ayuttavasena paṭikkhittaṁ, kiñci āpatti-aṅgavasena. Tathā hi “na asekkhena sīlakkhandhenā”ti ca “attanā na asekkhenā”ti ca “assaddho”ti ca ādīsu tīsu pañcakesu ayuttavasena paṭikkhepo kato, na āpatti-aṅgavasena. Yo hi asekkhehi sīlakkhandhādīhi asamannāgato pare ca tattha samādapetuṁ asakkonto assaddhiyādidosayuttova hutvā parisaṁ pariharati, tassa parisā sīlādīhi parihāyatiyeva na vaḍḍhati, tasmā “tena na upasampādetabban”ti-ādi ayuttavasena vuttaṁ, na āpatti-aṅgavasena. Na hi khīṇāsavasseva upajjhācariyabhāvo Bhagavatā anuññāto, yadi tasseva anuññāto abhavissa, “sace upajjhāyassa anabhirati uppannā hotī”ti-ādiṁ na vadeyya, yasmā pana khīṇāsavassa parisā sīlādīhi na parihāyati, tasmā “pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatena bhikkhunā upasampādetabban”ti-ādi vuttaṁ.

1. Vi 3. 90 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 75; 89 piṭṭhesu. 3. Vi-Ṭṭha 3. 271 piṭṭhādīsu.

သာမဏေရဘာဂသမကော အာမိသဘာဂေါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော ပန သလာကဘတ္တဥဒ္ဒေသဘတ္တနိမန္တနာဒီနိ စ န ဝဋ္ဋန္တိ။ ပဉ္စာဘတ္တမ္ပိ သာမဏေရဘာဂသမမေဝ တေလတဏ္ဍုလမဓုဖာဏိတာဒိဘေသဇ္ဇဘာဂေါ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂိလာနော ဟောတိ၊ ဘေသဇ္ဇမဿ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, သာမဏေရဿ ဝိယ သဗ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနကမ္မံ။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခံ ပန ယာစိတကေန ပတ္တစီဝရေန ဥပသမ္ပာဒေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ “န ဘိက္ခဝေ ယာစိတကေန ပတ္တစီဝရေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သော ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောယေဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ သစေ တဿ နတ္ထိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စဿ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ၊ အညေ ဝါ ဘိက္ခူ နိရပေက္ခေဟိ နိဿဇ္ဇိတွာ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ပတ္တစီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ ယာစိတကေန ပန ပတ္တေန ဝါ စီဝရေန ဝါ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတိ။

၁၄၆။ ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရံ[၂] ပဗ္ဗာဇေန္တေနပိ သစေ ဩကာသော ဟောတိ၊ သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ဗျာဝဋော ဟောတိ၊ ဩကာသံ န လဘတိ၊ ဧကော ဒဟရဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော “ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟီ”တိ။ အဝုတ္တောပိ စေ ဒဟရဘိက္ခု ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒဟရဘိက္ခု နတ္ထိ၊ သာမဏေရောပိ ဝတ္တဗ္ဗော “ဧတံ ခဏ္ဍသီမံ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဧဟီ”တိ။ သရဏာနိ ပန သယံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ဘိက္ခုနာဝ ပဗ္ဗာဇိတော ဟောတိ။ ပုရိသဉှိ ဘိက္ခုတော အညော ပဗ္ဗာဇေတုံ န လဘတိ, မာတုဂါမံ ဘိက္ခုနီတော အညော၊ သာမဏေရော ပန သာမဏေရီ[၃] ဝါ အာဏတ္တိယာ ကာသာယာနိ ဒါတုံ လဘန္တိ၊ ကေသောရောပနံ ယေန ကေနစိ ကတံ သုကတံ။

သစေ ပန ဘဗ္ဗရူပေါ ဟောတိ သဟေတုကော ဉာတော ယသဿီ ကုလပုတ္တော၊ ဩကာသံ ကတွာပိ သယမေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ “မတ္တိကာမုဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ နဟာယိတွာ အာဂစ္ဆာဟီ”တိ စ န ပန ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော။ ပဗ္ဗဇိတုကာမာနဉှိ ပဌမံ ဗလဝဥဿာဟော ဟောတိ၊ ပစ္ဆာ ပန ကာသာယာနိ စ ကေသဟရဏသတ္ထကဉ္စ ဒိသွာ ဥတြသန္တိ၊ ဣတောယေဝ ပလာယန္တိ၊ တသ္မာ သယမေဝ နဟာနတိတ္ထံ နေတွာ သစေ နာတိဒဟရော၊ “နဟာဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ကေသာ ပနဿ သယမေဝ မတ္တိကံ ဂဟေတွာ

၁-ဝိ ၃-၁၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၄၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-သာမဏေရံ ပန သာမဏေရာ (သီ)

Adhisīle sīlavipannoti-ādīsu pārājikañca saṁghādisesañca āpanno adhisīle sīlavipanno nāma. Itare pañcāpattikkhandhe āpanno **ajjhācāre ācāravipanno** nāma. Sammādiṭṭhiṁ pahāya antaggāhikāya diṭṭhiyā samannāgato **atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno** nāma. Yattakaṁ sutaṁ parisaṁ pariharantassa icchitabbaṁ, tena virahitattā **appassuto**. Yaṁ tena jānitabbaṁ āpattādi, tassa ajānanato **duppañño**. Imasmiṁ pañcake purimāni tīṇi padāni ayuttavasena vuttāni, pacchimāni dve āpatti-aṅgavasena.

Āpattiṁ na jānātiti "idaṁ nāma mayā katan"ti vutte "imaṁ nāma āpattiṁ ayaṁ āpanno"ti na jānāti. **Vuṭṭhānaṁ na jānāti**ti "vuṭṭhānagāminito vā desanāgāminito vā āpattito evaṁ nāma vuṭṭhānaṁ hotī"ti na jānāti. Imasmiṁ hi pañcake purimāni dve padāni ayuttavasena vuttāni, pacchimāni tīṇi āpatti-aṅgavasena.

Ābhisamācārikāya sikkhāyāti Khandhakavatte vinetuṁ na paṭibalo hotīti attho. **Ādibrahmacariyakāyā**ti sekkhapaṇṇattiyaṁ vinetuṁ na paṭibaloti attho. **Abhidhamme**ti nāmarūpaparicchede vinetuṁ na paṭibaloti attho. **Abhivinaye**ti sakale Vinayapiṭake vinetuṁ na paṭibaloti attho. **Vinetuṁ na paṭibalo**ti ca sabbattha sikkhāpetuṁ na sakkotīti attho. **Dhammato vivecetun**ti dhammena kāraṇena vissajjāpetuṁ. Imasmiṁ pañcake sabbapadesu āpatti.

"Āpattiṁ na jānātī"ti-ādipañcakasmiṁ **vitthārenā**ti Ubhatovibhaṅgena saddhiṁ. **Na svāgatānī**ti na suṭṭhu āgatāni. **Suvibhattānī**ti suṭṭhu vibhattāni padapaccābhaṭṭhasaṅkaradosarahitāni. **Suppavattīnī**ti paguṇāni vācuggatāni suvinicchitāni. **Suttaso**ti Khandhakaparivārato āharitabbasuttavasena suṭṭhu vinicchitāni. **Anubyañjanaso**ti akkharapadapāripūriyā ca suvinicchitāni akhaṇḍāni aviparītakkharāni. Etena Aṭṭhakathā dīpitā. Aṭṭhakathāto hi esa vinicchayo hotīti. Imasmiṁ pañcakehi sabbapadesu āpatti.

Ūnadasavassapariyosānapañcakepi eseva nayo. Iti ādito tayo pañcakā, catutthe tīṇi padāni, pañcame dve padānīti sabbepi cattāro pañcakā ayuttavasena vuttā, catutthe pañcake

ဓောဝိတဗ္ဗာ။ ဒဟရကုမာရကော ပန သယံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ ဂေါမယ-မတ္တိကာဟိ ဃံသိတွာ နှာပေတဗ္ဗော။ သစေပိဿ ကစ္ဆု ဝါ ပိဠကာ ဝါ ဟောန္တိ၊ ယထာ မာတာ ပုတ္တံ န ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝံ အဇိဂုစ္ဆန္တေန သာခုကံ ဟတ္ထပါဒတော စ သီသတော စ ပဋ္ဌာယ ဃံသိတွာ ဃံသိတွာ နှာပေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဧတ္တကေန ဟိ ဥပကာရေန ကုလပုတ္တာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု စ သာသနေ စ ဗလဝသိနေဟာ တိဗ္ဗဂါရဝါ အနိ-ဝတ္တိဓမ္မာ ဟောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတွာ ထေရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ ကတညုကတဝေဒိနော ဟောန္တိ။

ဧဝံ နှာပနကာလေ ပန ကေသမဿုံ ဩရောပနကာလေ ဝါ "တွံ ဉာတော ယသဿီ၊ ဣဒါနိ မယံ တံ နိဿာယ ပစ္စယေဟိ န ကိလမိဿာမာ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ အညာပိ အနိယျာနိကကထာ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အထ ခွဿ "အာဝုသော သုဋ္ဌု ဥပဓာရေဟိ၊ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေဟီ"တိ ဝတွာ တစပဉ္စက-ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ အာစိက္ခန္တေန စ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓာသယောကာသ-ဝသေန အသုစိဇေဂုစ္ဆပဋိက္ကူလဘာဝံ နိဇ္ဇီဝနိဿတ္တဘာဝံ ဝါ ပါကဋံ ကရောန္တေန အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ သော ပုဗ္ဗေ မဒ္ဒိတသင်္ခါရော ဟောတိ ဘာဝိတဘာဝနော ကဏ္ဋကဝေဓာပေက္ခော ဝိယ ပရိပက္ကဂဏ္ဍော သူရိယုဂ္ဂ-မနာပေက္ခံ ဝိယ စ ပရိဏတပဒုမံ၊ အထဿ အာရဒ္ဓမတ္တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာရေ ဣန္ဒာသနိ ဝိယ ပဗ္ဗတေ ကိလေသပဗ္ဗတေ စုဏ္ဏယမာနံယေဝ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ ခုရဂ္ဂေ အရဟတ္တံ ပတ္တာ, သဗ္ဗေ တေ ဧဝရူပံ သဝနံ လဘိတွာ ကလျာဏမိတ္တေန အာစရိယေန ဒိန္နနယံ နိဿာယ, နော အနိဿာယ။ တသ္မာဿ အာဒိတောဝ ဧဝရူပီ ကထာ ကထေတဗ္ဗာတိ။

ကေသေသု ပန ဩရောပိတေသု ဟလိဒ္ဒိစုဏ္ဏေန ဝါ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဝါ သီသဉ္စ သရီရဉ္စ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ဂိဟိဂန္ဓံ အပနေတွာ ကာသာယာနိ တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ သကိံ ဝါ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗော။[1] အထာပိဿ ဟတ္ထေ အဒတွာ အာစရိယော ဝါ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ သယမေဝ အစ္ဆာဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အညံ ဒဟရံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ အာဏာပေတိ "အာဝုသော ဧတာနိ ကာသာယာနိ ဂဟေတွာ ဧတံ အစ္ဆာဒေဟီ"တိ၊ တညေဝ ဝါ အာဏာပေတိ "ဧတာနိ ဂဟေတွာ အစ္ဆာဒေဟီ"တိ၊ သဗ္ဗံ တံ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗံ တေန ဘိက္ခုနာဝ ဒိန္နံ ဟောတိ။ ယံ ပန နိဝါသနံ ဝါ

၁-ပဋိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗာနိ (က)

dve padāni, pañcame tīṇi, chaṭṭhasattamaṭṭhamā tayo pañcakāti sabbepi cattāro pañcakā āpatti-aṅgavasena vuttā.

Sukkapakkhe pana vuttavipariyāyena "pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatena bhikkhunā upasampādetabbaṁ, nissayo dātabbo, sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. Asekkhena sīlakkhandhena samannāgato hotī"[1]ti-ādinā aṭṭha pañcakā āgatāyeva. Tattha sabbattheva anāpatti.

152. **Kassa dātabbo**, **kassa na dātabbo**ti ettha pana yo lajjī hoti, tassa dātabbo. Itarassa na dātabbo "na bhikkhave alajjīnaṁ nissayo dātabbo, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato. Nissāya vasantenapi alajjī nissāya na vasitabbaṁ. Vuttañhetaṁ "na bhikkhave alajjīnaṁ nissāya vatthabbaṁ, yo vaseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2]. Ettha[3] ca **alajjīnan**ti upayogatthe sāmivacanaṁ, alajjipuggale nissāya na vasitabbanti vuttaṁ hoti. Tasmā navaṁ ṭhānaṁ gatena "ehi bhikkhu, nissayaṁ gaṇhāhī"ti vuccamānenapi catūhapañcāhaṁ nissayadāyakassa lajjibhāvaṁ upaparikkhitvā nissayo gahetabbo. "Anujānāmi bhikkhave catūhapañcāhaṁ āgametuṁ yāva bhikkhusabhāgataṁ jānāmī"ti hi[2] vuttaṁ. Sace "thero lajjī"ti bhikkhūnaṁ santike sutvā āgatadivaseyeva gahetukāmo hoti, thero pana "āgamehi tāva, vasanto jānissasī"ti katipāhaṁ ācāraṁ upaparikkhitvā nissayaṁ deti, vaṭṭati, pakatiyā nissayagahaṇaṭṭhānaṁ gatena pana tadaheva gahetabbo, ekadivasampi parihāro natthi. Sace paṭhamayāme ācariyassa okāso natthi, okāsaṁ alabhanto "paccūsasamaye gahessāmī"ti sayati, aruṇaṁ uggatampi na jānāti, anāpatti. Sace pana "gaṇhissāmī"ti ābhogaṁ akatvā sayati, aruṇuggamane, dukkaṭaṁ. Agatapubbaṁ ṭhānaṁ gatena dve tīṇi divasāni vasitvā gantukāmena anissitena vasitabbaṁ. "Sattāhaṁ vasissāmī"ti ālayaṁ karontena pana nissayo gahetabbo. Sace thero "kiṁ sattāhaṁ vasantassa nissayenā"ti vadati, paṭikkhittakālato paṭṭhāya laddhaparihāro hoti.

---

1. Vi 1. 90 piṭṭhe. 2. Vi 3. 127 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 313 piṭṭhādīsu.

ပါရုပနံ ဝါ အနာဏတ္တိယာ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ၊ တံ အပနေတွာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုနာ ဟိ သဟတ္ထေန ဝါ အာဏတ္တိယာ ဝါ ဒိန္နမေဝ ကာသာယံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဒိန္နံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ တဿေဝ သန္တကံ ဟောတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ။

၁၄၇။ ဧဝံ ပန ဒိန္နာနိ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒါပေတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကာရာပေတွာ ယေ တတ္ထ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခူ၊ တေသံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတွာ အထ သရဏဂဟဏတ္ထံ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒါပေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ "ဧဝံ ဝဒေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ "ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထဿ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ အာစရိယေန ဝါ "ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ"တိအာဒိနာ နယေန သရဏာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ ယထာဝုတ္တပဋိပါဋိယာဝ၊ န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ။ သစေ ဟိ ဧကပဒမ္ပိ ဧကက္ခရမ္ပိ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံယေဝ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဒတွာ ပုန ဣတရေသု ဧကေကံ တိက္ခတ္တုံ ဒေတိ၊ အဒိန္နာနိ ဟောန္တိ သရဏာနိ။

ဣမဿ ပန သရဏဂမနူပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတွာ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ ဧကတောသုဒ္ဓိယာ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန ဥဘတောသုဒ္ဓိယာဝ ဝဋ္ဋတိ, နော ဧကတောသုဒ္ဓိယာ။ တသ္မာ ဥပသမ္ပဒါယ သစေ အာစရိယော ဉတ္တိဒေါသဉ္စေဝ ကမ္မဝါစာဒေါသဉ္စ ဝဇ္ဇေတွာ ကမ္မံ ကရောတိ၊ သုကတံ ဟောတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပန ဣမာနိ တီဏိ သရဏာနိ ဗု-ကာရ ဓ-ကာရာဒီနံ ဗျဉ္ဇနာနံ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ အဟာပေန္တေန အာစရိယေနပိ အန္တေဝါသိကေနပိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ။ သစေ အာစရိယော ဝတ္တုံ သက္ကောတိ၊ အန္တေဝါသိကော န သက္ကောတိ၊ အန္တေဝါသိကော ဝါ သက္ကောတိ၊ အာစရိယော န သက္ကောတိ၊ ဥဘောပိ ဝါ န သက္ကောန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဥဘောပိ သက္ကောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဣမာနိ စ ပန ဒဒမာနေန "ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ"တိ ဧဝံ ဧကသမ္ဗန္ဓာနိ အနုနာသိကန္တာနိ ဝါ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ "ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမီ"တိ ဧဝံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ မကာရန္တာနိ ဝါ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** "နာမံ သာဝေတွာ 'အဟံ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ယာဝဇီဝံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဧကဋ္ဌကထာယမ္ပိ နတ္ထိ၊ ပါဠိယမ္ပိ န ဝုတ္တံ၊ တေသံ ရုစိမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ဟိ တထာ အဝဒန္တဿ သရဏံ ကုပ္ပတိ။ ဧတ္တာဝတာ စ သာမဏေရဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။

၁၄၈။ သစေ ပနေသ ဂတိမာ ဟောတိ ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ အထဿ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ သိက္ခာပဒါနိ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ။ ကထံ? ယထာ ဘဂဝတာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

“Anujānāmi bhikkhave addhānamaggappaṭipannena bhikkhunā nissayaṁ alabhamānena anissitena vatthun”[1]ti vacanato pana addhānamaggappaṭipanno sace attanā saddhiṁ addhānamaggappaṭipannaṁ nissayadāyakaṁ na labhati, evaṁ nissayaṁ alabhamānena anissitena bahūnipi divasāni gantuṁ vaṭṭati. Sace pubbe nissayaṁ gahetvā vutthapubbaṁ kiñci āvāsaṁ pavisati, ekarattaṁ vasantenapi nissayo gahetabbo. Antarāmagge vissamanto vā satthaṁ vā pariyesanto katipāhaṁ vasati, anāpatti. Antovasse pana nibaddhavāsaṁ vasitabbaṁ, nissayo ca gahetabbo. Nāvāya gacchantassa pana vassāne āgatepi nissayaṁ alabhantassa anāpatti. Sace antarāmagge gilāno hoti, nissayaṁ alabhamānena anissitena vasituṁ vaṭṭati.

Gilānupaṭṭhākopi gilānena yāciyamāno anissito eva vasituṁ labhati. Vuttañhetaṁ “anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā nissayaṁ alabhamānena anissitena vatthuṁ, anujānāmi bhikkhave gilānupaṭṭhākena bhikkhunā nissayaṁ alabhamānena yāciyamānena anissitena vatthun”ti[1]. Sace pana “yācāhi man”ti vuccamānopi gilāno mānena na yācati, gantabbaṁ.

“Anujānāmi bhikkhave āraññikena bhikkhunā phāsuvihāraṁ sallakkhentena nissayaṁ alabhamānena anissitena vatthuṁ ‘yadā patirūpo nissayadāyako āgacchissati, tadā tassa nissāya vasissāmī’ti”[1] vacanato pana yattha vasantassa samathavipassanānaṁ paṭilābhavasena phāsu hoti, tādisaṁ phāsuvihāraṁ sallakkhentena nissayaṁ alabhamānena anissitena vatthabbaṁ. Imañca pana parihāraṁ neva sotāpanno, na sakadāgāmi-anāgāmi-arahanto labhanti, na thāmagatassa samādhino vā vipassanāya vā lābhī, vissaṭṭhakammaṭṭhāne pana bālaputhujjane kathāva natthi. Yassa kho pana samatho vā vipassanā vā taruṇā hoti, ayaṁ imaṁ parihāraṁ labhati, pavāraṇāsaṅgahopi etasseva anuññāto. Tasmā iminā puggalena ācariye pavāretvā gatepi “yadā patirūpo nissayadāyako āgacchissati, taṁ nissāya vasissāmī”ti ābhogaṁ katvā puna yāva āsāḷīpuṇṇamā, tāva anissitena vatthuṁ vaṭṭati. Sace pana āsāḷhīmāse ācariyo nāgacchati, yattha nissayo labbhati, tattha gantabbaṁ.

1. Vi 3. 128 piṭṭhe.

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာမဏေရာနံ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ၊ တေသု စ သာမဏေရေဟိ သိက္ခိတုံ။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏီ၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ၊ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏီ၊ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ဝေရမဏီ၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ၊ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ဝေရမဏီ၊ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏီ”တိ[၁]။

အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန “အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမော ယာဝဇီဝံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမီ”တိ ဧဝံ သရဏဒါနံ ဝိယ သိက္ခာပဒဒါနမ္ပိ ဝုတ္တံ၊ တံ နေဝ ပါဠိယံ, န အဋ္ဌကထာသု အတ္ထိ၊ တသ္မာ ယထာပါဠိယာဝ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ သရဏဂမနေဟေဝ သိဒ္ဓါ၊ သိက္ခာပဒါနိ ပန ကေဝလံ သိက္ခာပဒပူရဏတ္ထံ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ တသ္မာ ပါဠိယာ အာဂတနယေနေဝ ဥဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တဿ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ အတ္ထဝသေနပိ အာစိက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝ ပန အတ္တနာ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ န ဇာနာတိ၊ သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ပါနဘောဇနာဒိဝိဓိမှိ စ န ကုသလော ဟောတိ၊ တာဝ ဘောဇနသာလံ ဝါ သလာကဘာဇနဋ္ဌာနံ ဝါ အညံ ဝါ တထာရူပဋ္ဌာနံ န ပေသေတဗ္ဗော၊ သန္တိကာဝစရောယေဝ ကာတဗ္ဗော၊ ဗာလဒါရကော ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ သဗ္ဗမဿ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ နိဝါသနပါရုပနာဒီသု အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော။ တေနပိ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သာမဏေရံ နာသေတုံ။ ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ၊ အဗြဟ္မစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ မဇ္ဇပါယီ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနိဒူသကော ဟောတိ”တိ[၂]—

ဧဝံ ဝုတ္တာနိ ဒသ နာသနင်္ဂါနိ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေတွာ အာဘိသမာစာရိကံ ပရိပူရေန္တေန ဒသဝိဓေ သီလေ သာဓုကံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။

153. **Kathaṁ gahito hotī**ti ettha upajjhāyassa santike tāva upajjhaṁ gaṇhantena ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "upajjhāyo me bhante hohī"ti tikkhattuṁ vattabbaṁ. Evaṁ saddhivihārikena vutte sace upajjhāyo "sāhū"ti vā "lahū"ti vā "opāyikan"ti vā "patirūpan"ti vā "pāsādikena sampādehī"ti vā kāyena viññāpeti, vācāya viññāpeti, kāyena vācāya viññāpeti, gahito hoti upajjhāyo. Idameva hettha upajjhāyaggahaṇaṁ, yadidaṁ upajjhāyassa imesu pañcasu padesu yassa kassaci padassa vācāya sāvanaṁ kāyena vā atthaviññāpananti. Keci pana "sādhū"ti sampaṭicchanaṁ sandhāya vadanti, na taṁ pamāṇaṁ, āyācanadānamattena hi gahito hoti upajjhāyo, na ettha sampaṭicchanaṁ aṅgaṁ. Saddhivihārikenapi na kevalaṁ "iminā me padena upajjhāyo gahito"ti ñātuṁ vaṭṭati, "ajjatagge dāni thero mayhaṁ bhāro, ahampi therassa bhāro"ti idampi ñātuṁ vaṭṭati[1]. Vuttañhetaṁ—

> "Upajjhāyo bhikkhave saddhivihārikamhi puttacittaṁ upaṭṭhapessati, saddhivihāriko upajjhāyamhi pitucittaṁ upaṭṭhapessati, evaṁ te aññamaññaṁ sagāravā sappatissā sabhāgavuttino viharantā imasmiṁ dhammavinaye vuḍḍhiṁ virūḷhiṁ vepullaṁ āpajjissantī"ti[2].

Ācariyassa santike nissayaggahaṇepi ayameva vinicchayo. Ayaṁ panettha viseso—ācariyassa santike nissayaṁ gaṇhantena ukkuṭikaṁ nisīditvā "ācariyo me bhante hohi, āyasmato nissāya gacchāmī"ti[3] tikkhattuṁ vattabbaṁ, sesaṁ vuttanayameva.

154. **Kathaṁ paṭippassambhatī**ti ettha tāva upajjhāyamhā pañcahākārehi nissayapaṭippassaddhi veditabbā, ācariyamhā chahi ākārehi. Vuttañhetaṁ—

> "Pañcimā bhikkhave nissayapaṭippassaddhiyo upajjhāyamhā. Upajjhāyo pakkanto vā hoti, vibbhanto vā, kālakato vā, pakkhasaṅkanto vā, āṇattiyeva pañcamī. Imā kho bhikkhave pañcanissayapaṭippassaddhiyo upajjhāyamhā.

1. Vi-Ṭṭha 3. 258 piṭṭhe. 2. Vi 3. 57 piṭṭhe. 3. Vi 3. 76 piṭṭhe.

၁၄၉။ ယော ပန[၁] ပါဏာတိပါတာဒီသု ဒသသု နာသနင်္ဂေသု ကေနစိ ကမ္မံ **ကရောတိ**၊ သော လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော။ တီသု ဟိ နာသနာသု **လိင်္ဂနာသနာယေဝ** ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ ယထာ စ ဘိက္ခူနံ ပါဏာတိပါတာဒီသု တာ တာ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ န တထာ သာမဏေရာနံ။ သာမဏေရော ဟိ ကုန္ထကိပိလ္လိကမ္ပိ မာရေတွာ မင်္ကုလဏ္ဍကမ္ပိ[၂] ဘိန္ဒိတွာ နာသေတဗ္ဗတံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ တာဝဒေဝဿ သရဏဂမနာနိ စ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏဉ္စ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ သံဃလာဘံ န လဘတိ၊ လိင်္ဂမတ္တမေဝ ဧကံ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ။ သော သစေ အာကိဏ္ဏဒေါသောဝ ဟောတိ၊ အာယတိံ သံဝရေ န တိဋ္ဌတိ၊ နိက္ကဍ္ဎိတဗ္ဗော။ အထ သဟသာ ဝိရဇ္ဈိတွာ "ဒုဋ္ဌု မယာ ကတ"န္တိ ပုန သံဝရေ ဌာတုကာမော ဟောတိ၊ လိင်္ဂနာသနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ယထာနိဝတ္ထပါရုတဿေဝ သရဏာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဒါတဗ္ဗော။ သိက္ခာပဒါနိ ပန သရဏဂမနေနေဝ ဣဇ္ဈန္တိ။ သာမဏေရာနဉ္ဟိ သရဏဂမနံ ဘိက္ခူနံ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာသဒိသံ၊ တသ္မာ ဘိက္ခူနံ ဝိယ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဣမိနာပိ ဒသ သီလာနိ သမာဒိန္နာနေဝ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဒဠှီကရဏတ္ထံ အာယတိံ သံဝရေ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုန ဒါတဗ္ဗာနိ။ သစေ ပုရိမိကာယ ပုန သရဏာနိ ဂဟိတာနိ၊ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿာဝါသိကံ လစ္ဆတိ။ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ ဂဟိတာနိ၊ သံဃေန အပလောကေတွာ လာဘော ဒါတဗ္ဗော။ အဒိန္နာဒါနေ တိဏသလာကမတ္တေနပိ ဝတ္ထုနာ, အဗြဟ္မစရိယေ တီသု မဂ္ဂေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိပ္ပဋိပတ္တိယာ, မုသာဝါဒေ ဟသာဓိပ္ပါယတာယပိ မုသာ ဘဏိတေ အဿမဏော ဟောတိ၊ နာသေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ၊ မဇ္ဇပါနေ ပန ဘိက္ခုနော အဇာနိတွာပိ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဇံ ပိဝန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ သာမဏေရော ဇာနိတွာ ပိဝန္တောဝ သီလဘေဒံ အာပဇ္ဇတိ, န အဇာနိတွာ။ ယာနိ ပနဿ ဣတရာနိ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ တေသု ဘိန္နေသု န နာသေတဗ္ဗော၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သိက္ခာပဒေ ပန ပုန ဒိန္နေပိ အဒိန္နေပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မေန ပန ပီဠေတွာ အာယတိံ သံဝရေ ဌပနတ္ထာယ ဒါတဗ္ဗမေဝ။

အဝဏ္ဏဘာသနေ ပန "အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိအာဒီနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဗုဒ္ဓဿ ဝါ "သွာက္ခာတော"တိအာဒီနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဓမ္မဿ ဝါ "သုပ္ပဋိပန္နော"တိအာဒီနံ ပဋိပက္ခဝသေန သံဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော ရတနတ္တယံ နိန္ဒန္တော ဂရဟန္တော အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီဟိ "မာ ဧဝံ အဝစာ"တိ အဝဏ္ဏဘာသနေ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ နိဝါရေတဗ္ဗော။ "သစေ ယာဝတတိယံ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၉၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-မင်္ကုဏဏ္ဍကမ္ပိ (သီ)

Chayimā bhikkhave nissayapaṭippassaddhiyo ācariyamhā. Ācariyo pakkanto vā hoti, vibbhanto vā, kālakato vā, pakkhasaṅkanto vā, āṇattiyeva pañcamī, upajjhāyena vā samodhānagato hoti. Imā kho bhikkhave cha nissayapaṭippassaddhiyo ācariyamhā”ti[1].

Tatrāyaṁ vinicchayo[2]—**pakkanto**ti disaṁ gato. Evaṁ gate ca pana tasmiṁ sace vihāre nissayadāyako atthi, yassa santike aññadāpi nissayo vā gahitapubbo hoti, yo vā ekasambhogaparibhogo, tassa santike nissayo gahetabbo, ekadivasampi parihāro natthi. Sace tādiso natthi, añño lajjī pesalo atthi, tassa pesalabhāvaṁ jānantena tadaheva nissayo yācitabbo. Sace deti, iccetaṁ kusalaṁ. Atha pana “tumhākaṁ upajjhāyo lahuṁ āgamissatī”ti pucchati, upajjhāyena ce tathā vuttaṁ, “āma bhante”ti vattabbaṁ. Sace vadati “tena hi upajjhāyassa āgamanaṁ āgamethā”ti, vaṭṭati. Atha panassa pakatiyā pesalabhāvaṁ na jānāti, cattāri pañca divasāni tassa bhikkhussa sabhāgataṁ oloketvā okāsaṁ kāretvā nissayo gahetabbo. Sace pana vihāre nissayadāyako natthi, upajjhāyo ca “ahaṁ katipāhena āgamissāmi, mā ukkaṇṭhitthā”ti vatvā gato, yāva āgamanā parihāro labbhati, athāpi naṁ tattha manussā paricchinnakālato uttaripi pañca vā dasa vā divasāni vāsentiyeva, tena vihāraṁ pavatti pesetabbā “daharā mā ukkaṇṭhantu, ahaṁ asukadivasaṁ nāma āgamissāmī”ti, evampi parihāro labbhati. Atha āgacchato antarāmagge nadīpūrena vā corādīhi vā upaddavo hoti, thero udakosakkanaṁ vā āgameti, sahāye vā pariyesati, taṁ ce pavattiṁ daharā suṇanti, yāva āgamanā parihāro labbhati. Sace pana so “idhevāhaṁ vasissāmī”ti pahiṇati, parihāro natthi. Yattha nissayo labbhati, tattha gantabbaṁ. Vibbhante pana kālakate pakkhasaṅkante vā ekadivasampi parihāro natthi, yattha nissayo labbhati, tattha gantabbaṁ.

1. Vi 3. 89 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 267 piṭṭhādīsu.

ဝုစ္စမာနော န ဩရမတိ၊ ကဏ္ဍကနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “သစေ ဧဝံ ဝုစ္စမာနော တံ လဒ္ဓိံ နိဿဇ္ဇတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတွာ အစ္စယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော။ သစေ န နိဿဇ္ဇတိ၊ တထေဝ အာဒါယ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတိ၊ လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ အယမေဝ ဟိ နာသနာ ဣဓာဓိပ္ပေတာတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောပိ ဧသေဝ နယော။ သဿတုစ္ဆေဒါနဉှိ အညတရဒိဋ္ဌိကော သစေ အာစရိယာဒီဟိ ဩဝဒိယမာနော နိဿဇ္ဇတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတွာ အစ္စယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တောဝ နာသေတဗ္ဗော။ ဘိက္ခုနီဒူသကော စေတ္ထ ကာမံ အဗြဟ္မစာရိဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတောဝ၊ အဗြဟ္မစာရိံ ပန အာယတိံ သံဝရေ ဌာတုကာမံ သရဏာနိ ဒတွာ ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနီဒူသကော အာယတိံ သံဝရေ ဌာတုကာမောပိ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ န လဘတိ၊ ပဂေဝ ဥပသမ္ပဒန္တိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ “ဘိက္ခုနီဒူသကော”တိ ဣဒံ ဝိသုံ ဒသမံ အင်္ဂံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၅၀။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ သာမဏေရဿ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတုံ။ ဘိက္ခူနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူနံ အဝါသာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဘိက္ခူ ဘိက္ခူဟိ ဘေဒေတီ”တိ[၁] “ဝစနတော ပန ဣမာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ, သိက္ခာပဒေသု စ ပစ္ဆိမာနိ ဝိကာလဘောဇနာဒီနိ ပဉ္စာတိ ဒသ ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထူနိ။ ကိံ ပနေတ္ထ ဒဏ္ဍကမ္မန္တိ? “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယတ္ထ ဝါ ဝသတိ၊ ယတ္ထ ဝါ ပဋိက္ကမတိ၊ တတ္ထ အာဝရဏံ ကာတု”န္တိ[၂] ဝစနတော ယတ္ထ ဝသတိ ဝါ ပဝိသတိ ဝါ၊ တတ္ထ အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗံ “မာ ဣဓ ပဝိသာ”တိ။ ဥဘယေနပိ အတ္တနော ပရိဝေဏဉ္စ ဝဿဂ္ဂေန ပတ္တသေနာသနဉ္စ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ န သဗ္ဗော သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော၊ ကရောန္တော စ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ “န ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗော သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝုတ္တတ္တာ။ န စ မုခဒွါရိကော အာဟာရော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော၊ ကရောန္တော စ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ “န ဘိက္ခဝေ မုခဒွါရိကော အာဟာရော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝုတ္တတ္တာ။ တသ္မာ “အဇ္ဇ မာ ခါဒ မာ ဘုဉ္ဇာ”တိ ဝဒတောပိ “အာဟာရမ္ပိ နိဝါရေဿာမီ”တိ ပတ္တစီဝရံ အန္တော နိက္ခိပတောပိ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။ အနာစာရဿ ပန ဒုဗ္ဗစသာမဏေရဿ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတွာ ယာဂုံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဝါ ဒဿေတွာ

၁-ဝိ ၃-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၁၈-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၆၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Āṇattīti pana nissayapaṇāmanā vuccati, tasmā “paṇāmemi tan”ti vā “mā idha paṭikkamī”ti vā “nīhara te pattacīvaran”ti vā “nāhaṁ tayā upaṭṭhāpetabbo”ti vāti iminā Pāḷinayena “mā maṁ gāmappavesanaṁ āpucchī”ti-ādinā Pāḷimuttakanayena vā yo nissayapaṇāmanāya paṇāmito hoti, tena upajjhāyo khamāpetabbo. Sace āditova na khamati, daṇḍakammaṁ āharitvā tikkhattuṁ tāva sayameva khamāpetabbo. No ce khamati, tasmiṁ vihāre mahāthere gahetvā khamāpetabbo. No ce khamati, sāmantavihāre bhikkhū gahetvā khamāpetabbo. Sace evampi na khamati, aññattha gantvā upajjhāyassa sabhāgānaṁ santike vasitabbaṁ “appeva nāma ‘sabhāgānaṁ me santike vasatī’ti ñatvāpi khameyyā”ti. Sace evampi na khamati, tatreva vasitabbaṁ. Tatra ce dubbhikkhādidosena na sakkā hoti vasituṁ, taṁyeva vihāraṁ āgantvā aññassa santike nissayaṁ gahetvā vasituṁ vaṭṭati. Ayamāṇattiyaṁ vinicchayo.

Ācariyamhā nissayapaṭippassaddhīsu **ācariyo pakkanto vā hotī**ti ettha koci ācariyo āpucchitvā pakkamati, koci anāpucchitvā, antevāsikopi evameva. Tatra sace antevāsiko ācariyaṁ āpucchati “asukaṁ nāma bhante ṭhānaṁ gantuṁ icchāmi kenacideva karaṇīyenā”ti, ācariyena ca “kadā gamissasī”ti vutto “sāyanhe vā rattiṁ vā uṭṭhahitvā gamissāmī”ti vadati, ācariyopi “sādhū”ti sampaṭicchati, taṁ khaṇaṁyeva nissayo paṭippassambhati. Sace pana “bhante asukaṁ nāma ṭhānaṁ gantukāmomhī”ti vutte ācariyo “asukasmiṁ nāma gāme piṇḍāya caritvā pacchā jānissasī”ti vadati, so ca “sādhū”ti sampaṭicchati, tato ce gato sugato. Sace pana na gacchati, nissayo na paṭippassambhati. Athāpi “gacchāmī”ti vutte ācariyena “mā tāva gaccha, rattiṁ mantetvā jānissāmā”ti vutto mantetvā gacchati, sugato. No ce gacchati, nissayo na paṭippassambhati. Ācariyaṁ anāpucchā pakkamantassa pana upacārasīmātikkame nissayo paṭippassambhati, anto-upacārasīmato paṭinivattantassa na paṭippassambhati. Sace pana ācariyo antevāsikaṁ āpucchati “āvuso asukaṁ nāma ṭhānaṁ gamissāmī”ti, antevāsikena ca

“ဧတ္တကေ နာမ ဒဏ္ဍကမ္မေ အာဟဋေ ဣဒံ လဇ္ဇိဿတီ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဂဝတာ ဟိ အာဝရဏမေဝ ဒဏ္ဍကမ္မံ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ပန “အပရာဓာနုရူပံ ဥဒကဒါရုဝါလိကာဒီနံ အာဟရာပနမ္ပိ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တမ္ပိ ကာတဗ္ဗံ, တဉ္စ ခေါ “ဩရမိဿတိ ဝိရမိဿတီ”တိ အနုကမ္ပာယ၊ န “နဿိဿတိ ဝိဗ္ဘမိဿတီ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန ပါပဇ္ဈာသယေန။ “ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောမီ”တိ စ ဥဏှပါသာဏေ ဝါ နိပဇ္ဇာပေတုံ ပါသာဏိဋ္ဌကာဒီနိ ဝါ သီသေ နိက္ခိပါပေတုံ ဥဒကံ ဝါ ပဝေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာပိ ဒဏ္ဍကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ “န ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗံ၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော။ ဧတ္တ ပန “တုမှာကံ သာမဏေရဿ အယံ နာမ အပရာဓော၊ ဒဏ္ဍကမ္မမဿ ကရောထာ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တေ သစေ သော ဥပဇ္ဈာယော ဒဏ္ဍကမ္မံ န ကရောတိ၊ သယံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ အာဒိတော ဥပဇ္ဈာယော ဝဒတိ “မယှံ သာမဏေရာနံ ဒေါသေ သတိ တုမှေ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောထာ”တိ၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယထာ စ သာမဏေရာနံ၊ ဧဝံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကန္တေဝါသိကာနမ္ပိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အညေသံ ပန ပရိသာ န အပလာဠေတဗ္ဗာ၊ အပလာဠေန္တဿ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ “န ဘိက္ခဝေ အညဿ ပရိသာ အပလာဠေတဗ္ဗာ၊ ယော အပလာဠေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော။ တသ္မာ “တုမှာကံ ပတ္တံ ဒေမ၊ စီဝရံ ဒေမာ”တိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ သင်္ဂဏှိတွာ သာမဏေရာ ဝါ ဟောန္တု ဥပသမ္ပန္နာ ဝါ၊ အန္တမသော ဒုဿီလဘိက္ခုဿာပိ ပရဿ ပရိသဘူတေ ဘိန္ဒိတွာ ဂဏှိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဒီနဝံ ပန ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ “တယာ နဟာယိတုံ အာဂတေန ဂူထမက္ခနံ ဝိယ ကတံ ဒုဿီလံ နိဿာယ ဝိဟရန္တေနာ”တိ။ သစေ သော သယမေဝ ဇာနိတွာ ဥပဇ္ဈံ ဝါ နိဿယံ ဝါ ယာစတိ၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ပဗ္ဗဇ္ဇာဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၁-ဝိ ၃-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။

"kadā"ti vutte "sāyanhe vā rattibhāge vā"ti vadati, antevāsikopi "sādhū"ti sampaṭicchati, taṁ khaṇaṁyeva nissayo paṭippassambhati, sace pana ācariyo "sve piṇḍāya caritvā gamissāmī"ti vadati, itaro ca "sādhū"ti sampaṭicchati, ekadivasaṁ tāva nissayo na paṭippassambhati, punadivase paṭippassaddho hoti. "Asukasmiṁ nāma gāme piṇḍāya caritvā jānissāmi mama gamanaṁ vā agamanaṁ vā"ti vatvā pana sace na gacchati, nissayo na paṭippassambhati. Athāpi "gacchāmī"ti vutte antevāsikena "mā tāva gacchatha, rattiṁ mantetvā jānissathā"ti vutto mantetvāpi na gacchati, nissayo na paṭippassambhati. Sace ubhopi ācariyantevāsikā kenacideva karaṇīyena bahisīmaṁ gacchanti, tato ce ācariyo gamiyacitte uppanne anāpucchāva gantvā dvinnaṁ leḍḍupātānaṁ antoyeva nivattati, nissayo na paṭippassambhati. Sace dve leḍḍupāte atikkamitvā nivattati, paṭippassaddho hoti. Ācariyupajjhāyā dve leḍḍupāte atikkamma aññasmiṁ vihāre vasanti, nissayo paṭippassambhati. Ācariye vibbhante kālakate pakkhasaṅkante ca taṁ khaṇaṁyeva paṭippassambhati.

Āṇattiyaṁ pana ācariyo muñcitukāmova hutvā nissayapaṇāmanāya paṇāmeti, antevāsiko ca "kiñcāpi maṁ ācariyo paṇāmeti, atha kho hadayena muduko"ti sālayo hoti, nissayo na paṭippassambhati. Sacepi ācariyo sālayo, antevāsiko nirālayo "na dāni imaṁ nissāya vasissāmī"ti dhuraṁ nikkhipati, evampi na paṭippassambhati. Ubhinnaṁ sālayabhāve pana na paṭippassambhatiyeva, ubhinnaṁ dhuranikkhepena paṭippassambhati, paṇāmitena daṇḍakammaṁ āharitvā tikkhattuṁ khamāpetabbo. No ce khamati, upajjhāye vuttanayena paṭipajjitabbaṁ. Yathāpaññattaṁ pana ācariyupajjhāyavattaṁ paripūrentaṁ adhimattapemādipañcaṅgasamannāgataṁ antevāsikaṁ saddhivihārikaṁ vā paṇāmentassa dukkaṭaṁ, itaraṁ apaṇāmentassapi dukkaṭameva. Vuttañhetaṁ—

> "Na bhikkhave sammāvattanto paṇāmetabbo, yo paṇāmeyya, āpatti dukkaṭassa. Na ca bhikkhave asammāvattanto na paṇāmetabbo, yo na paṇāmeyya, āpatti dukkaṭassa[1].

1. Vi 3. 87 piṭṭhe.

၂၃-နိဿယဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၅၁။ **နိဿယော**တိ ဧတ္ထ ပန အယံ နိဿယော နာမ ကေန ဒါတဗ္ဗော၊ ကေန န ဒါတဗ္ဗော၊ ကဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ကဿ န ဒါတဗ္ဗော၊ ကထံ ဂဟိတော ဟောတိ၊ ကထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ နိဿာယ ကေန ဝသိတဗ္ဗံ၊ ကေန စ န ဝသိတဗ္ဗန္တိ? တတ္ထ **ကေန ဒါတဗ္ဗော၊ ကေန န ဒါတဗ္ဗော**တိ ဧတ္ထ တာဝ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဒသဝဿေန ဝါ အတိရေကဒသဝဿေန ဝါ ဥပသမ္ပာဒေတုံ, နိဿယံ ဒါတု"န္တိ[၁] စ ဝစနတော ယော ဗျတ္တော ဟောတိ ပဋိဗလော ဥပသမ္ပဒါယ ဒသဝဿော ဝါ အတိရေကဒသဝဿော ဝါ၊ တေန ဒါတဗ္ဗော၊ ဣတရေန န ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

ဧတ္ထ[၂] စ "ဗျတ္တော"တိ ဣမိနာ ပရိသုပဋ္ဌာပကဗဟုဿုတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိသုပဋ္ဌာပကေန ဟိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ပရိသံ အဘိဝိနယေ ဝိနေတုံ ဒွေ ဝိဘင်္ဂါ ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာ၊ အသက္ကောန္တေန တီဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဝတ္တနက္ခမာ ကာတဗ္ဗာ၊ ကမ္မာကမ္မဉ္စ ခန္ဓကဝတ္တဉ္စ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပရိသာယ ပန အဘိဓမ္မေ ဝိနယနတ္ထံ သစေ မဇ္ဈိမဘာဏကော ဟောတိ၊ မူလပဏ္ဏာသကော ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဒီဃဘာဏကေန မဟာဝဂ္ဂေါ, သံယုတ္တဘာဏကေန ဟေဋ္ဌိမာ ဝါ တယော ဝဂ္ဂါ မဟာဝဂ္ဂေါ ဝါ, အင်္ဂုတ္တရဘာဏကေန ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ဥပဍ္ဎနိကာယော ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အသက္ကောန္တေန တိကနိပါတတော ပဋ္ဌာယ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဧကံ ဂဏှန္တေန စတုက္ကနိပါတံ ဝါ ပဉ္စကနိပါတံ ဝါ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဇာတကဘာဏကေန သာဋ္ဌကထံ ဇာတကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ။ "ဓမ္မပဒမ္ပိ သဟ ဝတ္ထုနာ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ တတော တတော သမုစ္စယံ ကတွာ မူလပဏ္ဏာသကမတ္တံ ဝဋ္ဋတိ၊ "န ဝဋ္ဋတီ"တိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဣတရာသု ဝိစာရဏာယေဝ နတ္ထိ။ အဘိဓမ္မေ ကိဉ္စိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ န ဝုတ္တံ။ ယဿ ပန သာဋ္ဌကထမ္ပိ ဝိနယပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကဉ္စ ပဂုဏံ၊ သုတ္တန္တေ စ ဝုတ္တပ္ပကာရော ဂန္ထော နတ္ထိ၊ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ န လဘတိ။ ယေန ပန သုတ္တန္တတော စ ဝိနယတော စ ဝုတ္တပ္ပမာဏော ဂန္ထော ဥဂ္ဂဟိတော၊ အယံ ပရိသုပဋ္ဌာကော ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ ဒိသာပါမောက္ခော ယေနကာမံဂမော ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ လဘတိ၊ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ "ဗျတ္တော"တိ အဓိပ္ပေတော။

၁-ဝိ ၃-၇၅၊၇၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၅၅-ပိဋ္ဌေ။

Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ antevāsikaṁ apaṇāmento ācariyo sātisāro hoti, paṇāmento anatisāro hoti. Ācariyamhi nādhimattaṁ pemaṁ hoti, nādhimatto pasādo hoti, nādhimattā hirī hoti, nādhimatto gāravo hoti, nādhimattā bhāvanā hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ antevāsikaṁ apaṇāmento ācariyo sātisāro hoti, paṇāmento anatisāro hoti[1].

Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ saddhivihārikaṁ apaṇāmento upajjhāyo sātisāro hoti, paṇāmento anatisāro hoti. Upajjhāyamhi nādhimattaṁ pemaṁ hoti, nādhimatto pasādo hoti, nādhimattā hirī hoti, nādhimatto gāravo hoti, nādhimattā bhāvanā hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ saddhivihārikaṁ apaṇāmento upajjhāyo sātisāro hoti, paṇāmento anatisāro hotī"ti-ādi[2].

Tattha[3] **nādhimattaṁ pemaṁ hotī**ti upajjhāyamhi adhimattaṁ gehassitapemaṁ na hoti. **Nādhimattā bhāvanā hotī**ti adhimattā mettābhāvanā na hotīti attho.

Upajjhāyena vā samodhānagatoti ettha[4] dassanasavanavasena samodhānaṁ veditabbaṁ. Sace hi ācariyaṁ nissāya vasanto saddhivihāriko ekavihāre cetiyaṁ vā vandantaṁ, ekagāme vā piṇḍāya carantaṁ upajjhāyaṁ passati, nissayo paṭippassambhati. Upajjhāyo passati, saddhivihāriko na passati, na paṭippassambhati. Maggappaṭipannaṁ vā ākāsena vā gacchantaṁ upajjhāyaṁ disvā dūrattā "bhikkhū"tijānāti, "upajjhāyo"ti na jānāti, na paṭippassambhati. Sace jānāti, paṭippassambhati. Uparipāsāde upajjhāyo vasati, heṭṭhā saddhivihāriko, taṁ adisvāva yāguṁ pivitvā paṭikkamati, āsanasālāya vā nisinnaṁ adisvāva ekamante bhuñjitvā pakkamati, dhammassavanamaṇḍape vā

1. Vi 3. 88 piṭṭhe.
2. Vi 3. 69 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 263 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 3. 270 piṭṭhe.

ယော ပန အန္တေဝါသိနော ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဝါ ဂိလာနဿ သက္ကောတိ ဥပဋ္ဌာနာဒီနိ ကာတုံ၊ အယံ ဣဓ ''ပဋိဗလော''တိ အဓိပ္ပေတော။ ယံ ပန ဝုတ္တံ—

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န အသေက္ခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န အသေက္ခေန ပညာက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အတ္တနာ န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န ပရံ အသေက္ခေ သီလက္ခန္ဓေ သမာဒပေတာ။ အတ္တနာ န အသေက္ခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န ပရံ အသေက္ခေ သမာဓိက္ခန္ဓေ သမာဒပေတာ။ အတ္တနာ န အသေက္ခေန ပညာက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န ပရံ အသေက္ခေ ပညာက္ခန္ဓေ သမာဒပေတာ။ အတ္တနာ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န ပရံ အသေက္ခေ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေ သမာဒပေတာ။ အတ္တနာ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န ပရံ အသေက္ခေ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေ သမာဒပေတာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န

nisinnampi taṁ adisvāva dhammaṁ sutvā pakkamati, nissayo na paṭippassambhati. Evaṁ tāva dassanavasena samodhānaṁ veditabbaṁ. Savanavasena pana sace upajjhāyassa vihāre vā antaraghare vā dhammaṁ vā kathentassa anumodanaṁ vā karontassa saddaṁ sutvā "upajjhāyassa me saddo"ti sañjānāti, nissayo paṭippassambhati, asañjānantassa na paṭippassambhati. Ayaṁ samodhāne vinicchayo.

155. Nissāya kena vasitabbaṁ, kena na vasitabbanti ettha pana "anujānāmi bhikkhave byattena bhikkhunā paṭibalena pañca vassāni nissāya vatthuṁ, abyattena yāvajīvan"ti[1] vacanato yo abyatto hoti, tena yāvajīvaṁ nissāyeva vasitabbaṁ. Sacāyaṁ[2] vuḍḍhataraṁ ācariyaṁ na labhati, upasampadāya saṭṭhivasso vā sattativasso vā hoti, navakatarassapi byattassa santike ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "ācariyo me āvuso hoti, āyasmato nissāya gacchāmī"ti evaṁ tikkhattuṁ vatvā nissayo gahetabbova. Gāmappavesanaṁ āpucchantenapi ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "gāmappavesanaṁ āpucchāmi ācariyā"ti vattabbaṁ. Esa nayo sabba-āpucchanesu.

Yo pana byatto hoti upasampadāya pañcavasso, tena anissitena vatthuṁ vaṭṭati. Tasmā nissayamuccanakena[3] upasampadāya pañcavassena sabbantimena paricchedena dve mātikā paguṇā vācuggatā kattabbā[4], pakkhadivasesu dhammassavanatthāya suttantato cattāro bhāṇavārā, sampattānaṁparisānaṁ parikathanatthāya **Andhakavinda**[5] **Mahārāhulovāda**[6] **Ambaṭṭha**[7] sadiso eko kathāmaggo, saṁghabhattamaṅgalāmaṅgalesu anumodanatthāya Tisso anumodanā, uposathapavāraṇādijānanatthaṁ kammākammavinicchayo samaṇadhammakaraṇatthaṁ samādhivasena vipassanāvasena vā arahattapariyosānamekaṁ kammaṭṭhānaṁ, ettakaṁ uggahetabbaṁ. Ettāvatā hi ayaṁ bahussuto hoti cātuddiso, yattha katthaci attano issariyena vasituṁ labhati. Yaṁ pana vuttaṁ—

1. Vi 3. 111 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 3. 285 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 54 piṭṭhādīsu.
4. Katvā (Sī)
5. Aṁ 2. 121 piṭṭhe.
6. Ma 1. 83 piṭṭhe.
7. Dī 1. 82 piṭṭhe.

ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော ဟောတိ၊ အဇ္ဈာစာရေ အာစာရဝိပန္နော ဟောတိ၊ အတိဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ န ပဋိဗလော ဟောတိ အန္တေဝါသိံ ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝါ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ဝါ၊ အနဘိရတံ ဝူပကာသေတုံ ဝါ ဝူပကာသာပေတုံ ဝါ၊ ဥပ္ပန္နံ ကုက္ကုစ္စံ ဓမ္မတော ဝိနောဒေတုံ[၁]၊ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ န ပဋိဗလော ဟောတိ အန္တေဝါသိံ ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ သိက္ခာပေတုံ၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ သိက္ခာယ ဝိနေတုံ၊ အဘိဓမ္မေ ဝိနေတုံ၊ အဘိဝိနယေ ဝိနေတုံ၊ ဥပ္ပန္နံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဓမ္မတော ဝိဝေစေတုံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော

၁-ဝိနောဒေတုံ ဝါ ဝိနောဒါပေတုံ ဝါ (သီ)

“Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ. Na asekkhena sīlakkhandhena samannāgato hoti, na asekkhena samādhikkhandhena. Na asekkhena paññākkhandhena. Na asekkhena vimuttikkhandhena. Na asekkhena vimuttiñāṇadassanakkhandhena samannāgato hoti. Imāhi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ. Assaddho hoti, ahiriko hoti, anottappī hoti, kusīto hoti, muṭṭhassati hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti, appassuto hoti, duppañño hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ. Āpattiṁ na jānāti, anāpattiṁ na jānāti, lahukaṁ āpattiṁ na jānāti, garukaṁ āpattiṁ na jānāti, ubhayāni kho panassa pātimokkhāni vitthārena na svāgatāni honti na suvibhattāni na suppavattīni na suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabbaṁ. Āpattiṁ na jānāti, anāpattiṁ na jānāti, lahukaṁ āpattiṁ na jānāti, garukaṁ āpattiṁ na jānāti, ūnapañcavasso hoti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā na anissitena vatthabban”ti[1].

1. Vi 3. 111 piṭṭhādīsu.

ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန န သွာဂတာနိ ဟောန္တိ န သုဝိဘတ္တာနိ န သုပ္ပဝတ္တီနိ န သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဦနဒသဝဿော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”တိအာဒိ[၁]။ တမ္ပိ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဒသဝဿေန ဝါ အတိရေကဒသဝဿေန ဝါ ဥပသမ္ပာဒေတုံ, နိဿယံ ဒါတု”န္တိ[၂] စ ဧဝံ သင်္ခေပတော ဝုတ္တဿေဝ ဥပဇ္ဈာယာစရိယလက္ခဏဿ ဝိတ္ထာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ[၃] ကိဉ္စိ အယုတ္တဝသေန ပဋိက္ခိတ္တံ, ကိဉ္စိ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။ တထာ ဟိ “န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေနာ”တိ စ “အတ္တနာ န အသေက္ခေနာ”တိ စ “အဿဒ္ဓေါ”တိ စ အာဒီသု တီသု ပဉ္စကေသု အယုတ္တဝသေန ပဋိက္ခေပေါ ကတော, န အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။ ယော ဟိ အသေက္ခေဟိ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ အသမန္နာဂတော ပရေ စ တတ္ထ သမာဒပေတုံ အသက္ကောန္တော အဿဒ္ဓိယာဒိဒေါသယုတ္တောဝ ဟုတွာ ပရိသံ ပရိဟရတိ၊ တဿ ပရိသာ သီလာဒီဟိ ပရိဟာယတိယေဝ န ဝဍ္ဎတိ၊ တသ္မာ “တေန န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တံ, န အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။ န ဟိ ခီဏာသဝဿေဝ ဥပဇ္ဈာစရိယဘာဝေါ ဘဂဝတာ အနုညာတော၊ ယဒိ တဿေဝ အနုညာတော အဘဝိဿ၊ “သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတီ”တိအာဒိံ န ဝဒေယျ၊ ယသ္မာ ပန ခီဏာသဝဿ ပရိသာ သီလာဒီဟိ န ပရိဟာယတိ၊ တသ္မာ “ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁-ဝိ ၃-၉၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၇၅၊ ၇၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

etthāpi purimanayeneva ayuttavasena āpatti-aṅgavasena ca paṭikkhepo katoti daṭṭhabbaṁ.

Bālānaṁ pana abyattānaṁ disaṁgamikānaṁ antevāsikasaddhivihārikānaṁ anuññā na dātabbā. Sace denti, ācariyupajjhāyānaṁ dukkaṭaṁ. Te ce ananuññātā gacchanti, tesampi dukkaṭaṁ. Vuttañhetaṁ—

"Idha pana bhikkhave sambahulā bhikkhū bālā abyattā disaṁgamikā ācariyupajjhāye āpucchanti. Te bhikkhave ācariyupajjhāyehi pucchitabbo "kahaṁ gamissatha, kena saddhiṁ gamissathā"ti. Te ce bhikkhave bālā abyattā aññe bāle abyatte apadiseyyuṁ. Na bhikkhave ācariyupajjhāyehi anujānitabbā, anujāneyyuṁ ce, āpatti dukkaṭassa. Te ce bhikkhave bālā abyattā ananuññātā ācariyupajjhāyehi gaccheyyuṁ ce, āpattidukkaṭassā"ti[2].

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Nissayavinicchayakathā samattā.

---

24. Sīmāvinicchayakathā

156. **Sīmā**ti ettha[3] sīmā nāmesā baddhasīmā abaddhasīmāti duvidhā hoti. Tattha ekādasa vipattisīmāyo atikkamitvā tividhasampattiyuttā nimittena nimittaṁ bandhitvā sammatā sīmā **baddhasīmā** nāma. Atikhuddakā, atimahatī, khaṇḍanimittā, chāyānimittā, animittā, bahisīme ṭhitasammatā, nadiyā sammatā, samudde sammatā, jātassare sammatā, sīmāya sīmaṁ sambhindantena sammatā, sīmāya sīmaṁ ajjhottharantena sammatāti imehi ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjantīti vacanato etā **vipattisīmāyo** nāma.

Tattha **atikhuddakā** nāma yattha ekavīsati bhikkhū nisīdituṁ na sakkonti. **Atimahatī** nāma yā kesaggamattenapi tiyojanaṁ atikkamitvā sammatā.

---

1. Anuññātā (Ka) 2. Vi 3. 160 piṭṭhe. 3. Kaṅkhā-Ṭṭha 87 piṭṭhādīsu.

အဓိသီလေ သီလဝိပန္နောတိအာဒီသု ပါရာဇိကဉ္စ သံဃာဒိသေသဉ္စ အာပန္နော အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော နာမ။ ဣတရေ ပဉ္စာပတ္တိက္ခန္ဓေ အာပန္နော **အဇ္ဈာစာရေ အာစာရဝိပန္နော** နာမ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ပဟာယ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော **အတိဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော** နာမ။ ယတ္တကံ သုတံ ပရိသံ ပရိဟရန္တဿ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ တေန ဝိရဟိတတ္တာ **အပ္ပဿုတော**။ ယံ တေန ဇာနိတဗ္ဗံ အာပတ္တာဒိ၊ တဿ အဇာနနတော **ဒုပ္ပညော**။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ ပုရိမာနိ တီဏိ ပဒါနိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာနိ, ပစ္ဆိမာနိ ဒွေ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။

အာပတ္တိံ န ဇာနာတီတိ "ဣဒံ နာမ မယာ ကတ"န္တိ ဝုတ္တေ "ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အယံ အာပန္နော"တိ န ဇာနာတိ။ **ဝုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတီ**တိ "ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတော ဝါ ဒေသနာဂါမိနိတော ဝါ အာပတ္တိတော ဧဝံ နာမ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီ"တိ န ဇာနာတိ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ပဉ္စကေ ပုရိမာနိ ဒွေ ပဒါနိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာနိ, ပစ္ဆိမာနိ တီဏိ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။

အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယာတိ ခန္ဓကဝတ္တေ ဝိနေတုံ န ပဋိဗလော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယာ**တိ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယံ ဝိနေတုံ န ပဋိဗလောတိ အတ္ထော။ **အဘိဓမ္မေ**တိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ ဝိနေတုံ န ပဋိဗလောတိ အတ္ထော။ **အဘိဝိနယေ**တိ သကလေ ဝိနယပိဋကေ ဝိနေတုံ န ပဋိဗလောတိ အတ္ထော။ **ဝိနေတုံ န ပဋိဗလော**တိ စ သဗ္ဗတ္ထ သိက္ခာပေတုံ န သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မတော ဝိဝေစေတု**န္တိ ဓမ္မေန ကာရဏေန ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ သဗ္ဗပဒေသု အာပတ္တိ။

"အာပတ္တိံ န ဇာနာတီ"တိအာဒိပဉ္စကဒွယံ **ဝိတ္ထာရေနာ**တိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေန သဒ္ဓိံ။ **န သွာဂတာနီ**တိ န သုဋ္ဌု အာဂတာနိ။ **သုဝိဘတ္တာနီ**တိ သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တာနိ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌသင်္ကရဒေါသရဟိတာနိ။ **သုပ္ပဝတ္တီနီ**တိ ပဂုဏာနိ ဝါစုဂ္ဂတာနိ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ။ **သုတ္တသော**တိ ခန္ဓကပရိဝါရတော အာဟရိတဗ္ဗသုတ္တဝသေန သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတာနိ။ **အနုဗျဉ္ဇနသော**တိ အက္ခရပဒပါရိပူရိယာ စ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ အခဏ္ဍာနိ အဝိပရီတက္ခရာနိ။ ဧတေန အဋ္ဌကထာ ဒီပိတာ။ အဋ္ဌကထာတော ဟိ ဧသ ဝိနိစ္ဆယော ဟောတီတိ။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေပိ သဗ္ဗပဒေသု အာပတ္တိ။ ဦနဒသဝဿပရိယောသာနပဉ္စကေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ အာဒိတော တယော ပဉ္စကာ, စတုတ္ထေ တီဏိ ပဒါနိ, ပဉ္စမေ ဒွေ **ပဒါနီတိ သဗ္ဗေပိ စတ္တာရော** ပဉ္စကာ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာ၊ **စတုတ္ထေ ပဉ္စကေ**

khaṇḍanimittā nāma aghaṭitanimittā vuccati. Puritthimāya disāya nimittaṁ kittetvā anukkamena dakkhiṇāya disāya pacchimāya uttarāya disāya kittetvā puna puratthimāya disāya pubbakittitaṁ paṭikittetvā ṭhapetuṁ vaṭṭati, evaṁ akhaṇḍanimittā hoti. Sace pana anukkamena āharitvā uttarāya disāya nimittaṁ kittetvā tattheva ṭhapeti, khaṇḍanimittā hoti. Aparāpi **khaṇḍanimittā** nāma yā animittupagaṁ tacasārarukkhaṁ vā khāṇukaṁ vā paṁsupuñjaṁ vā vālukapuñjaṁ vā aññataraṁ antarā ekanimittaṁ katvā sammatā. **Chāyānimittā** nāma pabbatachāyādīnaṁ yaṁ kiñci chāyaṁ nimittaṁ katvā sammatā. **Animittā** nāma sabbena sabbaṁ nimittāni akittetvā sammatā. **Bahisīme ṭhitasammatā** nāma nimittāni kittetvā nimittānaṁ bahi ṭhitena sammatā. **Nadiyā, samudde, jātassare sammatā** nāma etesu nadi-ādīsu sammatā. Sā hi evaṁ sammatāpi "sabbā bhikkhave nadī asīmā, sabbo samuddo asīmo, sabbo jātassaro asīmo"ti[1] vacanato asammatāva hoti. **Sīmāya sīmaṁsambhindantena sammatā**[2] nāma attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ sambhindantena sammatā. Sace hi porāṇakassa vihārassa puratthimāya disāya ambo ceva jambu cāti dve rukkhā aññamaññaṁ saṁsaṭṭhaviṭapā honti, tesu ambassa pacchimadisābhāge jambu, vihārasīmā ca jambuṁ antokatvā ambaṁ kittetvā baddhā hoti. Atha pacchā tassa vihārassa puratthimāya disāya vihāre kate sīmaṁ bandhantā bhikkhū taṁ ambaṁ antokatvā jambuṁ kittetvā bandhanti, sīmāya sīmaṁ sambhinnā hoti. Tasmā sace paṭhamataraṁ katassa vihārassa sīmā asammatā hoti, sīmāya upacāro ṭhapetabbo. Sace sammatā hoti, pacchimakoṭiyā hatthamattā sīmantarikā ṭhapetabbā. **Kurundiyaṁ** "vidatthimattampi", **Mahāpaccariyaṁ** "caturaṅgulamattampi vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Ekarukkhopi ca dvinnaṁ sīmānaṁ nimittaṁ hoti. So pana vaḍḍhanto sīmasaṅkaraṁ[3] karoti, tasmā na kātabbo. **Sīmāya sīmaṁ ajjhottharantena sammatā** nāma attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ ajjhottharantena sammatā. Sace hi paresaṁ baddhasīmaṁ sakalaṁ vā tassā padesaṁ vā antokatvā attano sīmaṁ sammannanti, sīmāya sīmaṁ ajjhottharitā nāma hoti. Bhikkhunīnaṁ pana sīmaṁ ajjhottharitvā antopi bhikkhūnaṁ sīmaṁ sammannituṁ vaṭṭati. Bhikkhunīnampi bhikkhūnaṁ sīmāya

---

1. Vi 3. 150 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 337 piṭṭhe. 3. Sīmaṁ saṅkaraṁ (Sī)

ဒွေ ပဒါနိ, ပဉ္စမေ တိကံ, ဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမာ တယော ပဉ္စကာတိ သဗ္ဗေပိ စတ္တာရော ပဉ္စကာ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန ဝုတ္တာ။

သုက္ကပက္ခေ ပန ဝုတ္တဝိပရိယာယေန "ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ"တိအာဒိနာ အဋ္ဌ ပဉ္စကာ အာဂတာယေဝ။ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထေဝ အနာပတ္တိ။

၁၅၂။ **ကဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ကဿ န ဒါတဗ္ဗော**တိ ဧတ္ထ ပန ယော လဇ္ဇီ ဟောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗော။ ဣတရဿ န ဒါတဗ္ဗော "န ဘိက္ခဝေ အလဇ္ဇီနံ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ ယော ဒဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[1] ဝစနတော။ နိဿာယ ဝသန္တေနပိ အလဇ္ဇိံ နိဿာယ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ "န ဘိက္ခဝေ အလဇ္ဇီနံ နိဿာယ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ယော ဝသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[2]။ ဧတ္ထ[3] စ **အလဇ္ဇီနန္တိ** ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလေ နိဿာယ န ဝသိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ နဝံ ဌာနံ ဂတေန "ဧဟိ ဘိက္ခု, နိဿယံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝုစ္စမာနေနပိ စတူဟပဉ္စာဟံ နိဿယဒါယကဿ လဇ္ဇိဘာဝံ ဥပပရိက္ခိတွာ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတူဟပဉ္စာဟံ အာဂမေတုံ ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမီ"တိ ဟိ[2] ဝုတ္တံ။ သစေ "ထေရော လဇ္ဇီ"တိ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ သုတွာ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဂဟေတုကာမော ဟောတိ၊ ထေရော ပန "အာဂမေဟိ တာဝ, ဝသန္တော ဇာနိဿသီ"တိ ကတိပါဟံ အာစာရံ ဥပပရိက္ခိတွာ နိဿယံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပကတိယာ နိဿယဂဟဏဋ္ဌာနံ ဂတေန ပန တဒဟေဝ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ သစေ ပဌမယာမေ အာစရိယဿ ဩကာသော နတ္ထိ၊ ဩကာသံ အလဘန္တော "ပစ္စူသသမယေ ဂဟေဿာမီ"တိ သယတိ၊ အရုဏံ ဥဂ္ဂတမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန "ဂဏှိဿာမီ"တိ အာဘောဂံ အကတွာ သယတိ၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ ဒုက္ကဋံ။ အဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ ဂတေန ဒွေ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဝသိတွာ ဂန္တုကာမေန အနိဿိတေန ဝသိတဗ္ဗံ။ "သတ္တာဟံ ဝသိဿာမီ"တိ အာလယံ ကရောန္တေန ပန နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ ထေရော "ကိံ သတ္တာဟံ ဝသန္တဿ နိဿယေနာ"တိ ဝဒတိ၊ ပဋိက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ လဒ္ဓပရိဟာရော ဟောတိ။

၁-ဝိ ၃-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၁၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

eseva nayo. Na hi te aññamaññassa kamme gaṇapūrakā honti, na kammavācaṁ vaggaṁ karonti. Iti imā ekādasa vipattisīmāyo atikkamitvā sīmā sammannitabbā.

157. **Tividhasampattiyuttā** nāma nimittasampattiyā parisasampattiyā kammavācāsampattiyā ca yuttā. Tattha **nimittasampattiyā yuttā** nāma pabbatanimittaṁ pāsāṇanimittaṁ vananimittaṁ rukkhanimittaṁ magganimittaṁ vammikanimittaṁ nadīnimittaṁ udakanimittanti evaṁ vuttesu aṭṭhasu nimittesu tasmiṁ tasmiṁ disābhāge yathāladdhāni nimittupagāni nimittāni "puratthimāya disāya kiṁ nimittaṁ. Pabbato bhante. Eso pabbato nimittan"ti-ādinā nayena sammā kittetvā sammatā.

Tatrāyaṁ vinicchayo[1]—vinayadharena pucchitabbaṁ "puratthimāya disāya kiṁ nimittan"ti. Pabbato bhanteti. Idaṁ pana upasampanno vā ācikkhatu anupasampanno vā, vaṭṭatiyeva. Puna vinayadharena "eso pabbato nimittan"ti evaṁ nimittaṁ kittetabbaṁ, "etaṁ pabbataṁ nimittaṁ karoma, karissāma, nimittaṁ kato, nimittaṁ hotu, hoti, bhavissatī"ti evaṁ pana kittetuṁ na vaṭṭati. Pāsāṇādīsupi eseva nayo. Puratthimāya disāya, puratthimāya anudisāya, dakkhiṇāya disāya, dakkhiṇāya anudisāya, pacchimāya disāya, pacchimāya anudisāya, uttarāya disāya, uttarāya anudisāya kiṁ nimittaṁ. Udakaṁ bhante. Etaṁ udakaṁ nimittanti kittetabbaṁ. Ettha pana aṭṭhapetvā puna "puratthimāya disāya kiṁ nimittaṁ. Pabbato bhante. Eso pabbato nimittan"ti evaṁ paṭhamaṁ kittitanimittaṁ kittetvāva ṭhapetabbaṁ. Evañhi nimittena nimittaṁ ghaṭitaṁ hoti, nimittāni sakiṁ kittitānipi kittitāneva honti. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** pana "tikkhattuṁ sīmamaṇḍalaṁ bandhantena nimittaṁ kittetabban"ti vuttaṁ.

158. Idāni nimittupagāni pabbatādīni veditabbāni—tividho **pabbato** suddhapaṁsupabbato suddhapāsāṇapabbato ubhayamissakoti. So tividhopi vaṭṭati, vālikarāsi pana na vaṭṭati. Itaropi hatthippamāṇato omakataro[2] na vaṭṭati, hatthippamāṇato paṭṭhāya Sineruppamāṇopi vaṭṭati. Sace catūsu disāsu cattāro tīsu vā tayo pabbatā

1. Vi-Ṭṭha 3. 318 piṭṭhādīsu. 2. Oraṁ (Ka)

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေန ဘိက္ခုနာ နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဝတ္ထု”န္တိ[1] ဝစနတော ပန အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော သစေ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ နိဿယဒါယကံ န လဘတိ၊ ဧဝံ နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဗဟူနိပိ ဒိဝသာနိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပုဗ္ဗေ နိဿယံ ဂဟေတွာ ဝုတ္ထပုဗ္ဗံ ကိဉ္စိ အာဝါသံ ပဝိသတိ၊ ဧကရတ္တံ ဝသန္တေနပိ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဿမန္တော ဝါ သတ္တံ ဝါ ပရိယေသန္တော ကတိပါဟံ ဝသတိ၊ အနာပတ္တိ။ အန္တောဝဿေ ပန နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နိဿယော စ ဂဟေတဗ္ဗော။ နာဝါယ ဂစ္ဆန္တဿ ပန ဝဿာနေ အာဂတေပိ နိဿယံ အလဘန္တဿ အနာပတ္တိ။ သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂိလာနော ဟောတိ၊ နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကောပိ ဂိလာနေန ယာစိယမာနော အနိဿိတော ဧဝ ဝသိတုံ လဘတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဝတ္ထုံ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနုပဋ္ဌာကေန ဘိက္ခုနာ နိဿယံ အလဘမာနေန ယာစိယမာနေန အနိဿိတေန ဝတ္ထု”န္တိ[1]။ သစေ ပန “ယာစာဟိ မ”န္တိ ဝုစ္စမာနောပိ ဂိလာနော မာနေန န ယာစတိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ ဖာသုဝိဟာရံ သလ္လက္ခေန္တေန နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဝတ္ထုံ ‘ယဒါ ပတိရူပေါ နိဿယဒါယကော အာဂစ္ဆိဿတိ၊ တဒါ တဿ နိဿာယ ဝသိဿာမီ’တိ”[1] ဝစနတော ပန ယတ္ထ ဝသန္တဿ သမထဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘဝသေန ဖာသု ဟောတိ၊ တာဒိသံ ဖာသုဝိဟာရံ သလ္လက္ခေန္တေန နိဿယံ အလဘမာနေန အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ဣမဉ္စ ပန ပရိဟာရံ နေဝ သောတာပန္နော, န သကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟန္တော လဘန္တိ၊ န ထာမဂတဿ သမာဓိနော ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ လာဘီ၊ ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနေ ပန ဗာလပုထုဇ္ဇနေ ကထာဝ နတ္ထိ။ ယဿ ခေါ ပန သမထော ဝါ ဝိပဿနာ ဝါ တရုဏာ ဟောတိ၊ အယံ ဣမံ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟောပိ ဧတဿေဝ အနုညာတော။ တသ္မာ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန အာစရိယေ ပဝါရေတွာ ဂတေပိ “ယဒါ ပတိရူပေါ နိဿယဒါယကော အာဂစ္ဆိဿတိ၊ တံ နိဿာယ ဝသိဿာမီ”တိ အာဘောဂံ ကတွာ ပုန ယာဝ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာ၊ တာဝ အနိဿိတေန ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာသာဠှီမာသေ အာစရိယော နာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ နိဿယော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၁၂၈-ပိဋ္ဌေ။

honti, catūhi vā tīhi vā pabbatanimittehi sammannitumpi vaṭṭati, dvīhi pana nimittehi ekena vā sammannituṁ na vaṭṭati. Ito paresu pāsāṇanimittādīsupi eseva nayo. Tasmā pabbatanimittaṁ karontena pucchitabbaṁ “ekābaddho, na ekābaddho”ti. Sace ekābaddho hoti, na kātabbo. Tañhi catūsu vā aṭṭhasu vā disāsu kittentenapi ekameva nimittaṁ kittitaṁ hoti, tasmā yo evaṁ cakkasaṇṭhānena vihārampi parikkhipitvā ṭhito pabbato, taṁ ekadisāya kittetvā aññāsu disāsu taṁ bahiddhā katvā anto aññāni nimittāni kittetabbāni. Sace pabbatassa tatiyabhāgaṁ vā upaḍḍhaṁ vā antosīmāya kattukāmā honti, pabbataṁ akittetvā yattakaṁ padesaṁ anto kattukāmā, tassa parato tasmiṁyeva pabbate jātarukkhavammikādīsu aññataraṁ nimittaṁ kittetabbaṁ. Sace ekayojanadviyojanappamāṇaṁ sabbaṁ pabbataṁ anto kattukāmā honti, pabbatassa parato bhūmiyaṁ jātarukkhavammikādīni nimittāni kittetabbāni.

Pāsāṇanimitte ayaguḷopi[1] pāsāṇasaṅkhyameva gacchati, tasmā yo koci pāsāṇo vaṭṭati. Pamāṇato pana hatthippamāṇo pabbatasaṅkhyaṁ gato, tasmā so na vaṭṭati, mahāgoṇamahāmahiṁsappamāṇo pana vaṭṭati. Heṭṭhimaparicchedena dvattiṁsapalaguḷapiṇḍappamāṇo vaṭṭati, tato khuddakataro iṭṭhakā vā mahantīpi na vaṭṭati, animittupagapāsāṇānaṁ rāsipi na vaṭṭati, pageva paṁsuvālukarāsi. Bhūmisamo khalamaṇḍalasadiso piṭṭhipāsāṇo vā bhūmito khāṇuko viya uṭṭhitapāsāṇo vā hoti, sopi pamāṇupago ce, vaṭṭati. Piṭṭhipāsāṇo atimahantopi pāsāṇasaṅkhyameva gacchati, tasmā sace mahato piṭṭhipāsāṇassa ekappadesaṁ antosīmāya kattukāmā honti, taṁ akittetvā tassupari añño pāsāṇo kittetabbo. Sace piṭṭhipāsāṇupari vihāraṁ karonti, vihāramajjhena vā piṭṭhipāsāṇo vinivijjhitvā gacchati, evarūpo piṭṭhipāsāṇo na vaṭṭati. Sace hi taṁ kittenti, nimittassa upari vihāro hoti, nimittañca nāma bahisīmāya hoti, vihāropi bahisīmāyaṁ āpajjati. Vihāraṁ parikkhipitvā ṭhitapiṭṭhipāsāṇo ekattha kittetvā aññattha na kittetabbo.

---

1. Ayagūthampi (Sī)

၁၅၃။ **ကထံ ဂဟိတော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကေ တာဝ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှန္တေန ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟီ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဝုတ္တေ ‘သစေ ဥပဇ္ဈာယော “သာဟူ”တိ ဝါ “လဟူ”တိ ဝါ “ဩပါယိက”န္တိ ဝါ “ပတိရူပ”န္တိ ဝါ “ပါသာဒိကေန သမ္ပာဒေဟီ”တိ ဝါ ကာယေန ဝိညာပေတိ၊ ဝါစာယ ဝိညာပေတိ၊ ကာယေန ဝါစာယ ဝိညာပေတိ၊ ဂဟိတော ဟောတိ ဥပဇ္ဈာယော။ ဣဒမေဝ ဟေတ္ထ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ၊ ယဒိဒံ ဥပဇ္ဈာယဿ ဣမေသု ပဉ္စသု ပဒေသု ယဿ ကဿစိ ပဒဿ ဝါစာယ သာဝနံ ကာယေန ဝါ အတ္ထဝိညာပနန္တိ။ ကေစိ ပန “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆနံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ၊ န တံ ပမာဏံ။ အာယာစနဒါနမတ္တေန ဟိ ဂဟိတော ဟောတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ န ဧတ္ထ သမ္ပဋိစ္ဆနံ အင်္ဂံ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေနပိ န ကေဝလံ “ဣမိနာ မေ ပဒေန ဥပဇ္ဈာယော ဂဟိတော”တိ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနိ ထေရော မယှံ ဘာရော၊ အဟမ္ပိ ထေရဿ ဘာရော”တိ ဣဒမ္ပိ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတိ[၁]။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

“ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှိ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဥပဇ္ဈာယမှိ ပိတုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ၊ ဧဝံ တေ အညမညံ သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ သဘာဂဝုတ္တိနော ဝိဟရန္တာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿန္တီ”တိ[၂]။

အာစရိယဿ သန္တိကေ နိဿယဂ္ဂဟဏေပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိသေသော—အာစရိယဿ သန္တိကေ နိဿယံ ဂဏှန္တေန ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ “အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ၊ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမီ”တိ[၃] တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၅၄။ **ကထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီ**တိ ဧတ္ထ တာဝ ဥပဇ္ဈာယမှာ ပဉ္စဟာကာရေဟိ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အာစရိယမှာ ဆဟိ အာကာရေဟိ။ **ဝုတ္တဉ္ဟေတံ**—

“ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော ဥပဇ္ဈာယမှာ။ ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဗ္ဘန္တော ဝါ၊ ကာလကတော ဝါ၊ ပက္ခသင်္ကန္တော ဝါ၊ အာဏတ္တိယေဝ ပဉ္စမီ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော ဥပဇ္ဈာယမှာ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၅၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

Vananimitte tiṇavanaṁ vā tacasāratālanāḷikerādirukkhavanaṁ vā na vaṭṭati, antosārānaṁ pana sākasālādīnaṁ antosāramissakānaṁ vā rukkhānaṁ vanaṁ vaṭṭati, tañca kho heṭṭhimaparicchedena catupañcarukkhamattampi, tato oraṁ na vaṭṭati, paraṁ yojanasatikampi vaṭṭati. Sace pana vanamajjhe vihāraṁ karonti, vanaṁ na kittetabbaṁ. Ekadesaṁ antosīmāya kātukāmehipi vanaṁ akittetvā tattha rukkhapāsāṇādayo kittetabbā. Vihāraṁ parikkhipitvā ṭhitavanaṁ ekattha kittetvā aññattha na kittetabbaṁ.

Rukkhanimitte tacasāro tālanāḷikerādirukkho na vaṭṭati, antosāro jīvamānako antamaso ubbedhato aṭṭhaṅgulo pariṇāhato sūcidaṇḍakappamāṇopi vaṭṭati. Tato oraṁ na vaṭṭati, paraṁ dvādasayojano suppatiṭṭhitanigrodhopi vaṭṭati. Vaṁsanaḷakasarāvādīsu bījaṁ ropetvā vaḍḍhāpito pamāṇupagopi na vaṭṭati, tato apanetvā pana[1] taṁ khaṇampi bhūmiyaṁ ropetvā koṭṭhakaṁ katvā udakaṁ āsiñcitvā kittetuṁ vaṭṭati. Navamūlasākhāniggamanaṁ akāraṇaṁ, khandhaṁ chinditvā ropite pana etaṁ yujjati. Kittentena ca “rukkho”tipi vattuṁ vaṭṭati “sākarukkho”tipi “sālarukkho”tipi. Ekābaddhaṁ pana suppatiṭṭhitanigrodhasadisaṁ ekattha kittetvā aññattha kittetuṁ na vaṭṭati.

Magganimitte araññakhettanadītaḷākamaggādayo na vaṭṭanti, jaṅghamaggo vā sakaṭamaggo vā vaṭṭati. Yo nibbijjhitvā dve tīṇi gāmantarāni gacchati, yo pana jaṅghamaggasakaṭamaggato okkamitvā puna sakaṭamaggameva otarati, ye vā jaṅghamaggasakaṭamaggā avaḷañjā, te na vaṭṭanti, jaṅghasatthasakaṭasatthehi vaḷañjiyamānāyeva vaṭṭanti. Sace dve maggā nikkhamitvā pacchā sakaṭadhuramiva ekībhavanti, dvedhā bhinnaṭṭhāne vā sambandhaṭṭhāne vā sakiṁ kittetvā puna na kittetabbā. Ekābaddhanimittañhetaṁ hoti. Sace vihāraṁ parikkhipitvā cattāro maggā catūsu disāsu gacchanti, majjhe ekaṁ kittetvā aparaṁ kittetuṁ na vaṭṭati. Ekābaddhanimittañhetaṁ. Koṇaṁ nibbijjhitvā gataṁ pana parabhāge kittetuṁ vaṭṭati. Vihāramajjhena nibbijjhitvā gatamaggo pana na kittetabbo, kittite nimittassa upari vihāro hoti. Sace sakaṭamaggassa antimacakkamaggaṁ nimittaṁ karonti, maggo bahisīmāya hoti, sace bāhiracakkamaggaṁ nimittaṁ karonti, bāhiracakkamaggo bahisīmāya

---

1. Puna (Ka)

ဆယိမာ ဘိက္ခဝေ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော အာစရိယမှာ။ အာစရိယော ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဗ္ဘန္တော ဝါ၊ ကာလကတော ဝါ၊ ပက္ခသင်္ကန္တော ဝါ၊ အာဏတ္တိယေဝ ပဉ္စမီ၊ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ သမောဓာနဂတော ဟောတိ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော အာစရိယမှာ”တိ[1]။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[2]— **ပက္ကန္တော**တိ ဒိသံ ဂတော။ ဧဝံ ဂတေ စ ပန တသ္မိံ သစေ ဝိဟာရေ နိဿယဒါယကော အတ္ထိ၊ ယဿ သန္တိကေ အညဒါပိ နိဿယော ဝါ ဂဟိတပုဗ္ဗော ဟောတိ၊ ယော ဝါ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ၊ တဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ သစေ တာဒိသော နတ္ထိ၊ အညော လဇ္ဇီ ပေသလော အတ္ထိ၊ တဿ ပေသလဘာဝံ ဇာနန္တေန တဒဟေဝ နိဿယော ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ ဒေတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ အထ ပန “တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော လဟုံ အာဂမိဿတီ”တိ ပုစ္ဆတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန စေ တထာ ဝုတ္တံ၊ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝဒတိ “တေန ဟိ ဥပဇ္ဈာယဿ အာဂမနံ အာဂမေထာ”တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပနဿ ပကတိယာ ပေသလဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒိဝသာနိ တဿ ဘိက္ခုနော သဘာဂတံ ဩလောကေတွာ ဩကာသံ ကာရေတွာ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဝိဟာရေ နိဿယဒါယကော နတ္ထိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ “အဟံ ကတိပါဟေန အာဂမိဿာမိ၊ မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထာ”တိ ဝတွာ ဂတော၊ ယာဝ အာဂမနာ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ၊ အထာပိ နံ တတ္ထ မနုဿာ ပရိယောသိတကာလတော ဥတ္တရိပိ ပဉ္စ ဝါ ဒသ ဝါ ဒိဝသာနိ ဝါသေန္တိယေဝ၊ တေန ဝိဟာရံ ပဝတ္တိ ပေသေတဗ္ဗာ “ဒဟရာ မာ ဥက္ကဏ္ဌန္တု၊ အဟံ အသုကဒိဝသံ နာမ အာဂမိဿာမီ”တိ၊ ဧဝမ္ပိ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ အထ အာဂစ္ဆတော အန္တရာမဂ္ဂေ နဒီပူရေန ဝါ စောရာဒီဟိ ဝါ ဥပဒ္ဒဝေါ ဟောတိ၊ ထေရော ဥဒကောသက္ကနံ ဝါ အာဂမေတိ၊ သဟာယေ ဝါ ပရိယေသတိ၊ တံ စေ ပဝတ္တိံ ဒဟရာ သုဏန္တိ၊ ယာဝ အာဂမနာ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ သစေ ပန သော “ဣဓေဝါဟံ ဝသိဿာမီ”တိ ပဟိဏတိ၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ ယတ္ထ နိဿယော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဝိဗ္ဘန္တေ ပန ကာလကတေ ပက္ခသင်္ကန္တေ ဝါ ဧကဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ နိဿယော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၇၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၆၇-ဝိဋ္ဌာဒိသု။

hoti, sesaṁ antosīmaṁ bhajati. Maggaṁ kittentena “maggo pantho patho pajjo”ti-ādīsu dasasu yena kenaci nāmena ca kittetuṁ vaṭṭati, parikhāsaṇṭhānena vihāraṁ parikkhipitvā gatamaggo ekattha kittetvā aññattha kittetuṁ na vaṭṭati.

Vammikanimitte heṭṭhimaparicchedena taṁ divasaṁ jāto aṭṭhaṅgulubbedho govisāṇappamāṇopi vammiko vaṭṭati, tato oraṁ na vaṭṭati. Paraṁ himavantapabbatasadisopi vaṭṭati, vihāraṁ parikkhipitvā ṭhitaṁ pana ekābaddhaṁ ekattha kittetvā aññattha kittetuṁ na vaṭṭati.

Nadīnimitte yassā dhammikānaṁ rājūnaṁ kāle anvaḍḍhamāsaṁ anudasāhaṁ anupañcāhanti evaṁ deve vassante valāhakesu vigatamattesu sotaṁ pacchijjati, ayaṁ nadīsaṅkhyaṁ na gacchati. Yassā pana īdise suvuṭṭhikāle vassānassa cātumāse sotaṁ na pacchijjati, yattha titthena vā atitthena vā sikkhākaraṇīye āgatalakkhaṇena timaṇḍalaṁ paṭicchādetvā antaravāsakaṁ anukkhipitvā uttarantiyā bhikkhuniyā ekaṅguladvaṅgulamattampi antaravāsako temiyati, ayaṁ nadī sīmaṁ bandhantānaṁ nimittaṁ hoti. Bhikkhuniyā nadīpāragamanepi uposathādisaṁghakammakaraṇepi nadīpārasīmāsammannanepi ayameva nadī. Yā pana maggo viya sakaṭadhurasaṇṭhānena vā parikhāsaṇṭhānena vā vihāraṁ parikkhipitvā gatā, taṁ ekattha kittetvā aññattha kittetuṁ na vaṭṭati. Vihārassa catūsu disāsu aññamaññaṁ vinibbijjhitvā gate nadīcatukkepi eseva nayo. Asammissā nadiyo pana catassopi kittetuṁ vaṭṭati. Sace vatiṁ karonto viya rukkhapāde nikhaṇitvā vallipalālādīhi nadīsotaṁ rundhanti, udakaṁ ajjhottharitvā āvaraṇaṁ pavattatiyeva, nimittaṁ kātuṁ vaṭṭati. Yathā pana udakaṁ na pavattati, evaṁ setumhi kate apavattamānā nadīnimittaṁ kātuṁ na vaṭṭati, pavattanaṭṭhāne nadīnimittaṁ, appavattanaṭṭhāne udakanimittaṁ kātuṁ vaṭṭati. Yā pana dubbuṭṭhikāle vā gimhe vā nirudakabhāvena na pavattati, sā vaṭṭati. Mahānadito udakamātikaṁ nīharanti, sā kunnadīsadisā hutvā tīṇi sassānisampādentī niccaṁ pavattati, kiñcāpi pavattati, nimittaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Yā pana mūle mahānadito nīhaṭāpi kālantarena teneva nīhatamaggena nadiṁ bhinditvā sayaṁ gacchati, gacchantī parato susumārādisamākiṇṇā nāvādīhi sañcaritabbā nadī hoti, taṁ nimittaṁ kātuṁ vaṭṭati.

အာဏတ္တီတိ ပန နိဿယပဏာမနာ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ “ပဏာမေမိ တ”န္တိ ဝါ “မာ ဣဓ ပဋိက္ကမီ”တိ ဝါ “နီဟရ တေ ပတ္တစီဝရ”န္တိ ဝါ “နာဟံ တယာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”တိ ဝါတိ ဣမိနာ ပါဠိနယေန “မာ မံ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆီ”တိအာဒိနာ ပါဠိမုတ္တကနယေန ဝါ ယော နိဿယပဏာမနာယ ပဏာမိတော ဟောတိ၊ တေန ဥပဇ္ဈာယော ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ အာဒိတော ဝ န ခမတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဟရိတွာ တိက္ခတ္တုံ တာဝ သယမေဝ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ မဟာထေရေ ဂဟေတွာ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ သာမန္တဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ ဧဝမ္ပိ န ခမတိ၊ အညတ္ထ ဂန္တွာ ဥပဇ္ဈာယဿ သဘာဂါနံ သန္တိကေ ဝသိတဗ္ဗံ “အပ္ပေဝ နာမ ‘သဘာဂါနံ မေ သန္တိကေ ဝသတီ’တိ ဉတွာပိ ခမေယျာ”တိ။ သစေ ဧဝမ္ပိ န ခမတိ၊ တတြေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ တတြ စေ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိဒေါသေန န သက္ကာ ဟောတိ ဝသိတုံ၊ တံယေဝ ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ အညဿ သန္တိကေ နိဿယံ ဂဟေတွာ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အယမာဏတ္တိယံ ဝိနိစ္ဆယော။

အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓီသု **အာစရိယော ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမတိ, ကောစိ အနာပုစ္ဆိတွာ၊ အန္တေဝါသိကောပိ ဧဝမေဝ။ တတြ သစေ အန္တေဝါသိကော အာစရိယံ အာပုစ္ဆတိ “အသုကံ နာမ ဘန္တေ ဌာနံ ဂန္တုံ ဣစ္ဆာမိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ”တိ၊ အာစရိယေန စ “ကဒါ ဂမိဿသီ”တိ ဝုတ္တေ “သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ အာစရိယောပိ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တံ ခဏံယေဝ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန “ဘန္တေ အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂန္တုကာမောမှီ”တိ ဝုတ္တေ အာစရိယော “အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာ ဇာနိဿသီ”တိ ဝဒတိ၊ သော စ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တတော စေ ဂတော သုဂတော။ သစေ ပန န ဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အထာပိ “ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝုတ္တေ အာစရိယေန “မာ တာဝ ဂစ္ဆ၊ ရတ္တိံ မန္တေတွာ ဇာနိဿာမာ”တိ ဝုတ္တော မန္တေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သုဂတော။ နော စေ ဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အာစရိယံ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမန္တဿ ပန ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အန္တောဥပစာရသီမတော ပဋိနိဝတ္တန္တဿ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန အာစရိယော အန္တေဝါသိကံ အာပုစ္ဆတိ “အာဝုသော အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂမိဿာမီ”တိ၊ အန္တေဝါသိကေန စ

Udakanimitte nirudakaṭṭhāne nāvāya vā cāṭi-ādīsu vā udakaṁ pūretvā udakanimittaṁ kittetuṁ na vaṭṭati, bhūmigatameva vaṭṭati. Tañca kho appavattana-udakaṁ āvāṭapokkharaṇītaḷākajātassaraloṇisamuddādīsu ṭhitaṁ, aṭṭhitaṁ pana oghanadī-udakavāhakamātikādīsu udakaṁ na vaṭṭati. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** pana "gambhīresu āvāṭādīsu ukkhepimaṁ udakaṁ nimittaṁ na kātabban"ti vuttaṁ, taṁ duvuttaṁ, attanomatimattameva. Ṭhitaṁ pana antamaso sūkarakhatāyapi gāmadārakānaṁ kīḷanavāpiyampi taṁ khaṇaññeva pathaviyaṁ āvāṭaṁ katvā kuṭehi āharitvā pūrita-udakampi sace yāva kammavācāpariyosānā tiṭṭhati, appaṁ vā hotu bahuṁ vā, vaṭṭati. Tasmiṁ pana ṭhāne nimittasaññākaraṇatthaṁ pāsāṇavālikāpaṁsu-ādirāsi vā pāsāṇatthambho vā dārutthambho vā kātabbo. Taṁ kātuṁ kāretuñca bhikkhussa vaṭṭati, lābhasīmāyaṁ pana na vaṭṭati. Samānasaṁvāsakasīmā kassaci pīḷanaṁ na karoti, kevalaṁ bhikkhūnaṁ vinayakammameva sādheti, tasmā ettha vaṭṭati.

Imehi ca aṭṭhahi nimittehi asammissehipi aññamaññaṁ sammissehipi sīmā sammannituṁ vaṭṭatiyeva. Sā evaṁ sammannitvā bajjhamānā ekena dvīhi vā nimittehi abaddhā hoti, tīṇi pana ādiṁ katvā vuttappakārānaṁ nimittānaṁ satenapi baddhā hoti. Sā tīhi siṅghāṭakasaṇṭhānā hoti, catūhi caturassā vā siṅghāṭaka-aḍḍhacandamudiṅgādisaṇṭhānā vā, tato adhikehi nānāsaṇṭhānā. Evaṁ vuttanayena nimittāni kittetvā sammatā "nimittasampattiyuttā"ti veditabbā.

159. **Parisasampattiyuttā** nāma sabbantimena paricchedena catūhi bhikkhūhi sannipatitvā yāvatikā tasmiṁ gāmakhette baddhasīmaṁ vā nadīsamuddajātassare vā anokkamitvā ṭhitā bhikkhū, te sabbe hatthapāse vā katvā chandaṁ vā āharitvā sammatā.

160. **Kammavācāsampattiyuttā** nāma—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yāvatā samantā nimittā kittitā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho etehi nimittehi sīmaṁ sammanneyya samānasaṁvāsaṁ ekūposathaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, yāvatā samantā nimittā kittitā, saṁgho etehi nimittehi sīmaṁ sammannati

“ကဒါ”တိ ဝုတ္တေ “သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ”တိ ဝဒတိ၊ အန္တေဝါသိကောပိ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တံ ခဏံယေဝ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ သစေ ပန အာစရိယော “သွေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣတရော စ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဧကဒိဝသံ တာဝ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပုနဒိဝသေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ။ “အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇာနိဿာမိ မမ ဂမနံ ဝါ အဂမနံ ဝါ”တိ ဝတွာ ပန သစေ န ဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အထာပိ “ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝုတ္တေ အန္တေဝါသိကေန “မာ တာဝ ဂစ္ဆထ၊ ရတ္တိံ မန္တေတွာ ဇာနိဿထာ”တိ ဝုတ္တော မန္တေတွာပိ န ဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဥဘောပိ အာစရိယန္တေဝါသိကာ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဗဟိသီမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတော စေ အာစရိယော ဂမိယစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ အနာပုစ္ဆာဝ ဂန္တွာ ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ အန္တောယေဝ နိဝတ္တတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမိတွာ နိဝတ္တတိ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမ္မ အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အာစရိယေ ဝိဗ္ဘန္တေ ကာလကတေ ပက္ခသင်္ကန္တေ စ တံ ခဏံယေဝ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

အာဏတ္တိယံ ပန အာစရိယော မုဉ္စိတုကာမောဝ ဟုတွာ နိဿယပဏာမနာယ ပဏာမေတိ၊ အန္တေဝါသိကော စ “ကိဉ္စာပိ မံ အာစရိယော ပဏာမေတိ၊ အထ ခေါ ဟဒယေန မုဒုကော”တိ သာလယော ဟောတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေပိ အာစရိယော သာလယော၊ အန္တေဝါသိကော နိရာလယော “န ဒါနိ ဣမံ နိဿာယ ဝသိဿာမီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ ဧဝမ္ပိ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥဘိန္နံ သာလယဘာဝေ ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ၊ ဥဘိန္နံ ဓုရနိက္ခေပေန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပဏာမိတေန ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဟရိတွာ တိက္ခတ္တုံ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယထာပညတ္တံ ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ ပရိပူရေန္တံ အဓိမတ္တပေမာဒိပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ အန္တေဝါသိကံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဝါ ပဏာမေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဣတရံ အပဏာမေန္တဿပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

“န ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝတ္တန္တော ပဏာမေတဗ္ဗော၊ ယော ပဏာမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ န စ ဘိက္ခဝေ အသမ္မာဝတ္တန္တော န ပဏာမေတဗ္ဗော၊ ယော န ပဏာမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”[၁]။

၁-ဝိ ၃-၈၇-ပိဋ္ဌေ။

samānasaṁvāsaṁ ekūposathaṁ, yassāyasmato khamati etehi nimittehi sīmāya sammuti samānasaṁvāsāya ekūposathāya, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammatā sīmā saṁghena etehi nimittehi samanasaṁvāsā ekūposathā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti[1]—

Evaṁ vuttāya parisuddhāya ñattidutiyakammavācāya sammatā. Kammavācāpariyosāne nimittānaṁ anto sīmā hoti, nimittāni sīmato bahi honti.

161. Evaṁ baddhāya ca sīmāya ticīvarena vippavāsasukhatthaṁ daḷhīkammatthañca avippavāsasammuti kātabbā. Sā pana evaṁ kattabbā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yā sā saṁghena sīmā sammatā samānasaṁvāsā ekūposathā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ sīmaṁ ticīvarena avippavāsaṁ sammanneyya ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, yā sā saṁghena sīmā sammatāsamānasaṁvāsā ekūposathā, saṁgho taṁ sīmaṁ ticīvarena avippavāsaṁ sammannati ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca, yassāyasmato khamati etissā sīmāya ticīvarena avippavāsāya sammuti ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammatā sā sīmā saṁghena ticīvarena avippavāsā ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti[2].

Ettha[3] ca nigamanagarānampi gāmeneva saṅgaho veditabbo. **Gāmūpacāro**ti parikkhittassa parikkhepo, aparikkhittassa parikkhepokāso. Imesu pana gāmagāmūpacāresu adhiṭṭhitatecīvariko bhikkhu parihāraṁ na labhati. Ayañhi avippavāsasīmā “ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañcā”ti vuttattā gāmañca

1. Vi 3. 144 piṭṭhe. 2. Vi 3. 148 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 331 piṭṭhādīsu.

ပဥ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ အန္တေဝါသိကံ အပဏ္ဏာမေန္တော အာစရိယော သာတိသာရော ဟောတိ၊ ပဏ္ဏာမေန္တော အနတိသာရော ဟောတိ။ အာစရိယမှိ နာဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တော ပသာဒေါ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တာ ဟိရီ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တော ဂါရဝေါ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဥ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ အန္တေဝါသိကံ အပဏ္ဏာမေန္တော အာစရိယော သာတိသာရော ဟောတိ၊ ပဏ္ဏာမေန္တော အနတိသာရော ဟောတိ[၁]။

ပဥ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အပဏ္ဏာမေန္တော ဥပဇ္ဈာယော သာတိသာရော ဟောတိ၊ ပဏ္ဏာမေန္တော အနတိသာရော ဟောတိ။ ဥပဇ္ဈာယမှိ နာဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တော ပသာဒေါ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တာ ဟိရီ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တော ဂါရဝေါ ဟောတိ၊ နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဥ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အပဏ္ဏာမေန္တော ဥပဇ္ဈာယော သာတိသာရော ဟောတိ၊ ပဏ္ဏာမေန္တော အနတိသာရော ဟောတီ”တိအာဒိ[၂]။

တတ္ထ[၃] **နာဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတီ**တိ ဥပဇ္ဈာယမှိ အဓိမတ္တံ ဂေဟဿိတပေမံ န ဟောတိ။ **နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတီ**တိ အဓိမတ္တာ မေတ္တာဘာဝနာ န ဟောတီတိ အတ္ထော။

ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ သမောဓာနဂတောတိ ဧတ္ထ[၄] ဒဿနသဝနဝသေန သမောဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသန္တော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဧကဝိဟာရေ စေတိယံ ဝါ ဝန္ဒန္တံ, ဧကဂါမေ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ ဥပဇ္ဈာယံ ပဿတိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥပဇ္ဈာယော ပဿတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော န ပဿတိ၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ ဝါ အာကာသေန ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဥပဇ္ဈာယံ ဒိသွာ ဒူရတ္တာ “ဘိက္ခူ”တိ ဇာနာတိ၊ “ဥပဇ္ဈာယော”တိ န ဇာနာတိ၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဇာနာတိ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥပရိပါသာဒေ ဥပဇ္ဈာယော ဝသတိ, ဟေဋ္ဌာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော၊ တံ အဒိသွာဝ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ပက္ကမတိ၊ အာသနသာလာယ ဝါ နိသိန္နံ အဒိသွာဝ ဧကမန္တေ ဘုဉ္ဇိတွာ ပက္ကမတိ၊ ဓမ္မဿဝနမဏ္ဍပေ ဝါ

၁-ဝိ ၃-၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၆၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။

gāmūpacārañca na ottharati, samānasaṁvāsakasīmāva ottharati. Samānasaṁvāsakasīmā cettha attano dhammatāya gacchati, avippavāsasīmā pana yattha samānasaṁvāsakasīmā, tattheva gacchati. Na hi tassā visuṁ nimittakittanaṁ atthi, tattha sace avippavāsāya sammutikāle gāmo atthi, taṁ sā na ottharati. Sace pana sammatāya sīmāya pacchā gāmo nivisati, sopi sīmasaṅkhyaṁyeva gacchati. Yathā ca pacchā niviṭṭho, evaṁ paṭhamaṁ niviṭṭhassa pacchā vaḍḍhitappadesopi sīmasaṅkhyameva gacchati. Sace sīmāsammutikāle gehāni katāni, "pavisissāmā"ti ālayopi atthi, manussā pana appaviṭṭhā, porāṇakagāmaṁ vā sace gehameva chaḍḍetvā aññattha gatā, agāmoyeva esa, sīmā ottharati. Sace pana ekampi kulaṁ paviṭṭhaṁ vā agataṁ vā atthi, gāmoyeva, sīmā na ottharati. Ayamettha saṅkhepo.

162. Ayaṁ pana vitthāro[1] sīmaṁ bandhitukāmena hi sāmantavihāresu bhikkhū tassa tassa vihārassa sīmāparicchedaṁ pucchitvā baddhasīmavihārānaṁ sīmāya sīmantarikaṁ, abaddhasīmavihārānaṁ sīmāya upacāraṁ ṭhapetvā disācārikabhikkhūnaṁ nissañcārasamaye sace ekasmiṁ gāmakhette sīmaṁ bandhitukāmā, ye tattha baddhasīmavihārā, tesu bhikkhūnaṁ "mayaṁ ajja sīmaṁ bandhissāma, tumhe sakasīmāya paricchedato mā nikkhamitthā"ti pesetabbaṁ. Ye abaddhasīmavihārā, tesu bhikkhū ekajjhaṁ sannipātetabbā, chandārahānaṁ chando āharāpetabbo. "Sace aññānipi gāmakhettāni antokātukāmā, tesu gāmesu ye bhikkhū vasanti, tehipi āgantabbaṁ, anāgacchantānaṁ chando āharitabbo"ti Mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero pana "nānāgāmakhettāni nāma pāṭiyekkaṁ baddhasīmasadisāni, na tato chandapārisuddhi āgacchati, antonimittagatehi pana bhikkhūhi āgantabban"ti vatvā puna āha "samānasaṁvāsakasīmāsammannanakāle āgamanampi anāgamanampi vaṭṭati, avippavāsasīmāsammannanakāle pana antonimittagatehi āgantabbaṁ, anāgacchantānaṁ chando āharitabbo"ti.

Evaṁ sannipatitesu bhikkhūsu chandārahānaṁ chande āhaṭe tesu tesu maggesu nadītitthagāmadvārādīsu ca āgantukabhikkhūnaṁ sīghaṁ sīghaṁ hatthapāsanayanatthañceva bahisīmakaraṇatthañca ārāmike ceva samaṇuddese

1. Vi-Ṭṭha 3. 322 piṭṭhādīsu.

နိသိန္နမ္ပိ တံ အဒိသွာဝ ဓမ္မံ သုတွာ ပက္ကမတိ၊ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဧဝံ တာဝ ဒဿနဝသေန သမောဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဝနဝသေန ပန သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ ဓမ္မံ ဝါ ကထေန္တဿ အနုမောဒနံ ဝါ ကရောန္တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ "ဥပဇ္ဈာယဿ မေ သဒ္ဒေါ"တိ သဉ္ဇာနာတိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အသဉ္ဇာနန္တဿ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အယံ သမောဓာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁၅၅။ နိဿာယ ကေန ဝသိတဗ္ဗံ၊ ကေန န ဝသိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ပန "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ပဉ္စ ဝဿာနိ နိဿာယ ဝတ္ထုံ၊ အဗျတ္တေန ယာဝဇီဝံ"န္တိ[1] ဝစနတော ယော အဗျတ္တော ဟောတိ၊ တေန ယာဝဇီဝံ နိဿာယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစာယံ[2] ဝုဍ္ဎတရံ အာစရိယံ န လဘတိ၊ ဥပသမ္ပဒါယ သဋ္ဌိဝဿော ဝါ သတ္တတိဝဿော ဝါ ဟောတိ၊ နဝကတရဿပိ ဗျတ္တဿ သန္တိကေ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "အာစရိယော မေ အာဝုသော ဟောဟိ၊ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမီ"တိ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗောဝ။ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆန္တေနပိ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ အာစရိယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗအာပုစ္ဆနေသု။

ယော ပန ဗျတ္တော ဟောတိ ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿော၊ တေန အနိဿိတေန ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ နိဿယမုစ္စနကေန[3] ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿေန သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဒွေ မာတိကာ ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာ[4], ပက္ခဒိဝသေသု ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ သုတ္တန္တတော စတ္တာရော ဘာဏဝါရာ, သမ္ပတ္တာနံ ပရိသာနံ ပရိကထနတ္ထာယ **အန္ဓကဝိန္ဒ[5]မဟာရာဟုလောဝါဒ[6]အမ္ဗဋ္ဌ[7]**သဒိသော ဧကော ကထာမဂ္ဂေါ, သံဃဘတ္တမင်္ဂလာမင်္ဂလေသု အနုမောဒနတ္ထာယ တိဿော အနုမောဒနာ, ဥပေါသထပဝါရဏာဒိဇာနနတ္ထံ ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယော, သမဏဓမ္မကရဏတ္ထံ သမာဓိဝသေန ဝါ ဝိပဿနာဝသေန ဝါ အရဟတ္တပရိယောသာနမေကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဧတ္တကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ အယံ ဗဟုဿုတော ဟောတိ စာတုဒ္ဒိသော၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အတ္တနော ဣဿရိယေန ဝသိတုံ လဘတိ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ—

၁-ဝိ ၃-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၅၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ကတွာ (သီ)
၅-အံ ၂-၁၂၁-ပိဋ္ဌေ။
၆-မ ၁-၀၃-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဒီ ၁-၀၂-ပိဋ္ဌေ။

ca ṭhapetvā bherisaññaṁ vā saṅkhasaññaṁ vā katvā nimittakittanānantaraṁ vuttāya "suṇātu me bhante saṁgho"ti-ādikāya kammavācāya sīmā bandhitabbā. Kammavācāpariyosāneyeva nimittāni bahikatvā heṭṭhā pathavīsandhārakaṁ udakapariyantaṁ katvā sīmā gatā hoti.

163. Imaṁ pana samānasaṁvāsakasīmaṁ sammannantehi pabbajjūpasampadādīnaṁ saṁghakammānaṁ sukhakaraṇatthaṁ paṭhamaṁ **khaṇḍasīmā** bandhitabbā. Taṁ pana bandhantehi vattaṁ jānitabbaṁ. Sace hi bodhicetiyabhattasālādīni sabbavatthūni patiṭṭhāpetvā katavihāre bandhanti, vihāramajjhe bahūnaṁ samosaraṇaṭṭhāne abandhitvā vihārapaccante vivittokāse bandhitabbā. Akatavihāre bandhantehi bodhicetiyādīnaṁ sabbavatthūnaṁ ṭhānaṁ sallakkhetvā yathā patiṭṭhitesu vatthūsu vihārapaccante vivittokāse hoti, evaṁ bandhitabbā. Sā heṭṭhimaparicchedena sace ekavīsati bhikkhū gaṇhāti, vaṭṭati, tato oraṁ na vaṭṭati, paraṁ bhikkhusahassaṁ gaṇhantīpi vaṭṭati. Taṁ bandhantehi sīmamāḷakassa samantā nimittupagā pāsāṇā ṭhapetabbā, na khaṇḍasīmāya ṭhitehi mahāsīmā bandhitabbā, na mahāsīmāya ṭhitehi khaṇḍasīmā, khaṇḍasīmāyameva pana ṭhatvā khaṇḍasīmā bandhitabbā.

Tatrāyaṁ bandhanavidhi—samantā "eso pāsāṇo nimittan"ti evaṁ nimittāni kittetvā kammavācāya sīmā sammannitabbā. Atha tassā eva daḷhīkammatthaṁ avippavāsakammavācā kātabbā. Evañhi "sīmaṁ samūhanissāmā"ti āgatā samūhanituṁ na sakkhissanti. Sīmaṁ sammannitvā bahi sīmantarikapāsāṇā ṭhapetabbā. Sīmantarikā pacchimakoṭiyā ekaratanappamāṇā vaṭṭati. "Vidatthippamāṇāpi vaṭṭatī"ti **Kurundiyaṁ**, "caturaṅgulappamāṇāpi vaṭṭatī"ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Sace pana vihāro mahā hoti, dvepi tissopi tatuttarimpi khaṇḍasīmāyo bandhitabbā.

Evaṁ khaṇḍasīmaṁ sammannitvā mahāsīmasammutikāle khaṇḍasīmato nikkhamitvā mahāsīmāyaṁ ṭhatvā samantā anupariyāyantehi sīmantarikapāsāṇā kittetabbā, tato avasesanimittāni kittetvā hatthapāsaṁ avijahantehi kammavācāya samānasaṁvāsakasīmaṁ sammannitvā tassā daḷhīkammatthaṁ avippavāsakammavācāpi kātabbā. Evañhi "sīmaṁ samūhanissāmā"ti āgatā samūhanituṁ na sakkhissanti. Sace pana

“ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ န အသေက္ခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန။ န အသေက္ခေန ပညာက္ခန္ဓေန။ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန။ န အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော ဟောတိ၊ အဇ္ဈာစာရေ အာစာရဝိပန္နော ဟောတိ၊ အတိဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန န သွာဂတာနိ ဟောန္တိ န သုဝိဘတ္တာနိ န သုပ္ပဝတ္တီနိ န သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။

အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗံ။ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ လဟုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဂရုကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ ဦနပဉ္စဝဿော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န အနိဿိတေန ဝတ္ထဗ္ဗ”န္တိ[၁]။

၁-ဝိ ၃-၁၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

khaṇḍasīmāya nimittāni kittetvā tato sīmantarikāya nimittāni kittetvā mahāsīmāya nimittāni kittenti, evaṁ tīsu ṭhānesu nimittāni kittetvā yaṁ sīmaṁ icchanti, taṁ paṭhamaṁ bandhituṁ vaṭṭati. Evaṁ santepi yathāvuttanayena khaṇḍasīmatova paṭṭhāya bandhitabbā. Evaṁ baddhāsu pana sīmāsu khaṇḍasīmāya ṭhitā bhikkhū mahāsīmāya kammaṁ karontānaṁ na kopenti, mahāsīmāya vā ṭhitā khaṇḍasīmāya karontānaṁ, sīmantarikāya pana ṭhitā ubhinnampi na kopenti. Gāmakhette ṭhatvā kammaṁ karontānaṁ pana sīmantarikāya ṭhitā kopenti. Sīmantarikā hi gāmakhettaṁ bhajati.

Sīmā ca nāmesā na kevalā pathavītaleyeva baddhā baddhā nāma hoti, atha kho piṭṭhipāsāṇepi kuṭigehepi leṇepi pāsādepi pabbatamatthakepi baddhā baddhāyeva hoti. Tattha **piṭṭhipāsāṇe** bandhantehi pāsāṇapiṭṭhiyaṁ rājiṁ vā koṭṭetvā udukkhalaṁ vā khaṇitvā nimittaṁ na kātabbaṁ, nimittupagapāsāṇe ṭhapetvā nimittāni kittetabbāni. Kammavācāpariyosāne sīmā pathavīsandhārakaṁ udakapariyantaṁ katvā otarati. Nimittapāsāṇā yathāṭhāne na tiṭṭhanti, tasmā samantato rāji vā upaṭṭhāpetabbā, catūsu vā koṇesu pāsāṇā vijjhitabbā, “ayaṁ sīmāparicchedo”ti vatvā akkharāni vā chinditabbāni. Keci usūyakā “sīmaṁ jhāpessāmā”ti aggiṁ denti, pāsāṇāva jhāyanti, na sīmā.

Kuṭigehepi bhittiṁ akittetvā ekavīsatiyā bhikkhūnaṁ okāsaṭṭhānaṁ antokaritvā pāsāṇanimittāni ṭhapetvā sīmā sammannitabbā, antokuṭṭameva sīmā hoti. Sace antokuṭṭe ekavīsatiyā bhikkhūnaṁ okāso natthi, pamukhe nimittapāsāṇe ṭhapetvā sammannitabbā. Sace evampi nappahoti, bahi nibbodakapatanaṭṭhānepi nimittāni ṭhapetvā sammannitabbā. Evaṁ sammatāya pana sabbaṁ kuṭigehaṁ sīmaṭṭhameva hoti.

Catubhittiyaleṇepi bandhantehi kuṭṭaṁ akittetvā pāsāṇāva kittetabbā, anto okāse asati pamukhepi nimittāni ṭhapetabbāni, evaṁ leṇassa anto ca bahi ca sīmā hoti.

ဋ္ဌောပိ ပုရိမနယေနေဝ အယုတ္တဝသေန အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန စ ပဋိက္ခေ-ပေါ ကတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဗာလာနံ ပန အလဇ္ဇီနံ ဒိသံဂမိကာနံ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ အနုညာ[1] န ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ဒေန္တိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဒုက္ကဋံ။ တေ စေ အနနုညာတာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဗာလာ အလဇ္ဇိနော ဒိသံဂမိကာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာပုစ္ဆန္တိ။ တေ ဘိက္ခဝေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ ‘‘ကဟံ ဂမိဿထ၊ ကေန သဒ္ဓိံ ဂမိဿထာ’’တိ။ တေ စေ ဘိက္ခဝေ ဗာလာ အလဇ္ဇိနော အညေ ဗာလေ အလဇ္ဇိနော အပဒိသေယျုံ။ န ဘိက္ခဝေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အနုဇာနိတဗ္ဗာ၊ အနုဇာနေယျုံ စေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ တေ စေ ဘိက္ခဝေ ဗာလာ အလဇ္ဇိနော အနနုညာတာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ဂစ္ဆေယျုံ စေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2]။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
နိဿယဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၄-သီမာဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၅၆။ **သီမာ**တိ ဧတ္ထ[3] သီမာ နာမေသာ ဗဒ္ဓသီမာ အဗဒ္ဓသီမာတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ တိဝိဓ-သမ္ပတ္တိယုတ္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ သမ္မတာ သီမာ **ဗဒ္ဓသီမာ** နာမ။ အတိခုဒ္ဒကာ, အတိမဟတီ, ခဏ္ဍနိမိတ္တာ, ဆာယာနိမိတ္တာ, အနိမိတ္တာ, ဗဟိသီမေ ဌိတသမ္မတာ, နဒိယာ သမ္မတာ, သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ, ဇာတဿရေ သမ္မတာ, သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ, သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာတိ ဣမေဟိ ဧကာဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တီတိ ဝစနတော ဧတာ **ဝိပတ္တိသီမာယော** နာမ။

တတ္ထ **အတိခုဒ္ဒကာ** နာမ ယတ္ထ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ နိသီဒိတုံ န သက္ကောန္တိ။ **အတိမဟတီ** နာမ ယာ ကေသဂ္ဂမတ္တေနပိ တိယောဇနံ အတိက္ကမိတွာ သမ္မတာ။

၁-အနုညာတာ(က) ၂-ဝိ ၃-၁၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၈၇-ပိဋ္ဌာဒိသု။

Uparipāsādepi bhittiṁ akittetvā antopāsāṇe ṭhapetvā sīmā sammannitabbā. Sace nappahoti, pamukhepi pāsāṇe ṭhapetvā sammannitabbā. Evaṁ sammatā uparipāsādeyeva hoti, heṭṭhā na otarati. Sace pana bahūsu thambhesu tulānaṁ upari katapāsādassa heṭṭhimatale kuṭṭo yathā nimittānaṁ anto hoti, evaṁ uṭṭhahitvā tulārukkhehi ekasambandho ṭhito, heṭṭhāpi otarati, ekathambhapāsādassa pana uparitale baddhā sīmā. Sace thambhamatthake ekavīsatiyā bhikkhūnaṁ okāso hoti, heṭṭhā otarati. Sace pāsādabhittito niggatesu niyyūhakādīsu pāsāṇe ṭhapetvā sīmaṁ bandhanti, pāsādabhitti antosīmāya hoti. Heṭṭhā panassā otaraṇānotaraṇaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ.

Heṭṭhāpāsāde kittentehipi bhitti ca rukkhatthambhā ca na kittetabbā, bhittilagge pana pāsāṇatthambhe kittetuṁ vaṭṭati. Evaṁ kittitā sīmā heṭṭhāpāsādassa pariyantathambhānaṁ antoyeva hoti. Sace pana heṭṭhāpāsādassa kuṭṭo uparimatalena sambaddho hoti, uparipāsādampi abhiruhati. Sace pāsādassa bahi nibbodakapatanaṭṭhāne nimittāni karonti, sabbo pāsādo sīmaṭṭho hoti.

Pabbatamatthake talaṁ hoti ekavīsatiyā bhikkhūnaṁ okāsārahaṁ, tattha piṭṭhipāsāṇe viya sīmaṁ bandhanti, heṭṭhāpabbatepi teneva paricchedena sīmā otarati. Tālamūlakapabbatepi upari sīmā baddhā heṭṭhā otarateva. Yo pana vitānasaṇṭhāno hoti, upari ekavīsatiyā bhikkhūnaṁ okāso atthi, heṭṭhā natthi, tassupari baddhā sīmā heṭṭhā na otarati. Evaṁ mudiṅgasaṇṭhāno vā hotu paṇavasaṇṭhāno vā, yassa heṭṭhā vā majjhe vā sīmappamāṇaṁ natthi, tassa upari baddhā sīmā heṭṭhā na otarati. Yassa pana dve kūṭāni āsanne ṭhitāni, ekassapi upari sīmappamāṇaṁ nappahoti, tassa kuṭantaraṁ cinitvā vā pūretvā vā ekābaddhaṁ katvā upari sīmā sammannitabbā. Eko sappaphaṇasadiso pabbato, tassa upari sīmappamāṇassa atthitāya sīmaṁ bandhanti, tassa ce heṭṭhā ākāsapabbhāraṁ hoti, sīmā na otarati. Sace panassa vemajjhe sīmappamāṇo susirapāsāṇo hoti, otarati, so ca pāsāṇo sīmaṭṭhoyeva hoti. Athāpissa heṭṭhāleṇassa kuṭṭo aggakoṭiṁ āhacca

ခဏ္ဍနိမိတ္တာ နာမ အဃဋိတနိမိတ္တာ ဝုစ္စတိ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ အနုက္ကမေန ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ကိတ္တေတွာ ပုန ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပုဗ္ဗကိတ္တိတံ ပဋိကိတ္တေတွာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အခဏ္ဍနိမိတ္တာ ဟောတိ။ သစေ ပန အနုက္ကမေန အာဟရိတွာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတိ၊ ခဏ္ဍနိမိတ္တာ ဟောတိ။ အပရာပိ **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမ ယာ အနိမိတ္တုပဂံ တစသာရရုက္ခံ ဝါ ခါဏုကံ ဝါ ပံသုပုဉ္ဇံ ဝါ ဝါလုကပုဉ္ဇံ ဝါ အညတရံ အန္တရာ ဧကံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ။ **ဆာယာနိမိတ္တာ** နာမ ပဗ္ဗတဆာယာဒီနံ ယံ ကိဉ္စိ ဆာယံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ။ **အနိမိတ္တာ** နာမ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နိမိတ္တာနိ အကိတ္တေတွာ သမ္မတာ။ **ဗဟိသီမေ ဌိတသမ္မတာ** နာမ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ နိမိတ္တာနံ ဗဟိ ဌိတေန သမ္မတာ။ **နဒိယာ, သမုဒ္ဒေ, ဇာတဿရေ သမ္မတာ** နာမ ဧတေသု နဒိအာဒီသု သမ္မတာ။ သာ ဟိ ဧဝံ သမ္မတာပိ "သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာ၊ သဗ္ဗော သမုဒ္ဒေါ အသီမော၊ သဗ္ဗော ဇာတဿရော အသီမော"တိ[၁] ဝစနတော အသမ္မတာဝ ဟောတိ။ **သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ**[၂] နာမ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ။ သစေ ဟိ ပေါရာဏကဿ ဝိဟာရဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ အမ္ဗော စေဝ ဇမ္ဗူ စာတိ ဒွေ ရုက္ခာ အညမညံ သံသဋ္ဌဝိဋပါ ဟောန္တိ၊ တေသု အမ္ဗဿ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဇမ္ဗူ၊ ဝိဟာရသီမာ စ ဇမ္ဗုံ အန္တော ကတွာ အမ္ဗံ ကိတ္တေတွာ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ။ အထ ပစ္ဆာ တဿ ဝိဟာရဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဝိဟာရေ ကတေ သီမံ ဗန္ဓန္တာ ဘိက္ခူ တံ အမ္ဗံ အန္တော ကတွာ ဇမ္ဗုံ ကိတ္တေတွာ ဗန္ဓန္တိ၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္နာ ဟောတိ။ တသ္မာ သစေ ပစ္ဆိမတရံ ကတဿ ဝိဟာရဿ သီမာ အသမ္မတာ ဟောတိ၊ သီမာယ ဥပစာရော ဌပေတဗ္ဗော။ သစေ သမ္မတာ ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ဟတ္ထမတ္တာ သီမန္တရိကာ ဌပေတဗ္ဗာ။ **ကုရုန္ဒိယံ** "ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ", **မဟာပစ္စရိယံ** "စတုရင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဧကရုက္ခောပိ စ ဒွိန္နံ သီမာနံ နိမိတ္တံ ဟောတိ။ သော ပန ဝဍ္ဎန္တော သီမသင်္ကရံ[၃] ကရောတိ၊ တသ္မာ န ကာတဗ္ဗော။ **သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ** နာမ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ။ သစေ ဟိ ပရေသံ ဗဒ္ဓသီမံ သကလံ ဝါ တဿာ ပဒေသံ ဝါ အန္တော ကတွာ အတ္တနော သီမံ သမ္မန္နန္တိ၊ သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရိတာ နာမ ဟောတိ။ ဘိက္ခုနီနံ ပန သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အန္တောပိ ဘိက္ခူနံ သီမံ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ သီမာယ

၁-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သီမံ သင်္ကရံ (သီ)

tiṭṭhati, otarati, heṭṭhā ca upari ca sīmāyeva hoti. Sace pana heṭṭhā uparimassa sīmāparicchedassa pārato antoleṇaṁ hoti, bahi sīmā na otarati. Athāpi uparimassa sīmāparicchedassa orato bahi leṇaṁ hoti, anto sīmā na otarati. Athāpi upari sīmāparicchedo khuddako, heṭṭhā leṇaṁ mahantaṁ sīmāparicchedamatikkamitvā ṭhitaṁ, sīmā upariyeva hoti, heṭṭhā na otarati. Yadi pana leṇaṁ khuddakaṁ sabbapacchimasīmāparimāṇaṁ, upari sīmā mahatī naṁ ajjhottharitvā ṭhitā, sīmā otarati. Atha leṇaṁ atikhuddakaṁ sīmappamāṇaṁ na hoti, sīmā upariyeva hoti, heṭṭhā na otarati. Sace tato upaḍḍhaṁ bhijjitvā patati, sīmappamāṇaṁ cepi hoti, bahi patitaṁ asīmā. Apatitaṁ pana yadi sīmappamāṇaṁ, sīmā hotiyeva.

Khaṇḍasīmā ca nīcavatthukā hoti, taṁ pūretvā uccavatthukaṁ karonti, sīmāyeva. Sīmāya gehaṁ karonti, sīmaṭṭhakameva hoti. Sīmāya pokkharaṇiṁ khaṇanti, sīmāyeva. Ogho sīmāmaṇḍalaṁ ottharitvā gacchati, sīmāmāḷake aṭṭaṁ bandhitvā kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sīmāya heṭṭhā umaṅganadī hoti, iddhimā bhikkhu tattha nisīdati. Sace sā nadī paṭhamaṁ gatā, sīmā pacchā baddhā, kammaṁ na kopeti. Atha paṭhamaṁ sīmā baddhā, pacchā nadī gatā, kammaṁ kopeti, heṭṭhāpathavītale ṭhito pana kopetiyeva.

Sīmāmāḷake vaṭarukkho hoti, tassa sākhā vā tato niggatapāroho vā mahāsīmāya pathavītalaṁ vā tatthajātarukkhādīni vā āhacca tiṭṭhati, mahāsīmaṁ vā sodhetvā kammaṁ kātabbaṁ, te vā sākhāpārohā chinditvā bahiṭṭhakā kātabbā. Anāhacca ṭhitasākhādīsu āruḷhabhikkhū hatthapāsaṁ ānetabbā. Evaṁ mahāsīmāya jātarukkhassa sākhā vā pāroho vā vuttanayeneva sīmāmāḷake patiṭṭhāti, vuttanayeneva sīmaṁ sodhetvā vā kammaṁ kātabbaṁ, te vā sākhāpārohā chinditvā bahiṭṭhakā kātabbā. Sace māḷake kamme kariyamāne koci bhikkhu māḷakassa anto pavisitvā vehāsaṁ ṭhitasākhāya nisīdati, pādā vāssa bhūmigatā honti, nivāsanapārupanaṁ vā bhūmiṁ phusati, kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Pāde pana nivāsanapārupanañca ukkhipāpetvā kātuṁ kammaṁ vaṭṭati,

ဧဝံ နယော။ န ဟိ တေ အညမညဿ ကမ္မေ ဂဏပူရကာ ဟောန္တိ၊ န ကမ္မဝါစံ ဝဂ္ဂံ ကရောန္တိ။ ဣတိ ဣမာ ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။

၁၅၇။ **တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာ** နာမ နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရိသသမ္ပတ္တိယာ ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိယာ စ ယုတ္တာ။ တတ္ထ **နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ယုတ္တာ** နာမ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ ပါသာဏနိမိတ္တံ ဝနနိမိတ္တံ ရုက္ခနိမိတ္တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ ဝမ္မိကနိမိတ္တံ နဒီနိမိတ္တံ ဥဒကနိမိတ္တန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တေသု အဋ္ဌသု နိမိတ္တေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ယထာလဒ္ဓါနိ နိမိတ္တုပဂါနိ နိမိတ္တာနိ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ။ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ။ ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တ"န္တိအာဒိနာ နယေန သမ္မာ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော[1]—ဝိနယဓရေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တ"န္တိ။ ပဗ္ဗတော ဘန္တေတိ။ ဣဒံ ပန ဥပသမ္ပန္နော ဝါ အာစိက္ခတု အနုပသမ္ပန္နော ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပုန ဝိနယဓရေန "ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တ"န္တိ ဧဝံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ "ဧတံ ပဗ္ဗတံ နိမိတ္တံ ကရောမ, ကရိဿာမ၊ နိမိတ္တံ ကတော၊ နိမိတ္တံ ဟောတု, ဟောတိ, ဘဝိဿတီ"တိ ဧဝံ ပန ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပါသာဏာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ၊ ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ၊ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ။ ဥဒကံ ဘန္တေ။ ဧတံ ဥဒကံ နိမိတ္တန္တိ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ ဧတ္တ **ပန** **အဋ္ဌပေတွာ** ပုန "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ။ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ။ ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဌမံ ကိတ္တိတနိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဧဝဉ္ဟိ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဃဋိတံ ဟောတိ၊ နိမိတ္တာနိ သကိံ ကိတ္တိတာနိပိ ကိတ္တိတာနေဝ ဟောန္တိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန "တိက္ခတ္တုံ သီမမဏ္ဍလံ ဗန္ဓန္တေန နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။

၁၅၈။ ဣဒါနိ နိမိတ္တုပဂါနိ ပဗ္ဗတာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ—တိဝိဓော **ပဗ္ဗတော** သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတော သုဒ္ဓပါသာဏပဗ္ဗတော ဥဘယမိဿကောတိ။ သော တိဝိဓောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝါလိကရာသိ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ ဣတရောပိ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ဩမကတရော[2] န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ပဋ္ဌာယ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ စတူသု ဒိသာသု စတ္တာရော တီသု ဝါ တယော ပဗ္ဗတာ

၁-ဝိ-၄ ၃-၃၁၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

၂-ဩရံ (က)

idañca lakkhaṇaṁ purimanayepi veditabbaṁ. Ayaṁ pana viseso—tatra ukkhipāpetvā kātuṁ na vaṭṭati, hatthapāsameva ānetabbo. Sace antosīmato pabbato abbhuggacchati, tatraṭṭho bhikkhu hatthapāsaṁ ānetabbo. Iddhiyā antopabbataṁ paviṭṭhepi eseva nayo. Bajjhamānā eva hi sīmā pamāṇarahitaṁ padesaṁ na otarati, baddhāya sīmāya jātaṁ yaṁ kiñci yattha katthaci ekasambandhena gataṁ sīmāsaṅkhyameva gacchatīti.

Tiyojanaparamaṁ pana **sīmaṁ** sammannantena majjhe ṭhatvā yathā catūsupi disāsu diyaḍḍhadiyaḍḍhayojanaṁ hoti, evaṁ sammannitabbā. Sace pana majjhe ṭhatvā ekekadivasato tiyojanaṁ karonti, chayojanaṁ hotīti na vaṭṭati. Caturassaṁ vā tikoṇaṁ vā sammannantena yathā koṇato koṇaṁ tiyojanaṁ hoti, evaṁ sammannitabbā. Sace hi yena kenaci pariyantena kesaggamattampi tiyojanaṁ atikkāmeti, āpattiñca āpajjati, sīmā ca asīmā hoti.

164. "Na bhikkhave nadīpārasīmā sammannitabbā, yo sammanneyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vacanato nadīpārasīmā na sammannitabbā. Yatra pana dhuvanāvāvā dhuvasetu vā abhimukhatittheyeva atthi, evarūpaṁ nadīpārasīmaṁ sammannituṁ vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave yatthassa dhuvanāvā vā dhuvasetu vā, evarūpaṁ nadīpārasīmaṁ sammannitun"ti[1] hi vuttaṁ. Sace dhuvanāvā vā dhuvasetu vā abhimukhatitthe natthi, īsakaṁ uddhaṁ abhiruhitvā adho vā orohitvā atthi, evampi vaṭṭati. Karavikatissatthero pana "gāvutamattabbhantarepi vaṭṭatī"ti āha.

Imañca pana nadīpārasīmaṁ sammannantena ekasmiñca tīre ṭhatvā uparisote nadītīre nimittaṁ kittetvā tato paṭṭhāya attānaṁ parikkhipantena yattakaṁ paricchedaṁ icchati, tassa pariyosāne adhosotepi nadītīre nimittaṁ kittetvā paratīre sammukhaṭṭhāne nadītīre nimittaṁ kittetabbaṁ. Tato paṭṭhāya yattakaṁ paricchedaṁ icchati, tassa vasena yāva uparisote paṭhamaṁ kittitanimittassa sammukhā nadītīre nimittaṁ, tāva kittetvā paccāharitvā paṭhamakittitanimittena saddhiṁ ghaṭetabbaṁ. Atha sabbanimittānaṁ anto ṭhite bhikkhū hatthapāsagate katvā

1. Vi 3. 145 piṭṭhe.

ဟောန္တိ၊ စတူဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ သမ္မန္နိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွီဟိ ပန နိမိတ္တေဟိ ဧကေန ဝါ သမ္မန္နိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဣတော ပရေသု ပါသာဏနိမိတ္တာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ ကရောန္တေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ “ဧကောဗဒ္ဓေါ၊ န ဧကောဗဒ္ဓေါ”တိ။ သစေ ဧကောဗဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ န ကာတဗ္ဗော။ တဉှိ စတူသု ဝါ အဋ္ဌသု ဝါ ဒိသာသု ကိတ္တေန္တေနပိ ဧကမေဝ နိမိတ္တံ ကိတ္တိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ယော ဧဝံ စက္ကသဏ္ဌာနေန ဝိဟာရမ္ပိ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတော ပဗ္ဗတော၊ တံ ဧကဒိသာယ ကိတ္တေတွာ အညာသု ဒိသာသု တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတွာ အန္တော အညာနိ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ပဗ္ဗတဿ တတိယဘာဂံ ဝါ ဥပဍ္ဎံ ဝါ အန္တောသီမာယ ကတ္တုကာမာ ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗတံ အကိတ္တေတွာ ယတ္တကံ ပဒေသံ အန္တော ကတ္တုကာမာ၊ တဿ ပရတော တသ္မိံယေဝ ပဗ္ဗတေ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒီသု အညတရံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ သစေ ဧကယောဇနဒွိယောဇနပ္ပမာဏံ သဗ္ဗံ ပဗ္ဗတံ အန္တော ကတ္တုကာမာ ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗတဿ ပရတော ဘူမိယံ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒီနိ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

ပါသာဏနိမိတ္တေ အယဂုဠမ္ပိ[၁] ပါသာဏသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ယော ကောစိ ပါသာဏော ဝဋ္ဋတိ။ ပမာဏတော ပန ဟတ္ထိပ္ပမာဏော ပဗ္ဗတသင်္ချံ ဂတော၊ တသ္မာ သော န ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာဂေါဏမဟာမဟိံသပ္ပမာဏော ပန ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပ္ပမာဏော ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ခုဒ္ဒကတရော ဣဋ္ဌကာ ဝါ မဟန္တီပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနိမိတ္တုပဂပါသာဏာနံ ရာသိပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဂေဝ ပံသုဝါလုကရာသိ။ ဘူမိသမော ခလမဏ္ဍလသဒိသော ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဝါ ဘူမိတော ခါဏုကော ဝိယ ဥဋ္ဌိတပါသာဏော ဝါ ဟောတိ၊ သောပိ ပမာဏုပဂေါ စေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏော အတိမဟန္တောပိ ပါသာဏသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သစေ မဟတော ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ ဧကပ္ပဒေသံ အန္တောသီမာယ ကတ္တုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ အကိတ္တေတွာ တဿုပရိ အညော ပါသာဏော ကိတ္တေတဗ္ဗော။ သစေ ပိဋ္ဌိပါသာဏုပရိ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝရူပေါ ပိဋ္ဌိပါသာဏော န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ တံ ကိတ္တေန္တိ၊ နိမိတ္တဿ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ နိမိတ္တဉ္စ နာမ ဗဟိသီမာယ ဟောတိ၊ ဝိဟာရောပိ ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ။ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတပိဋ္ဌိပါသာဏော ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ န ကိတ္တေတဗ္ဗော။

၁-အယဂုဠမ္ပိ (သီ)

kammavācāya sīmā sammannitabbā. Nadiyā ṭhitā anāgatāpi kammaṁ na kopenti, sammutipariyosāne ṭhapetvā nadiṁ nimittānaṁ anto paratīre ca orimatīre ca ekasīmā hoti, nadī pana baddhasīmāsaṅkhyaṁ na gacchati. Visuṁ nadīsīmā eva hi sā.

Sace antonadiyaṁ dīpako hoti, taṁ antosīmāya kātukāmena purimanayeneva attanā ṭhitatīre nimittāni kittetvā dīpakassa orimante ca pārimante ca nimittaṁ kittetabbaṁ. Atha paratīre nadiyā orimatīre nimittassa sammukhaṭṭhāne nimittaṁ kittetvā tato paṭṭhāya purimanayeneva yāva uparisote paṭhamaṁ kittitanimittassa sammukhā nimittaṁ, tāva kittetabbaṁ. Atha dīpakassa pārimante ca orimante ca nimittaṁ kittetvā paccāharitvā paṭhamaṁ kittitanimittena saddhiṁ ghaṭetabbaṁ. Atha dvīsu tīresu dīpakesu ca bhikkhū sabbe hatthapāsagate katvā kammavācāya sīmā sammannitabbā, nadiyaṁ ṭhitā anāgacchantāpi kammaṁ na kopenti, sammutipariyosāne ṭhapetvā nadiṁ nimittānaṁ anto tīradvayañca dīpako ca ekasīmā hoti, nadī pana nadīsīmāyeva.

Sace pana dīpako vihārasīmāparicchedato uddhaṁ vā adho vā adhikataro hoti, atha vihārasīmāparicchedanimittassa ujukameva sammukhībhūte dīpakassa orimante nimittaṁ kittetvā tato paṭṭhāya dīpakasikharaṁ parikkhipantena puna dīpakassa orimante nimittasammukhe pārimante nimittaṁ kittetabbaṁ. Tato paraṁ purimanayeneva paratīre sammukhanimittamādiṁ katvā paratīre nimittāni ca dīpakassa pārimanta-orimante nimittāni ca kittetvā paṭhamakittitanimittena saddhiṁ ghaṭanā kātabbā. Evaṁ kittetvā sammatā sīmā pabbatasaṇṭhānā hoti. Sace pana dīpako vihārasīmāparicchedato uddhampi adhopi adhikataro hoti, purimanayeneva dīpakassa ubhopi sikharāni parikkhipitvā nimittāni kittentena nimittaghaṭanā kātabbā. Evaṁ kittetvā sammatā sīmā mudiṅgasaṇṭhānā hoti. Sace dīpako vihārasīmāparicchedassa anto khuddako hoti, sabbapaṭhamena nayena dīpake nimittāni kittetabbāni. Evaṁ kittetvā sammatā sīmā paṇavasaṇṭhānā hoti. Evaṁ tāva sīmābandhanaṁ veditabbaṁ.

165. Evaṁ baddhā pana sīmā kadā asīmā hotīti? Yadā saṁgho sīmaṁ samūhanati, tadā asīmā hoti. Kathaṁ panesā samūhanitabbāti?

ဝနနိမိတ္တေ တိဏဝနံ ဝါ တစသာရတာလနာဠိကေရာဒိရုက္ခဝနံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တောသာရာနံ ပန သာကသာလာဒီနံ အန္တောသာရမိဿကာနံ ဝါ ရုက္ခာနံ ဝနံ ဝဋ္ဋတိ, တဉ္စ ခေါ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ပိ၊ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ယောဇနသတိကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝနမဇ္ဈေ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ၊ ဝနံ န ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ ဧကဒေသံ အန္တောသီမာယ ကာတုကာမေဟိပိ ဝနံ အကိတ္တေတွာ တတ္ထ ရုက္ခပါသာဏာဒယော ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတဝနံ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ န ကိတ္တေတဗ္ဗံ။

ရုက္ခနိမိတ္တေ တစသာရော တာလနာဠိကေရာဒိရုက္ခော န ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တောသာရော ဇီဝမာနကော အန္တမသော ဥဗ္ဗေဓတော အဋ္ဌင်္ဂုလော ပရိဏာဟတော သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏောပိ ဝဋ္ဋတိ။ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ဒွါဒသယောဇနော သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝံသနဠကသရာဝါဒီသု ဗီဇံ ရောပေတွာ ဝဍ္ဎာပိတော ပမာဏုပဂေါပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ တတော အပနေတွာ ပန[၁] တံ ခဏမ္ပိ ဘူမိယံ ရောပေတွာ ကောဋ္ဌကံ ကတွာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတွာ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နဝမူလသာခါနိဂ္ဂမနံ အကာရဏံ၊ ခန္ဓံ ဆိန္ဒိတွာ ရောပိတေ ပန တံ ယုဇ္ဇတိ။ ကိတ္တေန္တေန စ “ရုက္ခော”တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ “သာကရုက္ခော”တိပိ “သာလရုက္ခော”တိပိ။ ဧကာဗဒ္ဓံ ပန သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓသဒိသံ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

မဂ္ဂနိမိတ္တေ အရညခေတ္တနဒီတဠာကမဂ္ဂါဒယော န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဇင်္ဃမဂ္ဂေါ ဝါ သကဋမဂ္ဂေါ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။ ယော နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဒွေ တီဏိ ဂါမန္တရာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ယော ပန ဇင်္ဃမဂ္ဂသကဋမဂ္ဂတော ဩက္ကမိတွာ ပုန သကဋမဂ္ဂမေဝ ဩတရတိ၊ ယေ ဝါ ဇင်္ဃမဂ္ဂသကဋမဂ္ဂါ အဝဠဉ္ဇာ၊ တေ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဇင်္ဃသတ္ထသကဋသတ္ထေဟိ ဝဠဉ္ဇိယမာနာယေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ သစေ ဒွေ မဂ္ဂါ နိက္ခမိတွာ ပစ္ဆာ သကဋဓုရမိဝ ဧကီဘဝန္တိ၊ ဒွေပိ ဘိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ သမ္ဗန္ဓဋ္ဌာနေ ဝါ သကိံ ကိတ္တေတွာ ပုန န ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ ဧကာဗဒ္ဓနိမိတ္တဉ္ဟေတံ ဟောတိ။ သစေ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတူသု ဒိသာသု ဂစ္ဆန္တိ၊ မဇ္ဈေ ဧကံ ကိတ္တေတွာ အပရံ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကာဗဒ္ဓနိမိတ္တဉ္ဟေတံ။ ကောဏံ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဂတံ ပန ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရမဇ္ဈေန နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဂတမဂ္ဂေါ ပန န ကိတ္တေတဗ္ဗော၊ ကိတ္တိတေ နိမိတ္တဿ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ။ သစေ သကဋမဂ္ဂဿ အန္တိမစက္ကမဂ္ဂံ နိမိတ္တံ ကရောန္တိ၊ မဂ္ဂေါ ဗဟိသီမာယ ဟောတိ၊ သစေ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂံ နိမိတ္တံ ကရောန္တိ၊ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂေါ ဗဟိသီမာယ

၁-ပုန (က)

“sīmaṁ bhikkhave sammannantena paṭhamaṁ samānasaṁvāsasīmā sammannitabbā, pacchā ticīvarena avippavāso sammannitabbo. Sīmaṁ bhikkhave samūhanantena paṭhamaṁ ticīvarena avippavāso samūhantabbo, pacchā samānasaṁvāsasīmā samūhantabbā”ti[1] vacanato paṭhamaṁ avippavāso samūhanitabbo, pacchā sīmā samūhanitabbāti. Kathaṁ? Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

> “Suṇātu me bhante saṁgho, yo so saṁghena ticīvarena avippavāso sammato, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ ticīvarena avippavāsaṁ samūhaneyya, esā ñatti.
>
> Suṇātu me bhante saṁgho, yo so saṁghena ticīvarena avippavāso sammato, saṁgho taṁ ticīrena avippavāsaṁ samūhanati. Yassāyasmato khamati etassa ticīvarena avippavāsassa samugghāto, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.
>
> Samūhato so saṁghena ticīvarena avippavāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti[1]—

Evaṁ tāva avippavāso samūhanitabbo.

> “Suṇātu me bhante saṁgho, yā sā saṁghena sīmā sammatā samānasaṁvāsā ekūposathā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ sīmaṁ samūhaneyya samānasaṁvāsaṁ ekūposathaṁ, esā ñatti.
>
> Suṇātu me bhante saṁgho, yā sā saṁghena sīmā sammatā samānasaṁvāsā ekūposathā, saṁgho taṁ sīmaṁ samūhanati samānasaṁvāsaṁ ekūposathaṁ. Yassāyasmato khamati etissā sīmāya samānasaṁvāsāya ekūposathāya samugghāto, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

1. Vi 3. 149 piṭṭhe.

ဟောတိ၊ သေသံ အန္တောသီမံ ဘဇတိ။ မဂ္ဂံ ကိတ္တေန္တေန “မဂ္ဂေါ ပန္ထော ပထော ပဇ္ဇော”တိအာဒီသု ဒသသု ယေန ကေနစိ နာမေန စ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဂတမဂ္ဂေါ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဝမ္မိကနိမိတ္တေ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန တံ ဒိဝသံ ဇာတော အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗေဓော ဂေါဝိသာဏမတ္တောပိ ဝမ္မိကော ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပရံ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတသဒိသောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ ပန ကောဗဒ္ဓံ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

နဒီနိမိတ္တေ ယဿာ ဓမ္မိကာနံ ရာဇူနံ ကာလေ အန္ဝဍ္ဎမာသံ အနုဒသာဟံ အနုပဉ္စာဟန္တိ ဧဝံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဝလာဟကေသု ဝိဂတမတ္တေသု သောတံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ အယံ နဒီသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။ ယဿာ ပန ဤဒိသေ သုဝုဋ္ဌိကာလေ ဝဿာနဿ စာတုမာသေ သောတံ န ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ တိတ္ထေန ဝါ အတိတ္ထေန ဝါ သိက္ခာကရဏီယေ အာဂတလက္ခဏေန တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အန္တရဝါသကံ အနုက္ခိပိတွာ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ ဧကင်္ဂုလဒွင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ အန္တရဝါသကော တေမိယတိ၊ အယံ နဒီ သီမံ ဗန္ဓန္တာနံ နိမိတ္တံ ဟောတိ။ ဘိက္ခုနိယာ နဒီပါရဂမနေပိ ဥပေါသထာဒိသံဃကမ္မကရဏေပိ နဒီပါရသီမာသမ္မန္နနေပိ အယမေဝ နဒီ။ ယာ ပန မဂ္ဂေါ ဝိယ သကဋဓုရသဏ္ဌာနေန ဝါ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝါ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဂတာ၊ တံ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရဿ စတူသု ဒိသာသု အညမညံ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဂတေ နဒီစတုက္ကေပိ ဧသေဝ နယော။ အသမ္ဘိန္နာ နဒိယော ပန စတဿောပိ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝတိံ ကရောန္တော ဝိယ ရုက္ခပါဒေ နိခဏိတွာ ဝလ္လိပလာလာဒီဟိ နဒီသောတံ ရုန္ဓန္တိ၊ ဥဒကံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အာဝရဏံ ပဝတ္တတိယေဝ၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ ပန ဥဒကံ န ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံ သေတုမှိ ကတေ အပ္ပဝတ္တမာနာ နဒီနိမိတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ နဒီနိမိတ္တံ, အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဥဒကနိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ ဝါ ဂိမှေ ဝါ နိရုဒကဘာဝေန န ပဝတ္တတိ၊ သာ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာနဒိတော ဥဒကမာတိကံ နီဟရန္တိ၊ သာ ကုန္နဒီသဒိသာ ဟုတွာ တီဏိ သဿာနိ သမ္ပာဒေန္တီ နိစ္စံ ပဝတ္တတိ၊ ကိဉ္စာပိ ပဝတ္တတိ၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန မူလေ မဟာနဒိတော နီဟတာပိ ကာလန္တရေန တေနေဝ နီဟတမဂ္ဂေန နဒိံ ဘိန္ဒိတွာ သယံ ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆန္တီ ပရတော သုသုမာရာဒိသမာကိဏ္ဏာ နာဝါဒီဟိ သဉ္စရိတဗ္ဗာ နဒီ ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

Samūhatā sā sīmā saṁghena samānasaṁvāsā ekūposathā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti[1]—

Evaṁ sīmā samūhanitabbā.

Samūhanantena pana bhikkhunā vattaṁ jānitabbaṁ. Tatridaṁ vattaṁ[2]—khaṇḍasīmāya ṭhatvā avippavāsasīmā na samūhantabbā, tathā avippavāsasīmāya ṭhatvā khaṇḍasīmāpi. Khaṇḍasīmāya pana ṭhitena khaṇḍasīmāva samūhanitabbā, tathā itarāya ṭhitena itarā. Sīmaṁ nāma dvīhi kāraṇehi samūhananti pakatiyā khuddakaṁ puna āvāsavaḍḍhanatthāya mahatiṁ vā kātuṁ, pakatiyā mahatiṁ puna aññesaṁ vihārokāsadānatthāya khuddakaṁ vā kātuṁ. Tattha sace khaṇḍasīmañca avippavāsasīmañca jānanti, samūhanituñceva bandhituñca sakkhissanti. Khaṇḍasīmaṁ pana jānantā avippavāsaṁ ajānantāpi samūhanituñceva bandhituñca sakkhissanti. Khaṇḍasīmaṁ ajānantā avippavāsaṁyeva jānantā cetiyaṅgaṇabodhiyaṅgaṇa-uposathāgārādīsu nirāsaṅkaṭṭhānesu ṭhatvā appeva nāma samūhanituṁ sakkhissanti, paṭibandhituṁ pana na sakkhissanteva. Sace bandheyyuṁ, sīmāsambhedaṁ katvā vihāraṁ avihāraṁ kareyyuṁ, tasmā na samūhanitabbā. Ye pana ubhopi na jānanti, te neva samūhanituṁ, na bandhituṁ sakkhissanti. Ayañhi sīmā nāma kammavācāya vā asīmā hoti sāsanantaradhānena vā, na ca sakkā sīmaṁ ajānantehi kammavācā kātuṁ, tasmā na samūhanitabbā, sādhukaṁ pana ñatvāyeva samūhanitabbā ceva bandhitabbā cāti. Ayaṁ tāva baddhasīmāya vinicchayo.

166. **Abaddhasīmā** pana gāmasīmā sattabbhantarasīmā udakukkhepasīmāti tividhā. Tattha yāvatā ekaṁ gāmakhettaṁ, ayaṁ **gāmasīmā** nāma, gāmaggahaṇena cettha[3] nagarampi nigamampi gahitameva hoti. Tattha yattake padese tassa tassa gāmassa gāmabhojakā baliṁ labhanti, so padeso appo vā hotu mahanto vā, gāmasīmātveva saṅkhyaṁ gacchati. Nagaranigamasīmāsupi eseva nayo. Yampi ekasmiṁyeva gāmakhette ekaṁ padesaṁ “ayaṁ visuṁgāmo hotū”ti paricchinditvā rājā kassaci deti, sopi visuṁgāmasīmā hotiyeva, tasmā sā ca itarā ca

1. Vi 3. 149 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 332 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 333 piṭṭhādīsu.

ဥဒကနိမိတ္တေ နိရုဒကဋ္ဌာနေ နာဝါယ ဝါ စာဋိအာဒီသု ဝါ ဥဒကံ ပူရေတွာ ဥဒကနိမိတ္တံ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိဂတမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တဉ္စ ခေါ အပ္ပဝတ္တနဥဒကံ အာဝါဋပေါက္ခရဏီတဠာကဇာတဿရလောဏိသမုဒ္ဒါဒီသု ဌိတံ၊ အဋ္ဌိတံ ပန ဩဃနဒီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသု ဥဒကံ န ဝဋ္ဋတိ။ **အန္တောကဏ္ဍကထာယံ** ပန “ဂမ္ဘီရေသု အာဝါဋာဒီသု ဥက္ခေပိမံ ဥဒကံ နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဒုဝုတ္တံ၊ အတ္တနောမတိမတ္တမေဝ။ ဌိတံ ပန အန္တမသော သူကရခတာယပိ ဂါမဒါရကာနံ ကီဠနဝါပိယမ္ပိ တံ ခဏညေဝ ပထဝိယံ အာဝါဋံ ကတွာ ကုဋေဟိ အာဟရိတွာ ပူရိတဥဒကမ္ပိ သစေ ယာဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနာ တိဋ္ဌတိ၊ အပ္ပံ ဝါ ဟောတု ဗဟုံ ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိံ ပန ဌာနေ နိမိတ္တသညာကရဏတ္ထံ ပါသာဏဝါလိကာပံသုအာဒိရာသိ ဝါ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ ဒါရုတ္ထမ္ဘော ဝါ ကာတဗ္ဗော။ တံ ကာတုံ ကာရေတုဉ္စ ဘိက္ခုနော ဝဋ္ဋတိ၊ လာဘာသီမာယံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သမာနသံဝါသကသီမာ ကဿစိ ပီဠနံ န ကရောတိ၊ ကေဝလံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယကမ္မမေဝ သာဓေတိ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။

ဣမေဟိ စ အဋ္ဌဟိ နိမိတ္တေဟိ အသမ္ဘိန္နေဟိပိ အညမညံ သမ္ဘိန္နေဟိပိ သီမာ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သာ ဧဝံ သမ္မန္နိတွာ ဗဇ္ဈမာနာ ဧကေန ဒွီဟိ ဝါ နိမိတ္တေဟိ အဗဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တီဏိ ပန အာဒိံ ကတွာ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ နိမိတ္တာနံ သတေနာပိ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ။ သာ တီဟိ သိင်္ဃာဋကသဏ္ဌာနာ ဟောတိ, စတူဟိ စတုရဿာ ဝါ သိင်္ဃာဋကအဍ္ဎစန္ဒမုဒိင်္ဂါဒိသဏ္ဌာနာ ဝါ၊ တတော အဓိကေဟိ နာနာသဏ္ဌာနာ။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ “နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယုတ္တာ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၅၉။ **ပရိသသမ္ပတ္တိယုတ္တာ** နာမ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ သန္နိပတိတွာ ယာဝတိကာ တသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ ဗဒ္ဓသီမံ ဝါ နဒီသမုဒ္ဒဇာတဿရေ ဝါ အနောက္ကမိတွာ ဌိတာ ဘိက္ခူ၊ တေ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါသေ ဝါ ကတွာ ဆန္ဒံ ဝါ အာဟရိတွာ သမ္မတာ။

၁၆၀။ **ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိယုတ္တာ** နာမ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာဝတာ သမန္တာ နိမိတ္တာ ကိတ္တိတာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ သီမံ သမ္မန္နေယျ သမာနသံဝါသံ ဧကူပေါသထံ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာဝတာ သမန္တာ နိမိတ္တာ ကိတ္တိတာ၊ သံဃော ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ သီမံ သမ္မန္နတိ

pakatigāmanagaranigamasīmā baddhasīmāsadisāyeva honti, kevalaṁ pana ticīvaravippavāsaparihāraṁ na labhanti.

Agāmake pana araññe samantā sattabbhantarā **satthabbhantarasīmā** nāma. Tattha **agāmakaṁ** nāma **araññaṁ** viñjhāṭavī-ādīsu vā samuddamajjhe vā macchabandhānaṁ agamanapathe[1] dīpakesu labbhati. **Samantā sattabbhantarā**ti majjhe ṭhitānaṁ sabbadisāsu sattabbhantarā vinibbedhena cuddasa honti. Tattha ekaṁ abbhantaraṁ aṭṭhavīsatihatthappamāṇaṁ hoti. Ayañca sīmā parisavasena vaḍḍhati, tasmā samantā parisapariyantato paṭṭhāya abbhantaraparicchedo kātabbo. Sace pana dve saṁghā visuṁ uposathaṁ karonti, dvinnaṁ sattabbhantarānaṁ antare aññamekaṁ abbhantaraṁ upacāratthāya ṭhapetabbaṁ.

167. Yā panesā "sabbā bhikkhave nadī asīmā, sabbo samuddo asīmo, sabbo jātassaro asīmo"ti[2] evaṁ nadī-ādīnaṁ baddhasīmabhāvaṁ paṭikkhipitvā puna "nadiyā vā bhikkhave Samudde vā Jātassare vā yaṁ majjhimassa purisassa samantā udakukkhepā, ayaṁ tattha samānasaṁvāsā ekūposathā"ti[2] vuttā, ayaṁ **udakukkhepasīmā** nāma. Tattha nadī nadīnimitte vuttalakkhaṇāva, samuddopi pākaṭoyeva. Yo pana yena kenaci khaṇitvā akato sayaṁjāto sobbho samantato āgatena udakena pūrito tiṭṭhati, yattha nadiyaṁ vuttappakāre vassakāle udakaṁ santiṭṭhati, ayaṁ Jātassaro nāma. Yopi nadiṁ vā Samuddaṁ vā bhinditvā nikkhanta-udakena khato sobbho etaṁ lakkhaṇaṁ pāpuṇāti, ayampi Jātassaroyeva. Etesu nadī-ādīsu yaṁ ṭhānaṁ thāmamajjhimassa purisassa samantato udakukkhepena paricchinnaṁ, ayaṁ udakukkhepasīmā nāma.

Kathaṁ pana udakukkhepo kātabboti? Yathā akkhadhuttā dāruguḷaṁ khipanti, evaṁ udakaṁ vā vālukaṁ vā hatthena gahetvā thāmamajjhimena purisena sabbathāmena khipitabbaṁ. Yattha evaṁ khittaṁ udakaṁ vā vālukā vā patati, ayameko udakukkhepo, tassa antohatthapāsaṁ vijahitvā ṭhito kammaṁ kopeti. Yāva parisā vaḍḍhati, tāva sīmāpi vaḍḍhati, parisapariyantato udakukkhepoyeva pamāṇaṁ, ayaṁ pana etesaṁ

1. Aṅgamanapathesu (Ka)
2. Vi 3. 150 piṭṭhe.

သမာနသံဝါသံ ဧကူပေါသထံ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ သီမာယ သမ္မုတိ သမာနသံဝါသာယ ဧကူပေါသထာယ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမ္မတာ သီမာ သံဃေန ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[၁]—

ဧဝံ ဝုတ္တာယ ပရိသုဒ္ဓါယ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ သမ္မတာ။ ကမ္မဝါစာ-ပရိယောသာနေ နိမိတ္တာနံ အန္တော သီမာ ဟောတိ၊ နိမိတ္တာနိ သီမတော ဗဟိ ဟောန္တိ။

၁၆၁။ ဧဝံ ဗဒ္ဓါယ စ သီမာယ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝါသသုခတ္ထံ ဒဠှီကမ္မတ္ထဉ္စ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ ကာတဗ္ဗာ။ သာ ပန ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာ သာ သံဃေန သီမာ သမ္မတာ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တံ သီမံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ သမ္မန္နေယျ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာ သာ သံဃေန သီမာ သမ္မတာ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ သံဃော တံ သီမံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ သမ္မန္နတိ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဧတိဿာ သီမာယ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသာယ သမ္မုတိ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမ္မတာ သာ သီမာ သံဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသာ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[၂]။

ဧတ္ထ[၃] စ နိဂမနဂရာနမ္ပိ ဂါမေနေဝ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဂါမူပစာရောတိ** ပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပေါ၊ အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပေါကာသော။ ဣမေသု ပန ဂါမဂါမူပစာရေသု အဓိဋ္ဌိတတေစီဝရိကော ဘိက္ခု ပရိဟာရံ န လဘတိ။ အယဉ္ဟိ အဝိပ္ပဝါသသီမာ “ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဂါမဉ္စ

၁-ဝိ ၃-၁၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၃၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

nadī-ādīnaṁ antoyeva labbhati, na bahi. Tasmā nadiyā vā Jātassare vā yattakaṁ padesaṁ pakativassakāle catūsu māsesu udakaṁ ottharati, Samudde yasmiṁ padese pakativīciyo osaritvā saṇṭhahanti, tato paṭṭhāya kappiyabhūmi, tattha ṭhatvā uposathādikammaṁ kātuṁ vaṭṭati, dubbuṭṭhikāle vā gimhe vā nadījātassaresu sukkhesupi sā eva kappiyabhūmi. Sace pana sukkhe Jātassare vāpiṁ vā khaṇanti, vappaṁ vā karonti, taṁ ṭhānaṁ gāmakhettaṁ hoti. Yā panesā "kappiyabhūmī"ti vuttā, tato bahi udakukkhepasīmā na gacchati, anto gacchati, tasmā tesaṁ anto parisapariyantato paṭṭhāya samantā udakukkhepaparicchedo kātabbo, ayamettha saṅkhepo.

Ayaṁ pana vitthāro—sace nadī nātidīghā hoti, pabhavato paṭṭhāya yāva mukhadvārā sabbattha saṁgho nisīdati, udakukkhepasīmāya kammaṁ natthi, sakalāpi nadī etesaṁyeva bhikkhūnaṁ pahoti. Yaṁ pana Mahāsumattherena vuttaṁ "yojanaṁ pavattamānāyeva nadī, tatrāpi upari aḍḍhayojanaṁ pahāya heṭṭhā aḍḍhayojane kammaṁ kātuṁ vaṭṭatī"ti, taṁ Mahāpadumattherenevа paṭikkhittaṁ. Bhagavatā hi "timaṇḍalaṁ paṭicchādetvā yattha katthaci uttarantiyā bhikkhuniyā antaravāsako temiyatī"ti[1] idaṁ nadiyā pamāṇaṁ vuttaṁ, na yojanaṁ vā aḍḍhayojanaṁ vā, tasmā yā imassa suttassa vasena pubbe vuttalakkhaṇā nadī, tassā pabhavato paṭṭhāya saṁghakammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace panettha bahū bhikkhū visuṁ visuṁ kammaṁ karonti, sabbehi attano ca aññesañca udakukkhepaparicchedassa antarā añño udakukkhepo sīmantarikatthāya ṭhapetabbo, tato adhikaṁ vaṭṭatiyeva, ūnaṁ pana na vaṭṭatīti vuttaṁ. Jātassarasamuddepi eseva nayo.

Nadiyā pana "kammaṁ karissāmā"ti gatehi sace nadī paripuṇṇā hoti samatittikā, udakasāṭikaṁ nivāsetvā antonadiyaṁyeva kammaṁ kātabbaṁ. Sace na sakkonti, nāvāyapi ṭhatvā kātabbaṁ. Gacchantiyā pana nāvāya kātuṁ na vaṭṭati. Kasmā? Udakukkhepamattameva hi sīmā. Taṁ nāvā sīghameva atikkamati, evaṁ sati aññissā sīmāya ñatti, aññissā anusāvanā hoti, tasmā nāvaṁ arittena vā ṭhapetvā

1. Vi 2. 296 piṭṭhe.

ဂါမူပစာရဉ္စ န ဩတ္ထရတိ၊ သမာနသံဝါသကသီမာဝ ဩတ္ထရတိ။ သမာနသံဝါသကသီမာ စေတ္ထ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဂစ္ဆတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ ပန ယတ္ထ သမာနသံဝါသကသီမာ၊ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆတိ။ န ဟိ တဿာ ဝိသုံ နိမိတ္တကိတ္တနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ သစေ အဝိပ္ပဝါသာယ သမ္မုတိကာလေ ဂါမော အတ္ထိ၊ တံ သာ န ဩတ္ထရတိ။ သစေ ပန သမ္မတာယ သီမာယ ပစ္ဆာ ဂါမော နိဝိသတိ၊ သောပိ သီမသင်္ချံယေဝ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ စ ပစ္ဆာ နိဝိဋ္ဌော၊ ဧဝံ ပဌမံ နိဝိဋ္ဌဿ ပစ္ဆာ ဝဍ္ဎိတပ္ပဒေသောပိ သီမသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ သီမာသမ္မုတိကာလေ ဂေဟာနိ ကတာနိ၊ "ပဝိသိဿာမာ"တိ အာလယောပိ အတ္ထိ၊ မနုဿာ ပန အပ္ပဝိဋ္ဌာ၊ ပေါရာဏကဂါမံ ဝါ သစေ ဂေဟမေဝ ဆဍ္ဍေတွာ အညတ္ထ ဂတာ၊ အဂါမောယေဝ ဧသ၊ သီမာ ဩတ္ထရတိ။ သစေ ပန ဧကမ္ပိ ကုလံ ပဝိဋ္ဌံ ဝါ အဂတံ ဝါ အတ္ထိ၊ ဂါမောယေဝ၊ သီမာ န ဩတ္ထရတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။

၁၆၂။ အယံ ပန ဝိတ္ထာရော[၁] သီမံ ဗန္ဓိတုကာမေန ဟိ သာမန္တဝိဟာရေသု ဘိက္ခူ တဿ တဿ ဝိဟာရဿ သီမာပရိစ္ဆေဒံ ပုစ္ဆိတွာ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ သီမာယ သီမန္တရိကံ, အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ သီမာယ ဥပစာရံ ဌပေတွာ ဒိသာစာရိကဘိက္ခူနံ နိဿဉ္စာရသမယေ သစေ ဧကသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ သီမံ ဗန္ဓိတုကာမာ၊ ယေ တတ္ထ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ၊ တေသု ဘိက္ခူနံ "မယံ အဇ္ဇ သီမံ ဗန္ဓိဿာမ၊ တုမှေ သကသီမာယ ပရိစ္ဆေဒတော မာ နိက္ခမိတ္ထာ"တိ ပေသေတဗ္ဗံ။ ယေ အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ၊ တေသု ဘိက္ခူ ဧကဇ္ဈံ သန္နိပါတေတဗ္ဗာ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟရာပေတဗ္ဗော။ "သစေ အညာနိပိ ဂါမခေတ္တာနိ အန္တောကာတုကာမာ၊ တေသု ဂါမေသု ယေ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ၊ တေဟိပိ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ ဆန္ဒော အာဟရိတဗ္ဗော"တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "နာနာဂါမခေတ္တာနိ နာမ ပါဋိယေက္ကံ ဗဒ္ဓသီမသဒိသာနိ၊ န တတော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ၊ အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ အာဂန္တဗ္ဗ"န္တိ ဝတွာ ပုန အာဟ "သမာနသံဝါသကသီမာသမ္မန္နနကာလေ အာဂမနမ္ပိ အနာဂမနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္မန္နနကာလေ ပန အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ ဆန္ဒော အာဟရိတဗ္ဗော"တိ။

ဧဝံ သန္နိပတိတေသု ဘိက္ခူသု ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒေ အာဟဋေ တေသု တေသု မဂ္ဂေသု နဒီတိတ္ထဂါမဒွါရာဒီသု စ အာဂန္တုကဘိက္ခူနံ သီဃံ သီဃံ ဟတ္ထပါသနယနတ္ထဉ္စေဝ ဗဟိသီမကရဏတ္ထဉ္စ အာရာမိကေ စေဝ သမဏုဒ္ဒေသေ

၁-ဝိ-၄ ၃-၃၂၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

pāsāṇe vā lambetvā antonadiyaṁ jātarukkhe vā bandhitvā kammaṁ kātabbaṁ. Antonadiyaṁ baddha-aṭṭakepi antonadiyaṁ jātarukkhepi ṭhitehi kātuṁ vaṭṭati. Sace pana rukkhassa sākhā vā tato nikkhantapāroho vā bahinadītīre vihārasīmāya vā gāmasīmāya vā patiṭṭhito, sīmaṁ vā sodhetvā sākhaṁ vā chinditvā kammaṁ kātabbaṁ. Bahinadītīre jātarukkhassa antonadiyaṁ paviṭṭhasākhāya vā pārohe vā nāvaṁ bandhitvā kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, karontehi sīmā vā sodhetabbā, chinditvā vāssa bahipatiṭṭhitabhāvo nāsetabbo. Nadītīre pana khāṇukaṁ koṭṭetvā tattha baddhanāvāya na vaṭṭatiyeva. Nadiyaṁ setuṁ karonti, sace antonadiyaṁyeva setu ca setupādā ca honti, setumhi ṭhitehi kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace pana setu vā setupādā vā bahitīre patiṭṭhitā, kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, sīmaṁ sodhetvā kātabbaṁ. Atha setupādā anto, setu pana ubhinnampi tīrānaṁ upari-ākāse ṭhito, vaṭṭati.

Antonadiyaṁ pāsāṇo vā dīpako vā hoti, tattha yattakaṁ padesaṁ pubbe vuttappakāre pakativassakāle vassānassa catūsu māsesu udakaṁ ottharati, so nadīsaṅkhyameva gacchati. Ativuṭṭhikāle oghena otthatokāso na gahetabbo. So hi gāmasīmāsaṅkhyameva gacchati. Nadito mātikaṁ nīharantā nadiyaṁ āvaraṇaṁ karonti, taṁ ce ottharitvā vā vinibbijjhitvā vā udakaṁ gacchati, sabbattha pavattanaṭṭhāne kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace pana āvaraṇena vā koṭṭakabandhanena vā sotaṁ pacchindati, udakaṁ nappavattati, appavattanaṭṭhāne kātuṁ na vaṭṭati, āvaraṇamattakepi kātuṁ na vaṭṭati. Sace koci āvaraṇappadeso pubbe vuttapāsāṇadīpakappadeso viya udakena ajjhottharīyati, tattha vaṭṭati. So hi nadīsaṅkhyameva gacchati. Nadiṁ vināsetvā taḷākaṁ karonti, heṭṭhā pāḷibaddhā udakaṁ āgantvā taḷākaṁ pūretvā tiṭṭhati, ettha kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, upari pavattanaṭṭhāne heṭṭhā ca chaḍḍitodakaṁ nadiṁ otaritvā sandanaṭṭhānato paṭṭhāya vaṭṭati. Deve avassante hemantagimhesu vā sukkhanadiyāpi vaṭṭati, nadito nīhaṭamātikāya na vaṭṭati. Sace sā kālantarena bhijjitvā nadī hoti, vaṭṭati. Kāci nadī uppatitvā gāmanigamasīmaṁ ottharitvā pavattati, nadīyeva hoti, kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace pana vihārasīmaṁ ottharati, vihārasīmātveva saṅkhyaṁ gacchati.

စ ဌပေတွာ ဘေရိသညံ ဝါ သင်္ခသညံ ဝါ ကတွာ နိမိတ္တကိတ္တနာနန္တရံ ဝုတ္တာယ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိအာဒိကာယ ကမ္မဝါစာယ သီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေယေဝ နိမိတ္တာနိ ဗဟိကတွာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝီသန္ဓာရကံ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ သီမာ ဂတာ ဟောတိ။

၁၆၃။ ဣမံ ပန သမာနသံဝါသကသီမံ သမ္မန္နန္တေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါဒီနံ သံဃကမ္မာနံ သုခကရဏတ္ထံ ပဌမံ **ခဏ္ဍသီမာ** ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ တံ ပန ဗန္ဓန္တေဟိ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ ဗောဓိစေတိယဘတ္တသာလာဒီနိ သဗ္ဗဝတ္ထူနိ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ကတဝိဟာရေ ဗန္ဓန္တိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဗဟူနံ သမောသရဏဋ္ဌာနေ အဗန္ဓိတွာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝိဝိတ္တောကာသေ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ အကတဝိဟာရေ ဗန္ဓန္တေဟိ ဗောဓိစေတိယာဒီနံ သဗ္ဗဝတ္ထူနံ ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ ယထာ ပတိဋ္ဌိတေသု ဝတ္ထူသု ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝိဝိတ္တောကာသော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ သာ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန သစေ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ ဂဏှာတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ဘိက္ခုသဟဿံ ဂဏှန္တီပိ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဗန္ဓန္တေဟိ သီမမာဠကဿ သမန္တာ နိမိတ္တူပဂါ ပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ၊ န ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတေဟိ မဟာသီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ, န မဟာသီမာယ ဌိတေဟိ ခဏ္ဍသီမာ၊ ခဏ္ဍသီမာယမေဝ ပန ဌတွာ ခဏ္ဍသီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။

တတြာယံ ဗန္ဓနဝိဓိ—သမန္တာ “ဧသော ပါသာဏော နိမိတ္တ”န္တိ ဧဝံ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ အထ တဿာ ဧဝ ဒဠှီကမ္မတ္ထံ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝဉှိ “သီမံ သမူဟနိဿာမာ”တိ အာဂတာ သမူဟနိတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ သီမံ သမ္မန္နိတွာ ဗဟိ သီမန္တရိကပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ။ သီမန္တရိကာ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိ။ “ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ**, “စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏာပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ၊ ဒွေပိ တိဿောပိ တတုတ္တရိပိ ခဏ္ဍသီမာယော ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ခဏ္ဍသီမံ သမ္မန္နိတွာ မဟာသီမသမ္မုတိကာလေ ခဏ္ဍသီမတော နိက္ခမိတွာ မဟာသီမာယံ ဌတွာ သမန္တာ အနုပရိယာယန္တေဟိ သီမန္တရိကပါသာဏာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ တတော အဝသေသနိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟန္တေဟိ ကမ္မဝါစာယ သမာနသံဝါသကသီမံ သမ္မန္နိတွာ တဿာ ဒဠှီကမ္မတ္ထံ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာပိ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝဉှိ “သီမံ သမူဟနိဿာမာ”တိ အာဂတာ သမူဟနိတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ သစေ ပန

Samuddepi kammaṁ karontehi yaṁ padesaṁ uddhaṁ vaḍḍhana-udakaṁ vā pakativīci vā vegena āgantvā ottharati, tattha kātuṁ na vaṭṭati. Yasmiṁ pana padese pakativīciyo osaritvā saṇṭhahanti, so udakantato paṭṭhāya anto Samuddo nāma, tattha ṭhitehi kammaṁ kātabbaṁ. Sace ūmivego bādhati, nāvāya vā aṭṭake vā ṭhatvā kātabbaṁ. Tesu vinicchayo nadiyaṁ vuttanayeneva veditabbo. Samudde piṭṭhipāsāṇo hoti, taṁ kadāci ūmiyo āgantvā ottharanti, kadāci na ottharanti, tattha kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati. So hi gāmasīmāsaṅkhyameva gacchati. Sace pana vīcīsu āgatāsupi anāgatāsupi pakati-udakeneva ottharīyati, vaṭṭati. Dīpako vā pabbato vā hoti, so ce dūre hoti macchabandhānaṁ agamanapathe, araññasīmāsaṅkhyameva gacchati. Tesaṁ gamanapariyantassa orato pana gāmasīmāsaṅkhyaṁ gacchati, tattha gāmasīmaṁ asodhetvā kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Samuddo gāmasīmaṁ vā nigamasīmaṁ vā ottharitvā tiṭṭhati, samuddova hoti, tattha kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace pana vihārasīmaṁ ottharati, vihārasīmātveva saṅkhyaṁ gacchati.

Jātassare kammaṁ karontehi yattha pubbe vuttappakāre vassakāle vasse pacchinnamatte pivituṁ vā hatthapāde vā dhovituṁ udakaṁ na hoti, sukkhati, ayaṁ na Jātassaro, gāmakhettasaṅkhyameva gacchati, tattha kammaṁ na kātabbaṁ. Yattha pana vuttappakāre vassakāle udakaṁ santiṭṭhati, ayameva Jātassaro. Tassa yattake padese vassānaṁ cātumāse udakaṁ tiṭṭhati, tattha kammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Sace gambhīraṁ udakaṁ, aṭṭakaṁ bandhitvā tattha ṭhitehipi Jātassarassa antojātarukkhamhi baddha-aṭṭakepi kātuṁ vaṭṭati. Piṭṭhipāsāṇadīpakesu panettha nadiyaṁ vuttasadisova vinicchayo. Samavassadevakāle pahonakajātassaro pana cepi dubbuṭṭhikakāle vā gimhahemantesu vā sukkhati, nirudako hoti, tattha saṁghakammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Yaṁ **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ "sabbo Jātassaro sukkho anodako gāmakhettaṁyeva bhajatī"ti[1], taṁ na gahetabbaṁ. Sace panettha udakatthāya āvāṭaṁ vā pokkharaṇī-ādīni vā khaṇanti, taṁ ṭhānaṁ ajātassaro hoti, gāmasīmāsaṅkhyaṁ gacchati. Lābutipusakādivappe[2] katepi eseva nayo. Sace pana naṁ pūretvā thalaṁ vā karonti,

1. Tanti (Sī)   2. Lābutimbarusakādivappe (Sī)

ခဏ္ဍသီမာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ တတော သီမန္တရိကာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ မဟာသီမာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေန္တိ၊ ဧဝံ တီသု ဌာနေသု နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ ယံ သီမံ ဇာနန္တိ၊ တံ ပဌမံ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယထာဝုတ္တနယေန ခဏ္ဍသီမတောဝ ပဋ္ဌာယ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဗဒ္ဓါသု ပန သီမာသု ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတာ ဘိက္ခူ မဟာသီမာယ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ န ကောပေန္တိ, မဟာသီမာယ ဝါ ဌိတာ ခဏ္ဍသီမာယ ကရောန္တာနံ၊ သီမန္တရိကာယ ပန ဌိတာ ဥဘိန္နမ္ပိ န ကောပေန္တိ။ ဂါမခေတ္တေ ဌတွာ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ ပန သီမန္တရိကာယ ဌိတာ ကောပေန္တိ။ သီမန္တရိကာ ဟိ ဂါမခေတ္တံ ဘဇတိ။

သီမာ စ နာမေသာ န ကေဝလာ ပထဝီတလေယေဝ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ပိဋ္ဌိပါသာဏေပိ ကုဋိဂေဟေပိ လေဏေပိ ပါသာဒေပိ ပဗ္ဗတမတ္ထကေပိ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါယေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ **ပိဋ္ဌိပါသာဏေ** ဗန္ဓန္တေဟိ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ ရာဇိံ ဝါ ကောဋ္ဋေတွာ ဥဒုက္ခလံ ဝါ ခဏိတွာ နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏေ ဌပေတွာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ သီမာ ပထဝီသန္ဓာရကံ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ ဩတရတိ။ နိမိတ္တပါသာဏာ ယထာဌာနေ န တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ သမန္တတော ရာဇိ ဝါ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ စတူသု ဝါ ကောဏေသု ပါသာဏာ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ၊ "အယံ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ"တိ ဝတွာ အက္ခရာနိ ဝါ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ။ ကေစိ ဥဿူယကာ "သီမံ ဈာပေဿာမာ"တိ အဂ္ဂိံ ဒေန္တိ၊ ပါသာဏာဝ ဈာယန္တိ, န သီမာ။

ကုဋိဂေဟေပိ ဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသဋ္ဌာနံ အန္တောကရိတွာ ပါသာဏနိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ အန္တောကုဋ္ဋမေဝ သီမာ ဟောတိ။ သစေ အန္တောကုဋ္ဋေ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော နတ္ထိ၊ ပမုခေ နိမိတ္တပါသာဏေ ဌပေတွာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ ဧဝမ္ပိ နပ္ပဟောတိ၊ ဗဟိ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ နိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သမ္မတာယ ပန သဗ္ဗံ ကုဋိဂေဟံ သီမဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။

စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ ဗန္ဓန္တေဟိ ကုဋ္ဋံ အကိတ္တေတွာ ပါသာဏာဝ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ အန္တော ဩကာသေ အသတိ ပမုခေပိ နိမိတ္တာနိ ဌပေတဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ လေဏဿ အန္တော စ ဗဟိ စ သီမာ ဟောတိ။

ekasmiṁ disābhāge pāḷiṁ bandhitvā sabbameva naṁ mahātaḷākaṁ vā karonti, sabbopi ajātassaro hoti, gāmasīmāsaṅkhyaṁ gacchati. Loṇīpi jātassarasaṅkhyameva gacchati. Vassike cattāro māse udakaṭṭhānokāse kammaṁ kātuṁ vaṭṭatīti. Ayaṁ abaddhasīmāya vinicchayo.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Sīmāvinicchayakathā samattā.

---

25. Uposathapavāraṇāvinicchayakathā

168. **Uposathapavāraṇā**ti ettha[1] divasavasena tayo uposathā cātuddasiko pannarasiko sāmaggī-uposathoti. Tattha hemantagimhavassānānaṁ tiṇṇaṁ utūnaṁ tatiyasattamapakkhesu dve dve katvā cha **cātuddasikā**, sesā **pannarasikā**ti evaṁ ekasaṁvacchare catuvīsati uposathā. Idaṁ tāva pakaticārittaṁ. Tathārūpapaccaye sati aññasmimpi cātuddase uposathaṁ kātuṁ vaṭṭati. Purimavassaṁvuṭṭhānaṁ pana pubbakattikapuṇṇamā, tesaṁyeva sace bhaṇḍanakārakehi upaddutā pavāraṇaṁ paccukkaḍḍhanti, atha kattikamāsassa kāḷapakkhacātuddaso vā pacchimakattikapuṇṇamā vā pacchimavassaṁvuṭṭhānañca pacchimakattikapuṇṇamā eva vāti ime tayo pavāraṇādivasāpi honti. Idampi pakaticārittameva. Tathārūpapaccaye sati dvinnaṁ kattikapuṇṇamānaṁ purimesu cātuddasesupi pavāraṇaṁ kātuṁ vaṭṭati. Yadā pana **Kosambakakkhandhake**[2] āgatanayena bhinne bhikkhusaṁghe osārite tasmiṁ bhikkhusmiṁ saṁgho tassa vatthussa vūpasamāya saṁghasāmaggiṁ karoti, tadā tāvadeva uposatho kātabbo. "Pātimokkhaṁ uddisitabban"ti vacanato ṭhapetvā cātuddasapannarase aññopi yo koci divaso **uposathadivaso** nāma hoti, vassaṁvuṭṭhānaṁ pana kattikamāsabbhantare ayameva sāmaggīpavāraṇādivaso nāma hoti. Iti imesu tīsu divasesu uposatho kātabbo. Karontena pana sace cātuddasiko hoti, "ajjuposatho cātuddaso"ti vattabbaṁ. Sace sāmaggī-uposatho hoti,

---

1. Kaṅkhā-Ṭṭha 86 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 480 piṭṭhe.

ဥပရိပါသာဒေပိ ဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာ အန္တောပါသာဒေ ဌပေတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ နပ္ပဟောတိ၊ ပမုခေပိ ပါသာဒေ ဌပေတွာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သမ္မတာ ဥပရိပါသာဒေယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ သစေ ပန ဗဟူသု ထမ္ဘေသု တုလာနံ ဥပရိ ကတပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုဋ္ဋော ယထာ နိမိတ္တာနံ အန္တော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟိတွာ တုလာရုက္ခေဟိ ဧက-သမ္ဗန္ဓော ဌိတော၊ ဟေဋ္ဌာပိ ဩတရတိ၊ ဧကထမ္ဘပါသာဒဿ ပန ဥပရိတလေ ဗဒ္ဓါ သီမာ။ သစေ ထမ္ဘမတ္ထကေ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဩတရတိ။ သစေ ပါသာဒဘိတ္တိတော နိဂ္ဂတေသု နိယျူဟကာဒီသု ပါသာဒေ ဌပေတွာ သီမံ ဗန္ဓန္တိ၊ ပါသာဒဘိတ္တိ အန္တော-သီမာယ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာ ပနဿာ ဩတရဏာနောတရဏံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ကိတ္တေန္တေဟိပိ ဘိတ္တိ စ ရုက္ခတ္ထမ္ဘာ စ န ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏတ္ထမ္ဘေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ကိတ္တိတာ သီမာ ဟေဋ္ဌာပါသာဒဿ ပရိယန္တထမ္ဘာနံ အန္တောယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌာပါသာဒဿ ကုဋ္ဋော ဥပရိမတလေန သမ္ဗဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဥပရိပါသာ-ဒမ္ပိ အဘိရုဟတိ။ သစေ ပါသာဒဿ ဗဟိ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ နိမိတ္တာနိ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗော ပါသာဒေါ သီမဋ္ဌော ဟောတိ။

ပဗ္ဗတမတ္ထကေ တလံ ဟောတိ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသာရဟံ၊ တတ္ထ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝိယ သီမံ ဗန္ဓန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာပဗ္ဗတေပိ တေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေန သီမာ ဩတရတိ။ တာလမူလကပဗ္ဗတေပိ ဥပရိ သီမာ ဗဒ္ဓါ ဟေဋ္ဌာ ဩတရ-တေဝ။ ယော ပန ဝိတာနသဏ္ဌာနော ဟောတိ၊ ဥပရိ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော အတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ နတ္ထိ၊ တဿုပရိ ဗဒ္ဓါ သီမာ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ ဧဝံ မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော ဝါ ဟောတု ပဏဝသဏ္ဌာနော ဝါ၊ ယဿ ဟေဋ္ဌာ ဝါ မဇ္ဈေ ဝါ သီမပ္ပမာဏံ နတ္ထိ၊ တဿ ဥပရိ ဗဒ္ဓါ သီမာ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ ယဿ ပန ဒွေ ကူဋာနိ အာသန္နေ ဌိတာနိ၊ ဧကဿပိ ဥပရိ သီမပ္ပမာဏံ နပ္ပဟောတိ၊ တဿ ကူဋန္တရံ စိနိတွာ ဝါ ပူရေတွာ ဝါ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ ဥပရိ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ဧကော သပ္ပဖဏသဒိသော ပဗ္ဗတော၊ တဿ ဥပရိ သီမပ္ပမာဏဿ အတ္ထိတာယ သီမံ ဗန္ဓန္တိ၊ တဿ စေ ဟေဋ္ဌာ အာကာသပဗ္ဘာရံ ဟောတိ၊ သီမာ န ဩတရတိ။ သစေ ပနဿ ဝေမဇ္ဈေ သီမပ္ပမာဏော သုသိရ-ပါသာဏော ဟောတိ၊ ဩတရတိ၊ သော စ ပါသာဏော သီမဋ္ဌောယေဝ ဟောတိ။ အထာပိဿ ဟေဋ္ဌာလေဏဿ ကုဋ္ဋော အဂ္ဂကောဋိံ အာဟစ္စ

"ajjuposatho sāmaggī"ti vattabbaṁ. Pannarasiyaṁ pana Pāḷiyaṁ āgatanayeneva "ajjuposatho pannaraso"ti vattabbaṁ.

169. Saṁghe uposatho[1], gaṇe uposatho, puggale uposathoti evaṁ kārakavasena aparepi tayo uposathā vuttā, kattabbākāravasena pana suttuddeso pārisuddhi-uposatho adhiṭṭhānuposathoti aparepi tayo uposathā. Tattha **suttuddeso** nāma "suṇātu me bhante saṁgho"ti-ādinā nayena vutto pātimokkhuddeso. Ye panitare dve uposathā, tesu **pārisuddhi-uposatho** tāva aññesañca santike aññamaññañca ārocanavasena duvidho. Tattha yvāyaṁ aññesaṁ santike karīyati, sopi pavāritānañca appavāritānañca santike karaṇavasena duvidho. Tattha mahāpavāraṇāya pavāritānaṁ santike pacchimikāya upagatena vā anupagatena vā chinnavassena vā cātumāsiniyaṁ pana pavāritānaṁ santike anupagatena vā chinnavassena vā kāyasāmaggiṁ datvā "parisuddho ahaṁ bhante, parisuddhoti maṁ dhārethā"ti tikkhattuṁ vatvā kātabbo. Ṭhapetvā pana pavāraṇādivasaṁ aññasmiṁ kāle āvāsikehi uddiṭṭhamatte pātimokkhe avuṭṭhitāya yvā ekaccāya vuṭṭhitāya vā sabbāya vā vuṭṭhitāya parisāya ye aññe samasamā vā thokatarā vā āgacchanti, tehi tesaṁ santike vuttanayeneva pārisuddhi ārocetabbā.

Yo panāyaṁ aññamaññaṁ ārocanavasena karīyati, so ñattiṁ ṭhapetvā karaṇavasena ca aṭṭhapetvā karaṇavasena ca duvidho. Tatthayasmiṁ āvāse tayo bhikkhū viharanti, tesu uposathadivase sannipatitesu ekena bhikkhunā "suṇantu me āyasmantā, ajjuposatho cātuddaso"ti vā "pannaraso"ti vatvā "yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, mayaṁ aññamaññaṁ pārisuddhi-uposathaṁ kareyyāmā"ti ñattiyā ṭhapitāya therena bhikkhunā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "parisuddho ahaṁ āvuso, parisuddhoti maṁ dhārethā"ti tikkhattuṁ vattabbaṁ. Itarehi "bhante"ti vatvā evameva vattabbaṁ. Evaṁ ñattiṁ ṭhapetvā kātabbo. Yatra pana dve bhikkhū viharanti, tatra ñattiṁ aṭṭhapetvā vuttanayeneva pārisuddhi ārocetabbāti ayaṁ **pārisuddhi-uposatho**.

1. Kaṅkhā-Ṭṭha 93 piṭṭhādīsu.

တိဋ္ဌတိ၊ ဩတရတိ၊ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ သီမာယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ ဥပရိမဿ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ ပါရတော အန္တောလေဏံ ဟောတိ၊ ဗဟိ သီမာ န ဩတရတိ။ အထာပိ ဥပရိမဿ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ ဩရတော ဗဟိ လေဏံ ဟောတိ၊ အန္တော သီမာ န ဩတရတိ။ အထာပိ ဥပရိ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ ခုဒ္ဒကော၊ ဟေဋ္ဌာ လေဏံ မဟန္တံ သီမာပရိစ္ဆေဒမတိက္ကမိတွာ ဌိတံ၊ သီမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ ယဒိ ပန လေဏံ ခုဒ္ဒကံ သဗ္ဗပစ္ဆိမသီမာပရိမာဏံ၊ ဥပရိ သီမာ မဟတီ နံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဌိတာ၊ သီမာ ဩတရတိ။ အထ လေဏံ အတိခုဒ္ဒကံ သီမပ္ပမာဏံ န ဟောတိ၊ သီမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ သစေ တတော ဥပဍ္ဎံ ဘိဇ္ဇိတွာ ပတတိ၊ သီမပ္ပမာဏံ စေပိ ဟောတိ၊ ဗဟိ ပတိတံ အသီမာ။ အပတိတံ ပန ယဒိ သီမပ္ပမာဏံ၊ သီမာ ဟောတိယေဝ။

ခဏ္ဍသီမာ စ နီစဝတ္ထုကာ ဟောတိ၊ တံ ပူရေတွာ ဥစ္စဝတ္ထုကံ ကရောန္တိ၊ သီမာယေဝ။ သီမာယ ဂေဟံ ကရောန္တိ၊ သီမဋ္ဌကမေဝ ဟောတိ။ သီမာယ ပေါက္ခရဏိံ ခဏန္တိ၊ သီမာယေဝ။ ဩဃော သီမာမဏ္ဍလံ ဩတ္ထရိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သီမာမာဠကေ အဋ္ဋံ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သီမာယ ဟေဋ္ဌာ ဥမင်္ဂနဒီ ဟောတိ၊ ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု တတ္ထ နိသီဒတိ။ သစေ သာ နဒီ ပဌမံ ဂတာ၊ သီမာ ပစ္ဆာ ဗဒ္ဓါ၊ ကမ္မံ န ကောပေတိ။ အထ ပဌမံ သီမာ ဗဒ္ဓါ၊ ပစ္ဆာ နဒီ ဂတာ၊ ကမ္မံ ကောပေတိ၊ ဟေဋ္ဌာပထဝီတလေ ဌိတော ပန ကောပေတိယေဝ။

သီမာမာဠကေ ဝဋရုက္ခော ဟောတိ၊ တဿ သာခါ ဝါ တတော နိဂ္ဂတပါရောဟော ဝါ မဟာသီမာယ ပထဝီတလံ ဝါ တတ္ထဇာတရုက္ခာဒီနိ ဝါ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ မဟာသီမံ ဝါ သောဓေတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ ဝါ သာခါပါရောဟာ ဆိန္ဒိတွာ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။ အနာဟစ္စ ဌိတသာခါဒီသု အာရုဠှဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ မဟာသီမာယ ဇာတရုက္ခဿ သာခါ ဝါ ပါရောဟော ဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ သီမာမာဠကေ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ သီမံ သောဓေတွာ ဝါ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ ဝါ သာခါပါရောဟာ ဆိန္ဒိတွာ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ မာဠကေ ကမ္မေ ကရိယမာနေ ကောစိ ဘိက္ခု မာဠကဿ အန္တော ပဝိသိတွာ ဝေဟာသံ ဌိတသာခါယ နိသီဒတိ၊ ပါဒါ ဝါဿ ဘူမိဂတာ ဟောန္တိ၊ နိဝတ္ထပါရုပနံ ဝါ ဘူမိံ ဖုသတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပါဒေ ပန နိဝတ္ထပါရုပနဉ္စ ဥက္ခိပါပေတွာ ကာတုံ ကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ၊

Sace pana ekova bhikkhu hoti, sabbaṁ pubbakaraṇīyaṁ katvā aññesaṁ anāgamanaṁ ñatvā "ajja me uposatho cātuddaso"ti vā "pannaraso"ti vā vatvā "adhiṭṭhāmī"ti vattabbaṁ. Ayaṁ **adhiṭṭhānuposatho**ti evaṁ kattabbākāravasena tayo uposathā veditabbā. Ettāvatā nava uposathā dīpitā honti. Tesu divasavasena pannarasiko, kārakavasena saṁghuposatho, kattabbākāravasena suttuddesoti evaṁ tilakkhaṇasampanne uposathe pavattamāne uposathaṁ akatvā tadahuposathe aññaṁ abhikkhukaṁ nānāsaṁvāsakehi vā sabhikkhukaṁ āvāsaṁ vā anāvāsaṁ vā vāsatthāya aññatra saṁghena aññatra antarāyā gacchantassa dukkaṭaṁ hoti.

170. Uposathakaraṇatthaṁ sannipatite saṁghe bahi uposathaṁ katvā āgatena sannipātaṭṭhānaṁ gantvā kāyasāmaggiṁ adentena chando dātabbo. Yopi gilāno vā hoti kiccapasuto vā, tenapi pārisuddhiṁ dentena chandopi dātabbo. Kathaṁ? Ekassa bhikkhuno santike "chandaṁ dammi, chandaṁ me hara, chandaṁ me ārocehī"ti ayamattho kāyena vā vācāya vā ubhayena vā viññāpetabbo, evaṁ dinno hoti chando. Akatuposathena gilānena vā kiccapasutena vā pārisuddhi dātabbā. Kathaṁ? Ekassa bhikkhuno santike "pārisuddhiṁ dammi, pārisuddhiṁ me hara, pārisuddhiṁ me ārocehī"ti ayamattho kāyena vā vācāya vā ubhayena vā viññāpetabbo, evaṁ dinnā hoti pārisuddhi. Taṁ pana dentena channopi dātabbo. Vuttañhetaṁ Bhagavatā "anujānāmi bhikkhave tadahuposathe pārisuddhiṁ dentena chandampi dātuṁ, santi saṁghassa karaṇīyan"ti[1]. Tattha pārisuddhidānaṁ saṁghassapi attanopi uposathakaraṇaṁ sampādeti, na avasesaṁ saṁghakiccaṁ, chandadānaṁ saṁghasseva uposathakaraṇañca sesakiccañca sampādeti, attamanā panassa uposatho akatoyeva hoti, tasmā pārisuddhiṁ dentena chandopi dātabbo. Pubbe vuttaṁ pana suddhikacchandaṁ vā pārisuddhiṁ vā imaṁ vā chandapārisuddhiṁ ekena bahūnampi āharituṁ vaṭṭati. Sace pana so antarāmagge aññaṁ bhikkhuṁ passitvā yesaṁ tena chando vā pārisuddhi vā gahitā, tesañca attano ca chandapārisuddhiṁ deti, tasseva āgacchati.

1. Vi 3. 164 piṭṭhe.

ဣဒဿ လက္ခဏံ ပုရိမနယေပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော—တတြ ဥက္ခိ-ပါပေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟတ္ထပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော။ သစေ အန္တော-သီမတော ပဗ္ဗတော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တတြဋ္ဌော ဘိက္ခု ဟတ္ထပါသံ အာနေ-တဗ္ဗော။ ဣဒ္ဓိယာ အန္တောပဗ္ဗတံ ပဝိဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။ ဗဇ္ဈမာနာ ဧဝ ဟိ သီမာ ပမာဏရဟိတံ ပဒေသံ န ဩတရတိ၊ ဗဒ္ဓါယ သီမာယ ဇာတံ ယံ ကိဉ္စိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကသမ္ဗန္ဓေန ဂတံ သီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတီတိ။

တိစီဝရေနအဝိပ္ပဝါသသီမံ ပန **သီမံ** သမူဟနန္တေန မဇ္ဈေ ဌတွာ ယထာ စတူသုပိ ဒိသာသု ဒိယဍ္ဎဒိယဍ္ဎယောဇနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ ပန မဇ္ဈေ ဌတွာ ဧကေကဒိသတော တိယောဇနံ ကရောန္တိ၊ ဆယောဇနာ ဟောတီတိ န ဝဋ္ဋတိ။ စတုရဿံ ဝါ တိကောဏံ ဝါ သမ္မန္နန္တေန ယထာ ကောဏတော ကောဏံ တိယောဇနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ ဟိ ယေန ကေနစိ ပရိယန္တေန ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ တိယောဇနံ အတိက္ကာမေတိ၊ အာပတ္တိဉ္စ အာပဇ္ဇတိ၊ သီမာ စ အသီမာ ဟောတိ။

၁၆၄။ "န ဘိက္ခဝေ နဒီပါရသီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ ယော သမ္မန္နေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[1] ဝစနတော နဒီပါရသီမာ န သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ယတြ ပန ဓုဝနာဝါ ဝါ ဓုဝသေတု ဝါ အဘိမုခတိတ္ထေယေဝ အတ္ထိ၊ ဧဝရူပံ နဒီပါရသီမံ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယတ္ထဿ ဓုဝနာဝါ ဝါ ဓုဝသေတု ဝါ၊ ဧဝရူပံ နဒီပါရသီမံ သမ္မန္နိတု"န္တိ[2] ဟိ ဝုတ္တံ။ သစေ ဓုဝနာဝါ ဝါ ဓုဝသေတု ဝါ အဘိမုခတိတ္ထေ နတ္ထိ၊ ဉြသကံ ဥဒ္ဓံ အဘိရုဟိတွာ အဓော ဝါ ဩရော-ဟိတွာ အတ္ထိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန "ဂါဝုတမတ္တဗ္ဘန္တ-ရေပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။

ဣမဿ ပန နဒီပါရသီမံ သမ္မန္နန္တေန ကေသဉ္စိ တီရေ ဌတွာ ဥပရိသောတေ နဒီတီရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အတ္တာနံ ပရိက္ခိပန္တေန ယတ္တကံ ပရိစ္ဆေဒံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ ပရိယောသာနေ အဓောသောတေပိ နဒီတီရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ ပရတီရေ သမ္မုခဋ္ဌာနေ နဒီတီရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယတ္တကံ ပရိစ္ဆေဒံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ ဝသေန ယာဝ ဥပရိသောတေ ပဌမံ ကိတ္တိတနိမိတ္တဿ သမ္မုခါ နဒီတီရေ နိမိတ္တံ၊ တာဝ ကိတ္တေတွာ ပစ္စာဟရိတွာ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိံ ဃဋေတဗ္ဗံ။ အထ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတွာ

1. ဝိ ၃-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ။

itarā pana biḷālasaṅkhalikā chandapārisuddhi nāma hoti, sā na āgacchati, tasmā sayameva sannipātaṭṭhānaṁ gantvā ārocetabbaṁ. Sace pana sañcicca nāroceti, dukkaṭaṁ āpajjati, chandapārisuddhi pana tasmiṁ hatthapāsaṁ upagatamatteyeva āgatā hoti.

171. Pārivāsiyena pana chandadānena yaṁ kiñci saṁghakammaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Tattha[1] catubbidhaṁ pārivāsiyaṁ parisapārivāsiyaṁ rattipārivāsiyaṁ chandapārivāsiyaṁ ajjhāsayapārivāsiyanti. Tesu **parisapārivāsiyaṁ** nāma bhikkhū kenacideva karaṇīyena sannipatitā honti, atha megho vā uṭṭheti, ussāraṇā vā karīyati, manussā vā ajjhottharantā āgacchanti, bhikkhū "anokāsā mayaṁ, aññattha gacchāmā"ti chandaṁ avissajjetvāva uṭṭhahanti. Idaṁ parisapārivāsiyaṁ. Kiñcāpi parisapārivāsiyaṁ, chandassa pana avissaṭṭhattā kammaṁ kātuṁ vaṭṭati.

Puna bhikkhū "uposathādīni karissāmā"ti rattiṁ sannipatitvā "yāva sabbe sannipatanti, tāva dhammaṁ suṇissāmā"ti ekaṁ ajjhesanti, tasmiṁ dhammakathaṁ kathenteyeva aruṇo uggacchati. Sace "cātuddasikaṁ uposathaṁ karissāmā"ti nisinnā, pannarasoti kātuṁ vaṭṭati. Sace pannarasikaṁ kātuṁ nisinnā, pāṭipade anuposathe uposathaṁ kātuṁ na vaṭṭati, aññaṁ pana saṁghakiccaṁ kātuṁ vaṭṭati. Idaṁ **rattipārivāsiyaṁ** nāma.

Puna bhikkhū "kiñcideva abbhānādisaṁghakammaṁ karissāmā"ti nisinnā honti, tatreko nakkhattapāṭhako bhikkhu evaṁ vadati "ajja nakkhattaṁ dāruṇaṁ, mā imaṁ karothā"ti. Te tassa vacanena chandaṁ vissajjetvā tattheva nisinnā honti. Athañño āgantvā "nakkhattaṁ patimānentaṁ, attho bālaṁ upaccagā"ti[2] vatvā "kiṁ nakkhattena, karothā"ti vadati. Idaṁ **chandapārivāsiyañceva ajjhosayapārivāsiyañca**. Etasmiṁ pārivāsiye puna chandapārisuddhiṁ anānetvā kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati.

172. Sace koci bhikkhu gilāno na sakkoti chandapārisuddhiṁ dātuṁ, so mañcena vā pīṭhena vā saṁghamajjhaṁ ānetabbo. Sace gilānupaṭṭhākānaṁ bhikkhūnaṁ evaṁ hoti "sace kho mayaṁ gilānaṁ ṭhānā cāvessāma, ābādho vā abhivaḍḍhissati, kālakiriyā vā bhavissatī"ti.

1. Vi-Ṭṭha 3. 224 piṭṭhādīsu.
2. Khu 5. 12 piṭṭhe.

ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ နဒိယာ ဌိတာ အနာဂတာပိ ကမ္မံ န ကောပေန္တိ၊ သမ္မုတိပရိယောသာနေ ဌပေတွာ နဒိံ နိမိတ္တာနံ အန္တော ပရတီရေ စ ဩရိမတီရေ စ ဧကသီမာ ဟောတိ၊ နဒီ ပန ဗဒ္ဓသီမာသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။ ဝိသုံ နဒီသီမာ ဧဝ ဟိ သာ။

သစေ အန္တောနဒိယံ ဒီပကော ဟောတိ၊ တံ အန္တောသီမာယ ကာတုကာမေန ပုရိမနယေနေဝ အတ္တနာ ဌိတတီရေ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ စ ပါရိမန္တေ စ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ အထ ပရတီရေ နဒိယာ ဩရိမတီရေ နိမိတ္တဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုရိမနယေနေဝ ယာဝ ဥပရိသောတေ ပဌမံ ကိတ္တိတနိမိတ္တဿ သမ္မုခါ နိမိတ္တံ၊ တာဝ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ အထ ဒီပကဿ ပါရိမန္တေ စ ဩရိမန္တေ စ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ ပစ္စာဟရိတွာ ပဌမံ ကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိံ ဃဋေတဗ္ဗံ။ အထ ဒွီသု တီရေသု ဒီပကေသု စ ဘိက္ခူ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတွာ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ နဒိယံ ဌိတာ အနာဂန္တွာပိ ကမ္မံ န ကောပေန္တိ၊ သမ္မုတိပရိယောသာနေ ဌပေတွာ နဒိံ နိမိတ္တာနံ အန္တော တီရဒွယဉ္စ ဒီပကော စ ဧကသီမာ ဟောတိ၊ နဒီ ပန နဒီသီမာယေဝ။

သစေ ပန ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ အဓိကတရော ဟောတိ၊ အထ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တဿ ဥဇုကမေဝ သမ္မုခီဘူတေ ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒီပကသိခရံ ပရိက္ခိပန္တေန ပုန ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ နိမိတ္တဿ သမ္မုခေ ပါရိမန္တေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ တတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ ပရတီရေ သမ္မုခနိမိတ္တမာဒိံ ကတွာ ပရတီရေ နိမိတ္တာနိ စ ဒီပကဿ ပါရိမန္တဩရိမန္တေ နိမိတ္တာနိ စ ကိတ္တေတွာ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိံ ဃဋနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ သီမာ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။ သစေ ပန ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော ဥဒ္ဓမ္ပိ အဓောပိ အဓိကတရော ဟောတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ ဒီပကဿ ဥဘောပိ သိခရာနိ ပရိက္ခိပိတွာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေန္တေန နိမိတ္တဃဋနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ သီမာ မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။ သစေ ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒဿ အန္တော ခုဒ္ဒကော ဟောတိ၊ သဗ္ဗပဌမေန နယေန ဒီပကေ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ သီမာ ပဏဝသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝ သီမာဗန္ဓနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၇၃။ ဧဝံ ဗဒ္ဓါ ပန သီမာ ကဒါ အသီမာ ဟောတီတိ? ယဒါ သံဃော သီမံ သမူဟနတိ၊ တဒါ အသီမာ ဟောတိ။ ကထံ ပနေသာ သမူဟနိတဗ္ဗာတိ?

na so bhikkhu ṭhānā cāvetabbo, saṁghena tattha gantvā uposatho kātabbo. Sace bahū tādisā gilānā honti, saṁghena paṭipāṭiyā ṭhatvā sabbe hatthapāse kātabbā. Sace dūre honti, saṁgho nappahoti, taṁ divasaṁ uposatho na kātabbo. Na tveva vaggena saṁghena uposatho kātabbo, kareyya ce, dukkaṭaṁ.

Sace[1] ekasmiṁ vihāre catūsu bhikkhūsu vasantesu ekassa chandapārisuddhiṁ āharitvā tayo pārisuddhi-uposathaṁ karonti, tīsu vā vasantesu ekassa chandapārisuddhiṁ āharitvā dve pātimokkhaṁ uddisanti, **adhammena vaggaṁ** uposathakammaṁ hoti. Sace pana cattāropi sannipatitvā pārisuddhi-uposathaṁ karonti, tayo vā dve vā pātimokkhaṁ uddisanti, **adhammena samaggaṁ** nāma hoti. Sace catūsu janesu ekassa pārisuddhiṁ āharitvā tayo pātimokkhaṁ uddisanti, tīsu vā janesu ekassa pārisuddhiṁ āharitvā dve pārisuddhi-uposathaṁ karonti, **dhammena vaggaṁ** nāma hoti. Sace pana cattāro ekattha vasantā sabbe sannipatitvā pātimokkhaṁ uddisanti, tayo pārisuddhi-uposathaṁ karonti, dve aññamaññaṁ pārisuddhi-uposathaṁ karonti, **dhammena samaggaṁ** nāma hoti.

173. Pavāraṇākammesu[2] pana sace ekasmiṁ vihāre pañcasu bhikkhūsu vasantesu ekassa pavāraṇaṁ āharitvā cattāro gaṇañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, catūsu vā tīsu vā vasantesu ekassa pavāraṇaṁ āharitvā tayo vā dve vā saṁghañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, sabbametaṁ **adhammena vaggaṁ** pavāraṇākammaṁ. Sace pana sabbepi pañca janā ekato sannipatitvā gaṇañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, cattāro vā tayo vā dve vā vasantā ekato sannipatitvā saṁghañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, sabbametaṁ **adhammena samaggaṁ** pavāraṇākammaṁ. Sace pañcasu janesu ekassa pavāraṇaṁ āharitvā cattāro saṁghañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, catūsu vā tīsu vā ekassa pavāraṇaṁ āharitvā tayo vā dve vā gaṇañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, sabbametaṁ **dhammena vaggaṁ** pavāraṇākammaṁ. Sace pana sabbepi pañca janā ekato sannipatitvā saṁghañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, cattāro vā tayo vā ekato sannipatitvā gaṇañattiṁ ṭhapetvā pavārenti, dve

1. Vi-Ṭṭha 3. 338 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 357 piṭṭhādīsu.

“သီမံ ဘိက္ခဝေ သမ္မန္နန္တေန ပဌမံ သမာနသံဝါသသီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ ပစ္ဆာ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ သီမံ ဘိက္ခဝေ သမူဟနန္တေန ပဌမံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော သမူဟန္တဗ္ဗော၊ ပစ္ဆာ သမာနသံဝါသသီမာ သမူဟန္တဗ္ဗာ”တိ[1] ဝစနတော ပဌမံ အဝိပ္ပဝါသော သမူဟနိတဗ္ဗော၊ ပစ္ဆာ သီမာ သမူဟနိတဗ္ဗာတိ။ ကထံ? ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယော သော သံဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော သမ္မတော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ သမူဟနေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယော သော သံဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော သမ္မတော၊ သံဃော တံ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ သမူဟနတိ။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဧတဿ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသဿ သမုဂ္ဃါတော၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမူဟတော သော သံဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ တာဝ အဝိပ္ပဝါသော သမူဟနိတဗ္ဗော။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာ သာ သံဃေန သီမာ သမ္မတာ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တံ သီမံ သမူဟနေယျ သမာနသံဝါသံ ဧကူပေါသထံ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာ သာ သံဃေန သီမာ သမ္မတာ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ သံဃော တံ သီမံ သမူဟနတိ သမာနသံဝါသံ ဧကူပေါသထံ။ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဧတိဿာ သီမာယ သမာနသံဝါသာယ ဧကူပေါသထာယ သမုဂ္ဃါတော၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

၁-ဝိ ၃-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ။

aññamaññaṁ pavārenti, ekako vasanto adhiṭṭhānapavāraṇaṁ karoti, sabbametaṁ **dhammena samaggaṁ** nāma pavāraṇākammanti.

Ettha sace cātuddasikā hoti, "ajja me pavāraṇā cātuddasī"ti, sace pannarasikā, "ajja me pavāraṇā pannarasī"ti evaṁ adhiṭṭhātabbaṁ. Pavāraṇaṁ dentena pana "pavāraṇaṁ dammi, pavāraṇaṁ me hara, mamatthāya pavārehī"ti kāyena vā vācāya vā kāyavācāhi vā ayamattho viññāpetabbo. Evaṁ[1] dinnāya pavāraṇāya pavāraṇāhārakena saṁghaṁ upasaṅkamitvā evaṁ pavāretabbaṁ "tisso bhante bhikkhu saṁghaṁ pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadatu taṁ bhante saṁgho anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissati. Dutiyampi bhante -pa-. Tatiyampi bhante tisso bhikkhu saṁghaṁ pavāreti -pa- paṭikarissatī"ti. Sace pana vuḍḍhataro hoti, "āyasmā bhante tisso"ti vattabbaṁ. Evañhi tena tassatthāya pavāritaṁ hoti. Pavāraṇaṁ dentena pana chandopi dātabbo, chandadānaṁ heṭṭhā vuttanayeneva veditabbaṁ. Idhāpi chandadānaṁ avasesakammatthāya. Tasmā sace pavāraṇaṁ dento chandaṁ deti, vuttanayena āhaṭāya pavāraṇāya tena ca bhikkhunā saṁghena ca pavāritameva hoti. Atha pavāraṇameva deti, na chandaṁ, tassa ca pavāraṇāya ārocitāya saṁghena ca pavārite sabbesaṁ suppavāritaṁ hoti, aññaṁ pana kammaṁ kuppati. Sace chandameva deti, na pavāraṇaṁ, saṁghassa pavāraṇā ca sesakammāni ca na kuppanti, tena pana bhikkhunā appavāritaṁ hoti, pavāraṇādivase pana bahisīmāya pavāraṇaṁ adhiṭṭhahitvā āgatenapi chando dātabbo tena saṁghassa pavāraṇākammaṁ na kuppati.

Sace purimikāya pañca bhikkhū vassaṁ upagatā, pacchimikāyapi pañca, purimehi ñattiṁ ṭhapetvā pavārite pacchimehi tesaṁ santike pārisuddhi-uposatho kātabbo, na ekasmiṁ uposathagge dve ñattiyo ṭhapetabbā. Sacepi pacchimikāya upagatā cattāro tayo dve eko vā hoti, eseva nayo. Atha purimikāya cattāro, pacchimikāyapi cattāro tayo dve eko vā, eseva nayo. Athāpi purimikāya tayo, pacchimikāyapi tayo dve eko vā, eseva nayo. Idañhettha lakkhaṇaṁ.

1. Vi-Ṭṭha 3. 357 piṭṭhādīsu.

သမူဟတာ သာ သီမာ သံဃေန သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[1]—

ဧဝံ သီမာ သမူဟနိတဗ္ဗာ။

သမူဟနန္တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ[2]— ခဏ္ဍသီမာယ ဌတွာ အဝိပ္ပဝါသသီမာ န သမူဟန္တဗ္ဗာ, တထာ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ ဌတွာ ခဏ္ဍသီမာပိ။ ခဏ္ဍသီမာယ ပန ဌိတေန ခဏ္ဍသီမာဝ သမူဟနိတဗ္ဗာ, တထာ ဣတရာယ ဌိတေန ဣတရာ။ သီမံ နာမ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သမူဟနန္တိ ပကတိယာ ခုဒ္ဒကံ ပုန အာဝါသဝဍ္ဎနတ္ထာယ မဟတိံ ဝါ ကာတုံ, ပကတိယာ မဟတိံ ပုန အညေသံ ဝိဟာရောကာသဒါနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ကာတုံ။ တတ္ထ သစေ ခဏ္ဍသီမဉ္စ အဝိပ္ပဝါသသီမဉ္စ ဇာနန္တိ၊ သမူဟနိတုဉ္စေဝ ဗန္ဓိတုဉ္စ သက္ခိဿန္တိ။ ခဏ္ဍသီမံ ပန ဇာနန္တာ အဝိပ္ပဝါသံ အဇာနန္တာပိ သမူဟနိတုဉ္စေဝ ဗန္ဓိတုဉ္စ သက္ခိဿန္တိ။ ခဏ္ဍသီမံ အဇာနန္တာ အဝိပ္ပဝါသံယေဝ ဇာနန္တာ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဥပေါသထာဂါရာဒီသု နိရာသင်္ကဋ္ဌာနေသု ဌတွာ အပ္ပေဝ နာမ သမူဟနိတုံ သက္ခိဿန္တိ၊ ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန န သက္ခိဿန္တေဝ။ သစေ ဗန္ဓေယျုံ၊ သီမာသမ္ဘေဒံ ကတွာ ဝိဟာရံ အဝိဟာရံ ကရေယျုံ၊ တသ္မာ န သမူဟနိတဗ္ဗာ။ ယေ ပန ဥဘောပိ န ဇာနန္တိ၊ တေ နေဝ သမူဟနိတုံ, န ဗန္ဓိတုံ သက္ခိဿန္တိ။ အယဉှိ သီမာ နာမ ကမ္မဝါစာယ ဝါ အသီမာ ဟောတိ သာသနန္တရဓာနေန ဝါ၊ န စ သက္ကာ သီမံ အဇာနန္တေဟိ ကမ္မဝါစာ ကာတုံ၊ တသ္မာ န သမူဟနိတဗ္ဗာ၊ သာဓုကံ ပန ဉတွာယေဝ သမူဟနိတဗ္ဗာ စေဝ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ စာတိ။ အယံ တာဝ ဗဒ္ဓသီမာယ ဝိနိစ္ဆယော။

၁၆၆။ **အဗဒ္ဓသီမာ** ပန ဂါမသီမာ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ ဥဒကုက္ခေပသီမာတိ တိဝိဓာ။ တတ္ထ ယာဝတာ ဧကံ ဂါမခေတ္တံ၊ အယံ **ဂါမသီမာ** နာမ၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ[3] နဂရမ္ပိ နိဂမမ္ပိ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ ယတ္တကေ ပဒေသေ တဿ တဿ ဂါမဿ ဂါမဘောဇကာ ဗလိံ လဘန္တိ၊ သော ပဒေသော အပ္ပော ဝါ ဟောတု မဟန္တော ဝါ၊ ဂါမသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ နဂရနိဂမသီမာသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယမ္ပိ ဧကသ္မိံယေဝ ဂါမခေတ္တေ ဧကံ ပဒေသံ “အယံ ဝိသုံဂါမော ဟောတူ”တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ရာဇာ ကဿစိ ဒေတိ၊ သောပိ ဝိသုံဂါမသီမာ ဟောတိယေဝ၊ တသ္မာ သာ စ ဣတရာ စ

၁-ဝိ ၃-၁၄၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၃၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၃၃-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

Sace purimikāya upagatehi pacchimikāya upagatā thokatarā ceva honti samasamā ca, saṁghapavāraṇāya ca gaṇaṁ pūrenti, saṁghapavāraṇāvasena ñatti ṭhapetabbā. Sace pana pacchimikāya eko hoti, tena saddhiṁ te cattāro honti, catunnaṁ saṁghañattiṁ ṭhapetvā pavāretuṁ na vaṭṭati. Gaṇañattiyā pana so gaṇapūrako hoti, tasmā gaṇavasena ñattiṁ ṭhapetvā purimehi pavāretabbaṁ, itarena tesaṁ santike pārisuddhi-uposatho kātabboti. Purimikāya dve, pacchimikāya dve vā eko vā eseva nayo. Purimikāya eko pacchimikāya ekoti ekena ekassa santike pavāretabbaṁ, ekena pārisuddhi-uposatho kātabbo. Sace purimehi vassūpagatehi pacchā vassūpagatā ekenapi adhikatarā honti, paṭhamaṁ pātimokkhaṁ uddisitvā pacchā thokatarehi tesaṁ santike pavāretabbaṁ.

Kattikāya cātumāsinipavāraṇāya pana sace paṭhamavassūpagatehi mahāpavāraṇāya pavāritehi pacchā upagatā adhikatarā vā samasamā vā honti, pavāraṇāñattiṁ ṭhapetvā pavāretabbaṁ. Tehi pavārite pacchā itarehi pārisuddhi-uposatho kātabbo. Atha mahāpavāraṇāyaṁ pavāritā bahū honti, pacchā vassūpagatā thokā vā eko vā, pātimokkhe uddiṭṭhe pacchā tesaṁ santike tena pavāretabbaṁ. Kiṁ panetaṁ pātimokkhaṁ sakalameva uddisitabbaṁ, udāhu ekadesampīti? Ekadesampi uddisituṁ vaṭṭati. Vuttañhetaṁ Bhagavatā—

"Pañcime bhikkhave pātimokkhuddesā, nidānaṁ uddisitvā avasesaṁ sutenasāvetabbaṁ, ayaṁ paṭhamo pātimokkhuddeso. Nidānaṁ uddisitvā cattāri pārājikāni uddisitvā avasesaṁ sutena sāvetabbaṁ, ayaṁ dutiyo pātimokkhuddeso. Nidānaṁ uddisitvā cattāri pārājikāni uddisitvā terasa saṁghādisese uddisitvā avasesaṁ sutena sāvetabbaṁ, ayaṁ tatiyo pātimokkhuddeso. Nidānaṁ uddisitvā cattāri pārājikāni uddisitvā terasa saṁghādisese uddisitvā dve aniyate uddisitvā avasesaṁ bhūtena sāvetabbaṁ, ayaṁ catuttho pātimokkhuddeso. Vitthāreneva pañcamo"ti[1].

1. Vi 3. 151 piṭṭhe.

ပကတိဂါမနဂရနိဂမသီမာ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာယေဝ ဟောန္တိ၊ ကေဝလံ ပန တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရံ န လဘန္တိ။

အဂါမကေ ပန အရညေ သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ **သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ** နာမ။ တတ္ထ **အဂါမကံ** နာမ **အရညံ** ဝိဥ္ဈာဋဝီအာဒီသု ဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ[၁] ဒီပကေသု လဗ္ဘတိ။ **သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ**တိ မဇ္ဈေ ဌိတာနံ သဗ္ဗဒိသာသု သတ္တဗ္ဘန္တရာ ဝိနိဗ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဧကံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသတိဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဟောတိ။ အယဉ္စ သီမာ ပရိသဝသေန ဝဍ္ဎတိ၊ တသ္မာ သမန္တာ ပရိသပရိယန္တတော ပဋ္ဌာယ အဗ္ဘန္တရပရိစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဒွေ သံဃာ ဝိသုံ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ဒွိန္နံ သတ္တဗ္ဘန္တရာနံ အန္တရေ အညမေကံ အဗ္ဘန္တရံ ဥပစာရတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗံ။

၁၆၇။ ယာ ပနေသာ "သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာ၊ သဗ္ဗော သမုဒ္ဒေါ အသီမော၊ သဗ္ဗော ဇာတဿရော အသီမော"တိ[၂] ဧဝံ နဒီအာဒီနံ ဗဒ္ဓသီမာဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုန "နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခဝေ သမုဒ္ဒေ ဝါ ဇာတဿရေ ဝါ ယံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပါ၊ အယံ တတ္ထ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာ"တိ[၂] ဝုတ္တာ၊ အယံ **ဥဒကုက္ခေပသီမာ** နာမ။ တတ္ထ နဒီ နဒီနိမိတ္တေ ဝုတ္တလက္ခဏာဝ၊ သမုဒ္ဒေါပိ ပါကဋောယေဝ။ ယော ပန ကေနစိ ခဏိတွာ အကတော သယံဇာတော သောဏ္ဍော သမန္တတော အာဂတေန ဥဒကေန ပူရိတော တိဋ္ဌတိ၊ ယတ္ထ နဒိယံ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဥဒကံ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အယံ ဇာတဿရော နာမ။ ယောပိ နဒိံ ဝါ သမုဒ္ဒံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခန္တဥဒကေန ခတော သောဏ္ဍော ဧတံ လက္ခဏံ ပါပုဏာတိ၊ အယမ္ပိ ဇာတဿရောယေဝ။ ဧတေသု နဒီအာဒီသု ယံ ဌာနံ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တတော ဥဒကုက္ခေပေန ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယံ ဥဒကုက္ခေပသီမာ နာမ။

ကထံ ပန ဥဒကုက္ခေပေါ ကာတဗ္ဗောတိ? ယထာ အက္ခဓုတ္တာ ဒါရုဂုဠံ ခိပန္တိ၊ ဧဝံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလုကံ ဝါ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ထာမမဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သဗ္ဗထာမေန ခိပိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ဧဝံ ခိတ္တံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလုကာ ဝါ ပတတိ၊ အယမေကော ဥဒကုက္ခေပေါ၊ တဿ အန္တောဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတော ကမ္မံ ကောပေတိ။ ယာဝ ပရိသာ ဝဍ္ဎတိ၊ တာဝ သီမာပိ ဝဍ္ဎတိ၊ ပရိသပရိယန္တတော ဥဒကုက္ခေပေါယေဝ ပမာဏံ၊ အယံ ပန ဧတေသံ

၁-အဂမနပထေသု (က)
၂-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။

Tattha[1] **nidānaṁ uddisitvā avasesaṁ sutena sāvetabban**ti "suṇātu me bhante saṁgho -pa- āvikatā hissa phāsu hotī"ti imaṁ nidānaṁ uddisitvā "uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānaṁ, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā. Dutiyampi pucchāmi -pa- evametaṁ dhārayāmi. Sutā kho panāyasmantehi cattāro pārājikā dhammā -pa- avivadamānehi sikkhitabban"ti evaṁ avasesaṁ sutena sāvetabbaṁ. Etena nayena sesāpi cattāro pātimokkhuddesā veditabbā.

174. "Anujānāmi bhikkhave sati antarāye saṁkhittena pātimokkhaṁ uddisituṁ. Na bhikkhave asati antarāye saṁkhittena pātimokkhaṁ uddisitabbaṁ, yo uddiseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato pana vinā antarāyā saṁkhittena pātimokkhaṁ na uddisitabbaṁ. Tatrime antarāyā—rājantarāyo corantarāyo agyantarāyo udakantarāyo manussantarāyo amanussantarāyo vāḷantarāyo sarīsapantarāyo jīvitantarāyo brahmacariyantarāyoti.

Tattha sace bhikkhūsu uposathaṁ karissāmāti nisinnesu rājā āgacchati, ayaṁ **rājantarāyo**. Corā āgacchanti, ayaṁ **corantarāyo**. Davaḍāho āgacchati, āvāse vā aggi uṭṭhāti, ayaṁ **agyantarāyo**. Megho vā uṭṭheti, ogho vā āgacchati, ayaṁ **udakantarāyo**. Bahū manussā āgacchanti, ayaṁ **manussantarāyo**. Bhikkhuṁ yakkho gaṇhāti, ayaṁ **amanussantarāyo**. Byagghādayo caṇḍamigā āgacchanti, ayaṁ **vāḷantarāyo**. Bhikkhuṁ sappādayo ḍaṁsanti, ayaṁ **sarīsapantarāyo**. Bhikkhu gilāno vā hoti, kālaṁ vā karoti, verino vā taṁ māretukāmā gaṇhanti, ayaṁ **jīvitantarāyo**. Manussā ekaṁ vā bahū vā bhikkhū brahmacariyā cāvetukāmā gaṇhanti, ayaṁ **brahmacariyantarāyo**. Evarūpesu antarāyesu saṁkhittena pātimokkho uddisitabbo, paṭhamo vā uddeso uddisitabbo. Ādimhi dve tayo cattāro vā. Ettha dutiyādīsu uddesesu yasmiṁ apariyosite antarāyo hoti, sopi suteneva sāvetabbo. Nidānuddese pana aniṭṭhite sutena sāvetabbaṁ nāma natthi.

1. Vi-Ṭṭha 3. 338 piṭṭhādīsu.
2. Vi 3. 152 piṭṭhe.

နဒီအာဒိနံ အန္တောယေဝ လဗ္ဘတိ, န ဗဟိ။ တသ္မာ နဒိယာ ဝါ ဇာတဿရေ ဝါ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပကတိဝဿကာလေ စတူသု မာသေသု ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သမုဒ္ဒေ ယသ္မိံ ပဒေသေ ပကတိဝီစိယော ဩသရိတွာ သဏ္ဌဟန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ကပ္ပိယဘူမိ၊ တတ္ထ ဌတွာ ဥပေါသထာဒိကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ ဝါ ဂိမှေ ဝါ နဒီဇာတဿရေသု သုက္ခေသုပိ သာ ဧဝ ကပ္ပိယဘူမိ။ သစေ ပန သုက္ခေ ဇာတဿရေ ဝါပိံ ဝါ ခဏန္တိ၊ ဝပ္ပံ ဝါ ကရောန္တိ၊ တံ ဌာနံ ဂါမခေတ္တံ ဟောတိ။ ယာ ပနေသာ "ကပ္ပိယဘူမီ"တိ ဝုတ္တာ၊ တတော ဗဟိ ဥဒကုက္ခေပသီမာ န ဂစ္ဆတိ၊ အန္တော ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ တေသံ အန္တော ပရိသပရိယန္တတော ပဋ္ဌာယ သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော၊ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။

အယံ ပန ဝိသေသော—သစေ နဒီ နာတိဒီဃာ ဟောတိ၊ ပဘဝတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မုခဒွါရာ သဗ္ဗတ္ထ သံဃော နိသီဒတိ၊ ဥဒကုက္ခေပသီမာယ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ သကလာပိ နဒီ ဧတေသံယေဝ ဘိက္ခူနံ ပဟောတိ။ ယံ ပန မဟာသုမတ္ထေရေန ဝုတ္တံ "ယောဇနံ ပဝတ္တမာနာယေဝ နဒီ၊ တတြာပိ ဥပရိ အဍ္ဎယောဇနံ ပဟာယ ဟေဋ္ဌာ အဍ္ဎယောဇနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ၊ တံ မဟာပဒုမတ္ထေရေနေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ဘဂဝတာ ဟိ "တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဝါသကော တေမိယတီ"တိ ဣဒံ နဒိယာ ပမာဏံ ဝုတ္တံ, န ယောဇနံ ဝါ အဍ္ဎယောဇနံ ဝါ၊ တသ္မာ ယာ ဣမဿ သုတ္တဿ ဝသေန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တလက္ခဏာ နဒီ၊ တဿာ ပဘဝတော ပဋ္ဌာယ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနေတ္ထ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဝိသုံ ဝိသုံ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗေဟိ အတ္တနော စ အညေသဉ္စ ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆေဒဿ အန္တရာ အညော ဥဒကုက္ခေပေါ သီမန္တရိကတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗော၊ တတော အဓိကံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ဦနံ ပန န ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ ဇာတဿရသမုဒ္ဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

နဒိယာ ပန "ကမ္မံ ကရိဿာမာ"တိ ဂတေဟိ သစေ နဒီ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ သမတိတ္တိကာ၊ ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေတွာ အန္တောနဒိယံယေဝ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ န သက္ကောန္တိ၊ နာဝါယပိ ဌတွာ ကာတဗ္ဗံ။ ဂစ္ဆန္တိယာ ပန နာဝါယ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? ဥဒကုက္ခေပမတ္တမေဝ ဟိ သီမာ။ တံ နာဝါ သီဃမေဝ အတိက္ကမတိ၊ ဧဝံ သတိ အညိဿာ သီမာယ ဉတ္တိ, အညိဿာ အနုဿာဝနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာဝံ အရိတ္တေန ဝါ ဌပေတွာ

၁-ဝိ ၂-၂၉၆-ပိဋ္ဌေ။

Pavāraṇākammepi sati antarāye dvevācikaṁ ekavācikaṁ samānavassikaṁ vā pavāretuṁ vaṭṭati. Ettha[1] ñattiṁ ṭhapentenapi "yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho dvevācikaṁ pavāreyyā"ti vattabbaṁ. Ekavācike "ekavācikaṁ pavāreyyā"ti, samānavassikepi "samānavassikaṁ pavāreyyā"ti vattabbaṁ. Ettha ca bahūpi samānavassā ekato pavāretuṁ labhanti. "Suṇātu me bhante saṁgho, ajja pavāraṇā pannarasī, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho pavāreyyā"ti imāya pana sabbasaṅgāhikāya ñattiyā ṭhapitāya tevācikaṁ dvevācikaṁ ekavācikañca pavāretuṁ vaṭṭati, samānavassikaṁ na vaṭṭati. "Tevācikaṁ pavāreyyā"ti vutte pana tevācikameva vaṭṭati, aññaṁ na vaṭṭati. "Dvevācikaṁ pavāreyyā"ti vutte dvevācikaṁ tevācikañca vaṭṭati, ekavācikañca samānavassikañca na vaṭṭati. "Ekavācikaṁ pavāreyyā"ti vutte pana ekavācikadvevācikatevācikāni vaṭṭanti, samānavassikameva na vaṭṭati. "Samānavassikan"ti vutte sabbaṁ vaṭṭati.

175. Kena pana pātimokkhaṁ uddisitabbanti? "Anujānāmi bhikkhave therādhikaṁ pātimokkhan"ti[2] vacanato therena vā pātimokkhaṁ uddisitabbaṁ, "anujānāmi bhikkhave yo tattha bhikkhu byatto paṭibalo, tassādheyyaṁ pātimokkhan"ti[3] vacanato navakatarena vā. Ettha[4] ca kiñcāpi navakatarassapi byattassa pātimokkhaṁ anuññātaṁ, atha kho ettha ayaṁ adhippāyo—sace therassa pañca vā cattāro vā tayo vā pātimokkhuddesā nāgacchanti, dve pana akhaṇḍā suvisadā vācuggatā honti, therāyattaṁva pātimokkhaṁ. Sace pana ettakampi visadaṁ kātuṁ na sakkoti, byattassa bhikkhuno āyattaṁ hoti, tasmā sayaṁ vā uddisitabbaṁ, añño vā ajjhesitabbo. "Na bhikkhave saṁghamajjhe anajjhiṭṭhena pātimokkhaṁ uddisitabbaṁ, yo uddiseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[5] vacanato anajjhiṭṭhena pātimokkhaṁ na uddisitabbaṁ. Na kevalaṁ pātimokkhaṁyeva, dhammopi na bhāsitabbo "na bhikkhave saṁghamajjhe anajjhiṭṭhena dhammo bhāsitabbo, yo bhāseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[6] vacanato.

1. Vi-Ṭṭha 3. 359 piṭṭhe.
2. Vi 3. 155 piṭṭhe.
3. Vi 3. 156 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 3. 341 piṭṭhādīsu.
5. Vi 3. 155 piṭṭhe.
6. Vi 3. 152 piṭṭhe.

ပါသာဏော ဝါ လမ္ဗေတွာ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေ ဝါ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောနဒိယံ ဗဒ္ဓအဋ္ဋကေပိ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရုက္ခဿ သာခါ ဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒီတီရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သီမံ ဝါ သောဓေတွာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗဟိနဒီတီရေ ဇာတရုက္ခဿ အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကရောန္တေဟိ သီမာ ဝါ သောဓေတဗ္ဗာ၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါဿ ဗဟိပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ နာသေတဗ္ဗော။ နဒီတီရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ နဒိယံ သေတုံ ကရောန္တိ၊ သစေ အန္တောနဒိယံယေဝ သေတု စ သေတုပါဒါ စ ဟောန္တိ၊ သေတုမှိ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ ဗဟိတီရေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီမံ သောဓေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ အထ သေတုပါဒါ အန္တော၊ သေတု ပန ဥဘိန္နမ္ပိ တီရာနံ ဥပရိအာကာသေ ဌိတော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောနဒိယံ ပါသာဏော ဝါ ဒီပကော ဝါ ဟောတိ၊ တတ္ထ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပကတိဝဿကာလေ ဝဿာနဿ စာတုမာသေ ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သော နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ဩဃေန ဩတ္ထတောကာသော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိတော မာတိကံ နီဟရန္တာ နဒိယံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊ တံ စေ ဩတ္ထရိတွာ ဝါ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝါ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာဝရဏေန ဝါ ကောဋ္ဋကဗန္ဓနေန ဝါ သောတံ ပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝရဏမတ္ထကေပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပါသာဏဒီပကပ္ပဒေသော ဝိယ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိံ ဝိနာသေတွာ တဠာကံ ကရောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဓါ ဥဒကံ အာဂန္တွာ တဠာကံ ပူရေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပရိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဟေဋ္ဌာ စ ဆဍ္ဍိတောဒကံ နဒိံ ဩတရိတွာ သန္ဒနဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟေမန္တဂိမှေသု ဝါ သုက္ခနဒိယာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နဒိတော နီဟဋမာတိကာယ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သာ ကာလန္တရေန ဘိဇ္ဇိတွာ နဒီ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာစိ နဒီ ဥပ္ပတိတွာ ဂါမနိဂမသီမံ ဩတ္ထရိတွာ ပဝတ္တတိ၊ နဒီယေဝ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

Ajjhesanā cettha saṁghena sammatadhammajjhesakāyattā vā saṁghatthe rāyattā vā, tasmā dhammajjhesake asati saṁghattheraṁ āpucchitvā vā tena yācito vā bhāsituṁ labhati. saṁghattherenapi sace vihāre bahū dhammakathikā honti, vārapaṭipāṭiyā vattabbo. “Tvaṁ dhammaṁ bhaṇa, dhammadānaṁ dehī”ti vā vuttena tīhipi vidhīhi dhammo bhāsitabbo, “osārehī”ti vutto pana osāretumeva labhati, “kathehī”ti vutto kathetumeva, “sarabhaññaṁ bhaṇāhī”ti vutto sarabhaññameva. Saṁghattheropi ca uccatare āsane nisinno yācituṁ na labhati. Sace upajjhāyo ceva saddhivihāriko ca hoti, upajjhāyo ca naṁ uccāsane nisinno “bhaṇā”ti vadati, sajjhāyaṁ adhiṭṭhahitvā bhaṇitabbaṁ. Sace panettha daharabhikkhū honti, “tesaṁ bhaṇāmī”ti bhaṇitabbaṁ. Sace vihāre saṁghatthero attanoyeva nissitake bhaṇāpeti, aññe madhurabhāṇakepi nājjhesati, so aññehi vattabbo—“bhante asukaṁ nāma bhaṇāpemā”ti. Sace “bhaṇāpethā”ti vadati, tuṇhī vā hoti, bhaṇāpetuṁ vaṭṭati. Sace pana paṭibāhati, na bhaṇāpetabbaṁ. Yadi pana anāgateyeva saṁghatthere dhammassavanaṁ āraddhaṁ, puna āgate ṭhapetvā āpucchanakiccaṁ natthi. Osāretvā pana kathentena āpucchitvā aṭṭhapetvāyeva vā kathetabbaṁ. Kathentassa puna āgatepi eseva nayo.

Upanisinnakathāyampi saṁghatherova sāmī, tasmā tena sayaṁ vā kathetabbaṁ, añño vā bhikkhu “kathehī”ti vattabbo, no ca kho uccatare āsanne nisinnena, manussānaṁ pana “bhaṇāhī”ti vattuṁ vaṭṭati. Manussā attano jānanakaṁ bhikkhuṁ pucchanti, tena theraṁ āpucchitvāpi kathetabbaṁ. Sace saṁghatthero “bhante ime pañhaṁ pucchantī”ti puṭṭho “kathehī”ti vā bhaṇati, tuṇhī vā hoti, kathetuṁ vaṭṭati. Antaraghare anumodanādīsupi eseva nayo. Sace saṁghatthero “vihāre vā antaraghare vā maṁ anāpucchitvāpi katheyyāsī”ti anujānāti, laddhakappiyaṁ hoti, sabbattha vattuṁ vaṭṭati. Sajjhāyaṁ karontenāpi thero āpucchitabboyeva. Ekaṁ āpucchitvā sajjhāyantassa aparo āgacchati, puna āpucchanakiccaṁ natthi. Sacepi “vissamissāmī”ti ṭhapitassa āgacchati, puna ārabhantena āpucchitabbaṁ. Saṁghatthere anāgateyeva āraddhaṁ

သမုဒ္ဒေပိ ကမ္မံ ကရောန္တေဟိ ယံ ပဒေသံ ဥဒ္ဓံ ဝဍ္ဎနဥဒကံ ဝါ ပကတိဝီစိ ဝါ ဝေဂေန အာဂန္တွာ ဩတ္ထရတိ၊ တတ္ထ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မိံ ပန ပဒေသေ ပကတိဝီစိယော ဩသရိတွာ သဏ္ဌဟန္တိ၊ သော ဥဒကန္တတော ပဋ္ဌာယ အန္တော သမုဒ္ဒေါ နာမ၊ တတ္ထ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဦမိဝေဂေါ ဗာဓတိ၊ နာဝါယ ဝါ အဋ္ဋကေ ဝါ ဌတွာ ကာတဗ္ဗံ။ တေသု ဝိနိစ္ဆယော နဒိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမုဒ္ဒေ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဟောတိ၊ တံ ကဒါစိ ဦမိယော အာဂန္တွာ ဩတ္ထရန္တိ၊ ကဒါစိ န ဩတ္ထရန္တိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ပန ဝီစီသု အာဂတာသုပိ အနာဂတာသုပိ ပကတိဥဒကေနေဝ ဩတ္ထရီယတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဒီပကော ဝါ ပဗ္ဗတော ဝါ ဟောတိ၊ သော စေ ဒူရေ ဟောတိ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ၊ အရညသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တေသံ ဂမနပရိယန္တဿ ဩရတော ပန ဂါမသီမာသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ဂါမသီမံ အသောဓေတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သမုဒ္ဒေါ ဂါမသီမံ ဝါ နိဂမသီမံ ဝါ ဩတ္ထရိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ သမုဒ္ဒေါဝ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

ဇာတဿရေ ကမ္မံ ကရောန္တေဟိ ယတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဝဿေ ပစ္ဆိန္နမတ္တေ ပိဝိတုံ ဝါ ဟတ္ထပါဒေ ဝါ ဓောဝိတုံ ဥဒကံ န ဟောတိ, သုက္ခတိ၊ အယံ န ဇာတဿရော၊ ဂါမခေတ္တသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ပန ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဥဒကံ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အယမေဝ ဇာတဿရော။ တဿ ယတ္တကေ ပဒေသေ ဝဿာနံ စာတုမာသေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ၊ အဋ္ဋကံ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထ ဌိတေဟိပိ ဇာတဿရဿ အန္တောဇာတရုက္ခမ္ဟိ ဗဒ္ဓအဋ္ဋကေပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏဒီပကေသု ပနေတ္ထ နဒိယံ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ သမဝဿဒေဝကာလေ ပဟောနကဇာတဿရော ပန စေပိ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကကာလေ ဝါ ဂိမှဟေမန္တေသု ဝါ သုက္ခတိ၊ နိရုဒကော ဟောတိ၊ တတ္ထ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ “သဗ္ဗော ဇာတဿရော သုက္ခော အနောဒကော ဂါမခေတ္တံယေဝ ဘဇတီ”တိ[1]၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပနေတ္ထ ဥဒကတ္ထာယ အာဝါဋံ ဝါ ပေါက္ခရဏီအာဒီနိ ဝါ ခဏန္တိ၊ တံ ဌာနံ အဇာတဿရော ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ လာဗုတိပုသကာဒိဝပ္ပေ[2] ကတေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန နံ ပူရေတွာ ထလံ ဝါ ကရောန္တိ၊

၁-တန္တိ (သီ) ၂-လာဗုတိမ္ဗရုသကာဒိဝပ္ပေ (သီ)

sajjhāyantassāpi eseva nayo. Ekena saṁghattherena “maṁ anāpucchāpi yathāsukhaṁ sajjhāyāhī”ti anuññāte yathāsukhaṁ sajjhāyituṁ vaṭṭati, aññasmiṁ pana āgate taṁ āpucchitvāva sajjhāyitabbaṁ.

Yasmiṁ pana vihāre sabbeva bhikkhū bālā honti abyattā na jānanti pātimokkhaṁ uddisituṁ, tattha kiṁ kātabbanti? Tehi bhikkhūhi eko bhikkhu sāmantā āvāsā sajjukaṁ pāhetabbo “gacchāvuso saṁkhittena vā vitthārena vā pātimokkhaṁ pariyāpuṇitvā āgacchāhī”ti. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tehi bhikkhūhi sabbeheva yattha tādisā bhikkhū honti, so āvāso uposathakaraṇatthāya anvaḍḍhamāsaṁ gantabbo, agacchantānaṁ dukkaṭaṁ. Idañca utuvasseyeva, vassāne pana purimikāya pātimokkhuddesakena vinā na vassaṁ upagacchitabbaṁ. Sace so vassūpagatānaṁ pakkamati vā vibbhamati vā kālaṁ vā karoti, aññasmiṁ satiyeva pacchimikāya vasituṁ vaṭṭati, asati aññattha gantabbaṁ, agacchantānaṁ dukkaṭaṁ. Sace pana pacchimikāya pakkamati vā vibbhamati vā kālaṁ vā karoti, māsadvayaṁ vasitabbaṁ.

Yattha pana te bālā bhikkhū viharanti abyattā, sace tattha koci bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito byatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, tehi bhikkhūhi so bhikkhu saṅgahetabbo anuggahetabbo upalāpetabbo, upaṭṭhāpetabbo cuṇṇena mattikāya dantakaṭṭhena mukhodakena. No ce saṅgaheyyuṁ anuggaheyyuṁ upalāpeyyuṁ, upaṭṭhāpeyyuṁ cuṇṇena mattikāya dantakaṭṭhena mukhodakena, sabbesaṁ dukkaṭaṁ. Idha neva therā, na daharā muccanti, sabbehi vārena upaṭṭhāpetabbo. Attano vāre anupaṭṭhahantassa āpatti. Tena pana mahātherānaṁ pariveṇasammajjanadantakaṭṭhadānādīni na sāditabbāni, evampi sati mahātherehi sāyaṁpātaṁ upaṭṭhānaṁ āgantabbaṁ, tena pana tesaṁ āgamanaṁ ñatvā paṭhamataraṁ mahātherānaṁ upaṭṭhānaṁ gantabbaṁ. Sacassa saddhiñcarā bhikkhū upaṭṭhākā atthi, “mayhaṁ upaṭṭhākā atthi, tumhe appossukkā viharathā”ti vattabbaṁ. Athāpissa saddhiñcarā natthi, tasmiṁyeva vihāre eko vā dve vā vattasampannā vadanti “mayaṁ therassa kattabbaṁ karissāma, avasesā phāsu viharantū”ti, sabbesaṁ anāpatti.

ကောသမ္ဗိံ ဒိသာဘာဂေ ပါဠိံ ဗန္ဓိတွာ သဗ္ဗမေဝ နံ မဟာတဋ္ဌာကံ ဝါ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗောပိ အဇ္ဈာတဿရော ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသဉ္ဉံ ဂစ္ဆတိ။ လောကိယိပိ ဇာတဿရသဉ္ဉမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ဥဒကဋ္ဌာနော-ကာသေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ အယံ အဗဒ္ဓသီမာယ ဝိနိစ္ဆယော။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
သီမာဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၅-ဥပေါသထပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၆၇။ **ဥပေါသထပဝါရဏာ**တိ ဧတ္ထ[1] ဒိဝသဝသေန တယော ဥပေါသထာ စာတုဒ္ဒသိကော ပန္နရသိကော သာမဂ္ဂီဥပေါသထောတိ။ တတ္ထ ဟေမန္တ-ဂိမှဝဿာနာနံ တိဏ္ဏံ ဥတူနံ တတိယသတ္တမပက္ခေသု ဒွေ ဒွေ ကတွာ ဆ **စာတုဒ္ဒသိကာ၊** သေသာ **ပန္နရသိကာ**တိ ဧဝံ ဧကသံဝစ္ဆရေ စတုဝီသတိ ဥပေါသထာ။ ဣဒံ တာဝ ပကတိစာရိတ္တံ။ တထာရူပပစ္စယေ သတိ အညသ္မိမ္ပိ စာတုဒ္ဒသေ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ပန ပုဗ္ဗကတ္တိက-ပုဏ္ဏမာ၊ တေသံယေဝ သစေ ဘဏ္ဍနကာရကေဟိ ဥပဒ္ဒုတာ ပဝါရဏံ ပစ္စုက္ကဍ္ဎန္တိ၊ အထ ကတ္တိကမာသဿ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသော ဝါ ပစ္ဆိမကတ္တိက-ပုဏ္ဏမာ ဝါ ပစ္ဆိမဝဿံဝုဋ္ဌာနဉ္စ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဧဝ ဝါတိ ဣမေ တယော ပဝါရဏာဒိဝသာပိ ဟောန္တိ။ ဣဒမ္ပိ ပကတိစာရိတ္တမေဝ။ တထာရူပ-ပစ္စယေ သတိ ဒွိန္နံ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာနံ ပုရိမေသု စာတုဒ္ဒသေသုပိ ပဝါရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒါ ပန **ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ**[2] အာဂတနယေန ဘိန္နေ ဘိက္ခုသံဃေ ဩသာရိတေ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ သံဃော တဿ ဝတ္ထုဿ ဝူပသမာယ သံဃသာမဂ္ဂိံ ကရောတိ၊ တဒါ တာဝဒေဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝစနတော ဌပေတွာ စာတုဒ္ဒသ-ပန္နရသေ အညောပိ ယော ကောစိ ဒိဝသော **ဥပေါသထဒိဝသော** နာမ ဟောတိ၊ ဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ပန ကတ္တိကမာသဗ္ဘန္တရေ အယမေဝ သာမဂ္ဂီပဝါရဏာ-ဒိဝသော နာမ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမေသု တီသု ဒိဝသေသု ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ ကရောန္တေန ပန သစေ စာတုဒ္ဒသိကော ဟောတိ၊ “အဇ္ဇု-ပေါသထော စာတုဒ္ဒသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သာမဂ္ဂီဥပေါသထော ဟောတိ၊

၁-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ-၈၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၄၈၀-ပိဋ္ဌေ။

176. “Yassa siyā āpatti, so āvikareyyā”ti[1] ādivacanato na sāpattikena uposatho kātabbo, tasmā tadahuposathe āpattiṁ[2] sarantena desetabbā. Desentena ca ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evaṁ vattabbo “ahaṁ āvuso itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, taṁ paṭidesemī”ti. Sace navakataro hoti, “ahaṁ bhante”ti vattabbaṁ. “Taṁ paṭidesemī”ti idaṁ pana attano attano anurūpavasena “taṁ tuyhamūle, taṁ tumhamūle paṭidesemī”ti vuttepi suvuttameva hoti. Paṭiggāhakenapi attano attano anurūpavasena “passatha bhante taṁ āpattiṁ, passasi āvuso taṁ āpattin”ti vā vattabbaṁ, puna desakena “āma āvuso passāmi, āma bhante passāmī”ti vā vattabbaṁ. Puna paṭiggāhakena “āyatiṁ bhante saṁvareyyātha, āyatiṁ āvuso saṁvareyyāsī”ti vā vattabbaṁ. Evaṁ vutte desakena “sādhu suṭṭhu āvuso saṁvarissāmi, sādhu suṭṭhu bhante saṁvarissāmī”ti vā vattabbaṁ. Sace āpattiyā vematiko hoti, ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evaṁ vattabbo “ahaṁ āvuso itthannāmāya āpattiyā vematiko, yadā nibbematiko bhavissāmi, tadā taṁ āpattiṁ paṭikarissāmī”ti vatvā uposatho kātabbo, pātimokkhaṁ sotabbaṁ, na tveva tappaccayā uposathassa antarāyo kātabbo. “Na bhikkhave sabhāgā āpatti desetabbā, yo deseyya, āpatti dukkaṭassa. Na bhikkhave sabhāgā āpatti paṭiggahetabbā, yo paṭigganheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato yaṁ dvepi janā vikālabhojanādinā sabhāgavatthunā āpattiṁ āpajjanti, evarūpā vatthusabhāgā āpatti neva desetabbā, na ca paṭiggahetabbā. Vikālabhojanapaccayā āpannaṁ pana āpattisabhāgaṁ anatirittabhojanapaccayā āpannassa santike desetuṁ vaṭṭati.

Sace pana sabbo saṁgho vikālabhojanādinā sabhāgavatthunā lahukāpattiṁ āpajjati, tattha kiṁ kātabbanti? Tehi bhikkhūhi eko bhikkhu sāmantā āvāsā sajjukaṁ pāhetabbo “gacchāvuso taṁ

---

1. Vi 3. 140 piṭṭhe. 2. Āpatti (Sī) 3. Vi 3. 169 piṭṭhe.

“အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပန္နရသိယံ ပန ပါဠိယံ အာဂတနယေနေဝ “အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၁၆၉။ သံဃေ ဥပေါသထော,[1] ဂဏေ ဥပေါသထော, ပုဂ္ဂလေ ဥပေါသထောတိ ဧဝံ ကာရကဝသေန အပရေပိ တယော ဥပေါသထာ ဝုတ္တာ, ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန ပန သုတ္တုဒ္ဒေသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော အဓိဋ္ဌာနုပေါသထောတိ အပရေပိ တယော ဥပေါသထာ။ တတ္ထ **သုတ္တုဒ္ဒေသော** နာမ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော။ ယေ ပနိတရေ ဒွေ ဥပေါသထာ၊ တေသု **ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော** တာဝ အညေသဉ္စ သန္တိကေ အညမညဉ္စ အာရောစနဝသေန ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ယွာယံ အညေသံ သန္တိကေ ကရီယတိ၊ သောပိ ပဝါရိတာနဉ္စ အပ္ပဝါရိတာနဉ္စ သန္တိကေ ကရဏဝသေန ဒုဝိဓော။ တတ္ထ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတေန ဝါ အနုပဂတေန ဝါ ဆိန္နဝဿေန ဝါ စာတုမာသိနိယံ ပန ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ အနုပဂတေန ဝါ ဆိန္နဝဿေန ဝါ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒတွာ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ၊ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထာ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ ကာတဗ္ဗော။ ဌပေတွာ ပန ပဝါရဏာဒိဝသံ အညသ္မိံ ကာလေ အာဝါသိကေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အဝုဋ္ဌိတာယ ဝါ ဧကစ္စာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ဝါ သဗ္ဗာယ ဝါ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ ယေ အညေ သမသမာ ဝါ ထောကတရာ ဝါ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ တေသံ သန္တိကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာ။

ယော ပနာယံ အညမညံ အာရောစနဝသေန ကရီယတိ၊ သော ဉတ္တိံ ဌပေတွာ ကရဏဝသေန စ အဋ္ဌပေတွာ ကရဏဝသေန စ ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ယသ္မိံ အာဝါသေ တယော ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊ တေသု ဥပေါသထဒိဝသေ သန္နိပတိတေသု ဧကေန ဘိက္ခုနာ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော”တိ ဝါ “ပန္နရသော”တိ ဝါ ဝတွာ “ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ မယံ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရေယျာမာ”တိ ဉတ္တိယာ ဌပိတာယ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော၊ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထာ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣတရေဟိ “ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ဧဝမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာ ကာတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပန ဒွေ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊ တတ္ထ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာတိ အယံ **ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော**။

၁-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ-၉၃-ပိဋ္ဌာဒိသု။

āpattiṁ paṭikaritvā āgaccha, mayaṁ te santike āpattiṁ paṭikarissāmā”ti. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—“suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ sabbo saṁgho sabhāgaṁ āpattiṁ āpanno, yadā aññaṁ bhikkhuṁ suddhaṁ anāpattikaṁ passissati, tadā tassa santike taṁ āpattiṁ paṭikarissatī”ti[1] vatvā uposatho kātabbo. Sace pana vematiko hoti, “suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ sabbo saṁgho sabhāgāya āpattiyā vematiko, yadā nibbematiko bhavissati, tadā taṁ āpattiṁ paṭikarissatī”ti[1] vatvā uposatho kātabbo. Sace panettha koci “taṁ sabhāgaṁ āpattiṁ desetuṁ vaṭṭatī”ti maññamāno ekassa santike deseti, desitā sudesitāva. Aññaṁ pana desanāpaccayā desako paṭiggahaṇapaccayā paṭiggāhako cāti ubhopi dukkaṭaṁ āpajjanti, taṁ nānāvatthukaṁ hoti, tasmā aññamaññaṁ desetabbaṁ. Ettāvatā te nirāpattikā honti, tesaṁ santike sesehi sabhāgāpattiyo desetabbā vā ārocetabbā vā. Sace te evaṁ akatvā uposathaṁ karonti, “pārisuddhiṁ āyasmanto ārocethā”ti-ādinā nayena sāpattikassa uposathakaraṇe paññattaṁ dukkaṭaṁ āpajjanti.

Sace koci bhikkhu pātimokkhe uddissamāne āpattiṁ sarati, tena bhikkhunā sāmanto bhikkhu evaṁ vattabbo “ahaṁ āvuso itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, ito vuṭṭhahitvā taṁ āpattiṁ paṭikarissāmī”ti. Sāmanto ca bhikkhu sabhāgoyeva vattabbo. Visabhāgassa hi vuccamāne bhaṇḍanakalahasaṁghabhedādīnipi honti, tasmā tassa avatvā “ito vuṭṭhahitvā paṭikarissāmī”ti ābhogaṁ katvā uposatho kātabbo. Sace pana koci pātimokkhe uddissamāne āpattiyā vematiko hoti, tenapi sabhāgoyeva sāmanto bhikkhu evaṁ vattabbo “ahaṁ āvuso itthannāmāya āpattiyā vematiko, yadā nibbematiko bhavissāmi, tadā taṁ āpattiṁ paṭikarissāmī”ti. Evañca vatvā uposatho kātabbo, pātimokkhaṁ sotabbaṁ, na tveva tappaccayā uposathassa antarāyo kātabbo.

1. Vi 3. 170 piṭṭhe.

သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သင်္ဃ ပုဗ္ဗကရဏီယံ ကတွာ အညေသံ အနာဂမနံ ဉတွာ “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော”တိ ဝါ “ပန္နရသော”တိ ဝါ ဝတွာ “အဓိဋ္ဌာမိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ **အဓိဋ္ဌာနုပေါသထော**တိ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန တယော ဥပေါသထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဧတ္တာဝတာ** နဝ ဥပေါသထာ ဒီပိတာ ဟောန္တိ။ တေသု ဒိဝသဝသေန ပန္နရသိကော, ကာရကဝသေန သံဃုပေါသထော, ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန သုတ္တုဒ္ဒေသောတိ ဧဝံ တိလက္ခဏသမ္ပန္နေ ဥပေါသထေ ပဝတ္တမာနေ ဥပေါသထံ အကတွာ တဒဟုပေါသထေ အညံ အဘိက္ခုကံ နာနာသံဝါသကေဟိ ဝါ သဘိက္ခုကံ အာဝါသံ ဝါ အနာဝါသံ ဝါ ဝါသတ္ထာယ အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။

၁၇၀။ ဥပေါသထကရဏတ္ထံ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဗဟိ ဥပေါသထံ ကတွာ အာဂတေန သန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ကာယသာမဂ္ဂိံ အဒေန္တေန ဆန္ဒော ဒါတဗ္ဗော။ ယောပိ ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ ကိစ္စပသုတော ဝါ၊ တေနပိ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ကထံ? ဧကဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ဆန္ဒံ ဒမ္မိ၊ ဆန္ဒံ မေ ဟရ၊ ဆန္ဒံ မေ အာရောစေဟီ”တိ အယမတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ ဆန္ဒော။ အကတုပေါသထေန ဂိလာနေန ဝါ ကိစ္စပသုတေန ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါတဗ္ဗာ။ ကထံ? ဧကဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒမ္မိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ ဟရ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ အာရောစေဟီ”တိ အယမတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဒိန္နာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ။ တံ ပန ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ ဒါတုံ၊ သန္တိ သံဃဿ ကရဏီယ”န္တိ[၁]။ တတ္ထ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ သံဃဿပိ အတ္တနောပိ ဥပေါသထကရဏံ သမ္ပာဒေတိ, န အဝသေသံ သံဃကိစ္စံ၊ ဆန္ဒဒါနံ သံဃဿေဝ ဥပေါသထကရဏဉ္စ သေသကိစ္စဉ္စ သမ္ပာဒေတိ၊ အတ္တနော ပနဿ ဥပေါသထော အကတောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ပန သုဒ္ဓိကစ္ဆန္ဒံ ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဝါ ဣမံ ဝါ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဧကော ဗဟူနမ္ပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သော အန္တရာမဂ္ဂေ အညံ ဘိက္ခုံ ပဿိတွာ ယေသံ တေန ဆန္ဒော ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိ ဝါ ဂဟိတာ၊ တေသဉ္စ အတ္တနော စ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေတိ၊ တဿေဝ အာဂစ္ဆတိ။

၁-ဝိ ၃-၁၆၄-ပိဋ္ဌေ။

177. "Anujānāmi bhikkhave uposathāgāraṁ sammajjitun"ti[1] ādivacanato—

> "Sammajjanī padīpo ca, udakaṁ āsanena ca.
> Uposathassa etāni, pubbakaraṇanti vuccatī"ti[2]—

Evaṁ vuttaṁ catubbidhaṁ pubbakaraṇaṁ katvāva uposatho kātabbo. Kena pana taṁ kātabbanti? "Anujānāmi bhikkhave therena bhikkhunā navaṁ bhikkhuṁ āṇāpetuṁ, na bhikkhave therena āṇattena agilānena na sammajjitabbaṁ, yo na sammajjeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] ādivacanato yo therena āṇatto, tena kātabbaṁ. Āṇāpentena ca kiñci kammaṁ karonto vā sadākālameva eko vā bhāranittharaṇako vā sarabhāṇakadhammakathikādīsu aññataro vā na uposathāgārasammajjanatthaṁ āṇāpetabbo, avasesā pana vārena āṇāpetabbā. Sace āṇatto sammuñjaniṁ tāvakālikampi na labhati, sākhābhaṅgaṁ kappiyaṁ kāretvā sammajjitabbaṁ, tampi alabhantassa laddhakappiyaṁ hoti.

Āsanapaññāpanatthaṁ āṇattena ca sace uposathāgāre āsanāni natthi, saṁghikāvāsato āharitvā paññapetvā puna āharitabbāni, āsanesu asati kaṭasārakepi taṭṭikāyopi paññāpetuṁ vaṭṭati, taṭṭikāsupi asati sākhābhaṅgāni kappiyaṁ kāretvā paññapetabbāni, kappiyakārakaṁ alabhantassa laddhakappiyaṁ hoti.

Padīpakaraṇatthaṁ āṇāpentena pana "asukasmiṁ nāma okāse telaṁ vā vaṭṭi vā kapallikā vā atthi, taṁ gahetvā karohī"ti vattabbo. Sace telādīni natthi, pariyesitabbāni, pariyesitvā alabhantassa laddhakappiyaṁ hoti. Apica kapāle aggipi jāletabbo.

> "Chandapārisuddhi-utukkhānaṁ, bhikkhugaṇanāca ovādo.
> Uposathassa etāni, pubbakiccanti vuccatī"ti—

Evaṁ vuttaṁ pana catubbidhampi pubbakiccaṁ pubbakaraṇato pacchā kātabbaṁ. Tampi hi akatvā uposatho na kātabbo.

---

1. Vi 3. 158 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 344 piṭṭhe.

ဋ္ဌတရာ ပန ဗိဠာလသင်္ခလိကာ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ၊ သာ န အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သယမေဝ သန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန သဉ္စိစ္စ နာရောစေတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ပန တသ္မိံ ဟတ္ထပါသံ ဥပဂတမတ္တေယေဝ အာဂတာ ဟောတိ။

၁၇၁။ ပါရိဝါသိယေန ပန ဆန္ဒဒါနေန ယံ ကိဉ္စိ သံဃကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ[1] စတုဗ္ဗိဓံ ပါရိဝါသိယံ ပရိသပါရိဝါသိယံ ရတ္တိပါရိဝါသိယံ ဆန္ဒပါရိဝါသိယံ အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယန္တိ။ တေသု **ပရိသပါရိဝါသိယံ** နာမ ဘိက္ခူ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ၊ အထ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌေတိ၊ ဥဿာရဏာ ဝါ ကရီယတိ၊ မနုဿာ ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရန္တာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခူ "အနောကာသာ မယံ၊ အညတ္ထ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ ဣဒံ ပရိသပါရိဝါသိယံ။ ကိဉ္စာပိ ပရိသပါရိဝါသိယံ၊ ဆန္ဒဿ ပန အဝိဿဋ္ဌတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုန ဘိက္ခူ "ဥပေါသထာဒီနိ ကရိဿာမာ"တိ ရတ္တိံ သန္နိပတိတွာ "ယာဝ သဗ္ဗေ သန္နိပတန္တိ၊ တာဝ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ"တိ ဧကံ အဇ္ဈေသန္တိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တေယေဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ သစေ "စာတုဒ္ဒသိကံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမာ"တိ နိသိန္နာ၊ ပန္နရသောတိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန္နရသိကံ ကာတုံ နိသိန္နာ၊ ပါဋိပဒေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညံ ပန သံဃကိစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ **ရတ္တိပါရိဝါသိယံ** နာမ။

ပုန ဘိက္ခူ "ကိဉ္စိဒေဝ အဗ္ဘာနာဒိသံဃကမ္မံ ကရိဿာမာ"တိ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တတြေကော နက္ခတ္တပါဌကော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒတိ "အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ ဒါရုဏံ၊ မာ ဣမံ ကမ္မံ ကရောထာ"တိ။ တေ တဿ ဝစနေန ဆန္ဒံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တတ္ထေဝ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ အထညော အာဂန္တွာ "နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ၊ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ"တိ[2] ဝတွာ "ကိံ နက္ခတ္တေန, ကရောထာ"တိ ဝဒတိ။ ဣဒံ **ဆန္ဒပါရိဝါသိယဉ္စေဝ အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယဉ္စ**။ တသ္မိံ ပါရိဝါသိယေ ပုန ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အနာနေတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၁၇၂။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ဂိလာနော န သက္ကောတိ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဒါတုံ၊ သော မဉ္စေန ဝါ ပီဌေန ဝါ သံဃမဇ္ဈံ အာနေတဗ္ဗော။ သစေ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဟောတိ "သစေ ခေါ မယံ ဂိလာနံ ဌာနာ စာဝေဿာမ၊ အာဗာဓော ဝါ အဘိဝဍ္ဎိဿတိ၊ ကာလကိရိယာ ဝါ ဘဝိဿတီ"တိ၊

၁-ဝိ-၄ ၃-၂၂၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၅-၁၂-ပိဋ္ဌေ။

178. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho uposathaṁ kareyyā”ti[1] vacanato yadā saṁghassa uposathakammaṁ pattakallaṁ hoti, tadā taṁ kātabbaṁ, pattakallañca nāmetaṁ catūhi aṅgehi saṅgahitaṁ. Tenāhu Aṭṭhakathācariyā—

“Uposatho yāvatikā ca bhikkhū kammappattā,
Sabhāgāpattiyo ca na vijjanti.
Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na honti,
Pattakallanti vuccatī”ti.

Tattha **uposatho**ti tīsu uposathadivasesu aññataradivaso. Tasmiñhi sati idaṁ saṁghassa uposathakammaṁ pattakallaṁ nāma hoti, nāsati. Yathāha “na ca bhikkhave anuposathe uposatho kātabbo”ti[2].

Yāvatikā ca bhikkhū kammappattāti yattakā bhikkhū tassa uposathakammassa pattā yuttā anurūpā sabbantimena paricchedena cattāro pakatattā, te ca kho hatthapāsaṁ avijahitvā ekasīmāyaṁ ṭhitā. Tesu hi catūsu bhikkhūsu ekasīmāyaṁ hatthapāsaṁ avijahitvā ṭhitesveva taṁ saṁghassa uposathakammaṁ pattakallaṁ nāma hoti, na itarathā. Yathāha “anujānāmi bhikkhave catunnaṁ pātimokkhaṁ uddisitun”ti[3].

Sabhāgāpattiyo ca na vijjantīti ettha yaṁ sabbo saṁgho vikālabhojanādinā sabhāgavatthunā lahukāpattiṁ āpajjati, evarūpā vatthusabhāgā sabhāgāti vuccati. Etāsu avijjamānāsupi sabhāgāsu vijjamānāsu pattakallaṁ hotiyeva.

Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na hontīti “na bhikkhave sagahaṭṭhāya parisāya pātimokkhaṁ uddisitabban”ti[4] vacanato gahaṭṭho ca, “na bhikkhave bhikkhuniyā nisinnaparisāya pātimokkhaṁ uddisitabban”ti[5]ādinā nayena vuttā bhikkhunī, sikkhamānā, sāmaṇero, sāmaṇerī, sikkhāpaccakkhātako, antimavatthu-ajjhāpannako, āpattiyā adassane ukkhittako, āpattiyā appaṭikamme ukkhittako, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhittako, paṇḍako, theyyasaṁvāsako, titthiyapakkantako, tiracchānagato,

1. Vi 3. 148 piṭṭhe. 2. Vi 3. 190 piṭṭhe. 3. Vi 3. 167 piṭṭhe.
4. Vi 3. 155 piṭṭhe. 5. Vi 3. 189 piṭṭhe.

ပါသာဏော ဝါ လမ္ဗေတွာ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေ ဝါ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောနဒိယံ ဗဒ္ဓအဋ္ဋကေပိ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရုက္ခဿ သာခါ ဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒီတီရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သီမံ ဝါ သောဓေတွာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗဟိနဒီတီရေ ဇာတရုက္ခဿ အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကရောန္တေဟိ သီမာ ဝါ သောဓေတဗ္ဗာ၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါဿ ဗဟိပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ နာသေတဗ္ဗော။ နဒီတီရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ နဒိယံ သေတုံ ကရောန္တိ၊ သစေ အန္တောနဒိယံယေဝ သေတု စ သေတုပါဒါ စ ဟောန္တိ၊ သေတုမှိ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ ဗဟိတီရေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီမံ သောဓေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ အထ သေတုပါဒါ အန္တော၊ သေတု ပန ဥဘိန္နမ္ပိ တီရာနံ ဥပရိအာကာသေ ဌိတော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောနဒိယံ ပါသာဏော ဝါ ဒီပကော ဝါ ဟောတိ၊ တတ္ထ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပကတိဝဿကာလေ ဝဿာနဿ စတူသု မာသေသု ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သော နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ဩဃေန ဩတ္ထတောကာသော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိတော မာတိကံ နီဟရန္တာ နဒိယံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊ တံ စေ ဩတ္ထရိတွာ ဝါ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝါ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာဝရဏေန ဝါ ကောဋ္ဋကဗန္ဓနေန ဝါ သောတံ ပစ္ဆိန္နတိ၊ ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝရဏမတ္ထကေပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပါသာဏဒီပကပ္ပဒေသော ဝိယ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိံ ဝိနာသေတွာ တဠာကံ ကရောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဓါ ဥဒကံ အာဂန္တွာ တဠာကံ ပူရေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပရိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဟေဋ္ဌာ စ ဆဍ္ဍိတောဒကံ နဒိံ ဩတရိတွာ သန္ဒနဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟေမန္တဂိမှေသု ဝါ သုက္ခနဒိယာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နဒိတော နီဟဋမာတိကာယ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သာ ကာလန္တရေန ဘိဇ္ဇိတွာ နဒီ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာစိ နဒီ ဥပ္ပတိတွာ ဂါမနိဂမသီမံ ဩတ္ထရိတွာ ပဝတ္တတိ၊ နဒီယေဝ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

mātughātako, pitughātako, arahantaghātako, bhikkhunīdūsako, saṁghabhedako, lohituppādako, ubhatobyañjanakoti ime vīsati cāti ekavīsati puggalā vajjanīyā nāma. Te hatthapāsato bahikaraṇavasena vajjetabbā. Etesu hi tividhe ukkhittake sati uposathaṁ karonto saṁgho pācittiyaṁ āpajjati, sesesu dukkaṭaṁ, ettha ca **tiracchānagato**ti yassa upasampadā paṭikkhittā. Titthiyā gahaṭṭheneva saṅgahitā. Etepi hi vajjanīyā. Evaṁ[1] pattakallaṁ imehi catūhi aṅgehi saṅgahitanti veditabbaṁ. Idañca sabbaṁ pavāraṇākammepi yojetvā dassetabbaṁ. “Na bhikkhave pātimokkhuddesakena sañcicca na sāvetabbaṁ, yo na sāveyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave pātimokkhuddesakena vāyamituṁ ‘kathaṁ sāveyyan’ti, vāyamantassa anāpattī”ti[2] vacanato pātimokkhuddesakena parisaṁ sāvetuṁ vāyamitabbanti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Uposathapavāraṇāvinicchayakathā samattā.

---

26. Vassūpanāyikavinicchayakathā

179. **Vassūpanāyikā**ti ettha purimikā pacchimikāti duve vassūpanāyikā. Tattha[3] āsāḷhīpuṇṇamāya anantare pāṭipadadivase purimikā upagantabbā, pacchimikā pana āsāḷhīpuṇṇamato aparāya puṇṇamāya anantare pāṭipadadivase. Upagacchantena ca vihāraṁ paṭijaggitvā pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetvā sabbaṁ cetiyavandanādisāmīcikammaṁ niṭṭhāpetvā “imasmiṁ vihāre imaṁ temāsaṁ vassaṁ upemī”ti sakiṁ vā dvattikkhattuṁ vā vācaṁ nicchāretvā vassaṁ upagantabbaṁ. Sacepi “idha vasissāmī”ti ālayo atthi, asatiyā pana vassaṁ na upeti, gahitasenāsanaṁ suggahitaṁ, chinnavasso na hoti, pavāretuṁ labhatiyeva. Vināpi hi vacībhedaṁ ālayakaraṇamattenapi vassaṁ upagatameva hoti. “Idha vassaṁ vasissāmī”ti cittuppādoyevettha ālayo nāma.

---

1. Vajjanīyā eva (Sī) 2. Vi 3. 155 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 3. 349 piṭṭhādīsu.

သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတေဟိ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာ ထောကတရာ စေဝ ဟောန္တိ သမသမာ စ၊ သံဃပဝါရဏာယ စ ဂဏံ ပူရေန္တိ၊ သံဃပဝါရဏာဝသေန ဉတ္တိ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ ပန ပစ္ဆိမိကာယ ဧကော ဟောတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တေ စတ္တာရော ဟောန္တိ၊ စတုန္နံ သံဃဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂဏဉတ္တိယာ ပန သော ဂဏပူရကော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂဏဝသေန ဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပုရိမေဟိ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ ဣတရေန တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတဗ္ဗောတိ။ ပုရိမိကာယ ဒွေ၊ ပစ္ဆိမိကာယ ဒွေ ဝါ ဧကော ဝါ ဧသေဝ နယော။ ပုရိမိကာယ ဧကော ပစ္ဆိမိကာယ ဧကောတိ ဧကေန ဧကဿ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ ဧကေန ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပုရိမေဟိ ဝဿူပဂတေဟိ ပစ္ဆာ ဝဿူပဂတာ ဧကေနပိ အဓိကတရာ ဟောန္တိ၊ ပဌမံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ပစ္ဆာ ထောကတရေဟိ တေသံ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗံ။

ကတ္တိကာယ စာတုမာသိနိပဝါရဏာယ ပန သစေ ပဌမဝဿူပဂတေဟိ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတေဟိ ပစ္ဆာ ဥပဂတာ အဓိကတရာ ဝါ သမသမာ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပဝါရဏာဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ တေဟိ ပဝါရိတေ ပစ္ဆာ ဣတရေဟိ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ အထ မဟာပဝါရဏာယံ ပဝါရိတာ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ ပစ္ဆာ ဝဿူပဂတာ ထောကာ ဝါ ဧကော ဝါ၊ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ ပစ္ဆာ တေသံ သန္တိကေ တေန ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ကိံ ပနေတံ ပါတိမောက္ခံ သကလမေဝ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, ဥဒါဟု ဧကဒေသမ္ပီတိ? ဧကဒေသမ္ပိ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ—

“ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ၊ နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတွာ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ၊ အယံ ပဌမော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော။ နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတွာ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ဥဒ္ဒိသိတွာ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ၊ အယံ ဒုတိယော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော။ နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတွာ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ဥဒ္ဒိသိတွာ တေရသ သံဃာဒိသေသေ ဥဒ္ဒိသိတွာ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ၊ အယံ တတိယော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော။ နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတွာ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ဥဒ္ဒိသိတွာ တေရသ သံဃာဒိသေသေ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒွေ အနိယတေ ဥဒ္ဒိသိတွာ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ၊ အယံ စတုတ္ထော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော။ ဝိတ္ထာရေနေဝ ပဉ္စမော”တိ[၁]။

၁-ဝိ ၃-၁၅၁-ပိဋ္ဌေ။

“Na bhikkhave tadahuvassūpanāyikāya vassaṁ anupagantukāmena sañcicca āvāso atikkamitabbo, yo atikkameyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato vassūpanāyikadivase vassaṁ anupagantukāmo vihārasīmaṁ atikkamati, vihāragaṇanāya dukkaṭaṁ. Sace hi taṁ divasaṁ vihārasatassa upacāraṁ okkamitvā atikkamati, sataṁ āpattiyo. Sace pana vihāraṁ atikkamitvā aññassa vihārassa upacāraṁ anokkamitvāva nivattati, ekāva āpatti. Kenaci antarāyena purimikaṁ anupagatena pacchimikā upagantabbā.

“Na bhikkhave asenāsanikena vassaṁ upagantabbaṁ, yo upagaccheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato yassa pañcannaṁ chadanānaṁ aññatarena channaṁ yojitadvārabandhanaṁ senāsanaṁ natthi, tena na upagantabbaṁ. “Na bhikkhave chavakuṭikāya vassaṁ upagantabbaṁ, yo upagaccheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2]ādivacanato chavakuṭikāyaṁ chatte cāṭiyañca upagantuṁ na vaṭṭati. Tattha **chavakuṭikā** nāma ṭaṅkitamañcādibhedā kuṭi. Tattheva upagantuṁ na vaṭṭati, susāne pana aññaṁ kuṭikaṁ katvā upagantuṁ vaṭṭati, chattepi catūsu thambhesu chattaṁ ṭhapetvā āvaraṇaṁ katvā dvāraṁ yojetvā upagantuṁ vaṭṭati, chattakuṭi nāmesā hoti. Cāṭiyāpi mahantena kapallena chatte vuttanayena kuṭikaṁ katvā upagantuṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave rukkhasusire vassaṁ upagantabbaṁ, yo upagaccheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato suddhe rukkhasusire upagantuṁ na vaṭṭati, mahantassa pana rukkhasusirassa anto padaracchadanaṁ kuṭikaṁ katvā pavisanadvāraṁ yojetvā upagantuṁ vaṭṭati, rukkhaṁ chinditvā khāṇukamatthake padaracchadanaṁ kuṭikaṁ katvāpi vaṭṭatiyeva. “Na bhikkhave rukkhaviṭabhiyā”ti[2] ādivacanato suddhe viṭabhimatte upagantuṁ na vaṭṭati, mahāviṭape pana aṭṭakaṁ bandhitvā tattha padaracchadanaṁ kuṭikaṁ katvā dvāraṁ yojetvā upagantabbaṁ.

“Anujānāmi bhikkhave vaje vassaṁ upagantun”ti[3] ādivacanato vaje satthe nāvāyañca upagantuṁ vaṭṭati. Tattha **vajo**ti gopālakānaṁ nivāsaṭṭhānaṁ. Vaje vuṭṭhite vajena saddhiṁ gatassa vassacchede anāpatti “anujānāmi bhikkhave yena vajo, tena gantun”ti[3] vuttattā.

---

1. Vi 3. 193 piṭṭhe. 2. Vi 3. 212 piṭṭhe. 3. Vi 3. 211 piṭṭhe.

ပါသာဏေ ဝါ လမ္ဗေတွာ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေ ဝါ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောနဒိယံ ဗဒ္ဓအဋ္ဋကေပိ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရုက္ခဿ သာခါ ဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒီတီရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သီမံ ဝါ သောဓေတွာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗဟိနဒီတီရေ ဇာတရုက္ခဿ အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကရောန္တေဟိ သီမာ ဝါ သောဓေတဗ္ဗာ၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါဿ ဗဟိပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ နာသေတဗ္ဗော။ နဒီတီရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ နဒိယံ သေတုံ ကရောန္တိ၊ သစေ အန္တောနဒိယံယေဝ သေတု စ သေတုပါဒါ စ ဟောန္တိ၊ သေတုမှိ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ ဗဟိတီရေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီမံ သောဓေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ အထ သေတုပါဒါ အန္တော၊ သေတု ပန ဥဘိန္နမ္ပိ တီရာနံ ဥပရိအာကာသေ ဌိတော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောနဒိယံ ပါသာဏော ဝါ ဒီပကော ဝါ ဟောတိ၊ တတ္ထ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပကတိဝဿကာလေ ဝဿာနဿ စတူသု မာသေသု ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သော နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ဩဃေန ဩတ္ထတောကာသော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိတော မာတိကံ နီဟရန္တာ နဒိယံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊ တံ စေ ဩတ္ထရိတွာ ဝါ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝါ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာဝရဏေန ဝါ ကောဋ္ဋကဗန္ဓနေန ဝါ သောတံ ပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝရဏမတ္ထကေပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပါသာဏဒီပကပ္ပဒေသော ဝိယ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရိယတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိံ ဝိနာသေတွာ တဠာကံ ကရောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဓါ ဥဒကံ အာဂန္တွာ တဠာကံ ပူရေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပရိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဟေဋ္ဌာ စ ဆဍ္ဍိတောဒကံ နဒိံ ဩတရိတွာ သန္ဒနဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟေမန္တဂိမှေသု ဝါ သုက္ခနဒိယာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နဒိတော နီဟဋမာတိကာယ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သာ ကာလန္တရေန ဘိဇ္ဇိတွာ နဒီ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာစိ နဒီ ဥပ္ပတိတွာ ဂါမနိဂမသီမံ ဩတ္ထရိတွာ ပဝတ္တတိ၊ နဒီယေဝ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

satthe vassaṁ upagacchantena pana vassūpanāyikadivase upāsakā vattabbā "kuṭikā laddhuṁ vaṭṭatī"ti. Sace karitvā denti, tattha pavisitvā "idha vassaṁ upemī"ti tikkhattuṁ vattabbaṁ. No ce denti, sālāsaṅkhepena ṭhitasakaṭassa heṭṭhā upagantabbaṁ. Tampi alabhantena ālayo kātabbo, satthe pana vassaṁ upagantuṁ na vaṭṭati. **Ālayo** nāma "idha vassaṁ vasissāmī"ti cittuppādamattaṁ. Sace maggappaṭipanneyeva satthe pavāraṇādivaso hoti, tattheva pavāretabbaṁ. Atha sattho antovasseyeva bhikkhunā patthitaṭṭhānaṁ patvā atikkamati, patthitaṭṭhāne vasitvā tattha bhikkhūhi saddhiṁ pavāretabbaṁ. Athāpi sattho antovasseyeva antarā ekasmiṁ gāme tiṭṭhati vā vippakirati[1] vā, tasmiṁyeva gāme bhikkhūhi saddhiṁ vasitvā pavāretabbaṁ, appavāretvā tato paraṁ gantuṁ na vaṭṭati. Nāvāya vassaṁ upagacchantenapi kuṭiyaṁyeva upagantabbaṁ, pariyesitvā alabhantena ālayo kātabbo. Sace antotemāsaṁ nāvā samuddeyeva hoti, tattheva pavāretabbaṁ. Atha nāvā kūlaṁ labhati, ayañca parato gantukāmo hoti, gantuṁ na vaṭṭati, nāvāya laddhagāmeyeva vasitvā bhikkhūhi saddhiṁ pavāretabbaṁ. Sacepi nāvā anutīrameva aññattha gacchati, bhikkhu ca paṭhamaṁ laddhagāmeyeva vasitukāmo, nāvā gacchatu, bhikkhunā tattheva vasitvā bhikkhūhi saddhiṁ pavāretabbaṁ. Iti vaje satthe nāvāyanti tīsu ṭhānesu natthi vassacchede āpatti, pavāretuñca labhati.

"Na bhikkhave vassaṁ upagantvā purimaṁ vā temāsaṁ pacchimaṁ vā temāsaṁ avasitvā cārikā pakkamitabbā, yo pakkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato purimikāya vassaṁ upagatena purimaṁ temāsaṁ, pacchimikāya upagatena pacchimaṁ temāsaṁ avasitvā cārikā na pakkamitabbā, vassaṁ upagantvā pana aruṇaṁ anuṭṭhāpetvāpi tadaheva sattāhakaraṇīyena pakkamantassapi antosattāhe nivattantassa anāpatti, ko pana vādo dvīhatīhaṁ vasitvā sattāhakaraṇīyena pakkamantassa antosattāhe nivattantassa.

180. "Anujānāmi bhikkhave sattannaṁ sattāhakaraṇīyena pahite gantuṁ, na tveva appahite. Bhikkhussa bhikkhuniyā sikkhamānāya

1. Vippakirīyati (Sī)
2. Vi 3. 193 piṭṭhe.

ပဝါရဏာကမ္မေပိ သတိ အန္တရာယေ ဒွေဝါစိကံ ဧကဝါစိကံ သမာနဝဿိကံ ဝါ ပဝါရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ[၁] ဉတ္တိံ ဌပေန္တေနပိ ''ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧကဝါစိကေ "ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျာ"တိ, သမာနဝဿိကေပိ "သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ ဗဟူပိ သမာနဝဿာ ဧကတော ပဝါရေတုံ လဘန္တိ။ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ''တိ ဣမာယ ပန သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာယ ဉတ္တိယာ ဌပိတာယ တေဝါစိကံ ဒွေဝါစိကံ ဧကဝါစိကဉ္စ ပဝါရေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သမာနဝဿိကံ န ဝဋ္ဋတိ။ "တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာ"တိ ဝုတ္တေ ပန တေဝါစိကမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အညံ န ဝဋ္ဋတိ။ "ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျာ"တိ ဝုတ္တေ ဒွေဝါစိကံ တေဝါစိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကဝါစိကဉ္စ သမာနဝဿိကဉ္စ န ဝဋ္ဋတိ။ ''ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျာ"တိ ဝုတ္တေ ပန ဧကဝါစိကဒွေဝါစိကတေဝါစိကာနိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သမာနဝဿိကမေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ "သမာနဝဿိက"န္တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၇၅။ ကေန ပန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ? "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရာဓိကံ ပါတိမောက္ခ''န္တိ[၂] ဝစနတော ထေရေန ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလော၊ တဿာဓေယျံ ပါတိမောက္ခ"န္တိ[၃] ဝစနတော နဝကတရေန ဝါ။ ဧတ္ထ[၄] စ ကိဉ္စာပိ နဝကတရဿပိ ဗျတ္တဿ ပါတိမောက္ခံ အနုညာတံ၊ အထ ခေါ ဧတ္ထ အယံ အဓိပ္ပါယော—သစေ ထေရဿ ပဉ္စ ဝါ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒွေ ပန အခဏ္ဍာ သုဝိသဒါ ဝါစုဂ္ဂတာ ဟောန္တိ၊ ထေရာယတ္တံဝ ပါတိမောက္ခံ။ သစေ ပန ဧတ္တကမ္ပိ ဝိသဒံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဗျတ္တဿ ဘိက္ခုနော အာယတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သယံ ဝါ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ အညော ဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော။ "န ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အနဇ္ဈိဋ္ဌေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ယော ဥဒ္ဒိသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၅] ဝစနတော အနဇ္ဈိဋ္ဌေန ပါတိမောက္ခံ န ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။ န ကေဝလံ ပါတိမောက္ခံယေဝ၊ ဓမ္မောပိ န ဘာသိတဗ္ဗော "န ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အနဇ္ဈိဋ္ဌေန ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော၊ ယော ဘာသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ[၆] ဝစနတော။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၅၉-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၃-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၄၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၅-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၆-ဝိ ၃-၁၅၂-ပိဋ္ဌေ။

sāmaṇerassa sāmaṇeriyā uposakassa upāsikāyā"ti[1] vacanato pañcannaṁ sahadhammikānaṁ aññatarena saṁghagaṇapuggale uddissa attano vā atthāya vihāraṁ aḍḍhayogaṁ pāsādaṁ hammiyaṁ guhaṁ pariveṇaṁ koṭṭhakaṁ upaṭṭhānasālaṁ aggisālaṁ kappiyakuṭiṁ vaccakuṭiṁ caṅkamaṁ caṅkamanasālaṁ udapānaṁ udapānasālaṁ jantāgharaṁ jantāgharasālaṁ pokkharaṇiṁ maṇḍapaṁ ārāmaṁ ārāmavatthuṁ vā kāretvā "āgacchantu bhikkhū, icchāmi dānañca dātuṁ dhammañca sotuṁ bhikkhū ca passitun"ti evaṁ niddisitvā pesite gantabbaṁ sattāhakaraṇīyena, na tveva appahite. Upāsako vā upāsikā vā tatheva saṁghagaṇapuggale uddissa vihārādīsu aññataraṁ kāretvā attano vā atthāya nivesanasayanigharādīsu aññataraṁ kārāpetvā aññaṁ vā kiccakaraṇīyaṁ niddisitvā gilāno vā hutvā bhikkhūnaṁ santike dūtaṁ pahiṇeyya "āgacchantu bhadantā, icchāmi dānañca dātuṁ dhammañca sotuṁ bhikkhū ca passitun"ti, gantabbaṁ sattāhakaraṇīyena, na tveva appahite.

"Anujānāmi bhikkhave sattannaṁ sattāhakaraṇīyena appahitepi gantuṁ, pageva pahite. Bhikkhussa bhikkhuniyā sikkhamānāya sāmaṇerassa sāmaṇeriyā mātuyā ca pitussa cā"ti[2] vacanato "gilānānaṁ etesaṁ bhikkhu-ādīnaṁ sahadhammikānaṁ mātāpitūnañca gilānānaṁyeva gilānabhattaṁ vā gilānupaṭṭhākabhattaṁ vā bhesajjaṁ vā pariyesissāmi, pucchissāmi vā upaṭṭhahissāmi vā"ti iminā kāraṇena appahitepi gantabbaṁ, pageva pahite. **Andhakaṭṭhakathāyaṁ** pana "ye mātāpitūnaṁ upaṭṭhākā ñātakā vā aññātakā vā, tesampi appahite gantuṁ vaṭṭatī"ti vuttaṁ, taṁ neva Aṭṭhakathāyaṁ, na Pāḷiyaṁ vuttaṁ, tasmā na gahetabbaṁ.

Sace pana bhikkhuno bhātā vā añño vā ñātako gilāno hoti, so ce bhikkhussa santike dūtaṁ pahiṇeyya "ahaṁ gilāno, āgacchatu bhadanto, icchāmi bhadantassa āgatan"ti, gantabbaṁ sattāhakaraṇīyena, na tveva appahite. Sace ekasmiṁ vihāre bhikkhūhi saddhiṁ vasanto bhikkhubhattiko[3] gilāno hoti, so ce bhikkhūnaṁ santike dūtaṁ pahiṇeyya "ahaṁ gilāno, āgacchantu bhikkhū, icchāmi bhikkhūnaṁ āgatan"ti, gantabbaṁ sattāhakaraṇīyena, na tveva appahite.

1. Vi 3. 194 piṭṭhe. 2. Vi 3. 205 piṭṭhe.
3. Bhikkhubhatiko (Sī), bhikkhugatiko (Vi 3. 206 piṭṭhe)

အဇ္ဈေသနာ စေတ္ထ သံဃေန သမ္မတဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ ဝါ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ ဝါ၊ တသ္မာ ဓမ္မဇ္ဈေသကေ အသတိ သံဃတ္ထေရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ တေန ယာစိတော ဝါ ဘာသိတုံ လဘတိ။ သံဃတ္ထေရေနာပိ သစေ ဝိဟာရေ ဗဟူ ဓမ္မကထိကာ ဟောန္တိ၊ ဝါရပဋိပါဋိယာ ဝတ္တဗ္ဗော။ "တွံ ဓမ္မံ ဘဏ၊ ဓမ္မဒါနံ ဒေဟီ"တိ ဝါ ဝုတ္တေန တီဟိပိ ဝိဓီဟိ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော၊ "သြသာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ပန သြသာရေတုမေဝ လဘတိ, "ကထေဟီ"တိ ဝုတ္တော ကထေတုမေဝ၊ "သရဘညံ ဘဏာဟီ"တိ ဝုတ္တော သရဘညမေဝ။ သံဃတ္ထေရောပိ စ ဥစ္စတရေ အာသနေ နိသိန္နော ယာစိတုံ န လဘတိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော စေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော စ ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ နံ ဥစ္စာသနေ နိသိန္နော "ဘဏာ"တိ ဝဒတိ၊ ဥပဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘဏိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနေတ္ထ ဒဟရဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ "တေသံ ဘဏာမီ"တိ ဘဏိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သံဃတ္ထေရော အတ္တနောယေဝ နိဿိတကေ ဘဏာပေတိ၊ အညေ မဓုရဘာဏကေပိ နာဂစ္ဆတိ၊ သော အညေဟိ ဝတ္တဗ္ဗော—"ဘန္တေ အသုကံ နာမ ဘဏာပေမာ"တိ။ သစေ "ဘဏာပေထာ"တိ ဝဒတိ၊ တုဏှီ ဝါ ဟောတိ၊ ဘဏာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပဋိဗာဟတိ၊ န ဘဏာပေတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန အနာဂတေယေဝ သံဃတ္ထေရေ ဓမ္မဿဝနံ အာရဒ္ဓံ၊ ပုန အာဂတေ ဌပေတွာ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သြသာရေတွာ ပန ကထေန္တေန အာပုစ္ဆိတွာ အဋ္ဌပေတွာယေဝ ဝါ ကထေတဗ္ဗံ။ ကထေန္တဿ ပုန အာဂတေပိ ဧသေဝ နယော။

ဥပနိသိန္နကထာယမ္ပိ သံဃတ္ထေရောဝ သာမီ၊ တသ္မာ တေန သယံ ဝါ ကထေတဗ္ဗံ၊ အညော ဝါ ဘိက္ခု "ကထေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော, နော စ ခေါ ဥစ္စတရေ အာသနေ နိသိန္နေန၊ မနုဿာနံ ပန "ဘဏာဟီ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ အတ္တနော ဇာနနကံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆန္တိ၊ တေန ထေရံ အာပုစ္ဆိတွာပိ ကထေတဗ္ဗံ။ သစေ သံဃတ္ထေရော "ဘန္တေ ဣမေ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တီ"တိ ပုဋ္ဌော "ကထေဟီ"တိ ဝါ ဘဏတိ၊ တုဏှီ ဝါ ဟောတိ၊ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တရဃရေ အနုမောဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ သံဃတ္ထေရော "ဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ မံ အနာပုစ္ဆိတွာပိ ကထေယျာသီ"တိ အနုဇာနာတိ၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တေနာပိ ထေရော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောယေဝ။ ဧကံ အာပုစ္ဆိတွာ သဇ္ဈာယန္တဿ အပရော အာဂစ္ဆတိ၊ ပုန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေပိ "ဝိဿမိဿာမီ"တိ ဌပိတဿ အာဂစ္ဆတိ၊ ပုန အာရဘန္တေန အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သံဃတ္ထေရေ အနာဂတေယေဝ အာရဒ္ဓံ

Sace bhikkhussa bhikkhuniyā sikkhamānāya sāmaṇerassa sāmaṇeriyā anabhirati vā kukkuccaṁ vā diṭṭhigataṁ vā uppannaṁ hoti, gantabbaṁ sattāhakaraṇīyena appahitepi "anabhiratiṁ vūpakāsessāmi vā vūpakāsāpessāmi vā kukkuccaṁ vinodessāmi vā vinodāpessāmi vā diṭṭhigataṁ vivecessāmi vā vivecāpessāmi vā dhammakathaṁ vā karissāmī"ti, pageva pahite. Sace koci bhikkhu garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho mūlāyapaṭikassanāraho mānattāraho abbhānāraho vā, appahitepi gantabbaṁ "parivāsadānādīsu ussukkaṁ āpajjissāmi, anussāvessāmi, gaṇapūrako vā bhavissāmī"ti, pageva pahite. Bhikkhuniyāpi mānattārahāya mūlāyapaṭikassanārahāya abbhānārahāya eseva nayo. Sace sāmaṇero upasampajjitukāmo hoti, vassaṁ vā pucchitukāmo, sikkhamānā vā upasampajjitukāmā hoti, sikkhā vāssā kupitā, sāmaṇerī vā sikkhā samādiyitukāmā hoti, vassaṁ vā pucchitukāmā, appahitepi gantabbaṁ, pageva pahite.

Sace bhikkhussa bhikkhuniyā vā saṁgho kammaṁ kātukāmo hoti, tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, appahitepi gantabbaṁ, pageva pahite "kiṁ nu kho saṁgho kammaṁ na kareyya, lahukāya vā pariṇāmeyyā"ti. Sacepi kataṁyeva hoti kammaṁ, appahitepi gantabbaṁ "kiṁ nu kho sammā vatteyya, lomaṁ pāteyya, netthāraṁ vatteyya, saṁgho taṁ kammaṁ paṭippassambheyyā"ti.

181. "Anujānāmi bhikkhave saṁghakaraṇīyena gantun"ti[1] vacanato senāsanapaṭibaddhasaṁghakaraṇīyenapi gantuṁ vaṭṭati. Ettha[2] hi yaṁ kiñci uposathāgārādīsu senāsanesu cetiyachattavedikādīsu vā kattabbaṁ, antamaso bhikkhuno puggalikasenāsanampi sabbaṁ saṁghakaraṇīya mevāti adhippetaṁ, tasmā tassa nipphādanatthaṁ dabbasambhārādīni vā āharituṁ vaḍḍhakīpabhutīnaṁ bhattavetanādīni vā dātuṁ gantabbaṁ. Apicettha ayampi Pāḷimuttakanayo veditabbo—dhammassavanatthāya animantitena gantuṁ na vaṭṭati, sace ekasmiṁ mahāvāse paṭhamaṁyeva katikā katā hoti

1. Vi 3. 206 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 351 piṭṭhādīsu.

သဇ္ဈာယန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ကေန သံဃတ္ထေရေန "မံ အနာပုစ္ဆာပိ ယထာသုခံ သဇ္ဈာယာဟီ"တိ အနုညာတေ ယထာသုခံ သဇ္ဈာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အညသ္မိံ ပန အာဂတေ တံ အာပုစ္ဆိတွာဝ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ။

ယသ္မိံ ပန ဝိဟာရေ သဗ္ဗေဝ ဘိက္ခူ ဗာလာ ဟောန္တိ အဗျတ္တာ န ဇာနန္တိ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧကော ဘိက္ခု သာမန္တာ အာဝါသာ သဇ္ဇုကံ ပါဟေတဗ္ဗော "ဂစ္ဆာဝုသော သံခိတ္တေန ဝါ ဝိတ္ထာရေန ဝါ ပါတိမောက္ခံ ပရိယာပုဏိတွာ အာဂစ္ဆာဟီ"တိ။ ဧဝဉ္စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ လဘေထ၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ယတ္ထ တာဒိသာ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ သော အာဝါသော ဥပေါသထကရဏတ္ထာယ အန္တမာသံ ဂန္တဗ္ဗော၊ အဂစ္ဆန္တာနံ ဒုက္ကဋံ။ ဣဒဉ္စ ဥတုဝဿေယေဝ၊ ဝဿာနေ ပန ပုရိမိကာယ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝိနာ န ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ဝဿူပဂတာနံ ပက္ကမတိ ဝါ ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ အညသ္မိံ သတိယေဝ ပစ္ဆိမိကာယ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အသတိ အညတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အဂစ္ဆန္တာနံ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ပစ္ဆိမိကာယ ပက္ကမတိ ဝါ ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ မာသဒွယံ ဝသိတဗ္ဗံ။

ယတ္ထ ပန တေ ဗာလာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ အဗျတ္တာ၊ သစေ တတ္ထ ကောစိ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော မာတိကာဓရော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သော ဘိက္ခု သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော ဥပလာပေတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော စုဏ္ဏေန မတ္တိကာယ ဒန္တကဋ္ဌေန မုခေါဒကေန။ နော စေ သင်္ဂဟေယျုံ အနုဂ္ဂဟေယျုံ ဥပလာပေယျုံ၊ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ စုဏ္ဏေန မတ္တိကာယ ဒန္တကဋ္ဌေန မုခေါဒကေန၊ သဗ္ဗေသံ ဒုက္ကဋံ။ ဣမေ နေဝ ထေရာ, န ဒဟရာ မုစ္စန္တိ၊ သဗ္ဗေဟိ ဝါရေန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အတ္တနော ဝါရေ အနုပဋ္ဌဟန္တဿ အာပတ္တိ။ တေန ပန မဟာထေရာနံ ပရိဝေဏသမ္မဇ္ဇနဒန္တကဋ္ဌဒါနာဒီနိ န သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧဝမ္ပိ သတိ မဟာထေရေဟိ သာယံပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ တေန ပန တေသံ အာဂမနံ ဉတွာ ပဌမတရံ မဟာထေရာနံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစဿ သဒ္ဓိဉ္စရာ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌာကာ အတ္ထိ၊ "မယှံ ဥပဋ္ဌာကာ အတ္ထိ၊ တုမှေ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အထာပိဿ သဒ္ဓိဉ္စရာ နတ္ထိ၊ တသ္မိံယေဝ ဝိဟာရေ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နာ ဝဒန္တိ "မယံ ထေရဿ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿာမ၊ အဝသေသာ ဖာသု ဝိဟရန္တူ"တိ၊ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

“asukadivasaṁ nāma sannipatitabban”ti, nimantitoyeva nāma hoti, gantuṁ vaṭṭati. “Bhaṇḍakaṁ dhovissāmī”ti gantuṁ na vaṭṭati. Sace pana ācariyupajjhāyā pahiṇanti, vaṭṭati. Nātidūre vihāro hoti, “tattha gantvā ajjeva āgamissāmī”ti sampāpuṇituṁ na sakkoti, vaṭṭati. Uddesaparipucchādīnaṁ atthāyapi gantuṁ na labhati, “ācariyaṁ pana passissāmī”ti gantuṁ labhati. Sace naṁ ācariyo “ajja mā gacchā”ti vadati, vaṭṭati, upaṭṭhākakulaṁ vā ñātikulaṁ vā dassanāya gantuṁ na labhati.

Sace bhikkhūsu vassūpagatesu gāmo corehi vuṭṭhāti, tattha kiṁ kātabbanti? Yena gāmo, tena gantabbaṁ. Sace gāmo dvidhā bhijjati, yattha bahutarā manussā, tattha gantabbaṁ. Sace bahutarā assaddhā honti appasannā, yattha saddhā pasannā, tattha gantabbaṁ. Ettha ca sace gāmo avidūragato hoti, tattha piṇḍāya caritvā vihārameva āgantvā vasitabbaṁ. Sace dūraṁ gato, sattāhavārena aruṇo uṭṭhāpetabbo, na sakkā ce hoti, tattheva sabhāgaṭṭhāne vasitabbaṁ. Sace manussā yathāpavattāni salākabhattādīni denti, “na mayaṁ tasmiṁ vihāre vasimhā”ti vattabbā. “Mayaṁ vihārassa vā pāsādassa vā na dema, tumhākaṁ dema, yattha katthaci vasitvā bhuñjathā “ti vutte pana yathāsukhaṁ bhuñjitabbaṁ, tesaṁyeva taṁ pāpuṇāti. “Tumhākaṁ vasanaṭṭhāne pāpuṇāpetvā bhuñjathā”ti vutte pana yattha vasanti, tattha netvā vassaggena pāpuṇāpetvā bhuñjitabbaṁ. Sace pavāritakāle vassāvāsikaṁ denti, yadi sattāhavārena aruṇaṁ uṭṭhāpayiṁsu, gahetabbaṁ. Chinnavassehi pana “na mayaṁ tattha vasimha, chinnavassā mayan”ti vattabbaṁ. Yadi “yesaṁ amhākaṁ senāsanaṁ pāpitaṁ, te gaṇhantū”ti vadanti, gahetabbaṁ. Yaṁ pana “vihāre upanikkhittakaṁ mā vinassī”ti idha āhaṭaṁ cīvarādivebhaṅgiyabhaṇḍaṁ, taṁ tattheva gantvā apaloketvā bhājetabbaṁ. “Ito ayyānaṁ cattāro paccaye dethā”ti kappiyakārakānaṁ dinne khettavatthu-ādike tatruppādepi eseva nayo. Saṁghikañhi vebhaṅgiyabhaṇḍaṁ antovihāre vā bahisīmāya vā hotu, bahisīmāya ṭhitānaṁ apaloketvā bhājetuṁ na vaṭṭati. Ubhayattha ṭhitampi pana antosīmāya ṭhitānaṁ apaloketvā bhājetuṁ vaṭṭatiyeva.

ပါသာဏော ဝါ လမ္ဗေတွာ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေ ဝါ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောနဒိယံ ဗဒ္ဓအဋ္ဋကေပိ အန္တောနဒိယံ ဇာတရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရုက္ခဿ သာခါ ဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒီတီရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သီမံ ဝါ သောဓေတွာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗဟိနဒီတီရေ ဇာတရုက္ခဿ အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကရောန္တေဟိ သီမာ ဝါ သောဓေတဗ္ဗာ၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါဿ ဗဟိပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ နာသေတဗ္ဗော။ နဒီတီရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ နဒိယံ သေတုံ ကရောန္တိ၊ သစေ အန္တောနဒိယံယေဝ သေတု စ သေတုပါဒါ စ ဟောန္တိ၊ သေတုမှိ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ ဗဟိတီရေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သီမံ သောဓေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ အထ သေတုပါဒါ အန္တော၊ သေတု ပန ဥဘိန္နမ္ပိ တီရာနံ ဥပရိအာကာသေ ဌိတော၊ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောနဒိယံ ပါသာဏော ဝါ ဒီပကော ဝါ ဟောတိ၊ တတ္ထ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပကတိဝဿကာလေ ဝဿာနဿ စတူသု မာသေသု ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သော နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ဩဃေန ဩတ္ထတောကာသော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိတော မာတိကံ နီဟရန္တာ နဒိယံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊ တံ စေ ဩတ္ထရိတွာ ဝါ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝါ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာဝရဏေန ဝါ ကောဋ္ဋကဗန္ဓနေန ဝါ သောတံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝရဏမတ္ထကေပိ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပါသာဏဒီပကပ္ပဒေသော ဝိယ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရိယတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ နဒီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒိံ ဝိနာသေတွာ တဠာကံ ကရောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဓါ ဥဒကံ အာဂန္တွာ တဠာကံ ပူရေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပရိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဟေဋ္ဌာ စ ဆဍ္ဍိတောဒကံ နဒိံ ဩတ္ထရိတွာ သန္ဒနဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟေမန္တဂိမှေသု ဝါ သုက္ခနဒိယာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နဒိတော နီဟဋမာတိကာယ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သာ ကာလန္တရေန ဘိဇ္ဇိတွာ နဒီ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာစိ နဒီ ဥပ္ပတိတွာ ဂါမနိဂမသီမံ ဩတ္ထရိတွာ ပဝတ္တတိ၊ နဒီယေဝ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

Sace pana vassūpagatā bhikkhū vāḷehi ubbāḷhā honti, gaṇhantipi paripātentipi, sarīsapehi vā ubbāḷhā honti, ḍaṁsantipi paripātentipi, corehi vā ubbāḷhā honti, vilumpantipi ākoṭentipi, pisācehi vā ubbāḷhā honti, āvisantipi hanantipi[1], "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ, natthi vassacchede āpatti. Sace gāmo agginā vā daḍḍho hoti, udakena vā vuḷho. Bhikkhū piṇḍakena kilamanti, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ, vassacchede anāpatti. Senāsanaṁ agginā vā daḍḍhaṁ hoti, udakena vā vuḷhaṁ, bhikkhū senāsanena kilamanti, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ, vassacchede anāpatti. Sace vassūpagatā bhikkhū na labhanti lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṁ pāripūriṁ, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ. Sace labhanti lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṁ pāripūriṁ, na labhanti sappāyāni bhojanāni, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ. Sacepi labhanti lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṁ pāripūriṁ, labhanti sappāyāni bhojanāni, na labhanti sappāyāni bhesajjāni, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ. Sace labhanti lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṁ pāripūriṁ, labhanti sappāyāni bhojanāni, labhanti sappāyāni bhesajjāni, na labhanti patirūpaṁ upaṭṭhākaṁ, "eseva antarāyo"ti pakkamitabbaṁ, sabbattha vassacchede anāpatti.

Sace pana vassūpagataṁ bhikkhuṁ itthī nimanteti "ehi bhante hiraññaṁ vā te demi, suvaṇṇaṁ vā khettaṁ vā vatthuṁ vā gāvuṁ vā gāviṁ vā dāsaṁ vā dāsiṁ vā te demi, dhītaraṁ vā te demi bhariyatthāya, ahaṁ vā te bhariyā homi, aññaṁ vā te bhariyaṁ ānemī"ti, tatra ce bhikkhuno evaṁ hoti "lahuparivattaṁ kho cittaṁ vuttaṁ Bhagavatā, siyāpi me brahmacariyassa antarāyo"ti, pakkamitabbaṁ, natthi vassacchede āpatti. Vuttanayeneva vesī vā nimanteti, thullakumārī vā nimanteti, paṇḍako vā nimanteti, ñātakā vā nimantenti, rājāno vā nimantenti, corā vā nimantenti, dhuttā vā nimantenti, eseva nayo. Sace vassūpagato bhikkhu passati asāmikaṁ nidhiṁ, tatra ce bhikkhuno evaṁ hoti "lahuparivattaṁ kho cittaṁ vuttaṁ Bhagavatā, siyāpi me brahmacariyassa antarāyo"ti, pakkamitabbaṁ, anāpatti vassacchede.

1. Ojampi haranti (Sī) Vi 3. 207 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

အာပတ္တိံ ပဋိကရိတွာ အာဂန္တုံ၊ မယံ တေ သန္တိကေ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမာ”တိ။ ဧဝဉ္စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ လဘေထ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ ယဒါ အညံ ဘိက္ခုံ သုဒ္ဓံ အနာပတ္တိကံ ပဿိဿတိ၊ တဒါ တဿ သန္တိကေ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿတီ”တိ[1] ဝတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဝေမတိကော ဟောတိ၊ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂါယ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော၊ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿတိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿတီ”တိ[1] ဝတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပနေတ္ထ ကောစိ “တံ သဘာဂံ အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ မညမာနော ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသေတိ၊ ဒေသိတာ သုဒေသိတာဝ။ အညံ ပန ဒေသနာပစ္စယာ ဒေသကော ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ ပဋိဂ္ဂါဟကော စာတိ ဥဘောပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တံ နာနာဝတ္ထုကံ ဟောတိ၊ တဿာ အညမညံ ဒေသေတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ တေ နိရာပတ္တိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ သန္တိကေ သေသေဟိ သဘာဂါပတ္တိယော ဒေသေတဗ္ဗာ ဝါ အာရောစေတဗ္ဗာ ဝါ။ သစေ တေ ဧဝံ အကတွာ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ “ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထာ”တိအာဒိနာ နယေန သာပတ္တိကဿ ဥပေါသထကရဏေ ပညတ္တံ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ။

သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ အာပတ္တိံ သရတိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ သာမန္တော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော “အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ ဣတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမီ”တိ။ သာမန္တော စ ဘိက္ခု သဘာဂေါယေဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝိသဘာဂဿ ဟိ ဝုစ္စမာနေ ဘဏ္ဍနကလဟသံဃဘေဒါဒီနိပိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တဿ အဝတွာ “ဣတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပဋိကရိဿာမီ”တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ကောစိ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော ဟောတိ၊ တေနပိ သဘာဂေါယေဝ သာမန္တော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော “အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမာယ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော၊ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမီ”တိ။ ဧဝဉ္စ ဝတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ပါတိမောက္ခံ သောတဗ္ဗံ၊ န တွေဝ တပ္ပစ္စယာ ဥပေါသထဿ အန္တရာယော ကာတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။

Sace vassūpagato bhikkhu passati sambahule bhikkhū saṁghabhedāya parakkamante, suṇāti vā “sambahulā bhikkhū saṁghabhedāya parakkamantī”ti, tatra ce bhikkhuno evaṁ hoti “garuko kho saṁghabhedo vutto Bhagavatā, mā mayi sammukhībhūte saṁgho bhijjī”ti, pakkamitabbaṁ, anāpatti vassacchede. Sace vassūpagato bhikkhu suṇāti “asukasmiṁ kira āvāse sambahulā bhikkhū saṁghabhedāya parakkamantī”ti, tatra ce bhikkhuno evaṁ hoti “te ca kho me bhikkhū mittā, tyāhaṁ vakkhāmi ‘garuko kho āvuso saṁghabhedo vutto Bhagavatā, mā āyasmantānaṁ saṁghabhedo ruccitthā’ti, karissanti me vacanaṁ sussūsissanti, sotaṁ odahissantī”ti, pakkamitabbaṁ, anāpatti vassacchede, bhinne pana saṁghe gantvā karaṇīyaṁ natthi.

Sace pana koci bhikkhu “imaṁ temāsaṁ idha vassaṁ vasathā”ti vutte paṭissuṇitvā visaṁvādeti, dukkaṭaṁ. Na kevalaṁ tasseva paṭissavassa visaṁvāde dukkaṭaṁ, “imaṁ temāsaṁ bhikkhaṁ gaṇhatha, ubhopi mayaṁ idha vassaṁ vasissāma, ekato uddisāpessāmā”ti evamādināpi tassa tassa paṭissavassa visaṁvāde dukkaṭaṁ. Tañca kho paṭhamaṁ suddhacittassa pacchā visaṁvādanapaccayā, paṭhamampi asuddhacittassa pana paṭissave pācittiyaṁ. Visaṁvāde dukkaṭanti pācittiyena saddhiṁ dukkaṭaṁ yujjati.

182. Vassūpagatehi[1] antovasse nibaddhavattaṁ ṭhapetvā vassūpagatā bhikkhū “sammuñjaniyo bandhathā”ti vattabbā. Sulabhā ce daṇḍakā ceva salākāyo ca honti, ekakena cha pañca muṭṭhisammuñjaniyo dve tisso yaṭṭhisammuñjaniyo vā bandhitabbā. Dullabhā honti, dve tisso muṭṭhisammuñjaniyo ekā yaṭṭhisammuñjanī bandhitabbā. Sāmaṇerehi pañca pañca ukkā vā koṭṭetabbā, vasanaṭṭhānesu kasāvaparibhaṇḍaṁ kātabbaṁ. Vattaṁ karontehi ca na uddisitabbaṁ na uddisāpetabbaṁ, na sajjhāyo kātabbo, na pabbājetabbaṁ na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na dhammassavanaṁ kātabbaṁ. Sabbeva hi ete papañcā, nippapañcā hutvā samaṇadhammameva karissāmāti vā sabbe terasa dhutaṅgāni samādiyantu, seyyaṁ akappetvā ṭhānacaṅkamehi vītināmentu, mūgabbataṁ gaṇhantu, sattāhakaraṇīyena

1. Vi-Ṭṭha 4. 72 piṭṭhādīsu.

၁၇၇။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္မန္နိတု”န္တိ[၁]အာဒိ-ဝစနတော—

“သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္စတီ”တိ[၂]—

ဧဝံ ဝုတ္တံ စတုဗ္ဗိဓံ ပုဗ္ဗကရဏံ ကတွာဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ ကေန ပန တံ ကာတဗ္ဗန္တိ? “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရေန ဘိက္ခုနာ နဝံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတုံ၊ န ဘိက္ခဝေ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန န သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယော န သမ္မဇ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁]အာဒိဝစနတော ယော ထေရေန အာဏတ္တော၊ တေန ကာတဗ္ဗံ။ အာဏာပေန္တေန စ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ သဒါကာလမေဝ ဧကော ဝါ ဘာရနိတ္ထရဏကော ဝါ သရဘာဏကဓမ္မကထိကာဒီသု အညတရော ဝါ န ဥပေါသထာဂါရသမ္မဇ္ဇနတ္ထံ အာဏာပေတဗ္ဗော၊ အဝသေသာ ပန ဝါရေန အာဏာပေတဗ္ဗာ။ သစေ အာဏတ္တော သမ္မုဉ္ဇနိံ တာဝကာလိကမ္ပိ န လဘတိ၊ သာခါဘင်္ဂံ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တမ္ပိ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။

အာသနပညာပနတ္ထံ အာဏတ္တေန စ သစေ ဥပေါသထာဂါရေ အာသနာနိ နတ္ထိ၊ သံဃိကာဝါသတော အာဟရိတွာ ပညပေတွာ ပုန အာဟရိတဗ္ဗာနိ၊ အာသနေသု အသတိ ကဋ္ဌသာရကေပိ တဋ္ဋိကာယောပိ ပညာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဋ္ဋိကာသုပိ အသတိ သာခါဘင်္ဂါနိ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပညပေတဗ္ဗာနိ၊ ကပ္ပိယကာရကံ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။

ပဒီပကရဏတ္ထံ အာဏာပေန္တေန ပန “အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တေလံ ဝါ ဝဋ္ဋိ ဝါ ကပလ္လိကာ ဝါ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတွာ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ တေလာဒီနိ နတ္ထိ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ၊ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။ အပိစ ကပါလေ အဂ္ဂိပိ ဇာလေတဗ္ဗော။

“ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတီ”တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တံ ပန စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ ကာတဗ္ဗံ။ တမ္ပိ ဟိ အကတွာ ဥပေါသထော န ကာတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၁၅၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၄၄-ဝိဋ္ဌေ။

gatāpi bhājanīyabhaṇḍaṁ labhantūti vā evarūpaṁ adhammikavattaṁ na kātabbaṁ. Evaṁ pana kātabbaṁ—pariyattidhammo nāma tividhampi saddhammaṁ patiṭṭhāpeti, tasmā sakkaccaṁ uddisatha uddisāpetha, sajjhāyaṁ karotha, padhānaghare vasantānaṁ saṁghaṭṭanaṁ akatvā antovihāre nisīditvā uddisatha uddisāpetha, sajjhāyaṁ karotha, dhammassavanaṁ samiddhaṁ karotha, pabbājentā sodhetvā pabbājetha, sodhetvā upasampādetha, sodhetvā nissayaṁ detha. Ekopi hi kulaputto pabbajjañca upasampadañca labhitvā sakalaṁ sāsanaṁ patiṭṭhāpeti, attano thāmena yattakāni sakkotha, tattakāni dhutaṅgāni samādiyatha, antovassaṁ nāmetaṁ sakaladivasaṁ rattiyā ca paṭhamayāmapacchimayāmesu appamattehi bhavitabbaṁ, vīriyaṁ ārabhitabbaṁ. Porāṇakamahātherāpi sabbapalibodhe chinditvā antovasse ekacāriyavattaṁ pūrayiṁsu, bhasse mattaṁ jānitvā dasavatthukathaṁ dasa-asubhadasānussati-aṭṭhatiṁsārammaṇakathaṁ kātuṁ vaṭṭati, āgantukānaṁ vattaṁ kātuṁ, sattāhakaraṇīyena gatānaṁ apaloketvā dātuṁ vaṭṭatīti evarūpaṁ vattaṁ kātabbaṁ.

Apica bhikkhū ovaditabbā "viggāhikapisuṇapharusavacanāni mā vadatha, divase divase sīlāni āvajjentā caturārakkhaṁ ahāpentā manasikārabahulā viharathā"ti. Dantakaṭṭhakhādanavattaṁ ācikkhitabbaṁ, cetiyaṁ vā bodhiṁ vā vandantena gandhamālaṁ vā pūjentena pattaṁ vā thavikāya pakkhipantena na kathetabbaṁ, bhikkhācāravattaṁ ācikkhitabbaṁ, antogāme manussehi saddhiṁ paccayasaññuttakathā vā visabhāgakathā vā na kathetabbā, rakkhitindriyehi bhavitabbaṁ, Khandhakavattañca sekhiyavattañca pūretabbanti evarūpā bahukāpi niyyānikakathā ācikkhitabbāti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Vassūpanāyikavinicchayakathā samattā.

၁၇၈။ "ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာ"တိ[၁] ဝစနတော ယဒါ သံဃဿ ဥပေါသထကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ ဟောတိ၊ တဒါ တံ ကာတဗ္ဗံ၊ ပတ္တကလ္လဉ္စ နာမေတံ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ—

"ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊
သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ။
ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တိ၊
ပတ္တကလ္လန္တိ ဝုစ္စတီ"တိ။

တတ္ထ **ဥပေါသထော**တိ တီသု ဥပေါသထဒိဝသေသု အညတရဒိဝသော။ တသ္မိဉ္ဟိ သတိ ဣဒံ သံဃဿ ဥပေါသထကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ, နာသတိ။ ယထာဟ "န စ ဘိက္ခဝေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"တိ[၂]။

ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ ယတ္တကာ ဘိက္ခူ တဿ ဥပေါသထကမ္မဿ ပတ္တာ ယုတ္တာ အနုရူပါ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရော ပကတတ္တာ၊ တေ စ ခေါ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ ဧကသီမာယံ ဌိတာ။ တေသု ဟိ စတူသု ဘိက္ခူသု ဧကသီမာယံ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ ဌိတေသွေဝ တံ သံဃဿ ဥပေါသထကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ, န ဣတရထာ။ ယထာဟ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုန္နံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတု"န္တိ[၃]။

သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တီတိ ဧတ္ထ ယံ သဗ္ဗော သံဃော ဝိကာလဘောဇနာဒိနာ သဘာဂဝတ္ထုနာ လဟုကာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ သဘာဂါတိ ဝုစ္စတိ။ ဧတာသု အဝိဇ္ဇမာနာသုပိ သဘာဂါသု ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ ပတ္တကလ္လံ ဟောတိယေဝ။

ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တီတိ "န ဘိက္ခဝေ သဂဟဋ္ဌာယ ပရိသာယ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ"န္တိ[၄] ဝစနတော ဂဟဋ္ဌော စ, "န ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ"န္တိ[၅] အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာနာ, သာမဏေရော, သာမဏေရီ, သိက္ခာပစ္စက္ခာတကော, အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နကော, အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိတ္တကော, အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခိတ္တကော, ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိတ္တကော, ပဏ္ဍကော, ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, တိရစ္ဆာနဂတော,

၁-ဝိ ၃-၁၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၁၈၉-ပိဋ္ဌေ။

27. Upajjhāyādivattavinicchayakathā

183. **Vattan**ti ettha pana vattaṁ nāmetaṁ upajjhāyavattaṁ ācariyavattaṁ āgantukavattaṁ āvāsikavattaṁ gamikavattaṁ bhattaggavattaṁ piṇḍacārikavattaṁ āraññikavattaṁ senāsanavattaṁ jantāgharavattaṁ vaccakuṭivattanti bahuvidhaṁ. Tattha **upajjhāyavattaṁ** tāva evaṁ veditabbaṁ—saddhivihārikena kālasseva uṭṭhāya upāhanā omuñcitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā upajjhāyassa dantakaṭṭhaṁ dātabbaṁ, mukhodakaṁ dātabbaṁ. Tattha dantakaṭṭhaṁ dentena mahantaṁ majjhimaṁ khuddakanti tīṇi dantakaṭṭhāni upanetvā ito yaṁ tīṇi divasāni gaṇhāti, catutthadivasato paṭṭhāya tādisameva dātabbaṁ. Sace aniyamaṁ katvā yaṁ vā taṁ vā gaṇhāti, atha yādisaṁ labhati, tādisaṁ dātabbaṁ. Mukhodakaṁ dentenapi sītañca uṇhañca udakaṁ upanetvā tato yaṁ tīṇi divasāni vaḷañjeti. Catutthadivasato paṭṭhāya tādisameva mukhadhovanodakaṁ dātabbaṁ. Sace duvidhampi vaḷañjeti, duvidhampi upanetabbaṁ. Udakaṁ mukhadhovanaṭṭhāne ṭhapetvā vaccakuṭito paṭṭhāya sammajjitabbaṁ. There vaccakuṭigate pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, evaṁ pariveṇaṁ asuññaṁ hoti. There vaccakuṭito anikkhanteyeva āsanaṁ paññapetabbaṁ. Sarīrakiccaṁ katvā āgantvā tasmiṁ nisinnassa sace yāgu hoti, bhājanaṁ dhovitvā yāgu upanāmetabbā, yāguṁ pivitassa udakaṁ datvā bhājanaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā paṭisāmetabbaṁ. Upajjhāyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti kenaci kacavarena saṁkiṇṇo, so deso sammajjitabbo. Sace pana añño kacavaro natthi, udakaphusitāneva honti, hatthena pamajjitabbo.

Sace upajjhāyo gāmaṁ pavisitukāmo hoti, nivāsanaṁ dātabbaṁ, paṭinivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, saguṇaṁ katvā saṅghāṭiyo dātabbā, dhovitvā patto sa-udako dātabbo. Sace upajjhāyo pacchāsamaṇaṁ ākaṅkhati, timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṅghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā upajjhāyassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, nātidūre gantabbaṁ, nāccāsanne gantabbaṁ. Ettha pana sace upajjhāyaṁ nivattitvā olokentaṁ ekena vā dvīhi vā padavītihārehi sampāpuṇāti, ettāvatā nātidūre nāccāsanne gato hotīti veditabbaṁ.

မာတုဃာတကော, ပိတုဃာတကော, အရဟန္တဃာတကော, ဘိက္ခုနိဒူသကော, သံဃဘေဒကော, လောဟိတုပ္ပါဒကော, ဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ ဣမေ ဝီသတိ စာတိ ဧကဝီသတိ ပုဂ္ဂလာ ဝဇ္ဇနီယာ နာမ။ တေ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိကရဏဝသေန ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ ဧတေသု ဟိ တိဝိဓေ ဥက္ခိတ္တကေ သတိ ဥပေါသထံ ကရောန္တော သံဃော ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ, သေသေသု ဒုက္ကဋံ၊ ဧတ္ထ စ **တိရစ္ဆာနဂတော**တိ ယဿ ဥပသမ္ပဒါ ပဋိက္ခိတ္တာ။ တိတ္ထိယာ ဂဟဋ္ဌေနေဝ သင်္ဂဟိတာ။ ဧတေပိ ဟိ ဝဇ္ဇနီယာ။ ဧဝံ[၁] ပတ္တကလ္လံ ဣမေဟိ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္စ သဗ္ဗံ ပဝါရဏာကမ္မေပိ ယောဇေတွာ ဒဿေတဗ္ဗံ။ "န ဘိက္ခဝေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန သဉ္စိစ္စ န သာဝေတဗ္ဗံ၊ ယော န သာဝေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝါယမိတုံ 'ကထံ သာဝေယျ'န္တိ၊ ဝါယမန္တဿ အနာပတ္တီ"တိ[၂] ဝစနတော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ပရိသံ သာဝေတုံ ဝါယမိတဗ္ဗန္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဥပေါသထပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၆-ဝဿူပနာယိကဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၇၉။ **ဝဿူပနာယိကာ**တိ ဧတ္ထ ပုရိမိကာ ပစ္ဆိမိကာတိ ဒွေ ဝဿူပနာယိကာ။ တတ္ထ[၃] အာသာဠ္ဟီပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဋိပဒဒိဝသေ ပုရိမိကာ ဥပဂန္တဗ္ဗာ, ပစ္ဆိမိကာ ပန အာသာဠ္ဟီပုဏ္ဏမတော အပရာယ ပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဋိပဒဒိဝသေ။ ဥပဂစ္ဆန္တေန စ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ သဗ္ဗံ စေတိယဝန္ဒနာဒိသာမီစိကမ္မံ နိဋ္ဌာပေတွာ "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမီ"တိ သကိံ ဝါ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတွာ ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ သစေပိ "ဣဓ ဝသိဿာမီ"တိ အာလယော အတ္ထိ၊ အသတိယာ ပန ဝဿံ န ဥပေတိ၊ ဂဟိတသေနာသနံ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ဆိန္နဝဿော န ဟောတိ၊ ပဝါရေတုံ လဘတိယေဝ။ ဝိနာပိ ဟိ ဝစီဘေဒံ အာလယကရဏမတ္တေနပိ ဝဿံ ဥပဂတမေဝ ဟောတိ။ "ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿာမီ"တိ စိတ္တုပ္ပါဒေါယေဝေတ္ထ အာလယော နာမ။

၁-ဝဇ္ဇနီယာ ဧဝ (သီ)　　၂-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၄၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

sace upajjhāyena bhikkhācāre yāguyā vā bhatte vā laddhe patto uṇho vā bhāriko vā hoti, attano pattaṁ tassa datvā so patto gahetabbo, na upajjhāyassa bhaṇamānassa antarantarā kathā opātetabbā. Ito paṭṭhāya pana yattha yattha na-kārena paṭisedho karīyati, sabbattha dukkaṭāpatti veditabbā. Upajjhāyo āpattisāmantā bhaṇamāno nivāretabbo. Nivārentena ca “bhante īdisaṁ nāma vattuṁ vaṭṭati, āpatti na hotī”ti evaṁ pucchantena viya vāretabbo, “vāressāmī”ti pana katvā “mahallaka mā evaṁ bhaṇā”ti na vattabbo.

Sace āsanne gāmo hoti, vihāre vā gilāno bhikkhu hoti, gāmato paṭhamataraṁ āgantabbaṁ. Sace dūre gāmo hoti, upajjhāyena saddhiṁ āgacchantopi natthi, teneva saddhiṁ gāmato nikkhamitvā cīvarena pattaṁ veṭhetvā antarāmaggato paṭhamataraṁ āgantabbaṁ. Evaṁ paṭhamataraṁ āgatena āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, paṭinivāsanaṁ dātabbaṁ, nivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ. Sace cīvaraṁ sedaggahitaṁ[1] hoti, muhuttaṁ uṇhe otāpetabbaṁ, na ca uṇhe cīvaraṁ nidahitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ. Cīvaraṁ saṅgharantena ca caturaṅgulaṁ kaṇṇaṁ ussāretvā cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ. Kiṁkāraṇā? Mā majjhe bhaṅgo ahosīti. Samaṁ katvā saṅgharitassa hi majjhe bhaṅgo hoti, tato niccaṁ bhijjamānaṁ dubbalaṁ hoti, taṁ nivāraṇatthametaṁ vuttaṁ. Tasmā yathā ajja bhaṅgaṭṭhāneyeva sve na bhijjissati, tathā divase divase caturaṅgulaṁ ussāretvā saṅgharitabbaṁ, obhoge kāyabandhanaṁ kātabbaṁ.

Sace piṇḍapāto hoti, upajjhāyo ca bhuñjitukāmo hoti, udakaṁ datvā piṇḍapāto upanāmetabbo, upajjhāyo pānīyena pucchitabbo. Pucchantena ca tikkhattuṁ “pānīyaṁ bhante āharīyatū”ti pānīyena pucchitabbo. Sace kālo atthi, upajjhāye bhutte sayaṁ bhuñjitabbaṁ. Sace upakaṭṭho kālo, pānīyaṁ upajjhāyassa santike ṭhapetvā sayampi bhuñjitabbaṁ. Bhuttāvissa udakaṁ datvā pattaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā vodakaṁ katvā muhuttaṁ uṇhe otāpetabbo, na ca uṇhe patto nidahitabbo, pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Pattaṁ

1. Sinnaṁ (Vi 4. 393 piṭṭhe)

“န ဘိက္ခဝေ တဒဟုဝဿူပနာယိကာယ ဝဿံ အနုပဂန္တုကာမေန သဉ္စိစ္စ အာဝါသော အတိက္ကမိတဗ္ဗော၊ ယော အတိက္ကမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဝဿံ အနုပဂန္တုကာမော ဝိဟာရသီမံ အတိက္ကမတိ၊ ဝိဟာရဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဟိ တံ ဒိဝသံ ဝိဟာရသတဿ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ အတိက္ကမတိ၊ သတံ အာပတ္တိယော။ သစေ ပန ဝိဟာရံ အတိက္ကမိတွာ အညဿ ဝိဟာရဿ ဥပစာရံ အနောက္ကမိတွာဝ နိဝတ္တတိ၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ ကေနစိ အန္တရာယေန ပုရိမိကံ အနုပဂတေန ပစ္ဆိမိကာ ဥပဂန္တဗ္ဗာ။

“န ဘိက္ခဝေ အသေနာသနိကေန ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော ယဿ ပဉ္စန္နံ ဆဒနာနံ အညတရေန ဆန္နံ ယောဇိတဒွါရဗန္ဓနံ သေနာသနံ နတ္ထိ၊ တေန န ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ “န ဘိက္ခဝေ ဆဝကုဋိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂]-အာဒိဝစနတော ဆဝကုဋိကာယံ ဆတ္တေ စာဋိယဉ္စ ဥပဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ **ဆဝကုဋိကာ** နာမ ဋင်္ကိတမဉ္စာဒိဘေဒါ ကုဋိ။ တတ္ထေဝ ဥပဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သုသာနေ ပန အညံ ကုဋိကံ ကတွာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တေပိ စတူသု ထမ္ဘေသု ဆတ္တံ ဌပေတွာ အာဝရဏံ ကတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တကုဋိ နာမေသာ ဟောတိ။ စာဋိယာပိ မဟန္တေန ကပလ္လေန ဆတ္တေ ဝုတ္တနယေန ကုဋိကံ ကတွာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ရုက္ခသုသိရေ ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော သုဒ္ဓေ ရုက္ခသုသိရေ ဥပဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ မဟန္တဿ ပန ရုက္ခသုသိရဿ အန္တော ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋိကံ ကတွာ ပဝိသနဒွါရံ ယောဇေတွာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ခါဏုကမတ္ထကေ ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋိကံ ကတွာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ “န ဘိက္ခဝေ ရုက္ခဝိဋပိယာ”တိ[၂]အာဒိ-ဝစနတော သုဒ္ဓေ ဝိဋပိမတ္တေ ဥပဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာဝိဋပေ ပန အဋ္ဋကံ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထ ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋိကံ ကတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဇေ ဝဿံ ဥပဂန္တု”န္တိ[၃]အာဒိဝစနတော ဝဇေ သတ္ထေ နာဝါယဉ္စ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ **ဝဇော**တိ ဂေါပါလကာနံ နိဝါသဋ္ဌာနံ။ ဝဇေ ဝုဋ္ဌိတေ ဝဇေန သဒ္ဓိံ ဂတဿ ဝဿစ္ဆေဒေ အနာပတ္တိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယေန ဝဇော၊ တေန ဂန္တု”န္တိ[၃] ဝုတ္တတ္တာ။

၁-ဝိ ၃-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၂၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၂၁၁-ပိဋ္ဌေ။

nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca taṭṭikacammakhaṇḍādīhi anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Sace pana kāḷavaṇṇakatā vā sudhābaddhā vā bhūmi hoti nirajamattikā, tathārūpāya bhūmiyā ṭhapetuṁ vaṭṭati, dhotavālikāyapi ṭhapetuṁ vaṭṭati, paṁsurajasakkharādīsu na vaṭṭati. Tatra pana paṇṇaṁ vā ādhārakaṁ vā ṭhapetvā tatra nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Idañca cīvaravaṁsādīnaṁ heṭṭhā hatthaṁ pavesetvā abhimukhena hatthena saṇikaṁ nikkhipanatthaṁ vuttaṁ. Ante pana gahetvā bhogena cīvaravaṁsādīnaṁ upari khipantassa bhittiyaṁ bhogo paṭihaññati, tasmā tathā na kātabbaṁ. Upajjhāyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace upajjhāyo nahāyitukāmo hoti, nahānaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace sītena attho hoti, sītaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace uṇhena attho hoti, uṇhaṁ paṭiyādetabbaṁ.

Sace upajjhāyo jantāgharaṁ pavisitukāmo hoti, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā. Jantāgharapīṭhaṁ ādāya upajjhāyassa piṭṭhito piṭṭhito gantvā jantāgharapīṭhaṁ datvā cīvaraṁ paṭiggahetvā ekamante niddhūmaṭṭhāne ṭhapetabbaṁ, cuṇṇaṁ dātabbaṁ, mattikā dātabbā. Sace ussahati, jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ. Na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, jantāghare upajjhāyassa parikammaṁ kātabbaṁ. Jantāghare parikammaṁ nāma aṅgāramattikā-uṇhodakadānādikaṁ sabbakiccaṁ. Jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ.

Udakepi upajjhāyassa aṅgapaccaṅgaghaṁsanādikaṁ parikammaṁ kātabbaṁ, nahātena paṭhamataraṁ uttaritvā attano gattaṁ vodakaṁ katvā nivāsetvā upajjhāyassa gattato udakaṁ pamajjitabbaṁ, nivāsanaṁ dātabbaṁ, saṅghāṭi

သတ္ထေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေန ပန ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဥပါသကာ ဝတ္တဗ္ဗာ “ကုဋိကာ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သစေ ကရိတွာ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ပဝိသိတွာ “ဣဓ ဝဿံ ဥပေမီ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ သာလာသင်္ခေပေန ဌိတသကဋဿ ဟေဋ္ဌာ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ တမ္ပိ အလဘန္တေန အာလယော ကာတဗ္ဗော၊ သတ္ထေ ပန ဝဿံ ဥပဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **အာလယော** နာမ “ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿာမီ”တိ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ။ သစေ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ သတ္ထေ ပဝါရဏာဒိဝသော ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထ သတ္ထော အန္တောဝဿေယေဝ ဘိက္ခုနာ ပတ္ထိတဋ္ဌာနံ ပတွာ အတိက္ကမတိ၊ ပတ္ထိတဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ တတ္ထ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထာပိ သတ္ထော အန္တောဝဿေယေဝ အန္တရာ ဧကသ္မိံ ဂါမေ တိဋ္ဌတိ ဝါ ဝိပ္ပကိရတိ[၁] ဝါ၊ တသ္မိံယေဝ ဂါမေ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိတွာ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ အပ္ပဝါရေတွာ တတော ပရံ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ နာဝါယ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေနပိ ကုဋိယံယေဝ ဥပဂန္တဗ္ဗံ၊ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တေန အာလယော ကာတဗ္ဗော။ သစေ အန္တောတေမာသံ နာဝါ သမုဒ္ဒေယေဝ ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထ နာဝါ ကူလံ လဘတိ၊ အယဉ္စ ပရတော ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ နာဝါယ လဒ္ဓဂါမေယေဝ ဝသိတွာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ သစေပိ နာဝါ အနုတီရမေဝ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ဘိက္ခု စ ပဌမံ လဒ္ဓဂါမေယေဝ ဝသိတုကာမော၊ နာဝါ ဂစ္ဆတု၊ ဘိက္ခုနာ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဝဇေ သတ္ထေ နာဝါယန္တိ တီသု ဌာနေသု နတ္ထိ ဝဿစ္ဆေဒေ အာပတ္တိ၊ ပဝါရေတုဉ္စ လဘတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ အဝသိတွာ စာရိကာ ပက္ကမိတဗ္ဗာ၊ ယော ပက္ကမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော ပုရိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂတေန ပုရိမံ တေမာသံ, ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတေန ပစ္ဆိမံ တေမာသံ အဝသိတွာ စာရိကာ န ပက္ကမိတဗ္ဗာ၊ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပန အရုဏံ အနုဋ္ဌာပေတွာပိ တဒဟေဝ သတ္တာဟကရဏီယေန ပက္ကမန္တဿပိ အန္တောသတ္တာဟေ နိဝတ္တန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဒွီဟတီဟံ ဝသိတွာ သတ္တာဟကရဏီယေန ပက္ကမန္တဿ အန္တောသတ္တာဟေ နိဝတ္တန္တဿ။

၁၀၀။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ သတ္တာဟကရဏီယေန ပဟိတေ ဂန္တုံ၊ န တွေဝ အပ္ပဟိတေ။ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ

၁-ဝိပ္ပကိရီယတိ (သီ)
၂-ဝိ ၃-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။

dātabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, upajjhāyo pāniyena pucchitabbo. Jantāghare hi uṇhasantāpena pipāsā hoti. Sace uddisāpetukāmo hoti, uddisitabbo. Sace paripucchitukāmo hoti, paripucchitabbo.

Yasmiṁ vihāre upajjhāyo viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, kenaci gelaññena anabhibhūto hoti, sodhetabbo. Agilānena hi saddhivihārikena saṭṭhivassenapi sabbaṁ upajjhāyavattaṁ kātabbaṁ, anādarena akarontassa vattabhede dukkaṭaṁ, na-kārapaṭisaṁyuttesu pana padesu gilānassapi paṭikkhittakiriyaṁ karontassa dukkaṭameva. Vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhisibimbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Bhūmattharaṇaṁ yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmikaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā paripphositvā sammajjitabbā “mā vihāro rajena uhaññī”ti[1], saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

Bhūmattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā abhiharitvā yathā paṭhamaṁ paññattaṁ ahosi, tatheva paññapetabbaṁ. Etadatthameva hi “yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabban”ti vuttaṁ. Sace pana paṭhamaṁ ajānantena kenaci paññattaṁ ahosi, samantato bhittiṁ dvaṅgulamattena vā tivaṅgulamattena vā mocetvā paññapetabbaṁ. Idañhettha

1. Ūhaññīti (Sī)

သာမဏေရဿ သာမဏေရိယာ ဥပါသကဿ ဥပါသိကာယာ”တိ[၁] ဝစနတော ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ အညတရေန သံဃဂဏပုဂ္ဂလေ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော ဝါ အတ္ထာယ ဝိဟာရံ အဍ္ဎယောဂံ ပါသာဒံ ဟမ္မိယံ ဂုဟံ ပရိဝေဏံ ကောဋ္ဌကံ ဥပဋ္ဌာနသာလံ အဂ္ဂိသာလံ ကပ္ပိယကုဋိံ ဝစ္စကုဋိံ စင်္ကမံ စင်္ကမနသာလံ ဥဒပါနံ ဥဒပါနသာလံ ဇန္တာဃရံ ဇန္တာဃရသာလံ ပေါက္ခရဏိံ မဏ္ဍပံ အာရာမံ အာရာမဝတ္ထုံ ဝါ ကာရေတွာ “အာဂစ္ဆန္တု ဘိက္ခူ၊ ဣစ္ဆာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ ဘိက္ခူ စ ပဿိတု”န္တိ ဧဝံ နိဒ္ဒိသိတွာ ပေသိတေ ဂန္တဗ္ဗံ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ န တွေဝ အပ္ပဟိတေ။ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ တထေဝ သံဃဂဏပုဂ္ဂလေ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟာရာဒိသု အညတရံ ကာရေတွာ အတ္တနော ဝါ အတ္ထာယ နိဝေသနသယနိဃရာဒိသု အညတရံ ကာရာပေတွာ အညံ ဝါ ကိစ္စကရဏီယံ နိဒ္ဒိသိတွာ ဂိလာနော ဝါ ဟုတွာ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဒူတံ ပဟိဏေယျ “အာဂစ္ဆန္တု ဘဒန္တာ၊ ဣစ္ဆာမိ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ ဘိက္ခူ စ ပဿိတု”န္တိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ န တွေဝ အပ္ပဟိတေ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတ္တန္နံ သတ္တာဟကရဏီယေန အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တုံ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ။ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ သာမဏေရိယာ မာတုယာ စ ပိတုဿ စာ”တိ[၂] ဝစနတော “ဂိလာနာနံ ဧတေသံ ဘိက္ခုအာဒီနံ သဟဓမ္မိကာနံ မာတာပိတူနဉ္စ ဂိလာနာနံယေဝ ဂိလာနဘတ္တံ ဝါ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ ပရိယေသိဿာမိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ ဝါ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ”တိ ဣမိနာ ကာရဏေန အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန “ယေ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာကာ ဉာတကာ ဝါ အညာတကာ ဝါ၊ တေသမ္ပိ အပ္ပဟိတေ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ နေဝ အဋ္ဌကထာယံ, န ပါဠိယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

သစေ ပန ဘိက္ခုနော ဘာတာ ဝါ အညော ဝါ ဉာတကော ဂိလာနော ဟောတိ၊ သော စေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပဟိဏေယျ “အဟံ ဂိလာနော၊ အာဂစ္ဆတု ဘဒန္တော၊ ဣစ္ဆာမိ ဘဒန္တဿ အာဂတ”န္တိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ န တွေဝ အပ္ပဟိတေ။ သစေ ကေသုဉ္စိ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသန္တော ဘိက္ခုဘတ္တိကော[၃] ဂိလာနော ဟောတိ၊ သော စေ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဒူတံ ပဟိဏေယျ “အဟံ ဂိလာနော၊ အာဂစ္ဆန္တု ဘိက္ခူ၊ ဣစ္ဆာမိ ဘိက္ခူနံ အာဂတ”န္တိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ န တွေဝ အပ္ပဟိတေ။

၁-ဝိ ၃-၁၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဘိက္ခုဘတိကော (သီ)၊ ဘိက္ခုဂတိကော (ဝိ ၃-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ)

paññāpanavattaṁ—sace kaṭasārako hoti atimahanto ca, chinditvā koṭiṁ nivattetvā bandhitvā paññapetabbo. Sace koṭiṁ nivattetvā bandhituṁ na jānāti, na chinditabbo. Mañcapaṭipādakā otāpetvā pamajjitvā yathāṭhāne ṭhapetabbā, mañco otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbo, pīṭhaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, bhisibimbohanaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbaṁ. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ, orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā, uttarā, dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, koṭṭhako sammajjitabbo, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā, aggisālā sammajjitabbā, vaccakuṭi sammajjitabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhapetabbaṁ, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace upajjhāyassa anabhirati uppannā hoti, saddhivihārikena aññattha netabbo, añño vā bhikkhu vattabbo "theraṁ gahetvā aññattha gacchā"ti, dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyassa kukkuccaṁ uppannaṁ hoti, saddhivihārikena vinodetabbaṁ, aññena vā vinodāpetabbaṁ,

သစေ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ သာမဏေ-ရိယာ အနဘိရတိ ဝါ ကုက္ကုစ္စံ ဝါ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝါ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ သတ္တာဟကရဏီယေန အပ္ပဟိတေပိ “အနဘိရတိံ ဝူပကာသေဿာမိ ဝါ ဝူပကာသာပေဿာမိ ဝါ ကုက္ကုစ္စံ ဝိနောဒေဿာမိ ဝါ ဝိနောဒါပေဿာမိ ဝါ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝိဝေစေဿာမိ ဝါ ဝိဝေစာပေဿာမိ ဝါ ဓမ္မကထံ ဝါ ကရိဿာမီ”တိ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ ပရိဝါသာရဟော မူလာယပဋိကဿနာရဟော မာနတ္တာရဟော အဗ္ဘာနာရဟော ဝါ၊ အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ “ပရိဝါသဒါနာဒီသု ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇိဿာမိ, အနုဿာဝေဿာမိ, ဂဏပူရကော ဝါ ဘဝိဿာမီ”တိ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ။ ဘိက္ခုနိယာပိ မာနတ္တာရဟာယ မူလာယပဋိကဿနာ-ရဟာယ အဗ္ဘာနာရဟာယ ဝါ ဧသေဝ နယော။ သစေ သာမဏေရော ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ ဝဿံ ဝါ ပုစ္ဆိတုကာမော, သိက္ခမာနာ ဝါ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမာ ဟောတိ၊ သိက္ခာ ဝါဿာ ကုပိတာ၊ သာမဏေရီ ဝါ သိက္ခာ သမာဒိယိတုကာမာ ဟောတိ၊ ဝဿံ ဝါ ပုစ္ဆိတုကာမာ၊ အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ။

သစေ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သံဃော ကမ္မံ ကာတုကာမော ဟောတိ, တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ ပဗ္ဗာဇနီယံ ဝါ ပဋိသာရဏီယံ ဝါ ဥက္ခေပနီယံ ဝါ၊ အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပဂေဝ ပဟိတေ “ကိံ နု ခေါ သံဃော ကမ္မံ န ကရေယျ၊ လဟုကာယ ဝါ ပရိဏာမေယျာ”တိ။ သစေပိ ကတံယေဝ ဟောတိ ကမ္မံ၊ အပ္ပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗံ “ကိံ နု ခေါ သမ္မာ ဝတ္တေယျ၊ လောမံ ပါတေယျ၊ နေတ္ထာရံ ဝတ္တေယျ၊ သံဃော တံ ကမ္မံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျာ”တိ။

၁၈၁။ ‘‘အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃကရဏီယေန ဂန္တု”န္တိ[1] ဝစနတော သေနာသနပဋိဗဒ္ဓသံဃကရဏီယေနပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ[2] ဟိ ယံ ကိဉ္စိ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု သေနာသနေသု စေတိယဆတ္တဝေဒိကာဒီသု ဝါ ကတ္တဗ္ဗံ၊ အန္တမသော ဘိက္ခုနော ပုဂ္ဂလိကသေနာသနမ္ပိ သဗ္ဗံ သံဃကရဏီယ-မေဝါတိ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ တဿ နိပ္ဖါဒနတ္ထံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒီနိ ဝါ အာဟရိတုံ ဝဍ္ဎကီပဘုတီနံ ဘတ္တဝေတနာဒီနိ ဝါ ဒါတုံ ဂန္တဗ္ဗံ။ အပိစေတ္ထ အယမ္ပိ ပါဠိမုတ္တကနယော ဝေဒိတဗ္ဗော—ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အနိမန္တိတေန ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သစေ ကေသုဉ္စိ မဟာဝါသေ ပဌမံယေဝ ကတိကာ ကတာ ဟောတိ

၁-ဝိ-၃-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၅၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyassa diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti, saddhivihārikena vissajjetabbaṁ, añño vā vattabbo “theraṁ diṭṭhigataṁ vissajjāpehī”ti, dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyo garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ, parivāsadānatthaṁ so so bhikkhu upasaṅkamitvā yācitabbo. Sace attanā paṭibalo hoti, attanāva dātabbo[1]. No ce paṭibalo hoti, aññena dāpetabbo[2]. Sace upajjhāyo mūlāyapaṭikassanāraho hoti mānattāraho abbhānāraho vā, vuttanayeneva ussukkaṁ kātabbaṁ. Sace saṁgho upajjhāyassa kammaṁ kattukāmo hoti tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kena nu kho upāyena saṁgho upajjhāyassa kammaṁ na kareyya, lahukāya vā pariṇāmeyyā”ti. Saddhivihārikena hi “upajjhāyassa ukkhepanīyakammaṁ kattukāmo saṁgho”ti ñatvā ekamekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā “mā bhante amhākaṁ upajjhāyassa kammaṁ karitthā”ti yācitabbā. Sace karontiyeva, “tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā lahukakammaṁ karothā”ti yācitabbā. Sace karontiyeva, atha upajjhāyo “sammā vattatha bhante”ti yācitabbo. Iti taṁ sammā vattāpetvā “paṭippassambhetha bhante kamman”ti bhikkhū yācitabbā.

Sace upajjhāyassa cīvaraṁ dhovitabbaṁ hoti, saddhivihārikena dhovitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa cīvaraṁ dhoviyethā”ti[3]. Sace upajjhāyassa cīvaraṁ kātabbaṁ hoti, rajanaṁ vā pacitabbaṁ, cīvaraṁ vā rajetabbaṁ hoti, saddhivihārikena sabbaṁ kātabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa cīvaraṁ rajiyethā”ti[4]. Cīvaraṁ rajantena sādhukaṁ saṁparivattetvā rajetabbaṁ, na ca acchinne theve pakkamitabbaṁ.

Na upajjhāyaṁ anāpucchā ekaccassa patto dātabbo, na ekaccassa patto paṭiggahetabbo, na ekaccassa cīvaraṁ dātabbaṁ, na ekaccassa cīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, na ekaccassa parikkhāro dātabbo, na ekaccassa parikkhāro paṭiggahetabbo, na ekaccassa kesā chedetabbā, na ekaccena kesā

1. Dātabbaṁ (Sī) 2. Dāpetabbaṁ (Sī) 3. Dhoveyyāthāti (Sī) 4. Rajeyyāthāti (Sī)

“အသုကဒိဝသံ နာမ သန္နိပတိတဗ္ဗ”န္တိ၊ နိမန္တိတောယေဝ နာမ ဟောတိ၊ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿာမီ”တိ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပဟိဏန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ နာတိဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ “တတ္ထ ဂန္တွာ အဇ္ဇေဝ အာဂမိဿာမီ”တိ သမ္ပာပုဏိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ အတ္ထာယပိ ဂန္တုံ န လဘတိ၊ “အာစရိယံ ပန ပဿိဿာမီ”တိ ဂန္တုံ လဘတိ။ သစေ နံ အာစရိယော “အဇ္ဇ မာ ဂစ္ဆာ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဝါ ဉာတိကုလံ ဝါ ဒဿနာယ ဂန္တုံ န လဘတိ။

သစေ ဘိက္ခုဿ ဝဿူပဂတဿ ဂါမော စောရေဟိ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? ယေန ဂါမော၊ တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဂါမော ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ ဗဟုတရာ မနုဿာ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟုတရာ အဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ၊ ယတ္ထ သဒ္ဓါ ပသန္နာ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ သစေ ဂါမော အဝိဒူရဂတော ဟောတိ၊ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဝိဟာရမေဝ အာဂန္တွာ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရံ ဂတော၊ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ န သက္ကာ စေ ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ မနုဿာ ယထာပဝတ္တာနိ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒေန္တိ၊ “န မယံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိမှာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ “မယံ ဝိဟာရဿ ဝါ ပါသာဒဿ ဝါ န ဒေမ၊ တုမှာကံ ဒေမ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝသိတွာ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ယထာသုခံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တေသံယေဝ တံ ပါပုဏာတိ။ “တုမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနေ ပါပုဏာပေတွာ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ယတ္ထ ဝသန္တိ၊ တတ္ထ နေတွာ ဝဿဂ္ဂေန ပါပုဏာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ပဝါရိတကာလေ ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိ၊ ယဒိ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏံ ဥဋ္ဌာပယိံသု၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဆိန္နဝဿေဟိ ပန “န မယံ တတ္ထ ဝသိမှ၊ ဆိန္နဝဿာ မယ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ယဒိ “ယေသံ အမှာကံ သေနာသနံ ပါပိတံ၊ တေ ဂဏှန္တူ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပန “ဝိဟာရေ ဥပနိက္ခိတ္တကံ မာ ဝိနဿီ”တိ ဣဓ အာဟဋံ စီဝရာဒိဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ၊ တံ တတ္ထေဝ ဂန္တွာ အပလောကေတွာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ “ဣတော အယျာနံ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒေထာ”တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဒိန္နေ ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိကေ တတြုပ္ပါဒေပိ ဧသေဝ နယော။ သံဃိကဉှိ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ အန္တောဝိဟာရေ ဝါ ဗဟိသီမာယ ဝါ ဟောတု၊ ဗဟိသီမာယ ဌိတာနံ အပလောကေတွာ ဘာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဥဘယတ္ထ ဌိတမ္ပိ ပန အန္တောသီမာယ ဌိတာနံ အပလောကေတွာ ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

chedāpetabbā, na ekaccassa parikammaṁ kātabbaṁ, na ekaccena parikammaṁ kārāpetabbaṁ, na ekaccassa veyyāvacco kātabbo, na ekaccena veyyāvacco kārāpetabbo, na ekaccassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, na ekacco pacchāsamaṇo ādātabbo, na ekaccassa piṇḍapāto nīharitabbo, na ekaccena piṇḍapāto nīharāpetabbo, na upajjhāyaṁ anāpucchā gāmo pavisitabbo, piṇḍāya vā aññena vā karaṇīyena pavisitukāmena āpucchitvāva pavisitabbo. Sace upajjhāyo kālasseva vuṭṭhāya dūraṁ bhikkhācāraṁ gantukāmo hoti, "daharā piṇḍāya pavisantū"ti vatvā gantabbaṁ. Avatvā gate pariveṇaṁ gantvā upajjhāyaṁ apassantena gāmaṁ pavisituṁ vaṭṭati. Sace gāmaṁ pavisantopi passati, diṭṭhaṭṭhānato paṭṭhāya āpucchituṁyeva vaṭṭati. Na upajjhāyaṁ anāpucchā vāsatthāya vā asubhadassanatthāya vā susānaṁ gantabbaṁ, na disā pakkamitabbā, pakkamitukāmena pana kammaṁ ācikkhitvā yāvatatiyaṁ yācitabbo. Sace anujānāti, sādhu, no ce anujānāti, taṁ nissāya vasato cassa uddeso vā paripucchā vā kammaṭṭhānaṁ vā na sampajjati, upajjhāyo bālo hoti abyatto, kevalaṁ attano santike vasāpetukāmatāya eva gantuṁ na deti, evarūpe nivārentepi gantuṁ vaṭṭati. Sace upajjhāyo gilāno hoti, yāvajīvaṁ upaṭṭhāpetabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ, na katthaci gantabbaṁ. Sace añño bhikkhu upaṭṭhāko atthi, bhesajjaṁ pariyesitvā tassa hatthe datvā "bhante ayaṁ upaṭṭhahissatī"ti vatvā gantabbaṁ. Idaṁ tāva upajjhāyavattaṁ.

184. Idameva ca antevāsikena ācariyassa kattabbattā **ācariyavattan**ti vuccati. Nāmamattameva hettha nānaṁ. Tattha yāva cīvararajanaṁ, tāva vatte akariyamāne upajjhāyassa ācariyassa ca parihāni hoti, tasmā taṁ akarontassa nissayamuttakassapi amuttakassapi āpattiyeva, ekaccassa pattadānato paṭṭhāya amuttanissayasseva āpatti. Upajjhāye ācariye vā vattaṁ sādiyante saddhivihārikā antevāsikā ca bahukāpi hontu, sabbesaṁ āpatti. Sace upajjhāyo ācariyo vā "mayhaṁ upaṭṭhāko atthi, tumhe attano sajjhāyamanasikārādīsu yogaṁ karothā"ti vadati, saddhivihārikādīnaṁ anāpatti. Upajjhāyo vā ācariyo vā sace sādiyanaṁ vā asādiyanaṁ vā

သစေ ပန ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ ဝါဠေဟိ ဥဗ္ဗာဠှာ ဟောန္တိ၊ ဂဏှန္တိပိ ပရိပါတေန္တိပိ၊ သရီသပေဟိ ဝါ ဥဗ္ဗာဠှာ ဟောန္တိ၊ ဍံသန္တိပိ ပရိပါတေန္တိပိ၊ စောရေဟိ ဝါ ဥဗ္ဗာဠှာ ဟောန္တိ၊ ဝိလုမ္ပန္တိပိ အာကောဋေန္တိပိ၊ ပိသာစေဟိ ဝါ ဥဗ္ဗာဠှာ ဟောန္တိ၊ အာဝိသန္တိပိ ဟနန္တိပိ[၁]၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ ဝဿစ္ဆေဒေ အာပတ္တိ။ သစေ ဂါမော အဂ္ဂိနာ ဝါ ဒဍ္ဎော ဟောတိ၊ ဥဒကေန ဝါ ဝုဠှော။ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍကေန ကိလမန္တိ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဝဿစ္ဆေဒေ အနာပတ္တိ။ သေနာသနံ အဂ္ဂိနာ ဝါ ဒဍ္ဎံ ဟောတိ၊ ဥဒကေန ဝါ ဝုဠှံ၊ ဘိက္ခူ သေနာသနေန ကိလမန္တိ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဝဿစ္ဆေဒေ အနာပတ္တိ။ သစေ ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ န လဘန္တိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေ လဘန္တိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ၊ န လဘန္တိ သပ္ပါယာနိ ဘောဇနာနိ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေပိ လဘန္တိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ၊ လဘန္တိ သပ္ပါယာနိ ဘောဇနာနိ၊ န လဘန္တိ သပ္ပါယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေ လဘန္တိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ၊ လဘန္တိ သပ္ပါယာနိ ဘောဇနာနိ၊ လဘန္တိ သပ္ပါယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ န လဘန္တိ ပတိရူပံ ဥပဋ္ဌာကံ၊ "ဧသေဝ အန္တရာယော"တိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝဿစ္ဆေဒေ အနာပတ္တိ။

သစေ ပန ဝဿူပဂတံ ဘိက္ခုံ ဣတ္ထီ နိမန္တေတိ "ဧဟိ ဘန္တေ ဟိရညံ ဝါ တေ ဒေမိ၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ ခေတ္တံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ ဂါဝုံ ဝါ ဂါဝိံ ဝါ ဒါသံ ဝါ ဒါသိံ ဝါ တေ ဒေမိ၊ ဓီတရံ ဝါ တေ ဒေမိ ဘရိယတ္တာယ၊ အဟံ ဝါ တေ ဘရိယာ ဟောမိ၊ အညံ ဝါ တေ ဘရိယံ အာနေမီ"တိ၊ တတြ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ "လဟုပရိဝတ္တံ ခေါ စိတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ၊ သိယာပိ မေ ဗြဟ္မစရိယဿ အန္တရာယော"တိ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ ဝဿစ္ဆေဒေ အာပတ္တိ။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေသီ ဝါ နိမန္တေတိ၊ ထုလ္လကုမာရီ ဝါ နိမန္တေတိ၊ ပဏ္ဍကော ဝါ နိမန္တေတိ၊ ဉာတကာ ဝါ နိမန္တေန္တိ၊ ရာဇာနော ဝါ နိမန္တေန္တိ၊ စောရာ ဝါ နိမန္တေန္တိ၊ ဓုတ္တာ ဝါ နိမန္တေန္တိ၊ ဧသေဝ နယော။ သစေ ဝဿူပဂတော ဘိက္ခု ပဿတိ အဿာမိကံ နိဓိံ၊ တတြ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ "လဟုပရိဝတ္တံ ခေါ စိတ္တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ၊ သိယာပိ မေ ဗြဟ္မစရိယဿ အန္တရာယော"တိ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒေ။

၁- ဩဇမ္ပိ ဟရန္တိ (သီ) ဝိ ၃-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

na jānāti, bālo hoti, saddhivihārikādayo bahū, tesu eko vattasampanno bhikkhu “upajjhāyassa vā ācariyassa vā kiccaṁ ahaṁ karissāmi, tumhe appossukkā viharathā”ti evañce attano bhāraṁ katvā itare vissajjeti, tassa bhārakaraṇato paṭṭhāya tesaṁ anāpatti. Ettha antevāsikesu pana nissayantevāsikena yāva ācariyaṁ nissāya vasati, tāva sabbaṁ ācariyavattaṁ kātabbaṁ. Pabbajja-upasampadadhammantevāsikehi pana nissayamuttakehipi ādito paṭṭhāya yāva cīvararajanaṁ, tāva vattaṁ kātabbaṁ. Anāpucchitvā pattadānādimhi pana etesaṁ anāpatti.

Etesu pabbajjantevāsiko ca upasampadantevāsiko ca ācariyassa yāvajīvaṁ bhārā. Nissayantevāsiko ca dhammantevāsiko ca yāva samīpe vasanti, tāva ācariyupajjhāyehipi antevāsikasaddhivihārikā saṅgahetabbā anuggahetabbā uddesena paripucchāya ovādena anusāsaniyā. Sace antevāsikasaddhivihārikānaṁ patto vā cīvaraṁ vā añño vā koci parikkhāro natthi, attano atirekapattacīvaraṁ atirekaparikkhāro vā atthi, dātabbaṁ. No ce, dhammiyena nayena pariyesanatthāya ussukkaṁ kātabbaṁ. Sace antevāsikasaddhivihārikā gilānā honti, upajjhāyavatte vuttanayena dantakaṭṭhadānaṁ ādiṁ katvā ācamanakumbhiyā udakasiñcanapariyosānaṁ sabbaṁ vattaṁ kātabbameva, akarontānaṁ āpatti. Tasmā ācariyupajjhāyehipi antevāsikasaddhivihārikesu sammā vattitabbaṁ. Ācariyupajjhāyādīsu hi yo yo na sammā vattati, tassa tassa āpatti. Upajjhāyādivattakathā.

185. Idāni **āgantukavattādīni** veditabbāni. Āgantukena bhikkhunā upacārasīmāsamīpaṁ gantvā upāhanā omuñcitvā nīcaṁ katvā papphoṭetvā upāhanadaṇḍakena gahetvā chattaṁ upanāmetvā sīsaṁ vivaritvā sīse cīvaraṁ khandhe karitvā sādhukaṁ ataramānena ārāmo pavisitabbo, ārāmaṁ pavisantena sallakkhetabbaṁ “kattha āvāsikā bhikkhū sannipatantī”ti. Yattha āvāsikā bhikkhū sannipatantiṁ upaṭṭhānasālāya vā maṇḍape vā rukkhamūle vā, tattha gantvā ekamantaṁ patto nikkhipitabbo, ekamantaṁ cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, patirūpaṁ āsanaṁ gahetvā nisīditabbaṁ, pānīyaṁ pucchitabbaṁ, paribhojanīyaṁ pucchitabbaṁ “katamaṁ pānīyaṁ, katamaṁ paribhojanīyan”ti.

သစေ ဝဿူပဂတော ဘိက္ခု ပဿတိ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တေ၊ သုဏာတိ ဝါ “သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တီ”တိ၊ တတြ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ “ဂရုကော ခေါ သံဃဘေဒေါ ဝုတ္တော ဘဂဝတာ၊ မာ မယိ သမ္မုခီဘူတေ သံဃော ဘိဇ္ဇီ”တိ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒေ။ သစေ ဝဿူပဂတော ဘိက္ခု သုဏာတိ “အသုကသ္မိံ ကိရ အာဝါသေ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တီ”တိ၊ တတြ စေ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ “တေ စ ခေါ မေ ဘိက္ခူ မိတ္တာ၊ တျာဟံ ဝက္ခာမိ ‘ဂရုကော ခေါ အာဝုသော သံဃဘေဒေါ ဝုတ္တော ဘဂဝတာ၊ မာ အာယသ္မန္တာနံ သံဃဘေဒေါ ရုစ္စိတ္ထာ’တိ၊ ကရိဿန္တိ မေ ဝစနံ သုဿူသိဿန္တိ၊ သောတံ ဩဒဟိဿန္တီ”တိ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ၊ အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒေ၊ ဘိန္နေ ပန သံဃေ ဂန္တွာ ကရဏီယံ နတ္ထိ။

သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု “ဣမံ တေမာသံ ဣဓ ဝဿံ ဝသထာ”တိ ဝုတ္တေ ပဋိဿုဏိတွာ ဝိသံဝါဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ န ကေဝလံ တဿေဝ ပဋိဿဝေ ဝိသံဝါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ “ဣမံ တေမာသံ ဘိက္ခံ ဂဏှထ၊ ဥဘောပိ မယံ ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿာမ၊ ဧကတော ဥဒ္ဒိသာပေဿာမာ”တိ ဧဝမာဒိနာပိ တဿ တဿ ပဋိဿဝေ ဝိသံဝါဒေ ဒုက္ကဋံ။ တဉ္စ ခေါ ပဌမံ သုဒ္ဓစိတ္တဿ ပစ္ဆာ ဝိသံဝါဒနပစ္စယာ၊ ပဌမမ္ပိ အသုဒ္ဓစိတ္တဿ ပန ပဋိဿဝေ ပါစိတ္တိယံ။ ဝိသံဝါဒေ ဒုက္ကဋန္တိ ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ကဋံ ယုဇ္ဇတိ။

၁၈၂။ ဝဿူပဂတေဟိ[၁] အန္တောဝဿေ နိဗဒ္ဓဝတ္တံ ဌပေတွာ ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ “သမ္မုဉ္ဇနိယော ဗန္ဓထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သုလဘာ စေ ဒဏ္ဍကာ စေဝ သလာကာယော စ ဟောန္တိ၊ ဧကေကေန ဆ ပဉ္စ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော ဒွေ တိဿော ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော ဝါ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ ဒုလ္လဘာ ဟောန္တိ၊ ဒွေ တိဿော မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော ဧကာ ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနီ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ သာမဏေရေဟိ ပဉ္စ ပဉ္စ ဥက္ကာ ဝါ ကောဋ္ဋေတဗ္ဗာ၊ ဝသနဋ္ဌာနေသု ကသာဝပရိဘဏ္ဍံ ကာတဗ္ဗံ။ ဝတ္တံ ကရောန္တေဟိ စ န ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ န ဥဒ္ဒိသာပေတဗ္ဗံ၊ န သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န ဓမ္မဿဝနံ ကာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေဝ ဟိ ဧတေ ပပဉ္စာ၊ နိပ္ပပဉ္စာ ဟုတွာ သမဏဓမ္မမေဝ ကရိဿာမာတိ ဝါ သဗ္ဗေ တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယန္တု၊ သေယျံ အကပ္ပေတွာ ဌာနစင်္ကမေဟိ ဝီတိနာမေန္တု၊ မူဂဗ္ဗတံ ဂဏှန္တု၊ သတ္တာဟကရဏီယေန

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၂-ပိဋ္ဌာဒိသု။

sace pānīyena attho hoti, pānīyaṁ gahetvā pātabbaṁ. Sace paribhojanīyena attho hoti, paribhojanīyaṁ gahetvā pādā dhovitabbā. Pāde dhovantena ekena hatthena udakaṁ āsiñcitabbaṁ, ekena hatthena pādā dhovitabbā, na teneva hatthena udakaṁ āsiñcitabbaṁ, na teneva hatthena pādā dhovitabbā, upāhanapuñchanacoḷakaṁ puñchitvā upāhanā puñchitabbā, upāhanā puñchantena paṭhamaṁ sukkhena coḷakena puñchitabbā, pacchā allena, upāhanapuñchanacoḷakaṁ dhovitvā ekamantaṁ pattharitabbaṁ.

Sace āvāsiko bhikkhu vuḍḍho hoti, abhivādetabbo. Sace navako hoti, abhivādāpetabbo. Senāsanaṁ pucchitabbaṁ "katamaṁ me senāsanaṁ pāpuṇātī"ti, ajjhāvuṭṭhaṁ vā anajjhāvuṭṭhaṁ vā pucchitabbaṁ, "gocaragāmo āsanne, udāhu dūre, kālasseva piṇḍāya caritabbaṁ, udāhu divā"ti evaṁ bhikkhācāro pucchitabbo, agocaro pucchitabbo, gocaro pucchitabbo. Agocaro nāma micchādiṭṭhikānaṁ gāmo paricchinnabhikkho vā gāmo, yattha ekassa vā dvinnaṁ vā bhikkhā dīyati, sekkhasammatāni kulāni pucchitabbāni, vaccaṭṭhānaṁ pucchitabbaṁ, passāvaṭṭhānaṁ pucchitabbaṁ, "kiṁ imissā pokkharaṇiyā pānīyaṁyeva pivanti, nahānādiparibhogampi karontī"ti evaṁ pānīyañceva paribhojanīyañca pucchitabbaṁ, kattaradaṇḍo pucchitabbo, saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ pucchitabbaṁ, kesuci ṭhānesu vāḷamigā vā amanussā vā honti, tasmā "kaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, kaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti pucchitabbaṁ. Sace vihāro anajjhāvuṭṭho hoti, kavāṭaṁ ākoṭetvā muhuttaṁ āgametvā ghaṭikaṁ ugghāṭetvā kavāṭaṁ paṇāmetvā bahi ṭhitena nilloketabbo.

Sace so vihāro uklāpo hoti, mañce vā mañco āropito hoti, pīṭhe vā pīṭhaṁ āropitaṁ hoti, senāsanaṁ upari puñjīkataṁ hoti, sace sakkoti, sabbo vihāro sodhetabbo, asakkontena attano vasanokāso jaggitabbo. Sabbaṁ sodhetuṁ sakkontena pana upajjhāyavatte vuttanayena bhūmattharaṇamañcapīṭhādīni bahi nīharitvā vihāraṁ sodhetvā puna atiharitvā yathāṭhāne paññapetabbāni.

ဂတာပိ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ လဘန္တူတိ ဝါ ဧဝရူပံ အမ္ဗိကဝတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပန ကာတဗ္ဗံ—ပရိယတ္တိဓမ္မော နာမ တိဝိဓမ္ပိ သဒ္ဓမ္မံ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တသ္မာ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဒိသထ ဥဒ္ဒိသာပေထ၊ သဇ္ဈာယံ ကရောထ၊ ပဓာနဃရေ ဝသန္တာနံ သံဃဋ္ဋနံ အကတွာ အန္တောဝိဟာရေ နိသီဒိတွာ ဥဒ္ဒိသထ ဥဒ္ဒိသာပေထ၊ သဇ္ဈာယံ ကရောထ၊ ဓမ္မဿဝနံ သမိဒ္ဓံ ကရောထ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တာ သောဓေတွာ ပဗ္ဗာဇေထ၊ သောဓေတွာ ဥပသမ္ပာဒေထ၊ သောဓေတွာ နိဿယံ ဒေထ။ ဧကောပိ ဟိ ကုလပုတ္တော ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘိတွာ သကလံ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ အတ္တနော ထာမေန ယတ္တကာနိ သက္ကောထ၊ တတ္တကာနိ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယထ၊ အန္တောဝဿံ နာမေတံ သကလဒိဝသံ ရတ္တိယာ စ ပဌမယာမပစ္ဆိမယာမေသု အပ္ပမတ္တေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဝီရိယံ အာရဘိတဗ္ဗံ။ ပေါရာဏကမဟာထေရာပိ သဗ္ဗပလိဗောဓေ ဆိန္ဒိတွာ အန္တောဝဿေ ဧကစာရိယဝတ္တံ ပူရယိံသု၊ ဘဿေ မတ္တံ ဇာနိတွာ ဒသဝတ္ထုကထံ ဒသအသုဘ-ဒသာနုဿတိအဋ္ဌတိံသာရမ္မဏကထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဂန္တုကာနံ ဝတ္တံ ကာတုံ, သတ္တာဟကရဏီယေန ဂတာနံ အပလောကေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဧဝရူပံ ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။

အပိစ ဘိက္ခူ ဩဝဒိတဗ္ဗာ "ဝိဂ္ဂါဟိကပိသုဏဖရုသဝစနာနိ မာ ဝဒထ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သီလာနိ အာဝဇ္ဇေန္တာ စတုရာရက္ခံ အဟာပေန္တာ မနသိကာရ-ဗဟုလာ ဝိဟရထာ"တိ။ ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဝတ္တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဝန္ဒန္တေန ဂန္ဓမာလံ ဝါ ပူဇေန္တေန ပတ္တံ ဝါ ထဝိကာယ ပက္ခိပန္တေန န ကထေတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ အန္တောဂါမေ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စယသညုတ္တကထာ ဝါ ဝိသဘာဂကထာ ဝါ န ကထေတဗ္ဗာ၊ ရက္ခိတိန္ဒြိယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ခန္ဓကဝတ္တဉ္စ သေခိယဝတ္တဉ္စ ပူရေတဗ္ဗန္တိ ဧဝရူပါ ဗဟုကာပိ နိယျာနိကကထာ အာစိက္ခိတဗ္ဗာတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဝဿူပနာယိကဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā, uttarā, dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, koṭṭhako sammajjitabbo, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā, aggisālā sammajjitabbā, vaccakuṭi sammajjitabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ. Idaṁ āgantukavattaṁ.

186. **Āvāsikavatte** āvāsikena bhikkhunā āgantukaṁ bhikkhuṁ vuḍḍhataraṁ disvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, pānīyena pucchitabbo, pucchantena pana sakiṁ ānītaṁ pānīyaṁ sabbaṁ pivati, "puna ānemī"ti pucchitabboyeva. Bījanenapi bījitabbo, bījantena sakiṁ pādapiṭṭhiyaṁ bījitvā sakiṁ majjhe, sakiṁ sīse bījitabbo, "alaṁ hotū"ti vuttena mandataraṁ bījitabbaṁ, puna "alan"ti vuttena tato mandataraṁ bījitabbaṁ, tatiyavāraṁ vuttena bījanī ṭhapetabbā, pādāpissa dhovitabbā. Sace attano telaṁ atthi, telena makkhetabbā. No ce atthi, tassa santakena makkhetabbā. Sace ussahati, upāhanā pucchitabbā. Upāhanā puñchantena paṭhamaṁ sukkhena coḷena puñchitabbā, pacchā allena, upāhanapuñchanacoḷakaṁ dhovitvā ekamantaṁ vissajjetabbaṁ.

Āgantuko bhikkhu abhivādetabbo, senāsanaṁ paññapetabbaṁ "etaṁ senāsanaṁ pāpuṇātī"ti. Ajjhāvuṭṭhaṁ vā anajjhāvuṭṭhaṁ vā ācikkhitabbaṁ, gocaro ācikkhitabbo, agocaro ācikkhitabbo, sekkhasammatāni kulāni ācikkhitabbāni, vaccaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, passāvaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, pānīyaṁ ācikkhitabbaṁ, paribhojanīyaṁ ācikkhitabbaṁ, kattaradaṇḍo ācikkhitabbo, saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ "imaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, imaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti.

Sace āgantuko navako hoti, nisinnakeneva ācikkhitabbaṁ "atra pattaṁ nikkhipāhi, atra cīvaraṁ nikkhipāhi, idaṁ āsanaṁ, nisīdāhī"ti.

၂၇-ဥပဇ္ဈာယာဒိဝတ္တဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၇၃။ **ဝတ္တန္တိ** ဧတ္ထ ပန ဝတ္တံ နာမေတံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ အာစရိယဝတ္တံ အာဂန္တုကဝတ္တံ အာဝါသိကဝတ္တံ ဂမိကဝတ္တံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တံ အာရညိကဝတ္တံ သေနာသနဝတ္တံ ဇန္တာဃရဝတ္တံ ဝစ္စကုဋိဝတ္တန္တိ ဗဟုဝိဓံ။ တတ္ထ **ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ** တာဝ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ဥပါဟနာ ဩမုဉ္စိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတဗ္ဗံ၊ မုခေါဒကံ ဒါတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒေန္တေန မဟန္တံ မဇ္ဈိမံ ခုဒ္ဒကန္တိ တီဏိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ ဥပနေတွာ ဇူတော ယံ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဂဏှာတိ၊ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တာဒိသမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ အနိယမံ ကတွာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဂဏှာတိ၊ အထ ယာဒိသံ လဘတိ၊ တာဒိသံ ဒါတဗ္ဗံ။ မုခေါဒကံ ဒေန္တေနပိ သီတဉ္စ ဥဏှဉ္စ ဥဒကံ ဥပနေတွာ တတော ယံ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဝဠဉ္ဇေတိ၊ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တာဒိသမေဝ မုခဓောဝနောဒကံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဒွိဓာပိ ဝဠဉ္ဇေတိ၊ ဒွိဓာပိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဥဒကံ မုခဓောဝနဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဝစ္စကုဋိတော ပဋ္ဌာယ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ထေရေ ဝစ္စကုဋိံ ဂတေ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပရိဝေဏံ အသုညံ ဟောတိ။ ထေရေ ဝစ္စကုဋိတော အနိက္ခန္တေယေဝ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ။ သရီရကိစ္စံ ကတွာ အာဂန္တွာ တသ္မိံ နိသိန္နဿ သစေ ယာဂု ဟောတိ၊ ဘာဇနံ ဓောဝိတွာ ယာဂု ဥပနာမေတဗ္ဗာ၊ ယာဂုံ ပိဝိတဿ ဥဒကံ ဒတွာ ဘာဇနံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန ဓောဝိတွာ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယမှိ ဝုဋ္ဌိတေ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ။ သစေ သော ဒေသော ဥက္လာပေါ ဟောတိ ကေနစိ ကစဝရေန သံကိဏ္ဏော၊ သော ဒေသော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော။ သစေ ပန အညော ကစဝရော နတ္ထိ၊ ဥဒကဖုသိတာ-နေဝ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထေန ပမဇ္ဇိတဗ္ဗော။

သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဂါမံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ၊ နိဝါသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပဋိနိဝါသနံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ကာယဗန္ဓနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သဂုဏံ ကတွာ သင်္ဃာ-ဋိယော ဒါတဗ္ဗာ၊ ဓောဝိတွာ ပတ္တော သဥဒကော ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ပစ္ဆာသမဏံ အာကင်္ခတိ၊ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သဂုဏံ ကတွာ သင်္ဃာဋိယော ပါရုပိတွာ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဓောဝိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ ပစ္ဆာသမဏေန ဟောတဗ္ဗံ၊ နာတိဒူရေ ဂန္တဗ္ဗံ၊ နာစ္စာသန္နေ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန သစေ ဥပဇ္ဈာယံ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တဿ ဧကေန ဝါ ဒွီဟိ ဝါ ပဒဝီတိဟာရေဟိ သမ္ပာ-ပုဏာတိ၊ ဧတ္တာဝတာ နာတိဒူရေ နာစ္စာသန္နေ ဂတော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

pānīyaṁ ācikkhitabbaṁ, paribhojanīyaṁ ācikkhitabbaṁ, upāhanapuñchanacoḷakaṁ ācikkhitabbaṁ, āgantuko bhikkhu abhivādāpetabbo, senāsanādīnipi nisinneneva ācikkhitabbāni. Vuḍḍhatare pana āgate āsanaṁ paññapetabbanti evamādi sabbaṁ cīvarakammaṁ vā navakammaṁ vā ṭhapetvāpi kātabbaṁ. Cetiyaṅgaṇaṁ sammajjantena sammuñjaniṁ nikkhipitvā tassa vattaṁ kātuṁ ārabhitabbaṁ. Paṇḍito hi āgantuko "sammajjāhi tāva cetiyaṅgaṇan"ti vakkhati. Gilānassa bhesajjaṁ karontena pana sace nāti-āturo gilāno hoti, bhesajjaṁ akatvā vattameva kātabbaṁ, mahāgilānassa pana bhesajjameva kātabbaṁ. Paṇḍito hi āgantuko "karohi tāva bhesajjan"ti vakkhati. Idaṁ āvāsikavattaṁ.

187. **Gamikavatte** gamikena bhikkhunā mañcapīṭhādidārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍampi rajanabhājanādi sabbaṁ aggisālāyaṁ vā aññasmiṁ vā guttaṭṭhāne paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā senāsanaṁ āpucchitvā pakkamitabbaṁ. Sace bhikkhu na hoti, sāmaṇero āpucchitabbo. Sace sāmaṇero na hoti, ārāmiko āpucchitabbo. Sace na hoti bhikkhu vā sāmaṇero vā ārāmiko vā, catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upari puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Sace vihāro ovassati, sace ussahati, sabbo chādetabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho vihāro chādiyethā"ti, evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, yo deso anovassako hoti, tattha catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upari puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Sace vihāro[1] ovassati, sace ussahati, senāsanaṁ gāmaṁ atiharitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho senāsanaṁ gāmaṁ atihariyethā"ti, evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, ajjhokāse catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upari puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ

1. Sace sabbo vihāro (Vi 4. 378 piṭṭhe)

သစေ ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခာစာရေ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ လဒ္ဓေ ပတ္တော ဥဏှော ဝါ ဘာရိကော ဝါ ဟောတိ၊ အတ္တနော ပတ္တံ တဿ ဒတွာ သော ပတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော၊ န ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန ယတ္ထ ယတ္ထ န-ကာရေန ပဋိသေဓော ကရီယတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥပဇ္ဈာယော အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနော နိဝါရေတဗ္ဗော။ နိဝါရေန္တေန စ ‘‘ဘန္တေ ဤဒိသံ နာမ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပတ္တိ န ဟောတီ’’တိ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တေန ဝိယ ဝါရေတဗ္ဗော၊ “ဝါရေဿာမီ”တိ ပန ကတွာ “မဟလ္လက မာ ဧဝံ ဘဏာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။

သစေ အာသန္နေ ဂါမော ဟောတိ၊ ဝိဟာရေ ဝါ ဂိလာနော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ ဂါမတော ပဌမတရံ အာဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဂါမော ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တောပိ နတ္ထိ၊ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂါမတော နိက္ခမိတွာ စီဝရေန ပတ္တံ ဝေဌေတွာ အန္တရာမဂ္ဂတော ပဌမတရံ အာဂန္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဌမတရံ အာဂတေန အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိနိဝါသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ နိဝါသနံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ စီဝရံ သေဒဂ္ဂဟိတံ[1] ဟောတိ၊ မုဟုတ္တံ ဥဏှေ ဩတာပေတဗ္ဗံ၊ န စ ဥဏှေ စီဝရံ နိဒဟိတဗ္ဗံ၊ စီဝရံ သင်္ဃရိတဗ္ဗံ။ စီဝရံ သင်္ဃရန္တေန စ စတုရင်္ဂုလံ ကဏ္ဏံ ဥဿာရေတွာ စီဝရံ သင်္ဃရိတဗ္ဗံ။ ကိံကာရဏာ? မာ မဇ္ဈေ ဘင်္ဂေါ အဟောသီတိ။ သမံ ကတွာ သင်္ဃရိတဿ ဟိ မဇ္ဈေ ဘင်္ဂေါ ဟောတိ၊ တတော နိစ္စံ ဘိဇ္ဇမာနံ ဒုဗ္ဗလံ ဟောတိ၊ တံ နိဝါရဏတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယထာ အဇ္ဇ ဘင်္ဂဋ္ဌာနေယေဝ သွေ န ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ တထာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ စတုရင်္ဂုလံ ဥဿာရေတွာ သင်္ဃရိတဗ္ဗံ၊ ဩဘောဂေ ကာယဗန္ဓနံ ကာတဗ္ဗံ။

သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတော ဥပနာမေတဗ္ဗော၊ ဥပဇ္ဈာယော ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ပုစ္ဆန္တေန စ တိက္ခတ္တုံ “ပါနီယံ ဘန္တေ အာဟရီယတူ”တိ ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ ကာလော အတ္ထိ၊ ဥပဇ္ဈာယေ ဘုတ္တေ သယံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ဥပကဋ္ဌော ကာလော၊ ပါနီယံ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကေ ဌပေတွာ သယမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဘုတ္တာဝိဿ ဥဒကံ ဒတွာ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန ဓောဝိတွာ ဝေါဒကံ ကတွာ မုဟုတ္တံ ဥဏှေ ဩတာပေတဗ္ဗော၊ န စ ဥဏှေ ပတ္တော နိဒဟိတဗ္ဗော၊ ပတ္တစီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ပတ္တံ

၁-သိန္နံ (ဝိ ၄-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ)

paṭisāmetvā tiṇena vā paṇṇena vā paṭicchādetvā pakkamitabbaṁ “appeva nāma aṅgānipi seseyyun”ti. Idaṁ gamikavattaṁ.

188. **Bhattaggavatte** sace ārāme kālo ārocito hoti, timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṅghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo.

Na okkamma therānaṁ bhikkhūnaṁ purato gantabbaṁ. Suppaṭicchannena, susaṁvutena, okkhittacakkhunā, appasaddena antaraghare gantabbaṁ, na ukkhittakāya, na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṁ, na kāyappacālakaṁ, na bāhuppacālakaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na khambhakatena, na oguṇṭhitena, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ.

Suppaṭicchannena, susaṁvutena, okkhittacakkhunā, appasaddena antaraghare nisīditabbaṁ, na ukkhittakāya, na ujjagghikāya antaraghare nisīditabbaṁ, na kāyappacālakaṁ, na bāhuppacālakaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare nisīditabbaṁ, na khambhakatena, na oguṇṭhitena, na pallatthikāya antaraghare nisīditabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ. Sace mahātherassa nisinnāsanena samakaṁ āsanaṁ hoti, bahūsu āsanesu sati ekaṁ dve āsanāni ṭhapetvā nisīditabbaṁ. Bhikkhū gaṇetvā paññattāsanesu anisīditvā mahātherena “nisīdā”ti vuttena nisīditabbaṁ. No ce mahāthero vadati, “idaṁ bhante āsanaṁ uccan”ti vattabbaṁ. “Nisīdā”ti vuttena nisīditabbaṁ. Sace pana evaṁ āpucchitepi na vadati, nisīdantassa anāpatti, mahātherasseva āpatti. Navako hi evarūpe āsane anāpucchā nisīdanto āpajjati, thero āpucchite ananujānanto. Na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, na saṅghāṭikaṁ ottharitvā antaraghare nisīditabbaṁ.

Pattadhovanodake dīyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, dakkhiṇodakaṁ pana purato ādhārake pattaṁ ṭhapetvā gahetabbaṁ, nīcaṁ katvā udakasaddaṁ akarontena apaṭighaṁsantena patto dhovitabbo. Sace udakapaṭiggāhako hoti, nīcaṁ katvā udakapaṭiggāhake udakaṁ āsiñcitabbaṁ “mā udakapaṭiggāhako udakena

နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ဝါ ဟေဋ္ဌာပီဌံ ဝါ ပရာမသိတွာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ န စ တဋ္ဋိကစမ္မခဏ္ဍာဒီဟိ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ သစေ ပန ကာဠဝဏ္ဏကတာ ဝါ သုဓာဗဒ္ဓါ ဝါ ဘူမိ ဟောတိ နိရဇမတ္တိကာ၊ တထာရူပါယ ဘူမိယာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဓောတဝါလိကာယပိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပံသုရဇသက္ခရာဒီသု န ဝဋ္ဋတိ။ တတြ ပန ပဏ္ဏံ ဝါ အာဓာရကံ ဝါ ဌပေတွာ တတြ နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ စီဝရံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရဝံသံ ဝါ စီဝရရဇ္ဇုံ ဝါ ပမဇ္ဇိတွာ ပါရတော အန္တံ ဩရတော ဘောဂံ ကတွာ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္စ စီဝရဝံသာဒီနံ ဟေဋ္ဌာ ဟတ္ထံ ပဝေသေတွာ အဘိမုခေန ဟတ္ထေန သဏိကံ နိက္ခိပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အန္တေ ပန ဂဟေတွာ ဘောဂေန စီဝရဝံသာဒီနံ ဥပရိ ခိပန္တဿ ဘိတ္တိယံ ဘောဂေါ ပဋိဟညတိ၊ တသ္မာ တထာ န ကာတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယမှိ ဝုဋ္ဌိတေ အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ သစေ သော ဒေသော ဥက္လာပေါ ဟောတိ၊ သော ဒေသော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော။

သစေ ဥပဇ္ဈာယော နှာယိတုကာမော ဟောတိ၊ နှာနံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ သစေ သီတေန အတ္ထော ဟောတိ၊ သီတံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။ သစေ ဥဏှေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ဥဏှံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ။

သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဇန္တာဃရံ ပဝိသိတုကာမော ဟောတိ၊ စုဏ္ဏံ သန္နေတဗ္ဗံ၊ မတ္တိကာ တေမေတဗ္ဗာ။ ဇန္တာဃရပီဌံ အာဒါယ ဥပဇ္ဈာယဿ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော ဂန္တွာ ဇန္တာဃရပီဌံ ဒတွာ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကမန္တေ နိဒ္ဓူမဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ၊ စုဏ္ဏံ ဒါတဗ္ဗံ၊ မတ္တိကာ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဇန္တာဃရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ ပဝိသန္တေန မတ္တိကာယ မုခံ မက္ခေတွာ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဇန္တာဃရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ န ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န နဝါ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ၊ ဇန္တာဃရေ ဥပဇ္ဈာယဿ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဇန္တာဃရေ ပရိကမ္မံ နာမ အဂ္ဂိရမတ္တိကာဥဏှောဒကဒါနာဒိကံ သဗ္ဗကိစ္စံ။ ဇန္တာဃရာ နိက္ခမန္တေန ဇန္တာဃရပီဌံ အာဒါယ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဇန္တာဃရာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ။

ဥဒကေပိ ဥပဇ္ဈာယဿ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဃံသနာဒိကံ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ နှာတေန ပဌမတရံ ဥတ္တရိတွာ အတ္တနော ဂတ္တံ ဝေါဒကံ ကတွာ နိဝါသေတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ ဂတ္တတော ဥဒကံ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နိဝါသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သင်္ဃာဋိ

osiñci, mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṅghāṭi udakena osiñcī"ti. Sace udakapaṭiggāhako na hoti, nīcaṁ katvā chamāya udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṅghāṭi udakena osiñcī"ti.

Odane dīyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā odano paṭiggahetabbo. Yathā sūpassa okāso hoti, evaṁ mattāya odano gaṇhitabbo. Sace hoti sappi vā telaṁ vā uttaribhaṅgaṁ vā, therena vattabbo "sabbesaṁ samakaṁ sampādehī"ti. Idañca na kevalaṁ sappi-ādīsu, odanepi vattabbaṁ. Sappi-ādīsu pana yaṁ appaṁ hoti ekassa vā dvinnaṁ vā anurūpaṁ, taṁ sabbesaṁ samakaṁ sampādehīti vutte manussānaṁ vihesā hoti, tasmā tādisaṁ sakiṁ vā dvikkhattuṁ vā gahetvā sesaṁ na gahetabbaṁ. Sakkaccaṁ piṇḍapāto paṭiggahetabbo, pattasaññinā piṇḍapāto paṭiggahetabbo, samasūpako samatitthiko piṇḍapāto paṭiggahetabbo, na tāva therena bhuñjitabbaṁ, yāva na sabbesaṁ odano sampatto hoti. Idañca yaṁ paricchinnabhikkhukaṁ bhattaggaṁ, yattha manussā sabbesaṁ pāpetvā vanditukāmā honti, taṁ sandhāya vuttaṁ. Yaṁ pana mahābhattaggaṁ hoti, yattha ekasmiṁ padese bhuñjanti, ekasmiṁ padese udakaṁ dīyati, tattha yathāsukhaṁ bhuñjitabbaṁ.

Sakkaccaṁ piṇḍapāto bhuñjitabbo, pattasaññinā piṇḍapāto bhuñjitabbo, sapadāno piṇḍapāto bhuñjitabbo, samasūpako piṇḍapāto bhuñjitabbo, na thūpakato omadditvā piṇḍapāto bhuñjitabbo, na sūpaṁ vā byañjanaṁ vā odanena paṭicchādetabbaṁ bhiyyokamyataṁ upādāya, na sūpaṁ vā odanaṁ vā agilānena attano atthāya viññāpetvā bhuñjitabbaṁ, na ujjhānasaññinā paresaṁ patto oloketabbo, nātimahanto kabaḷo kātabbo, parimaṇḍalaṁ ālopo kātabbo, na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṁ vivaritabbaṁ, na bhuñjamānena sabbo hattho mukhe pakkhipitabbo, na sakabaḷena mukhena byāharitabbaṁ, na piṇḍukkhepakaṁ bhuñjitabbaṁ, na kabaḷāvacchekaṁ, n a avagaṇḍakārakaṁ, na hatthaniddhunakaṁ, na sitthāvakārakaṁ, na jivhānicchārakaṁ, na capucapukārakaṁ, na surusurukārakaṁ, na hatthanillehakaṁ, na pattanillehakaṁ, na oṭṭhanillehakaṁ bhuñjitabbaṁ.

ဒါတဗ္ဗာ၊ ဇန္တာဃရပီဌံ အာဒါယ ပဌမတရံ အာဂန္တွာ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဥပဇ္ဈာယော ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ဇန္တာဃရေ ဟိ ဥဏှသန္တာပေန ပိပါသာ ဟောတိ။ သစေ ဥဒ္ဒိသာပေတုကာမော ဟောတိ၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။ သစေ ပရိပုစ္ဆိတုကာမော ဟောတိ၊ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပဇ္ဈာယော ဝိဟရတိ၊ သစေ သော ဝိဟာရော ဥက္လာပေါ ဟောတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ၊ ကေနစိ ဂေလညေန အနဘိဘူတော ဟောတိ၊ သောဓေတဗ္ဗော။ အဂိလာနေန ဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန သဋ္ဌိဝဿေနပိ သဗ္ဗံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ၊ အနာဒရေန အကရောန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ၊ န-ကာရပဋိသံယုတ္တေသု ပန ပဒေသု ဂိလာနဿပိ ပဋိက္ခိတ္တကိရိယံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဝိဟာရံ သောဓေန္တေန ပဌမံ ပတ္တစီဝရံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ မဉ္စော နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပီဌံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ပီဌံ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပီဌံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ မဉ္စပဋိပါဒကာ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ခေဠမလ္လကော နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ အပဿေနဖလကံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ဘူမတ္ထရဏံ ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သန္တာနကံ ဟောတိ၊ ဥလ္လောကာ ပဌမံ ဩဟာရေတဗ္ဗံ၊ အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏဘာဂါ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ ဂေရုကပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပီဠေတွာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ ကာဠဝဏ္ဏကတာ ဘူမိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပီဠေတွာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ အကတာ ဟောတိ ဘူမိ၊ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသိတွာ ပရိပ္ဖောသိတွာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ "မာ ဝိဟာရော ရဇေန ဥဟညီ"တိ[1]၊ သင်္ကာရံ ဝိစိနိတွာ ဧကမန္တံ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။

ဘူမတ္ထရဏံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အဘိဟရိတွာ ယထာ ပဌမံ ပညတ္တံ အဟောသိ၊ တထေဝ ပညပေတဗ္ဗံ။ တေဒတ္ထမေဝ ဟိ "ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ပဌမံ အဇာနန္တေန ကေနစိ ပညတ္တံ အဟောသိ၊ သမန္တတော ဘိတ္တိံ ဒွင်္ဂုလမတ္တေန ဝါ တိဝင်္ဂုလမတ္တေန ဝါ မောစေတွာ ပညပေတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္စေတ္ထ

၁- ဦဟညီတိ (သီ)

Na sāmisena hatthena pānīyathālako paṭiggahetabbo, na tāva therena hatthadhovana-udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, yāva na sabbe bhuttāvino honti. Sace manussā "dhovatha bhante pattañca hatthe cā"ti vadanti, bhikkhū vā "tumhe udakaṁ gaṇhathā"ti vadanti, vaṭṭati. Udake dīyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, nīcaṁ katvā udakasaddaṁ akarontena apaṭighaṁsantena patto dhovitabbo. Sace udakapaṭiggāhako hoti, nīcaṁ katvā udakapaṭiggāhake udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā udakapaṭiggāhako udakena osiñci, mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṅghāṭi udakena osiñcī"ti. Sace udakapaṭiggāhako na hoti, nīcaṁ katvā chamāya udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṅghāṭi udakena osiñcī"ti, na sasitthakaṁ pattadhovanaṁ antaraghare chaḍḍetabbaṁ.

Bhattaggato uṭṭhāya nivattantesu navakehi bhikkhūhi paṭhamataraṁ nivattitabbaṁ, pacchā therehi. Sambādhesu hi gharesu mahātherānaṁ nikkhamanokāso na hoti, tasmā evaṁ vuttaṁ. Evaṁ nivattantehi pana navakehi gehadvāre ṭhatvā theresu nikkhamantesu paṭipāṭiyā gantabbaṁ. Sace pana mahātherā dhure[1] nisinnā honti, navakā antogehe, therāsanato paṭṭhāya paṭipāṭiyā eva nikkhamitabbaṁ, kāyena kāyaṁ asaṁghaṭṭentena yathā antarena manussā gantuṁ sakkonti, evaṁ viraḷāya Pāḷiyā gantabbaṁ.

"Anujānāmi bhikkhave therena bhikkhunā bhattagge anumoditun"ti[2] vacanato saṁghattherena bhattagge anumoditabbaṁ. Taṁ ekameva ohāya sesehi na gantabbaṁ.

"Anujānāmi bhikkhave bhattagge catūhi pañcahi therānutherehi bhikkhūhi āgametun"ti[2] vacanato saṁghattherena anumodanatthāya nisinne heṭṭhā paṭipāṭiyā catūhi nisīditabbaṁ, anuthere nisinne mahātherena ca heṭṭhā ca tīhi nisīditabbaṁ, pañcame nisinne upari catūhi nisīditabbaṁ, saṁghattherena heṭṭhā daharabhikkhusmiṁ ajjhiṭṭhepi saṁghattherato

1. Dūre (Sī)
2. Vi 4. 379 piṭṭhe.

ပညာပနဝတ္တံ—သစေ ကဋသာရကော ဟောတိ အတိမဟန္တော စ၊ ဆိန္ဒိတွာ ကောဋိံ နိဝတ္တေတွာ ဗန္ဓိတွာ ပညပေတဗ္ဗော။ သစေ ကောဋိံ နိဝတ္တေတွာ ဗန္ဓိတုံ န ဇာနာတိ၊ န ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။ မဉ္စပဋိပါဒကာ ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗာ၊ မဉ္စော ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပီဌံ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗော၊ ပီဌံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပ္ပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပီဌံ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ခေဠမလ္လကော ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ အတိဟရိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗော၊ အပဿေနဖလကံ ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ အတိဟရိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ။ ပတ္တစီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပတ္တံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ဝါ ဟေဋ္ဌာပီဌံ ဝါ ပရာမသိတွာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ န စ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ စီဝရံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရဝံသံ ဝါ စီဝရရဇ္ဇုံ ဝါ ပမဇ္ဇိတွာ ပါရတော အန္တံ၊ ဩရတော ဘောဂံ ကတွာ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သစေ ပုရတ္ထိမာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ပစ္ဆိမာ၊ ဥတ္တရာ၊ ဒက္ခိဏာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ဒက္ခိဏာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ သီတကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ဝိဝရိတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဏှကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ထကေတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ဝိဝရိတဗ္ဗာ။

သစေ ဥက္လာပံ ဟောတိ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ အဂ္ဂိသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ဝစ္စကုဋိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန အညတ္ထ နေတဗ္ဗော၊ အညော ဝါ ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော "ထေရံ ဂဟေတွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆာ"တိ၊ ဓမ္မကထာ ဝါဿ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဝိနောဒေတဗ္ဗံ၊ အညေန ဝါ ဝိနောဒါပေတဗ္ဗံ

paṭṭhāya catūhi nisīditabbameva. Sace pana anumodako bhikkhu “gacchatha bhante, āgametabbakiccaṁ natthī”ti vadati, gantuṁ vaṭṭati. Mahātherena “gacchāma āvuso”ti vutte “gacchathā”ti vadati, evampi vaṭṭati, “bahigāme āgamissāmā”ti ābhogaṁ katvāpi bahigāmaṁ gantvā attano nissitake “tumhe tassa āgamanaṁ āgamethā”ti vatvāpi gantuṁ vaṭṭatiyeva. Sace pana manussā attano rucitena ekena anumodanaṁ kārenti, neva tassa anumodato āpatti, na mahātherassa bhāro hoti. Upanisinnakathāyameva hi manussesu kathāpentesu thero āpucchitabbo. Mahātherena ca anumodanāya ajjhiṭṭhova āgametabboti idamettha lakkhaṇaṁ. “Anujānāmi bhikkhave sati karaṇīye ānantaraṁ bhikkhuṁ āpucchitvā gantun”ti[1] vacanato pana vaccādipīḷitena anantaraṁ bhikkhuṁ āpucchitvā gantabbanti. Idaṁ bhattaggavattaṁ.

189. **Piṇḍacārikavatte** pana piṇḍacārikena bhikkhunā “idāni gāmaṁ pavisissāmī”ti timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṅghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo. Suppaṭicchannena antaraghare gantabbanti-ādi sabbaṁ bhattaggavatte vuttanayeneva idhāpi veditabbaṁ.

Nivesanaṁ pavisantena sallakkhetabbaṁ “iminā pavisissāmi, iminā nikkhamissāmī”ti, nātisahasā pavisitabbaṁ, nātidūre nāccāsanne ṭhātabbaṁ, nāticiraṁ ṭhātabbaṁ, nātilahukaṁ nivattitabbaṁ, ṭhitena sallakkhetabbaṁ “bhikkhaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā”ti. Sace kammaṁ vā nikkhipati, āsanā vā vuṭṭhāti, kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, “dātukāmassā”ti ṭhātabbaṁ. Bhikkhāya dīyamānāya vāmena hatthena saṅghāṭiṁ uccāretvā dakkhiṇena hatthena pattaṁ paṇāmetvā ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā bhikkhā paṭiggahetabbā, itthī vā hotu puriso vā, bhikkhādānasamaye mukhaṁ na oloketabbaṁ, sallakkhetabbaṁ “sūpaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā”ti. Sace kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, “dātukāmassā”ti ṭhātabbaṁ. Bhikkhāya dīyamānāya vāmena hatthena saṅghāṭiṁ uccāretvā dakkhiṇena hatthena pattaṁ paṇāmetvā ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā bhikkhā paṭiggahetabbā, itthī vā hotu puriso vā, bhikkhādānasamaye mukhaṁ na oloketabbaṁ, sallakkhetabbaṁ “sūpaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā”ti. Sace kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, “dātukāmassā”ti ṭhātabbaṁ. Bhikkhāya dinnāya saṅghāṭiyā pattaṁ paṭicchādetvā sādhukaṁ ataramānena nivattitabbaṁ.

1. Vi 4. 380 piṭṭhe.

ဓမ္မကထာ ဝါဿ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ အညော ဝါ ဝတ္တဗ္ဗော “ထေရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝိဿဇ္ဇာပေဟီ”တိ၊ ဓမ္မကထာ ဝါဿ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ ပရိဝါသာရဟော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗံ၊ ပရိဝါသဒါနတ္ထံ သော သော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ အတ္တနာ ပဋိဗလော ဟောတိ၊ အတ္တနာဝ ဒါတဗ္ဗော[1]။ နော စေ ပဋိဗလော ဟောတိ၊ အညေန ဒါပေတဗ္ဗော[2]။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော မူလာယပဋိကဿနာရဟော ဟောတိ မာနတ္တာရဟော အဗ္ဘာနာရဟော ဝါ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ သံဃော ဥပဇ္ဈာယဿ ကမ္မံ ကတ္တုကာမော ဟောတိ တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ ပဗ္ဗာဇနီယံ ဝါ ပဋိသာရဏီယံ ဝါ ဥက္ခေပနီယံ ဝါ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗံ “ကေန နု ခေါ ဥပါယေန သံဃော ဥပဇ္ဈာယဿ ကမ္မံ န ကရေယျ၊ လဟုကာယ ဝါ ပရိဏာမေယျာ”တိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဟိ “ဥပဇ္ဈာယဿ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကတ္တုကာမော သံဃော”တိ ဉတွာ ဧကမေကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မာ ဘန္တေ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယဿ ကမ္မံ ကရိတ္ထာ”တိ ယာစိတဗ္ဗာ။ သစေ ကရောန္တိယေဝ၊ “တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ လဟုကကမ္မံ ကရောထာ”တိ ယာစိတဗ္ဗာ။ သစေ ကရောန္တိယေဝ၊ အထ ဥပဇ္ဈာယော “သမ္မာ ဝတ္တထ ဘန္တေ”တိ ယာစိတဗ္ဗော။ ဣတိ တံ သမ္မာ ဝတ္တာပေတွာ “ပဋိပ္ပဿမ္ဘေထ ဘန္တေ ကမ္မ”န္တိ ဘိက္ခူ ယာစိတဗ္ဗာ။

သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ စီဝရံ ဓောဝိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဓောဝိတဗ္ဗံ၊ ဥဿုက္ကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ “ကိန္တိ နု ခေါ ဥပဇ္ဈာယဿ စီဝရံ ဓောဝိယေထာ”တိ[3]။ သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ စီဝရံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ရဇနံ ဝါ ပစိတဗ္ဗံ၊ စီဝရံ ဝါ ရဇေတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗံ၊ ဥဿက္ကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ “ကိန္တိ နု ခေါ ဥပဇ္ဈာယဿ စီဝရံ ရဇီယေထာ”တိ[4]။ စီဝရံ ရဇန္တေန သာဓုကံ သံပရိဝတ္တေတွာ ရဇေတဗ္ဗံ၊ န စ အစ္ဆိန္နေ ထေဝေ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

န ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ဧကစ္စဿ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ၊ န ဧကစ္စဿ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ဧကစ္စဿ ပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ ပရိက္ခာရော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ ကေသာ ဆေဒေတဗ္ဗာ၊ န ဧကစ္စေန ကေသာ

၁-ဒါတဗ္ဗံ (သီ) ၂-ဒါပေတဗ္ဗံ (သီ) ၃-ဓောဝေယျာထာတိ (သီ) ၄-ရဇေယျာထာတိ (သီ)

Yo paṭhamaṁ gāmato piṇḍāya paṭikkamati, tena āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, avakkārapāti dhovitvā upaṭṭhāpetabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Yo pacchā gāmato piṇḍāya paṭikkamati, sace hoti bhuttāvaseso, sace ākaṅkhati, bhuñjitabbaṁ. No ce ākaṅkhati, appaharite vā chaḍḍetabbaṁ, appāṇake vā udake opilāpetabbaṁ, tena āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ, avakkārapāti dhovitvā paṭisāmetabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ paṭisāmetabbaṁ, bhattaggaṁ sammajjitabbaṁ. Yo passati pānīyaghaṭaṁ vā paribhojanīyaghaṭaṁ vā vaccaghaṭaṁ vā rittaṁ tucchaṁ, tena upaṭṭhāpetabbaṁ. Sacassa hoti avisayhaṁ, hatthavikārena dutiyaṁ āmantetvā hatthavilaṅghakena upaṭṭhāpetabbaṁ, na ca tappaccayā vācā bhinditabbāti. Idaṁ piṇḍacārikavattaṁ.

190. **Āraññikavatte** āraññikena bhikkhunā kālasseva uṭṭhāya pattaṁ thavikāya pakkhipitvā aṁse laggetvā cīvaraṁ khandhe karitvā upāhanā ārohitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā vasanaṭṭhānato nikkhamitabbaṁ. "Idāni gāmaṁ pavisissāmā"ti upāhanā omuñcitvā nīcaṁ katvā papphoṭetvā thavikāya pakkhipitvā aṁse laggetvā timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṅghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo. Suppaṭicchannena antaraghare gantabbanti-ādi sabbaṁ gamanavidhānaṁ idhāpi bhattaggavatte vuttanayeneva veditabbaṁ.

Nivesanaṁ pavisantena sallakkhetabbaṁ "iminā pavisissāmi, iminā nikkhamissāmī"ti-ādi sabbaṁ bhikkhācāravidhānaṁ piṇḍacārikavatte vuttanayeneva veditabbaṁ. Āraññikena bhikkhunā pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace bhājanāni nappahonti, pānīyameva paribhojanīyampi katvā upaṭṭhāpetabbaṁ. Bhājanaṁ alabhantena veḷunāḷikāyapi upaṭṭhāpetabbaṁ. Tampi alabhantassa yathā samīpe udaka-āvāṭo hoti, evaṁ kātabbaṁ. Aggi upaṭṭhāpetabbo, araṇisahitaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, araṇisahite sati aggiṁ akātumpi vaṭṭati. Yathā ca āraññikassa, evaṁ kantārappaṭipannasspi araṇisahitaṁ icchitabbaṁ. Gaṇavāsino pana tena vināpi vaṭṭati.

ဆေဒါပေတဗ္ဗာ၊ န ဧကစ္စဿ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ န ဧကစ္စေန ပရိကမ္မံ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ န ဧကစ္စဿ ဝေယျာဝစ္စော ကာတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စေန ဝေယျာဝစ္စော ကာရာပေတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ ပစ္ဆာသမဏေန ဟောတဗ္ဗံ၊ န ဧကစ္စော ပစ္ဆာသမဏော အာဒါတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စဿ ပိဏ္ဍပါတော နီဟရိတဗ္ဗော၊ န ဧကစ္စေန ပိဏ္ဍပါတော နီဟရာပေတဗ္ဗော၊ န ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော၊ ပိဏ္ဍာယ ဝါ အညေန ဝါ ကရဏီယေန ပဝိသိတုကာမေန အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဝိသိတဗ္ဗော။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ဒူရံ ဘိက္ခာစာရံ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ "ဒဟရာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တူ"တိ ဝတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အဝတွာ ဂတေ ပရိဝေဏံ ဂန္တွာ ဥပဇ္ဈာယံ အပဿန္တေန ဂါမံ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂါမံ ပဝိသန္တောပိ ပဿတိ၊ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ အာပုစ္ဆိတုံယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ န ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ဝါသတ္ထာယ ဝါ အသုဘဒဿနတ္ထာယ ဝါ သုသာနံ ဂန္တဗ္ဗံ၊ န ဒိသာ ပက္ကမိတဗ္ဗာ၊ ပက္ကမိတုကာမေန ပန ကမ္မံ အာစိက္ခိတွာ ယာဝတတိယံ ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ အနုဇာနာတိ၊ သာဓု၊ နော စေ အနုဇာနာတိ၊ တံ နိဿာယ ဝသတော စဿ ဥဒ္ဒေသော ဝါ ပရိပုစ္ဆာ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ ကေဝလံ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသာပေတုကာမတာယ ဧဝ ဂန္တုံ န ဒေတိ၊ ဧဝရူပေ နိဝါရေန္တေပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဂိလာနော ဟောတိ၊ ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ၊ န ကတ္ထစိ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အညော ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အတ္ထိ၊ ဘေသဇ္ဇံ ပရိယေသိတွာ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ "ဘန္တေ အယံ ဥပဋ္ဌဟိဿတီ"တိ ဝတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဣဒံ တာဝ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ။

၁၉၄။ ဣဒမေဝ စ အန္တေဝါသိကေန အာစရိယဿ ကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ **အာစရိယဝတ္တန္တိ** ဝုစ္စတိ။ နာမမတ္တမေဝ ဟေတ္ထ နာနံ။ တတ္ထ ယာဝ စီဝရရဇနံ၊ တာဝ ဝတ္တေ အကရိယမာနေ ဥပဇ္ဈာယဿ အာစရိယဿ စ ပရိဟာနိ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အကရောန္တဿ နိဿယမုတ္တကဿပိ အမုတ္တကဿပိ အာပတ္တိယေဝ၊ ဧကစ္စဿ ပတ္တဒါနတော ပဋ္ဌာယ အမုတ္တနိဿယဿေဝ အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယေ အာစရိယေ ဝါ ဝတ္တံ သာဒိယန္တေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ အန္တေဝါသိကာ စ ဗဟုကာပိ ဟောန္တု၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော အာစရိယော ဝါ "မယှံ ဥပဋ္ဌာကော အတ္ထိ၊ တုမှေ အတ္တနော သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒီသု ယောဂံ ကရောထာ"တိ ဝဒတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ အနာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ သစေ သာဒိယနံ ဝါ အသာဒိယနံ ဝါ

kattaradaṇḍo upaṭṭhāpetabbo, nakkhattapadāni uggahetabbāni sakalāni vā ekadesāni vā, disākusalena bhavitabbaṁ. Idaṁ āraññikavattaṁ.

191. **Senāsanavatte** yasmiṁ vihāre viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, sodhetabbo. Vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhisibimbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhūmattharaṇaṁ yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmi kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā paripphositvā sammajjitabbā “mā vihāro rajena uhaññī”ti, saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

Na bhikkhusāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na vihārasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na pānīyasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na paribhojanīyasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na paṭivāte aṅgaṇe senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, adhovāte senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ.

Bhūmattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, mañcapaṭipādakā ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā abhiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbā, mañco ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbo, pīṭhaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ apaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapīṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ

န ဇာနာတိ၊ ဗာလော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော ဗဟူ၊ တေသု ကော ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု "ဥပဇ္ဈာယဿ ဝါ အာစရိယဿ ဝါ ကိစ္စံ အဟံ ကရိဿာမိ၊ တုမှေ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရထာ"တိ ဝဒေယျ အတ္တနော ဘာရံ ကတွာ ဣတရေ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ တဿ ဘာရကရဏတော ပဋ္ဌာယ တေသံ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ အန္တေဝါသိကေသု ပန နိဿယန္တေဝါသိကေန ယာဝ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသတိ၊ တာဝ သဗ္ဗံ အာစရိယဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဥပသမ္ပဒဓမ္မန္တေဝါသိကေဟိ ပန နိဿယမုတ္တကေဟိပိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ စီဝရရဇနံ၊ တာဝ ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ အနာပုစ္ဆိတွာ ပတ္တဒါနာဒိမှိ ပန တေသံ အနာပတ္တိ။

တေသု ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော စ ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော စ အာစရိယဿ ယာဝဇီဝံ ဘာရော။ နိဿယန္တေဝါသိကော စ ဓမ္မန္တေဝါသိကော စ ယာဝ သမီပေ ဝသန္တိ၊ တာဝ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိပိ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ ဥဒ္ဒေသေန ပရိပုစ္ဆာယ ဩဝါဒေန အနုသာ-သနိယာ။ သစေ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ပတ္တော ဝါ စီဝရံ ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ပရိက္ခာရော နတ္ထိ၊ အတ္တနော အတိရေကပတ္တစီဝရံ အတိရေကပရိက္ခာရော ဝါ အတ္ထိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ဓမ္မိယေန နယေန ပရိယေ-သနတ္ထာယ ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ဂိလာနာ ဟောန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တေ ဝုတ္တနယေန ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ အာဒိံ ကတွာ အာစမန-ကုမ္ဘိယာ ဥဒကသိဉ္စနပရိယောသာနံ သဗ္ဗံ ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ အကရောန္တာနံ အာပတ္တိ။ တသ္မာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိပိ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီသု ဟိ ယော ယော န သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ တဿ တဿ အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယာဒိဝတ္တကထာ။

၁၇၅။ ဣဒါနိ **အာဂန္တုကဝတ္တာဒီနိ** ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အာဂန္တုကေန ဘိက္ခုနာ ဥပစာရသီမာသမီပံ ဂန္တွာ ဥပါဟနာ ဩမုဉ္စိတွာ နီစံ ကတွာ ပပ္ဖော-ဋေတွာ ဥပါဟနဒဏ္ဍကေန ဂဟေတွာ ဆတ္တံ ဥပနာမေတွာ သီသံ ဝိဝရိတွာ သီသေ စီဝရံ ခန္ဓေ ကရိတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန အာရာမော ပဝိသိတဗ္ဗော၊ အာရာမံ ပဝိသန္တေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ "ကတ္ထ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ သန္နိ-ပတန္တီ"တိ။ ယတ္ထ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ၊ တတ္ထ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ဧကမန္တံ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပတိရူပံ အာသနံ ဂဟေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ပါနီယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ပရိဘောဇနီယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ "ကတမံ ပါနီယံ၊ ကတမံ ပရိဘောဇနီယ"န္တိ။

paññapetabbaṁ, bhisibimbohanaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ otāpetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā yathāṭhāne ṭhapetabbaṁ. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ, orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā, uttarā, dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā vātapānā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, koṭṭhako sammajjitabbo, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā, aggisālā sammajjitabbā, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace pānīyaṁ n ahoti, pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace paribhojanīyaṁ na hoti, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace vuḍḍhena saddhiṁ ekavihāre viharati, na vuḍḍhaṁ anāpucchā uddeso dātabbo, na paripucchā dātabbā, na sajjhāyo kātabbo, na dhammo bhāsitabbo, na padīpo kātabbo, na padīpo vijjhāpetabbo, na vātapānā vivaritabbā, na vātapānā thaketabbā. Dvāraṁ nāma yasmā mahāvaḷañjaṁ, tasmā tattha āpucchanakiccaṁ natthi, sesāni pana uddesadānādīni āpucchitvāva kātabbāni, devasikampi āpucchituṁ vaṭṭati. Athāpi "bhante āpucchitameva hotū"ti vutte vuḍḍhataro "sādhū"ti sampaṭicchati, sayameva vā "tvaṁ yathāsukhaṁ viharāhī"ti vadati, evampi vaṭṭati. Sabhāgassa vissāsenapi vaṭṭatiyeva. Sace vuḍḍhena saddhiṁ ekacaṅkame caṅkamati, yena vuḍḍho, tena parivattetabbaṁ, na ca vuḍḍho saṅghāṭikaṇṇena ghaṭṭetabbo. Idaṁ senāsanavattaṁ.

သစေ ပါနီယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ပါနီယံ ဂဟေတွာ ပါတဗ္ဗံ။ သစေ ပရိဘောဇနီယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ပရိဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ ပါဒါ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ ပါဒေ ဓောဝန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ၊ ဧကေန ဟတ္ထေန ပါဒါ ဓောဝိတဗ္ဗာ၊ န တေနေဝ ဟတ္ထေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ၊ န တေနေဝ ဟတ္ထေန ပါဒါ ဓောဝိတဗ္ဗာ၊ ဥပါဟနပုဉ္ဆနစောဠကံ ပုစ္ဆိတွာ ဥပါဟနာ ပုဉ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ဥပါဟနာ ပုဉ္ဆန္တေန ပဌမံ သုက္ခေန စောဠကေန ပုဉ္ဆိတဗ္ဗာ, ပစ္ဆာ အလ္လေန၊ ဥပါဟနပုဉ္ဆနစောဠကံ ဓောဝိတွာ ဧကမန္တံ ပတ္ထရိတဗ္ဗံ။

သစေ အာဝါသိကော ဘိက္ခု ဝုဍ္ဎော ဟောတိ၊ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော။ သစေ နဝကော ဟောတိ၊ အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗော။ သေနာသနံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ "ကတမံ မေ သေနာသနံ ပါပုဏာတီ"တိ၊ အဇ္ဈာဝုတ္ထံ ဝါ အနဇ္ဈာဝုတ္ထံ ဝါ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ "ဂေါစရဂါမော အာသန္နေ, ဥဒါဟု ဒူရေ၊ ကာလဿေဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ, ဥဒါဟု ဒိဝါ"တိ ဧဝံ ဘိက္ခာစာရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အဂေါစရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ဂေါစရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ အဂေါစရော နာမ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဂါမော ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခော ဝါ ဂါမော၊ ယတ္ထ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ ဘိက္ခာ ဒီယတိ၊ သေက္ခသမ္မုတာနိ ကုလာနိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာနိ၊ ဝစ္စဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ပဿာဝဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ "ကိံ ဇာမိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ ပါနီယံယေဝ ပိဝန္တိ၊ နဟာနာဒိပရိဘောဂမ္ပိ ကရောန္တီ"တိ ဧဝံ ပါနီယဉ္စေဝ ပရိဘောဇနီယဉ္စ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ကတ္တရဒဏ္ဍော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ သံဃဿ ကတိကသဏ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ကေသုစိ ဌာနေသု ဝါဠမိဂါ ဝါ အမနုဿာ ဝါ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ "ကံ ကာလံ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ ကံ ကာလံ နိက္ခမိတဗ္ဗ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရော အနဇ္ဈာဝုတ္ထော ဟောတိ၊ ကဝါဋံ အာကောဋေတွာ မုဟုတ္တံ အာဂမေတွာ ဃဋိကံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ ကဝါဋံ ပဏာမေတွာ ဗဟိ ဌိတေန နိလ္လောကေတဗ္ဗော။

သစေ သော ဝိဟာရော ဥက္လာပေါ ဟောတိ၊ မဉ္စေ ဝါ မဉ္စော အာရောပိတော ဟောတိ၊ ပီဌေ ဝါ ပီဌံ အာရောပိတံ ဟောတိ၊ သေနာသနံ ဥပရိ ပုဉ္ဇကတံ ဟောတိ၊ သစေ သက္ကောတိ၊ သဗ္ဗော ဝိဟာရော သောဓေတဗ္ဗော၊ အသက္ကောန္တေန အတ္တနော ဝသနောကာသော ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗံ သောဓေတုံ သက္ကောန္တေန ပန ဥပဇ္ဈာယဝတ္တေ ဝုတ္တနယေန ဘူမတ္ထရဏမဉ္စပီဌာဒီနိ ဗဟိ နီဟရိတွာ ဝိဟာရံ သောဓေတွာ ပုန အတိဟရိတွာ ယထာဌာနေ ပညပေတဗ္ဗာနိ။

192. **Jantāgharavatte** yo paṭhamaṁ jantāgharaṁ gacchati, sace chārikā ussannā hoti, chārikā chaḍḍetabbā. Sace uklāpaṁ hoti, jantāgharaṁ sammajjitabbaṁ, paribhaṇḍaṁ sammajjitabbaṁ, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, koṭṭhako sammajjitabbo, jantāgharasālā sammajjitabbā, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, udakadoṇiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ. Jantāgharaṁ pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā. Sace ussahati, jantāghare therānaṁ bhikkhūnaṁ parikammaṁ kātabbaṁ. Jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhipitabbaṁ. Sace ussahati, udakepi therānaṁ bhikkhūnaṁ parikammaṁ kātabbaṁ, na therānaṁ bhikkhūnaṁ purato nahāyitabbaṁ, na uparito nahāyitabbaṁ, nahātena uttarantena otarantānaṁ maggo dātabbo. Yo pacchā jantāgharā nikkhamati, sace jantāgharaṁ cikkhallaṁ hoti, dhovitabbaṁ, mattikādoṇiṁ dhovitvā jantāgharapīṭhaṁ paṭisāmetvā aggiṁ vijjhāpetvā dvāraṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Idaṁ jantāgharavattaṁ.

193. **Vaccakuṭivatte** yo vaccakuṭiṁ gacchati, bahi ṭhitena ukkāsitabbaṁ, anto nisinnenapi ukkāsitabbaṁ, cīvaravaṁse vā cīvararajjuyā vā cīvaraṁ nikkhipitvā sādhukaṁ ataramānena vaccakuṭi pavisitabbā, nātisahasā pavisitabbā, na ubbhajitvā pavisitabbā, vaccapādukāya ṭhitena ubbhajitabbaṁ, na nitthunantena vacco kātabbo, na dantakaṭṭhaṁ khādantena vacco kātabbo, na bahiddhā vaccadoṇikāya vacco kātabbo, na bahiddhā passāvadoṇikāya passāvo kātabbo, na passāvadoṇikāya kheḷo kātabbo, phālitena vā kharena vā gaṇṭhikena vā kaṇṭakena vā susirena vā pūtinā vā kaṭṭhena na avalekhitabbaṁ, avalekhanakaṭṭhaṁ pana aggahetvā paviṭṭhassa āpatti natthi, na avalekhanakaṭṭhaṁ vaccakūpamhi pātetabbaṁ, vaccapādukāya ṭhitena paṭicchādetabbaṁ, nātisahasā nikkhamitabbaṁ, na ubbhajitvā nikkhamitabbaṁ, ācamanapādukāya ṭhitena ubbhajitabbaṁ, na capucapukārakaṁ ācametabbaṁ, na ācamanasarāvake udakaṁ sesetabbaṁ. Idañca sabbasādhāraṇaṭṭhānaṁ sandhāya vuttaṁ. Tatra hi aññe aññe āgacchanti, tasmā udakaṁ na sesetabbaṁ. Yaṁ pana saṁghikepi vihāre ekadese

သစေ ပုရတ္ထိမာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ပစ္ဆိမာ၊ ဥတ္တရာ၊ ဒက္ခိဏာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ဒက္ခိဏာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ သီတကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ဝိဝရိတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဏှကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ထကေတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ဝိဝရိတဗ္ဗာ။

သစေ ဥက္လာပံ ဟောတိ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ အဂ္ဂိသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ဝစ္စကုဋိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ အာဂန္တုကဝတ္တံ။

၁၈၆။ **အာဝါသိကဝတ္တေ** အာဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ အာဂန္တုကံ ဘိက္ခုံ ဝုဍ္ဎတရံ ဒိသွာ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပုစ္ဆန္တေန ပန သကိံ အာနီတံ ပါနီယံ သဗ္ဗံ ပိဝတိ၊ "ပုန အာနေမီ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗောယေဝ။ ဗီဇနေနပိ ဗီဇိတဗ္ဗော၊ ဗီဇန္တေန သကိံ ပါဒပိဋ္ဌိယံ ဗီဇိတွာ သကိံ မဇ္ဈေ, သကိံ သီသေ ဗီဇိတဗ္ဗော၊ "အလံ ဟောတူ"တိ ဝုတ္တေန မန္ဒတရံ ဗီဇိတဗ္ဗံ၊ ပုန "အလ"န္တိ ဝုတ္တေန တတော မန္ဒတရံ ဗီဇိတဗ္ဗံ၊ တတိယဝါရံ ဝုတ္တေန ဗီဇနီ ဌပေတဗ္ဗာ၊ ပါဒါပိဿ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ သစေ အတ္တနော တေလံ အတ္ထိ၊ တေလေန မက္ခေတဗ္ဗာ။ နော စေ အတ္ထိ၊ တဿ သန္တကေန မက္ခေတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဥပါဟနာ ပုဉ္ဆိတဗ္ဗာ။ ဥပါဟနာ ပုဉ္ဆန္တေန ပဌမံ သုက္ခေန စောဠေန ပုဉ္ဆိတဗ္ဗာ, ပစ္ဆာ အလ္လေန၊ ဥပါဟနပုဉ္ဆနစောဠကံ ဓောဝိတွာ ဧကမန္တံ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ။

အာဂန္တုကော ဘိက္ခု အဘိဝါဒေတဗ္ဗော၊ သေနာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ "ဧတံ သေနာသနံ ပါပုဏာတီ"တိ။ အဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ ဝါ အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ ဝါ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဂေါစရော အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ အဂေါစရော အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ သေက္ခသမ္မတာနိ ကုလာနိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ ဝစ္စဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပဿာဝဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပါနီယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပရိဘောဇနီယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကတ္တရဒဏ္ဍော အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ သံဃဿ ကတိကသဏ္ဌာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ "ဣမံ ကာလံ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ ဣမံ ကာလံ နိက္ခမိတဗ္ဗ"န္တိ။

သစေ အာဂန္တုကော နဝကော ဟောတိ၊ နိသိန္နကေနေဝ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ "အတြ ပတ္တံ နိက္ခိပါဟိ၊ အတြ စီဝရံ နိက္ခိပါဟိ၊ ဣဒံ အာသနံ, နိသီဒါဟီ"တိ။

nibaddhagamanatthāya kataṁ ṭhānaṁ hoti puggalikaṭṭhānaṁ vā, tasmiṁ vaṭṭati. Virecanaṁ pivitvā punappunaṁ pavisantassapi vaṭṭatiyeva. Ācamanapādukāya ṭhitena paṭicchādetabbaṁ.

Sace vaccakuṭi uhatā hoti bahi vaccamakkhitā, udakaṁ āharitvā dhovitabbā. Udakaṁ atthi, bhājanaṁ natthi, asantaṁ nāma hoti. Bhājanaṁ atthi, udakaṁ natthi, etampi asantaṁ. Ubhayasmiṁ asati asantameva, kaṭṭhena vā kenaci vā puñchitvā gantabbaṁ. Sace avalekhanapiṭako pūrito hoti, avalekhanakaṭṭhaṁ chaḍḍetabbaṁ. Sace kacavaraṁ atthi, vaccakuṭi sammajjitabbā, paribhaṇḍaṁ sammajjitabbaṁ, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

"Na bhikkhave vaccaṁ katvā sati udake nācametabbaṁ, yo nācameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vacanato udake sati udakakiccaṁ akarontassa āpatti. Sace udakaṁ atthi, paṭicchannaṭṭhānaṁ pana natthi, bhājanena nīharitvā ācamitabbaṁ. Bhājane asati pattena nīharitabbaṁ, pattepi asati asantaṁ nāma hoti. "Idaṁ ativivaṭaṁ, purato aññaṁ udakaṁ bhavissatī"ti gatassa udakaṁ alabhantasseva bhikkhācāravelā hoti, kaṭṭhena vā kenaci vā puñchitvā gantabbaṁ, bhuñjitumpi anumoditumpi vaṭṭati. "Na bhikkhave vaccakuṭiyā yathāvuḍḍhaṁ vacco kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave āgatapaṭipāṭiyā vaccaṁ kātun"ti[2] vacanato vaccakuṭiṁ pavisantena āgatapaṭipāṭiyā pavisitabbaṁ. Vaccakuṭiyaṁ passāvaṭṭhāne nahānatittheti tīsupi āgatapaṭipāṭiyeva pamāṇaṁ. Idaṁ vaccakuṭivattaṁ.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Upajjhāyādivattavinicchayakathā samattā.

1. Vi 4. 391 piṭṭhe. 2. Vi 4. 391 piṭṭhe.

ပါနီယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပရိဘောဇနီယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဥပါဟနပုဉ္ဆနစောဠကံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗော၊ သေနာသနာဒီနိပိ နိသိန္နေနေဝ အာစိက္ခိတဗ္ဗာနိ။ ဝုဍ္ဎတရေ ပန အာဂတေ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ စီဝရကမ္မံ ဝါ နဝကမ္မံ ဝါ ဌပေတွာပိ ကာတဗ္ဗံ။ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇန္တေန သမ္မုဉ္ဇနိံ နိက္ခိပိတွာ တဿ ဝတ္တံ ကာတုံ အာရဘိတဗ္ဗံ။ ပဏ္ဍိတော ဟိ အာဂန္တုကော "သမ္မဇ္ဇာဟိ တာဝ စေတိယင်္ဂဏ"န္တိ ဝဒတိ။ ဂိလာနဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တေန ပန သစေ နာတိအာတုရော ဂိလာနော ဟောတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ အကတွာ ဝတ္တမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ မဟာဂိလာနဿ ပန ဘေသဇ္ဇမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ပဏ္ဍိတော ဟိ အာဂန္တုကော "ကရောဟိ တာဝ ဘေသဇ္ဇ"န္တိ ဝဒတိ။ ဣဒံ အာဝါသိကဝတ္တံ။

၁၁၇။ **ဂမိကဝတ္တေ** ဂမိကေန ဘိက္ခုနာ မဉ္စပီဌာဒိဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍမ္ပိ ရဇနဘာဇနာဒိ သဗ္ဗံ အဂ္ဂိသာလာယံ ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနံ ထကေတွာ သေနာသနံ အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေ ဘိက္ခု န ဟောတိ၊ သာမဏေရော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ သာမဏေရော န ဟောတိ၊ အာရာမိကော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ န ဟောတိ ဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရော ဝါ အာရာမိကော ဝါ၊ စတူသု ပါသာဏေသု မဉ္စံ ပညပေတွာ မဉ္စေ မဉ္စံ အာရောပေတွာ ပီဌေ ပီဌံ အာရောပေတွာ သေနာသနံ ဥပရိ ပုဉ္ဇံ ကရိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနံ ထကေတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရော ဩဝဿတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ၊ သဗ္ဗော ဆာဒေတဗ္ဗော၊ ဥဿုက္ကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ "ကိန္တိ နု ခေါ ဝိဟာရော ဆာဒိယေထာ"တိ၊ ဧဝဉ္စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ လဘေထ၊ ယော ဒေသော အနောဝဿကော ဟောတိ၊ တတ္ထ စတူသု ပါသာဏေသု မဉ္စံ ပညပေတွာ မဉ္စေ မဉ္စံ အာရောပေတွာ ပီဌေ ပီဌံ အာရောပေတွာ သေနာသနံ ဥပရိ ပုဉ္ဇံ ကရိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနံ ထကေတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရော[၁] ဩဝဿတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ၊ သေနာသနံ ဂါမံ အတိဟရိတဗ္ဗံ၊ ဥဿုက္ကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ "ကိန္တိ နု ခေါ သေနာသနံ ဂါမံ အတိဟရိယေထာ"တိ၊ ဧဝဉ္စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ လဘေထ၊ အဗ္ဘောကာသေ စတူသု ပါသာဏေသု မဉ္စံ ပညပေတွာ မဉ္စေ မဉ္စံ အာရောပေတွာ ပီဌေ ပီဌံ အာရောပေတွာ သေနာသနံ ဥပရိ ပုဉ္ဇံ ကရိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ

၁-သစေ သဗ္ဗော ဝိဟာရော (ဝိ ၄-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ)

28. Catupaccayabhājanīyavinicchayakathā

194. **Catupaccayabhājana**nti cīvarādīnaṁ catunnaṁ paccayānaṁ bhājanaṁ. Tattha cīvarabhājane tāva cīvarapaṭiggāhako veditabbo, cīvaranidahako veditabbo, bhaṇḍāgāriko veditabbo, bhaṇḍāgāraṁ veditabbaṁ, cīvarabhājako veditabbo, cīvarabhājanaṁ veditabbaṁ.

Tattha[1] "anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ cīvarapaṭiggāhakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, gahitāgahitañca jāneyyā"ti[2] vacanato imehi pañcahaṅgehi samannāgato **cīvarapaṭiggāhako** sammannitabbo. Tattha pacchā āgatānampi attano ñātakādīnaṁ paṭhamataraṁ paṭiggaṇhanto vā ekaccasmiṁ pemaṁ dassetvā gaṇhanto vā lobhapakatitāya attano pariṇāmento vā **chandāgatiṁ gacchati** nāma. Paṭhamataraṁ āgatassapi kodhavassena pacchā gaṇhanto vā duggatamanussesu avamaññaṁ katvā gaṇhanto vā "kiṁ vo ghare ṭhapanokāso natthi, tumhākaṁ santakaṁ gahetvā gacchathā"ti evaṁ saṁghassa lābhantarāyaṁ karonto vā **dosāgatiṁ gacchati** nāma. Yo pana muṭṭhassati asampajāno, ayaṁ **mohāgatiṁ gacchati** nāma. Pacchā āgatānampi issarānaṁ bhayena paṭhamataraṁ paṭiggaṇhanto vā "cīvarapaṭiggāhakaṭṭhānaṁ nāmetaṁ bhāriyan"ti santasanto vā **bhayāgatiṁ gacchati** nāma. "Mayā idañcidañca gahitaṁ, idañcidañca na gahitan"ti evaṁ jānanto **gahitāgahitaṁ jānāti** nāma. Tasmā yo chandāgati-ādivasena na gacchati, ñātaka-aññātaka-aḍḍhaduggatesu visesaṁ akatvā āgatapaṭipāṭiyā gaṇhāti, sīlacārapaṭipattiyutto hoti satimā medhāvī bahussuto, sakkoti dāyakānaṁ vissaṭṭhāya vācāya parimaṇḍalehi padabyañjanehi anumodanaṁ karonto pasādaṁ janetuṁ, evarūpo sammannitabbo.

Evañca pana sammannitabbo. Paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarapaṭiggāhakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

1. Vi-Ṭṭha 3. 402 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 395 piṭṭhe.

ပဋိသာမေတွာ တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ “အပ္ပေဝ နာမ အင်္ဂါနိပိ သေသေယျု”န္တိ။ ဣဒံ ဂမိကဝတ္တံ။

၁၈၈။ **ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တေ** သစေ အာရာမေ ကာလော အာရောစိတော ဟောတိ၊ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သဂုဏံ ကတွာ သင်္ဃာဋိယော ပါရုပိတွာ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဓောဝိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။

န ဩက္ကမ္မ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပုရတော ဂန္တဗ္ဗံ။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေန, သုသံဝုတေန, ဩက္ခိတ္တစက္ခုနာ, အပ္ပသဒ္ဒေန အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗံ၊ န ဥက္ခိတ္တကာယ, န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗံ၊ န ကာယပ္ပစာလကံ, န ဗာဟုပ္ပစာလကံ, န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗံ၊ န ခမ္ဘကတေန, န ဩဂုဏ္ဌိတေန, န ဥက္ကုဋိကာယ အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗံ။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေန, သုသံဝုတေန, ဩက္ခိတ္တစက္ခုနာ, အပ္ပသဒ္ဒေန အန္တရဃရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ဥက္ခိတ္တကာယ, န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ကာယပ္ပစာလကံ, န ဗာဟုပ္ပစာလကံ, န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ခမ္ဘကတေန, န ဩဂုဏ္ဌိတေန, န ပလ္လတ္ထိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ မဟာထေရဿ နိသိန္နာသနေန သမကံ အာသနံ ဟောတိ၊ ဗဟူသု အာသနေသု သတိ ဧကံ ဒွေ အာသနာနိ ဌပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူ ဂဏေတွာ ပညတ္တာသနေသု အနိသီဒိတွာ မဟာထေရေန “နိသီဒါ”တိ ဝုတ္တေန နိသီဒိတဗ္ဗံ။ နော စေ မဟာထေရော ဝဒတိ၊ “ဣဒံ ဘန္တေ အာသနံ ဥစ္စ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ “နိသီဒါ”တိ ဝုတ္တေန နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဧဝံ အာပုစ္ဆိတေပိ န ဝဒတိ၊ နိသိန္နဿ အနာပတ္တိ၊ မဟာထေရဿေဝ အာပတ္တိ။ နဝကော ဟိ ဧဝရူပေ အာသနေ အနာပုစ္ဆာ နိသီဒန္တော အာပဇ္ဇတိ, ထေရော အာပုစ္ဆိတော အနနုဇာနန္တော။ န နဝါ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ၊ န သင်္ဃာဋိံ ဩတ္ထရိတွာ အန္တရဃရေ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

ပတ္တဓောဝနောဒကေ ဒီယမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဒက္ခိဏောဒကံ ပန ပုရတော အာဓာရကေ ပတ္တံ ဌပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နီစံ ကတွာ ဥဒကသဒ္ဒံ အကရောန္တေန အပဋိဃံသန္တေန ပတ္တော ဓောဝိတဗ္ဗော။ သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဟောတိ၊ နီစံ ကတွာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကေ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ “မာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဥဒကေန

"Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarapaṭiggāhakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno cīvarapaṭiggāhakassa sammuti, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu cīvarapaṭiggāhako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti[1]—

Iti imāya kammavācāya vā apalokanena vā antovihāre sabbasaṁghamajjhepi khaṇḍasīmāyampi sammannituṁ vaṭṭatiyeva. Evaṁ sammatena ca vihārapaccante vā padhānaghare vā na acchitabbaṁ. Yattha pana āgatāgatā manussā sukhaṁ passanti, tādise dhuravihāraṭṭhāne bījaniṁ passe ṭhapetvā sunivatthena supārutena nisīditabbaṁ.

195. **Cīvaranidahakopi** "anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ cīvaranidahakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, nihitānihitañca jāneyyā"ti[2] vacanato pañcaṅgasamannāgato bhikkhu—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvaranidahakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvaranidahakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno cīvaranidahakassa sammuti, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu cīvaranidahako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti[2]—

Iti imāya kammavācāya vā apalokanena vā vuttanayeneva sammannitabbo.

---

1. Vi 3. 395 piṭṭhe.
2. Vi 3. 396 piṭṭhe.

ဩသိဉ္စိ၊ မာ သာမဏေရာ ဘိက္ခူ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိံသု၊ မာ သင်္ဃာဋိံ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ"တိ။ သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော န ဟောတိ၊ နီစံ ကတွာ ဆမာယ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ "မာ သာမဏေရာ ဘိက္ခူ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိံသု၊ မာ သင်္ဃာဋိံ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ"တိ။

ဩဒနေ ဒီယမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဩဒနော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ ယထာ သူပဿ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဧဝံ မတ္တာယ ဩဒနော ဂဏှိတဗ္ဗော။ သစေ ဟောတိ သပ္ပိ ဝါ တေလံ ဝါ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ ဝါ၊ ထေရေန ဝတ္တဗ္ဗော "သဗ္ဗေသံ သမကံ သမ္ပာဒေဟီ"တိ။ ဣဒဉ္စ န ကေဝလံ သပ္ပိအာဒီသု၊ ဩဒနေပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သပ္ပိအာဒီသု ပန ယံ အပ္ပံ ဟောတိ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ အနုရူပံ၊ တံ သဗ္ဗေသံ သမကံ သမ္ပာဒေဟီတိ ဝုတ္တေ မနုဿာနံ ဝိဟေသာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တာဒိသံ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ ဂဟေတွာ သေသံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပတ္တသညိနာ ပိဏ္ဍပါတော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ သမသူပကော သမတိတ္တိကော ပိဏ္ဍပါတော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ န တာဝ ထေရေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယာဝ န သဗ္ဗေသံ ဩဒနော သမ္ပတ္တော ဟောတိ။ ဣဒဉ္စ ယံ ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ ဘတ္တဂ္ဂံ၊ ယတ္ထ မနုဿာ သဗ္ဗေသံ ပါပေတွာ ဝဍ္ဎိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ယံ ပန မဟာဘတ္တဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဥဒကံ ဒီယတိ၊ တတ္ထ ယထာသုခံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ ပတ္တသညိနာ ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သပဒါနော ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သမသူပကော ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ န ထူပကတော ဩမဒ္ဒိတွာ ပိဏ္ဍပါတော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ န သူပံ ဝါ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ဩဒနေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ ဘိယျောကမျတံ ဥပါဒါယ၊ န သူပံ ဝါ ဩဒနံ ဝါ အဂိလာနေန အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ဥဇ္ဈာနသညိနာ ပရေသံ ပတ္တော ဩလောကေတဗ္ဗော၊ နာတိမဟန္တော ကဗဠော ကာတဗ္ဗော၊ ပရိမဏ္ဍလံ အာလောပေါ ကာတဗ္ဗော၊ န အနာဟဋေ ကဗဠေ မုခဒွါရံ ဝိဝရိတဗ္ဗံ၊ န ဘုဉ္ဇမာနေန သဗ္ဗော ဟတ္ထော မုခေ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ န သကဗဠေန မုခေန ဗျာဟရိတဗ္ဗံ၊ န ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ, န အဝဂဏ္ဍကာရကံ, န ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကံ, န သိတ္ထာဝကာရကံ, န ဇိဝှါနိစ္ဆာရကံ, န စပုစပုကာရကံ, န သုရုသုရုကာရကံ, န ဟတ္ထနိလ္လေဟကံ, န ပတ္တနိလ္လေဟကံ, န ဩဋ္ဌနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

196. **Bhaṇḍāgārikopi** "anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ bhaṇḍāgārikaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, guttāguttañca jāneyyā"ti[1] vacanato pañcaṅgasamannāgato bhikkhu "suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ bhaṇḍāgārikaṁ sammanneyyā"ti[1] ādinā nayena kammavācāya vā apalokanena vā sammannitabbo.

Ettha[2] ca yattha chadanādīsu koci doso natthi, taṁ guttaṁ. Yattha pana chadanatiṇaṁ vā chadaniṭṭhakā vā yattha katthaci patitā, yena ovassati vā, mūsikādīnaṁ vā paveso hoti, bhitti-ādīsu vā katthaci chiddaṁ hoti, upacikā vā uṭṭhahanti, taṁ sabbaṁ aguttaṁ nāma. Taṁ sallakkhetvā bhaṇḍāgārikena paṭisaṅkharitabbaṁ. Sītasamaye dvārañca vātapānañca supihitaṁ kātabbaṁ. Sītena hi cīvarāni kaṇṇakitāni honti. Uṇhasamaye antarantarā vātappavesanatthaṁ vivaritabbaṁ. Evaṁ karonto hi **guttāguttaṁ jānāti** nāma.

197. "Anujānāmi bhikkhave bhaṇḍāgāraṁ sammannituṁ, yaṁ saṁgho ākaṅkhati vihāraṁ vā aḍḍhayogaṁ vā pāsādaṁ vā hammiyaṁ vā guhaṁ vā"ti[3] vacanato **bhaṇḍāgāraṁ** sammannitvā ṭhapetabbaṁ. Ettha ca yo ārāmamajjhe ārāmikasāmaṇerādīhi avivitto sabbesaṁ samosaraṇaṭṭhāne vihāro vā aḍḍhayogo vā hoti, so sammannitabbo. Paccantasenāsanaṁ pana na sammannitabbaṁ. Imaṁ pana bhaṇḍāgāraṁ khaṇḍasīmaṁ gantvā khaṇḍasīmāya nisinnehi sammannituṁ na vaṭṭati. Vihāramajjheyeva "suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ vihāraṁ bhaṇḍāgāraṁ sammanneyyā"ti[3] ādinā nayena kammavācāya vā apalokanena vā samannitabbaṁ.

Cīvarapaṭiggāhakādīhi pana tīhipi attano vattaṁ jānitabbaṁ. Tattha cīvarapaṭiggāhakena tāva yaṁ yaṁ manussā "kālacīvaran"ti vā "akālacīvaran"ti vā "accekacīvaran"ti vā "vassikasāṭikan"ti vā "nisīdanan"ti vā "paccattharaṇan"ti vā "mukhapuñchanacoḷan"ti vā denti, taṁ sabbaṁ

1. Vi 3. 397 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭīka 3. 403 piṭṭhādīsu. 3. Vi 3. 396 piṭṭhe.

န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယထာလကော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ န တာဝ ထေရေန ဟတ္ထဓောဝနဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယာဝ န သဗ္ဗေ ဘုတ္တာဝိနော ဟောန္တိ။ သစေ မနုဿာ "ဓောဝထ ဘန္တေ ပတ္တဉ္စ ဟတ္ထေ စာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဘိက္ခူ ဝါ "တုမှေ ဥဒကံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒကေ ဒိယမာနေ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နီစံ ကတွာ ဥဒကသဒ္ဒံ အကရောန္တေန အပဋိဃံသန္တေန ပတ္တော ဓောဝိတဗ္ဗော။ သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဟောတိ၊ နီစံ ကတွာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကေ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ "မာ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော ဥဒကေန ဩသိဉ္စိ၊ မာ သာမန္တာ ဘိက္ခူ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိံသု၊ မာ သင်္ဃာဋိံ ဥဒကေန ဩသိဉ္စီ"တိ။ သစေ ဥဒကပဋိဂ္ဂါဟကော န ဟောတိ၊ နီစံ ကတွာ ဆမာယ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ "မာ သာမန္တာ ဘိက္ခူ ဥဒကေန ဩသိဉ္စိံသု၊ မာ သင်္ဃာဋိံ ဥဒကေန ဩသိဉ္စီ"တိ၊ န သသိတ္ထကံ ပတ္တဓောဝနံ အန္တရဃရေ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။

ဘတ္တဂ္ဂတော ဥဋ္ဌာယ နိဝတ္တန္တေသု နဝကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပဌမတရံ နိဝတ္တိတဗ္ဗံ, ပစ္ဆာ ထေရေဟိ။ သမ္ဗာဓေသု ဟိ ဃရေသု မဟာထေရာနံ နိက္ခမနောကာသော န ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ နိဝတ္တန္တေဟိ ပန နဝကေဟိ ဂေဟဒွါရေ ဌတွာ ထေရေသု နိက္ခမန္တေသု ပဋိပါဋိယာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန မဟာထေရာ ဓုရေ[၁] နိသိန္နာ ဟောန္တိ, နဝကာ အန္တောဂေဟေ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ပဋိပါဋိယာ ဧဝ နိက္ခမိတဗ္ဗံ၊ ကာယေန ကာယံ အသံဃဋ္ဋေန္တေန ယထာ အန္တရေန မနုဿာ ဂန္တုံ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ ဝိရဠာယ ပါဠိယာ ဂန္တဗ္ဗံ။

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဘတ္တဂ္ဂေ အနုမောဒိတု"န္တိ[၂] ဝစနတော သံဃတ္ထေရေန ဘတ္တဂ္ဂေ အနုမောဒိတဗ္ဗံ။ တံ ဧကမေဝ ဩဟာယ သေသေဟိ န ဂန္တဗ္ဗံ။

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘတ္တဂ္ဂေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ထေရာနုထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ အာဂမေတု"န္တိ[၂] ဝစနတော သံဃတ္ထေရေန အနုမောဒနတ္ထာယ နိသိန္နေ ဟေဋ္ဌာ ပဋိပါဋိယာ စတူဟိ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ အနုထေရေ နိသိန္နေ မဟာထေရေန စ ဟေဋ္ဌာ စ တီဟိ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ပဉ္စမေ နိသိန္နေ ဥပရိ စတူဟိ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ သံဃတ္ထေရေန ဟေဋ္ဌာ ဒဟရဘိက္ခုသ္မိံ အဇ္ဈိဋ္ဌေပိ သံဃတ္ထေရတော

၁-ဒုရေ (သီ) ၂-ဝိ ၄-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။

ekarāsiṁ katvā missetvā na gaṇhitabbaṁ, visuṁ visuṁ katvāva gaṇhitvā cīvaranidahakassa tatheva ācikkhitvā dātabbaṁ. Cīvaranidahakenapi bhaṇḍāgārikassa dadamānena “idaṁ kālacīvaraṁ -pa- idaṁ mukhapuñchanacoḷan”ti ācikkhitvāva dātabbaṁ. Bhaṇḍāgārikenapi tatheva visuṁ visuṁ saññāṇaṁ katvā ṭhapetabbaṁ. Tato saṁghena “kālacīvaraṁ āharā”ti vutte kālacīvarameva dātabbaṁ -pa- “mukhapuñchanacoḷaṁ āharā”ti vutte tadeva dātabbaṁ. Iti Bhagavatā cīvarapaṭiggāhako anuññāto, cīvaranidahako anuññāto, bhaṇḍāgāriko anuññāto, bhaṇḍāgāraṁ anuññātaṁ, na bāhulikatāya, na asantuṭṭhitāya, apica kho saṁghānuggahāya. Sace hi āhaṭāhaṭaṁ gahetvā bhikkhū bhājeyyuṁ, neva āhaṭaṁ, na anāhaṭaṁ, na dinnaṁ, na adinnaṁ, na laddhaṁ, na aladdhaṁ jāneyyuṁ, āhaṭāhaṭaṁ therāsane vā dadeyyuṁ, khaṇḍākhaṇḍaṁ vā chinditvā gaṇheyyuṁ, evaṁ sati ayuttaparibhogo ca hoti, na ca sabbesaṁ saṅgaho kato hoti. Bhaṇḍāgāre pana cīvaraṁ ṭhapetvā ussannakāle ekekassa bhikkhuno ticīvaraṁ vā dve dve vā ekekaṁ vā cīvaraṁ dassanti, laddhāladdhaṁ jānissanti, aladdhabhāvaṁ ñatvā saṅgahaṁ kātuṁ maññissantīti.

198. **Cīvarabhājakopi** “anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ cīvarabhājakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, bhājitābhājitañca jāneyyā”ti[1] vacanato pañcahaṅgehi samannāgatoyeva “suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarabhājakaṁ sammanneyyā”ti[2]ādinā nayena kammavācāya vā apalokanena vā sammannitvā ṭhapetabbo.

Ettha sabhāgānaṁ bhikkhūnaṁ apāpuṇantampi mahagghacīvaraṁ dento **chandāgatiṁ gacchati** nāma. Aññesaṁ vuḍḍhatarānaṁ pāpuṇantampi mahagghacīvaraṁ adatvā appagghaṁ dento **dosāgatiṁ gacchati** nāma. Mohamūḷho cīvaradānavattaṁ ajānanto **mohāgatiṁ gacchati** nāma. Mukharānaṁ navakānampi bhayena apāpuṇanti eva mahagghaṁ cīvaraṁ dento **bhayāgatiṁ gacchati** nāma. Yo evaṁ

1. Vi 3. 397 piṭṭhe. 2. Vi 3. 398 piṭṭhe.

ပဋ္ဌာယ စတူဟိ နိသီဒိတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ပန အနုမောဒကော ဘိက္ခု “ဂစ္ဆထ ဘန္တေ, အာဂမေတဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထီ”တိ ဝဒတိ၊ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာထေရေန “ဂစ္ဆာမ အာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ “ဂစ္ဆထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဗဟိဂါမေ အာဂမိဿာမာ”တိ အာဘောဂံ ကတွာပိ ဗဟိဂါမံ ဂန္တွာ အတ္တနော နိဿိတကေ “တုမှေ တဿ အာဂမနံ အာဂမေထာ”တိ ဝတွာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ပန မနုဿာ အတ္တနော ရုစိတေန ဧကေန အနုမောဒနံ ကာရေန္တိ၊ နေဝ တဿ အနုမောဒတော အာပတ္တိ၊ န မဟာထေရဿ ဘာရော ဟောတိ။ ဥပနိသိန္နကထာယမေဝ ဟိ မနုဿေသု ကထာပေန္တေသု ထေရော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ မဟာထေရေန စ အနုမောဒနာယ အဇ္ဈိဋ္ဌောဝ အာဂမေတဗ္ဗောတိ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ ကရဏီယေ အာနန္တရိကံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တု”န္တိ[၁] ဝစနတော ပန ဝစ္စာဒိပီဠိတေန အနန္တရံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တုမွဋ္ဋတိ။ ဣဒံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ။

၁၇၉။ **ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တေ** ပန ပိဏ္ဍစာရိကေန ဘိက္ခုနာ “ဣဒါနိ ဂါမံ ပဝိသိဿာမီ”တိ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတွာ ကာယ-ဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သဂုဏံ ကတွာ သင်္ဃာဋိယော ပါရုပိတွာ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဓောဝိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေန အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗန္တိအာဒိ သဗ္ဗံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဣဓာပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိဝေသနံ ပဝိသန္တေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ “ဣမိနာ ပဝိသိဿာမိ၊ ဣမိနာ နိက္ခမိဿာမီ”တိ၊ နာတိသဟသာ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ နာတိဒူရေ နာစ္စာသန္နေ ဌာတဗ္ဗံ၊ နာတိစိရံ ဌာတဗ္ဗံ၊ နာတိလဟုကံ နိဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဌိတေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ “ဘိက္ခံ ဒါတုကာမာ ဝါ အဒါတုကာမာ ဝါ”တိ။ သစေ ကမ္မံ ဝါ နိက္ခိပတိ၊ အာသနာ ဝါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ကဋစ္ဆုံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဘာဇနံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဌပေတိ ဝါ၊ “ဒါတုကာမဿာ”တိ ဌာတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခာယ ဒိယမာနာယ ဝါမေန ဟတ္ထေန သင်္ဃာဋိံ ဥစ္စာရေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပဏာမေတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဣတ္ထီ ဝါ ဟောတု ပုရိသော ဝါ၊ ဘိက္ခာဒါနသမယေ မုခံ န ဩလောကေတဗ္ဗံ၊ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ “သူပံ ဒါတုကာမာ ဝါ အဒါတုကာမာ ဝါ”တိ။ သစေ ကဋစ္ဆုံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဘာဇနံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဌပေတိ ဝါ၊ “ဒါတုကာမဿာ”တိ ဌာတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခာယ ဒိန္နာယ သင်္ဃာဋိယာ ပတ္တံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန နိဝတ္တိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၄-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။

na gacchati, sabbesaṁ tulābhūto pamāṇabhūto majjhatto, so sammannitabbo. Tenapi cīvaraṁ bhājentena paṭhamaṁ "idaṁ thūlaṁ, idaṁ saṇhaṁ, idaṁ ghanaṁ, idaṁ tanukaṁ, idaṁ paribhuttaṁ, idaṁ aparibhuttaṁ, idaṁ dīghato ettakaṁ, puthulato ettakan"ti evaṁ vatthāni vicinitvā "idaṁ ettakaṁ agghati, idaṁ ettakan"ti evaṁ agghaparicchedaṁ katvā sace sabbesaṁ ekekameva dasadasa-agghanakaṁ pāpuṇāti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce pāpuṇāti, yaṁ nava vā aṭṭha vā agghati, taṁ aññena eka-agghanakena ca dvi-agghanakena ca saddhiṁ bandhitvā etena upāyena same paṭivīse ṭhapetvā kuso pātetabbo. Sace ekekassa dīyamāne cīvare divaso nappahoti, dasa dasa bhikkhū gaṇetvā dasa dasa cīvarapaṭivīse ekato bandhitvā bhaṇḍikaṁ katvā eko cīvarapaṭivīso ṭhapetabbo. Evaṁ ṭhapitesu cīvarapaṭivīsesu kuso pātetabbo. Tehipi bhikkhūhi puna kusapātaṁ katvā bhājetabbaṁ.

"Anujānāmi bhikkhave sāmaṇerānaṁ upaḍḍhapaṭivīsaṁ dātun"ti[1] vacanato ye sāmaṇerā atthissarā[2] bhikkhusaṁghassa kattabbakammaṁ na karonti, uddesaparipucchāsu yuttā ācariyupajjhāyānaṁyeva vattapaṭivattaṁ karonti, aññesaṁ na karonti, etesaṁyeva upaḍḍhabhāgo dātabbo. Ye pana purebhattañca pacchābhattañca bhikkhusaṁghasseva kattabbakiccaṁ karonti, tesaṁ samako dātabbo. Idañca piṭṭhisamaye uppannena bhaṇḍāgāre ṭhapitena akālacīvareneva kathitaṁ, kālacīvaraṁ pana samakaṁyeva dātabbaṁ. Tatruppādavassāvāsikaṁ sammuñjanībandhanādi saṁghassa phātikammaṁ katvā gahetabbaṁ. Etañhettha sabbesaṁ vattaṁ. Bhaṇḍāgāracīvarepi sace sāmaṇerā āgantvā "bhante mayaṁ yāguṁ pacāma, bhattaṁ pacāma, khajjakaṁ pacāma, appaharitaṁ karoma, dantakaṭṭhaṁ āharāma, raṅgachalliṁ kappiyaṁ katvā dema, kiṁ amhehi na kataṁ nāmā"ti ukkuṭṭhiṁ karonti, samabhāgova dātabbo. Etaṁyeva virajjhitvā karonti, yesañca karaṇabhāvo na paññāyati, te sandhāya vuttaṁ "anujānāmi bhikkhave sāmaṇerānaṁ upaḍḍhapaṭivīsaṁ dātun"ti[1]. **Kurundiyaṁ** pana "sace sāmaṇerā "kasmā mayaṁ bhante saṁghakammaṁ na karoma, karissāmā'ti yācanti, samapaṭivīso dātabbo"ti vuttaṁ.

1. Vi 3. 398 piṭṭhe. 2. Anissarā (Sī)

ယော ပဉ္စမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ၊ တေန အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ အဝက္ကာရပါတိံ ဓောဝိတွာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ ယော ပစ္ဆာ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ၊ သစေ ဟောတိ ဘုတ္တာဝသေသော၊ သစေ အာကင်္ခတိ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ နော စေ အာကင်္ခတိ၊ အပ္ပဟရိတေ ဝါ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ၊ အပ္ပါဏကေ ဝါ ဥဒကေ ဩပိလာပေတဗ္ဗံ၊ တေန အာသနံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ၊ အဝက္ကာရပါတိံ ဓောဝိတွာ ပဋိသာမေတဗ္ဗာ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ၊ ဘတ္တဂ္ဂံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယော ပဿတိ ပါနီယဃဋံ ဝါ ပရိဘောဇနီယဃဋံ ဝါ ဝစ္စဃဋံ ဝါ ရိတ္တံ တုစ္ဆံ၊ တေန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သစဿ ဟောတိ အဝိသယှံ၊ ဟတ္ထဝိကာရေန ဒုတိယံ အာမန္တေတွာ ဟတ္ထဝိလင်္ဃကေန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ န စ တပ္ပစ္စယာ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာတိ။ ဣဒံ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တံ။

၁၉၀။ **အာရညိကဝတ္တေ** အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပတ္တံ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ အံသေ လဂ္ဂေတွာ စီဝရံ ခန္ဓေ ကရိတွာ ဥပါဟနာ အာရောဟိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနံ ထကေတွာ ဝသနဋ္ဌာနတော နိက္ခမိတဗ္ဗံ။ "ဣဒါနိ ဂါမံ ပဝိသိဿာမာ"တိ ဥပါဟနာ ဩမုဉ္စိတွာ နီစံ ကတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ အံသေ လဂ္ဂေတွာ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သဂုဏံ ကတွာ သင်္ဃာဋိယော ပါရုပိတွာ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဓောဝိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေန အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗန္တိအာဒိ သဗ္ဗံ ဂမနဝိဓာနံ ဟေဋ္ဌာပိ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိဝေသနံ ပဝိသန္တေန သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ "ဣမိနာ ပဝိသိဿာမိ၊ ဣမိနာ နိက္ခမိဿာမီ"တိအာဒိ သဗ္ဗံ ဘိက္ခာစာရဝိဓာနံ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အာရညိကေန ဘိက္ခုနာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဘာဇနာနိ နပ္ပဟောန္တိ၊ ပါနီယမေဝ ပရိဘောဇနီယမ္ပိ ကတွာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ ဘာဇနံ အလဘန္တေန ဝေဠုနာဠိကာယပိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ တမ္ပိ အလဘန္တဿ ယထာ သမီပေ ဥဒကအာဝါဋော ဟောတိ၊ ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ။ အဂ္ဂိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ အရဏိသဟိတံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ အရဏိသဟိတေ သတိ အဂ္ဂိံ အကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ စ အာရညိကဿ၊ ဧဝံ ကန္တာရပ္ပဋိပန္နဿပိ အရဏိသဟိတံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဂဏဝါသိနော ပန တေန ဝိနာပိ ဝဋ္ဋတိ။

Sace koci bhikkhu sakaṁ bhāgaṁ gahetvā satthaṁ labhitvā nadiṁ vā kantāraṁ vā uttaritvā disāpakkamitukāmo hoti, tassa “anujānāmi bhikkhave uttarantassa sakaṁ bhāgaṁ dātun”ti vacanato cīvaresu bhaṇḍāgārato bahi nīhaṭesu ghaṇṭiṁ[2] paharitvā bhikkhusaṁghe sannipatite cīvarabhājakena “imassa bhikkhuno koṭṭhāsena ettakena bhavitabban”ti takketvā nayaggāhena samabhāgena cīvaraṁ dātabbaṁ. Tulāya tulitamiva hi samasamaṁ dātuṁ na sakkā, tasmā ūnaṁ vā hotu adhikaṁ vā, evaṁ takkena nayena dinnaṁ sudinnaṁ. Neva ūnakaṁ puna dātabbaṁ, nātirittaṁ paṭiggaṇhitabbaṁ. Sace dasa bhikkhū honti, sāṭakāpi daseva, tesu eko dvādasa agghati, sesā dasagghanakā. Sabbesu dasagghanakavasena kuse pātite yassa bhikkhuno dvādasagghanako kuso pātito, tena yattakaṁ tasmiṁ paṭivīse adhikaṁ, tattakaṁ agghanakaṁ yaṁ kiñci attano santakaṁ kappiyabhaṇḍaṁ datvā so atirekabhāgo gahetabbo. Sace sabbesaṁ pañca pañca vatthāni pattāni, sesānipi atthi, ekekaṁ pana na pāpuṇāti, chinditvā dātabbāni.

Chindantena ca aḍḍhamaṇḍalādīnaṁ vā upāhanatthavikādīnaṁ vā pahonakāni khaṇḍāni katvā dātabbāni. Heṭṭhimaparicchedena caturaṅgulavitthārampi anuvātappahonakāyāmaṁ khaṇḍaṁ katvā dātuṁ vaṭṭati, aparibhogaṁ pana na kātabbaṁ. Sacepi ekassa bhikkhuno koṭṭhāse ekaṁ vā dve vā vatthāni nappahonti, tattha aññaṁ sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ ṭhapetvā yo tena tussati, tassa taṁ bhāgaṁ katvā pacchā kusapāto kātabbo. Sace dasa dasa bhikkhū gaṇetvā vaggaṁ karontānaṁ eko vaggo na pūrati, aṭṭha vā nava vā honti, tesaṁ aṭṭha vā nava vā koṭṭhāsā “tumhe ime gahetvā visuṁ bhājethā”ti dātabbā. Evaṁ datvā pacchā kusapāto kātabbo.

199. Idāni “aṭṭhimā bhikkhave mātikā cīvarassa uppādāya, sīmāya deti, katikāya deti, bhikkhāpaññattiyā deti, saṁghassa deti, ubhatosaṁghassa deti, vassaṁvuṭṭhasaṁghassa deti, ādissa deti, puggalassa detī”ti[3] cīvarānaṁ paṭilābhakhettadassanatthaṁ yā tā aṭṭha mātikā vuttā, tāsaṁ vasena vinicchayo veditabbo.

1. Vi 3. 398 piṭṭhe. 2. Gaṇḍiṁ (Sī) 3. Vi 3. 427 piṭṭhe.

ကတ္တရဒဏ္ဍော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ နက္ခတ္တပဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ သကလာနိ ဝါ ဧကဒေသာနိ ဝါ၊ ဒိသာကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ အာရညိကဝတ္တံ။

၁၉၁။ **သေနာသနဝတ္တေ** ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝိဟရတိ၊ သစေ သော ဝိဟာရော ဥက္လာပေါ ဟောတိ၊ ယဒိ ဥဿဟတိ၊ သောဓေတဗ္ဗော။ ဝိဟာရံ သောဓေန္တေန ပဌမံ ပတ္တစီဝရံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ မဉ္စော နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပိဋ္ဌံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ပီဌံ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပိဋ္ဌံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ မဉ္စပဋိပါဒကာ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ခေဠမလ္လကော နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ အပဿေနဖလကံ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဘူမတ္ထရဏံ ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ နီဟရိတွာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သန္တာနကံ ဟောတိ၊ ဥလ္လောကာ ပဌမံ ဩဟာရေတဗ္ဗံ၊ အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏဘာဂါ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ ဂေရုကပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပီဠေတွာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ ကာဠဝဏ္ဏကတာ ဘူမိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဠကံ တေမေတွာ ပီဠေတွာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ အကတာ ဟောတိ ဘူမိ၊ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသိတွာ ပရိပ္ဖောသိတွာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ “မာ ဝိဟာရော ရဇေန ဥဟညီ”တိ၊ သင်္ကာရံ ဝိစိနိတွာ ဧကမန္တံ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။

န ဘိက္ခုသာမန္တာ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ၊ န ဝိဟာရသာမန္တာ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ၊ န ပါနီယသာမန္တာ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ၊ န ပရိဘောဇနီယသာမန္တာ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ၊ န ပဋိဝါတေ အင်္ဂဏေ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ၊ အဓောဝါတေ သေနာသနံ ပပ္ဖောဋေတဗ္ဗံ။

ဘူမတ္ထရဏံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ မဉ္စပဋိပါဒကာ ဧကမန္တံ ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ အတိဟရိတွာ ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗာ၊ မဉ္စော ဧကမန္တံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပိဋ္ဌံ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗော၊ ပီဌံ ဧကမန္တံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ နီစံ ကတွာ သာဓုကံ အပဋိဃံသန္တေန အသံဃဋ္ဋေန္တေန ကဝါဋပိဋ္ဌံ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ

Tattha “sīmāya dammī”ti evaṁ sīmaṁ parāmasitvā dento **sīmāya deti** nāma. Evaṁ sīmāya dinnaṁ yāvatikā bhikkhū antosīmāgatā, tehi bhājetabbaṁ. Sīmā ca nāmesā khaṇḍasīmā upacārasīmā samānasaṁvāsasīmā avippavāsasīmā lābhasīmā gāmasīmā nigamasīmā nagarasīmā abbhantarasīmā udakukkhepasīmā janapadasīmā raṭṭhasīmā rajjasīmā dīpasīmā cakkavāḷasīmāti pannarasavidhā hoti. Tattha **khaṇḍasīmā** sīmākathāyaṁ vuttāva. **Upacārasīmā** nāma parikkhittassa vihārassa parikkhepena, aparikkhittassa parikkhepārahaṭṭhānena paricchinnā hoti. Apica bhikkhūnaṁ dhuvasannipātaṭṭhānato pariyante ṭhitabhojanasālato vā nibaddhavasana-āvāsato vā thāmamajjhimassa purisassa dvinnaṁ leḍḍupātānaṁ anto upacārasīmāti veditabbā. Sā pana āvāsesu vaḍḍhantesu vaḍḍhati, parihāyantesu parihāyati. **Mahāpaccariyaṁ** pana “bhikkhūsupi vaḍḍhantesu vaḍḍhatī”ti vuttaṁ. Tasmā sace vihāre sannipatitabhikkhūhi saddhiṁ ekābaddhā hutvā yojanasatampi pūretvā nisīdanti, yojanasatampi upacārasīmāva hoti, sabbesaṁ lābho pāpuṇāti. **Samānasaṁvāsa-avippavāsasīmā**dvayampi vuttameva. **Lābhasīmā** nāma neva Sammāsambuddhena anuññātā, na dhammasaṅgāhakattherehi ṭhapitā, apica kho rājarājamahāmattā vihāraṁ kāretvā gāvutaṁ vā aḍḍhayojanaṁ vā yojanaṁ vā samantato paricchinditvā “ayaṁ amhākaṁ vihārassa lābhasīmā”ti nāmalikhitake thambhe nikhaṇitvā “yaṁ etthantare uppajjati, sabbaṁ amhākaṁ vihārassa demā”ti sīmā ṭhapenti, ayaṁ lābhasīmā nāma. **Gāmanigamanagara-abbhantara-udakukkhepasīmā**pi vuttā eva.

Janapadasīmā nāma Kāsikosalaraṭṭhādīnaṁ anto bahū janapadā honti, tattha ekeko janapadaparicchedo janapadasīmā. **Raṭṭhasīmā** nāma Kāsikosalādiraṭṭhaparicchedo. **Rajjasīmā** nāma “coḷabhogo keraḷabhogo”ti evaṁ ekekassa rañño āṇāpavattiṭṭhānaṁ. **Dīpasīmā** nāma samuddantena paricchinnamahādīpā ca antaradīpā ca. **Cakkavāḷasīmā** cakkavāḷapabbateneva paricchinnā. Evametāsu sīmāsu khaṇḍasīmāya kenaci kammena sannipatitaṁ saṁghaṁ disvā “ettheva sīmāya saṁghassa demī”ti vutte yāvatikā bhikkhū antokhaṇḍasīmāgatā, tehi bhājetabbaṁ. Tesaṁyeva hi taṁ pāpuṇāti, aññesaṁ sīmantarikāya vā

ပညပေတဗ္ဗံ၊ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ ကေမန္တံ ဩတာပေတွာ သောဓေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ ဩတာပေတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ အတိဟရိတွာ ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ခေဠမလ္လကော ကေမန္တံ ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ အတိဟရိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗော၊ အပဿေနဖလကံ ကေမန္တံ ဩတာပေတွာ ပမဇ္ဇိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ။ ပတ္တစီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပတ္တံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ဟေဋ္ဌာမဉ္စံ ဝါ ဟေဋ္ဌာပီဌံ ဝါ ပရာမသိတွာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ န စ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ စီဝရံ နိက္ခိပန္တေန ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန စီဝရဝံသံ ဝါ စီဝရရဇ္ဇုံ ဝါ ပမဇ္ဇိတွာ ပါရတော အန္တံ, ဩရတော ဘောဂံ ကတွာ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သစေ ပုရတ္ထိမာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ပစ္ဆိမာ၊ ဥတ္တရာ၊ ဒက္ခိဏာ သရဇာ ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ ဒက္ခိဏာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ သီတကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ဝိဝရိတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ထကေတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဏှကာလော ဟောတိ၊ ဒိဝါ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ၊ ရတ္တိံ ဝိဝရိတဗ္ဗာ။

သစေ ဥက္လာပံ ဟောတိ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ အဂ္ဂိသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ဝစ္စကုဋိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ။ သစေ ပါနီယံ န ဟောတိ၊ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ပရိဘောဇနီယံ န ဟောတိ၊ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သစေ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ န ဟောတိ၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

သစေ ဝုဍ္ဎေန သဒ္ဓိံ ဧကဝိဟာရေ ဝိဟရတိ၊ န ဝုဍ္ဎံ အနာပုစ္ဆာ ဥဒ္ဒေသော ဒါတဗ္ဗော၊ န ပရိပုစ္ဆာ ဒါတဗ္ဗာ၊ န သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော၊ န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော၊ န ပဒီပေါ ကာတဗ္ဗော၊ န ပဒီပေါ ဝိဇ္ဈာပေတဗ္ဗော၊ န ဝါတပါနာ ဝိဝရိတဗ္ဗာ၊ န ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ ဒွါရံ နာမ ယသ္မာ မဟာဝဠဉ္ဇံ၊ တသ္မာ တတ္ထ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ သေသာနိ ပန ဥဒ္ဒေသဒါနာဒီနိ အာပုစ္ဆိတွာဝ ကာတဗ္ဗာနိ၊ ဒေဝသိကမ္ပိ အာပုစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “ဘန္တေ အာပုစ္ဆိတမေဝ ဟောတူ”တိ ဝုတ္တေ ဝုဍ္ဎတရော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ သယမေဝ ဝါ “တွံ ယထာသုခံ ဝိဟရာဟီ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သဘာဂဿ ဝိဿာသေနပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ဝုဍ္ဎေန သဒ္ဓိံ ဧကစင်္ကမေ စင်္ကမတိ၊ ယေန ဝုဍ္ဎော၊ တေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ န စ ဝုဍ္ဎော သင်္ဃာဋိကဏ္ဏေန ဃဋ္ဋေတဗ္ဗော။ ဣဒံ သေနာသနဝတ္တံ။

upacārasīmāya vā ṭhitānampi na pāpuṇāti. Khaṇḍasīmāya ṭhite pana rukkhe vā pabbate vā ṭhitassa heṭṭhā vā pathavīvemajjhagatassa pāpuṇātiyeva. “Imissā upacārasīmāya saṁghassa dammī”ti dinnaṁ pana khaṇḍasīmāsīmantarikāsu ṭhitānampi pāpuṇāti. “Samānasaṁvāsasīmāya dammī”ti dinnaṁ pana khaṇḍasīmāsīmantarikāsu ṭhitānaṁ na pāpuṇāti. Avippavāsasīmālābhasīmāsu dinnaṁ tāsu sīmāsu antogatānaṁ pāpuṇāti. Gāmasīmādīsu dinnaṁ tāsaṁ sīmānaṁ abbhantare baddhasīmāya ṭhitānampi pāpuṇāti. Abbhantarasīmā-udakukkhepasīmāsu dinnaṁ tattha antogatānaṁyeva pāpuṇāti. Janapadaraṭṭharajjadīpacakkavāḷasīmāsupi gāmasīmādīsu vuttasadisoyeva vinicchayo.

Sace pana Jambudīpe ṭhito “Tambapaṇṇidīpe saṁghassa dammī”ti vadati, Tambapaṇṇidīpato ekopi āgantvā sabbesaṁ gaṇhituṁ labhati. Sacepi tatreva eko sabhāgabhikkhu sabhāgānaṁ bhāgaṁ gaṇhāti, na vāretabbo. Evaṁ tāva yo sīmaṁ parāmasitvā deti, tassa dāne vinicchayo veditabbo. Yo pana “asukasīmāyan”ti vattuṁ na jānāti, kevalaṁ “sīmā”ti vacanamattameva jānanto vihāraṁ āgantvā “sīmāya dammī”ti vā “sīmaṭṭhakasaṁghassa dammī”ti vā bhaṇati, so pucchitabbo “sīmā nāma bahuvidhā, katarasīmaṁ sandhāya bhaṇasī”ti. Sace vadati “ahaṁ ‘asukasīmā’ti na jānāmi, sīmaṭṭhakasaṁgho bhājetvā gaṇhatū”ti, katarasīmāya bhājetabbaṁ? Mahāsīvatthero kirāha “avippavāsasīmāyā”ti. Tato naṁ āhaṁsu “avippavāsasīmā nāma tiyojanāpi hoti, evaṁ sante tiyojane ṭhitā lābhaṁ gaṇhissanti, tiyojane ṭhatvā āgantukavattaṁ pūretvā ārāmaṁ pavisitabbaṁ bhavissati, gamiko tiyojanaṁ gantvā senāsanaṁ āpucchissati, nissayappaṭipannassa tiyojanātikkamme nissayo paṭippassambhissati, pārivāsikena tiyojanaṁ atikkamitvā aruṇaṁ uṭṭhapetabbaṁ bhavissati, bhikkhuniyā tiyojane ṭhatvā ārāmappavesanaṁ āpucchitabbaṁ bhavissati, sabbampetaṁ upacārasīmāparicchedavaseneva kātuṁ vaṭṭati, tasmā upacārasīmāya bhājetabban”ti.

200. **Katikāya detī**ti ettha pana katikā nāma samānalābhakatikā. Tatrevaṁ katikā kātabbā, ekasmiṁ vihāre sannipatitehi bhikkhūhi yaṁ vihāraṁ saṅgaṇhitukāmā samānalābhaṁ kātuṁ

၁၉၂။ **ဇန္တာဃရဝတ္တေ** ယော ပဌမံ ဇန္တာဃရံ ဂစ္ဆတိ၊ သစေ ဆာရိကာ ဥဿန္နာ ဟောတိ၊ ဆာရိကာ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗာ။ သစေ ဥက္လာပံ ဟောတိ၊ ဇန္တာဃရံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပရိဘဏ္ဍံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဇန္တာဃရသာလာ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ စုဏ္ဏံ သန္နေတဗ္ဗံ၊ မတ္တိကာ တေမေတဗ္ဗာ၊ ဥဒကဒေါဏိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။ ဇန္တာဃရံ ပဝိသန္တေန မတ္တိကာယ မုခံ မက္ခေတွာ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဇန္တာဃရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ န ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န နဝါ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဇန္တာဃရေ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဇန္တာဃရာ နိက္ခမန္တေန ဇန္တာဃရပီဌံ အာဒါယ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဇန္တာဃရာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဥဒကေပိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ န ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပုရတော နဟာယိတဗ္ဗံ၊ န ဥပရိတော နဟာယိတဗ္ဗံ၊ နဟာတေန ဥတ္တရန္တေန ဩတရန္တာနံ မဂ္ဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယော ပစ္ဆာ ဇန္တာဃရာ နိက္ခမတိ၊ သစေ ဇန္တာဃရံ စိက္ခလ္လံ ဟောတိ၊ ဓောဝိတဗ္ဗံ၊ မတ္တိကာဒေါဏိံ ဓောဝိတွာ ဇန္တာဃရပီဌံ ပဋိသာမေတွာ အဂ္ဂိံ ဝိဇ္ဈာပေတွာ ဒွါရံ ထကေတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ဇန္တာဃရဝတ္တံ။

၁၉၃။ **ဝစ္စကုဋိဝတ္တေ** ယော ဝစ္စကုဋိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဗဟိ ဌိတေန ဥက္ကာသိတဗ္ဗံ၊ အန္တော နိသိန္နေနပိ ဥက္ကာသိတဗ္ဗံ၊ စီဝရဝံသေ ဝါ စီဝရရဇ္ဇုယာ ဝါ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ သာဓုကံ အတရမာနေန ဝစ္စကုဋိ ပဝိသိတဗ္ဗာ၊ နာတိသဟသာ ပဝိသိတဗ္ဗာ၊ န ဥဗ္ဘဇိတွာ ပဝိသိတဗ္ဗာ၊ ဝစ္စပါဒုကာယ ဌိတေန ဥဗ္ဘဇိတဗ္ဗံ၊ န နိတ္ထုနန္တေန ဝစ္စော ကာတဗ္ဗော၊ န ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တေန ဝစ္စော ကာတဗ္ဗော၊ န ဗဟိဒ္ဓါ ဝစ္စဒေါဏိကာယ ဝစ္စော ကာတဗ္ဗော၊ န ဗဟိဒ္ဓါ ပဿာဝဒေါဏိကာယ ပဿာဝေါ ကာတဗ္ဗော၊ န ပဿာဝဒေါဏိကာယ ခေဠော ကာတဗ္ဗော၊ ဖာလိတေန ဝါ ခရေန ဝါ ဂဏ္ဌိကေန ဝါ ကဏ္ဋကေန ဝါ သုသိရေန ဝါ ပူတိနာ ဝါ ကဋ္ဌေန န အဝလေခိတဗ္ဗံ၊ အဝလေခနကဋ္ဌံ ပန အဂ္ဂဟေတွာ ပဝိဋ္ဌဿ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ န အဝလေခနကဋ္ဌံ ဝစ္စကူပမှိ ပါတေတဗ္ဗံ၊ ဝစ္စပါဒုကာယ ဌိတေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ၊ နာတိသဟသာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ၊ န ဥဗ္ဘဇိတွာ နိက္ခမိတဗ္ဗံ၊ အာစမနပါဒုကာယ ဌိတေန ဥဗ္ဘဇိတဗ္ဗံ၊ န စပုစပုကာရကံ အာစမေတဗ္ဗံ၊ န အာစမနသရာဝကေ ဥဒကံ သေသေတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္စ သဗ္ဗသာဓာရဏဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တတြ ဟိ အညေ အညေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ဥဒကံ န သေသေတဗ္ဗံ။ ယံ ပန သံဃိကေပိ ဝိဟာရေ ဧကဒေသေ

icchanti, tassa nāmaṁ gahetvā “asuko nāma vihāro porāṇako”ti vā “Buddhādhivuttho”ti vā “appalābho”ti vā ya kiñci kāraṇaṁ vatvā “taṁ vihāraṁ iminā vihārena saddhiṁ ekalābhaṁ kātuṁ saṁghassa ruccatī”ti tikkhattuṁ sāvetabbaṁ. Ettāvatā tasmiṁ vihāre nisinnopi idha nisinnova hoti. Tasmiṁ vihārepi saṁghena evameva kātabbaṁ. Ettāvatā idha nisinnopi tasmiṁ nisinnova hoti. Ekasmiṁ vihāre lābhe bhājiyamāne itarasmiṁ ṭhitassa bhāgaṁ gahetuṁ vaṭṭati. Evaṁ ekena vihārena saddhiṁ bahūpi āvāsā ekalābhā kātabbā. Evañca kate ekasmiṁ āvāse dinne sabbattha dinnaṁ hoti.

201. **Bhikkhāpaññatti** nāma attano pariccāgapaññāpanaṭṭhānaṁ, yattha saṁghassa dhuvakārā karīyanti. Ettha ca yasmiṁ vihāre imassa cīvaradāyakassa santakaṁ saṁghassa pākavaṭṭaṁ vā vattati, yasmiṁ vihāre bhikkhū attano bhāraṁ katvā sadā gehe bhojeti, yattha vā tena āvāso kārito, salākabhattādīni vā nibaddhāni, ime dhuvakārā nāma. Yena pana sakalopi vihāro patiṭṭhāpito, tattha vattabbameva natthi, tasmā sace so “yattha mayhaṁ dhuvakārā karīyanti, tattha dammī”ti vā “tattha dethā”ti vā bhaṇati, bahūsu cepi ṭhānesu dhuvakārā honti, sabbattha dinnameva hoti. Sace pana ekasmiṁ vihāre bhikkhū bahutarā honti, tehi vattabbaṁ “tumhākaṁ dhuvakāre ekattha bhikkhū bahū, ekattha appakā”ti. Sace “bhikkhugaṇanāya gaṇhathā”ti bhaṇati, tathā bhājetvā gaṇhituṁ vaṭṭati. Ettha ca vatthabhesajjādi appakampi sukhena bhājīyati. Yadi pana mañco vā pīṭhaṁ vā ekameva hoti, taṁ pucchitvā yassa vihārassa, ekavihārepi vā yassa senāsanassa so vicāreti, tattha dātabbaṁ. Sacepi “asukabhikkhu gaṇhatū”ti vadati, vaṭṭati. Atha “mayhaṁ dhuvakāre dethā”ti vatvā avicāretvā gacchati, saṁghassapi vicāretuṁ vaṭṭati. Evaṁ pana vicāretabbaṁ, “saṁghattherassa vasanaṭṭhāne dethā”ti vattabbaṁ. Sace tattha senāsanaṁ paripuṇṇaṁ hoti, yattha nappahoti, tattha dātabbaṁ. Sace eko bhikkhu “mayhaṁ vasanaṭṭhāne senāsanaparibhogabhaṇḍaṁ natthī”ti vadati, tattha dātabbaṁ.

202. **Saṁghassa detī**ti ettha pana sace vihāraṁ pavisitvā “imāni cīvarāni saṁghassa dammī”ti deti, upacārasīmāya ṭhitena saṁghena ghaṇṭiṁ

နိဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယ ကတံ ဌာနံ ဟောတိ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနံ ဝါ၊ တသ္မိံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိရေစနံ ပိဝိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပဝိသန္တဿာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အာစမနပါဒုကာယ ဌိတေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ။

သစေ ဝစ္စကုဋိ ဥဟတာ ဟောတိ ဗဟိ ဝစ္စမက္ခိတာ၊ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ ဥဒကံ အတ္ထိ၊ ဘာဇနံ နတ္ထိ၊ အသန္တံ နာမ ဟောတိ။ ဘာဇနံ အတ္ထိ၊ ဥဒကံ နတ္ထိ၊ တေမ္ပိ အသန္တံ။ ဥဘယသ္မိံ အသတိ အသန္တမေဝ၊ ကဋ္ဌေန ဝါ ကေနစိ ဝါ ပုဉ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အဝလေခနပိဋကော ပူရိတော ဟောတိ၊ အဝလေခနကဋ္ဌံ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။ သစေ ကစဝရံ အတ္ထိ၊ ဝစ္စကုဋိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ပရိဘဏ္ဍံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကောဋ္ဌကော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော။ သစေ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ န ဟောတိ၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

“န ဘိက္ခဝေ ဝစ္စံ ကတွာ သတိ ဥဒကေ နာစမေတဗ္ဗံ၊ ယော နာစမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝစနတော ဥဒကေ သတိ ဥဒကကိစ္စံ အကရောန္တဿ အာပတ္တိ။ သစေ ဥဒကံ အတ္ထိ၊ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ ပန နတ္ထိ၊ ဘာဇနေန နီဟရိတွာ အာစမိတဗ္ဗံ။ ဘာဇနေ အသတိ ပတ္တေန နီဟရိတဗ္ဗံ၊ ပတ္တေပိ အသတိ အသန္တံ နာမ ဟောတိ။ “ဣဒံ အတိဝိဝဋံ၊ ပုရတော အညံ ဥဒကံ ဘဝိဿ-တီ”တိ ဂတဿ ဥဒကံ အလဘန္တဿေဝ ဘိက္ခာစာရဝေလာ ဟောတိ၊ ကဋ္ဌေန ဝါ ကေနစိ ဝါ ပုဉ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ အနုမောဒိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “န ဘိက္ခဝေ ဝစ္စကုဋိယာ ယထာဝုဍ္ဎံ ဝစ္စော ကာတဗ္ဗော၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဂတပဋိပါဋိယာ ဝစ္စံ ကာတု”န္တိ[2] ဝစနတော ဝစ္စကုဋိံ ပဝိသန္တေန အာဂတပဋိပါဋိယာ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ဝစ္စကုဋိယံ ပဿာဝဋ္ဌာနေ နဟာနတိတ္ထေတိ တီသုပိ အာဂတပဋိပါဋိယေဝ ပမာဏံ။ ဣဒံ ဝစ္စကုဋိဝတ္တံ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဥပဇ္ဈာယာဒိဝတ္တဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

---

[1] ဝိ ၄-၃၉၁-ဝိဋ္ဌ။

[2] ဝိ ၄-၃၉၁-ဝိဋ္ဌ။

paharitvā kālaṁ ghosetvā bhājetabbāni, sīmaṭṭhakassa asampattassapi bhāgaṁ gaṇhanto na vāretabbo. Vihāro mahā hoti, therāsanato paṭṭhāya vatthesu dīyamānesu alasajātikā mahātherā pacchā āgacchanti, “bhante vīsativassānaṁ dīyati, tumhākaṁ ṭhitikā atikkantā”ti na vattabbā, ṭhitikaṁ ṭhapetvā tesaṁ datvā pacchā ṭhitikāya dātabbaṁ. “Asukavihāre kira bahu cīvaraṁ uppannan”ti sutvā yojanantarikavihāratopi bhikkhū āgacchanti, sampattasampattānaṁ ṭhitaṭṭhānato paṭṭhāya dātabbaṁ, asampattānampi upacārasīmaṁ paviṭṭhānaṁ antevāsikādīsu gaṇhantesu dātabbameva. “Bahi-upacārasīmāya ṭhitānaṁ dethā”ti vadanti, na dātabbaṁ. Sace pana upacārasīmaṁ okkantehi ekabaddhā hutvā attano vihāradvāre vā antovihāreyeva vā honti, parisavasena vaḍḍhitā nāma sīmā hoti, tasmā dātabbaṁ. Saṁghanavakassa dinnepi pacchā āgatānaṁ dātabbameva. Dutiyabhāge pana therāsanaṁ āruḷhe āgatānaṁ paṭhamabhāgo na pāpuṇāti, dutiyabhāgato vassaggena dātabbaṁ.

Ekasmiṁ vihāre dasa bhikkhū honti, dasa vatthāni “saṁghassa demā”ti denti, pāṭekkaṁ bhājetabbāni. Sace “sabbāneva amhākaṁ pāpuṇantī”ti gahetvā gacchanti, duppāpitāni ceva duggahitāni ca, gatagataṭṭhāne saṁghikāneva honti. Ekaṁ pana uddharitvā “idaṁ tumhākaṁ pāpuṇātī”ti saṁghattherassa pāpetvā “sesāni amhākaṁ pāpuṇantī”ti gahetuṁ vaṭṭati. Ekameva vatthaṁ “saṁghassa demā”ti āharanti, abhājetvāva “amhākaṁ pāpuṇātī”ti gaṇhanti, duppāpitañceva duggahitañca. Satthakena vā haliddi-ādinā vā lekhaṁ katvā ekakoṭṭhāsaṁ “idaṁ ṭhānaṁ tumhākaṁ pāpuṇātī”ti saṁghattherassa pāpetvā “sesaṁ amhākaṁ pāpuṇātī”ti gahetuṁ vaṭṭati. Yaṁ pana vatthasseva pupphaṁ vā vali vā, tena paricchedaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Sace ekaṁ tantaṁ uddharitvā “idaṁ ṭhānaṁ tumhākaṁ pāpuṇātī”ti therassa datvā “sesaṁ amhākaṁ pāpuṇātī”ti gaṇhanti, vaṭṭati. Khaṇḍaṁ khaṇḍaṁ[1] chinditvā bhājiyamānaṁ vaṭṭatiyeva.

Ekabhikkhuke vihāre saṁghassa cīvaresu uppannesu sace pubbe vuttanayeneva so bhikkhu “sabbāni mayhaṁ pāpuṇantī”ti gaṇhāti,

1. Khaṇḍākhaṇḍaṁ (Sī)

၂၈-စတုပစ္စယဘာဇနီယဝိနိစ္ဆယကထာ

၁၉၄။ **စတုပစ္စယဘာဇနန္တိ** စီဝရာဒီနံ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ ဘာဇနံ။ တတ္ထ စီဝရဘာဇနေ တာဝ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စီဝရနိဒဟကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စီဝရဘာဇကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စီဝရဘာဇနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ[1] “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကံ သမ္မန္နိတုံ၊ ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဂဟိတာဂဟိတဉ္စ ဇာနေယျာ”တိ[2] ဝစနတော ဣမေဟိ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော **စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော** သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပစ္ဆာ အာဂတာနမ္ပိ အတ္တနော ဉာတကာဒီနံ ပဌမတရံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော ဝါ ဧကစ္စဿ ပေမံ ဒဿေတွာ ဂဏှန္တော ဝါ လောဘပကတိတာယ အတ္တနော ပရိဏာမေန္တော ဝါ **ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ပဌမတရံ အာဂတဿာပိ ကောပေန ပစ္ဆာ ဂဏှန္တော ဝါ ဒုဂ္ဂတမနုဿေသု အဝမညံ ကတွာ ဂဏှန္တော ဝါ ‘‘ကိံ ဝေါ ဃရေ ဌပနောကာသော နတ္ထိ၊ တုမှာကံ သန္တကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ’’တိ ဧဝံ သံဃဿ လာဘန္တရာယံ ကရောန္တော ဝါ **ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ယော ပန မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော၊ အယံ **မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ပစ္ဆာ အာဂတာနမ္ပိ ဣဿရာနံ ဘယေန ပဌမတရံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော ဝါ “စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကဋ္ဌာနံ နာမေတံ ဘာရိယ”န္တိ သန္တသန္တော ဝါ **ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ “မယာ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဂဟိတံ၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ န ဂဟိတ”န္တိ ဧဝံ ဇာနန္တော **ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိ** နာမ။ တသ္မာ ယော ဆန္ဒာဂတိအာဒိဝသေန န ဂစ္ဆတိ၊ ဉာတကအညာတကအဍ္ဎဒုဂ္ဂတေသု ဝိသေသံ အကတွာ အာဂတပဋိပါဋိယာ ဂဏှာတိ၊ သီလာစာရပဋိပတ္တိယုတ္တော ဟောတိ သတိမာ မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော၊ သက္ကောတိ ဒါယကာနံ ဝိဿဋ္ဌာယ ဝါစာယ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ပသာဒံ ဇနေတုံ၊ ဧဝရူပေါ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

ဧဝဉ္စ ပန သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ ပဌမံ ဘိက္ခု ယာစိတဗ္ဗော၊ ယာစိတွာ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊
သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကံ သမ္မန္နေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၀၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၃၉၅-ပိဋ္ဌေ။

suggahitāni, ṭhitikā pana na tiṭṭhati. Sace ekekaṁ uddharitvā "idaṁ mayhaṁ pāpuṇātī"ti gaṇhāti, ṭhitikā tiṭṭhati. Tattha aṭṭhitāya ṭhitikāya puna aññasmiṁ cīvare uppanne sace eko bhikkhu āgacchati, majjhe chinditvā dvīhipi gahetabbaṁ. Ṭhitāya ṭhitikāya puna aññasmiṁ cīvare uppanne sace navakataro āgacchati, ṭhitikā heṭṭhā orohati[1]. Sace vuḍḍhataro āgacchati, ṭhitikā uddhaṁ ārohati. Atha añño natthi, puna attano pāpetvā gahetabbaṁ. "Saṁghassa demā"ti vā "bhikkhusaṁghassa demā"ti vā yena kenaci ākārena saṁghaṁ āmasitvā dinnaṁ pana paṁsukūlikānaṁ na vaṭṭati "gahapaticīvaraṁ paṭikkhipāmi, paṁsukūlikaṅgaṁ samādiyāmī"ti vuttattā, na pana akappiyattā. Bhikkhusaṁghena apaloketvā dinnampi na gahetabbaṁ. Yaṁ pana bhikkhu attano santakaṁ deti, taṁ bhikkhudattiyaṁ nāma vaṭṭati, paṁsukūlaṁ pana na hoti. Evaṁ santepi dhutaṅgaṁ na bhijjati. "Bhikkhūnaṁ dema, therānaṁ demā"ti vutte pana paṁsukūlikānampi vaṭṭati, "idaṁ vatthaṁ saṁghassa dema, iminā upāhanatthavikapattatthavika-āyoga-aṁsabaddhakādīni karontū"ti dinnampi vaṭṭati. Pattatthavikādīnaṁ atthāya dinnāni bahūnipi honti, cīvaratthāyapi pahonti, tato cīvaraṁ katvā pārupituṁ vaṭṭati. Sace pana saṁgho bhājitātirittāni vatthāni chinditvā upāhanatthavikādīnaṁ atthāya bhājeti, tato gahetuṁ na vaṭṭati. Sāmikehi vicāritameva hi vaṭṭati, na itaraṁ. Paṁsukūlikaṁ "saṁghassa dhammakaraṇapaṭādīnaṁ atthāya demā"ti vuttepi gahetuṁ vaṭṭati, parikkhāro nāma paṁsukūlikānampi icchitabbo. Yaṁ tattha atirekaṁ hoti, taṁ cīvarepi upanetuṁ vaṭṭati. Suttaṁ saṁghassa denti, paṁsukūlikehipi gahetabbaṁ. Ayaṁ tāva vihāraṁ pavisitvā "imāni cīvarāni saṁghassa dammī"ti dinnesu vinicchayo. Sace pana bahi-upacārasīmāya addhānamaggappaṭipanne bhikkhū disvā "saṁghassa dammī"ti saṁghattherassa vā saṁghanavakassa vā āroceti, sacepi yojanaṁ pharitvā parisā ṭhitā hoti, ekābaddhā ce, sabbesaṁ pāpuṇāti. Ye pana dvādasahi hatthehi parisaṁ asampattā, tesaṁ na pāpuṇāti.

203. **Ubhatosaṁghassa detī**ti ettha "ubhatosaṁghassa dammī"ti vuttepi "dvidhā saṁghassa dammī"ti, "dvinnaṁ saṁghānaṁ dammī"ti, "bhikkhusaṁghassa ca

1. Gacchati (Sī)

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကံ သမ္မန္နတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကဿ သမ္မုတိ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ[1]—

ဣတိ ဣမာယ ကမ္မဝါစာယ ဝါ အပလောကနေန ဝါ အန္တောဝိဟာရေ သဗ္ဗသံဃမဇ္ဈေပိ ခဏ္ဍသီမာယမ္ပိ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧဝံ သမ္မတေန စ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝါ ပဓာနဃရေ ဝါ န အစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ပန အာဂတာဂတာ မနုဿာ သုခံ ပဿန္တိ၊ တာဒိသေ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေ ဗီဇနိံ ပဿေ ဌပေတွာ သုနိဝတ္ထေန သုပါရုတေန နိသီဒိတဗ္ဗံ။

၁၉၅။ **စီဝရနိဒဟကောပိ** "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ စီဝရနိဒဟကံ သမ္မန္နိတုံ၊ ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ နိဟိတာနိဟိတဉ္စ ဇာနေယျာ"တိ[2] ဝစနတော ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတော ဘိက္ခု—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရနိဒဟကံ သမ္မန္နေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရနိဒဟကံ သမ္မန္နတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော စီဝရနိဒဟကဿ သမ္မုတိ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

သမ္မတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု စီဝရနိဒဟကော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ[2]—

ဣတိ ဣမာယ ကမ္မဝါစာယ ဝါ အပလောကနေန ဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၃၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၃၉၆-ပိဋ္ဌေ။

bhikkhunīsaṁghassa ca dammī”ti vuttepi ubhatosaṁghassa dinnameva hoti. Tattha sace bahukāpi bhikkhū honti, ekā bhikkhunī hoti, upaḍḍhuṁ dātabbaṁ, dve bhāge same katvā eko bhāgo dātabboti attho. Sace bahukāpi bhikkhuniyo honti, eko bhikkhu hoti, upaḍḍhaṁ dātabbaṁ. “ubhatosaṁghassa ca tuyhañca dammī”ti vutte sace dasa dasa bhikkhū ca bhikkhuniyo ca honti, ekavīsati paṭivīse katvā eko puggalassa dātabbo, dasa bhikkhusaṁghassa, dasa bhikkhunīsaṁghassa. Yena puggaliko laddho, so saṁghatopi attano vassaggena gahetuṁ labhati. Kasmā? Ubhatosaṁghaggahaṇena gahitattā. “Ubhatosaṁghassa ca cetiyassa ca dammī”ti vuttepi eseva nayo. Idha pana cetiyassa saṁghato pāpuṇanakoṭṭhāso nāma natthi, ekapuggalassa pattakoṭṭhāsasamova koṭṭhāso hoti. “Ubhatosaṁghassa ca tuyhañca cetiyassa cā”ti vutte pana dvāvīsati koṭṭhāse katvā dasa bhikkhūnaṁ, dasa bhikkhunīnaṁ, eko puggalassa, eko cetiyassa dātabbo. Tattha puggalo saṁghatopi attano vassaggena gahetuṁ labhati, cetiyassa ekoyeva.

“Bhikkhusaṁghassa ca bhikkhunīnañca dammī”ti vutte pana na majjhe bhinditvā dātabbaṁ, bhikkhū ca bhikkhuniyo ca gaṇetvā dātabbaṁ. “Bhikkhusaṁghassa ca bhikkhunīnañca tuyhañcā”ti vutte pana puggalo visuṁ na labhati, pāpuṇanaṭṭhānato ekameva labhati. Kasmā? Bhikkhusaṁghaggahaṇena gahitattā. “Bhikkhusaṁghassa ca bhikkhunīnañca tuyhañca cetiyassa cā”ti vuttepi cetiyassa ekapuggalapaṭivīso labbhati, puggalassa visuṁ na labbhati, tasmā ekaṁ cetiyassa datvā avasesaṁ bhikkhū ca bhikkhuniyo ca gaṇetvā bhājetabbaṁ.

“Bhikkhūnañca bhikkhunīnañca dammī”ti vuttepi majjhe bhinditvā na dātabbaṁ, puggalagaṇanāya eva vibhajitabbaṁ. “Bhikkhūnañca bhikkhunīnañca tuyhañca, bhikkhūnañca bhikkhunīnañca cetiyassa ca, bhikkhūnañca bhikkhunīnañca tuyhañca cetiyassa cā”ti evaṁ vuttepi cetiyassa ekapaṭivīso labbhati, puggalassa visuṁ natthi, bhikkhūca bhikkhuniyo ca gaṇetvā eva bhājetabbaṁ. Yathā ca bhikkhusaṁghaṁ ādiṁ katvā nayo nīto, evaṁ bhikkhunīsaṁghaṁ ādiṁ katvāpi netabbo.

၁၉၆။ **ဘဏ္ဍာဂါရိကောပိ** “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ သမ္မန္နိတုံ၊ ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဂုတ္တာဂုတ္တဉ္စ ဇာနေယျာ”တိ[1] ဝစနတော ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတော ဘိက္ခု “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ သမ္မန္နေယျာ”တိ[1]အာဒိနာ နယေန ကမ္မဝါစာယ ဝါ အပလောကနေန ဝါ သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ[2] စ ယတ္ထ ဆဒနာဒီသု ကောစိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ တံ ဂုတ္တံ။ ယတ္ထ ပန ဆဒနတိဏံ ဝါ ဆဒနိဋ္ဌကာ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပတိတာ၊ ယေန ဩဝဿတိ ဝါ၊ မူသိကာဒီနံ ဝါ ပဝေသော ဟောတိ၊ ဘိတ္တိအာဒီသု ဝါ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ဥပစိကာ ဝါ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ အဂုတ္တံ နာမ။ တံ သလ္လက္ခေတွာ ဘဏ္ဍာဂါရိကေန ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗံ။ သီတသမယေ ဒွါရဉ္စ ဝါတပါနဉ္စ သုပိဟိတံ ကာတဗ္ဗံ။ သီတေန ဟိ စီဝရာနိ ကဏ္ဏကိတာနိ ဟောန္တိ။ ဥဏှသမယေ အန္တရန္တရာ ဝါတပ္ပဝေသနတ္ထံ ဝိဝရိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ **ဂုတ္တာဂုတ္တံ ဇာနာတိ** နာမ။

၁၉၇။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘဏ္ဍာဂါရံ သမ္မန္နိတုံ၊ ယံ သံဃော အာကင်္ခတိ ဝိဟာရံ ဝါ အၖ္ဍယောဂံ ဝါ ပါသာဒံ ဝါ ဟမ္မိယံ ဝါ ဂုဟံ ဝါ”တိ[3] ဝစနတော **ဘဏ္ဍာဂါရံ** သမ္မန္နိတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ ယော အာရာမမဇ္ဈေ အာရာမိကသာမဏေရာဒီဟိ အဝိဝိတ္တော သဗ္ဗေသံ သမောသရဏဋ္ဌာနေ ဝိဟာရော ဝါ အၖ္ဍယောဂေါ ဝါ ဟောတိ၊ သော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ ပစ္စန္တသေနာသနံ ပန န သမ္မန္နိတဗ္ဗံ။ ဣမံ ပန ဘဏ္ဍာဂါရံ ခဏ္ဍသီမံ ဂန္တွာ ခဏ္ဍသီမာယ နိသိန္နေဟိ သမ္မန္နိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဝိဟာရံ ဘဏ္ဍာဂါရံ သမ္မန္နေယျာ”တိ[3]အာဒိနာ နယေန ကမ္မဝါစာယ ဝါ အပလောကနေန ဝါ သမ္မန္နိတဗ္ဗံ။

စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကာဒီဟိ ပန တီဟိပိ အတ္တနော ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေန တာဝ ယံ ယံ မနုဿာ “ကာလစီဝရ”န္တိ ဝါ “အကာလစီဝရ”န္တိ ဝါ “အစ္စေကစီဝရ”န္တိ ဝါ “ဝဿိကသာဋိက”န္တိ ဝါ “နိသီဒန”န္တိ ဝါ “ပစ္စတ္ထရဏ”န္တိ ဝါ “မုခပုဉ္ဆနစောဠ”န္တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ

၁-ဝိ ၃-၃၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၀၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဝိ ၃-၃၉၆-ပိဋ္ဌေ။

"Bhikkhusaṁghassa ca tuyhañcā"ti vutte puggalassa visuṁ na labbhati, vassaggeneva gahetabbaṁ. "Bhikkhusaṁghassa ca cetiyassa cā"ti vutte pana cetiyassa visuṁ paṭivīso labbhati. "Bhikkhusaṁghassa ca tuyhañca cetiyassa cā"ti vuttepi cetiyasseva visuṁ labbhati, na puggalassa. "Bhikkhūnañca tuyhañcā"ti vuttepi visuṁ na labbhati, "bhikkhūnañca cetiyassa cā"ti vutte pana cetiyassa labbhati. "Bhikkhūnañca tuyhañca cetiyassa cā"ti vuttepi cetiyasseva visuṁ labbhati, na puggalassa. Bhikkhunīsaṁghaṁ ādiṁ katvāpi evameva yojetabbaṁ.

Pubbe Buddhappamukhassa ubhatosaṁghassa dānaṁ denti, Bhagavā majjhe nisīdati, dakkhiṇato bhikkhū, vāmato bhikkhuniyo nisīdanti, Bhagavā ubhinnaṁ saṁghatthero, tadā Bhagavā attanā laddhapaccaye attanāpi paribhuñjati, bhikkhūnampi dāpeti. Etarahi pana paṇḍitamanussā sadhātukaṁ paṭimaṁ vā cetiyaṁ vā ṭhapetvā Buddhappamukhassa ubhatosaṁghassa dānaṁ denti, paṭimāya vā cetiyassa vā purato ādhārake pattaṁ ṭhapetvā dakkhiṇodakaṁ datvā "Buddhānaṁ demā"ti tattha paṭhamaṁ khādanīyabhojanīyaṁ denti, vihāraṁ vā āharitvā "idaṁ cetiyassa demā"ti piṇḍapātañca mālāgandhādīni ca denti, tattha kathaṁ paṭipajjitabbanti? Mālāgandhādīni tāva cetiye āropetabbāni, vatthehi paṭākā, telena padīpā kātabbā. Piṇḍapātamadhuphāṇitādīni pana yo nibaddhacetiyajaggako hoti pabbajito vā gahaṭṭho vā, tassa dātabbāni. Nibaddhajaggake asati āhaṭabhattaṁ ṭhapetvā vattaṁ katvā paribhuñjituṁ vaṭṭati, upakaṭṭhe kāle bhuñjitvā pacchāpi vattaṁ kātuṁ vaṭṭatiyeva. Mālāgandhādīsu ca yaṁ kiñci "idaṁ haritvā cetiye pūjaṁ karothā"ti vutte dūrampi haritvā pūjetabbaṁ, "bhikkhusaṁghassa harā"ti vuttepi haritabbaṁ. Sace pana "ahaṁ piṇḍāya carāmi, āsanasālāya bhikkhū atthi, te harissantī"ti vutte "bhante tuyhameva dammī"ti vadati, bhuñjituṁ vaṭṭati. Atha pana "bhikkhusaṁghassa dassāmī"ti harantassa gacchato antarāva kālo upakaṭṭho hoti, attano pāpetvā bhuñjituṁ vaṭṭati.

204. **Vassaṁvuṭṭhasaṁghassa detī**ti ettha pana sace vihāraṁ pavisitvā "imāni cīvarāni vassaṁvuṭṭhasaṁghassa dammī"ti deti, yattakā bhikkhū tasmiṁ āvāse vassacchedaṁ akatvā purimavassaṁvuṭṭhā, tehi bhājetabbaṁ, aññesaṁ na pāpuṇāti. Disāpakkantassapi sati gāhake yāva

ကေရာသိံ ကတွာ မိဿေတွာ န ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတွာဝ ဂဏှိတွာ စီဝရနိဒဟကဿ တထေဝ အာစိက္ခိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ စီဝရနိဒဟကေနပိ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဒဒမာနေန "ဣဒံ ကာလစီဝရံ ။ပ။ ဣဒံ မုခပုဉ္ဆနစောဠ"န္တိ အာစိက္ခိတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ဘဏ္ဍာဂါရိကေနပိ တထေဝ ဝိသုံ ဝိသုံ သညာဏံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ တတော သံဃေန "ကာလစီဝရံ အာဟရာ"တိ ဝုတ္တေ ကာလစီဝရမေဝ ဒါတဗ္ဗံ ။ပ။ "မုခပုဉ္ဆနစောဠံ အာဟရာ"တိ ဝုတ္တေ တဒေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဘဂဝတာ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော အနုညာတော၊ စီဝရနိဒဟကော အနုညာတော၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော အနုညာတော၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ အနုညာတံ၊ န ဗာဟုလိကတာယ, န အသန္တုဋ္ဌိတာယ၊ အပိစ ခေါ သံဃာနုဂ္ဂဟာယ။ သစေ ဟိ အာဟဋာဟဋံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခူ ဘာဇေယျုံ၊ နေဝ အာဟဋံ, န အနာဟဋံ, န ဒိန္နံ, န အဒိန္နံ, န လဒ္ဓံ, န အလဒ္ဓံ ဇာနေယျုံ၊ အာဟဋာဟဋံ ထေရာသနေ ဝါ ဒဒေယျုံ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှေယျုံ၊ ဧဝံ သတိ အယုတ္တပရိဘောဂေါ စ ဟောတိ၊ န စ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟော ကတော ဟောတိ။ ဘဏ္ဍာဂါရေ ပန စီဝရံ ဌပေတွာ ဥဿန္နကာလေ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော တိစီဝရံ ဝါ ဒွေ ဒွေ ဝါ ဧကေကံ ဝါ စီဝရံ ဒဿန္တိ၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓံ ဇာနိဿန္တိ၊ အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ သင်္ဂဟံ ကာတုံ မညိဿန္တီတိ။

၁၉၈။ **စီဝရဘာဇကောပိ** "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ စီဝရဘာဇကံ သမ္မန္နိတုံ၊ ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဘာဇိတာဘာဇိတဉ္စ ဇာနေယျာ"တိ[၁] ဝစနတော ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတောယေဝ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရဘာဇကံ သမ္မန္နေယျာ"တိ[၂]-အာဒိနာ နယေန ကမ္မဝါစာယ ဝါ အပလောကနေန ဝါ သမ္မန္နိတွာ ဌပေတဗ္ဗော။

တတ္ထ သဘာဂါနံ ဘိက္ခူနံ အပါပုဏန္တမ္ပိ မဟဂ္ဃစီဝရံ ဒေန္တော **ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ အညေသံ ဝုဍ္ဎတရာနံ ပါပုဏန္တမ္ပိ မဟဂ္ဃစီဝရံ အဒတွာ အပ္ပဂ္ဃံ ဒေန္တော **ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ မောဟမူဠှော စီဝရဒါနဝတ္တံ အဇာနန္တော **မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ မုခရာနံ နဝကာနမ္ပိ ဘယေန အပါပုဏန္တံ ဧဝ မဟဂ္ဃံ စီဝရံ ဒေန္တော **ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ယော ဧဝံ

၁-ဝိ ၃-၃၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၃၉၈-ပိဋ္ဌေ။

kathinassubbhārā dātabbaṁ. “Anatthate pana kathine antohemante evañca vatvā dinnaṁ pacchimavassaṁvuṭṭhānampi pāpuṇātī”ti lakkhaṇaññū vadanti. Aṭṭhakathāsu panetaṁ na vicāritaṁ. Sace pana bahi-upacārasīmāyaṁ ṭhito “vassaṁvuṭṭhasaṁghassa dammī”ti vadati, sampattānaṁ sabbesaṁ pāpuṇāti. Atha “asukavihāre vassaṁvuṭṭhasaṁghassā”ti vadati, tatra vassaṁvuṭṭhānameva yāva kathinassubbhārā pāpuṇāti. Sace pana gimhānaṁ paṭhamadivasato paṭṭhāya evaṁ vadati, tatra sammukhībhūtānaṁ sabbesaṁ pāpuṇāti. Kasmā? Piṭṭhisamaye uppannattā. Antovasseyeva “vassaṁ vasantānaṁ dammī”ti vutte chinnavassā na labhanti, vassaṁ vasantāva labhanti. Cīvaramāse pana “vassaṁ vasantānaṁ dammī”ti vutte pacchimikāya vassūpagatānaṁyeva pāpuṇāti, purimikāya vassūpagatānañca chinnavassānañca na pāpuṇāti.

Cīvaramāsato paṭṭhāya yāva hemantassa pacchimo divaso, tāva “vassāvāsikaṁ demā”ti vutte kathinaṁ atthataṁ vā hotu anatthataṁ vā, atītavassaṁvuṭṭhānameva pāpuṇāti. Gimhānaṁ paṭhamadivasato paṭṭhāya vutte pana mātikā āropetabbā “atītapassāvāsassa pañca māsā atikkantā, anāgato cātumāsaccayena bhavissati, kataravassāvāsassa desī”ti[1]. Sace “atītavassaṁvuṭṭhānaṁ dammī”ti vadati, taṁ antovassaṁvuṭṭhānameva pāpuṇāti, disāpakkantānampi sabhāgā gaṇhituṁ labhanti. Sace “anāgate vassāvāsikaṁ dammī”ti vadati, taṁ ṭhapetvā vassūpanāyikadivase gahetabbaṁ. Atha “agutto vihāro, corabhayaṁ atthi, na sakkā ṭhapetuṁ gaṇhitvā vā āhiṇḍitun”ti vutte “sampattānaṁ dammī”ti vadati, bhājetvā gahetabbaṁ. Sace vadati “ito me bhante tatiye vasse vassāvāsikaṁ na dinnaṁ, taṁ dammī”ti, tasmiṁ antovasse vuṭṭhabhikkhūnaṁ pāpuṇāti. Sace te disā pakkantā, añño vissāsiko gaṇhāti, dātabbaṁ. Athekoyeva avasiṭṭho, sesā kālakatā, sabbaṁ ekasseva pāpuṇāti. Sace ekopi natthi, saṁghikaṁ hoti sammukhībhūtehi bhājetabbaṁ.

205. **Ādissa detī**ti ettha pana yāguyā vā bhatte vā khādanīye vā cīvare vā senāsane vā bhesajje vā ādisitvā paricchinditvā dento ādissa deti nāma. Tatrāyaṁ vinicchayo—bhikkhū ajjatanāya

1. Detīti (Ka)

န ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗေသံ တုလာဘူတော ပမာဏဘူတော မဇ္ဈတ္တော၊ သော သမ္မန္နိ-တဗ္ဗော။ တေနပိ စီဝရံ ဘာဇေန္တေန ပဌမံ “ဣဒံ ထူလံ၊ ဣဒံ သဏှံ၊ ဣဒံ ဃနံ၊ ဣဒံ တနုကံ၊ ဣဒံ ပရိဘုတ္တံ၊ ဣဒံ အပရိဘုတ္တံ၊ ဣဒံ ဒီဃတော ဧတ္တကံ၊ ပုထုလတော ဧတ္တက”န္တိ ဧဝံ ဝတ္ထာနိ ဝိစိနိတွာ “ဣဒံ ဧတ္တကံ အဂ္ဃတိ, ဣဒံ ဧတ္တက”န္တိ ဧဝံ အဂ္ဃပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ သစေ သဗ္ဗေသံ ဧကေကမေဝ ဒသဒသအဂ္ဃနကံ ပါပုဏာတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပါပုဏာတိ၊ ယံ နဝ ဝါ အဋ္ဌ ဝါ အဂ္ဃတိ၊ တံ အညေန ဧကအဂ္ဃနကေန စ ဒွိအဂ္ဃနကေန စ သဒ္ဓိံ ဗန္ဓိတွာ ဧတေန ဥပါယေန သမေ ပဋိဝီသေ ဌပေတွာ ကုသော ပါတေတဗ္ဗော။ သစေ ဧကေကဿ ဒီယမာနေ စီဝရေ ဒိဝသော နပ္ပဟောတိ၊ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ ဂဏေတွာ ဒသ ဒသ စီဝရပဋိဝီသေ ဧကတော ဗန္ဓိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ဧကော စီဝရပဋိဝီသော ဌပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဌပိတေသု စီဝရပဋိဝီသေသု ကုသော ပါတေတဗ္ဗော။ တေဟိပိ ဘိက္ခူဟိ ပုန ကုသပါတံ ကတွာ ဘာဇေ-တဗ္ဗံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာမဏေရာနံ ဥပဍ္ဎပဋိဝီသံ ဒါတု”န္တိ[၁] ဝစနတော ယေ သာမဏေရာ အတ္တိဿရာ[၂] ဘိက္ခုသံဃဿ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ န ကရောန္တိ၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသု ယုတ္တာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံယေဝ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တိ၊ အညေသံ န ကရောန္တိ၊ ဧတေသံယေဝ ဥပဍ္ဎဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယေ ပန ပုရေဘတ္တဉ္စ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဿေဝ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ဧတေသံ သမကော ဒါတဗ္ဗော။ ဣဒဉ္စ ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နေန ဘဏ္ဍာဂါရေ ဌပိတေန အကာလစီဝရေနေဝ ကထိတံ၊ ကာလစီဝရံ ပန သမကံယေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ တတြုပ္ပါဒဝဿာဝါသိကံ သမ္မုဉ္ဇနီဗန္ဓနာဒိ သံဃဿ ဖာတိကမ္မံ ကတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဧတဉ္စေတ္ထ သဗ္ဗေသံ ဝတ္တံ။ ဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရေပိ သစေ သာမဏေရာ အာဂန္တွာ “ဘန္တေ မယံ ယာဂုံ ပစာမ၊ ဘတ္တံ ပစာမ၊ ခဇ္ဇကံ ပစာမ၊ အပ္ပဟရိတံ ကရောမ၊ ဒန္တကဋ္ဌံ အာဟရာမ၊ ရင်္ဂဆလ္လိံ ကပ္ပိယံ ကတွာ ဒေမ၊ ကိံ အမှေဟိ န ကတံ နာမာ”တိ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောန္တိ၊ သမဘာဂေါဝ ဒါတဗ္ဗော။ ဧတံယေဝ ဝိရဇ္ဈိတွာ ကရောန္တိ၊ ယေသဉ္စ ကရဏဘာဝေါ န ပညာယတိ၊ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာမဏေရာနံ ဥပဍ္ဎပဋိဝီသံ ဒါတု”န္တိ[၁]။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “သစေ သာမဏေရာ ‘ကသ္မာ မယံ ဘန္တေ သံဃကမ္မံ န ကရောမ၊ ကရိဿာမာ’တိ ယာစန္တိ၊ သမပဋိဝီသော ဒါတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ။

၁-ဝိ ၃-၃၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အနိဿရာ (သီ)

vā svātanāya vā yāguyā nimantetvā tesaṁ gharaṁ paviṭṭhānaṁ yāguṁ deti, yāguṁ datvā pītāya yāguyā "imāni cīvarāni yehi mayhaṁ yāgu pītā, tesaṁ dammī"ti deti, yehi nimantitehi yāgu pītā, tesaṁyeva pāpuṇāti. Yehi pana bhikkhācāravattena gharadvārena gacchantehi vā gharaṁ paviṭṭhehi vā yāgu laddhā, yesaṁ vā āsanasālato pattaṁ āharitvā manussehi nītā, yesaṁ vā therehi pesitā, tesaṁ na pāpuṇāti. Sace pana nimantitabhikkhūhi saddhiṁ aññepi bahū agantvā antogehañca bahigehañca pūretvā nisinnā, dāyako ca evaṁ vadati "nimantitā vā hontu animantitā vā, yesaṁ mayā yāgu dinnā, sabbesaṁ imāni vatthāni hontū"ti, sabbesaṁ pāpuṇāti. Yehi pana therānaṁ hatthato yāgu laddhā, tesaṁ na pāpuṇāti. Atha so "yehi mayhaṁ yāgu pītā, sabbesaṁ hotū"ti vadati, sabbesaṁ pāpuṇāti. Bhattakhādanīyesupi eseva nayo. Cīvare pana pubbepi tena vassaṁ vāsetvā bhikkhūnaṁ cīvaraṁ dinnapubbaṁ hoti, so ce bhikkhū bhojetvā vadati "yesaṁ mayā pubbe cīvaraṁ dinnaṁ, tesaṁyeva imaṁ cīvaraṁ vā suttaṁ vā sappimadhuphāṇitādīni vā hontū"ti, sabbaṁ tesaṁyeva pāpuṇāti. Senāsanepi "yo mayā kārite vihāre vā pariveṇe vā vasati, tassidaṁ hotū"ti vutte tasseva hoti. Bhesajjepi "mayaṁ kālena kālaṁ therānaṁ sappi-ādīni bhesajjāni dema, yehi tāni laddhāni, tesaṁyevidaṁ hotū"ti vutte tesaṁyeva hoti.

206. **Puggalassa detī**ti ettha pana "imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī"ti evaṁ parammukhā vā, pādamūle ṭhapetvā "idaṁ bhante tumhākaṁ dammī"ti evaṁ sammukhā vā deti, taṁ tasseva hoti. Sace pana "idaṁ tumhākañca tumhākaṁ antevāsikānañca dammī"ti evaṁ vadati, therassa ca antevāsikānañca pāpuṇāti. Uddesaṁ gahetuṁ āgato gahetvā gacchanto ca atthi, tassapi pāpuṇāti. "Tumhehi saddhiṁ nibaddhacārikabhikkhūnaṁ dammī"ti vutte uddesantevāsikānaṁ vattaṁ katvā uddesaparipucchādīni gahetvā vicarantānaṁ sabbesaṁ pāpuṇāti. Ayaṁ "puggalassa detī"ti imasmiṁ pade vinicchayo.

Sace koci bhikkhu ekova vassaṁ vasati, tattha manussā "saṁghassa demā"ti cīvarāni denti, tattha kiṁ kātabbanti? "Anujānāmi bhikkhave

သစေ ကောစိ ဘိက္ခု သကံ ဘာဂံ ဂဟေတွာ သတ္ထံ လဘိတွာ နဒိံ ဝါ ကန္တာရံ ဝါ ဥတ္တရိတွာ ဒိသာပက္ကမိတုကာမော ဟောတိ၊ တဿ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥတ္တရန္တဿ သကံ ဘာဂံ ဒါတု"န္တိ[၁] ဝစနတော စီဝရေသု ဘဏ္ဍာဂါရိကတော ဗဟိ နီဟဋေသု ဃဏ္ဋိံ[၂] ပဟရိတွာ ဘိက္ခုသံဃေ သန္နိပတိတေ စီဝရဘာဇကေန "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ကောဋ္ဌာသေန ဧတ္တကေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ တက္ကေတွာ နယဂ္ဂါဟေန သမဘာဂေန စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ တုလာယ တုလိတမိဝ ဟိ သမသမံ ဒါတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ဦနံ ဝါ ဟောတု အဓိကံ ဝါ၊ ဧဝံ တက္ကေန နယေန ဒိန္နံ သုဒိန္နံ။ နေဝ ဦနကံ ပုန ဒါတဗ္ဗံ၊ နာတိရိတ္တံ ပဋိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ။ သစေ ဒသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ သာဋကာပိ ဒသေဝ၊ တေသု ဧကော ဒွါဒသ အဂ္ဃတိ၊ သေသာ ဒသဂ္ဃနကာ။ သဗ္ဗေသု ဒသဂ္ဃနကဝသေန ကုသေ ပါတိတေ ယဿ ဘိက္ခုနော ဒွါဒသဂ္ဃနကော ကုသော ပါတိတော၊ တေန ယတ္တကံ တသ္မိံ ပဋိဝိံသေ အဓိကံ၊ တတ္တကံ အဂ္ဃနကံ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနော သန္တကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒတွာ သော အတိရေကဘာဂေါ ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ သဗ္ဗေသံ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝတ္ထာနိ ပတ္တာနိ၊ သေသာနိပိ အတ္ထိ၊ ဧကေကံ ပန န ပါပုဏာတိ၊ ဆိန္ဒိတွာ ဒါတဗ္ဗာနိ။

ဆိန္ဒန္တေန စ အဍ္ဎမဏ္ဍလာဒီနံ ဝါ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒီနံ ဝါ ပဟောနကာနိ ခဏ္ဍာနိ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတုရင်္ဂုလဝိတ္ထာရမ္ပိ အနုဝါတပ္ပဟောနကာယာမံ ခဏ္ဍံ ကတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပရိဘောဂံ ပန န ကာတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ကောဋ္ဌာသေ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝတ္ထာနိ နပ္ပဟောန္တိ၊ တတ္ထ အညံ သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ ဌပေတွာ ယော တေန တုဿတိ၊ တဿ တံ ဘာဂံ ကတွာ ပစ္ဆာ ကုသပါတော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ ဂဏှိတွာ ဝဂ္ဂံ ကရောန္တာနံ ဧကော ဝဂ္ဂေါ န ပူရတိ၊ အဋ္ဌ ဝါ နဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ တေသံ အဋ္ဌ ဝါ နဝ ဝါ ကောဋ္ဌာသာ "တုမှေ ဣမေ ဂဟေတွာ ဝိသုံ ဘာဇေထာ"တိ ဒါတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ကုသပါတော ကာတဗ္ဗော။

၁၉၉။ ဣဒါနိ "အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ စီဝရဿ ဥပ္ပါဒါယ၊ သီမာယ ဒေတိ၊ ကတိကာယ ဒေတိ၊ ဘိက္ခာပညတ္တိယာ ဒေတိ၊ သံဃဿ ဒေတိ၊ ဥဘတောသံဃဿ ဒေတိ၊ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတိ၊ အာဒိဿ ဒေတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဒေတီ"တိ[၃] စီဝရာနံ ပဋိလာဘခေတ္တဒဿနတ္ထံ ယာ တာ အဋ္ဌ မာတိကာ ဝုတ္တာ၊ တာသံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၃၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဃဏ္ဋိံ (သီ) ၃-ဝိ ၁-၄၂၇-ပိဋ္ဌေ။

tasseva tāni cīvarāni yāva kathinassa ubbhārā”ti[1] vacanato sace[2] gaṇapūrake bhikkhū labhitvā kathinaṁ atthataṁ hoti, pañca māse, no ce atthataṁ hoti, ekaṁ cīvaramāsaṁ aññattha gahetvā nītānipi tasseva tāni cīvarāni, na tesaṁ añño koci issaro. Yaṁ yaṁ hi “saṁghassa demā”ti vā “saṁghaṁ uddissa demā”ti vā “vassaṁvuṭṭhasaṁghassa demā”ti vā “vassāvāsikaṁ demā”ti vā denti, sacepi matakacīvaraṁ avibhajitvā taṁ vihāraṁ pavisati, taṁ sabbaṁ tasseva bhikkhuno hoti. Yampi so vassāvāsatthāya vaḍḍhiṁ payojetvā ṭhapita-upanikkhepato vā tatruppādato vā vassāvāsikaṁ gaṇhāti, sabbaṁ suggahitameva hoti. Idañhettha lakkhaṇaṁ—yena tenākārena saṁghassa uppannavatthaṁ atthatakathinassa pañca māse, anatthatakathinassa ekaṁ cīvaramāsaṁ pāpuṇāti. Sace pana koci bhikkhu vassānato aññasmiṁ utukāle ekako vasati, tattha manussā “saṁghassa demā”ti cīvarāni denti, tena bhikkhunā adhiṭṭhātabbaṁ “mayhimāni cīvarānī”ti. Adhiṭṭhahantena pana vattaṁ jānitabbaṁ. Tena hi bhikkhunā ghaṇṭiṁ vā paharitvā kālaṁ vā ghosetvā thokaṁ āgametvā sace ghaṇṭisaññāya vā kālasaññāya vā bhikkhū āgacchanti, tehi saddhiṁ bhājetabbāni. Tehi ce bhikkhūhi tasmiṁ cīvare bhājiyamāne apātite kuse añño bhikkhu āgacchati, samako dātabbo bhāgo, pātite kuse añño bhikkhu āgacchati, na akāmā dātabbo bhāgo. Ekakoṭṭhāsepi hi kusadaṇḍake pātitamatte sacepi bhikkhusahassaṁ hoti, gahitameva nāma cīvaraṁ, tasmā na akāmā bhāgo dātabbo. Sace pana attano ruciyā dātukāmā honti, dentu. Anubhāgepi eseva nayo.

Atha ghaṇṭisaññāya vā kālasaññāya vā aññe bhikkhū na āgacchanti, “mayhimāni cīvarāni pāpuṇantī”ti adhiṭṭhātabbāni. Evaṁ adhiṭṭhite sabbāni tasseva honti, ṭhitikā pana na tiṭṭhati. Sace ekekaṁ uddharitvā “ayaṁ paṭhamabhāgo mayhaṁ pāpuṇāti, ayaṁ dutiyabhāgo”ti evaṁ gaṇhāti, gahitāni ca suggahitāni honti, ṭhitikā ca tiṭṭhati, evaṁ pāpetvā gaṇhantenapi adhiṭṭhitameva hoti. Sace pana ghaṇṭiṁ paharitvā vā appaharitvā vā kālampi ghosetvā vā aghosetvā vā

1. Vi 3. 414 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 411 piṭṭhādīsu.

တတ္ထ “သီမာယ ဒမ္မီ”တိ ဧဝံ သီမံ ပရာမသိတွာ ဒေန္တော **သီမာယ ဒေတိ** နာမ။ ဧဝံ သီမာယ ဒိန္နံ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ အန္တောသီမာဂတာ၊ တေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သီမာ စ နာမေသာ ခဏ္ဍသီမာ ဥပစာရသီမာ သမာနသံဝါသသီမာ အဝိပ္ပဝါသသီမာ လာဘသီမာ ဂါမသီမာ နိဂမသီမာ နဂရသီမာ အဗ္ဘန္တရသီမာ ဥဒကုက္ခေပသီမာ ဇနပဒသီမာ ရဋ္ဌသီမာ ရဇ္ဇသီမာ ဒီပသီမာ စက္ကဝါဠသီမာတိ ပန္နရသဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ **ခဏ္ဍသီမာ** သီမာကထာယံ ဝုတ္တာဝ။ **ဥပစာရသီမာ** နာမ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပေန, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာ ဟောတိ။ အပိစ ဘိက္ခူနံ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနတော ပရိယန္တေ ဌိတဘောဇနသာလတော ဝါ နိဗဒ္ဓဝသနအာဝါသတော ဝါ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ အန္တော ဥပစာရသီမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ ပန အာဝါသေသု ဝဍ္ဎန္တေသု ဝဍ္ဎတိ၊ ပရိဟာယန္တေသု ပရိဟာယတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဘိက္ခူသုပိ ဝဍ္ဎန္တေသု ဝဍ္ဎတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သစေ ဝိဟာရေ သန္နိပတိတဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟုတွာ ယောဇနသတမ္ပိ ပူရေတွာ နိသီဒန္တိ၊ ယောဇနသတမ္ပိ ဥပစာရသီမာဝ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ လာဘော ပါပုဏာတိ။ **သမာနသံဝါသအဝိပ္ပဝါသသီမာဒွယမ္ပိ** ဝုတ္တမေဝ။ **လာဘသီမာ** နာမ နေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အနုညာတာ၊ န ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတာ၊ အပိစ ခေါ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဂါဝုတံ ဝါ အဍ္ဎယောဇနံ ဝါ ယောဇနံ ဝါ သမန္တတော ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ “အယံ အမှာကံ ဝိဟာရဿ လာဘသီမာ”တိ နာမလိခိတကေ ထမ္ဘေ နိခဏိတွာ “ယံ ဧတ္ထန္တရေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗံ အမှာကံ ဝိဟာရဿ ဒေမာ”တိ သီမံ ဌပေန္တိ၊ အယံ လာဘသီမာ နာမ။ **ဂါမနိဂမနဂရအဗ္ဘန္တရဥဒကုက္ခေပသီမာပိ** ဝုတ္တာ ဧဝ။

ဇနပဒသီမာ နာမ ကာသိကောသလရဋ္ဌာဒီနံ အန္တော ဗဟူ ဇနပဒါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဧကေကော ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ ဇနပဒသီမာ။ **ရဋ္ဌသီမာ** နာမ ကာသိကောသလာဒိရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ။ **ရဇ္ဇသီမာ** နာမ “စောဠဘောဂေါ ကေရဠဘောဂေါ”တိ ဧဝံ ဧကေကဿ ရညော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ။ **ဒီပသီမာ** နာမ သမုဒ္ဒန္တေန ပရိစ္ဆိန္နမဟာဒီပါ စ အန္တရဒီပါ စ။ **စက္ကဝါဠသီမာ** စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေနေဝ ပရိစ္ဆိန္နာ။ ဧဝမေတာသု သီမာသု ခဏ္ဍသီမာယ ကေနစိ ကမ္မေန သန္နိပတိတံ သံဃံ ဒိသွာ “ဧတ္ထေဝ သီမာယ သံဃဿ ဒေမီ”တိ ဝုတ္တေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ အန္တောခဏ္ဍသီမာဂတာ၊ တေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ တေသံယေဝ ဟိ တံ ပါပုဏာတိ၊ အညေသံ သီမန္တရိကာယ ဝါ

“ahamevettha, mayhameva imāni cīvarānī”ti gaṇhāti, duggahitāni honti. Atha “añño koci idha natthi, mayhaṁ etāni pāpuṇantī”ti gaṇhāti, suggahitāni. Atha anadhiṭṭhahitvāva tāni cīvarāni gahetvā aññaṁ vihāraṁ uddissa gacchati “tattha bhikkhūhi saddhiṁ bhājessāmī”ti, tāni cīvarāni gatagataṭṭhāne saṁghikāneva honti. Bhikkhūhi diṭṭhamattamevettha pamāṇaṁ. Tasmā sace keci paṭipathaṁ āgacchantā “kuhiṁ āvuso gacchasī”ti pucchitvā tamatthaṁ sutvā “kiṁ āvuso mayaṁ saṁgho na homā”ti tattheva bhājetvā gaṇhanti, suggahitāni. Sacepi esa maggā okkamitvā kañci vihāraṁ vā āsanasālaṁ vā piṇḍāya caranto ekagehameva vā pavisati, tatra ca naṁ bhikkhū disvā tamatthaṁ pucchitvā bhājetvā gaṇhanti, suggahitāneva.

“Na bhikkhave aññatra vassaṁvuṭṭhena aññatra cīvarabhāgo sāditabbo, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato aññatra vassaṁvuṭṭho aññatra bhāgaṁ gaṇhāti, dukkaṭaṁ. Ettha pana kiñcāpi lahukā āpatti, atha kho gahitāni cīvarāni gahitaṭṭhāne dātabbāni. Sacepi naṭṭhāni vā jiṇṇāni vā honti, tasseva gīvā. “Dehī”ti vutte adento dhuranikkhepe bhaṇḍagghena kāretabbo.

Eko bhikkhu dvīsu āvāsesu vassaṁ vasati “evaṁ me bahu cīvaraṁ uppajjissatī”ti, ekaṁ puggalapaṭivīsaṁyeva labhati. Tasmā sace ekekasmiṁ vihāre ekāhamekāhaṁ vā sattāhaṁ sattāhaṁ vā[2] vasati, ekekasmiṁ vihāre yaṁ eko puggalo labhati, tato tato upaḍḍhaṁ upaḍḍhaṁ dātabbaṁ. Evañhi ekapuggalapaṭivīso dinno hoti. Sace pana ekasmiṁ vihāre vasanto itarasmiṁ sattāhavārena aruṇameva uṭṭhāpeti, bahutaraṁ vasitavihārato tassa paṭivīso dātabbo. Evampi ekapuggalapaṭivīsoyeva dinno hoti. Idañca nānālābhehi nānūpacārehi ekasīmāvihārehi kathitaṁ, nānāsīmāvihāre pana senāsanaggāho paṭippassambhati. Tasmā tattha cīvarapaṭivīso na pāpuṇāti, sesaṁ pana āmisabhesajjādi sabbaṁ sabbattha antosīmāgatassa pāpuṇāti.

207. “Bhikkhussa bhikkhave kālakate saṁgho sāmī pattacīvare, apica gilānupaṭṭhākā bahūpakārā, anujānāmi bhikkhave saṁghena

1. Vi 3. 416 piṭṭhe. 2. Ekamekaṁ sattāhaṁ (Sī)

ဥပစာရသီမာယ ဝါ ဌိတာနမ္ပိ န ပါပုဏာတိ။ ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတေ ပန ရုက္ခေ ဝါ ပဗ္ဗတေ ဝါ ဌိတဿ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ပထဝိဝေမဇ္ဈဂတဿ ပါပုဏာတိယေဝ။ “ဣမိဿာ ဥပစာရသီမာယ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဒိန္နံ ပန ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု ဌိတာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ။ “သမာနသံဝါသသီမာယ ဒမ္မီ”တိ ဒိန္နံ ပန ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု ဌိတာနံ န ပါပုဏာတိ။ အဝိပ္ပဝါသသီမာလာဘသီမာသု ဒိန္နံ တာသု သီမာသု အန္တောဂတာနံ ပါပုဏာတိ။ ဂါမသီမာဒီသု ဒိန္နံ တာသံ သီမာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဗဒ္ဓသီမာယ ဌိတာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ။ အဗ္ဘန္တရသီမာဥဒကုက္ခေပသီမာသု ဒိန္နံ တတ္ထ အန္တောဂတာနံယေဝ ပါပုဏာတိ။ ဇနပဒရဋ္ဌရဇ္ဇဒီပစက္ကဝါဠသီမာသုပိ ဂါမသီမာဒီသု ဝုတ္တသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ဇမ္ဗုဒီပေ ဌိတော “တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပတော ဧကောပိ အာဂန္တွာ သဗ္ဗေသံ ဂဏှိတုံ လဘတိ။ သစေပိ တတြေဝ ဧကော သဘာဂဘိက္ခု သဘာဂါနံ ဘာဂံ ဂဏှာတိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗော။ ဧဝံ တာဝ ယော သီမံ ပရာမသိတွာ ဒေတိ၊ တဿ ဒါနေ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ပန “အသုကသီမာယ”န္တိ ဝတ္တုံ န ဇာနာတိ၊ ကေဝလံ “သီမာ”တိ ဝစနမတ္တမေဝ ဇာနန္တော ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ “သီမာယ ဒမ္မီ”တိ ဝါ “သီမဋ္ဌကသံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဘဏတိ၊ သော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “သီမာ နာမ ဗဟုဝိဓာ၊ ကတရသီမံ သန္ဓာယ ဘဏသီ”တိ။ သစေ ဝဒတိ “အဟံ ‘အသုကသီမာ’တိ န ဇာနာမိ၊ သီမဋ္ဌကသံဃော ဘာဇေတွာ ဂဏှာတူ”တိ၊ ကတရသီမာယ ဘာဇေတဗ္ဗံ? မဟာသိဝတ္ထေရော ကိရာဟ “အဝိပ္ပဝါသသီမာယာ”တိ။ တတော နံ အာဟံသု “အဝိပ္ပဝါသသီမာ နာမ တိယောဇနာပိ ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေ တိယောဇနေ ဌိတာ လာဘံ ဂဏှိဿန္တိ၊ တိယောဇနေ ဌတွာ အာဂန္တုကဝတ္တံ ပူရေတွာ အာရာမံ ပဝိသိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ဂမိကော တိယောဇနံ ဂန္တွာ သေနာသနံ အာပုစ္ဆိဿတိ၊ နိဿယပဋိပန္နဿ တိယောဇနာတိက္ကမေ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိဿတိ၊ ပါရိဝါသိကေန တိယောဇနံ အတိက္ကမိတွာ အရုဏံ ဥဋ္ဌပေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ တိယောဇနေ ဌတွာ အာရာမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ ဥပစာရသီမာပရိစ္ဆေဒဝသေနေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ဥပစာရသီမာယ ဘာဇေတဗ္ဗ”န္တိ။

၂၀၀။ **ကတိကာယ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ကတိကာ နာမ သမာနလာဘကတိကာ။ တတြေဝံ ကတိကာ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သန္နိပတိတေဟိ ဘိက္ခူဟိ ယံ ဝိဟာရံ သင်္ဂဏှိတုကာမာ သမာနလာဘံ ကာတုံ

ticīvarañca pattañca gilānupaṭṭhākānaṁ dātuṁ, yaṁ tattha lahubhaṇḍaṁ lahuparikkhāraṁ, taṁ sammukhībhūtena saṁghena bhājetuṁ, yaṁ tattha garubhaṇḍaṁ garuparikkhāraṁ, taṁ āgatānāgatacātuddisassa saṁghassa avissajjitaṁ avebhaṅgikan"ti[1] vacanato bhikkhusmiṁ kālakate apaloketvā vā,

"Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo bhikkhu kālakato, idaṁ tassa ticīvarañca patto ca, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ ticīvarañca pattañca gilānupaṭṭhākānaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo bhikkhu kālakato, idaṁ tassa ticīvarañca patto ca, saṁgho imaṁ ticīvarañca pattañca gilānupaṭṭhākānaṁ deti, yassāyasmato khamati imassa tīcīvarassa ca pattassa ca gilānupaṭṭhākānaṁ dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnaṁ idaṁ saṁghena ticīvarañca patto ca gilānupaṭṭhākānaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti[2]—

Evaṁ kammavācaṁ vā sāvetvā gilānupaṭṭhākānaṁ pattacīvaraṁ datvā sesaṁ lahuparikkhāraṁ sammukhībhūtena saṁghena bhājetvā gahetabbaṁ.

208. Gilānupaṭṭhākānaṁ lābhe pana ayaṁ vinicchayo—sace sakale bhikkhusaṁghe upaṭṭhahante kālaṁ karoti, sabbepi sāmikā. Atha ekaccehi vāre kate ekaccehi akateyeva kālaṁ karoti, tatra ekacce ācariyā vadanti "sabbepi attano vāre sammatte kareyyuṁ, tasmā sabbepi sāmino"ti. Ekacce vadanti "yehi jaggito, te eva labhanti, itare na labhantī"ti. Sāmaṇerepi kālakate sace cīvaraṁ atthi, gilānupaṭṭhākānaṁ dātabbaṁ. No ce atthi, yaṁ atthi, taṁ dātabbaṁ. Aññasmiṁ parikkhāre sati cīvarabhāgaṁ katvā dātabbaṁ. Bhikkhu ca sāmaṇero ca sace samaṁ upaṭṭhahiṁsu, samako bhāgo dātabbo. Atha sāmaṇerova upaṭṭhahati, bhikkhussa saṁvidahanamattameva hoti, sāmaṇerassa jeṭṭhakoṭṭhāso dātabbo[3]. Sace

1. Vi 3. 420 piṭṭhe. 2. Vi 3. 419 piṭṭhe. 3. Dātabboti (Sī)

ဥဇ္ဈန္တိ၊ တဿ နာမံ ဂဟေတွာ "အသုကော နာမ ဝိဟာရော ပေါရာဏကော"တိ ဝါ "ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္ထော"တိ ဝါ "အပ္ပလာဘော"တိ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ ဝတွာ "တံ ဝိဟာရံ ဣမိနာ ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ဧကလာဘံ ကာတုံ သံဃဿ ရုစ္စတီ"တိ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ နိသိန္နောပိ ဣဓ နိသိန္နောဝ ဟောတိ။ တသ္မိံ ဝိဟာရေပိ သံဃေန ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ဣဓ နိသိန္နောပိ တသ္မိံ နိသိန္နောဝ ဟောတိ။ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ လာဘေ ဘာဇိယမာနေ ဣတရသ္မိံ ဌိတဿ ဘာဂံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဧကေန ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ဗဟူပိ အာဝါသာ ဧကလာဘာ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝဉ္စ ကတေ ဧကသ္မိံ အာဝါသေ ဒိန္နေ သဗ္ဗတ္ထ ဒိန္နံ ဟောတိ။

၂၀၁။ **ဘိက္ခာပညတ္တိ** နာမ အတ္တနော ပရိစ္စာဂပညာပနဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထ သံဃဿ ဓုဝကာရာ ကရီယန္တိ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမဿ စီဝရဒါယကဿ သန္တကံ သံဃဿ ပါကဝဋ္ဋံ ဝါ ဝတ္တတိ၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ အတ္တနော ဘာရံ ကတွာ သဒါ ဂေဟေ ဘောဇေတိ၊ ယတ္ထ ဝါ တေန အာဝါသော ကာရိတော၊ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဝါ နိဗဒ္ဓါနိ၊ ဣမေ ဓုဝကာရာ နာမ။ ယေန ပန သကလောပိ ဝိဟာရော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သစေ သော "ယတ္ထ မယှံ ဓုဝကာရာ ကရီယန္တိ၊ တတ္ထ ဒမ္မီ"တိ ဝါ "တတ္ထ ဒေထာ"တိ ဝါ ဘဏတိ၊ ဗဟူသု စေပိ ဌာနေသု ဓုဝကာရာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ဝတ္တဗ္ဗံ "တုမှာကံ ဓုဝကာရေ ဧကတ္ထ ဘိက္ခူ ဗဟူ၊ ဧကတ္ထ အပ္ပကာ"တိ။ သစေ "ဘိက္ခုဂဏနာယ ဂဏှထာ"တိ ဘဏတိ၊ တထာ ဘာဇေတွာ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ဝတ္ထဘေသဇ္ဇာဒိ အပ္ပကမ္ပိ သုခေန ဘာဇီယတိ။ ယဒိ ပန မဉ္စော ဝါ ပီဌံ ဝါ ဧကမေဝ ဟောတိ၊ တံ ပုစ္ဆိတွာ ယဿ ဝိဟာရဿ, ဧကဝိဟာရေပိ ဝါ ယဿ သေနာသနဿ သော ဝိစာရေတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ "အသုကဘိက္ခု ဂဏှတူ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ "မယှံ ဓုဝကာရေ ဒေထာ"တိ ဝတွာ အဝိစာရေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သံဃဿပိ ဝိစာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ပန ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ "သံဃတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ဒေထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ တတ္ထ သေနာသနံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ ယတ္ထ နပ္ပဟောတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု "မယှံ ဝသနဋ္ဌာနေ သေနာသနပရိဘောဂဘဏ္ဍံ နတ္ထီ"တိ ဝဒတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။

၂၀၂။ **သံဃဿ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန သစေ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မီ"တိ ဒေတိ၊ ဥပစာရသီမာယ ဌိတေန သံဃေန ဃဏ္ဋိံ

sāmaṇero bhikkhunā ānīta-udakena yāguṁ pacitvā paṭiggahāpanamattameva karoti, bhikkhu upaṭṭhahati, bhikkhussa jeṭṭhabhāgo dātabbo. Bahū bhikkhū sabbe samaggā hutvā upaṭṭhahanti, sabbesaṁ samako bhāgo dātabbo. Yo panettha visesena upaṭṭhahati, tassa viseso kātabbo.

Yena pana ekadivasampi gilānupaṭṭhākavasena yāgubhattaṁ vā pacitvā dinnaṁ, nhānaṁ vā paṭiyāditaṁ, sopi gilānupaṭṭhākova. Yo pana samīpaṁ anāgantvā bhesajjataṇḍulādīni peseti, ayaṁ gilānupaṭṭhāko na hoti. Yo pariyesitvā gāhetvā āgacchati, ayaṁ gilānupaṭṭhākova. Eko vattasīsena jaggati, eko paccāsāya[1], matakāle ubhopi paccāsīsanti, ubhinnampi dātabbaṁ. Eko upaṭṭhahitvā gilānassa vā kammena attano vā kammena katthaci gato "puna āgantvā jaggissāmī"ti, etassapi dātabbaṁ. Eko ciraṁ upaṭṭhahitvā "idāni na sakkomī"ti dhuraṁ nikkhipitvā gacchati, sacepi taṁ divasameva gilāno kālaṁ karoti, upaṭṭhākabhāgo na dātabbo. Gilānupaṭṭhāko nāma gihī vā hotu pabbajito vā antamaso mātugāmopi, sabbe bhāgaṁ labhanti. Sace tassa bhikkhuno pattacīvaramattameva hoti, aññaṁ natthi, sabbaṁ gilānupaṭṭhākānaṁyeva dātabbaṁ. Sacepi sahassaṁ agghati, aññaṁ pana bahumpi parikkhāraṁ te na labhanti, saṁghasseva hoti. Avasesaṁ bhaṇḍaṁ bahu ceva mahagghañca, ticīvaraṁ apagghaṁ, tato gahetvā ticīvaraparikkhāro dātabbo, sabbañcetaṁ saṁghikatova labbhati. Sace pana so jīvamānoyeva sabbaṁ attano parikkhāraṁ nissajjitvā kassaci adāsi, koci vā[2] vissāsaṁ aggahesi, yassa dinnaṁ, yena ca gahitaṁ, tasseva hoti, tassa ruciyā eva gilānupaṭṭhākā labhanti. Aññesaṁ adatvā dūre ṭhapitaparikkhārāpi tattha tattha saṁghasseva honti. Dvinnaṁ santakaṁ hoti avibhattaṁ, ekasmiṁ kālakate itaro sāmī. Bahūnampi santake eseva nayo. Sabbesu matesu saṁghikaṁ hoti. Sacepi avibhajitvā saddhivihārikādīnaṁ denti, adinnameva hoti, vibhajitvā dinnaṁ pana sudinnaṁ. Taṁ tesu matesupi saddhivihārikādīnaṁyeva hoti, na saṁghassa.

1. Paccayāsāya (Sī) 2. Taṁ (Sī)

ပဟရိတွာ ကာလံ ဃောသေတွာ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ၊ သီမဋ္ဌကဿ အသမ္ပတ္တဿပိ ဘာဂံ ဂဏှန္တော န ဝါရေတဗ္ဗော။ ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဝဿဂ္ဂေသု ဒီယမာနေသု အလသဇာတိကာ မဟာထေရာ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ "ဘန္တေ ဝီသတိဝဿာနံ ဒီယတိ၊ တုမှာကံ ဌိတိကာ အတိက္ကန္တာ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဌိတိကံ ဌပေတွာ တေသံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဌိတိကာယ ဒါတဗ္ဗံ။ "အသုကဝိဟာရေ ကိရ ဗဟု စီဝရံ ဥပ္ပန္န"န္တိ သုတွာ ယောဇနန္တရိကဝိဟာရတောပိ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗံ၊ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ ဥပစာရသီမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တေဝါသိကာဒီသု ဂဏှန္တေသု ဒါတဗ္ဗမေဝ။ "ဗဟိဥပစာရသီမာယ ဌိတာနံ ဒေထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ န ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဥပစာရသီမံ ဩက္ကန္တေဟိ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟုတွာ အတ္တနော ဝိဟာရဒွါရေ ဝါ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပရိသဝသေန ဝဍ္ဎိတာ နာမ သီမာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒါတဗ္ဗံ။ သံဃနဝကဿ ဒိန္နေပိ ပစ္ဆာ အာဂတာနံ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဠှေ အာဂတာနံ ပဌမဘာဂေါ န ပါပုဏာတိ၊ ဒုတိယဘာဂတော ဝဿဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ။

ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ ဒသ ဝတ္ထာနိ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ ဒေန္တိ၊ ပါဋေက္ကံ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ သစေ "သဗ္ဗာနေဝ အမှာကံ ပါပုဏန္တီ"တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒုပ္ပါပိတာနိ စေဝ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ စ၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ။ ဧကံ ပန ဥဒ္ဓရိတွာ "ဣဒံ တုမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ သံဃတ္ထေရဿ ပါပေတွာ "သေသာနိ အမှာကံ ပါပုဏန္တီ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧကမေဝ ဝတ္ထံ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ အာဟရန္တိ၊ အဘာဇေတွာဝ "အမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ ဂဏှန္တိ၊ ဒုပ္ပါပိတဉ္စေဝ ဒုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ သတ္ထကေန ဝါ ဟလိဒ္ဒိအာဒိနာ ဝါ လေခံ ကတွာ ဧကကောဋ္ဌာသံ "ဣဒံ ဌာနံ တုမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ သံဃတ္ထေရဿ ပါပေတွာ "သေသံ အမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဝတ္ထဿေဝ ပုပ္ဖံ ဝါ ဝလိ ဝါ၊ တေန ပရိစ္ဆေဒံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဧကံ တန္တံ ဥဒ္ဓရိတွာ "ဣဒံ ဌာနံ တုမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ ထေရဿ ဒတွာ "သေသံ အမှာကံ ပါပုဏာတီ"တိ ဂဏှန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ခဏ္ဍံ ခဏ္ဍံ[1] ဆိန္ဒိတွာ ဘာဇိယမာနံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ဧကဘိက္ခုကေ ဝိဟာရေ သံဃဿ စီဝရေသု ဥပ္ပန္နေသု သစေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သော ဘိက္ခု "သဗ္ဗာနိ မယှံ ပါပုဏန္တီ"တိ ဂဏှာတိ၊

၁-ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ (သီ)

Sace vassaṁvuṭṭho bhikkhu anuppanne vā uppanne vā cīvare abhājite vā pakkamati, ummattako khittacitto vedanāṭṭo ukkhittako vā hoti, sante patirūpe gāhake bhāgo dātabbo. Sace pana vibbhamati vā kālaṁ vā karoti sāmaṇero vā paṭijānāti, sikkhaṁ paccakkhātako, antimavatthuṁ ajjhāpannako, paṇḍako, theyyasaṁvāsako, titthiyapakkantako, tiracchānagato, mātughātako, pitughātako, arahantaghātako, bhikkhunīdūsako, saṁghabhedako, lohituppādako, ubhatobyañjanako vā paṭijānāti, saṁgho sāmī, bhāgo na dātabbo.

Sace vassaṁvuṭṭhānaṁ bhikkhūnaṁ anuppanne cīvare saṁgho bhijjati, Kosambakabhikkhū viya dve koṭṭhāsā honti, tattha manussā ekasmiṁ pakkhe dakkhiṇodakañca gandhādīni ca denti, ekasmiṁ cīvarāni denti "saṁghassa demā"ti, yattha vā udakaṁ dinnaṁ, yasmiṁyeva pakkhe cīvarāni denti "saṁghassa demā"ti, saṁghasseva tāni cīvarāni, dvinnampi koṭṭhāsānaṁ pāpuṇanti, ghaṇṭiṁ paharitvā dvīhipi pakkhehi ekato bhājetabbāni. Sace pana manussā ekasmiṁ pakkhe dakkhiṇodakaṁ gandhādīni ca denti, ekasmiṁ pakkhe cīvarāni denti "pakkhassa demā"ti, pakkhasseva tāni cīvarāni. Evañhi dinne yassa koṭṭhāsassa udakaṁ dinnaṁ, tassa udakameva hoti. Yassa cīvaraṁ dinnaṁ, tasseva cīvaraṁ. Yasmiṁ padese dakkhiṇodakaṁ pamāṇaṁ hoti, tattha eko pakkho dakkhiṇodakassa laddhattā cīvarāni labhati, eko cīvarānameva laddhattāti ubhohi ekato hutvā yathāvuḍḍhaṁ bhājetabbaṁ. "Idaṁ kira parasamudde lakkhaṇan"ti **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ. Sace yasmiṁ pakkhe udakaṁ dinnaṁ, tasmiṁyeva pakkhe cīvarāni denti "pakkhassa demā"ti, pakkhasseva tāni cīvarāni, itaro pakkho anissaroyeva. Sace pana vassaṁvuṭṭhānaṁ bhikkhūnaṁ uppanne cīvare abhājite saṁgho bhijjati, sabbesaṁ samakaṁ bhājetabbaṁ.

Sace sambahulesu bhikkhūsu addhānamaggappaṭipannesu keci bhikkhū paṁsukūlatthāya susānaṁ okkamanti, keci anāgamentā pakkamanti, anāgamentānaṁ na akāmā bhāgo dātabbo, āgamentānaṁ pana akāmāpi dātabbo bhāgo. Yadi pana manussā "idhāgatā eva gaṇhantū"ti denti, saññāṇaṁ vā katvā gacchanti "sampattā gaṇhantū"ti, sampattānaṁ sabbesampi

သုဂ္ဂဟိတာနိ၊ ဌိတိကာ ပန န တိဋ္ဌတိ။ သစေ ကောစိ ဥဒ္ဓရိတွာ "ဣဒံ မယှံ ပါပုဏာတီ"တိ ဂဏှာတိ၊ ဌိတိကာ တိဋ္ဌတိ။ တတ္ထ အဋ္ဌိတာယ ဌိတိကာယ ပုန အညသ္မိံ စီဝရေ ဥပ္ပန္နေ သစေ ဧကော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ၊ မဇ္ဈေ ဆိန္ဒိတွာ ဒွီဟိပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဌိတာယ ဌိတိကာယ ပုန အညသ္မိံ စီဝရေ ဥပ္ပန္နေ သစေ နဝကတရော အာဂစ္ဆတိ၊ ဌိတိကာ ဟေဋ္ဌာ ဩရောဟတိ[1]။ သစေ ဝုဍ္ဎတရော အာဂစ္ဆတိ၊ ဌိတိကာ ဥဒ္ဓံ အာရောဟတိ။ အထ အညော နတ္ထိ၊ ပုန အတ္တနော ပါပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ ဝါ "ဘိက္ခုသံဃဿ ဒေမာ"တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန သံဃံ အာမသိတွာ ဒိန္နံ ပန ပံသုကူလိကာနံ န ဝဋ္ဋတိ "ဂဟပတိစီဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ပံသုကူလိကင်္ဂံ သမာဒိယာမီ"တိ ဝုတ္တတ္တာ၊ န ပန အကပ္ပိယတ္တာ။ ဘိက္ခုသံဃေန အပလောကေတွာ ဒိန္နမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပန ဘိက္ခု အတ္တနော သန္တကံ ဒေတိ၊ တံ ဘိက္ခုဒတ္တိယံ နာမ ဝဋ္ဋတိ၊ ပံသုကူလံ ပန န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဓုတင်္ဂံ န ဘိဇ္ဇတိ။ "ဘိက္ခူနံ ဒေမ၊ ထေရာနံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ "ဣဒံ ဝတ္ထံ သံဃဿ ဒေမ၊ ဣမိနာ ဥပါဟနတ္ထဝိကပတ္တတ္ထဝိကအာယောဂအံသဗဒ္ဓကာဒီနိ ကရောန္တူ"တိ ဒိန္နမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တတ္ထဝိကာဒီနံ အတ္ထာယ ဒိန္နာနိ ဗဟူနိပိ ဟောန္တိ၊ စီဝရတ္ထာယပိ ပဟောန္တိ၊ တတော စီဝရံ ကတွာ ပါရုပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သံဃော ဘာဇိတာတိရိတ္တာနိ ဝတ္ထာနိ ဆိန္ဒိတွာ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒီနံ အတ္ထာယ ဘာဇေတိ၊ တတော ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သာမိကေဟိ ဝိစာရိတမေဝ ဟိ ဝဋ္ဋတိ, န ဣတရံ။ ပံသုကူလိကံ "သံဃဿ ဓမ္မကရဏပဋ္ဋာဒီနံ အတ္ထာယ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိက္ခာရော နာမ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ယံ တတ္ထ အတိရေကံ ဟောတိ၊ တံ စီဝရေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သုတ္တံ သံဃဿ ဒေန္တိ၊ ပံသုကူလိကေဟိပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မီ"တိ ဒိန္နေသု ဝိနိစ္ဆယော။ သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ "သံဃဿ ဒမ္မီ"တိ သံဃတ္ထေရဿ ဝါ သံဃနဝကဿ ဝါ အာရောစေတိ၊ သစေပိ ယောဇနံ ဖရိတွာ ပရိသာ ဌိတာ ဟောတိ၊ ဧကာဗဒ္ဓါ စေ၊ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ယေ ပန ဒွါဒသဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိသံ အသမ္ပတ္တာ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိ။

၂၀၃။ **ဥဘတောသံဃဿ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ "ဥဘတောသံဃဿ ဒမ္မီ"တိ ဝုတ္တေပိ "ဒွေဓာ သံဃဿ ဒမ္မီ"တိ, "ဒွိန္နံ သံဃာနံ ဒမ္မီ"တိ, "ဘိက္ခုသံဃဿ စ

1. ဂဏှတိ (သီ)

pāpuṇāti. Sace chaḍḍetvā gatā, yena gahitaṁ, so eva sāmī. Sace keci bhikkhū paṭhamaṁ susānaṁ okkamanti, keci pacchā, tattha paṭhamaṁ okkantā paṁsukūlaṁ labhanti, pacchā okkantā na labhanti. "Anujānāmi bhikkhave pacchā okkantānaṁ na akāmā bhāgaṁ dātun"ti[1] vacanato pacchā okkantānaṁ akāmā bhāgo na dātabbo. Sace pana sabbepi samaṁ okkantā, keci labhanti, keci na labhanti. "Anujānāmi bhikkhave sadisānaṁ okkantānaṁ akāmāpi bhāgaṁ dātu"[1] nti vacanato samaṁ okkantānaṁ akāmāpi bhāgo dātabbo. Sace pana "laddhaṁ paṁsukūlaṁ sabbe bhājetvā gaṇhissāmā"ti bahimeva katikaṁ katvā susānaṁ okkantā keci labhanti, keci na labhanti, "anujānāmi bhikkhave katikaṁ katvā okkantānaṁ akāmā bhāgaṁ dātun"ti[1] vacanato katikaṁ katvā okkantānampi akāmā bhāgo dātabbo. Ayaṁ tāva cīvarabhājanīyakathā.

209. **Piṇḍapātabhājane** pana "anujānāmi bhikkhave saṁghabhattaṁ uddesabhattaṁ nimantanaṁ salākabhattaṁ pakkhikaṁ uposathikaṁ pāṭipadikan"ti[2] evaṁ anuññātesu saṁghabhattādīsu ayaṁ vinicchayo[3]—

Saṁghabhattaṁ nāma sakalassa saṁghassa dātabbaṁ bhattaṁ. Tasmā saṁghabhatte ṭhitikā nāma natthi, tatoyeva ca "amhākaṁ ajja dasa dvādasa divasā bhuñjantānaṁ, idāni aññato bhikkhū ānethā"ti na evaṁ tattha vattabbaṁ, "purimadivasesu amhehi na laddhaṁ, idāni taṁ amhākaṁ gāhethā"ti evampi vattuṁ na labhati. Tañhi āgatāgatānaṁ pāpuṇātiyeva.

Uddesabhattādīsu pana ayaṁ nayo—raññā vā rājamahāmattena vā "saṁghato uddisitvā ettake bhikkhū ānethā"ti pahite kālaṁ ghosetvā ṭhitikā pucchitabbā. Sace atthi, tato paṭṭhāya gāhetabbaṁ. No ce, therāsanato paṭṭhāya gāhetabbaṁ. Uddesakena piṇḍapātikānampi na atikkāmetabbaṁ. Te pana dhutaṅgaṁ rakkhantā sayameva atikkamissanti. Evaṁ gāhiyamāne alasajātikā mahātherā pacchā āgacchanti, "bhante vīsativassānaṁ gāhīyati, tumhākaṁ ṭhitikā atikkantā"ti na vattabbā, ṭhitikaṁ ṭhapetvā tesaṁ gāhetvā pacchā ṭhitikāya gāhetabbaṁ.

1. Vi 3. 395 piṭṭhe. 2. Vi 4. 329 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 4. 88 piṭṭhādīsu.

ဘိက္ခုနီသံဃဿ စ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဥဘတောသံဃဿ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ သစေ ဗဟုကာပိ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ ဧကာ ဘိက္ခုနီ ဟောတိ၊ ဥပဍ္ဎံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒွေ ဘာဂေ သမေ ကတွာ ဧကော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ သစေ ဗဟုကာပိ ဘိက္ခုနိယော ဟောန္တိ၊ ဧကော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ ဥပဍ္ဎံ ဒါတဗ္ဗံ။ “ဥဘတောသံဃဿ စ တုယှဉ္စ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ သစေ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဟောန္တိ၊ ဧကဝီသတိ ပဋိဝီသေ ကတွာ ဧကော ပုဂ္ဂလဿ ဒါတဗ္ဗော, ဒသ ဘိက္ခုသံဃဿ, ဒသ ဘိက္ခုနီသံဃဿ။ ယေန ပုဂ္ဂလိကော လဒ္ဓေါ၊ သော သံဃတောပိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတုံ လဘတိ။ ကသ္မာ? ဥဘတောသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။ “ဥဘတောသံဃဿ စ စေတိယဿ စ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဓ ပန စေတိယဿ သံဃတော ပါပုဏနကောဋ္ဌာသော နာမ နတ္ထိ၊ ဧကပုဂ္ဂလဿ ပတ္တကောဋ္ဌာသသမောဝ ကောဋ္ဌာသော ဟောတိ။ “ဥဘတောသံဃဿ စ တုယှဉ္စ စေတိယဿ စာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဒွါဝီသတိ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဒသ ဘိက္ခူနံ, ဒသ ဘိက္ခုနီနံ, ဧကော ပုဂ္ဂလဿ, ဧကော စေတိယဿ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပုဂ္ဂလော သံဃတောပိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတုံ လဘတိ၊ စေတိယဿ ဧကောယေဝ။

“ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ပန န မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယှဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ပုဂ္ဂလော ဝိသုံ န လဘတိ၊ ပါပုဏနကောဋ္ဌာသတော ဧကမေဝ လဘတိ။ ကသ္မာ? ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယှဉ္စ စေတိယဿ စာ”တိ ဝုတ္တေပိ စေတိယဿ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝီသော လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ဧကံ စေတိယဿ ဒတွာ အဝသေသံ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏေတွာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

“ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေပိ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ န ဒါတဗ္ဗံ၊ ပုဂ္ဂလဂဏနာယ ဧဝ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ။ “ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယှဉ္စ၊ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ စေတိယဿ စ၊ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယှဉ္စ စေတိယဿ စာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ စေတိယဿ ဧကပဋိဝီသော လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏေတွာ ဧဝ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒိံ ကတွာ နယော နီတော၊ ဧဝံ ဘိက္ခုနီသံဃံ အာဒိံ ကတွာပိ နေတဗ္ဗော။

“Asukavihāre bahu uddesabhattaṁ uppannan”ti sutvā yojanantarikavihāratopi bhikkhū āgacchanti, sampattasampattānaṁ ṭhitaṭṭhānato paṭṭhāya gāhetabbaṁ, asampattānampi upacārasīmaṁ paviṭṭhānaṁ antevāsikādīsu gaṇhantesu gāhetabbameva. “Bahi upacārasīmāyaṁ ṭhitānaṁ gāhethā”ti vadanti, na gāhetabbaṁ. Sace upacārasīmaṁ okkantehi ekābaddhā hutvā attano vihāradvāre vā antovihāreyeva vā honti, parisavasena vaḍḍhitā nāma sīmā hoti, tasmā gāhetabbaṁ. Saṁghanavakassa dinnepi pacchā āgatānaṁ gāhetabbameva. Dutiyabhāge pana therāsanaṁ āruḷhe puna āgatānaṁ paṭhamabhāgo na pāpuṇāti, dutiyabhāgato vassaggena gāhetabbaṁ.

Ekasmiṁ vihāre ekaṁ bhattuddesaṭṭhānaṁ paricchinditvā gāvutappamāṇāyapi upacārasīmāya yattha katthaci ārocitaṁ[1] uddesabhattaṁ tasmiṁyeva bhattuddesaṭṭhāne gāhetabbaṁ. Eko ekassa bhikkhuno pahiṇati “sve saṁghato uddisitvā dasa bhikkhū pahiṇathā”ti, tena so attho bhattuddesakassa ārocetabbo. Sace taṁ divasaṁ pamussati, dutiyadivase pātova ārocetabbo, atha pamussitvāva piṇḍāya pavisanto sarati, yāva upacārasīmaṁ nātikkamati, tāva yā bhojanasālāya pakatiṭṭhitikā, tassāyeva vasena gāhetabbaṁ. Sacepi upacārasīmaṁ atikkanto, bhikkhū ca upacārasīmaṭṭhakehi ekābaddhā honti, aññamaññaṁ dvādasahatthantaraṁ avijahitvā gacchanti, pakatiṭṭhitikāya vasena gāhetabbaṁ. Bhikkhūnaṁ pana tādise ekābaddhe asati bahi-upacārasīmāya yasmiṁ ṭhāne sarati, tattha navaṁ ṭhitikaṁ katvā gāhetabbaṁ. Antogāme āsanasālāya sarantena āsanasālāya ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Yattha katthaci saritvā gāhetabbameva, agāhetuṁ na vaṭṭati. Na hi etaṁ dutiyadivase labbhatīti.

Sace sakavihārato aññaṁ vihāraṁ gacchante bhikkhū disvā koci uddesabhattaṁ uddisāpeti, yāva anto-upacāre vā upacārasīmaṭṭhakehi saddhiṁ vuttanayena ekābaddhā vā honti, tāva sakavihāre ṭhitikāvasena gāhetabbaṁ. Bahi-upacāre ṭhitānaṁ dinnaṁ pana “saṁghato bhante

1. Āropitaṁ (Sī)

"ဘိက္ခုသံဃဿ စ တုယှဉ္စာ"တိ ဝုတ္တေ ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ၊ ဝဿဂ္ဂေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ "ဘိက္ခုသံဃဿ စ စေတိယဿ စာ"တိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယဿ ဝိသုံ ပဋိဝီသော လဗ္ဘတိ။ "ဘိက္ခုသံဃဿ စ တုယှဉ္စ စေတိယဿ စာ"တိ ဝုတ္တေပိ စေတိယဿေဝ ဝိသုံ လဗ္ဘတိ, န ပုဂ္ဂလဿ။ "ဘိက္ခူနဉ္စ တုယှဉ္စာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ၊ "ဘိက္ခူနဉ္စ စေတိယဿ စာ"တိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယဿ လဗ္ဘတိ။ "ဘိက္ခူနဉ္စ တုယှဉ္စ စေတိယဿ စာ"တိ ဝုတ္တေပိ စေတိယဿေဝ ဝိသုံ လဗ္ဘတိ, န ပုဂ္ဂလဿ။ ဘိက္ခုနီသံဃံ အာဒိံ ကတွာပိ ဧဝမေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဥဘတောသံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ ဘဂဝါ မဇ္ဈေ နိသီဒတိ၊ ဒက္ခိဏတော ဘိက္ခူ, ဝါမတော ဘိက္ခုနိယော နိသီဒန္တိ၊ ဘဂဝါ ဥဘိန္နံ သံဃတ္ထေရော၊ တဒါ ဘဂဝါ အတ္တနာ လဒ္ဓပစ္စယေ အတ္တနာပိ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဒါပေတိ။ ဧတရဟိ ပန ပဏ္ဍိတမနုဿာ သဓာတုကံ ပဋိမံ ဝါ စေတိယံ ဝါ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဥဘတောသံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိ, ပဋိမာယ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ပုရတော အာဓာရကေ ပတ္တံ ဌပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ "ဗုဒ္ဓါနံ ဒေမာ"တိ၊ တတ္ထ ပဌမံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဒေန္တိ၊ ဝိဟာရံ ဝါ အာဟရိတွာ "ဣဒံ စေတိယဿ ဒေမာ"တိ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ မာလာဂန္ဓာဒီနိ စ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ? မာလာဂန္ဓာဒီနိ တာဝ စေတိယေ အာရောပေတဗ္ဗာနိ၊ ဝတ္ထေဟိ ပဋာကာ, တေလေန ပဒီပါ ကာတဗ္ဗာ။ ပိဏ္ဍပါတမဓုဖာဏိတာဒီနိ ပန ယော နိဗဒ္ဓစေတိယဇဂ္ဂကော ဟောတိ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗာနိ။ နိဗဒ္ဓဇဂ္ဂကေ အသတိ အာဟဋဘတ္တံ ဌပေတွာ ဝတ္တံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္ဆာပိ ဝတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ မာလာဂန္ဓာဒီသု စ ယံ ကိဉ္စိ "ဣဒံ ဟရိတွာ စေတိယေ ပူဇံ ကရောထာ"တိ ဝုတ္တေ ဒူရမ္ပိ ဟရိတွာ ပူဇေတဗ္ဗံ၊ "ဘိက္ခုသံဃဿ ဟရာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဟရိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန "အဟံ ပိဏ္ဍာယ စရာမိ၊ အာသနသာလာယ ဘိက္ခူ အတ္ထိ၊ တေ ဟရိဿန္တီ"တိ ဝုတ္တေ "ဘန္တေ တုယှမေဝ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပန "ဘိက္ခုသံဃဿ ဒဿာမီ"တိ ဟရန္တဿ ဂစ္ဆတော အန္တရာဝ ကာလော ဥပကဋ္ဌော ဟောတိ၊ အတ္တနော ပါပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၀၄။ **ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန သစေ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မီ"တိ ဒေတိ၊ ယတ္တကာ ဘိက္ခူ တသ္မိံ အာဝါသေ ဝဿစ္ဆေဒံ အကတွာ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာ၊ တေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ အညေသံ န ပါပုဏာတိ။ ဒိသာပက္ကန္တဿပိ သတိ ဂါဟကေ ယာဝ

ettake nāma bhikkhū uddisathā"ti vutte sampattasampattānaṁ gāhetabbaṁ. Tattha dvādasahatthantaraṁ avijahitvā ekābaddhanayena dūre ṭhitāpi sampattāyevāti veditabbā. Sace yaṁ vihāraṁ gacchanti, tattha paviṭṭhānaṁ ārocenti, tassa vihārassa ṭhitikāvasena gāhetabbaṁ. Sacepi gāmadvāre vā vīthiyaṁ vā catukke vā antaraghare vā bhikkhū disvā koci saṁghuddesaṁ āroceti, tasmiṁ tasmiṁ ṭhāne anto-upacāragatānaṁ gāhetabbaṁ.

Gharūpacāro cettha ekagharaṁ ekūpacāraṁ, ekagharaṁ nānupacāraṁ, nānāgharaṁ ekūpacāraṁ, nānāgharaṁ nānūpacāranti imesaṁ vasena veditabbo. Tattha yaṁ ekakulassa gharaṁ ekavaḷañjaṁ hoti, taṁ suppapātaparicchedassa anto ekūpacāraṁ nāma, tatthuppanno uddesalābho ekasmiṁ upacāre bhikkhācāravattenapi ṭhitānaṁ sabbesaṁ pāpuṇāti. Etaṁ **ekagharaṁ ekūpacāraṁ** nāma. Yaṁ pana ekagharaṁ dvinnaṁ bhariyānaṁ sukhavihāratthāya majjhe bhittiṁ uṭṭhapetvā nānādvāravaḷañjaṁ kataṁ, tatthuppanno uddesalābho bhitti-antarikassa na pāpuṇāti, tasmiṁ tasmiṁ ṭhāne nisinnasseva pāpuṇāti. Etaṁ **ekagharaṁ nānūpacāraṁ** nāma. Yasmiṁ pana ghare bahū bhikkhū nimantetvā antogehato paṭṭhāya ekābaddhe katvā paṭivissakagharānipi pūretvā nisīdāpenti, tattha uppanno uddesalābho sabbesaṁ pāpuṇāti. Yampi nānākulassa nivesanaṁ majjhe bhittiṁ akatvā ekadvāreneva vaḷañjanti, tatrāpi eseva nayo. Etaṁ **nānāgharaṁ ekūpacāraṁ** nāma. Yo pana nānānivesanesu nisinnānaṁ bhikkhūnaṁ uddesalābho uppajjati, kiñcāpi bhitticchiddena bhikkhū dissanti, tasmiṁ tasmiṁ nivesane nisinnānaṁyeva pāpuṇāti. Etaṁ **nānāgharaṁ nānūpacāraṁ** nāma.

Yo pana gāmadvāravīthicatukkesu aññatarasmiṁ ṭhāne uddesabhattaṁ labhitvā aññasmiṁ bhikkhusmiṁ asati attanova pāpuṇāpetvā dutiyadivasepi tasmiṁyeva ṭhāne aññaṁ labhati, tena yaṁ aññaṁ navakaṁ vā vuḍḍhaṁ vā bhikkhuṁ passati, tassa gāhetabbaṁ. Sace koci natthi, attanova pāpetvā bhuñjitabbaṁ. Sace āsanasālāya nisīditvā kālaṁ paṭimānentesu bhikkhūsu koci āgantvā "saṁghuddesapattaṁ detha, uddesapattaṁ detha, saṁghato uddisitvā pattaṁ detha, saṁghikaṁ pattaṁ dethā"ti vā vadati, uddesapattaṁ ṭhitikāya gāhetvā dātabbaṁ. "Saṁghuddesabhikkhuṁ detha, saṁghato uddisitvā bhikkhuṁ detha, saṁghikaṁ bhikkhuṁ dethā"ti vuttepi eseva nayo.

ကထိနဿုဗ္ဘာရေ ဒါတဗ္ဗံ။ "အနတ္ထတေ ပန ကထိနေ အန္တောဟေမန္တေ ဧဝဉ္စ ဝတွာ ဣဓ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ပါပုဏာတီ"တိ လိခိတံ ဝဒန္တိ။ အဋ္ဌကထာသု ပနေတံ န ဝိစာရိတံ။ သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယ ဌိတော "ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ သမ္ပတ္တာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ အထ "အသုကဝိဟာရေ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿာ"တိ ဝဒတိ၊ တတ္ထ ဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ယာဝ ကထိနဿုဗ္ဘာရာ ပါပုဏာတိ။ သစေ ပန ဂိမှာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဝဒတိ၊ တတြ သမ္မုခီဘူတာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ကသ္မာ? ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ အန္တောဝဿေယေဝ "ဝဿံ ဝသန္တာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝုတ္တေ ဆိန္နဝဿာ န လဘန္တိ၊ ဝဿံ ဝသန္တာဝ လဘန္တိ။ စီဝရမာသေ ပန "ဝဿံ ဝသန္တာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝုတ္တေ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿူပဂတာနံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ ပုရိမိကာယ ဝဿူပဂတာနဉ္စ ဆိန္နဝဿာနဉ္စ န ပါပုဏာတိ။

စီဝရမာသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမော ဒိဝသော၊ တာဝ "ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ကထိနံ အတ္ထတံ ဝါ ဟောတု အနတ္ထတံ ဝါ၊ အတီတဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ပါပုဏာတိ။ ဂိမှာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တေ ပန မာတိကာ အာရောပေတဗ္ဗာ "အတီတဝဿာဝါသဿ ပဉ္စ မာသာ အတိက္ကန္တာ၊ အနာဂတော စာတုမာသစ္စယေန ဘဝိဿတိ၊ ကတရဝဿာဝါသဿ ဒေသီ"တိ[1]။ သစေ "အတီတဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ တံ အန္တောဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တာနမ္ပိ သဘာဂါ ဂဏှိတုံ လဘန္တိ။ သစေ "အနာဂတေ ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ တံ ဌပေတွာ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အထ "အဂုတ္တော ဝိဟာရော၊ စောရဘယံ အတ္ထိ၊ န သက္ကာ ဌပေတုံ ဂဏှိတွာ ဝါ အာဟိဏ္ဍိတု"န္တိ ဝုတ္တေ "သမ္ပတ္တာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝဒတိ၊ ဘာဇေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ဝဒတိ "ဣတော မေ ဘန္တေ တတိယေ ဝဿေ ဝဿာဝါသိကံ န ဒိန္နံ၊ တံ ဒမ္မီ"တိ၊ တသ္မိံ အန္တောဝဿေ ဝုဋ္ဌဘိက္ခူနံ ပါပုဏာတိ။ သစေ တေ ဒိသာ ပက္ကန္တာ၊ အညော ဝိဿာသိကော ဂဏှာတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ အထေကောယေဝ အဝသိဋ္ဌော၊ သေသာ ကာလကတာ၊ သဗ္ဗံ ဧကဿေဝ ပါပုဏာတိ။ သစေ ဧကောပိ နတ္ထိ၊ သံဃိကံ ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

၂၀၇။ **အာဒိဿ ဒေတီ**တိ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ ခါဒနီယေ ဝါ စီဝရေ ဝါ သေနာသနေ ဝါ ဘေသဇ္ဇေ ဝါ အာဒိသိတွာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒေန္တော အာဒိဿ ဒေတိ နာမ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဘိက္ခူ အဇ္ဇတနာယ

[1] ၁-ဒေတီတိ (က)

Uddesako panettha pesalo lajjī medhāvī icchitabbo, tena tikkhattuṁ ṭhitikaṁ pucchitvā sace koci ṭhitikaṁ jānanto natthi, therāsanato[1] gāhetabbaṁ. Sace pana "ahaṁ jānāmi, dasavassena laddhan"ti koci bhaṇati, "atthāvuso dasavassā bhikkhū"ti pucchitabbaṁ. Sace tassa sutvāva "dasavassamha dasavassamhā"ti bahū āgacchanti, "tuyhaṁ pāpuṇāti, tuyhaṁ pāpuṇātī"ti avatvā "sabbe appasaddā hothā"ti vatvā paṭipāṭiyā ṭhapetabbā, ṭhapetvā "kati bhikkhū icchathā"ti upāsako pucchitabbo, "ettake nāma bhante"ti vutte "tuyhaṁ pāpuṇāti, tuyhaṁ pāpuṇātī"ti avatvā sabbanavakassa vassaggañca utu ca divasabhāgo ca chāyā ca pucchitabbā. Sace chāyāyapi pucchiyamānāya añño vuḍḍhataro āgacchati, tassa dātabbaṁ. Atha chāyaṁ pucchitvā "tuyhaṁ pāpuṇātī"ti vutte vuḍḍhataro āgacchati, na labhati. Kathāpapañcena hi nisinnassapi niddāyantassapi gāhitaṁ suggāhitaṁ, atikkantaṁ su-atikkantaṁ. Bhājanīyabhaṇḍañhi nāmetaṁ sampattasseva pāpuṇāti, tattha sampattabhāvo upacārena paricchinditabbo. Āsanasālāya ca antoparikkhepo upacāro, tasmiṁ ṭhitassa lābho pāpuṇāti.

Koci āsanasālato aṭṭha uddesapatte āharāpetvā satta patte paṇītabhojanānaṁ, ekaṁ udakassa pūretvā āsanasālaṁ pahiṇati, gahetvā āgatā kiñci avatvā bhikkhūnaṁ hatthesu patiṭṭhapetvā pakkamanti, yena yaṁ laddhaṁ, tasseva taṁ hoti. Yena pana udakaṁ laddhaṁ, tassa atikkantampi ṭhitikaṁ ṭhapetvā aññaṁ uddesabhattaṁ gāhetabbaṁ, tañca lūkhaṁ vā labhatu paṇītaṁ vā ticīvaraparivāraṁ vā, tasseva taṁ hoti. Īdiso hissa puññaviseso, udakaṁ pana yasmā āmisaṁ na hoti, tasmā aññaṁ uddesabhattaṁ labhati. Sace pana te gahetvā āgatā "idaṁ kira bhante sabbaṁ bhājetvā bhuñjathā"ti vatvā gacchanti, sabbehi bhājetvā bhuñjitvā udakaṁ pātabbaṁ. "Saṁghato uddisitvā aṭṭha mahāthere detha, majjhime detha, nāvake detha, paripuṇṇavasse sāmaṇere detha, majjhimabhāṇakādayo detha, mayhaṁ ñātibhikkhū dethā"ti vadantassa pana "upāsaka tvaṁ evaṁ vadasi, ṭhitikāya pana tesaṁ na pāpuṇātī"ti vatvā ṭhitikāvaseneva dātabbā. Daharasāmaṇerehi pana uddesabhattesu laddhesu sace dāyakānaṁ

1. Therāsane (Sī)

ဝါ သွာတနာယ ဝါ ယာဂုယာ နိမန္တေတွာ တေသံ ဃရံ ပဝိဋ္ဌာနံ ယာဂုံ ဒေတိ၊ ယာဂုံ ဒတွာ ပီတာယ ယာဂုယာ ''ဣမာနိ စီဝရာနိ ယေဟိ မယှံ ယာဂု ပီတာ၊ တေသံ ဒမ္မီ''တိ ဒေတိ၊ ယေဟိ နိမန္တိတေဟိ ယာဂု ပီတာ၊ တေသံယေဝ ပါပုဏာတိ။ ယေဟိ ပန ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဃရဒွါရေန ဂစ္ဆန္တေဟိ ဝါ ဃရံ ပဝိဋ္ဌေဟိ ဝါ ယာဂု လဒ္ဓါ၊ ယေသံ ဝါ အာသနသာလတော ပတ္တံ အာဟရိတွာ မနုဿေဟိ နီတာ၊ ယေသံ ဝါ ထေရေဟိ ပေသိတာ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိ။ သစေ ပန နိမန္တိတဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အညေပိ ဗဟူ အာဂန္တွာ အန္တောဂေဟဉ္စ ဗဟိဂေဟဉ္စ ပူရေတွာ နိသိန္နာ၊ ဒါယကော စ ဧဝံ ဝဒတိ ''နိမန္တိတာ ဝါ ဟောန္တု အနိမန္တိတာ ဝါ၊ ယေသံ မယာ ယာဂု ဒိန္နာ၊ သဗ္ဗေသံ ဣမာနိ ဝတ္ထာနိ ဟောန္တူ''တိ၊ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ယေဟိ ပန ထေရာနံ ဟတ္ထတော ယာဂု လဒ္ဓါ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိ။ အထ သော ''ယေဟိ မယှံ ယာဂု ပီတာ၊ သဗ္ဗေသံ ဟောတူ''တိ ဝဒတိ၊ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ဘတ္တ-ခါဒနီယေသုပိ ဧသေဝ နယော။ စီဝရေ ပန ပုဗ္ဗေပိ တေန ဝဿံ ဝါသေတွာ ဘိက္ခူနံ စီဝရံ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သော စေ ဘိက္ခူ ဘောဇေတွာ ဝဒတိ ''ယေသံ မယာ ပုဗ္ဗေ စီဝရံ ဒိန္နံ၊ တေသံယေဝ ဣမံ စီဝရံ ဝါ သုတ္တံ ဝါ သပ္ပိမဓုဖာဏိ-တာဒီနိ ဝါ ဟောန္တူ''တိ၊ သဗ္ဗံ တေသံယေဝ ပါပုဏာတိ။ သေနာသနေပိ ''ယော မယာ ကာရိတေ ဝိဟာရေ ဝါ ပရိဝေဏေ ဝါ ဝသတိ၊ တဿိဒံ ဟောတူ''တိ ဝုတ္တေ တဿေဝ ဟောတိ။ ဘေသဇ္ဇေပိ ''မယံ ကာလေန ကာလံ ထေရာနံ သပ္ပိအာဒီနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဒေမ၊ ယေဟိ တာနိ လဒ္ဓါနိ၊ တေသံယေဝိဒံ ဟောတူ''တိ ဝုတ္တေ တေသံယေဝ ဟောတိ။

၂၀၆။ **ပုဂ္ဂလဿ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ''ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ''တိ ဧဝံ ပရမ္မုခါ ဝါ, ပါဒမူလေ ဌပေတွာ ''ဣဒံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဒမ္မီ''တိ ဧဝံ သမ္မုခါ ဝါ ဒေတိ၊ တံ တဿေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ''ဣဒံ တုမှာကဉ္စ တုမှာကံ အန္တေဝါသိကာနဉ္စ ဒမ္မီ''တိ ဧဝံ ဝဒတိ၊ ထေရဿ စ အန္တေဝါသိ-ကာနဉ္စ ပါပုဏာတိ။ ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတုံ အာဂတော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော စ အတ္ထိ၊ တဿာပိ ပါပုဏာတိ။ ''တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ နိဗဒ္ဓစာရိကဘိက္ခူနံ ဒမ္မီ''တိ ဝုတ္တေ ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ ဝတ္တံ ကတွာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ အယံ ''ပုဂ္ဂလဿ ဒေတီ''တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ဧကော ဝဿံ ဝသတိ၊ တတ္ထ မနုဿာ ''သံဃဿ ဒေမာ''တိ စီဝရာနိ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ

ghare maṅgalaṁ hoti, "tumhākaṁ ācariyupajjhāye pesethā"ti vattabbaṁ. Yasmiṁ pana uddesabhatte paṭhamabhāgo sāmaṇerānaṁ pāpuṇāti, anubhāgo mahātherānaṁ, na tattha sāmaṇerā "mayaṁ paṭhamabhāvaṁ labhimhā"ti purato gantuṁ labhanti, yathāpaṭipāṭiyā eva gantabbaṁ. "Saṁghato uddisitvā tumhe ethā"ti vutte "mayhaṁ aññadāpi jānissasi, ṭhitikā pana evaṁ gacchatī"ti ṭhitikāvaseneva gāhetabbaṁ. Atha "saṁghuddesapattaṁ dethā"ti vatvā aggāhiteyeva patte yassa kassaci pattaṁ gahetvā pūretvā āharati, āhaṭampi ṭhitikāya eva gāhetabbaṁ.

Eko "saṁghuddesapattaṁ āharā"ti pesito "bhante ekaṁ pattaṁ detha, nimantanabhattaṁ āharissāmī"ti vadati, so ce "uddesabhattagharato ayaṁ āgato"ti ñatvā bhikkhūhi "nanu tvaṁ asukagharato āgato"ti vutto "āma bhante na nimantanabhattaṁ, uddesabhattan"ti bhaṇati, ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Yo pana "ekaṁ pattaṁ āharā"ti vutte "kinti vatvā āharāmī"ti vatvā "yathā te ruccatī"ti vutto āgacchati, ayaṁ vissaṭṭhadūto nāma. Uddesapattaṁ vā paṭipāṭipattaṁ vā puggalikapattaṁ vā yaṁ icchati, taṁ etassa dātabbaṁ. Eko bālo abyatto "uddesapattaṁ āharā"ti pesito vattuṁ na jānāti, tuṇhībhūto tiṭṭhati, so "kassa santikaṁ āgatosī"ti vā "kassa pattaṁ harissasī"ti vā na vattabbo. Evañhi vutto pucchāsabhāgena "tumhākaṁ santikaṁ āgatomhī"ti vā "tumhākaṁ pattaṁ harissāmī"ti vā vadeyya. Tato taṁ bhikkhuṁ aññe bhikkhū jigucchantā na olokeyyuṁ, "kuhiṁ gacchasi, kiṁ karonto āhiṇḍasī"ti pana vattabbo. Tassa "uddesapattatthāya āgatomhī"ti vadantassa gāhetvā patto dātabbo.

Ekā kūṭaṭṭhitikā nāma hoti. Rañño vā rājamahāmattassa vā gehe atipaṇītāni aṭṭha uddesabhattāni niccaṁ dīyanti, tāni ekacārikabhattāni katvā bhikkhū visuṁ ṭhitikāya paribhuñjanti. Ekacce bhikkhū "sve dāni amhākaṁ pāpuṇissantī"ti attano ṭhitikaṁ sallakkhetvā gatā. Tesu anāgatesuyeva aññe āgantukā bhikkhū āgantvā āsanasālāya nisīdanti. Taṅkhaṇaññeva rājapurisā āgantvā "paṇītabhattapatte dethā"ti vadanti, āgantukā ṭhitikaṁ ajānantā gāhenti, taṅkhaṇaññeva ca ṭhitikaṁ jānanakabhikkhū āgantvā "kiṁ gāhethā"ti

တဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ ယာဝ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရာ”တိ[1] ဝစနတော သစေ[2] ဂဏပူရကေ ဘိက္ခူ လဘိတွာ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ပဉ္စ မာသေ, နေသံ စေ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ဧကံ စီဝရမာသံ အညတ္ထ ဂဟေတွာ နီတာနိပိ တဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ၊ န တေသံ အညော ကောစိ ဣဿရော။ ယံ ယံ ဟိ “သံဃဿ ဒေမာ”တိ ဝါ “သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒေမာ”တိ ဝါ “ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေမာ”တိ ဝါ “ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ”တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ သစေပိ မတကစီဝရံ အဝိဘဇိတွာ တံ ဝိဟာရံ ပဝိသတိ၊ တံ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဘိက္ခုနော ဟောတိ။ ယမှိ သော ဝဿာဝါသတ္ထာယ ဝတ္ထုံ ပယောဇေတွာ ဌပိတဥပနိက္ခေပတော ဝါ တတြုပ္ပါဒတော ဝါ ဝဿာဝါသိကံ ဂဏှာတိ၊ သဗ္ဗံ သုဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ—ယေန တေနာကာရေန သံဃဿ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုံ အတ္ထတကထိနဿ ပဉ္စ မာသေ, အနတ္ထတကထိနဿ ဧကံ စီဝရမာသံ ပါပုဏာတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဘိက္ခု ဝဿာနတော အညသ္မိံ ဥတုကာလေ ဧကကော ဝသတိ၊ တတ္ထ မနုဿာ “သံဃဿ ဒေမာ”တိ စီဝရာနိ ဒေန္တိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ “မယှိမာနိ စီဝရာနီ”တိ။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ဃဏ္ဋိံ ဝါ ပဟရိတွာ ကာလံ ဝါ ဃောသေတွာ ထောကံ အာဂမေတွာ သစေ ဃဏ္ဋိသညာယ ဝါ ကာလသညာယ ဝါ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ တေဟိ စေ ဘိက္ခူဟိ တသ္မိံ စီဝရေ ဘာဇိယမာနေ အပါတိတေ ကုသေ အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ၊ သမကော ဒါတဗ္ဗော ဘာဂေါ၊ ပါတိတေ ကုသေ အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ၊ န အကာမာ ဒါတဗ္ဗော ဘာဂေါ။ ဧကကောဋ္ဌာသေပိ ဟိ ကုသဒဏ္ဍကေ ပါတိတမတ္တေ သစေပိ ဘိက္ခုသဟဿံ ဟောတိ၊ ဂဟိတမေဝ နာမ စီဝရံ၊ တသ္မာ န အကာမာ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန အတ္တနော ရုစိယာ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ဒေန္တု။ အနုဘာဂေပိ ဧသေဝ နယော။

အထ ဃဏ္ဋိသညာယ ဝါ ကာလသညာယ ဝါ အညေ ဘိက္ခူ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ “မယှိမာနိ စီဝရာနိ ပါပုဏန္တီ”တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ အဓိဋ္ဌိတေ သဗ္ဗာနိ တဿေဝ ဟောန္တိ၊ ဌိတိကာ ပန န တိဋ္ဌတိ။ သစေ ဧကေကံ ဥဒ္ဓရိတွာ “အယံ ပဌမဘာဂေါ မယှံ ပါပုဏာတိ၊ အယံ ဒုတိယဘာဂေါ”တိ ဧဝံ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတာနိ စ သုဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ၊ ဌိတိကာ စ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ ပါပေတွာ ဂဏှန္တေနပိ အဓိဋ္ဌိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဝါ အပ္ပဟရိတွာ ဝါ ကာလမ္ပိ ဃောသေတွာ ဝါ အဃောသေတွာ ဝါ

[1] ၁-ဝိ ၃-၄၁၄-ပိဋ္ဌေ။
[2] ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

vadanti. Rājagehe paṇītabhattanti. Kativassato paṭṭhāyāti. Ettakavassato nāmāti. “Mā gāhethā”ti nivāretvā ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Gāhite[1] āgatehipi, pattadānakāle āgatehipi, dinnakāle āgatehipi, rājagehato patte pūretvā āhaṭakāle āgatehipi, rājā “ajja bhikkhūyeva āgacchantū”ti pesetvā bhikkhūnaṁyeva hatthe piṇḍapātaṁ deti, evaṁ dinnaṁ piṇḍapātaṁ gahetvā āgatakāle āgatehipi ṭhitikaṁ jānanakabhikkhūhi “mā bhuñjitthā”ti vāretvā ṭhitikāyameva gāhetabbaṁ.

Atha ne rājā bhojetvā pattepi nesaṁ pūretvā deti, yaṁ āhaṭaṁ, taṁ ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Sace pana “mā tucchahatthā gacchantū”ti thokameva pattesu pakkhittaṁ hoti, taṁ na gāhetabbaṁ. “Atha bhuñjitvā tucchapattāva āgacchanti, yaṁ tehi bhuttaṁ, taṁ nesaṁ gīvā hotī”ti Mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero panāha “gīvākiccaṁ ettha natthi, ṭhitikaṁ pana ajānantehi yāva jānanakā āgacchanti, tāva nisīditabbaṁ siyā, evaṁ santepi bhikkhūhi bhuttaṁ subhuttaṁ, idāni pattaṭṭhānena gāhetabban”ti.

Eko ticīvaraparivāro satagghanako piṇḍapāto avassikassa bhikkhuno patto, vihāre ca “evarūpo piṇḍapāto avassikassa patto”ti likhitvā ṭhapesuṁ. Atha saṭṭhivassaccayena añño tathārūpo piṇḍapāto uppanno, ayaṁ kiṁ avassikaṭhitikāya gāhetabbo, udāhu saṭṭhivassaṭhitikāyāti? Saṭṭhivassaṭhitikāyāti vuttaṁ. Ayañhi bhikkhuṭhitikaṁ gahetvāyeva vaḍḍhitoti. Eko uddesabhattaṁ bhuñjitvā sāmaṇero jāto, puna taṁ bhattaṁ sāmaṇeraṭhitikāya pattaṁ gaṇhituṁ labhati. Ayaṁ kira antarābhaṭṭhako nāma. Yo pana paripuṇṇavasso sāmaṇero “sve uddesabhattaṁ labhissatī”ti ajjeva upasampajjati, atikkantā tassa ṭhitikā. Ekassa bhikkhuno uddesabhattaṁ pattaṁ, patto cassa na tuccho hoti, so aññassa samīpe nisinnassa pattaṁ dāpeti, taṁ ce theyyāya haranti, gīvā hoti. Sace pana so bhikkhu “mayhaṁ pattaṁ dammī”ti sayameva deti, assa gīvā na hoti. Athāpi tena bhattena anatthiko hutvā “alaṁ mayhaṁ,

1. Gāhaṇe (Sī)

"အဟမေဝေတ္ထ, မယှမေဝ ဣမာနိ စီဝရာနီ"တိ ဂဏှာတိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။ အထ "အညော ကောစိ ဣဓ နတ္ထိ၊ မယှံ ဧတာနိ ပါပုဏန္တီ"တိ ဂဏှာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ။ အထ အနဓိဋ္ဌဟိတွာဝ တာနိ စီဝရာနိ ဂဟေတွာ အညံ ဝိဟာရံ ဥဒ္ဒိဿ ဂစ္ဆတိ "တတ္ထ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဘာဇေဿာမီ"တိ၊ တာနိ စီဝရာနိ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ။ ဘိက္ခူဟိ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝေတ္ထ ပမာဏံ။ တသ္မာ သစေ ကောစိ ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တော "ကုဟိံ အာဝုသော ဂစ္ဆသီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ "ကိံ အာဝုသော မယံ သံဃော န ဟောမာ"တိ တတ္ထေဝ ဘာဇေတွာ ဂဏှန္တိ၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ။ သစေပိ သော မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ကဉ္စိ ဝိဟာရံ ဝါ အာသနသာလံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဧကဂေဟမေဝ ဝါ ပဝိသတိ၊ တတြ စ နံ ဘိက္ခူ ဒိသွာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိတွာ ဘာဇေတွာ ဂဏှန္တိ၊ သုဂ္ဂဟိတာနေဝ။

"န ဘိက္ခဝေ အညတြ ဝဿံဝုဋ္ဌေန အညတြ စီဝရဘာဂေါ သာဒိတဗ္ဗော၊ ယော သာဒိယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] ဝစနတော အညတြ ဝဿံဝုဋ္ဌော အညတြ ဘာဂံ ဂဏှာတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ လဟုကာ အာပတ္တိ၊ အထ ခေါ ဂဟိတာနိ စီဝရာနိ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဒါတဗ္ဗာနိ။ သစေပိ နဋ္ဌာနိ ဝါ ဇိဏ္ဏာနိ ဝါ ဟောန္တိ၊ တဿေဝ ဂီဝါ။ "ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ အဒေန္တော ဓုရနိက္ခေပေ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။

ဧကော ဘိက္ခု ဒွီသု အာဝါသေသု ဝဿံ ဝသတိ "ဧဝံ မေ ဗဟု စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ၊ ဧကံ ပုဂ္ဂလပဋိဝိသံယေဝ လဘတိ။ တသ္မာ သစေ ဧကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဧကာဟမေကာဟံ ဝါ သတ္တာဟံ သတ္တာဟံ ဝါ[၂] ဝသတိ၊ ဧကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ယံ ဧကော ပုဂ္ဂလော လဘတိ၊ တတော တတော ဥပဍ္ဎံ ဥပဍ္ဎံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧဝဉှိ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသော ဒိန္နော ဟောတိ။ သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တော ဣတရသ္မိံ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏမေဝ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဗဟုတရံ ဝသိတဝိဟာရတော တဿ ပဋိဝိသော ဒါတဗ္ဗော။ ဧဝမ္ပိ ဧကပုဂ္ဂလပဋိဝိသောယေဝ ဒိန္နော ဟောတိ။ ဣဒဉ္စ နာနာလာဘေဟိ နာနူပစာရေဟိ ဧကသီမာဝိဟာရေဟိ ကထိတံ၊ နာနာသီမာဝိဟာရေ ပန သေနာသနဂ္ဂါဟော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ တသ္မာ တတ္ထ စီဝရပဋိဝိသော န ပါပုဏာတိ၊ သေသံ ပန အာမိသဘေသဇ္ဇာဒိ သဗ္ဗံ သဗ္ဗတ္ထ အန္တောသီမာဂတဿ ပါပုဏာတိ။

၂၀၇။ "ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခဝေ ကာလကတေ သံဃော သာမီ ပတ္တစီဝရေ၊ အပိစ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ ဗဟူပကာရာ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃေန

၁-ဝိ ၃-၄၁၆-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဧကမေကံ သတ္တာဟံ (သီ)

tavetaṁ bhattaṁ dammi, pattaṁ pesetvā āharāpehī”ti aññaṁ vadati, yaṁ tato āharīyati, sabbaṁ pattasāmikassa hoti. Pattaṁ ce theyyāya haranti, suhaṭo, bhattassa dinnattā gīvā na hoti.

Vihāre dasa bhikkhū honti, tesu nava piṇḍapātikā, eko sādiyanako, “dasa uddesapatte dethā”ti vutte piṇḍapātikā gahetuṁ na icchanti. Itaro bhikkhu “sabbāni mayhaṁ pāpuṇantī”ti gaṇhāti, ṭhitikā na hoti. Ekekaṁ ce pāpetvā gaṇhāti, ṭhitikā tiṭṭhati. Evaṁ gāhetvā dasahipi pattehi āharāpetvā “bhante mayhaṁ saṅgahaṁ karothā”ti nava patte piṇḍapātikānaṁ deti, bhikkhudattiyaṁ nāmetaṁ, gahetuṁ vaṭṭati. Sace so upāsako “bhante gharaṁ āgantabban”ti vadati, so ca bhikkhu te bhikkhū “etha bhante, mayhaṁ sahāyā hothā”ti tassa gharaṁ gacchati, yaṁ tattha labhati, sabbaṁ tasseva hoti, itare tena dinnaṁ labhanti. Atha nesaṁ ghareyeva nisīdāpetvā dakkhiṇodakaṁ datvā yāgukhajjakādīni denti “bhante yaṁ manussā denti, taṁ gaṇhathā”ti, tassa bhikkhuno vacaneneva itaresaṁ vaṭṭati. Bhuttāvīnaṁ patte pūretvā gaṇhitvā gamanatthāya denti, sabbaṁ tasseva bhikkhuno hoti, tena dinnaṁ itaresaṁ vaṭṭati. Yadi pana te vihāreva tena bhikkhunā “bhante mayhaṁ bhikkhaṁ gaṇhatha, manussānaṁ vacanaṁ kātuṁ vaṭṭatī”ti vuttā gacchanti, tattha yaṁ bhuñjanti ceva nīharanti ca, sabbaṁ taṁ tesaṁyeva santakaṁ. Athāpi “mayhaṁ bhikkhaṁ gaṇhathā”ti avuttā “manussānaṁ vacanaṁ kātuṁ vaṭṭatī”ti gacchanti, tatra ce ekassa madhurena sarena anumodanaṁ karontassa sutvā therānañca upasame pasīditvā bahuṁ samaṇaparikkhāraṁ denti, ayaṁ theresu pasādena uppanno akatabhāgo[1] nāma, tasmā sabbesaṁ pāpuṇāti.

Eko saṁghato uddisāpetvā ṭhitikāya gāhitapattaṁ haritvā paṇītassa khādanīyabhojanīyassa pūretvā āharitvā “imaṁ bhante sabbo saṁgho paribhuñjatū”ti deti, sabbehi bhājetvā paribhuñjitabbaṁ. Pattasāmikassa pana atikkantampi ṭhitikaṁ ṭhapetvā aññaṁ uddesabhattaṁ dātabbaṁ. Atha paṭhamaṁyeva “sabbaṁ saṁghikapattaṁ dethā”ti vadati, ekassa lajjibhikkhuno santako patto dātabbo. Āharitvā ca “sabbo

1. Akaṭabhaṅgo (Sī)

တိစီဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုံ၊ ယံ တတ္ထ လဟုဘဏ္ဍံ လဟုပရိက္ခာရံ၊ တံ သမ္မုခီဘူတေန သံဃေန ဘာဇေတုံ၊ ယံ တတ္ထ ဂရုဘဏ္ဍံ ဂရုပရိက္ခာရံ၊ တံ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဒိသဿ သံဃဿ အဝိဿဇ္ဇိကံ အဝေဘင်္ဂိက”န္တိ[1] ဝစနတော ဘိက္ခုသ္မိံ ကာလကတေ အပလောကေတွာ ဝါ,

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ကာလကတော၊ ဣဒံ တဿ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ကာလကတော၊ ဣဒံ တဿ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ သံဃော ဣမံ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣမဿ တိစီဝရဿ စ ပတ္တဿ စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒိန္နံ ဣဒံ သံဃေန တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[2]—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ဝါ သာဝေတွာ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ သေသံ လဟုပရိက္ခာရံ သမ္မုခီဘူတေန သံဃေန ဘာဇေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၂၀၈။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ လာဘေ ပန အယံ ဝိနိစ္ဆယော— သစေ သကလော ဘိက္ခုသံဃော ဥပဋ္ဌဟန္တော ကာလံ ကရောတိ၊ သဗ္ဗေပိ သာမိကာ။ အထ ကေဟိစိ ဝါရေ ကတေ ကေဟိစိ အကတေယေဝ ကာလံ ကရောတိ၊ တတ္ထ ကေစိ အာစရိယာ ဝဒန္တိ “သဗ္ဗေပိ အတ္တနော ဝါရေ သမ္ပတ္တေ ကရေယျုံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ သာမိနော”တိ။ ကေစိ ဝဒန္တိ “ယေဟိ ဇဂ္ဂိတော၊ တေ ဧဝ လဘန္တိ၊ ဣတရေ န လဘန္တီ”တိ။ သာမဏေရေပိ ကာလကတေ သစေ စီဝရံ အတ္ထိ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ၊ ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ။ အညသ္မိံ ပရိက္ခာရေ သတိ စီဝရဘာဂံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခု စ သာမဏေရော စ သစေ သမံ ဥပဋ္ဌဟိံသု၊ သမကော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ အထ သာမဏေရောဝ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ဘိက္ခုဿ သံဝိဒဟနမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ သာမဏေရဿ ဇေဋ္ဌကောဋ္ဌာသော ဒါတဗ္ဗော[3]။ သစေ

၁-ဝိ ၃-၄၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒါတဗ္ဗောတိ (သီ)

saṁgho paribhuñjatū"ti vutte bhājetvā paribhuñjitabbaṁ. Eko pātiyā bhattaṁ āharitvā "saṁghuddesaṁ dammī"ti vadati, ekekaṁ ālopaṁ adatvā ṭhitikāya ekassa yāpanamattaṁ katvā dātabbaṁ. Atha so bhattaṁ āharitvā kiñci vattuṁ ajānanto tuṇhībhūto acchati, "kassa te ānītaṁ, kassa dātukāmosī"ti na vattabbaṁ. Pucchāsabhāgena hi "tumhākaṁ ānītaṁ, tumhākaṁ dātukāmomhī"ti vadeyya, tato taṁ bhikkhuṁ aññe bhikkhū jigucchantā gīvaṁ parivattetvā oloketabbampi na maññeyyuṁ. Sace pana "kuhiṁ yāsi, kiṁ karonto āhiṇḍasī"ti vutte "uddesabhattaṁ gahetvā āgatomhī"ti vadati, ekena lajjibhikkhunā ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Sace ābhataṁ bahu hoti, sabbesaṁ pahoti, ṭhitikākiccaṁ natthi. Therāsanato paṭṭhāya pattaṁ pūretvā dātabbaṁ.

"Saṁghuddesapattaṁ dethā"ti vutte "kiṁ āharissasī"ti[1] avatvā pakatiṭṭhitikāya eva gāhetabbaṁ. Yo pana pāyāso vā rasapiṇḍapāto vā niccaṁ labbhati[2], evarūpānaṁ paṇītabhojanānaṁ āveṇikā ṭhitikā kātabbā, tathā saparivārāya yāguyā mahagghānaṁ phalānaṁ paṇītānañca khajjakānaṁ. Pakatibhattayāguphalakhajjakānaṁ ekāva ṭhitikā kātabbā. "Sappiṁ āharissāmī"ti vutte sabbasappīnaṁ ekāva ṭhitikā vaṭṭati, tathā sabbatelānaṁ. "Madhuṁ āharissāmī"ti vutte pana madhuno ekāva ṭhitikā vaṭṭati, tathā phāṇitassa laṭṭhimadhukādīni bhesajjānaṁ. Sace pana gandhamālaṁ saṁghuddesaṁ denti, piṇḍapātikassa vaṭṭati, na vaṭṭatīti? Āmisasseva paṭikkhittattā vaṭṭati. "Saṁghaṁ uddissa dinnattā pana na gahetabban"ti vadanti.

Uddesabhattakathā niṭṭhitā.

210. **Nimantanaṁ** puggalikaṁ ce, sayameva issaro. Saṁghikaṁ pana uddesabhatte vuttanayeneva gāhetabbaṁ. Sace panettha dūto byatto hoti, "bhante rājagehe bhikkhusaṁghassa bhattaṁ gaṇhathā"ti avatvā "bhikkhaṁ gaṇhathā"ti vadati, piṇḍapātikānampi vaṭṭati. Atha dūto abyatto "bhattaṁ gaṇhathā"ti vadati, bhattuddesako byatto "bhattan"ti avatvā

1. Āhariyyatīti (Sī)   2. Na labbhati (Sī)

သာမဏေရော ဘိက္ခုနာ အာနီတဥဒ္ဒကေန ယာဂုံ ပစိတွာ ပဋိဂ္ဂဟာပနမတ္တမေဝ ကရောတိ၊ ဘိက္ခု ဥပဍ္ဎဟတိ၊ ဘိက္ခုဿ ဇေဋ္ဌဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ဗဟူ ဘိက္ခူ သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ဥပဍ္ဎဟန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သမကော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယော ပနေတ္ထ ဝိသေသေန ဥပဍ္ဎဟတိ၊ တဿ ဝိသေသော ကာတဗ္ဗော။

ယေန ပန ဧကဒိဝသမ္ပိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဝသေန ယာဂုဘတ္တံ ဝါ ပစိတွာ ဒိန္နံ၊ နှာနံ ဝါ ပဋိယာဒိတံ၊ သောပိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ။ ယော ပန သမီပံ အနာဂန္တွာ ဘေသဇ္ဇတဏ္ဍုလာဒီနိ ပေသေတိ၊ အယံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော န ဟောတိ။ ယော ပရိယေသိတွာ ဂါဟေတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ။ ဧကော ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂတိ, ဧကော ပစ္စာသာယ[1]၊ မတကာလေ ဥဘောပိ ပစ္စာသီသန္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧကော ဥပဋ္ဌဟိတွာ ဂိလာနဿ ဝါ ကမ္မေန အတ္တနော ဝါ ကမ္မေန ကတ္ထစိ ဂတော "ပုန အာဂန္တွာ ဇဂ္ဂိဿာမီ"တိ၊ ဧတဿပိ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧကော စိရံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ "ဣဒါနိ န သက္ကောမီ"တိ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သစေပိ တံ ဒိဝသမေဝ ဂိလာနော ကာလံ ကရောတိ၊ ဥပဋ္ဌာကဘာဂေါ န ဒါတဗ္ဗော။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာမ ဂိဟီ ဝါ ဟောတု ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အန္တမသော မာတုဂါမောပိ၊ သဗ္ဗေ ဘာဂံ လဘန္တိ။ သစေ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တစီဝရမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အညံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံယေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ သဟဿံ အဂ္ဃတိ၊ အညံ ပန ဗဟုမ္ပိ ပရိက္ခာရံ တေ န လဘန္တိ၊ သံဃဿေဝ ဟောတိ။ အဝသေသံ ဘဏ္ဍံ ဗဟု စေဝ မဟဂ္ဃဉ္စ၊ တိစီဝရံ အပ္ပဂ္ဃံ၊ တတော ဂဟေတွာ တိစီဝရပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော၊ သဗ္ဗဉ္စေတံ သံဃိကတောဝ လဗ္ဘတိ။ သစေ ပန သော ဇီဝမာနောယေဝ သဗ္ဗံ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ နိဿဇ္ဇိတွာ ကဿစိ အဒါသိ၊ ကောစိ ဝါ[2] ဝိဿာသံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယဿ ဒိန္နံ၊ ယေန စ ဂဟိတံ၊ တဿေဝ ဟောတိ၊ တဿ ရုစိယာ ဧဝ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ လဘန္တိ။ အညေသံ အဒတွာ ဒူရေ ဌပိတပရိက္ခာရာပိ တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝ ဟောန္တိ။ ဒွိန္နံ သန္တကံ ဟောတိ အဝိဘတ္တံ၊ ဧကသ္မိံ ကာလကတေ ဣတရော သာမီ။ ဗဟူနမ္ပိ သန္တကေ ဧသေဝ နယော။ သဗ္ဗေသု မတေသု သံဃိကံ ဟောတိ။ သစေပိ အဝိဘဇိတွာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ ဒေန္တိ၊ အဒိန္နမေဝ ဟောတိ၊ ဝိဘဇိတွာ ဒိန္နံ ပန သုဒိန္နံ။ တံ တေသု မတေသုပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံယေဝ ဟောတိ, န သံဃဿ။

၁-ပစ္စယာသာယ (သီ)   ၂-တံ (သီ)

"bhante tumhe yātha, tumhe yāthā"ti vadati, evampi piṇḍapātikānampi vaṭṭati, "tumhākaṁ bhante paṭipāṭiyā bhattaṁ pāpuṇātī"ti vutte pana na vaṭṭati. Sace nimantituṁ āgatamanusso āsanasālaṁ pavisitvā "aṭṭha bhikkhū dethā"ti vā "aṭṭha patte dethā"ti vā vadati, evampi piṇḍapātikānaṁ vaṭṭati, "tumhe ca tumhe ca gacchathā"ti vattabbaṁ. Sace "aṭṭha bhikkhū detha, bhattaṁ gaṇhatha, aṭṭha patte detha, bhattaṁ gaṇhathā"ti vā vadati, paṭipāṭiyā gāhetabbaṁ. Gāhentena pana vicchinditvā "bhattan"ti avadantena "tumhe ca tumhe ca gacchathā"ti vutte piṇḍapātikānaṁ vaṭṭati. "Bhante tumhākaṁ pattaṁ detha, tumhe ethā"ti vutte pana "sādhu upāsakā"ti gantabbaṁ[1]. "Saṁghato uddisitvā tumhe ethā"ti vuttepi ṭhitikāya[2] gāhetabbaṁ.

Nimantanabhattagharato pana pattatthāya āgatassa uddesabhatte vuttanayeneva ṭhitikāya patto dātabbo. Eko "saṁghato paṭipāṭiyā pattan"ti avatvā kevalaṁ "ekaṁ pattaṁ dethā"ti vatvā aggāhiteyeva[3] patte yassa kassaci pattaṁ gahetvā pūretvā āharati, taṁ pattasāmikasseva hoti. Uddesabhatte viya ṭhitikāya na gāhetabbaṁ. Idhāpi yo āgantvā tuṇhībhūto tiṭṭhati, so "kassa santikaṁ āgatosī"ti vā "kassa pattaṁ harissasī"ti vā na vattabbo. Pucchāsabhāgena hi "tumhākaṁ santikaṁ āgato, tumhākaṁ pattaṁ harissāmī"ti vadeyya, tato so bhikkhu bhikkhūhi jigucchanīyo assa. "Kuhiṁ gacchasi, kiṁ karonto āhiṇḍasī"ti pana vutte "tassa pattatthāya āgatomhī"ti vadantassa paṭipāṭibhattaṭṭhitikāya gahetvā patto dātabbo. "Bhattaharaṇapattaṁ dethā"ti vuttepi paṭipāṭibhattaṭṭhitikāya eva dātabbo. Sace āharitvā "sabbo saṁgho bhuñjatū"ti vadati, bhājetvā bhuñjitabbaṁ. Pattasāmikassa atikkantampi ṭhitikaṁ ṭhapetvā aññaṁ paṭipāṭibhattaṁ gāhetabbaṁ.

Eko pātiyā bhattaṁ āharitvā "saṁghassa dammī"ti vadati, ālopabhattaṭṭhitikato paṭṭhāya ālopasaṅkhepena bhājetabbaṁ. Sace pana tuṇhībhūto acchati, "kassa te ābhataṁ, kassa

1. Vattabbaṁ (Sī) 2. Na ṭhitikāya (Sī) 3. Aggahiteyeva (Sī)

သစေ ဝဿံဝုတ္ထော ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ဝါ စီဝရေ အဘာဇိတေ ဝါ ပက္ကမတိ၊ ဥမ္မတ္တကော ခိတ္တစိတ္တော ဝေဒနာဋ္ဋော ဥက္ခိတ္တကော ဝါ ဟောတိ၊ သန္တေ ပတိရူပေ ဂါဟကေ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ ကာလ် ဝါ ကရောတိ သာမဏေရော ဝါ ပဋိဇာနာတိ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတကော, အန္တိမဝတ္ထုံ အဇ္ဈာပန္နကော, ပဏ္ဍကော, ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, တိရစ္ဆာနဂတော, မာတုဃာတကော, ပိတုဃာတကော, အရဟန္တဃာတကော, ဘိက္ခုနိဒူသကော, သံဃဘေဒကော, လောဟိတုပ္ပါဒကော, ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဝါ ပဋိဇာနာတိ၊ သံဃော သာမီ၊ ဘာဂေါ န ဒါတဗ္ဗော။

သစေ ဝဿံဝုတ္ထာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပ္ပန္နေ စီဝရေ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ၊ ကောသမ္ဗကဘိက္ခူ ဝိယ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ မနုဿာ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဒက္ခိဏောဒကဉ္စ ဂန္ဓာဒီနိ စ ဒေန္တိ၊ ဧကသ္မိံ စီဝရာနိ ဒေန္တိ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ၊ ယတ္ထ ဝါ ဥဒကံ ဒိန္နံ၊ ယသ္မိံယေဝ ပက္ခေ စီဝရာနိ ဒေန္တိ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ၊ သံဃဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ကောဋ္ဌာသာနံ ပါပုဏန္တိ၊ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဒွီဟိပိ ပက္ခေဟိ ဧကတော ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ပန မနုဿာ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဒက္ခိဏောဒကံ ဂန္ဓာဒီနိ စ ဒေန္တိ၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ စီဝရာနိ ဒေန္တိ "ပက္ခဿ ဒေမာ"တိ၊ ပက္ခဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ။ ဧဝံ ဒိန္နေ ယဿ ကောဋ္ဌာသဿ ဥဒကံ ဒိန္နံ၊ တဿ ဥဒကမေဝ ဟောတိ။ ယဿ စီဝရံ ဒိန္နံ၊ တဿေဝ စီဝရံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ ဒက္ခိဏောဒကံ ပမာဏံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဧကော ပက္ခော ဒက္ခိဏောဒကဿ လဒ္ဓတ္တာ စီဝရာနိ လဘတိ, ဧကော စီဝရာနမေဝ လဒ္ဓတ္တာတိ ဥဘောဟိ ဧကတော ဟုတွာ ယထာဝုဍ္ဎံ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ "ဣဒံ ကိရ ပရသမုဒ္ဒေ လက္ခဏ"န္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ သစေ ယသ္မိံ ပက္ခေ ဥဒကံ ဒိန္နံ၊ တသ္မိံယေဝ ပက္ခေ စီဝရာနိ ဒေန္တိ "ပက္ခဿ ဒေမာ"တိ၊ ပက္ခဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ၊ ဣတရော ပက္ခော အနိဿရောယေဝ။ သစေ ပန ဝဿံဝုတ္ထာနံ ဘိက္ခူနံ ဥပ္ပန္နေ စီဝရေ အဘာဇိတေ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗေသံ သမကံ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

သစေ သမ္ဗဟုလေသု ဘိက္ခူသု အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေသု ကေစိ ဘိက္ခူ ပံသုကူလတ္ထာယ သုသာနံ ဩက္ကမန္တိ၊ ကေစိ အနာဂမေန္တာ ပက္ကမန္တိ၊ အနာဂမေန္တာနံ န အကာမာ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော၊ အာဂမေန္တာနံ ပန အကာမာပိ ဒါတဗ္ဗော ဘာဂေါ။ ယဒိ ပန မနုဿာ "ဣဓာဂတာ ဧဝ ဂဏှန္တု"တိ ဒေန္တိ၊ သညာဏံ ဝါ ကတွာ ဂစ္ဆန္တိ "သမ္ပတ္တာ ဂဏှန္တု"တိ၊ သမ္ပတ္တာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ

dātukāmosī”ti na vattabbo. Sace pana “kuhiṁ gacchasi, kiṁ karonto āhiṇḍasī”ti vutte pana “saṁghassa me bhattaṁ ābhataṁ, therānaṁ me bhattaṁ ābhatan”ti vadati, gahetvā ālopabhattaṭṭhitikāya bhājetabbaṁ. Sace pana evaṁ ābhataṁ bhattaṁ bahu hoti, sakalasaṁghassa pahoti, abhihaṭabhikkhā nāma, giṇḍapātikānampi vaṭṭati, ṭhitikāpucchanakiccaṁ natthi, therāsanato paṭṭhāya pattaṁ pūretvā dātabbaṁ.

Upāsako saṁghattherassa vā ganthadhutaṅgavasena abhiññātassa vā bhattuddesakassa vā pahiṇati “amhākaṁ bhattagahaṇatthāya aṭṭha bhikkhū gahetvā āgacchathā”ti, sacepi ñāti-upaṭṭhākehi pesitaṁ hoti, ime tayo janā pucchituṁ na labhanti, āruḷhāyeva mātikaṁ[1]. Saṁghato aṭṭha bhikkhū uddisāpetvā attanavamehi gantabbaṁ. Kasmā? Bhikkhusaṁghassa hi ete bhikkhū nissāya lābho uppajjatīti. Ganthadhutaṅgādīhi pana anabhiññāto āvāsikabhikkhu āpucchituṁ labhati, tasmā tena “kiṁ saṁghato gaṇhāmi, udāhu ye jānāmi, tehi saddhiṁ āgacchāmī”ti mātikaṁ āropetvā yathā dāyakā vadanti, tathā paṭipajjitabbaṁ. “Tumhākaṁ nissitake vā ye vā jānātha, te gahetvā ethā”ti vutte pana ye icchanti, tehi saddhiṁ gantuṁ labhati. Sace “aṭṭha bhikkhū pahiṇathā”ti pesenti, saṁghatova pesetabbā. Attanā sace aññasmiṁ gāme sakkā hoti bhikkhā labhituṁ, añño gāmo gantabbo. Na sakkā ce hoti labhituṁ, soyeva gāmo piṇḍāya pavisitabbo.

Nimantitabhikkhū āsanasālāya nisinnā honti, tatra ce manussā “patte dethā”ti āgacchanti, animantitehi na dātabbā, “ete nimantitā bhikkhū”ti vattabbaṁ, “tumhepi dethā”ti vutte pana dātuṁ vaṭṭati. Ussavādīsu manussā sayameva pariveṇāni ca padhānagharāni ca gantvā tipiṭake ca dhammakathike ca bhikkhusatenapi saddhiṁ nimantenti, tadā tehi[2] ye jānanti, te gahetvā gantuṁ vaṭṭati. Kasmā? Na hi mahābhikkhusaṁghena atthikā manussā pariveṇapadhānagharāni gacchanti, sannipātaṭṭhānatova yathāsatti yathābalaṁ bhikkhū gaṇhitvā gacchantīti.

1. Mātikā (Ka) 2. Yepi (Ka)

ပါပုဏာတိ။ သစေ ဆဋ္ဌေတွာ ဂတာ၊ ယေန ဂဟိတံ၊ သော ဧဝ သာမီ။ သစေ ကေစိ ဘိက္ခူ ပဌမံ သုသာနံ ဩက္ကမန္တိ, ကေစိ ပစ္ဆာ၊ တတ္ထ ပဌမံ ဩက္ကန္တာ ပံသုကူလံ လဘန္တိ၊ ပစ္ဆာ ဩက္ကန္တာ န လဘန္တိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပစ္ဆာ ဩက္ကန္တာနံ န အကာမာ ဘာဂံ ဒါတု”န္တိ[1] ဝစနတော ပစ္ဆာ ဩက္ကန္တာနံ အကာမာ ဘာဂေါ န ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန သဗ္ဗေပိ သမံ ဩက္ကန္တာ၊ ကေစိ လဘန္တိ၊ ကေစိ န လဘန္တိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဒိသာနံ ဩက္ကန္တာနံ အကာမာပိ ဘာဂံ ဒါတု”န္တိ[1] ဝစနတော သမံ ဩက္ကန္တာနံ အကာမာပိ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန “လဒ္ဓံ ပံသုကူလံ သဗ္ဗေ ဘာဇေတွာ ဂဏှိဿာမာ”တိ ဗဟိမေဝ ကတိကံ ကတွာ သုသာနံ ဩက္ကန္တာ ကေစိ လဘန္တိ၊ ကေစိ န လဘန္တိ၊ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကတိကံ ကတွာ ဩက္ကန္တာနံ အကာမာ ဘာဂံ ဒါတု”န္တိ[1] ဝစနတော ကတိကံ ကတွာ ဩက္ကန္တာနမ္ပိ အကာမာ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ စီဝရဘာဇနီယကထာ။

၂၀၉။ **ပိဏ္ဍပါတဘာဇနေ** ပန “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနံ သလာကဘတ္တံ ပက္ခိကံ ဥပေါသထိကံ ပါဋိပဒိက”န္တိ[2] ဧဝံ အနုညာတေသု သံဃဘတ္တာဒီသု အယံ ဝိနိစ္ဆယော[3]—

သံဃဘတ္တံ နာမ သကလဿ သံဃဿ ဒါတဗ္ဗံ ဘတ္တံ။ တသ္မာ သံဃဘတ္တေ ဌိတိကာ နာမ နတ္ထိ၊ တတောယေဝ စ “အမှာကံ အဇ္ဇ ဒသ ဒွါဒသ ဒိဝသာ ဘုဉ္ဇန္တာနံ၊ ဣဒါနိ အညတော ဘိက္ခူ အာနေထာ”တိ န ဧဝံ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “ပုရိမဒိဝသေသု အမှေဟိ န လဒ္ဓံ၊ ဣဒါနိ တံ အမှာကံ ဂါဟေထာ”တိ ဧဝမ္ပိ ဝတ္တုံ န လဘတိ။ တဉှိ အာဂတာဂတာနံ ပါပုဏာတိယေဝ။

ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီသု ပန အယံ နယော—ရညာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တေန ဝါ “သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ ဧတ္တကေ ဘိက္ခူ အာနေထာ”တိ ပဟိတေ ကာလံ ဃောသေတွာ ဌိတိကာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ သစေ အတ္ထိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဥဒ္ဒေသကေန ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ န အတိက္ကာမေတဗ္ဗံ။ တေ ပန ဓုတင်္ဂံ ရက္ခန္တာ သယမေဝ အတိက္ကမိဿန္တိ။ ဧဝံ ဂါဟိယမာနေ အလသဇာတိကာ မဟာထေရာ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ “ဘန္တေ ဝီသတိဝဿာနံ ဂါဟီယတိ၊ တုမှာကံ ဌိတိကာ အတိက္ကန္တာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဌိတိကံ ဌပေတွာ တေသံ ဂါဟေတွာ ပစ္ဆာ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၃၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၈၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Sace pana saṁghatthero vā ganthadhutaṅgavasena abhiññāto vā bhattuddesako vā aññatra vā vassaṁ vasitvā katthaci vā gantvā puna sakaṭṭhānaṁ āgacchati, manussā ca āgantukassa sakkāraṁ karonti, ekavāraṁ ye jānanti, te gahetvā gantabbaṁ. Paṭibaddhakālato paṭṭhāya dutiyavāre āraddhe saṁghatoyeva gahetvā gantabbaṁ. Abhinava-āgantukāva hutvā "ñātī vā upaṭṭhāke vā passissāmī"ti gacchanti, tatra ce tesaṁ ñātī ca upaṭṭhākā ca sakkāraṁ karonti, ettha pana ye jānanti, te gahetvā gantumpi vaṭṭati. Yo pana atilābhī hoti, sakaṭṭhānañca āgantukaṭṭhānañca ekasadisaṁ, sabbattha manussā saṁghabhattaṁ sajjetvāva nisīdanti, tena saṁghatova gahetvā gantabbanti ayaṁ nimantane viseso. Avaseso sabbapañho uddesabhatte vuttanayeneva veditabbo. **Kurundiyaṁ** pana "aṭṭha mahāthere dethāti vutte aṭṭha mahātherāva dātabbā"ti vuttaṁ. Esa nayo majjhimādīsu. Sace pana avisesetvā "aṭṭha bhikkhū dethā"ti vadati, saṁghato dātabbāti.

Nimantanabhattakathā niṭṭhitā.

211. **Salākabhattaṁ**[1] pana "anujānāmi bhikkhave salākāya vā paṭṭikāya vā upanibandhitvā opuñjitvā bhattaṁ uddisitun"ti[2] vacanato rukkhasāramayāya salākāya vā veḷuvilīvatālapaṇṇādimayāya paṭṭikāya vā "asukassa nāma salākabhattan"ti evaṁ akkharāni upanibandhitvā pacchiyaṁ vā cīvarabhoge vā katvā sabbasalākāyo opuñjitvā punappunaṁ heṭṭhupariyavasena āloḷetvā pañcaṅgasamannāgatena bhattuddesakena sace ṭhitikā atthi, ṭhitikato paṭṭhāya, no ce atthi, therāsanato paṭṭhāya salākā dātabbā. Pacchā āgatānampi ekābaddhavasena dūre ṭhitānampi uddesabhatte vuttanayeneva dātabbā.

Sace vihārassa samantato bahū gocaragāmā, bhikkhū pana na bahū, gāmavasenapi salākā pāpuṇanti. "Tumhākaṁ asukagāme salākabhattaṁ pāpuṇātī"ti gāmavaseneva gāhetabbaṁ. Evaṁ gāhentena sacepi ekamekasmiṁ gāme nānappakārāni saṭṭhi salākabhattāni, sabbāni gahitāneva honti. Tassa pattagāmasamīpe aññānipi dve tīṇi

1. Salākabhatte (Vi-Ṭṭha 4. 98 piṭṭhe) 2. Vi 4. 330 piṭṭhe.

“အသုကဝိဟာရေ ဗဟု ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဥပ္ပန္န”န္တိ သုတွာ ယောဇနန္တရိကဝိဟာရတောပိ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ ဥပစာရသီမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တေဝါသိကာဒီသု ဂဏှန္တေသု ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ။ “ဗဟိဥပစာရသီမာယံ ဌိတာနံ ဂါဟေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ဥပစာရသီမံ ဩက္ကန္တေဟိ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟုတွာ အတ္တနော ဝိဟာရဒွါရေ ဝါ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပရိသဝသေန ဝဍ္ဎိတာ နာမ သီမာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သံဃနဝကဿ ဒိန္နေပိ ပစ္ဆာ အာဂတာနံ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ။ ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဠှေ ပုန အာဂတာနံ ပဌမဘာဂေါ န ပါပုဏာတိ၊ ဒုတိယဘာဂတော ဝဿဂ္ဂေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဧကံ ဘတ္တုဒ္ဒေသကဋ္ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂါဝုတပ္ပမာဏာယပိ ဥပစာရသီမာယ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အာရောစိတံ[၁] ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ တသ္မိံယေဝ ဘတ္တုဒ္ဒေသကဋ္ဌာနေ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဧကော ဧကဿ ဘိက္ခုနော ပဟိဏာတိ “သွေ သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒသ ဘိက္ခူ ပဟိဏထာ”တိ၊ တေန သော အတ္ထော ဘတ္တုဒ္ဒေသကဿ အာရောစေတဗ္ဗော။ သစေ တံ ဒိဝသံ ပမုဿတိ၊ ဒုတိယဒိဝသေ ပါတောဝ အာရောစေတဗ္ဗော၊ အထ ပမုဿိတွာဝ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော သရတိ၊ ယာဝ ဥပစာရသီမံ နာတိက္ကမတိ၊ တာဝ ယာ ဘောဇနသာလာယ ပကတိဋ္ဌိတိကာ၊ တဿာယေဝ ဝသေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဥပစာရသီမံ အတိက္ကန္တော၊ ဘိက္ခူ စ ဥပစာရသီမဋ္ဌကေဟိ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ အညမညံ ဒွါဒသဟတ္ထန္တရံ အဝိဇဟိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပကတိဋ္ဌိတိကာယ ဝသေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူနံ ပန တာဒိသေ ဧကာဗဒ္ဓေ အသတိ ဗဟိဥပစာရသီမာယ ယသ္မိံ ဌာနေ သရတိ၊ တတ္ထ နဝံ ဌိတိကံ ကတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ အန္တောဂါမေ အာသနသာလာယ သရန္တေန အာသနသာလာယ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သရိတွာ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ၊ အဂါဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ န ဟိ တံ ဒုတိယဒိဝသေ လဗ္ဘတီတိ။

သစေ သကဝိဟာရတော အညံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ကောစိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဥဒ္ဒိသာပေတိ၊ ယာဝ အန္တောဥပစာရေ ဝါ ဥပစာရသီမဋ္ဌကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝတ္တနယေန ဧကာဗဒ္ဓါ ဝါ ဟောန္တိ၊ တာဝ သကဝိဟာရေ ဌိတိကာဝသေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဗဟိဥပစာရေ ဌိတာနံ ဒိန္နံ ပန “သံဃတော ဘန္တေ

၁-အာရောပိတံ (သီ)

salākabhattāni honti, tāni tasseva dātabbāni. Na hi sakkā tesaṁ kāraṇā aññaṁ bhikkhuṁ pahiṇitunti.

Sace ekaccesu gāmesu bahūni salākabhattāni sallakkhetvā sattannampi aṭṭhannampi bhikkhūnaṁ dātabbāni. Dentena pana catunnaṁ pañcannaṁ bhattānaṁ salākāyo ekato bandhitvā dātabbā. Sace taṁ gāmaṁ atikkamitvā añño gāmo hoti, tasmiñca ekameva salākabhattaṁ, taṁ pana pātova denti, tampi etesu bhikkhūsu ekassa niggahena datvā “pātova taṁ gahetvā pacchā orimagāme itarāni bhattāni gaṇhāhī”ti vattabbo. Sace orimagāme salākabhattesu aggahitesveva gahitasaññāya gacchati, parabhāgagāme salākabhattaṁ gahetvā puna vihāraṁ āgantvā itarāni gahetvā orimagāmo gantabbo. Na hi bahisīmāya saṁghalābho gāhetuṁ labbhatīti ayaṁ nayo **Kurundiyaṁ** vutto. Sace pana bhikkhū bahū honti, gāmasena salākā na pāpuṇanti, vīthivasena vā vīthiyaṁ ekagehavasena vā ekakulavasena vā gāhetabbaṁ. Vīthi-ādīsu ca yattha bahūni bhattāni, tattha gāme vuttanayeneva bahūnaṁ bhikkhūnaṁ gāhetabbāni, salākāsu asati uddisitvāpi gāhetabbāni.

212. Salākadāyakena pana vattaṁ jānitabbaṁ. Tena hi kālasseva vuṭṭhāya pattacīvaraṁ gahetvā bhojanasālaṁ gantvā asammaṭṭhaṭṭhānaṁ sammajjitvā pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetvā “idāni bhikkhūhi vattaṁ kataṁ bhavissatī”ti kālaṁ sallakkhetvā ghaṇṭiṁ paharitvā bhikkhūsu sannipatitesu paṭhamameva vāragāme salākabhattaṁ gāhetabbaṁ, “tuyhaṁ asukasmiṁ nāma vāragāme salākā pāpuṇāti, tatra gacchā”ti vattabbaṁ. Sace abhirekagāvute[1] gāmo hoti, taṁ divasaṁ gacchantā kilamanti, “sve tuyhaṁ vāragāme pāpuṇātī”ti ajjeva gāhetabbaṁ. Yo vāragāmaṁ pesiyamāno na gacchati, aññaṁ salākaṁ maggati, na dātabbā. Saddhānañhi manussānaṁ puññahāni ca saṁghassa ca lābhacchedo hoti, tasmā tassa dutiyepi tatiyepi divase aññā salākā na dātabbā, “attano pattaṭṭhānaṁ gantvā bhuñjāhī”ti vattabbo, tīṇi pana divasāni agacchantassa vāragāmato orimavāragāme salākā gāhetabbā. Tañce na gaṇhāti[2], tato paṭṭhāya tassa aññaṁ salākaṁ dātuṁ na vaṭṭati, daṇḍakammaṁ daḷhaṁ

1. Atirekagāvuto (Sī) 2. Tañce gaṇhāti (Sī)

ဓွေကေ နာမ ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိသထာ”တိ ဝုတ္တေ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဒွါဒသဟတ္ထန္တရံ အဝိဇဟိတွာ ဧကာဗဒ္ဓနယေန ဒူရေ ဌိတာပိ သမ္ပတ္တာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစေ ယံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌာနံ အာရောစေန္တိ၊ တဿ ဝိဟာရဿ ဌိတိကာဝသေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဂါမဒွါရေ ဝါ ဝီထိယံ ဝါ စတုက္ကေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ကောစိ သံဃုဒ္ဒေသံ အာရောစေတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ အန္တောဥပစာရဂတာနံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ဃရူပစာရော စေတ္ထ ဧကဃရံ ဧကူပစာရံ, ဧကဃရံ နာနူပစာရံ, နာနာဃရံ ဧကူပစာရံ, နာနာဃရံ နာနူပစာရန္တိ ဣမေသံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဧကကုလဿ ဃရံ ဧကဝဠဉ္ဇံ ဟောတိ၊ တံ သုပ္ပပါတပရိစ္ဆေဒဿ အန္တော ဧကူပစာရံ နာမ၊ တတ္ထုပ္ပန္နော ဥဒ္ဒေသလာဘော ဧကသ္မိံ ဥပစာရေ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေနပိ ဌိတာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ **ဧကဃရံ ဧကူပစာရံ** နာမ။ ယံ ပန ဧကဃရံ ဒွိန္နံ ဘရိယာနံ သုခဝိဟာရတ္ထာယ မဇ္ဈေ ဘိတ္တိံ ဥဋ္ဌပေတွာ နာနာဒွါရဝဠဉ္ဇံ ကတံ၊ တတ္ထုပ္ပန္နော ဥဒ္ဒေသလာဘော ဘိတ္တိအန္တရိကဿ န ပါပုဏာတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နဿေဝ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ **ဧကဃရံ နာနူပစာရံ** နာမ။ ယသ္မိံ ပန ဃရေ ဗဟူ ဘိက္ခူ နိမန္တေတွာ အန္တောဂေဟတော ပဋ္ဌာယ ဧကာဗဒ္ဓေ ကတွာ ပဋိဝိဿကဃရာနိပိ ပူရေတွာ နိသီဒါပေန္တိ၊ တတ္ထ ဥပ္ပန္နော ဥဒ္ဒေသလာဘော သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ယမ္ပိ နာနာကုလဿ နိဝေသနံ မဇ္ဈေ ဘိတ္တိံ အကတွာ ဧကဒွါရေနေဝ ဝဠဉ္ဇန္တိ၊ တတြာပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဒံ **နာနာဃရံ ဧကူပစာရံ** နာမ။ ယော ပန နာနာနိဝေသနေသု နိသိန္နာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဒ္ဒေသလာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိဉ္စာပိ ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဒေန ဘိက္ခူ ဒိဿန္တိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ နိဝေသနေ နိသိန္နာနံယေဝ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ **နာနာဃရံ နာနူပစာရံ** နာမ။

ယော ပန ဂါမဒွါရဝီထိစတုက္ကေသု အညတရသ္မိံ ဌာနေ, ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ လဘိတွာ အညသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ အသတိ အတ္တနော ပါပုဏာပေတွာ ဒုတိယဒိဝသေပိ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ အညံ လဘတိ၊ တေန ယံ အညံ နဝကံ ဝါ ဝုဍ္ဎံ ဝါ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ တဿ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ကောစိ နတ္ထိ၊ အတ္တနော ပါပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာယ နိသီဒိတွာ ကာလံ ပဋိမာနေန္တေသု ဘိက္ခူသု ကောစိ အာဂန္တွာ “သံဃုဒ္ဒေသပတ္တံ ဒေထ၊ ဥဒ္ဒေသပတ္တံ ဒေထ၊ သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ ပတ္တံ ဒေထ၊ သံဃိကံ ပတ္တံ ဒေထာ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ဥဒ္ဒေသပတ္တံ ဌိတိကာယ ဂါဟေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ “သံဃုဒ္ဒေသဘိက္ခုံ ဒေထ၊ သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ ဘိက္ခုံ ဒေထ၊ သံဃိကံ ဘိက္ခုံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။

kātabbaṁ. Saṭṭhito vā paṇṇāsato vā na parihāpetabbaṁ. Vāragāme gāhetvā vihāravāro gāhetabbo, "tuyhaṁ vihāravāro pāpuṇātī"ti vattabbaṁ. Vihāravārikassa dve tisso yāgusalākāyo tisso catasso bhattasalākāyo ca dātabbā, nibaddhaṁ katvā pana na dātabbā. Yāgubhattadāyakā hi "amhākaṁ yāgubhattaṁ vihāragopakāva bhuñjantī"ti aññathattaṁ āpajjeyyuṁ, tasmā aññesu kulesu dātabbā.

Sace vihāravārikānaṁ sabhāgā āharitvā denti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce, vāraṁ gahetvā tesaṁ yāgubhattaṁ āharāpetabbaṁ, tāva nesaṁ salākā phātikammameva bhavanti. Vassaggena pattaṭṭhāne pana aññampi paṇītabhattasalākaṁ gaṇhituṁ labhantiyeva. Atireka-uttaribhaṅgassa ekacārikabhattassa[1] visuṁ ṭhitikaṁ katvā salākā dātabbā. Sace yena salākā laddhā, so taṁ divasaṁ taṁ bhattaṁ na labhati, puna divase gāhetabbaṁ. Bhattaññeva labhati, na uttaribhaṅgaṁ, evampi puna gāhetabbaṁ. Khīrabhattasalākāyapi eseva nayo. Sace pana khīrameva labhati, na bhattaṁ, khīralābhato paṭṭhāya puna na gāhetabbaṁ. Dve tīṇi ekacārikabhattāni ekasseva pāpuṇanti, dubbhikkhasamaye saṁghanavakena laddhakāle vijaṭetvā visuṁ gāhetabbāni. Pākatikasalākabhattaṁ aladdhassapi punadivase gāhetabbaṁ.

Sace khuddako vihāro hoti, sabbe bhikkhū ekasambhogā, ucchusalākaṁ gāhentena yassa kassaci sammukhībhūtassa pāpetvā mahātherādīnaṁ divā tacchetvā dātuṁ vaṭṭati. Rasasalākaṁ pāpetvā pacchābhattampi parissāvetvā phāṇitaṁ vā kāretvā piṇḍapātikādīnampi dātabbaṁ, āgantukānaṁ āgatānāgatabhāvaṁ ñatvā gāhetabbā. Mahā-āvāse ṭhitikaṁ katvā gāhetabbā. Takkasalākampi sabhāgaṭṭhāne pāpetvā vā dhūmāpetvā pacāpetvā vā therānaṁ dātuṁ vaṭṭati. Mahā-āvāse vuttanayeneva paṭipajjitabbaṁ. Phalasalākapūvasalākabhesajjagandhamālāsalākāyopi visuṁ ṭhitikāya gāhetabbā. Bhesajjādisalākāyo cettha kiñcāpi piṇḍapātikānampi vaṭṭanti, salākavasena pana gāhitattā na sāditabbā. Aggabhikkhāmattaṁ salākabhattaṁ denti,

1. Ekavārikabhattassa (Sī)

ဥဒ္ဒေသကော ပနေတ္ထ ပေသလော လဇ္ဇီ မေဓာဝီ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ တေန ဌိတိကံ ပုစ္ဆိတွာ သစေ ကောစိ ဌိတိကံ ဇာနန္တော နတ္ထိ၊ ထေရာသနတော[၁] ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန "အဟံ ဇာနာမိ၊ ဒသဝဿေန လဒ္ဓ"န္တိ ကောစိ ဘဏတိ၊ "အတ္ထာဝုသော ဒသဝဿာ ဘိက္ခူ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သစေ တဿ သုတွာဝ "ဒသဝဿမှ ဒသဝဿမှာ"တိ ဗဟူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ "တုယှံ ပါပုဏာတိ၊ တုယှံ ပါပုဏာတီ"တိ အဝတွာ "သဗ္ဗေ အပ္ပသဒ္ဒါ ဟောထာ"တိ ဝတွာ ပဋိပါဋိယာ ဌပေတဗ္ဗာ၊ ဌပေတွာ "ကတိ ဘိက္ခူ ဇာတာ"တိ ဥပါသကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ "ဧတ္တကေ နာမ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "တုယှံ ပါပုဏာတိ၊ တုယှံ ပါပုဏာတီ"တိ အဝတွာ သဗ္ဗနဝကဿ ဝဿဂ္ဂဉ္စ ဥတု စ ဒိဝသဘာဂေါ စ ဆာယာ စ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ သစေ ဆာယာယပိ ပုစ္ဆိယမာနာယ အညော ဝုဍ္ဎတရော အာဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ ဆာယံ ပုစ္ဆိတွာ "တုယှံ ပါပုဏာတီ"တိ ဝုတ္တေ ဝုဍ္ဎတရော အာဂစ္ဆတိ၊ န လဘတိ။ ကထာပပဉ္စေန ဟိ နိသိန္နဿပိ နိဒ္ဒါယန္တဿပိ ဂါဟိတံ သုဂ္ဂါဟိတံ၊ အတိက္ကန္တံ သုအတိက္ကန္တံ။ ဘာဇနီယဘဏ္ဍဉ္ဟိ နာမေတံ သမ္ပတ္တဿေဝ ပါပုဏာတိ၊ တတ္ထ သမ္ပတ္တဘာဝေါ ဥပစာရေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။ အာသနသာလာယ စ အန္တောပရိက္ခေပေ ဥပစာရော၊ တသ္မိံ ဌိတဿ လာဘော ပါပုဏာတိ။

ကောစိ အာသနသာလတော အဋ္ဌ ဥဒ္ဒေသပတ္တေ အာဟရာပေတွာ သတ္တ ပတ္တေ ပဏီတဘောဇနာနံ, ဧကံ ဥဒကဿ ပူရေတွာ အာသနသာလံ ပဟိဏာတိ၊ ဂဟေတွာ အာဂတာ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထေသု ပတိဋ္ဌပေတွာ ပက္ကမန္တိ၊ ယေန ယံ လဒ္ဓံ၊ တဿေဝ တံ ဟောတိ။ ယေန ပန ဥဒကံ လဒ္ဓံ၊ တဿ အတိက္ကန္တမ္ပိ ဌိတိကံ ဌပေတွာ အညံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ တဉ္စ လူခံ ဝါ လဘတု ပဏီတံ ဝါ တိစီဝရပရိဝါရံ ဝါ၊ တဿေဝ တံ ဟောတိ။ ဤဒိသော ဟိဿ ပုညဝိသေသော၊ ဥဒကံ ပန ယဿ အာမိသံ န ဟောတိ၊ တဿ အညံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ လဘတိ။ သစေ ပန တေ ဂဟေတွာ အာဂတာ "ဣဒံ ကိရ ဘန္တေ သဗ္ဗံ ဘာဇေတွာ ဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေဟိ ဘာဇေတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဥဒကံ ပါတဗ္ဗံ။ "သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ အဋ္ဌ မဟာထေရေ ဒေထ၊ မဇ္ဈိမေ ဒေထ၊ နဝကေ ဒေထ၊ ပရိပုဏ္ဏဝဿေ သာမဏေရေ ဒေထ၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာဒယော ဒေထ၊ မယှံ ဉာတိဘိက္ခူ ဒေထာ"တိ ဝဒန္တဿ ပန "ဥပါသက တွံ ဧဝံ ဝဒသိ၊ ဌိတိကာယ ပန တေသံ န ပါပုဏာတီ"တိ ဝတွာ ဌိတိကာဝသေနေဝ ဒါတဗ္ဗာ။ ဒဟရသာမဏေရေဟိ ပန ဥဒ္ဒေသဘတ္တေသု လဒ္ဓေသု သစေ ဒါယကာနံ

၁-ထေရာသနေ (သီ)

ṭhitikaṁ pucchitvā gāhetabbaṁ. Asatiyā ṭhitikāya therāsanato paṭṭhāya gāhetabbaṁ. Sace tādisāni bhattāni bahūni honti, ekekassa bhikkhuno dve tīṇi dātabbāni. No ce, ekekameva datvā paṭipāṭiyā gatāya puna therāsanato paṭṭhāya dātabbaṁ. Atha antarāva uppacchijjati, ṭhitikā sallakkhetabbā. Yadi pana tādisaṁ bhattaṁ nibaddhameva hoti, yassa pāpuṇāti, so vattabbo "laddhā vā aladdhā vā[1] svepi gaṇheyyāsī"ti. Ekaṁ anibaddhaṁ hoti, labhanadivase pana yāvadatthaṁ labhati. Alabhanadivasā bahutarā honti, taṁ yassa pāpuṇāti, so alabhitvā "sve gaṇheyyāsī"ti vattabbo.

Yo salākāsu gahitāsu pacchā āgacchati, tassa atikkantāva salākā na upaṭṭhāpetvā dātabbā. Salākaṁ nāma ghaṇṭiṁ paharaṇato paṭṭhāya āgantvā hatthaṁ pasārentova labhati, aññassa āgantvā samīpe ṭhitassapi atikkantā atikkantāva hoti. Sace panassa añño gaṇhanto atthi, sayaṁ anāgatopi labhati, sabhāgaṭṭhāne "asuko anāgato"ti ñatvā "ayaṁ tassa salākā"ti ṭhapetuṁ vaṭṭati. Sace "anāgatassa na dātabbā"ti katikaṁ karonti, adhammikā hoti. Anto-upacāre ṭhitassa hi bhājanīyabhaṇḍaṁ pāpuṇāti. Sace pana "anāgatassa dethā"ti mahāsaddaṁ karonti, daṇḍakammaṁ ṭhapetabbaṁ, "agantvā gaṇhantū"ti vattabbaṁ. Cha pañcasalākā naṭṭhā honti, bhattuddesako dāyakānaṁ nāmaṁ na sarati, so ce naṭṭhasalākā mahātherassa vā attano vā pāpetvā bhikkhū vadeyya "mayā asukagāme salākabhattaṁ mayhaṁ pāpitaṁ, tumhe tattha laddhasalākabhattaṁ bhuñjeyyāthā"ti, vaṭṭati, vihāre apāpitaṁ pana āsanasālāya taṁ bhattaṁ labhitvā tattheva pāpetvā bhuñjituṁ na vaṭṭati. "Ajja paṭṭhāya mayhaṁ salākabhattaṁ gaṇhathā"ti vutte tatra āsanasālāya gāhetuṁ na vaṭṭati, vihāraṁ ānetvā gāhetabbaṁ. "Sve paṭṭhāyā"ti vutte pana bhattuddesakassa ācikkhitabbaṁ "sve paṭṭhāya asukakulaṁ nāma salākabhattaṁ deti, salākaggāhaṇakāle sareyyāsī"ti. Dubbhikkhe salākabhattaṁ pacchinditvā subhikkhe jāte kañci bhikkhuṁ disvā "ajja paṭṭhāya amhākaṁ salākabhattaṁ gaṇhathā"ti puna paṭṭhapenti,

1. Laddhaṁ vā aladdhaṁ vā (Sī)

ဃရေ မင်္ဂလံ ဟောတိ၊ “တုမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ပေသေထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ယသ္မိံ ပန ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ပဉ္စမဘာဂေါ သာမဏေရာနံ ပါပုဏာတိ, အနုဘာဂေါ မဟာထေရာနံ၊ န တတ္ထ သာမဏေရာ “မယံ ပဉ္စမဘာဂံ လဘိမှာ”တိ ပုရတော ဂန္တုံ လဘန္တိ၊ ယထာပဋိပါဋိယာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ “သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ တုမှေ ဧထာ”တိ ဝုတ္တေ “မယှံ အညဒါပိ ဇာနိဿသိ၊ ဋ္ဌိတိကာ ပန ဧဝံ ဂစ္ဆတီ”တိ ဋ္ဌိတိကာဝသေနေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ အထ “သံဃုဒ္ဒေသပတ္တံ ဒေထာ”တိ ဝတွာ အဂ္ဂဟိတေယေဝ ပတ္တေ ယဿ ကဿစိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပူရေတွာ အာဟရတိ၊ အာဟဋမ္ပိ ဋ္ဌိတိကာယ ဧဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ကောစိ “သံဃုဒ္ဒေသပတ္တံ အာဟရာ”တိ ပေသိတော “ဘန္တေ ဧကံ ပတ္တံ ဒေထ၊ နိမန္တနဘတ္တံ အာဟရိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ သော စ “ဥဒ္ဒေသဘတ္တဃရတော အယံ အာဂတော”တိ ဉတွာ ဘိက္ခူဟိ “နနု တွံ အသုကဃရတော အာဂတော”တိ ဝုတ္တော “အာမ ဘန္တေ န နိမန္တနဘတ္တံ, ဥဒ္ဒေသဘတ္တ”န္တိ ဘဏတိ၊ ဋ္ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန “ဧကံ ပတ္တံ အာဟရာ”တိ ဝုတ္တော “ကိန္တိ ဝတွာ အာဟရာမီ”တိ ဝတွာ “ယထာ တေ ရုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တော အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဝိဿဋ္ဌဒူတော နာမ။ ဥဒ္ဒေသပတ္တံ ဝါ ပဋိပါဋိပတ္တံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကပတ္တံ ဝါ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ကောစိ ဗာလော အဗျတ္တော “ဥဒ္ဒေသပတ္တံ အာဟရာ”တိ ပေသိတော ဝတ္တုံ န ဇာနာတိ၊ တုဏှီဘူတော တိဋ္ဌတိ၊ သော “ကဿ သန္တိကံ အာဂတောသီ”တိ ဝါ “ကဿ ပတ္တံ ဟရိဿသီ”တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝဉှိ ဝုတ္တော ပုစ္ဆာသဘာဂေန “တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတောမှိ”တိ ဝါ “တုမှာကံ ပတ္တံ ဟရိဿာမီ”တိ ဝါ ဝဒေယျ။ တတော တံ ဘိက္ခုံ အညေ ဘိက္ခူ ဇိဂုစ္ဆန္တာ န ဩလောကေယျုံ၊ “ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ၊ ကိံ ကရောန္တော အာဟိဏ္ဍသီ”တိ ပန ဝတ္တဗ္ဗော။ တဿ “ဥဒ္ဒေသပတ္တတ္ထာယ အာဂတောမှိ”တိ ဝဒန္တဿ ဂါဟေတွာ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော။

ကောစိ ကူဋဋ္ဌိတိကာ နာမ ဟောတိ။ ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ ဂေဟေ အတိပဏီတာနိ အဋ္ဌ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာနိ နိစ္စံ ဒီယန္တိ၊ တာနိ ဧကစာရိကဘတ္တာနိ ကတွာ ဘိက္ခူ ဝိသုံ ဋ္ဌိတိကာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကေစ္စေ ဘိက္ခူ “သွေ ဒါနိ အမှာကံ ပါပုဏိဿန္တီ”တိ အတ္တနော ဋ္ဌိတိကံ သလ္လက္ခေတွာ ဂတာ။ တေသု အနာဂတေသုယေဝ အညေ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာဂန္တွာ အာသနသာလာယ နိသီဒန္တိ။ တင်္ခဏညေဝ ရာဇပုရိသာ အာဂန္တွာ “ပဏီတဘတ္တပတ္တေ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ အာဂန္တုကာ ဋ္ဌိတိကံ အဇာနန္တာ ဂါဟေန္တိ၊ တင်္ခဏညေဝ စ ဋ္ဌိတိကံ ဇာနနကဘိက္ခူ အာဂန္တွာ “ကိံ ဂါဟေထာ”တိ

antogāme agāhetvā vihāraṁ ānetvā gāhetabbaṁ. Idañhi salākabhattaṁ nāma uddesabhattasadisaṁ na hoti, vihārameva sandhāya dīyati, tasmā bahi-upacāre gāhetuṁ na vaṭṭati, "sve paṭṭhāyā"ti vutte pana vihāre gāhetabbameva.

Gamiko bhikkhu yaṁ disābhāgaṁ gantukāmo, tattha aññena vāragāmasalākā laddhā hoti, taṁ gahetvā itaraṁ bhikkhuṁ "mayhaṁ pa ttasalākaṁ tvaṁ gaṇhāhī"ti vatvā gantuṁ vaṭṭati. Tena pana upacārasīmaṁ anatikkanteyeva tasmiṁ tassa salākā gāhetabbā. Chaḍḍitavihāre vasitvā manussā "bodhicetiyādīni jaggitvā bhuñjantū"ti salākabhattaṁ paṭṭhapenti, bhikkhū sabhāgaṭṭhānesu vasitvā kālasseva gantvā tattha vattaṁ karitvā taṁ bhattaṁ bhuñjanti, vaṭṭati. Sace tesu svātanāya attano pāpetvā gatesu āgantuko bhikkhu chaḍḍitavihāre vasitvā kālasseva vattaṁ katvā ghaṇṭiṁ paharitvā salākabhattaṁ attano pāpetvā āsanasālaṁ gacchati, sova tassa bhattassa issaro. Yo pana bhikkhūsu vattaṁ karontesuyeva bhūmiyaṁ dve tayo sammuñjanīpahāre datvā ghaṇṭiṁ paharitvā "dhuragāme salākabhattaṁ mayhaṁ pāpuṇātī"ti gacchati, tassa taṁ corikāya gahitattā na pāpuṇāti, vattaṁ katvā pāpetvā pacchāgatabhikkhūnaṁyeva hoti.

Eko gāmo atidūre hoti, bhikkhū niccaṁ gantuṁ na icchanti, manussā "mayaṁ puññena paribāhirā homā"ti vadanti, ye tassa gāmassa āsannavihāre sabhāgabhikkhū, te vattabbā "imesaṁ bhikkhūnaṁ anāgatadivase tumhe bhuñjathā"ti, salākā pana devasikaṁ pāpetabbā. Tā ca kho pana ghaṇṭipaharaṇamattena vā pacchicālanamattena vā pāpitā na honti, pacchiṁ pana gahetvā salākā pīṭhake ākiritabbā, pacchi pana mukhavaṭṭiyaṁ na gahetabbā. Sace hi tattha ahi vā vicchiko vā bhaveyya, dukkhaṁ uppādeyya, tasmā heṭṭhā gahetvā pacchiṁ parammukhaṁ katvā salākā ākiritabbā "sacepi sappo bhavissati, ettova palāyissatī"ti. Evaṁ salākā ākiritvā gāmādivasena pubbe vuttanayeneva gāhetabbā.

ဝဒန္တိ။ ရာဇဂေဟေ ပဏီတဘတ္တန္တိ။ ကတိဝဿတော ပဋ္ဌာယာတိ။ ဇေဋ္ဌကဝဿတော နဝမာတိ။ "မာ ဂါဟေထာ"တိ နိဝါရေတွာ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဂါဟိတေ[၁] အာဂတေဟိပိ, ပစ္ဆာဒါနကာလေ အာဂတေဟိပိ, ဒိန္နကာလေ အာဂတေဟိပိ, ရာဇဂေဟတော ပစ္ဆာ ပူရေတွာ အာဟဋကာလေ အာဂတေဟိပိ, ရာဇာ "အဇ္ဇ ဘိက္ခူယေဝ အာဂစ္ဆန္တူ"တိ ပေသေတွာ ဘိက္ခူနံယေဝ ဟတ္ထေ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေတိ၊ ဧဝံ ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတံ ဂဟေတွာ အာဂတကာလေ အာဂတေဟိပိ ဌိတိကံ ဇာနနကဘိက္ခူဟိ "မာ ဘုဉ္ဇိတ္ထာ"တိ ဝါရေတွာ ဌိတိကာယမေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

အထ နေ ရာဇာ ဘောဇေတွာ ပစ္ဆာပိ နေသံ ပူရေတွာ ဒေတိ၊ ယံ အာဟဋံ၊ တံ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန "မာ တုစ္ဆဟတ္ထာ ဂစ္ဆန္တူ"တိ ထောကမေဝ ပစ္ဆာသု ပက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ "အထ ဘုဉ္ဇိတွာ တုစ္ဆပတ္တာဝ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ယံ တေဟိ ဘုတ္တံ၊ တံ နေသံ ဂီဝါ ဟောတီ"တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "ဂီဝါကိစ္စံ ဧတ္ထ နတ္ထိ၊ ဌိတိကံ ပန အဇာနန္တေဟိပိ ယာဝ ဇာနနကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝ နိသီဒိတဗ္ဗံ သိယာ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဘိက္ခူဟိ ဘုတ္တံ သုဘုတ္တံ၊ ဣဒါနိ ပတ္တဋ္ဌာနေန ဂါဟေတဗ္ဗ"န္တိ။

ဧကော တိစီဝရပရိဝါရော သတ္တဋ္ဌနကော ပိဏ္ဍပါတော အဝဿိကဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တော၊ ဝိဟာရေ စ "ဧဝရူပေါ ပိဏ္ဍပါတော အဝဿိကဿ ပတ္တော"တိ လိခိတွာ ဌပေသုံ။ အထ သဋ္ဌိဝဿစ္စယေန အညော တထာရူပေါ ပိဏ္ဍပါတော ဥပ္ပန္နော၊ အယံ ကိံ အဝဿိကဋ္ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗော, ဥဒါဟု သဋ္ဌိဝဿဋ္ဌိတိကာယာတိ? သဋ္ဌိဝဿဋ္ဌိတိကာယာတိ ဝုတ္တံ။ အယဉှိ ဘိက္ခု-ဋ္ဌိတိကံ ဂဟေတွာယေဝ ဝဍ္ဎိတောတိ။ ဧကော ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ သာမဏေရော ဇာတော၊ ပုန တံ ဘတ္တံ သာမဏေရဋ္ဌိတိကာယ ပတ္တံ ဂဏှိတုံ လဘတိ။ အယံ ကိရ အန္တရာဘဋ္ဌကော နာမ။ ယော ပန ပရိပုဏ္ဏဝဿော သာမဏေရော "သွေ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ လဘိဿတီ"တိ အဇ္ဇေဝ ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ အတိက္ကန္တာ တဿ ဌိတိကာ။ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ပတ္တံ၊ ပတ္တော စဿ န တုစ္ဆော ဟောတိ၊ သော အညဿ သမီပေ နိသိန္နဿ ပတ္တံ ဒါပေတိ၊ တံ စေ ထေယျာယ ဟရန္တိ၊ ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ ပန သော ဘိက္ခု "မယှံ ပတ္တံ ဒမ္မီ"တိ သယမေဝ ဒေတိ၊ အဿ ဂီဝါ န ဟောတိ။ အထာပိ တေန ဘတ္တေန အနတ္ထိကော ဟုတွာ "ဣဒံ မယှံ,

[၁]-ဂါဟဏေ (သီ)

Apica ekaṁ mahātherassa pāpetvā “avasesā mayhaṁ pāpuṇantī”ti attano pāpetvā vattaṁ katvā cetiyaṁ vanditvā vitakkamāḷake ṭhitehi bhikkhūhi “pāpitā āvuso salākā”ti vutte “āma bhante tumhe gatagatagāme salākabhattaṁ gaṇhathā”ti vattabbaṁ. Evañhi pāpitāpi supāpitāva honti. Bhikkhū sabbarattiṁ dhammassavanatthaṁ aññaṁ vihāraṁ gacchantā “mayaṁ tattha dānaṁ aggahetvāva amhākaṁ gocaragāme piṇḍāya caritvā āgamissāmā”ti salākā aggahetvāva gatā vihāre therassa pattaṁ salākabhattaṁ bhuñjituṁ āgacchanti, vaṭṭati. Atha mahātheropi “ahaṁ idha kiṁ karomī”ti tehiyeva saddhiṁ gacchati, tehi gatavihāre abhuñjitvāva gocaragāmaṁ anuppattehi “detha bhante patte, salākayāgu-ādīni āharissāmā”ti vutte pattā na dātabbā. Kasmā bhante na dethāti. Vihāraṭṭhakaṁ bhattaṁ vihāre vutthānaṁ pāpuṇāti, mayaṁ aññavihāre vutthāti. “Detha bhante, na mayaṁ vihāre pālikāya[1] dema, tumhākaṁ dema, gaṇhatha amhākaṁ bhikkhan”ti vutte pana vaṭṭati.

Salākabhattakathā niṭṭhitā.

213. **Pakkhikādīsu** pana yaṁ abhilakkhitesu cātuddasī pañcadasī pañcamī aṭṭhamīti imesu pakkhesu kammappasutehi uposathaṁ kātuṁ satikaraṇatthāya dīyati, taṁ pakkhikaṁ nāma. Taṁ salākabhattagatikameva hoti, gāhetvā bhuñjitabbaṁ. Sace salākabhattampi pakkhikabhattampi bahuṁ sabbesaṁ vinivijjhitvā gacchati, dvepi bhattāni visuṁ visuṁ gāhetabbāni. Sace bhikkhusaṁgho mahā, pakkhikaṁ gāhetvā tassa ṭhitikāya salākabhattaṁ gāhetabbaṁ, salākabhattaṁ vā gāhāpetvā tassa ṭhitikāya pakkhikaṁ gāhetabbaṁ. Yesaṁ na pāpuṇāti, te piṇḍāya carissanti. Sace dvepi bhattāni bahūni, bhikkhū mandā, salākabhattaṁ nāma devasikaṁ labbhati, tasmā taṁ ṭhapetvā “pakkhikaṁ āvuso bhuñjathā”ti pakkhikameva dātabbaṁ. Pakkhikaṁ paṇītaṁ denti, visuṁ ṭhitikā kātabbā, “sve pakkho”ti ajja pakkhikaṁ na gāhetabbaṁ. Sace pana dāyakā vadanti “svepi amhākaṁ ghare lūkhabhattaṁ bhavissati, ajjeva pakkhikabhattaṁ uddisathā”ti, evaṁ vaṭṭati.

1. Vāsitāya (Sī), vāsikāya (Ka) Vi-Ṭṭha 4. 103 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

တဝေတံ ဘတ္တံ ဒမ္မိ၊ ပတ္တံ ပေသေတွာ အာဟရာပေဟီ”တိ အညံ ဝဒတိ၊ ယံ တတော အာဟရီယတိ၊ သဗ္ဗံ ပတ္တသာမိကဿ ဟောတိ။ ပတ္တံ စေ ထေယျာယ ဟရန္တိ၊ သုဟဋော၊ ဘတ္တဿ ဒိန္နတ္တာ ဂီဝါ န ဟောတိ။

ဝိဟာရေ ဒသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ တေသု နဝ ပိဏ္ဍပါတိကာ, ဧကော သာဒိယနကော၊ “ဒသ ဥဒ္ဒေသပတ္တေ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ပိဏ္ဍပါတိကာ ဂဟေတုံ န ဣစ္ဆန္တိ။ ဣတရော ဘိက္ခု “သဗ္ဗာနိ မယှံ ပါပုဏန္တိ”တိ ဂဏှာတိ၊ ဌိတိကာ န ဟောတိ။ ဧကေကံ စေ ပါပေတွာ ဂဏှာတိ၊ ဌိတိကာ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဂါဟေတွာ ဒသဟိပိ ပတ္တေဟိ အာဟရာပေတွာ “ဘန္တေ မယှံ သင်္ဂဟံ ကရောထာ”တိ နဝ ပတ္တေ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဒေတိ၊ ဘိက္ခုဒတ္တိယံ နာမေတံ၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သော ဥပါသကော “ဘန္တေ ဃရံ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ဝဒတိ၊ သော စ ဘိက္ခု တေ ဘိက္ခူ “ထေ ဘန္တေ, မယှံ သဟာယာ ဟောထာ”တိ တဿ ဃရံ ဂစ္ဆတိ၊ ယံ တတ္ထ လဘတိ၊ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဟောတိ၊ ဣတရေ တေန ဒိန္နံ လဘန္တိ။ အထ နေသံ ဃရေယေဝ နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ဒေန္တိ “ဘန္တေ ယံ မနုဿာ ဒေန္တိ၊ တံ ဂဏှထာ”တိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဝစနေနေဝ ဣတရေသံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တာဝိနံ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဂဏှိတွာ ဂမနတ္ထာယ ဒေန္တိ၊ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဘိက္ခုနော ဟောတိ၊ တေန ဒိန္နံ ဣတရေသံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန တေ ဝိဟာရေယေဝ တေန ဘိက္ခုနာ “ဘန္တေ မယှံ ဘိက္ခံ ဂဏှထ၊ မနုဿာနံ ဝစနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ယံ ဘုဉ္ဇန္တိ စေဝ နီဟရန္တိ စ၊ သဗ္ဗံ တံ တေသံယေဝ သန္တကံ။ အထာပိ “မယှံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အဝုတ္တာ “မနုဿာနံ ဝစနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတြ စေ ကေစိ မဓုရေန သရေန အနုမောဒနံ ကရောန္တဿ သုတွာ ထေရာနဉ္စ ဥပသမေ ပသီဒိတွာ ဗဟုံ သမဏပရိက္ခာရံ ဒေန္တိ၊ အယံ ထေရေသု ပသာဒေန ဥပ္ပန္နော အကတဘာဂေါ[1] နာမ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။

ဧကော သံဃတော ဥဒ္ဒိသာပေတွာ ဌိတိကာယ ဂါဟိတပတ္တံ ဟရိတွာ ပဏီတဿ ခါဒနီယဘောဇနီယဿ ပူရေတွာ အာဟရိတွာ “ဣမံ ဘန္တေ သဗ္ဗော သံဃော ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဒေတိ၊ သဗ္ဗေဟိ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပတ္တသာမိကဿ ပန အတိက္ကန္တမ္ပိ ဌိတိကံ ဌပေတွာ အညံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ ပဌမံယေဝ “သဗ္ဗံ သံဃိကပတ္တံ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဧကဿ လဇ္ဇိဘိက္ခုနော သန္တကော ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော။ အာဟရိတွာ စ “သဗ္ဗော

၁-အကတဘာဂေါ (သီ)

Uposathikaṁ nāma anvaḍḍhamāse uposathadivase uposathaṅgāni samādiyitvā yaṁ attanā bhuñjati, tadeva dīyati. **Pāṭipadikaṁ** nāma "uposathe bahū saddhā pasannā bhikkhūnaṁ sakkāraṁ karonti, pāṭipade pana bhikkhū kilamanti, pāṭipade dinnaṁ dubbhikkhadānasadisaṁ mahapphalaṁ hoti, uposathakammena vā parisuddhasīlānaṁ dutiyadivase dinnaṁ mahapphalaṁ hotī"ti sallakkhetvā pāṭipade dīyamānakadānaṁ. Tampi ubhayaṁ salākabhattagatikameva. Iti imāni sattapi bhattāni piṇḍapātikānaṁ na vaṭṭanti, dhutaṅgabhedaṁ karontiyeva.

214. Aparānipi Cīvarakkhandhake[1] Visākhāya varaṁ yācitvā dinnāni āgantukabhattaṁ gamikabhattaṁ gilānabhattaṁ gilānupaṭṭhākabhattanti cattāri bhattāni Pāḷiyaṁ āgatāneva. Tattha āgantukānaṁ dinnaṁ bhattaṁ **āgantukabhattaṁ**. Esa nayo sesesu. Sace panettha āgantukabhattānipi āgantukāpi bahū honti, sabbesaṁ ekekaṁ gāhetabbaṁ. Bhattesu appahontesu ṭhitikāya gāhetabbaṁ. Eko āgantuko paṭhamameva āgantvā sabbaṁ āgantukabhattaṁ attano gāhetvā nisīdati, sabbaṁ tasseva hoti. Pacchā āgatehi āgantukehi tena dinnāni paribhuñjitabbāni. Tenapi ekaṁ attano gahetvā sesāni dātabbāni. Ayaṁ uḷāratā[2]. Sace pana paṭhamaṁ āgantvāpi attano aggahetvā tuṇhībhūto nisīdati, pacchā āgatehi saddhiṁ paṭipāṭiyā gaṇhitabbaṁ. Sace niccaṁ āgantukā āgacchanti, āgatadivaseyeva bhuñjitabbaṁ. Antarantarā ce āgacchanti, dve tīṇi divasāni bhuñjitabbaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana "satta divasāni bhuñjituṁ vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Āvāsiko katthaci gantvā āgato, tenapi āgantukabhattaṁ bhuñjitabbaṁ. Sace pana taṁ vihāre nibandhāpitaṁ hoti, vihāre gāhetabbaṁ. Atha vihāro dūre hoti, āsanasālāya nibandhāpitaṁ, āsanasālāya gāhetabbaṁ. Sace pana dāyakā "āgantukesu asati āvāsikāpi bhuñjantū"ti vadanti, vaṭṭati, avutte pana na vaṭṭati.

Gamikabhattepi ayameva kathāmaggo. Ayaṁ pana viseso—āgantuko āgantukabhattameva labhati, gamiko āgantukabhattampi gamikabhattampi. Āvāsikopi pakkamitukāmo gamiko hoti,

1. Vi 3. 405 piṭṭhe. 2. Uḷārikā (Sī), uḷāro (Vi-Ṭṭha 4. 104 piṭṭhe)

သံဃော ပရိဘုဉ္ဇတူ''တိ ဝုတ္တေ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧကော ပါတိယာ ဘတ္တံ အာဟရိတွာ "သံဃုဒ္ဒေသံ ဒမ္မိ''တိ ဝဒတိ၊ ဧကေကံ အာလောပံ အဒတွာ ဌိတိကာယ ဧကေဿ ယာပနမတ္တံ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ သော ဘတ္တံ အာဟရိတွာ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ အဇာနန္တော တုဏှီဘူတော အစ္ဆတိ၊ "ကဿ တေ အာနီတံ၊ ကဿ ဒါတုကာမောသီ''တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ဟိ "တုမှာကံ အာနီတံ၊ တုမှာကံ ဒါတုကာမောမှိ''တိ ဝဒေယျ၊ တတော တံ ဘိက္ခုံ အညေ ဘိက္ခူ ဇိဂုစ္ဆန္တာ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ဩလောကေတဗ္ဗမ္ပိ န မညေယျုံ။ သစေ ပန "ကုဟိံ ယာသိ၊ ကိံ ကရောန္တော အာဟိဏ္ဍသီ''တိ ဝုတ္တေ ''ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂတောမှိ''တိ ဝဒတိ၊ ဧကေန လဒ္ဓဘိက္ခုနာ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ အာဘတံ ဗဟု ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ ပဟောတိ၊ ဌိတိကာကိစ္စံ နတ္ထိ။ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။

"သံဃုဒ္ဒေသပတ္တံ ဒေထာ''တိ ဝုတ္တေ ''ကိံ အာဟရိဿသီ''တိ[၁] အဝတွာ ပကတိဌိတိကာယ ဧဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန ပါယာသော ဝါ ရသပိဏ္ဍပါတော ဝါ နိစ္စံ လဗ္ဘတိ[၂]၊ ဝေရူပါနံ ပဏီတဘောဇနာနံ အာဝေဏိကာ ဌိတိကာ ကာတဗ္ဗာ, တထာ သပရိဝါရာယ ယာဂုယာ မဟဂ္ဃါနံ ဖလာနံ ပဏီတာနဉ္စ ခဇ္ဇကာနံ။ ပကတိဘတ္တယာဂုဖလခဇ္ဇကာနံ ဧကာဝ ဌိတိကာ ကာတဗ္ဗာ။ ''သပ္ပိံ အာဟရိဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗသပ္ပီနံ ဧကာဝ ဌိတိကာ ဝဋ္ဋတိ, တထာ သဗ္ဗတေလာနံ။ "မဓုံ အာဟရိဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ ပန မဓုနော ဧကာဝ ဌိတိကာ ဝဋ္ဋတိ, တထာ ဖာဏိတဿ လဋ္ဌိမဓုကာဒီနဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနံ။ သစေ ပန ဂန္ဓမာလံ သံဃုဒ္ဒေသံ ဒေန္တိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကဿ ဝဋ္ဋတိ, န ဝဋ္ဋတီတိ? အာမိသဿေဝ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ ''သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နတ္တာ ပန န ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ ဝဒန္တိ။

ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁၀။ **နိမန္တနံ** ပုဂ္ဂလိကံ စေ၊ သယမေဝ ဣဿရော။ သံဃိကံ ပန ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပနေတ္ထ ဒူတော ဗျတ္တော ဟောတိ၊ "ဘန္တေ ရာဇဂေဟေ ဘိက္ခုသံဃဿ ဘတ္တံ ဂဏှထာ''တိ အဝတွာ "ဘိက္ခံ ဂဏှထာ''တိ ဝဒတိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဒူတော အဗျတ္တော "ဘတ္တံ ဂဏှထာ''တိ ဝဒတိ၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော ဗျတ္တော "ဘတ္တ''န္တိ အဝတွာ

၁-အာဟရိယျတီတိ (သီ) ၂-န လဗ္ဘတိ (သီ)

gamikabhattaṁ labhati. Yathā pana āgantukabhattaṁ, evamidaṁ dve tīṇi vā satta vā divasāni na labhati. “Gamissāmī”ti bhuttopi taṁ divasaṁ kenaci kāraṇena na gato, punadivasepi bhuñjituṁ vaṭṭati sa-ussāhattā. “Gamissāmī”ti bhuttassa corā vā panthaṁ rundhanti, udakaṁ vā devo vā vassati, sattho vā na gacchati, sa-ussāhena bhuñjitabbaṁ. “Ete upaddave olokentena dve tayo divase bhuñjituṁ vaṭṭatī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. “Gamissāmi gamissāmī”ti pana lesaṁ oḍḍetvā bhuñjituṁ na labhati.

Gilānabhattampi sace sabbesaṁ gilānānaṁ pahoti, taṁ sabbesaṁ dātabbaṁ. No ce, ṭhitikaṁ katvā gāhetabbaṁ. Eko gilāno arogarūpo sakkoti antogāmaṁ gantuṁ, eko na sakkoti, ayaṁ mahāgilāno nāma, etassa gilānabhattaṁ dātabbaṁ. Dve mahāgilānā, eko lābhī abhiññāto bahuṁ khādanīyabhojanīyaṁ labhati, eko anātho appalābhatāya antogāmaṁ pavisati, etassa gilānabhattaṁ dātabbaṁ. Gilānabhatte divasaparicchedo natthi, yāva rogo na vūpasammati, sappāyabhojanaṁ abhuñjanto na yāpeti, tāva bhuñjitabbaṁ. Yadā pana missakayāguṁ vā missakabhattaṁ vā bhuttassapi rogo na kuppati, tato paṭṭhāya na bhuñjitabbaṁ.

Gilānupaṭṭhākabhattampi yaṁ sabbesaṁ pahoti, taṁ sabbesaṁ dātabbaṁ. No ce pahoti, ṭhitikaṁ katvā gāhetabbaṁ. Idampi dvīsu gilānesu mahāgilānupaṭṭhākassa gāhetabbaṁ, dvīsu mahāgilānesu anāthagilānupaṭṭhākassa. Yaṁ kulaṁ gilānabhattampi deti gilānupaṭṭhākabhattampi, tattha yassa gilānassa gilānabhattaṁ pāpuṇāti, tadupaṭṭhākassapi tattheva gāhetabbaṁ. Gilānupaṭṭhākabhattepi divasaparicchedo natthi, yāva gilāno labhati, tāvassa upaṭṭhākopi labhatīti. Imāni cattāri bhattāni sace evaṁ dinnāni honti “āgantukagamikagilānagilānupaṭṭhākā mama bhikkhaṁ gaṇhantū”ti, piṇḍapātikānampi vaṭṭati. Sace pana “āgantukādīnaṁ catunnaṁ bhattaṁ nibandhāpemi, mama bhattaṁ gaṇhantū”ti evaṁ dinnāni honti, piṇḍapātikānaṁ na vaṭṭati.

215. Aparānipi dhurabhattaṁ kuṭibhattaṁ vārakabhattanti tīṇi bhattāni. Tattha **dhurabhattan**ti niccabhattaṁ vuccati, taṁ duvidhaṁ saṁghikañca puggalikañca. Tattha yaṁ “saṁghassa dhurabhattaṁ demā”ti nibandhāpitaṁ, taṁ salākabhattagatikaṁ.

“ဘန္တေ တုမှေ ယာထ၊ တုမှေ ယာထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ “တုမှာကံ ဘန္တေ ပဋိပါဋိယာ ဘတ္တံ ပါပုဏာတီ”တိ ဝုတ္တေ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ နိမန္တိတုံ အာဂတမနုဿော အာသနသာလံ ပဝိသိတွာ “အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဒေထာ”တိ ဝါ “အဋ္ဌ ပတ္တေ ဒေထာ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဝဋ္ဋတိ၊ “တုမှေ စ တုမှေ စ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝုတ္တမ္ပိ။ သစေ “အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဒေထ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထ၊ အဋ္ဌ ပတ္တေ ဒေထ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ပဋိပါဋိယာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဂါဟေန္တေန ပန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ “ဘတ္တ”န္တိ အဝဒန္တေန “တုမှေ စ တုမှေ စ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝုတ္တေ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘန္တေ တုမှာကံ ပတ္တံ ဒေထ၊ တုမှေ ဧထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန “သာဓု ဥပါသကာ”တိ ဂန္တဗ္ဗံ[1]။ “သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတွာ တုမှေ ဧထာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဌိတိကာယ[2] ဂါဟေတဗ္ဗံ။

နိမန္တနဘတ္တဃရေ ပန ပတ္တတ္ထာယ အာဂတဿ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဌိတိကာယ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော။ ဧကော “သံဃတော ပဋိပါဋိယာ ပတ္တ”န္တိ အဝတွာ ကေဝလံ “ဧကံ ပတ္တံ ဒေထာ”တိ ဝတွာ အဂ္ဂါဟိတေယေဝ[3] ပတ္တေ ယဿ ကဿစိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပူရေတွာ အာဟရတိ၊ တံ ပတ္တသာမိကဿေဝ ဟောတိ။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ဝိယ ဌိတိကာယ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဗဟူပိ ယော အာဂန္တွာ တုဏှီဘူတော တိဋ္ဌတိ၊ သော “ကဿ သန္တိကံ အာဂတောသီ”တိ ဝါ “ကဿ ပတ္တံ ဟရိဿသီ”တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ဟိ “တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတော၊ တုမှာကံ ပတ္တံ ဟရိဿာမီ”တိ ဝဒေယျ၊ တတော သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဇိဂုစ္ဆနီယော အဿ။ “ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ၊ ကိံ ကရောန္တော အာဟိဏ္ဍသီ”တိ ပန ဝုတ္တေ “တဿ ပတ္တတ္ထာယ အာဂတောမှီ”တိ ဝဒန္တဿ ပဋိပါဋိဘတ္တဋ္ဌိတိကာယ ဂဟေတွာ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော။ “ဘတ္တဟရဏပတ္တံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေပိ ပဋိပါဋိဘတ္တဋ္ဌိတိကာယ ဧဝ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ အာဟရိတွာ “သဗ္ဗော သံဃော ဘုဉ္ဇတူ”တိ ဝဒတိ၊ ဘာဇေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပတ္တသာမိကဿ အတိက္ကန္တမ္ပိ ဌိတိကံ ဌပေတွာ အညံ ပဋိပါဋိဘတ္တံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ဧကော ပါတိယာ ဘတ္တံ အာဟရိတွာ “သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကတော ပဋ္ဌာယ အာလောပသင်္ခေပေန ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန တုဏှီဘူတော အစ္ဆတိ၊ “ကဿ တေ အာဘတံ၊ ကဿ

၁-ဝတ္တဗ္ဗံ (သီ) ၂-န ဌိတိကာယ (သီ) ၃-အဂ္ဂဟိတေယေဝ (သီ)

“mama nibaddhabhikkhaṁ gaṇhantū”ti vatvā dinnaṁ pana piṇḍapātikānampi vaṭṭati. Puggalikepi “tumhākaṁ dhurabhattaṁ dammī”ti vutte piṇḍapātiko ce, na vaṭṭati, “mama nibaddhabhikkhaṁ gaṇhathā”ti vutte pana vaṭṭati, sāditabbaṁ. Sace pacchā katipāhe vītivatte “dhurabhattaṁ gaṇhathā”ti vadati, mūle suṭṭhu sampaṭicchitattā vaṭṭati.

Kuṭibhattaṁ nāma yaṁ saṁghassa āvāsaṁ kāretvā “amhākaṁ senāsanavāsino amhākaṁyeva bhattaṁ gaṇhantū”ti evaṁ nibandhāpitaṁ, taṁ salākabhattagatikameva hoti, gāhetvā bhuñjitabbaṁ. “Amhākaṁ senāsanavāsino amhākaṁyeva bhikkhaṁ gaṇhantū”ti vutte pana piṇḍapātikānampi vaṭṭati. Yaṁ pana puggale pasīditvā tassa āvāsaṁ katvā “tumhākaṁ demā”ti dinnaṁ, taṁ tasseva hoti, tasmiṁ katthaci gate nissitakehi bhuñjitabbaṁ.

Vārakabhattaṁ nāma dubbhikkhasamaye “vārena bhikkhū jaggissāmā”ti dhuragehato paṭṭhāya dinnaṁ, tampi bhikkhāvacanena dinnaṁ piṇḍapātikānaṁ vaṭṭati, “vārakabhattan”ti vutte pana salākabhattagatikaṁ hoti. Sace taṇḍulādīni pesenti “sāmaṇerā pacitvā dentū”ti, piṇḍapātikānaṁ vaṭṭati. Iti imāni ca tīṇi, āgantukabhattādīni ca cattārīti satta, tāni saṁghabhattādīhi saha cuddasa bhattāni honti.

216. Aṭṭhakathāyaṁ pana vihārabhattaṁ aṭṭhakabhattaṁ catukkabhattaṁ guḷhakabhattanti aññānipi cattāri bhattāni vutthāni. Tattha **vihārabhattaṁ** nāma vihāre tatruppādabhattaṁ, taṁ saṁghabhattena saṅgahitaṁ. Taṁ pana tissamahāvihāracittalapabbatādīsu paṭisambhidāppattehi khīṇāsavehi yathā piṇḍapātikānampi sakkā honti paribhuñjituṁ, tathā paṭiggahitattā tādisesu ṭhānesu piṇḍapātikānampi vaṭṭati. “Aṭṭhannaṁ bhikkhūnaṁ dema, catunnaṁ demā”ti evaṁ dinnaṁ pana **aṭṭhakabhattañceva catukkabhattañca**, tampi bhikkhāvacanena dinnaṁ piṇḍapātikānaṁ vaṭṭati. Mahābhisaṅkhārena atirasakapūvena pattaṁ thaketvā dinnaṁ **guḷhakabhattaṁ** nāma. Imāni tīṇi salākabhattagatikāneva. Aparampi **guḷhakabhattaṁ** nāma atthi, idhekacce manussā mahādhammassavanañca vihārapūjañca kāretvā “sakalasaṁghassa dātuṁ na sakkoma, dve tīṇi bhikkhusatāni amhākaṁ bhikkhaṁ gaṇhantū”ti bhikkhuparicchedajānanatthaṁ guḷhake denti, idaṁ piṇḍapātikānampi vaṭṭati.

Piṇḍapātabhājanīyaṁ niṭṭhitaṁ.

ဒါတုကာမောသီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ပန “ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ၊ ကိံ ကရောန္တော အာဟိဏ္ဍသီ”တိ ဝုတ္တေ ပန “သံဃဿ မေ ဘတ္တံ အာဘတံ၊ ထေရာနံ မေ ဘတ္တံ အာဘတ”န္တိ ဝဒတိ၊ ဂဟေတွာ အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကာယ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဧဝံ အာဘတံ ဘတ္တံ ဗဟု ဟောတိ၊ သကလသံဃဿ ပဟောတိ၊ အဘိဟဋဘိက္ခာ နာမ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဌိတိကာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။

ဥပါသကော သံဃတ္ထေရဿ ဝါ ဂန္ထဓုတင်္ဂဝသေန အဘိညာတဿ ဝါ ဘတ္တုဒ္ဒေသကဿ ဝါ ပဟိဏာတိ “အမှာကံ ဘတ္တဂဟဏတ္ထာယ အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆထာ”တိ၊ သစေပိ ဉာတိဥပဋ္ဌာကေဟိ ပေသိတံ ဟောတိ၊ ဣမေ တယော ဇနာ ပုစ္ဆိတုံ န လဘန္တိ၊ အာရုဠှာယေဝ မာတိကံ[၁]။ သံဃတော အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိသာပေတွာ အတ္တနဝမေဟိ ဂန္တဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ဘိက္ခုသံဃဿ ဟိ ဧတေ ဘိက္ခူ နိဿာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ ဂန္ထဓုတင်္ဂါဒီဟိ ပန အနဘိညာတော အာဝါသိကဘိက္ခု အာပုစ္ဆိတုံ လဘတိ၊ တသ္မာ တေန “ကိံ သံဃတော ဂဏှာမိ၊ ဥဒါဟု ယေ ဇာနာမိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆာမီ”တိ မာတိကံ အာရောပေတွာ ယထာ ဒါယကာ ဝဒန္တိ၊ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ “တုမှာကံ နိဿိတကေ ဝါ ယေ ဝါ ဇာနာထ၊ တေ ဂဟေတွာ ဧထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ယေ ဣစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တုံ လဘတိ။ သစေ “အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ပဟိဏထာ”တိ ပေသေန္တိ၊ သံဃတောဝ ပေသေတဗ္ဗာ။ အတ္တနာ သစေ အညသ္မိံ ဂါမေ သက္ကာ ဟောတိ ဘိက္ခာ လဘိတုံ၊ အညော ဂါမော ဂန္တဗ္ဗော။ န သက္ကာ စေ ဟောတိ လဘိတုံ၊ သောယေဝ ဂါမော ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတဗ္ဗော။

နိမန္တိတဘိက္ခူ အာသနသာလာယ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တတြ စေ မနုဿာ “ပတ္တေ ဒေထာ”တိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အနိမန္တိတေဟိ န ဒါတဗ္ဗာ၊ “ဧတေ နိမန္တိတာ ဘိက္ခူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “တုမှေပိ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဿဝါဒီသု မနုဿာ သယမေဝ ပရိဝေဏာနိ စ ပဓာနဃရာနိ စ ဂန္တွာ တိပိဋကေ စ ဓမ္မကထိကေ စ ဘိက္ခူ သတေနပိ သဒ္ဓိံ နိမန္တေန္တိ၊ တဒါ တေဟိ[၂] ယေ ဇာနန္တိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? န ဟိ မဟာဘိက္ခုသံဃေန အတ္ထိကာ မနုဿာ ပရိဝေဏပဓာနဃရာနိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သန္နိပါတဋ္ဌာနတောဝ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ဘိက္ခူ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆန္တီတိ။

၁-မာတိကာ (က) ၂-ယေဝ (က)

217. **Gilānapaccayabhājanīyaṁ** pana evaṁ veditabbaṁ[1]—sappi-ādīsu bhesajjesu rājarājamahāmattā sappissa tāva kumbhasatampi kumbhasahassampi vihāraṁ pesenti, ghaṇṭiṁ paharitvā therāsanato paṭṭhāya gahitabhājanaṁ pūretvā dātabbaṁ, piṇḍapātikānampi vaṭṭati. Sace alasajātikā mahātherā pacchā āgacchanti, “bhante vīsativassānaṁ dīyati, tumhākaṁ ṭhitikā atikkantā”ti na vattabbā, ṭhitikaṁ ṭhapetvā tesaṁ datvā pacchā ṭhitikāya dātabbaṁ. “Asukavihāre bahu sappi uppannan”ti sutvā yojanantaravihāratopi bhikkhū āgacchanti, sampattasampattānampi ṭhitaṭṭhānato paṭṭhāya dātabbaṁ. Asampattānampi upacārasīmaṁ paviṭṭhānaṁ antevāsikādīsu gaṇhantesu dātabbameva. “Bahi-upacārasīmāya ṭhitānaṁ dethā”ti vadanti, na dātabbaṁ. Sace pana upacārasīmaṁ okkantehi ekābaddhā hutvā attano vihāradvāre antovihāreyeva vā honti, parisavasena vaḍḍhitā nāma sīmā hoti, tasmā dātabbā. Saṁghanavakassa dinnepi pacchā āgatānaṁ dātabbameva. Dutiyabhāge pana therāsanaṁ āruḷhe āgatānaṁ paṭhamabhāgo na pāpuṇāti, dutiyabhāgato vassaggena dātabbaṁ. Anto-upacārasīmaṁ pavisitvā yattha katthaci dinnaṁ hoti, sabbaṁ sannipātaṭṭhāneyeva bhājetabbaṁ.

Yasmiṁ vihāre dasa bhikkhū, daseva ca sappikumbhā dīyanti, ekekakumbhavasena bhājetabbaṁ. Eko sappikumbho hoti, dasabhikkhūhi bhājetvā gahetabbaṁ. Sace “yathāṭhitaṁyeva amhākaṁ pāpuṇātī”ti gaṇhanti, duggatitaṁ, taṁ gatagataṭṭhāne saṁghikameva hoti. Kumbhaṁ pana āvajjetvā thālake thokaṁ sappiṁ katvā “idaṁ mahātherassa pāpuṇāti, avasesaṁ amhākaṁ pāpuṇātī”ti vatvā tampi kumbheyeva ākiritvā yathicchitaṁ gahetvā gantabbaṁ. Sace thinaṁ sappi hoti, lekhaṁ katvā “lekhato parabhāgo mahātherassa pāpuṇāti, avasesaṁ amhākan”ti gahitampi suggahitaṁ. Vuttaparicchedato ūnādhikesu bhikkhūsu sappikumbhesu ca eteneva upāyena bhājetabbaṁ. Sace paneko bhikkhu, eko kumbho hoti, ghaṇṭiṁ paharitvā “ayaṁ mayhaṁ pāpuṇātī”tipi gahetuṁ vaṭṭati. “Ayaṁ paṭhamabhāgo mayhaṁ pāpuṇāti, ayaṁ dutiyabhāgo”ti evaṁ thokaṁ thokampi pāpetuṁ vaṭṭati. Esa nayo

1. Vi-Ṭṭha 4. 107 piṭṭhādīsu.

သစေ ပန သံဃတ္ထေရော ဝါ ဂန္ထဓုတင်္ဂဝသေန အဘိညာတော ဝါ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော ဝါ အညတြ ဝါ ဝဿံ ဝသိတွာ ကတ္ထစိ ဝါ ဂန္တွာ ပုန သကဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ မနုဿာ စ အာဂန္တုကဿ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ ဧကဝါရံ ယေ ဇာနန္တိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ပဋိဗဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒုတိယဝါရေ အာရဒ္ဓေ သံဃတောယေဝ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အဘိနဝအာဂန္တုကာဝ ဟုတွာ “ဉာတီ ဝါ ဥပဋ္ဌာကေ ဝါ ပဿိဿာမီ”တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတြ စေ တေသံ ဉာတီ စ ဥပဋ္ဌာကာ စ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ ဧတ္ထ ပန ယေ ဇာနန္တိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဂန္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန အတိလာဘီ ဟောတိ၊ သကဋ္ဌာနဉ္စ အာဂန္တုကဋ္ဌာနဉ္စ ဧကသဒိသံ၊ သဗ္ဗတ္ထ မနုဿာ သံဃဘတ္တံ သဇ္ဇေတွာဝ နိသီဒန္တိ၊ တေန သံဃတောဝ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗန္တိ အယံ နိမန္တနေ ဝိသေသော။ အဝသေသော သဗ္ဗပဉ္စော ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “အဋ္ဌ မဟာထေရေ ဒေထာတိ ဝုတ္တေ အဋ္ဌ မဟာထေရာဝ ဒါတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ သော နယော မဇ္ဈိမာဒီသု။ သစေ ပန အဝိသေသေတွာ “အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ၊ သံဃတော ဒါတဗ္ဗာတိ။

နိမန္တနဘတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁၁။ **သလာကဘတ္တံ**[1] ပန “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သလာကာယ ဝါ ပဋ္ဋိကာယ ဝါ ဥပနိဗန္ဓိတွာ ဩပုဉ္ဆိတွာ ဘတ္တံ ဥဒ္ဒိသိတု”န္တိ[2] ဝစနတော ရုက္ခသာရမယာယ သလာကာယ ဝါ ဝေဠုဝိလီဝတာလပဏ္ဏာဒိမယာယ ပဋ္ဋိကာယ ဝါ “အသုကဿ နာမ သလာကဘတ္တ”န္တိ ဧဝံ အက္ခရာနိ ဥပနိဗန္ဓိတွာ ပစ္ဆိယံ ဝါ စီဝရဘောဂေ ဝါ ကတွာ သဗ္ဗသလာကာယော ဩပုဉ္ဆိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဟေဋ္ဌုပရိယဝသေန အာလောဠေတွာ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတေန ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန သစေ ဌိတိကာ အတ္ထိ၊ ဌိတိကတော ပဋ္ဌာယ, နော စေ အတ္ထိ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ သလာကာ ဒါတဗ္ဗာ။ ပစ္ဆာ အာဂတာနမ္ပိ ဧကာဗဒ္ဓဝသေန ဒူရေ ဌိတာနမ္ပိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒါတဗ္ဗာ။

သစေ ဝိဟာရဿ သမန္တတော ဗဟူ ဂေါစရဂါမာ၊ ဘိက္ခူ ပန န ဗဟူ၊ ဂါမဝသေနပိ သလာကာ ပါပုဏန္တိ။ “တုမှာကံ အသုကဂါမေ သလာကဘတ္တံ ပါပုဏာတီ”တိ ဂါမဝသေနေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဂါဟေန္တေန သစေပိ ဧကမေကသ္မိံ ဂါမေ နာနပ္ပကာရာနိ သဋ္ဌိ သလာကဘတ္တာနိ၊ သဗ္ဗာနိ ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ။ တဿ ပတ္တဂါမသမီပေ အညာနိပိ ဒွေ တီဏိ

၁-သလာကဘတ္တေ (ဝိ-၄ ၄-၉၈-ပိဋ္ဌေ) ၂-ဝိ ၄-၃၃၀-ပိဋ္ဌေ။

navanītādīsupi. Yasmiṁ pana vippasannatilatelādimhi lekhā na santiṭṭhati, taṁ uddharitvā bhājetabbaṁ. Siṅgiveramaricādibhesajjampi avasesapattathālakādisamaṇaparikkhāropi sabbo vuttānurūpeneva nayena suṭṭhu sallakkhetvā bhājetabboti. Ayaṁ gilānapaccayabhājanīyakathā.

218. Idāni **senāsanaggāhe** vinicchayo veditabbo[1]—ayaṁ senāsanaggāho nāma duvidho hoti utukāle ca vassāvāse ca. Tattha **utukāle** tāva keci āgantukā bhikkhū purebhattaṁ āgacchanti, keci pacchābhattaṁ paṭhamayāmaṁ majjhimayāmaṁ pacchimayāmaṁ vā. Ye yadā āgacchanti, tesaṁ tadāva bhikkhū uṭṭhāpetvā senāsanaṁ dātabbaṁ, akālo nāma natthi. Senāsanapaññāpakena pana paṇḍitena bhavitabbaṁ, ekaṁ vā dve vā mañcaṭṭhānāni ṭhapetabbāni. Sace vikāle eko vā dve vā therā āgacchanti, te vattabbā "bhante ādito paṭṭhāya vuṭṭhāpiyamāne sabbepi bhikkhū ubbhaṇḍikā bhavissanti, tumhe amhākaṁ vasanaṭṭhāne vasathā"ti.

Bahūsu pana āgatesu vuṭṭhāpetvā paṭipāṭiyā dātabbaṁ. Sace ekekaṁ pariveṇaṁ pahoti, ekekaṁ pariveṇaṁ dātabbaṁ. Tattha aggisālādīghasālāmaṇḍalamāḷādayo sabbepi tasseva pāpuṇanti. Evaṁ appahonte pāsādaggena dātabbaṁ, pāsādesu appahontesu ovarakaggena dātabbaṁ, ovarakesu appahontesu seyyaggena dātabbaṁ, seyyaggesu appahontesu mañcaṭṭhānena dātabbaṁ, mañcaṭṭhāne appahonte ekapīṭhakaṭṭhānavasena dātabbaṁ, bhikkhuno pana ṭhitokāsamattaṁ na gāhetabbaṁ. Etañhi senāsanaṁ nāma na hoti. Pīṭhakaṭṭhāne pana appahonte ekaṁ mañcaṭṭhānaṁ vā ekaṁ pīṭhaṭṭhānaṁ vā "vārena vārena bhante vissamathā"ti tiṇṇaṁ janānaṁ dātabbaṁ. Na hi sakkā sītasamaye sabbarattiṁ ajjhokāseva vasituṁ. Mahātherena paṭhamayāmaṁ vissamitvā nikkhamitvā dutiyattherassa vattabbaṁ "āvuso idha pavisāhī"ti. Sace mahāthero niddāgaruko hoti, kālaṁ na jānāti, ukkāsitvā dvāraṁ ākoṭetvā "bhante kālo jāto, sītaṁ anudahatī"ti vattabbaṁ. Tena nikkhamitvā okāso dātabbo, adātuṁ na labhati. Dutiyattherenapi majjhimayāmaṁ

1. Vi-Ṭṭha 4. 66 piṭṭhādīsu.

သလာကဘတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ တထေဝ ဒါတဗ္ဗာနိ။ န ဟိ သက္ကာ တေသံ ကာရဏာ အညံ ဘိက္ခုံ ပဟိဏိတုန္တိ။

သစေ ကေစိ ဂါမေသု ဗဟူနိ သလာကဘတ္တာနိ သလ္လက္ခေတွာ သတ္တန္နမ္ပိ အဋ္ဌန္နမ္ပိ ဘိက္ခူနံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဒေဝသိကေန ပန စတုန္နံ ပဉ္စန္နံ ဘတ္တာနံ သလာကာယော ဧကတော ဗန္ဓိတွာ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ တံ ဂါမံ အတိက္ကမိတွာ အညော ဂါမော ဟောတိ၊ တသ္မိဉ္စ ဧကမေဝ သလာကဘတ္တံ၊ တံ ပန ပါတောဝ ဒေန္တိ၊ တမ္ပိ ဧတေသု ဘိက္ခူသု ဧကဿ နိဂ္ဂဟေန ဒတွာ "ပါတောဝ တံ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ ဩရိမဂါမေ ဣတရာနိ ဘတ္တာနိ ဂဏှာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ဩရိမဂါမေ သလာကဘတ္တေသု အဂ္ဂဟိတေသွေဝ ဂဟိတသညာယ ဂစ္ဆတိ၊ ပရဘာဂဂါမေ သလာကဘတ္တံ ဂဟေတွာ ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ ဣတရာနိ ဂဟေတွာ ဩရိမဂါမေဝ ဂန္တဗ္ဗော။ န ဟိ ဗဟိသီမာယ သံဃလာဘော ဂါဟေတုံ လဗ္ဘတီတိ အယံ နယော **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တော။ သစေ ပန ဘိက္ခူ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ ဂါမဝသေန သလာကာ န ပါပုဏန္တိ၊ ဝီထိဝသေန ဝါ ဝီထိယံ ဧကဂေဟဝသေန ဝါ ဧကကုလဝသေန ဝါ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဝီထိအာဒီသု စ ယတ္ထ ဗဟူနိ ဘတ္တာနိ၊ တတ္ထ ဂါမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဗဟူနံ ဘိက္ခူနံ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ၊ သလာကာသု အသတိ ဥဒ္ဒိသိတွာပိ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ။

၂၁၂။ သလာကဒါယကေန ပန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တေန ဟိ ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဘောဇနသာလံ ဂန္တွာ အသမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ "ဣဒါနိ ဘိက္ခူဟိ ဝတ္တံ ကတံ ဘဝိဿတီ"တိ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဘိက္ခူသု သန္နိပတိတေသု ပဌမမေဝ ဝါရဂါမေ သလာကဘတ္တံ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ "တုယှံ အသုကသ္မိံ နာမ ဝါရဂါမေ သလာကာ ပါပုဏာတိ၊ တတြ ဂစ္ဆာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ အဘိရေကဂါဝုတော[1] ဂါမော ဟောတိ၊ တံ ဒိဝသံ ဂစ္ဆန္တာ ကိလမန္တိ၊ "သွေ တုယှံ ဝါရဂါမေ ပါပုဏာတီ"တိ အဇ္ဇေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယော ဝါရဂါမံ ပေသိယမာနော န ဂစ္ဆတိ၊ အညံ သလာကံ မဂ္ဂတိ၊ န ဒါတဗ္ဗာ။ သဒ္ဓါနဉ္ဟိ မနုဿာနံ ပုညဟာနိ စ သံဃဿ စ လာဘစ္ဆေဒေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ ဒုတိယေပိ တတိယေပိ ဒိဝသေ အညာ သလာကာ န ဒါတဗ္ဗာ၊ "အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ တီဏိ ပန ဒိဝသာနိ အဂစ္ဆန္တဿ ဝါရဂါမတော ဩရိမဝါရဂါမေ သလာကာ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ တဉ္စေ န ဂဏှာတိ[2]၊ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ အညံ သလာကံ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ဒဏ္ဍံ

၁-အတိရေကဂါဝုတော (သီ) ၂-တဉ္စေ ဂဏှာတိ (သီ)

vissamitvā purimanayeneva itarassa dātabbaṁ. Niddāgaruko vuttanayeneva vuṭṭhāpetabbo. Evaṁ ekarattiṁ ekamañcaṭṭhānaṁ tiṇṇaṁ dātabbaṁ. Jambudīpe pana ekacce bhikkhū" senāsanaṁ nāma mañcaṭṭhānaṁ vā pīṭhaṭṭhānaṁ vā kiñcideva kassaci sappāyaṁ hoti, kassaci asappāyan"ti āgantukā hontu vā mā vā, devasikaṁ senāsanaṁ gāhenti. Ayaṁ utukāle senāsanaggāho nāma.

219. **Vassāvāse** pana atthi āgantukavattaṁ, atthi āvāsikavattaṁ. Āgantukena tāva sakaṭṭhānaṁ muñcitvā aññattha gantvā vasitukāmena vassūpanāyikadivasameva tattha na gantabbaṁ. Vasanaṭṭhānaṁ vā hi tatra sambādhaṁ bhaveyya, bhikkhācāro vā na sampajjeyya, tena na phāsukaṁ vihareyya, tasmā "idāni māsamattena vassūpanāyikā bhavissatī"ti taṁ vihāraṁ pavisitabbaṁ. Tattha māsamattaṁ vasanto sace uddesatthiko, uddesasampattiṁ sallakkhetvā, sace kammaṭṭhāniko, kammaṭṭhānasappāyataṁ[1] sallakkhetvā, sace paccayatthiko, paccayalābhaṁ sallakkhetvā antovasse sukhaṁ vasissati. Sakaṭṭhānato ca tattha gacchantena na gocaragāmo ghaṭṭetabbo. Na tattha manussā vattabbā "tumhe nissāya salākabhattādīni vā yāgukhajjakādīni vā vassāvāsikaṁ vā natthi, ayaṁ cetiyassa parikkhāro, ayaṁ uposathāgārassa idaṁ tāḷañceva sūci ca, sampaṭicchatha tumhākaṁ vihāran"ti. Senāsanaṁ pana jaggitvā dārubhaṇḍamattikābhaṇḍāni paṭisāmetvā gamikavattaṁ pūretvā gantabbaṁ.

Evaṁ gacchantenapi daharehi pattacīvarabhaṇḍikāyo ukkhipāpetvā telanāḷikattaradaṇḍādīni gāhetvā chattaṁ paggayha attānaṁ dassentena gāmadvāreneva na gantabbaṁ, paṭicchannena aṭavimaggena gantabbaṁ. Aṭavimagge asati gumbādīni maddantena na gantabbaṁ, gamikavattaṁ pana pūretvā vitakkaṁ chinditvā suddhacittena gamanavatteneva gantabbaṁ. Sace pana gāmadvārena maggo hoti, gacchantañca naṁ saparivāraṁ disvā manussā "amhākaṁ thero viyā"ti upadhāvitvā "kuhiṁ bhante sabbaparikkhāre gahetvā gacchathā"ti vadanti, tesu ce eko evaṁ vadati "vassūpanāyikakālo nāmāyaṁ, yattha antovasse nibaddhabhikkhācāro bhaṇḍapaṭicchādanañca labbhati, tattha bhikkhū gacchantī"ti,

1. Kammaṭṭhānasappāyaṁ (Sī)

ကာတဗ္ဗံ။ သဋ္ဌိတော ဝါ ပဏ္ဏာသတော ဝါ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ။ ဝါရဂါမေ ဂါဟေတွာ ဝိဟာရဝါရော ဂါဟေတဗ္ဗော၊ "တုယှံ ဝိဟာရဝါရော ပါပုဏာတီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝိဟာရဝါရိကဿ ဒွေ တိဿော ယာဂုသလာကာယော တိဿော စတဿော ဘတ္တသလာကာယော စ ဒါတဗ္ဗာ၊ နိဗဒ္ဓံ ကတွာ ပန န ဒါတဗ္ဗာ။ ယာဂုဘတ္တဒါယကာ ဟိ "အမှာကံ ယာဂုဘတ္တံ ဝိဟာရဂေါပကာဝ ဘုဉ္ဇန္တီ"တိ အညထတ္တံ အာပဇ္ဇေယျုံ၊ တသ္မာ အညေသု ကုလေသု ဒါတဗ္ဗာ။

သစေ ဝိဟာရဝါရိကာနံ သဘာဂါ အာဟရိတွာ ဒေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ၊ ဝါရံ ဂဟေတွာ တေသံ ယာဂုဘတ္တံ အာဟရာပေတဗ္ဗံ၊ တာဝ နေသံ သလာကာ ဖာတိကမ္မမေဝ ဘဝန္တိ။ ဝဿဂ္ဂေန ပတ္တဋ္ဌာနေ ပန အညမ္ပိ ပဏီတဘတ္တသလာကံ ဂဏှိတုံ လဘန္တိယေဝ။ အတိရေကဥတ္တရိဘင်္ဂဿ ကေစာရိကဘတ္တဿ[1] ဝိသုံ ဌိတိကံ ကတွာ သလာကာ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ယေန သလာကာ လဒ္ဓါ၊ သော တံ ဒိဝသံ တံ ဘတ္တံ န လဘတိ၊ ပုန ဒိဝသေ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဘတ္တညေဝ လဘတိ, န ဥတ္တရိဘင်္ဂံ၊ ဧဝမ္ပိ ပုန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ခီရဘတ္တသလာကာယပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ခီရမေဝ လဘတိ, န ဘတ္တံ၊ ခီရလာဘတော ပဋ္ဌာယ ပုန န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဒွေ တီဏိ ကေစာရိကဘတ္တာနိ ဧကဿေဝ ပါပုဏန္တိ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခသမယေ သံဃနဝကေန လဒ္ဓကာလေ ဝိစ္ဆေဒေတွာ ဝိသုံ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ။ ပါကတိကသလာကာဘတ္တံ အလဒ္ဓဿပိ ပုနဒိဝသေ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

သစေ ခုဒ္ဒကော ဝိဟာရော ဟောတိ၊ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူ ဧကသမ္ဘောဂါ၊ ဥစ္ဆုသလာကံ ဂါဟေန္တေန ယဿ ကဿစိ သမ္မုခီဘူတဿ ပါပေတွာ မဟာထေရာဒီနံ ဒိဝါ တစ္ဆေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ရသသလာကံ ပါပေတွာ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ ပရိဿာဝေတွာ ဖာဏိတံ ဝါ ကာရေတွာ ပိဏ္ဍပါတိကာဒီနမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ၊ အာဂန္တုကာနံ အာဂတာနာဂတဘာဝံ ဉတွာ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ မဟာအာဝါသေ ဌိတိကံ ကတွာ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ တက္ကသလာကမ္ပိ သဘာဂဋ္ဌာနေ ပါပေတွာ ဝါ ဓူမာပေတွာ ပစာပေတွာ ဝါ ထေရာနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာအာဝါသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဖလသလာကပူဝသလာကဘေသဇ္ဇဂန္ဓမာလာသလာကာယောပိ ဝိသုံ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ ဘေသဇ္ဇာဒိသလာကာယော စေတ္ထ ကိဉ္စာပိ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သလာကဝသေန ပန ဂါဟိတတ္တာ န သာဒိတဗ္ဗာ။ အဂ္ဂဘိက္ခာမတ္တံ သလာကဘတ္တံ ဒေန္တိ၊

၁-ကေဝါရိကဘတ္တဿ (သီ)

tassa ce sutvā te manussā “bhante imasmimpi gāme jano bhuñjati ceva nivāseti ca, mā aññattha gacchathā”ti vatvā mittāmacce pakkositvā sabbe sammantayitvā vihāre nibaddhavattañca salākabhattādīni ca vassāvāsikañca ṭhapetvā “idheva bhante vasathā”ti yācanti, sabbesaṁ sādituṁ vaṭṭati. Sabbañcetaṁ kappiyañceva anavajjañca. **Kurundiyaṁ** pana “kuhiṁ gacchathāti vutte ‘asukaṭṭhānan’ti vatvā ‘kasmā tattha gacchathā’ti vutte ‘kāraṇaṁ ācikkhitabban’ti” vuttaṁ. Ubhayampi panetaṁ suddhacittattāva anavajjaṁ. Idaṁ **āgantukavattaṁ** nāma.

Idaṁ pana **āvāsikavattaṁ**. Paṭikacceva hi āvāsikehi vihāro jaggitabbo, khaṇḍaphullapaṭisaṅkharaṇaparibhaṇḍāni kātabbāni, rattiṭṭhānadivāṭṭhāna-vaccakuṭipassāvaṭṭhānāni padhānagharavihāramaggoti imāni sabbāni paṭijaggitabbāni. Cetiye sudhākammaṁ muṇḍavedikāya[1] telamakkhanaṁ mañcapīṭhajagganantі idampi sabbaṁ kātabbaṁ “vassaṁ vasitukāmā āgantvā uddesaparipucchākammaṭṭhānānuyogādīni karontā sukhaṁ vasissantī”ti. Kataparikammehi āsāḷhījuṇhapañcamito paṭṭhāya vassāvāsikaṁ pucchitabbaṁ. Kattha pucchitabbaṁ? Yato pakatiyā labbhati. Yehi pana na dinnapubbaṁ, te pucchituṁ na vaṭṭati. Kasmā pucchitabbaṁ? Kadāci hi manussā denti, kadāci dubbhikkhādīhi upaddutā na denti, tattha ye na dassanti, te apucchitvā vassāvāsike gāhite gāhitabhikkhūnaṁ lābhantarāyo hoti, tasmā pucchitvāva gāhetabbaṁ.

Pucchantena “tumhākaṁ vassāvāsikaṁ gāhaṇakālo upakaṭṭho”ti vattabbaṁ. Sace vadanti “bhante imaṁ saṁvaccharaṁ chātakādīhi upaddutamha, na sakkoma dātun”ti vā “yaṁ pubbe dema, tato ūnataraṁ dassāmā”ti vā “idāni kappāso sulabho, yaṁ pubbe dema, tato bahutaraṁ dassāmā”ti vā, taṁ sallakkhetvā tadanurūpena nayena tesaṁ senāsane bhikkhūnaṁ vassāvāsikaṁ gāhetabbaṁ. Sace manussā vadanti “yassa amhākaṁ vassāvāsikaṁ pāpuṇāti, so temāsaṁ pānīyaṁ upaṭṭhāpetu, vihāramaggaṁ jaggatu, cetiyaṅgaṇabodhiyaṅgaṇāni jaggatu, Bodhirukkhe udakaṁ āsiñcatū”ti, yassa taṁ pāpuṇāti, tassa ācikkhitabbaṁ. Yo pana gāmo paṭikkamma yojanadviyojanantare hoti, tatra ce kulāni

1. Khuddakavedikāya(Sī)

ဌိတိကံ ပုစ္ဆိတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ အသတိယာ ဌိတိကာယ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ တာဒိသာနိ ဘတ္တာနိ ဗဟူနိ ဟောန္တိ၊ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော ဒွေ တီဏိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ နော စေ၊ ဧကေကမေဝ ဒတွာ ပဋိပါဋိယာ ဂတာယ ပုန ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ အန္တရာဝ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဌိတိကာ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ ယဒိ ပန တာဒိသံ ဘတ္တံ နိဗဒ္ဓမေဝ ဟောတိ၊ ယဿ ပါပုဏာတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော “လဒ္ဓါ ဝါ အလဒ္ဓါ ဝါ[1] သွေပိ ဂဏှေယျာသီ”တိ။ ဧကံ အနိဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ လာဘနဒိဝသေ ပန ယာဝဒတ္ထံ လဘတိ။ အလာဘနဒိဝသာ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ၊ တံ ယဿ ပါပုဏာတိ၊ သော အလဘိတွာ “သွေ ဂဏှေယျာသီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

ယော သလာကာသု ဂဟိတာသု ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆတိ၊ တဿ အတိက္ကန္တာဝ သလာကာ န ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဒါတဗ္ဗာ။ သလာကံ နာမ ဃဏ္ဋိံ ပဟရဏတော ပဋ္ဌာယ အာဂန္တွာ ဟတ္ထံ ပသာရေန္တောဝ လဘတိ၊ အညဿ အာဂန္တွာ သမီပေ ဌိတဿပိ အတိက္ကန္တာ အတိက္ကန္တာဝ ဟောတိ။ သစေ ပနဿ အညော ဂဏှန္တော အတ္ထိ၊ သယံ အနာဂတောပိ လဘတိ၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ “အသုကော အနာဂတော”တိ ဥတွာ “အယံ တဿ သလာကာ”တိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ “အနာဂတဿ န ဒါတဗ္ဗာ”တိ ကတိကံ ကရောန္တိ၊ အဓမ္မိကာ ဟောတိ။ အန္တောဥပစာရေ ဌိတဿ ဟိ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ ပါပုဏာတိ။ သစေ ပန “အနာဂတဿ ဒေထာ”တိ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ဌပေတဗ္ဗံ၊ “အာဂန္တွာ ဂဏှန္တူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဆ ပဉ္စသလာကာ နဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော ဒါယကာနံ နာမံ န သရတိ၊ သော စေ နဋ္ဌသလာကာ မဟာထေရဿ ဝါ အတ္တနော ဝါ ပါပေတွာ ဘိက္ခူ ဝဒေယျ “မယာ အသုကဂါမေ သလာကဘတ္တံ မယှံ ပါပိတံ၊ တုမှေ တတ္ထ လဒ္ဓသလာကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇေယျာထာ”တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရေ အပါပိတံ ပန အာသနသာလာယ တံ ဘတ္တံ လဘိတွာ တတ္ထေဝ ပါပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ မယှံ သလာကဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တေ တတြ အာသနသာလာယ ဂါဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရံ အာနေတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ “သွေ ပဋ္ဌာယာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဘတ္တုဒ္ဒေသကဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ “သွေ ပဋ္ဌာယ အသုကကုလံ နာမ သလာကဘတ္တံ ဒေတိ၊ သလာကဂ္ဂါဟဏကာလေ သရေယျာသီ”တိ။ ဒုဗ္ဘိက္ခေ သလာကဘတ္တံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ သုဘိက္ခေ ဇာတေ ကဉ္စိ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အမှာကံ သလာကဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ပုန ပဋ္ဌပေန္တိ၊

၁-လဒ္ဓံ ဝါ အလဒ္ဓံ ဝါ (သီ)

upanikkhepaṁ ṭhapetvā pahāre vassāvāsikaṁ dentiyeva, tāni kulāni āpucchitvāpi tesaṁ senāsane vattaṁ katvā vasantassa vassāvāsikaṁ gāhetabbaṁ. Sace pana tesaṁ senāsane paṁsukūliko vasati, āgatañca taṁ disvā "tumhākaṁ vassāvāsikaṁ demā"ti vadanti, tena saṁghassa ācikkhitabbaṁ. Sace tāni kulāni saṁghassa dātuṁ na icchanti, "tumhākaṁyeva demā"ti vadanti, sabhāgo bhikkhu "vattaṁ katvā gaṇhāhī"ti vattabbo. Paṁsukūlikassa panetaṁ na vaṭṭati. Iti saddhādeyyadāyakamanussā pucchitabbā.

Tatruppāde pana kappiyakārakā pucchitabbā. Kathaṁ pucchitabbā? Kiṁ āvuso saṁghassa bhaṇḍapaṭicchādanaṁ bhavissatīti. Sace vadanti "bhavissati bhante, ekekassa navahatthasāṭakaṁ dassāma, vassāvāsikaṁ gāhethā"ti, gāhetabbaṁ. Sacepi vadanti "sāṭakā natthi, vatthu pana atthi, gāhetha bhante"ti, vatthumhi santepi gāhetuṁ vaṭṭatiyeva. Kappiyakārakānañhi hatthe "kappiyabhaṇḍaṁ paribhuñjathā"ti dinnavatthuto yaṁ yaṁ kappiyaṁ, sabbaṁ paribhuñjituṁ anuññātaṁ. Yaṁ panettha piṇḍapātatthāya gilānapaccayatthāya ca uddissa dinnaṁ, taṁ cīvare upanāmentehi saṁghasuṭṭhutāya apaloketvā upanāmetabbaṁ, senāsanatthāya pana uddissa dinnaṁ garubhaṇḍaṁ hoti. Cīvaravaseneva pana catupaccayavasena vā dinnaṁ cīvare upanāmentānaṁ apalokanakammakiccaṁ natthi. Apalokanakammaṁ karontehi ca puggalavasena kātabbaṁ, saṁghavasena na kātabbaṁ. Jātarūparajatavasenapi āmakadhaññavasena vā apalokanakammaṁ na vaṭṭati, kappiyabhaṇḍavasena cīvarataṇḍulādivaseneva ca vaṭṭati. Taṁ pana evaṁ kattabbaṁ "idāni subhikkhaṁ sulabhapiṇḍaṁ, bhikkhū cīvarena kilamanti, ettakaṁ nāma taṇḍulabhāgaṁ bhikkhūnaṁ cīvaraṁ kātuṁ ruccatī"ti, "gilānapaccayo sulabho, gilāno vā natthi, ettakaṁ nāma taṇḍulabhāgaṁ bhikkhūnaṁ cīvaraṁ kātuṁ ruccatī"ti.

Evaṁ cīvarapaccayaṁ sallakkhetvā senāsanassa kāle ghosite sannipatite saṁghe senāsanaggāhako sammannitabbo. Sammannantena ca dve sammannitabbāti vuttaṁ. Evañhi navako vuḍḍhassa, vuḍḍho ca navakassa gāhessatīti. Mahante pana mahāvihārasadise vihāre tayo cattāro janā sammannitabbā. **Kurundiyaṁ** pana "aṭṭhapi soḷasapi jane

အန္တောဂါမေ အဂါဟေတွာ ဝိဟာရံ အာနေတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္ဟိ သလာကဘတ္တံ နာမ ဥဒ္ဒေသဘတ္တသဒိသံ န ဟောတိ၊ ဝိဟာရမေဝ သန္ဓာယ ဒီယတိ၊ တသ္မာ ဗဟိဥပစာရေ ဂါဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ "သွေ ပဋ္ဌာယာ"တိ ဝုတ္တေ ပန ဝိဟာရေ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ။

ဂမိကော ဘိက္ခု ယံ ဒိသာဘာဂံ ဂန္တုကာမော၊ တတ္ထ အညေန ဝါရဂါမသလာကာ လဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတွာ ဣတရံ ဘိက္ခုံ "မယှံ ပတ္တသလာကံ တွံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝတွာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဥပစာရသီမံ အနတိက္ကန္တေယေဝ တသ္မိံ တဿ သလာကာ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ ဆဍ္ဍိတဝိဟာရေ ဝသိတွာ မနုဿာ "ဗောဓိစေတိယာဒီနိ ဇဂ္ဂိတွာ ဘုဉ္ဇန္တူ"တိ သလာကဘတ္တံ ပဋ္ဌပေန္တိ၊ ဘိက္ခူ သဘာဂဋ္ဌာနေသု ဝသိတွာ ကာလဿေဝ ဂန္တွာ တတ္ထ ဝတ္တံ ကရိတွာ တံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တေသု သွာတနာယ အတ္တနော ပါပေတွာ ဂတေသု အာဂန္တုကော ဘိက္ခု ဆဍ္ဍိတဝိဟာရေ ဝသိတွာ ကာလဿေဝ ဝတ္တံ ကတွာ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ သလာကဘတ္တံ အတ္တနော ပါပေတွာ အာသနသာလံ ဂစ္ဆတိ၊ သောဝ တဿ ဘတ္တဿ ဣဿရော။ ယော ပန ဘိက္ခူသု ဝတ္တံ ကရောန္တေသုယေဝ ဘူမိယံ ဌိတော သမ္မုဉ္ဇနိပဟာရေ ဒတွာ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ "ဓုရဂါမေ သလာကဘတ္တံ မယှံ ပါပုဏာတီ"တိ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ တံ စောရိကာယ ဂဟိတတ္တာ န ပါပုဏာတိ၊ ဝတ္တံ ကတွာ ပါပေတွာ ပစ္ဆာဂတဘိက္ခူနံယေဝ ဟောတိ။

ဧကော ဂါမော အတိဒူရေ ဟောတိ၊ ဘိက္ခူ နိစ္စံ ဂန္တုံ န ဣစ္ဆန္တိ၊ မနုဿာ "မယံ ပုညေန ပရိဗာဟိရာ ဟောမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ယေ တဿ ဂါမဿ အာသန္နဝိဟာရေ သဘာဂဘိက္ခူ၊ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ "ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ အနာဂတဒိဝသေ တုမှေ ဘုဉ္ဇထာ"တိ၊ သလာကာ ပန ဒေဝသိကံ ပါပေတဗ္ဗာ။ တာ စ ခေါ ပန ဃဏ္ဋိပဟရဏမတ္တေန ဝါ ပစ္ဆိစာလနမတ္တေန ဝါ ပါပိတာ န ဟောန္တိ၊ ပစ္ဆိံ ပန ဂဟေတွာ သလာကာ ပိဋ္ဌကေ အာကိရိတဗ္ဗာ၊ ပစ္ဆိ ပန မုခဝဋ္ဋိယံ န ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ ဟိ တတ္ထ အဟိ ဝါ ဝိစ္ဆိကော ဝါ ဘဝေယျ၊ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဂဟေတွာ ပစ္ဆိံ ပရမ္မုခံ ကတွာ သလာကာ အာကိရိတဗ္ဗာ "သစေပိ သပ္ပေါ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္တောဝ ပလာယိဿတီ"တိ။ ဧဝံ သလာကာ အာကိရိတွာ ဂါမာဒိဝသေန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂါဟေတဗ္ဗာ။

sammannituṁ vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Tesaṁ sammuti kammavācāyapi apalokanenapi vaṭṭatiyeva. Tehi sammatehi bhikkhūhi senāsanaṁ sallakkhetabbaṁ. Cetiyagharaṁ bodhigharaṁ āsanagharaṁ sammuñjani-aṭṭo dāru-aṭṭo vaccakuṭi iṭṭhakasālā vaḍḍhakisālā dvārakoṭṭhako pānīyamāḷo maggo pokkharaṇīti etāni hi asenāsanāni, vihāro aḍḍhayogo pāsādo hammiyaṁ guhā maṇḍapo rukkhamūlaṁ veḷugumboti imāni senāsanāni, tāni gāhetabbāni.

220. Gāhentena ca "anujānāmi bhikkhave paṭhamaṁ bhikkhū gaṇetuṁ, bhikkhū gaṇetvā seyyā gaṇetuṁ, seyyā gaṇetvā seyyaggena gāhetun"ti-ādivacanato paṭhamaṁ vihāre bhikkhū gaṇetvā mañcaṭṭhānāni gaṇetabbāni, tato ekekaṁ mañcaṭṭhānaṁ ekekassa bhikkhuno gāhetabbaṁ. Sace mañcaṭṭhānāni atirekāni honti, vihāraggena gāhetabbaṁ. Sace vihārāpi atirekā honti, pariveṇaggena gāhetabbaṁ. Pariveṇesupi atirekesu puna aparopi bhāgo dātabbo. Atimandesu hi bhikkhūsu ekekassa bhikkhuno dve tīṇi pariveṇāni dātabbāni. Gahite pana dutiyabhāge añño bhikkhu āgacchati, na attano aruciyā so bhāgo tassa dātabbo. Sace pana yena gahito, so attano ruciyā taṁ dutiyabhāgaṁ vā paṭhamabhāgaṁ vā deti, vaṭṭati.

"Na bhikkhave nissīme ṭhitassa senāsanaṁ gāhetabbaṁ, yo gāheyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato upacārasīmato bahi ṭhitassa na gāhetabbaṁ, anto-upacārasīmāya pana dūre ṭhitassapi labbhatiyeva.

"Anujānāmi bhikkhave gilānassa patirūpaṁ seyyaṁ dātun"ti[3] vacanato yo[4] kāsasāsabhagandarātisārādīhi gilāno hoti, kheḷamallakavaccakapālādīni ṭhapetabbāni honti, kuṭṭhī vā hoti, senāsanaṁ dūseti, evarūpassa heṭṭhāpāsādapaṇṇasālādīsu aññataraṁ ekamantaṁ senāsanaṁ dātabbaṁ. Yasmiṁ vasante senāsanaṁ na dussati, tassa varaseyyāpi dātabbāva. Yopi sinehapānavirecananatthukammādīsu yaṁ

1. Vi 4. 317 piṭṭhe.
2. Vi 4. 318 piṭṭhe.
3. Vi 4. 316 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 4. 64 piṭṭhādīsu.

အပိစ ဧကံ မဟာထေရဿ ပါပေတွာ "အဝသေသာ မယှံ ပါပုဏန္တီ"တိ အတ္တနော ပါပေတွာ ဝတ္တံ ကတွာ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ဝိတက္ကမာဠကေ ဌိတေဟိ ဘိက္ခူဟိ "ပါပိတာ အာဝုသော သလာကာ"တိ ဝုတ္တေ "အာမ ဘန္တေ တုမှေ ဂတဂတဂါမေ သလာကဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝဉ္စ ပါပိတာပိ သုပါပိတာဝ ဟောန္တိ။ ဘိက္ခူ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ အညံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ "မယံ တတ္ထ ဒါနံ အဂ္ဂဟေတွာဝ အမှာကံ ဂေါစရဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဂမိဿာမာ"တိ သလာကာ အဂ္ဂဟေတွာဝ ဂတာ ဝိဟာရေ ထေရဿ ပတ္တံ သလာကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ မဟာထေရောပိ "အဟံ ဣဓ ကိံ ကရောမီ"တိ တေဟိယေဝ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ၊ တေဟိ ဂတဝိဟာရေ အဘုဉ္ဇိတွာဝ ဂေါစရဂါမံ အနုပ္ပတ္တေဟိ "ဒေထ ဘန္တေ ပတ္တေ၊ သလာကယာဂုအာဒီနိ အာဟရိဿာမာ"တိ ဝုတ္တေ ပတ္တာ န ဒါတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ ဘန္တေ န ဒေထာတိ။ ဝိဟာရဋ္ဌကံ ဘတ္တံ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထာနံ ပါပုဏာတိ၊ မယံ အညဝိဟာရေ ဝုတ္ထာတိ။ "ဒေထ ဘန္တေ, န မယံ ဝိဟာရေ ပါလိကာယ[1] ဒေမ၊ တုမှာကံ ဒေမ၊ ဂဏှထ အမှာကံ ဘိက္ခူ"န္တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိ။

သလာကဘတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁၃။ **ပက္ခိကာဒီသု** ပန ယံ အဘိလက္ခိတေသု စာတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ ပဉ္စမီ အဋ္ဌမီတိ ဣမေသု ပက္ခေသု ကမ္မပ္ပသုတေဟိ ဥပေါသထံ ကာတုံ သတိကရဏတ္ထာယ ဒီယတိ၊ တံ ပက္ခိကံ နာမ။ တံ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ ဟောတိ၊ ဂါဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ သလာကဘတ္တမ္ပိ ပက္ခိကဘတ္တမ္ပိ ဗဟုံ သဗ္ဗေသံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဒွေပိ ဘတ္တာနိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ဘိက္ခုသံဃော မဟာ၊ ပက္ခိကံ ဂါဟေတွာ တဿ ဌိတိကာယ သလာကဘတ္တံ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ သလာကဘတ္တံ ဝါ ဂါဟာပေတွာ တဿ ဌိတိကာယ ပက္ခိကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယေသံ န ပါပုဏာတိ၊ တေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿန္တိ။ သစေ ဒွေပိ ဘတ္တာနိ ဗဟူနိ၊ ဘိက္ခူ မန္ဒာ၊ သလာကဘတ္တံ နာမ ဒေဝသိကံ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ တံ ဌပေတွာ "ပက္ခိကံ အာဝုသော ဘုဉ္ဇထာ"တိ ပက္ခိကမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ပက္ခိကံ ပဏီတံ ဒေန္တိ၊ ဝိသုံ ဌိတိကာ ကာတဗ္ဗာ၊ "သွေ ပက္ခော"တိ အဇ္ဇ ပက္ခိကံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဒါယကာ ဝဒန္တိ "သွေပိ အမှာကံ ဃရေ လူခဘတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ အဇ္ဇေဝ ပက္ခိကဘတ္တံ ဥဒ္ဒိသထာ"တိ၊ ဧဝံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝါသိတာယ (သီ)၊ ဝါသိကာယ (က) ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

kiñci bhesajjaṁ karoti, sabbo so gilānoyeva. Tassapi sallakkhetvā patirūpaṁ senāsanaṁ dātabbaṁ.

“Na bhikkhave ekena dve paṭibāhetabbā, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassā”ti vacanato ekena dve senāsanāni na gahetabbāni. Sacepi gaṇheyya, pacchimena gahaṇena purimaggahaṇaṁ paṭippassambhati. Gahaṇena hi gahaṇaṁ paṭippassambhati, gahaṇena ālayo paṭippassambhati, ālayena gahaṇaṁ paṭippassambhati, ālayena ālayo paṭippassambhati. Kathaṁ? Idhekacco[2] vassūpanāyikadivase ekasmiṁ vihāre senāsanaṁ gahetvā sāmantavihāraṁ gantvā tatrāpi gaṇhāti, tassa iminā gahaṇena purimaggahaṇaṁ paṭippassambhati. Aparo “idha vasissāmī”ti ālayamattaṁ katvā sāmantavihāraṁ gantvā tattha senāsanaṁ gaṇhāti, tassa iminā gahaṇeneva purimo ālayo paṭippassambhati. Eko “idha vasissāmī”ti senāsanaṁ vā gahetvā ālayaṁ vā katvā sāmantavihāraṁ gantvā “idheva dāni vasissāmī”ti ālayaṁ karoti, iccassa ālayena vā gahaṇaṁ, ālayena vā ālayo paṭippassambhati, sabbattha pacchime gahaṇe vā ālaye vā tiṭṭhati. Yo pana ekasmiṁ vihāre senāsanaṁ gahetvā “aññasmiṁ vihāre vasissāmī”ti gacchati, tassa upacārasīmātikkame senāsanaggāho paṭippassambhati. Yadi pana “tattha phāsu bhavissati, vasissāmi, no ce, āgamissāmī”ti gantvā aphāsukabhāvaṁ ñatvā pacchā vā gacchati, vaṭṭati.

Senāsanaggāhakena ca senāsanaṁ gāhetvā vassāvāsikaṁ gāhetabbaṁ. Gāhentena sace saṁghiko ca saddhādeyyo cāti dve cīvarapaccayā honti, tesu yaṁ bhikkhū paṭhamaṁ gahituṁ icchanti, taṁ gahetvā tassa ṭhitikato paṭṭhāya itaro gāhetabbo. “Sace bhikkhūnaṁ appatāya pariveṇaggena senāsane gāhiyamāne ekaṁ pariveṇaṁ mahālābhaṁ hoti, dasa vā dvādasa vā cīvarāni labhanti, taṁ vijaṭetvā aññesu alābhakesu āvāsesu pakkhipitvā aññesampi bhikkhūnaṁ gāhetabban”ti Mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero panāha “na

1. Vi 4. 319 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭīha 4. 75 piṭṭhādīsu.

ဥပေါသထိကံ နာမ အနွဍ္ဎမာသေ ဥပေါသထဒိဝသေ ဥပေါသထင်္ဂါနိ သမာဒိယိတွာ ယံ အတ္တနာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဒေဝ ဒီယတိ။ **ပါဋိပဒိကံ** နာမ "ဥပေါသထေ ဗဟူ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဘိက္ခူနံ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ ပါဋိပဒေ ပန ဘိက္ခူ ကိလမန္တိ၊ ပါဋိပဒေ ဒိန္နံ ဒုဗ္ဘိက္ခဒါနသဒိသံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ၊ ဥပေါသထကမ္မေန ဝါ ပရိသုဒ္ဓသီလာနံ ဒုတိယဒိဝသေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတီ"တိ သလ္လက္ခေတွာ ပါဋိပဒေ ဒီယမာနကဒါနံ။ တမ္ပိ ဥဘယံ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ။ ဣတိ ဣမာနိ သတ္တပိ ဘတ္တာနိ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဓုတင်္ဂဘေဒံ ကရောန္တိယေဝ။

၂၁၄။ အပရာနိပိ စီဝရက္ခန္ဓကေ[1] ဝိသာခါယ ဝရံ ယာစိတွာ ဒိန္နာနိ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဂမိကဘတ္တံ ဂိလာနဘတ္တံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တန္တိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ ပါဠိယံ အာဂတာနေဝ။ တတ္ထ အာဂန္တုကာနံ ဒိန္နံ ဘတ္တံ **အာဂန္တုကဘတ္တံ**။ ဧသ နယော သေသေသု။ သစေ ပနေတ္ထ အာဂန္တုကဘတ္တာနိပိ အာဂန္တုကာပိ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ ဧကေကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဘတ္တေသု အပ္ပဟောန္တေသု ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဧကော အာဂန္တုကော ပဌမမေဝ အာဂန္တွာ သဗ္ဗံ အာဂန္တုကဘတ္တံ အတ္တနော ဂါဟေတွာ နိသီဒတိ၊ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဟောတိ။ ပစ္ဆာ အာဂတေဟိ အာဂန္တုကေဟိ တေန ဒိန္နာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ တေနပိ ဧကံ အတ္တနော ဂဟေတွာ သေသာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ အယံ ဥဠာရတာ[2]။ သစေ ပန ပဌမံ အာဂန္တွာပိ အတ္တနော အဂ္ဂဟေတွာ တုဏှီဘူတော နိသီဒတိ၊ ပစ္ဆာ အာဂတေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိပါဋိယာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ နိစ္စံ အာဂန္တုကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အန္တရန္တရာ စေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒွေ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "သတ္တ ဒိဝသာနိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ အာဝါသိကော ကတ္ထစိ ဂန္တွာ အာဂတော၊ တေနပိ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန တံ ဝိဟာရေ နိဗန္ဓာပိတံ ဟောတိ၊ ဝိဟာရေ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ အထ ဝိဟာရော ဒူရေ ဟောတိ၊ အာသနသာလာယ နိဗန္ဓာပိတံ၊ အာသနသာလာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဒါယကာ "အာဂန္တုကေသု အသတိ အာဝါသိကာပိ ဘုဉ္ဇန္တူ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အဝုတ္တေ ပန န ဝဋ္ဋတိ။

ဂမိကဘတ္တေပိ အယမေဝ ကထာမဂ္ဂေါ။ အယံ ပန ဝိသေသော—အာဂန္တုကော အာဂန္တုကဘတ္တမေဝ လဘတိ, ဂမိကော အာဂန္တုကဘတ္တမ္ပိ ဂမိကဘတ္တမ္ပိ။ အာဝါသိကောပိ ပက္ကမိတုကာမော ဂမိကော ဟောတိ၊

၁-ဝိ ၃-၄၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥဠာရိကာ (သီ)၊ ဥဠာရော (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ)

evaṁ kātabbaṁ. Manussā hi attano āvāsapaṭijagganatthāya paccayaṁ denti, tasmā aññehi bhikkhūhi tattha pavisitabban"ti.

221. Sace panettha mahāthero paṭikkosati "mā āvuso evaṁ gāhetha, Bhagavato anusiṭṭhiṁ karotha. Vuttañhetaṁ Bhagavatā "anujānāmi bhikkhave pariveṇaggena gāhetun"ti[1]. Tassa paṭikkosanāya aṭṭhatvā "bhante bhikkhū bahū, paccayo mando, saṅgahaṁ kātuṁ vaṭṭatī"ti saññāpetvā gāhetabbameva. Gāhentena ca sammatena bhikkhunā mahātherassa santikaṁ gantvā evaṁ vattabbaṁ "bhante tumhākaṁ senāsanaṁ pāpuṇāti, paccayaṁ dhārethā"ti. Asukakulassa paccayo asukasenāsanañca mayhaṁ pāpuṇāti āvusoti. Pāpuṇāti bhante, gaṇhatha nanti. Gaṇhāmi āvusoti. Gahitaṁ hoti. "Sace pana 'gahitaṁ vo bhante'ti vutte 'gahitaṁ me'ti vā, 'gaṇhissatha bhante'ti vutte 'gaṇhissāmī'ti vā vadati, aggahitaṁ hotī"ti Mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero panāha "atītānāgatavacanaṁ vā hotu vattamānavacanaṁ vā, satuppādamattaṁ[2] ālayakaraṇamattameva cettha pamāṇaṁ, tasmā gahitameva hotī"ti.

Yopi paṁsukūliko bhikkhu senāsanaṁ gahetvā paccayaṁ vissajjeti, ayampi na aññasmiṁ āvāse pakkhipitabbo, tasmiṁyeva pariveṇe aggisālāya vā dīghasālāya vā rukkhamūle vā aññassa gāhetuṁ vaṭṭati. Paṁsukūliko "vasāmī"ti senāsanaṁ jaggissati, itaro "paccayaṁ gaṇhāmī"ti evaṁ dvīhi kāraṇehi senāsanaṁ sujaggitataraṁ bhavissati. **Mahāpaccariyaṁ** pana vuttaṁ "paṁsukūlike vāsatthāya senāsanaṁ gaṇhante senāsanaggāhakena vattabbaṁ 'bhante idha paccayo atthi, so kiṁ kātabbo'ti. Tena 'heṭṭhā aññaṁ gāhāpehī'ti vattabbo. Sace pana kiñci avatvāva vasati, vuṭṭhavassassa ca pādamūle ṭhapetvā sāṭakaṁ denti, vaṭṭati. Atha 'vassāvāsikaṁ demā'ti vadanti, tasmiṁ senāsane vassaṁvuṭṭhabhikkhūnaṁ pāpuṇātī"ti. Yesaṁ pana senāsanaṁ natthi, kevalaṁ paccayameva denti, tesaṁ paccayaṁ avassāvāsikasenāsane gāhetuṁ vaṭṭati. Manussā thūpaṁ katvā vassāvāsikaṁ gāhāpenti. Thūpo

1. Vi 4. 317 piṭṭhe. 2. Cittuppādamattā (Sī)

ဂမိကဘတ္တံ လဘတိ။ ယထာ ပန အာဂန္တုကဘတ္တံ၊ ဧဝမိဒံ ဒွေ တီဏိ ဝါ သတ္တ ဝါ ဒိဝသာနိ န လဘတိ။ "ဂမိဿာမီ"တိ ဘုတ္တောပိ တံ ဒိဝသံ ကေနစိ ကာရဏေန န ဂတော၊ ပုနဒိဝသေပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ သဥဿာဟတ္တာ။ "ဂမိဿာမီ"တိ ဘုတ္တဿ စောရာ ဝါ ပန္ထံ ရုန္ဓန္တိ၊ ဥဒကံ ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဝဿတိ၊ သတ္ထော ဝါ န ဂစ္ဆတိ၊ သဥဿာဟေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ "ဧတေ ဥပဒ္ဒဝေ ဩလောကေန္တေန ဒွေ တယော ဒိဝသေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ "ဂမိဿာမိ ဂမိဿာမီ"တိ ပန လေသံ ဩဍ္ဍေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ န လဘတိ။

ဂိလာနဘတ္တမ္ပိ သစေ သဗ္ဗေသံ ဂိလာနာနံ ပဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ဌိတိကံ ကတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ကော ဂိလာနော အရောဂရူပေါ သက္ကောတိ အန္တောဂါမံ ဂန္တုံ၊ ကော န သက္ကောတိ၊ အယံ မဟာဂိလာနော နာမ၊ တဿ ဂိလာနဘတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဒွေ မဟာဂိလာနာ၊ ကော လာဘီ အဘိညာတော ဗဟုံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ လဘတိ၊ ကော အနာထော အပ္ပလာဘတာယ အန္တောဂါမံ ပဝိသတိ၊ တဿ ဂိလာနဘတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဂိလာနဘတ္တေ ဒိဝသပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ယာဝ ရောဂေါ န ဝူပသမ္မတိ၊ သပ္ပါယဘောဇနံ အဘုဉ္ဇန္တော န ယာပေတိ၊ တာဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယဒါ ပန မိဿကယာဂုံ ဝါ မိဿကဘတ္တံ ဝါ ဘုတ္တဿပိ ရောဂေါ န ကုပ္ပတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ န ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တမ္ပိ ယံ သဗ္ဗေသံ ပဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ ပဟောတိ၊ ဌိတိကံ ကတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဣဒမ္ပိ ဒွိသု ဂိလာနေသု မဟာဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ ဂါဟေတဗ္ဗံ, ဒွိသု မဟာဂိလာနေသု အနာထဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ။ ယံ ကုလံ ဂိလာနဘတ္တမ္ပိ ဒေတိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တမ္ပိ၊ တတ္ထ ယဿ ဂိလာနဿ ဂိလာနဘတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တဒုပဋ္ဌာကဿပိ တတ္ထေဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တေပိ ဒိဝသပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ယာဝ ဂိလာနော လဘတိ၊ တာဝဿ ဥပဋ္ဌာကောပိ လဘတီတိ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ သစေ ဧဝံ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ "အာဂန္တုကဂမိကဂိလာနဂိလာနုပဋ္ဌာကာ မမ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ"တိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန "အာဂန္တုကာဒီနံ စတုန္နံ ဘတ္တံ နိဗန္ဓာပေမိ၊ မမ ဘတ္တံ ဂဏှန္တူ"တိ ဧဝံ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ န ဝဋ္ဋတိ။

၂၁၅။ အပရာနိပိ ဓုရဘတ္တံ ကုဋိဘတ္တံ ဝါရကဘတ္တန္တိ တီဏိ ဘတ္တာနိ။ တတ္ထ **ဓုရဘတ္တန္တိ** နိစ္စဘတ္တံ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဒုဝိဓံ သံဃိကဉ္စ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ။ တတ္ထ ယံ "သံဃဿ ဓုရဘတ္တံ ဒေမာ"တိ နိဗန္ဓာပိတံ၊ တံ သလာကဘတ္တဂတိကံ။

nāma asenāsanaṁ, tassa samīpe rukkhe vā maṇḍape vā upanibandhitvā gāhetabbaṁ. Tena bhikkhunā cetiyaṁ jaggitabbaṁ. Bodhirukkhabodhighara-āsanagharasammuñjani-aṭṭadāru-aṭṭavacca kuṭidvārakoṭṭhakapānīya kuṭipānīya māḷakadantakaṭṭhamāḷakesupi eseva nayo. Bhojanasālā pana senāsanameva, tasmā taṁ ekassa vā bahūnaṁ vā paricchinditvā gāhetuṁ vaṭṭatīti sabbamidaṁ vitthārena **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ.

Senāsanaggāhakena pana pāṭipada-aruṇato paṭṭhāya yāva puna aruṇaṁ na bhijjati, tāva gāhetabbaṁ. Idañhi senāsanaggāhassa khettaṁ. Sace pātova gāhite senāsane añño vitakkacāriko bhikkhu āgantvā senāsanaṁ yācati, “gahitaṁ bhante senāsanaṁ, vassūpagato saṁgho, ramaṇīyo vihāro, rukkhamūlādīsu yattha icchatha, tattha vasathā”ti vattabbo. Pacchimavassūpanāyikadivase pana sace kālaṁ ghosetvā sannipatite saṁghe koci dasahatthaṁ vatthaṁ āharitvā vassāvāsikaṁ deti, āgantuko ce bhikkhu saṁghatthero hoti, tassa dātabbaṁ. Navako ce hoti, sammatena bhikkhunā saṁghatthero vattabbo “sace bhante icchatha, paṭhamabhāgaṁ muñcitvā idaṁ vatthaṁ gaṇhathā”ti, amuñcantassa na dātabbaṁ. Sace pana pubbe gāhitaṁ muñcitvā gaṇhāti, dātabbaṁ. Eteneva upāyena dutiyattherato paṭṭhāya parivattetvā pattaṭṭhāneva āgantukassa dātabbaṁ. Sace pana paṭhamavassūpagatā dve tīṇi cattāri pañca vā vatthāni alatthuṁ, laddhaṁ laddhaṁ eteneva upāyena vissajjāpetvā yāva āgantukassa samakaṁ hoti, tāva dātabbaṁ. Tena samake laddhe avasiṭṭho anubhāgo therāsane dātabbo. Paccuppanne lābhe sati ṭhitikāya gāhetuṁ katikaṁ kātuṁ vaṭṭati.

Sace dubbhikkhaṁ hoti, dvīsupi vassūpanāyikāsu vassūpagatā bhikkhū bhikkhāya kilamantā “āvuso idha vasantā sabbeva kilamāma, sādhu vata dve bhāgā homa, yesaṁ ñātipavāritaṭṭhānāni atthi, te tattha vasitvā pavāraṇāya āgantvā attano pattaṁ vassāvāsikaṁ gaṇhantū”ti vadanti, tesu ye tattha vasitvā pavāraṇāya āgacchanti, tesaṁ apaloketvā vassāvāsikaṁ dātabbaṁ. Sādiyantāpi hi teneva vassāvāsikassa sāmino, khīyantāpi ca āvāsikā neva adātuṁ labhanti. **Kurundiyaṁ** pana vuttaṁ “katikavattaṁ kātabbaṁ ‘sabbesaṁ no idha

“မမ နိဗဒ္ဓဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ ဝတွာ ဒိန္နံ ပန ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပုဂ္ဂလိကေပိ “တုမှာကံ ဓုရဘတ္တံ ဒမ္မီ”တိ ဝုတ္တေ ပိဏ္ဍပါတိကော စေ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ “မမ နိဗဒ္ဓဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိ၊ သာဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပစ္ဆာ ကတိပါဟေ ဝီတိဝတ္တေ “ဓုရဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ မူလေ သုဋ္ဌု သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။

ကုဋိဘတ္တံ နာမ ယံ သံဃဿ အာဝါသံ ကာရေတွာ “အမှာကံ သေနာသနဝါသိနော အမှာကံယေဝ ဘတ္တံ ဂဏှန္တူ”တိ ဧဝံ နိဗန္ဓာပိတံ၊ တံ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ ဟောတိ၊ ဂါဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ “အမှာကံ သေနာသနဝါသိနော အမှာကံယေဝ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ ဝုတ္တေ ပန ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ပုဂ္ဂလော ပသီဒိတွာ တဿ အာဝါသံ ကတွာ “တုမှာကံ ဒေမာ”တိ ဒိန္နံ၊ တံ တဿေဝ ဟောတိ၊ တံသ္မိံ ကတ္ထစိ ဂတေ နိဿိတကေဟိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဝါရကဘတ္တံ နာမ ဒုဗ္ဘိက္ခသမယေ “ဝါရေန ဘိက္ခူ ဇဂ္ဂိဿာမာ”တိ ဓုရဂေဟတော ပဋ္ဌာယ ဒိန္နံ၊ တမ္ပိ ဘိက္ခာဝစနေန ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဝါရကဘတ္တ”န္တိ ဝုတ္တေ ပန သလာကဘတ္တဂတိကံ ဟောတိ။ သစေ တဏ္ဍုလာဒီနိ ပေသေန္တိ “သာမဏေရာ ပစိတွာ ဒေန္တူ”တိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣတိ ဣမာနိ စ တီဏိ, အာဂန္တုကဘတ္တာဒီနိ စ စတ္တာရီတိ သတ္တ, တာနိ သံဃဘတ္တာဒီဟိ သဟ စုဒ္ဒသ ဘတ္တာနိ ဟောန္တိ။

၂၁၆။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝိဟာရဘတ္တံ အဋ္ဌကဘတ္တံ စတုက္ကဘတ္တံ ဂုဠကဘတ္တန္တိ အညာနိပိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ **ဝိဟာရဘတ္တံ** နာမ ဝိဟာရေ တတြုပ္ပါဒဘတ္တံ၊ တံ သံဃဘတ္တေန သင်္ဂဟိတံ။ တံ ပန တိဿမဟာဝိဟာရစိတ္တလပဗ္ဗတာဒီသု ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တေဟိ ခီဏာသဝေဟိ ယထာ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ သက္ကာ ဟောန္တိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ တထာ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ တာဒိသေသု ဌာနေသု ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “အဋ္ဌန္နံ ဘိက္ခူနံ ဒေမ၊ စတုန္နံ ဒေမာ”တိ ဧဝံ ဒိန္နံ ပန **အဋ္ဌကဘတ္တဉ္စေဝ စတုက္ကဘတ္တဉ္စ**၊ တမ္ပိ ဘိက္ခာဝစနေန ဒိန္နံ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာဘိသင်္ခါရေန အတိရသကပူဝေန ပတ္တံ ထကေတွာ ဒိန္နံ **ဂုဠကဘတ္တံ** နာမ။ ဣမာနိ တီဏိ သလာကဘတ္တဂတိကာနေဝ။ အပရမ္ပိ **ဂုဠကဘတ္တံ** နာမ အတ္ထိ၊ ဣဓေကစ္စေ မနုဿာ မဟာဓမ္မဿဝနဉ္စ ဝိဟာရပူဇဉ္စ ကာရေတွာ “သကလသံဃဿ ဒါတုံ န သက္ကောမ၊ ဒွေ တီဏိ ဘိက္ခုသတာနိ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ ဂုဠကေ ဒေန္တိ၊ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ပိဏ္ဍပါတဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

yāgubhattaṁ nappahoti, sabhāgaṭṭhāne vasitvā āgacchatha, tumhākaṁ pattaṁ vassāvāsikaṁ labhissathā'ti. Tañce eko paṭibāhati, supaṭibāhitaṁ. No ce paṭibāhati, katikā sukatā. Pacchā tesaṁ tattha vasitvā āgatānaṁ apaloketvā dātabbaṁ, apalokanakāle paṭibāhituṁ na labbhatī"ti. Punapi vuttaṁ "sace vassūpagatesu ekaccānaṁ vassāvāsike apāpuṇante bhikkhū katikaṁ karonti 'chinnavassānaṁ vassāvāsikañca idāni uppajjanakavassāvāsikañca imesaṁ dātuṁ ruccatī'ti, evaṁ katikāya katāya gāhitasadisameva hoti, uppannuppannaṁ tesameva dātabban"ti. Temāsaṁ pānīyaṁ upaṭṭhāpetvā vihāramaggacetiyaṅgaṇabodhiyaṅgaṇāni jaggitvā Bodhirukkhe udakaṁ siñcitvā pakkantopi vibbhantopi vassāvāsikaṁ labhatiyeva. Bhatiniviṭṭhañhi tena kataṁ, saṁghikaṁ pana apalokanakammaṁ katvā gāhitaṁ antovasse vibbhantopi labhateva, paccayavasena gāhitaṁ pana na labhatīti vadanti.

Sace vuṭṭhavasso disaṁgamiko bhikkhu āvāsikassa hatthato kiñcideva kappiyabhaṇḍaṁ gahetvā "asukakule mayhaṁ vassāvāsikaṁ pattaṁ, taṁ gaṇhathā"ti vatvā gataṭṭhāne vibbhamati, vassāvāsikaṁ saṁghikaṁ hoti. Sace pana manusse sammukhā sampaṭicchāpetvā gacchati, labhati. "Idaṁ vassāvāsikaṁ amhākaṁ senāsane vutthabhikkhuno demā"ti vutte yassa gāhitaṁ, tasseva hoti. Sace pana senāsanasāmikassa piyakamyatāya puttadhītādayo bahūni vatthāni āharitvā "amhākaṁ senāsane demā"ti denti, tattha vassūpagatassa ekameva vatthaṁ dātabbaṁ, sesāni saṁghikāni honti. Vassāvāsikaṭhitikāya gāhetabbāni, ṭhitikāya asati therāsanato paṭṭhāya gāhetabbāni. Senāsane vassūpagataṁ bhikkhuṁ nissāya uppannena cittappasādena bahūni vatthāni āharitvā "senāsanassa demā"ti dinnesupi eseva nayo. Sace pana pādamūle ṭhapetvā "etassa bhikkhuno demā"ti vadanti, tasseva honti.

Ekassa gehe dve vassāvāsikāni, paṭhamabhāgo sāmaṇerassa gāhito hoti, dutiyo therāsane. So ekaṁ dasahatthaṁ, ekaṁ aṭṭhahatthaṁ sāṭakaṁ peseti "vassāvāsikaṁ pattabhikkhūnaṁ dethā"ti, vicinitvā varabhāgaṁ sāmaṇerassa datvā anubhāgo therāsane

၂၀၇။ **ဂိလာနပစ္စယဘာဇနီယံ** ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ[1]— သပ္ပိအာဒီသု ဘေသဇ္ဇေသု ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ သပ္ပိဿ တာဝ ကုမ္ဘသတမ္ပိ ကုမ္ဘသဟဿမ္ပိ ဝိဟာရဿ ပေသေန္တိ၊ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဂဟိတဘာဇနံ ပူရေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဝိလ္လာပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အလသဇာတိကာ မဟာထေရာ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ “ဘန္တေ ဝီသတိဝဿာနံ ဒီယတိ၊ တုမှာကံ ဌိတိကာ အတိက္ကန္တာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဌိတိကံ ဌပေတွာ တေသံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဌိတိကာယ ဒါတဗ္ဗံ။ “အသုကဝိဟာရေ ဗဟု သပ္ပိ ဥပ္ပန္န”န္တိ သုတွာ ယောဇနန္တရဝိဟာရတောပိ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနမ္ပိ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗံ။ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ ဥပစာရသီမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တေဝါသိကာဒီသု ဂဏှန္တေသု ဒါတဗ္ဗမေဝ။ “ဗဟိဥပစာရသီမာယ ဌိတာနံ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ န ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဥပစာရသီမံ ဩက္ကန္တေဟိ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟုတွာ အတ္တနော ဝိဟာရဒွါရေ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပရိသဝသေန ဝဍ္ဎိတာ နာမ သီမာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒါတဗ္ဗာ။ သံဃနဝကဿ ဒိန္နေပိ ပစ္ဆာ အာဂတာနံ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဠှေ အာဂတာနံ ပဌမဘာဂေါ န ပါပုဏာတိ၊ ဒုတိယဘာဂတော ဝဿဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ။ အန္တောဥပစာရသီမံ ပဝိသိတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ သန္နိပါတဋ္ဌာနေယေဝ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒသ ဘိက္ခူ၊ ဒသေဝ စ သပ္ပိကုမ္ဘာ ဒီယန္တိ၊ ဧကေကကုမ္ဘဝသေန ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ဧကော သပ္ပိကုမ္ဘော ဟောတိ၊ ဒသဘိက္ခူဟိ ဘာဇေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ “ယထာဌိတံယေဝ အမှာကံ ပါပုဏာတီ”တိ ဂဏှန္တိ၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ၊ တံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သံဃိကမေဝ ဟောတိ။ ကုမ္ဘံ ပန အာဝဇ္ဇေတွာ ထာလကေ ထောကံ သပ္ပိံ ကတွာ “ဣဒံ မဟာထေရဿ ပါပုဏာတိ၊ အဝသေသံ အမှာကံ ပါပုဏာတီ”တိ ဝတွာ တမ္ပိ ကုမ္ဘေယေဝ အာကိရိတွာ ယထိစ္ဆိတံ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ထိနံ သပ္ပိ ဟောတိ၊ လေခံ ကတွာ “လေခတော ပရဘာဂေါ မဟာထေရဿ ပါပုဏာတိ၊ အဝသေသံ အမှာက”န္တိ ဂဟိတမ္ပိ သုဂ္ဂဟိတံ။ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော ဦနာဓိကေသု ဘိက္ခူသု သပ္ပိကုမ္ဘေသု စ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သစေ ပနေကော ဘိက္ခု၊ ဧကော ကုမ္ဘော ဟောတိ၊ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ “အယံ မယှံ ပါပုဏာတီ”တိပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “အယံ ပဌမဘာဂေါ မယှံ ပါပုဏာတိ, အယံ ဒုတိယဘာဂေါ”တိ ဧဝံ ထောကံ ထောကမ္ပိ ပါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သော နယော

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၀၇-ဝိဋ္ဌာဒိသု။

dātabbo. Sace pana ubhopi gharaṁ netvā bhojetvā sayameva pādamūle ṭhapeti, yaṁ yassa dinnaṁ, tadeva tassa hoti. Ito paraṁ **Mahāpaccariyaṁ** āgatanayo hoti—ekassa ghare daharasāmaṇerassa vassāvāsikaṁ pāpuṇāti, so ce pucchati “amhākaṁ vassāvāsikaṁ kassa pattan”ti, “sāmaṇerassā”ti avatvā “dānakāle jānissasī”ti vatvā dānadivase ekaṁ mahātheraṁ pesetvā nīharāpetabbaṁ. Sace yassa vassāvāsikaṁ pattaṁ, so vibbhamati vā kālaṁ vā karoti, manussā ce pucchanti “kassa amhākaṁ vassāvāsikaṁ pattan”ti, tesaṁ yathābhūtaṁ ācikkhitabbaṁ. Sace te vadanti “tumhākaṁ demā”ti, tassa bhikkhuno pāpuṇāti. Atha saṁghassa vā gaṇassa vā denti, saṁghassa vā gaṇassa vā pāpuṇāti. Sace vassūpagatā suddhapaṁsukūlikāyeva honti, ānetvā dinnaṁ vassāvāsikaṁ senāsanaparikkhāraṁ vā katvā ṭhapetabbaṁ, bimbohanādīni vā kātabbānīti.

Ayaṁ tāva antovasse vassūpanāyikadivasavasena

Senāsanaggāhakathā.

222. Ayamaparopi utukāle **antarāmuttako** nāma senāsanaggāho veditabbo. Divasavasena hi tividho senāsanaggāho purimako pacchimako antarāmuttakoti. Vuttañhetaṁ—

> “Tayome bhikkhave senāsanaggāhā, purimako pacchimako antarāmuttako. Aparajjugatāya āsāḷhiyā purimako gāhetabbo, māsagatāya āsāḷhiyā pacchimako gāhetabbo, aparajjugatāya pavāraṇāya āyatiṁ vassāvāsatthāya antarāmuttako gāhetabbo”ti[1].

Etesu[2] tīsu senāsanaggāhesu purimako pacchimako cāti ime dve gāhā thāvarā, antarāmuttako pana senāsanapaṭijagganatthaṁ Bhagavatā anuññāto. Tathā hi ekasmiṁ vihāre mahālābhaṁ senāsanaṁ hoti, senāsanasāmikā vassūpagataṁ bhikkhuṁ sabbapaccayehi sakkaccaṁ upaṭṭhahitvā pavāretvā gamanakāle bahuṁ samaṇaparikkhāraṁ denti, mahātherā dūratova āgantvā vassūpanāyikadivase

1. Vi 4. 318 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 4. 65 piṭṭhādīsu.

နဝနီတာဒီသုပိ။ ယသ္မိံ ပန ဝိပ္ပသန္နတိလတေလာဒိမှိ လေခါ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သိင်္ဂိဝေရမရိစာဒိဘေသဇ္ဇမ္ပိ အဝသေသပတ္တထာလကာဒိသမဏပရိက္ခာရောပိ သဗ္ဗော ဝုတ္တာနုရူပေနေဝ နယေန သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတွာ ဘာဇေတဗ္ဗောတိ။ အယံ ဂိလာနပစ္စယဘာဇနီယကထာ။

၂၁၈။ ဣဒါနိ **သေနာသနဂ္ဂါဟော** ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော[၁]— အယံ သေနာသနဂ္ဂါဟော နာမ ဒုဝိဓော ဟောတိ ဥတုကာလေ စ ဝဿာဝါသေ စ။ တတ္ထ **ဥတုကာလေ** တာဝ ကေစိ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ ပုရေဘတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ, ကေစိ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဌမယာမံ မဇ္ဈိမယာမံ ပစ္ဆိမယာမံ ဝါ။ ယေ ယဒါ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ တဒါဝ ဘိက္ခူ ဥဋ္ဌာပေတွာ သေနာသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ အကာလော နာမ နတ္ထိ။ သေနာသနပညာပကေန ပန ပဏ္ဍိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ကေ ဝါ ဒွေ ဝါ မဉ္စဋ္ဌာနာနိ ဌပေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ဝိကာလေ ကောစ ဝါ ဒွေ ဝါ ထေရာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ “ဘန္တေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝုဋ္ဌာပိယမာနေ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ ဥဗ္ဗာဠှိကာ ဘဝိဿန္တိ၊ တုမှေ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသထာ”တိ။

ဗဟူသု ပန အာဂတေသု ဝုဋ္ဌာပေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ကေကံ ပရိဝေဏံ ပဟောတိ၊ ကေကံ ပရိဝေဏံ ဒါတဗ္ဗံ။ တတ္ထ အဂ္ဂိသာလာဒီဃသာလာမဏ္ဍလမာဋ္ဌာဒယော သဗ္ဗေပိ တဿေဝ ပါပုဏန္တိ။ ဧဝံ အပ္ပဟောန္တေ ပါသာဒဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ၊ ပါသာဒေသု အပ္ပဟောန္တေသု ဩဝရကဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ၊ ဩဝရကေသု အပ္ပဟောန္တေသု သေယျဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ၊ သေယျဂ္ဂေသု အပ္ပဟောန္တေသု မဉ္စဋ္ဌာနေန ဒါတဗ္ဗံ၊ မဉ္စဋ္ဌာနေ အပ္ပဟောန္တေ ကေဝိဠကဋ္ဌာနဝသေန ဒါတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခုနော ပန ဌိတောကာသမတ္တံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ တဉှိ သေနာသနံ နာမ န ဟောတိ။ ပီဌကဋ္ဌာနေ ပန အပ္ပဟောန္တေ ကေ မဉ္စဋ္ဌာနံ ဝါ ကေ ပီဌဋ္ဌာနံ ဝါ “ဝါရေန ဝါရေန ဘန္တေ ဝိဿမထာ”တိ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ န ဟိ သက္ကာ သီတသမယေ သဗ္ဗရတ္တိံ အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ။ မဟာထေရေန ပဌမယာမံ ဝိဿမိတွာ နိက္ခမိတွာ ဒုတိယတ္ထေရဿ ဝတ္တဗ္ဗံ “အာဝုသော ဣမံ ပဝိသာဟီ”တိ။ သစေ မဟာထေရော နိဒ္ဒါဂရုကော ဟောတိ၊ ကာလံ န ဇာနာတိ၊ ဥက္ကာသိတွာ ဒွါရံ အာကောဋေတွာ “ဘန္တေ ကာလော ဇာတော၊ သီတံ အနုဒဟတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန နိက္ခမိတွာ ဩကာသော ဒါတဗ္ဗော၊ အဒါတုံ န လဘတိ။ ဒုတိယတ္ထေရေနပိ မဇ္ဈိမယာမံ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

taṁ gahetvā phāsuṁ vasitvā vuṭṭhavassā lābhaṁ gaṇhitvā pakkamanti. Āvāsikā "mayaṁ etthuppannaṁ lābhaṁ na labhāma, niccaṁ āgantukamahātherāva labhanti, teyeva naṁ āgantvā paṭijaggissantī"ti palujjantampi na olokenti. Bhagavā tassa paṭijagganatthaṁ "aparajjugatāya pavāraṇāya āyatiṁ vassāvāsatthāya antarāmuttako gāhetabbo"ti āha.

Taṁ gāhentena saṁghatthero vattabbo "bhante antarāmuttakasenāsanaṁ gaṇhathā"ti. Sace gaṇhāti, dātabbaṁ. No ce, eteneva upāyena anutheraṁ ādiṁ katvā yo gaṇhāti, tassa antamaso sāmaṇerassapi dātabbaṁ. Tena taṁ senāsanaṁ aṭṭha māse paṭijaggitabbaṁ, chadanabhittibhūmīsu yaṁ kiñci khaṇḍaṁ vā phullaṁ vā bhoti, taṁ sabbaṁ paṭisaṅkharitabbaṁ. Uddesaparipucchādīhi divasaṁ khepetvā rattiṁ tattha vasituṁ vaṭṭati, rattiṁ pariveṇe vasitvā tattha divasaṁ khepetumpi vaṭṭati, rattindivaṁ tattheva vasitumpi vaṭṭati, utukāle āgatānaṁ vuḍḍhānaṁ na paṭibāhitabbaṁ. Vassūpanāyikadivase pana sampatte sace saṁghatthero "mayhaṁ idaṁ pana senāsanaṁ dethā"ti vadati, na labhati. "Bhante idaṁ antarāmuttakaṁ gahetvā ekena bhikkhunā paṭijaggitan"ti vatvā na dātabbaṁ, aṭṭha māse paṭijaggitabhikkhusseva gāhitaṁ hoti. Yasmiṁ pana senāsane ekasaṁvacchare dvikkhattuṁ paccaye denti chamāsaccayena chamāsaccayena, taṁ antarāmuttakaṁ na gāhetabbaṁ. Yasmiṁ vā tikkhattuṁ denti catumāsaccayena catumāsaccayena, yasmiṁ vā catukkhattuṁ denti temāsaccayena temāsaccayena, taṁ antarāmuttakaṁ na gāhetabbaṁ. Paccayeneva hi taṁ paṭijagganaṁ labhissati. Yasmiṁ pana ekasaṁvacchare sakideva bahū paccaye denti, etaṁ antarāmuttakaṁ gāhetabbanti.

223. "Anujānāmi bhikkhave akataṁ vā vihāraṁ vippakataṁ vā navakammaṁ dātuṁ, khuddake vihāre kammaṁ oloketvā chappañcavassikaṁ navakammaṁ dātuṁ, aḍḍhayoge kammaṁ oloketvā sattaṭṭhavassikaṁ navakammaṁ dātuṁ, mahallake vihāre pāsāde vā kammaṁ oloketvā dasadvādasavassikaṁ navakammaṁ dātun"ti[1] vacanato akataṁ vippakataṁ vā senāsanaṁ ekassa bhikkhuno apalokanena vā kammavācāya vā sāvetvā

1. Vi 4. 325 piṭṭhe.

ဝိဿမိတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဇာတရဿ ဒါတဗ္ဗံ။ နိဒ္ဒါဂရုကော ဝုတ္တနယေနေဝ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ကေရတ္တိံ ကေမဇ္ဈဋ္ဌာနံ တိဏ္ဏံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဇမ္ဗုဒီပေ ပန ကေစ္စေ ဘိက္ခူ “သေနာသနံ နာမ မဇ္ဈဋ္ဌာနံ ဝါ ပိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဝါ ကိဉ္စိဒေဝ ကဿစိ သပ္ပါယံ ဟောတိ, ကဿစိ အသပ္ပါယ”န္တိ အာဂန္တုကာ ဟောန္တု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒေဝသိကံ သေနာသနံ ဂါဟေန္တိ။ အယံ ဥတုကာလေ သေနာသနဂ္ဂါဟော နာမ။

၂၁၉။ **ဝဿာဝါသေ** ပန အတ္ထိ အာဂန္တုကဝတ္တံ၊ အတ္ထိ အာဝါသိကဝတ္တံ။ အာဂန္တုကေန တာဝ သကဋ္ဌာနံ မုဉ္စိတွာ အညတ္ထ ဂန္တွာ ဝသိတုကာမေန ဝဿူပနာယိကဒိဝသမေဝ တတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ ဟိ တတြ သမ္မာဝံ ဘဝေယျ၊ ဘိက္ခာစာရော ဝါ န သမ္ပဇ္ဇေယျ၊ တေန န ဖာသုကံ ဝိဟရေယျ၊ တသ္မာ “ဣဒါနိ မာသမတ္တေန ဝဿူပနာယိကာ ဘဝိဿတီ”တိ တံ ဝိဟာရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ မာသမတ္တံ ဝသန္တော သစေ ဥဒ္ဒေသတ္ထိကော၊ ဥဒ္ဒေသသမ္ပတ္တိံ သလ္လက္ခေတွာ, သစေ ကမ္မဋ္ဌာနိကော၊ ကမ္မဋ္ဌာနသပ္ပါယတံ[1] သလ္လက္ခေတွာ, သစေ ပစ္စယတ္ထိကော၊ ပစ္စယလာဘံ သလ္လက္ခေတွာ အန္တောဝဿေ သုခံ ဝသိဿတိ။ သကဋ္ဌာနတော စ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တေန န ဂေါစရဂါမော ဃဋ္ဋေတဗ္ဗော။ န တတ္ထ မနုဿာ ဝတ္တဗ္ဗာ “တုမှေ နိဿာယ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဝါ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ဝါ ဝဿာဝါသိကံ ဝါ နတ္ထိ၊ အယံ စေတိယဿ ပရိက္ခာရော၊ အယံ ဥပေါသထာဂါရဿ၊ ဣဒံ တာဠစ္ဆိဒ္ဒံ သူစိ စ၊ သမ္မဋ္ဌိဋ္ဌထ တုမှာကံ ဝိဟာရ”န္တိ။ သေနာသနံ ပန ဇဂ္ဂိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍမတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ ပဋိသာမေတွာ ဂမိကဝတ္တံ ပူရေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေနပိ ဒဟရေဟိ ပတ္တစီဝရဘဏ္ဍိကာယော ဥက္ခိပါပေတွာ ဘေလနာဠိကတ္တရဒဏ္ဍာဒီနိ ဂါဟေတွာ ဆတ္တံ ပဂ္ဂယှ အတ္တာနံ ဒဿေန္တေန ဂါမဒွါရေနေဝ န ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပဋိစ္ဆန္နေန အဋဝိမဂ္ဂေန ဂန္တဗ္ဗံ။ အဋဝိမဂ္ဂေ အသတိ ဂုမ္ဗာဒီနိ မဒ္ဒန္တေန န ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဂမိကဝတ္တံ ပန ပူရေတွာ ဝိတက္ကံ ဆိန္ဒိတွာ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂမနဝတ္တေနေဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဂါမဒွါရေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ ဂစ္ဆန္တဿ နံ သပရိဝါရံ ဒိသွာ မနုဿာ “အမှာကံ ထေရော ဝိယာ”တိ ဥပဓာဝိတွာ “ကုဟိံ ဘန္တေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေသု စေ ကောစိ ဧဝံ ဝဒတိ “ဝဿူပနာယိကကာလော နာမာယံ၊ ယတ္ထ အန္တောဝဿေ နိဗဒ္ဓဘိက္ခာစာရော ဘဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒနဉ္စ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဘိက္ခူ ဂစ္ဆန္တီ”တိ၊

၁-ကမ္မဋ္ဌာနသပ္ပါယံ (သီ)

navakammaṁ katvā vasituṁ yathāvuttakālaparicchedavasena dātabbaṁ. Navakammiko bhikkhu antovasse taṁ āvāsaṁ labhati, utukāle paṭibāhituṁ na labhati. Laddhanavakammena pana bhikkhunā vāsipharasunikhādanādīni gahetvā sayaṁ na kātabbaṁ, katākataṁ jānitabbaṁ. Sace so āvāso jīrati, āvāsasāmikassa vā tassa vaṁse uppannassa vā kassaci kathetabbaṁ "āvāso te nassati, jaggatha etaṁ āvāsan"ti. Sace so na sakkoti, bhikkhūhi ñātīhi vā upaṭṭhākehi vā[1] samādāpetvā jaggitabbo. Sace tepi na sakkonti, saṁghikena paccayena jaggitabbo, tasmimpi asati ekaṁ āvāsaṁ vissajjetvā avasesā jaggitabbā, bahū vissajjetvā ekaṁ saṇṭhapetumpi vaṭṭatiyeva.

Dubbhikkhe bhikkhūsu pakkantesu sabbe āvāsā nassanti, tasmā ekaṁ vā dve vā tayo vā āvāse vissajjetvā tato yāgubhattacīvarādīni paribhuñjantehi sesāvāsā jaggitabbayeva.

Kurundiyaṁ pana vuttaṁ "saṁghike paccaye asati eko bhikkhu 'tuyhaṁ ekamañcaṭṭhānaṁ gahetvā jaggāhī'ti vattabbo. Sace bahutaraṁ icchati, tibhāgaṁ vā upaḍḍhabhāgaṁ vā datvāpi jaggāpetabbaṁ. Atha thambhamattamevettha avasiṭṭhaṁ, bahukammaṁ kātabbanti na icchati, 'tuyhaṁ puggalikameva katvā jaggāhī'ti dātabbaṁ. Evampi hi 'saṁghassa bhaṇḍakaṭhapanaṭṭhānañca navakānañca vasanaṭṭhānaṁ labhissatī'ti jaggāpetabbo. Evaṁ jaggito pana tasmiṁ jīvante puggaliko hoti, mate saṁghikova. Sace saddhivihārikānaṁ dātukāmo hoti, kammaṁ oloketvā tibhāgaṁ vā upaḍḍhaṁ vā puggalikaṁ katvā jaggāpetabbo. Evañhi saddhivihārikānaṁ dātuṁ labhati. Evaṁ jagganake pana asati ekaṁ āvāsaṁ vissajjetvāti-ādinā nayena jaggāpetabbo"ti vuttaṁ. Idampi ca aññaṁ tattheva vuttaṁ.

Dve bhikkhū saṁghikabhūmiṁ gahetvā sodhetvā saṁghikasenāsanaṁ karonti, yena sā bhūmi paṭhamaṁ gahitā, so sāmī. Ubhopi puggalikaṁ karonti, soyeva sāmī. So saṁghikaṁ karoti, itaro puggalikaṁ karoti, aññaṁ ce bahu senāsanaṭṭhānaṁ atthi, puggalikaṁ karontopi na vāretabbo. Aññasmiṁ pana tādise patirūpe ṭhāne

---

1. Ñātī vā upaṭṭhāke vā (Vi-Ṭṭha 4. 85 piṭṭhe.)

တဿ စေ သုတွာ တေ မနုဿာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဂါမေ ဇနော ဘုဉ္ဇတိ စေဝ နိဝါသေတိ စ၊ မာ အညတ္ထ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝတွာ မိတ္တာမစ္စေ ပက္ကောသိတွာ သဗ္ဗေ သမ္မန္တယိတွာ ဝိဟာရေ နိဗဒ္ဓဝတ္တဉ္စ သလာကဘတ္တာဒီနိ စ ဝဿာဝါသိကဉ္စ ဌပေတွာ “ဣဓေဝ ဘန္တေ ဝသထာ”တိ ယာစန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗမ္ပေတံ ကပ္ပိယဉ္စေဝ အနဝဇ္ဇဉ္စ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ကုဟိံ ဂစ္ဆထာတိ ဝုတ္တေ ‘အသုကဋ္ဌာန’န္တိ ဝတွာ ‘ကသ္မာ တတ္ထ ဂစ္ဆထာ’တိ ဝုတ္တေ ‘ကာရဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗ’န္တိ” ဝုတ္တံ။ ဥဘယမ္ပိ ပနေတံ သုဒ္ဓစိတ္တတ္တာဝ အနဝဇ္ဇံ။ ဣဒံ **အာဂန္တုကဝတ္တံ** နာမ။

ဣဒံ ပန **အာဝါသိကဝတ္တံ**။ ပဋိကစ္စေဝ ဟိ အာဝါသိကေဟိ ဝိဟာရော ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ခဏ္ဍဖုလ္လပဋိသင်္ခရဏပရိဘဏ္ဍာနိ ကာတဗ္ဗာနိ၊ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနဝစ္စကုဋိပဿာဝဋ္ဌာနာနိ ပဓာနဃရဝိဟာရမဂ္ဂေါတိ ဣမာနိ သဗ္ဗာနိ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိ။ စေတိယေ သုဓာကမ္မံ မုဏ္ဍဝေဒိကာယ[1] တေလမက္ခနံ မဉ္စပီဌဇဂ္ဂနန္တိ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗံ “ဝသံ ဝသိတုကာမာ အာဂန္တွာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂါဒီနိ ကရောန္တာ သုခံ ဝသိဿန္တီ”တိ။ ကတပရိကမ္မေဟိ အာဝါသာဋ္ဌိဇဂ္ဂပဋ္ဌမိတော ပဋ္ဌာယ ဝဿာဝါသိကံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ကတ္ထ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ? ယတော ပကတိယာ လဗ္ဘတိ။ ယေဟိ ပန န ဒိန္နပုဗ္ဗံ၊ တေ ပုစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ? ကဒါစိ ဟိ မနုဿာ ဒေန္တိ၊ ကဒါစိ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတာ န ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ယေ န ဒဿန္တိ၊ တေ အပုစ္ဆိတွာ ဝဿာဝါသိကေ ဂါဟိတေ ဂါဟိတဘိက္ခူနံ လာဘန္တရာယော ဟောတိ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆိတွာဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ပုစ္ဆန္တေန “တုမှာကံ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟဏကာလော ဥပကဋ္ဌော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝဒန္တိ “ဘန္တေ ဣမံ သံဝစ္ဆရံ ဆာတကာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတမှ၊ န သက္ကောမ ဒါတု”န္တိ ဝါ “ယံ ပုဗ္ဗေ ဒေမ၊ တတော ဦနတရံ ဒဿာမာ”တိ ဝါ “ဣဒါနိ ကပ္ပါသော သုလဘော၊ ယံ ပုဗ္ဗေ ဒေမ၊ တတော ဗဟုတရံ ဒဿာမာ”တိ ဝါ၊ တံ သလ္လက္ခေတွာ တဒနုရူပေန နယေန တေသံ သေနာသနေ ဘိက္ခူနံ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ မနုဿာ ဝဒန္တိ “ယဿ အမှာကံ ဝဿာဝါသိကံ ပါပုဏာတိ၊ သော တေမာသံ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတု၊ ဝိဟာရမဂ္ဂံ ဇဂ္ဂတု၊ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာနိ ဇဂ္ဂတု၊ ဗောဓိရုက္ခေ ဥဒကံ အာသိဉ္စတူ”တိ၊ ယဿ တံ ပါပုဏာတိ၊ တဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဂါမော ပဋိက္ကမ္မ ယောဇနဒွိယောဇနန္တရေ ဟောတိ၊ တတ္ထ စေ ကုလာနိ

၁-ခုဒ္ဒကဝေဒိကာယ (သီ)

asati taṁ paṭibāhitvā saṁghikaṁ karonteneva kātabbaṁ. Yaṁ pana tassa tattha vayakammaṁ kataṁ, taṁ dātabbaṁ. Sace pana katāvāse vā āvāsakaraṇaṭṭhāne vā chāyūpagaphalūpagā rukkhā honti, apaloketvā hāretabbā. Puggalikā ce honti, sāmikā āpucchitabbā. No ce denti, yāvatatiyakaṁ āpucchitvā "rukkha-agghanakamūlaṁ dassāmā"ti hāretabbā.

224. Yo pana saṁghikaṁ vallimattampi aggahetvā āharimena upakaraṇena saṁghikāya bhūmiyā puggalikavihāraṁ kāreti, upaḍḍhaṁ saṁghikaṁ hoti, upaḍḍhaṁ puggalikaṁ. Pāsādo ce hoti, heṭṭhāpāsādo saṁghiko, upari puggaliko. Sace yo heṭṭhāpāsādaṁ icchati, heṭṭhāpāsādaṁ tassa hoti. Atha heṭṭhā ca upari ca icchati, ubhayattha upaḍḍhaṁ labhati. Dve senāsanāni kāreti, ekaṁ saṁghikaṁ, ekaṁ puggalikaṁ. Sace vihāre uṭṭhitena dabbasambhārena kāreti, tibhāgaṁ labhati. Sace akataṭṭhāne cayaṁ vā pamukhaṁ vā karoti bahikuṭṭe, upaḍḍhaṁ saṁghassa, upaḍḍhaṁ tassa. Atha mahantaṁ visamaṁ pūretvā apade padaṁ dassetvā kataṁ hoti, anissaro tattha saṁgho.

Sace bhikkhu saṁghikavihārato gopānasi-ādīni gahetvā aññasmiṁ saṁghikāvāse yojeti, suyojitāni. Puggalikāvāse yojentehi pana mūlaṁ vā dātabbaṁ, paṭipākatikaṁ vā kātabbaṁ. Chaḍḍitavihārato mañcapīṭhādīni theyyacittena gaṇhanto uddhāreyeva bhaṇḍagghena kāretabbo. "Puna āvāsikakāle dassāmī"ti gahetvā saṁghikaparibhogena paribhuñjantassa naṭṭhaṁ sunaṭṭhaṁ, jiṇṇaṁ sujiṇṇaṁ. Arogaṁ ce, pākatikaṁ kātabbaṁ, puggalikaparibhogena paribhuñjantassa naṭṭhaṁ vā jiṇṇaṁ vā gīvā hoti. Tato dvāravātapānādīni saṁghikāvāse vā puggalikāvāse vā yojitāni, paṭidātabbāniyeva. Sace koci saṁghiko vihāro undriyati, yaṁ tattha mañcapīṭhādikaṁ, taṁ guttatthāya aññatra harituṁ vaṭṭati. Tasmā aññatra haritvā saṁghikaparibhogena paribhuñjantassa naṭṭhaṁ sunaṭṭhaṁ, jiṇṇaṁ sujiṇṇaṁ. Sace arogaṁ, tasmiṁ vihāre paṭisaṅkhate puna pākatikaṁ kātabbaṁ. Puggalikaparibhogena paribhuñjato naṭṭhaṁ vā jiṇṇaṁ vā gīvā hoti, tasmiṁ paṭisaṅkhate dātabbameva. Ayaṁ senāsanaggāhakathā.

ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ ပဟာရေ ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိယေဝ၊ တာနိ ကုလာနိ အာပုစ္ဆိတွာပိ တေသံ သေနာသနေ ဝတ္တံ ကတွာ ဝသန္တဿ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန တေသံ သေနာသနေ ပံသုကူလိကော ဝသတိ၊ အာဂတဉ္စ တံ ဒိသွာ "တုမှာကံ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေန သံဃဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ တာနိ ကုလာနိ သံဃဿ ဒါတုံ န ဣစ္ဆန္တိ၊ "တုမှာကံယေဝ ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ သဘာဂေါ ဘိက္ခု "ဝတ္တံ ကတွာ ဂဏှာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ပံသုကူလိကဿ ပနေတံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဣတိ သဒ္ဓါဒေယျဒါယကမနုဿာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။

တတြုပ္ပါဒေ ပန ကပ္ပိယကာရကာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ကထံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ? ကိံ အာဝုသော သံဃဿ ဘဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒနံ ဘဝိဿတီတိ။ သစေ ဝဒန္တိ "ဘဝိဿတိ ဘန္တေ၊ ဧကေကဿ နဝဟတ္ထသာဋကံ ဒဿာမ၊ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟေထာ"တိ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဝဒန္တိ "သာဋကာ နတ္ထိ၊ ဝတ္ထု ပန အတ္ထိ၊ ဂါဟေထ ဘန္တေ"တိ၊ ဝတ္ထုမှိ သန္တေပိ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ကပ္ပိယကာရကာနဉ္ဟိ ဟတ္ထေ "ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဒိန္နဝတ္ထုတော ယံ ယံ ကပ္ပိယံ၊ တံ သဗ္ဗံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ။ ယံ ပနေတ္ထ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ စ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နံ၊ တံ စီဝရေ ဥပနာမေန္တေဟိ သံဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကေတွာ ဥပနာမေတဗ္ဗံ၊ သေနာသနတ္ထာယ ပန ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ။ စီဝရဝသေနေဝ ပန စတုပစ္စယဝသေန ဝါ ဒိန္နံ စီဝရေ ဥပနာမေန္တာနံ အပလောကနကမ္မကိစ္စံ နတ္ထိ။ အပလောကနကမ္မံ ကရောန္တေဟိ စ ပုဂ္ဂလဝသေနေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ သံဃဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။ ဇာတရူပရဇတဝသေနပိ အာမကဓညဝသေန ဝါ အပလောကနကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေန စီဝရတဏ္ဍုလာဒိဝသေနေဝ စ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ပန ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗံ "ဣဒါနိ သုဘိက္ခံ သုလဘပိဏ္ဍံ၊ ဘိက္ခူ စီဝရေန ကိလမန္တိ၊ ဧတ္တကံ နာမ တဏ္ဍုလဘာဂံ ဘိက္ခူနံ စီဝရံ ကာတုံ ရုစ္စတီ"တိ၊ "ဂိလာနပစ္စယော သုလဘော၊ ဂိလာနော ဝါ နတ္ထိ၊ ဧတ္တကံ နာမ တဏ္ဍုလဘာဂံ ဘိက္ခူနံ စီဝရံ ကာတုံ ရုစ္စတီ"တိ။

ဧဝံ စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတွာ သေနာသနဿ ကာလေ ဃောသိတေ သန္နိပတိတေ, သံဃေ သေနာသနဂ္ဂါဟကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ သမ္မန္နန္တေန စ ဒွေ သမ္မန္နိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝဉှိ နဝကော ဝုဍ္ဎဿ, ဝုဍ္ဎော စ နဝကဿ ဂါဟေဿတီတိ။ မဟန္တေ ပန မဟာဝိဟာရသဒိသေ ဝိဟာရေ တယော စတ္တာရော ဇနာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "အဋ္ဌပိ သောဠသပိ ဇနေ

225. Ayaṁ panettha **catupaccayasādhāraṇakathā**[1]—sammatena appamattakavissajjakena bhikkhunā cīvarakammaṁ karontassa "sūciṁ dehī"ti vadato ekā dīghā, ekā rassāti dve sūciyo dātabbā. "Avibhattaṁ saṁghikabhaṇḍan"ti pucchitabbakiccaṁ natthi. Pipphalatthikassa eko pipphalako, kantāraṁ paṭipajjitukāmassa upāhanayugaḷaṁ, kāyabandhanatthikassa kāyabandhanaṁ, "aṁsabaddhako me jiṇṇo"ti āgatassa aṁsabaddhako, parissāvanatthikassa parissāvanaṁ dātabbaṁ, dhammakaraṇatthikassa dhammakaraṇo. Sace paṭṭako na hoti, dhammakaraṇato paṭṭakena saddhiṁ dātabbo. "Āgantukapattaṁ āropessāmī"ti yācantassa kusiyā ca aḍḍhakusiyā ca pahonakaṁ dātabbaṁ. "Maṇḍalaṁ nappahotī"ti āgatassa maṇḍalaṁ ekaṁ dātabbaṁ, aḍḍhamaṇḍalāni dve dātabbāni, dve maṇḍalāni yācantassa na dātabbāni. Anuvātaparibhaṇḍatthikassa ekassa cīvarassa pahonakaṁ dātabbaṁ, sappinavanītādi-atthikassa gilānassa ekaṁ bhesajjaṁ nāḷimattaṁ katvā tato tatiyakoṭṭhāso dātabbo. Evaṁ tīṇi divasāni datvā nāḷiyā paripuṇṇāya catutthadivasato paṭṭhāya saṁghaṁ āpucchitvā dātabbaṁ, guḷapiṇḍepi ekadivasaṁ tatiyabhāgo dātabbo. Evaṁ tīhi divasehi niṭṭhite piṇḍe tato paraṁ saṁghaṁ āpucchitvā dātabbaṁ. Sammannitvā ṭhapitayāgubhājakādīhi ca bhājanīyaṭṭhānaṁ āgatamanussānaṁ anāpucchitvāva upaḍḍhabhāgo dātabbo. Asammatehi pana apaloketvā dātabboti.

Saṁghassa santakaṁ sammatena vā āṇattehi vā ārāmikādīhi dīyamānaṁ, gihīnañca santakaṁ sāmikena vā āṇattena vā dīyamānaṁ "aparassa bhāgaṁ dehī"ti asantaṁ puggalaṁ vatvā gaṇhato bhaṇḍadeyyaṁ. ( )[2] aññena dīyamānaṁ gaṇhanto bhaṇḍagghena kāretabbo. Asammatena vā anāṇattena vā dīyamāne "aparampi bhāgaṁ dehī"ti vatvā vā kūṭavassāni gaṇetvā vā gaṇhanto uddhāreyeva bhaṇḍagghena kāretabbo. Itarehi dīyamānaṁ evaṁ gaṇhato bhaṇḍādeyyaṁ sāmikena pana "imassa dehī"ti dāpitaṁ vā sayaṁ dinnaṁ vā sudinnanti ayaṁ sabbaṭṭhakathāvinicchayato sāro.

1. Vi-Ṭṭha 4. 108 piṭṭhādīsu.
2. (Aññena dīyamānaṁ, gihīnañca santakaṁ sāmikena vā āṇatthena vā dīyamānaṁ "aparassa bhāgaṁ dehī"ti asantaṁ puggalaṁ vatvā gaṇhato bhaṇḍādeyyaṁ.) (Ka) Vi-Ṭṭha 1. 334 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တေသံ သမ္မုတိ ကမ္မဝါစာယပိ အပလောကနေနပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တေဟိ သမ္မတေဟိ ဘိက္ခူဟိ သေနာသနံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ စေတိယဃရံ ဗောဓိဃရံ အာသနဃရံ သမ္မုဉ္ဇနိအဋ္ဋော ဒါရုအဋ္ဋော ဝစ္စကုဋိ ဣဋ္ဌကသာလာ ဝဍ္ဎကိသာလာ ဒွါရကောဋ္ဌကော ပါနီယမာဠော မဂ္ဂေါ ပေါက္ခရဏီတိ ဧတာနိ ဟိ အသေနာသနာနိ၊ ဝိဟာရော အဍ္ဎယောဂေါ ပါသာဒေါ ဟမ္မိယံ ဂုဟာ မဏ္ဍပေါ ရုက္ခမူလံ ဝေဠုဂုမ္ဗောတိ ဣမာနိ သေနာသနာနိ၊ တာနိ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ။

၂၂၀။ ဂါဟေန္တေန စ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ ဘိက္ခူ ဂဏေတုံ၊ ဘိက္ခူ ဂဏေတွာ သေယျာ ဂဏေတုံ၊ သေယျာ ဂဏေတွာ သေယျဂ္ဂေန ဂါဟေတု”န္တိ[၁] အာဒိဝစနတော ပဌမံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဂဏေတွာ မဉ္စဋ္ဌာနာနိ ဂဏေတဗ္ဗာနိ၊ တတော ဧကေကံ မဉ္စဋ္ဌာနံ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ မဉ္စဋ္ဌာနာနိ အတိရေကာနိ ဟောန္တိ၊ ဝိဟာရဂ္ဂေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရာပိ အတိရေကာ ဟောန္တိ၊ ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ပရိဝေဏေသုပိ အတိရေကေသု ပုန အပရောပိ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ အတိမန္ဒေသု ဟိ ဘိက္ခူသု ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော ဒွေ တီဏိ ပရိဝေဏာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဂဟိတေ ပန ဒုတိယဘာဂေ အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ၊ န အတ္တနော အရုစိယာ သော ဘာဂေါ တဿ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန ယေန ဂဟိတော၊ သော အတ္တနော ရုစိယာ တံ ဒုတိယဘာဂံ ဝါ ပဌမဘာဂံ ဝါ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ နိဿီမေ ဌိတဿ သေနာသနံ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ယော ဂါဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော ဥပစာရသီမတော ဗဟိ ဌိတဿ န ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ အန္တောဥပစာရသီမာယ ပန ဒူရေ ဌိတဿပိ လဗ္ဘတိယေဝ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနဿ ပတိရူပံ သေယျံ ဒါတု”န္တိ[၃] ဝစနတော ယော[၄] ကာသသာသဘဂန္ဒရာဘိသာရာဒီဟိ ဂိလာနော ဟောတိ၊ ခေဠမလ္လကဝစ္စကပါလာဒီနိ ဌပေတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ၊ ကုဋ္ဌီ ဝါ ဟောတိ၊ သေနာသနံ ဒူသေတိ၊ ဝေရူပဿ ဟေဋ္ဌာပါသာဒပဏ္ဏသာလာဒီသု အညတရံ ဧကမန္တံ သေနာသနံ ဒါတဗ္ဗံ။ ယသ္မိံ ဝသန္တေ သေနာသနံ န ဒုဿတိ၊ တဿ ဝရသေယျာပိ ဒါတဗ္ဗာဝ။ ယောပိ သိနေဟပါနဝိရေစနနတ္ထုကမ္မာဒီသု ယံ

၁-ဝိ ၄-၃၁၇-ဒိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၄-၃၁၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Piṇḍāya paviṭṭhassapi odanapaṭivīso anto-upacārasīmāyaṁ ṭhitasseva gahetuṁ vaṭṭati. Yadi pana dāyakā “bahi-upacārasīmaṭṭhānampi bhante gaṇhatha, āgantvā paribhuñjissantī”ti vadanti, evaṁ antogāmaṭṭhānampi gahetuṁ vaṭṭati.

Pāḷiṁ Aṭṭhakathañceva, oloketvā vicakkhaṇo.
Saṁghike paccaye evaṁ, appamattova bhājayeti[1].

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe sabbākārato

Catupaccayabhājanīyavinicchayakathā samattā.

---

29. Kathinatthāravinicchayakathā

226. **Kathinan**ti ettha[2] pana kathinaṁ attharituṁ ke labhanti, ke na labhanti? Gaṇanavasena tāva pacchimakoṭiyā pañca janā labhanti, uddhaṁ satasahassampi, pañcannaṁ heṭṭhā na labhanti. Vuṭṭhavassavasena purimikāya vassaṁ upagantvā paṭhamapavāraṇāya pavāritā labhanti. Chinnavassā vā pacchimikāya upagatā vā na labhanti. “Aññasmiṁ vihāre vuṭṭhavassāpi na labhantī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Purimikāya upagatānaṁ pana sabbe gaṇapūrakā honti, ānisaṁsaṁ na labhanti, ānisaṁso itaresaṁyeva hoti. Sace purimikāya upagatā cattāro vā honti tayo vā dve vā eko vā, itare gaṇapūrake katvā kathinaṁ attharitabbaṁ. Atha cattāro bhikkhū upagatā, eko paripuṇṇavasso sāmaṇero, so ce pacchimikāya upasampajjati, gaṇapūrako ceva hoti ānisaṁsañca labhati. Tayo bhikkhū dve sāmaṇerā, dve bhikkhū tayo sāmaṇerā, eko bhikkhu cattāro sāmaṇerāti etthāpi eseva nayo. Sace purimikāya upagatā kathinatthārakusalā na honti, atthārakusalā Khandhakabhāṇakattherā pariyesitvā ānetabbā. Kammavācaṁ sāvetvā kathinaṁ attharāpetvā dānañca bhuñjitvā gamissanti, ānisaṁso pana itaresaṁyeva hoti.

1. Appamatto vibhājayeti (Sī)
2. Vi-Ṭṭha 3. 388 piṭṭhādīsu.

ကိဉ္စိ ဘေသဇ္ဇံ ကရောတိ၊ သဗ္ဗော သော ဂိလာနဿေဝ။ တဿပိ သလ္လက္ခေတွာ ပတိရူပံ သေနာသနံ ဒါတဗ္ဗံ။

“န ဘိက္ခဝေ ဧကေန ဒွေ ပဋိဗာဟေတဗ္ဗာ၊ ယော ပဋိဗာဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝစနတော ဧကေန ဒွေ သေနာသနာနိ န ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ သစေပိ ဂဏှေယျ၊ ပစ္ဆိမေန ဂဟဏေန ပုရိမဂ္ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဂဟဏေန ဟိ ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဂဟဏေန အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အာလယေန ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အာလယေန အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော[2] ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သေနာသနံ ဂဟေတွာ သာမန္တဝိဟာရံ ဂန္တွာ တတြာပိ ဂဏှာတိ၊ တဿ ဣမိနာ ဂဟဏေန ပုရိမဂ္ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အပရော “ဣဓ ဝသိဿာမီ”တိ အာလယမတ္တံ ကတွာ သာမန္တဝိဟာရံ ဂန္တွာ တတ္ထ သေနာသနံ ဂဏှာတိ၊ တဿ ဣမိနာ ဂဟဏေနေဝ ပုရိမော အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဧကော “ဣဓ ဝသိဿာမီ”တိ သေနာသနံ ဝါ ဂဟေတွာ အာလယံ ဝါ ကတွာ သာမန္တဝိဟာရံ ဂန္တွာ “ဣဓေဝ ဒါနိ ဝသိဿာမီ”တိ အာလယံ ကရောတိ၊ ဣစ္စဿ အာလယေန ဝါ ဂဟဏံ, အာလယေန ဝါ အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပစ္ဆိမေ ဂဟဏေ ဝါ အာလယေ ဝါ တိဋ္ဌတိ။ ယော ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သေနာသနံ ဂဟေတွာ “အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိဿာမီ”တိ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ သေနာသနဂ္ဂါဟော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ယဒိ ပန “တတ္ထ ဖာသု ဘဝိဿတိ၊ ဝသိဿာမိ၊ နော စေ၊ အာဂမိဿာမီ”တိ ဂန္တွာ အဖာသုကဘာဝံ ဉတွာ ပစ္ဆာ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သေနာသနဂ္ဂါဟကေန စ သေနာသနံ ဂါဟေတွာ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဂါဟေန္တေန သစေ သံဃိကော စ သဒ္ဓါဒေယျော စာတိ ဒွေ စီဝရပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တေသု ယံ ဘိက္ခူ ပဌမံ ဂဟိတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တံ ဂါဟေတွာ တဿ ဌိတိကာတော ပဋ္ဌာယ ဣတရော ဂါဟေတဗ္ဗော။ “သစေ ဘိက္ခူနံ အပ္ပတာယ ပရိဝေဏဂ္ဂေန သေနာသနေ ဂါဟိယမာနေ ဧကံ ပရိဝေဏံ မဟာလာဘံ ဟောတိ၊ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ စီဝရာနိ လဘန္တိ၊ တံ ဝိဇဋေတွာ အညေသု အလာဘကေသု အာဝါသေသု ပက္ခိပိတွာ အညေသမ္ပိ ဘိက္ခူနံ ဂါဟေတဗ္ဗ”န္တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ “န

၁-ဝိ ၄-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ၊
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Kathinaṁ kena dinnaṁ vaṭṭati? Yena kenaci devena vā manussena vā pañcannaṁ vā sahadhammikānaṁ aññatarena dinnaṁ vaṭṭati. Kathinadāyakassa vattaṁ atthi, sace so taṁ ajānanto pucchati "bhante kathaṁ kathinaṁ dātabban"ti, tassa evaṁ ācikkhitabbaṁ "tiṇṇaṁ cīvarānaṁ aññatarappahonakaṁ sūriyuggamanasamaye vatthaṁ 'kathinacīvaraṁ demā'ti dātuṁ vaṭṭati. Tassa parikammatthaṁ ettakā nāma sūciyo, ettakaṁ suttaṁ, ettakaṁ rajanaṁ, parikammaṁ karontānaṁ ettakānaṁ bhikkhūnaṁ yāgubhattañca dātuṁ vaṭṭatī"ti.

Kathinatthārakenapi dhammena samena uppannaṁ kathinaṁ attharantena vattaṁ jānitabbaṁ. Tantavāyagehato hi ābhatasantāneneva khalimakkhitasāṭako na vaṭṭati, malīnasāṭakopi na vaṭṭati, tasmā kathinatthārasāṭakaṁ labhitvā suṭṭhu dhovitvā sūci-ādīni cīvarakammūpakaraṇāni sajjetvā bahūhi bhikkhūhi saddhiṁ tadaheva sibbitvā niṭṭhitasūcikammaṁ rajitvā kappabinduṁ datvā kathinaṁ attharitabbaṁ. Sace tasmiṁ anatthateyeva aññaṁ kathinasāṭakaṁ āharati, aññāni ca bahūni kathinānisaṁsavatthāni deti, yo ānisaṁsaṁ bahuṁ deti, tassa santakena attharitabbaṁ. Itaro tathā tathā ovaditvā saññāpetabbo.

Kathinaṁ pana kena attharitabbaṁ? Yassa saṁgho kathinacīvaraṁ deti. Saṁghena pana kassa dātabbaṁ? Yo jiṇṇacīvaro hoti. Sace bahū jiṇṇacīvarā, vuḍḍhassa dātabbaṁ. Vuḍḍhesupi yo mahāpariso tadaheva cīvaraṁ katvā attharituṁ sakkoti, tassa dātabbaṁ. Sace vuḍḍho na sakkoti, navakataro sakkoti, tassa dātabbaṁ. Apica saṁghena mahātherassa saṅgahaṁ kātuṁ vaṭṭati, tasmā "tumhe bhante gaṇhatha, mayaṁ katvā dassāmā"ti vattabbaṁ. Tīsu cīvaresu yaṁ jiṇṇaṁ hoti, tadatthāya dātabbaṁ. Pakatiyā dupaṭṭacīvarassa dupaṭṭatthāyeva dātabbaṁ. Sacepissa ekapaṭṭacīvaraṁ ghanaṁ hoti, kathinasāṭakā ca pelavā, sāruppatthāya dupaṭṭappahonakameva dātabbaṁ, "ahaṁ alabhanto ekapaṭṭaṁ pārupāmī"ti vadantassapi dupaṭṭaṁ dātuṁ vaṭṭati. Yo pana lobhapakatiko hoti, tassa na dātabbaṁ. Tenapi "kathinaṁ attharitvā pacchā visibbitvā dve cīvarāni karissāmī"ti na gahetabbaṁ. Yassa pana dīyati, tassa—

> "Suṇātu me bhante saṁgho idaṁ saṁghassa kathinadussaṁ uppannaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ kathinadussaṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyya kathinaṁ attharituṁ esā ñatti.

ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ။ မနုဿာ ဟိ အတ္တနော အာဝါသပဋိဇဂ္ဂနတ္ထာယ ပစ္စယံ ဒေန္တိ၊ တသ္မာ အညေဟိ ဘိက္ခူဟိ တတ္ထ ပဝိသိတဗ္ဗ”န္တိ။

၂၂၁။ သစေ ပနေတ္ထ မဟာထေရော ပဋိက္ကောသတိ “မာ အာဝုသော ဧဝံ ဂါဟေထ၊ ဘဂဝတော အနုသိဋ္ဌိံ ကရောထ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဂါဟေတု”န္တိ[၁]။ တဿ ပဋိက္ကောသနာယ အဋ္ဌတွာ “ဘန္တေ ဘိက္ခူ ဗဟူ၊ ပစ္စယော မန္ဒော၊ သင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ သညာပေတွာ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ။ ဂါဟေန္တေန စ သမ္မတေန ဘိက္ခုနာ မဟာထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဘန္တေ တုမှာကံ သေနာသနံ ပါပုဏာတိ၊ ပစ္စယံ ဓာရေထာ”တိ။ အသုကကုလဿ ပစ္စယော အသုကသေနာသနဿ မယှံ ပါပုဏာတိ အာဝုသောတိ။ ပါပုဏာတိ ဘန္တေ၊ ဂဏှထ နန္တိ။ ဂဏှာမိ အာဝုသောတိ။ ဂဟိတံ ဟောတိ။ “သစေ ပန ‘ဂဟိတံ ဝေါ ဘန္တေ’တိ ဝုတ္တေ ‘ဂဟိတံ မေ’တိ ဝါ, ‘ဂဏှိဿထ ဘန္တေ’တိ ဝုတ္တေ ‘ဂဏှိဿာမီ’တိ ဝါ ဝဒတိ၊ အဂ္ဂဟိတံ ဟောတီ”တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ “အတီတာနာဂတဝစနံ ဝါ ဟောတု ဝတ္တမာနဝစနံ ဝါ၊ သတုပ္ပါဒမတ္တံ[၂] အာလယကရဏမတ္တမေဝ စေတ္ထ ပမာဏံ၊ တသ္မာ ဂဟိတမေဝ ဟောတီ”တိ။

ယောပိ ပံသုကူလိကော ဘိက္ခု သေနာသနံ ဂဟေတွာ ပစ္စယံ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ အယမ္ပိ န အညသ္မိံ အာဝါသေ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ တသ္မိံယေဝ ပရိဝေဏေ အဂ္ဂိသာလာယ ဝါ ဒီဃသာလာယ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ အညဿ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပံသုကူလိကော “ဝသာမီ”တိ သေနာသနံ ဇဂ္ဂိဿတိ၊ ဣတရော “ပစ္စယံ ဂဏှာမီ”တိ ဧဝံ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သေနာသနံ သုဇဂ္ဂိတတရံ ဘဝိဿတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဝုတ္တံ “ပံသုကူလိကေ ဝါသတ္ထာယ သေနာသနံ ဂဏှန္တေ သေနာသနဂ္ဂါဟကေန ဝတ္တဗ္ဗံ ‘ဘန္တေ ဣဓ ပစ္စယော အတ္ထိ၊ သော ကိံ ကာတဗ္ဗော’တိ။ တေန ‘ဟေဋ္ဌာ အညံ ဂါဟာပေဟီ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ပန ကိဉ္စိ အဝတွာဝ ဝသတိ၊ ဝဿာဝါသိကဉ္စ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ သာဋကံ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ‘ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ’တိ ဝဒန္တိ၊ တသ္မိံ သေနာသနေ ဝဿံဝုဋ္ဌဘိက္ခူနံ ပါပုဏာတီ”တိ။ ယေသံ ပန သေနာသနံ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ ပစ္စယမေဝ ဒေန္တိ၊ တေသံ ပစ္စယံ အဝဿာဝါသိကသေနာသနေ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ ထူပံ ကတွာ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟာပေန္တိ။ ထူပေ

၁-ဝိ ၄-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တာ (သီ)

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ saṁghassa kathinadussaṁ uppannaṁ, saṁgho imaṁ kathinadussaṁ itthannāmassa bhikkhuno deti kathinaṁ attharituṁ, yassāyasmato khamati imassa kathinadussassa itthannāmassa bhikkhuno dānaṁ kathinaṁ attharituṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

"Dinnaṁ idaṁ saṁghena kathinadussaṁ itthannāmassa bhikkhuno kathinaṁ attharituṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti[1]—

Evaṁ dutiyakammavācāya dātabbaṁ.

Evaṁ dinne pana kathine sace taṁ kathinadussaṁ niṭṭhitaparikammameva hoti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce niṭṭhitaparikammaṁ hoti, "ahaṁ thero"ti vā "bahussuto"ti vā ekenapi akātuṁ na labbhati, sabbeheva sannipatitvā dhovanasibbanarajanāni niṭṭhāpetabbāni. Idañhi kathinavattaṁ[2] nāma Buddhappasatthaṁ. Atīte Padumuttaropi Bhagavā kathinavattaṁ[2] akāsi. Tassa kira aggasāvako Sujātatthero nāma kathinaṁ gaṇhi. Taṁ Satthā aṭṭhasaṭṭhiyā bhikkhusatasahassehi saddhiṁ nisīditvā akāsi.

Katapariyositaṁ pana kathinaṁ gahetvā atthārakena bhikkhunā sace saṅghāṭiyā kathinaṁ attharitukāmo hoti, porāṇikā saṅghāṭi paccuddharitabbā, navā saṅghāṭi adhiṭṭhāpetabbā, "imāya saṅghāṭiyā kathinaṁ attharāmī"ti vācā bhinditabbā. Sace uttarāsaṅgena kathinaṁ attharitukāmo hoti, porāṇako uttarāsaṅgo paccuddharitabbo, navo uttarāsaṅgo adhiṭṭhātabbo, "iminā uttarāsaṅgena kathinaṁ attharāmī"ti vācā bhinditabbā. Sace antaravāsakena kathinaṁ attharitukāmo hoti, porāṇako antaravāsako paccuddharitabbo, navo antaravāsako adhiṭṭhāpetabbo, "iminā antaravāsakena kathinaṁ attharāmī"ti vācā bhinditabbā.

Tena[3] kathinatthārakena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ bhante saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodathā"ti. Tehi

1. Vi 3. 352 piṭṭhe. 2. Kathinavatthaṁ (Sī) 3. Vi 5. 309 piṭṭhe.

နာမ အသေနာသနံ၊ တဿ သမီပေ ရုက္ခေ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ဥပနိဗန္ဓိတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ တေန ဘိက္ခုနာ စေတိယံ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗံ။ ဗောဓိရုက္ခဗောဓိဃရအာသနဃရသမ္မုဉ္ဇနိအဋ္ဋဒါရုအဋ္ဋဝစ္စ ကုဋိဒွါရကောဋ္ဌကပါနီယ ကုဋိပါနီယ မာဠကဒန္တကဋ္ဌမာဠကေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဘောဇနသာလာ ပန သေနာသနမေဝ၊ တသ္မာ တံ ဧကဿ ဝါ ဗဟူနံ ဝါ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သဗ္ဗမိဒံ ဝိတ္ထာရေန **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

သေနာသနဂ္ဂါဟာပကေန ပန ပါဠိပဒအရုဏာတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပုန အရုဏံ န ဘိဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္ဟိ သေနာသနဂ္ဂါဟဿ ခေတ္တံ။ သစေ ပါတောဝ ဂါဘိတေ သေနာသနေ အညော ဝိတက္ကစာရိကော ဘိက္ခု အာဂန္တွာ သေနာသနံ ယာစတိ၊ “ဂဟိတံ ဘန္တေ သေနာသနံ၊ ဝဿူပဂတော သံဃော၊ ရမဏီယော ဝိဟာရော၊ ရုက္ခမူလာဒီသု ယတ္ထ ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထ ဝသထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ပဌမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ပန သစေ ကာလံ ဃောသေတွာ သန္နိပတိတေ သံဃေ ကောစိ ဒသဟတ္ထံ ဝတ္ထံ အာဟရိတွာ ဝဿာဝါသိကံ ဒေတိ၊ အာဂန္တုကော စေ ဘိက္ခု သံဃတ္ထေရော ဟောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ နဝကော စေ ဟောတိ၊ သမ္မတေန ဘိက္ခုနာ သံဃတ္ထေရော ဝတ္တဗ္ဗော “သစေ ဘန္တေ ဣစ္ဆထ၊ ပဌမဘာဂံ မုဉ္စိတွာ ဣဒံ ဝတ္ထံ ဂဏှထာ”တိ၊ အမုဉ္စန္တဿ န ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ပုဗ္ဗေ ဂါဟိတံ မုဉ္စိတွာ ဂဏှာတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဒုတိယတ္ထေရတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝတ္တေတွာ ပတ္တဋ္ဌာနေ အာဂန္တုကဿ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ပဌမဝဿူပဂတာ ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဝါ ဝတ္ထာနိ အလတ္ထုံ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ ယာဝ အာဂန္တုကဿ သမကံ ဟောတိ၊ တာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ တေန သမကေ လဒ္ဓေ အဝသိဋ္ဌော အနုဘာဂေါ ထေရာသနေ ဒါတဗ္ဗော။ ပစ္စုပ္ပန္နေ လာဘေ သတိ ဌိတိကာယ ဂါဟေတုံ ကတိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ၊ ဒွိသုပိ ဝဿူပနာယိကာသု ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခာယ ကိလမန္တာ “အာဝုသော ဣဓ ဝသန္တာ သဗ္ဗေဝ ကိလမာမ၊ သာဓု ဝတ ဒွေ ဘာဂါ ဟောမ၊ ယေသံ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနာနိ အတ္ထိ၊ တေ တတ္ထ ဝသိတွာ ပဝါရဏာယ အာဂန္တွာ အတ္တနော ပတ္တံ ဝဿာဝါသိကံ ဂဏှန္တူ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေသု ယေ တတ္ထ ဝသိတွာ ပဝါရဏာယ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ အပလောကေတွာ ဝဿာဝါသိကံ ဒါတဗ္ဗံ။ သာဒိယန္တာပိ ဟိ တေနေဝ ဝဿာဝါသိကဿ သာမိနော၊ ဒိယန္တာပိ စ အာဝါသိကာ နေဝ အဒါတုံ လဘန္တိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန ဝုတ္တံ “ကတိကဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ ‘သဗ္ဗေသံ နော ဣဓ

anumodakehi bhikkhūhi ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ āvuso saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodāmā"ti. Tena kathinatthārakena bhikkhunā sambahule bhikkhū upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ bhante saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodathā"ti. Tehi anumodakehi bhikkhūhi ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ āvuso saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodāmā"ti. Tena kathinatthārakena bhikkhunā ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ āvuso saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodāhī"ti. Tena anumodakena bhikkhunā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "atthataṁ āvuso[1] saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodāmī"ti. Evaṁ sabbesaṁ atthataṁ hoti kathinaṁ. Vuttañhetaṁ parivāre "dvinnaṁ puggalānaṁ atthataṁ hoti kathinaṁ atthārakassa ca anumodakassa cā"ti[2]. Punapi vuttaṁ "na saṁgho kathinaṁ attharati, na gaṇo kathinaṁ attharati, puggalo kathinaṁ attharati, saṁghassa anumodanāya gaṇassa anumodanāya puggalassa attharāya saṁghassa atthataṁ hoti kathinaṁ, gaṇassa atthataṁ hoti kathinaṁ, puggalassa atthataṁ hoti kathinan"ti[3].

Evaṁ atthate pana kathine sace kathinacīvarena saddhiṁ ābhataṁ ānisaṁsaṁ dāyakā "yena amhākaṁ kathinaṁ gahitaṁ, tasseva demā"ti denti, bhikkhusaṁgho anissaro. Atha avicāretvāva datvā gacchanti, bhikkhusaṁgho issaro. Tasmā sace kathinatthārakassa sesacīvarānipi dubbalāni honti, saṁghena apaloketvā tesampi atthāya vatthāni dātabbāni, kammavācā pana ekāyeva vaṭṭati. Avasesakathinānisaṁse balavavatthāni vassāvāsikaṭhitikāya dātabbāni, ṭhitikāya abhāve therāsanato paṭṭhāya dātabbāni, garubhaṇḍaṁ na bhājetabbaṁ. Sace pana ekasīmāya bahū vihārā honti, sabbehi bhikkhūhi sannipātāpetvā ekattha kathinaṁ attharitabbaṁ, visuṁ visuṁ attharituṁ na vaṭṭati.

1. Bhante (Sī) 2. Vi 5. 302 piṭṭhe. 3. Vi 5. 309 piṭṭhe.

ယာဂုဘတ္တံ နပ္ပဟောတိ၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ အာဂစ္ဆထ၊ တုမှာကံ ပတ္တံ ဝဿာဝါသိကံ လဘိဿထာ'တိ။ တဉ္စေ ဧကော ပဋိဗာဟတိ၊ သုပဋိဗာဟိတံ။ နော စေ ပဋိဗာဟတိ၊ ကတိကာ သုကတာ။ ပစ္ဆာ တေသံ တတ္ထ ဝသိတွာ အာဂတာနံ အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ အပလောကနကာလေ ပဋိဗာဟိတုံ န လဗ္ဘတီ"တိ။ ပုနပိ ဝုတ္တံ "သစေ ဝဿူပဂတေသု ကေစ္စာနံ ဝဿာဝါသိကေ အပါပုဏန္တေ ဘိက္ခူ ကတိကံ ကရောန္တိ 'ဆိန္နဝဿာနံ ဝဿာဝါသိကဉ္စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝဿာဝါသိကဉ္စ ဣမေသံ ဒါတုံ ရုစ္စတီ'တိ၊ ဧဝံ ကတိကာယ ကတာယ ဂါဟိတံ သဒိသမေဝ ဟောတိ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ တေသမေဝ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ။ တေမာသံ ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဝိဟာရမဂ္ဂစေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာနိ ဇဂ္ဂိတွာ ဗောဓိရုက္ခေ ဥဒကံ သိဉ္စိတွာ ပက္ကန္တေသုပိ ဝိဗ္ဘန္တေသုပိ ဝဿာဝါသိကံ လဘတိယေဝ။ ဘတိနိဝိဋ္ဌဉ္ဟိ တေန ကတံ၊ သံဃိကံ ပန အပလောကနကမ္မံ ကတွာ ဂါဟိတံ အန္တောဝဿေ ဝိဗ္ဘန္တေသုပိ လဘတေဝ၊ ပစ္စယဝသေန ဂါဟိတံ ပန န လဘတီတိ ဝဒန္တိ။

သစေ ဝုဋ္ဌဝဿော ဒိသံဂမိကော ဘိက္ခု အာဝါသိကဿ ဟတ္ထတော ကိဉ္စိဒေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ "အသုကကုလေ မယှံ ဝဿာဝါသိကံ ပတ္တံ၊ တံ ဂဏှေယျာထာ"တိ ဝတွာ ဂတဋ္ဌာနေ ဝိဗ္ဘမတိ၊ ဝဿာဝါသိကံ သံဃိကံ ဟောတိ။ သစေ ပန မနုဿေ သမ္မုခါ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ လဘတိ။ "ဣဒံ ဝဿာဝါသိကံ အမှာကံ သေနာသနေ ဝုတ္ထဘိက္ခုနော ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ယဿ ဂါဟိတံ၊ တဿေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သေနာသနသာမိကဿ ပိယကမျတာယ ပုတ္တဓီတာဒယော ဗဟူနိ ဝတ္ထာနိ အာဟရိတွာ "အမှာကံ သေနာသနေ ဒေမာ"တိ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ဝဿူပဂတဿ ဧကမေဝ ဝတ္ထံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သေသာနိ သံဃိကာနိ ဟောန္တိ။ ဝဿာဝါသိကဋ္ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ၊ ဋ္ဌိတိကာယ အသတိ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ။ သေနာသနေ ဝဿူပဂတံ ဘိက္ခုံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေန စိတ္တပ္ပသာဒေန ဗဟူနိ ဝတ္ထာနိ အာဟရိတွာ "သေနာသနဿ ဒေမာ"တိ ဒိန္နေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ပါဒမူလေ ဌပေတွာ "ဧတဿ ဘိက္ခုနော ဒေမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ တဿေဝ ဟောန္တိ။

ဧကဿ ဂေဟေ ဒွေ ဝဿာဝါသိကာနိ၊ ပဌမဘာဂေါ သာမဏေရဿ ဂါဟိတော ဟောတိ, ဒုတိယော ထေရာသနေ။ သော ဧကံ ဒသဟတ္ထံ, ဧကံ အဋ္ဌဟတ္ထံ သာဋကံ ပေသေတိ "ဝဿာဝါသိကံ ပတ္တဘိက္ခူနံ ဒေထာ"တိ၊ ဝိစိနိတွာ ဝရဘာဂံ သာမဏေရဿ ဒတွာ အနုဘာဂေါ ထေရာသနေ

“Atthatakathinānaṁ vo bhikkhave pañca kappissanti, anāmantacāro asamādānacāro gaṇabhojanaṁ yāvadatthacīvaraṁ yo ca tattha cīvaruppādo so nesaṁ bhavissatī”ti[1] vacanato atthatakathinānaṁ bhikkhūnaṁ anāmantacārādayo pana pañcānisaṁsā labbhanti. Tattha **anāmantacāro**ti anāmantetvā caraṇaṁ, yāva kathinaṁ na uddharīyati, tāva Cārittasikkhāpadena anāpattīti vuttaṁ hoti. **Asamādānacāro**ti cīvaraṁ asamādāya caraṇaṁ, cīvaravippavāsoti attho. **Gaṇabhojanan**ti Gaṇabhojanasikkhāpadena anāpatti vuttā. **Yāvadatthacīvaran**ti yāvatā cīvarena attho, tāvatakaṁ anadhiṭṭhitaṁ avikappitaṁ vaṭṭatīti attho. **Yo ca tattha cīvaruppādo**ti tattha kathinatthatasīmāya matakacīvaraṁ vā hotu saṁghaṁ uddissa dinnaṁ vā saṁghikena tatruppādena ābhataṁ vā, yena kenaci ākārena yaṁ saṁghikaṁ cīvaraṁ uppajjati, taṁ tesaṁ bhavissatīti attho.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kathinatthāravinicchayakathā samattā.

---

30. Garubhaṇḍavinicchayakathā

227. **Garubhaṇḍānī**ti ettha “pañcimāni bhikkhave avissajjiyāni na vissajjetabbāni saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitānipi avissajjitāni honti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassā”ti-ādinā[2] nayena dassitāni ārāmo ārāmavatthu, vihāro vihāravatthu, mañco pīṭhaṁ bhisi bimbohanaṁ, lohakumbhī lohabhāṇakaṁ lohavārako lohakaṭāhaṁ vāsi pharasu kuṭhārī kudālo nikhādanaṁ, valli veḷu muñjaṁ pabbajaṁ tiṇaṁ mattikā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍanti imāni pañca garubhaṇḍāni nāma.

Tattha[3] **ārāmo** nāma pupphārāmo vā phalārāmo vā. **Ārāmavatthu** nāma tesaṁyeva ārāmānaṁ atthāya paricchinditvā ṭhapitokāso, tesu vā ārāmesu vinaṭṭhesu tesaṁ porāṇakabhūmibhāgo.

---

1. Vi 3. 352 piṭṭhe. 2. Vi 4. 321 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 4. 76 piṭṭhādīsu.

ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ပန ဥဘောပိ ဃရံ နေတွာ ဘောဇေတွာ သယမေဝ ပါဒမူလေ ဌပေတိ၊ ယံ ယဿ ဒိန္နံ၊ တဒေဝ တဿ ဟောတိ။ ဣတော ပရံ **မဟာပစ္စရိယံ** အာဂတနယော ဟောတိ—ကေဿ ဃရေ ဒဟရသာမဏေရဿ ဝဿာဝါသိကံ ပါပုဏာတိ၊ သော စေ ပုစ္ဆတိ “အမှာကံ ဝဿာဝါသိကံ ကဿ ပတ္တ”န္တိ၊ “သာမဏေရဿာ”တိ အဝတွာ “ဒါနကာလေ ဇာနိဿသီ”တိ ဝတွာ ဒါနဒိဝသေ ဧကံ မဟာထေရံ ပေသေတွာ နီဟရာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ယဿ ဝဿာဝါသိကံ ပတ္တံ၊ သော ဝိဗ္ဘမတိ ဝါ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ မနုဿာ စေ ပုစ္ဆန္တိ “ကဿ အမှာကံ ဝဿာဝါသိကံ ပတ္တ”န္တိ၊ တေသံ ယထာဘူတံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ တေ ဝဒန္တိ “တုမှာကံ ဒေမာ”တိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ပါပုဏာတိ။ အထ သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ဒေန္တိ၊ သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပါပုဏာတိ။ သစေ ဝဿူပဂတာ သုဒ္ဓပံသုကူလိကာယေဝ ဟောန္တိ၊ အာနေတွာ ဒိန္နံ ဝဿာဝါသိကံ သေနာသနပရိက္ခာရံ ဝါ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဗိမ္ဗောဟနာဒီနိ ဝါ ကာတဗ္ဗာနီတိ။

အယံ တာဝ အန္တောဝဿေ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေန

သေနာသနဂ္ဂါဟကထာ။

၂၂၂။ အယမပရောပိ ဥတုကာလေ **အန္တရာမုတ္တကော** နာမ သေနာသနဂ္ဂါဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒိဝသဝသေန ဟိ တိဝိဓော သေနာသနဂ္ဂါဟော ပုရိမကော ပစ္ဆိမကော အန္တရာမုတ္တကောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

> “တယောမေ ဘိက္ခဝေ သေနာသနဂ္ဂါဟာ၊ ပုရိမကော ပစ္ဆိမကော အန္တရာမုတ္တကော။ အပရဇ္ဇုဂတာယ အာသာဠှိယာ ပုရိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော၊ မာသဂတာယ အာသာဠှိယာ ပစ္ဆိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော၊ အပရဇ္ဇုဂတာယ ပဝါရဏာယ အာယတိံ ဝဿာဝါသတ္ထာယ အန္တရာမုတ္တကော ဂါဟေတဗ္ဗော”တိ[1]။

တေသု[2] တီသု သေနာသနဂ္ဂါဟေသု ပုရိမကော ပစ္ဆိမကော စာတိ ဣမေ ဒွေ ဂါဟာ ထာဝရာ၊ အန္တရာမုတ္တကော ပန သေနာသနပဋိဇဂ္ဂနတ္ထံ ဘဂဝတာ အနုညာတော။ တတြ ဟိ ကေသ္မိံ ဝိဟာရေ မဟာလာဘံ သေနာသနံ ဟောတိ၊ သေနာသနသာမိကာ ဝဿူပဂတံ ဘိက္ခုံ သဗ္ဗပစ္စယေဟိ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ ပဝါရေတွာ ဂမနကာလေ ဗဟုံ သမဏပရိက္ခာရံ ဒေန္တိ၊ မဟာထေရာ ဒူရတောဝ အာဂန္တွာ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ

၁-ဝိ ၄-၃၁၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Vihāro nāma yaṁ kiñci pāsādādi senāsanaṁ. **Vihāravatthu** nāma tassa patiṭṭhānokāso. **Mañco** nāma masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādakoti imesaṁ catunnaṁ mañcānaṁ aññataro. **Pīṭhaṁ** nāma masārakādīnaṁyeva catunnaṁ pīṭhānaṁ aññataraṁ. **Bhisi** nāma uṇṇabhisi-ādīnaṁ pañcannaṁ aññatarā. **Bimbohanaṁ** nāma rukkhatūlalatātūlapoṭakītūlānaṁ aññataraṁ. **Lohakumbhī** nāma kāḷalohena vā tambalohena vā yena kenaci lohena katakumbhī. **Lohabhāṇakā**dīsupi eseva nayo. Ettha pana **bhāṇaka**nti arañjaro vuccati. **Vāraka**ti ghaṭo. **Kaṭāhaṁ** kaṭāhameva. **Vāsiti**-ādīsu **valli-**ādīsu ca duviññeyyaṁ nāma natthi. **Pañcā**ti ca rāsivasena vuttaṁ, sarūpavasena panetāni pañcavīsatividhāni honti. Vuttañhetaṁ—

“Dvisaṅgahāni dve honti, tatiyaṁ catusaṅgahaṁ.
Catutthaṁ navakoṭṭhāsaṁ, pañcamaṁ aṭṭhabhedanaṁ.

Iti pañcahi rāsīhi, pañcanimmalalocano.
Pañcavīsavidhaṁ Nātho, garubhaṇḍaṁ pakāsayī”ti.

Tatrāyaṁ vinicchayakathā—idañhi sabbampi garubhaṇḍaṁ Senāsanakkhandhake “avissajjiyan”ti vuttaṁ, Kīṭāgirivatthusmiṁ “avebhaṅgiyan”ti dassitaṁ, parivāre pana—

“Avissajjiyaṁ avebhaṅgiyaṁ,
Pañca vuttā Mahesinā.
Vissajjentassa paribhuñjantassa anāpatti,
Pañhāmesā kusalehi cintitā”ti[1]—

āgataṁ. Tasmā mūlacchejjavasena avissajjiyañca avebhaṅgiyañca, parivattanavasena pana vissajjentassa paribhuñjantassa ca anāpattīti evamettha adhippāyo veditabbo.

228. Tatrāyaṁ anupubbikathā—idaṁ tāva pañcavidhampi cīvarapiṇḍapātabhesajjatthāya upanetuṁ na vaṭṭati, thāvarena ca thāvaraṁ, garubhaṇḍena ca garubhaṇḍaṁ parivattetuṁ vaṭṭati. Thāvare pana khettaṁ vatthu taḷākaṁ mātikāti

1. Vi 5. 373 piṭṭhe.

တံ ဂဟေတွာ ဖာသုံ ဝသိတွာ ဝုဋ္ဌဝဿာ လာဘံ ဂဏှိတွာ ပက္ကမန္တိ။ အာဝါသိကာ “မယံ ဒွေ့ပုန္နံ လာဘံ န လဘာမ၊ နိစ္စံ အာဂန္တုကမဟာထေရာဝ လဘန္တိ၊ တေယေဝ နံ အာဂန္တွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿန္တီ”တိ ပလုဇ္ဇန္တမ္ပိ န ဩလောကေန္တိ။ ဘဂဝါ တဿ ပဋိဇဂ္ဂနတ္ထံ “အပရဇ္ဇုဂတာယ ပဝါရဏာယ အာသတိံ ဝဿာဝါသတ္ထာယ အန္တရာမုတ္တကော ဂါဟေတဗ္ဗော”တိ အာဟ။

တံ ဂါဟေန္တေန သံဃတ္ထေရော ဝတ္တဗ္ဗော “ဘန္တေ အန္တရာမုတ္တကသေနာသနံ ဂဏှထာ”တိ။ သစေ ဂဏှာတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန အနုထေရံ အာဒိံ ကတွာ ယော ဂဏှာတိ၊ တဿ အန္တမသော သာမဏေရဿပိ ဒါတဗ္ဗံ။ တေန တံ သေနာသနံ အဋ္ဌ မာသေ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗံ၊ ဆဒနဘိတ္တိဘူမီသု ယံ ကိဉ္စိ ခဏ္ဍံ ဝါ ဖုလ္လံ ဝါ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗံ။ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ဒိဝသံ ခေပေတွာ ရတ္တိံ တတ္ထ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ရတ္တိံ ပရိဝေဏေ ဝသိတွာ တတ္ထ ဒိဝသံ ခေပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ တတ္ထေဝ ဝသိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥတုကာလေ အာဂတာနံ ဝုဍ္ဎာနံ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗံ။ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ပန သမ္ပတ္တေ သစေ သံဃတ္ထေရော “မယှံ ဣဒံ ပန သေနာသနံ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ၊ န လဗ္ဘတိ။ “ဘန္တေ ဣဒံ အန္တရာမုတ္တကံ ဂဟေတွာ ဧကေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဇဂ္ဂိတ”န္တိ ဝတွာ န ဒါတဗ္ဗံ၊ အဋ္ဌ မာသေ ပဋိဇဂ္ဂိတဘိက္ခုဿေဝ ဂါဟိတံ ဟောတိ။ ယသ္မိံ ပန သေနာသနေ ဧကသံဝစ္ဆရေ ဒွိက္ခတ္တုံ ပစ္စယေ ဒေန္တိ ဆမာသစ္စယေန ဆမာသစ္စယေန၊ တံ အန္တရာမုတ္တကံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ယသ္မိံ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဒေန္တိ စတုမာသစ္စယေန စတုမာသစ္စယေန၊ ယသ္မိံ ဝါ စတုက္ခတ္တုံ ဒေန္တိ တေမာသစ္စယေန တေမာသစ္စယေန၊ တံ အန္တရာမုတ္တကံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ပစ္စယေနေဝ ဟိ တံ ပဋိဇဂ္ဂနံ လဘိဿတိ။ ယသ္မိံ ပန ဧကသံဝစ္ဆရေ သကိဒေဝ ဗဟူ ပစ္စယေ ဒေန္တိ၊ တံ အန္တရာမုတ္တကံ ဂါဟေတဗ္ဗန္တိ။

၂၂၃။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အကတံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝိပ္ပကတံ ဝါ နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊ ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေ ကမ္မံ ဩလောကေတွာ ဆပ္ပဉ္စဝဿိကံ နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊ အဍ္ဎယောဂေ ကမ္မံ ဩလောကေတွာ သတ္တဋ္ဌဝဿိကံ နဝကမ္မံ ဒါတုံ၊ မဟလ္လကေ ဝိဟာရေ ပါသာဒေ ဝါ ကမ္မံ ဩလောကေတွာ ဒသဒွါဒသဝဿိကံ နဝကမ္မံ ဒါတု”န္တိ[၁] ဝစနတော အကတံ ဝိပ္ပကတံ ဝါ သေနာသနံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော အပလောကနေန ဝါ ကမ္မဝါစာယ ဝါ သာဝေတွာ

၁-ဝိ ၄-၃၂၅-ပိဋ္ဌေ။

evarūpaṁ bhikkhusaṁghassa vicāretuṁ vā sampaṭicchituṁ vā adhivāsetuṁ vā na vaṭṭati, kappiyakārakeheva vicāritato kappiyabhaṇḍaṁ vaṭṭati. Ārāmena pana ārāmaṁ ārāmavatthuṁ vihāraṁ[1] vihāravatthunti imāni cattāripi parivattetuṁ vaṭṭati.

Tatrāyaṁ parivattananayo—saṁghassa nāḷikerārāmo dūre hoti, kappiyakārakā bahutaraṁ khādanti, yampi na khādanti, tato sakaṭavetanaṁ datvā appameva āharanti, aññesaṁ pana tassa ārāmassa avidūre gāmavāsīnaṁ manussānaṁ vihārassa samīpe ārāmo hoti, te saṁghaṁ upasaṅkamitvā sakena ārāmena taṁ ārāmaṁ yācanti, saṁghena "ruccati saṁghassā"ti apaloketvā sampaṭicchitabbo. Sacepi bhikkhūnaṁ rukkhasahassaṁ hoti, manussānaṁ pañca satāni, "tumhākaṁ ārāmo khuddako"ti na vattabbo. Kiñcāpi hi ayaṁ khuddako, atha kho itarato[2] bahutaraṁ āyaṁ deti. Sacepi samakameva deti, evampi icchiticchitakkhaṇe paribhuñjituṁ sakkāti gahetabbameva. Sace pana manussānaṁ bahutarā rukkhā honti, "nanu tumhākaṁ bahutarā rukkhā"ti vattabbaṁ. Sace "atirekaṁ amhākaṁ puññaṁ hotu, saṁghassa demā"ti vadanti, jānāpetvā sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Bhikkhūnaṁ rukkhā phaladhārino, manussānaṁ rukkhā na tāva phalaṁ gaṇhanti, kiñcāpi na gaṇhanti, "na cīrena gaṇhissantī"ti sampaṭicchitabbameva. Manussānaṁ rukkhā phaladhārino, bhikkhūnaṁ rukkhā na tāva phalaṁ gaṇhanti, "nanu tumhākaṁ rukkhā phaladhārino"ti vattabbaṁ. Sace "gaṇhatha bhante, amhākaṁ puññaṁ bhavissatī"ti denti, jānāpetvā sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Evaṁ ārāmena ārāmo parivattetabbo. Eteneva nayena ārāmavatthupi vihāropi vihāravatthupi ārāmena parivattetabbaṁ, ārāmavatthunā ca mahantena vā khuddakena vā ārāma-ārāmavatthuvihāravihāravatthūni.

Kathaṁ vihārena vihāro parivattetabbo? Saṁghassa antogāme gehaṁ hoti, manussānaṁ vihāramajjhe pāsādo hoti, ubhopi agghena samakā, sace manussā tena pāsādena taṁ gehaṁ yācanti, sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Bhikkhūnaṁ ce mahagghataraṁ gehaṁ hoti, "mahagghataraṁ amhākaṁ gehan"ti vutte ca "kiñcāpi mahagghataraṁ pabbajitānaṁ asāruppaṁ,

1. Vihārena vihāraṁ (Sī) 2. Itaro (Sī)

နဝကမ္မံ ကတွာ ဝသိတုံ ယထာဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန ဒါတဗ္ဗံ။ နဝကမ္မိကော ဘိက္ခု အန္တောဝဿေ တံ အာဝါသံ လဘတိ၊ ဥတုကာလေ ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိ။ လဒ္ဓနဝကမ္မေန ပန ဘိက္ခုနာ ဝါသိဖရသုနိခါဒနာဒီနိ ဂဟေတွာ သယံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကတာကတံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ သစေ သော အာဝါသော ဇီရတိ၊ အာဝါသသာမိကဿ ဝါ တဿ ဝံသေ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကဿစိ ကထေတဗ္ဗံ "အာဝါသော တေ နဿတိ၊ ဇဂ္ဂထ ဧတံ အာဝါသ"န္တိ။ သစေ သော န သက္ကောတိ၊ ဘိက္ခူဟိ ဉာတီဟိ ဝါ ဥပဋ္ဌာကေဟိ ဝါ[1] သမာဒပေတွာ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ သစေ တေပိ န သက္ကောန္တိ၊ သံဃိကေန ပစ္စယေန ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ တသ္မိမ္ပိ အသတိ ဧကံ အာဝါသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အဝသေသာ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗာ၊ ဗဟူ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဧကံ သဏ္ဌပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဘိက္ခူသု ပက္ကန္တေသု သဗ္ဗေ အာဝါသာ နဿန္တိ၊ တသ္မာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ အာဝါသေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တတော ယာဂုဘတ္တစီဝရာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တေဟိ သေသာဝါသာ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗာယေဝ။

ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ "သံဃိကေ ပစ္စယေ အသတိ ဧကော ဘိက္ခု 'တုယှံ ဧကမဉ္စဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဇဂ္ဂါဟီ'တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ဗဟုတရံ ဇဂ္ဂတိ၊ တိဘာဂံ ဝါ ဥပဍ္ဎဘာဂံ ဝါ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗံ။ အထ ထမ္ဘမတ္တမေဝေတ္ထ အဝသိဋ္ဌံ၊ ဗဟုကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ န ဇဂ္ဂတိ၊ 'တုယှံ ပုဂ္ဂလိကမေဝ ကတွာ ဇဂ္ဂါဟီ'တိ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ ဟိ 'သံဃဿ ဘဏ္ဍကဋ္ဌပနဋ္ဌာနဉ္စ နဝကာနဉ္စ ဝသနဋ္ဌာနံ လဘိဿတီ'တိ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဇဂ္ဂိတော ပန တသ္မိံ ဇီဝန္တေ ပုဂ္ဂလိကော ဟောတိ၊ မတေ သံဃိကောဝ။ သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဒါတုကာမော ဟောတိ၊ ကမ္မံ အပလောကေတွာ တိဘာဂံ ဝါ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ကတွာ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော။ ဧဝဉှိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဒါတုံ လဘတိ။ ဧဝံ ဇဂ္ဂနကေ ပန အသတိ ဧကံ အာဝါသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာတိအာဒိနာ နယေန ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော"တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒမ္ပိ စ အညံ တတ္ထေဝ ဝုတ္တံ။

ဒွေ ဘိက္ခူ သံဃိကဘူမိံ ဂဟေတွာ သောဓေတွာ သံဃိကသေနာသနံ ကရောန္တိ၊ ယေန သာ ဘူမိ ပဌမံ ဂဟိတာ၊ သော သာမီ။ ဥဘောပိ ပုဂ္ဂလိကံ ကရောန္တိ၊ သောယေဝ သာမီ။ သော သံဃိကံ ကရောတိ၊ ဣတရော ပုဂ္ဂလိကံ ကရောတိ၊ အညံ စေ ဗဟု သေနာသနဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ ပုဂ္ဂလိကံ ကရောန္တောပိ န ဝါရေတဗ္ဗော။ အညသ္မိံ ပန တာဒိသေ ပတိရူပေ ဌာနေ

၁- ဉာတီ ဝါ ဥပဋ္ဌာကေ ဝါ (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၅-ပိဋ္ဌေ။)

na sakkā tattha pabbajitehi vasituṁ, idaṁ pana sāruppaṁ, gaṇhathā"ti vadanti, evampi sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Sace pana manussānaṁ mahagghaṁ hoti, "nanu tumhākaṁ gehaṁ mahagghan"ti vattabbaṁ. "Hotu bhante, amhākaṁ puññaṁ bhavissati, gaṇhathā"ti vutte pana sampaṭicchituṁ vaṭṭati. Evampi vihārena vihāro parivattetabbo. Eteneva nayena vihāravatthupi ārāmopi ārāmavatthupi vihārena parivattetabbaṁ, vihāravatthunā ca mahagghena vā appagghena vā vihāravihāravatthu-ārāma-ārāmavatthūni. Evaṁ **thāvarena thāvara** parivattanaṁ veditabbaṁ.

Garubhaṇḍena garubhaṇḍaparivattane pana mañcapīṭhaṁ mahantaṁ vā hotu khuddakaṁ vā, antamaso caturaṅgulapādakaṁ gāmadārakehi paṁsvāgārakesu kīḷantehi katampi saṁghassa dinnakālato paṭṭhāya garubhaṇḍaṁ hoti. Sacepi rājarājamahāmattādayo ekappahāreneva mañcasataṁ vā mañcasahassaṁ vā denti, sabbe kappiyamañcā sampaṭicchitabbā, sampaṭicchitvā "vuḍḍhapaṭipāṭiyā saṁghikaparibhogena paribhuñjathā"ti dātabbā, puggalikavasena na dātabbā. Atirekamañce bhaṇḍāgārādīsu paññapetvā pattacīvaraṁ nikkhipitumpi vaṭṭati. Bahisīmāya "saṁghassa demā"ti dinnamañco saṁghattherassa vasanaṭṭhāne dātabbo. Tattha ce bahū mañcā honti, mañcena kammaṁ natthi. Yassa vasanaṭṭhāne kammaṁ atthi, tattha "saṁghikaparibhogena paribhuñjathā"ti dātabbo. Mahagghena satagghanakena vā sahassagghanakena vā mañcena aññaṁ mañcasataṁ labhati, parivattetvā gahetabbaṁ. Na kevalaṁ mañcena mañceyeva, ārāma-ārāmavatthuvihāravihāravatthupīṭhabhisibimbo-hanānipi parivattetuṁ vaṭṭanti. Esa nayo pīṭhabhisibimbohanesupi. Etesu pana akappiyaṁ na paribhuñjitabbaṁ, kappiyaṁ Saṁghikaparibhogena paribhuñjitabbaṁ. Akappiyaṁ vā mahagghaṁ kappiyaṁ vā parivattetvā vuttavatthūni gahetabbāni. Agarubhaṇḍupagaṁ pana bhisibimbohanaṁ nāma natthi.

229. **Lohakumbhī lohabhāṇakaṁ lohakaṭāhan**ti imāni tīṇi mahantāni vā hontu khuddakāni vā, antamaso pasatamatta-udakagaṇhanakānipi garubhaṇḍāniyeva. **Lohavārako** pana kāḷalohatambalohavaṭṭalohakaṁsalohānaṁ yena kenaci kato Sīhaḷadīpe pādagaṇhanako bhājetabbo. Pādo ca nāma Magadhanāḷiyā pañcanāḷimattaṁ

အသတိ တံ ပဋိဗာဟိတွာ သံဃိကံ ကရောန္တေနေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ယံ ပန တဿ တတ္ထ ဝယကမ္မံ ကတံ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ကတာဝါသေ ဝါ အာဝါသကရဏဋ္ဌာနေ ဝါ ဆာယူပဂဖလူပဂါ ရုက္ခာ ဟောန္တိ၊ အပလောကေတွာ ဟာရေတဗ္ဗာ။ ပုဂ္ဂလိကာ စေ ဟောန္တိ၊ သာမိကာ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ ယာဝတတိယကံ အာပုစ္ဆိတွာ "ရုက္ခအဂ္ဃနကမူလံ ဒဿာမာ"တိ ဟာရေတဗ္ဗာ။

၂၂၄။ ယော ပန သံဃိကံ ဝလ္လိမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂဟေတွာ အာဟရိမေန ဥပကရဏေန သံဃိကာယ ဘူမိယာ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရံ ကာရေတိ၊ ဥပဍ္ဎံ သံဃိကံ ဟောတိ, ဥပဍ္ဎံ ပုဂ္ဂလိကံ။ ပါသာဒေါ စေ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေါ သံဃိကော၊ ဥပရိ ပုဂ္ဂလိကော။ သစေ ယော ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဣစ္ဆတိ၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ တဿ ဟောတိ။ အထ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဣစ္ဆတိ၊ ဥဘယတ္ထ ဥပဍ္ဎံ လဘတိ။ ဒွေ သေနာသနာနိ ကာရေတိ၊ ဧကံ သံဃိကံ၊ ဧကံ ပုဂ္ဂလိကံ။ သစေ ဝိဟာရေ ဥဋ္ဌိတေန ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန ကာရေတိ၊ တိဘာဂံ လဘတိ။ သစေ အကတဋ္ဌာနေ စယံ ဝါ ပမုခံ ဝါ ကရောတိ ဗဟိကုဋ္ဋေ၊ ဥပဍ္ဎံ သံဃဿ၊ ဥပဍ္ဎံ တဿ။ အထ မဟန္တံ ဝိသမံ ပူရေတွာ အပဒေ ပဒံ ဒဿေတွာ ကတံ ဟောတိ၊ အနိဿရော တတ္ထ သံဃော။

သစေ ဘိက္ခု သံဃိကဝိဟာရတော ဂေါပါနသိအာဒီနိ ဂဟေတွာ အညသ္မိံ သံဃိကာဝါသေ ယောဇေတိ၊ သုယောဇိတာနိ။ ပုဂ္ဂလိကာဝါသေ ယောဇေန္တေဟိ ပန မူလံ ဝါ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပဋိပါကတိကံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ။ ဆဍ္ဍိတဝိဟာရတော မဉ္စပီဌာဒီနိ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တော ဥဒ္ဓါရေယေဝ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ "ပုန အာဝါသိကကာလေ ဒဿာမီ"တိ ဂဟေတွာ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌံ သုနဋ္ဌံ၊ ဇိဏ္ဏံ သုဇိဏ္ဏံ။ အရောဂံ စေ၊ ပါကတိကံ ကာတဗ္ဗံ၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌံ ဝါ ဇိဏ္ဏံ ဝါ ဂီဝါ ဟောတိ။ တတော ဒွါရဝါတပါနာဒီနိ သံဃိကာဝါသေ ဝါ ပုဂ္ဂလိကာဝါသေ ဝါ ယောဇိတာနိ၊ ပဋိဒါတဗ္ဗာနိယေဝ။ သစေ ကောစိ သံဃိကော ဝိဟာရော ဥဇ္ဇိယတိ၊ ယံ တတ္ထ မဉ္စပီဌာဒိကံ၊ တံ ဂုတ္တဋ္ဌာနာယ အညတြ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ အညတြ ဟရိတွာ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌံ သုနဋ္ဌံ၊ ဇိဏ္ဏံ သုဇိဏ္ဏံ။ သစေ အရောဂံ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ပဋိသင်္ခတေ ပုန ပါကတိကံ ကာတဗ္ဗံ။ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇတော နဋ္ဌံ ဝါ ဇိဏ္ဏံ ဝါ ဂီဝါ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပဋိသင်္ခတေ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ အယံ သေနာသနဂ္ဂါဟကထာ။

gaṇhāti, tato atirekagaṇhanako garubhaṇḍaṁ. Imāni tāva Pāḷiyaṁ āgatāni lohabhājanāni. Pāḷiyaṁ pana anāgatāni bhiṅgārapaṭiggaha-uḷuṅkadabbikaṭacchupātitaṭṭakasarakasamugga-aṅgārakapalladhūmakaṭacchu-ādīni khuddakāni vā mahantāni vā sabbāni garubhaṇḍāni. Patto ayathālakaṁ tambalohathālakanti imāni pana bhājanīyāni. Kaṁsalohavaṭṭalohabhājanavikati saṁghikaparibhogena vā gihivikaṭā vā vaṭṭati, puggalikaparibhogena na vaṭṭati. Kaṁsalohādibhājanaṁ saṁghassa dinnampi hi pārihāriyaṁ na vaṭṭati, gihivikaṭanīhāreneva paribhuñjitabbanti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ.

Ṭhapetvā pana bhājanavikatiṁ aññasmimpi kappiyalohabhaṇḍe añjanī añjanisalākā kaṇṇamalaharaṇī sūci paṇṇasūci khuddako pipphalako khuddakaṁ ārakaṇṭakaṁ kuñcikā tāḷaṁ kattarayaṭṭhi vedhako natthudānaṁ bhiṇḍivālo lohakūṭo lohakutti lohaguḷo lohapiṇḍi lohacakkalikaṁ aññampi vippakatalohabhaṇḍaṁ bhājanīyaṁ. Dhūmanettaphāladīparukkhadīpakapallaka-olambakadīpa-itthipurisatiracchā-nagatarūpakāni pana aññāni vā bhitticchadanakavāṭādīsu upanetabbāni antamaso lohakhilakaṁ upādāya sabbāni lohabhaṇḍāni garubhaṇḍāniyeva honti, attanā laddhānipi pariharitvā puggalikaparibhogena na paribhuñjitabbāni, saṁghikaparibhogena vā gihivikaṭāni vā vaṭṭanti. Tipubhaṇḍepi eseva nayo. Khīrapāsāṇamayāni taṭṭakasarakādīni garubhaṇḍāniyeva.

Ghaṭako pana telabhājanaṁ vā pādagaṇhanakato atirekameva garubhaṇḍaṁ. Suvaṇṇarajatahārakūṭajātiphalikabhājanāni gihivikaṭānipi na vaṭṭanti, pageva saṁghikaparibhogena vā puggalikaparibhogena vā. Senāsanaparibhoge pana āmāsampi anāmāsampi sabbaṁ vaṭṭati.

Vāsi-ādīsu yāya vāsiyā ṭhapetvā dantakaṭṭhacchedanaṁ vā ucchutacchanaṁ vā aññaṁ mahākammaṁ kātuṁ na sakkā, ayaṁ bhājanīyā. Tato mahantatarā yena kenaci ākārena katā vāsi garubhaṇḍameva. **Pharasu** pana antamaso vejjānaṁ sirāvedhanapharasupi garubhaṇḍameva. **Kuṭhāriyaṁ** pharasusadisoyeva vinicchayo. Yā pana āvudhasaṅkhepena katā, ayaṁ anāmāsā. **Kudālo** antamaso caturaṅgulamattopi garubhaṇḍameva. **Nikhādanaṁ** caturassamukhaṁ vā hotu doṇimukhaṁ vā vaṅkaṁ vā ujukaṁ vā,

၂၂၅။ အယံ ပနေတ္ထ **စတုပစ္စယသာဓာရဏကထာ**[1]—သမ္မတေန အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကေန ဘိက္ခုနာ စီဝရကမ္မံ ကရောန္တဿ "သူစိံ ဒေဟီ"တိ ဝဒတော ဧကာ ဒီဃာ, ဧကာ ရဿာတိ ဒွေ သူစိယော ဒါတဗ္ဗာ။ "အဝိဘတ္တံ သံဃိကဘဏ္ဍ"န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ။ ပိပ္ဖလတ္ထိကဿ ဧကော ပိပ္ဖလကော, ကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမဿ ဥပါဟနယုဂဠံ, ကာယဗန္ဓနတ္ထိကဿ ကာယဗန္ဓနံ, "အံသဗဒ္ဓကော မေ ဇိဏ္ဏော"တိ အာဂတဿ အံသဗဒ္ဓကော, ပရိဿာဝနတ္ထိကဿ ပရိဿာဝနံ ဒါတဗ္ဗံ, ဓမ္မကရဏတ္ထိကဿ ဓမ္မကရဏော။ သစေ ပဋ္ဋကော န ဟောတိ၊ ဓမ္မကရဏော ပဋ္ဋကေန သဒ္ဓိံ ဒါတဗ္ဗော။ "အာဂန္တုကပတ္တံ အာရောပေဿာမီ"တိ ယာစန္တဿ ကုသိယာ စ အဍ္ဎကုသိယာ စ ပဟောနကံ ဒါတဗ္ဗံ။ "မဏ္ဍလံ နပ္ပဟောတီ"တိ အာဂတဿ မဏ္ဍလံ ဧကံ ဒါတဗ္ဗံ၊ အနုမဏ္ဍလာနိ ဒွေ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဒွေ မဏ္ဍလာနိ ယာစန္တဿ န ဒါတဗ္ဗာနိ။ အနုဝါတပရိဘဏ္ဍတ္ထိကဿ ဧကဿ စီဝရဿ ပဟောနကံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သပ္ပိနဝနီတာဒိအတ္ထိကဿ ဂိလာနဿ ဧကံ ဘေသဇ္ဇံ နာဠိမတ္တံ ကတွာ တတော တတိယကောဋ္ဌာသော ဒါတဗ္ဗော။ ဧဝံ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဒတွာ နာဠိယာ ပရိပုဏ္ဏာယ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သံဃံ အာပုစ္ဆိတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဂုဠပိဏ္ဍေပိ ဧကဒိဝသံ တတိယဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ဧဝံ တီဟိ ဒိဝသေဟိ နိဋ္ဌိတေ ပိဏ္ဍေ တတော ပရံ သံဃံ အာပုစ္ဆိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သမ္မန္နိတွာ ဌပိတယာဂုဘာဇကာဒီဟိ စ ဘာဇနီယဋ္ဌာနံ အာဂတမနုဿာနံ အနာပုစ္ဆိတွာဝ ဥပဍ္ဎဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ အသမ္မတေဟိ ပန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗောတိ။

သံဃဿ သန္တကံ သမ္မတေန ဝါ အာဏတ္တေဟိ ဝါ အာရာမိကာဒီဟိ ဒီယမာနံ, ဂိဟီနဉ္စ သန္တကံ သာမိကေန ဝါ အာဏတ္တေန ဝါ ဒီယမာနံ "အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီ"တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍာဒေယျံ။ (   )[2] အညေန ဒီယမာနံ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ အသမ္မတေန ဝါ အနာဏတ္တေန ဝါ ဒီယမာနေ "အပရမ္ပိ ဘာဂံ ဒေဟီ"တိ ဝတွာ ဝါ ကူဋဝဿာနိ ဂဏေတွာ ဝါ ဂဏှန္တော ဥဒ္ဓါရေယေဝ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဣတရေဟိ ဒီယမာနံ ဧဝံ ဂဏှတော ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ သာမိကေန ပန "ဣမဿ ဒေဟီ"တိ ဒါပိတံ ဝါ သယံ ဒိန္နံ ဝါ သုဒိန္နန္တိ အယံ သဗ္ဗဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယတော သာရော။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၀၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

၂-(အညေန ဒီယမာနံ, ဂိဟီနဉ္စ သန္တကံ သာမိကေန ဝါ အာဏတ္တေန ဝါ ဒီယမာနံ "အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီ"တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍာဒေယျံ။) (က)
ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၄-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

antamaso sammuñjanīdaṇḍakavedhanampi daṇḍabaddhaṁ ce, garubhaṇḍameva. Sammuñjanīdaṇḍakhaṇanakaṁ pana adaṇḍakaṁ phalamattameva. Yaṁ sakkā sipāṭikāya pakkhipitvā pariharituṁ, taṁ bhājanīyaṁ. Sikharampi nikhādaneneva saṅgahitaṁ. Yehi manussehi vihāre vāsi-ādīni dinnāni honti, te ce ghare daḍḍhe vā corehi vā vilutte "detha no bhante upakaraṇe, puna pākatike karissāmā"ti vadanti, dātabbā. Sace āharanti, na vāretabbā, anāharantāpi na codetabbā.

Kammāratacchakāracundakāranaḷakāramaṇikārapattabandhakānaṁ adhikaraṇimuṭṭhikasaṇḍāsatulādīni sabbāni lohamaya-upakaraṇāni saṁghe dinnakālato paṭṭhāya garubhaṇḍāni. Tipukoṭṭakasuvaṇṇakāracammakāra-upakaraṇesupi eseva nayo. Ayaṁ pana viseso—tipukoṭṭaka-upakaraṇesupi tipucchedanakasatthakaṁ, suvaṇṇakāra-upakaraṇesu suvaṇṇacchedanakasatthakaṁ, cammakāra-upakaraṇesu kataparikammacammacchedanakakhuddakasatthakanti imāni bhājanīyabhaṇḍāni. Nahāpitatunnakāra-upakaraṇesupi ṭhapetvā mahākattariṁ mahāsaṇḍāsaṁ mahāpipphalikañca sabbaṁ bhājanīyaṁ, mahākatthari-ādīni garubhaṇḍāni.

Valli-ādīsu vettavalli-ādikā yā kāci aḍḍhabāhuppamāṇā valli saṁghassa dinnā vā tatthajātakā vā rakkhitagopitā garunbhaṇḍaṁ hoti, sā saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate sace atirekā hoti, puggalikakammepi upanetuṁ vaṭṭati. Arakkhitā pana garubhaṇḍameva na hoti. Suttamakacivākanāḷikerahīracammamayā rajjukā vā yottāni vā vāke ca nāḷikerahīre ca vaṭṭetvā katā ekavaṭṭā vā dvivaṭṭā vā saṁghassa dinnakālato paṭṭhāya garubhaṇḍaṁ. Suttaṁ pana avaṭṭetvā dinnaṁ makacivākanāḷikerahīrā ca bhājanīyā. Yehi panetāni rajjukayottādīni dinnāni honti, te attano karaṇīyena harantā na vāretabbā.

Yo koci antamaso aṭṭhaṅgulasūcidaṇḍakamattopi **veḷu** saṁghassa dinno vā tatthajātako vā rakkhitagopito garubhaṇḍaṁ, sopi saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate atireko puggalikakamme ca dātuṁ vaṭṭati. Pādagaṇhanakatelanāḷi pana kattarayaṭṭhi upāhanadaṇḍako chattadaṇḍako chattasalākāti idamettha bhājanīyabhaṇḍaṁ. Daḍḍhagehamanussā

ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌဿပိ ဩဒနပဋိဝီသော အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတဿေဝ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန ဒါယကာ "ဗဟိဥပစာရသီမဋ္ဌာနမ္ပိ ဘန္တေ ဂဏှထ၊ အာဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တီ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ အန္တောဂါမဋ္ဌာနမ္ပိ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပါဠိံ အဋ္ဌကထဉ္စေဝ၊ ဩလောကေတွာ ဝိစက္ခဏော။
သံဃိကေ ပစ္စယေ ဧဝံ၊ အပ္ပမတ္တော ဝ ဘာဇယေတိ[၁]။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ သဗ္ဗာကာရတော
စတုပစ္စယဘာဇနီယဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၂၉-ကထိနတ္ထာရဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၂၆။ **ကထိနန္တိ** ဧတ္ထ[၂] ပန ကထိနံ အတ္ထရိတုံ **ကေ** လဘန္တိ၊ ကေ န လဘန္တိ? ဂဏနဝသေန တာဝ ပစ္ဆိမကောဋိယာ **ပဉ္စ ဇနာ** လဘန္တိ, **ဥဒ္ဓံ သတသဟဿမ္ပိ**၊ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ န လဘန္တိ။ ဝုဋ္ဌဝဿဝသေန ပုရိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပဌမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ လဘန္တိ။ ဆိန္နဝဿာ ဝါ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာ ဝါ န လဘန္တိ။ "အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝုဋ္ဌဝဿာပိ န လဘန္တီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာနံ ပန သဗ္ဗေ ဂဏပူရကာ ဟောန္တိ၊ အာနိသံသံ န လဘန္တိ၊ အာနိသံသော ဣတရေသံယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ စတ္တာရော ဝါ ဟောန္တိ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ဧကော ဝါ၊ ဣတရေ ဂဏပူရကေ ကတွာ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ အထ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဥပဂတာ၊ ဧကော ပရိပုဏ္ဏဝဿော သာမဏေရော၊ သော စေ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဂဏပူရကော စေဝ ဟောတိ အာနိသံသဉ္စ လဘတိ။ တယော ဘိက္ခူ ဒွေ သာမဏေရာ၊ ဒွေ ဘိက္ခူ တယော သာမဏေရာ၊ ဧကော ဘိက္ခု စတ္တာရော သာမဏေရာတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ ကထိနတ္ထာရကုသလာ န ဟောန္တိ၊ အတ္ထာရကုသလာ ခန္ဓကဘာဏကတ္ထေရာ ပရိယေသိတွာ အာနေတဗ္ဗာ။ ကမ္မဝါစံ သာဝေတွာ ကထိနံ အတ္ထရာပေတွာ ဒါနဉ္စ ဘုဉ္ဇိတွာ ဂမိဿန္တိ၊ အာနိသံသော ပန ဣတရေသံယေဝ ဟောတိ။

၁-အပ္ပမတ္တော ဝိဘာဇယေတိ (သီ)
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၀၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

gaṇhitvā gacchantā na vāretabbā. Rakkhitagopitaṁ veḷuṁ gaṇhantena samakaṁ vā atirekaṁ vā thāvaraṁ antamaso taṁagghanakavallikāyapi phātikammaṁ katvā gahetabbo, phātikammaṁ akatvā gaṇhantena tattheva vaḷañjetabbo. Gamanakāle saṁghike āvāse ṭhapetvā gantabbaṁ, asatiyā gahetvā gatena pahiṇitvā dātabbo. Desantaragatena sampattavihāro saṁghikāvāse ṭhapetabbo.

Tiṇanti muñjañca pabbajañca ṭhapetvā avasesaṁ yaṁ kiñci tiṇaṁ. Yattha pana tiṇaṁ natthi, tattha paṇṇehi chādenti, tasmā paṇṇampi tiṇeneva saṅgahitaṁ. Iti muñjādīsu yaṁ kiñci muṭṭhippamāṇaṁ tiṇaṁ tālapaṇṇādīsu ca ekapaṇṇampi saṁghassa dinnaṁ vā tatthajātakaṁ vā bahārāme saṁghassa tiṇavatthuto[1] jātatiṇaṁ vā rakkhitagopitaṁ garubhaṇḍaṁ hoti, tampi saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate atirekaṁ puggalikakamme dātuṁ vaṭṭati, daḍḍhagehamanussā gahetvā gacchantā na vāretabbā. Aṭṭhaṅgulappamāṇopi rittapotthako garubhaṇḍameva.

Mattikā pakatimattikā vā hotu pañcavaṇṇā vā sudhā vā sajjurasakaṅguṭṭhasilesādīsu[2] vā yaṁ kiñci dullabhaṭṭhāne ānetvā dinnaṁ tatthajātakaṁ vā, rakkhitagopitaṁ tālaphalapakkamattaṁ garubhaṇḍaṁ hoti, tampi saṁghakamme ca cetiyakamme ca niṭṭhite atirekaṁ puggalikakamme ca dātuṁ vaṭṭati, hiṅguhiṅgulakaharitālamanosilañjanāni pana bhājanīyabhaṇḍāni.

Dārubhaṇḍe "yo koci aṭṭhaṅgulasūcidaṇḍamattopi dārubhaṇḍako dārudullabhaṭṭhāne saṁghassa dinno vā tatthajātako vā rakkhitagopito, ayaṁ garubhaṇḍaṁ hotī"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana sabbampi dāruveḷucammapāsāṇādivikatiṁ dārubhaṇḍena saṅgaṇhitvā āsandikato paṭṭhāya dārubhaṇḍe vinicchayo vutto. Tatrāyaṁ nayo—āsandiko sattaṅgo bhaddapīṭhaṁ pīṭhikā ekapādakapīṭhaṁ āmaṇḍakavaṇṭakapīṭhaṁ phalakaṁ kocchaṁ palālapīṭhanti imesu tāva yaṁ kiñci khuddakaṁ vā hotu mahantaṁ vā, saṁghassa dinnaṁ garubhaṇḍaṁ hoti. Palālapīṭhena cettha kadalipattādipīṭhānipi saṅgahitāni. Byagghacamma-onaddhampi vāḷarūpaparikkhittaṁ ratanaparisibbitaṁ kocchaṁ garubhaṇḍameva, vaṅkaphalakaṁ dīghaphalakaṁ cīvaradhovanaphalakaṁ

1. Saṁghassa tiṇaṁ vā vatthusmiṁ (Sī), saṁghassa dinnaṁ vatthusmiṁ (Ka), saṁghiketiṇavatthusmiṁ (Kaṅkhā-Ṭṭha 263 piṭṭhe) Vi-Ṭṭha 4. 82 piṭṭhe pana passitabbaṁ.
2. Sajjurasasaṁsaṭṭhasilesādīsu (Sī)

ကထိနံ ကေန ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတိ? ယေန ကေနစိ ဒေဝေန ဝါ မနုဿေန ဝါ ပဉ္စန္နံ ဝါ သဟဓမ္မိကာနံ အညတရေန ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတိ။ ကထိနဒါယကဿ ဝတ္တံ အတ္ထိ၊ သစေ သော တံ အဇာနန္တော ပုစ္ဆတိ “ဘန္တေ ကထံ ကထိနံ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ၊ တဿ ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ “တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ အညတရပ္ပဟောနကံ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ ဝတ္ထံ ‘ကထိနစီဝရံ ဒေမာ’တိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တဿ ပရိကမ္မတ္ထံ ဧတ္တကာ နာမ သူစိယော, ဧတ္တကံ သုတ္တံ, ဧတ္တကံ ရဇနံ, ပရိကမ္မံ ကရောန္တာနံ ဧတ္တကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဂုဘတ္တဉ္စ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။

ကထိနတ္ထာရကေနာပိ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နံ ကထိနံ အတ္ထရန္တေန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တန္တဝါယဂေဟတော ဟိ အာဘတသန္တာနေနေဝ ခလိမက္ခိတသာဋကော န ဝဋ္ဋတိ၊ မလီနသာဋကောပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ကထိနတ္ထာရသာဋကံ လဘိတွာ သုဋ္ဌု ဓောဝိတွာ သူစိအာဒီနိ စီဝရကမ္မုပကရဏာနိ သဇ္ဇေတွာ ဗဟူဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ တဒဟေဝ သိဗ္ဗိတွာ နိဋ္ဌိတသူစိကမ္မံ ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ သစေ တသ္မိံ အနတ္ထတေယေဝ အညံ ကထိနသာဋကံ အာဟရတိ၊ အညာနိ စ ဗဟူနိ ကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ ဒေတိ၊ ယော အာနိသံသံ ဗဟုံ ဒေတိ၊ တဿ သန္တကေန အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ ဣတရော တထာ တထာ ဩဝဒိတွာ သညာပေတဗ္ဗော။

ကထိနံ ပန ကေန အတ္ထရိတဗ္ဗံ? ယဿ သံဃော ကထိနစီဝရံ ဒေတိ။ သံဃေန ပန ကဿ ဒါတဗ္ဗံ? ယော ဇိဏ္ဏစီဝရော ဟောတိ။ သစေ ဗဟူ ဇိဏ္ဏစီဝရာ၊ ဝုဍ္ဎဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ဝုဍ္ဎေသုပိ ယော မဟာပရိသော တဒဟေဝ စီဝရံ ကတွာ အတ္ထရိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဝုဍ္ဎော န သက္ကောတိ၊ နဝကတရော သက္ကောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ အပိစ သံဃေန မဟာထေရဿ သင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ “တုမှေ ဘန္တေ ဂဏှထ၊ မယံ ကတွာ ဒဿာမာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တီသု စီဝရေသု ယံ ဇိဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တဒတ္ထာယ ဒါတဗ္ဗံ။ ပကတိယာ ဒုပဋ္ဋစီဝရဿ ဒုပဋ္ဋတ္ထာယေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိဿ ဧကပဋ္ဋစီဝရံ ဃနံ ဟောတိ၊ ကထိနသာဋကော စ ပေလဝေါ၊ သာရုပ္ပတ္ထာယ ဒုပဋ္ဋပ္ပဟောနကမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ “အဟံ အလဘန္တော ဧကပဋ္ဋံ ပါရုပါမီ”တိ ဝဒန္တဿပိ ဒုပဋ္ဋံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန လောဘပကတိကော ဟောတိ၊ တဿ န ဒါတဗ္ဗံ။ တေနာပိ “ကထိနံ အတ္ထရိတွာ ပစ္ဆာ ဝိသိဗ္ဗေတွာ ဒွေ စီဝရာနိ ကရိဿာမီ”တိ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ဒီယတိ၊ တဿ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ သံဃဿ ကထိနဒုဿံ ဥပ္ပန္နံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ ကထိနဒုဿံ ဣတ္ထန္နာမဿ **ဘိက္ခုနော ဒဒေယျ ကထိနံ အတ္ထရိတုံ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။**

ghaṭṭanaphalakaṁ ghaṭṭanamuggaro dantakaṭṭhacchedanagaṇṭhikā daṇḍamuggaro[1] ambaṇaṁ rajanadoṇi udakapaṭicchako dārumayo vā dantamayo vā veḷumayo vā sapādakopi apādakopi samuggo mañjūsā pādagaṇhanakato atirekappamāṇo karaṇḍo udakadoṇi udakakaṭāhaṁ uḷuṅko kaṭacchu pānīyasarāvaṁ pānīyasaṅkhoti etesupi yaṁ kiñci saṁghe dinnaṁ garubhaṇḍaṁ. Saṅkhathālakaṁ pana bhājanīyaṁ, tathā dārumayo udakatumbo.

Pādakathalikamaṇḍalaṁ dārumayaṁ vā hotu coḷapaṇṇādimayaṁ vā, sabbaṁ garubhaṇḍaṁ. Ādhārako pattapidhānaṁ tālavaṇṭaṁ bījanī caṅkoṭakaṁ pacchi yaṭṭhisammuñjanī muṭṭhisammuñjanīti etesupi yaṁ kiñci khuddakaṁ vā hotu mahantaṁ vā, dāruveḷupaṇṇacammādīsu yena kenaci kataṁ garubhaṇḍameva. Thambhatulāsopānaphalakādīsu dārumayaṁ vā pāsāṇamayaṁ vā yaṁ kiñci gehasambhārarūpaṁ yo koci kaṭasārako yaṁ kiñci bhūmattharaṇaṁ yaṁ kiñci akappiyacammaṁ, sabbaṁ saṁghe dinnaṁ garubhaṇḍaṁ, bhūmattharaṇaṁ kātuṁ vaṭṭati. Eḷakacammaṁ pana paccattharaṇagatikaṁ hoti, tampi garubhaṇḍameva. Kappiyacammāni bhājanīyāni. **Kurundiyaṁ** pana "sabbaṁ mañcappamāṇaṁ cammaṁ garubhaṇḍan"ti vuttaṁ.

Udukkhalaṁ musalaṁ nisadaṁ nisadapoto pāsāṇadoṇi pāsāṇakaṭāhaṁ turivemabhastādi sabbaṁ pesakārādibhaṇḍaṁ sabbaṁ kasibhaṇḍaṁ sabbaṁ cakkayuttakaṁ yānaṁ garubhaṇḍameva. Mañcapādo mañca-aṭanī pīṭhapādo pīṭha-aṭanī vāsipharasu-ādīnaṁ daṇḍāti etesu yaṁ kiñci vippakatatacchanakammaṁ aniṭṭhitameva bhājanīyaṁ, tacchitamaṭṭhaṁ pana garubhaṇḍaṁ hoti. Anuññātavāsiyā pana daṇḍo chattamuṭṭhipaṇṇaṁ kattarayaṭṭhi upāhanā araṇisahitaṁ dhammakaraṇo pādagaṇhanakato anatirittaṁ āmalakatumbaṁ āmalakaghaṭo lābukatumbaṁ lābughaṭo visāṇakatumbanti sabbamevetaṁ bhājanīyaṁ tato mahantataraṁ garubhaṇḍaṁ. Hatthidanto vā yaṁ kiñci visāṇaṁ vā atacchitaṁ yathāgatameva bhājanīyaṁ. Tehi katamañcapādādīsu purimasadisoyeva vinicchayo. Tacchitaniṭṭhitopi hiṅgukaraṇḍako gaṇṭhikā vidho añjanī añjanīsalākā udakapuñchanīti idaṁ sabbaṁ bhājanīyameva.

Mattikābhaṇḍe sabbaṁ manussānaṁ upabhogaparibhogaṁ ghaṭapīṭharādikulālabhājanaṁ pattakaṭāhaṁ aṅgārakaṭāhaṁ dhūmadānaṁ dīparukkhako

1. Daṇḍamuggaro nāvo (Sī)

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ သံဃဿ ကထိနဒုဿံ ဥပ္ပန္နံ၊ သံဃော ဣမံ ကထိနဒုဿံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ ကထိနံ အတ္ထရိတုံ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣမဿ ကထိနဒုဿဿ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒါနံ ကထိနံ အတ္ထရိတုံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒိန္နံ ဣဒံ သံဃေန ကထိနဒုဿံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ကထိနံ အတ္ထရိတုံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ[၁]—

ဧဝံ ဒုတိယကမ္မဝါစာယ ဒါတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဒိန္နေ ပန ကထိနေ သစေ တံ ကထိနဒုဿံ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မမေဝ ဟောတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မံ ဟောတိ၊ “အဟံ ထေရော”တိ ဝါ “ဗဟုဿုတော”တိ ဝါ ဧကေနပိ အကာတုံ န လဗ္ဘတိ၊ သဗ္ဗေဟေဝ သန္နိပတိတွာ ဓောဝနသိဗ္ဗနရဇနာနိ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာနိ။ ဣဒဉှိ ကထိနဝတ္တံ[၂] နာမ ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္ထံ။ အတီတေ ပဒုမုတ္တရောပိ ဘဂဝါ ကထိနဝတ္တံ[၂] အကာသိ။ တဿ ကိရ အဂ္ဂသာဝကော သုဇာတတ္ထေရော နာမ ကထိနံ ဂဏှိ။ တံ သတ္ထာ အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခုသတသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ နိသီဒိတွာ အကာသိ။

ကတပရိယောသိတံ ပန ကထိနံ ဂဟေတွာ အတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ သစေ သင်္ဃာဋိယာ ကထိနံ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ ပေါရာဏိကာ သင်္ဃာဋိ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊ နဝါ သင်္ဃာဋိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ “ဣမာယ သင်္ဃာဋိယာ ကထိနံ အတ္ထရာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ သစေ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ကထိနံ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ ပေါရာဏကော ဥတ္တရာသင်္ဂေါ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗော၊ နဝေါ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ “ဣမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ကထိနံ အတ္ထရာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ သစေ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ ပေါရာဏကော အန္တရဝါသကော ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗော၊ နဝေါ အန္တရဝါသကော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ “ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။

တေန[၃] ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော “အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထာ”တိ။ တေဟိ

၁-ဝိ ၃-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ကထိနဝတ္တံ (သီ) ၃-ဝိ ၅-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။

dīpakapallikā cayaniṭṭhakā chadaniṭṭhakā thūpikāti saṁghassa dinnakālato paṭṭhāya garubhaṇḍaṁ, pādagaṇhanakato anatirittappamāṇo pana ghaṭako pattaṁ thālakaṁ kañcanako kuṇḍikāti idamettha bhājanīyabhaṇḍaṁ. Yathā ca mattikābhaṇḍe, evaṁ lohabhaṇḍepi kuṇḍikā bhājanīyakoṭṭhāsameva bhajatīti ayamettha anupubbikathā.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Garubhaṇḍavinicchayakathā samattā.

———

31. Codanādivinicchayakathā

230. **Codanādivinicchayo**ti ettha[1] pana codetuṁ ko labhati, ko na labhati? Dubbalacodakavacanaṁ tāva gahetvā koci na labhati. Dubbalacodako nāma sambahulesu kathāsallāpena nisinnesu eko ekaṁ ārabbha anodissakaṁ katvā pārājikavatthuṁ katheti, añño taṁ sutvā itarassa gantvā āroceti, so taṁ upasaṅkamitvā "tvaṁ kira maṁ idañcidañca vadasī"ti bhaṇati, so "nāhaṁ evarūpaṁ jānāmi, kathāpavattiyaṁ pana mayā anodissakaṁ katvā vuttamatthi. Sace ahaṁ tava imaṁ dukkhuppattiṁ jāneyyaṁ, ettakampi na katheyyan"ti. Ayaṁ dubbalacodako. Tassetaṁ kathāsallāpaṁ gahetvā taṁ bhikkhuṁ koci codetuṁ na labhati, etaṁ pana aggahetvā sīlasampanno bhikkhu bhikkhuṁ vā bhikkhuniṁ vā, sīlasampannā ca bhikkhunī bhikkhunīmeva codetuṁ labhatīti Mahāpadumatthero āha. Mahāsumatthero pana "pañcapi sahadhammikā labhantī"ti āha. Godattatthero "na koci na labhatī"ti vatvā "bhikkhussa sutvā codeti, bhikkhuniyā sutvā -pa- titthiyasāvakānaṁ sutvā codetī"ti idaṁ suttaṁ[2] āhari. Tiṇṇampi therānaṁ vāde cuditakasseva paṭiññāya kāretabbo.

Ayaṁ pana codanā nāma diṭṭhacodanā sutacodanā parisaṅkitacodanāti tividhā hoti. Aparāpi catubbidhā hoti sīlavipatticodanā ācāravipatticodanā diṭṭhivipatticodanā ājīvavipatticodanāti. Tattha garukānaṁ dvinnaṁ āpattikkhandhānaṁ vasena **sīlavipatticodanā**

1. Vi-Ṭṭha 2. 173 piṭṭhādīsu. 2. Vi 5. 382 piṭṭhe.

အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အတ္ထတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမာ"တိ။ တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထာ"တိ။ တေဟိ အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အတ္ထတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမာ"တိ။ တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အတ္ထတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါဟီ"တိ။ တေန အနုမောဒကေန ဘိက္ခုနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အတ္ထတံ အာဝုသော[၁] သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမီ"တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေသံ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ပရိဝါရေ "ဒွိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ အတ္ထာရကဿ စ အနုမောဒကဿ စာ"တိ[၂]။ ပုနပိ ဝုတ္တံ "န သံဃော ကထိနံ အတ္ထရတိ၊ န ဂဏော ကထိနံ အတ္ထရတိ၊ ပုဂ္ဂလော ကထိနံ အတ္ထရတိ၊ သံဃဿ အနုမောဒနာယ ဂဏဿ အနုမောဒနာယ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာရာယ သံဃဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ၊ ဂဏဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ၊ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိန"န္တိ[၃]။

ဧဝံ အတ္ထတေ ပန ကထိနေ သစေ ကထိနစီဝရေန သဒ္ဓိံ အာဘတံ အာနိသံသံ ဒါယကာ "ယေန အမှာကံ ကထိနံ ဂဟိတံ၊ တဿေဝ ဒေမာ"တိ ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခုသံဃော အနိဿရော။ အထ အဝိစာရေတွာဝ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခုသံဃော ဣဿရော။ တသ္မာ သစေ ကထိနတ္ထာရကဿ သေသစီဝရာနိပိ ဒုဗ္ဗလာနိ ဟောန္တိ၊ သံဃေန အပလောကေတွာ တေသမ္ပိ အတ္ထာယ ဝတ္ထာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ကမ္မဝါစာ ပန ဧကာယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ အဝသေသကထိနာနိသံသေ ဗလဝဝတ္ထာနိ ဝဿာဝါသိကဋ္ဌိတိကာယ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဌိတိကာယ အဘာဝေ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ န ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဧကသီမာယ ဗဟူ ဝိဟာရာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခူဟိ သန္နိပါတာပေတွာ ဧကတ္ထ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ အတ္ထရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဘန္တေ (သီ) ၂-ဝိ ၅-၃၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။

veditabbā, avasesānaṁ vasena **ācāravipatticodanā**, micchādiṭṭhi-antaggāhikadiṭṭhivasena[1] **diṭṭhivipatticodanā**, ājīvahetu paññattānaṁ channaṁ sikkhāpadānaṁ vasena **ājīvavipatticodanā** veditabbā.

Aparāpi catubbidhā hoti vatthusandassanā āpattisandassanā saṁvāsapaṭikkhepo sāmīcipaṭikkhepoti. Tattha **vatthusandassanā** nāma "tvaṁ methunaṁ dhammaṁ paṭisevi, adinnaṁ ādiyi, manussaṁ ghātayittha, abhūtaṁ ārocayitthā"ti evaṁ pavattā. **Āpattisandassanā** nāma "tvaṁ methunadhammapārājikāpattiṁ āpanno"ti evamādinayappavattā. **Saṁvāsapaṭikkhepo** nāma "natthi tayā saddhiṁ uposatho vā pavāraṇā vā saṁghakammaṁ vā"ti evaṁ pavatto. **Sāmīcipaṭikkhepo** nāma abhivādanapaccuṭṭhāna-añjalīkammabījanādikammānaṁ akaraṇaṁ. Taṁ paṭipāṭiyā vandanādīni karonto ekassa akatvā senāsanaṁ karaṇakāle veditabbaṁ. Ettāvatāpi codanā nāma hoti. Yāgubhattādinā pana yaṁ icchati, taṁ āpucchati, na tāvatā[2] codanā hoti.

Aparā **Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhake**[3] "ekaṁ bhikkhave adhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ, ekaṁ dhammikan"ti-ādiṁ katvā yāva dasa adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, dasa dhammikānīti evaṁ adhammikā pañcapaññāsa, dhammikā pañcapaññāsāti dasuttarasataṁ codanā vuttā. Tā diṭṭhena codentassa dasuttarasataṁ, sutena codentassa dasuttarasataṁ, parisaṅkāya codentassa dasuttarasatanti tiṁsādhikāni[4] tīṇi satāni honti. Tāni kāyena codentassa, vācāya codentassa, kāyavācāya codentassāti tiguṇāni katāni navutādhikāni[5] nava satāni honti. Tāni attanā codentassapi parena codāpentassapi tattakānevāti vīsati-ūnāni dve sahassāni honti. Puna diṭṭhādibhede samūlikāmūlikavasena anekasahassā codanā hontīti veditabbā.

231. Vuttappabhedāsu pana imāsu codanāsu yāya kāyaci codanāya vasena saṁghamajjhe osaṭe vatthusmiṁ cuditakacodakā vattabbā "tumhe amhākaṁ vinicchayena tuṭṭhā bhavissathā"ti. Sace

1. Micchādiṭṭhi-antaggāhikādivasena (Sī) 2. Na tāva sā (Sī) 3. Vi 4. 425 piṭṭhe.
4. Tiṁsāni (Vi-Ṭṭha 2. 174 piṭṭhe) 5. Navutāni (Vi-Ṭṭha 2. 174 piṭṭhe)

“အတ္ထတကထိနာနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ကပ္ပိဿန္တိ၊ အနာမန္တစာရော အသမာဒါနစာရော ဂဏဘောဇနံ ယာဝဒတ္ထစီဝရံ ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ၊ သော နေသံ ဘဝိဿတီ”တိ[1] ဝစနတော အတ္ထတကထိနာနံ ဘိက္ခူနံ အနာမန္တစာရာဒယော ပဉ္စ ပဉ္စာနိသံသာ လဗ္ဘန္တိ။ တတ္ထ **အနာမန္တစာရော**တိ အနာမန္တေတွာ စရဏံ၊ ယာဝ ကထိနံ န ဥဒ္ဓရိယတိ၊ တာဝ စာရိတ္တသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အသမာဒါနစာရော**တိ စီဝရံ အသမာဒါယ စရဏံ၊ စီဝရဝိပ္ပဝါသောတိ အတ္ထော။ **ဂဏဘောဇနန္တိ** ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ **ယာဝဒတ္ထစီဝရန္တိ** ယာဝတာ စီဝရေန အတ္ထော၊ တာဝတကံ အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတံ ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော။ **ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ**တိ တတ္ထ ကထိနတ္ထတသီမာယ မတကစီဝရံ ဝါ ဟောတု သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နံ ဝါ သံဃိကေန တတြုပ္ပါဒေန အာဘတံ ဝါ၊ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ယံ သံဃိကံ စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ တေသံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ကထိနတ္ထာရဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၃၀-ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၃၂။ **ဂရုဘဏ္ဍာနီ**တိ ဧတ္ထ “ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိဿဇ္ဇိယာနိ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဿဇ္ဇိတာနိပိ အဝိဿဇ္ဇိတာနိ ဟောန္တိ၊ ယော ဝိဿဇ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိ-အာဒိနာ[2] နယေန ဒဿိတာနိ အာရာမော အာရာမဝတ္ထု, ဝိဟာရော ဝိဟာရဝတ္ထု, မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ, လောဟကုမ္ဘီ လောဟဘာဏကံ လောဟဝါရကော လောဟကဋာဟံ ဝါသိ ဖရသု ကုဌာရီ ကုဒါလော နိခါဒနံ, ဝလ္လိ ဝေဠု မုဉ္ဇံ ပဗ္ဗဇံ တိဏံ မတ္တိကာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဂရုဘဏ္ဍာနိ နာမ။

တတ္ထ[3] **အာရာမော** နာမ ပုပ္ဖာရာမော ဝါ ဖလာရာမော ဝါ။ **အာရာမဝတ္ထု** နာမ တေသံယေဝ အာရာမာနံ အတ္ထာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဌပိတောကာသော၊ တေသု ဝါ အာရာမေသု ဝိနဋ္ဌေသု တေသံ ပေါရာဏကဘူမိဘာဂေါ။

၁-ဝိ ၃-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၃၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

“bhavissāmā”ti vadanti, saṁghena taṁ adhikaraṇaṁ sampaṭicchitabbaṁ. Atha pana “vinicchinatha tāva bhante, sace amhākaṁ khamissati, gaṇhissāmā”ti vadanti, “cetiyaṁ tāva vandathā”ti-ādīni vatvā dīghasuttaṁ katvā vissajjitabbaṁ. Te ce cirarattaṁ kilantā pakkantaparisā upacchinnapakkhā hutvā puna yācanti, yāvatatiyaṁ paṭikkhipitvā yadā nimmadā honti, tadā nesaṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitabbaṁ. Vinicchinantehi ca sace alajjussannā hoti parisā, ubbāhikāya taṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitabbaṁ. Sace bālussannā hoti parisā, “tumhākaṁ sabhāge vinayadhare pariyesathā”ti vinayadhare pariyesāpetvā yena dhammena yena vinayena yena Satthusāsanena taṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, tathā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametabbaṁ.

Tattha ca **dhammo**ti bhūtaṁ vatthu. **Vinayo**ti codanā ceva sāraṇā ca. **Satthusāsanan**ti ñattisampadā ca anussāvanasampadā ca. Tasmā codakena vatthusmiṁ ārocite cuditako pucchitabbo “santametaṁ, no”ti. Evaṁ vatthuṁ upaparikkhitvā bhūtena vatthunā codetvā sāretvā ñattisampadāya ca anussāvanasampadāya ca taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametabbaṁ. Tatra ce alajjī lajjiṁ codeti, so ca alajjī bālo hoti abyatto, nāssa nayo dātabbo, evaṁ pana vattabbo “kimhi naṁ codesī”ti. Addhā so vakkhati “kimidaṁ bhante kimhi naṁ nāmā”ti. “Tvaṁ kimhi nampi na jānāsi, na yuttaṁ tayā evarūpena bālena paraṁ codetun”ti uyyojetabbo, nāssa anuyogo dātabbo. Sace pana so alajjī paṇḍito hoti byatto, diṭṭhena vā sutena vā ajjhottharitvā sampādetuṁ sakkoti, etassa anuyogaṁ datvā lajjisseva paṭiññāya kammaṁ kātabbaṁ.

Sace lajjī alajjiṁ codeti, so ca lajjī bālo hoti abyatto, na sakkoti anuyogaṁ dātuṁ, tassa nayo dātabbo “kimhi naṁ codesi sīlavipattiyā vā ācāravipatti-ādīsu vā ekissā”ti. Kasmā pana imasseva evaṁ nayo dātabbo, na itarassāti, nanu na yuttaṁ vinayadharānaṁ agatigamananti? Na yuttameva. Idaṁ pana agatigamanaṁ na hoti, dhammānuggaho nāma eso. Alajjiniggahatthāya hi lajjipaggahatthāya ca sikkhāpadaṁ paññattaṁ. Tatra alajjī nayaṁ labhitvā ajjhottharanto ehiti[1],

1. Eti (Sī)

ဝိဟာရေ နာမ ယံ ကိဉ္စိ ပါသာဒါဒိ သေနာသနံ။ **ဝိဟာရပစ္စန္တေ** နာမ တဿ ပတိဋ္ဌာနောကာသော။ **မဉ္စော** နာမ မသာရကော ဗုန္ဒိကာဗဒ္ဓေါ ကုဠီရပါဒကော အာဟစ္စပါဒကောတိ ဣမေသံ စတုန္နံ မဉ္စာနံ အညတရော။ **ပီဌံ** နာမ မသာရကာဒီနံယေဝ စတုန္နံ ပီဌာနံ အညတရံ။ **ဘိသိ** နာမ ဥဏ္ဏာဘိသိအာဒီနံ ပဉ္စန္နံ အညတရာ။ **ဗိမ္ဗောဟနံ** နာမ ရုက္ခတူလလတာတူလပေါဋကိတူလာနံ အညတရံ။ **လောဟကုမ္ဘီ** နာမ ကာဠလောဟေန ဝါ တမ္ဗလောဟေန ဝါ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတကုမ္ဘီ။ **လောဟဘာဏကာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ ပန **ဘာဏက**န္တိ အရဉ္ဇရော ဝုစ္စတိ။ **ဝါရကော**တိ ဃဋော။ **ကဋာဟံ** ကဋာဟမေဝ။ **ဝါသိ**အာဒီသု **ဝလ္လိ**အာဒီသု စ ဒုဝိညေယျံ နာမ နတ္ထိ။ **ပဉ္စာ**တိ စ ရာသိဝသေန ဝုတ္တံ၊ သရူပဝသေန ပနေတာနိ ပဉ္စဝီသတိဝိဓာနိ ဟောန္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“ဒွိသင်္ဂဟာနိ ဒွေ ဟောန္တိ၊ တတိယံ စတုသင်္ဂဟံ။
စတုတ္ထံ နဝကောဋ္ဌာသံ၊ ပဉ္စမံ အဋ္ဌဘေဒနံ။

ဣတိ ပဉ္စဟိ ရာသီဟိ၊ ပဉ္စနိမ္မလလောစနော။
ပဉ္စဝီသဝိဓံ နာထော၊ ဂရုဘဏ္ဍံ ပကာသယီ”တိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယကထာ—ဣဒဉ္စိ သဗ္ဗမ္ပိ ဂရုဘဏ္ဍံ သေနာသနက္ခန္ဓကေ “အဝိဿဇ္ဇိယ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ကီဋာဂိရိဝတ္ထုသ္မိံ “အဝေဘင်္ဂိယ”န္တိ ဒဿိတံ၊ ပရိဝါရေ ပန—

“အဝိဿဇ္ဇိယံ အဝေဘင်္ဂိယံ၊
ပဉ္စ ဝုတ္တာ မဟေသိနာ။
ဝိဿဇ္ဇေန္တဿ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ၊
ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[1]—

အာဂတံ။ တသ္မာ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန အဝိဿဇ္ဇိယဉ္စ အဝေဘင်္ဂိယဉ္စ၊ ပရိဝတ္တနဝသေန ပန ဝိဿဇ္ဇေန္တဿ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ စ အနာပတ္တီတိ ဧဝမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၂၀။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—ဣဒံ တာဝ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ စီဝရပိဏ္ဍပါတဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဥပနေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ထာဝရေန စ ထာဝရံ၊ ဂရုဘဏ္ဍေန စ ဂရုဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ထာဝရေ ပန ခေတ္တံ ဝတ္ထု တဠာကံ မာတိကာတိ

၁-ဝိ ၅-၃၇၃-ပိဋ္ဌေ။

lajjī pana nayaṁ labhitvā diṭṭhe diṭṭhasantānena sute sutasantānena patiṭṭhāya kathessati, tasmā tassa Dhammānuggaho vaṭṭati. Sace pana so lajjī paṇḍito hoti byatto, patiṭṭhāya katheti, alajjī ca "etampi natthi, etampi natthī"ti paṭiññaṁ na deti, alajjissa[1] paṭiññāya eva kātabbaṁ.

Tadatthadīpanatthañca idaṁ vatthu veditabbaṁ—Tipiṭakacūḷābhayatthero kira lohapāsādassa heṭṭhā bhikkhūnaṁ vinayaṁ kathetvā sāyanhasamaye vuṭṭhāti, tassa vuṭṭhānasamaye dve attapaccatthikā kathaṁ pavattesuṁ. Eko "etampi natthi, etampi natthī"ti paṭiññaṁ na deti, atha appāvasese paṭhamayāme therassa tasmiṁ puggale "ayaṁ patiṭṭhāya katheti, ayaṁ pana paṭiññaṁ na deti, bahūni ca vatthūni osaṭāni, addhā etaṁ kataṁ bhavissatī"ti asuddhaladdhi uppannā. Tato bījanīdaṇḍakena pādakathalikāya saññaṁ datvā "ahaṁ āvuso vinicchinituṁ ananucchaviko, aññena vinicchināpehī"ti āha. Kasmā bhanteti. Thero tamatthaṁ ārocesi. Cuditakapuggalassa kāye ḍāho uṭṭhito, tato so theraṁ vanditvā "bhante vinicchinituṁ anurūpena vinayadharena nāma tumhādiseneva bhavituṁ vaṭṭati, codakena ca īdiseneva bhavituṁ vaṭṭatī"ti vatvā setakāni nivāsetvā "ciraṁ kilamitāttha mayā"ti khamāpetvā pakkāmi.

Evaṁ lajjinā codiyamāno alajjī bahūsupi vatthūsu uppannesu paṭiññaṁ na deti, so neva "suddho"ti vattabbo, na "asuddho"ti, jīvamatako nāma āmakapūtiko nāma cesa. Sace panassa aññampi tādisaṁ vatthu uppajjati, na vinicchinitabbaṁ, tathā nāsitako bhavissati. Sace pana alajjīyeva alajjiṁ codeti, so vattabbo "āvuso tava vacanenāyaṁ kiṁ sakkā vattun"ti. Itarampi tatheva vatvā "ubhopi ekasambhogaparibhogā hutvā jīvathā"ti uyyojetabbā. Sīlatthāya nesaṁ vinicchayo na kātabbo, pattacīvarapariveṇādi-atthāya pana patirūpaṁ sakkhiṁ labhitvā kātabboti.

Atha lajjī lajjiṁ codeti, vivādo ca nesaṁ kismiñcideva appamattako hoti, saññāpetvā "mā evaṁ karothā"ti accayaṁ desāpetvā

1. Lajjissa (Sī)

ဧဝရူပံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိစာရဏံ ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝါ အဓိဝါသေတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယကာရကေဟေဝ ဝိစာရိတတော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝဋ္ဋတိ။ အာရာမေန ပန အာရာမံ အာရာမဝတ္ထုံ ဝိဟာရံ[1] ဝိဟာရဝတ္ထုန္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိပိ ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ပရိဝတ္တနနယော— သံဃဿ နာဠိကေရာရာမော ဒူရေ ဟောတိ၊ ကပ္ပိယကာရကာ ဗဟုတရံ ခါဒန္တိ၊ ယမ္ပိ န ခါဒန္တိ၊ တတော သကဋဝေတနံ ဒတွာ အပ္ပမေဝ အာဟရန္တိ၊ အညေသံ ပန တဿ အာရာမဿ အဝိဒူရေ ဂါမဝါသီနံ မနုဿာနံ ဝိဟာရဿ သမီပေ အာရာမော ဟောတိ၊ တေ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ သကေန အာရာမေန တံ အာရာမံ ယာစန္တိ၊ သံဃေန "ရုစ္စတိ သံဃဿာ"တိ အပလောကေတွာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေပိ ဘိက္ခူနံ ရုက္ခသဟဿံ ဟောတိ၊ မနုဿာနံ ပဉ္စ သတာနိ၊ "တုမှာကံ အာရာမော ခုဒ္ဒကော"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ အယံ ခုဒ္ဒကော၊ အထ ခေါ ဣတရတော[2] ဗဟုတရံ အာယံ ဒေတိ။ သစေပိ သမကမေဝ ဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဣဋ္ဌိတိဋ္ဌိတက္ခဏော ပရိဘုဉ္ဇိတုံ သက္ကာတိ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ပန မနုဿာနံ ဗဟုတရာ ရုက္ခာ ဟောန္တိ၊ "နနု တုမှာကံ ဗဟုတရာ ရုက္ခာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ "အတိရေကံ အမှာကံ ပုညံ ဟောတု၊ သံဃဿ ဒေမာ"တိ ဒေန္တိ၊ ဇာနာပေတွာ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူနံ ရုက္ခာ ဖလဓာရိနော၊ မနုဿာနံ ရုက္ခာ န တာဝ ဖလံ ဂဏှန္တိ၊ ကိဉ္စာပိ န ဂဏှန္တိ၊ "န စိရေန ဂဏှိဿန္တီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗမေဝ။ မနုဿာနံ ရုက္ခာ ဖလဓာရိနော၊ ဘိက္ခူနံ ရုက္ခာ န တာဝ ဖလံ ဂဏှန္တိ၊ "နနု တုမှာကံ ရုက္ခာ ဖလဓာရိနော"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ "ဂဏှထ ဘန္တေ၊ အမှာကံ ပုညံ ဘဝိဿတီ"တိ ဒေန္တိ၊ ဇာနာပေတွာ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ အာရာမေန အာရာမော ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော။ ဧတေနေဝ နယေန အာရာမဝတ္ထုပိ ဝိဟာရောပိ ဝိဟာရဝတ္ထုပိ အာရာမေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ အာရာမဝတ္ထုနာ စ မဟန္တေန ဝါ ခုဒ္ဒကေန ဝါ အာရာမအာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထူနိ။

ကထံ ဝိဟာရေန ဝိဟာရော ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော? သံဃဿ အန္တောဂါမေ ဂေဟံ ဟောတိ၊ မနုဿာနံ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ပါသာဒေါ ဟောတိ၊ ဥဘောပိ အဂ္ဃေန သမကာ၊ သစေ မနုဿာ တေန ပါသာဒေန တံ ဂေဟံ ယာစန္တိ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူနံ စေ မဟဂ္ဃတရံ ဂေဟံ ဟောတိ၊ "မဟဂ္ဃတရံ အမှာကံ ဂေဟ"န္တိ ဝုတ္တေ စ "ကိဉ္စာပိ မဟဂ္ဃတရံ ပဗ္ဗဇိတာနံ အသာရုပ္ပံ၊

၁-ဝိဟာရေန ဝိဟာရံ (သီ)

၂-ဣတရော (သီ)

uyyojetabbā. Atha panettha cuditakena sahasā viraddhaṁ hoti, ādito paṭṭhāya alajjī nāma natthi. So ca pakkhānurakkhaṇatthāya paṭiññaṁ na deti, “mayaṁ saddahāma, mayaṁ saddahāmā”ti bahū uṭṭhahanti, so tesaṁ paṭiññāya ekavāraṁ dvevāraṁ suddho hotu, atha pana viraddhakālato paṭṭhāya ṭhāne na tiṭṭhati, vinicchayo na dātabbo.

232. Adinnādānavatthuṁ vinicchinantena[1] pana pañcavīsati avahārā sādhukaṁ sallakkhetabbā. Tesu ca kusalena vinayadharena otiṇṇaṁ vatthuṁ sahasā avinicchinitvāva **pañca ṭhānāni** oloketabbāni, yāni sandhāya porāṇā āhu—

> “Vatthuṁ kālañca desañca, agghaṁ paribhogapañcamaṁ.
> Tulayitvā pañca ṭhānāni, dhāreyyatthaṁ vicakkhaṇo”ti.

Tattha **vatthun**ti bhaṇḍaṁ. Avahārakena hi “mayā idaṁ nāma avahaṭan”ti vuttepi āpattiṁ anāropetvāva taṁ bhaṇḍaṁ “sasāmikaṁ vā asāmikaṁ vā”ti upaparikkhitabbaṁ. Sasāmikepi sāmikānaṁ sālayabhāvo vā nirālayabhāvo vā upaparikkhitabbo. Sace tesaṁ sālayakāle avahaṭaṁ, bhaṇḍaṁ agghāpetvā āpatti kātabbā. Sace nirālayakāle, pārājikena na kātabbā. Bhaṇḍasāmikesu pana bhaṇḍaṁ āharāpentesu bhaṇḍaṁ dātabbaṁ. Ayamettha sāmīci.

Imassa panatthassa dīpanatthamidaṁ vatthu—Bhātiyarājakāle kira mahācetiyapūjāya dakkhiṇadisato eko bhikkhu sattahatthaṁ paṇḍukāsāvaṁ aṁse karitvā ce tiyaṅgaṇaṁ pāvisi. Taṅkhaṇameva ca rājāpi cetiyavandanatthaṁ āgato. Tato ussāraṇāya vattamānāya mahājanasammaddo ahosi. Atha so bhikkhu janasammaddapīḷito aṁsato patantaṁ kāsāvaṁ adisvāva nikkhanto, nikkhamitvā kāsāvaṁ apassanto “ko īdise janasammadde kāsāvaṁ lacchati, na dāni taṁ mayhan”ti dhuranikkhepaṁ katvā gato. Athañño bhikkhu pacchā āgacchanto taṁ kāsāvaṁ disvā theyyacittena gahetvā puna vippaṭisārī hutvā “assamaṇo dānimhi, vibbhamissāmī”ti citte uppanne “vinayadhare pucchitvā ñassāmī”ti cintesi.

---

1. Vi-Ṭṭha 1. 264 piṭṭhādīsu.

န သက္ကာ တတ္ထ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ဝသိတုံ၊ ဣဒံ ပန သာရုပ္ပံ၊ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မနုဿာနံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ၊ “နနု တုမှာကံ ဂေဟံ မဟဂ္ဃ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ “ဟောတု ဘန္တေ, အမှာကံ ပုညံ ဘဝိဿတိ၊ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမ္ပိ ဝိဟာရေန ဝိဟာရော ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော။ ဧတေနေဝ နယေန ဝိဟာရဝတ္ထုပိ အာရာမောပိ အာရာမဝတ္ထုပိ ဝိဟာရေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဝိဟာရဝတ္ထုနာ စ မဟဂ္ဃေန ဝါ အပ္ပဂ္ဃေန ဝါ ဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထုအာရာမအာရာမဝတ္ထူနိ။ ဧဝံ **ထာဝရေန ထာဝရပရိဝတ္တနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂရုဘဏ္ဍေန ဂရုဘဏ္ဍပရိဝတ္တနေ ပန မဉ္စပီဌံ မဟန္တံ ဝါ ဟောတု ခုဒ္ဒကံ ဝါ၊ အန္တမသော စတုရင်္ဂုလပါဒကံ ဂါမဒါရကေဟိ ပံသွာဂါရကေသု ကီဠန္တေဟိ ကတမ္ပိ သံဃဿ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ။ သစေပိ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မဉ္စသတံ ဝါ မဉ္စသဟဿံ ဝါ ဒေန္တိ၊ သဗ္ဗေ ကပ္ပိယမဉ္စာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “ဝုဍ္ဎပဋိပါဋိယာ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပုဂ္ဂလိကဝသေန န ဒါတဗ္ဗာ။ အတိရေကမဉ္စေ ဘဏ္ဍာဂါရာဒီသု ပညပေတွာ ပတ္တစီဝရံ နိက္ခိပိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဗဟိသီမာယ “သံဃဿ ဒေမာ”တိ ဒိန္နမဉ္စော သံဃတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ စေ ဗဟူ မဉ္စာ ဟောန္တိ၊ မဉ္စေန ကမ္မံ နတ္ထိ။ ယဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ “သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒါတဗ္ဗော။ မဟဂ္ဃေန သတဂ္ဃနကေန ဝါ သဟဿဂ္ဃနကေန ဝါ မဉ္စေန အညံ မဉ္စသတံ လဘတိ၊ ပရိဝတ္တေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ကေဝလံ မဉ္စေန မဉ္စောယေဝ၊ အာရာမအာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထုပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနာနိပိ ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဧသ နယော ပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနေသုပိ။ ဧတေသု ပန အကပ္ပိယံ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကပ္ပိယံ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အကပ္ပိယံ ဝါ မဟဂ္ဃံ ကပ္ပိယံ ဝါ ပရိဝတ္တေတွာ ဝုတ္တဝတ္ထူနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ အဂရုဘဏ္ဍုပဂံ ပန ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ နာမ နတ္ထိ။

၂၂၉။ **လောဟကုမ္ဘီ လောဟဘာဏကံ လောဟကဋာဟန္တိ** ဣမာနိ တီဏိ မဟန္တာနိ ဝါ ဟောန္တု ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ၊ အန္တမသော ပသတမတ္တဥဒကဂဏှနကာနိပိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ။ **လောဟဝါရကော** ပန ကာဠလောဟတမ္ဗလောဟဝဋ္ဋလောဟကံသလောဟာနံ ယေန ကေနစိ ကတော သီဟဠဒီပေ ပါဒဂဏှနကော ဘာဇေတဗ္ဗော။ ပါဒေါ စ နာမ မဂဓနာဠိယာ ပဉ္စနာဠိမတ္တံ

Tena samayena Cūḷasumanatthero nāma sabbapariyattidharo vinayācariyapāmokkho Mahāvihāre paṭivasati. So bhikkhu theraṁ upasaṅkamitvā vanditvā okāsaṁ kāretvā attano kukkuccaṁ pucchi. Thero tena bhaṭṭhe janakāye pacchā āgantvā gahitabhāvaṁ ñatvā “atthi dāni ettha okāso”ti cintetvā āha “sace kāsāvasāmikaṁ bhikkhuṁ āneyyāsi, sakkā bhaveyya tava patiṭṭhā kātun”ti. Kathāhaṁ bhante taṁ dakkhissāmīti. Tahiṁ tahiṁ gantvā olokehīti. So pañcapi Mahāvihāre oloketvā neva addakkhi. Tato naṁ thero pucchi “katarāya disāya bahū bhikkhū āgacchantī”ti. Dakkhiṇadisāya bhanteti. Tena hi kāsāvaṁ dīghato ca tiriyañca minitvā ṭhapehi, ṭhapetvā dakkhiṇadisāya vihārapaṭipāṭiyā vicinitvā taṁ bhikkhuṁ ānehīti. So tathā katvā taṁ bhikkhuṁ disvā therassa santikaṁ ānesi. Thero pucchi “tavedaṁ kāsāvan”ti. Āma bhanteti. Kuhiṁte pātitanti. So sabbaṁ ācikkhi. Thero tena kataṁ dhuranikkhepaṁ sutvā itaraṁ pucchi “tayā idaṁ kuhiṁ disvā gahitan”ti. Sopi sabbaṁ ārocesi. Tato taṁ thero āha “sace te suddhacittena gahitaṁ abhavissa, anāpattiyeva te assa, theyyacittena pana gahitattā dukkaṭaṁ āpannosi, taṁ desetvā anāpattiko hoti, idañca kāsāvaṁ attano santakaṁ katvā etasseva bhikkhuno dehī”ti. So bhikkhu amateneva abhisitto paramassāsappatto ahosi. Evaṁ vatthu oloketabbaṁ.

Kāloti avahārakālo. Tadeva hi bhaṇḍaṁ kadāci appagghaṁ hoti, kadāci mahagghaṁ. Tasmā taṁ bhaṇḍaṁ yasmiṁ kāle avahaṭaṁ, tasmiṁyeva kāle yo tassa aggho hoti, tena agghena āpatti kāretabbā. Evaṁ kālo oloketabbo.

Desoti avahāradeso. Taññhi bhaṇḍaṁ yasmiṁ dese avahaṭaṁ, tasmiṁyeva dese yo tassa aggho hoti, tena agghena āpatti kāretabbā. Bhaṇḍuṭṭhānadese hi bhaṇḍaṁ appagghaṁ hoti, aññattha mahagghaṁ.

Imassapi ca atthassa dīpanatthamidaṁ vatthu—antarasamudde kira eko bhikkhu susaṇṭhānaṁ nāḷikeraṁ labhitvā bhamaṁ āropetvā saṅkhathālakasadisaṁ manoramaṁ pānīyathālakaṁ katvā tattheva ṭhapetvā Cetiyagiriṁ

ဂဏှာတိ၊ တတော အတိရေကဂဏှနကော ဂရုဘဏ္ဍံ။ ဣမာနိ တာဝ ပါဒိယံ အာဂတာနိ လောဟဘာဇနာနိ။ ပါဒိယံ ပန အနာဂတာနိ ဘိင်္ဂါရပဋိဂ္ဂဟဥဠုင်္ကဒဗ္ဗိကဋစ္ဆုပါတိတဋ္ဋကသရကသမုဂ္ဂအင်္ဂါရကပလ္လဓူမကဋစ္ဆုအာဒီနိ ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ မဟန္တာနိ ဝါ သဗ္ဗာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ ပတ္တော အယထာလကံ တမ္ဗလောဟထာလကဉ္စ ဣမာနိ ပန ဘာဇနီယာနိ။ ကံသလောဟဝဋ္ဋလောဟဘာဇနဝိကတိ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋာ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန န ဝဋ္ဋတိ။ ကံသလောဟာဒိဘာဇနံ သံဃဿ ဒိန္နမ္ပိ ဟိ ပါရိဟာရိယံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိဟိဝိကဋနီဟာရေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

ဌပေတွာ ပန ဘာဇနဝိကတိံ အညသ္မိမ္ပိ ကပ္ပိယလောဟဘဏ္ဍေ အဉ္ဇနီ အဉ္ဇနိသလာကာ ကဏ္ဏမလဟရဏီ သူစိ ပဏ္ဏသူစိ ခုဒ္ဒကော ပိပ္ပလကော ခုဒ္ဒကံ အာရကဏ္ဍကံ ကုဉ္စိကာ တာဠံ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဝေဓကော နတ္ထုဒါနံ ဘိန္ဒိဝါလော လောဟကူဋော လောဟကုဋ္ဋိ လောဟဂုဠော လောဟပိဏ္ဍိ လောဟစက္ကလိကံ အညမ္ပိ ဝိပ္ပကတလောဟဘဏ္ဍံ ဘာဇနီယံ။ ဓူမနေတ္တဖာလဒီပရုက္ခဒီပကပလ္လကဩလမ္ဗကဒီပဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ ပန အညာနိ ဝါ ဘိတ္တိစ္ဆဒနကဝါဋာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗာနိ အန္တမသော လောဟခိလကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာနိ လောဟဘဏ္ဍာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ ဟောန္တိ၊ အတ္တနာ လဒ္ဓါနိပိ ပရိဟရိတွာ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋာနိ ဝါ ဝဋ္ဋန္တိ။ တိပုဘဏ္ဍေပိ ဧသေဝ နယော။ ခီရပါသာဏမယာနိ တဋ္ဋကသရကာဒီနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ။

ဃဋကော ပန တေလဘာဇနံ ဝါ ပါဒဂဏှနကတော အတိရေကမေဝ ဂရုဘဏ္ဍံ။ သုဝဏ္ဏရဇတဟာရကူဋဇာတိဖလိကဘာဇနာနိ ဂိဟိဝိကဋာနိပိ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ **ပဂေဝ** သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ဝါ။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန အာမာသမ္ပိ အနာမာသမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါသိအာဒီသု ယာယ ဝါသိယာ ဌပေတွာ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနံ ဝါ ဥစ္ဆုတစ္ဆနံ ဝါ အညံ မဟာကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကာ၊ အယံ ဘာဇနီယာ။ တတော မဟန္တတရာ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ကတာ ဝါသိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ **ဖရသု** ပန အန္တမသော ဝေဇ္ဇာနံ သိရာဝေဓနဖရသုပိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ **ကုဌာရိယံ** ဖရသုသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ ယာ ပန အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာ၊ အယံ အနာမာသာ။ **ကုဒါလော** အန္တမသော စတုရင်္ဂုလမတ္တောပိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ **နိခါဒနံ** စတုရဿမုခံ ဝါ ဟောတု ဒေါဏိမုခံ ဝါ ဝင်္ကံ ဝါ ဥဇုကံ ဝါ၊

agamāsi. Añño bhikkhu antarasamuddaṁ gantvā tasmiṁ vihāre paṭivasanto taṁ thālakaṁ disvā theyyacittena gahetvā Cetiyagirimeva āgato. Tassa tattha yāguṁ pivantassa taṁ thālakaṁ disvā thālakasāmiko bhikkhu āha “kuto te idaṁ laddhan”ti. Antarasamuddato me ānītanti. So taṁ “netaṁ tava santakaṁ, theyyāya te gahitan”ti saṁghamajjhaṁ ākaḍḍhi. Tattha ca vinicchayaṁ alabhitvā Mahāvihāraṁ agamiṁsu, tattha ca bheriṁ paharāpetvā mahācetiyasamīpe sannipātaṁ katvā vinicchayaṁ ārabhiṁsu. vinayadharattherā avahāraṁ saññāpesuṁ.

Tasmiñca sannipāte Ābhidhammikagodattatthero nāma vinayakusalo hoti, so evamāha “iminā idaṁ thālakaṁ kuhiṁ avahaṭan”ti. Antarasamudde avahaṭanti. Tattha taṁ kiṁ agghatīti. Na kiñci agghati. Tatra hi nāḷikeraṁ bhinditvā miñjaṁ khāditvā kapālaṁ chaḍḍeti, dāru-atthaṁ pana pharatīti. Imassa bhikkhuno ettha hatthakammaṁ kiṁ agghatīti. Māsakaṁ vā ūnamāsakaṁ vāti. Atthi pana katthaci Sammāsambuddhena māsake vā ūnamāsake vā pārājikaṁ paññattanti. Evaṁ vutte “sādhu sādhu sukathitaṁ suvinicchitan”ti ekasādhukāro ahosi. Tena ca samayena Bhātiyarājāpi cetiyavandanatthaṁ nagarato nikkhanto taṁ saddaṁ sutvā “kiṁ idan”ti pucchitvā sabbaṁ paṭipāṭiyā sutvā nagare bheriṁ carāpesi “mayi sante bhikkhūnampi bhikkhunīnampi gihīnampi adhikaraṇaṁ Ābhidhammikagodattattherena vinicchitaṁ suvinicchitaṁ, tassa vinicchaye atiṭṭhamānaṁ rājāṇāya ṭhapemī”ti. Evaṁ deso oloketabbo.

Agghoti bhaṇḍaggho. Navabhaṇḍassa hi yo aggho hoti, so pacchā parihāyati. Yathā navadhoto patto aṭṭha vā dasa vā agghati, so pacchā bhinno vā chiddo vā āṇigaṇṭhikāhato vā appaggho hoti, tasmā na sabbadā bhaṇḍaṁ pakati-aggheneva kātabbanti. Evaṁ aggho oloketabbo.

Paribhogoti bhaṇḍaparibhogo. Paribhogenapi hi vāsi-ādibhaṇḍassa aggho parihāyati. Tasmā evaṁ upaparikkhitabbaṁ—sace koci kassaci pādagghanakaṁ vāsiṁ harati, tatra vāsisāmiko pucchitabbo “tayā ayaṁ vāsi kittakena kītā”ti. Pādena bhanteti. Kiṁ pana te kiṇitvāva ṭhapitā, udāhu naṁ vaḷañjesīti. Sace vadati “ekadivasaṁ me

အန္တမသော သမ္မုဉ္ဇနီဒဏ္ဍကဝေဓနေမ္ပိ ဒဏ္ဍဗဒ္ဓံ စေ၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ သမ္မုဉ္ဇနီဒဏ္ဍခဏ္ဍနကံ ပန အဒဏ္ဍကံ ဖလမတ္တမေဝ။ ယံ သက္ကာ သိပါဋိကာယ ပက္ခိပိတွာ ပရိဟရိတုံ၊ တံ ဘာဇနီယံ။ သိခရမ္ပိ နိခါဒနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ ယေဟိ မနုဿေဟိ ဝိဟာရေ ဝါသိအာဒီနိ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ တေ စေ ဃရေ ဒဍ္ဎေ ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဝိလုတ္တေ “ဒေထ နော ဘန္တေ ဥပကရဏေ၊ ပုန ပါကတိကေ ကရိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ အာဟရန္တိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ အနာဟရန္တာပိ န စောဒေတဗ္ဗာ။

ကမ္မာရတဋ္ဌကာရစုန္ဒကာရနဠကာရမဏိကာရပတ္တဗန္ဓကာနံ အဓိကရဏိမုဋ္ဌိကသဏ္ဍာသတုလာဒီနိ သဗ္ဗာနိ လောဟမယဥပကရဏာနိ သံဃေ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ တိပုကောဋ္ဋကသုဝဏ္ဏကာရစမ္မကာရဥပကရဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော—တိပုကောဋ္ဋကဥပကရဏေသုပိ တိပုစ္ဆေဒနကသတ္ထကံ, သုဝဏ္ဏကာရဥပကရဏေသု သုဝဏ္ဏစ္ဆေဒနကသတ္ထကံ, စမ္မကာရဥပကရဏေသု ကတပရိကမ္မစမ္မစ္ဆေဒနကခုဒ္ဒကသတ္ထကန္တိ ဣမာနိ ဘာဇနီယဘဏ္ဍာနိ။ နဟာပိတတုန္နကာရဥပကရဏေသုပိ ဌပေတွာ မဟာကတ္တရိံ မဟာသဏ္ဍာသံ မဟာပိပ္ဖလိကဉ္စ သဗ္ဗံ ဘာဇနီယံ၊ မဟာကတ္တရိအာဒီနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။

ဝလ္လိအာဒီသု ဝေတ္တဝလ္လိအာဒိကာ ယာ ကာစိ အဍ္ဎဗာဟုပ္ပမာဏာ ဝလ္လိ သံဃဿ ဒိန္နာ ဝါ တတ္ထဇာတကာ ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတာ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ, သာ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ သစေ အတိရေကာ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အရက္ခိတာ ပန ဂရုဘဏ္ဍမေဝ န ဟောတိ။ သုတ္တမကစိဝါကနာဠိကေရဟီရစမ္မမယာ ရဇ္ဇုကာ ဝါ ယောတ္တာနိ ဝါ ဝါကေ စ နာဠိကေရဟီရေ စ ဝဋ္ဋေတွာ ကတာ ဧကဝဋ္ဋာ ဝါ ဒွိဝဋ္ဋာ ဝါ သံဃဿ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍံ။ သုတ္တံ ပန အဝဋ္ဋေတွာ ဒိန္နံ မကစိဝါကနာဠိကေရဟီရာ စ ဘာဇနီယာ။ ယေဟိ ပနေတာနိ ရဇ္ဇုကယောတ္တာဒီနိ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ တေ အတ္တနော ကရဏီယေန ဟရန္တာ န ဝါရေတဗ္ဗာ။

ယော ကောစိ အန္တမသော အင်္ဂုလိသူစိဒဏ္ဍကမတ္တောပိ **ဝေဠု** သံဃဿ ဒိန္နော ဝါ တတ္ထဇာတကော ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတော ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သောပိ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ အတိရေကော ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ စ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါဒဂဏ္ဟနကတေလနာဠိ ပန ကတ္တရယဋ္ဌိ ဥပါဟနဒဏ္ဍကော ဆတ္တဒဏ္ဍော ဆတ္တသလာကာတိ ဣဒမေတ္ထ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ။ ဒဍ္ဎဂေဟမနုဿာ

dantakaṭṭhaṁ vā rajanachalli vā pattapacanakadāru vā chinnaṁ, ghaṁsitvā vā nisitā"ti, atthassa porāṇako aggho bhaṭṭhoti veditabbo. Yathā ca vāsiyā, evaṁ añjaniyā vā añjanisalākāya vā kuñcikāya vā palālena vā thusehi vā iṭṭhakacuṇṇena vā ekavāraṁ ghaṁsitvā dhovitamattenapi aggho bhassati. Tipumaṇḍalassa makaradantacchedanenapi parimajjanamattenapi, udakasāṭakassa sakiṁ nivāsanapārupanenapi paribhogasīsena aṁse vā sīse vā ṭhapanamattenapi, taṇḍulādīnaṁ papphoṭanenapi tato ekaṁ vā dve vā apanayanenapi antamaso ekaṁ pāsāṇasakkharaṁ uddharitvā chaḍḍitamattenapi, sappiteladīnaṁ bhājanantaraparivattanenapi antamaso tato makkhikaṁ vā kipillikaṁ vā uddharitvā chaḍḍitamattenapi, guḷapiṇḍakassa madhurabhāvajānanatthaṁ nakhena vijjhitvā aṇumattaṁ gahitamattenapi aggho bhassati. Tasmā yaṁ kiñci pādagghanakaṁ vuttanayeneva sāmikehi paribhogena ūnaṁ kataṁ hoti, na taṁ avahaṭo bhikkhu pārājikena kātabboti[1]. Evaṁ aggho oloketabbo.

Evaṁ imāni tulayitvā pañca ṭhānāni dhāreyya atthaṁ vicakkhaṇo, āpattiṁ vā anāpattiṁ vā garukaṁ vā lahukaṁ vā āpattiṁ yathāṭhāne ṭhapeyyāti. Tenāhu Aṭṭhakathācariyā—

"Sikkhāpadaṁ samaṁ tena, aññaṁ kiñci na vijjati.
Anekanayavokiṇṇaṁ, gambhīratthavinicchayaṁ.

Tasmā vatthumhi otiṇṇe, bhikkhunā vinayaññunā.
Vinayānuggahenettha, karontena vinicchayaṁ.

Pāḷiṁ Aṭṭhakathañceva, sādhippāyamasesato.
Ogayha appamattena, karaṇīyo vinicchayo.

Āpattidassanussāho, na kattabbo kudācanaṁ.
Passissāmi anāpatti-miti kayirātha mānasaṁ.

Passitvāpi ca āpattiṁ, avatvāva punappunaṁ.
Vīmaṁsitvātha viññūhi, saṁsanditvā ca taṁ vade.

---

1. Kāretabbo (Sī)

ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆန္တာ န ဝါရေတဗ္ဗာ။ ရက္ခိတဂေါပိတံ ဝေဠုံ ဂဏှန္တေန သမကံ **ဝါ** အတိရေကံ ဝါ ထာဝရံ အန္တမသော တံအဃ္ဃနကဝလ္လိကာယပိ ဖာတိကမ္မံ **ကတွာ** ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဖာတိကမ္မံ အကတွာ ဂဏှန္တေန တတ္ထေဝ ဝဠဉ္ဇေတဗ္ဗော။ **ဂ**မနကာလေ သံဃိကေ အာဝါသေ ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အသတိယာ ဂဟေတွာ **ဂ**တေန ပဟိဏိတွာ ဒါတဗ္ဗော။ ဒေသန္တရဂတေန သမ္ပတ္တဝိဟာရေ သံဃိကာ-ဝါသေ ဌပေတဗ္ဗော။

တိဏန္တိ မုဉ္ဇံ ပဗ္ဗဇဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ ယံ ကိဉ္စိ တိဏံ။ ယတ္ထ ပန တိဏံ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ပဏ္ဏေဟိ ဆာဒေန္တိ၊ တသ္မာ ပဏ္ဏမ္ပိ တိဏေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ ဣတိ မုဉ္ဇာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏံ တိဏံ တာလပဏ္ဏာဒီသု စ ဧကပဏ္ဏမ္ပိ သံဃဿ ဒိန္နံ ဝါ တဇ္ဇာတကံ ဝါ ဗဟာရာမေ သံဃဿ တိဏဝတ္ထုတော[1] ဇာတ**တိဏံ** **ဝါ** ရက္ခိတဂေါပိတံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ အတိရေကံ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဍ္ဎဂေဟမနုဿာ ဂဟေတွာ **ဂစ္ဆန္တာ** န ဝါရေတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏောပိ ရိတ္တပေါတ္ထကော ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။

မတ္တိကာ ပကတိမတ္တိကာ ဝါ ဟောတု ပဉ္စဝဏ္ဏာ ဝါ သုဓာ ဝါ သဇ္ဇုရသ-ကင်္ဂုဋ္ဌသိလေသာဒီသု[2] ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ အာနေတွာ ဒိန္နံ တဇ္ဇာ-**တကံ** ဝါ၊ ရက္ခိတဂေါပိတံ တာလဖလပက္ကမတ္တံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ **သံဃကမ္မေ** စ စေတိယကမ္မေ စ နိဋ္ဌိတေ အတိရေကံ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ စ ဒါတုံ **ဝဋ္ဋတိ**၊ ဟိင်္ဂုဟိင်္ဂုလကဟရိတာလမနောသိလဉ္ဇနာနိ ပန ဘာဇနီယဘဏ္ဍာနိ။

ဒါရုဘဏ္ဍေ "ယော ကောစိ အဋ္ဌင်္ဂုလသူစိဒဏ္ဍမတ္တောပိ ဒါရုဘဏ္ဍကော ဒါရုဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ သံဃဿ ဒိန္နော ဝါ တတ္ထဇာတကော ဝါ ရက္ခိတဂေါပိ-တော၊ အယံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတီ"တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန **သဗ္ဗမ္ပိ** ဒါရုဝေဠုစမ္မပါသာဏာဒိဝိကတိံ ဒါရုဘဏ္ဍေန သင်္ဂဏှိတွာ အာသန္ဒိ-**ကတော** ပဋ္ဌာယ ဒါရုဘဏ္ဍေ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော။ တတြာယံ နယော— **အာသန္ဒိကော** သတ္တင်္ဂေါ ဘဒ္ဒပီဌံ ပီဌိကာ ဧကပါဒကပီဌံ အာမဏ္ဍကဝဏ္ဋက-**ပီဌံ** ဖလကံ ကောစ္ဆံ ပလာလပီဌန္တိ ဣမေသု တာဝ ယံ ကိဉ္စိ ခုဒ္ဒကံ **ဝါ** **ဟောတု** မဟန္တံ ဝါ၊ သံဃဿ ဒိန္နံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ။ ပလာလပီဌေန **စေတ္ထ** **ကဒလိပတ္တာဒိပီဌာနိပိ** သင်္ဂဟိတာနိ။ ဗျဂ္ဃစမ္မဩနဒ္ဓမ္ပိ ဝါဠရူပပရိက္ခိတ္တံ ရတန-**ပရိသိဗ္ဗိတံ** ကောစ္ဆံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ၊ ဝင်္ကဖလကံ ဒီဃဖလကံ စီဝရဓောဝနဖလကံ

၁-သံဃဿ တိဏံ ဝါ ဝတ္ထုသ္မိံ (သီ)၊ သံဃဿ ဒိန္နံ ဝတ္ထုသ္မိံ (က)၊ သံဃိကေ တိဏဝတ္ထုသ္မိံ (ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၂၆၃-ပိဋ္ဌေ) ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၂-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-သဇ္ဇုရသသံသဋ္ဌသိလေသာဒီသု (သီ)

Kappiyepi ca vatthusmiṁ, cittassa lahuvattino.
Vasena sāmaññaguṇā, cavantīdha puthujjanā.

Tasmā paraparikkhāraṁ, āsīvisamivoragaṁ.
Aggiṁ viya ca sampassaṁ, nā'maseyya vicakkhaṇo"ti[1].

233. Uttarimanussadhammārocanaṁ vinicchinantena[2] pana "kiṁ te adhigataṁ, kinti te adhigataṁ, kadā te adhigataṁ, kattha te adhigataṁ, katame te kilesā pahīnā, katamesaṁ tvaṁ dhammānaṁ lābhī"ti imāni cha ṭhānāni visodhetabbāni. Sace hi koci bhikkhu uttarimanussadhammādhigamaṁ byākareyya, na so ettāvatā sakkāro kātabbo, imesaṁ pana channaṁ ṭhānānaṁ sodhanatthaṁ evaṁ vattabbo "kiṁ te adhigataṁ, kiṁ jhānaṁ udāhu vimokkhādīsu aññataran"ti. Yo hi yena adhigato dhammo, so tassa pākaṭo hoti. Sace "idaṁ nāma me adhigatan"ti vadati, tato "kinti te adhigatan"ti pucchitabbo, "aniccalakkhaṇādīsu kiṁ dhuraṁ katvā aṭṭhatiṁsāya vā ārammaṇesu rūpārūpa-ajjhattabahiddhādibhedesu vā dhammesu kena mukhena abhinivisitvā"ti. Yo hi yassābhiniveso, so tassa pākaṭo hoti. Sace "ayaṁ nāma me abhiniveso, evaṁ mayā adhigatan"ti vadati, tato "kadā te adhigatan"ti pucchitabbo, "kiṁ pubbaṇhe, udāhu majjhanhikādīsu aññatarasmiṁ kāle"ti. Sabbesañhi attanā adhigatakāso pākaṭo hoti. Sace "amukasmiṁ nāma kāle adhigatan"ti vadati, tato "kattha te adhigatan"ti pucchitabbo, "kiṁ divāṭṭhāne, udāhu rattiṭṭhānādīsu aññatarasmiṁ okāse"ti. Sabbesañhi attanā adhigatokāso pākaṭo hoti. Sace "amukasmiṁ nāma me okāse adhigatan"ti vadati, tato "katame te kilesā pahīnā"ti pucchitabbo, "kiṁ paṭhamamaggavajjhā, udāhu dutiyādimaggavajjhā"ti. Sabbesañhi attanā adhigatamaggena pahīnā kilesā pākaṭā honti.

Sace "ime nāma me kilesā pahīnā"ti vadati, tato "katamesaṁ tvaṁ dhammānaṁ lābhī"ti pucchitabbo, "kiṁ sotāpattimaggassa, udāhu sakadāgāmimaggādīsu aññatarassā"ti. Sabbesañhi attanā adhigatadhammo

1. Vi-Ṭṭha 1. 345 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 82 piṭṭhādīsu.

ဃဋ္ဋနဖလကံ ဃဋ္ဋနမုဂ္ဂရော ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဂဏ္ဌိကာ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရော[၁] အမ္ဗဏံ ရဇနဒေါဏိ ဥဒကပဋိဂ္ဂဟကော ဒါရုမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ ဝေဠုမယော ဝါ သပါဒကောပိ အပါဒကောပိ သမုဂ္ဂေါ မဉ္ဇူသာ ပါဒဂဏှနကတော အတိရေကပ္ပမာဏော ကရဏ္ဍော ဥဒကဒေါဏိ ဥဒကကဋာဟံ ဥဠုင်္ကော ကဋစ္ဆု ပါနီယသရာဝံ ပါနီယသင်္ခေါတိ ဧတေသုပိ ယံ ကိဉ္စိ သံဃေ ဒိန္နံ ဂရုဘဏ္ဍံ။ သင်္ခထာလကံ ပန ဘာဇနီယံ၊ တထာ ဒါရုမယော ဥဒကတုမ္ဗော။

ပါဒကထလိကမဏ္ဍလံ ဒါရုမယံ ဝါ ဟောတု စောဠပဏ္ဏာဒိမယံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဂရုဘဏ္ဍံ။ အာဓာရကော ပတ္တပိဓာနံ တာလဝဏ္ဋံ ဗီဇနီ စင်္ကောဋကံ ပစ္ဆိ ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနီ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနီတိ ဧတေသုပိ ယံ ကိဉ္စိ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ဟောတု မဟန္တံ ဝါ၊ ဒါရုဝေဠုပဏ္ဏစမ္မာဒီသု ယေန ကေနစိ ကတံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ ထမ္ဘတုလာသောပါနဖလကာဒီသု ဒါရုမယံ ဝါ ပါသာဏမယံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဂေဟသမ္ဘာရရူပံ ယော ကောစိ ကဋသာရကော ယံ ကိဉ္စိ ဘူမတ္ထရဏံ ယံ ကိဉ္စိ အကပ္ပိယစမ္မံ၊ သဗ္ဗံ သံဃေ ဒိန္နံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဘူမတ္ထရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဠကစမ္မံ ပန ပစ္စတ္ထရဏဂတိကံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ ကပ္ပိယစမ္မာနိ ဘာဇနီယာနိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "သဗ္ဗံ မဉ္စပ္ပမာဏံ စမ္မံ ဂရုဘဏ္ဍ"န္တိ ဝုတ္တံ။

ဥဒုက္ခလံ မုသလံ သုပ္ပံ နိသဒံ နိသဒပေါတော ပါသာဏဒေါဏိ ပါသာဏကဋာဟံ တုရိဝေမဘသ္တာဒိ သဗ္ဗံ ပေသကာရာဒိဘဏ္ဍံ သဗ္ဗံ ကသိဘဏ္ဍံ သဗ္ဗံ စက္ကယုတ္တကံ ယာနံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ မဉ္စပါဒေါ မဉ္စအဋနီ ပီဌပါဒေါ ပီဌအဋနီ ဝါသိဖရသုအာဒီနံ ဒဏ္ဍာတိ ဧတေသု ယံ ကိဉ္စိ ဝိပ္ပကတတစ္ဆနကမ္မံ အနိဋ္ဌိတမေဝ ဘာဇနီယံ၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ။ အနုညာတဝါသိယာ ပန ဒဏ္ဍော ဆတ္တမုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဥပါဟနာ အရဏိသဟိတံ ဓမ္မကရဏော ပါဒဂဏှနကတော အနတိရိတ္တံ အာမလကတုမ္ဗံ အာမလကဃဋော လာဗုကတုမ္ဗံ လာဗုဃဋော ဝိသာဏကတုမ္ဗန္တိ သဗ္ဗမေဝေတံ ဘာဇနီယံ၊ တတော မဟန္တတရံ ဂရုဘဏ္ဍံ။ ဟတ္ထိဒန္တော ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဝိသာဏံ ဝါ အတစ္ဆိတံ ယထာဂတမေဝ ဘာဇနီယံ။ တေဟိ ကတမဉ္စပါဒါဒီသု ပုရိမသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ တစ္ဆိတနိဋ္ဌိတောပိ ဟိင်္ဂုကရဏ္ဍကော ဂဏ္ဌိကာ ဝိဓော အဉ္ဇနီ အဉ္ဇနိသလာကာ ဥဒကပုဉ္ဆနီတိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဘာဇနီယမေဝ။

မတ္တိကာဘဏ္ဍေ သဗ္ဗံ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ ဃဋပိဋ္ဌရာဒိကုလာလဘာဇနံ ပတ္တကဋာဟံ အင်္ဂါရကဋာဟံ ဓူမဒါနံ ဒီပရုက္ခကော

၁-ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရော နတ္ထိ (သီ)

pakaṭo hoti. Sace “imesaṁ nāmāhaṁ dhammānaṁ lābhī”ti vadati, ettāvatāpissa vacanaṁ na saddhātabbaṁ. Bahussutā hi uggahaparipucchākusalā bhikkhū imāni cha ṭhānāni sodhetuṁ sakkonti, imassa pana bhikkhuno āgamanapaṭipadā sodhetabbā. Yadi āgamanapaṭipadā na sujjhati, “imāya paṭipadāya lokuttaradhammo nāma na labbhatī”ti apanetabbo. Yadi panassa āgamanapaṭipadā sujjhati, dīgharattaṁ tīsu sikkhāsu appamatto jāgariyamanuyutto catūsu paccayesu alaggo ākāse pāṇisamena cetasā viharatīti paññāyati, tassa bhikkhuno byākaraṇaṁ paṭipadāya saddhiṁ saṁsandati. “Seyyathāpi nāma Gaṅgodakaṁ Yamunodakena saṁsandati sameti, evameva supaññattā tena Bhagavatā sāvakānaṁ nibbānagāminī paṭipadā, saṁsandati nibbanañca paṭipadā cā”ti[1] vuttasadisaṁ hoti. Apica kho na etthakenapi sakkāro kātabbo. Kasmā? Ekaccassa hi puthujjanassapi sato khīṇāsavassa paṭipattisadisā paṭipatti hoti, tasmā so bhikkhu tehi tehi upāyehi uttāsetabbo. Khīṇāsavassa nāma asaniyāpi matthake patamānāya bhayaṁ vā chambhitattaṁ vā lomahaṁso vā na hoti, puthujjanassa appamattakenapi hoti.

Tatrimāni vatthūni[2]—Dīghabhāṇaka-abhayatthero kira ekaṁ piṇḍapātikaṁ pariggahetuṁ asakkonto daharassa saññaṁ adāsi. So taṁ nahāyamānaṁ Kalyāṇīnadīmukhadvāre nimujjitvā pāde aggahesi. Puṇḍapātiko “kumbhīlo”ti saññāya mahāsaddamakāsi, tadā naṁ “puthujjano”ti janiṁsu.

Candamukhatissarājakāle pana Mahāvihāre saṁghatthero khīṇāsavo dubbalacakkhuko vihāreyeva acchati. Rājā “theraṁ pariggaṇhissāmī”ti bhikkhūsu bhikkhācāraṁ gatesu appasaddo upasaṅkamitvā sappo viya pāde aggahesi. Thero silāthambho viya niccalo hutvā “ko etthā”ti āha. Ahaṁ bhante tissoti. Sugandhaṁ vāyasi no tissāti. Evaṁ khīṇāsavassa bhayaṁ nāma natthi.

Ekacco pana puthujjanopi atisūro hoti nibbhayo. So rajanīyena ārammaṇena pariggaṇhitabbo. Vasabharājāpi ekaṁ theraṁ pariggaṇhamāno ghare nisīdāpetvā tassa santike badarasāḷavaṁ

1. Dī 2. 180 piṭṭhe. 2. Ma-Ṭṭha 4. 66 piṭṭhādīsu.

ဒီပကပလ္လိကာ စယနိဋ္ဌကာ ဆဒနိဋ္ဌကာ ထူပိကာတိ သံဃဿ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ပါဒဂဏ္ဍနကတော အနတိရိတ္တပ္ပမာဏော ပန ဃဋကော ပတ္တံ ထာလကံ ကဋစ္ဆုနကော ကုဉ္စိကာတိ ဣဒမေတ္ထ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ။ ယထာ စ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ၊ ဧဝံ လောဟဘဏ္ဍေပိ ကုဉ္စိကာ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသမေဝ ဘဇတီတိ အယမေတ္ထ အနုပုဗ္ဗိကထာ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ

ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၃၁-စောဒနာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၃၀။ **စောဒနာဒိဝိနိစ္ဆယော**တိ ဧတ္ထ[1] ပန စောဒေတုံ ကော လဘတိ၊ ကော န လဘတိ? ဒုဗ္ဗလစောဒကဝစနံ တာဝ ဂဟေတွာ ကောစိ န လဘတိ။ ဒုဗ္ဗလစောဒကော နာမ သမ္ဗဟုလေသု ကထာသလ္လာပေန နိသိန္နေသု ဧကော ဧကံ အာရဗ္ဘ အနောဒိဿကံ ကတွာ ပါရာဇိကဝတ္ထုံ ကထေတိ၊ အညော တံ သုတွာ ဣတရဿ ဂန္တွာ အာရောစေတိ၊ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တွံ ကိရ မံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒသီ”တိ ဘဏတိ၊ သော “နာဟံ ဧဝရူပံ ဇာနာမိ၊ ကထာပဝတ္တိယံ ပန မယာ အနောဒိဿကံ ကတွာ ဝုတ္တမတ္ထိ။ သစေ အဟံ တဝ ဣမံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိံ ဇာနေယျံ၊ ဧတ္တကမ္ပိ န ကထေယျ”န္တိ။ အယံ ဒုဗ္ဗလစောဒကော။ တဿေတံ ကထာသလ္လာပံ ဂဟေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ကောစိ စောဒေတုံ န လဘတိ၊ ဧတံ ပန အဂ္ဂဟေတွာ သီလသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ, သီလသမ္ပန္နာ စ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိမေဝ စောဒေတုံ လဘတီတိ မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာသုမတ္ထေရော ပန “ပဉ္စပိ သဟဓမ္မိကာ လဘန္တီ”တိ အာဟ။ ဂောဒတ္တတ္ထေရော “န ကောစိ န လဘတီ”တိ ဝတွာ “ဘိက္ခုဿ သုတွာ စောဒေတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ သုတွာ။ပ။ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတွာ စောဒေတီ”တိ ဣဒံ သုတ္တံ[2] အာဟရိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ ထေရာနံ ဝါဒေ စုဒိတကဿေဝ ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော။

အယံ ပန စောဒနာ နာမ ဒိဋ္ဌစောဒနာ သုတစောဒနာ ပရိသင်္ကိတစောဒနာတိ တိဝိဓာ ဟောတိ။ အပရာပိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ သီလဝိပတ္တိစောဒနာ အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာတိ။ တတ္ထ ဂရုကာနံ ဒွိန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ဝသေန **သီလဝိပတ္တိစောဒနာ**

၁-ဝိ-၄ ၂-၁၇၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၅-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။

maddamāno nisīdi. Mahātherassa kheḷo calito, therassa puthujjanabhāvo āvibhūto. Khīṇāsavassa hi rasataṇhā nāma suppahīnā, dibbesupi rasesu nikanti nāma na hoti, tasmā imehi upāyehi pariggahetvā sacassa bhayaṁ vā chambhitattaṁ vā rasataṇhā vā uppajjati, "na ca tvaṁ arahā"ti apanetabbo. Sace pana abhīru acchambhī anutrāsī hutvā sīho viya nisīdati, dibbārammaṇepi nikantiṁ na janeti, ayaṁ bhikkhu sampannaveyyākaraṇo samantā rājarājamahāmattādīhi pesitaṁ sakkāraṁ arahatīti veditabbo. Evaṁ tāva uttarimanussadhammārocanaṁ vinicchinitabbaṁ.

234. Sakale pana vinayavinicchaye[1] kosallaṁ patthayantena **catubbidho vinayo** jānitabbo.

Catubbidhañhi vinayaṁ, mahātherā mahiddhikā.
Nīharitvā pakāsesuṁ, dhammasaṅgāhakā purā.

Katamaṁ catubbidhaṁ? Suttaṁ suttānulomaṁ ācariyavādaṁ attanomatinti. Yaṁ sandhāya vuttaṁ "āhaccapadena kho mahārāja rasena ācariyavaṁsena adhippāyā"ti[2]. Ettha hi **āhaccapadan**ti suttaṁ adhippetaṁ. **Raso**ti suttānulomaṁ. **Ācariyavaṁso**ti ācariyavādo. **Adhippāyo**ti attanomati.

Tattha **suttaṁ** nāma sakalavinayapiṭake Pāḷi.

Suttānulomaṁ nāma cattāro mahāpadesā. Ye Bhagavatā evaṁ vuttā—

"Yaṁ bhikkhave mayā 'idaṁ na kappatī'ti appaṭikkhittaṁ, tañce akappiyaṁ anulometi, kappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo na kappati. Yaṁ bhikkhave mayā 'idaṁ na kappatī'ti appaṭikkhittaṁ, tañce kappiyaṁ anulometi, akappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo kappati. Yaṁ bhikkhave mayā 'idaṁ kappatī'ti ananuññātaṁ, taṁ ce akappiyaṁ anulometi, kappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo na kappati. Yaṁ bhikkhave mayā 'idaṁ kappatī'ti ananuññātaṁ, tañce kappiyaṁ anulometi, akappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo kappatī"ti[3].

1. Vi-Ṭṭha 1. 195 piṭṭhe. 2. Khu 11. 150 piṭṭhe Milindapañhe. 3. Vi 3. 348 piṭṭhe.

ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဝသေသာနံ ဝသေန **အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ**, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန[၁] **ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ**, အာဇီဝဟေတု ပညတ္တာနံ ဆန္နံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန **အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရာပိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ အာပတ္တိသန္ဒဿနာ သံဝါသပဋိက္ခေပေါ သာမီစိပဋိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယိ၊ မနုဿံ ဃာတယိတ္ထ၊ အဘူတံ အာရောစယိတ္ထာ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ။ **အာပတ္တိသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနဓမ္မ- ပါရာဇိကာပတ္တိံ အာပန္နော"တိဧဝမာဒိနယပ္ပဝတ္တာ။ **သံဝါသပဋိက္ခေပေါ** နာမ "နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တော။ **သာမီစိပဋိက္ခေပေါ** နာမ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မ- ဗီဇနာဒိကမ္မာနံ အကရဏံ။ တံ ပဋိပါဋိယာ ဝန္ဒနာဒီနိ ကရောန္တော ဧကဿ အကတွာ သေသာနံ ကရဏကာလေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာပိ စောဒနာ နာမ ဟောတိ။ ယာဂုဘတ္တာဒိနာ ပန ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ အာပုစ္ဆတိ၊ န တာဝတာ[၂] စောဒနာ ဟောတိ။

အပရာ **ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကေ**[၃] "ဧကံ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မိကံ ပါတိမောက္ခဋ္ဌ- ပနံ၊ ဧကံ ဓမ္မိက"န္တိအာဒိံ ကတွာ ယာဝ ဒသ အဓမ္မိကာနိ ပါတိမောက္ခဋ္ဌ- ပနာနိ, ဒသ ဓမ္မိကာနီတိ ဧဝံ အဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသ, ဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသာတိ ဒသုတ္တရသတံ စောဒနာ ဝုတ္တာ။ တာ ဒိဋ္ဌေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ, သုတေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ, ပရိသင်္ကာယ စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရ- သတန္တိ တိံသာဓိကာနိ[၄] တီဏိ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ **ကာယေန** စောဒေန္တဿ, ဝါစာယ စောဒေန္တဿ, ကာယဝါစာယ စောဒေန္တဿာတိ တိဂုဏာနိ ကတာနိ နဝုတာဓိကာနိ[၅] နဝ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ အတ္တနာ စောဒေန္တဿပိ ပရေန စောဒါပေန္တဿပိ တတ္တကာနေဝါတိ ဝီသတိဦနာနိ ဒွေ သဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ပုန ဒိဋ္ဌာဒိဘေဒေ သမူလိကာမူလိကဝသေန အနေကသဟဿာ စောဒနာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၃၁။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါသု ပန ဣမာသု စောဒနာသု ယာယ ကာယစိ စောဒနာယ ဝသေန သံဃမဇ္ဈေ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒိတကစောဒကာ ဝတ္တဗ္ဗာ "တုမှေ အမှာကံ ဝိနိစ္ဆယေန တုဋ္ဌာ ဘဝိဿထာ"တိ။ သစေ

၁-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဝသေန (သီ) ၂-န တာဝ သာ(သီ) ၃-ဝိ ၄-၄၂၅-ပိဋ္ဌေ၊ ၄-တိံသာနိ.(ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ) ၅-နဝုတာနိ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ)

Ācariyavādo nāma dhammasaṅgāhakehi pañcahi arahantasatehi ṭhapitā Pāḷivinimuttā okkantavinicchayappavattā Aṭṭhakathātanti.

Attanomati nāma suttasuttānuloma-ācariyavāde muñcitvā anumānena attano anubuddhiyā nayaggāhena upaṭṭhitākārakathanaṁ.

Apica suttantabhidhammavinayaṭṭhakathāsu āgato sabbopi theravādo attanomati nāma. Taṁ pana attanomatiṁ gahetvā kathentena na daḷhaggāhaṁ gahetvā voharitabbaṁ, kāraṇaṁ sallakkhetvā atthena Pāḷiṁ, Pāḷiyā ca atthaṁ saṁsanditvā kathetabbaṁ, attanomati ācariyavāde otāretabbā. Sace tattha otarati ceva sameti ca, gahetabbā. Sace neva otarati na sameti, na gahetabbā. Ayañhi attanomati nāma sabbadubbalā, attanomatito ācariyavādo balavataro.

Ācariyavādopi suttānulome otāretabbo. Tattha otaranto samento eva gahetabbo, itaro na gahetabbo. Ācariyavādato hi suttānulomaṁ balavataraṁ.

Suttānulomampi sutte otāretabbaṁ. Tattha otarantaṁ samentameva gahetabbaṁ, itaraṁ na gahetabbaṁ. Suttānulomato hi suttameva balavataraṁ. Suttañhi appaṭivattiyaṁ kārakasaṁghasadisaṁ Buddhānaṁ ṭhitakālasadisaṁ. Tasmā yadā dve bhikkhū sākacchanti, sakavādī suttaṁ gahetvā katheti, paravādī suttānulomaṁ. Tehi aññamaññaṁ khepaṁ vā garahaṁ vā akatvā suttānulomaṁ sutte otāretabbaṁ. Sace otarati sameti, gahetabbaṁ, no ce, na gahetabbaṁ, suttasmiṁyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ suttaṁ gahetvā katheti, paro ācariyavādaṁ. Tehipi aññamaññaṁ khepaṁ vā garahaṁ vā akatvā ācariyavādo sutte otāretabbo. Sace otarati sameti, gahetabbo. Anotaranto asamento ca gārayhācariyavādo na gahetabbo, suttasmiṁyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ suttaṁ gahetvā katheti, paro attanomatiṁ. Tehipi aññamaññaṁ khepaṁ vā garahaṁ vā akatvā attanomati sutte otāretabbā. Sace otarati sameti, gahetabbā, no ce, na gahetabbā, suttasmiṁyeva ṭhātabbaṁ.

“ဘဝိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ သံဃေန တံ အဓိကရဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ အထ ပန “ဝိနိစ္ဆိနထ တာဝ ဘန္တေ၊ သစေ အမှာကံ ခမိဿတိ၊ ဂဏှိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ “စေတိယံ တာဝ ဝန္ဒထာ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ဒီဃသုတ္တံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ တေ စေ စိရရတ္တံ ကိလန္တာ ပက္ကန္တပရိသာ ဥပစ္ဆိန္နပက္ခာ ဟုတွာ ပုန ယာစန္တိ၊ ယာဝ-တတိယံ ပဋိက္ခိပိတွာ ယဒါ နိမ္မဒါ ဟောန္တိ၊ တဒါ နေသံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ စ သစေ အလဇ္ဇုဿန္နာ ဟောတိ ပရိသာ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ တံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလုဿန္နာ ဟောတိ ပရိသာ၊ “တုမှာကံ သဘာဂေ ဝိနယဓရေ ပရိယေသထာ”တိ ဝိနယဓရေ ပရိယေသာပေတွာ ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမ္မတိ၊ တထာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။

တတ္ထ စ **ဓမ္မော**တိ ဘူတံ ဝတ္ထု။ **ဝိနယော**တိ စောဒနာ စေဝ သာရဏာ စ။ **သတ္ထုသာသန**န္တိ ဉတ္တိသမ္ပဒါ စ အနုဿာဝနသမ္ပဒါ စ။ တသ္မာ စောဒကေန ဝတ္ထုသ္မိံ အာရောပိတေ စုဒိတကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “သန္တမေတံ, နော”တိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ ဉတ္တိသမ္ပဒါယ စ အနုဿာဝနသမ္ပဒါယ စ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။ တတြ စေ အလဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော စ အလဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ နာဿ နယော ဒါတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော “ကိမှိ နံ စောဒေသီ”တိ။ အဒ္ဓါ သော ဝက္ခတိ “ကိမိဒံ ဘန္တေ ကိမှိ နံ နာမာ”တိ။ “တွံ ကိမှိ နမှိ န ဇာနာသိ၊ န ယုတ္တံ တယာ ဧဝရူပေန ဗာလေန ပရံ စောဒေတု”န္တိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ နာဿ အနုယောဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန သော အလဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ သမ္ပာဒေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧတဿ အနုယောဂံ ဒတွာ လဇ္ဇိဿေဝ ပဋိညာယ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။

သစေ လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော စ လဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ န သက္ကောတိ အနုယောဂံ ဒါတုံ၊ တဿ နယော ဒါတဗ္ဗော “ကိမှိ နံ စောဒေသိ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဝိပတ္တိအာဒီသု ဝါ ဧကိဿာ”တိ။ ကသ္မာ ပန ဣမဿေဝ ဧဝံ နယော ဒါတဗ္ဗော, န ဣတရဿာတိ၊ နနု န ယုတ္တံ ဝိနယဓရာနံ အဂတိဂမနန္တိ? န ယုတ္တမေဝ။ ဣဒံ ပန အဂတိဂမနံ န ဟောတိ၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော နာမ ဧသော။ အလဇ္ဇိနိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဟိ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယ စ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။ တတြ အလဇ္ဇီ နယံ လဘိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဧဟိတိ[၁]၊

၁-ဧတိ (သီ)

Athāyaṁ suttānulomaṁ gahetvā katheti, paro suttaṁ, suttānulome otāretabbaṁ. Sace otarati sameti, Tisso saṅgītiyo āruḷhaṁ Pāḷi-āgataṁ paññāyati, gahetabbaṁ, no ce tathā paññāyati, na otarati na sameti, bāhirakasuttaṁ vā hoti siloko vā aññaṁ vā gārayhasuttaṁ guḷhavessantaraguḷhavinayavedallādīnaṁ aññatarato ābhataṁ, na gahetabbaṁ, suttānulomasmiṁyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ suttānulomaṁ gahetvā katheti, paro ācariyavādaṁ. Ācariyavādo suttānulome otāretabbo. Sace otarati sameti, gahetabbo. No ce, na gahetabbo, suttānulomeyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ suttānulomaṁ gahetvā katheti, paro attanomatiṁ. Attanomati suttānulome otāretabbā. Sace otarati sameti, gahetabbā. No ce, na gahetabbā, suttānulomeyeva ṭhātabbaṁ.

Athāyaṁ ācariyavādaṁ gahetvā katheti, paro suttaṁ. Suttaṁ ācariyavāde otāretabbaṁ. Sace otarati sameti, gahetabbaṁ. Itaraṁ gārayhasuttaṁ na gahetabbaṁ, ācariyavādeyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ ācariyavādaṁ gahetvā katheti, paro suttānulomaṁ. Suttānulomaṁ ācariyavāde otāretabbaṁ. Otarantaṁ samentameva gahetabbaṁ, itaraṁ na gahetabbaṁ, ācariyavādeyeva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ ācariyavādaṁ gahetvā katheti, paro attanomatiṁ. Attanomati ācariyavāde otāretabbā. Sace otarati sameti, gahetabbā. No ce, na gahetabbā, ācariyavādeyeva ṭhātabbaṁ.

Atha panāyaṁ attanomatiṁ gahetvā katheti, paro suttaṁ. Suttaṁ attanomatiyaṁ otāretabbaṁ. Sace otarati sameti, gahetabbaṁ. Itaraṁ gārayhasuttaṁ na gahetabbaṁ, attanomatiyameva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ attanomatiṁ gahetvā katheti, paro suttānulomaṁ. Suttānulomaṁ attanomatiyaṁ otāretabbaṁ. Otarantaṁ samentameva gahetabbaṁ, itaraṁ na gahetabbaṁ, attanomatiyameva ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ attanomatiṁ gahetvā katheti, paro ācariyavādaṁ. Ācariyavādo attanomatiyaṁ otāretabbo. Sace otarati sameti, gahetabbo. Itaro gārayhācariyavādo na gahetabbo,

လဇ္ဇီ ပန နယံ လဘိတွာ ဣဋ္ဌေ ဣဋ္ဌသန္တာနေန သုတေ **သုတသန္တာနေန** ပတိဋ္ဌာယ ကထေယျာတိ၊ တသ္မာ တဿ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော **ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန** သော လဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော၊ ပတိဋ္ဌာယ **ကထေတိ၊ အလဇ္ဇီ စ** "တေဟိပိ နတ္ထိ၊ တေဟိပိ နတ္ထီ"တိ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ အလဇ္ဇိယာ[1] ပဋိညာယ **ဧဝ ကာတဗ္ဗံ**။

တဒတ္ထဒီပနတ္ထဉ္စ ဣဒံ ဝတ္ထု ဝေဒိတဗ္ဗံ—တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော ကိရ လောဟပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ ဘိက္ခူနံ ဝိနယံ ကထေတွာ သာယနှသမယေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ ဝုဋ္ဌာနသမယေ ဒွေ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာ ကထံ ပဝတ္တေသုံ။ ဧကော "တေဟိပိ နတ္ထိ၊ တေဟိပိ နတ္ထီ"တိ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ အထ အပ္ပါဝသေသေ ပဌမယာမေ ထေရဿ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ "အယံ ပတိဋ္ဌာယ ကထေတိ၊ အယံ ပန ပဋိညံ န ဒေတိ၊ ဗဟူနိ စ ဝတ္ထူနိ ဩသဋ္ဌာနိ၊ အဒ္ဓါ ဧတံ ကတံ ဘဝိဿတီ"တိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ ဥပ္ပန္နာ။ တတော ဗီဇနီဒဏ္ဍကေန ပါဒကထလိကာယ သညံ ဒတွာ "**အဟံ** အာဝုသော ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနနုစ္ဆဝိကော၊ အညေန ဝိနိစ္ဆိနာပေဟီ"တိ အာဟ။ ကသ္မာ ဘန္တေတိ။ ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ စုဒိတကပုဂ္ဂလဿ ကာယေ ဍာဟော ဥဋ္ဌိတော၊ တတော သော ထေရံ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနုရူပေန ဝိနယဓရေန နာမ တုမှာဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စောဒကေန စ ဤဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝတွာ သေတကာနိ နိဝါသေတွာ "စိရံ ကိလမိတာတ္ထ မယာ"တိ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။

ဧဝံ လဇ္ဇိနာ စောဒိယမာနော အလဇ္ဇီ ဗဟူသုပိ ဝတ္ထူသု ဥပ္ပန္နေသု ပဋိညံ န ဒေတိ၊ သော နေဝ "သုဒ္ဓေါ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော, န "အသုဒ္ဓေါ"တိ၊ ဇီဝမတကော နာမ အာမကပူတိကော နာမ စေသ။ သစေ ပနဿ အညမ္ပိ တာဒိသံ ဝတ္ထု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ၊ တထာ နာသိတကော ဘဝိဿတိ။ သစေ ပန အလဇ္ဇီ-ယေဝ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော ဝတ္တဗ္ဗော "အာဝုသော တဝ ဝစနေနာယံ ကိံ သက္ကာ ဝတ္တု"န္တိ။ ဣတရမ္ပိ တထေဝ ဝတွာ "ဥဘောပိ ဧကသမ္ဘောဂ-ပရိဘောဂါ ဟုတွာ ဇီဝထာ"တိ ဥယျောဇေတဗ္ဗာ။ သီလတ္ထာယ နေသံ ဝိနိစ္ဆယော န ကာတဗ္ဗော၊ ပတ္တစီဝရပရိဝေဏာဒိအတ္ထာယ ပန ပတိရူပံ သက္ခိံ လဘိတွာ ကာတဗ္ဗောတိ။

အထ လဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ ဝိဝါဒေါ စ နေသံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကေ ဟောတိ၊ သညာပေတွာ "မာ ဧဝံ ကရောထာ"တိ အစ္စယံ ဒေသာ**ပေတွာ**

၁-လဒ္ဓိယာ (သီ)

attanomatiyameva ṭhātabbaṁ, attano gahaṇameva baliyaṁ kātabbaṁ. Sabbaṭṭhānesu ca khepo vā garahā vā na kātabbāti.

Atha panāyaṁ kappiyanti gahetvā katheti, paro akappiyanti, sutte ca suttānulome ca otāretabbaṁ. Sace kappiyaṁ hoti, kappiye ṭhātabbaṁ. Sace akappiyaṁ, akappiye ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ tassa kappiyabhāvasādhakaṁ suttato bahuṁ kāraṇañca vinicchayañca dasseti, paro kāraṇaṁ na vindati, kappiyeva ṭhātabbaṁ. Atha paro tassa akappiyabhāvasādhakaṁ suttato bahuṁ kāraṇañca vinicchayañca dasseti, anena attano gahaṇanti katvā daḷhaṁ ādāya na ṭhātabbaṁ, "sādhū"ti sampaṭicchitvā akappiye eva ṭhātabbaṁ. Atha dvinnampi kāraṇacchāyā dissati, paṭikkhittabhāvoyeva sādhu, akappiye ṭhātabbaṁ. vinayañhi patvā kappiyākappiyavicāraṇaṁ āgamma rundhitabbaṁ, gāḷhaṁ kattabbaṁ, sotaṁ pacchinditabbaṁ, garukabhāveyeva ṭhātabbaṁ.

Atha panāyaṁ akappiyanti gahetvā katheti, paro kappiyanti, sutte ca suttānulome ca otāretabbaṁ. Sace kappiyaṁ hoti, kappiye ṭhātabbaṁ. Sace akappiyaṁ, akappiye ṭhātabbaṁ. Athāyaṁ bahūhi suttavinicchayakāraṇehi akappiyabhāvaṁ dasseti, paro kāraṇaṁ na vindati, akappiye ṭhātabbaṁ. Atha paro bahūhi suttavinicchayakāraṇehi kappiyabhāvaṁ dasseti, ayaṁ kāraṇaṁ na vindati, kappiye ṭhātabbaṁ. Atha dvinnampi kāraṇacchāyā dissati, attano gahaṇaṁ na vissajjetabbaṁ. Yathā cāyaṁ kappiyākappiye akappiyakappiye ca vinicchayo vutto, evaṁ anāpatti-āpattivāde āpattānāpattivāde ca, lahukagarukāpattivāde garukalahukāpattivāde cāpi vinicchayo veditabbo. Nāmamatteyeva hi ettha nānaṁ, yojanānaye nānaṁ natthi, tasmā na vitthāritaṁ.

Evaṁ kappiyākappiyādivinicchaye uppanne yo suttasuttānuloma-ācariyavāda-attanomatīsu atirekakāraṇaṁ labhati, tassa vāde ṭhātabbaṁ, sabbaso pana kāraṇavinicchayaṁ alabhantena suttaṁ na jahitabbaṁ, suttasmiṁyeva ṭhātabbanti. Evaṁ sakalavinayavinicchaye kosallaṁ patthayantena ayaṁ catubbidho vinayo jānitabbo.

Imañca pana catubbidhaṁ vinayaṁ ñatvāpi vinayadharena puggalena tilakkhaṇasamannāgatena bhavitabbaṁ. **Tīṇi** hi **vinayadharassa lakkhaṇāni** icchitabbāni.

ဥယျောဇေတဗ္ဗာ။ အထ ပနေတ္ထ စုဒိတကေန သဟသာ ဝိရဒ္ဓံ ဟောတိ၊ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ။ သော စ ပက္ခာနုရက္ခဏတ္ထာယ **ပဋိညံ** န ဒေတိ၊ "မယံ သဒ္ဒဟာမ၊ မယံ သဒ္ဒဟာမာ"တိ ဗဟူ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ သော တေသံ ပဋိညာယ **ဧကဝါရံ** ဒွေဝါရံ သုဒ္ဓေါ ဟောတု၊ အထ ပန ဝိရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ၊ ဝိနိစ္ဆယော န ဒါတဗ္ဗော။

၂၃၂။ အဒိန္နာဒါနဝတ္ထုံ ဝိနိစ္ဆိနန္တေန[1] ပန ပဉ္စဝီသတိ **အဝဟာရာ** သာဓုကံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ တေသု စ ကုသလေန ဝိနယဓရေန ဩတိဏ္ဏံ ဝတ္ထုံ သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ **ပဉ္စ ဌာနာနိ** ဩလောကေတဗ္ဗာနိ၊ ယာနိ **သန္ဓာယ** ပေါရာဏာ အာဟု—

"ဝတ္ထုံ ကာလဉ္စ ဒေသဉ္စ၊ အဂ္ဃံ ပရိဘောဂပဉ္စမံ။
တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော"တိ။

တတ္ထ **ဝတ္ထုန္တိ** ဘဏ္ဍံ။ အဝဟာရကေန ဟိ "မယာ ဣဒံ နာမ အဝဟဋ"န္တိ ဝုတ္တေပိ အာပတ္တိံ အနာရောပေတွာဝ တံ ဘဏ္ဍံ "သသာမိကံ ဝါ အသာမိကံ ဝါ"တိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။ သသာမိကေပိ သာမိကာနံ သာလယဘာဝေါ ဝါ နိရာလယဘာဝေါ ဝါ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ သစေ တေသံ သာလယကာလေ အဝဟဋံ၊ ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ အာပတ္တိ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ နိရာလယကာလေ၊ ပါရာဇိကေန န ကာတဗ္ဗာ။ ဘဏ္ဍသာမိကေသု ပန ဘဏ္ဍံ အာဟရာပေန္တေသု ဘဏ္ဍံ ဒါတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သာမီစိ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု—ဘာတိယရာဇကာလေ ကိရ မဟာစေတိယပူဇာယ ဒက္ခိဏဒိသတော ဧကော ဘိက္ခု သတ္တဟတ္ထံ ပဏ္ဍုကာသာဝံ အံသေ ကရိတွာ စေတိယင်္ဂဏံ ပါဝိသိ။ တင်္ခဏမေဝ စ ရာဇာပိ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ အာဂတော။ တတော ဥဿာရဏာယ ဝတ္တမာနာယ မဟာဇနသမ္မဒ္ဒေါ အဟောသိ။ အထ သော ဘိက္ခု ဇနသမ္မဒ္ဒပီဠိတော အံသတော ပတန္တံ ကာသာဝံ အဒိသွာဝ နိက္ခန္တော၊ နိက္ခမိတွာ ကာသာဝံ အပဿန္တော "ကော ဤဒိသေ ဇနသမ္မဒ္ဒေ ကာသာဝံ လစ္ဆတိ၊ န ဒါနိ တံ မယှ"န္တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဂတော။ အထညော ဘိက္ခု ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တော တံ ကာသာဝံ ဒိသွာ ထေယျစိတ္တေန ဂဟေတွာ ပုန ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ "အဿမဏော ဒါနိမှိ၊ **ဝိဗ္ဘမိဿာမီ**"တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ "ဝိနယဓရေ ပုစ္ဆိတွာ ဉဿာမီ"တိ စိန္တေသိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၆၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Katamāni tīṇi? Suttañcassa svāgataṁ hoti suppavatti suvinicchitaṁ suttato anubyañjanasoti idamekaṁ lakkhaṇaṁ. Vinaye kho pana ṭhito hoti asaṁhīroti idaṁ dutiyaṁ. Ācariyaparamparā kho panassa suggahitā hoti sumanasikatā sūpadhāritāti idaṁ tatiyaṁ.

Tattha **suttaṁ** nāma sakalaṁ Vinayapiṭakaṁ. Tadassa **svāgataṁ hotī**ti suṭṭhu āgataṁ. **Suppavattī**ti suṭṭhu pavattaṁ paguṇaṁ vācuggataṁ. **Suvinicchitaṁ suttaso anubyañjanaso**ti Pāḷito ca paripucchato ca Aṭṭhakathāto ca suvinicchitaṁ hoti kaṅkhāchedanaṁ katvā uggahitaṁ. **Vinaye kho pana ṭhito hotī**ti vinaye lajjibhāvena patiṭṭhito hoti. Alajjī hi bahussutopi samāno lābhagarukatāya tantiṁ visaṁvādetvā uddhammaṁ ubbinayaṁ Satthusāsanaṁ dīpetvā sāsane mahantaṁ upaddavaṁ karoti, saṁghabhedampi saṁgharājimpi uppādeti. Lajjī pana kukkuccako sikkhākāmo jīvitahetupi tantiṁ avisaṁvādetvā dhammameva vinayameva dīpeti, Satthusāsanaṁ garukaṁ katvā ṭhapeti. Tathā hi pubbe mahātherā tikkhattuṁ vācaṁ nicchāresuṁ **"anāgate lajjī rakkhissati, lajjī rakkhissati, lajjī rakkhissatī"ti**[1]. Evaṁ yo lajjī, so vinayaṁ avijahanto avokkamanto lajjibhāveneva vinaye ṭhito hoti suppatiṭṭhitoti.

Asaṁhīroti saṁhīro nāma yo Pāḷiyaṁ vā Aṭṭhakathāyaṁ vā heṭṭhato vā uparito vā padapaṭipāṭiyā vā pucchiyamāno vitthunati vipphandati santiṭṭhituṁ na sakkoti, yaṁ yaṁ parena vuccati, taṁ taṁ anujānāti, sakavādaṁ chaḍḍetvā paravādaṁ gaṇhāti. Yo pana Pāḷiyaṁ vā Aṭṭhakathāyaṁ vā heṭṭhupariyena vā padapaṭipāṭiyā vā pucchiyamāno na vitthunati na vipphandati, ekekalomaṁ saṇḍāsena gaṇhanto viya "evaṁ mayaṁ vadāma, evaṁ no ācariyā vadantī"ti vissajjeti, yamhi Pāḷi ca Pāḷivinicchayo ca suvaṇṇabhājane pakkhittasīhavasā viya parikkhayaṁ pariyādānaṁ agacchanto tiṭṭhati, ayaṁ vuccati "asaṁhīro"ti.

Ācariyaparamparā kho panassa suggahitā hotīti theraparamparā vaṁsaparamparā assa suṭṭhu gahitā hoti. **Sumanasikatā**ti suṭṭhu manasikatā, āvajjitamatte ujjalitapadīpo viya hoti. **Sūpadhāritā**ti suṭṭhu upadhāritā pubbāparānusandhito atthato kāraṇato ca

1. Vi-Ṭṭha 1. 199 piṭṭhe.

တေန သမယေန စူဠသုမနတ္ထေရော နာမ သဗ္ဗပရိယတ္တိဓရော ဝိနယာစရိယပါမောက္ခော မဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ။ သော ဘိက္ခု ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဩကာသံ ကာရေတွာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော တေန ဘဏ္ဍေ ဇနကာယေ ပဋ္ဌာ အာဂန္တွာ ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ "အတ္ထိ ဒါနိ ဧတ္ထ ဩကာသော"တိ စိန္တေတွာ အာဟ "သစေ ကာသာဝသာမိကံ ဘိက္ခုံ အာနေယျာသိ၊ သက္ကာ ဘဝေယျ တဝ ပတိဋ္ဌာ ကာတု"န္တိ။ ကထာဟံ ဘန္တေ တံ ဒက္ခိဿာမီတိ။ တဟိံ တဟိံ ဂန္တွာ ဩလောကေဟီတိ။ သော ပဉ္စပိ မဟာဝိဟာရေ ဩလောကေတွာ နေဝ အဒ္ဒက္ခိ။ တတော နံ ထေရော ပုစ္ဆိ "ကတရာယ ဒိသာယ ဗဟူ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တီ"တိ။ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ ကာသာဝံ ဒီဃတော စ တိရိယဉ္စ မိနိတွာ ဌပေဟိ၊ ဌပေတွာ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဝိဟာရပဋိပါဋိယာ ဝိစိနိတွာ တံ ဘိက္ခုံ အာနေဟီတိ။ သော တထာ ကတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ထေရဿ သန္တိကံ အာနေသိ။ ထေရော ပုစ္ဆိ "တဝေဒံ ကာသာဝ"န္တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကုဟိံ တေ ပါတိတန္တိ။ သော သဗ္ဗံ အာစိက္ခိ။ ထေရော တေန ကတံ ဓုရနိက္ခေပံ သုတွာ ဣတရံ ပုစ္ဆိ "တယာ ဣဒံ ကုဟိံ ဒိသွာ ဂဟိတ"န္တိ။ သောပိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ တတော တံ ထေရော အာဟ "သစေ တေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂဟိတံ အဘဝိဿ၊ အနာပတ္တိယေဝ တေ အဿ၊ ထေယျစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ အာပန္နောသိ၊ တံ ဒေသေတွာ အနာပတ္တိကော ဟောဟိ၊ ဣဒဉ္စ ကာသာဝံ အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဧတဿေဝ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ"တိ။ သော ဘိက္ခု အမတေနေဝ အဘိသိတ္တော ဝရမဿာသပ္ပတ္တော အဟောသိ။ ဧဝံ ဝတ္ထု ဩလောကေတဗ္ဗံ။

ကာလောတိ အဝဟာရကာလော။ တဒေဝ ဟိ ဘဏ္ဍံ ကဒါစိ အပ္ပဂ္ဃံ ဟောတိ, ကဒါစိ မဟဂ္ဃံ။ တသ္မာ တံ ဘဏ္ဍံ ယသ္မိံ ကာလေ အဝဟဋံ၊ တသ္မိံယေဝ ကာလေ ယော တဿ အဂ္ဃော ဟောတိ၊ တေန အဂ္ဃေန အာပတ္တိ ကာရေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကာလော ဩလောကေတဗ္ဗော။

ဒေသောတိ အဝဟာရဒေသော။ တဉှိ ဘဏ္ဍံ ယသ္မိံ ဒေသေ အဝဟဋံ၊ တသ္မိံယေဝ ဒေသေ ယော တဿ အဂ္ဃော ဟောတိ၊ တေန အဂ္ဃေန အာပတ္တိ ကာရေတဗ္ဗာ။ ဘဏ္ဍုဋ္ဌာနဒေသေ ဟိ ဘဏ္ဍံ အပ္ပဂ္ဃံ ဟောတိ, အညတ္ထ မဟဂ္ဃံ။

ဣမဿပိ စ အတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု—အန္တရသမုဒ္ဒေ ကိရ ဧကော ဘိက္ခု သုသဏ္ဌာနံ နာဠိကေရံ လဘိတွာ ဘမံ အာရောပေတွာ သင်္ခထာလကသဒိသံ မနောရမံ ပါနီယထာလကံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ စေတိယဂိရိံ

upadhāritā. Attanomatiṁ pahāya ācariyasuddhiyā vattā[1] hoti, "mayhaṁ ācariyo asukācariyassa santike uggaṇhi, so asukassā"ti evaṁ sabbaṁ ācariyaparamparaṁ theravādaṅgaṁ[2] haritvā yāva Upālitthero Sammāsambuddhassa santike uggaṇhīti pāpetvā ṭhapeti, tatopi āharitvā Upālitthero Sammāsambuddhassa santike uggaṇhi, Dāsakatthero attano upajjhāyassa Upālittherassa, Soṇatthero attano upajjhāyassa Dāsakattherassa, Siggavatthero attano upajjhāyassa Soṇattherassa, Moggaliputtatissatthero attano upajjhāyassa Siggavattherassa Caṇḍavajjittherassa cāti evaṁ sabbaṁ ācariyaparamparaṁ theravādaṅgaṁ[2] āharitvā attano ācariyaṁ pāpetvā ṭhapeti. Evaṁ uggahitā hi ācariyaparamparā suggahitā hoti. Evaṁ asakkontena pana avassaṁ dve tayo parivaṭṭā uggahetabbā. Sabbapacchimena hi nayena yathā ācariyo ācariyācariyo ca Pāḷiñca paripucchañca vadanti, tathā ñātuṁ vaṭṭati.

Imehi ca pana tīhi lakkhaṇehi samannāgatena vinayadharena vatthuvinicchayatthaṁ sannipatite saṁghe otiṇṇe vatthusmiṁ codakena ca cuditakena ca vutte vattabbe sahasā avinicchinitvāva **cha ṭhānāni** oloketabbāni. Katamāni cha? Vatthu oloketabbaṁ, mātikā oloketabbā, padabhājanīyaṁ oloketabbaṁ, tikaparicchedo oloketabbo, antarāpatti oloketabbā, anāpatti oloketabbāti.

Vatthuṁ olokentopi hi "tiṇena vā paṇṇena vā paṭicchādetvā āgantabbaṁ, na tveva naggena āgantabbaṁ, yo āgaccheyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] evaṁ ekaccaṁ āpattiṁ passati, so taṁ suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Mātikaṁ olokentopi "asmpajānamusāvāde pācittiyan"ti-ādinā[4] nayena pañcannaṁ āpattīnaṁ aññataraṁ āpattiṁ passati, so taṁ suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Padabhājanīyaṁ olokentopi "akkhayite sarīre methunaṁ dhammaṁ paṭisevati, āpatti pārājikassa. Yebhuyyena khayite sarīre methunaṁ

1. Vutto (Ka) 2. Theratараṅgaṁ (Sī) 3. Vi 1. 314 piṭṭhe. 4. Vi 2. 2 piṭṭhe.

အဂမာသိ။ အညော ဘိက္ခု အန္တရသမုဒ္ဒံ ဂန္တွာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ပဋိဝသန္တော တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထေယျစိတ္တေန ဂဟေတွာ စေတိယဂိရိမေဝ အာဂတော။ တဿ တတ္ထ ယာဂုံ ပိဝန္တဿ တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထာလကသာမိကော ဘိက္ခု အာဟ "ကုတော တေ ဣဒံ လဒ္ဓ"န္တိ။ အန္တရသမုဒ္ဒတော မေ အာနီတန္တိ။ သော တံ "နေတံ တဝ သန္တကံ၊ ထေယျာယ တေ ဂဟိတ"န္တိ သံဃမဇ္ဈံ အာကဍ္ဎိ။ တတ္ထ စ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘိတွာ မဟာဝိဟာရံ အဂမိံသု၊ တတ္ထ စ ဘေရိံ ပဟာရာပေတွာ မဟာစေတိယသမီပေ သန္နိပါတံ ကတွာ ဝိနိစ္ဆယံ အာရဘိံသု။ ဝိနယဓရတ္ထေရာ အဝဟာရံ သညာပေသုံ။

တသ္မိဉ္စ သန္နိပါတေ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော နာမ ဝိနယကုသလော ဟောတိ၊ သော ဧဝမာဟ "**ဣမိနာ** ဣဒံ ထာလကံ ကုဟိံ အဝဟဋ"န္တိ။ အန္တရသမုဒ္ဒေ အဝဟဋန္တိ။ တတ္ထ **တံ ကိံ** အဂ္ဃတီတိ။ န ကိဉ္စိ အဂ္ဃတိ။ တတြ ဟိ နာဠိကေရံ ဘိန္ဒိတွာ မိဉ္ဇံ ခါဒိတွာ ကပါလံ ဆဍ္ဍေန္တိ၊ ဒါရုအတ္ထံ ပန ဖရတီတိ။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဧတ္ထ ဟတ္ထကမ္မံ ကိံ အဂ္ဃတီတိ။ မာသကံ **ဝါ** ဦနမာသကံ **ဝါ**တိ။ အတ္ထိ ပန ကတ္ထစိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မာသကေ ဝါ ဦနမာသကေ ဝါ ပါရာဇိကံ ပညတ္တန္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ "သာဓု သာဓု သုကထိတံ သုဝိနိစ္ဆိတ"န္တိ ဧကသာဓု-ကာရော အဟောသိ။ တေန စ သမယေန ဘာတိယရာဇာပိ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ နဂရတော နိက္ခန္တော တံ သဒ္ဒံ သုတွာ "ကိံ ဣဒ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ ပဋိပါဋိယာ သုတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ "မယိ သန္တေ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ ဂိဟီနမ္ပိ အဓိကရဏံ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရေန ဝိနိစ္ဆိတံ သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ တဿ ဝိနိစ္ဆယေ အတိဋ္ဌမာနံ ရာဇာဏာယ ဌပေမီ"တိ။ ဧဝံ ဒေသော ဩလောကေ-တဗ္ဗော။

အဂ္ဃောတိ ဘဏ္ဍဂ္ဃော။ နဝဘဏ္ဍဿ ဟိ ယော အဂ္ဃော ဟောတိ၊ သော ပစ္ဆာ ပရိဟာယတိ။ ယထာ နဝဓောတော ပတ္တော အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ အဂ္ဃတိ၊ သော ပစ္ဆာ ဘိန္နော ဝါ ဆိဒ္ဒေါ ဝါ အာဏိဂဏ္ဌိကာဟတော ဝါ အပ္ပဂ္ဃော ဟောတိ၊ တသ္မာ န သဗ္ဗဒါ ဘဏ္ဍံပကတိအဂ္ဃေနေဝ ကာတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ အဂ္ဃော ဩလောကေတဗ္ဗော။

ပရိဘောဂေါတိ ဘဏ္ဍပရိဘောဂေါ။ ပရိဘောဂေနပိ ဟိ ဝါသိအာဒိ-ဘဏ္ဍဿ အဂ္ဃော ပရိဟာယတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ—သစေ ကောစိ ကဿစိ ပါဒဂ္ဃနကံ ဝါသိံ ဟရတိ၊ တတြ ဝါသိသာမိကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "တယာ အယံ ဝါသိ ကိတ္တကေန ကီတာ"တိ။ ပါဒေန ဘန္တေတိ။ ကိံ ပန တေ ကိဏိတွာဝ ဌပိတာ၊ ဥဒါဟု နံ ဝဠဉ္ဇေသီတိ။ သစေ ဝဒတိ "ဧကဒိဝသံ မေ

dhammaṁ paṭisevati, āpatti thullaccayassā”ti-ādinā[1] nayena sattannaṁ āpattīnaṁ aññataraṁ āpattiṁ passati, so padabhājanīyato suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Tikaparicchedaṁ olokentopi tikasaṁghādisesaṁ vā tikapācittiyaṁ vā tikadukkaṭaṁ vā aññataraṁ vā āpattiṁ tikaparicchede passati, so tato suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Antarāpattiṁ olokentopi “paṭilātaṁ ukkhipati, āpatti dukkaṭassā”ti[2] evaṁ yā sikkhāpadantaresu antarāpatti hoti, taṁ passati, so taṁ suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Anāpattiṁ olokentopi “anāpatti bhikkhu asādiyantassa, atheyyacittassa, na maraṇādhippāyassa, anullapanādhippāyassa, na mocanādhippāyassa asañcicca asatiyā ajānantassā”ti[3] evaṁ tasmiṁ tasmiṁ sikkhāpade niddiṭṭhaṁ anāpattiṁ passati, so taṁ suttaṁ ānetvā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessati.

Yo hi bhikkhu catubbidhavinayakovido tilakkhaṇasampanno imāni cha ṭhānāni oloketvā adhikaraṇaṁ vūpasamessati, tassa vinicchayo appaṭivattiyo buddhena sayaṁ nisīditvā vinicchitasadiso hoti. Taṁ ce evaṁ vinicchayakusalaṁ bhikkhuṁ koci katasikkhāpadavītikkamo bhikkhu upasaṅkamitvā attano kukkuccaṁ puccheyya, tena sādhukaṁ sallakkhetvā sace anāpatti hoti, “anāpattī”ti vattabbaṁ. Sace pana āpatti hoti, sā desanāgāminī ce, “desanāgāminī”ti vattabbaṁ. Vuṭṭhānagāminī ce, “vuṭṭhānagāminī”ti vattabbaṁ. Athassa pārājikacchāyā dissati, “pārājikāpattī”ti na vattabbaṁ. Kasmā? Methunadhammavītikkamo hi uttarimanussadhammavītikkamo ca oḷāriko, adinnādānamanussaviggahavītikkamā pana sukhumā cittalahukā. Te sukhumeneva āpajjati, sukhumena rakkhati, tasmā visesena taṁvatthukaṁ kukkuccaṁ pucchiyamāno “āpattī”ti avatvā sacassa ācariyo dharati, tato tena so bhikkhu “amhākaṁ ācariyaṁ pucchā”ti pesetabbo. Sace

1. Vi 1. 36 piṭṭhedīsu atthato sameti.
2. Vi 2. 154 piṭṭhe.
3. Vi 1. 45, 72, 101, 141, 166 piṭṭhesu.

ဒန္တကဋ္ဌံ ဝါ ရဇနဆလ္လိ ဝါ ပဏ္ဏပစနကဒါရု ဝါ ဆိန္နံ၊ ဃံသိတွာ ဝါ နိသိ-တာ”တိ၊ အထဿ ပေါရာဏကော အဿော ဘဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စ ဝါသိယာ၊ ဧဝံ အဍ္ဎနိယာ ဝါ အဍ္ဎနိသလာကာယ ဝါ ကုဋ္ဌိကာယ ဝါ ပလာ-လေန ဝါ ထုသေဟိ ဝါ ဇဂ္ဂကစုဏ္ဏေန ဝါ ဧကဝါရံ ဃံသိတွာ ဓောဝိတမတ္တေနပိ အဿော ဘဿတိ။ တိပုမဏ္ဍလဿ မကရဒန္တစ္ဆေဒနေနပိ ပရိမဇ္ဇနမတ္တေ-နပိ, ဥဒကသာဋကဿ သကိံ နိဝါသနပါရုပနေနပိ ပရိဘောဂသီသေန အံသေ ဝါ သီသေ ဝါ ဌပနမတ္တေနပိ, တဏ္ဍုလာဒီနံ ပပ္ဖေါဋနေနပိ တတော ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ အပနယနေနပိ အန္တမသော ဧကံ ပါသာဏသက္ခရံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဍ္ဍိတမတ္တေနပိ, သပ္ပိတေလာဒီနံ ဘာဇနန္တရပရိဝတ္တနေနပိ အန္တမသော တတော မက္ခိကံ ဝါ ကိပိလ္လိကံ ဝါ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဍ္ဍိတမတ္တေနပိ, ဂုဠပိဏ္ဍ-ကဿ မဓုရဘာဝဇာနနတ္ထံ နခေန ဝိဇ္ဈိတွာ အဏုမတ္တံ ဂဟိတမတ္တေနပိ အဿော ဘဿတိ။ တသ္မာ ယံ ကိဉ္စိ ပါဒဂ္ဃနကံ ဝုတ္တနယေနေဝ သာမိကေဟိ ပရိဘောဂေန ဦနံ ကတံ ဟောတိ၊ န တံ အဝဟရန္တော ဘိက္ခု ပါရာဇိကေန ကာတဗ္ဗောတိ[1]။ ဧဝံ အဿော ဩလောကေတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဣမာနိ တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဓာရေယျ အတ္ထံ ဝိစက္ခဏော၊ အာပတ္တိံ ဝါ အနာပတ္တိံ ဝါ ဂရုကံ ဝါ လဟုကံ ဝါ အာပတ္တိံ ယထာဌာနေ ဌပေယျာတိ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ—

“သိက္ခာပဒံ သမံ တေန၊ အညံ ကိဉ္စိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အနေကနယဝေါကိဏ္ဏံ၊ ဂမ္ဘီရတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။

တသ္မာ ဝတ္ထုမှိ ဩတိဏ္ဏေ၊ ဘိက္ခုနာ ဝိနယညုနာ။
ဝိနယာနုဂ္ဂဟေနေတ္ထ၊ ကရောန္တေန ဝိနိစ္ဆယံ။

ပါဠိံ အဋ္ဌကထဉ္စေဝ၊ သာဓိပ္ပါယမသေသတော။
ဩဂယှ အပ္ပမတ္တေန၊ ကရဏီယော ဝိနိစ္ဆယော။

အာပတ္တိဒဿနုဿာဟော၊ န ကတ္တဗ္ဗော ကုဒါစနံ။
ပဿိဿာမိ အနာပတ္တိ-မိတိ ကယိရာထ မာနသံ။

ပဿိတွာပိ စ အာပတ္တိံ၊ အဝတွာဝ ပုနပ္ပုနံ။
ဝီမံသိတွာထ ဝိညူဟိ၊ သံသန္ဒိတွာ စ တံ ဝဒေ။

၁-ကာရေတဗ္ဗော (သီ)

so puna āgantvā “tumhākaṁ ācariyo suttato nayato oloketvā ‘satekiccho’ti maṁ āhā”ti vadati, tato tena so “sādhu suṭṭhu yaṁ ācariyo bhaṇati, taṁ karohī”ti vattabbo. Atha panassa ācariyo natthi, saddhiṁ Uggahitatthero pana atthi, tassa santikaṁ pesetabbo “amhehi saha Uggahitatthero gaṇapāmokkho, taṁ gantvā pucchā”ti. Tenapi “satekiccho”ti vinicchite “sādhu suṭṭhu tassa vacanaṁ karohī”ti vattabbo. Atha tassa saddhiṁ Uggahitattheropi natthi, antevāsiko paṇḍito atthi, tassa santikaṁ pesetabbo “asukadaharaṁ gantvā pucchā”ti. Tenapi “satekiccho”ti vinicchite “sādhu suṭṭhu tassa vacanaṁ karohī”ti vattabbo. Atha daharassapi pārājikacchāyāva upaṭṭhāti, tenapi “pārājikosī”ti na vattabbo. Dullabho hi Buddhuppādo, tato dullabhatarā pabbajjā ca upasampadā ca. Evaṁ pana vattabbo “vivittaṁ okāsaṁ sammajjitvā divāvihāraṁ nisīditvā sīlāni visodhetvā dvattiṁsākāraṁ tāva manasikarohī”ti. Sace tassa arogaṁ sīlaṁ, kammaṭṭhānaṁ ghaṭayati, saṅkhārā pākaṭā hutvā upaṭṭhahanti, upacārappanāppattaṁ viya cittaṁ ekaggaṁ hoti, divasaṁ atikkantampi na jānāti, so divasātikkame upaṭṭhānaṁ āgato evaṁ vattabbo “kīdisā te cittappavattī”ti. Ārocitāya ca cittapavattiyā vattabbo “pabbajjā nāma cittavisuddhatthāya, appamatto samaṇadhammaṁ karohī”ti.

Yassa pana sīlaṁ bhinnaṁ hoti, tassa kammaṭṭhānaṁ na ghaṭayati, patodābhitunnaṁ viya cittaṁ vikampati, vippaṭisāragginā ḍayhati, tattapāsāṇe nisinno viya taṅkhaṇeyeva vuṭṭhāti. So āgato “kā te cittapavattī”ti pucchitabbo. Ārocitāya cittapavattiyā “natthi loke raho nāma pāpakammaṁ pakubbato. Sabbapaṭhamaññhi pāpaṁ karonto attanā jānāti. Athassa ārakkhadevatā paracittavidū samaṇabrāhmaṇā aññā ca devatā jānanti, taṁyeva dāni tava sotthiṁ[1] pariyesāhī”ti vattabbo. Evaṁ katavītikkameneva bhikkhunā sayameva āgantvā ārocite paṭipajjitabbaṁ.

235. Idāni yā sā pubbe vuttappabhedā codanā, tassāyeva sampattivipattijānanatthaṁ ādimajjhapariyosānādīnaṁ vasena vinicchayo

1. Suddhiṁ (Sī)

ကပ္ပိယေပိ စ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စိတ္တဿ လဟုဝတ္တိနော။
ဝသေန သာမညဂုဏာ၊ စဝန္တိဓ ပုထုဇ္ဇနာ။

တသ္မာ ပရပရိက္ခာရံ၊ အာသီဝိသမိဝေါရဂံ။
အဂ္ဂိံ ဝိယ စ သမ္ဘဿံ၊ နာ'မသေယျ ဝိစက္ခဏော”တိ[၁]။

၂၃၄။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနံ ဝိနိစ္ဆိနန္တေန[၂] ပန “ကိံ တေ အဓိဂတံ၊ ကိန္တိ တေ အဓိဂတံ၊ ကဒါ တေ အဓိဂတံ၊ ကတ္ထ တေ အဓိဂတံ၊ ကတမေ **တေ** ကိလေသာ ပဟီနာ၊ ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ ဝိသောဓေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမံ ဗျာကရေယျ၊ န သော ဧတ္တာဝတာ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော၊ ဣမေသံ ပန **ဆန္နံ** ဌာနာနံ သောဓနတ္ထံ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော “ကိံ တေ အဓိဂတံ၊ ကိံ ဈာနံ ဥဒါဟု ဝိမောက္ခာဒီသု အညတရ”န္တိ။ ယော ဟိ ယေန အဓိဂတော ဓမ္မော၊ သော တဿ ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “ဣဒံ နာမ မေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကိန္တိ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, “အနိစ္စလက္ခဏာဒီသု ကိံ ဓုရံ ကတွာ အဋ္ဌတ္တိံသာယ ဝါ အာရမ္မဏေသု ရူပါရူပအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒိဘေဒေသု ဝါ ဓမ္မေသု ကေန မုခေန အဘိနိဝိဋ္ဌော”တိ။ ယော ဟိ ယဿာဘိနိဝေသော၊ သော တဿ ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အယံ နာမ မေ အဘိနိဝေသော၊ ဧဝံ မယာ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကဒါ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိ-တဗ္ဗော, “ကိံ ပုဗ္ဗဏှေ, ဥဒါဟု မဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု အညတရသ္မိံ ကာလေ”တိ။ သဗ္ဗေသဉှိ အတ္တနာ အဓိဂတကာလော ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အမုကသ္မိံ နာမ ကာလေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတ္ထ တေ အဓိဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, “ကိံ ဒိဝါဋ္ဌာနေ, ဥဒါဟု ရတ္တိဋ္ဌာနာဒီသု အည-တရသ္မိံ ဩကာသေ”တိ။ သဗ္ဗေသဉှိ အတ္တနာ အဓိဂတောကာသော ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “အမုကသ္မိံ နာမ မေ ဩကာသေ အဓိဂတ”န္တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟီနာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, “ကိံ ပဌမမဂ္ဂ-ဝဇ္ဈာ, ဥဒါဟု ဒုတိယာဒိမဂ္ဂဝဇ္ဈာ”တိ။ သဗ္ဗေသဉှိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ပဟီနာ ကိလေသာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။

သစေ “ဣမေ နာမ မေ ကိလေသာ ပဟီနာ”တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတ-မေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, “ကိံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ, ဥဒါဟု သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒီသု အညတရဿာ”တိ။ သဗ္ဗေသဉှိ အတ္တနာ အဓိဂတဓမ္မော

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ ၂-၀၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

veditabbo. Seyyathidaṁ, codanāya ko ādi, kiṁ majjhe, kiṁ pariyosānaṁ? **Codanāya** “ahaṁ taṁ vattukāmo, karotu me āyasmā okāsan”ti evaṁ okāsakammaṁ **ādi.** Otiṇṇena vatthunā codetvā sāretvā vinicchayo **majjhe.** Āpattiyaṁ vā anāpattiyaṁ vā patiṭṭhāpanena samatho **pariyosānaṁ.**

Codanāya kati mūlāni, kati vatthūni, kati bhūmiyo? Codanāya dve mūlāni samūlikā vā amūlikā vā. Tīṇi vatthūni diṭṭhaṁ sutaṁ parisaṅkitaṁ. Pañca bhūmiyo kālena vakkhāmi, no akālena, bhūtena vakkhāmi, no abhūtena, saṇhena vakkhāmi, no pharusena, atthasaṁhitena vakkhāmi, no anatthasaṁhitena, mettacitto vakkhāmi, no dosantaroti. Imāya ca pana codanāya **codakena** puggalena “parisuddhakāyasamācāro nu khomhī”ti-ādinā[1] nayena Upālipañcakesu vuttesu pannarasasu dhammesu patiṭṭhātabbaṁ. **Cuditakena** dvīsu dhammesu patiṭṭhātabbaṁ sacce ca akuppe cāti.

Anuvijjakena[2] ca codako pucchitabbo “yaṁ kho tvaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ codesi, kimhi naṁ codesi, sīlavipattiyā codesi, ācāravipattiyā codesi, diṭṭhivipattiyā codesī”ti. So ce evaṁ vadeyya “sīlavipattiyā vā codemi, ācāravipattiyā vā codemi, diṭṭhivipattiyā vā codemī”ti. So evamassa vacanīyo “jānāsi panāyasmā sīlavipattiṁ, jānāsi ācāravipattiṁ, jānāsi diṭṭhivipattin”ti. So ce evaṁ vadeyya “jānāmi kho ahaṁ āvuso sīlavipattiṁ, jānāmi ācāravipattiṁ, jānāmi diṭṭhivipattin”ti. So evamassa vacanīyo “katamā panāvuso sīlavipatti, katamā ācāravipatti, katamā diṭṭhivipattī”ti. So ce evaṁ vadeyya “cattāri pārājikāni terasa saṁghādisesā, ayaṁ sīlavipatti. Thullaccayaṁ pācittiyaṁ pāṭidesanīyaṁ dukkaṭaṁ dubbhāsitaṁ, ayaṁ ācāravipatti. Micchādiṭṭhi antaggāhikā diṭṭhi, ayaṁ diṭṭhivipattī”ti.

So evamassa vacanīyo “yaṁ kho tvaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ codesi, diṭṭhena vā codesi, sutena vā codesi, parisaṅkāya vā

1. Vi 5. 328 piṭṭhe. 2. Vi 5. 281 piṭṭhādīsu.

ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “ဣမေသံ နာမာဟံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ဝဒတိ၊ ဓုတ္တောဝတာပိဿ ဝစနံ န သဒ္ဒါတဗ္ဗံ။ ဗဟုဿုတာ ဟိ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာကုသလာ ဘိက္ခူ ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ သောဓေတုံ သက္ကောန္တိ၊ ဣမဿ ပန ဘိက္ခုနော အာဂမနပဋိပဒါ သောဓေတဗ္ဗာ။ ယဒိ အာဂမနပဋိပဒါ န သုဇ္ဈတိ၊ “ဣမာယ ပဋိပဒါယ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ န လဗ္ဘတီ”တိ အပနေတဗ္ဗော။ ယဒိ ပနဿ အာဂမနပဋိပဒါ သုဇ္ဈတိ၊ ဒီဃရတ္တံ တီသု သိက္ခာသု အပ္ပမတ္တော ဇာဂရိယမနုယုတ္တော စတူသု ပစ္စယေသု အလဂ္ဂေါ အာကာသေ ပါဏိသမေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ ပညာယတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဗျာကရဏံ ပဋိပဒါယ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ။ “သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စာ”တိ[1] ဝုတ္တသဒိသံ ဟောတိ။ အပိစ ခေါ န ဧတ္တကေနပိ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဧကစ္စဿ ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿပိ သတော ခီဏာသဝဿ ပဋိပတ္တိသဒိသာ ပဋိပတ္တိ ဟောတိ၊ တသ္မာ သော ဘိက္ခု တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ ဥတ္တာသေတဗ္ဗော။ ခီဏာသဝဿ နာမ အသနိယာပိ မတ္ထကေ ပတမာနာယ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ န ဟောတိ၊ ပုထုဇ္ဇနဿ အပ္ပမတ္တကေနပိ ဟောတိ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ[2]—ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရော ကိရ ဧကံ ပိဏ္ဍပါတိကံ ပရိဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော ဒဟရဿ သညံ အဒါသိ။ သော တံ နဟာယမာနံ ကလျာဏီနဒီမုခဒွါရေ နိမုဇ္ဇိတွာ ပါဒေ အဂ္ဂဟေသိ။ ပိဏ္ဍပါတိကော “ကုမ္ဘီလော”တိ သညာယ မဟာသဒ္ဒမကာသိ၊ တဒါ နံ “ပုထုဇ္ဇနော”တိ ဇာနိံသု။

စန္ဒမုခတိဿရာဇကာလေ ပန မဟာဝိဟာရေ သံဃတ္ထေရော ခီဏာသဝေါ ဒုဗ္ဗလစက္ခုကော ဝိဟာရေယေဝ အစ္ဆတိ။ ရာဇာ “ထေရံ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ဘိက္ခူသု ဘိက္ခာစာရံ ဂတေသု အပ္ပသဒ္ဒေါ ဥပသင်္ကမိတွာ သပ္ပေါ ဝိယ ပါဒေ အဂ္ဂဟေသိ။ ထေရော သိလာထမ္ဘော ဝိယ နိစ္စလော ဟုတွာ “ကော ဧတ္ထာ”တိ အာဟ။ အဟံ ဘန္တေ တိဿောတိ။ သုဂန္ဓံ ဝါယသိ နော တိဿာတိ။ ဧဝံ ခီဏာသဝဿ ဘယံ နာမ နတ္ထိ။

ဧကစ္စော ပန ပုထုဇ္ဇနောပိ အတိသူရော ဟောတိ နိဗ္ဘယော။ သော ရဇနီယေန အာရမ္မဏေန ပရိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗော။ ဝသဘရာဇာပိ ဧကံ ထေရံ ပရိဂ္ဂဏှမာနော ဃရေ နိသီဒါပေတွာ တဿ သန္တိကေ ဗဒရသာဠဝံ

၁-ဒီ ၂-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ-ဋ္ဌ ၄-၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

codesī”ti. So ce evaṁ vadeyya “diṭṭhena vā codemi, sutena vā codemi, parisaṅkāya vā codemī”ti. So evamassa vacanīyo “yaṁ kho tvaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ diṭṭhena codesi, kiṁ te diṭṭhaṁ, kinti te diṭṭhaṁ, kadā te diṭṭhaṁ, kattha te diṭṭhaṁ, pārājikaṁ ajjhāpajjanto diṭṭho, saṁghādisesaṁ ajjhāpajjanto diṭṭho, thullaccayaṁ pācittiyaṁ pāṭidesanīyaṁ dukkaṭaṁ dubbhāsitaṁ ajjhāpajjanto diṭṭho, kattha cāyaṁ bhikkhu ahosi, kattha ca tvaṁ karosi, kiṁ ca tvaṁ karosi, kiṁ ayaṁ bhikkhu karotī”ti.

So ce evaṁ vadeyya “na kho ahaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ diṭṭhena codemi, apica sutena codemī”ti. So evamassa vacanīyo “yaṁ kho tvaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ sutena codesi, kiṁ te sutaṁ, kinti te sutaṁ, kadā te sutaṁ, kattha te sutaṁ, pārājikaṁ ajjhāpannoti sutaṁ, saṁghādisesaṁ ajjhāpannoti sutaṁ, thullaccayaṁ pācittiyaṁ pāṭidesanīyaṁ dukkaṭaṁ dubbhāsitaṁ ajjhāpannoti sutaṁ, bhikkhussa sutaṁ, bhikkhuniyā sutaṁ, sikkhamānāya sutaṁ, sāmaṇerassa sutaṁ, sāmaṇeriyā sutaṁ, upāsakassa sutaṁ, upāsikāya sutaṁ, rājūnaṁ sutaṁ, rājamahāmattānaṁ sutaṁ, titthiyānaṁ sutaṁ, titthiyasāvakānaṁ sutan”ti.

So ce evaṁ vadeyya “na kho ahaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ sutena codemi, apica parisaṅkāya codemī”ti. So evamassa vacanīyo “yaṁ kho tvaṁ āvuso imaṁ bhikkhuṁ parisaṅkāya codesi, kiṁ parisaṅkasi, kinti parisaṅkasi, kadā parisaṅkasi, kattha parisaṅkasi, pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpannoti parisaṅkasi, saṁghādisesaṁ thullaccayaṁ pācittiyaṁ pāṭidesanīyaṁ dukkaṭaṁ dubbhāsitaṁ ajjhāpannoti parisaṅkasi, bhikkhussa sutvā parisaṅkasi, bhikkhuniyā sutvā -pa- titthiyasāvakānaṁ sutvā parisaṅkasī”ti.

Diṭṭhaṁ diṭṭhena sameti, diṭṭhena saṁsandate diṭṭhaṁ.
Diṭṭhaṁ paṭicca na upeti, asuddhaparisaṅkito.
So puggalo paṭiññāya, kātabbo tenuposatho.

Sutaṁ sutena sameti, sutena saṁsandate sutaṁ.
Sutaṁ paṭicca na upeti, asuddhaparisaṅkito.
So puggalo paṭiññāya, kātabbo tenuposatho.

မန္ဒမာနော နိသီဒိ။ မဟာထေရဿ ခန္ဓော စလိတော၊ ထေရဿ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ အာဝိဘူတော။ ခီဏာသဝဿ ဟိ ရသတဏှာ နာမ သုပ္ပဟီနာ၊ ဒိဗ္ဗေသုပိ ရသေသု နိကန္တိ နာမ န ဟောတိ၊ တသ္မာ ဗူမေဟိ ဥပါယေဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သစဿ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ ရသတဏှာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ “န စ တွံ အရဟာ”တိ အပနေတဗ္ဗော။ သစေ ပန အဘီရု အစ္ဆမ္ဘီ အနုတြာသီ ဟုတွာ သီဟော ဝိယ နိသီဒတိ၊ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏေပိ နိကန္တိံ န ဇနေတိ၊ အယံ ဘိက္ခု သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော သမန္တာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ ပေသိတံ သက္ကာရံ အရဟတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ တာဝ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။

၂၃၄။ သကလေ ပန ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ[၁] ကောသလ္လံ ပတ္ထယန္တေန **စတုဗ္ဗိဓော ဝိနယော** ဇာနိတဗ္ဗော။

စတုဗ္ဗိဓဉ္ဟိ ဝိနယံ၊ မဟာထေရာ မဟိဒ္ဓိကာ။
နီဟရိတွာ ပကာသေသုံ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။

ကတမံ စတုဗ္ဗိဓံ? သုတ္တံ သုတ္တာနုလောမံ အာစရိယဝါဒံ အတ္တနောမတိန္တိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အာဟစ္စပဒေန ခေါ မဟာရာဇ ရသေန အာစရိယဝံသေန အဓိပ္ပါယာ”တိ[၂]။ ဧတ္ထ ဟိ **အာဟစ္စပဒန္တိ** သုတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ **ရသောတိ** သုတ္တာနုလောမံ။ **အာစရိယဝံသောတိ** အာစရိယဝါဒေါ။ **အဓိပ္ပါယောတိ** အတ္တနောမတိ။

တတ္ထ **သုတ္တံ** နာမ သကလဝိနယပိဋကေ ပါဠိ။

သုတ္တာနုလောမံ နာမ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ။ ယေ ဘဂဝတာ ဧဝံ ဝုတ္တာ—

“ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ‘ဣဒံ န ကပ္ပတီ’တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ‘ဣဒံ န ကပ္ပတီ’တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ‘ဣဒံ ကပ္ပတီ’တိ အနနုညာတံ၊ တံ စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ‘ဣဒံ ကပ္ပတီ’တိ အနနုညာတံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတီ”တိ[၃]။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁၁-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ မိလိန္ဒပဉှေ။ ၃-ဝိ ၃-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။

Mutaṁ mutena sameti, mutena saṁsandate mutaṁ.
Mutaṁ paṭicca na upeti, asuddhaparisaṅkito.
So puggalo paṭiññāya, kātabbo tenuposatho.

Paṭiññā lajjīsu katā, alajjīsu evaṁ na vijjati.
Bahumpi alajjī bhāseyya, vattānusandhitena kārayeti[1].

Apicettha[2] saṅgāmāvacarena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamantena nīcacittena saṁgho upasaṅkamitabbo rajoharaṇasamena cittena, āsanakusalena bhavitabbaṁ nisajjakusalena, there bhikkhū anupakhajjantena nave bhikkhū āsanena appaṭibāhantena yathāpatirūpe āsane nisīditabbaṁ, anānākathikena bhavitabbaṁ atiracchānakathikena, sāmaṁ vā dhammo bhāsitabbo, paro vā ajjhesitabbo, ariyo vā tuṇhībhāvo nātimaññitabbo.

Saṁghena anumatena puggalena anuvijjakena anuvijjitukāmena na upajjhāyo pucchitabbo, na ācariyo pucchitabbo, na saddhivihāriko pucchitabbo, na antevāsiko pucchitabbo, na samānupajjhāyako pucchitabbo, na samānācariyako pucchitabbo, na jāti pucchitabbā, na nāmaṁ pucchitabbaṁ, na gottaṁ pucchitabbaṁ, na āgamo pucchitabbo, na kulapadeso pucchitabbo, na jātibhūmi pucchitabbā. Taṁ kiṁ kāraṇā? Atrassa pemaṁ vā doso vā, peme vā sati dose vā chandāpi gaccheyya dosāpi gaccheyya mohāpi gaccheyya bhayāpi gaccheyyāti.

Saṁghena anumatena puggalena anuvijjakena anuvijjitukāmena saṁghagarukena bhavitabbaṁ, no puggalagarukena, saddhammagarukena bhavitabbaṁ, no āmisagarukena, atthavasikena bhavitabbaṁ, no parisakappikena, kālena anuvijjitabbaṁ, no akālena, bhūtena anuvijjitabbaṁ, no abhūtena, saṇhena anuvijjitabbaṁ, no pharusena, atthasaṁhitena anuvijjitabbaṁ, no anatthasaṁhitena, mettacittena anuvijjitabbaṁ, no dosantarena, na upakaṇṇakajappinā bhavitabbaṁ, na jimhaṁ pekkhitabbaṁ, na akkhi nikhaṇitabbaṁ, na bhamukaṁ ukkhipitabbaṁ, na sīsaṁ ukkhipitabbaṁ, na hatthavikāro kātabbo, na hatthamuddā dassetabbā.

---

1. Vi 5. 279 piṭṭhe.
2. Vi 5. 285 piṭṭhādīsu.

အာစရိယဝါဒေါ နာမ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ပဉ္စဟိ အရဟန္တသတေဟိ ဌပိတာ ပါဠိဝိနိမုတ္တာ ဩက္ကန္တဝိနိစ္ဆယပ္ပဝတ္တာ အဋ္ဌကထာတန္တိ။

အတ္တနောမတိ နာမ သုတ္တသုတ္တာနုလောမအာစရိယဝါဒေ မုဉ္စိတွာ အနုမာနေန အတ္တနော အနုဗုဒ္ဓိယာ နယဂ္ဂါဟေန ဥပဋ္ဌိတာကာရကထနံ။

အပိစ သုတ္တန္တာဘိဓမ္မဝိနယဋ္ဌကထာသု အာဂတော သဗ္ဗောပိ ထေရဝါဒေါ အတ္တနောမတိ နာမ။ တံ ပန အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေန္တေန န ဒဠှဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ ကာရဏံ သလ္လက္ခေတွာ အတ္ထေန ပါဠိံ, ပါဠိယာ စ အတ္ထံ သံသန္ဒိတွာ ကထေတဗ္ဗံ၊ အတ္တနောမတိ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ တတ္ထ ဩတရတိ စေဝ သမေတိ စ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ နေဝ ဩဘရတိ န သမေတိ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ။ အယဉှိ အတ္တနောမတိ နာမ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ၊ အတ္တနောမတိတော အာစရိယဝါဒေါ ဗလဝတရော။

အာစရိယဝါဒေါပိ **သုတ္တာ**နုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗော။ တတ္ထ ဩတရန္တော သမေန္တော ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗော၊ **ဣတရော** န ဂဟေတဗ္ဗော။ အာစရိယဝါဒတော ဟိ **သုတ္တာ**နုလောမံ **ဗလဝတရံ**။

သုတ္တာနုလောမမ္ပိ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဩတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုတ္တာနုလောမတော ဟိ သုတ္တမေဝ ဗလဝတရံ။ သုတ္တဉှိ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကာရကသံဃသဒိသံ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတကာလသဒိသံ။ တသ္မာ ယဒါ ဒွေ ဘိက္ခူ သာကစ္ဆန္တိ၊ သကဝါဒီ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရဝါဒီ သုတ္တာနုလောမံ။ တေဟိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ သုတ္တာနုလောမံ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နော စေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယဝါဒံ။ တေဟိပိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ အာစရိယဝါဒေါ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗော။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ အနောတရန္တော အသမေန္တော စ ဂါရယှာစရိယဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ တေဟိပိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ အတ္တနောမတိ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ နော စေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

Āsanakusasena bhavitabbaṁ nisajjakusalena, yugamattaṁ pekkhantena atthaṁ anuvidhiyantena sake āsane nisīditabbaṁ, na ca āsanā vuṭṭhātabbaṁ, na vītihātabbaṁ, na kummaggo sevitabbo, na bāhāvikkhepakaṁ bhaṇitabbaṁ, aturitena bhavitabbaṁ asāhasikena, acaṇḍikatena bhavitabbaṁ vacanakkhamena, mettacittena bhavitabbaṁ hitānukampinā, kāruṇikena bhavitabbaṁ hitaparisakkinā, asamphappalāpinā bhavitabbaṁ pariyantabhāṇinā, averavasikena bhavitabbaṁ anasuruttena, attā pariggahetabbo, paro pariggahetabbo, codako pariggahetabbo, cuditako pariggahetabbo, adhammacodako pariggahetabbo, adhammacuditako pariggahetabbo, dhammacodako pariggahetabbo, dhammacuditako pariggahetabbo, vuttaṁ ahāpentena avuttaṁ appakāsentena otiṇṇāni padabyañjanāni sādhukaṁ uggahetvā paro paripucchitvā yathāpaṭiññāya kāretabbo, mando hāsetabbo, bhīru assāsetabbo, caṇḍo nisedhetabbo, asuci vibhāvetabbo, ujumaddavena na chandāgati gantabbā, na dosāgati gantabbā, na mohāgati gantabbā, na bhayāgati gantabbā, majjhattena bhavitabbaṁ dhammesu ca puggalesu ca, evañca pana anuvijjako anuvijjamāno Satthu ceva sāsanakaro hoti, viññūnañca sabrahmacārīnaṁ piyo ca hoti manāpo ca garu ca bhāvanīyo cāti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Codanādivinicchayakathā samattā.

---

32. Garukāpattivuṭṭhānavinicchayakathā

236. **Garukāpattivuṭṭhānan**ti parivāsamānattādīhi vinayakammehi garukāpattito vuṭṭhānaṁ. Tattha[1] tividho parivāso paṭicchannaparivāso suddhantaparivāso samodhānaparivāsoti. Tesu **paṭicchannaparivāso** tāva yathāpaṭicchannāya āpattiyā dātabbo. Kassaci hi ekāhappaṭicchannā āpatti hoti, kassaci dvīhappaṭicchannā, kassaci ekāpatti hoti, kassaci dve Tisso tatuttari vā. Tasmā paṭicchannaparivāsaṁ

1. Vi-Ṭṭha 4. 18 piṭṭhādīsu.

အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ၊ သုတ္တာနုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ တိဿော သင်္ဂီတိယော အာရုဠှံ ပါဠိအာဂတံ ပညာယတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နော စေ တထာ ပညာယတိ၊ န ဩတရတိ န သမေတိ၊ ဗာဟိရကသုတ္တံ ဝါ ဟောတိ သိလောကော ဝါ အညံ ဝါ ဂါရယှသုတ္တံ ဂုဠှဝေဿန္တရဂုဠှဝိနယဝေဒလ္လာဒီနံ အညတရတော အာဂတံ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သုတ္တာနုလောမသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယဝါဒံ။ အာစရိယဝါဒေါ သုတ္တာနုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗော။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ နော စေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ သုတ္တာနုလောမေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ အတ္တနောမတိ သုတ္တာနုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ သုတ္တာနုလောမေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ အာစရိယဝါဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ ဂါရယှသုတ္တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အာစရိယဝါဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ အာစရိယဝါဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ ဩတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အာစရိယဝါဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ အာစရိယဝါဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ အတ္တနောမတိ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အာစရိယဝါဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ ဂါရယှသုတ္တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ ဩတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယဝါဒံ။ အာစရိယဝါဒေါ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗော။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဣတရော ဂါရယှာစရိယဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗော၊

dentena paṭhamaṁ tāva paṭicchannabhāvo jānitabbo. Ayañhi āpatti nāma dasahākārehi paṭicchannā hoti.

Tatrāyaṁ mātikā—āpatti ca hoti āpattisaññī ca, pakatatto ca hoti pakatattasaññī ca, anantarāyiko ca hoti anantarāyikasaññī ca, pahu ca hoti pahusaññī ca, chādetukāmo ca hoti chādeti cāti. Tattha **āpatti ca hoti āpattisaññī cā**ti yaṁ āpanno, sā āpattiyeva hoti, sopi ca tattha āpattisaññīyeva. Iti jānanto chādeti, channā hoti, atha panāyaṁ tattha anāpattisaññī, acchannā hoti. Anāpatti pana āpattisaññāyapi anāpattisaññāyapi chādentena acchāditāva hoti, lahukaṁ vā garukāti garukaṁ vā lahukāti chādeti, alajjipakkhe tiṭṭhati, āpatti pana acchannā hoti, garukaṁ lahukāti maññamāno deseti, neva desitā hoti, na channā, garukaṁ vā garukāti ñatvā chādeti, channā hoti, garukalahukabhāvaṁ na jānāti, āpattiṁ chādemīti chādeti, channāva hoti.

Pakatattoti tividhaṁ ukkhepanīyakammaṁ akato. So ce pakatattasaññī hutvā chādeti, channā hoti. Atha "mayhaṁ saṁghena kammaṁ katan"ti apakatattasaññī hutvā chādeti, acchannā hoti. Apakatattena pana pakatattasaññinā vā apakatattasaññinā vā chāditāpi acchannāva hoti. Vuttampi cetaṁ—

"Āpajjati garukaṁ sāvasesaṁ,
Chādeti anādariyaṁ paṭicca.
Na bhikkhunī no ca phuseyya vajjaṁ,
Pañhā mesā kusalehi cintitā"ti[1].

Ayañhi pañho ukkhittakena kathito.

Anantarāyikoti yassa dasasu antarāyesu ekopi natthi, so ce anantarāyikasaññī hutvā chādeti, channā hoti. Sacepi so bhīrujātikatāya andhakāre amanussacaṇḍamigabhayena antarāyikasaññī hutvā chādeti, acchannāva hoti. Yassapi pabbatavihāre vasantassa

1. Vi 5. 379 piṭṭhe.

အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ၊ အတ္တနော ဂဟဏမေဝ ဗလိယံ ကာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု စ ခေပေါ ဝါ ဂရဟာ ဝါ န ကာတဗ္ဗာတိ။

အထ ပနာယံ ကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အကပ္ပိယန္တိ၊ သုတ္တေ စ သုတ္တာနုလောမေ စ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ အကပ္ပိယံ၊ အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ တဿ ကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ သုတ္တတော ဗဟုံ ကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒဿေတိ၊ ပရော ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ၊ ကပ္ပိယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ပရော တဿ အကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ သုတ္တတော ဗဟုံ ကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒဿေတိ၊ အနေန အတ္တနော ဂဟဏန္တိ ကတွာ ဒဠှံ အာဒါယ န ဌာတဗ္ဗံ၊ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အကပ္ပိယေ ဧဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ဒွိန္နမ္ပိ ကာရဏစ္ဆာယာ ဒိဿတိ၊ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝေါယေဝ သာဓု၊ အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ ဝိနယဉှိ ပတွာ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝိစာရဏံ အာဂမ္မ ရုန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ဂါဠှံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သောတံ ပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ၊ ဂရုကဘာဝေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ အကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော ကပ္ပိယန္တိ၊ သုတ္တေ စ သုတ္တာနုလောမေ စ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ အကပ္ပိယံ၊ အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ ဗဟူဟိ သုတ္တဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိ အကပ္ပိယဘာဝံ ဒဿေတိ၊ ပရော ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ၊ အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ပရော ဗဟူဟိ သုတ္တဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိ ကပ္ပိယဘာဝံ ဒဿေတိ၊ အယံ ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ၊ ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ဒွိန္နမ္ပိ ကာရဏစ္ဆာယာ ဒိဿတိ၊ အတ္တနော ဂဟဏံ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ။ ယထာ စာယံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယေ အကပ္ပိယကပ္ပိယေ စ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော၊ ဧဝံ အနာပတ္တိအာပတ္တိဝါဒေ အာပတ္တာနာပတ္တိဝါဒေ စ, လဟုကဂရုကာပတ္တိဝါဒေ ဂရုကလဟုကာပတ္တိဝါဒေ စာပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နာမမတ္တမေဝ ဟိ ဧတ္ထ နာနံ၊ ယောဇနာနယေ နာနံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ န ဝိတ္ထာရိတံ။

ဧဝံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာဒိဝိနိစ္ဆယေ ဥပ္ပန္နေ ယော သုတ္တသုတ္တာနုလောမအာစရိယဝါဒအတ္တနောမတီသု အတိရေကကာရဏံ လဘတိ၊ တဿ ဝါဒေ ဌာတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗသော ပန ကာရဏဝိနိစ္ဆယံ အလဘန္တေန သုတ္တံ န ဇဟိတဗ္ဗံ၊ သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ သကလဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ကောသလ္လံ ပတ္ထယန္တေန အယံ စတုဗ္ဗိဓော ဝိနယော ဇာနိတဗ္ဗော။

ဣမဉ္စ ပန စတုဗ္ဗိဓံ ဝိနယံ ဉတွာပိ ဝိနယဓရေန ပုဂ္ဂလေန တိလက္ခဏသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ **တီဏိ** ဟိ **ဝိနယဓရဿ လက္ခဏာနိ** ဣစ္ဆိတဗ္ဗာနိ။

kandaraṁ vā nadiṁ vā atikkamitvā ārocetabbaṁ hoti, antarāmagge ca caṇḍavāḷa-amanussādibhayaṁ atthi, magge ajagarā nipajjanti, nadī pūrā hoti, etasmiṁ pana satiyeva antarāye antarāyikasaññī chādeti, acchannā hoti. Antarāyikassa pana antarāyikasaññāya chādayato acchannāva.

Pahūti yo sakkoti bhikkhuno santikaṁ gantuñceva ārocetuñca, so ce pahusaññī hutvā chādeti, channā hoti. Sacassa mukhe appamattako gaṇḍo vā hoti, hanukavāto vā vijjhati, danto vā rujjati, bhikkhā vā mandā laddhā hoti, tāvatakena pana neva vattuṁ na sakkoti, na gantuṁ, apica kho “na sakkomī”ti saññī hoti, ayaṁ pahu hutvā appahusaññī nāma. Iminā chāditāpi acchāditā. Appahunā pana vattuṁ vā gantuṁ vā asamatthena pahusaññinā vā appahusaññinā vā chāditā hoti, acchāditāva.

Chādetukāmo ca hoti chādeti cāti idaṁ uttānatthameva. Sace pana “chādessāmī”ti dhuranikkhepaṁ katvā purebhatte vā pacchābhatte vā paṭhamayāmādīsu vā lajjidhammaṁ okkamitvā anto-aruṇeyeva āroceti, ayaṁ **chādetukāmo na chādeti** nāma. Yassa pana abhikkhuke ṭhāne vasantassa āpajjitvā sabhāgassa bhikkhuno āgamanaṁ āgamentassa, sabhāgassa santikaṁ vā gacchantassa aḍḍhamāsopi māsopi atikkamati, ayaṁ **na chādetukāmo chādeti** nāma, ayampi acchannāva hoti. Yo pana āpannamattova aggiṁ akkantapuriso viya sahasā pakkamitvā sabhāgaṭṭhānaṁ gantvā āvikaroti, ayaṁ **na chādetukāmova na chādeti** nāma. Sace pana sabhāgaṁ disvāpi “ayaṁ me upajjhāyo vā ācariyo vā”ti lajjāya nāroceti, channāva hoti āpatti. Upajjhāyādibhāvo hi idha appamāṇaṁ, averisabhāgamattameva pamāṇaṁ. Tasmā averisabhāgassa santike ārocetabbā. Yo pana visabhāgo hoti sutvā pabhāsetukāmo, evarūpassa upajjhāyassapi santike na ārocetabbā.

Tattha purebhattaṁ vā āpattiṁ āpanno hotu pacchābhattaṁ vā divā vā rattiṁ vā, yāva aruṇaṁ na uggacchati, tāva ārocetabbaṁ.

ကတမာနိ တီဏိ? သုတ္တဉ္စဿ သွာဂတံ ဟောတိ သုပ္ပဝတ္တိ သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇနသောတိ ဣဒမေကံ လက္ခဏံ။ ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတိ အသံဟီရောတိ ဣဒံ ဒုတိယံ။ အာစရိယပရမ္ပရာ ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ သုမနသိကတာ သူပဓာရိတာတိ ဣဒံ တတိယံ။

တတ္ထ **သုတ္တံ** နာမ သကလံ ဝိနယပိဋကံ။ တဒဿ **သွာဂတံ ဟောတီ**တိ သုဋ္ဌု အာဂတံ။ **သုပ္ပဝတ္တီ**တိ သုဋ္ဌု ပဝတ္တံ ပဂုဏံ ဝါစုဂ္ဂတံ။ **သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော**တိ ပါဠိတော စ ပရိပုစ္ဆတော စ အဋ္ဌကထာတော စ သုဝိနိစ္ဆိတံ ဟောတိ ကင်္ခစ္ဆေဒနံ ကတွာ ဥဂ္ဂဟိတံ။ **ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတီ**တိ ဝိနယေ လဇ္ဇိဘာဝေန ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။ အလဇ္ဇီ ဟိ ဗဟုဿုတောပိ သမာနော လာဘဂရုကတာယ တန္တိံ ဝိသံဝါဒေတွာ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဒီပေတွာ သာသနေ မဟန္တံ ဥပဒ္ဒဝံ ကရောတိ၊ သံဃဘေဒမ္ပိ သံဃရာဇိမ္ပိ ဥပ္ပါဒေတိ။ လဇ္ဇီ ပန ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဇီဝိတဟေတုပိ တန္တိံ အဝိသံဝါဒေတွာ ဓမ္မမေဝ ဝိနယမေဝ ဒီပေတိ၊ သတ္ထုသာသနံ ဂရုကံ ကတွာ ဌပေတိ။ တထာ ဟိ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာ တိက္ခတ္တုံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသုံ “**အနာဂတေ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတီ**”တိ[၁]။ ဧဝံ ယော လဇ္ဇီ၊ သော ဝိနယံ အဝိဇဟန္တော အဝေါက္ကမန္တော လဇ္ဇိဘာဝေနေဝ ဝိနယေ ဌိတော ဟောတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတောတိ။

အသံဟီရောတိ သံဟီရော နာမ ယော ပါဠိယံ ဝါ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ ဟေဋ္ဌတော ဝါ ဥပရိတော ဝါ ပဒပဋိပါဋိယာ ဝါ ပုစ္ဆိယမာနော ဝိတ္ထုနတိ ဝိပ္ဖန္ဒတိ သန္တိဋ္ဌိတုံ န သက္ကောတိ၊ ယံ ယံ ပရေန ဝုစ္စတိ၊ တံ တံ အနုဇာနာတိ၊ သကဝါဒံ ဆဍ္ဍေတွာ ပရဝါဒံ ဂဏှာတိ။ ယော ပန ပါဠိယံ ဝါ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ ဟေဋ္ဌုပရိယေန ဝါ ပဒပဋိပါဋိယာ ဝါ ပုစ္ဆိယမာနော န ဝိတ္ထုနတိ န ဝိပ္ဖန္ဒတိ၊ ဧကေကလောမံ သဏ္ဍာသေန ဂဏှန္တော ဝိယ “ဧဝံ မယံ ဝဒါမ၊ ဧဝံ နော အာစရိယာ ဝဒန္တီ”တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ယမှိ ပါဠိ စ ပါဠိဝိနိစ္ဆယော စ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ ပက္ခိတ္တသီဟဝသာ ဝိယ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ အဂစ္ဆန္တော တိဋ္ဌတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ “အသံဟီရော”တိ။

အာစရိယပရမ္ပရာ ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတီတိ ထေရပရမ္ပရာ ဝံသပရမ္ပရာ အဿ သုဋ္ဌု ဂဟိတာ ဟောတိ။ **သုမနသိကတာ**တိ သုဋ္ဌု မနသိကတာ၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ ဥဇ္ဇလိတပဒီပေါ ဝိယ ဟောတိ။ **သူပဓာရိတာ**တိ သုဋ္ဌု ဥပဓာရိတာ ပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓိတော အတ္ထတော ကာရဏတော စ

၁-ဝိ-၄ ၁-၁၉၉-ပိဋ္ဌေ။

uddhaste aruṇe paṭicchannā hoti, paṭicchādanapaccayā ca dukkaṭaṁ āpajjati, sabhāgasaṁghādisesaṁ āpannassa pana santike āvikātuṁ na vaṭṭati. Sace āvikaroti, āpatti āvikatā hoti, dukkaṭā pana na muccati. Tasmā suddhassa santike āvikātabbā. Āvikaronto ca "tuyhaṁ santike ekaṁ āpattiṁ āvikaromī"ti vā "ācikkhāmī"ti vā ārocemī"ti vā "mama ekaṁ āpattiṁ āpannabhāvaṁ jānāhī"ti vā vadatu, "ekaṁ garukāpattiṁ āvikaromī"ti-ādinā vā nayena vadatu, sabbehipi ākārehi appaṭicchannāva hotīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Sace pana "lahukāpattiṁ āvikaromī"ti-ādinā nayena vadati, paṭicchannāva hoti. Vatthuṁ āroceti, āpattiṁ āroceti, ubhayaṁ āroceti, tividhenapi ārocitāva hoti.

237. Iti imāni dasa kāraṇāni upaparikkhitvā paṭicchannaparivāsaṁ dentena paṭhamameva paṭicchannabhāvo jānitabbo, tato paṭicchannadivase ca āpattiyo ca sallakkhetvā sace ekāhappaṭicchannā hoti, "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannan"ti evaṁ yācāpetvā **Khandhake**[1] āgatanayeneva kammavācaṁ vatvā parivāso dātabbo. Atha dvīhatīhādipaṭicchannā hoti, "dvīhappaṭicchannaṁ, tīhappaṭicchannaṁ, catūhappaṭicchannaṁ, pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- cuddasāhappaṭicchannan"ti evaṁ yāva cuddasa divasāni divasavasena yojanā kātabbā, pañcadasadivasapaṭicchannāya "pakkhapaṭicchannan"ti yojanā kātabbā. Tato yāva ekūnatiṁsatimo divaso, tāva "atirekapakkhapaṭicchannan"ti, tato "māsapaṭicchannaṁ, atirekamāsapaṭicchannaṁ, dvemāsapaṭicchannaṁ, atirekadvemāsapaṭicchannaṁ, temāsa -pa- atireka-ekādasamāsapaṭicchannan"ti evaṁ yojanā kātabbā. Saṁvacchare puṇṇe "ekasaṁvaccharapaṭicchannan"ti, tato paraṁ "atirekasaṁvaccharaṁ, dvesaṁvaccharan"ti evaṁ yāva "saṭṭhisaṁvaccharaṁ, atirekasaṭṭhisaṁvaccharapaṭicchannan"ti vā tato vā bhiyyopi vatvā yojanā kātabbā.

Sace pana dve tisso tatuttari vā āpattiyo honti, yathā "ekaṁ āpattin"ti vuttaṁ, evaṁ "dve āpattiyo, tisso āpattiyo"ti vattabbaṁ. Tato paraṁ pana sataṁ vā hotu sahassaṁ vā, "sambahulā"ti vattuṁ vaṭṭati. Nānāvatthukāsupi "ahaṁ bhante sambahulā

1. Vi 4. 104 piṭṭhādīsu.

ဥပဓာရိတာ။ အတ္တနောမတိံ ပဟာယ အာစရိယသုဒ္ဓိယာ ဝတ္တာ[1] ဟောတိ၊ "မယှံ အာစရိယော အသုကာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိ, သော အသုကဿာ"တိ ဧဝံ သဗ္ဗံ အာစရိယပရမ္ပရံ ထေရဝါဒင်္ဂံ[2] ဟရိတွာ ယာဝ ဥပါလိတ္ထေရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှီတိ ပါပေတွာ ဌပေတိ၊ တတောပိ အာဟရိတွာ ဥပါလိတ္ထေရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိ၊ ဒါသကတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ဥပါလိတ္ထေရဿ၊ သောဏကတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ဒါသကတ္ထေရဿ၊ သိဂ္ဂဝတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ သောဏကတ္ထေရဿ၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ သိဂ္ဂဝတ္ထေရဿ စဏ္ဍဝဇ္ဇိတ္ထေရဿ စာတိ ဧဝံ သဗ္ဗံ အာစရိယပရမ္ပရံ ထေရဝါဒင်္ဂံ[2] အာဟရိတွာ အတ္တနော အာစရိယံ ပါပေတွာ ဌပေတိ။ ဧဝံ ဥဂ္ဂဟိတာ ဟိ အာစရိယပရမ္ပရာ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန ပန အဝသာနံ ဒွေ တယော ပရိဝဋ္ဋာ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗပစ္ဆိမေန ဟိ နယေန ယထာ အာစရိယော အာစရိယာစရိယော စ ပါဠိဉ္စ ပရိပုစ္ဆဉ္စ ဝဒန္တိ၊ တထာ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣမေဟိ စ ပန တီဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတေန ဝိနယဓရေန ဝတ္ထုဝိနိစ္ဆယတ္ထံ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ စောဒကေန စ စုဒိတကေန စ ဝုတ္တေ ဝတ္တဗ္ဗေ သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ **ဆ ဌာနာနိ** ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဝတ္ထု ဩလောကေတဗ္ဗံ၊ မာတိကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ၊ ပဒဘာဇနီယံ ဩလောကေတဗ္ဗံ၊ တိကပရိစ္ဆေဒေါ ဩလောကေတဗ္ဗော၊ အန္တရာပတ္တိ ဩလောကေတဗ္ဗာ၊ အနာပတ္တိ ဩလောကေတဗ္ဗာတိ။

ဝတ္ထုံ ဩလောကေန္တောပိ ဟိ "တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ န တွေဝ နဂ္ဂေန အာဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော အာဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[3] ဧဝံ ကေစ္စိ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

မာတိကံ ဩလောကေန္တောပိ "သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယ"န္တိအာဒိနာ[4] နယေန ပဉ္စန္နံ အာပတ္တီနံ အညတရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

ပဒဘာဇနီယံ ဩလောကေန္တောပိ "အက္ခယိတေ သရီရေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ ယေဘုယျေန ခယိတေ သရီရေ မေထုနံ

၁-ဝုတ္တော (က) ၂-ထေရဝါဒင်္ဂံ (သီ) ၃-ဝိ ၁-၃၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၂-၂-ပိဋ္ဌေ။

saṁghādisesā āpattiyo apajjiṁ ekaṁ sukkavissaṭṭhiṁ, ekaṁ kāyasaṁsaggaṁ, ekaṁ duṭṭhullavācaṁ, ekaṁ attakāmaṁ, ekaṁ sañcarittaṁ, ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ gaṇanavasena vā “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ nānāvatthukā ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ vatthukittanavasena vā “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ nāmamattavasena vā yojanā kātabbā. Tattha nāmaṁ duvidhaṁ sajātisādhāraṇaṁ sabbasādhāraṇañca. Tattha saṁghādisesoti **sajātisādhāraṇaṁ.** Āpattīti **sabbasādhāraṇaṁ.** Tasmā “sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ **sabbasādhāraṇanāmavasenapi** vaṭṭati. Idañhi parivāsādivinayakammaṁ **vatthuvasena gottavasena nāmavasena āpattivasena ca** kātuṁ vaṭṭatiyeva.

Tattha sukkavissaṭṭhīti **vatthu** ceva **gottañ**ca. Saṁghādisesoti **nāmañ**ceva **āpatti** ca. Tattha “sukkavissaṭṭhiṁ kāyasaṁsaggan”ti-ādinā vacanenapi “nānāvatthukāyo”ti vacanenapi vatthu ceva gottañca gahitaṁ hoti. “Saṁghādiseso”ti vacanenapi “āpattiyo”ti vacanenapi nāmañceva āpatti ca gahitā hoti. Tasmā etesu yassa kassaci vasena kammavācā kātabbā. Idha pana sabbāpattīnaṁ sādhāraṇavasena sambahulanayeneva ca sabbattha kammavācaṁ yojetvā dassayissāma. Ekañhi āpattiṁ āpajjitvā “sambahulā”ti vinayakammaṁ karontassapi vuṭṭhāti ekaṁ vinā sambahulānaṁ abhāvato. Sambahulā pana āpajjitvā “ekaṁ āpajjin”ti karontassa na vuṭṭhāti, tasmā sambahulanayeneva yojayissāma. Seyyathidaṁ? Paṭicchannaparivāsaṁ dentena sace ekāhappaṭicchannā āpatti hoti.

> “Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, dutiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ

ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိအာဒိနာ[၁] နယေန သတ္တန္နံ အာပတ္တီနံ အညတရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော ပဒဘာဇနီယတော သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

တိကပရိစ္ဆေဒံ ဩလောကေန္တောပိ တိကသံဃာဒိသေသံ ဝါ တိကပါစိတ္တိယံ ဝါ တိကဒုက္ကဋံ ဝါ အညတရံ ဝါ အာပတ္တိံ တိကပရိစ္ဆေဒေ ပဿတိ၊ သော တတော သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

အန္တရာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ “ပဋိလာတံ ဥက္ခိပတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဧဝံ ယာ သိက္ခာပဒန္တရေသု အန္တရာပတ္တိ ဟောတိ၊ တံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

အနာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသာဒိယန္တဿ၊ အထေယျစိတ္တဿ၊ န မရဏာဓိပ္ပါယဿ၊ အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿ၊ န မောစနာဓိပ္ပါယဿ အသဉ္စိစ္စ အဇာနန္တဿ”တိ[၃] ဧဝံ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ အနာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

ယော ဟိ ဘိက္ခု စတုဗ္ဗိဓဝိနယကောဝိဒေါ တိလက္ခဏသမ္ပန္နော ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ ဩလောကေတွာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ၊ တဿ ဝိနိစ္ဆယော အပ္ပဋိဝတ္တိယော ဗုဒ္ဓေန သယံ နိသီဒိတွာ ဝိနိစ္ဆိတသဒိသော ဟောတိ။ တံ စေ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယကုသလံ ဘိက္ခုံ ကောစိ ကတသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆေယျ၊ တေန သာဓုကံ သလ္လက္ခေတွာ သစေ အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ “အနာပတ္တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန အာပတ္တိ ဟောတိ၊ သာ ဒေသနာဂါမိနီ စေ၊ “ဒေသနာဂါမိနီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ စေ၊ “ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အထဿ ပါရာဇိကစ္ဆာယာ ဒိဿတိ၊ “ပါရာဇိကာပတ္တီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? မေထုနဓမ္မဝီတိက္ကမော ဟိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္ကမော စ ဩဠာရိကော၊ အဒိန္နာဒါနမနုဿဝိဂ္ဂဟဝီတိက္ကမာ ပန သုခုမာ စိတ္တလဟုကာ။ တေ သုခုမေနေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ သုခုမေန ရက္ခတိ၊ တသ္မာ ဝိသေသေန တံဝတ္ထုကံ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိယမာနော “အာပတ္တီ”တိ အဝတွာ သစဿ အာစရိယော ဓရတိ၊ တတော တေန သော ဘိက္ခု “အမှာကံ အာစရိယံ ပုစ္ဆာ”တိ ပေသေတဗ္ဗော။ သစေ

၁-ဝိ ၁-၃၆-ပိဋ္ဌာဒီသု အတ္တတော သမေတိ။ ၂-ဝိ ၂-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။

၃-ဝိ ၁-၄၅၊ ၇၂၊ ၁၀၁၊ ၁၄၁၊ ၁၆၆-ပိဋ္ဌေသု။

ekāhappaṭicchannāyo, tatiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yācāmīti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ yo yo āpanno hoti, tassa tassa nāmaṁ gahetvā kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca tena bhikkhunā māḷakasīmāyameva “parivāsaṁ samādiyāmi, vattaṁ samādiyāmī”ti vattaṁ samādātabbaṁ, samādiyitvā tattheva saṁghassa ārocetabbaṁ. Ārocentena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ

သော ပုန အာဂန္တွာ “တုမှာကံ အာစရိယော သုတ္တတော နယတော ဩလောကေတွာ ‘သတေကိစ္ဆော’တိ မံ အာဟာ”တိ ဝဒတိ၊ တတော တေန သော “သာဓု သုဋ္ဌု ယံ အာစရိယော ဘဏတိ၊ တံ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဣဓ ပနဿ အာစရိယော နတ္ထိ၊ သဒ္ဓိံ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မော ပန အတ္ထိ၊ တဿ သန္တိကံ ပေသေတဗ္ဗော “အမှေဟိ သဟ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မော ဂဏပါမောက္ခော၊ တံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆာ”တိ။ တေနပိ “သတေကိစ္ဆော”တိ ဝိနိစ္ဆိတေ “သာဓု သုဋ္ဌု တဿ ဝစနံ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ တဿ သဒ္ဓိံ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မောပိ နတ္ထိ၊ အန္တေဝါသိကော ပဏ္ဍိတော အတ္ထိ၊ တဿ သန္တိကံ ပေသေတဗ္ဗော “အသုကဒဟရံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆာ”တိ။ တေနပိ “သတေကိစ္ဆော”တိ ဝိနိစ္ဆိတေ “သာဓု သုဋ္ဌု တဿ ဝစနံ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ ဒဟရဿပိ ပါရာဇိကစ္ဆာယာဝ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တေနပိ “ပါရာဇိကောသီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဒုလ္လဘော ဟိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ တတော ဒုလ္လဘတရာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ။ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော “ဝိဝိတ္တံ ဩကာသံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတွာ သီလာနိ ဝိသောဓေတွာ ဒွတ္တိံသာကာရံ တာဝ မနသိကရောဟီ”တိ။ သစေ တဿ အရောဂံ သီလံ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဃဋယတိ၊ သင်္ခါရာ ပါကဋာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဥပစာရပ္ပနာပ္ပတ္တံ ဝိယ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ဒိဝသံ အတိက္ကန္တမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ သော ဒိဝသာတိက္ကမေ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတော ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော “ကီဒိသာ တေ စိတ္တပ္ပဝတ္တီ”တိ။ အာရောစိတာယ စ စိတ္တပဝတ္တိယာ ဝတ္တဗ္ဗော “ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ၊ အပ္ပမတ္တော သမဏဓမ္မံ ကရောဟီ”တိ။

ယဿ ပန သီလံ ဘိန္နံ ဟောတိ၊ တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဃဋယတိ၊ ပတောဒါဘိတုန္နံ ဝိယ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရဂ္ဂိနာ ဍယှတိ၊ တတ္တပါသာဏေ နိသိန္နော ဝိယ တင်္ခဏေယေဝ ဝုဋ္ဌာတိ။ သော အာဂတော “ကာ တေ စိတ္တပဝတ္တီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ အာရောစိတာယ စိတ္တပဝတ္တိယာ “နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော။ သဗ္ဗပဌမဉှိ ပါပံ ကရောန္တော အတ္တနာ ဇာနာတိ။ အထဿ အာရက္ခဒေဝတာ ပရစိတ္တဝိဒူ သမဏဗြာဟ္မဏာ အညာ စ ဒေဝတာ ဇာနန္တိ၊ တွံယေဝ ဒါနိ တဝ သောတ္ထိံ[၁] ပရိယေသာဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝံ ကတဝီတိက္ကမေနေဝ ဘိက္ခုနာ သယမေဝ အာဂန္တွာ အာရောစိတေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

၂၃၅။ ဣဒါနိ ယာ သာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါ စောဒနာ၊ တဿာယေဝ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဇာနနတ္ထံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာဒီနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော

၁- သုဒ္ဓိံ (သီ)

ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasāmi, Vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ. Imañca atthaṁ gahetvā yāya kāyaci vācāya ārocetuṁ vaṭṭatiyeva.

Ārocetvā[1] sace nikkhipitukāmo hoti, “parivāsaṁ nikkhipāmi, vattaṁ nikkhipāmī”ti nikkhipitabbaṁ. Ekapadenapi cettha nikkhitto hoti parivāso, dvīhi pana sunikkhittoyeva. Samādānepi eseva nayo. Nikkhittakālato paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati. Māḷakato bhikkhūsu nikkhantesu ekassapi santike nikkhipituṁ vaṭṭati, māḷakato nikkhamitvā satiṁ paṭilabhantena sahagacchantassa santike nikkhipitabbaṁ. Sace sopi pakkanto, aññassa yassa māḷake nārocitaṁ, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Ārocentena ca avasāne “vediyatīti maṁ āyasmā dhāretū”ti vattabbaṁ. Dvinnaṁ ārocentena “āyasmantā dhārentū”ti, tiṇṇaṁ ārocentena “āyasmanto dhārentū”ti vattabbaṁ. Sace appabhikkhuko vihāro hoti, sabhāgā bhikkhū vasanti, vattaṁ anikkhipitvā vihāreyeva rattipariggaho kātabbo. Atha na sakkā sodhetuṁ, vuttanayeneva vattaṁ nikkhipitvā paccūsasamaye ekena bhikkhunā saddhiṁ parikkhittassa vihārassa parikkhepato, aparikkhittassa vihārassa parikkhepārahaṭṭhānato dve leḍḍupāte atikkamitvā mahāmaggato okkamma gumbena vā vatiyā vā paṭicchannaṭṭhāne nisīditabbaṁ, anto-aruṇeyeva vuttanayena vattaṁ samādiyitvā ārocetabbaṁ. Ārocentena sace navakataro hoti, “āvuso”ti vattabbaṁ. Sace vuḍḍhataro, “bhante”ti vattabbaṁ. Sace añño koci bhikkhu kenacideva karaṇīyena taṁ ṭhānaṁ āgacchati, sace esa taṁ passati, saddaṁ vāssa suṇāti, ārocetabbaṁ, anārocentassa ratticchedo ceva vattabhedo ca. Atha dvādasahatthaṁ upacāraṁ okkamitvā ajānantasseva gacchati, ratticchedo hotiyeva, vattabhedo pana natthi, uggate aruṇe vattaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace so bhikkhu kenacideva karaṇīyena pakkanto hoti, yaṁ aññaṁ sabbapaṭhamaṁ passati, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Vihāraṁ gantvāpi yaṁ paṭhamaṁ passati, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Ayaṁ **nikkhittavattassa parihāro.**

1. Vi-Ṭṭha 4. 23 piṭṭhādīsu.

ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ၊ စောဒနာယ ကော အာဒိ၊ ကိံ မဇ္ဈေ၊ ကိံ ပရိယောသာနံ? **စောဒနာယ** “အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော၊ ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသ”န္တိ ဧဝံ ဩကာသကမ္မံ **အာဒိ**။ ဩတိဏ္ဏေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ ဝိနိစ္ဆယော **မဇ္ဈေ**။ အာပတ္တိယံ ဝါ အနာပတ္တိယံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပနေန သမထော **ပရိယောသာနံ**။

စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ၊ ကတိ ဝတ္ထူနိ၊ ကတိ ဘူမိယော? စောဒနာယ ဒွေ မူလာနိ သမူလိကာ ဝါ အမူလိကာ ဝါ။ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဒိဋ္ဌံ သုတံ ပရိသင်္ကိတံ။ ပဉ္စ ဘူမိယော ကာလေန ဝက္ခာမိ, နော အကာလေန၊ ဘူတေန ဝက္ခာမိ, နော အဘူတေန၊ သဏှေန ဝက္ခာမိ, နော ဖရုသေန၊ အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ, နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ, နော ဒေါသန္တရောတိ။ ဣမာယ စ ပန စောဒနာယ **စောဒကေန** ပုဂ္ဂလေန “ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော နု ခေါမှိ”တိအာဒိနာ[1] နယေန ဥပါလိပဉ္စကေ ဝုတ္တေသု ပန္နရသသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ **စုဒိတကေန** ဒွီသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာတိ။

အနုဝိဇ္ဇကေန[2] စ စောဒကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “ယံ ခေါ တွံ အာဝုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ စောဒေသိ၊ ကိမှိ နံ စောဒေသိ၊ သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေသိ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ စောဒေသိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ စောဒေသီ”တိ။ သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမိ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမီ”တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ဇာနာသိ ပနာယသ္မာ သီလဝိပတ္တိံ၊ ဇာနာသိ အာစာရဝိပတ္တိံ၊ ဇာနာသိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ”န္တိ။ သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဇာနာမိ ခေါ အဟံ အာဝုသော သီလဝိပတ္တိံ၊ ဇာနာမိ အာစာရဝိပတ္တိံ၊ ဇာနာမိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ”န္တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ကတမာ ပနာဝုသော သီလဝိပတ္တိ၊ ကတမာ အာစာရဝိပတ္တိ၊ ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တီ”တိ။ သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ တေရသ သံဃာဒိသေသာ၊ အယံ သီလဝိပတ္တိ။ ထုလ္လစ္စယံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသနီယံ ဒုက္ကဋံ ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ အယံ အာစာရဝိပတ္တိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တီ”တိ။

သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ယံ ခေါ တွံ အာဝုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ စောဒေသိ၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ စောဒေသိ၊ သုတေန ဝါ စောဒေသိ၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ

၁-ဝိ ၅-၃၂၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၀၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

238. Evaṁ yattakāni divasāni āpatti paṭicchannā hoti, tattakāni tato adhikatarāni vā kukkuccavinodanatthāya parivasitvā saṁghaṁ upasaṅkamitvā vattaṁ samādiyitvā mānattaṁ yācitabbaṁ. Ayañhi vatte samādinne eva mānattāraho hoti nikkhittavattena parivutthattā. Anikkhittavattassa pana puna samādānakiccaṁ natthi. So hi paṭicchannadivasātikkameneva mānattāraho hoti, tasmā tassa mānattaṁ dātabbameva. Taṁ dentena—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa- sohaṁ parivutthaparivāso, dutiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa- sohaṁ parivutthaparivāso, tatiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so

စောဒေသီ”တိ။ သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဒိဋ္ဌေန ဝါ စောဒေမိ၊ သုတေန ဝါ စောဒေမိ၊ ပရိသင်္ကာယ ဝါ စောဒေမီ”တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ယံ ခေါ တွံ အာယသ္မာ ဣမံ ဘိက္ခုံ ဒိဋ္ဌေန စောဒေသိ၊ ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ၊ ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌံ၊ ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌံ၊ ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌံ၊ ပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော၊ သံဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော၊ ထုလ္လစ္စယံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသနီယံ ဒုက္ကဋံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော၊ ကတ္ထ စာယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ကတ္ထ စ တွံ ကရောသိ၊ ကိံ စ တွံ ကရောသိ၊ ကိံ အယံ ဘိက္ခု ကရောတီ”တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “န ခေါ အဟံ အာယသ္မာ ဣမံ ဘိက္ခုံ ဒိဋ္ဌေန စောဒေမိ၊ အပိစ သုတေန စောဒေမီ”တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ယံ ခေါ တွံ အာယသ္မာ ဣမံ ဘိက္ခုံ သုတေန စောဒေသိ၊ ကိံ တေ သုတံ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ၊ ကဒါ တေ သုတံ၊ ကတ္ထ တေ သုတံ၊ ပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နောတိ သုတံ၊ သံဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပန္နောတိ သုတံ၊ ထုလ္လစ္စယံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသ-နီယံ ဒုက္ကဋံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အဇ္ဈာပန္နောတိ သုတံ၊ ဘိက္ခုဿ သုတံ၊ ဘိက္ခုနိယာ သုဘံ၊ သိက္ခမာနာယ သုတံ၊ သာမဏေရဿ သုတံ၊ သာမဏေရိယာ သုတံ၊ ဥပါသကဿ သုတံ၊ ဥပါသိကာယ သုတံ၊ ရာဇူနံ သုတံ၊ ရာဇမဟာမတ္တာနံ သုတံ၊ တိတ္ထိယာနံ သုတံ၊ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတ”န္တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “န ခေါ အဟံ အာယသ္မာ ဣမံ ဘိက္ခုံ သုတေန စောဒေမိ၊ အပိစ ပရိသင်္ကာယ စောဒေမီ”တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “ယံ ခေါ တွံ အာယသ္မာ ဣမံ ဘိက္ခုံ ပရိသင်္ကာယ စောဒေသိ၊ ကိံ ပရိသင်္ကသိ၊ ကိန္တိ ပရိသင်္ကသိ၊ ကဒါ ပရိသင်္ကသိ၊ ကတ္ထ ပရိသင်္ကသိ၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောတိ ပရိသင်္ကသိ၊ သံဃာဒိသေသံ ထုလ္လစ္စယံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသနီယံ ဒုက္ကဋံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အဇ္ဈာပန္နောတိ ပရိသင်္ကသိ၊ ဘိက္ခုဿ သုတွာ ပရိသင်္ကသိ၊ ဘိက္ခုနိယာ သုတွာ။ပ။ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတွာ ပရိသင်္ကသီ”တိ။

ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌေန သမေတိ၊ ဒိဋ္ဌေန သံသန္ဒတေ ဒိဋ္ဌံ။
ဒိဋ္ဌံ ပဋိစ္စ န ဥပေတိ၊ အသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော။
သော ပုဂ္ဂလော ပဋိညာယ၊ ကာတဗ္ဗော တေနုပေါသထော။

သုတံ သုတေန သမေတိ၊ သုတေန သံသန္ဒတေ သုတံ။
သုတံ ပဋိစ္စ န ဥပေတိ၊ အသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော။
သော ပုဂ္ဂလော ပဋိညာယ၊ ကာတဗ္ဗော တေနုပေါသထော။

saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca tena bhikkhunā māḷakasīmāyameva "mānattaṁ samādiyāmi, vattaṁ samādiyāmī"ti vattaṁ samādātabbaṁ, samādiyitvā tattheva saṁghassa ārocetabbaṁ. Ārocentena ca—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivuttaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū"ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ. Imañca pana atthaṁ gahetvā yāya kāyaci vācāya ārocetuṁ vaṭṭatiyeva.

မုတံ မုတေန သမေတိ၊ မုတေန သံသန္ဒတေ မုတံ။
မုတံ ပဋိစ္စ န ဥပေတိ၊ အသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော။
သော ပုဂ္ဂလော ပဋိညာယ၊ ကာတဗ္ဗော တေနုပေါသထော။

ပဋိညာ လဇ္ဇီသု ကတာ၊ အလဇ္ဇီသု ဧဝံ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဗဟုမ္ပိ အလဇ္ဇီ ဘာသေယျ၊ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာရယေတိ[1]။

အပိစေတ္ထ[2] သင်္ဂါမာဝစရေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမန္တေန နီစစိတ္တေန သံဃော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော ရဇောဟရဏသမေန စိတ္တေန၊ အာသနကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံ နိသဇ္ဇကုသလေန၊ ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇန္တေန နဝေ ဘိက္ခူ အာသနေန အပ္ပဋိဗာဟန္တေန ယထာပတိရူပေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ အနာနာကထိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ အတိရစ္ဆာနကထိကေန၊ သာမံ ဝါ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော၊ ပရော ဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော၊ အရိယော ဝါ တုဏှီဘာဝေါ နာတိမညိတဗ္ဗော။

သံဃေန အနုမတေန ပုဂ္ဂလေန အနုဝိဇ္ဇကေန အနုဝိဇ္ဇိတုကာမေန န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န အာစရိယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န အန္တေဝါသိကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န သမာနုပဇ္ဈာယကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န သမာနာစရိယကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န ဇာတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ န နာမံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ န ဂေါတ္တံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ န အာဂမော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န ကုလပဒေသော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န ဇာတိဘူမိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တံ ကိံ ကာရဏာ? အတြဿ ပေမံ ဝါ ဒေါသော ဝါ၊ ပေမေ ဝါ သတိ ဒေါသေ ဝါ ဆန္ဒာပိ ဂစ္ဆေယျ ဒေါသာပိ ဂစ္ဆေယျ မောဟာပိ ဂစ္ဆေယျ ဘယာပိ ဂစ္ဆေယျာတိ။

သံဃေန အနုမတေန ပုဂ္ဂလေန အနုဝိဇ္ဇကေန အနုဝိဇ္ဇိတုကာမေန သံဃဂရုကေန ဘဝိတဗ္ဗံ, နော ပုဂ္ဂလဂရုကေန၊ သဒ္ဓမ္မဂရုကေန ဘဝိတဗ္ဗံ, နော အာမိသဂရုကေန၊ အတ္ထဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ, နော ပရိသကပ္ပိကေန၊ ကာလေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ, နော အကာလေန၊ ဘူတေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ, နော အဘူတေန၊ သဏှေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ, နော ဖရုသေန၊ အတ္ထသံဟိတေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ, နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ မေတ္တစိတ္တေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ, နော ဒေါသန္တရေန၊ န ဥပကဏ္ဏကဇပ္ပိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ န ဇိမှံ ပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ န အက္ခိ နိခဏိတဗ္ဗံ၊ န ဘမုကံ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ န သီသံ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ န ဟတ္ထဝိကာရော ကာတဗ္ဗော၊ န ဟတ္ထမုဒ္ဒါ ဒဿေတဗ္ဗာ။

၁-ဝိ ၅-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၀၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Ārocetvā sace nikkhipitukāmo hoti, "mānattaṁ nikkhipāmi, vattaṁ nikkhipāmī"ti saṁghamajjhe nikkhipitabbaṁ. Māḷakato bhikkhūsu nikkhantesu ekassapi santike nikkhipituṁ vaṭṭati. Māḷakato nikkhamitvā satiṁ paṭilabhantena sahagacchantassa santike nikkhipitabbaṁ. Sace sopi pakkanto, aññassa yassa māḷake ārocitaṁ, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Ārocentena pana avasāne "vediyatīti maṁ āyasmā dhāretū"ti vattabbaṁ. Dvinnaṁ ārocentena "āyasmantā dhārentū"ti, tiṇṇaṁ ārocentena "āyasmanto dhārentū"ti vattabbaṁ. Nikkhittakālato paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati. Sace appabhikkhuko vihāro hoti, sabhāgā bhikkhū vasanti, vattaṁ anikkhipitvā antovihāreyeva rattiyo gaṇetabbā. Atha na sakkā sodhetuṁ, vuttanayeneva vattaṁ nikkhipitvā paccūsasamaye catūhi pañcahi vā bhikkhūhi saddhiṁ parikkhittassa vihārassa parikkhepato, aparikkhittassa parikkhepārahaṭṭhānato dve leḍḍupāte atikkamitvā mahāmaggato okkamma gumbena vā vatiyā vā paṭicchannaṭṭhāne nisīditabbaṁ, anto-aruṇeyeva vuttanayena vattaṁ samādiyitvā ārocetabbaṁ. Sace añño koci bhikkhu kenacideva karaṇīyena taṁ ṭhānaṁ āgacchati, sace esa taṁ passati, saddaṁ vāssa suṇāti, ārocetabbaṁ. Anārocentassa ratticchedo ceva vattabhedo ca, atha dvādasahatthaṁ upacāraṁ okkamitvā ajānantasseva gacchati, ratticchedo hoti eva, vattabhedo pana natthi. Ārocitakālato paṭṭhāya ekaṁ bhikkhuṁ ṭhapetvā sesehi sati karaṇīye gantumpi vaṭṭati, aruṇe uṭṭhite tassa bhikkhussa santike vattaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace sopi kenaci kammena pure aruṇeyeva gacchati, aññaṁ vihārato nikkhantaṁ vā āgantukaṁ vā yaṁ paṭhamaṁ passati, tassa santike ārocetvā vattaṁ nikkhipitabbaṁ. Ayañca yasmā gaṇassa ārocetvā bhikkhūnañca atthibhāvaṁ sallakkhetvāva vasi, tenassa ūne gaṇe caraṇadoso vā vippavāso vā na hoti. Sace na kañci passati, vihāraṁ gantvāpi yaṁ paṭhamaṁ passati, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Ayaṁ **nikkhittavattassa parihāro.**

239. Evaṁ chārattaṁ mānattaṁ akhaṇḍaṁ caritvā yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho, tattha so bhikkhu abbhetabbo. Abbhentehi ca

အာသနကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံ နိသဇ္ဇကုသလေန၊ ယုဂမတ္တံ ပေက္ခန္တေန အတ္တံ အနုဝိဓိယန္တေန သကေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န စ အာသနာ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ န ဝီတိဟာတဗ္ဗံ၊ န ကုမ္မဂ္ဂေါ သေဝိတဗ္ဗော၊ န ဗာဟာဝိက္ခေပကံ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ အတုရိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ အသာဟသိကေန၊ အစပလ္လိကတေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဝစနက္ခမေန၊ မေတ္တစိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဟိတာနုကမ္ပိနာ၊ ကာရုဏိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဟိတပရိသက္ကိနာ၊ အသမ္ဖပ္ပလာပိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ ပရိယန္တဘာဏိနာ၊ အဝေရဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ အနသုရုတ္တေန၊ အတ္တာ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပရော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ စောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ စုဒိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အဓမ္မစုဒိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဓမ္မစုဒိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဝုတ္တံ အဟာပေန္တေန အဝုတ္တံ အပ္ပကာသေန္တေန ဒြတိဏ္ဏာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပရော ပရိပုစ္ဆိတွာ ယထာပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော၊ မန္ဒော ဟာသေတဗ္ဗော၊ ဘီရု အဿာသေတဗ္ဗော၊ စဏ္ဍော နိသေဓေတဗ္ဗော၊ အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဥဇုမဒ္ဒဝေန န ဆန္ဒာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ န ဒေါသာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ န မောဟာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ န ဘယာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဓမ္မေသု စ ပုဂ္ဂလေသု စ၊ ဧဝဉ္စ ပန အနုဝိဇ္ဇကော အနုဝိဇ္ဇမာနော သတ္ထု စေဝ, သာသနကရော ဟောတိ၊ ဝိညူနဉ္စ သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
စောဒနာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၃၂-ဂရုကာပတ္တိဝုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၃၆။ **ဂရုကာပတ္တိဝုဋ္ဌာန**န္တိ ပရိဝါသမာနတ္တာဒီဟိ ဝိနယကမ္မေဟိ ဂရုကာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနံ။ တတ္ထ[1] တိဝိဓော ပရိဝါသော ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော သမောဓာနပရိဝါသောတိ။ တေသု **ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော** တာဝ ယထာပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ဒါတဗ္ဗော။ ကဿစိ ဟိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတိ, ကဿစိ ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ကဿစိ ဧကာပတ္တိ ဟောတိ, ကဿစိ ဒွေ တိဿော တတုတ္တရိ ဝါ။ တသ္မာ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံ

---

1. ဝိ-၄ ၄-၁၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

paṭhamaṁ abbhānāraho kātabbo. Ayañhi nikkhittavattattā pakatattaṭṭhāne ṭhito, pakatattassa ca abbhānaṁ kātuṁ na vaṭṭati, tasmā vattaṁ samādāpetabbo, vatte samādinne abbhānāraho hoti. Tenapi vattaṁ samādiyitvā ārocetvā abbhānaṁ yācitabbaṁ. Anikkhittavattassa puna vattasamādānakiccaṁ natthi. So hi chārattātikkameneva abbhānāraho hoti, tasmā so abbhetabbo. Abbhentena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto dutiyampi bhante saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so

ဒေသေန္တေန ပဌမံ တာဝ ပဋိစ္ဆန္နဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ အယဉှိ အာပတ္တိ နာမ ဒသဟာကာရေဟိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ။

တတြာယံ မာတိကာ—အာပတ္တိ စ ဟောတိ အာပတ္တိသညီ စ၊ ပကတတ္တော စ ဟောတိ ပကတတ္တသညီ စ၊ အနန္တရာယိကော စ ဟောတိ အနန္တရာယိကသညီ စ၊ ပဟု စ ဟောတိ ပဟုသညီ စ၊ ဆာဒေတုကာမော စ ဟောတိ ဆာဒေတိ စာတိ။ တတ္ထ **အာပတ္တိ စ ဟောတိ အာပတ္တိသညီ စာ**တိ ယံ အာပန္နော၊ သာ အာပတ္တိယေဝ ဟောတိ, သောပိ စ တတ္ထ အာပတ္တိသညီယေဝ။ ဣတိ ဇာနန္တော ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ၊ အထ ပနာယံ တတ္ထ အနာပတ္တိသညီ၊ အစ္ဆန္နာ ဟောတိ။ အနာပတ္တိံ ပန အာပတ္တိသညာယပိ အနာပတ္တိသညာယပိ ဆာဒေန္တေန အစ္ဆာဒိတာဝ ဟောတိ၊ လဟုကံ ဝါ ဂရုကာတိ ဂရုကံ ဝါ လဟုကာတိ ဆာဒေတိ၊ အလဇ္ဇိပက္ခေ တိဋ္ဌတိ၊ အာပတ္တိ ပန အစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ ဂရုကံ လဟုကာတိ မညမာနော ဒေသေတိ၊ နေဝ ဒေသိတာ ဟောတိ၊ န ဆန္နာ၊ ဂရုကံ ဝါ ဂရုကာတိ ဉတွာ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ၊ ဂရုကလဟုကဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိံ ဆာဒေမီတိ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာဝ ဟောတိ။

ပကတတ္တောတိ တိဝိဓံ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ အကတော။ သော စေ ပကတတ္တသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ အထ “မယှံ သံဃေန ကမ္မံ ကတ”န္တိ အပကတတ္တသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ အစ္ဆန္နာ ဟောတိ။ အပကတတ္တေန ပန ပကတတ္တသညိနာ ဝါ အပကတတ္တသညိနာ ဝါ ဆာဒိတာပိ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“အာပဇ္ဇတိ ဂရုကံ သာဝသေသံ၊
ဆာဒေတိ အနာဒရိယံ ပဋိစ္စ။
န ဘိက္ခုနီ နော စ ဖုသေယျ ဝဇ္ဇံ၊
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ [၁]။

အယဉှိ ပဉှော ဥက္ခိတ္တကေန ကထိတော။

အနန္တရာယိကောတိ ယဿ ဒသသု အန္တရာယေသု ဧကောပိ နတ္ထိ၊ သော စေ အနန္တရာယိကသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ သစေပိ သော ဘီရုဇာတိကတာယ အန္ဓကာရေ အမနုဿစဏ္ဍမိဂဘယေန အန္တရာယိကသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ။ ယဿပိ ပဗ္ဗတဝိဟာရေ ဝသန္တဿ

၁-ဝိ ၅-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။

saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhaseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Evaṁ tāva ekāhappaṭicchannāya āpattiyā paṭicchannaparivāso mānattadānaṁ abbhānañca veditabbaṁ. Imināva nayena dvīhādipaṭicchannāsupi tadanurūpā kammavācā kātabbā.

240. Sace pana appaṭicchannā āpatti hoti, parivāsaṁ adatvā mānattameva datvā ciṇṇamānatto abbhetabbo. Kathaṁ? Mānattaṁ dentena tāva—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa-. Dutiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa-. Tatiyampi bhante saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ

ကန္ဒရံ ဝါ နဒိံ ဝါ အတိက္ကမိတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ စ စဏ္ဍဝါဠအမနုဿာဒိဘယံ အတ္ထိ၊ မဂ္ဂေ အဇဂရာ နိပဇ္ဇန္တိ၊ နဒီပူရာ ဟောတိ၊ ဧတသ္မိံ ပန သတိယေဝ အန္တရာယေ အန္တရာယိကသညီ ဆာဒေတိ၊ အစ္ဆန္နာ ဟောတိ။ အန္တရာယိကဿ ပန အန္တရာယိကသညာယ ဆာဒယတော အစ္ဆန္နာဝ။

ပဟူတိ သော သက္ကောတိ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂန္တုဉ္စေဝ အာရောစေတုဉ္စ၊ သော စေ ပဟုသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ သစဿ မုခေ အပ္ပမတ္တကော ဂဏ္ဍော ဝါ ဟောတိ၊ ဟနုကဝါတော ဝါ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဒန္တော ဝါ ရုဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခာ ဝါ မန္ဒာ လဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တာဝတကေန ပန နေဝ ဝတ္တုံ န သက္ကောတိ, န ဂန္တုံ၊ အပိစ ခေါ “န သက္ကောမီ”တိ သညီ ဟောတိ၊ အယံ ပဟု ဟုတွာ အပ္ပဟုသညီ နာမ။ ဣမိနာ ဆာဒိတာပိ အစ္ဆာဒိတာ။ အပ္ပဟုနာ ပန ဝတ္တုံ ဝါ ဂန္တုံ ဝါ အသမတ္ထေန ပဟုသညိနာ ဝါ အပ္ပဟုသညိနာ ဝါ ဆာဒိတာ ဟောတိ၊ အစ္ဆာဒိတာဝ။

ဆာဒေတုကာမော စ ဟောတိ ဆာဒေတိ စာတိ ဣဒံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သစေ ပန “ဆာဒေဿာမီ”တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ပုရေဘတ္တေ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တေ ဝါ ပဌမယာမာဒီသု ဝါ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတွာ အန္တောအရုဏေယေဝ အာရောစေတိ၊ အယံ **ဆာဒေတုကာမော န ဆာဒေတိ** နာမ။ ယဿ ပန အဘိက္ခုကေ ဌာနေ ဝသန္တဿ အာပဇ္ဇိတွာ သဘာဂဿ ဘိက္ခုနော အာဂမနံ အာဂမေန္တဿ, သဘာဂဿ သန္တိကံ ဝါ ဂစ္ဆန္တဿ အဍ္ဎမာသောပိ မာသောပိ အတိက္ကမတိ၊ အယံ **န ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိ** နာမ၊ အယမ္ပိ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ။ ယော ပန အာပန္နမတ္တောဝ အဂ္ဂိံ အက္ကန္တပုရိသော ဝိယ သဟသာ ပက္ကမိတွာ သဘာဂဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ အာဝိကရောတိ၊ အယံ **န ဆာဒေတုကာမော စ န ဆာဒေတိ** နာမ။ သစေ ပန သဘာဂံ ဒိသွာပိ “အယံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ”တိ လဇ္ဇာယ နာရောစေတိ၊ ဆန္နာဝ ဟောတိ အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာဝေါ ဟိ ဣဓ အပ္ပမာဏံ၊ အဝေရိသဘာဂမတ္တမေဝ ပမာဏံ။ တသ္မာ အဝေရိသဘာဂဿ သန္တိကေ အာရောစေတဗ္ဗာ။ ယော ပန ဝိသဘာဂေါ ဟောတိ သုတွာ ပကာသေတုကာမော၊ ဧဝရူပဿ ဥပဇ္ဈာယဿာပိ သန္တိကေ န အာရောစေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ပုရေဘတ္တံ ဝါ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတု ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ ယာဝ အရုဏံ န ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တာဝ အာရောစေတဗ္ဗံ။

sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca vattasamādānaṁ vattanikkhepo mānattacaraṇañca sabbaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Ekassa dvinnaṁ tiṇṇaṁ vā ārocentena paṭicchannamānatte vuttanayeneva ārocetabbaṁ. Ciṇṇamānatto ca yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho, tattha so abbhetabbo. Abbhentena ca—

ဥဒ္ဒိဿ အရုဏော ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ ပဋိစ္ဆာဒနပစ္စယာ စ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ သဘာဂသံဃာဒိသေသံ အာပန္နဿ ပန သန္တိကေ အာဝိကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာဝိကရောတိ၊ အာပတ္တိ အာဝိကတာ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋာ ပန န မုစ္စတိ။ တသ္မာ သုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အာဝိကာတဗ္ဗာ။ အာဝိကရောန္တော စ “တုယှံ သန္တိကေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာဝိကရောမီ”တိ ဝါ “အာစိက္ခာမီ”တိ ဝါ အာရောစေမီ”တိ ဝါ “မမ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပန္နဘာဝံ ဇာနာဟီ”တိ ဝါ ဝဒတု၊ “ဧကံ ဂရုကာပတ္တိံ အာဝိကရောမီ”တိအာဒိနာ ဝါ နယေန ဝဒတု၊ သဗ္ဗေဟိပိ အာကာရေဟိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာဝ ဟောတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ သစေ ပန “လဟုကာပတ္တိံ အာဝိကရောမီ”တိအာဒိနာ နယေန ဝဒတိ၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ။ ဝတ္ထုံ အာရောစေတိ၊ အာပတ္တိံ အာရောစေတိ၊ ဥဘယံ အာရောစေတိ၊ တိဝိဓေနပိ အာရောစိတာဝ ဟောတိ။

၂၃၇။ ဣတိ ဣမာနိ ဒသ ကာရဏာနိ ဥပပရိက္ခိတွာ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံ ဒေန္တေန ပဌမမေဝ ပဋိစ္ဆန္နဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော၊ တတော ပဋိစ္ဆန္နဒိဝသေ စ အာပတ္တိယော စ သလ္လက္ခေတွာ သစေ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ “အဟံ ဘန္တေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ သဉ္စေတနိကံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ဧဝံ ယာစာပေတွာ **ခန္ဓကေ**[၁] အာဂတနယေနေဝ ကမ္မဝါစံ ဝတွာ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ အထ ဒွီဟတီဟာဒိပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ “ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ တီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ စတူဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ။ပ။ စုဒ္ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ဧဝံ ယာဝ စုဒ္ဒသ ဒိဝသာနိ ဒိဝသဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ပန္နရသဒိဝသပဋိစ္ဆန္နာယ “ပက္ခပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တတော ယာဝ ဧကူနတိံသတိမော ဒိဝသော၊ တာဝ “အတိရေကပက္ခပဋိစ္ဆန္န”န္တိ, တတော “မာသပဋိစ္ဆန္နံ, အတိရေကမာသပဋိစ္ဆန္နံ, ဒွေမာသပဋိစ္ဆန္နံ,အတိရေကဒွေမာသပဋိစ္ဆန္နံ, တေမာသ ။ပ။ အတိရေကဧကာဒသမာသပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ဧဝံ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ သံဝစ္ဆရေ ပုဏ္ဏေ “ဧကသံဝစ္ဆရပဋိစ္ဆန္န”န္တိ, တတော ပရံ “အတိရေကသံဝစ္ဆရံ၊ ဒွေသံဝစ္ဆရ”န္တိ ဧဝံ ယာဝ “သဋ္ဌိသံဝစ္ဆရံ၊ အတိရေကသဋ္ဌိသံဝစ္ဆရပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ဝါ တတော ဝါ ဘိယျောပိ ဝတွာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

သစေ ပန ဒွေ တိဿော တတုတ္တရိ ဝါ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ ယထာ “ဧကံ အာပတ္တိ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ “ဒွေ အာပတ္တိယော, တိဿော အာပတ္တိယော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတော ပရံ ပန သတံ ဝါ ဟောတု သဟဿံ ဝါ၊ “သမ္ဗဟုလာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ နာနာဝတ္ထုကာသုပိ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto dutiyampi bhante saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto tatiyampi bhante saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācaṁ vatvā abbhetabbo. Evaṁ appaṭicchannāya āpattiyā vuṭṭhānaṁ veditabbaṁ.

သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ၊ ဧကံ ကာယသံသဂ္ဂံ၊ ဧကံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစံ၊ ဧကံ အတ္တကာမံ၊ ဧကံ သဉ္စရိတ္တံ၊ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ ဂဏနဝသေန ဝါ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ နာနာဝတ္ထုကာ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ ဝတ္ထုကိတ္တနဝသေန ဝါ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ နာမမတ္တဝသေန ဝါ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တတ္ထ နာမံ ဒုဝိဓံ သဇာတိသာဓာရဏံ သဗ္ဗသာဓာရဏဉ္စ။ တတ္ထ သံဃာဒိသေသောတိ **သဇာတိသာဓာရဏံ**။ အာပတ္တီတိ **သဗ္ဗသာဓာရဏံ**။ တသ္မာ “သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ **သဗ္ဗသာဓာရဏနာမဝသေနပိ** ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒဉ္ဟိ ပရိဝါသာဒိဝိနယကမ္မံ **ဝတ္ထုဝသေန ဂေါတ္တဝသေန နာမဝသေန အာပတ္တိဝသေန စ** ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

တတ္ထ သုက္ကဝိဿဋ္ဌီတိ **ဝတ္ထု စေဝ ဂေါတ္တဉ္စ**။ သံဃာဒိသေသောတိ **နာမဉ္စေဝ အာပတ္တိ** စ။ တတ္ထ “သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ ကာယသံသဂ္ဂ”န္တိအာဒိနာ ဝစနေနပိ “နာနာဝတ္ထုကာယော”တိ ဝစနေနပိ ဝတ္ထု စေဝ ဂေါတ္တဉ္စ ဂဟိတံ ဟောတိ။ “သံဃာဒိသေသော”တိ ဝစနေနပိ “အာပတ္တိယော”တိ ဝစနေနပိ နာမဉ္စေဝ အာပတ္တိ စ ဂဟိတာ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧတေသု ယဿ ကဿစိ ဝသေန ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။ ဣဓ ပန သဗ္ဗာပတ္တီနံ သာဓာရဏဝသေန သမ္ဗဟုလနယေနေဝ စ သဗ္ဗတ္ထ ကမ္မဝါစံ ယောဇေတွာ ဒဿယိဿာမ။ ကောစိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ “သမ္ဗဟုလာ”တိ ဝိနယကမ္မံ ကရောန္တဿပိ ဝုဋ္ဌာတိ ဧကံ ဝိနာ သမ္ဗဟုလာနံ အဘာဝတော။ သမ္ဗဟုလာ ပန အာပဇ္ဇိတွာ “ဧကံ အာပဇ္ဇိ”န္တိ ကရောန္တဿ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ သမ္ဗဟုလနယေနေဝ ယောဇယိဿာမ။ သေယျထိဒံ? ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံ ဒေန္တေန သစေ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ

241. Sace kassaci ekāpatti paṭicchannā hoti, ekā appaṭicchannā, tassa paṭicchannāya āpattiyā parivāsaṁ datvā parivutthaparivāsassa mānattaṁ dentena appaṭicchannāpattiṁ paṭicchannāpattiyā samodhānetvāpi dātuṁ vaṭṭati. Kathaṁ? Sace paṭicchannāpatti ekāhappaṭicchannā hoti,

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso, ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācāmī"ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā

ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစာမီတိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ယော ယော အာပန္နော ဟောတိ၊ တဿ တဿ နာမံ ဂဟေတွာ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ တေန ဘိက္ခုနာ မာဠကသီမာယမေဝ "ပရိဝါသံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမီ"တိ ဝတ္တံ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ သမာဒိယိတွာ တတ္ထေဝ သံဃဿ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန စ—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိ-စ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ

āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca vattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso, ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū"ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Samādinnamānattena ca anūnaṁ katvā vuttanayena chārattaṁ mānattaṁ caritabbaṁ. Ciṇṇamānatto ca yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho, tattha so abbhetabbo. Abbhentena ca—

ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ဣမဿ အတ္ထံ ဂဟေတွာ ယာယ ကာယစိ ဝါစာယ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

အာရောစေတွာ[၁] သစေ နိက္ခိပိတုကာမော ဟောတိ၊ “ပရိဝါသံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမီ”တိ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ဧကပဒေနပိ စေတ္ထ နိက္ခိတ္တော ဟောတိ ပရိဝါသော၊ ဒွီဟိ ပန သုနိက္ခိတ္တောယေဝ။ သမာဒါနေပိ ဧသေဝ နယော။ နိက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ မာနတ္တကတော ဘိက္ခူသု နိက္ခန္တေသု ဧကဿပိ သန္တိကေ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မာနတ္တကတော နိက္ခမိတွာ သတိံ ပဋိလဘန္တေန သဟဂစ္ဆန္တဿ သန္တိကေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ သောပိ ပက္ကန္တော၊ အညဿ ယဿ မာနတ္တကေ နာရောစိတံ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန စ အဝသာနေ “ဝေဒိယတီတိ မံ အာယသ္မာ ဓာရေတူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဒွိန္နံ အာရောစေန္တေန “အာယသ္မန္တာ ဓာရေန္တူ”တိ, တိဏ္ဏံ အာရောစေန္တေန “အာယသ္မန္တော ဓာရေန္တူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ အပ္ပဘိက္ခုကော ဝိဟာရော ဟောတိ၊ သဘာဂါ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ၊ ဝတ္တံ အနိက္ခိပိတွာ ဝိဟာရေယေဝ ရတ္တိပရိဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗော။ အထ န သက္ကာ သောဓေတုံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ပစ္စူသသမယေ ဧကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပတော, အပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမိတွာ မဟာမဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ ဂုမ္ဗေန ဝါ ဝတိယာ ဝါ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ အန္တောအရုဏေယေဝ ဝုတ္တနယေန ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန သစေ နဝကတရော ဟောတိ၊ “အာဝုသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝုဍ္ဎတရော၊ “ဘန္တေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ အညော ကောစိ ဘိက္ခု ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ သစေ ဧသ တံ ပဿတိ၊ သဒ္ဒံ ဝါဿ သုဏာတိ၊ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေါ စ။ အထ ဒွါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ အဇာနန္တဿေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိယေဝ၊ ဝတ္တဘေဒေါ ပန နတ္ထိ၊ ဥဂ္ဂတေ အရုဏေ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ သော ဘိက္ခု ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ပက္ကန္တော ဟောတိ၊ ယံ အညံ သဗ္ဗပဌမံ ပဿတိ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ဝိဟာရံ ဂန္တွာပိ ယံ ပဌမံ ပဿတိ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အယံ **နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပရိဟာရော**။

---

[၁] ၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso, ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī"ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannāñca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji ekāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ ekāhappaṭicchannānaṁ ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchānnānañca appaṭicchannānañca

၂၃၈။ ဧဝံ ယတ္တကာနိ ဒိဝသာနိ အာပတ္တိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ တတ္တကာနိ တတော အဓိကတရာနိ ဝါ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထာယ ပရိဝသိတွာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ မာနတ္တံ ယာစိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ ဝတ္တေ သမာဒိန္နေ ဧဝ မာနတ္တာရဟော ဟောတိ နိက္ခိတ္တဝတ္တေန ပရိဝုတ္ထတ္တာ။ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပန ပုန သမာဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သော ဟိ ပဋိစ္ဆန္နဒိဝသာတိက္ကမေနေဝ မာနတ္တာရဟော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ မာနတ္တံ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ တံ ဒေန္တေန—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ"တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ-သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော

chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambuhulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācaṁ katvā abbhetabbo.

Paṭicchannaparivāsakathā niṭṭhitā.

242. Suddhantaparivāso samodhānaparivāsoti dve avasesā. Tattha[1] **suddhantaparivāso** duvidho cūḷasuddhanto mahāsuddhantoti. Duvidhopi cesa rattiparicchedaṁ sakalaṁ vā ekaccaṁ vā ajānantassa ca assarantassa ca tattha vematikassa ca dātabbo. Āpattipariyantaṁ pana “ettakā ahaṁ āpattiyo āpanno”ti jānātu vā mā vā, akāraṇametaṁ, tattha yo upasampadato paṭṭhāya anulomakkamena vā ārocitadivasato paṭṭhāya paṭilomakkamena vā “asukañca asukañca divasaṁ vā pakkhaṁ vā māsaṁ vā saṁvaccharaṁ vā tava suddhabhāvaṁ jānāsī”ti pucchiyamāno “āma bhante jānāmi, ettakaṁ nāma kālaṁ ahaṁ suddho”ti vadati, tassa dinno suddhantaparivāso **cūḷasuddhanto**ti vuccati.

Taṁ gahetvā parivasantena yattakaṁ kālaṁ attano suddhiṁ jānāti, tattakaṁ apanetvā avasesaṁ māsaṁ vā dvemāsaṁ vā parivasitabbaṁ. Sace “māsamattaṁ asuddhomhī”ti sallakkhetvā aggahesi, parivasanto ca puna aññaṁ māsaṁ sarati, tampi māsaṁ parivasitabbameva, puna parivāsadānakiccaṁ natthi. Atha “dvemāsaṁ asuddhomhī”ti sallakkhetvā aggahesi, parivasanto ca “māsamattamevāhaṁ asuddhomhī”ti sanniṭṭhānaṁ karoti, māsameva parivasitabbaṁ, puna parivāsadānakiccaṁ natthi. Ayañhi suddhantaparivāso nāma

1. Vi-Ṭṭha 4. 25 piṭṭhādīsu.

သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ တေန ဘိက္ခုနာ မာဠကသီမာယမေဝ “မာနတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမီ”တိ ဝတ္တံ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ သမာဒိယိတွာ တတ္ထေဝ သံဃဿ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ဣမဉ္စ ပန အတ္ထံ ဂဟေတွာ ယာယ ကာယစိ ဝါစာယ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

uddhampi ārohati, heṭṭhāpi orohati. Idamassa lakkhaṇaṁ. Aññasmiṁ pana āpattivuṭṭhāne idaṁ lakkhaṇaṁ—yo appaṭicchannaṁ āpattiṁ "paṭicchannā"ti vinayakammaṁ karoti, tassāpatti vuṭṭhāti. Yo paṭicchannaṁ "appaṭicchannā"ti vinayakammaṁ karoti, tassa na vuṭṭhāti. Acirapaṭicchannaṁ "cirapaṭicchannā"ti karontassapi vuṭṭhāti, cirapaṭicchannaṁ "acirapaṭicchannā"ti karontassa na vuṭṭhāti. Ekaṁ āpattiṁ āpajjitvā "sambahulā"ti karontassa vuṭṭhāti ekaṁ vinā sambahulānaṁ abhāvato. Sambahulā pana āpajjitvā "ekaṁ āpajjin"ti karontassa na vuṭṭhāti.

Yo pana yathāvuttena anulomapaṭilomanayena pucchiyamānopi rattipariyantaṁ na jānāti nassarati, vematiko vā hoti, tassa dinno suddhantaparivāso **mahāsuddhanto**ti vuccati. Taṁ gahetvā gahitadivasato paṭṭhāya yāva upasampadadivaso, tāva rattiyo gaṇetvā parivasitabbaṁ, ayaṁ uddhaṁ nārohati, heṭṭhā pana orohati. Tasmā sace parivasanto rattiparicchede sanniṭṭhānaṁ karoti "māso vā saṁvaccharo vā mayhaṁ āpannassā"ti, māsaṁ vā saṁvaccharaṁ vā parivasitabbaṁ.

Parivāsayācanadānalakkhaṇaṁ panettha evaṁ veditabbaṁ—tena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo—

> "Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ nā jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yācāmī"ti.
>
> Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo.

Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

> "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ

အာရောစေတွာ သစေ နိက္ခိပိတုကာမော ဟောတိ၊ “မာနတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမီ”တိ သံဃမဇ္ဈေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ မာဠကတော ဘိက္ခူသု နိက္ခန္တေသု ဧကဿပိ သန္တိကေ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာဠကတော နိက္ခမိတွာ သတိံ ပဋိလာဘေန္တေန သဟဂစ္ဆန္တဿ သန္တိကေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ သောပိ ပက္ကန္တော၊ အညဿ ယဿ မာဠကေ နာရောစိတံ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန ပန အဝသာနေ “ဝေဒိယာမီတိ မံ အာယသ္မာ ဓာရေတူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဒွိန္နံ အာရောစေန္တေန “အာယသ္မန္တာ ဓာရေန္တူ”တိ, တိဏ္ဏံ အာရောစေန္တေန “အာယသ္မန္တော ဓာရေန္တူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ သစေ အပ္ပဘိက္ခုကော ဝိဟာရော ဟောတိ၊ သဘာဂါ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ၊ ဝတ္တံ အနိက္ခိပိတွာ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ရတ္တိယော ဂဏေတဗ္ဗာ။ အထ န သက္ကာ သောဓေတုံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ပစ္စူသသမယေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဝါ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပတော, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမိတွာ မဟာမဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ ဂုမ္ဗေန ဝါ ဝတိယာ ဝါ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ အန္တောအရုဏေယေဝ ဝုတ္တနယေန ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ သစေ အညော ကောစိ ဘိက္ခု ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ သစေ ဧသ တံ ပဿတိ၊ သဒ္ဒံ ဝါဿ သုဏာတိ၊ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေါ စ၊ အထ ဒွါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ အဇာနန္တဿေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိ ဧဝ၊ ဝတ္တဘေဒေါ ပန နတ္ထိ။ အာရောစိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ သေသေဟိ သတိ ကရဏီယေ ဂန္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အရုဏေ ဥဋ္ဌိတေ တဿ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ သောပိ ကေနစိ ကမ္မေန ပုရေ အရုဏေယေဝ ဂစ္ဆတိ၊ အညံ ဝိဟာရတော နိက္ခန္တံ ဝါ အာဂန္တုကံ ဝါ ယံ ပဌမံ ပဿတိ၊ တဿ သန္တိကေ အာရောစေတွာ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အယဉ္စ ယသ္မာ ဂဏဿ အာရောစေတွာ ဘိက္ခူနဉ္စ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာဝ ဝသိ၊ တေနဿ ဦနေ ဂဏေ စရဏဒေါသော ဝါ ဝိပ္ပဝါသော ဝါ န ဟောတိ။ သစေ န ကဉ္စိ ပဿတိ၊ ဝိဟာရံ ဂန္တွာပိ ယံ ပဌမံ ပဿတိ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အယံ **နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပရိဟာရော**။

၂၃၉။ ဧဝံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အခဏ္ဍံ စရိတွာ ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော ဘိက္ခု အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘေန္တေဟိ စ

suddhantaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsassa dānaṁ so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ suddhantaparivāso dātabbo.

Kammavācāpariyosāne vattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ na jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti ārocetabbaṁ.

Ekassa dvinnaṁ vā tiṇṇaṁ vā ārocanaṁ vuttanayameva. Parivutthaparivāsassa mānattaṁ dentena—

ပဌမံ အဗ္ဘာနာရဟော ကာတဗ္ဗော။ အယဉှိ နိက္ခိတ္တဝတ္တတ္တာ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ ဌိတော၊ ပကတတ္တဿ စ အဗ္ဘာနံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ဝတ္တံ သမာဒါပေတဗ္ဗော၊ ဝတ္တေ သမာဒိန္နေ အဗ္ဘာနာရဟော ဟောတိ။ တေနပိ ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ အာရောစေတွာ အဗ္ဘာနံ ယာစိတဗ္ဗံ။ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပုန ဝတ္တသမာဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သော ဟိ ဆာရတ္တာတိက္ကမေနေဝ အဗ္ဘာနာရဟော ဟောတိ၊ တသ္မာ သော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘေန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ စိဏ္ဏမာနတ္တော ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ စိဏ္ဏမာနတ္တော တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမီ”တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ na jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mārattaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧဝံ တာဝ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော မာနတ္တဒါနံ အဗ္ဘာနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမိနာဝ နယေန ဒွီဟာဒိပ္ပဋိစ္ဆန္နာသုပိ တဒနုရူပါ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

၂၄၀။ သစေ ပန အပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပရိဝါသံ အဒတွာ မာနတ္တမေဝ ဒတွာ စိဏ္ဏမာနတ္တော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ ကထံ? မာနတ္တံ ဒေန္တေန တာဝ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ.။ပ။ ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne mānattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ na jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Ciṇṇamānatto ca yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho, tattha so bhikkhu abbhetabbo. Abbhantena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ nā jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ ဝတ္တသမာဒါနံ ဝတ္တနိက္ခေပေါ မာနတ္တစရဏဉ္စ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ဧကဿ ဒွိန္နံ တိဏ္ဏံ ဝါ အာရောစေန္တေန ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ အာရောစေတဗ္ဗံ။ စိဏ္ဏမာနတ္တော စ ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘေန္တေန စ—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, so parivuttaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ nā jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācaṁ katvā abbhetabbo.

Suddhantaparivāsakathā niṭṭhitā.

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ စိဏ္ဏမာနတ္တော ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ အဟံ ဘန္တေ။ပ။ သောဟံ စိဏ္ဏမာနတ္တော တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမီ"တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ကတွာ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ ဧဝံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

243. **Samodhānaparivāso** pana tividho hoti odhānasamodhāno agghasamodhāno missakasamodhānoti. Tattha[1] **odhānasamodhāno** nāma antarāpattiṁ āpajjitvā paṭicchādentassa parivutthadivase odhunitvā makkhetvā purimāya āpattiyā mūladivasaparicchede pacchā āpannaṁ āpattiṁ samodahitvā dātabbaparivāso vuccati.

Ayaṁ panettha vinicchayo—yo paṭicchannāya āpattiyā parivāsaṁ gahetvā parivasanto vā mānattāraho vā mānattaṁ caranto vā abbhānāraho vā anikkhittavatto aññaṁ āpattiṁ āpajjitvā purimāya āpattiyā samā vā ūnatarā vā rattiyo paṭicchādeti, tassa mūlāyapaṭikassanena te parivutthadivase ca mānattaciṇṇadivase ca sabbe odhunitvā adivase katvā pacchā āpannāpattiṁ mūla-āpattiyaṁ samodhāya parivāso dātabbo. Tena sace mūlāpatti pakkhapaṭicchannā, antarāpatti ūnakapakkhapaṭicchannā, puna pakkhameva parivāso parivasitabbo. Athāpi antarāpatti pakkhapaṭicchannāva, pakkhameva parivasitabbaṁ. Etenupāyena yāva saṭṭhivassapaṭicchannā mūlāpatti, tāva vinicchayo veditabbo. Saṭṭhivassānipi parivasitvā mānattāraho hutvāpi hi ekadivasaṁ antarāpattiṁ paṭicchādetvā puna saṭṭhivassāni parivāsāraho hoti. Evaṁ mānattacārikamānattārahakālepi āpannāya āpattiyā mūlāyapaṭikassane kate mānattaciṇṇadivasāpi parivāsavutthadivasāpi sabbe makkhitāva honti. Sace pana nikkhittavatto āpajjati, mūlāyapaṭikassanāraho nāma na hoti. Kasmā? Yasmā na so parivasanto āpanno, pakatattaṭṭhāne ṭhito āpanno, tasmā tassā āpattiyā visuṁ mānattaṁ caritabbaṁ. Sace paṭicchannā hoti, parivāsopi vasitabbo.

"Sace pana antarāpatti mūlāpattito atirekapaṭicchannā hoti, tattha kiṁ kātabban"ti vutte Mahāsumatthero āha "atekiccho ayaṁ puggalo, atekiccho nāmā vikārāpetvā vissajjetabbo"ti. Mahāpadumatthero panāha "kasmā atekiccho nāma, nanu ayaṁ Samuccayakkhandhako nāma Baddhānaṁ ṭhitakālasadiso, āpatti nāma paṭicchannā vā hotu appaṭicchannā vā samaka-ūnatara-atirekapaṭicchannā vā, vinayadharassa kammavācaṁ yojetuṁ samatthabhāvoyevettha pamāṇaṁ, tasmā yā

1. Vi-Ṭṭha 4. 26 piṭṭhādīsu.

၂၄၃။ သစေ ကဿစိ ဧကာပတ္တိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ, ဧကာ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နာ**၊ တဿ ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝါသံ ဒတွာ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒေန္တေန အပ္ပဋိစ္ဆန္နာပတ္တိံ ပဋိစ္ဆန္နာပတ္တိယာ သမောဓာနေတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကထံ? သစေ ပဋိစ္ဆန္နာပတ္တိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ"တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ

atirekapaṭicchannā hoti, taṁ mūlāpattiṁ katvā tattha itaraṁ samodhāya parivāso dātabbo”ti. Ayaṁ odhānasamodhāno nāma.

Taṁ dentena paṭhamaṁ mūlāya paṭikassitvā pacchā parivāso dātabbo. Sace koci bhikkhu pakkhapaṭicchannāya āpattiyā parivasanto antarā anikkhittavattova puna pañcāhappaṭicchannaṁ āpattiṁ āpajjati, tena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī”ti.

Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo.

Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ

အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ ဝတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ **အာရောစေန္တေန** ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကာဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

သမာဒိန္နမာနတ္တေန စ အနူနံ ကတွာ ဝုတ္တနယေန ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ စရိတဗ္ဗံ။ စိဏ္ဏမာနတ္တော စ ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော **အဗ္ဘေတဗ္ဗော**။ **အဗ္ဘေန္တေန** စ—

pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena itthannāmo bhikkhu antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ mūlāyapaṭikassanā kātabbā.

Evañca samodhānaparivāso dātabbo. Tena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yācāmī”ti.

“Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo.

Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမီ”တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ သော ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ကောဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ကောဟပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ

sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu

ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ကတွာ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။

ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၄၂။ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော သမောဓာနပရိဝါသောတိ ဒွေ အဝသေသာ။ တတ္ထ[1] **သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော** ဒုဝိဓော စူဠသုဒ္ဓန္တော မဟာသုဒ္ဓန္တောတိ။ ဒုဝိဓောပိ စေသ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒံ သကလံ ဝါ ဧကစ္စံ ဝါ အဇာနန္တဿ စ အဿရန္တဿ စ တတ္ထ ဝေမတိကဿ စ ဒါတဗ္ဗော။ အာပတ္တိပရိယန္တံ ပန “ဧတ္တကာ အဟံ အာပတ္တိယော အာပန္နော”တိ ဇာနာတု ဝါ မာ ဝါ၊ အကာရဏမေတံ၊ တတ္ထ ယော ဥပသမ္ပဒတော ပဋ္ဌာယ အနုလောမက္ကမေန ဝါ အာရောစိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ပဋိလောမက္ကမေန ဝါ “အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ ဒိဝသံ ဝါ ပက္ခံ ဝါ မာသံ ဝါ သံဝစ္ဆရံ ဝါ တဝ သုဒ္ဓဘာဝံ ဇာနာသီ”တိ ပုစ္ဆိယမာနော “အာမ ဘန္တေ ဇာနာမိ၊ ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ အဟံ သုဒ္ဓေါ”တိ ဝဒတိ၊ တဿ ဒိန္နော သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော **စူဠသုဒ္ဓန္တော**တိ ဝုစ္စတိ။

တံ ဂဟေတွာ ပရိဝသန္တေန ယတ္တကံ ကာလံ အတ္တနော သုဒ္ဓိံ ဇာနာတိ၊ တတ္တကံ အပနေတွာ အဝသေသံ မာသံ ဝါ ဒွေမာသံ ဝါ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ “မာသမတ္တံ အသုဒ္ဓေါမှီ”တိ သလ္လက္ခေတွာ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပရိဝသန္တော စ ပုန အညံ မာသံ သရတိ၊ တမ္ပိ မာသံ ပရိဝသိတဗ္ဗမေဝ၊ ပုန ပရိဝါသဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အထ “ဒွေမာသံ အသုဒ္ဓေါမှီ”တိ သလ္လက္ခေတွာ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပရိဝသန္တော စ “မာသမတ္တမေဝါဟံ အသုဒ္ဓေါမှီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကရောတိ၊ မာသမေဝ ပရိဝသိတဗ္ဗံ၊ ပုန ပရိဝါသဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အယမ္ပိ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော နာမ

[1] ဝိ ၄-၄-၂၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ samodhānaparivāso dātabbo.

Kammavācāpariyosāne ca vattasamādānādi sabbaṁ pubbe vuttanayameva. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Parivutthaparivāsassa mānattaṁ dentena—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho

ဥဒ္ဓမ္ပိ အာရောဟတိ၊ ဟေဋ္ဌာပိ ဩရောဟတိ။ ဣဒမဿ လက္ခဏံ။ အညမ္ပိ ပန အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနေ ဣဒံ လက္ခဏံ— ယော အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ အာပတ္တိံ “ပဋိစ္ဆန္နာ”တိ ဝိနယကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿာပတ္တိ ဝုဋ္ဌာတိ။ ယော ပဋိစ္ဆန္နံ “အပ္ပဋိစ္ဆန္နာ”တိ ဝိနယကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ န ဝုဋ္ဌာတိ။ အစိရပဋိစ္ဆန္နံ “စိရပဋိစ္ဆန္နာ”တိ ကရောန္တဿပိ ဝုဋ္ဌာတိ၊ စိရပဋိစ္ဆန္နံ “အစိရပဋိစ္ဆန္နာ”တိ ကရောန္တဿ န ဝုဋ္ဌာတိ။ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ “သမ္ဗဟုလာ”တိ ကရောန္တဿ ဝုဋ္ဌာတိ ဧကံ ဝိနာ သမ္ဗဟုလာနံ အဘာဝတော။ သမ္ဗဟုလာ ပန အာပဇ္ဇိတွာ “ဧကံ အာပဇ္ဇိ”န္တိ ကရောန္တဿ န ဝုဋ္ဌာတိ။

ယော ပန ယထာဝုတ္တေန အနုလောမပဋိလောမနယေန ပုစ္ဆိယမာနောပိ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ နဿရတိ၊ ဝေမတိကော ဝါ ဟောတိ၊ တဿ ဒိန္နော သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော **မဟာသုဒ္ဓန္တော**တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဂဟေတွာ ဂဟိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥပသမ္ပဒဒိဝသော၊ တာဝ ရတ္တိယော ဂဏေတွာ ပရိဝသိတဗ္ဗံ၊ အယံ ဥဒ္ဓံ နာရောဟတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပန ဩရောဟတိ။ တသ္မာ သစေ ပရိဝသန္တော ရတ္တိပရိစ္ဆေဒေ သန္နိဋ္ဌာနံ ကရောတိ “မာသော ဝါ သံဝစ္ဆရော ဝါ မယှံ အာပန္နဿာ”တိ၊ မာသံ ဝါ သံဝစ္ဆရံ ဝါ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။

ပရိဝါသယာစနဒါနလက္ခဏံ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—တေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစာမီ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ

antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ဝတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ကေဿ ဒွိန္နံ ဝါ တိဏ္ဏံ ဝါ အာရောစနံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒေန္တေန—

antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca mānattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာရတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Ciṇṇamānattaṁ abbhentena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pañcāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

Evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ မာနတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

စိဏ္ဏမာနတ္တော စ ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော ဘိက္ခု အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘေန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမီ”တိ—

saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji pañcāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ pañcāhappaṭicchannānaṁ purimāsu āpattīsu samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ သော ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ကတွာ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

Sace mānattāraho vā mānattaṁ caranto vā abbhānāraho vā anikkhittavatto antarāpattiṁ āpajjitvā paṭicchādeti, vuttanayeneva purimāpattiyā antarāpattiyā ca divasaparicchedaṁ sallakkhetvā tadanurūpāya kammavācāya mūlāya paṭikassitvā parivāsaṁ datvā parivutthaparivāsassa mānattaṁ datvā ciṇṇamānatto abbhetabbo. Sace pana paṭicchannāya āpattiyā parivasanto antarāpattiṁ āpajjitvā na paṭicchādeti, tassa mūlāyapaṭikassanāyeva kātabbā, puna parivāsadānakiccaṁ natthi. Mūlāyapaṭikassanena pana parivutthadivasānaṁ makkhitattā puna ādito paṭṭhāya parivasitabbaṁ. Parivutthaparivāsassa ca mūlāpattiyā antarāpattiṁ samodhānetvā mānattaṁ dātabbaṁ, ciṇṇamānatto ca abbhetabbo. Kathaṁ? Mūlāyapaṭikassanaṁ karontena tāva sace mūlāpatti pakkhapaṭicchannā hoti,

> "Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī"ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

> "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarāsambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

၂၄၃။ **သမောဓာနပရိဝါသော** ပန တိဝိဓော ဟောတိ ဩဓာနသမောဓာနော အဂ္ဃသမောဓာနော မိဿကသမောဓာနောတိ။ တတ္ထ[၁] **ဩဓာနသမောဓာနော** နာမ အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ ပရိဝုတ္ထဒိဝသေ ဩဓုနိတွာ မက္ခေတွာ ပုရိမာယ အာပတ္တိယာ မူလဒိဝသပရိစ္ဆေဒေ ပစ္ဆာ အာပန္နံ အာပတ္တိံ သမောဒဟိတွာ ဒါတဗ္ဗပရိဝါသော ဝုစ္စတိ။

အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—ယော ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝါသံ ဂဟေတွာ ပရိဝသန္တော ဝါ မာနတ္တာရဟော ဝါ မာနတ္တံ စရန္တော ဝါ အဗ္ဘာနာရဟော ဝါ အနိက္ခိတ္တဝတ္တော အညံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပုရိမာယ အာပတ္တိယာ သမာ ဝါ ဦနတရာ ဝါ ရတ္တိယော ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တဿ မူလာယပဋိကဿနေန တေ ပရိဝုတ္ထဒိဝသေ စ မာနတ္တစိဏ္ဏဒိဝသေ စ သဗ္ဗေ ဩဓုနိတွာ အဒိဝသေ ကတွာ ပစ္ဆာ အာပန္နာပတ္တိံ မူလအာပတ္တိယံ သမောဓာယ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ တေန သစေ မူလာပတ္တိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာ၊ အန္တရာပတ္တိ ဦနကပက္ခပဋိစ္ဆန္နာ၊ ပုန ပက္ခမေဝ ပရိဝါသော ပရိဝသိတဗ္ဗော။ အထာပိ အန္တရာပတ္တိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာဝ၊ ပက္ခမေဝ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ ဧတေနုပါယေန ယာဝ သဋ္ဌိဝဿပဋိစ္ဆန္နာ မူလာပတ္တိ၊ တာဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဋ္ဌိဝဿာနိပိ ပရိဝသိတွာ မာနတ္တာရဟော ဟုတွာပိ ဟိ ဧကဒိဝသံ အန္တရာပတ္တိံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပုန သဋ္ဌိဝဿာနိ ပရိဝါသာရဟော ဟောတိ။ ဧဝံ မာနတ္တစာရိကမာနတ္တာရဟကာလေပိ အာပန္နာယ အာပတ္တိယာ မူလာယပဋိကဿနေ ကတေ မာနတ္တစိဏ္ဏဒိဝသာပိ ပရိဝါသဝုတ္ထဒိဝသာပိ သဗ္ဗေ မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ။ သစေ ပန နိက္ခိတ္တဝတ္တော အာပဇ္ဇတိ၊ မူလာယပဋိကဿနာရဟော နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ န သော ပရိဝသန္တော အာပန္နော၊ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ ဌိတော အာပန္နော၊ တသ္မာ တဿာ အာပတ္တိယာ ဝိသုံ မာနတ္တံ စရိတဗ္ဗံ။ သစေ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ ပရိဝါသောပိ ဝသိတဗ္ဗော။

"သစေ ပန အန္တရာပတ္တိ မူလာပတ္တိတော အတိရေကပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တေ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ "အတေကိစ္ဆော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ အတေကိစ္ဆော နာမ အာဝိကာရာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော"တိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "ကသ္မာ အတေကိစ္ဆော နာမ၊ နနု ဣဒံ သမုစ္စယက္ခန္ဓကော နာမ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတကာလသဒိသော၊ အာပတ္တိ နာမ ပဋိစ္ဆန္နာ ဝါ ဟောတု အပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဝါ သမကဦနတရအတိရေကပဋိစ္ဆန္နာ ဝါ၊ ဝိနယဓရဿ ကမ္မဝါစံ ယောဇေတုံ သမတ္ထဘာဝေါယေဝေတ္ထ ပမာဏံ၊ တသ္မာ ယာ

၁-ဝိ-၄ ၄-၂၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena itthannāmo bhikkhu, antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassanā khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Evaṁ mūlāya paṭikassitena puna ādito paṭṭhāya parivasitabbaṁ. Parivasantena ca—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ paṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ parivasāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū"ti—

Ārocetabbaṁ.

အတိရေကပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ တံ မူလာပတ္တိံ ကတွာ တတ္ထ ဇာတရံ သမောဓာယ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော''တိ။ အယံ ဩဓာနသမောဓာနော နာမ။

တံ ဒေန္တေန ပဌမံ မူလာယ ပဋိကဿိတွာ ပစ္ဆာ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝသန္တော အန္တရာ အနိက္ခိတ္တဝတ္တော ပုန ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစာမီ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ

Parivutthaparivāsassa mānattaṁ dentena—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā

ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ပဋိကဿိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ မူလာယပဋိကဿနာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧတ္ထ သမောဓာနပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ တေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ။ပ။ ဧဝမဿ ဝစနီယော—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစာမီ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ

sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne mānattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ

သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု

mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Ciṇṇamānattaṁ abbhentena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ pakkhapaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ apaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ

သမောဓာနပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ သမောဓာနပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ ဝတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒေန္တေန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော

adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji pakkhapaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ pakkhapaṭicchannānaṁ pakkhaparivāsaṁ adāsi, so

parivasanto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ paṭicchannānañca appaṭicchannānañca chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Imināva nayena mānattārahamānattacārika-abbhānārahakālesupi antarāpattiṁ āpajjitvā appaṭicchādentassa mūlāyapaṭikassanameva katvā mūlāpattiyā antarāpattiṁ samodhānetvā mānattaṁ datvā ciṇṇamānattassa abbhānaṁ kātabbaṁ. Ettha pana "sohaṁ parivasanto"ti āgataṭṭhāne "sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho"ti vā "sohaṁ mānattaṁ caranto"ti vā "sohaṁ ciṇṇamānatto abbhānāraho"ti vā vattabbaṁ.

အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတ္ဗာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခ-ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ-ပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟု-လာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ-ပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ

Sace pana appaṭicchannāya āpattiyā mānattaṁ caranto antarāpattiṁ āpajjitvā na paṭicchādeti, so mūlāya paṭikassitvā antarāpattiyā puna mānattaṁ datvā ciṇṇamānatto abbhetabbo. Kathaṁ? Mūlāyapaṭikassanaṁ karontena tāva—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī"ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ antarā

အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ မာနတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ

sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena itthannāmo bhikkhu, antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanā khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Evaṁ mūlāya paṭikassitvā mānattaṁ dentena—

“Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ

အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

စိဏ္ဏမာနတ္တံ အဗ္ဘေန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ”တိ—

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော

appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne mānattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ

သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပုရိမာသု အာပတ္တီသု သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ''တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū"ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Ciṇṇamānattaṁ abbhentena ca—

"Ahaṁ bhante sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattinaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajjiṁ appaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁmūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī"ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo,

သစေ မာနတ္တာရဟော ဝါ မာနတ္တံ စရန္တော ဝါ အဗ္ဘာနာရဟော ဝါ အနိက္ခိတ္တဝတ္တော အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုရိမာပတ္တိယာ အန္တရာပတ္တိယာ စ ဒိဝသပရိစ္ဆေဒံ သလ္လက္ခေတွာ တဒနုရူပါယ ကမ္မဝါစာယ မူလာယ ပဋိကဿိတွာ ပရိဝါသံ ဒတွာ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒတွာ စိဏ္ဏမာနတ္တော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝသန္တော အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ န ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တဿ မူလာယပဋိကဿနာယေဝ ကာတဗ္ဗာ၊ ပုန ပရိဝါသဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ မူလာယပဋိကဿနေန ပန ပရိဝုတ္ထဒိဝသာနံ မက္ခိတတ္တာ ပုန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ စ မူလာပတ္တိယာ အန္တရာပတ္တိံ သမောဓာနေတွာ မာနတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ၊ စိဏ္ဏမာနတ္တော စ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ ကထံ? မူလာယပဋိကဿနံ ကရောန္တေန တာဝ သစေ မူလာပတ္တိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစာမီ"တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿေယျ၊ သော ဉတ္တိ။

so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so mānattaṁ caranto antarā sambahulā āpattiyo āpajji appaṭicchannāyo, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, taṁ saṁgho antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno antarā sambahulānaṁ āpattīnaṁ appaṭicchannānaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti—

Evaṁ kammavācaṁ katvā abbhetabbo.

Abbhānārahakālepi antarāpattiṁ āpajjitvā appaṭicchādentassa imināva nayena mūlāyapaṭikassanā mānattadānaṁ abbhānañca veditabbaṁ.

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ပဋိကဿိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿနာ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧဝံ မူလာယ ပဋိကဿိတေန ပုန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ ပရိဝသန္တေန စ—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ"တိ—

အာရောစေတဗ္ဗံ။

kevalaṁ panettha “mānattaṁ caranto”ti avatvā “ciṇṇamānatto abbhānāraho”ti vattabbaṁ.

Odhānasamodhānaparivāsakathā niṭṭhitā.

244. **Agghasamodhāno**[1] nāma sambahulāsu āpattīsu yā ekā vā dve vā Tisso vā sambahulā vā āpattiyo sabbacirapaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhāya tāsaṁ rattiparicchedavasena avasesānaṁ ūnatarapaṭicchannānaṁ āpattīnaṁ parivāso dīyati, ayaṁ vuccati agghasamodhāno. Yassa pana sataṁ āpattiyo dasāhappaṭicchannā, aparampi sataṁ āpattiyo dasāhappaṭicchannāti evaṁ dasakkhattuṁ katvā āpattisahassaṁ divasasataṁ paṭicchannaṁ hoti, tena kiṁ kātabbanti? Sabbā samodahitvā dasa divase parivasitabbaṁ. Evaṁ ekeneva dasāhena divasasatampi parivasitabbameva hoti. Vuttampi cetaṁ—

“Dasasataṁ rattisataṁ, āpattiyo chādayitvāna.
Dasa rattiyo vasitvāna, mucceyya pārivāsiko”ti[2].

Ayaṁ agghasamodhāno nāma.

Tassa ārocanadānalakkhaṇaṁ evaṁ veditabbaṁ—sace kassaci bhikkhuno ekā āpatti ekāhappaṭicchannā hoti, ekā āpatti dvīhappaṭicchannā, ekā tīhapaṭicchannā, ekā catūhappaṭicchannā, ekā pañcāhappaṭicchannā, ekā chāhappaṭicchannā, ekā sattāhappaṭicchannā, ekā aṭṭhāhappaṭicchannā, ekā navāhappaṭicchannā, ekā dasāhappaṭicchannā hoti, tena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā -pa- evamassa vacanīyo—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo sambahulā āpattiyo dvīhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācāmī”ti.

Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo.

1. Vi-Ṭṭha 4. 27 piṭṭhādīsu. 2. Vi 5. 3 69 piṭṭhe.

ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒေန္တေန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတဗ္ဗာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ

byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne vattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ မာနတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti—

Evaṁ ārocetabbaṁ.

Parivutthaparivāsassa mānattaṁ dentena—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa

မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ''တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ဝိဏ္ဏမာနတ္တံ အဗ္ဘေန္တေန စ—

''အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ဝိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ''တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ

pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca mānattasamādānādi sabbaṁ vuttanayameva. Ārocentena pana—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ,

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ပဋိကဿိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿနာ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧဝံ မူလာယ ပဋိကဿိတေန ပုန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ ပရိဝသန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ ပက္ခပဋိစ္ဆန္နာနံ ပက္ခပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

အာရောစေတဗ္ဗံ။

tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ mānattaṁ carāmi, vediyāmahaṁ bhante, vediyatīti maṁ saṁgho dhāretū”ti ārocetabbaṁ.

Ciṇṇamānatto abbhetabbo. Abbhentena ca—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā sdaṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji sambahulā

တဿ ပန အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ န ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ သော မူလာယ ပဋိကဿိတွာ အန္တရာပတ္တိယာ ပုန မာနတ္တံ ဒတွာ စိဏ္ဏမာနတ္တော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ ကထံ? မူလာယပဋိကဿနံ ကရောန္တေန တာဝ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစာမိ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အန္တရာ

āpattiyo ekāhappaṭicchannāyo -pa- sambahulā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā-āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena itthannāmo bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti—

Evaṁ kammavācaṁ katvā abbhetabbo.

Agghasamodhānaparivāsakathā niṭṭhitā.

245. **Missakasamodhāno**[1] nāma—yo nānāvatthukā āpattiyo ekato katvā dīyati. Tatrāyaṁ nayo—

“Ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ ekaṁ sukkavissaṭṭhiṁ, ekaṁ kāyasaṁsaggaṁ, ekaṁ duṭṭhullavācaṁ, ekaṁ attakāmaṁ, ekaṁ sañcarittaṁ, ekaṁ kuṭikāraṁ, ekaṁ vihārakāraṁ, ekaṁ duṭṭhadosaṁ, ekaṁ aññabhāgiyaṁ, ekaṁ saṁghabhedakaṁ, ekaṁ saṁghabhedānuvattakaṁ, ekaṁ dubbacaṁ, ekaṁ kuladūsakaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācāmī”ti—

Tikkhattuṁ yācāpetvā tadanurūpāya kammavācāya parivāso dātabbo.

Ettha ca “saṁghādisesā āpattiyo āpajji[2] nānāvatthukāyo”tipi “saṁghādisesā āpattiyo āpajji “itipi[3] evaṁ pubbe vuttanayena

1. Vi-Ṭṭha 4. 28 piṭṭhe. 2. Āpajjiṁ (Sī) 3. Āpajjintipi (Sī)

သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။

ပဋိကဿိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနာ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ဧဝံ မူလာယ ပဋိကဿိတွာ မာနတ္တံ ဒေန္တေန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ

vatthuvasenapi gottavasenapi nāmavasenapi āpattivasenapi yojetvā kammaṁ kātuṁ vaṭṭatiyeva, tasmā na idha visuṁ kammavācaṁ yojetvā dassayissāma pubbe sabbāpattisādhāraṇaṁ katvā yojetvā dassitāya eva kammavācāya nānāvatthukāhipi āpattīhi vuṭṭhānasambhavato sāyevettha kammavācā alanti.

Missakasamodhānaparivāsakathā niṭṭhitā.

246. Sace koci bhikkhu parivasanto vibbhamati, sāmaṇero vā hoti, vibbhamantassa sāmaṇerassa ca parivāso na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno, sudinno, yo parivuttho, suparivuttho, avaseso parivasitabbo. Sacepi mānattāraho mānattaṁ caranto abbhānāraho vā vibbhamati, sāmaṇero vā hoti, so ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno, sudinno, yo parivuttho, yaṁ mānattaṁ dinnaṁ, sudinnaṁ, yaṁ mānattaṁ ciṇṇaṁ, taṁ suciṇṇaṁ, so bhikkhu abbhetabbo.

Sace koci bhikkhu parivasanto ummattako hoti khittacitto vedanāṭṭo, ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ca parivāso na ruhati. So ce puna anummattako hoti akhittacitto avedanāṭṭo, tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno, sudinno, yo parivuttho, suparivuttho, avaseso parivasitabbo. Mānattārahādīsupi eseva nayo.

Sace koci parivasanto ukkhittako hoti, ukkhittakassa parivāso na ruhati. Sace puna osārīyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, so parivāso dinno, sudinno, yo parivuttho, suparivuttho, avaseso parivasitabbo. Mānattārahādīsupi eseva nayo.

Sace kassaci bhikkhuno itthiliṅgaṁ pātubhavati, tassa sāyeva upajjhā, sāyeva upasampadā, puna upajjhā na gahetabbā, upasampadā ca na kātabbā, bhikkhupasampadato pabhuti yāva vassagaṇanā, sāyeva

အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ မာနတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ

vassagaṇanā, na ito paṭṭhāya vassagaṇanā kātabbā. Appatirūpaṁ dānissā bhikkhūnaṁ majjhe vasituṁ, tasmā bhikkhunupassayaṁ gantvā bhikkhunīhi saddhiṁ vasitabbaṁ. Yā desanāgāminiyo vā vuṭṭhānagāminiyo vā āpattiyo bhikkhūnaṁ bhikkhunīhi sādhāraṇā, tāsaṁ bhikkhunīhi kātabbaṁ, vinayakammameva bhikkhunīnaṁ santike kātabbaṁ. Yā pana bhikkhūnaṁ bhikkhunīhi asādhāraṇā sukkavissaṭṭhi-ādikā āpattiyo, tāhi āpattīhi anāpatti, liṅge parivatte tā āpattiyo vuṭṭhitāva honti, puna pakatiliṅge uppannepi tāhi āpattīhi tassa anāpattiyeva. Bhikkhuniyā purisaliṅge pātubhūtepi eseva nayo. Vuttañcetaṁ—

"Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno itthiliṅgaṁ pātubhūtaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave taṁyeva upajjhaṁ, taṁyeva upasampadaṁ, tāniyeva vassāni bhikkhunīhi saṅgamituṁ[1], yā āpattiyo bhikkhūnaṁ bhikkhunīhi sādhāraṇā, tā āpattiyo bhikkhunīnaṁ santike vuṭṭhātuṁ. Yā āpattiyo bhikkhūnaṁ bhikkhunīhi asādhāraṇā, tāhi āpattīhi anāpatti.

Tena kho pana samayena aññatarissā bhikkhuniyā purisaliṅgaṁ pātubhūtaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave taṁyeva upajjhaṁ, taṁyeva upasampadaṁ, tāniyeva vassāni bhikkhūhi saṅgamituṁ[1], yā āpattiyo bhikkhunīnaṁ bhikkhūhi sādhāraṇā, tā āpattiyo bhikkhūnaṁ santike vuṭṭhātuṁ. Yā āpattiyo bhikkhunīnaṁ bhikkhūhi asādhāraṇā, tāhi āpattīhi anāpattī"ti[2].

247. **Ayaṁ panettha Pāḷimuttakavinicchayo**[3]—imesu dvīsu liṅgesu purisaliṅgaṁ uttamaṁ, itthiliṅgaṁ hīnaṁ, tasmā purisaliṅgaṁ balava-akusalena antaradhāyati, itthiliṅgaṁ dubbalakusalena patiṭṭhāti. Itthiliṅgaṁ pana antaradhāyantaṁ dubbala-akusalena antaradhāyati, purisaliṅgaṁ balavakusalena patiṭṭhāti. Evaṁ ubhayampi akusalena antaradhāyati, kusalena paṭilabbhati.

---

1. Saṁkametuṁ (Sī) 2. Vi 1. 43 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 1. 238 piṭṭhādīsu.

မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ"တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

စိဏ္ဏမာနတ္တံ အဗ္ဘေန္တေန စ—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယပဋိကဿနံ ယာစိံ၊ တံ မံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သောဟံ သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ၊ ။ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ"တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတဗ္ဗာ—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊

Tattha sace dvinnaṁ bhikkhūnaṁ ekato sajjhāyaṁ vā dhammasākacchaṁ vā katvā ekāgāre nipajjitvā niddaṁ okkantānaṁ ekassa itthiliṅgaṁ pātubhavati, ubhinnampi sahaseyyāpatti hoti. So ce paṭibujjhitvā attano vippakāraṁ disvā dukkhī dummano rattibhāgeyeva itarassa āroceyya, tena samassāsetabbo “hotu mā cintayittha, vaṭṭasseveso doso, Sammāsambuddhena dvāraṁ dinnaṁ, bhikkhu vā hotu bhikkhunī vā, anāvaṭo dhammo, avārito saggamaggo”ti. Samassāsetvā evaṁ vattabbaṁ “tumhehi bhikkhunupassayaṁ gantuṁ vaṭṭati, atthi pana te kāci sandiṭṭhā bhikkhuniyo”ti. Sacassā honti tādisā bhikkhuniyo, “atthī”ti, no ce honti, “natthī”ti vatvā so bhikkhu vattabbo “mama saṅgahaṁ karotha, idāni maṁ paṭhamaṁ bhikkhunupassayaṁ nethā”ti. Tena bhikkhunā taṁ gahetvā tassā vā sandiṭṭhānaṁ attano vā sandiṭṭhānaṁ bhikkhunīnaṁ santikaṁ gantabbaṁ. Gacchantena ca na ekakena gantabbaṁ, catūhi pañcahi bhikkhūhi saddhiṁ jotikañca kattaradaṇḍakañca gahetvā saṁvidahanaṁ parimocetvā “mayaṁ asukaṁ nāma ṭhānaṁ gacchāmā”ti gantabbaṁ. Sace bahigāme dūre vihāro hoti, antarāmagge gāmantaranadīpārarattivippavāsagaṇa-ohīyanāpattīhi anāpatti. Bhikkhunupassayaṁ gantvā tā bhikkhuniyo vattabbā “asukaṁ nāma bhikkhuṁ jānāthā”ti. Āma ayyāti. Tassa itthiliṅgaṁ pātubhūtaṁ, saṅgahaṁ dānissā karothāti. Tā ce “sādhu ayyā idāni mayampi sajjhāyissāma, dhammaṁ sossāma, gacchatha tumhe”ti vatvā saṅgahaṁ karonti, ārādhikā ca honti saṅgāhikā lajjiniyo, tā kopetvā aññattha na gantabbaṁ. Gacchati ce, gāmantaranadīpārarattivippavāsagaṇa-ohīyanāpattīhi na muccati.

Sace pana lajjiniyo honti, na saṅgahikāyo, aññattha gantuṁ labbhati. Sacepi alajjiniyo honti, saṅgahaṁ pana karonti, tāpi pariccajitvā aññattha gantuṁ labbhati. Sace lajjiniyo ca saṅgāhikā ca, ñātikā na honti, āsannagāme pana aññā ñātikā honti paṭijagganikā, tāsampi santikaṁ gantuṁ vaṭṭatīti vadanti. Gantvā sace bhikkhubhāvepi nissayapaṭipanno, patirūpāya bhikkhuniyā santike nissayo gahetabbo, mātikā vā vinayo vā uggahito suggahito, puna uggaṇhanakāraṇaṁ natthi. Sace bhikkhubhāvepi parisāvacaro, tassa santikeyeva

သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ-ပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပ-ဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ သော ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပ-ဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော မာနတ္တံ စရန္တော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ-ပဋိကဿနံ ယာစိ၊ တံ သံဃော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ မူလာယ ပဋိကဿိ၊ သော သံဃံ အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာ-မဿ ဘိက္ခုနော အန္တရာ သမ္ဗဟုလာနံ အာပတ္တီနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ကတွာ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။

အဗ္ဘာနာရဟကာလေပိ အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ ဣမိနာဝ နယေန မူလာယပဋိကဿနာ မာနတ္တဒါနံ အဗ္ဘာနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

upasampannā sūpasampannā, aññassa santike nissayo gahetabbo. Pubbe taṁ nissāya vasantehipi aññassa santike nissayo gahetabbo. Paripuṇṇavassasāmaṇerenapi aññassa santike upajjhā gahetabbā.

Yaṁ panassa bhikkhubhāve adhiṭṭhitaṁ ticīvarañca patto ca, taṁ adhiṭṭhānaṁ vijahati, puna adhiṭṭhātabbaṁ. Saṅkaccikā ca udakasāṭikā ca gahetabbā. Yaṁ atirekacīvaraṁ vā atirekapatto vā vinayakammaṁ katvā ṭhapito hoti, tampi sabbaṁ vinayakammaṁ vijahati, puna kātabbaṁ. Paṭiggahitatelamadhuphāṇitādīnipi paṭiggahaṇaṁ vijahanti. Sace paṭiggahaṇato sattame divase liṅgaṁ parivattati, puna paṭiggahetvā sattāhaṁ vaṭṭati. Yaṁ pana bhikkhukāle aññassa bhikkhuno santakaṁ paṭiggahitaṁ, taṁ paṭiggahaṇaṁ na vijahati. Yampi ubhinnaṁ sādhāraṇaṁ avibhajitvā ṭhapitaṁ, taṁ pakatatto rakkhati. Yaṁ pana vibhattaṁ etasseva santakaṁ, taṁ paṭiggahaṇaṁ vijahati. Vuttañcetaṁ Parivāre—

“Telaṁ madhu phāṇitañcāpi sappiṁ, sāmaṁ gahetvā nikkhipeyya.
Avītivatte sattāhe, sati paccaye paribhuñjantassa āpatti.
Pañhāmesā kusalehi cintitā”ti[1].

Idañhi liṅgaparivattanaṁ sandhāya vuttaṁ. Paṭiggahaṇaṁ nāma liṅgaparivattanena, kālakiriyāya, sikkhāpaccakkhānena, hīnāyāvattanena, anupasampannassa dānena, anapekkhavissajjanena, acchinditvā gahaṇena ca vijahati. Tasmā sacepi harītakakhaṇḍampi paṭiggahetvā ṭhapitamatthi, sabbamassa paṭiggahaṇaṁ vijahati. Bhkkhuvihāre pana yaṁ kiñcissā santakaṁ paṭiggahetvā vā appaṭiggahetvā vā ṭhapitaṁ, sabbassa sāva issarā, āharāpetvā gahetabbaṁ. Yaṁ panettha thāvaraṁ tassā santakaṁ senāsanaṁ vā uparopakā vā, te yassicchati, tassa dātabbā. Terasasu sammutīsu yā bhikkhukāle laddhā sammuti, sabbā paṭippassambhati, purimikāya senāsanaggāho paṭippassambhati. Sace pacchimikāya senāsane gahite liṅgaṁ parivattati, bhikkhusaṁgho cassā uppannalābhaṁ dātukāmo hoti, apaloketvā dātabbo.

Sace bhikkhunīhi sādhāraṇāya paṭicchannāya āpattiyā parivasantassa liṅgaṁ parivattati, puna pakkhamānattameva dātabbaṁ. Sace mānattaṁ carantassa

---

1. Vi 5. 375 piṭṭhe.

ကေဝလံ ပနေတ္ထ “မာနတ္တံ စရန္တေ”တိ အဝတွာ ‘‘စိဏ္ဏမာနတ္တော အဗ္ဘာ-နာရဟော’’တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဩဓာနသမောဓာနပရိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၄၄။ **အဂ္ဃသမောဓာနော**[၁] နာမ သမ္ဗဟုလာသု အာပတ္တီသု ယာ ဧကာ ဝါ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ သမ္ဗဟုလာ ဝါ အာပတ္တိယော သဗ္ဗစိရပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာယ တာသံ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒဝသေန အဝသေသာနံ ဦနတရပဋိစ္ဆန္နာနံ အာပတ္တီနံ ပရိဝါသော ဒီယတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဂ္ဃသ-မောဓာနော။ ယဿ ပန သတံ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ အပရာပိ သတံ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာတိ ဧဝံ ဒသက္ခတ္တုံ ကတွာ အာပတ္တိ-သဟဿံ ဒိဝသသတံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ တေန ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? သဗ္ဗာ သမောဒဟိတွာ ဒသ ဒိဝသေ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဧကေနေဝ ဒသာဟေန ဒိဝသသတမ္ပိ ပရိဝသိတဗ္ဗမေဝ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဒသသတံ ရတ္တိသတံ၊ အာပတ္တိယော ဆာဒယိတွာန။
ဒသ ရတ္တိယော ဝသိတွာန၊ မုစ္စေယျ ပါရိဝါသိကော”တိ[၂]။

အယံ အဂ္ဃသမောဓာနော နာမ။

တဿ အာရောစနဒါနလက္ခဏံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—သစေ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ဧကာ အာပတ္တိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ ဧကာ အာပတ္တိ ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ တီဟပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ စတူဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ ဆာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ သတ္တာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ အဋ္ဌာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ နဝါဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ဧကာ ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ။ပ။ ဧဝမဿ ဝစနီယော—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော သမ္ဗ-ဟုလာ အာပတ္တိယော ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော ။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိ-ယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစာမီ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။

၁-ဝိ-၄ ၄-၂၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၅-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။

parivattati, puna pakkhamānattameva dātabbaṁ. Sace ciṇṇamānattassa parivattati, bhikkhunīhi abbhānakammaṁ kātabbaṁ. Sace akusalavipāke parikkhīṇe pakkhamānattakāle punadeva liṅgaṁ parivattati, chārattaṁ mānattameva dātabbaṁ. Sace ciṇṇe pakkhamānatte parivattati, bhikkhūhi abbhānakammaṁ kātabbanti.

Bhikkhuniyā liṅgaparivattanepi vuttanayeneva sabbo vinicchayo veditabbo. Ayaṁ pana viseso—sace bhikkhunikāle āpannā sañcarittāpatti paṭicchannā hoti, parivāsadānaṁ natthi, chārattaṁ mānattameva dātabbaṁ. Sace pakkhamānattaṁ carantiyā liṅgaṁ parivattati, na tenattho, chārattaṁ mānattameva dātabbaṁ. Sace ciṇṇamānattāya parivattati, puna mānattaṁ adatvā bhikkhūhi abbhetabbo. Atha bhikkhūhi mānatte adinne puna liṅgaṁ parivattati, bhikkhunīhi pakkhamānattameva dātabbaṁ. Atha chārattaṁ mānattaṁ carantassa puna parivattati, pakkhamānattameva dātabbaṁ. Ciṇṇamānattassa pana liṅgaparivatte jāte bhikkhunīhi abbhānakammaṁ kātabbaṁ. Puna parivatte ca liṅge bhikkhunibhāve ṭhitāyapi yā āpattiyo pubbe paṭippassaddhā, tā suppaṭippassaddhā evāti.

248. Ito paraṁ pārivāsikādīnaṁ vattaṁ dassayissāma—pārivāsikena[1] bhikkhunā upajjhāyena hutvā na upasampādetabbaṁ, vattaṁ nikkhipitvā pana upasampādetuṁ vaṭṭati. Ācariyena hutvāpi kammavācā na sāvetabbā, aññasmiṁ asati vattaṁ nikkhipitvā sāvetuṁ vaṭṭati. Āgantukānaṁ nissayo na dātabbo. Yehipi pakatiyāva nissayo gahito, te vattabbā "ahaṁ vinayakammaṁ karomi, asukattherassa nāma santike nissayaṁ gaṇhatha, mayhaṁ vattaṁ mā karotha, mā maṁ gāmappavesanaṁ āpucchathā"ti. Sace evaṁ vuttepi karontiyeva, vāritakālato paṭṭhāya karontesupi anāpatti. Añño sāmaṇeropi na gahetabbo, upajjhaṁ datvā gahitasāmaṇeropi vattabbo "ahaṁ vinayakammaṁ karomi, mayhaṁ vattaṁ mā karotha, mā maṁ gāmappavesanaṁ āpucchathā"ti. Sace evaṁ vuttepi karontiyeva, vāritakālato paṭṭhāya karontesupi anāpatti. Na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, tasmā bhikkhusaṁghassa vattabbaṁ "bhante ahaṁ vinayakammaṁ karomi,

1. Vi-Ṭṭha 4. 8 piṭṭhādīsu.

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော ။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော ။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။

ဒိန္နော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ဝတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

bhikkhunovādakaṁ jānāthā”ti. Paṭibalassa vā bhikkhussa bhāro kātabbo. Āgatā bhikkhuniyo “saṁghassa santikaṁ gacchatha, Saṁgho vo ovādadāyakaṁ jānissatī”ti vā “ahaṁ vinayakammaṁ karomi, asukabhikkhussa nāma santikaṁ gacchatha, so vo ovādaṁ dassatī”ti vā vattabbā.

Yāya āpattiyā saṁghena parivāso dinno hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, palibodhatthāya vā pakkosanatthāya vā savacanīyaṁ na kātabbaṁ. Palibodhatthāya hi karonto “ahaṁ āyasmantaṁ imasmiṁ vatthusmiṁ savacanīyaṁ karomi, imamhā āvāsā parampi mā pakkama, yāva na taṁ adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ hotī”ti evaṁ karoti, pakkosanatthāya karonto “ahaṁ taṁ savacanīyaṁ karomi, ehi mayā saddhiṁ vinayadharānaṁ sammukhībhāvaṁ gacchāhī”ti evaṁ karoti, tadubhayampi na kātabbaṁ. Vihāre jeṭṭhakaṭṭhānaṁ na kātabbaṁ, pātimokkhuddesakena vā dhammajjhesakena vā na bhavitabbaṁ, napi terasasu sammutīsu ekasammutivasenapi issariyakammaṁ kātabbaṁ, “karotu me āyasmā okāsaṁ, ahaṁ taṁ vattukāmo”ti evaṁ pakatattassa okāso na kāretabbo, vatthunā vā āpattiyā vā na codetabbo, “ayaṁ te doso”ti na sāretabbo, bhikkhūhi aññamaññaṁ yojetvā kalaho na kāretabbo, saṁghattherena hutvā pakatattassa bhikkhuno purato na gantabbaṁ na nisīditabbaṁ, dvādasahatthaṁ upacāraṁ muñcitvā ekakeneva gantabbañceva nisīditabbañca, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa dātabbo.

Tattha **āsanapariyanto** nāma bhattaggādīsu saṁghanavakāsanaṁ, svassa dātabbo, tattha nisīditabbaṁ. **Seyyāpariyanto** nāma seyyānaṁ pariyanto sabbalāmakaṁ mañcapīṭhaṁ. ayañhi vassaggena attano pattaṭṭhāne seyyaṁ gahetuṁ na labhati, sabbabhikkhūhi vicinitvā gahitāvasesā maṅgulagūthabharitā vettalatādivinaddhā lāmakaseyyāvassa dātabbā. Yathā ca seyyā, evaṁ vasana-āvāsopi vassaggena attano pattaṭṭhāne tassa na vaṭṭati, sabbabhikkhūhi vicinitvā gahitāvasesā pana rajohatabhūmi

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝသာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ—

ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ပရိဝုတ္ထပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဒေန္တေန—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ

jatukamūsikabharitā paṇṇasālā assa dātabbā. Sace pakatattā sabbe rukkhamūlikā abbhokāsikā ca honti, channaṁ na upenti, sabbepi etehi vissaṭṭhāvāsā nāma honti, tesu yaṁ icchati, taṁ labhati.

Vassūpanāyikadivase paccayaṁ ekapasse ṭhatvā vassaggena gaṇhituṁ labhati, senāsanaṁ na labhati, nibaddhavassāvāsikaṁ senāsanaṁ gaṇhitu kāmena vattaṁ nikkhipitvā gahetabbaṁ. Ñātipavāritaṭṭhāne "ettake bhikkhū gahetvā āgacchathā"ti nimantitena "bhante asukaṁ nāma kulaṁ bhikkhū nimantesi, etha, tattha gacchāmā"ti evaṁ saṁvidhāya bhikkhūnaṁ puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā hutvā kulāni na upasaṅkamitabbāni, "bhante asukasmiṁ nāma gāme manussā bhikkhūnaṁ āgamanaṁ icchanti, sādhu vatassa, sace tesaṁ saṅgahaṁ kareyyāthā"ti evaṁ panassa vinayapariyāyena kathetuṁ vaṭṭati. Āgatāgatānaṁ ārocetuṁ harāyamānena āraññikadhutaṅgaṁ na samādātabbaṁ. Yenapi pakatiyā samādinnaṁ, tena dutiyaṁ bhikkhuṁ gahetvā araññe aruṇaṁ uṭṭhāpetabbaṁ, na ekakena vatthabbaṁ. Tathā bhattaggādīsu āsanapariyante nisajjāya harāyamānena piṇḍapātikadhutaṅgampi na samādātabbaṁ. Yo pana pakatiyāva piṇḍapātiko, tassa paṭisedho natthi, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti. Nīhaṭabhatto hutvā vihāreyeva nisīditvā bhuñjanto "rattiyo gaṇayissāmi, gacchato me bhikkhuṁ disvā anārocentassa ratticchedo siyā"ti iminā kāraṇena piṇḍapāto na nīharāpetabbo, "mā maṁ ekabhikkhupi jānātū"ti ca iminā ajjhāsayena vihāre sāmaṇerehi pacāpetvā bhuñjitumpi na labhati, gāmaṁ piṇḍāya pavisitabbameva. Gilānassa pana navakamma-ācariyupajjhāyakiccādipasutassa vā vihāreyeva acchituṁ vaṭṭati.

Sacepi gāme anekasatā bhikkhū vicaranti, na sakkā hoti ārocetuṁ, gāmakāvāsaṁ gantvā sabhāgaṭṭhāne vasituṁ vaṭṭati. Yasmā "pārivāsikena bhikkhave bhikkhunā āgantukena ārocetabbaṁ, āgantukassa ārocetabbaṁ, uposathe ārocetabbaṁ, pavāraṇāya ārocetabbaṁ, sace gilāno hoti, dūtenapi ārocetabban"ti[1]

1. Vi 4. 83 piṭṭhe.

ပဋ္ဋကလ္လိံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။

ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ မာနတ္တသမာဒါနာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာရောစေန္တေန ပန—

"အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊

vuttaṁ, tasmā kañci vihāraṁ gatena āgantukena tattha bhikkhūnaṁ ārocetabbaṁ. Sace sabbe ekaṭṭhāne ṭhite passati, ekaṭṭhāne ṭhiteneva ārocetabbaṁ. Atha rukkhamūlādīsu visuṁ ṭhitā honti, tattha tattha gantvā ārocetabbaṁ, sañcicca anārocentassa ratticchedo ca hoti, vattabhede ca dukkaṭaṁ. Atha vicinanto ekacce na passati, ratticchedova hoti, na vattabhede dukkaṭaṁ.

Āgantukassapi attano vasanavihāraṁ āgatassa ekassa vā bahūnaṁ vā vuttanayeneva ārocetabbaṁ, ratticchedavattabhedāpi cettha vuttanayeneva veditabbā. Sace āgantukā muhuttaṁ vissamitvā vā avissamitvā eva vā vihāramajjhena gacchanti, tesampi ārocetabbaṁ. Sace tassa ajānantasseva gacchanti, ayañca gatakāle jānāti, gantvā ārocetabbaṁ, sampāpuṇituṁ vā sāvetuṁ vā asakkontassa ratticchedova hoti, na vattabhede dukkaṭaṁ. Yepi antovihāraṁ appavisitvā upacārasīmaṁ okkamitvā gacchanti, ayañca nesaṁ chattasaddaṁ vā ukkāsitasaddaṁ vā khipitasaddaṁ vā sutvā āgantukabhāvaṁ jānāti, gantvā ārocetabbaṁ, gatakāle jānantenapi anubandhitvā ārocetabbameva, sampāpuṇituṁ asakkontassa ratticchedova hoti, na vattabhede dukkaṭaṁ. Yopi rattiṁ āgantvā rattiṁyeva gacchati, sopissa ratticchedaṁ karoti, aññātattā pana vattabhede dukkaṭaṁ natthi. Sace ajānitvāva abbhānaṁ karoti, akatameva hotīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ, tasmā adhikā rattiyo gahetvā kātabbaṁ. Ayaṁ apaṇṇakapaṭipadā.

Nadī-ādīsu nāvāya gacchantampi paratīre ṭhitampi ākāse gacchantampi pabbatatala-araññādīsu dūre ṭhitampi bhikkhuṁ disvā sace "bhikkhū"ti vavatthānaṁ atthi, nāvādīhi gantvā vā mahāsaddaṁ katvā vā vegena anubandhitvā vā ārocetabbaṁ, anārocentassa ratticchedo ceva vattabhede dukkaṭañca. Sace vāyamantopi sampāpuṇituṁ vā sāvetuṁ vā na sakkoti, ratticchedova hoti, na vattabhede dukkaṭaṁ. Saṁghasenābhayatthero pana visayāvisayena katheti "visaye kira anārocentassa ratticchedo ceva vattabhede dukkaṭañca hoti, avisaye pana ubhayampi natthī"ti. Karavīkatissatthero "samaṇo ayanti vavatthānameva pamāṇaṁ. Sacepi avisayo hoti, vattabhede dukkaṭameva natthi, ratticchedo pana hotiyevā"ti āha.

တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ အာရောစေတဗ္ဗံ။

စိဏ္ဏမာနတ္တော အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘေန္တေန စ—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သောဟံ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ သော ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ သမ္ဗဟုလာ

Uposathadivase “uposathaṁ sampāpuṇissāmā”ti āgantukā bhikkhū āgacchanti, iddhiyā gacchantāpi uposathabhāvaṁ ñatvā otaritvā uposathaṁ karonti, tasmā āgantukasodhanatthaṁ uposathadivasepi ārocetabbaṁ. Pavāraṇāyapi eseva nayo. Gantuṁ asamatthena gilānena bhikkhuṁ pesetvā ārocāpetabbaṁ, anupasampannaṁ pesetuṁ na vaṭṭati.

Na pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko nānāsaṁvāsakehi vā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Yattha hi ekopi bhikkhu natthi, tattha na vasitabbaṁ. Na hi tattha vuttharattiyo gaṇanūpikā[1] honti. Dasavidhe antarāye pana sacepi rattiyo gaṇanūpikā na honti, antarāyato parimuccanatthāya gantabbameva. Tena vuttaṁ “aññatra antarāyā”ti. Nānāsaṁvāsakehi saddhiṁ vinayakammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, tesaṁ anārocanepi ratticchedo natthi, abhikkhukāvāsasadisameva hoti. Tena vuttaṁ “nānāsaṁvāsakehi vā sabhikkhuko”ti.

Na pārivāsikena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ. Tattha **āvāso** nāma vasanatthāya katasenāsanaṁ. **Anāvāso** nāma cetiyagharaṁ bodhigharaṁ sammuñjanī-aṭṭako dāru-aṭṭako pānīyamāḷo vaccakuṭi dvārakoṭṭhakoti evamādi. “Etesu yattha katthaci ekacchanne chadanato udakapatanaṭṭhānaparicchinne okāse ukkhittakova vasituṁ na labhati, pārivāsiko pana anto-āvāseyeva na labhatī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** avisesena “udakapātena vāritan”ti vuttaṁ. **Kurundiyaṁ** pana “etesu ettakesu pañcavaṇṇacchadanabaddhaṭṭhānesu pārivāsikassa ca ukkhittakassa ca pakatattena saddhiṁ udakapātena vāritan”ti vuttaṁ. Tasmā nānūpacārepi ekacchanne na vaṭṭati. Sace panettha tadahupasampannepi pakatatte paṭhamaṁ pavisitvā nipannepi saṭṭhivassikopi pārivāsiko pacchā pavisitvā jānanto nipajjati, ratticchedo ceva vattabhede dukkaṭañca, ajānantassa ratticchedova, na vattabhede dukkaṭaṁ. Sace pana tasmiṁ nisinne pacchā

1. Gaṇanūpagā (Sī)

အာပတ္တိယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော။ပ။သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ-အာပတ္တိယော ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္ထပရိဝါသော သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တီနံ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိဏ္ဏမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ **သော** တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ **ဝဒါမိ**။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။

အဗ္ဘိတော သံဃေန ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ—

ဧဝံ ကမ္မဝါစံ ကတွာ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။

အဂ္ဃသမောဓာနပရိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၄၅။ **မိဿကသမောဓာနော**[၁] နာမ—ယော နာနာဝတ္ထုကာ အာပတ္တိယော ဧကတော ကတွာ ဒီယတိ။ တတြာယံ နယော—

“အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ, ဧကံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ၊ ဧကံ ကာယသံသဂ္ဂံ၊ ဧကံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစံ၊ ဧကံ အတ္တကာမံ၊ ဧကံ သဉ္စရိတ္တံ၊ ဧကံ ကုဋိကာရံ၊ ဧကံ ဝိဟာရကာရံ၊ ဧကံ ဒုဋ္ဌဒေါသံ၊ ဧကံ အညဘာဂိယံ၊ ဧကံ သံဃဘေဒကံ၊ ဧကံ သံဃဘေဒါနုဝတ္တကံ၊ ဧကံ ဒုဗ္ဗစံ၊ ဧကံ ကုလဒူသကံ၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တီနံ သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ တဒနုရူပါယ ကမ္မဝါစာယ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ “သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ[၂] နာနာဝတ္ထုကာယော”-တိပိ “သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ”န္တိပိ[၃] ဧဝံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန

၁-ဝိ-၃ ၄-၂၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အာပဇ္ဇိံ (သီ) ၃-အာပဇ္ဇိန္တိပိ (သီ)

pakatatto pavisitvā nipajjati, pārivāsiko ca jānāti, ratticchedo ceva vattabhede dukkaṭañca. No ce jānāti, ratticchedova, na vattabhede dukkaṭaṁ.

Pārivāsikena bhikkhunā pakatattaṁ bhikkhuṁ tadahupasampannampi disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, vuṭṭhāya ca "ahaṁ iminā sukhanisinno vuṭṭhāpito"ti parammukhenapi na gantabbaṁ, "idaṁ ācariya āsanaṁ, ettha nisīdathā"ti evaṁ pakatatto bhikkhu āsanena nimantetabboyeva. Navakena pana "mahātheraṁ obaddhaṁ karomī"ti pārivāsikattherassa santikaṁ na gantabbaṁ. Pārivāsikena pakatattena bhikkhunā saddhiṁ na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, dvādasahatthaṁ pana upacāraṁ muñcitvā nisīdituṁ vaṭṭati. Pārivāsikena bhikkhunā pakatattena saddhiṁ na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ. Ettha pana akataparicchedāya bhūmiyā caṅkamante paricchedaṁ katvā vālukaṁ ākiritvā ālambanaṁ yojetvā katacaṅkame nīcepi na caṅkamitabbaṁ, ko pana vādo iṭṭhakacayena sampanne vedikāparikkhitte. Sace pana pākāraparikkhitto hoti, dvārakoṭṭhakayutto pabbatantaravanantaragumbantaresu vā suppaṭicchanno, tādise caṅkame caṅkamituṁ vaṭṭati, appaṭicchannepi upacāraṁ muñcitvā vaṭṭati.

Pārivāsikena bhikkhunā pārivāsikavuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ mūlāyapaṭikassanārahena mānattārahena mānattacārikena abbhānārahena bhikkhunā saddhiṁ na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ. Ettha pana sace vuḍḍhatare pārivāsike paṭhamaṁ nipanne itaro jānanto pacchā nipajjati, ratticchedo cassa hoti, vattabhede ca dukkaṭaṁ. Vuḍḍhatarassa pana ratticchedova, na vattabhede dukkaṭaṁ. Ajānitvā nipajjati, dvinnampi vattabhedo natthi, ratticchedo pana hoti. Atha navakapārivāsike paṭhamaṁ nipanne vuḍḍhataro pacchā nipajjati, navako ca jānāti, ratti cassa chijjati, vattabhede ca dukkaṭaṁ hoti. Vuḍḍhatarassa ratticchedova, na vattabhedo. No ce jānāti, dvinnampi vattabhedo natthi, ratticchedo pana hoti. Sace apacchāpurimaṁ nipajjanti, vuḍḍhatarassa ratticchedova, itarassa vattabhedopīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ.

ဝတ္ထုဝသေနပိ ဂေါတ္တဝသေနပိ နာမဝသေနပိ အာပတ္တိဝသေနပိ ယောဇေတွာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တသ္မာ န ဣဓ ဝိသုံ ကမ္မဝါစံ ယောဇေတွာ ဒဿယိဿာမ ပုဗ္ဗေ သဗ္ဗာပတ္တိသာဓာရဏံ ကတွာ ယောဇေတွာ ဒဿိတာယ ဧဝ ကမ္မဝါစာယ နာနာဝတ္ထုကာဟိပိ အာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနသမ္ဘဝတော သာယေဝေတ္ထ ကမ္မဝါစာ အလန္တိ။

မိဿကသမောဓာနပရိဝါသကထာ **နိဋ္ဌိတာ**။

၂၄၆။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ပရိဝသန္တော ဝိဗ္ဘမတိ၊ သာမဏေရော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဗ္ဘမန္တဿ သာမဏေရဿ စ ပရိဝါသော န ရုဟတိ။ သော စေ ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ၊ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော၊ သုဒိန္နော၊ ယော ပရိဝုတ္ထော၊ သုပရိဝုတ္ထော၊ အဝသေသော ပရိဝသိတဗ္ဗော။ သစေပိ မာနတ္တာရဟော မာနတ္တံ စရန္တော အဗ္ဘာနာရဟော ဝါ ဝိဗ္ဘမတိ၊ သာမဏေရော ဝါ ဟောတိ၊ သော စေ ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ၊ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော၊ သုဒိန္နော၊ ယော ပရိဝုတ္ထော၊ သုပရိဝုတ္ထော၊ ယံ မာနတ္တံ ဒိန္နံ၊ သုဒိန္နံ၊ ယံ မာနတ္တံ စိဏ္ဏံ၊ တံ သုစိဏ္ဏံ၊ သော ဘိက္ခု အဗ္ဘေတဗ္ဗော။

သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ပရိဝသန္တော ဥမ္မတ္တကော ဟောတိ ခိတ္တစိတ္တော ဝေဒနာဋ္ဋော၊ ဥမ္မတ္တကဿ ခိတ္တစိတ္တဿ ဝေဒနာဋ္ဋဿ စ ပရိဝါသော န ရုဟတိ။ သော စေ ပုန အနုမ္မတ္တကော ဟောတိ အခိတ္တစိတ္တော အဝေဒနာဋ္ဋော၊ တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ၊ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော၊ သုဒိန္နော၊ ယော ပရိဝုတ္ထော၊ သုပရိဝုတ္ထော၊ အဝသေသော ပရိဝသိတဗ္ဗော။ မာနတ္တာရဟာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ကောစိ ပရိဝသန္တော ဥက္ခိတ္တကော ဟောတိ၊ ဥက္ခိတ္တကဿ ပရိဝါသော န ရုဟတိ။ သစေ ပုန ဩသာရိယတိ၊ တဿ တဒေဝ ပုရိမံ ပရိဝါသဒါနံ၊ ယော ပရိဝါသော ဒိန္နော၊ သုဒိန္နော၊ ယော ပရိဝုတ္ထော၊ သုပရိဝုတ္ထော၊ အဝသေသော ပရိဝသိတဗ္ဗော။ မာနတ္တာရဟာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ကဿစိ ဘိက္ခုနော ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝတိ၊ တဿ သာယေဝ ဥပဇ္ဈာ၊ သာယေဝ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပုန ဥပဇ္ဈာ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဥပသမ္ပဒါ စ န ကာတဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုဥပသမ္ပဒတော ပဘုတိ ယာဝ ဝဿဂဏနာ၊ သာယေဝ

Dve pārivāsikā samavassā, eko paṭhamaṁ nipanno, eko jānantova pacchā nipajjati, ratti cassa chijjati, vattabhede ca dukkaṭaṁ. Paṭhamaṁ nipannassa ratticchedova, na vattabhedo. Sace pacchā nipajjantopi na jānāti, dvinnampi vattabhedo natthi, ratticchedo pana hoti. Sace dvepi apacchāpurimaṁ nipajjanti, dvinnampi ratticchedoyeva, na vattabhedo. Sace hi dve pārivāsikā ekato vaseyyuṁ, te aññamaññassa ajjhācāraṁ ñatvā agāravā vā vippaṭisārino vā hutvā taṁ vā āpattiṁ āpajjeyyuṁ tato pāpiṭṭhataraṁ vā, vibbhameyyuṁ vā[1], tasmā nesaṁ sahaseyyā sabbapakārena paṭikkhittā. Mūlāyapaṭikassanārahādayo cettha parivāsikānaṁ pakatattaṭṭhāne ṭhitāti veditabbā. Tasmā pārivāsikena bhikkhunā mūlāyapaṭikassanārahena mānattārahena mānattacārikena abbhānārahena bhikkhunā saddhiṁ na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāya nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāya caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

“Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato pakattānaṁ bhikkhūnaṁ ṭhapetvā navakataraṁ pārivāsikaṁ avasesānaṁ antamaso mūlāyapaṭikassanārahādīnampi abhivādanādiṁ sādiyantassa dukkaṭaṁ, saddhivihārikānampi sādiyantassa dukkaṭameva. Tasmā te vattabbā “ahaṁ vinayakammaṁ karomi, mayhaṁ vattaṁ mā karotha, mā maṁ gāmappavesanaṁ āpucchathā”ti. Sace saddhāpabbajitā kulaputtā “tumhe bhante tumhākaṁ vinayakammaṁ karothā”ti vatvā vattaṁ karonti, gāmappavesanampi āpucchantiyeva, vāritakālato paṭṭhāya anāpatti.

“Anujānāmi bhikkhave pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ mithū yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne

1. Hutvā pāpiṭṭhataraṁ vā āpattiṁ āpajjeyyuṁ vibbhameyyuṁ vā (Vi-Ṭṭha 4. 13 piṭṭhe)
2. Vi 4. 82 piṭṭhe.

ဝဿဂဏနာ၊ န ဉာတော ပဋ္ဌာယ ဝဿဂဏနာ ကာတဗ္ဗာ။ အပ္ပတိရူပံ ဒါနိဿာ ဘိက္ခူနံ မဇ္ဈေ ဝသိတုံ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိတဗ္ဗံ။ ယာ ဒေသနာဂါမိနိယော ဝါ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယော ဝါ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာ၊ တာသံ ဘိက္ခုနီဟိ ကာတဗ္ဗံ၊ ဝိနယကမ္မမေဝ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ကာတဗ္ဗံ။ ယာ ပန ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအာဒိကာ အာပတ္တိယော၊ တာဟိ အာပတ္တီဟိ အနာပတ္တိ၊ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ တာ အာပတ္တိယော ဝုဋ္ဌိတာဝ ဟောန္တိ၊ ပုန ပကတိလိင်္ဂေ ဥပ္ပန္နေပိ တာဟိ အာပတ္တီဟိ တဿ အနာပတ္တိယေဝ။ ဘိက္ခုနိယာ ပုရိသလိင်္ဂေ ပါတုဘူတေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝုတ္တဉှေတံ—

“တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရဿ ဘိက္ခုနော ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တံယေဝ ဥပဇ္ဈံ, တံယေဝ ဥပသမ္ပဒံ, တာနိယေဝ ဝဿာနိ ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ကမိတုံ[1]၊ ယာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာ၊ တာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတုံ။ ယာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ၊ တာဟိ အာပတ္တီဟိ အနာပတ္တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရိဿာ ဘိက္ခုနိယာ ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တံယေဝ ဥပဇ္ဈံ, တံယေဝ ဥပသမ္ပဒံ, တာနိယေဝ ဝဿာနိ ဘိက္ခူဟိ သင်္ကမိတုံ[1]၊ ယာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခူဟိ သာဓာရဏာ၊ တာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတုံ။ ယာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခူဟိ အသာဓာရဏာ၊ တာဟိ အာပတ္တီဟိ အနာပတ္တီ”တိ[2]။

၂၄၇။ **အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော**[3]—ဣမေသု ဒွီသု လိင်္ဂေသု ပုရိသလိင်္ဂံ ဥတ္တမံ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဟီနံ၊ တသ္မာ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝအကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပန အန္တရဓာယန္တံ ဒုဗ္ဗလအကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဥဘယမ္ပိ အကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ကုသလေန ပဋိလဗ္ဘတိ။

၁-သံကမေတုံ (သီ) ၂-ဝိ ၁-၄၃၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

piṭṭhiparikamman”ti[1] vacanato pana pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ aññamaññaṁ yo yo vuḍḍho, tena tena navakatarassa abhivādanādiṁ sādituṁ vaṭṭati.

“Anujānāmi bhikkhave pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattan”ti[2] vacanato imāni uposathādīni pañca pakatattehipi saddhiṁ vuḍḍhapaṭipāṭiyā kātuṁ vaṭṭati, tasmā[3] pātimokkhe uddissamāne hatthapāse nisīdituṁ vaṭṭati. **Mahāpaccariyaṁ** pana “pāḷiyā anisīditvā pāḷiṁ vihāya hatthapāsaṁ amuñcantena nisīditabban”ti vuttaṁ. Pārisuddhi-uposathe kariyamāne saṁghanavakaṭṭhāne nisīditvā tattheva nisinnena attano pāḷiyā pārisuddhi-uposatho kātabbo. Pavāraṇāyapi saṁghanavakaṭṭhāne nisīditvā tattheva nisinnena attano pāḷiyā pavāretabbaṁ. Saṁghena ghaṇṭiṁ paharitvā bhājiyamānaṁ vassikasāṭikampi attano pattaṭṭhāne gahetuṁ vaṭṭati.

Oṇojananti vissajjanaṁ vuccati. Sace hi pārivāsikassa dve tīṇi uddesabhattādīni pāpuṇanti, aññā cassa puggalikabhattapaccāsā hoti, tāni paṭipāṭiyā gahetvā “bhante heṭṭhā gāhetha, ajja mayhaṁ bhattapaccāsā atthi, sveva gaṇhissāmī”ti vatvā vissajjetabbāni. Evaṁ tāni punadivasesu gaṇhituṁ labhati. “Punadivase sabbapaṭhamaṁ tassa dātabban”ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Yadi pana na gaṇhāti na vissajjeti, punadivase na labhati. Idaṁ oṇojanaṁ nāma pārivāsikasseva odissa anuññātaṁ. Kasmā? Tassa hi Saṁghanavakaṭṭhāne nisinnassa bhattagge yāgukhajjakādīni pāpuṇanti vā na vā, tasmā “so bhikkhāhārena mā kilamitthā”ti idamassa saṅgahakaraṇatthāya odissa anuññātaṁ.

Bhattanti āgatāgatehi vuḍḍhapaṭipāṭiyā gahetvā gantabbaṁ vihāre saṁghassa catussālabhattaṁ. Etaṁ yathāvuḍḍhaṁ labhati, pāḷiyā pana gantuṁ vā ṭhātuṁ vā na labhati, tasmā pāḷito osakkitvā hatthapāse ṭhitena hatthaṁ pasāretvā yathā seno nipatitvā gaṇhāti, evaṁ gaṇhitabbaṁ. Ārāmikasamaṇuddesehi āharāpetuṁ na labhati. Sace sayameva āharanti, vaṭṭati. Rañño mahāpeḷabhattepi eseva nayo. Catussālabhatte pana sace oṇojanaṁ kattukāmo hoti, attano atthāya

1. Vi 4. 82 piṭṭhe. 2. Vi 4. 83 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 4. 7 piṭṭhe.

တတ္ထ သစေ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဧကတော သဇ္ဈာယံ ဝါ ဓမ္မသာကစ္ဆံ ဝါ ကတွာ ဧကာဂါရေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တာနံ ဧကဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝတိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ သဟသေယျာပတ္တိ ဟောတိ။ သော စေ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ရတ္တိဘာဂေယေဝ ဣတရဿ အာရောစေယျ၊ တေန သမဿာသေတဗ္ဗော “ဟောတု မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဝဋ္ဋဿေဝေသော ဒေါသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွါရံ ဒိန္နံ၊ ဘိက္ခု ဝါ ဟောတု ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ အနာဝဋော ဓမ္မော၊ အဝါရိတော သဂ္ဂမဂ္ဂေါ”တိ။ သမဿာသေတွာ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ “တုမှေဟိ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အတ္ထိ ပန တေ ကာစိ သန္ဒိဋ္ဌာ ဘိက္ခုနိယော”တိ။ သစဿ ဟောန္တိ တာဒိသာ ဘိက္ခုနိယော၊ “အတ္ထီ”တိ, နော စေ ဟောန္တိ၊ “နတ္ထီ”တိ ဝတွာ သော ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော “မမ သင်္ဂဟံ ကရောထ၊ ဣဒါနိ မံ ပဌမံ ဘိက္ခုနုပဿယံ နေထာ”တိ။ တေန ဘိက္ခုနာ တံ ဂဟေတွာ တဿာ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာနံ အတ္တနော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာနံ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကံ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂစ္ဆန္တေန စ န ဧကေန ဂန္တဗ္ဗံ၊ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဇောတိကဉ္စ ကတ္တရဒဏ္ဍကဉ္စ ဂဟေတွာ သံဝိဒဟနံ ပရိမောစေတွာ “မယံ အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိဂါမေ ဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂါမန္တရနဒီပါရရတ္တိဝိပ္ပဝါသဂဏဩဟီယနာပတ္တီဟိ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တွာ တာ ဘိက္ခုနိယော ဝတ္တဗ္ဗာ “အသုကံ နာမ ဘိက္ခုံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမ အယျာတိ။ တဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ၊ သင်္ဂဟံ ဒါနိဿာ ကရောထာတိ။ တာ စေ “သာဓု အယျာ ဣဒါနိ မယမ္ပိ သဇ္ဈာယိဿာမ၊ ဓမ္မံ သောဿာမ၊ ဂစ္ဆထ တုမှေ”တိ ဝတွာ သင်္ဂဟံ ကရောန္တိ၊ အာရာဓိကာ စ ဟောန္တိ သင်္ဂါဟိကာ လဇ္ဇိနိယော၊ တာ ကောပေတွာ အညတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂစ္ဆတိ စေ၊ ဂါမန္တရနဒီပါရရတ္တိဝိပ္ပဝါသဂဏဩဟီယနာပတ္တီဟိ န မုစ္စတိ။

သစေ ပန လဇ္ဇိနိယော ဟောန္တိ, န သင်္ဂါဟိကာယော၊ အညတ္ထ ဂန္တုံ လဗ္ဘတိ။ သစေပိ အလဇ္ဇိနိယော ဟောန္တိ၊ သင်္ဂဟံ ပန ကရောန္တိ၊ တာပိ ပရိစ္စဇိတွာ အညတ္ထ ဂန္တုံ လဗ္ဘတိ။ သစေ လဇ္ဇိနိယော စ သင်္ဂါဟိကာ စ၊ ဉာတိကာ န ဟောန္တိ၊ အာသန္နဂါမေ ပန အညာ ဉာတိကာ ဟောန္တိ ပဋိဇဂ္ဂနိကာ၊ တာသမ္ပိ သန္တိကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ ဂန္တွာ သစေ ဘိက္ခုဘာဝေပိ နိဿယပဋိပန္နော၊ ပတိရူပါယ ဘိက္ခုနိယာ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော၊ မာတိကာ ဝါ ဝိနယော ဝါ ဥဂ္ဂဟိတော သုဂ္ဂဟိတော၊ ပုန ဥဂ္ဂဏှနကာရဏံ နတ္ထိ။ သစေ ဘိက္ခုဘာဝေပိ ပရိသာဝစရော၊ တဿ သန္တိကေယေဝ

ukkhitte piṇḍe “ajja me bhattaṁ atthi, sveva gaṇhissāmī”ti vattabbaṁ. “Punadivase dve piṇḍe labhatī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. Uddesabhattādīnipi pāḷito osakkitvāva gahetabbāni, yattha pana nisīdāpetvā parivisanti, tattha sāmaṇerānaṁ jeṭṭhakena, bhikkhūnaṁ saṁghanavakena hutvā nisīditabbaṁ. Idaṁ pārivāsikavattaṁ.

Mūlāyapaṭissanārahānaṁ mānattārahānaṁ mānattacārikānaṁ abbhānārahānañca idameva vattanti veditabbaṁ. Mānattacārikassa vatte pana “devasikaṁ ārocetabban”ti viseso. Ratticchedesu ca “tayo kho Upāli pārivāsikassa bhikkhuno ratticchedā, sahavāso vippavāso anārocanā”ti[1] vacanato yvāyaṁ “pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchenne”ti-ādinā nayena vutto sahavāso, yo ca ekasseva vāso, yā cāyaṁ āgantukādīnaṁ anārocanā, etesu tīsu ekenapi kāraṇena pārivāsikassa bhikkhuno ratticchedo hoti.

Mānattacārikassa pana “cattāro kho Upāli mānattacārikassa bhikkhuno ratticchedā, sahavāso, vippavāso, anārocanā, ūne gaṇe caraṇan”ti vacanato imesu catūsu kārṇaesu ekenapi ratticchedo hoti. **Gaṇo**ti cettha cattāro vā atirekā vā. Tasmā sacepi tīhi bhikkhūhi saddhiṁ vasati, ratticchedo hotiyeva.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Garukāpattivuṭṭhānavinicchayakathā samattā.

---

33. Kammākammavinicchayakathā

249. **Kammākammanti** ettha[2] pana kammāni cattāri apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammanti. Imāni cattāri kammāni katihākārehi vipajjanti? Pañcahākārehi vipajjanti vatthuto vā ñattito vā anussāvanato vā sīmato vā parisato vā.

1. Vi 4. 87 piṭṭhe. 2. Vi 5. 380 piṭṭhādīsu.

ဥပသမ္ပန္နာ သူပသမ္ပန္နာ၊ အညဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ တံ နိဿာယ ဝသန္တေဟိပိ အညဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ ပရိပုဏ္ဏဝဿသာမဏေရေနပိ အညဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

ယံ ပနဿ ဘိက္ခုဘာဝေ အဓိဋ္ဌိတံ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ တံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သင်္ကစ္စိကာ စ ဥဒကသာဋိကာ စ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ယံ အတိရေကစီဝရံ ဝါ အတိရေကပတ္တော ဝါ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ ဌပိတော ဟောတိ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိနယကမ္မံ ဝိဇဟတိ၊ ပုန ကာတဗ္ဗံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတတေလမဓုဖာဏိတာဒီနိပိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟန္တိ။ သစေ ပဋိဂ္ဂဟဏတော သတ္တမေ ဒိဝသေ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဘိက္ခုကာလေ အညဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ဝိဇဟတိ။ ယမ္ပိ ဥဘိန္နံ သာဓာရဏံ အဝိဘဇိတွာ ဌပိတံ၊ တံ ပကတတ္တော ရက္ခတိ။ ယံ ပန ဝိဘတ္တံ ဧတဿေဝ သန္တကံ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ။ ဝုတ္တမ္ပေတံ ပရိဝါရေ—

“တေလံ မဓု ဖာဏိတဉ္စာပိ သပ္ပိံ၊ သာမံ ဂဟေတွာ နိက္ခိပေယျ။
အဝီတိဝတ္တေ သတ္တာဟေ၊ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အာပတ္တိ။
ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[1]။

ဣဒဉ္စ လိင်္ဂပရိဝတ္တနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန, ကာလကိရိယာယ, သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန, ဟီနာယာဝတ္တနေန, အနုပသမ္ပန္နဿ ဒါနေန, အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန, အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန စ ဝိဇဟတိ။ တသ္မာ သစေပိ ဟရိတကခဏ္ဍမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတမတ္ထိ၊ သဗ္ဗမဿ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ။ ဘိက္ခုဝိဟာရေ ပန ယံ ကိဉ္စိဿာ သန္တကံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ဌပိတံ၊ သဗ္ဗဿ သာဝ ဣဿရာ၊ အာဟရာပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပနေတ္ထ ထာဝရံ တဿာ သန္တကံ သေနာသနံ ဝါ ဥပရောပကာ ဝါ၊ တေ ယဿိစ္ဆတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗာ။ တေရသသု သမ္မုတီသု ယာ ဘိက္ခုကာလေ လဒ္ဓါ သမ္မုတိ၊ သဗ္ဗာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပုရိမိကာယ သေနာသနဂ္ဂါဟော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ သေနာသနေ ဂဟိတေ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ ဘိက္ခုသံဃော စဿာ ဥပ္ပန္နလာဘံ ဒါတုကာမော ဟောတိ၊ အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗော။

သစေ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာယ ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝသန္တဿ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ ပုန ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ မာနတ္တံ စရန္တဿ

၁-ဝိ ၅-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။

Kathaṁ **vatthuto kammāni vipajjanti**? Sammukhākaraṇīyaṁ kammaṁ asammukhā karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Paṭipucchākaraṇīyaṁ kammaṁ apaṭipucchā karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Paṭiññāya karaṇīyaṁ kammaṁ apaṭiññāya karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Sativinayārahassa amūḷhavinayaṁ deti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Amūḷhavinayārahassa tassapāpiyasikakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Tassapāpiyasikakammārahassa tajjanīyakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Tajjanīyakammārahassa niyassakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Niyassakammārahassa pabbājanīyakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Pabbājanīyakammārahassa paṭisāraṇīyakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Paṭisāraṇīyakammārahassa ukkhepanīyakammaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Ukkhepanīyakammārahassa parivāsaṁ deti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Parivāsārahassa mūlāya paṭikassati, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Mūlāyapaṭikassanārahassa mānattaṁ deti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Mānattārahaṁ abbheti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Abbhānārahaṁ upasampādeti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Anuposathe uposathaṁ karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Apavāraṇāya pavāreti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Paṇḍakaṁ upasampādeti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Theyyasaṁvāsakaṁ, titthiyapakkantakaṁ, tiracchānagataṁ, mātughātakaṁ, pitughātakaṁ, arahantaghātakaṁ, bhikkhunidūsakaṁ, saṁghabhedakaṁ, lohituppādakaṁ, ubhatobyañjanakaṁ, ūnavīsativassaṁ puggalaṁ upasampādeti, vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ. Evaṁ vatthuto kammāni vipajjanti.

Kathaṁ **ñattito kammāni vipajjanti**? Pañcahākārehi ñattito kammāni vipajjanti. Vatthuṁ na parāmasati, saṁghaṁ na parāmasati, puggalaṁ na parāmasati, ñattiṁ na parāmasati, pacchā vā ñattiṁ ṭhapeti. Imehi pañcahākārehi ñattito kammāni vipajjanti.

Kathaṁ **anussāvanato kammāni vipajjanti**? Pañcahākārehi anussāvanato kammāni vipajjanti. Vattuṁ na parāmasati, saṁghaṁ na parāmasati, puggalaṁ na parāmasati, sāvanaṁ hāpeti, akāle vā sāveti. Imehi pañcahākārehi anussāvanato kammāni vipajjanti.

Kathaṁ **sīmato kammāni vipajjanti**? Ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjanti. Atikhuddakaṁ sīmaṁ sammannati, atimahatiṁ sīmaṁ sammannati, khaṇḍanimittaṁ sīmaṁ sammannati, chāyānimittaṁ sīmaṁ sammannati, animittaṁ

ပရိဝတ္တတိ၊ ပုန ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏမာနတ္တဿ ပရိဝတ္တတိ၊ ဘိက္ခုနီဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ အကုသလဝိပါကေ ပရိက္ခီဏေ ပက္ခမာနတ္တကာလေ ပုနဒေဝ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏေ ပက္ခမာနတ္တေ ပရိဝတ္တတိ၊ ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

ဘိက္ခုနိယာ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေပိ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော — သစေ ဘိက္ခုနိကာလေ အာပန္နာ သဉ္စရိတ္တာပတ္တိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ ပရိဝါသဒါနံ နတ္ထိ၊ ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပက္ခမာနတ္တံ စရန္တိယာ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ န တေနတ္ထော၊ ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏမာနတ္တာယ ပရိဝတ္တတိ၊ ပုန မာနတ္တံ အဒတွာ ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အထ ဘိက္ခူဟိ မာနတ္တေ အဒိန္နေ ပုန လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ ဘိက္ခုနီဟိ ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ စရန္တဿ ပုန ပရိဝတ္တတိ၊ ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ စိဏ္ဏမာနတ္တဿ ပန လိင်္ဂပရိဝတ္တေ ဇာတေ ဘိက္ခုနီဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ပုန ပရိဝတ္တေ စ လိင်္ဂေ ဘိက္ခုနိဘာဝေ ဌိတာယပိ ယာ အာပတ္တိယော ပုဗ္ဗေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ တာ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဧဝါတိ။

၂၄၀။ ဣတော ပရံ ပါရိဝါသိကာဒီနံ ဝတ္တံ ဒဿယိဿာမ — ပါရိဝါသိကေန[၁] ဘိက္ခုနာ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတွာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ပန ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာစရိယေန ဟုတွာပိ ကမ္မဝါစာ န သာဝေတဗ္ဗာ၊ အညသ္မိံ အသတိ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ သာဝေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဂန္တုကာနံ နိဿယော န ဒါတဗ္ဗော။ ယေဟိပိ ပကတိယာဝ နိဿယော ဂဟိတော၊ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ "အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊ အသုကတ္ထေရဿ နာမ သန္တိကေ နိဿယံ ဂဏှထ၊ မယှံ ဝတ္တံ မာ ကရောထ၊ မာ မံ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆထာ"တိ။ သစေ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ကရောန္တိယေဝ၊ ဝါရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ကရောန္တေသုပိ အနာပတ္တိ။ အညော သာမဏေရောပိ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဥပဇ္ဈံ ဒတွာ ဂဟိတသာမဏေရောပိ ဝတ္တဗ္ဗော "အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊ မယှံ ဝတ္တံ မာ ကရောထ၊ မာ မံ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆထာ"တိ။ သစေ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ကရောန္တိယေဝ၊ ဝါရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ကရောန္တေသုပိ အနာပတ္တိ။ န ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ သာဒိတဗ္ဗာ၊ သမ္မတေနပိ ဘိက္ခုနိယော န ဩဝဒိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝတ္တဗ္ဗံ "ဘန္တေ အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊

၁-ဝိ-၄ ၄-၀-ဝိဇ္ဇာဒိသု။

sīmaṁ, sammannati, bahisīme ṭhito sīmaṁ sammannati, nadiyā sīmaṁ sammannati, Samudde sīmaṁ sammannati, Jātassare sīmaṁ sammannati, sīmāya sīmaṁ sambhindati, sīmāya sīmaṁ ajjhottharati. Imehi ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjanti.

Kathaṁ **parisato kammāni vipajjanti**? Dvādasahi ākārehi parisato kammāni vipajjanti. Catuvaggakaraṇīye kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te anāgatā honti, chandārahānaṁ chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti, catuvaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti, catuvaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti.

Pañcavaggakaraṇe kamme -pa-. Dasavaggakaraṇe kamme -pa-. Vīsativaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā, te anāgatā honti, chandārahānaṁ chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti, vīsabhivaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti, vīsativaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. Imehi dvādasahi ākārehi parisato kammāni vipajjanti.

Catuvaggakaraṇe kamme cattāro bhikkhū pakatattā kammappattā, avasesā pakatattā chandārahā. Yassa saṁgho kammaṁ karoti, so neva kammappatto nāpi chandāraho, apica kammāraho. Pañcavaggakaraṇe kamme pañca bhikkhū pakatattā kammappattā, avasesā pakatattāchandārahā. Yassa saṁgho kammaṁ karoti, so neva kammappatto nāpi chandāraho, apica kammāraho. Dasavaggakaraṇe kamme dasa bhikkhū pakatattā kammappattā, avasesā pakatattā chandārahā. Yassa saṁgho kammaṁ karoti, so neva kammappatto nāpi chandāraho, apica kammāraho. Vīsativaggakaraṇe kamme vīsati bhikkhū pakatattā kammappattā,

ဘိက္ခုနော ဝါဒကံ ဇာနာထာ”တိ။ ပဋိဗလဿ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဘာရော ကာတဗ္ဗော။ အာဂတာ ဘိက္ခုနိယော “သံဃဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆထ၊ သံဃော ဝေါ ဩဝါဒဒါယကံ ဇာနိဿတီ”တိ ဝါ “အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊ အသုကဘိက္ခုဿ နာမ သန္တိကံ ဂစ္ဆထ၊ သော ဝေါ ဩဝါဒံ ဒဿတီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗာ။

ယာယ အာပတ္တိယာ သံဃေန ပရိဝါသော ဒိန္နော ဟောတိ၊ သာ အာပတ္တိ န အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ, အညာ ဝါ တာဒိသိကာ တတော ဝါ ပါပိဋ္ဌတရာ၊ ကမ္မံ န ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကမ္မိကာ န ဂရဟိတဗ္ဗာ၊ န ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဥပေါသထော ဌပေတဗ္ဗော၊ န ပဝါရဏာ ဌပေတဗ္ဗာ၊ ပလိဗောဓတ္ထာယ ဝါ ပက္ကောသနတ္ထာယ ဝါ သဝစနီယံ န ကာတဗ္ဗံ။ ပလိဗောဓတ္ထာယ ဟိ ကရောန္တော “အဟံ အာယသ္မန္တံ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သဝစနီယံ ကရောမိ၊ ဣမမှာ အာဝါသာ ပဒမ္ပိ မာ ပက္ကမ၊ ယာဝ န တံ အဓိကရဏံ ဝူပသန္တံ ဟောတီ”တိ ဧဝံ ကရောတိ၊ ပက္ကောသနတ္ထာယ ကရောန္တော “အဟံ တံ သဝစနီယံ ကရောမိ၊ ဧဟိ မယာ သဒ္ဓိံ ဝိနယဓရာနံ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆာဟီ”တိ ဧဝံ ကရောတိ၊ တဒုဘယမ္ပိ န ကာတဗ္ဗံ။ ဝိဟာရေ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝါ ဓမ္မဇ္ဈေသကေန ဝါ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နပိ တေရသသု သမ္မုတီသု ဧကသမ္မုတိဝသေနပိ ဣဿရိယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ “ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော”တိ ဧဝံ ပကတတ္တဿ ဩကာသော န ကာရေတဗ္ဗော၊ ဝတ္ထုနာ ဝါ အာပတ္တိယာ ဝါ န စောဒေတဗ္ဗော၊ “အယံ တေ ဒေါသော”တိ န သာရေတဗ္ဗော၊ ဘိက္ခူဟိ အညမညံ ယောဇေတွာ ကလဟော န ကာရေတဗ္ဗော၊ သံဃတ္ထေရေန ဟုတွာ ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော ပုရတော န ဂန္တဗ္ဗံ န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဒွါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာ ဧကကေနေဝ ဂန္တဗ္ဗဉ္စေဝ နိသီဒိတဗ္ဗဉ္စ၊ ယော ဟောတိ သံဃဿ အာသနပရိယန္တော သေယျာပရိယန္တော ဝိဟာရပရိယန္တော၊ သော တဿ ဒါတဗ္ဗော။

တတ္ထ **အာသနပရိယန္တော** နာမ ဘတ္တဂ္ဂါဒီသု သံဃနဝကာသနံ၊ သွဿ ဒါတဗ္ဗော၊ တတ္ထ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **သေယျာပရိယန္တော** နာမ သေယျာနံ ပရိယန္တော သဗ္ဗလာမကံ မဉ္စပီဌံ။ အယဉ္ဟိ ဝဿဂ္ဂေန အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနေ သေယျံ ဂဟေတုံ န လဘတိ၊ သဗ္ဗဘိက္ခူဟိ ဝိစိနိတွာ ဂဟိတာဝသေသာ မင်္ဂုလဂူထ-ဘရိတာ ဝေတ္တလတာဒိဝိနဒ္ဓါ လာမကသေယျာဝဿ ဒါတဗ္ဗာ။ ယထာ စ သေယျာ၊ ဧဝံ ဝသနအာဝါသောပိ ဝဿဂ္ဂေန အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနေ တဿ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗဘိက္ခူဟိ ဝိစိနိတွာ ဂဟိတာဝသေသော ပန ရဇောဟတဘူမိ

avasesā pakatattā chandārahā. Yassa saṁgho kammaṁ karoti, so neva kammappatto nāpi chandāraho, apica kammāraho.

250. **Apalokanakammaṁ** kati ṭhānāni gacchati? **Ñattikammaṁ, ñattidutiyakammaṁ, ñatticatutthakammaṁ** kati ṭhānāni gacchati? Apalokanakammaṁ pañca ṭhānāni gacchati. Ñattikammaṁ nava ṭhānāni gacchati. Ñattidutiyakammaṁ satta ṭhānāni gacchati. Ñatticatutthakammaṁ satta ṭhānāni gacchati.

Apalokanakammaṁ katamāni pañca ṭhānāni gacchati? Osāraṇaṁ nissāraṇaṁ bhaṇḍukammaṁ brahmadaṇḍaṁ kammalakkhaṇaññeva pañcamaṁ. Apalokanakammaṁ imāni pañca ṭhānāni gacchati.

Ñattikammaṁ katamāni nava ṭhānāni gacchati? Osāraṇaṁ nissāraṇaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ paṭiggahaṇaṁ paccukkaḍḍhanaṁ kammalakkhaṇaññeva navamaṁ. Ñattikammaṁ imāni nava ṭhānāni gacchati.

Ñattidutiyakammaṁ katamāni satta ṭhānāni gacchati? Osāraṇaṁ nissāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ uddharaṇaṁ desanaṁ kammalakkhaṇaññeva sattamaṁ. Ñattidutiyakammaṁ imāni satta ṭhānāni gacchati.

Ñatticatutthakammaṁ katamāni satta ṭhānāni gacchati? Osāraṇaṁ nissāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ niggahaṁ samanubhāsanaṁ kammalakkhaṇaññeva sattamaṁ. Ñatticatutthakammaṁ imāni satta ṭhānāni gacchati. Ayaṁ tāva Pāḷinayo.

251. Ayaṁ panettha ādito paṭṭhāya vinicchayakathā[1]—**apalokanakammaṁ** nāma sīmaṭṭhakasaṁghaṁ sodhetvā chandārahānaṁ chandaṁ āharitvā samaggassa saṁghassa anumatiyā tikkhattuṁ sāvetvā kattabbakammaṁ. **Ñattikammaṁ** nāma vuttanayeneva samaggassa saṁghassa anumatiyā ekāya ñattiyā kattabbakammaṁ. **Ñattidutiyakammaṁ** nāma vuttanayeneva samaggassa saṁghassa anumatiyā ekāya ñattiyā ekāya ca anussāvanāyāti evaṁ ñattidutiyāya anussāvanāya kattabbakammaṁ. **Ñatticatutthakammaṁ** nāma vuttanayeneva samaggassa saṁghassa anumatiyā ekāya ñattiyā tīhi ca anussāvanāhīti evaṁ ñatticatutthāti tīhi anussāvanāhi kattabbakammaṁ.

---

1. Vi-Ṭṭha 4. 243 piṭṭhādīsu.

ဇတုကမှုသိကာဘရိတာ ပဏ္ဏသာလာ အဿ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ပကတတ္တာ သဗ္ဗေ ရုက္ခမူလိကာ အဗ္ဘောကာသိကာ စ ဟောန္တိ၊ ဆန္နေ န ဥပေန္တိ၊ သဗ္ဗေပိ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌာဝါသာ နာမ ဟောန္တိ၊ တေသု ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ လဘတိ။

ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ပစ္စယံ ကေပဿေ ဒတွာ ဝဿဂ္ဂေန ဂဏှိတုံ လဘတိ၊ သေနာသနံ န လဘတိ၊ နိဗဒ္ဓဝဿာဝါသိကံ သေနာသနံ ဂဏှိတုကာမေန ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဉတ္တိပဝါရိတဋ္ဌာနေ "ဧတ္တကေ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆထာ"တိ နိမန္တိတေန "ဘန္တေ အသုကံ နာမ ကုလံ ဘိက္ခူ နိမန္တေသိ၊ ထေ, တတ္ထ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဧဝံ သံဝိဓာယ ဘိက္ခူနံ ပုရေသမဏေန ဝါ ပစ္ဆာသမဏေန ဝါ ဟုတွာ ကုလာနိ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာနိ၊ "ဘန္တေ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ မနုဿာ ဘိက္ခူနံ အာဂမနံ ဣစ္ဆန္တိ၊ သာဓု ဝတဿ၊ သစေ တေသံ သင်္ဂဟံ ကရေယျာထာ"တိ ဧဝံ ပနဿ ဝိနယပရိယာယေန ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဂတာဂတာနံ အာရောစေတုံ ဟရာယမာနေန အာရုညိကစုတင်္ဂံ န သမာဒါတဗ္ဗံ။ ယေနပိ ပကတိယာ သမာဒိန္နံ၊ တေန ဒုတိယံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ အရညေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ န ဧကကေန ဝသိတဗ္ဗံ။ တထာ ဘတ္တဂ္ဂါဒီသု အာသနပရိယန္တေ နိသဇ္ဇာယ ဟရာယမာနေန ပိဏ္ဍပါတိကစုတင်္ဂမ္ပိ န သမာဒါတဗ္ဗံ။ ယော ပန ပကတိယာဝ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ တဿ ပဋိသေဓော နတ္ထိ၊ န စ တပ္ပစ္စယာ ပိဏ္ဍပါတော နီဟရာပေတဗ္ဗော "မာ မံ ဇာနိံသူ"တိ။ နီဟဋဘတ္တော ဟုတွာ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇန္တော "ရတ္တိယော ဂဏယိဿာမိ၊ ဂစ္ဆတော မေ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ သိယာ"တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ပိဏ္ဍပါတော န နီဟရာပေတဗ္ဗော၊ "မာ မံ ကေဘိက္ခူပိ ဇာနန္တူ"တိ စ ဣမိနာ အဇ္ဈာသယေန ဝိဟာရေ သာမဏေရေဟိ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ န လဘတိ၊ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတဗ္ဗမေဝ။ ဂိလာနဿ ပန နဝကမ္မအာစရိယုပဇ္ဈာယကိစ္စာဒိပသုတဿ ဝါ ဝိဟာရေယေဝ အစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေပိ ဂါမေ အနေကသတာ ဘိက္ခူ ဝိစရန္တိ၊ န သက္ကာ ဟောတိ အာရောစေတုံ၊ ဂါမကာဝါသံ ဂန္တွာ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မာ "ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ အာဂန္တုကေန အာရောစေတဗ္ဗံ၊ အာဂန္တုကဿ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ဥပေါသထေ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ပဝါရဏာယ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ သစေ ဂိလာနော ဟောတိ၊ ဒူတေနပိ အာရောစေတဗ္ဗ"န္တိ[၁]

၁-ဝိ ၄-၇၃-ပိဋ္ဌေ။

Tatra apalokanakammaṁ apaloketvāva kātabbaṁ, ñattikammādivasena na kātabbaṁ. Ñattikammampi ekaṁ ñattiṁ ṭhapetvāva kātabbaṁ, apalokanakammādivasena na kātabbaṁ. Ñattidutiyakammaṁ pana apaloketvā kātabbampi akātabbampi atthi. Tattha sīmāsammuti sīmāsamūhanaṁ kathinadānaṁ kathinuddhāro kuṭivatthudesanā vihāravatthudesanāti imāni cha kammāni garukāni apaloketvā kātuṁ na vaṭṭanti, ñattidutiyakammavācaṁ sāvetvāva kātabbāni. Avasesā terasa sammutiyo senāsanaggāhakamatakacīvaradānādisammutiyo cāti etāni lahukakammāni, apaloketvāpi kātuṁ vaṭṭanti, ñattikammañatticatutthakammavasena pana na kātabbameva. “Ñatticatutthakammavasena kayiramānaṁ daḷhataraṁ hoti, tasmā kātabban”ti ekacce vadanti. Evaṁ pana sati kammasaṅkaro hoti, tasmā na kātabbanti paṭikkhittameva. Sace pana akkharaparihīnaṁ vā padaparihīnaṁ vā duruttapadaṁ vā hoti, tassa sodhanatthaṁ punappunaṁ vattuṁ vaṭṭati. Idaṁ akuppakammassa daḷhīkammaṁ hoti, kuppakamme kammaṁ hutvā tiṭṭhati. Ñatticatutthakammaṁ ñattiñca tisso ca kammavācāyo sāvetvāva kātabbaṁ, apalokanakammādivasena na kātabbaṁ.

Sammukhākaraṇīyaṁ kammaṁ asammukhā karoti, vatthuvipannaṁ adhammakammanti ettha pana atthi kammaṁ sammukhākaraṇīyaṁ, atthi kammaṁ asammukhākaraṇīyaṁ. Tattha **asammukhākaraṇīyaṁ** nāma dūtenūpasampadā, pattanikkujjanaṁ, pattukkujjanaṁ, ummattakassa bhikkhuno ummattakasammuti, sekkhānaṁ kulānaṁ sekkhasammuti, Channassa bhikkhuno brahmadaṇḍo, Devadattassa pakāsanīyakammaṁ, apasādanīyaṁ dassentassa bhikkhuno bhikkhunisaṁghena kātabbaṁ avandiyakammanti aṭṭhavidhaṁ hoti. Idaṁ aṭṭhavidhampi kammaṁ asammukhā kataṁ sukataṁ hoti akuppaṁ, sesāni sabbakammāni sammukhā eva kātabbāni. Saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatāti imaṁ catubbidhaṁ sammukhāvinayaṁ upanetvāva kātabbāni. Evaṁ katāni hi sukatāni honti, evaṁ akatāni panetāni imaṁ sammukhāvinayasaṅkhātaṁ vatthuṁ vinā katattā vatthuvipannāni nāma honti. Tena vuttaṁ “sammukhākaraṇīyaṁ kammaṁ asammukhā karoti, vatthuvipannaṁ adhammakamman”ti. **Paṭipucchākaraṇīyā**dīsupi paṭipucchādikaraṇameva vatthu, taṁ vatthuṁ vinā katattā tesampi vatthuvipannatā veditabbā. Apica ūnavīsativassaṁ vā antimavatthuṁ ajjhāpannapubbaṁ vā

ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ကိဉ္စိ ဝိဟာရံ ဂတေန အာဂန္တုကေန တတ္ထ ဘိက္ခူနံ အာရောစေတဗ္ဗံ။ သစေ သဗ္ဗေ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတေ ပဿတိ၊ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတေနေဝ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အထ ရုက္ခမူလာဒီသု ဝိသုံ ဌိတာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ သဉ္စိစ္စ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စ ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ စ ဒုက္ကဋံ။ အထ ဝိစိနန္တော ကဉ္စိ န ပဿတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ ဟောတိ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။

အာဂန္တုကဿပိ အတ္တနော ဝသနဝိဟာရံ အာဂတဿ ကေဿ ဝါ ဗဟူနံ ဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒဝတ္တဘေဒါပိ စေတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစေ အာဂန္တုကာ မုဟုတ္တံ ဝိဿမိတွာ ဝါ အဝိဿမိတွာ ဧဝ ဝါ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသမ္ပိ အာရောစေတဗ္ဗံ။ သစေ တဿ အဇာနန္တဿေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ အယဉ္စ ဂတကာလေ ဇာနာတိ၊ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ သမ္ပာပုဏိတုံ ဝါ သာဝေတုံ ဝါ အသက္ကောန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ ဟောတိ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ယေပိ အန္တောဝိဟာရံ အပ္ပဝိသိတွာ ဥပစာရသီမံ ဩက္ကမိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အယဉ္စ နေသံ ဆတ္တသဒ္ဒံ ဝါ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒံ ဝါ ခိပိတသဒ္ဒံ ဝါ သုတွာ အာဂန္တုကဘာဝံ ဇာနာတိ၊ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ဂတကာလေ ဇာနန္တေနပိ အနုဗန္ဓိတွာ အာရောစေတဗ္ဗမေဝ၊ သမ္ပာပုဏိတုံ အသက္ကောန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ ဟောတိ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ယောပိ ရတ္တိံ အာဂန္တွာ ရတ္တိံယေဝ ဂစ္ဆတိ၊ သောပိ ရတ္တိစ္ဆေဒံ ကရောတိ၊ အညာတတ္တာ ပန ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ နတ္ထိ။ သစေ အဇာနိတွာဝ အဗ္ဘာနံ ကရောတိ၊ အကတမေဝ ဟောတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ အဓိကာ ရတ္တိယော ဂဟေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ အယံ အပဏ္ဏကပဋိပဒါ။

နဒီအာဒီသု နာဝါယ ဂစ္ဆန္တမ္ပိ ပရတီရေ ဌိတမ္ပိ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တမ္ပိ ပဗ္ဗတတလအရညာဒီသု ဒူရေ ဌိတမ္ပိ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ သစေ “ဘိက္ခူ”တိ ဝဝတ္ထာနံ အတ္ထိ၊ နာဝါဒီဟိ ဂန္တွာ ဝါ မဟာသဒ္ဒံ ကတွာ ဝါ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတွာ ဝါ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋဉ္စ။ သစေ ဝါယမန္တောပိ သမ္ပာပုဏိတုံ ဝါ သာဝေတုံ ဝါ န သက္ကောတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ ဟောတိ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ သံဃသေနာဘယတ္ထေရော ပန ဝိသယာဝိသယေန ကထေတိ “ဝိသယေ ကိရ အနာရောစေန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋဉ္စ ဟောတိ၊ အဝိသယေ ပန ဥဘယမ္ပိ နတ္ထိ”တိ။ ကရဝီကတိဿတ္ထေရော “သမဏော အယန္တိ ဝဝတ္ထာနမေဝ ပမာဏံ။ သစေပိ အဝိသယော ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋမေဝ နတ္ထိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိယေဝါ”တိ အာဟ။

ekādasasu vā abhabbapuggalesu aññataraṁ upasampādentassapi vatthuvipannaṁ adhammakammaṁ hoti. Ayaṁ vatthuto kammavipattiyaṁ vinicchayo.

Ñattito vipattiyaṁ pana **vatthuṁ na parāmasatīti** yassa upasampadādikammaṁ karoti, taṁ na parāmasati, tassa nāmaṁ na gaṇhāti. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito āyasmato Buddharakkhitassa upasampadāpekkho”ti vattabbe “suṇātu me bhante saṁgho, āyasmato Buddharakkhitassa upasampadāpekkho”ti vadati. Evaṁ vatthuṁ na parāmasati.

Saṁghaṁ na parāmasatīti saṁghassa nāmaṁ na gaṇhāti. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito”ti vattabbe “suṇātu me bhante, ayaṁ dhammarakkhito”ti vadati. Evaṁ saṁghaṁ na parāmasati.

Puggalaṁ na parāmasatīti yo upasampadāpekkhassa upajjhāyo, taṁ na parāmasati, tassa nāmaṁ na gaṇhāti. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito āyasmato Buddharakkhitassa upasampadāpekkho”ti vattabbe “suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito upasampadāpekkho”ti vadati. Evaṁ puggalaṁ na parāmasati.

Ñattiṁ na parāmasatīti sabbena sabbaṁ ñattiṁ na parāmasati, ñattidutiyakamme ñattiṁ aṭṭhapetvā dvikkhattuṁ kammavācāya eva anussāvanakammaṁ karoti, ñatticatutthakammepi ñattiṁ aṭṭhapetvā catukkhattuṁ kammavācāya eva anussāvanakammaṁ karoti. Evaṁ ñattiṁ na parāmasati.

Pacchā vā ñattiṁ ṭhapetīti paṭhamaṁ kammavācāya anussāvanakammaṁ katvā “esā ñattī”ti vatvā “khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti vadati. Evaṁ pacchā ñattiṁ ṭhapeti. Iti imehi pañcahākārehi ñattito kammāni vipajjanti.

Anussāvanato vipattiyaṁ pana vatthu-ādīni tāva vuttanayeneva veditabbāni. Evaṁ pana nesaṁ aparāmasanaṁ hoti—“suṇātu me bhante saṁgho”ti paṭhamānussāvanāya vā “dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho”ti dutiyatatiyānussāvanāsu vā “ayaṁ Dhammarakkhito āyasmato Buddharakkhitassa upasampadāpekkho”ti vattabbe “suṇātu me bhante saṁgho, āyasmato Buddharakkhitassā”ti vadanto **vatthuṁ na parāmasati** nāma.

ဥပေါသထဒိဝသေ “ဥပေါသထံ သမ္မာပုစ္ဆိဿာမာ”တိ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဇူဒ္ဓိယာ ဂစ္ဆန္တာပိ ဥပေါသထဘာဝံ ဉတွာ ဩတရိတွာ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ အာဂန္တုကသောဓနတ္ထံ ဥပေါသထဒိဝသေပိ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ပဝါရဏာယပိ ဧသေဝ နယော။ ဂန္တုံ အသမတ္ထေန ဂိလာနေန ဘိက္ခုံ ပေသေတွာ အာရောစာပေတဗ္ဗံ၊ အနုပသမ္ပန္နံ ပေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

န ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ ဝါ အနာဝါသာ ဝါ အဘိက္ခုကော နာနာသံဝါသကေဟိ ဝါ သဘိက္ခုကော အာဝါသော ဝါ အနာဝါသော ဝါ ဂန္တဗ္ဗော အညတြ ပကတတ္တေန အညတြ အန္တရာယာ။ ယတ္ထ ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု နတ္ထိ၊ တတ္ထ န ဝသိတဗ္ဗံ။ န ဟိ တတ္ထ ဝုတ္ထရတ္တိယော ဂဏနူပိကာ[1] ဟောန္တိ။ ဒသဝိဓေ အန္တရာယေ ပန သစေပိ ရတ္တိယော ဂဏနူပိကာ န ဟောန္တိ၊ အန္တရာယတော ပရိမုစ္စနတ္ထာယ ဂန္တဗ္ဗမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “အညတြ အန္တရာယာ”တိ။ နာနာသံဝါသကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေသံ အနာရောစနေပိ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ အဘိက္ခုကာဝါသသဒိသမေဝ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “နာနာသံဝါသကေဟိ ဝါ သဘိက္ခုကော”တိ။

န ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္တေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသေ ဝါ အနာဝါသေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ တတ္ထ **အာဝါသော** နာမ ဝသနတ္ထာယ ကတသေနာသနံ။ **အနာဝါသော** နာမ စေတိယဃရံ ဗောဓိဃရံ သမ္မုဉ္ဇနီအဋ္ဋကော ဒါရုအဋ္ဋကော ပါနီယမာဠော ဝစ္စကုဋိ ဒွါရကောဋ္ဌကောတိ ဧဝမာဒိ။ “ဧတေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကစ္ဆန္နေ ဆဒနတော ဥဒကပတနဋ္ဌာနပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ ဥက္ခိတ္တကောဝ ဝသိတုံ န လဘတိ၊ ပါရိဝါသိကော ပန အန္တောအာဝါသေယေဝ န လဘတီ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** အဝိသေသေန “ဥဒကပါတေန ဝါရိတ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ဧတေသု ဧတ္တကေသု ပဉ္စဝဏ္ဏစ္ဆဒနဗဒ္ဓဋ္ဌာနေသု ပါရိဝါသိကဿ စ ဥက္ခိတ္တကဿ စ ပကတတ္တေန သဒ္ဓိံ ဥဒကပါတေန ဝါရိတ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ နာနူပစာရေပိ ဧကစ္ဆန္နေ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနေတ္ထ တဒဟုပသမ္ပန္နေပိ ပကတတ္တေ ပဌမံ ပဝိသိတွာ နိပန္နေပိ သဋ္ဌိဝဿိကောပိ ပါရိဝါသိကော ပစ္ဆာ ပဝိသိတွာ ဇာနန္တော နိပဇ္ဇတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋဉ္စ၊ အဇာနန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန တသ္မိံ နိသိန္နေ ပစ္ဆာ

1. ဂဏနူပဂါ(သီ)

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito”ti vattabbe “suṇātu me bhante, ayaṁ Dhammarakkhito”ti vadanto **saṁghaṁ na parāmasati** nāma. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito āyasmato Buddharakkhitassā”ti vattabbe “suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Dhammarakkhito upasampadāpekkho”ti vadanto **puggalaṁ na parāmasati** nāma.

Sāvanaṁ hāpetīti sabbena sabbaṁ kammavācāya anussāvanaṁ na karoti, ñattidutiyakamme dvikkhattuṁ ñattimeva ṭhapeti, ñatticatutthakamme catukkhattuṁ ñattimeva ṭhapeti. Evaṁ sāvanaṁ hāpeti. Yopi ñattidutiyakamme ekaṁ ñattiṁ ṭhapetvā ekaṁ kammavācaṁ anussāvento akkharaṁ vā chaḍḍeti, padaṁ vā duruttaṁ karoti, ayampi sāvanaṁ hāpetiyeva. Ñatticatutthakamme pana ekaṁ ñattiṁ ṭhapetvā sakimeva vā dvikkhattuṁ vā kammavācāya anussāvanaṁ karontopi akkharaṁ vā padaṁ vā chaḍḍentopi duruttaṁ karontopi anussāvanaṁ hāpetiyevāti veditabbo.

252. “Duruttaṁ karotī”ti ettha pana ayaṁ vinicchayo. Yo hi aññasmiṁ akkhare vattabbe aññaṁ vadati, ayaṁ duruttaṁ karoti nāma. Tasmā kammavācaṁ karontena bhikkhunā yvāyaṁ—

“Sithilaṁ dhanitañca dīgharassaṁ,
Garukaṁ lahukañca niggahitaṁ.
Sambandhaṁ vavatthitaṁ vimuttaṁ,
Dasadhā byañjanabuddhiyā pabhedo”ti—

vutto, ayaṁ suṭṭhu upalakkhetabbo. Ettha hi **sithilaṁ** nāma pañcasu vaggesu paṭhamatatiyaṁ. **Dhanitaṁ** nāma tesveva dutiyacatutthaṁ. **Dīghan**ti dīghena kālena vattabba-ākārādi. **Rassan**ti tato upaḍḍhakālena vattabba-akārādi. **Garukan**ti dīghameva, yaṁ vā “āyasmato Buddharakkhitattherassa yassa nakkhamatī”ti evaṁ saṁyogaparaṁ katvā vuccati. **Lahukan**ti rassameva, yaṁ vā “āyasmato Buddharakkhitattherassa yassa na khamatī”ti evaṁ asaṁyogaparaṁ katvā vuccati. **Niggahitan**ti yaṁ karaṇāni niggahetvā avissajetvā avivaṭena mukhena sānunāsikaṁ katvā vattabbaṁ. **Sambandhan**ti yaṁ parapadena sambandhitvā “tuṇhissā”ti vā “tuṇhassā”ti vā vuccati. **Vavatthitan**ti yaṁ parapadena asambandhaṁ katvā vicchinditvā “tuṇhī assā”ti vā “tuṇha assā”ti vā vuccati. **Vimuttan**ti yaṁ karaṇāni aniggahetvā vissajjetvā vivaṭena mukhena anunāsikaṁ akatvā vuccati.

ပကတတ္တော ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ ပါရိဝါသိကော စ ဇာနာတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋဉ္စ။ နော စေ ဇာနာတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။

ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္တံ ဘိက္ခုံ တဒဟုပသမ္ပန္နမ္ပိ ဒိသွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဝုဋ္ဌာယ စ “အဟံ ဣမိနာ သုခနိသိန္နော ဝုဋ္ဌာပိတော”တိ ပရမ္မုခေနပိ န ဂန္တဗ္ဗံ၊ “ဣဒံ အာစရိယ အာသနံ၊ ဧတ္ထ နိသီဒထာ”တိ ဧဝံ ပကတတ္တော ဘိက္ခု အာသနေန နိမန္တေတဗ္ဗောယေဝ။ နဝကေန ပန “မဟာထေရံ ဩဗဒ္ဓံ ကရောမီ”တိ ပါရိဝါသိကတ္ထေရဿ သန္တိကံ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ပါရိဝါသိကေန ပကတတ္တေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ န ဧကာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န နီစေ အာသနေ နိသိန္နေ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ဆမာယံ နိသိန္နေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဒွါဒသဟတ္ထံ ပန ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပကတတ္တေန သဒ္ဓိံ န ဧကစင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ န နီစေ စင်္ကမေ စင်္ကမန္တေ ဥစ္စေ စင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ န ဆမာယံ စင်္ကမန္တေ စင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန အကတပရိစ္ဆေဒါယ ဘူမိယာ စင်္ကမန္တေ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ ဝါလုကံ အာကိရိတွာ အာလမ္ဗနံ ယောဇေတွာ ကတစင်္ကမေ နီစေပိ န စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဣဋ္ဌကစယေန သမ္ပန္နေ ဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တေ။ သစေ ပန ပါကာရပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ, ဒွါရကောဋ္ဌကယုတ္တော ပဗ္ဗတန္တရဝနန္တရဂုမ္ဗန္တရေသု ဝါ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော၊ တာဒိသေ စင်္ကမေ စင်္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္နေပိ ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာ ဝဋ္ဋတိ။

ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိကဝုဍ္ဎတရေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ မူလာယပဋိကဿနာရဟေန မာနတ္တာရဟေန မာနတ္တစာရိကေန အဗ္ဘာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ န ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသေ ဝါ အနာဝါသေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန သစေ ဝုဍ္ဎတရေ ပါရိဝါသိကေ ပဌမံ နိပန္နေ ဣတရော ဇာနန္တော ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စဿ ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ စ ဒုက္ကဋံ။ ဝုဍ္ဎတရဿ ပန ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ အဇာနိတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ဝတ္တဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိ။ အထ နဝကပါရိဝါသိကေ ပဌမံ နိပန္နေ ဝုဍ္ဎတရော ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇတိ၊ နဝကော စ ဇာနာတိ၊ ရတ္တိ စဿ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ စ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။ ဝုဍ္ဎတရဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေါ။ နော စေ ဇာနာတိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ဝတ္တဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိ။ သစေ အပစ္ဆာပုရိမံ နိပဇ္ဇန္တိ၊ ဝုဍ္ဎတရဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ ဣတရဿ ဝတ္တဘေဒေါပီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

Tattha “suṇātu me”ti vattabbe ta-kārassa tha-kāraṁ katvā “suṇāthu me”ti vacanaṁ sithilassa dhanitakaraṇaṁ nāma, tathā “pattakallaṁ esā ñattī”ti vattabbe “patthakallaṁ esā ñattī”ti-ādivacanaṁ. “Bhante saṁgho”ti vattabbe bha-kāragha-kārānaṁ ba-kāraga-kāre katvā “bante saṁgo”ti vacanaṁ dhanitassa sithilakaraṇaṁ nāma. “Suṇātu me”ti vivaṭena mukhena vattabbe pana “suṇaṁtu me”ti vā “esā ñattī”ti vattabbe “esaṁ ñattī”ti vā avivaṭena mukhena ananunāsikaṁ katvā vacanaṁ vimuttassa niggahitavacanaṁ nāma. “Pattakallan”ti avivaṭena mukhena anunāsikaṁ katvā vattabbe “pattakallā”ti vivaṭena mukhena anunāsikaṁ akatvā vacanaṁ niggahitassa vimuttavacanaṁ nāma. Iti sithile kattabbe dhanitaṁ, dhanite kattabbe sithilaṁ, vimutte kattabbe niggahitaṁ, niggahite kattabbe vimuttanti imāni cattāri byañjanāni antokammavācāya kammaṁ dūsenti. Evaṁ vadanto hi aññasmiṁ akkhare vattabbe aññaṁ vadati, duruttaṁ karotīti vuccati.

Itaresu pana dīgharassādīsu chasu byañjanesu dīghaṭṭhāne dīghameva, rassaṭṭhāne rassamevāti evaṁ yathāṭhāne taṁ tadeva akkharaṁ bhāsantena anukkamāgataṁ paveṇiṁ avināsentena kammavācā kātabbā. Sace pana evaṁ akatvā dīghe vattabbe rassaṁ, rasse vā vattabbe dīghaṁ vadati, tathā garuke vattabbe lahukaṁ, lahuke vā vattabbe garukaṁ vadati, sambandhe vā pana vattabbe vavatthitaṁ, vavatthite vā vattabbe sambandhaṁ vadati, evaṁ vuttepi kammavācā na kuppati. Imāni hi cha byañjanāni kammaṁ na kopenti. Yaṁ pana suttantikattherā “da-kāro ta-kāramāpajjati, ta-kāro da-kāramāpajjati, ca-kāro ja-kāramāpajjati, ja-kāro ca-kāramāpajjati, ya-kāro ka-kāramāpajjati, ka-kāro ya-kāramāpajjati, tasmā da-kārādīsu vattabbesu ta-kārādivacanaṁ na virujjhatī”ti vadanti, taṁ kammavācaṁ patvā na vaṭṭati. Tasmā vinayadharena neva da-kāro ta-kāro kātabbo -pa- na ka-kāro ya-kāro. Yathāpāḷiyā niruttiṁ sodhetvā dasavidhāya byañjananiruttiyā vuttadose pariharantena kammavācā kātabbā. Itarathā hi sāvanaṁ hāpeti nāma.

Akāle vā sāvetīti sāvanāya akāle anokāse ñattiṁ aṭṭhapetvā paṭhamaṁyeva anussāvanakammaṁ katvā pacchā ñattiṁ ṭhapeti. Iti imehi pañcahākārehi anussāvanato kammāni vipajjanti.

ဒွေ ပါရိဝါသိကာ သမဝဿာ၊ ဧကော ပဌမံ နိပန္နော၊ ဧကော ဇာနန္တော ဝ ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇတိ၊ ရတ္တိ စဿ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ စ ဒုက္ကဋံ။ ပဌမံ နိပန္နဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေါ။ သစေ ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇန္တောပိ န ဇာနာတိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ဝတ္တဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိ။ သစေ ဒွေပိ အပစ္ဆာပုရိမံ နိပဇ္ဇန္တိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ရတ္တိစ္ဆေဒေါယေဝ၊ န ဝတ္တဘေဒေါ။ သစေ ဟိ ဒွေ ပါရိဝါသိကာ ဧကတော ဝသေယျုံ၊ တေ အညမညဿ အဇ္ဈာစာရံ ဉတွာ အဂါရဝါ ဝါ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဝါ ဟုတွာ တံ ဝါ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇေယျုံ တတော ပါပိဋ္ဌတရံ ဝါ၊ ဝိဗ္ဘမေယျုံ ဝါ[1]၊ တသ္မာ နေသံ သဟသေယျာ သဗ္ဗပကာရေန ပဋိက္ခိတ္တာ။ မူလာယပဋိကဿနာရဟာဒယော စေတ္ထ ပါရိဝါသိကာနံ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ မူလာယပဋိကဿနာရဟေန မာနတ္တာရဟေန မာနတ္တစာရိကေန အဗ္ဘာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ န ဧကာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န နီစေ အာသနေ နိသိန္နေ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ဆမာယ နိသိန္နေ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န ဧကစင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ န နီစေ စင်္ကမေ စင်္ကမန္တေ ဥစ္စေ စင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ န ဆမာယ စင်္ကမန္တေ စင်္ကမေ စင်္ကမိတဗ္ဗံ။

“န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ သာဒိတဗ္ဗံ ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ အာသနာဘိဟာရော သေယျာဘိဟာရော ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ပတ္တစီဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္မံ၊ ယော သာဒိယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2] ဝစနတော ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဌပေတွာ နဝကတရံ ပါရိဝါသိကံ အဝသေသာနံ အန္တမသော မူလာယပဋိကဿနာရဟာဒီနမ္ပိ အဘိဝါဒနာဒီနိ သာဒိယန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနမ္ပိ သာဒိယန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ တသ္မာ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ “အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊ မယှံ ဝတ္တံ မာ ကရောထ၊ မာ မံ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆထာ”တိ။ သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ကုလပုတ္တာ “တုမှေ ဘန္တေ တုမှာကံ ဝိနယကမ္မံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ဝတ္တံ ကရောန္တိ၊ ဂါမပ္ပဝေသနမ္ပိ အာပုစ္ဆန္တိယေဝ၊ ဝါရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အနာပတ္တိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခူနံ မိထု ယထာဝုဍ္ဎံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ အာသနာဘိဟာရံ သေယျာဘိဟာရံ ပါဒေါဒကံ ပါဒပီဌံ ပါဒကထလိကံ ပတ္တစီဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ နဟာနေ

၁-ဟုတွာ ပါပိဋ္ဌတရံ ဝါ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇေယျုံ ဝိဗ္ဘမေယျုံ ဝါ (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၃-ပိဋ္ဌေ)
၂-ဝိ ၄-၈၂-ပိဋ္ဌေ။

253. **Sīmato vipattiyaṁ** pana **atikhuddakasīmā** nāma yā ekavīsati bhikkhū na gaṇhāti. **Kurundiyaṁ** pana “yattha ekavīsati bhikkhū nisīdituṁ na sakkontī”ti vuttaṁ. Tasmā yā evarūpā sīmā, ayaṁ sammatāpi asammatā gāmakhettasadisāva hoti, tattha kataṁ kammaṁ kuppati. Esa nayo sesasīmāsupi. Ettha pana **atimahatī** nāma yā kesaggamattenapi tiyojanaṁ atikkamitvā sammatā hoti. **Khaṇḍanimittā** nāma aghaṭitanimittā vuccati. Puratthimāya disāya nimittaṁ kittetvā anukkameneva dakkhiṇāya pacchimāya uttarāya disāya kittetvā puna puratthimāya disāya pubbakittitaṁ nimittaṁ paṭikittetvā ṭhapetuṁ vaṭṭati, evaṁ akhaṇḍanimittā hoti. Sace pana anukkamena āharitvā uttarāya disāya nimittaṁ kittetvā tattheva ṭhapeti, khaṇḍanimittā hoti. Aparāpi **khaṇḍanimittā** nāma yā animittupagaṁ tacasārarukkhaṁ vā khāṇukaṁ vā paṁsupuñjaṁ vā vālukapuñjaṁ vā aññataraṁ antarā ekaṁ nimittaṁ katvā sammatā hoti. **Chāyānimittā** nāma yā pabbatacchāyādīnaṁ yaṁ kiñci chāyaṁ nimittaṁ katvā sammatā hoti. **Animittā** nāma yā sabbena sabbaṁ nimittāni akittetvā sammatā hoti. **Bahisīme ṭhito sīmaṁ sammannati** nāma nimittāni kittetvā nimittānaṁ bahi ṭhito sammannati. **Nadiyā Samudde Jātassare sīmaṁ sammannatī**ti etesu nadī-ādīsu yaṁ sammannati, sā evaṁ sammatāpi “sabbā bhikkhave nadī asīmā, sabbo Samuddo asīmo, sabbo Jātassaro asīmo”ti[1] vacanato asammatāva hoti. **Sīmāya sīmaṁ sambhindatī**ti attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ sambhindati. **Sīmāya sīmaṁ ajjhottharatī**ti attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ ajjhottharati. Tattha yathā sambhedo ca ajjhottharaṇañca hoti, taṁ sabbaṁ sīmākathāyaṁ vuttameva. Iti imā ekādasapi sīmā asīmā gāmakhettasadisā eva, tāsu nisīditvā kataṁ kammaṁ kuppati. Tena vuttaṁ “imehi ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjantī”ti.

Parisato kammavipattiyaṁ pana kiñci anuttānaṁ nāma natthi. Yampi tattha kammappattachandārahalakkhaṇaṁ vattabbaṁ siyā, tampi parato “cattāro bhikkhū pakatattā kammappattā”ti-ādinā nayena vuttameva. Tattha **pakatattā kammappattā**ti catuvaggakaraṇe kamme cattāro pakatattā anukkhittā

1. Vi 3. 150 piṭṭhe.

ပိဋ္ဌိပရိကမ္မ”န္တိ[1] ဝစနတော ပန ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခူနံ အညမညံ ယော ယော ဝုဍ္ဎော၊ တေန တေန နဝကတရဿ အဘိဝါဒနာဒိံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခူနံ ပဉ္စ ယထာဝုဍ္ဎံ ဥပေါသထံ ပဝါရဏံ ဝဿိကသာဋိကံ ဩဏောဇနံ ဘတ္တ”န္တိ[2] ဝစနတော ဣမာနိ ဥပေါသထာဒီနိ ပဉ္စ ပကတတ္တေဟိပိ သဒ္ဓိံ ဝုဍ္ဎပဋိပါဋိယာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ[3] ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ဟတ္ထပါသေ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ပါဠိယာ အနိသီဒိတွာ ပါဠိံ ဝိဟာယ ဟတ္ထပါသံ အမုဉ္စန္တေန နိသီဒိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထေ ကရိယမာနေ သံဃနဝကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ တတ္ထေဝ နိသိန္နေန အတ္တနော ပါဠိယာ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ ပဝါရဏာယပိ သံဃနဝကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ တတ္ထေဝ နိသိန္နေန အတ္တနော ပါဠိယာ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ သံဃေန ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဘာဇိယမာနံ ဝဿိကသာဋိကမ္ပိ အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနေ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဩဏောဇနန္တိ ဝိဿဇ္ဇနံ ဝုစ္စတိ။ သစေ ဟိ ပါရိဝါသိကဿ ဒွေ တီဏိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ ပါပုဏန္တိ၊ အညာ စဿ ပုဂ္ဂလိကဘတ္တပစ္စာသာ ဟောတိ၊ တာနိ ပဋိပါဋိယာ ဂဟေတွာ “ဘန္တေ ဟေဋ္ဌာ ဂါဟေထ၊ အဇ္ဇ မယှံ ဘတ္တပစ္စာသာ အတ္ထိ၊ သွေဝ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ တာနိ ပုနဒိဝသေသု ဂဏှိတုံ လဘတိ။ “ပုနဒိဝသေ သဗ္ဗပဌမံ တဿ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ယဒိ ပန န ဂဏှာတိ န ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ပုနဒိဝသေ န လဘတိ။ ဣဒံ ဩဏောဇနံ နာမ ပါရိဝါသိကဿေဝ ဩဒိဿ အနုညာတံ။ ကသ္မာ? တဿ ဟိ သံဃနဝကဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ ဘတ္တဂ္ဂေ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ပါပုဏန္တိ ဝါ န ဝါ၊ တသ္မာ “သော ဘိက္ခာဟာရေန မာ ကိလမိတ္ထာ”တိ ဣဒမဿ သင်္ဂဟကရဏတ္ထာယ ဩဒိဿ အနုညာတံ။

ဘတ္တန္တိ အာဂတာဂတေဟိ ဝုဍ္ဎပဋိပါဋိယာ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ ဝိဟာရေ သံဃဿ စတုဿာလဘတ္တံ။ ဧတံ ယထာဝုဍ္ဎံ လဘတိ၊ ပါဠိယာ ပန ဂန္တုံ ဝါ ဌာတုံ ဝါ န လဘတိ၊ တသ္မာ ပါဠိတော ဩသက္ကိတွာ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ယထာ သေနော နိပတိတွာ ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ဂဏှိတဗ္ဗံ။ အာရာမိကသမဏုဒ္ဒေသေဟိ အာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ သစေ သယမေဝ အာဟရန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ရညော မဟာပေဠဘတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ စတုဿာလဘတ္တေ ပန သစေ ဩဏောဇနံ ကတ္တုကာမော ဟောတိ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ

၁-ဝိ ၄-၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇-ပိဋ္ဌေ။

anissāritā parisuddhasīlā cattāro bhikkhū kammappattā kammassa arahā anucchavikā sāmino. Na tehi vinā taṁ kammaṁ karīyati, na tesaṁ chando vā pārisuddhi vā eti, avasesā pana sacepi sahassamattā honti, sace samānasaṁvāsakā sabbe chandārahāva honti, chandapārisuddhiṁ datvā āgacchantu vā mā vā, kammaṁ pana tiṭṭhati. Yassa pana saṁgho parivāsādikammaṁ karoti, so neva kammappatto nāpi chandāraho, apica yasmā taṁ puggalaṁ vatthuṁ katvā saṁgho kammaṁ karoti, tasmā kammārahoti vuccati. Sesakammesupi eseva nayo.

254. **Apalonakanakammaṁ katamāni pañca ṭhānāni gacchati, osāraṇaṁ nissāraṇaṁ bhaṇḍukammaṁ brahmadaṇḍaṁ kammalakkhaṇaññeva pañcamanti** ettha "osāraṇaṁ nissāraṇan"ti padasiliṭṭhatāyetaṁ vuttaṁ, paṭhamaṁ pana nissāraṇā hoti, pacchā osāraṇā. Tattha yā sā kaṇṭakassa sāmaṇerassa daṇḍakammanāsanā, sā nissāraṇāti veditabbā. Tasmā etarahi sacepi sāmaṇero Buddhassa vā dhammassa vā saṁghassa vā avaṇṇaṁ bhaṇati, akappiyaṁ "kappiyan"ti dīpeti, micchādiṭṭhiko hoti, antaggāhikāya diṭṭhiyā samannāgato, so yāvatatiyaṁ nivāretvā taṁ laddhiṁ vissajjāpetabbo. No ce vissajjeti, saṁghaṁ sannipātetvā "vissajjehī"ti vattabbo. No ce vissajjeti, byattena bhikkhunā apalokanakammaṁ katvā nissāretabbo. Evañca pana kammaṁ kātabbaṁ—

"Saṁghaṁ bhante pucchāmi 'ayaṁ itthannāmo sāmaṇero Buddhassa dhammassa saṁghassa avaṇṇavādī micchādiṭṭhiko, yaṁ aññe sāmaṇerā labhanti dirattatirattaṁ bhikkhūhi saddhiṁ sahaseyyaṁ, tassā alābhāya nissāraṇā ruccati saṁghassā'ti. Dutiyampi. Tatiyampi bhante saṁghaṁ pucchāmi 'ayaṁ itthannāmo sāmaṇero -pa- ruccati saṁghassā'ti, cara pire vinassā"ti.

So aparena samayena "ahaṁ bhante bālatāya aññāṇatāya alakkhikatāya evaṁ akāsiṁ, svāhaṁ saṁghaṁ khamāpemī"ti khamāpento yāvatatiyaṁ yācāpetvā apalokanakammeneva osāretabbo, evañca pana osāretabbo. Saṁghamajjhe byattena bhikkhunā saṁghassa anumatiyā sāvetabbaṁ—

ဥက္ခိတ္တေ ပိဏ္ဍေ "အဇ္ဇ မေ ဘတ္တံ အတ္ထိ၊ သွေဝ ဂဏှိဿာမီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ "ပုနဒိဝသေ ဒွေ ပိဏ္ဍေ လဘတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိပိ ပါဠိတော ဩသက္ကိတွာဝ ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ယတ္ထ ပန နိသီဒါပေတွာ ပရိဝိသန္တိ၊ တတ္ထ သာမဏေရာနံ ဇေဋ္ဌကေန, ဘိက္ခူနံ သံဃနဝကေန ဟုတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ပါရိဝါသိကဝတ္တံ။

မူလာယပဋိကဿနာရဟာနံ မာနတ္တာရဟာနံ မာနတ္တစာရိကာနံ အဗ္ဘာနာရဟာနဉ္စ ဣဒမေဝ ဝတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မာနတ္တစာရိကဿ ဝတ္တေ ပန "ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗ"န္တိ ဝိသေသော။ ရတ္တိစ္ဆေဒေသု စ "တယော ခေါ ဥပါလိ ပါရိဝါသိကဿ ဘိက္ခုနော ရတ္တိစ္ဆေဒါ၊ သဟဝါသော ဝိပ္ပဝါသော အနာရောစနာ"တိ[၁] ဝစနတော ယွာယံ "ပကတတ္တေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဧကစ္ဆန္နေ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော သဟဝါသော၊ ယော စ ဧကဿေဝ ဝါသော၊ ယာ စာယံ အာဂန္တုကာဒီနံ အနာရောစနာ၊ ဧတေသု တီသု ဧကေနပိ ကာရဏေန ပါရိဝါသိကဿ ဘိက္ခုနော ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိ။

မာနတ္တစာရိကဿ ပန "စတ္တာရော ခေါ ဥပါလိ မာနတ္တစာရိကဿ ဘိက္ခုနော ရတ္တိစ္ဆေဒါ၊ သဟဝါသော, ဝိပ္ပဝါသော, အနာရောစနာ, ဦနေ ဂဏေ စရဏ"န္တိ ဝစနတော ဣမေသု စတူသု ကာရဏေသု ဧကေနပိ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိ။ **ဂဏော**တိ စေတ္ထ စတ္တာရော ဝါ အတိရေကာ ဝါ။ တသ္မာ သစေပိ တီဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသတိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိယေဝ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ဂရုကာပတ္တိဝုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

၃၃-ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၄၉။ **ကမ္မာကမ္မ**န္တိ ဧတ္ထ[၂] ပန ကမ္မာနိ စတ္တာရိ အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မန္တိ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ကတိဟာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိ? ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိ ဝတ္ထုတော ဝါ ဉတ္တိတော ဝါ အနုဿာဝနတော ဝါ သီမတော ဝါ ပရိသတော ဝါ။

၁-ဝိ ၄-၈၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၃၈၀-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

"Saṁghaṁ bhante pucchāmi 'ayaṁ itthannāmo sāmaṇero Buddhassa dhammassa saṁghassa avaṇṇavādī micchādiṭṭhiko, yaṁ aññe sāmaṇerā labhanti dirattatirattaṁ bhikkhūhi saddhiṁ sahaseyyaṁ, tassā alābhāya nissārito, svāyaṁ idāni sorato nivātavutti lajjidhammaṁ okkanto hirottappe patiṭṭhito katadaṇḍakammo accayaṁ deseti, imassa sāmaṇerassa yathā pure kāyasambhogasāmaggidānaṁ ruccati saṁghassā'ti".

Evaṁ tikkhattuṁ vattabbaṁ. Evaṁ apalokanakammaṁ **osāraṇañca nissāraṇañca** gacchati. **Bhaṇḍukammaṁ** pabbajjāvinicchayakathāya vuttameva.

Brahmadaṇḍo pana na kevalaṁ Channasseva paññatto, yo aññopi bhikkhu mukharo hoti, bhikkhū duruttavacanehi ghaṭṭento khuṁsento vambhento viharati, tassapi dātabbo, evañca pana dātabbo. Saṁghamajjhe byattena bhikkhunā saṁghassa anumatiyā sāvetabbaṁ—

"Bhante itthannāmo bhikkhu mukharo, bhikkhū duruttavacanehi ghaṭṭento khuṁsento vambhento viharati, so bhikkhu yaṁ iccheyya, taṁ vadeyya, bhikkhūhi itthannāmo bhikkhu neva vattabbo, na ovaditabbo na anusāsitabbo, Saṁghaṁ bhante pucchāmi 'itthannāmassa bhikkhuno brahmadaṇḍassa dānaṁ ruccati saṁghassā'ti. Dutiyampi pucchāmi -pa-. Tatiyampi pucchāmi 'itthannāmassa bhikkhuno brahmadaṇḍassa dānaṁ ruccati saṁghassā'ti".

Tassa aparena samayena sammā vattitvā khamāpentassa brahmadaṇḍo paṭippassambhetabbo, evañca pana paṭippassambhetabbo. Byattena bhikkhunā saṁghamajjhe sāvetabbaṁ—

"Bhante bhikkhusaṁgho asukassa bhikkhuno brahmadaṇḍaṁ adāsi, so bhikkhu sorato nivātavutti lajjidhammaṁ okkanto hirottappe patiṭṭhito paṭisaṅkhā āyatiṁ saṁvare tiṭṭhati, saṁghaṁ bhante pucchāmi 'tassa bhikkhuno brahmadaṇḍassa paṭippassaddhi ruccati saṁghassā'ti".

Evaṁ yāvatatiyaṁ vatvā apalokanakammeneva brahmadaṇḍo paṭippassambhetabboti.

ကထံ **ဝတ္ထုတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ**? သမ္မုခါကရဏီယံ ကမ္မံ အသမ္မုခါ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယံ ကမ္မံ အပဋိပုစ္ဆာ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အခမ္မကမ္မံ။ ပဋိညာယ ကရဏီယံ ကမ္မံ အပဋိညာယ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အခမ္မကမ္မံ။ သတိဝိနယာရဟဿ အမူဠ္ဟဝိနယံ ဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ အမူဠ္ဟဝိနယာရဟဿ တဿပါပိယသိကာကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ တဿပါပိယသိကာကမ္မာရဟဿ တဇ္ဇနီယကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ တဇ္ဇနီယကမ္မာရဟဿ နိယဿကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ နိယဿကမ္မာရဟဿ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မာရဟဿ ပဋိသာရဏီယကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ပဋိသာရဏီယကမ္မာရဟဿ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ဥက္ခေပနီယကမ္မာရဟဿ ပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ပရိဝါသာရဟဿ မူလာယ ပဋိကဿတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ မူလာယပဋိကဿနာရဟဿ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ မာနတ္တာရဟံ အဗ္ဘေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ အဗ္ဘာနာရဟံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ အနုပောသထေ ဥပေါသထံ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ အပဝါရဏာယ ပဝါရေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ပဏ္ဍကံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ထေယျသံဝါသကံ၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကံ၊ တိရစ္ဆာနဂတံ၊ မာတုဃာတကံ၊ ပိတုဃာတကံ၊ အရဟန္တဃာတကံ၊ ဘိက္ခုနိဒူသကံ၊ သံဃဘေဒကံ၊ လောဟိတုပ္ပါဒကံ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကံ၊ ဦနဝီသတိဝဿံ ပုဂ္ဂလံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ။ ဧဝံ ဝတ္ထုတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

ကထံ **ဉတ္တိတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ**? ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဉတ္တိတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။ ဝတ္ထုံ န ပရာမသတိ၊ သံဃံ န ပရာမသတိ၊ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ၊ ဉတ္တိံ န ပရာမသတိ၊ ပစ္ဆာ ဝါ ဉတ္တိံ ဌပေတိ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဉတ္တိတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

ကထံ **အနုဿာဝနတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ**? ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနုဿာဝနတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။ ဝတ္ထုံ န ပရာမသတိ၊ သံဃံ န ပရာမသတိ၊ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ၊ သာဝနံ ဟာပေတိ၊ အကာလေ ဝါ သာဝေတိ။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနုဿာဝနတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

ကထံ **သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ**? ဧကာဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။ အတိခုဒ္ဒကံ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ အတိမဟတိံ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ ခဏ္ဍနိမိတ္တံ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ ဆာယာနိမိတ္တံ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ အနိမိတ္တံ

Kammalakkhaṇaññeva pañcamanti yaṁ taṁ Bhagavatā Bhikkhunikkhandhake—

> "Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo kaddamodakena osiñcanti 'appeva nāma amhesu sārajjeyyun'ti, kāyaṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti, ūruṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti, aṅgajātaṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti. Bhikkhuniyo obhāsenti, bhikkhunīhi saddhiṁ sampayojenti 'appeva nāma amhesu sārajjeyyun'ti"[1]—

Imesu vatthūsu yesaṁ bhikkhūnaṁ dukkaṭaṁ paññapetvā "anujānāmi bhikkhave tassa bhikkhuno daṇḍakammaṁ kātun"ti vatvā "kiṁ nu kho daṇḍakammaṁ kātabban"ti saṁsaye uppanne "avandiyo so bhikkhave bhikkhu bhikkhunisaṁghena kātabbo"ti evaṁ avandiyakammaṁ anuññātaṁ, taṁ kammalakkhaṇaññeva pañcamaṁ, imassa apalokanakammassa ṭhānaṁ hoti. Tassa hi kammaññeva lakkhaṇaṁ, na osāraṇādīni, tasmā kammalakkhaṇanti vuccati. Tassa karaṇaṁ paṭippassaddhiyā saddhiṁ vitthārato dassayissāma. Bhikkhunupassaye sannipatitassa bhikkhunisaṁghassa anumatiyā byattāya bhikkhuniyā sāvetabbaṁ—

> "Ayye asuko nāma ayyo bhikkhunīnaṁ apāsādikaṁ dasseti, etassa ayyassa avandiyakaraṇaṁ ruccatī"ti bhikkhunisaṁghaṁ pucchāmi. 'Ayye asuko nāma ayyo bhikkhunīnaṁ apāsādikaṁ dasseti, etassa ayyassa avandiyakaraṇaṁ ruccatī'ti dutiyampi. Tatiyampi bhikkhunisaṁghaṁ pucchāmī"ti.

Evaṁ tikkhattuṁ sāvetvā apalokanakammena avandiyakammaṁ kātabbaṁ.

Tato paṭṭhāya so bhikkhu bhikkhunīhi na vanditabbo. Sace avandiyamāno hirottappaṁ paccupaṭṭhapetvā sammā vattati, tena bhikkhuniyo khamāpetabbā. Khamāpentana bhikkhunupassayaṁ agantvā vihāreyeva saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā ekaṁ bhikkhuṁ vā upasaṅkamitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "ahaṁ bhante paṭisaṅkhā āyatiṁ saṁvare tiṭṭhāmi, na puna apāsādikaṁ dassessāmi, bhikkhunisaṁgho mayhaṁ khamatū"ti khamāpetabbaṁ. Tena saṁghena vā gaṇena vā ekaṁ bhikkhuṁ pesetvā ekabhikkhunā vā sayameva gantvā bhikkhuniyo vattabbā "ayaṁ bhikkhupaṭisaṅkhā āyatiṁ

---

1. Vi 4. 452 piṭṭhe.

သီမံ သမ္မန္နတိ၊ ဗဟိသီမေ ဌိတော သီမံ သမ္မန္နတိ၊ နဒိယာ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ သမုဒ္ဒေ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ ဇာတဿရေ သီမံ သမ္မန္နတိ၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒတိ၊ သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ ဣမေဟိ ဧကာဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

ကထံ ပရိသတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ? ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ ပရိသတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။ စတုဝဂ္ဂကရဏီယေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ တေ အနာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အနာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ၊ စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အနာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ၊ စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ။

ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ။ပ။ ဒသဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ။ပ။ ဝီသတိဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အနာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အနာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ၊ ဝီသတိဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အနာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ၊ ဝီသတိဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟဋော ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ ပဋိက္ကောသန္တိ။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ ပရိသတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ အဝသေသာ ပကတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာ။ ယဿ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တော နာပိ ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ ကမ္မာရဟော။ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ပဉ္စ ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ အဝသေသာ ပကတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာ။ ယဿ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တော နာပိ ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ ကမ္မာရဟော။ ဒသဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ဒသ ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ အဝသေသာ ပကတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာ။ ယဿ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တော နာပိ ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ ကမ္မာရဟော။ ဝီသတိဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ ဝီသတိ ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊

saṁvare ṭhito, iminā accayaṁ desetvā bhikkhunisaṁgho khamāpito, bhikkhunisaṁgho imaṁ bhikkhuṁ vandiyaṁ karotū”ti. So vandiyo kātabbo, evañca pana kātabbo. Bhikkhunupassaye sannipatitassa bhikkhunisaṁghassa anumatiyā byattāya bhikkhuniyā sāvetabbaṁ—

> “Ayye asuko nāma ayyo bhikkhunīnaṁ apāsādikaṁ dassetīti bhikkhunisaṁghena avandiyo kato, so lajjidhammaṁ okkamitvā paṭisaṅkhā āyatiṁ saṁvare ṭhito, accayaṁ desetvā bhikkhunisaṁghaṁ khamāpesi, tassa ayyassa vandiyakaraṇaṁ ruccatīti bhikkhunisaṁghaṁ pucchāmī”ti—

Tikkhattuṁ vattabbaṁ. Evaṁ apalokanakammeneva vandiyo kātabbo.

255. Ayaṁ panettha Pāḷimuttakopi kammalakkhaṇavinicchayo[1]. Idañhi kammalakkhaṇaṁ nāma bhikkhunisaṁghamūlakaṁ paññattaṁ, bhikkhusaṁghassapi panetaṁ labbhatiyeva. Yañhi bhikkhusaṁgho salākabhatta-uposathaggesu ca apalokanakammaṁ karoti, etampi kammalakkhaṇameva. Acchinnacīvarajiṇṇacīvaranaṭṭhacīvarānañhi saṁghaṁ sannipātetvā byattena bhikkhunā yāvatatiyaṁ sāvetvā apalokanakammaṁ katvā cīvaraṁ dātuṁ vaṭṭati. Appamattakavissajjakena pana cīvaraṁ karontassa paccayabhājanīyakathāyaṁ vuttappabhedāni sūci-ādīni anupaloketvāpi dātabbāni. Tesaṁ dāne soyeva issaro, tato atirekaṁ dentena apaloketvā dātabbaṁ. Tato hi atirekadāne saṁgho sāmī. Gilānabhesajjampi tattha vuttappakāraṁ sayameva dātabbaṁ, atirekaṁ icchantassa apaloketvā dātabbaṁ. Yopi ca dubbalo vā chinniriyāpatho vā pacchinnabhikkhācārapatho vā mahāgilāno, tassa mahāvāsesu tatruppādato devasikaṁ nāḷi vā upaḍḍhanāḷi vā, ekadivasaṁyeva vā pañca vā dasa vā taṇḍulanāḷiyo dentena apalokanakammaṁ katvāva dātabbā. Pesalassa bhikkhuno tatruppādato iṇapalibodhampi bahussutassa saṁghabhāranittharakassa bhikkhuno anuṭṭhāpanīyasenāsanampi saṁghakiccaṁ karontānaṁ kappiyakārakādīnaṁ bhattavetanampi apalokanakammena dātuṁ vaṭṭati.

1. Vi-Ṭṭha 4. 253 piṭṭhādīsu.

အဝသေသာ ပကတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာ။ ယဿ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တော နာပိ ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ ကမ္မာရဟော။

၂၅၀။ **အပလောကနကမ္မံ** ကတိ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? **ဉတ္တိကမ္မံ, ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ, ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ** ကတိ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? အပလောကနကမ္မံ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ဉတ္တိကမ္မံ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

အပလောကနကမ္မံ ကတမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ ဘဏ္ဍုကမ္မံ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ ပဉ္စမံ။ အပလောကနကမ္မံ ဣမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဉတ္တိကမ္မံ ကတမာနိ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ ဥပေါသထံ ပဝါရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဟံ ပစ္စုက္ကဍ္ဎနံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ နဝမံ။ ဉတ္တိကမ္မံ ဣမာနိ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ကတမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ ဥဒ္ဓရဏံ ဒေသနံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ သတ္တမံ။ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ကတမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ နိဂ္ဂဟံ သမနုဘာသနံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ သတ္တမံ။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ အယံ တာဝ ပါဠိနယော။

၂၅၁။ အယံ ပနေတ္ထ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆယကထာ[1]— **အပလောကနကမ္မံ** နာမ သီမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတွာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတွာ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတွာ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ။ **ဉတ္တိကမ္မံ** နာမ ဝုတ္တနယေနေဝ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ ဧကာယ ဉတ္တိယာ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ။ **ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ** နာမ ဝုတ္တနယေနေဝ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ ဧကာယ ဉတ္တိယာ ဧကာယ စ အနုဿာဝနာယာတိ ဧဝံ ဉတ္တိဒုတိယာယ အနုဿာဝနာယ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ။ **ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ** နာမ ဝုတ္တနယေနေဝ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ ဧကာယ ဉတ္တိယာ တီဟိ စ အနုဿာဝနာဟီတိ ဧဝံ ဉတ္တိစတုတ္ထာဟိ တီဟိ အနုဿာဝနာဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၄၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Catupaccayavasena dinnatatruppādato saṁghikaṁ āvāsaṁ jaggāpetuṁ vaṭṭati, “ayaṁ[1] bhikkhu issaravatāya vicāretī”ti kathāpacchindanatthaṁ pana salākaggādīsu vā antarasannipāte vā saṁghaṁ āpucchitvāva jaggāpetabbo. Cīvarapiṇḍapātatthāya odissa dinnatatruppādatopi apaloketvā āvāso jaggāpetabbo, anapaloketvāpi vaṭṭati, “sūro vatāyaṁ bhikkhu cīvarapiṇḍapātatthāya odissa dinnato āvāsaṁ jaggāpetī”ti evaṁ uppannakathāpacchedanatthaṁ pana apalokanakammameva katvā jaggāpetabbo.

Cetiye chattaṁ vā vedikaṁ vā bodhigharaṁ vā āsanagharaṁ vā akataṁ vā karontena jiṇṇaṁ vā paṭisaṅkharontena sudhākammaṁ vā karontena manusse samādapetvā kātuṁ vaṭṭati. Sace kārako natthi, cetiyassa upanikkhepato kāretabbaṁ. Upanikkhepepi asati apalokanakammaṁ katvā tatruppādato kāretabbaṁ, saṁghikenapi apaloketvā cetiyakiccaṁ kātuṁ vaṭṭati. Cetiyassa santakena apaloketvāpi saṁghikakiccaṁ na vaṭṭati, tāvakālikaṁ pana gahetvā paṭipākatikaṁ kātuṁ vaṭṭati. Cetiye sudhākammādīni karontehi pana bhikkhācārato vā saṁghato vā yāpanamattaṁ alabhantehi cetiyasantakato yāpanamattaṁ gahetvā paribhuñjantehi vattaṁ kātuṁ vaṭṭati, “vattaṁ karomā”ti macchamaṁsādīhi saṁghabhattaṁ kātuṁ na vaṭṭati.

Ye vihāre ropitā phalarukkhā saṁghena pariggahitā honti, jagganakammaṁ labhati. Yesaṁ phalāni ghaṇṭiṁ paharitvā bhājetvā paribhuñjanti, tesu apalokanakammaṁ na kātabbaṁ. Ye pana apariggahitā, tesu apalokanakammaṁ kātabbaṁ, taṁ pana salākaggayāgaggabhattagga-antarasannipātesupi kātuṁ vaṭṭati, uposathagge pana vaṭṭatiyeva. Tattha hi anāgatānampi chandapārisuddhi āharīyati, tasmā taṁ suvisodhitaṁ hoti. Evañca pana kātabbaṁ, byattena bhikkhunā bhikkhusaṁghassa anumatiyā sāvetabbaṁ—

> “Bhante yaṁ imasmiṁ vihāre antosīmāya saṁghasantakaṁ mūlatacapatta-aṅkurapupphaphalakhādanīyādi atthi, taṁ sabbaṁ āgatāgatānaṁ bhikkhūnaṁ yathāsukhaṁ paribhuñjituṁ ruccatīti saṁghaṁ pucchāmī”ti—

Tikkhattuṁ pucchitabbaṁ.

---

1. Sūro vatāyaṁ (Ka)

တတြ အပလောကနကမ္မံ အပလောကေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဉတ္တိကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။ ဉတ္တိကမ္မမ္ပိ ဧကံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ပန အပလောကေတွာ ကာတဗ္ဗမ္ပိ အကာတဗ္ဗမ္ပိ အတ္ထိ။ တတ္ထ သီမာသမ္မုတိ သီမာသမူဟနံ ကထိနဒါနံ ကထိနုဒ္ဓါရော ကုဋိဝတ္ထုဒေသနာ ဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာတိ ဣမာနိ ဆ ကမ္မာနိ ဂရုကာနိ အပလောကေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစံ သာဝေတွာဝ ကာတဗ္ဗာနိ။ အဝသေသာ တေရသ သမ္မုတိယော သေနာသနဂ္ဂါဟကမတကစီဝရဒါနာဒိသမ္မုတိယော စာတိ ဧတာနိ လဟုကကမ္မာနိ၊ အပလောကေတွာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဉတ္တိကမ္မဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန ပန န ကာတဗ္ဗမေဝ။ “ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန ကယိရမာနံ ဒဠှတရံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဧကေ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ ပန သတိ ကမ္မသင်္ကရော ဟောတိ၊ တသ္မာ န ကာတဗ္ဗန္တိ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။ သစေ ပန အက္ခရပရိဟီနံ ဝါ ပဒပရိဟီနံ ဝါ ဒုရုတ္တပဒံ ဝါ ဟောတိ၊ တဿ သောဓနတ္ထံ ပုနပ္ပုနံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ အကုပ္ပကမ္မဿ ဒဠှီကမ္မံ ဟောတိ၊ ကုပ္ပကမ္မေ ကမ္မံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ဉတ္တိဉ္စ တိဿော စ ကမ္မဝါစာယော သာဝေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။

သမ္မုခါကရဏီယံ ကမ္မံ အသမ္မုခါ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မန္တိ ဧတ္ထ ပန အတ္ထိ ကမ္မံ သမ္မုခါကရဏီယံ၊ အတ္ထိ ကမ္မံ အသမ္မုခါကရဏီယံ။ တတ္ထ **အသမ္မုခါကရဏီယံ** နာမ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ, ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇနံ, ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ, ဥမ္မတ္တကဿ ဘိက္ခုနော ဥမ္မတ္တကသမ္မုတိ, သေက္ခာနံ ကုလာနံ သေက္ခသမ္မုတိ, ဆန္နဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍော, ဒေဝဒတ္တဿ ပကာသနီယကမ္မံ, အပသာဒနီယံ ဒဿေန္တဿ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုနိသံဃေန ကာတဗ္ဗံ အဝန္ဒိယကမ္မန္တိ အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ ကမ္မံ အသမ္မုခါ ကတံ သုကတံ ဟောတိ အကုပ္ပံ၊ သေသာနိ သဗ္ဗကမ္မာနိ သမ္မုခါ ဧဝ ကာတဗ္ဗာနိ။ သံဃသမ္မုခတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ ဝိနယသမ္မုခတာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာတိ ဣမံ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္မုခါဝိနယံ ဥပနေတွာဝ ကာတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ကတာနိ ဟိ သုကတာနိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ အကတာနိ ပနေတာနိ ဣမံ သမ္မုခါဝိနယသင်္ခါတံ ဝတ္ထုံ ဝိနာ ကတတ္တာ ဝတ္ထုဝိပန္နာနိ နာမ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “သမ္မုခါကရဏီယံ ကမ္မံ အသမ္မုခါ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မ”န္တိ။ **ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယာဒီသုပိ** ပဋိပုစ္ဆာဒိကရဏမေဝ ဝတ္ထု၊ တံ ဝတ္ထုံ ဝိနာ ကတတ္တာ တေသမ္ပိ ဝတ္ထုဝိပန္နတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပိစ ဦနဝီသတိဝဿံ ဝါ အန္တိမဝတ္ထုံ အဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗံ ဝါ

Catūhi pañcahi bhikkhūhi kataṁ sukatameva. Yasmimpi vihāre dve tayo janā vasanti, tehi nisīditvā katampi saṁghena katasadisameva. Yasmiṁ pana eko bhikkhu hoti, tena bhikkhunā uposathadivase pubbakaraṇapubbakiccaṁ katvā nisinnena katampi katikavattaṁ saṁghena katasadisameva hoti. Karontena pana phalavārena kātumpi cattāro māse cha māse ekasaṁvaccharanti evaṁ paricchinditvāpi aparicchinditvāpi kātuṁ vaṭṭati. Paricchinne yathāparicchedaṁ paribhuñjitvā puna kātabbaṁ. Aparicchinne yāva rukkhā dharanti, tāva vaṭṭati. Yepi tesaṁ rukkhānaṁ bījehi aññe rukkhā ropitā honti, tesampi sā eva katikā.

Sace pana aññasmiṁ vihāre ropitā honti, tesaṁ yattha ropitā, tasmiṁyeva vihāre saṁgho sāmī. Yepi aññato bījāni āharitvā purimavihāre pacchā ropitā, tesu aññā katikā kātabbā, katikāya katāya puggalikaṭṭhāne tiṭṭhanti, yathāsukhaṁ phalādīni paribhuñjituṁ vaṭṭanti. Sace panettha taṁ taṁ okāsaṁ parikkhipitvā pariveṇāni katvā jagganti, tesaṁ bhikkhūnaṁ puggalikaṭṭhāne tiṭṭhanti, aññe paribhuñjituṁ na labhanti. Tehi pana saṁghassa dasamabhāgaṁ datvā paribhuñjitabbāni. Yopi majjhevihāre rukkhaṁ sākhāhi parivāretvā rakkhati, tassapi eseva nayo.

Porāṇakavihāraṁ gatassa sambhāvanīyabhikkhuno "thero āgato"ti phalāphalaṁ āharanti, sace tattha mūle sabbapariyattidharo bahussutabhikkhu vihāsi, "addhā ettha dīghā katikā katā bhavissatī"ti nikkukkuccena paribhuñjitabbaṁ. Vihāre phalāphalaṁ piṇḍapātikānampi vaṭṭati, dhutaṅgaṁ na kopeti. Sāmaṇerā attano ācariyupajjhāyānaṁ bahūni phalāni denti, aññe bhikkhū alabhantā khiyyanti, khiyyanamattameva[1] taṁ hoti. Sace dubbhikkhaṁ hoti, ekaṁ panasarukkhaṁ nissāya saṭṭhipi janā jīvanti, tādise kāle sabbesaṁ saṅgahakaraṇatthāya bhājetvā khāditabbaṁ. Ayaṁ sāmīci. Yāva pana katikavattaṁ na paṭippassambhati, tāva tehi khāyitaṁ sukhāyitameva. Kadā pana katikavattaṁ paṭippassambhati? Yadā samaggo saṁgho sannipatitvā "ito paṭṭhāya bhājetvā khādantū"ti sāveti, ekabhikkhuke pana vihāre etena sāvitepi purimakatikā

1. Khīyitamattameva (Sī)

ကောဒသသု ဝါ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေသု အညတရံ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿပိ ဝတ္ထု-ဝိပန္နံ အဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ။ အယံ ဝတ္ထုတော ကမ္မဝိပတ္တိယံ ဝိနိစ္ဆယော။

ဉတ္တိတော ဝိပတ္တိယံ ပန **ဝတ္ထုံ န ပရာမသတီ**တိ ယဿ ဥပသမ္ပဒါဒိကမ္မံ ကရောတိ၊ တံ န ပရာမသတိ၊ တဿ နာမံ န ဂဏှာတိ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါ-ပေက္ခော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝဒတိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုံ န ပရာမသတိ။

သံဃံ န ပရာမသတီတိ သံဃဿ နာမံ န ဂဏှာတိ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော’’တိ ဝဒတိ။ ဧဝံ သံဃံ န ပရာမသတိ။

ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတီတိ ယော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဥပဇ္ဈာယော၊ တံ န ပရာမသတိ၊ တဿ နာမံ န ဂဏှာတိ။ ‘‘သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝဒတိ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ။

ဉတ္တိံ န ပရာမသတီတိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဉတ္တိံ န ပရာမသတိ၊ ဉတ္တိဒုတိယ-ကမ္မေ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ ဒွိက္ခတ္တုံ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ အနုဿာဝနကမ္မံ ကရောတိ၊ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေပိ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ စတုက္ခတ္တုံ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ အနုဿာဝနကမ္မံ ကရောတိ။ ဧဝံ ဉတ္တိံ န ပရာမသတိ။

ပစ္ဆာ ဝါ ဉတ္တိံ ဌပေတီတိ ပဌမံ ကမ္မဝါစာယ အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာ “ဧသာ ဉတ္တီ”တိ ဝတွာ “ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ ဝဒတိ။ ဧဝံ ပစ္ဆာ ဉတ္တိံ ဌပေတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဉတ္တိတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

အနုဿာဝနတော ဝိပတ္တိယံ ပန ဝတ္ထုအာဒီနိ တာဝ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ပန နေသံ အပရာမသနံ ဟောတိ—“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိ ပဌမာနုဿာဝနာယ ဝါ “ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ပ။တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိ ဒုတိယတတိယာ-နုဿာဝနာသု ဝါ “အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ’’တိ ဝဒန္တော **ဝတ္ထုံ န ပရာမသတိ** နာမ။

paṭippassambhatiyeva. Sace paṭippassaddhāya katikāya sāmaṇerā neva rukkhato pātenti, na bhūmito gahetvā bhikkhūnaṁ denti, patitaphalāni pādehi paharantā vicaranti, tesaṁ dasamabhāgato paṭṭhāya yāva upaḍḍhaphalabhāgena phātikammaṁ kātabbaṁ. Addhā phātikammalobhena āharitvā dassenti, puna subhikkhe jāte kappiyakārakesu āgantvā sākhāparivārādīni katvā rukkhe rakkhantesu sāmaṇerānaṁ phātikammaṁ na kātabbaṁ, bhājetvā paribhuñjitabbaṁ.

"Vihāre phalāphalaṁ atthī"ti sāmantagāmehi manussā gilānānaṁ vā gabbhinīnaṁ vā atthāya āgantvā "ekaṁ nāḷikeraṁ detha, ambaṁ detha, labujaṁ dethā"ti yācanti, dātabbaṁ, na dātabbanti? Dātabbaṁ. Adīyamāne hi te domanassikā honti. Dentena pana saṁghaṁ sannipātetvā yāvatatiyaṁ sāvetvā apalokanakammaṁ katvāva dātabbaṁ, katikavattaṁ vā katvā ṭhapetabbaṁ, evañca pana kātabbaṁ. Byattena bhikkhunā saṁghassa anumatiyā sāvetabbaṁ—

> "Sāmantagāmehi manussā āgantvā gilānādīnaṁ atthāya phalāphalaṁ yācanti, dve nāḷikerāni dve tālaphalāni dve panasāni pañca ambāni pañca kadaliphalāni gaṇhantānaṁ anivāraṇaṁ, asukarukkhato ca asukarukkhato ca phalaṁ gaṇhantānaṁ anivāraṇaṁ ruccati bhikkhusaṁghassā"ti—

Tikkhattuṁ vattabbaṁ. Tato paṭṭhāya gilānādīnaṁ nāmaṁ gahetvā yācantā "gaṇhathā"ti na vattabbā, vattaṁ pana ācikkhitabbaṁ "nāḷikerādīni iminā nāma paricchedena gaṇhantānaṁ asukarukkhato ca asukarukkhato ca phalaṁ gaṇhantānaṁ anivāraṇaṁ katan"ti. Anuvicaritvā pana "ayaṁ madhuraphalo ambo, ito gaṇhathā"tipi na vattabbā.

Phalabhājanakāle pana āgatānaṁ sammatena upaḍḍhabhāgo dātabbo, asammatena apaloketvā dātabbaṁ. Khīṇaparibbayo vā maggagamiyasatthavāho vā añño vā issaro āgantvā yācati, apaloketvāva dātabbaṁ, balakkārena gahetvā khādanto na vāretabbo. Kuddho hi so rukkhepi chindeyya, aññampi anatthaṁ kareyya. Puggalikapariveṇaṁ āgantvā gilānassa nāmena yācanto "amhehi chāyādīnaṁ

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော”တိ ဝဒန္တော **သံဃံ န ပရာမသတိ** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ ဝဒန္တော **ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ** နာမ။

သာဝနံ ဟာပေတီတိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ကမ္မဝါစာယ အနုဿာဝနံ န ကရောတိ၊ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေ ဒွိက္ခတ္တုံ ဉတ္တိမေဝ ဌပေတိ၊ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေ စတုက္ခတ္တုံ ဉတ္တိမေဝ ဌပေတိ။ ဧဝံ သာဝနံ ဟာပေတိ။ ယောပိ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေ ဧကံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာ ဧကံ ကမ္မဝါစံ အနုဿာဝေန္တော အက္ခရံ ဝါ ဆဍ္ဍေတိ၊ ပဒံ ဝါ ဒုရုတ္တံ ကရောတိ၊ အယမ္ပိ သာဝနံ ဟာပေတိယေဝ။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေ ပန ဧကံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာ သကိံမေဝ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ ကမ္မဝါစာယ အနုဿာဝနံ ကရောန္တောပိ အက္ခရံ ဝါ ပဒံ ဝါ ဆဍ္ဍေန္တောပိ ဒုရုတ္တံ ကရောန္တောပိ အနုဿာဝနံ ဟာပေတိယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၅၂။ “ဒုရုတ္တံ ကရောတီ”တိ ဧတ္ထ ပန အယံ ဝိနိစ္ဆယော။ ယော ဟိ အညသ္မိံ အက္ခရေ ဝတ္တဗ္ဗေ အညံ ဝဒတိ၊ အယံ ဒုရုတ္တံ ကရောတိ နာမ။ တသ္မာ ကမ္မဝါစံ ကရောန္တေန ဘိက္ခုနာ ယွာယံ—

> “သိထိလံ ဓနိတဉ္စ ဒီဃရဿံ၊ ဂရုကံ လဟုကဉ္စ နိဂ္ဂဟိတံ။
> သမ္ဗန္ဓံ ဝဝတ္ထိတံ ဝိမုတ္တံ၊ ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘေဒေါ”တိ—

ဝုတ္တော၊ အယံ သုဋ္ဌု ဥပလက္ခေတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ ဟိ **သိထိလံ** နာမ ပဉ္စသု ဝဂ္ဂေသု ပဌမတတိယံ။ **ဓနိတံ** နာမ တေသွေဝ ဒုတိယစတုတ္ထံ။ **ဒီဃ**န္တိ ဒီဃေန ကာလေန ဝတ္တဗ္ဗအာကာရာဒိ။ **ရဿ**န္တိ တတော ဥပဍ္ဎကာလေန ဝတ္တဗ္ဗအကာရာဒိ။ **ဂရုက**န္တိ ဒီဃမေဝ၊ ယံ ဝါ “အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ ယဿ နက္ခမတီ”တိ ဧဝံ သံယောဂပရံ ကတွာ ဝုစ္စတိ။ **လဟုက**န္တိ ရဿမေဝ၊ ယံ ဝါ “အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ ယဿ န ခမတီ”တိ ဧဝံ အသံယောဂပရံ ကတွာ ဝုစ္စတိ။ **နိဂ္ဂဟိတ**န္တိ ယံ ကရဏာနိ နိဂ္ဂဟေတွာ အဝိဿဇ္ဇေတွာ အဝိဝဋေန မုခေန သာနုနာသိကံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ **သမ္ဗန္ဓ**န္တိ ယံ ပရပဒေန သမ္ဗန္ဓိတွာ “တုဏှိဿာ”တိ ဝါ “တုဏှဿာ”တိ ဝါ ဝုစ္စတိ။ **ဝဝတ္ထိတ**န္တိ ယံ ပရပဒေန အသမ္ဗန္ဓံ ကတွာ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ “တုဏှီ အဿာ”တိ ဝါ “တုဏှ အဿာ”တိ ဝါ ဝုစ္စတိ။ **ဝိမုတ္တ**န္တိ ယံ ကရဏာနိ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိဝဋေန မုခေန အနုနာသိကံ အကတွာ ဝုစ္စတိ။

atthāya ropitaṁ, sace atthi, tumhe jānāthā”ti vattabbo. Yadi pana phalabharitāva rukkhā honti, kaṇṭake bandhitvā phalavārena gaṇhanti, apaccāsīsantena hutvā dātabbaṁ, balakkārena gaṇhanto na vāretabbo. Pubbe vuttamevettha kāraṇaṁ.

Saṁghassa phalārāmo hoti, paṭijagganaṁ na labhati. Sace taṁ koci vattasīsena jaggati, saṁghasseva hoti. Athāpi kassaci paṭibalassa bhikkhuno “imaṁ sappurisa jaggitvā dehī”ti saṁgho bhāraṁ karoti, so ce vattasīsena jaggati, evampi saṁghasseva hoti. Phātikammaṁ paccāsīsantassa pana tatiyabhāgena vā upaḍḍhabhāgena vā phātikammaṁ kātabbaṁ. “Bhāriyaṁ kamman”ti vatvā ettakena anicchanto pana “sabbaṁ taveva santakaṁ katvā mūlabhāgaṁ dasamabhāgamattaṁ datvā jaggāhī”tipi vattabbo, garubhaṇḍattā pana na mūlacchejjavasena dātabbaṁ. So mūlabhāgaṁ datvā khādanto akatavāsaṁ[1] vā katvā katāvāsaṁ vā jaggitvā nissitakānaṁ ārāmaṁ niyyāteti, tehipi mūlabhāgo dātabbova.

Yadā pana bhikkhū sayaṁ jaggituṁ pahonti, atha tesaṁ jaggituṁ na dātabbaṁ, jaggitakāle pana na vāretabbā, jagganakāleyeva vāretabbā. “Bahu tumhehi khāyitaṁ, idāni mā jaggittha, bhikkhusaṁghoyeva jaggissatī”ti vattabbaṁ. Sace pana neva vattasīsena jagganto atthi, na phātikammena, na saṁgho jaggituṁ pahoti, eko anāpucchitvāva jaggitvā phātikammaṁ vaḍḍhetvā paccāsīsati, apalokanakammena phātikammaṁ vaḍḍhetvāva dātabbaṁ. Iti imaṁ sabbampi kammalakkhaṇameva hoti. Apalokanakammaṁ imāni pañca ṭhānāni gacchati.

256. **Ñattikammaṭṭhānabhede** pana[2]—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo itthannāmassa āyasmato upasampadāpekkho, anusiṭṭho so mayā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo āgaccheyya, ‘āgacchāhī’ti vattabbo”ti—

Evaṁ upasampadāpekkhassa osāraṇā **osāraṇā** nāma.

---

1. Atītāvāsaṁ (Sī) 2. Vi-Ṭṭha 4. 257 piṭṭhādīsu.

တတ္ထ “သုဏာတု မေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တ-ကာရဿ ထ-ကာရံ ကတွာ “သုဏာထု မေ”တိ ဝစနံ သိထိလဿ ဓနိတကရဏံ နာမ၊ တထာ “ပတ္တကလ္လံ ဧသာ ဉတ္တိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ပတ္ထကလ္လံ ဧသာ ဉတ္ထိ”တိအာဒိဝစနံ။ “ဘန္တေ သံဃော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဘ-ကာရဃ-ကာရာနံ ဗ-ကာရဂ-ကာရေ ကတွာ “ဗန္တေ သံဂေါ”တိ ဝစနံ ဓနိတဿ သိထိလကရဏံ နာမ။ “သုဏာတု မေ”တိ ဝိဝဋေန မုခေန ဝတ္တဗ္ဗေ ပန “သုဏံတု မေ”တိ ဝါ “ဧသာ ဉတ္တိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဧသံ ဉတ္တိ”တိ ဝါ အဝိဝဋေန မုခေန အနုနာသိကံ ကတွာ ဝစနံ ဝိမုတ္တဿ နိဂ္ဂဟိတဝစနံ နာမ။ “ပတ္တကလ္လ”န္တိ အဝိဝဋေန မုခေန အနုနာသိကံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗေ “ပတ္တကလ္လာ”တိ ဝိဝဋေန မုခေန အနုနာသိကံ အကတွာ ဝစနံ နိဂ္ဂဟိတဿ ဝိမုတ္တဝစနံ နာမ။ ဣတိ သိထိလေ ကတ္တဗ္ဗေ ဓနိတံ, ဓနိတေ ကတ္တဗ္ဗေ သိထိလံ, ဝိမုတ္တေ ကတ္တဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟိတံ, နိဂ္ဂဟိတေ ကတ္တဗ္ဗေ ဝိမုတ္တန္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဗျဉ္ဇနာနိ အန္တောကမ္မဝါစာယ ကမ္မံ ဒူသေန္တိ။ ဧဝံ ဝဒန္တော ဟိ အညသ္မိံ အက္ခရေ ဝတ္တဗ္ဗေ အညံ ဝဒတိ၊ ဒုရုတ္တံ ကရောတီတိ ဝုစ္စတိ။

ဣတရေသု ပန ဒီဃရဿာဒီသု ဆသု ဗျဉ္ဇနေသု ဒီဃဋ္ဌာနေ ဒီဃမေဝ၊ ရဿဋ္ဌာနေ ရဿမေဝါတိ ဧဝံ ယထာဌာနေ တံ တဒေဝ အက္ခရံ ဘာသန္တေန အနုက္ကမာဂတံ ပဝေဏိံ အဝိနာသေန္တေန ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ပန ဧဝံ အကတွာ ဒီဃေ ဝတ္တဗ္ဗေ ရဿံ, ရဿေ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗေ ဒီဃံ ဝဒတိ၊ တထာ ဂရုကေ ဝတ္တဗ္ဗေ လဟုကံ, လဟုကေ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗေ ဂရုကံ ဝဒတိ၊ သမ္ဗန္ဓေ ဝါ ပန ဝတ္တဗ္ဗေ ဝဝတ္ထိတံ, ဝဝတ္ထိတေ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗေ သမ္ဗန္ဓံ ဝဒတိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ကမ္မဝါစာ န ကုပ္ပတိ။ ဣမာနိ ဟိ ဆ ဗျဉ္ဇနာနိ ကမ္မံ န ကောပေန္တိ။ ယံ ပန သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ “ဒ-ကာရော တ-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ တ-ကာရော ဒ-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ စ-ကာရော ဇ-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ ဇ-ကာရော စ-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ ယ-ကာရော က-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ က-ကာရော ယ-ကာရမာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဒ-ကာရာဒီသု ဝတ္တဗ္ဗေသု တ-ကာရာဒိဝစနံ န ဝိရုဇ္ဈတီ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ ကမ္မဝါစံ ပတွာ န ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဝိနယဓရေန နေဝ ဒ-ကာရော တ-ကာရော ကာတဗ္ဗော။ပ။ န က-ကာရော ယ-ကာရော။ ယထာပါဠိယာ နိရုတ္တိံ သောဓေတွာ ဒသဝိဓာယ ဗျဉ္ဇနနိရုတ္တိယာ ဝုတ္တဒေါသေ ပရိဟရန္တေန ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။ ဣတရထာ ဟိ သာဝနံ ဟာပေတိ နာမ။

အကာလေ ဝါ သာဝေတီတိ သာဝနာယ အကာလေ အနောကာသေ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ ပဌမံယေဝ အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဉတ္တိံ ဌပေတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနုဿာဝနတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ။

“Suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dhammakathiko, imassa neva suttaṁ āgacchati, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhetvā byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, itthannāmaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā avasesā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā”ti—

Evaṁ ubbāhikavinicchaye dhammakathikassa bhikkhuno nissāraṇā **nissāraṇā** nāma.

“Suṇātu me bhante saṁgho, ajjuposatho pannaraso, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho uposathaṁ kareyyā”ti—

Evaṁ uposathakammavasena ṭhapitā ñatti **uposatho** nāma.

“Suṇātu me bhante saṁgho, ajja pavāraṇā pannarasī, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho pavāreyyā”ti—

Evaṁ pavāraṇakammavasena ṭhapitā ñatti **pavāraṇā** nāma.

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo itthannāmassa āyasmato upasampadāpekkho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmaṁ anusāseyyan”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo itthannāmaṁ anusāseyyā”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthānnāmaṁ antarāyike dhamme puccheyyan”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo itthannāmaṁ antarāyike dhamme puccheyya”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmaṁ sinayaṁ puccheyyan”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo itthannāmaṁ sinayaṁ puccheyyā”ti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmena sinayaṁ puṭṭho vissajjeyyan”ti, “yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo itthannāmena sinayaṁ puṭṭho vissajjeyyā”ti—

Evaṁ attānaṁ vā paraṁ vā sammannituṁ ṭhapitā ñatti **sammuti** nāma.

“Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno nissaggiyaṁ saṁghassa nissaṭṭhaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyyā”ti,

၂၅၃။ **သီမတော ဝိပတ္တိယံ** ပန **အတိခုဒ္ဒကသီမာ** နာမ ယာ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ န ဂဏှာတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ယတ္ထ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ နိသီဒိတုံ န သက္ကောန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယာ ဧဝရူပါ သီမာ၊ အယံ သမ္မတာပိ အသမ္မတာ ဂါမခေတ္တသဒိသာဝ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကတံ ကမ္မံ ကုပ္ပတိ။ ဧသ နယော သေသသီမာသုပိ။ ဧတ္ထ ပန **အတိမဟတီ** နာမ ယာ ကေသဂ္ဂမတ္တေနပိ တိယောဇနံ အတိက္ကမိတွာ သမ္မတာ ဟောတိ။ **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမ အဃဋိတ-နိမိတ္တာ ဝုစ္စတိ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ အနုက္ကမေနေဝ ဒက္ခိဏာယ ပစ္ဆိမာယ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ကိတ္တေတွာ ပုန ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပုဗ္ဗကိတ္တိတံ နိမိတ္တံ ပဋိကိတ္တေတွာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အခဏ္ဍနိမိတ္တာ ဟောတိ။ သစေ ပန အနုက္ကမေန အာဟရိတွာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတိ၊ ခဏ္ဍနိမိတ္တာ ဟောတိ။ အပရာပိ **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမ ယာ အနိမိတ္တုပဂံ တစသာရရုက္ခံ ဝါ ခါဏုကံ ဝါ ပံသုပုဉ္ဇံ ဝါ ဝါလုကာပုဉ္ဇံ ဝါ အညတရံ အန္တရာ ဧကံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ ဟောတိ။ **ဆာယာနိမိတ္တာ** နာမ ယာ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာဒီနံ ယံ ကိဉ္စိ ဆာယံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ ဟောတိ။ **အနိမိတ္တာ** နာမ ယာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နိမိတ္တာနိ အကိတ္တေတွာ သမ္မတာ ဟောတိ။ **ဗဟိသီမေ ဌိတော သီမံ သမ္မန္နတိ** နာမ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ နိမိတ္တာနံ ဗဟိ ဌိတော သမ္မန္နတိ။ **နဒိယာ သမုဒ္ဒေ ဇာတဿရေ သီမံ သမ္မန္နတီ**တိ ဧတေသု နဒိအာဒီသု ယံ သမ္မန္နတိ၊ သာ ဧဝံ သမ္မတာပိ “သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာ၊ သဗ္ဗော သမုဒ္ဒေါ အသီမော၊ သဗ္ဗော ဇာတဿရော အသီမော”တိ[၁] ဝစနတော အသမ္မတာဝ ဟောတိ။ **သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒတီ**တိ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ သမ္ဘိန္ဒတိ။ **သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရတီ**တိ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ တတ္ထ ယထာ သမ္ဘေဒေါ စ အဇ္ဈောတ္ထ-ရဏဉ္စ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ သီမာကထာယံ ဝုတ္တမေဝ။ ဣတိ ဣမာ ဧကာဒသပိ သီမာ အသီမာ ဂါမခေတ္တသဒိသာ ဧဝ၊ တာသု နိသီဒိတွာ ကတံ ကမ္မံ ကုပ္ပတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဣမေဟိ ဧကာဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ”တိ။

ပရိသတော ကမ္မဝိပတ္တိယံ ပန ကိဉ္စိ အနုတ္တာနံ နာမ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ တတ္ထ ကမ္မပ္ပတ္တဆန္ဒာရဟလက္ခဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တမ္ပိ ပရတော “စတ္တာရော ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တမေဝ။ တတ္ထ **ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ**တိ စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ စတ္တာရော ပကတတ္တာ အနုက္ခိတ္တာ

၁-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။

"yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, āyasmantā imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyyun"ti—

Evaṁ nissaṭṭhacīvarapattādīnaṁ dānaṁ **dānaṁ** nāma.

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati vivarati uttāniṁ karoti deseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan"ti, "yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan"ti, tena vattabbo "passasī"ti. Āma passāmīti. "Āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti—

Evaṁ āpattipaṭiggaho **paṭiggaho** nāma.

"Suṇantu me āyasmantā āvāsikā, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, idāni uposathaṁ kareyyāma, pātimokkhaṁ uddiseyyāma, āgame kāḷe pavāreyyāmā"ti,

Te ce bhikkhave bhikkhū bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā taṁ kāḷaṁ anuvaseyyuṁ, āvāsikena bhikkhunā byattena paṭibalena āvāsikā bhikkhū ñāpetabbā—

"Suṇantu me āyasmantā āvāsikā, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, idāni uposathaṁ kareyyāma, pātimokkhaṁ uddiseyyāma, āgame juṇhe pavāreyyāmā"ti—

Evaṁ katā pavāraṇāpaccukkaḍḍhanā **paccukkaḍḍhanā** nāma.

Sabbeheva ekajjhaṁ sannipatitabbaṁ, sannipatitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ,

အနိဿာရိတာ ပရိသုဒ္ဓသီလာ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ ကမ္မဿ အရဟာ အနုစ္ဆဝိကာ သာမိနော။ န တေဟိ ဝိနာ တံ ကမ္မံ ကရီယတိ၊ န တေသံ ဆန္ဒော ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိ ဝါ ဧတိ၊ အဝသေသာ ပန သစေပိ သဟဿမတ္တာ ဟောန္တိ၊ သစေ သမာနသံဝါသကာ သဗ္ဗေ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဒတွာ အာဂစ္ဆန္တု ဝါ မာ ဝါ၊ ကမ္မံ ပန တိဋ္ဌတိ။ ယဿ ပန သံဃော ပရိဝါသာဒိကမ္မံ ကရောတိ၊ သော နေဝ ကမ္မပ္ပတ္တော နာပိ ဆန္ဒာရဟော၊ အပိစ ယသ္မာ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုံ ကတွာ သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ ကမ္မာရဟောတိ ဝုစ္စတိ။ သေသကမ္မေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၂၅၄။ **အပလောကနကမ္မံ ကတမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ ဘဏ္ဍုကမ္မံ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ ပဉ္စမန္တိ** ဧတ္ထ "ဩသာရဏံ နိဿာရဏ"န္တိ ပဒသိလိဋ္ဌတာယေတံ ဝုတ္တံ၊ ပဌမံ ပန နိဿာရဏာ ဟောတိ, ပစ္ဆာ ဩသာရဏာ။ တတ္ထ ယာ သာ ကဏ္ဋကဿ သာမဏေရဿ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ၊ သာ နိဿာရဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ ဧတရဟိ သစေပိ သာမဏေရော ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘဏတိ၊ အကပ္ပိယံ "ကပ္ပိယ"န္တိ ဒီပေတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော၊ သော ယာဝတတိယံ နိဝါရေတွာ တံ လဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ သံဃံ သန္နိပါတေတွာ "ဝိဿဇ္ဇေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ နော စေ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ နိဿာရေတဗ္ဗော။ ဧဝဉ္စ ပန ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ—

"သံဃံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ 'အယံ ဣတ္ထန္နာမော သာမဏေရော ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မဿ သံဃဿ အဝဏ္ဏဝါဒီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ ယံ အညေ သာမဏေရာ လဘန္တိ ဒိရတ္တတိရတ္တံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သဟသေယျံ၊ တဿာ အလာဘာယ နိဿာရဏာ ရုစ္စတိ သံဃဿာ'တိ။ ဒုတိယမ္ပိ။ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ပုစ္ဆာမိ 'အယံ ဣတ္ထန္နာမော သာမဏေရော။ပ။ ရုစ္စတိ သံဃဿာ'တိ၊ စရ ပိရေ ဝိနဿာ"တိ။

သော အပရေန သမယေန "အဟံ ဘန္တေ ဗာလတာယ အညာဏတာယ အလက္ခိကတာယ ဧဝံ အကာသိံ၊ သွာဟံ သံဃံ ခမာပေမီ"တိ ခမာပေန္တော ယာဝတတိယံ ယာစာပေတွာ အပလောကနကမ္မေနေဝ ဩသာရေတဗ္ဗော၊ ဧဝဉ္စ ပန ဩသာရေတဗ္ဗော။ သံဃမဇ္ဈေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ သံဃဿ အနုမတိယာ သာဝေတဗ္ဗံ—

saṁgho imaṁ adhikaraṇaṁ tiṇavatthārakena vūpasameyya ṭhapetvā thullavajjaṁ ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan”ti—

Evaṁ tiṇavatthārakasamathena katvā sabbapaṭhamā sabbaṅgāhikañatti **kammalakkhaṇaṁ** nāma.

Tathā tato parā ekekasmiṁ pakkhe ekekaṁ katvā dve ñattiyo. Iti yathāvuttappabhedaṁ osāraṇaṁ nissāraṇaṁ -pa- kammalakkhaṇaññeva navamanti ñattikammaṁ imāni nava ṭhānāni gacchati.

257. **Ñattidutiyakammaṭṭhānabhede**[1] pana vaḍḍhassa licchavino pattanikkujjanavasena Khandhake vuttā **nissāraṇā,** tasseva pattukkujjanavasena Khandhake vuttā **osāraṇā** ca veditabbā. Vuttañhetaṁ[2]—

“Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa upāsakassa patto nikkujjitabbo. Bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkati, bhikkhūnaṁ anatthāya parisakkati, bhikkhūnaṁ avāsāya parisakkati, bhikkhū akkosati paribhāsati, bhikkhū bhikkhūhi bhedeti, Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahi aṅgehi samannāgatassa upāsakassa pattaṁ nikkujjituṁ.

Evañca pana bhikkhave nikkujjitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, vaḍḍho licchavī āyasmantaṁ dabbaṁ mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho vaḍḍhassa licchavissa pattaṁ nikkujjeyya, asambhogaṁ saṁghena kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, vaḍḍho licchavī āyasmantaṁ dabbaṁ mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁseti, saṁgho vaḍḍhassa licchavissa pattaṁ nikkujjati, asambhogaṁ saṁghena karoti, yassāyasmato khamati vaḍḍhassa licchavissa pattassa nikkujjanā

1. Vi-Ṭṭha 4. 259 piṭṭhādīsu. 2. Vi 4. 263 piṭṭhādīsu.

“သံဃံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ ‘အယံ ဣတ္ထန္နာမော သာမဏေရော ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မဿ သံဃဿ အဝဏ္ဏဝါဒီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ ယံ အညေ သာမဏေရာ လဘန္တိ ဒိရတ္တတိရတ္တံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သဟသေယျံ၊ တဿာ အလာဘာယ နိဿာရိတော၊ သွာယံ ဣဒါနိ သောရတော နိဝါတဝုတ္တိ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကန္တော ဟိရောတ္တပ္ပေ ပတိဋ္ဌိတော ကတဒဏ္ဍကမ္မော အစ္စယံ ဒေသေတိ၊ ဣမဿ သာမဏေရဿ ယထာ ပုရေ ကာယသမ္ဘောဂသာမဂ္ဂိဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ’တိ”။

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ အပလောကနကမ္မံ **ဩသာရဏဉ္စ နိဿာရဏဉ္စ** ဂစ္ဆတိ။ **ဘဏ္ဍုကမ္မံ** ပဗ္ဗဇ္ဇာဝိနိစ္ဆယကထာယ ဝုတ္တမေဝ။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ပန န ကေဝလံ ဆန္နဿေဝ ပညတ္တော၊ ယော အညောပိ ဘိက္ခု မုခရော ဟောတိ၊ ဘိက္ခူ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ ဃဋ္ဋေန္တော ခုံသေန္တော ဝမ္ဘေန္တော ဝိဟရတိ၊ တဿပိ ဒါတဗ္ဗော၊ ဧဝဉ္စ ပန ဒါတဗ္ဗော။ သံဃမဇ္ဈေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ သံဃဿ အနုမတိယာ သာဝေတဗ္ဗံ—

“ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု မုခရော၊ ဘိက္ခူ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ ဃဋ္ဋေန္တော ခုံသေန္တော ဝမ္ဘေန္တော ဝိဟရတိ၊ သော ဘိက္ခု ယံ ဣစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ၊ ဘိက္ခူဟိ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဩဝဒိတဗ္ဗော န အနုသာသိတဗ္ဗော၊ သံဃံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ ‘ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ။ ပ။ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ ‘ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ’တိ”။

တဿ အပရေန သမယေန သမ္မာ ဝတ္တိတွာ ခမာပေန္တဿ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗော၊ ဧဝဉ္စ ပန ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗော။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ **သံဃမဇ္ဈေ** သာဝေတဗ္ဗံ—

“ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃော အသုကဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ အဒါသိ၊ သော ဘိက္ခု သောရတော နိဝါတဝုတ္တိ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကန္တော ဟိရောတ္တပ္ပေ ပတိဋ္ဌိတော ပဋိသင်္ခါ အာယတိံ သံဝရေ တိဋ္ဌတိ၊ သံဃံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ ‘တဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ရုစ္စတိ သံဃဿာ’တိ”။

ဧဝံ ယာဝတတိယံ ဝတွာ အပလောကနကမ္မေနေဝ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗောတိ။

ဝိ-ဿဂ်ဟ-၄ ၂၆-နှ-ဗု-သ

asambhogaṁ saṁghena karaṇaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Nikkujjito saṁghena vaḍḍhassa licchavissa patto asambhogo saṁghena[1], khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa upāsakassa patto ukkujjitabbo. Na bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkati, na bhikkhūnaṁ anatthāya parisakkati -pa- na saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahi aṅgehi samannāgatassa upāsakassa pattaṁ ukkujjituṁ.

Evañca pana bhikkhave ukkujjitabbo. Tena bhikkhave vaḍḍhena licchavinā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo—

“Saṁghena me bhante patto nikkujjito, asambhogomhi saṁghena, sohaṁ bhante sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācāmī”ti.

Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo.

Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, saṁghena vaḍḍhassa licchavissa patto nikkujjito, asambhogo saṁghena, so sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho vaḍḍhassa licchavissa pattaṁ ukkujjeyya, sambhogaṁ saṁghena kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁghena vaḍḍhassa licchavissa patto nikkujjito, asambhogo saṁghena, so sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācati, saṁgho vaḍḍhassa licchavissa pattaṁ ukkujjati, sambhogaṁ saṁghena karoti, yassāyasmato khamati vaḍḍhassa licchavissa pattassa

1. Asambhogaṁ Saṁghena karaṇaṁ (Sī)

ကမ္မလက္ခဏညေဝ ပဉ္စမန္တိ ယံ တံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ—

"တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနီယော ကဒ္ဒမောဒကေန ဩသိဉ္စန္တိ 'အပ္ပေဝ နာမ အမှေသု သာရဇ္ဇေယျု'န္တိ၊ ကာယံ ဝိဝရိတွာ ဘိက္ခုနီနံ ဒဿေန္တိ၊ ဦရုံ ဝိဝရိတွာ ဘိက္ခုနီနံ ဒဿေန္တိ၊ အင်္ဂဇာတံ ဝိဝရိတွာ ဘိက္ခုနီနံ ဒဿေန္တိ။ ဘိက္ခုနီယော ဩဘာသေန္တိ၊ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဇေန္တိ 'အပ္ပေဝ နာမ အမှေသု သာရဇ္ဇေယျု'န္တိ"[1]—

ဣမေသု ဝတ္ထူသု ယေသံ ဘိက္ခူနံ ဒုက္ကဋံ ပညပေတွာ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဿ ဘိက္ခုနော ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတု"န္တိ ဝတွာ 'ကိံ' နု ခေါ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ သံသယေ ဥပ္ပန္နေ "အဝန္ဒိယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိသံဃေန ကာတဗ္ဗော"တိ ဧဝံ အဝန္ဒိယကမ္မံ အနုညာတံ၊ တံ ကမ္မလက္ခဏညေဝ ပဉ္စမံ၊ ဣမဿ အပလောကနကမ္မဿ ဌာနံ ဟောတိ။ တဿ ဟိ ကမ္မညေဝ လက္ခဏံ၊ န ဩသာရဏာဒီနိ၊ တသ္မာ ကမ္မလက္ခဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ တဿ ကရဏံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ သဒ္ဓိံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿယိဿာမ။ ဘိက္ခုနုပဿယေ သန္နိပတိတဿ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အနုမတိယာ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ သာဝေတဗ္ဗံ—

"အယျေ အသုကော နာမ အယျော ဘိက္ခုနီနံ အပါသာဒိကံ ဒဿေတိ၊ တဿ အယျဿ အဝန္ဒိယကရဏံ ရုစ္စတီ"တိ ဘိက္ခုနိသံဃံ ပုစ္ဆာမိ။ 'အယျေ အသုကော နာမ အယျော ဘိက္ခုနီနံ အပါသာဒိကံ ဒဿေတိ၊ တဿ အယျဿ အဝန္ဒိယကရဏံ ရုစ္စတီ'တိ ဒုတိယမ္ပိ။ တတိယမ္ပိ ဘိက္ခုနိသံဃံ ပုစ္ဆာမီ"တိ။

ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတွာ အပလောကနကမ္မေန အဝန္ဒိယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။

တတော ပဋ္ဌာယ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီဟိ န ဝန္ဒိတဗ္ဗော။ သစေ အဝန္ဒိယမာနော ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ တေန ဘိက္ခုနိယော ခမာပေတဗ္ဗာ။ ခမာပေန္တေန ဘိက္ခုနုပဿယံ အဂန္တွာ ဝိဟာရေယေဝ သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "အဟံ ဘန္တေ ပဋိသင်္ခါ အာယတိံ သံဝရေ တိဋ္ဌာမိ၊ န ပုန အပါသာဒိကံ ဒဿေဿာမိ၊ ဘိက္ခုနိသံဃော မယှံ ခမတူ"တိ ခမာပေတဗ္ဗံ။ တေန သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ဧကံ ဘိက္ခုံ ပေသေတွာ ဧကဘိက္ခုနာ ဝါ သယမေဝ ဂန္တွာ ဘိက္ခုနိယော ဝတ္တဗ္ဗာ "အယံ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ အာယတိံ

၁-ဝိ ၄-၄၅၂-ပိဋ္ဌေ။

ukkujjanā sambhogaṁ saṁghena karaṇaṁ, so tuṇhassa. Yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ukkujjito saṁghena vaḍḍhassa licchavissa patto sambhogo saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Ettha[1] ca aṭṭhasu aṅgesu ekakenapi aṅgena samannāgatassa pattanikkujjanakammaṁ kātuṁ vaṭṭati, antosīmāya vā nissīmaṁ gantvā nadī-ādīsu vā nikkujjituṁ vaṭṭatiyeva. Evaṁ nikkujjite pana patte tassa gehe koci deyyadhammo na gahetabbo, “asukassa gehe bhikkhaṁ mā gaṇhitthā”ti aññavihāresupi pesetabbaṁ. Ukkujjanakāle pana yāvatatiyaṁ yācāpetvā hatthapāsaṁ vijahāpetvā ñattidutiyakammena ukkujjitabbo.

Sīmāsammuti, ticīvarena avippavāsasammuti, santhatasammuti, bhattuddesakasenāsanaggāhāpakabhaṇḍāgāriyacīvarapaṭiggāhakacīvarabhāja kayāgu-bhājaka khajjabhājaka phala bhājaka appamattakavissajjakasāṭi yaggāhāpakapattaggāhāpaka-ārāmikapesakasāmaṇerapesakasammutīti etāsaṁ sammutīnaṁ vasena **sammuti** veditabbā. Kathinacīvaradānamatakacīvaradānavasena **dānaṁ** veditabbaṁ. Kathinuddhāravasena **uddhāro** veditabbo. Kuṭivatthuvihāravatthudesanāvasena **desanā** veditabbā. Yā pana tiṇavatthārakasamathe sabbasaṅgāhikañattiñca ekekasmiṁ pakkhe ekekañattiñcāti Tisso ñattiyo ṭhapetvā puna ekekasmiṁ pakkhe ekekāti dve ñattidutiyakammavācā vuttā, tāsaṁ vasena **kammalakkhaṇaṁ** veditabbaṁ. Iti ñattidutiyakammaṁ imāni satta ṭhānāni gacchati.

258. **Ñatticatutthakammaṭṭhānabhede** pana tajjanīyakammādīnaṁ sattannaṁ kammānaṁ vasena **nissaraṇā,** tesaṁyeva ca kammānaṁ paṭippassambhanavasena **osāraṇā** veditabbā. Bhikkhuno vādaka sammutivasena **sammuti** veditabbā. Parivāsadānamānattadānavasena **dānaṁ** veditabbaṁ. Mūlāyapaṭikassanakammavasena **niggaho** veditabbo. Ukkhittānuvattikā, aṭṭha yāvatatiyakā, ariṭṭho, caṇḍakāḷī ca imete yāvatatiyakāti imāsaṁ ekādasannaṁ samanubhāsanānaṁ vasena **samanubhāsanā** veditabbā. Upasampadakamma-abbhānakammavasena **kammalakkhaṇaṁ** veditabbaṁ. Iti ñatticatutthakammaṁ imāni

1. Vi Ṭṭha 4. 51 piṭṭhe.

သံဝရေ ဌိတော၊ ဣမိနာ အစ္စယံ ဒေသေတွာ ဘိက္ခုနိသံဃော ခမာပိတော၊ ဘိက္ခုနိသံဃော ဣမံ ဘိက္ခုံ ဝန္ဒိယံ ကရောတူ”တိ။ သော ဝန္ဒိယော ကာတဗ္ဗော၊ ဧဝဉ္စ ပန ကာတဗ္ဗော။ ဘိက္ခုနုပဿယေ သန္နိပတိတဿ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အနုမတိယာ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ သာဝေတဗ္ဗံ—

“အယျေ အသုကော နာမ အယျော ဘိက္ခုနီနံ အပါသာဒိကံ ဒဿေတီတိ ဘိက္ခုနိသံဃေန အဝန္ဒိယော ကတော၊ သော လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတွာ ပဋိသင်္ခါ အာယတိံ သံဝရေ ဌိတော၊ အစ္စယံ ဒေသေတွာ ဘိက္ခုနိသံဃံ ခမာပေသိ၊ တဿ အယျဿ ဝန္ဒိယကရဏံ ရုစ္စတီတိ ဘိက္ခုနိသံဃံ ပုစ္ဆာမီ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ အပလောကနကမ္မေနေဝ ဝန္ဒိယော ကာတဗ္ဗော။

၂၅၅။ အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိမုတ္တကောပိ ကမ္မလက္ခဏဝိနိစ္ဆယော[၁]။ ဣဒဉှိ ကမ္မလက္ခဏံ နာမ ဘိက္ခုနိသံဃမူလကံ ပညတ္တံ၊ ဘိက္ခုသံဃဿပိ ပနေတံ လဗ္ဘတိယေဝ။ ယဉှိ ဘိက္ခုသံဃော သလာကဘတ္တဥပေါသထဂ္ဂေသု စ အပလောကနကမ္မံ ကရောတိ၊ ဧတမ္ပိ ကမ္မလက္ခဏမေဝ။ အစ္ဆိန္နစီဝရဇိဏ္ဏစီဝရနဋ္ဌစီဝရာနဉှိ သံဃံ သန္နိပါတေတွာ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ယာဝတတိယံ သာဝေတွာ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ စီဝရံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကေန ပန စီဝရံ ကရောန္တဿ ပစ္စယဘာဇနီယကထာယံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနိ သူစိအာဒီနိ အနပလောကေတွာပိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ တေသံ ဒါနေ သောယေဝ ဣဿရော၊ တတော အတိရေကံ ဒေန္တေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ တတော ဟိ အတိရေကဒါနေ သံဃော သာမီ။ ဂိလာနဘေသဇ္ဇမ္ပိ တတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သယမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ အတိရေကံ ဣစ္ဆန္တဿ အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ ယောပိ စ ဒုဗ္ဗလော ဝါ ဆိန္နိရိယာပထော ဝါ ပစ္ဆိန္နဘိက္ခာစာရပထော ဝါ မဟာဂိလာနော၊ တဿ မဟာဝါသေသု တတြုပ္ပါဒတော ဒေဝသိကံ နာဠိ ဝါ ဥပဍ္ဎနာဠိ ဝါ, ဧကဒိဝသံယေဝ ဝါ ပဉ္စ ဝါ ဒသ ဝါ တဏ္ဍုလနာဠိယော ဒေန္တေန အပလောကနကမ္မံ ကတွာဝ ဒါတဗ္ဗာ။ ပေသလဿ ဘိက္ခုနော တတြုပ္ပါဒတော ဣဏပလိဗောဓမ္ပိ ဗဟုဿုတဿ သံဃဘာရနိတ္ထရကဿ ဘိက္ခုနော အနုဋ္ဌာပနီယသေနာသနမ္ပိ သံဃကိစ္စံ ကရောန္တာနံ ကပ္ပိယကာရကာဒီနံ ဘတ္တဝေတနမ္ပိ အပလောကနကမ္မေန ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၅၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

satta ṭhānāni gacchati. Evaṁ kammāni ca kammavipatti ca tesaṁ kammānaṁ kārakasaṁghaparicchedo ca vipattivirahitānaṁ kammānaṁ ṭhānabhedagamanañca veditabbaṁ.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Kammākammavinicchayakathā samattā.

Pakiṇṇakakaṇḍamātikā

Gaṇabhojaṁ paramparaṁ, nāpucchā paṁsukūlakaṁ.
Acchinnaṁ paṭibhānañca, vippakata-uddisanaṁ.

Tivassantaṁ dīghāsanaṁ, gilānupaṭṭhavaṇṇanaṁ.
Attapātamanavekkhaṁ, silāpavijjhalimpanaṁ.

Micchādiṭṭhigopadānaṁ, dhammikārakkhuccārādi.
Nhānaghaṁsaṁ paṇḍakādi, dīghakesādyādāsādi.

Naccādaṅgachedani'ddhi, patto sabbapaṁsukūlaṁ.
Parissāvanaṁ naggo ca, pupphagandha āsittakaṁ.

Maḷorikekabhājanaṁ, celapaṭi pādaghaṁsī.
Bījanī chattanakhādi, kāyabandha nivāsanaṁ.

Kājaharaṁ dantakaṭṭhaṁ, rukkhāroho chandāropo.
Lokāyataṁ khipitako, lasuṇaṁ nakkamitabbaṁ.

Avandiyo tūlabhisi, bimbohana-āsandādi.
Uccāsanamahāsanaṁ, cīvara-adhammokāso.

Saddhādeyyaṁ santuttaraṁ, nikkhepo satthakammādi.
Nahāpito dasabhāgo, pātheyyaṁ mahāpadeso,
Ānisaṁsoti mātikā.

စတုပစ္စယဝသေန ဒိန္နတဒုပ္ပါဒတော သံဃိကံ အာဝါသံ ဇဂ္ဂါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "အယံ[1] ဘိက္ခု ဇူသရဝတာယ ဝိစာရေတီ"တိ ကထာပစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ ပန သလာကဂ္ဂါဒီသု ဝါ အန္တရသန္နိပါတေ ဝါ သံဃံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော။ စီဝရပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နတဒုပ္ပါဒတောပိ အပလောကေတွာ အာဝါသော ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော၊ အနပလောကေတွာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ "သူရော ဝတာယံ ဘိက္ခု စီဝရပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နတော အာဝါသံ ဇဂ္ဂါပေတီ"တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နကထာပစ္ဆေဒနတ္ထံ ပန အပလောကနကမ္မမေဝ ကတွာ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော။

စေတိယေ ဆတ္တံ ဝါ ဝေဒိကံ ဝါ ဗောဓိဃရံ ဝါ အာသနဃရံ ဝါ အကတံ ဝါ ကရောန္တေန ဇိဏ္ဏံ ဝါ ပဋိသင်္ခရောန္တေန သုဓာကမ္မံ ဝါ ကရောန္တေန မနုဿေ သမာဒပေတွာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကာရကော နတ္ထိ၊ စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပတော ကာရေတဗ္ဗံ။ ဥပနိက္ခေပေပိ အသတိ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ တဒုပ္ပါဒတော ကာရေတဗ္ဗံ၊ သံဃိကေနပိ အပလောကေတွာ စေတိယကိစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယဿ သန္တကေန အပလောကေတွာပိ သံဃိကကိစ္စံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကံ ပန ဂဟေတွာ ပဋိပါကတိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယေ သုဓာကမ္မာဒီနိ ကရောန္တေဟိ ပန ဘိက္ခာစာရတော ဝါ သံဃတော ဝါ ယာပနမတ္တံ အလဘန္တေဟိ စေတိယသန္တကတော ယာပနမတ္တံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တေဟိ ဝတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "ဝတ္တံ ကရောမာ"တိ မစ္ဆမံသာဒီဟိ သံဃဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ယေ ဝိဟာရေ ရောပိတာ ဖလရုက္ခာ သံဃေန ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ ဇဂ္ဂနကမ္မံ လဘန္တိ။ ယေသံ ဖလာနိ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ တေသု အပလောကနကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ။ ယေ ပန အပရိဂ္ဂဟိတာ၊ တေသု အပလောကနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ ပန သလာကဂ္ဂယာဂုဂ္ဂဘတ္တဂ္ဂအန္တရသန္နိပါတေသုပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပေါသထဂ္ဂေ ပန ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တတ္ထ ဟိ အနာဂတာနမ္ပိ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဟရိယတိ၊ တသ္မာ တံ သုဝိသောဓိတံ ဟောတိ။ ဧဝဉ္စ ပန ကာတဗ္ဗံ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ဘိက္ခုသံဃော အနုမတိယာ သာဝေတဗ္ဗော—

> "ဘန္တေ ယံ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အန္တောသီမာယ သံဃသန္တကံ မူလတစပတ္တအင်္ကုရပုပ္ဖဖလခါဒနီယာဒိ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ အာဂတာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ရုစ္စတီတိ သံဃံ ပုစ္ဆာမီ"တိ—

တိက္ခတ္တုံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။

၁-သူရော ဝတာယံ (က)

34. Pakiṇṇakavinicchayakathā

1. Idāni pakiṇṇakakathā ca veditabbā. “Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyan”ti[1] vuttaṁ **gaṇabhojanaṁ**[2] dvīhi ākārehi pasavati viññattito vā nimantanato vā. Kathaṁ **viññattito pasavati**? Cattāro bhikkhū ekato ṭhitā vā nisinnā vā upāsakaṁ disvā “amhākaṁ catunnampi bhattaṁ dehī”ti vā viññāpeyyuṁ, pāṭekkaṁ vā passitvā “mayhaṁ dehi, mayhaṁ dehī”ti evaṁ ekato vā nānāto vā viññāpetvā ekato vā gacchantu nānāto vā, bhattaṁ gahetvāpi ekato vā bhuñjantu nānāto vā. Sace ekato gaṇhanti, gaṇabhojanaṁ hoti, sabbesaṁ āpatti. Paṭiggahaṇameva hettha pamāṇaṁ. Evaṁ viññattito pasavati.

Kathaṁ **nimantanato pasavati**? Cattāro bhikkhū upasaṅkamitvā “tumhe bhante odanena nimantemi, odanaṁ me gaṇhatha ākaṅkhatha oloketha adhivāsetha paṭimānethā”ti evaṁ yena kenaci vevacanena vā bhāsantarena vā pañcannaṁ bhojanānaṁ nāmaṁ gahetvā nimanteti. Evaṁ ekato nimantitā paricchinnakālavasena ajjatanāya vā svātanāya vā ekato gacchanti, ekato gaṇhanti, ekato bhuñjanti, gaṇabhojanaṁ hoti, sabbesaṁ āpatti. Ekato nimantitā ekato vā nānāto vā gacchanti, ekato gaṇhanti, ekato vā nānāto vā bhuñjanti, āpattiyeva. Ekato nimantitā ekato vā nānāto vā gacchanti, nānāto gaṇhanti, ekato vā nānāto vā bhuñjanti, anāpatti. Cattāri pariveṇāni vā vihāre vā gantvā nānāto nimantitā, ekaṭṭhāne ṭhitesuyeva vā eko puttena eko pitarāti evampi nānāto nimantitā ekato vā nānāto vā gacchantu, ekato vā nānāto vā bhuñjantu, sace ekato gaṇhanti, gaṇabhojanaṁ hoti, sabbesaṁ āpatti. Evaṁ tāva nimantanato pasavati.

Tasmā sace koci saṁghabhattaṁ kattukāmena nimantanatthāya pesito vihāraṁ āgamma “bhante sve amhākaṁ ghare bhikkhaṁ gaṇhathā”ti avatvā “bhattaṁ gaṇhathā”ti vā “saṁghabhattaṁ gaṇhathā”ti vā “saṁgho bhattaṁ gaṇhatū”ti vā vadati, bhattuddesakena paṇḍitena bhavitabbaṁ.

1. Vi 2. 90 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 79 piṭṭhādīsu.

စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခူဟိ ကတံ သုကတမေဝ။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒွေ တယော ဇနာ ဝသန္တိ၊ တေဟိ နိသီဒိတွာ ကတမ္ပိ သံဃေန ကတသဒိသမေဝ။ ယသ္မိံ ပန ဧကော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ တေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထဒိဝသေ ပုဗ္ဗကရဏ- ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ နိသိန္နေန ကတမ္ပိ ကတိကဝတ္တံ သံဃေန ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ။ ကရောန္တေန ပန ဖလဝါရေန ကာတုမ္ပိ စတ္တာရော မာသေ ဆ မာသေ ဧကသံဝစ္ဆရန္တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာပိ အပရိစ္ဆိန္ဒိတွာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိစ္ဆိန္နေ ယထာပရိစ္ဆေဒံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပုန ကာတဗ္ဗံ။ အပရိစ္ဆိန္နေ ယာဝ ရုက္ခာ ဓရန္တိ၊ တာဝ ဝဋ္ဋတိ။ ယေပိ တေသံ ရုက္ခာနံ ဗီဇေဟိ အညေ ရုက္ခာ ရောပိတာ ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပိ သာ ဧဝ ကတိကာ။

သစေ ပန အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ရောပိတာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ယတ္ထ ရောပိတာ၊ တသ္မိံယေဝ ဝိဟာရေ သံဃော သာမီ။ ယေပိ အညတော ဗီဇာနိ အာဟရိတွာ ပုရိမဝိဟာရေ ပစ္ဆာ ရောပိတာ၊ တေသု အညာ ကတိကာ ကာတဗ္ဗာ၊ ကတိကာယ ကတာယ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ၊ ယထာသုခံ ဖလာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ သစေ ပနေတ္ထ တံ တံ ဩကာသံ ပရိက္ခိပိတွာ ပရိဝေဏာနိ ကတွာ ဇဂ္ဂန္တိ၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ၊ အညေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န လဘန္တိ။ တေဟိ ပန သံဃဿ ဒသမဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇိ- တဗ္ဗာနိ။ ယောပိ မဇ္ဈေဝိဟာရေ ရုက္ခံ သာခါဟိ ပရိဝါရေတွာ ရက္ခတိ၊ တဿပိ ဧသေဝ နယော။

ပေါရာဏကဝိဟာရံ ဂတဿ သမ္ဘာဝနီယဘိက္ခုနော “ထေရော အာဂ- တော”တိ ဖလာဖလံ အာဟရန္တိ၊ သစေ တတ္ထ မူလေ သဗ္ဗပရိယတ္တိဓရော ဗဟုဿုတဘိက္ခု ဝိဟာသိ၊ “အဒ္ဓါ ဧတ္ထ ဒီဃာ ကတိကာ ကတာ ဘဝိဿတီ”တိ နိက္ကုက္ကုစ္စေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဝိဟာရေ ဖလာဖလံ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဓုတင်္ဂံ န ကောပေတိ။ သာမဏေရာ အတ္တနော အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဗဟူနိ ဖလာနိ ဒေန္တိ၊ အညေ ဘိက္ခူ အလဘန္တာ ခိယျန္တိ၊ ခိယျနမတ္တမေဝ[1] တံ ဟောတိ။ သစေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ၊ ဧကံ ပနသရုက္ခံ နိဿာယ သဋ္ဌိပိ ဇနာ ဇီဝန္တိ၊ တာဒိသေ ကာလေ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟကရဏတ္ထာယ ဘာဇေတွာ ခါဒိတဗ္ဗံ။ အယံ သာမီစိ။ ယာဝ ပန ကတိကဝတ္တံ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ တာဝ တေဟိ ခါယိတံ သုခါယိတမေဝ။ ကဒါ ပန ကတိကဝတ္တံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ? ယဒါ သမဂ္ဂေါ သံဃော သန္နိပတိတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဘာဇေတွာ ခါဒန္တူ”တိ သာဝေတိ၊ ဧကဘိက္ခုကေ ပန ဝိဟာရေ ဧတေန သာဝိတေပိ ပုရိမကတိကာ

၁-ခီယိတမတ္တမေဝ (သီ)

Nimantanikā gaṇabhojanato, piṇḍapātikā ca dhutaṅgabhedato mocetabbā. Kathaṁ? Evaṁ tāva vattabbaṁ "sve na sakkā uposakā"ti. Punadivase bhanteti. Punadivasepi na sakkāti. Evaṁ yāva aḍḍhamāsampi haritvā puna vattabbo "kiṁ tvaṁ avacā"ti. Sace punapi "saṁghabhattaṁ gaṇhathā"ti vadati, tato "imaṁ tāva upāsaka pupphaṁ kappiyaṁ karohi, imaṁ tiṇan"ti evaṁ vikkhepaṁ katvā puna "tvaṁ kiṁ kathayitthā"ti pucchitabbo. Sace punapi tatheva vadati, "āvuso tvaṁ piṇḍapātike vā mahallakatthere vā na lacchasi, sāmaṇere lacchasī"ti vattabbo. "Nanu bhante asukasmiṁ asukasmiñca gāme bhadante bhojesuṁ, ahaṁ kasmā na labhāmī"ti ca vutte te nimantituṁ jānanti, tvaṁ na jānāsīti. Te kathaṁ nimantesuṁ bhanteti. Te evamāhaṁsu "amhākaṁ bhante bhikkhaṁ gaṇhathā"ti. Sace sopi tatheva vadati, vaṭṭati.

Atha punapi "bhattaṁ gaṇhathā"ti vadati, "na dāni tvaṁ āvuso bahū bhikkhū lacchasi, tayo eva āvuso lacchasī"ti vattabbo. Nanu bhante amukasmiñca amukasmiñca gāme sakalaṁ bhikkhusaṁghaṁ bhojesuṁ, ahaṁ kasmā na labhāmīti. Tvaṁ nimantituṁ na jānāsīti. Te kathaṁ nimantesuṁ bhanteti. Te evamāhaṁsu "amhākaṁ bhante bhikkhaṁ gaṇhathā"ti. Sace sopi tatheva "bhikkhaṁ gaṇhathā"ti vadati, vaṭṭati. Atha punapi "bhattamevā"ti vadati, tato vattabbo—"gaccha tvaṁ, natthamhākaṁ tava bhattenattho, nibaddhagocaro esa amhākaṁ, mayamettha piṇḍāya carissāmā"ti. Taṁ "caratha bhante"ti vatvā āgataṁ pucchanti "kiṁ bho laddhā bhikkhū"ti. Kiṁ etena, bahu ettha vattabbaṁ, therā "sve piṇḍāya carissāmā"ti āhaṁsu,vmā dāni tumhe pamajjitthāti. Dutiyadivase cetiyavattaṁ katvā ṭhitabhikkhū saṁghattherena vattabbā āvuso dhuragāme saṁghabhattaṁ, apaṇḍitamanusso pana agamāsi, gacchāma, dhuragāme piṇḍāya carissāmā"ti. Bhikkhūhi therassa vacanaṁ kātabbaṁ, na dubbacehi bhavitabbaṁ, gāmadvāre aṭṭhatvāva piṇḍāya caritabbaṁ, tesu pattāni gahetvā nisīdāpetvā bhojentesu bhuñjitabbaṁ.

Sace āsanāsālāya bhattaṁ ṭhapetvā rattikāsu āhiṇḍantā ārocenti "āsanasālāyaṁ bhante bhattaṁ gaṇhā"ti, na vaṭṭati. Atha pana "bhattaṁ ādāya tattha tattha gantvā bhattaṁ gaṇhathā"ti vadanti,

ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ။ သစေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါယ ကတိကာယ **သာမဏေရာ** နေဝ ရုက္ခတော ပါတေန္တိ၊ န ဘူမိတော ဂဟေတွာ ဘိက္ခူနံ ဒေန္တိ၊ **ပတိတဖလာနိ** ပါဒေဟိ ပဟရန္တာ ဝိစရန္တိ၊ တေသံ ဒသမဘာဂတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥပဍ္ဎ-ဖလဘာဂေန ဖာတိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အဒ္ဓါ ဖာတိကမ္မလောဘေန အာဟရိတွာ ဒဿေန္တိ၊ ပုန သုဘိက္ခေ ဇာတေ ကပ္ပိယကာရကေသု အာဂန္တွာ သာခါပရိ-ဝါရာဒီနိ ကတွာ ရုက္ခေ ရက္ခန္တေသု သာမဏေရာနံ ဖာတိကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

“ဝိဟာရေ ဖလာဖလံ အတ္ထိ”တိ သာမန္တဂါမေဟိ မနုဿာ ဂိလာနာနံ ဝါ ဂဗ္ဘိနီနံ ဝါ အတ္ထာယ အာဂန္တွာ “ဧကံ နာဠိကေရံ ဒေထ၊ အမ္ဗံ ဒေထ၊ လဗုဇံ ဒေထာ”တိ ယာစန္တိ၊ ဒါတဗ္ဗံ, န ဒါတဗ္ဗန္တိ? ဒါတဗ္ဗံ။ အဒီယမာနေ ဟိ တေ ဒောမနဿိကာ ဟောန္တိ။ ဒေန္တေန ပန သံဃံ သညာပေတွာ ယာဝတတိယံ သာဝေတွာ အပလောကနကမ္မံ ကတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ကတိကဝတ္တံ ဝါ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ဧဝဉ္စ ပန ကာတဗ္ဗံ။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ **သံဃဿ အနုမတိယာ** သာဝေတဗ္ဗံ—

> “သာမန္တဂါမေဟိ မနုဿာ အာဂန္တွာ ဂိလာနာဒီနံ အတ္ထာယ ဖလာဖလံ ယာစန္တိ၊ ဒွေ နာဠိကေရာနိ ဒွေ တာလဖလာနိ ဒွေ ပနသာနိ ပဉ္စ အမ္ဗာနိ ပဉ္စ ကဒလိဖလာနိ ဂဏှန္တာနံ အနိဝါရဏံ, အသုကရုက္ခတော စ အသုကရုက္ခတော စ ဖလံ ဂဏှန္တာနံ အနိဝါရဏံ ရုစ္စတိ ဘိက္ခုသံဃဿာ”တိ—

တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဂိလာနာဒီနံ နာမံ ဂဟေတွာ ယာစန္တာ “ဂဏှထာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဝတ္တံ ပန အာစိက္ခိတဗ္ဗံ “နာဠိကေရာဒီနိ ဣမိနာ နာမ ပရိစ္ဆေဒေန ဂဏှန္တာနံ အသုကရုက္ခတော စ အသုကရုက္ခတော စ ဖလံ ဂဏှန္တာနံ အနိဝါရဏံ ကတ”န္တိ။ **အနုဝိစရိတွာ** ပန “အယံ မဓုရဖလော အမ္ဗော၊ ဣတော ဂဏှထာ”တိပိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။

ဖလဘာဇနကာလေ ပန အာဂတာနံ သမ္မတေန ဥပဍ္ဎဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော၊ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ ခီဏပရိဗ္ဗယော ဝါ မဂ္ဂဂမိယ-သတ္ထဝါဟော ဝါ အညော ဝါ ဣဿရော အာဂန္တွာ ယာစတိ၊ အပလော-ကေတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဗလက္ကာရေန ဂဟေတွာ ခါဒန္တော န ဝါရေတဗ္ဗော။ ကုဒ္ဓေါ ဟိ သော ရုက္ခေပိ ဆိန္ဒေယျ၊ အညမ္ပိ အနတ္ထံ ကရေယျ။ ပုဂ္ဂလိက-ပရိဝေဏံ အာဂန္တွာ ဂိလာနဿ နာမေန ယာစန္တော “အမှေဟိ ဆာယာဒီနံ

paṭikacceva vā vihāraṁ atiharitvā patirūpe ṭhāne ṭhapetvā āgatāgatānaṁ denti, ayaṁ abhihaṭabhikkhā nāma vaṭṭati. Sace pana bhattasālāya dānaṁ sajjetvā taṁ taṁ pariveṇaṁ pahiṇanti "bhattasālāya bhattaṁ gaṇhathā"ti, vaṭṭati. Ye pana manussā piṇḍacārike bhikkhū disvā āsanasālaṁ sammajjitvā tattha nisīdāpetvā bhojenti, na te paṭikkhipitabbā. Ye pana gāme bhikkhaṁ alabhitvā gāmato nikkhamante bhikkhū disvā "bhante bhattaṁ gaṇhathā"ti vadanti, te paṭikkhipitabbā, na nivattitabbaṁ. Sace "nivattatha bhante, bhattaṁ gaṇhathā"ti vadanti, "nivattathā"ti vuttapade nivattituṁ vaṭṭati. "Nivattatha bhante, ghare bhattaṁ kataṁ, gāme bhattaṁ katan"ti vadanti, gehe ca gāme ca bhattaṁ nāma yassa kassaci hoti, nivattituṁ vaṭṭati. "Nivattatha bhattaṁ gaṇhathā"ti sambandhaṁ katvā vadanti, nivattituṁ na vaṭṭati. Āsanasālāto piṇḍāya carituṁ nikkhamante disvā "nisīdatha bhante, bhattaṁ gaṇhathā"ti vuttepi eseva nayo.

"Aññatra samayā"ti vacanato gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo samaṇabhattasamayoti etesu sattasu samayesu aññatarasmiṁ anāpatti. Tasmā yathā mahācammassa parato maṁsaṁ dissati, evaṁ antamaso pādāpi phālitā honti, vālikāya vā sakkharāya vā pahaṭamatte dukkhaṁ uppādenti, na sakkā ca hoti antogāme piṇḍāya carituṁ, īdise gelaññe **gilānasamayo**ti bhuñjitabbaṁ, na losakappiyaṁ kātabbaṁ.

Cīvaradānasamayo nāma anatthate kathine vassānassa pacchimo māso, atthate kathine pañca māsā. Etthantare "cīvaradānasamayo"ti bhuñjitabbaṁ. Cīvare kariyamāne **cīvarakārasamayo**ti bhuñjitabbaṁ. Yadā hi sāṭakañca suttañca labhitvā cīvaraṁ karonti, ayaṁ cīvarakārasamayo nāma, visuṁ cīvarakārasamayo nāma natthi, tasmā yo tattha cīvare kattabbaṁ yaṁ kiñci kammaṁ karoti, **Mahāpaccariyañ**hi "antamaso sūcivedhako"tipi vuttaṁ. Tena "cīvarakārasamayo"ti bhuñjitabbaṁ. **Kurundiyaṁ** pana vitthāreneva vuttaṁ "yo cīvaraṁ vicāreti chindati, moghasuttakaṁ ṭhapeti, āgantukapattaṁ ṭhapeti, paccāgataṁ[1] sibbeti, āgantukapattaṁ bandhati, anuvātaṁ

---

1. Pacchāgataṁ (Ka)

အတ္တာယ ရောပိတံ၊ သစေ အတ္ထိ၊ တုမှေ ဇာနာထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယဒိ ပန ဖလဘာဇိတာဝ ရုက္ခာ ဟောန္တိ၊ ကဏ္ဋကေ ဗန္ဓိတွာ ဖလဝါရေန ဂဏှန္တိ၊ အပစ္စာသီသန္တေန ဟုတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဗလက္ကာရေန ဂဏှန္တော န ဝါရေတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝေတ္ထ ကာရဏံ။

သံဃဿ ဖလာရာမော ဟောတိ၊ ပဋိဇဂ္ဂနံ န လဘတိ။ သစေ တံ ကောစိ ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂတိ၊ သံဃဿေဝ ဟောတိ။ အထာပိ ကဿစိ ပဋိဗလဿ ဘိက္ခုနော “ဣမံ သပ္ပုရိသ ဇဂ္ဂိတွာ ဒေဟီ”တိ သံဃော ဘာရံ ကရောတိ၊ သော စေ ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂတိ၊ ဧဝမ္ပိ သံဃဿေဝ ဟောတိ။ ဖာတိကမ္မံ ပစ္စာသီသန္တဿ ပန တတိယဘာဂေန ဝါ ဥပဍ္ဎဘာဂေန ဝါ ဖာတိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ “ဘာရိယံ ကမ္မ”န္တိ ဝတွာ ဧတ္တကေန အနိစ္ဆန္တော ပန “သဗ္ဗံ တဝေဝ သန္တကံ ကတွာ မူလဘာဂံ ဒသမဘာဂမတ္တံ ဒတွာ ဇဂ္ဂါဟီ”တိပိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ ပန န မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒါတဗ္ဗံ။ သော မူလဘာဂံ ဒတွာ ခါဒန္တော အကတာဝါသံ[၁] ဝါ ကတွာ ကတာဝါသံ ဝါ ဇဂ္ဂိတွာ နိဿိတကာနံ အာရာမံ နိယျာတေတိ၊ တေဟိပိ မူလဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗောဝ။

ယဒါ ပန ဘိက္ခူ သယံ ဇဂ္ဂိတုံ ပဟောန္တိ၊ အထ တေသံ ဇဂ္ဂိတုံ န ဒါတဗ္ဗံ၊ ဇဂ္ဂိတကာလေ ပန န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ဇဂ္ဂနကာလေယေဝ ဝါရေတဗ္ဗာ။ “ဗဟု တုမှေဟိ ခါယိတံ၊ ဣဒါနိ မာ ဇဂ္ဂထ၊ ဘိက္ခုသံဃောယေဝ ဇဂ္ဂိဿ-တီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန နေဝ ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂန္တော အတ္ထိ, န ဖာတိကမ္မေန၊ န သံဃော ဇဂ္ဂိတုံ ပဟောတိ၊ ဧကော အနာပုစ္ဆိတွာဝ ဇဂ္ဂိတွာ ဖာတိကမ္မံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စာသီသတိ၊ အပလောကနကမ္မေန ဖာတိကမ္မံ ဝဍ္ဎေတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဣမံ သဗ္ဗမ္ပိ ကမ္မလက္ခဏမေဝ ဟောတိ။ အပလောကနကမ္မံ ဣမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

၂၅၆။ **ဉတ္တိကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ** ပန[၂]—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ အနုသိဋ္ဌော သော မယာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော အာဂစ္ဆေယျ၊ ‘အာဂစ္ဆာဟီ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော”တိ—

ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဩသာရဏာ **ဩသာရဏာ** နာမ။

၁-အတီတာဝါသံ (သီ)

၂-ဝိ-၄ ၄-၂၅၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

chindati ghaṭeti āropeti, tattha paccāgataṁ sibbeti, suttaṁ karoti valeti, pipphalikaṁ niseti, parivattanaṁ karoti, sabbopi cīvaraṁ karotiyevāti vuccati. Yo pana samīpe nisinno Jātakaṁ vā Dhammapadaṁ vā katheti, ayaṁ na cīvarakārako, etaṁ ṭhapetvā sesānaṁ gaṇabhojane anāpattī”ti.

Addhānagamanasamaye antamaso aḍḍhayojanaṁ gantukāmenapi “aḍḍhayojanaṁ gacchissāmī”ti bhuñjitabbaṁ, gacchantena bhuñjitabbaṁ, gatena ekadivasaṁ bhuñjitabbaṁ.

Nāvābhiruhanasamaye “nāvaṁ abhiruhissāmī”ti bhuñjitabbaṁ, āruḷhena icchitaṭṭhānaṁ gantvāpi yāva na orohati, tāva bhuñjitabbaṁ, oruḷhena ekadivasaṁ bhuñjitabbaṁ.

Mahāsamayo nāma yattha dve tayo bhikkhū piṇḍāya caritvā yāpenti, antamaso catutthepi āgate na yāpenti, ayaṁ mahāsamayo. Yattha pana sataṁ vā sahassaṁ vā sannipatanti, tattha vattabbameva natthi, tasmā tādise kāle “mahāsamayo”ti adhiṭṭhahitvā bhuñjitabbaṁ.

Samaṇabhattasamayo nāma yo koci paribbājakasamāpanno bhattaṁ karoti, ayaṁ samaṇabhattasamayova. Tasmā sahadhammikesu vā titthiyesu vā aññatarena yena kenaci kate bhatte “samaṇabhattasamayo”ti bhuñjitabbaṁ. “Anāpatti samaye, dve tayo ekato bhuñjanti, piṇḍāya caritvā ekato sannipatitvā bhuñjanti, niccabhattaṁ, salākabhattaṁ, pakkhikaṁ, uposathikaṁ, pāṭipadikaṁ, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha anāpattī”ti[1] vacanato yepi akappiyanimantanaṁ sādiyitvā dve vā tayo vā ekato gahetvā bhuñjanti, tesampi anāpatti.

Tattha animantitacatutthaṁ piṇḍapātikacatutthaṁ anupasampannacatutthaṁ pattacatutthaṁ gilānacatutthanti pañcannaṁ catutthānaṁ vasena vinicchayo veditabbo. Kathaṁ? Idhekacco cattāro bhikkhū “bhattaṁ gaṇhathā”ti nimanteti. Tesu tayo gatā, eko na gato. Upāsako “eko bhante thero kuhin”ti pucchati. Nāgato upāsakāti. So aññaṁ taṁkhaṇappattaṁ kañci “ehi bhante”ti gharaṁ pavesetvā catunnampi bhattaṁ

1. Vi 2. 102 piṭṭhe.

“သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဓမ္မကထိကော၊ ဣမဿ နေဝ သုတ္တံ အာဂစ္ဆတိ, နော သုတ္တဝိဘင်္ဂေါ၊ သော အတ္ထံ အသလ္လက္ခေတွာ ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ အတ္ထံ ပဋိဗာဟတိ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ အဝသေသာ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေယျာမာ”တိ—

ဧဝံ ဥဗ္ဗာဟိကဝိနိစ္ဆယေ ဓမ္မကထိကဿ ဘိက္ခုနော နိဿာရဏာ **နိဿာရဏာ နာမ**။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာ”တိ—

ဧဝံ ဥပေါသထကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဉတ္တိ **ဥပေါသထော** နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ”တိ—

ဧဝံ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဉတ္တိ **ပဝါရဏာ** နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အနုသာသေယျ”န္တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ အနုသာသေယျာ”တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျာ”တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျာ”တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျ”န္တိ, “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျာ”တိ—

ဧဝံ အတ္တာနံ ဝါ ပရံ ဝါ သမ္မန္နိတုံ ဌပိတာ ဉတ္တိ **သမ္မုတိ** နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ သံဃဿ နိဿဋ္ဌံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျာ”တိ,

deti, sabbesaṁ anāpatti. Kasmā? Gaṇapūrakassa animantitattā. Tayo eva hi tattha nimantitā gaṇhiṁsu, tehi gaṇo na pūrati, gaṇapūrako ca animantito, tena gaṇo bhijjatīti. Etaṁ **animantitacatutthaṁ.**

Piṇḍapātikacatutthe nimantanakāle eko piṇḍapātiko hoti, so nādhivāseti, gamanavelāyaṁ pana "ehi bhante"ti vutte anadhivāsitattā anāgacchantampi "etha bhikkhaṁ lacchathā"ti gahetvā gacchanti, so taṁ gaṇaṁ bhindati, tasmā sabbesaṁ anāpatti.

Anupasampannacatutthe sāmaṇerena saddhiṁ nimantitā honti, sopi gaṇaṁ bhindati.

Pattacatutthe eko sayaṁ āgantvā pattaṁ peseti, evampi gaṇo bhijjati, tasmā sabbesaṁ anāpatti.

Gilānacatutthe gilānena saddhiṁ nimantitā honti, tattha gilānasseva anāpatti, itaresaṁ pana gaṇapūrako hoti. Na hi gilānena gaṇo bhijjati, tasmā tesaṁ āpatti. **Mahāpaccariyaṁ** pana avisesena vuttaṁ "samathaladdhako sayameva muccati, sesānaṁ gaṇapūrakattā āpattikaro hotī"ti. Tasmā cīvaradānasamayaladdhakādīnampi vasena catukkāni veditabbāni.

Sace pana adhivāsetvā gatesupi catūsu janesu eko paṇḍito bhikkhu "ahaṁ tumhākaṁ gaṇaṁ bhindissāmi, nimantanaṁ sādiyathā"ti vatvā yāgukhajjakāvasāne bhattatthāya pattaṁ gaṇhantānaṁ adatvā "ime tāva bhikkhū bhojetvā vissajjetha, ahaṁ pacchā anumodanaṁ katvā gamissāmī"ti nisinno, tesu bhutvā gatesu "detha bhante pattan"ti upāsakena pattaṁ gahetvā bhatte dinne bhuñjitvā anumodanaṁ katvā gacchati, sabbesaṁ anāpatti. Pañcannañhi bhojanānaṁyeva vasena gaṇabhojane visaṅketaṁ natthi, odanena nimantetvā kummāsaṁ gaṇhantāpi āpajjanti, tāni ca tehi ekato na gahitāni, yāgu-ādīhi pana visaṅketaṁ hoti, tāni tehi ekato gahitānīti evaṁ eko paṇḍito aññesampi anāpattiṁ karoti. **Niccabhattan**ti dhuvabhattaṁ vuccati, "niccabhattaṁ gaṇhathā"ti vadanti, bahūnaṁ ekato gahetuṁ vaṭṭati. **Salākabhattā**dīsupi eseva nayo.

“ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အာယသ္မန္တာ ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျု”န္တိ—

ဧဝံ နိဿဋ္ဌစီဝရပတ္တာဒီနံ ဒါနံ **ဒါနံ** နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ, “ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ, တေန ဝတ္တဗ္ဗော “ပဿသီ”တိ။ အာမ ပဿာမီတိ။ “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ—

ဧဝံ အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟော **ပဋိဂ္ဂဟော** နာမ။

“သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အာဝါသိကာ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာမ၊ အာဂမေ ကာဠေ ပဝါရေယျာမာ”တိ,

တေ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဘဏ္ဍနကာရကာ ကလဟကာရကာ ဝိဝါဒကာရကာ ဘဿကာရကာ သံဃေ အဓိကရဏကာရကာ တံ ကာဠံ အနုဝသေယျုံ၊ အာဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ဗျတ္တေန ပဋိဗလေန အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ—

“သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အာဝါသိကာ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာမ၊ အာဂမေ ဇုဏှေ ပဝါရေယျာမာ”တိ—

ဧဝံ ကတာ ပဝါရဏာပစ္စုက္ကဍ္ဎနာ **ပစ္စုက္ကဍ္ဎနာ** နာမ။

သဗ္ဗေဟေဝ ဧကဇ္ဈံ သန္နိပတိတဗ္ဗံ၊ သန္နိပတိတွာ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အမှာကံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဝိဟရတံ ဗဟုံ အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစိဏ္ဏံ ဘာသိတပရိက္ကန္တံ၊ သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တီဟိ အညမညံ ကာရေဿာမ၊ သိယာပိ တံ အဓိကရဏံ ကက္ခဠတ္တာယ ဝါဠတ္တာယ ဘေဒါယ သံဝတ္တေယျ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊

2. “Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyan”ti[1] vuttaṁ **paramparabhojanaṁ** pana nimantanatoyeva pasavati. Yo hi “pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarena bhojanena bhattaṁ gaṇhathā”ti-ādinā nimantito taṁ ṭhapetvā aññaṁ aññaṁ pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarabhojanaṁ bhuñjati, tassetaṁ bhojanaṁ “paramparabhojanan”ti vuccati. Evaṁ bhuñjantassa ṭhapetvā gilānasamayaṁ cīvaradānasamayaṁ cīvarakārasamayañca aññasmiṁ samaye pācittiyaṁ vuttaṁ, tasmā nimantanapaṭipāṭiyāva bhuñjitabbaṁ, na uppaṭipāṭiyā.

“Anujānāmi bhikkhave vikappetvā paramparabhojanaṁ bhuñjitun”ti[2] vacanato paṭhamanimantanaṁ aññassa vikappetvāpi paribhuñjituṁ vaṭṭati. Ayaṁ[3] vikappanā nāma sammukhāpi parammukhāpi vaṭṭati. Sammukhā disvā “mayhaṁ bhattapaccāsaṁ tuyhaṁ vikappemī”ti vā “dammī”ti vā vatvā bhuñjitabbaṁ, adisvā pañcasu sahadhammikesu yassa kassaci nāmaṁ gahetvā “mayhaṁ bhattapaccāsaṁ itthannāmassa vikappemī”ti vā “dammī”ti vā vatvā bhuñjitabbaṁ. Dve tīṇi nimantanāni pana ekasmiṁ patte pakkhipitvā missetvā ekaṁ katvā bhuñjituṁ vaṭṭati. “Anāpatti dve tayo nimantane ekato bhuñjatī”ti hi[4] vuttaṁ. Sace dve tīṇi kulāni nimantetvā ekasmiṁ ṭhāne nisīdāpetvā ito cito ca āharitvā bhattaṁ ākiranti, sūpabyañjanaṁ ākiranti, ekamissakaṁ hoti, etthāpi anāpatti.

Sace pana mūlanimantanaṁ heṭṭhā hoti, pacchimaṁ pacchimaṁ upari, taṁ uparito paṭṭhāya bhuñjantassa āpatti, hatthaṁ pana anto pavesetvā paṭhamanimantanato ekampi kabaḷaṁ uddharitvā bhuttakālato paṭṭhāya yathā tathā vā bhuñjantassa anāpatti. “Sacepi tattha khīraṁ vā rasaṁ vā ākiranti, yena ajjhotthataṁ bhattaṁ ekarasaṁ hoti, koṭito paṭṭhāya bhuñjantassa anāpattī”ti **Mahāpaccariyaṁ** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana vuttaṁ “khīrabhattaṁ vā rasabhattaṁ vā labhitvā nisinnassa tattheva aññepi khīrabhattaṁ vā rasabhattaṁ vā ākiranti, khīraṁ vā rasaṁ vā pivato anāpatti, bhuñjantena paṭhamaṁ laddhamaṁsakhaṇḍaṁ vā bhattapiṇḍaṁ vā mukhe pakkhipitvā koṭito paṭṭhāya bhuñjituṁ vaṭṭati. Sappipāyāsepi eseva nayo”ti.

1. Vi 2. 104 piṭṭhe.
2. Vi 2. 105 piṭṭhe.
3. VI-Ṭṭha 3. 84 piṭṭhādīsu.
4. Vi 2. 106 piṭṭhe.

သံဃော ဣမံ အဓိကရဏံ တိဏဝတ္ထာရကေန ဝူပသမေယျ ဌပေတွာ ထုလ္လဝဇ္ဇံ ဌပေတွာ ဂိဟိပ္ပဋိသံယုတ္တ”န္တိ—

ဧဝံ တိဏဝတ္ထာရကသမထေန ကတွာ သဗ္ဗပဌမာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉတ္တိ **ကမ္မလက္ခဏံ** နာမ။

တထာ တတော ပရာ ဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကေကံ ကတွာ ဒွေ ဉတ္တိယော။ ဣတိ ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒံ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ။ပ။ ကမ္မလက္ခဏဉ္စ နဝမန္တိ ဉတ္တိကမ္မံ ဣမာနိ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

၂၅၇။ **ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ**[1] ပန ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိနော ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇနဝသေန ခန္ဓကေ ဝုတ္တာ **နိဿာရဏာ,** တဿေဝ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနဝသေန ခန္ဓကေ ဝုတ္တာ **ဩသာရဏာ** စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉှေတံ[2]—

“အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဥပါသကဿ ပတ္တော နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗော။ ဘိက္ခူနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူနံ အဝါသာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခူ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဘိက္ခူ ဘိက္ခူဟိ ဘေဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဥပါသကဿ ပတ္တံ နိက္ကုဇ္ဇိတုံ။

ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗော။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဝဍ္ဎော လိစ္ဆဝီ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ အမူလိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တံ နိက္ကုဇ္ဇေယျ၊ အသမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဝဍ္ဎော လိစ္ဆဝီ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ အမူလိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတိ၊ သံဃော ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တံ နိက္ကုဇ္ဇတိ၊ အသမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရောတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တဿ နိက္ကုဇ္ဇနာ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၅၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ဝိ ၄-၂၆၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Mahā-upāsako bhikkhuṁ nimanteti, tassa kulaṁ upagatassa upāsakopi tassa puttadārabhātubhagini-ādayopi attano attano koṭṭhāsaṁ āharitvā patte pakkhipanti, "upāsakena paṭhamaṁ dinnaṁ abhuñjitvā pacchā laddhaṁ bhuñjantassa āpattī"ti **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ. **Kurundaṭṭhakathāyaṁ** "vaṭṭatī"ti vuttaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** "sace pāṭekkaṁ pacanti, attano attano pakkabhattato āharitvā denti, tattha pacchā āhaṭaṁ paṭhamaṁ bhuñjantassa pācittiyaṁ. Yadi pana sabbesaṁ ekova pāko hoti, paramparabhojanaṁ na hotī"ti vuttaṁ. Mahā-upāsako nimantetvā nisīdāpeti, añño manusso pattaṁ gaṇhāti, na dātabbaṁ. Kiṁ bhante na dethāti. Nanu upāsaka tayā nimantitamhāti. "Hotu bhante, laddhaṁ laddhaṁ bhuñjathā"ti vadati, bhuñjituṁ vaṭṭati. "Aññena āharitvā bhatte dinne āpucchitvāpi bhuñjituṁ vaṭṭatī"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ.

Anumodanaṁ katvā gacchantaṁ dhammaṁ sotukāmā "svepi bhante āgaccheyyāthā"ti sabbe nimantenti, punadivase āgantvā laddhaṁ laddhaṁ bhuñjituṁ vaṭṭati. Kasmā? Sabbehi nimantitattā. Ekopi bhikkhu piṇḍāya caranto bhattaṁ labhati, tamañño upāsako nimantetvā ghare nisīdāpeti, na ca tāva bhattaṁ sampajjati, sace so bhikkhu piṇḍāya caritvā laddhabhattaṁ bhuñjati, āpatti. Abhuñjitvā nisinne "kiṁ bhante na bhuñjasī"ti vutte "tayā nimantitattā"ti vatvā "laddhaṁ laddhaṁ bhuñjatha bhante"ti vutte bhuñjituṁ vaṭṭati. Sakalena gāmena ekato hutvā nimantitassa yattha katthaci bhuñjato anāpatti. Pūgepi eseva nayo. "Anāpatti sakalena gāmena nimantito tasmiṁ gāme yattha katthaci bhuñjati, sakalena pūgena nimantito tasmiṁ pūge yattha katthaci bhuñjati, nimantiyamāno 'bhikkhaṁ gahessāmī'ti bhaṇati, niccabhatte salākabhatte pakkhike uposathike pāṭipadike pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha anāpattī"ti[1] vuttaṁ.

Tattha **nimantiyamāno bhikkhaṁ gahessāmīti bhaṇatī**ti ettha "bhattaṁ gaṇhā"ti nimantiyamāno "na mayhaṁ tava bhattenattho, bhikkhaṁ gaṇhissāmī"ti vadati, anāpattīti attho. Ettha pana Mahāpadumatthero āha "evaṁ vadanto imasmiṁ sikkhāpade animantanaṁ kātuṁ sakkoti,

1. Vi 2. 106 piṭṭhe.

အသမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရဏံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

နိက္ကုဇ္ဇိတော သံဃေန ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တော **အသမ္ဘောဂေါ** သံဃေန[၁]၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာ**မီ”တိ။**

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဥပါသကဿ **ပတ္တော** ဥက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗော။ န ဘိက္ခူနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ န **ဘိက္ခူနံ** အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ။ပ။ န သံဃဿ အဝဏ္ဏံ **ဘာသတိ။** အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဥပါသကဿ ပတ္တံ ဥက္ကုဇ္ဇိတုံ။

ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဥက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗော။ တေန ဘိက္ခဝေ ဝဍ္ဎေန လိစ္ဆဝိနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော—

"သံဃေန မေ ဘန္တေ ပတ္တော နိက္ကုဇ္ဇိတော၊ အသမ္ဘောဂေါမှိ သံဃေန၊ သောဟံ ဘန္တေ သမ္မာ ဝတ္တာမိ၊ လောမံ ပါတေမိ၊ နေတ္ထာရံ ဝတ္တာမိ၊ သံဃံ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ ယာစာမီ"တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။ တတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗော။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃေန ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တော နိက္ကုဇ္ဇိတော၊ အသမ္ဘောဂေါ သံဃေန၊ သော သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ လောမံ ပါတေတိ၊ နေတ္ထာရံ ဝတ္တတိ၊ သံဃံ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တံ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ သမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ သံဃေန ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တော နိက္ကုဇ္ဇိတော၊ အသမ္ဘောဂေါ သံဃေန၊ သော သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ လောမံ ပါတေတိ၊ နေတ္ထာရံ ဝတ္တတိ၊ သံဃံ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနံ ယာစတိ၊ သံဃော ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တံ ဥက္ကုဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရောတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တဿ

၁-အသမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရဏံ (သီ)

bhuñjanatthāya pana okāso kato hotīti neva gaṇabhojanato, na cārittato muccatī"ti. Mahāsumatthero āha "yadaggena animantanaṁ kātuṁ sakkoti, tadaggena neva gaṇabhojanaṁ, na cārittaṁ hotī"ti.

Tattha **cārittanti**—

"Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā kulesu cārittaṁ āpajjeyya aññatra samayā pācittiyaṁ. Tatthāyaṁ samayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo. Ayaṁ tattha samayo"ti[1]—

Evamāgataṁ Cārittasikkhāpadaṁ vuttaṁ. Iminā hi sikkhapadena yo pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarena "bhattaṁ gaṇhathā"ti-ādinā akappiyanimantanena nimantito, teneva nimantanabhattena sabhatto samāno santaṁ bhikkhuṁ "ahaṁ itthannāmassa gharaṁ gacchāmī"ti vā "cārittaṁ āpajjāmī"ti vā īdisena vacanena anāpucchitvā yena bhattena nimantito, taṁ bhutvā vā abhutvā vā avītivatteyeva majjhanhike yasmiṁ kule nimantito, tato aññāni kulāni paviseyya, tassa vuttalakkhaṇaṁ duvidhampi samayaṁ ṭhapetvā aññattha pācittiyaṁ vuttaṁ. Tasmā akappiyanimantanena nimantiyamāno sace "bhikkhaṁ gaṇhissāmī"ti vadati, imināpi sikkhāpadena anāpatti.

3. **Santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā**ti ettha[2] pana kittāvatā santo hoti, kittāvatā asanto? Antovihāre yattha ṭhitassa kulāni payirupāsanacittaṁ uppannaṁ, tato paṭṭhāya yaṁ passe vā abhimukhe vā passati, yassa sakkā hoti pakativacanena ārocetuṁ, ayaṁ santo nāma, ito cito ca pariyesitvā ārocanakiccaṁ pana natthi. Yo hi evaṁ pariyesitabbo, so asantoyeva. Apica anto-upacārasīmāya bhikkhuṁ disvā "āpucchissāmī"ti gacchati. Tattha yaṁ passati, so āpucchitabbo. No ce passati, asantaṁ bhikkhuṁ anāpucchā paviṭṭho nāma hoti. Vikālagāmappavesanepi ayameva nayo.

1. Vi 2. 134 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 123 piṭṭhādīsu.

ဥက္ကုဇ္ဇနာ သမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရဏံ၊ သော တုဏှဿ။ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ဥက္ကုဇ္ဇိတော သံဃေန ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိဿ ပတ္တော သမ္ဘောဂေါ သံဃေန၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ။

ဧတ္ထ[၁] စ အဋ္ဌသု အင်္ဂေသု ဧကေကေနပိ အင်္ဂေန သမန္နာဂတဿ ပတ္တ-နိက္ကုဇ္ဇနကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တောသီမာယ ဝါ နိဿီမံ ဂန္တွာ နဒီအာဒီသု ဝါ နိက္ကုဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧဝံ နိက္ကုဇ္ဇိတေ ပန ပတ္တေ တဿ ဂေဟေ ကောစိ ဒေယျဓမ္မော န ဂဟေတဗ္ဗော၊ "အသုကဿ ဂေဟေ ဘိက္ခံ မာ ဂဏှိတ္ထာ"တိ အညဝိဟာရေသုပိ ပေသေတဗ္ဗံ။ ဥက္ကုဇ္ဇနကာလေ ပန ယာဝတတိယံ ယာစာ-ပေတွာ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟာပေတွာ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေန ဥက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗော။

သီမာသမ္မုတိ, တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ, သန္ထတသမ္မုတိ, ဘတ္တုဒ္ဒေ-သကသေနာသနဂ္ဂါဟာပကဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရပဋိဂ္ဂါဟကစီဝရဘာဇကယာဂု-ဘာဇကခဇ္ဇဘာဇကဖလဘာဇကအပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကသာဋိယဂ္ဂါဟာပက-ပတ္တဂ္ဂါဟာပကအာရာမိကပေသကသာမဏေရပေသကသမ္မုတီတိ ဧတာသံ သမ္မုတီနံ ဝသေန **သမ္မုတိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထိနစီဝရဒါနမတကစီဝရဒါနဝသေန **ဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထိနုဒ္ဓါရဝသေန **ဥဒ္ဓါရော** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကုဋိဝတ္ထုဝိဟာရ-ဝတ္ထုဒေသနာဝသေန **ဒေသနာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန တိဏဝတ္ထာရကသမထေ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉတ္တိ စ ဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကေကဉတ္တိ စာတိ ဒွေ ဉတ္တိယော ဌပေတွာ ပုန ဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကေကာတိ ဒွေ ဉတ္တိဒုတိယ-ကမ္မဝါစာ ဝုတ္တာ၊ တာသံ ဝသေန **ကမ္မလက္ခဏံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဉတ္တိဒုတိယ-ကမ္မံ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

၂၅၀။ **ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ** ပန တဇ္ဇနီယကမ္မာဒီနံ သတ္တန္နံ ကမ္မာနံ ဝသေန **နိဿာရဏာ**, တေသံယေဝ စ ကမ္မာနံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝသေန **ဩသာရဏာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိဝသေန **သမ္မုတိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပရိဝါသဒါနမာနတ္တဒါနဝသေန **ဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလာယပဋိကဿနကမ္မ-ဝသေန **နိဂ္ဂဟော** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ, အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာ, အရိဋ္ဌော, စဏ္ဍကာဠီ စ ဣမေတေ ယာဝတတိယကာတိ ဣမာသံ ဧကာဒသန္နံ သမနုဘာသနာနံ ဝသေန **သမနုဘာသနာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥပသမ္ပဒကမ္မ-အဗ္ဘာနကမ္မဝသေန **ကမ္မလက္ခဏံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ဣမာနိ

၁-ဝိ ၄-၄-၅၁-ပိဋ္ဌေ။

Sace[1] pana sambahulā kenaci kammena gāmaṁ pavisanti, "vikāle gāmappavesanaṁ āpucchāmī"ti sabbehi aññamaññaṁ āpucchitabbaṁ. Tasmiṁ gāme taṁ kammaṁ na sampajjatīti aññaṁ gāmaṁ gacchanti, gāmasatampi hotu, puna āpucchanakiccaṁ natthi. Sace pana ussāhaṁ paṭippassambhetvā vihāraṁ gacchantā antarā aññaṁ gāmaṁ pavisitukāmā honti, puna āpucchitabbameva. Kulaghare vā āsanasālāya vā bhattakiccaṁ katvā telabhikkhāya vā sappibhikkhāya vā caritukāmo hoti, sace passe bhikkhu atthi, āpucchitvā gantabbaṁ. Asante bhikkhumhi "natthī"ti gantabbaṁ, vīthiṁ otaritvā bhikkhuṁ passati, āpucchanakiccaṁ natthi, anāpucchitvāpi caritabbameva. Gāmamajjhena maggo hoti, tena gacchantassa "telādibhikkhāya carissāmī"ti citte uppanne sace passe bhikkhu atthi, āpucchitvā caritabbaṁ. Maggā anokkamma bhikkhāya carantassa pana āpucchanakiccaṁ natthi. Sace sīho vā byaggho vā āgacchati, megho vā uṭṭheti, añño vā koci upaddavo uppajjati, evarūpāsu āpadāsu anāpucchāpi bahigāmato antogāmaṁ pavisituṁ vaṭṭati.

4. "Na ca bhikkhave abhinne sarīre paṁsukūlaṁ gahetabbaṁ, yo gaṇheyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato abbhuṇhe allasarīre **paṁsukūlaṁ** na gahetabbaṁ, gaṇhanto dukkaṭaṁ āpajjati. Upaddavā ca tassa honti, bhinne pana gahetuṁ vaṭṭati.

Kittāvatā pana bhinnaṁ hoti? Kākakulalasoṇasiṅgālādīhi mukhatuṇḍakena vā dāṭhāya vā īsakaṁ phālitamattenapi. Yassa pana patato ghaṁsanena chavimattaṁ chinnaṁ hoti, cammaṁ acchinnaṁ, etaṁ abhinnameva, camme pana chinne bhinnaṁ. Yassapi sajīvakāleyeva pabhinnā gaṇḍakuṭṭhapīḷakā vā vaṇo vā hoti, idampi bhinnaṁ, tatiyadivasato pabhuti uddhumātakādibhāvena kuṇapabhāvaṁ upagatampi bhinnameva. Sabbena sabbaṁ pana abhinnepi susānagopakehi vā aññehi vā manussehi gāhāpetuṁ vaṭṭati. No ce aññaṁ labhati, satthakena vā kenaci vā vaṇaṁ katvā gahetabbaṁ. Visabhāgasarīre pana satiṁ upaṭṭhapetvā samaṇasaññaṁ uppādetvā sīse vā hatthapādapiṭṭhiyaṁ vā vaṇaṁ katvā gahetuṁ vaṭṭati.

1. Vi-Ṭṭha 3. 153 piṭṭhādīsu. 2. Vi 1. 73 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 1. 329 piṭṭhe.

သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ကမ္မာနိ စ ကမ္မဝိပတ္တိ စ တေသံ ကမ္မာနံ ကာရကသံဃပရိစ္ဆေဒေါ စ ဝိပတ္တိဝိရဟိတာနံ ကမ္မာနံ ဌာနဘေဒဂမနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။

ပကိဏ္ဏကကမ္မမာတိကာ

ဂဏဘောဇံ ပရမ္ပရံ၊ နာပုစ္ဆာ ပံသုကူလကံ။
အစ္ဆိန္နံ ပဋိဘာနဉ္စ၊ ဝိပ္ပကတဥဒ္ဒိသနံ။

တိဝဿန္တံ ဒီဃာသနံ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌဝဏ္ဏနံ။
အတ္တပါတမနဝေက္ခံ၊ သိလာပဝိဇ္ဈလိမ္ပနံ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂေါပဒါနံ၊ ခမ္ဘိကာရက္ခုစ္စာရာဒိ။
နှာနဃံသံ ပဏ္ဏကာဒိ၊ ဒီဃကေသာဒ္ဓာဒါသာဒိ။

နစ္စာဒင်္ဂဆေဒနိ'ဒ္ဓိ၊ ပတ္တော သဗ္ဗပံသုကူလံ။
ပရိဿာဝနံ နဂ္ဂေါ စ၊ ပုပ္ဖဂန္ဓအာသိတ္တကံ။

မဠောရိကေကဘာဇနံ၊ စေလပဋ္ဋိ ပါဒဃံသီ။
ဗီဇနီ ဆတ္တနခါဒိ၊ ကာယဗန္ဓနိဝါသနံ။

ကာဇဟာရံ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ ရုက္ခာရောဟော ဆန္ဒာရောပေါ။
လောကာယတံ ခိပိတကော၊ လသုဏံ နက္ခမိတဗ္ဗံ။

အဝန္ဒိယော တူလဘိသိ၊ ဗိမ္ဗောဟနအာသန္ဒာဒိ။
ဥစ္စာသနမဟာသနံ၊ စီဝရအခမ္မောကာသော။

သဒ္ဓါဒေယျံ သန္တရုတ္တရံ၊ နိက္ခေပေါ သတ္တကမ္မာဒိ။
နဟာပိတော ဒသဘာဂေါ၊ ပါထေယျံ မဟာပဒေသော၊
အာနိသံသောတိ မာတိကာ။

5. **Acchinnacīvarakena** bhikkhunā kathaṁ paṭipajjitabbanti? “Anujānāmi bhikkhave acchinnacīvarassa vā naṭṭhacīvarassa vā aññātakaṁ gahapatiṁ vā gahapatāniṁ vā cīvaraṁ viññāpetuṁ. Yaṁ āvāsaṁ paṭhamaṁ upagacchati, sace tattha hoti saṁghassa vihāracīvaraṁ vā uttarattharaṇaṁ vā bhūmattharaṇaṁ vā bhisicchavi vā, taṁ gahetvā pārupituṁ ‘labhitvā odahissāmī’ti. No ce hoti saṁghassa vihāracīvaraṁ vā uttarattharaṇaṁ vā bhūmattharaṇaṁ vā bhisicchavi vā, tiṇena vā paṇṇena vā paṭicchādetvā āgantabbaṁ, na tveva naggena āgantabbaṁ, yo āgaccheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato idha vuttanayena paṭipajjitabbaṁ.

Ayaṁ panettha anupubbakathā[2]. Sace hi core passitvā daharā pattacīvarāni gahetvā palātā, corā therānaṁ nivāsanapārupanamattaṁyeva haritvā gacchanti, therehi neva tāva cīvaraṁ viññāpetabbaṁ, na sākhāpalāsaṁ bhañjitabbaṁ. Atha daharā sabbaṁ bhaṇḍakaṁ chaḍḍetvā palātā, corā therānañca nivāsanapārupanaṁ tañca bhaṇḍakaṁ haritvā gacchanti, daharehi āgantvā attano nivāsanapārupanāni na tāva therānaṁ dātabbāni. Na hi te anacchinnacīvarā attano atthāya sākhāpalāsaṁ bhañjituṁ labhanti, acchinnacīvarānaṁ pana atthāya labhanti. Acchinnacīvarāva attanopi paresampi atthāya labhanti, tasmā therehi vā sākhāpalāsaṁ bhañjitvā vākādīhi ganthetvā daharānaṁ dātabbaṁ, daharehi vā therānaṁ atthāya bhañjitvā ganthetvā tesaṁ hatthe datvā vā adatvā vā attanā nivāsetvā attano nivāsanapārupanāni therānaṁ dātabbāni, neva bhūtagāmapātabyatāya pācittiyaṁ hoti, na tesaṁ dhāraṇe dukkaṭaṁ.

Sace antarāmagge rajakattharaṇaṁ vā hoti, aññe vā tādise manusse passanti, cīvaraṁ viññāpetabbaṁ. Yāni ca nesaṁ te vā viññattamanussā aññe vā sākhāpalāsanivāsane bhikkhū disvā ussāhajātā vatthāni denti, tāni sadasāni vā hontu adasāni vā nīlādinānāvaṇṇāni vā, kappiyānipi akappiyānipi sabbānipi acchinnacīvaraṭṭhāne ṭhitattā tesaṁ nivāsetuñca pārupituñca vaṭṭanti.

1. Vi 1. 314 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 245 piṭṭhādīsu.

၃၄-ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယကထာ

၁။ ဣဒါနိ ပကိဏ္ဏကကထာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ဂဏဘောဇနေ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယ”န္တိ[1] ဝုတ္တံ **ဂဏဘောဇနံ**[2] ဒွီဟိ အာကာရေဟိ ပသဝတိ ဝိညတ္တိတော ဝါ နိမန္တနတော ဝါ။ ကထံ **ဝိညတ္တိတော ပသဝတိ**? စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဧကတော ဌိတာ ဝါ နိသိန္နာ ဝါ ဥပါသကံ ဒိသွာ “အမှာကံ စတုန္နမ္ပိ ဘတ္တံ ဒေဟီ”တိ ဝါ ဝိညာပေယျုံ၊ ပါဋေက္ကံ ဝါ ပဿိတွာ “မယှံ ဒေဟိ၊ မယှံ ဒေဟီ”တိ ဧဝံ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဝိညာပေတွာ ဧကတော ဝါ ဂစ္ဆန္တု၊ နာနာတော ဝါ၊ ဘတ္တံ ဂဟေတွာပိ ဧကတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တု၊ နာနာတော ဝါ။ သစေ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဟေတ္ထ ပမာဏံ။ ဧဝံ ဝိညတ္တိတော ပသဝတိ။

ကထံ **နိမန္တနတော ပသဝတိ**? စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမှေ ဘန္တေ ဩဒနေန နိမန္တေမိ၊ ဩဒနံ မေ ဂဏှထ အာကင်္ခထ ဩလောကေထ အဓိဝါသေထ ပဋိမာနေထာ”တိ ဧဝံ ယေန ကေနစိ ဝေဝစနေန ဝါ ဘာသန္တရေန ဝါ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ နာမံ ဂဟေတွာ နိမန္တေတိ။ ဧဝံ ဧကတော နိမန္တိတာ ပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန အဇ္ဇတနာယ ဝါ သွာတနာယ ဝါ ဧကတော ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဧကတော ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ဧကတော နိမန္တိတာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ဧကတော နိမန္တိတာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ နာနာတော ဂဏှန္တိ၊ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ စတ္တာရိ ပရိဝေဏာနိ ဝါ ဝိဟာရေ ဝါ ဂန္တွာ နာနာတော နိမန္တိတာ, ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတေသုယေဝ ဝါ ဧကော ပုတ္တေန ဧကော ပိတရာတိ ဧဝမ္ပိ နာနာတော နိမန္တိတာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဂစ္ဆန္တု၊ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တု၊ သစေ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ဧဝံ တာဝ နိမန္တနတော ပသဝတိ။

တသ္မာ သစေ ကောစိ သံဃဘတ္တံ ကတ္တုကာမေန နိမန္တနတ္ထာယ ပေသိတော ဝိဟာရံ အာဂမ္မ “ဘန္တေ သွေ အမှာကံ ဃရေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အဝတွာ “ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝါ “သံဃဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝါ “သံဃော ဘတ္တံ ဂဏှတူ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန ပဏ္ဍိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၂-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၇၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Vuttampihetaṁ Parivāre—

> “Akappakataṁ nāpi rajanāya rattaṁ,
> Tena nivattho yenakāmaṁ vajeyya.
> Na cassa hoti āpatti,
> So ca dhammo Sugatena desito.
> Pañhāmesā kusalehi cintitā”ti[1].

Ayañhi pañho acchinnacīvarakabhikkhuṁ sandhāya vutto. Atha pana titthiyehi samāgacchanti, te ca nesaṁ kusacīravākacīraphalakacīrāni denti, tānipi laddhiṁ aggahetvā nivāsetuṁ vaṭṭanti, nivāsetvāpi laddhi na gahetabbā.

Yaṁ āvāsaṁ paṭhamaṁ upagacchanti, tattha vihāracīvarādīsu yaṁ atthi, taṁ anāpucchāpi gahetvā nivāsetuṁ vā pārupituṁ vā labhati. Tañca kho “labhitvā odahissāmi, puna ṭhapessāmī”ti adhippāyena, na mūlacchejjāya. Labhitvā ca pana ñātito vā upaṭṭhākato vā aññato vā kutoci pākatikameva kātabbaṁ. Videsagatena pana ekasmiṁ saṁghike āvāse saṁghikaparibhogena bhuñjanatthāya ṭhapetabbaṁ. Sacassa paribhogeneva taṁ jīrati vā nassati vā, gīvā na hoti. Sace pana etesaṁ vuttappakārānaṁ gihivatthādīnaṁ bhisicchavipariyantānaṁ kiñci na labhati, tena tiṇena vā paṇṇena vā paṭicchādetvā āgantabbanti.

6. “Na bhikkhave paṭibhānacittaṁ kārāpetabbaṁ itthirūpakaṁ purisarūpakaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato itthipurisarūpaṁ kātuṁ vā kārāpetuṁ vā bhikkhuno na vaṭṭati. Na kevalaṁ[3] itthipurisarūpameva, tiracchānarūpampi antamaso gaṇḍuppādarūpaṁ bhikkhuno sayaṁ kātuṁ vā “karohī”ti vattuṁ vā na vaṭṭati, “upāsaka dvārapālaṁ karohī”ti vattumpi na labhati. Jātakapakaraṇa-asadisadānādīni pana pasādanīyāni nibbidāpaṭisaṁyuttāni vā vatthūni parehi kārāpetuṁ labhati, mālākammādīni sayampi kātuṁ labhati.

7. “Na bhikkhave vippakatabhojano bhikkhu vuṭṭhāpetabbo, yo vuṭṭhāpeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[4] vacanato antaraghare[5] vā

1. Vi 5. 378 piṭṭhe. 2. Vi 4. 297 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 4. 61 piṭṭhe.
4. Vi 4. 315 piṭṭhe. 5. Vi-Ṭṭha 4. 64 piṭṭhe.

နိမန္တနိကာ ဂဏဘောဇနတော, ပိဏ္ဍပါတိကာ စ ဓုတင်္ဂဘေဒတော မောစေတဗ္ဗာ။ ကထံ? ဧဝံ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ “သွေ န သက္ကာ ဥပါသကာ”တိ။ ပုနဒိဝသေ ဘန္တေတိ။ ပုနဒိဝသေပိ န သက္ကာတိ။ ဧဝံ ယာဝ အဍ္ဎမာသမ္ပိ ဟရိတွာ ပုန ဝတ္တဗ္ဗော “ကိံ တွံ အဝစာ”တိ။ သစေ ပုနပိ “သံဃဿ တွံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ တတော “ဣမံ တာဝ ဥပါသက ပုပ္ဖံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ, ဣမံ တိဏ”န္တိ ဧဝံ ဝိက္ခေပံ ကတွာ ပုန “တွံ ကိံ ကထယိတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ ပုနပိ တထေဝ ဝဒတိ၊ “အာဝုသော တွံ ပိဏ္ဍပါတိကေ ဝါ မဟလ္လကတ္ထေရေ ဝါ န လစ္ဆသိ၊ သာမဏေရေ လစ္ဆသီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ “နနု ဘန္တေ အသုကသ္မိံ အသုကသ္မိံ ဂါမေ ဘဒန္တေ ဘောဇေသုံ၊ အဟံ ကသ္မာ န လဘာမီ”တိ စ ဝုတ္တေ တေ နိမန္တိတုံ ဇာနန္တိ၊ တွံ န ဇာနာသီတိ။ တေ ကထံ နိမန္တေသုံ ဘန္တေတိ။ တေ ဧဝမာဟံသု “အမှာကံ ဘန္တေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ။ သစေ သောပိ တထေဝ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

အထ ပုနပိ “ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ “န ဒါနိ တွံ အာဝုသော ဗဟူ ဘိက္ခူ လစ္ဆသိ၊ တယော ဧဝ အာဝုသော လစ္ဆသီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ နနု ဘန္တေ အမုကသ္မိံ အမုကသ္မိံ ဂါမေ သကလံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘောဇေသုံ၊ အဟံ ကသ္မာ န လဘာမီတိ။ တွံ နိမန္တိတုံ န ဇာနာသီတိ။ တေ ကထံ နိမန္တေသုံ ဘန္တေတိ။ တေ ဧဝမာဟံသု “အမှာကံ ဘန္တေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ။ သစေ သောပိ တထေဝ “ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပုနပိ “ဘတ္တမေဝါ”တိ ဝဒတိ၊ တတော ဝတ္တဗ္ဗော— “ဂစ္ဆ တွံ, နတ္ထမှာကံ တဝ ဘတ္တေနတ္ထော၊ နိဗဒ္ဓဂေါစရော ဧသ အမှာကံ၊ မယမေတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ”တိ။ တံ “စရထ ဘန္တေ” တိ ဝတွာ အာဂတံ ပုစ္ဆန္တိ “ကိံ ဘော လဒ္ဓါ ဘိက္ခူ”တိ။ ကိံ ဧတေန၊ ဗဟု ဧတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထေရာ “သွေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ”တိ အာဟံသု၊ မာ ဒါနိ တုမှေ ပမဇ္ဇိတ္ထာတိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စေတိယဝတ္တံ ကတွာ ဌိတဘိက္ခူ သံဃတ္ထေရေန ဝတ္တဗ္ဗာ “အာဝုသော ဓုရဂါမေ သံဃဘတ္တံ၊ အပဏ္ဍိတမနုဿော ပန အဂမာသိ၊ ဂစ္ဆာမ, ဓုရဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ”တိ။ ဘိက္ခူဟိ ထေရဿ ဝစနံ ကာတဗ္ဗံ၊ န ဒုဗ္ဗစေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဂါမဒွါရေ အဋ္ဌတွာဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ၊ တေသု ပတ္တာနိ ဂဟေတွာ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေန္တေသု ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

သစေ အာသနသာလာယ ဘတ္တံ ဌပေတွာ ရထိကာသု အာဟိဏ္ဍန္တာ အာရောစေန္တိ “အာသနသာလာယံ ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပန “ဘတ္တံ အာဒါယ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တိ၊

vihāre vā araññe vā yattha katthaci bhuñjamāno bhikkhu aniṭṭhite bhojane na vuṭṭhāpetabbo, antaraghare pacchā āgatena bhikkhaṁ gahetvā gantabbaṁ. Sace manussā vā bhikkhū vā “pavisathā”ti vadanti, “mayi pavisante bhikkhū uṭṭhahissantī”ti vattabbaṁ. “Etha bhante, āsanaṁ atthī”ti vutte pana pavisitabbaṁ. Sace koci kiñci na vadati, āsanasālaṁ gantvā atisamīpaṁ agantvā sabhāgaṭṭhāne ṭhātabbaṁ. Okāse kate “pavisathā”ti vuttena pavisitabbaṁ. Sace pana yaṁ āsanaṁ tassa pāpuṇāti, tattha abhuñjanto bhikkhu nisinno hoti, taṁ uṭṭhāpetuṁ vaṭṭati. Yāgukhajjakādīsu pana yaṁ kiñci pivitvā khāditvā vā yāva añño āgacchati, tāva nisinnaṁ rittahatthampi uṭṭhāpetuṁ na vaṭṭati. Vippakatabhojanoyeva hi so hoti.

Sace pana āpattiṁ atikkamitvāpi vuṭṭhāpetiyeva, yaṁ so vuṭṭhāpeti, ayañca bhikkhu pavārito hoti, tena vattabbo “gaccha udakaṁ āharāhī”ti. Vuḍḍhataraṁ bhikkhuṁ āṇāpetuṁ idameva ekaṭṭhānaṁ sace so udakampi na āharati, sādhukaṁ sitthāni gilitvā vuḍḍhassa āsanaṁ dātabbaṁ. Vuttampi cetaṁ—

“Sace vuṭṭhāpeti, pavārito ca hoti, ‘gaccha udakaṁ āharā’ti vattabbo. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, sādhukaṁ sitthāni gilitvā vuḍḍhassa āsanaṁ dātabbaṁ. Natvevāhaṁ bhikkhave ‘kenaci pariyāyena vuḍḍhatarassa bhikkhuno āsanaṁ paṭibāhitabban’ti vadāmi, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1].

8. “Anujānāmi bhikkhave navakena bhikkhunā uddisantena samake vā āsane nisīdituṁ uccatare vā dhammagāravena, therena bhikkhunā uddisāpentena samake vā āsane nisīdituṁ nīcatare vā dhammagāravenā”ti[2] vacanato navakatarena bhikkhunā uddisantena uccatarepi āsane nisīdituṁ, vuḍḍhatarena bhikkhunā uddisāpentena nīcatarepi āsane nisīdituṁ vaṭṭati.

1. Vi 4. 315 piṭṭhe.   2. Vi 4. 319 piṭṭhe.

ပဋိက္ခေပံ ဝါ ဝိဟာရံ အတိဟရိတွာ ပတိရူပေ ဌာနေ ဌပေတွာ **အာဂတာဂတာနံ** ဒေန္တိ၊ အယံ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခာ နာမ ဝုစ္စတိ။ သစေ ပန ဘတ္တသာလာယ ဒါနံ သဇ္ဇေတွာ တံ တံ ပရိဝေဏံ ပဟိဏန္တိ “ဘတ္တသာလာယ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ၊ ဝုစ္စတိ။ ယေ ပန မနုဿာ ပိဏ္ဍစာရိကေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ အာသနသာလံ သမ္မဇ္ဇိတွာ တတ္ထ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေန္တိ၊ န တေ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ယေ ပန ဂါမေ ဘိက္ခံ အလဘိတွာ ဂါမတော နိက္ခမန္တေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ “ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ န နိဝတ္တိတဗ္ဗံ။ သစေ “နိဝတ္တထ ဘန္တေ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ “နိဝတ္တထာ”တိ ဝုတ္တပဒေ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “နိဝတ္တထ ဘန္တေ၊ ဃရေ ဘတ္တံ ကတံ၊ ဂါမေ ဘတ္တံ ကတ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ ဂေဟေ စ ဂါမေ စ ဘတ္တံ နာမ ယဿ ကဿစိ ဟောတိ၊ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “နိဝတ္တထ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ သမ္ဗန္ဓံ ကတွာ ဝဒန္တိ၊ နိဝတ္တိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အာသနသာလာတော ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ နိက္ခမန္တေ ဒိသွာ “နိသီဒထ ဘန္တေ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။

“အညတြ သမယာ”တိ ဝစနတော ဂိလာနသမယော စီဝရဒါနသမယော စီဝရကာရသမယော အဒ္ဓါနဂမနသမယော နာဝါဘိရုဟနသမယော မဟာသမယော သမဏဘတ္တသမယောတိ ဧတေသု သတ္တသု သမယေသု အညတရသ္မိံ အနာပတ္တိ။ တသ္မာ ယထာ မဟာစမ္မဿ ပရတော မံသံ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ အန္တမသော ပါဒါပိ ဖာလိတာ ဟောန္တိ၊ ဝါလိကာယ ဝါ သက္ခရာယ ဝါ ပဟဋ္ဌမတ္တေ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ န သက္ကာ စ ဟောတိ အန္တောဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ဤဒိသေ ဂေလညေ **ဂိလာနသမယော**တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န လေသကပ္ပိယံ ကာတဗ္ဗံ။

စီဝရဒါနသမယော နာမ အနတ္ထတေ ကထိနေ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမော မာသော၊ အတ္ထတေ ကထိနေ ပဉ္စ မာသာ။ ဧတ္ထန္တရေ “စီဝရဒါနသမယော”တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ စီဝရေ ကရိယမာနေ **စီဝရကာရသမယော**တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယဒါ ဟိ သာဋကဉ္စ သုတ္တဉ္စ လဘိတွာ စီဝရံ ကရောန္တိ၊ အယံ စီဝရကာရသမယော နာမ၊ ဝိသုံ စီဝရကာရသမယော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယော တတ္ထ စီဝရေ ကတ္တဗ္ဗံ ယံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ **မဟာပစ္စရိယံ** ဟိ “အန္တမသော သူစိဝေဓကော”တိပိ ဝုတ္တံ။ တေန “စီဝရကာရသမယော”တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန ဝိတ္ထာရေနေဝ ဝုတ္တံ “ယော စီဝရံ ဝိစာရေတိ ဆိန္ဒတိ၊ မောဃသုတ္တကံ ဌပေတိ၊ အာဂန္တုကပတ္တံ ဌပေတိ၊ ပစ္စာဂတံ[1] သိဗ္ဗေတိ၊ အာဂန္တုကပတ္တံ ဗန္ဓတိ၊ အနုဝါတံ

၁-ပစ္စာဂတံ (က)

9. “Anujānāmi bhikkhave tivassantarena saha nisīditun”ti[1] vacanato tivassantarena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīdituṁ vaṭṭati. **Tivassantaro**[2] nāma yo dvīhi vassehi mahantataro vā daharataro vā hoti, yo pana ekena vassena mahantataro vā daharataro vā, yo vā samānavasso, tattha vattabbameva natthi, ime sabbe ekasmiṁ mañce vā pīṭhe vā dve dve hutvā nisīdituṁ labhanti. “Anujānāmi bhikkhave duvaggassa mañcaṁ duvaggassa pīṭhan”ti[3] hi vuttaṁ.

10. Yaṁ pana tiṇṇaṁ pahoti, taṁ saṁhārimaṁ vā hotu asaṁhārimaṁ vā, tathārūpe api phalakakhaṇḍe anupasampannenapi saddhiṁ nisīdituṁ vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave yaṁ tiṇṇaṁ pahoti, ettakaṁ pacchimaṁ dīghāsanan”ti[3] hi vuttaṁ. “Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā paṇḍakaṁ mātugāmaṁ ubhatobyañjanakaṁ asamānāsanikehi saha dīghāsane nisīditun”ti[3] vacanato pana dīghāsanepi paṇḍakādīhi saha nisīdituṁ na vaṭṭati.

11. Gilānaṁ upaṭṭhahantena “natthi vo bhikkhave mātā, natthi pitā, ye vo upaṭṭhaheyyuṁ, tumhe ca bhikkhave aññamaññaṁ na upaṭṭhahissatha, atha ko carati upaṭṭhahissati. Yo bhikkhave maṁ upaṭṭhaheyya, so gilānaṁ upaṭṭhaheyyā”ti[4] imaṁ Bhagavato anusāsaniṁ anussarantena sakkaccaṁ upaṭṭhātabbo.

Sace upajjhāyo hoti, upajjhāyena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace ācariyo hoti, ācariyena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace saddhivihāriko hoti, saddhivihārikena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace antevāsiko hoti, antevāsikena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace samānupajjhāyako hoti, samānupajjhāyakena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace samānācariyako hoti, samānācariyakena yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Sace na hoti upajjhāyo vā ācariyo vā saddhivihāriko vā ante-

---

1. Vi 4. 319 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 4. 76 piṭṭhe.
3. Vi 4. 320 piṭṭhe.
4. Vi 703. 4 piṭṭhe.

ဆိန္ဒတိ ဃဋ္ဋေတိ အာရောပေတိ၊ တတ္ထ ပစ္စာဂတံ သိဗ္ဗတိ၊ သုတ္တံ ကရောတိ ဝလေတိ၊ ပိပ္ဖလိကံ နိသေတိ၊ ပရိဝတ္တနံ ကရောတိ၊ သဗ္ဗောပိ စီဝရံ ကရောတိ-ယေဝါတိ ဝုစ္စတိ။ ယော ပန သမီပေ နိသိန္နော ဇာတကံ ဝါ ဓမ္မပဒံ ဝါ ကထေတိ၊ အယံ န စီဝရကာရကော၊ တံ ဌပေတွာ သေသာနံ ဂဏဘော-ဇနေ အနာပတ္တီ”တိ။

အဒ္ဓါနဂမနသမယေ အန္တမသော အဍ္ဎယောဇနံ ဂန္တုကာမေနပိ “အဍ္ဎ-ယောဇနံ ဂစ္ဆိဿာမီ”တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဂစ္ဆန္တေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဂတေန ဧကဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

နာဝါဘိရုဟနသမယေ “နာဝံ အဘိရုဟိဿာမီ”တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အာရုဠှေန ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာပိ ယာဝ န ပစ္စောရောဟတိ၊ တာဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပစ္စောရုဠှေန ဧက-ဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

မဟာသမယော နာမ ယတ္ထ ဒွေ တယော ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ယာပေန္တိ၊ အန္တမသော စတုတ္ထေပိ အာဂတေ န ယာပေန္တိ၊ အယံ မဟာသမ-ယော။ ယတ္ထ ပန သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ သန္နိပတန္တိ၊ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တာဒိသေ ကာလေ “မဟာသမယော”တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

သမဏဘတ္တသမယော နာမ ယော ကောစိ ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော ဘတ္တံ ကရောတိ၊ အယံ သမဏဘတ္တသမယော။ တသ္မာ သဟဓမ္မိကေသု ဝါ တိတ္ထိယေသု ဝါ အညတရေန ယေန ကေနစိ ကတေ ဘတ္တေ “သမဏဘတ္တ-သမယော”တိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ “အနာပတ္တိ သမယေ၊ ဒွေ တယော ဧကတော ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဧကတော သန္နိပတိတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ နိစ္စဘတ္တံ၊ သလာကဘတ္တံ၊ ပက္ခိကံ၊ ဥပေါသထိကံ၊ ပါဋိပဒိကံ၊ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တီ”တိ[1] ဝစနတော ယေပိ အကပ္ပိယနိမန္တနံ သာဒိယိတွာ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဧကတော ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တေသမ္ပိ အနာပတ္တိ။

တတ္ထ အနိမန္တိတစတုတ္ထံ ပိဏ္ဍပါတိကစတုတ္ထံ အနုပသမ္ပန္နစတုတ္ထံ ပတ္တ-စတုတ္ထံ ဂိလာနစတုတ္ထန္တိ ပဉ္စန္နံ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော စတ္တာရော ဘိက္ခူ “ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိ နိမန္တေတိ။ တေသု တယော ဂတာ၊ ဧကော န ဂတော။ ဥပါသကော “ဧကော ဘန္တေ ထေရော ကုဟိ”န္တိ ပုစ္ဆတိ။ နာဂတော ဥပါသကာတိ။ သော အညံ တံခဏပ္ပတ္တံ ကဉ္စိ “ဧဟိ ဘန္တေ”တိ ဃရံ ပဝေသေတွာ စတုန္နမ္ပိ ဘတ္တံ

၁-ဝိ ၂-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။

vāsiko vā samānupajjhāyako vā samānācariyako vā, saṁghena upaṭṭhātabbo. No ce upaṭṭhaheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1]—

Vacanato yassa[2] te upajjhāyādayo tasmiṁ vihāre natthi, āgantuko hoti ekacārikabhikkhu, saṁghassa bhāro, tasmā saṁghena upaṭṭhātabbo. No ce upaṭṭhaheyya, sakalassa saṁghassa āpatti. Vāraṁ ṭhapetvā jaggantesu pana yo attano vāre na jaggati, tasseva āpatti, saṁghattheropi vārato na muccati. Sace sakalo saṁgho ekassa bhāraṁ karoti, eko vā vattasampanno bhikkhu “ahameva jaggissāmī”ti jaggati, saṁgho āpattito muccati.

Gilānena pana—

“Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgato gilāno dūpaṭṭho hoti. Asappāyakārī hoti, sappāye mattaṁ na jānāti, bhesajjaṁ na paṭisevitā hoti, atthakāmassa gilānupaṭṭhākassa yathābhūtaṁ ābādhaṁ nāvikattā hoti ‘abhikkamantaṁ vā abhikkamatīti, paṭikkamantaṁ vā paṭikkamatīti, ṭhitaṁ vā ṭhito’ti, upannānaṁ sārīrikānaṁ vedanānaṁ dukkhānaṁ tibbānaṁ kharānaṁ kaṭukānaṁ asātānaṁ amanāpānaṁ pāṇaharānaṁ anadhivāsakajātiko hotī”ti[3]—

Evaṁ vuttāni pañca ayuttaṅgāni ārakā parivajjetvā—

“Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgato gilāno sūpaṭṭho hoti. Sappāyakārī hoti, sappāye mattaṁ jānāti, bhesajjaṁ paṭisevitā hoti, atthakāmassa gilānupaṭṭhākassa yathābhūtaṁ ābādhaṁ āvikattā hoti ‘abhikkamantaṁ vā abhikkamatīti, paṭikkamantaṁ vā paṭikkamatīti, ṭhitaṁ vā ṭhito’ti, uppannānaṁ sārīrikānaṁ vedanānaṁ dukkhānaṁ tibbānaṁ kharānaṁ kaṭukānaṁ asātānaṁ amanāpānaṁ pāṇaharānaṁ adhivāsakajātiko hotī”ti[3]—

Evaṁ vuttapañcaṅgasamannāgatena bhavitabbaṁ.

1. Vi 3. 417 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭīha 3. 414 piṭṭhe. 3. Vi 3. 418 piṭṭhe.

ဒေတိ၊ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။ ကသ္မာ? ဂဏပူရကဿ အနိမန္တိတတ္တာ။ တယော စေ ဟိ တတ္ထ နိမန္တိတာ ဂစ္ဆိံသု၊ တေဟိ ဂဏော န ပူရတိ၊ ဂဏပူရကော စ အနိမန္တိတော၊ တေန ဂဏော ဘိဇ္ဇတီတိ။ ဧတံ **အနိမန္တိတစတုတ္ထံ**။

ပိဏ္ဍပါတိကစတုတ္ထေ နိမန္တနကာလေ ကောစိ ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ၊ သော နာဓိဝါသေတိ၊ ဂမနဝေလာယံ ပန "ဧဟိ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ အနဓိဝါသိတတ္တာ အနာဂစ္ဆန္တမ္ပိ "ဧထ ဘိက္ခံ လစ္ဆထာ"တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော တံ ဂဏံ ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

အနုပသမ္ပန္နစတုတ္ထေ သာမဏေရေန သဒ္ဓိံ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ သောပိ ဂဏံ ဘိန္ဒတိ။

ပတ္တစတုတ္ထေ ကောစိ သယံ အာဂန္တွာ ပတ္တံ ပေသေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဂဏော ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

ဂိလာနစတုတ္ထေ ဂိလာနေန သဒ္ဓိံ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဂိလာနဿေဝ အနာပတ္တိ၊ ဣတရေသံ ပန ဂဏပူရကော ဟောတိ။ န ဟိ ဂိလာနေန ဂဏော ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တေသံ အာပတ္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန အဝိသေသေန ဝုတ္တံ "သမယလဒ္ဓကော သယမေဝ မုစ္စတိ၊ သေသာနံ ဂဏပူရကတ္တာ အာပတ္တိကရော ဟောတီ"တိ။ တသ္မာ စီဝရဒါနသမယလဒ္ဓကာဒီနမ္ပိ ဝသေန စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

သစေ ပန အဓိဝါသေတွာ ဂတေသုပိ စတူသု ဇနေသု ကော ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု "အဟံ တုမှာကံ ဂဏံ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ နိမန္တနံ သာဒိယထာ"တိ ဝတွာ ယာဂုခဇ္ဇကာဝသာနေ ဘတ္တတ္ထာယ ပတ္တံ ဂဏှန္တာနံ အဒတွာ "ဣမေ တာဝ ဘိက္ခူ ဘောဇေတွာ ဝိဿဇ္ဇေထ၊ အဟံ ပစ္ဆာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဂမိဿာမီ"တိ နိသိန္နော၊ တေသု ဘုတွာ ဂတေသု "ဒေထ ဘန္တေ ပတ္တ"န္တိ ဥပါသကေန ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဘတ္တေ ဒိန္နေ ဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။ ပဉ္စန္နမ္ပိ ဘောဇနာနံယေဝ ဝသေန ဂဏဘောဇနေ ဝိသင်္ကေတံ နတ္ထိ၊ ဩဒနေန နိမန္တေတွာ ကုမ္မာသံ ဂဏှန္တာပိ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တာနိ စ တေဟိ ကေတော န ဂဟိတာနိ၊ ယာဂုအာဒီဟိ ပန ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ တာနိ တေဟိ ကေတော ဂဟိတာနီတိ ဧဝံ ကော ပဏ္ဍိတော အညေသမ္ပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ **နိစ္စဘတ္တန္တိ** ဓုဝဘတ္တံ ဝုစ္စတိ၊ "နိစ္စဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဗဟူနံ ကေတော ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သလာကဘတ္တာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

Gilānupaṭṭhākena ca—

“Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgato gilānupaṭṭhāko nālaṁ gilānaṁ upaṭṭhātuṁ. Na paṭibalo hoti bhesajjaṁ saṁvidhātuṁ, sappāyāsappāyaṁ na jānāti, asappāyaṁ upanāmeti, sappāyaṁ apanāmeti, āmisantaro gilānaṁ upaṭṭhāti, no mettacitto, jegucchī hoti uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā vantaṁ vā nīhātuṁ, na paṭibalo hoti gilānaṁ kālena kālaṁ dhammiyā kathāya sandassetuṁ samādapetuṁ samuttejetuṁ sampahaṁsetun”ti[1]—

Evaṁ vuttāni pañca ayuttaṅgāni ārakā parivajjetvā—

“Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgato gilānupaṭṭhāko alaṁ gilānaṁ upaṭṭhātuṁ. Paṭibalo hoti bhesajjaṁ saṁvidhātuṁ, sappāyāsappāyaṁ jānāti, asappāyaṁ apanāmeti, sappāyaṁ upanāmeti, mettacitto gilānaṁ upaṭṭhāti, no āmisantaro, ajegucchī hoti uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā vantaṁ vā nīhātuṁ, paṭibalo hoti gilānaṁ kālena kālaṁ dhammiyā kathāya sandassetuṁ samādapetuṁ samuttejetuṁ sampahaṁsetun”ti[2]—

Evaṁ vuttapañcaṅgasamannāgatena bhavitabbaṁ.

12. Dhammiṁ kathaṁ karontena[3] ca “sīlavā hi tvaṁ katakusalo, kasmā mīyamāno bhāyasi, nanu sīlavato saggo nāma maraṇamattapaṭibaddhoyevā”ti evaṁ gilānassa bhikkhuno maraṇavaṇṇo na saṁvaṇṇetabbo. Sace hi tassa saṁvaṇṇanaṁ sutvā āhārupacchedādinā upakkamena ekajavanavārāvasesepi āyusmiṁ antarā kālaṁ karoti, imināva mārito hoti. Paṇḍitena pana bhikkhunā iminā nayena anusiṭṭhi dātabbā “sīlavato nāma anacchariyā maggaphaluppatti, tasmā vihārādīsu āsattiṁ akatvā Buddhagataṁ dhammagataṁ saṁghagataṁ kāyagatañca satiṁ upaṭṭhapetvā manasikāre appamādo kātabbo”ti. Maraṇavaṇṇepi saṁvaṇṇite so tāya saṁvaṇṇanāya kañci upakkamaṁ akatvā attano

1. Vi 3. 418 piṭṭhe. 2. Vi 3. 419 piṭṭhe. 3. Vi-Ṭṭha 2. 60 piṭṭhādīsu.

၂။ “ပရမ္ပရဘောဇနေ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယ”န္တိ[၁] ဝုတ္တံ **ပရမ္ပရ-ဘောဇနံ** ပန နိမန္တနတောယေဝ ပသဝတိ။ ယော ဟိ “ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရေန ဘောဇနေန ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိအာဒိနာ နိမန္တိတော တံ ဌပေတွာ အညံ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿေတံ ဘောဇနံ “ပရမ္ပရဘောဇန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ဌပေတွာ ဂိလာနသမယံ စီဝရဒါနသမယံ စီဝရကာရသမယဉ္စ အညသ္မိံ သမယေ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ နိမန္တနပဋိပါဋိယာဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိကပ္ပေတွာ ပရမ္ပရဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတု”န္တိ[၂] ဝစန-တော ပဌမနိမန္တနံ အညဿ ဝိကပ္ပေတွာပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အယံ[၃] ဝိကပ္ပနာ နာမ သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ ဝဋ္ဋတိ။ သမ္မုခါ ဒိန္နာ “မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ “ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဝတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အဒိန္နာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ “မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဝိကပ္ပေ-မီ”တိ ဝါ “ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဝတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဒွေ တီဏိ နိမန္တနာနိ ပန ဧကသ္မိံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ မိဿေတွာ ဧကံ ကတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “အနာပတ္တိ ဒွေ တယော နိမန္တနေ ဧကတော ဘုဉ္ဇတီ”တိ ဟိ[၄] ဝုတ္တံ။ သစေ ဒွေ တီဏိ ကုလာနိ နိမန္တေတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ နိသီဒါပေတွာ ဣတော စိတော စ အာဟရိတွာ ဘတ္တံ အာကိရန္တိ၊ သူပဗျဉ္ဇနံ အာကိရန္တိ၊ ဧကမိဿကံ ဟောတိ၊ ဧတ္ထာပိ အနာပတ္တိ။

သစေ ပန မူလနိမန္တနံ ဟေဋ္ဌာ ဟောတိ, ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ဥပရိ၊ တံ ဥပရိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဉ္ဇန္တဿ အာပတ္တိ၊ ဟတ္ထံ ပန အန္တော ပဝေသေတွာ ပဌမနိမန္တနတော ဧကမ္ပိ ကဗဠံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဘုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ယထာ တထာ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ “သစေပိ တတ္ထ ခီရံ ဝါ ရသံ ဝါ အာကိရန္တိ၊ ယေန အဇ္ဈောတ္ထတံ ဘတ္တံ ဧကရသံ ဟောတိ၊ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တီ”တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ “ခီရဘတ္တံ ဝါ ရသဘတ္တံ ဝါ လဘိတွာ နိသိန္နဿ တတ္ထေဝ အပရေပိ ခီရဘတ္တံ ဝါ ရသဘတ္တံ ဝါ အာကိရန္တိ၊ ခီရံ ဝါ ရသံ ဝါ ပိဝတော အနာပတ္တိ၊ ဘုဉ္ဇန္တေန ပဌမံ လဒ္ဓမံသခဏ္ဍံ ဝါ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဝါ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သပ္ပိပါယာသေပိ ဧသေဝ နယော”တိ။

၁-ဝိ ၂-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၄-ဝိ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

dhammatāya yathāyunā yathānusandhināva marati, tappaccayā saṁvaṇṇako āpattiyā na kāretabbo.

13. “Na ca bhikkhave attānaṁ pātetabbaṁ, yo pāteyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato gilānena[2] bhikkhunāpi yena kenaci upakkamena antamaso āhārupacchedanenapi attā na māretabbo. Yopi gilāno vijjamāne bhesajje ca upaṭṭhākesu ca maritukāmo āhāraṁ upacchindati, dukkaṭameva. Yassa pana mahā-ābādho cirānubandho, bhikkhū upaṭṭhahantā kilamanti jigucchanti, “kadā nu kho gilānato muccissāmā”ti aṭṭīyanti. Sace so “ayaṁ attabhāvo paṭijaggiyamānopi na tiṭṭhati, bhikkhū ca kilamantī”ti āhāraṁ upacchindati, bhesajjaṁ na sevati, vaṭṭati. Yo pana “ayaṁ rogo kharo, āyusaṅkhārā na tiṭṭhanti, ayañca me visesādhigamo hatthappatto viya dissatī”ti upacchindati, vaṭṭatiyeva. Agilānassapi uppannasaṁvegassa “āhārapariyesanaṁ nāma papañco, kammaṭṭhānameva anuyuñjissāmī”ti kammaṭṭhānasīsena upacchindantassa vaṭṭati. Visesādhigamaṁ byākaritvā āhāraṁ upacchindati, na vaṭṭati. Sabhāgānañhi lajjībhikkhūnaṁ kathetuṁ vaṭṭati.

14. “Na ca bhikkhave appaṭivekkhitvā āsane nisīditabbaṁ, yo nisīdeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato āsanaṁ anupaparikkhitvā na nisīditabbaṁ. Kīdisaṁ[4] pana āsanaṁ upaparikkhitabbaṁ, kīdisaṁ na upaparikkhitabbaṁ? Yaṁ suddhaṁ āsanameva hoti apaccattharaṇakaṁ, yañca āgantvā ṭhitānaṁ passataṁyeva attharīyati, taṁ na paccavekkhitabbaṁ, nisīdituṁ vaṭṭati. Yampi manussā sayaṁ hatthena akkamitvā “idha bhante nisīdathā”ti denti, tasmimpi vaṭṭati. Sacepi paṭhamameva āgantvāpi nisinnā pacchā uddhaṁ vā adho vā saṅkamanti, paṭivekkhaṇakiccaṁ natthi. Yampi tanukena vatthena yathā talaṁ dissati, evaṁ paṭicchannaṁ hoti, tasmimpi paṭivekkhaṇakiccaṁ natthi. Yaṁ pana paṭikacceva pāvārakojavādīhi atthataṁ hoti, taṁ hatthena parāmasitvā sallakkhetvā nisīditabbaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana “ghanasāṭakenapi atthate yasmiṁ vali na paññāyati, taṁ na paṭivekkhitabban”ti vuttaṁ.

1. Vi 1. 104 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 2. 63 piṭṭhe.
3. Vi 1. 100 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 2. 61 piṭṭhe.

မဟာဥပါသကော ဘိက္ခုံ နိမန္တေတိ၊ တဿ ကုလံ ဥပဂတဿ ဥပါသကောပိ တဿ ပုတ္တဒါရဘာတုဘဂိနိအာဒယောပိ အတ္တနော အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ အာဟရိတွာ ပတ္တေ ပက္ခိပန္တိ၊ "ဥပါသကေန ပဌမံ ဒိန္နံ အဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္ဆာ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇန္တဿ အာပတ္တီ"တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** "ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** "သစေ ပါဋ္ဌေယျံ ပစန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဏာဘတ္တတော အာဟရိတွာ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ပစ္ဆာ အာဟဋံ ပဌမံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ ယဒိ ပန သဗ္ဗေသံ ဧကောဝ ပါကော ဟောတိ၊ ပရမ္ပရဘောဇနံ န ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ။ မဟာဥပါသကော နိမန္တေတွာ နိသီဒါပေတိ၊ အညော မနုဿော ပတ္တံ ဂဏှာတိ၊ န ဒါတဗ္ဗံ။ ကိံ ဘန္တေ န ဒေထာတိ။ နနု ဥပါသက တယာ နိမန္တိတမှာတိ။ "ဟောတု ဘန္တေ, လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အညေန အာဟရိတွာ ဘတ္တေ ဒိန္နေ အာပုစ္ဆိတွာပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

အနုမောဒနံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တံ ဓမ္မံ သောတုကာမာ "သွေပိ ဘန္တေ အာဂစ္ဆေယျာထာ"တိ သဗ္ဗေ နိမန္တေန္တိ၊ ပုနဒိဝသေ အာဂန္တွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? သဗ္ဗေဟိ နိမန္တိတတ္တာ။ ဧကောပိ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဘတ္တံ လဘတိ၊ တမညော ဥပါသကော နိမန္တေတွာ ဃရေ နိသီဒါပေတိ၊ န စ တာဝ ဘတ္တံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ သစေ သော ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ လဒ္ဓဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ။ အဘုဉ္ဇိတွာ နိသိန္နေ "ကိံ ဘန္တေ န ဘုဉ္ဇသီ"တိ ဝုတ္တေ "တယာ နိမန္တိတတ္တာ"တိ ဝတွာ "လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သကလေန ဂါမေန ဧကတော ဟုတွာ နိမန္တိတဿ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ ပူဂေပိ ဧသေဝ နယော။ "အနာပတ္တိ သကလေန ဂါမေန နိမန္တိတော တသ္မိံ ဂါမေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇတိ၊ သကလေန ပူဂေန နိမန္တိတော တသ္မိံ ပူဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇတိ၊ နိမန္တိယမာနော 'ဘိက္ခံ ဂဟေဿာမီ'တိ ဘဏတိ၊ နိစ္စဘတ္တေ သလာကဘတ္တေ ပက္ခိကေ ဥပေါသထိကေ ပါဋိပဒိကေ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တီ"တိ[1] ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **နိမန္တိယမာနော ဘိက္ခံ ဂဟေဿာမီတိ ဘဏတီ**တိ ဧတ္ထ "ဘတ္တံ ဂဏှာ"တိ နိမန္တိယမာနော "န မယှံ တဝ ဘတ္တေနတ္ထော၊ ဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမီ"တိ ဝဒတိ၊ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ ပန မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ "ဧဝံ ဝဒန္တော ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊

၁-ဝိ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

15. “Na bhikkhave davāya silā paṭivijjhitabbā, yo paṭivijjheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato hasādhippāyena pāsāṇo na pavaṭṭetabbo. Na kevalañca[2] pāsāṇo, aññampi yaṁ kiñci dārukhaṇḍaṁ vā iṭṭhakakhaṇḍaṁ vā hatthena vā yantena vā paṭivijjhituṁ na vaṭṭati. Cetiyādīnaṁ atthāya pāsāṇādayo hasantā hasantā pavaṭṭentipi khipantipi ukkhipantipi, “kammasamayo”ti vaṭṭati, aññampi īdisaṁ navakammaṁ vā karontā bhaṇḍakaṁ vā dhovantā rukkhaṁ vā dhovanadaṇḍakaṁ vā ukkhipitvā paṭivijjhanti, vaṭṭati, bhattavissaggakālādīsu kāke vā soṇe vā kaṭṭhaṁ vā kathalaṁ vā khipitvā palāpenti, vaṭṭati.

16. “Na bhikkhave dāyo ālimpitabbo, yo ālimpeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato vane aggi na dātabbo. Sace[4] pana “etthantare yo koci satto maratū”ti aggiṁ deti, pārājikānantariyathullaccayapācittiyavatthūnaṁ anurūpato pārājikādīni akusalarāsi ca hoti. “Allatiṇavanappatayo ḍayhantū”ti aggiṁ dentassa pācittiyaṁ, “dabbūpakaraṇāni vinassantū”ti aggiṁ dentassa dukkaṭaṁ. “Khiḍḍādhippāyenapi dukkaṭan”ti **Saṅkhepaṭṭhakathāyaṁ** vuttaṁ. “Yaṁ kiñci allasukkhaṁ sa-indriyānindriyaṁ ḍayhatū”ti aggiṁ dentassa vatthuvasena pārājikathullaccayapācittiyadukkaṭāni veditabbāni.

Paṭaggidānaṁ pana parittakaraṇañca Bhagavatā anuññātaṁ, tasmā araññe vanakammikehi vā dinnaṁ sayaṁ vā uṭṭhitaṁ aggiṁ āgacchantaṁ disvā “tiṇakuṭiyo mā vinassantū”ti tassa aggino paṭaggiṁ dātuṁ vaṭṭati, yena saddhiṁ āgacchanto aggi ekato hutvā nirupādāno nibbāti. “Parittampi kātuṁ vaṭṭatī”ti tiṇakuṭikānaṁ samantā bhūmitacchanaṁ parikhākhaṇanaṁ vā, yathā āgato aggi upādānaṁ alabhitvā nibbāti, etañca sabbaṁ uṭṭhiteyeva aggismiṁ asati anupasampanne sayampi kātuṁ vaṭṭati. Anuṭṭhite pana anupasampannehi kappiyavohārena kāretabbaṁ, udakena pana nibbāpentehi appāṇakameva udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

1. Vi 1. 105 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 2. 63 piṭṭhe.
3. Vi 4. 279 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 2. 71 piṭṭhādīsu.

ဘုဉ္ဇန္တဿာယ ပန ဩကာသော ကတော ဟောတီတိ နေဝ ဂဏဘောဇနတော, န စာရိတ္တတော မုစ္စတီ”တိ။ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ “ယဒဂ္ဂေန အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ တဒဂ္ဂေန နေဝ ဂဏဘောဇနံ, န စာရိတ္တံ ဟောတီ”တိ။

တတ္ထ **စာရိတ္တန္တိ**—

“ယော ပန ဘိက္ခု နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော စီဝရဒါနသမယော စီဝရကာရသမယော။ အယံ တတ္ထ သမယော”တိ[၁]—

ဧဝမာဂတံ စာရိတ္တသိက္ခာပဒံ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဟိ သိက္ခာပဒေန ယော ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရေန “ဘတ္တံ ဂဏှထာ”တိအာဒိနာ အကပ္ပိယနိမန္တနေန နိမန္တိတော၊ တေနေဝ နိမန္တနဘတ္တေန သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခုံ “အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဃရံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝါ “စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝါ ဤဒိသေန ဝစနေန အနာပုစ္ဆိတွာ ယေန ဘတ္တေန နိမန္တိတော၊ တံ ဘုတွာ ဝါ အဘုတွာ ဝါ အဝိတိဝတ္တေယေဝ မဇ္ဈန္ဟိကေ ယသ္မိံ ကုလေ နိမန္တိတော၊ တတော အညာနိ ကုလာနိ ပဝိသေယျ၊ တဿ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဒုဝိဓမ္ပိ သမယံ ဌပေတွာ အညတ္ထ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ အကပ္ပိယနိမန္တနေန နိမန္တိယမာနော သစေ “ဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ ဣမိနာပိ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။

၃။ **သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ**တိ ဧတ္ထ[၂] ပန ကိတ္တာဝတာ သန္တော ဟောတိ, ကိတ္တာဝတာ အသန္တော? အန္တောဝိဟာရေ ယတ္ထ ဌိတဿ ကုလာနိ ပယိရုပါသနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ပဿေ ဝါ အဘိမုခေ ဝါ ပဿတိ၊ ယဿ သက္ကာ ဟောတိ ပကတိဝစနေန အာရောစေတုံ၊ အယံ သန္တော နာမ၊ ဣတော စိတော စ ပရိယေသိတွာ အာရောစနကိစ္စံ ပန နတ္ထိ။ ယော ဟိ ဧဝံ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ သော အသန္တောယေဝ။ အပိစ အန္တောဥပစာရသီမာယ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ “အာပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ယံ ပဿတိ၊ သော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ နော စေ ပဿတိ၊ အသန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပဝိဋ္ဌော နာမ ဟောတိ။ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနေပိ အယမေဝ နယော။

၁-ဝိ၂-၁၃၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၂၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

17. Assaddhesu[1] micchādiṭṭhikulesu sakkaccaṁ paṇītabhojanaṁ labhitvā anupaparikkhitvā neva attanā paribhuñjitabbaṁ, na paresaṁ dātabbaṁ. Visamissampi hi tāni kulāni piṇḍapātaṁ denti. Yampi ābhidosikaṁ bhattaṁ vā khajjakaṁ vā tato labhati, tampi na paribhuñjitabbaṁ. Apihitavatthumpi hi sappavicchikādīhi adhisayitaṁ chaḍḍanīyadhammaṁ tāni kulāni denti. Gandhahaliddādimakkhitopi tato piṇḍapāto na gahetabbo. Sarīre rogaṭṭhānāni puñchitvā ṭhapitabhattampi hi tāni dātabbaṁ maññantīti.

18. "Anāpatti bhikkhave gopakassa dāne"ti[2] vuttaṁ. Tattha[3] kataraṁ gopakadānaṁ vaṭṭati, kataraṁ na vaṭṭati? Mahāsumatthero tāva āha "yaṁ gopakassa paricchinditvā dinnaṁ hoti 'ettakaṁ divase divase gaṇhā'ti, tadeva vaṭṭati, tato uttari na vaṭṭatī"ti. Mahāpadumatthero panāha "kiṁ gopakānaṁ paṇṇaṁ āropetvā nimittasaññaṁ vā katvā dinnaṁ atthi, etesaṁ hatthe vissaṭṭhakassa ete issarā, tasmā yaṁ denti, taṁ bahukampi vaṭṭatī"ti. **Kurundaṭṭhakathāyaṁ** pana vuttaṁ "manussānaṁ ārāmaṁ vā aññaṁ vā phalāphalaṁ dārakā rakkhanti, tehi dinnaṁ vaṭṭati, āharāpetvā pana na gahetabbaṁ. Saṁghike pana cetiyassa santake ca keṇiyā gahetvā rakkhantasseva dānaṁ vaṭṭati, vetanena rakkhantassa attano bhāgamattaṁ vaṭṭatī"ti. **Mahāpaccariyaṁ** pana "yaṁ gihīnaṁ ārāmarakkhakā bhikkhūnaṁ denti, etampi vaṭṭati. Bhikkhusaṁghassa ārāmagopakā yaṁ attano bhatiyā khaṇḍitvā denti, etaṁ vaṭṭati. Yopi upaḍḍhārāmaṁ vā kecideva rukkhe vā bhatiṁ labhitvā rakkhati, tassapi attano sampattarukkhatoyeva dātuṁ vaṭṭati, keṇiyā gahetvā rakkhantassa pana sabbampi vaṭṭatī"ti vuttaṁ. Etaṁ pana sabbaṁ byañjanato nānaṁ, atthato ekameva, tasmā adhippāyaṁ ñatvā gahetabbaṁ.

Apicettha ayampi vinicchayo veditabbo[4]—yattha āvāsikā āgantukānaṁ na denti, phalavāre ca sampatte aññesaṁ abhāvaṁ disvā corikāya attanāva khādanti, tattha āgantukehi ghaṇṭiṁ paharitvā bhājetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Yattha pana āvāsikā rukkhe rakkhitvā phalavāre sampatte bhājetvā khādanti, catūsu paccayesu sammā upanenti,

1. Vi-Ṭṭha 2. 62 piṭṭhe.
2. Vi 1. 82 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 1. 341 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 1. 339 piṭṭhādīsu.

သစေ[၁] ပန သမ္ဗဟုလာ ကေနစိ ကမ္မေန ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ "ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမီ"တိ သဗ္ဗေဟိ အညမညံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဂါမေ တံ ကမ္မံ န သမ္ပဇ္ဇတီတိ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဂါမသတမ္ပိ ဟောတု၊ ပုန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဥဿာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာ အညံ ဂါမံ ပဝိသိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ပုန အာပုစ္ဆိတဗ္ဗမေဝ။ ကုလဃရေ ဝါ အာသနသာလာယ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ တေလဘိက္ခာယ ဝါ သပ္ပိဘိက္ခာယ ဝါ စရိတုကာမော ဟောတိ၊ သစေ ပဿေ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အသန္တေ ဘိက္ခုမှိ "နတ္ထီ"တိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဝီထိံ ဩတရိတွာ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ စရိတဗ္ဗမေဝ။ ဂါမမဇ္ဈေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တေန ဂစ္ဆန္တဿ "တေလာဒိဘိက္ခာယ စရိဿာမီ"တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ သစေ ပဿေ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ စရိတဗ္ဗံ။ မဂ္ဂါ အနောက္ကမ္မ ဘိက္ခာယ စရန္တဿ ပန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ သီဟော ဝါ ဗျဂ္ဃော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌေတိ၊ အညော ဝါ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေဠုပါသု အာပဒါသု အနာပုစ္ဆာပိ ဗဟိဂါမတော အန္တောဂါမံ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄။ "န စ ဘိက္ခဝေ အဘိန္နေ သရီရေ ပံသုကူလံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယော ဂဏှေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၂] ဝစနတော အလ္လသရီရေ **ပံသုကူလံ** န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဂဏှန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဥပဒ္ဒဝေါ စ တဿ ဟောန္တိ၊ ဘိန္နေ ပန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကိတ္တာဝတာ[၃] ပန ဘိန္နံ ဟောတိ? ကာကကုလလသောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ ဒါဌာယ ဝါ ဤသကံ ဖာလိတမတ္တေနပိ။ ယဿ ပန ပတတော ဃံသနေန ဆဝိမတ္တံ ဆိန္နံ ဟောတိ, စမ္မံ အစ္ဆိန္နံ၊ တံ အဘိန္နမေဝ၊ စမ္မေ ပန ဆိန္နေ ဘိန္နံ။ ယဿပိ သဇီဝကာလေယေဝ ပဘိန္နာ ဂဏ္ဍကုဋ္ဌပိဠကာ ဝါ ဝဏော ဝါ ဟောတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဘိန္နံ၊ တတိယဒိဝသတော ပဘုတိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘာဝေန ကုဏပဘာဝံ ဥပဂတမ္ပိ ဘိန္နမေဝ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပန အဘိန္နေပိ သုသာနဂေါပကေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ မနုဿေဟိ ဂါဟာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နော စေ အညံ လဘတိ၊ သတ္ထကေန ဝါ ကေနစိ ဝါ ဝဏံ ကတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဝိသဘာဂသရီရေ ပန သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ သမဏသညံ ဥပ္ပါဒေတွာ သီသေ ဝါ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိယံ ဝါ ဝဏံ ကတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၅၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၁-၇၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။

anissarā tattha āgantukā. Yepi rukkhā cīvaratthāya niyametvā dinnā, tesupi āgantukā anissarā. Esa nayo sesapaccayatthāya niyametvā dinnepi. Ye pana tathā aniyametvā āvāsikā ca te rakkhitvā gopetvā corikāya paribhuñjanti, na tesu āvāsikānaṁ katikāya ṭhātabbaṁ. Ye phalaparibhogatthāya dinnā, āvāsikā ca ne rakkhitvā gopetvā sammā upanenti, tesuyeva tesaṁ katikāya ṭhātabbaṁ. **Mahāpaccariyaṁ** pana vuttaṁ "catunnaṁ paccayānaṁ niyametvā dinnaṁ theyyacittena paribhuñjanto bhaṇḍaṁ agghāpetvā kāretabbo, paribhogavasena bhājetvā paribhuñjantassa bhaṇḍadeyyaṁ. Yaṁ panettha senāsanatthāya niyamitaṁ, taṁ paribhogavaseneva bhājetvā paribhuñjantassa thullaccayañca bhaṇḍadeyyañcā"ti.

Odissa cīvaratthāya dinnaṁ cīvareyeva upanetabbaṁ. Sace dubbhikkhaṁ hoti, bhikkhū piṇḍapātena kilamanti, cīvaraṁ pana sulabhaṁ, saṁghasuṭṭhutāya apalokanakammaṁ katvā piṇḍapātepi upanetuṁ vaṭṭati. Senāsanena gilānapaccayena vā kilamantesu saṁghasuṭṭhutāya apalokanakammaṁ katvā tadatthāyapi upanetuṁ vaṭṭati. Odissa piṇḍapātatthāya ca gilānapaccayatthāya ca dinnepi eseva nayo. Odissa senāsanatthāya dinnaṁ pana garubhaṇḍaṁ hoti, taṁ rakkhitvā gopetvā tadatthameva upanetabbaṁ. Sace pana dubbhikkhaṁ hoti, bhikkhū piṇḍapātena na yāpenti, ettha rājarogacorabhayādīhi aññattha gacchantānaṁ vihārā palujjanti, tālanāḷikerādike vināsenti, senāsanapaccayaṁ pana nissāya yāpetuṁ sakkā hoti, evarūpe kāle senāsanaṁ vissajjetvāpi senāsanajagganatthāya paribhogo Bhagavatā anuññāto. Tasmā ekaṁ vā dve vā varasenāsanāni ṭhapetvā itarāni lāmakakoṭiyā piṇḍapātatthāya vissajjetuṁ vaṭṭanti, mūlavatthucchedaṁ pana katvā na upanetabbaṁ.

Yo pana ārāmo catupaccayatthāya niyametvā dinno, tattha apalokanakammaṁ na kātabbaṁ. Yena paccayena pana ūnaṁ, tadatthaṁ upanetuṁ vaṭṭati, ārāmo paṭijaggitabbo, vetanaṁ datvāpi jaggāpetuṁ vaṭṭati. Ye pana vetanaṁ labhitvā ārāmeyeva gehaṁ katvā vasantā rakkhanti, te ce āgatānaṁ bhikkhūnaṁ nāḷikeraṁ vā tālapakkaṁ vā denti, yaṁ tesaṁ saṁghena anuññātaṁ hoti "divase divase ettakaṁ nāma khādathā"ti,

၅။ **အစ္ဆိန္နစီဝရကေန** ဘိက္ခုနာ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ? "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆိန္နစီဝရဿ ဝါ နဋ္ဌစီဝရဿ ဝါ အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတာနိံ ဝါ စီဝရံ ဝိညာပေတုံ။ ယံ အာဝါသံ ပဌမံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ သစေ တတ္ထ ဟောတိ သံဃဿ ဝိဟာရစီဝရံ ဝါ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဝါ ဘူမတ္ထရဏံ ဝါ ဘိသိစ္ဆဝိ ဝါ၊ တံ ဂဟေတွာ ပါရုပိတုံ 'လဘိတွာ ဩဒဟိဿာမီ'တိ။ နော စေ ဟောတိ သံဃဿ ဝိဟာရစီဝရံ ဝါ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဝါ ဘူမတ္ထရဏံ ဝါ ဘိသိစ္ဆဝိ ဝါ၊ တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ န တွေဝ နဂ္ဂေန အာဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော အာဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] ဝစနတော ဣဓ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အယံ ပနေတ္ထ အနုပုဗ္ဗကထာ[၂]။ သစေ ဟိ စောရေ ပဿိတွာ ဒဟရာ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ ပလာတာ၊ စောရာ ထေရာနံ နိဝါသနပါရုပန-မတ္တံယေဝ ဟရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ထေရေဟိ နေဝ တာဝ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ န သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အထ ဒဟရာ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍကံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာတာ၊ စောရာ ထေရာနဉ္စ နိဝါသနပါရုပနံ တဉ္စ ဘဏ္ဍကံ ဟရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ; ဒဟရေဟိ အာဂန္တွာ အတ္တနော နိဝါသနပါရုပနာနိ န တာဝ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ န ဟိ တေ အနစ္ဆိန္နစီဝရာ အတ္တနော အတ္ထာယ သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတုံ လဘန္တိ၊ အစ္ဆိန္နစီဝရာနံ ပန အတ္ထာယ လဘန္တိ။ အစ္ဆိန္နစီဝရာဝ အတ္တနောပိ ပရေသမ္ပိ အတ္ထာယ လဘန္တိ၊ တသ္မာ ထေရေဟိ ဝါ သာခါပလာသံ ဘဉ္ဇိတွာ ဝါကာဒီဟိ ဂန္ထေတွာ ဒဟရာနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒဟရေဟိ ဝါ ထေရာနံ အတ္ထာယ ဘဉ္ဇိတွာ ဂန္ထေတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဝါ အဒတွာ ဝါ အတ္တနာ နိဝါသေတွာ အတ္တနော နိဝါသနပါရုပနာနိ ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ နေဝ ဘူတဂါမပါတဗျ-တာယ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ န တေသံ ဓာရဏေ ဒုက္ကဋံ။

သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ရဇကတ္ထရဏံ ဝါ ဟောတိ၊ အညေ ဝါ တာဒိသေ မနုဿေ ပဿန္တိ၊ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ ယာနိ စ နေသံ တေ ဝါ ဝိညတ္တ-မနုဿာ အညေ ဝါ သာခါပလာသနိဝါသနေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ဥဿာဟဇာတာ ဝတ္ထာနိ ဒေန္တိ၊ တာနိ သဒသာနိ ဝါ ဟောန္တု၊ အဒသာနိ ဝါ နီလာဒိနာနာ-ဝဏ္ဏာနိ ဝါ၊ ကပ္ပိယာနိပိ အကပ္ပိယာနိပိ သဗ္ဗာနိပိ အစ္ဆိန္နစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ တေသံ နိဝါသေတုဉ္စ ပါရုပိတုဉ္စ ဝဋ္ဋန္တိ။

၁-ဝိ ၁-၃၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၄၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

tadeva te dātuṁ labhanti, tato uttari tesaṁ dentānampi gahetuṁ na vaṭṭanti. Yo pana ārāmaṁ keṇiyā gahetvā saṁghassa catupaccayatthāya kappiyabhaṇḍameva deti, ayaṁ bahukampi dātuṁ labhati. Cetiyassa padīpatthāya vā khaṇḍaphullapaṭisaṅkharaṇatthāya vā dinna-ārāmopi jaggitabbo, vetanaṁ datvāpi jaggāpetabbo. Vetanañca panettha cetiyasantakampi saṁghasantakampi dātuṁ vaṭṭati. Etampi[1] ārāmaṁ vetanena tattheva vasitvā rakkhantānañca keṇiyā gahetvā kappiyabhaṇḍadāyakānañca tatthajātakaphaladānaṁ vuttanayeneva veditabbaṁ.

19. Dhammikarakkhaṁ[2] yācantena atītaṁ anāgataṁ vā ārabbha odissa ācikkhituṁ na vaṭṭati. Atītañhi ārabbha atthi odissa ācikkhanā, atthi anodissa ācikkhanā, anāgataṁ ārabbhapi atthi odissa ācikkhanā, atthi anodissa ācikkhanā. Kathaṁ **atītaṁ ārabbha odissa ācikkhanā** hoti? Bhikkhūnaṁ vihāre gāmadārakā vā dhuttādayo vā ye keci anācāraṁ ācaranti, rukkhaṁ vā chindanti, phalāphalaṁ vā haranti, parikkhāre vā acchindanti, bhikkhu vohārike upasaṅkamitvā "amhākaṁ vihāre idaṁ nāma katan"ti vadati. "Kenā"ti vutte "asukena ca asukena cā"ti ācikkhati. Evaṁ atītaṁ ārabbha odissa ācikkhanā hoti, sā na vaṭṭati. Tañce sutvā te vohārikā tesaṁ daṇḍaṁ karonti, sabbaṁ bhikkhussa gīvā hoti, "daṇḍaṁ gaṇhissantī"ti adhippāyepi sati gīvāyeva hoti. Sace pana "tassa daṇḍaṁ gaṇhathā"ti vadati, pañcamāsakamatte gahite pārājikaṁ hoti. "Kenā"ti vutte pana "asukenāti vattuṁ amhākaṁ na vaṭṭati, tumheyeva jānissatha. Kevalañhi mayaṁ rakkhaṁ yācāma, taṁ no detha, avahaṭabhaṇḍañca āharāpethā"ti vattabbaṁ. Evaṁ **anodissa ācikkhanā** hoti, sā vaṭṭati. Evaṁ vutte sacepi te vohārikā kārake gavesitvā tesaṁ daṇḍaṁ karonti, sabbasāpateyyepi gahite bhikkhuno neva gīvā, na āpatti. Parikkhāraṁ harante disvā tesaṁ anatthakāmatāya "coro coro"ti vattumpi na vaṭṭati. Evaṁ vuttepi hi yaṁ tesaṁ daṇḍaṁ karonti, sabbaṁ bhikkhuno gīvā hoti. Attano vacanakaraṁ pana "iminā me parikkhāro gahito, taṁ āharāpehi, mā cassa daṇḍaṁ

1. Ekampi (Sī) 2. Vi-Ṭṭha 3. 182 piṭṭhādīsu.

ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ ပရိဝါရေ—

“အကပ္ပကတံ နာပိ ရဇနာယ ရတ္တံ၊
တေန နိဝတ္ထော ယေနကာမံ ဝဇေယျ။
န စဿ ဟောတိ အာပတ္တိ၊
သော စ ဓမ္မော သုဂတေန ဒေသိတော။
ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[၁]။

အယဉ္ဟိ ပဉှော အစ္ဆိန္နစီဝရကဘိက္ခုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ အထ ပန တိတ္ထိယေဟိ သမာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ စ နေသံ ကုသစီရဝါကစီရဖလကစီရာနိ ဒေန္တိ၊ တာနိပိ လဒ္ဓိံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ၊ နိဝါသေတွာပိ လဒ္ဓိ န ဂဟေတဗ္ဗာ။

ယံ အာဝါသံ ပဌမံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ဝိဟာရစီဝရာဒိသု ယံ အတ္ထိ၊ တံ အနာပုစ္ဆာပိ ဂဟေတွာ နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရုပိတုံ ဝါ လဘတိ။ တဉ္စ ခေါ “လဘိတွာ ဩဒဟိဿာမိ၊ ပုန ဌပေဿာမီ”တိ အဓိပ္ပါယေန၊ န မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ။ လဘိတွာ စ ပန ဉာတိတော ဝါ ဥပဋ္ဌာကတော ဝါ အညတော ဝါ ကုတောစိ ပါကတိကမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဝိဒေသဂတေန ပန ကေနစိ သံဃိကေ အာဝါသေ သံဃိကပရိဘောဂေန ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစဿ ပရိဘောဂေနေဝ တံ ဇီရတိ ဝါ နဿတိ ဝါ၊ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ဂိဟိဝတ္ထာဒီနံ ဘိသိစ္ဆဝိပရိယန္တာနံ ကိဉ္စိ န လဘတိ၊ တေန တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗန္တိ။

၆။ “န ဘိက္ခဝေ ပဋိဘာနစိတ္တံ ကာရာပေတဗ္ဗံ ဣတ္ထိရူပကံ ပုရိသရူပကံ၊ ယော ကာရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော ဣတ္ထိပုရိသရူပံ ကာတုံ ဝါ ကာရာပေတုံ ဝါ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတိ။ န ကေဝလံ[၃] ဣတ္ထိပုရိသရူပမေဝ၊ တိရစ္ဆာနရူပမ္ပိ အန္တမသော ဂဏ္ဍုပ္ပါဒရူပံ ဘိက္ခုနော သယံ ကာတုံ ဝါ “ကရောဟီ”တိ ဝတ္တုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ “ဥပါသက ဒွါရပါလံ ကရောဟီ”တိ ဝတ္တုမ္ပိ န လဘတိ။ ဇာတကပကရဏအသဒိသဒါနာဒီနိ ပန ပသာဒနီယာနိ နိဗ္ဗိဒါပဋိသံယုတ္တာနိ ဝါ ဝတ္ထူနိ ပရေဟိ ကာရာပေတုံ လဘတိ၊ မာလာကမ္မာဒီနိ သယမ္ပိ ကာတုံ လဘတိ။

၇။ “န ဘိက္ခဝေ ဝိပ္ပကတဘောဇနော ဘိက္ခု ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ ယော ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော အန္တရဃရေ[၅] ဝါ

၁-ဝိ ၅-၃၇၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆၄-ပိဋ္ဌေ။

karohī”ti vattuṁ vaṭṭati. Dāsadāsīvāpi-ādinampi atthāya aḍḍaṁ karonti ayaṁ akappiya-aḍḍo nāma, na vaṭṭati.

Kathaṁ **anāgataṁ ārabbha odissa ācikkhanā** hoti? Vuttanayeneva parehi anācārādīsu katesu bhikkhu vohārike evaṁ vadati “amhākaṁ vihāre idañcidañca karonti, rakkhaṁ no detha āyatiṁ akaraṇatthāyā”ti. “Kena evaṁ katan”ti vutte ca “asukena ca asukena cā”ti ācikkhati. Evaṁ anāgataṁ ārabbha odissa ācikkhanā hoti, sāpi na vaṭṭati. Tesañhi daṇḍe kate purimanayeneva sabbaṁ bhikkhussa gīvā, sesaṁ purimasadisameva. Sace vohārikā “bhikkhūnaṁ vihāre evarūpaṁ anācāraṁ karontānaṁ imaṁ nāma daṇḍaṁ karomā”ti bheriṁ carāpetvā āṇāya atiṭṭhamāne pariyesitvā daṇḍaṁ karonti, bhikkhuno neva gīvā, na āpatti. Vihārasīmāya rukkhādīni chindantānaṁ vāsipharasu-ādīni gahetvā pāsāṇehi koṭṭenti, na vaṭṭati. Sace dhārā bhijjati, kārāpetvā dātabbā. Upadhāvitvā tesaṁ parikkhāre gaṇhanti, tampi na kātabbaṁ. Lahuparivattañhi cittaṁ, theyyacetanāya uppannāya mūlacchejjampi gaccheyya.

20. Uccāraṁ vā passāvaṁ vā saṅkāraṁ vā vighāsaṁ vā tirokuṭṭe vā tiropākāre vā chaḍḍetuṁ vā chaḍḍāpetuṁ vā na vaṭṭati. Cattāripi[1] vatthūni ekapayogena chaḍḍentassa ekameva dukkaṭaṁ, pāṭekkaṁ chaḍḍentassa vatthugaṇanāya dukkaṭāni. Āṇattiyampi eseva nayo. Dantakaṭṭhachaḍḍanepi dukkaṭameva. Oloketvā vā avalañje[2] vā uccārādīni chaḍḍentassa anāpatti. Yampi manussānaṁ upabhogaparibhogaṁ ropimaṁ khettaṁ hotu nāḷikerādi-ārāmo vā, tatthāpi yattha katthaci ropimaharitaṭṭhāne etāni vatthūni chaḍḍetuṁ na vaṭṭati. Chaḍḍentassa purimanayeneva āpattibhedo veditabbo. Khette vā ārāme vā nisīditvā bhuñjamāno ucchu-ādīni vā khādamāno gacchanto ucchiṭṭhodakacalakādīni haritaṭṭhāne chaḍḍeti, antamaso udakaṁ pivitvā matthakacchinnanāḷikerampi chaḍḍeti, dukkaṭaṁ. Kasitaṭṭhāne nikkhittabīje aṅkure uṭṭhitepi avuṭṭhitepi dukkaṭameva. Anikkhittabījesu pana khettakoṇādīsu asañjātaropimesu khettamariyādādīsu vā chaḍḍetuṁ vaṭṭati, manussānaṁ kacavarachaḍḍanaṭṭhānepi vaṭṭati.

1. Vi-Ṭṭha 3. 200 piṭṭhādīsu. 2. Avalañjetvā (Sī)

ဝိဟာရေ ဝါ အရညေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇမာနော ဘိက္ခု အနိဋ္ဌိတေ ဘောဇနေ န ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ အန္တရဃရေ ပစ္ဆာ အာဂတေန ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ မနုဿာ ဝါ ဘိက္ခူ ဝါ "ပဝိသထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ "မယိ ပဝိသန္တေ ဘိက္ခူ ဥဋ္ဌဟိဿန္တီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ "ဧထ ဘန္တေ, အာသနံ အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ ပန ပဝိသိတဗ္ဗံ။ သစေ ကောစိ ကိဉ္စိ န ဝဒတိ၊ အာသနသာလံ ဂန္တွာ အတိသမီပံ အဂန္တွာ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဌာတဗ္ဗံ။ ဩကာသေ ကတေ "ပဝိသထာ"တိ ဝုတ္တေန ပဝိသိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ယံ အာသနံ တဿ ပါပုဏာတိ၊ တတ္ထ အဘုဉ္ဇန္တော ဘိက္ခု နိသိန္နော ဟောတိ၊ တံ ဥဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီသု ပန ယံ ကိဉ္စိ ပိဝိတွာ ခါဒိတွာ ဝါ ယာဝ အညော အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ နိသိန္နံ ရိတ္တဟတ္ထမ္ပိ ဥဋ္ဌာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝိပ္ပကတဘောဇနောယေဝ ဟိ သော ဟောတိ။

သစေ ပန အာပတ္တိံ အတိက္ကမိတွာပိ ဝုဋ္ဌာပေတိယေဝ၊ ယံ သော ဝုဋ္ဌာပေတိ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု ပဝါရိတော ဟောတိ၊ တေန ဝတ္တဗ္ဗော "ဂစ္ဆ ဥဒကံ အာဟရာဟီ"တိ။ ဝုဍ္ဎတရံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတုံ ဣဒမေဝ ဧကဋ္ဌာနံ။ သစေ သော ဥဒကမ္ပိ န အာဟရတိ၊ သာမုကံ သိတ္ထာနိ ဂိလိတွာ ဝုဍ္ဎဿ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "သစေ ဝုဋ္ဌာပေတိ၊ ပဝါရိတော စ ဟောတိ၊ 'ဂစ္ဆ ဥဒကံ အာဟရာ'တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝဉ္စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ လဘေထ၊ သာမုကံ သိတ္ထာနိ ဂိလိတွာ ဝုဍ္ဎဿ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ။ နတွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ 'ကေနစိ ပရိယာယေန ဝုဍ္ဎတရဿ ဘိက္ခုနော အာသနံ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗ'န္တိ ဝဒါမိ၊ ယော ပဋိဗာဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁]။

၈။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ နဝကေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဒိသန္တေန သမကေ ဝါ အာသနေ နိသီဒိတုံ ဥစ္စတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေန၊ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဒိသာပေန္တေန သမကေ ဝါ အာသနေ နိသီဒိတုံ နီစတရေ ဝါ ဓမ္မဂါရဝေနာ"တိ[၂] ဝစနတော နဝကတရေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဒိသန္တေန ဥစ္စတရေပိ အာသနေ နိသီဒိတုံ, ဝုဍ္ဎတရေန ဘိက္ခုနာ ဥဒ္ဒိသာပေန္တေန နီစတရေပိ အာသနေ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ ၄-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။

manussesu sassaṁ uddharitvā gatesu chaḍḍitakhettaṁ nāma hoti, tattha vaṭṭati. Yattha pana "lāyitampi pubbaṇṇādi puna uṭṭhahissatī"ti rakkhanti, tattha na vaṭṭati.

21. "Na bhikkhave nahāyamānena bhikkhunā rukkhe kāyo ugghaṁsetabbo, yo ugghaṁseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vacanato nahāyantena[2] rukkhe vā nahānatitthe nikhanitvā ṭhapitatthambhe vā iṭṭhakasilādārukuṭṭānaṁ aññatarasmiṁ kuṭṭe vā kāyo na ghaṁsetabbo.

"Na bhikkhave aṭṭāne nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato aṭṭānepi nahāyituṁ na vaṭṭati. **Aṭṭānaṁ** nāma rukkhaṁ phalakaṁ viya tacchetvā aṭṭhapadākārena rājiyo chinditvā nahānatitthe nikhananti, tattha cuṇṇāni ākiritvā manussā kāyaṁ ghaṁsanti.

"Na bhikkhave gandhabbahatthakena nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato nahānatitthe ṭhapitena dārumayahatthena cuṇṇāni gahetvā manussā sarīraṁ ghaṁsanti, tena nahāyituṁ na vaṭṭati.

"Na bhikkhave kuruvindakasuttiyā nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato kuruvindakasuttiyāpi nahāyituṁ na vaṭṭati. **Kuruvindakasutti** nāma kuruvindakapāsāṇacuṇṇāni lākhāya bandhitvā kataguḷikakalāpako vuccati, yaṁ ubhosu antesu gahetvā sarīraṁ ghaṁsanti.

"Na bhikkhave viggayha parikammaṁ kārāpetabbaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato aññamaññaṁ sarīrena ghaṁsituṁ na vaṭṭati.

"Na bhikkhave mallakena nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave gilānassa akatamallakan"ti[4] vacanato makaradaṇḍake chinditvā mallakamūlasaṇṭhānena kataṁ "mallakan"ti vuccati, idaṁ gilānassapi na vaṭṭati. **Akatamallakaṁ** nāma dante acchinditvā kataṁ, idaṁ agilānassa na vaṭṭati, iṭṭhakakhaṇḍaṁ pana kapālakhaṇḍaṁ vā vaṭṭati.

"Anujānāmi bhikkhave ukkāsikaṁ puthupāṇikan"ti[4] vacanato ukkāsikaṁ puthupāṇikañca vaṭṭati. **Ukkāsikaṁ** nāma vatthavaṭṭi, tasmā

1. Vi 4. 239 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 4. 44 piṭṭhādīsu.
3. Vi 4. 240 piṭṭhe.
4. Vi 4. 241 piṭṭhe.

၉။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဝဿန္တရေန သဟ နိသီဒိတု"န္တိ[၁] ဝစနတော တိဝဿန္တရေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဧကာသနေ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **တိဝဿန္တရော**[၂] နာမ ယော ဒွီဟိ ဝဿေဟိ မဟန္တတရော ဝါ ဒဟရတရော ဝါ ဟောတိ၊ ယော ပန ဧကေန ဝဿေန မဟန္တတရော ဝါ ဒဟရတရော ဝါ၊ ယော ဝါ သမာနဝဿော၊ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ ဣမေ သဗ္ဗေ ဧကသ္မိံ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ ဒွေ ဒွေ ဟုတွာ နိသီဒိတုံ လဘန္တိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒုဝဂ္ဂဿ မဉ္စံ ဒုဝဂ္ဂဿ ပီဌ"န္တိ[၃] ဟိ ဝုတ္တံ။

၁၀။ ယံ ပန တိဏ္ဏံ ပဟောတိ၊ တံ သံဟာရိမံ ဝါ ဟောတု အသံဟာရိမံ ဝါ၊ တထာရူပေ အပိ ဖလကခဏ္ဍေ အနုပသမ္ပန္နေနပိ သဒ္ဓိံ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ တိဏ္ဏံ ပဟောတိ၊ တတ္တကံ ပစ္ဆိမံ ဒီဃာသန"န္တိ[၃] ဟိ ဝုတ္တံ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဌပေတွာ ပဏ္ဍကံ မာတုဂါမံ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကံ အသမာနာသနိကေဟိ သဟ ဒီဃာသနေ နိသီဒိတု"န္တိ[၃] ဝစနတော ပန ဒီဃာသနေပိ ပဏ္ဍကာဒီဟိ သဟ နိသီဒိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၁၁။ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တေန "နတ္ထိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ၊ ယေ ဝေါ ဥပဋ္ဌဟေယျုံ၊ တုမှေ စေ ဘိက္ခဝေ အညမညံ န ဥပဋ္ဌဟိဿထ၊ အထ ကော စရဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ။ ယော ဘိက္ခဝေ မံ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌဟေယျာ"တိ[၄] ဣမံ ဘဂဝတော အနုသာသနိံ အနုဿရန္တေန သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။

သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ အာစရိယော ဟောတိ၊ အာစရိယေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ အန္တေဝါသိကော ဟောတိ၊ အန္တေဝါသိကေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ သမာနုပဇ္ဈာယကော ဟောတိ၊ သမာနုပဇ္ဈာယကေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ သမာနာစရိယကော ဟောတိ၊ သမာနာစရိယကေန ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗံ။ သစေ န ဟောတိ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဝါ အန္တေ-

၁-ဝိ ၄-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၃၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၇၄၃-၄-ပိဋ္ဌေ။

nahāyantassa yassa kassaci nahānasāṭakavaṭṭiyā piṭṭhiṁ ghaṁsituṁ vaṭṭati. **Puthupāṇikan**ti hatthaparikammaṁ vuccati, tasmā sabbesaṁ hatthena piṭṭhiparikammaṁ kātuṁ vaṭṭati.

Idaṁ panettha nahānavattaṁ—udakatitthaṁ gantvā yattha vā tattha vā cīvaraṁ nikkhipitvā vegena ṭhitakeneva na otaritabbaṁ, sabbadisā pana oloketvā vivittabhāvaṁ ñatvā khāṇugumbalatādīni vavatthapetvā tikkhattuṁ ukkāsitvā avakujja ṭhitena uttarāsaṅgacīvaraṁ apanetvā pasāretabbaṁ, kāyabandhanaṁ mocetvā cīvarapiṭṭheyeva ṭhapetabbaṁ. Sace udakasāṭikā natthi, udakante ukkuṭikaṁ nisīditvā nivāsanaṁ mocetvā sace ninnaṭṭhānaṁ atthi, ātape pasāretabbaṁ. No ce atthi, saṁharitvā ṭhapetabbaṁ. Otarantena saṇikaṁ nābhippamāṇamattaṁ otaritvā vīciṁ anuṭṭhapentena saddaṁ akarontena nivattitvā āgatadisābhimukhena nimujjitabbaṁ, evaṁ cīvaraṁ rakkhitaṁ hoti. Ummujjantenapi saddaṁ akarontena saṇikaṁ ummujjitvā nahānapariyosāne udakante ukkuṭikena nisīditvā nivāsanaṁ parikkhipitvā uṭṭhāya suparimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā cīvaraṁ pārupitvāva ṭhātabbaṁ.

22. "Na bhikkhave vallikā dhāretabbā. Na pāmaṅgo dhāretabbo. Na kaṇṭhasuttakaṁ dhāretabbaṁ. Na kaṭisuttakaṁ dhāretabbaṁ. Na ovaṭṭikaṁ dhāretabbaṁ. Na kāyūraṁ dhāretabbaṁ. Na hatthābharaṇaṁ dhāretabbaṁ. Na aṅgulimuddikā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1] vacanato kaṇṇapiḷandhanādi yaṁ kiñci ābharaṇaṁ na vaṭṭati. Tattha[2] **vallikā**ti kaṇṇato nikkhantamuttolambakādīnaṁ etaṁ adhivacanaṁ. Na kevalañca vallikā eva, yaṁ kiñci kaṇṇapiḷandhanaṁ antamaso tālapaṇṇampi na vaṭṭati. **Pāmaṅgan**ti yaṁ kiñci palambakasuttaṁ. **Kaṇṭhasuttakan**ti yaṁ kiñci gīvūpagaṁ ābharaṇaṁ. **Kaṭisuttakan**ti yaṁ kiñci kaṭipiḷandhanaṁ, antamaso suttatantumattampi. **Ovaṭṭikan**ti valayaṁ. **Kāyūrādī**ni pākaṭāneva.

23. "Na bhikkhave dīghā kesā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dvemāsikaṁ vā duvaṅgulaṁ vā"ti[1]

1. Vi 4. 241 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 4. 44 piṭṭhādīsu.

ဝါသိကော ဝါ သမာနုပဇ္ဈာယကော ဝါ သမာနာစရိယကော ဝါ၊ သံဃေန ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ နော စေ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1]—

ဝစနတော ယဿ[2] တေ ဥပဇ္ဈာယာဒယော တသ္မိံ ဝိဟာရေ နတ္ထိ၊ အာဂန္တုကော ဟောတိ ကေစာရိကဘိက္ခု၊ သံဃဿ ဘာရော၊ တသ္မာ သံဃေန ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ နော စေ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သကလဿ သံဃဿ အာပတ္တိ။ ဝါရံ ဌပေတွာ ဇဂ္ဂန္တေသု ပန ယော အတ္တနော ဝါရေ န ဇဂ္ဂတိ၊ တဿေဝ အာပတ္တိ၊ သံဃတ္ထေရောပိ ဝါရတော န မုစ္စတိ။ သစေ သကလော သံဃော ဧကဿ ဘာရံ ကရောတိ၊ ဧကော ဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု “အဟမေဝ ဇဂ္ဂိဿာမီ”တိ ဇဂ္ဂတိ၊ သံဃော အာပတ္တိတော မုစ္စတိ။

ဂိလာနေန ပန—

“ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော ဒူပဋ္ဌော ဟောတိ။ အသပ္ပါယကာရီ ဟောတိ၊ သပ္ပါယေ မတ္တံ န ဇာနာတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ န ပဋိသေဝိတာ ဟောတိ၊ အတ္ထကာမဿ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ ယထာဘူတံ အာဗာဓံ နာဝိကတ္တာ ဟောတိ ‘အဘိက္ကမန္တံ ဝါ အဘိက္ကမတီတိ၊ ပဋိက္ကမန္တံ ဝါ ပဋိက္ကမတီတိ၊ ဌိတံ ဝါ ဌိတော’တိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ အနဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတီ”တိ[3]—

ဧဝံ ဝုတ္တာနိ ပဉ္စ အယုတ္တင်္ဂါနိ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေတွာ—

“ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနော သူပဋ္ဌော ဟောတိ။ သပ္ပါယကာရီ ဟောတိ၊ သပ္ပါယေ မတ္တံ ဇာနာတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ ပဋိသေဝိတာ ဟောတိ၊ အတ္ထကာမဿ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ ယထာဘူတံ အာဗာဓံ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ ‘အဘိက္ကမန္တံ ဝါ အဘိက္ကမတီတိ၊ ပဋိက္ကမန္တံ ဝါ ပဋိက္ကမတီတိ၊ ဌိတံ ဝါ ဌိတော’တိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတီ”တိ[3]—

ဧဝံ ဝုတ္တပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၃-၄၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၄၁၈-ပိဋ္ဌေ။

vacanato sace kesā antodvemāse dvaṅgulaṁ pāpuṇanti, antodvemāseyeva chinditabbā, dvaṅgulehi atikkāmetuṁ na vaṭṭati. Sacepi na dīghā, dvemāsato ekadivasampi atikkāmetuṁ na labhatiyeva. Ubhayathāpi ukkaṭṭhaparicchedova vutto, tato oraṁ pana na vaṭṭanabhāvo nāma natthi.

“Na bhikkhave kattarikāya kesā chedāpetabbā, yo chedāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ābādhapaccayā kattarikāya kese chedāpetun”ti[1] vacanato ābādhaṁ vinā kattarikāya kese chedāpetuṁ na vaṭṭati.

“Na bhikkhave kocchena kesā osaṇṭhetabbā[2]. Na phaṇakena kesā osaṇṭhetabbā. Na hatthaphaṇakena kesā osaṇṭhetabbā. Na sitthatelakena kesā osaṇṭhetabbā. Na udakatelakena kesā osaṇṭhetabbā, yo osaṇṭheyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato maṇḍanatthāya kocchādīhi kesā na osaṇṭhetabbā, uddhalomena pana anulomanipātanatthaṁ hatthaṁ temetvā sīsaṁ puñchitabbaṁ, uṇhābhitattarajasirānampi allahatthena puñchituṁ vaṭṭati.

24. “Na bhikkhave ādāse vā udakapatte vā mukhanimittaṁ oloketabbaṁ, yo olokeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ābādhapaccayā ādāse vā udakapatte vā mukhanimittaṁ oloketun”ti[3] vacanato ābādhaṁ vinā ādāse vā udakapatte vā mukhaṁ na oloketabbaṁ. Ettha ca kaṁsapattādīnipi yesu mukhanimittaṁ paññāyati, sabbāni ādāsasaṅkhameva gacchanti, kañjiyādīnipi ca udakapattasaṅkhameva. Tasmā yattha katthaci olokentassa dukkaṭaṁ. Ābādhapaccayā pana “sañchavi nu kho me vaṇo, udāhu na tāvā”ti jānanatthaṁ vaṭṭati, “jiṇṇo nu khomhi, no”ti evaṁ āyusaṅkhāraṁ olokanatthampi vaṭṭatīti vuttaṁ.

“Na bhikkhave mukhaṁ ālimpitabbaṁ. Na mukhaṁ ummadditabbaṁ. Na mukhaṁ cuṇṇetabbaṁ. Na manosilikāya mukhaṁ lañchetabbaṁ. Na aṅgarāgo kātabbo. Na mukharāgo kātabbo. Na aṅgarāgamukharāgo kātabbo, yo kareyya, āpatti

1. Vi 4. 274 piṭṭhe. 2. Osaṇhetabbā (Sī) 3. Vi 4. 242 piṭṭhe.

ဂိလာနုပဋ္ဌာကေန စ—

“ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။ န ပဋိဗလော ဟောတိ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုံ၊ သပ္ပာယာသပ္ပာယံ န ဇာနာတိ၊ အသပ္ပာယံ ဥပနာမေတိ၊ သပ္ပာယံ အပနာမေတိ၊ အာမိသန္တရော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတိ, နော မေတ္တစိတ္တော၊ ဇေဂုစ္ဆီ ဟောတိ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ဝန္တံ ဝါ နီဟာတုံ၊ န ပဋိဗလော ဟောတိ ဂိလာနံ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတု”န္တိ ၁—

ဧဝံ ဝုတ္တာနိ ပဉ္စ အယုတ္တင်္ဂါနိ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေတွာ—

“ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂိလာနုပဋ္ဌာကော အလံ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ။ ပဋိဗလော ဟောတိ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဓာတုံ၊ သပ္ပာယာသပ္ပာယံ ဇာနာတိ၊ အသပ္ပာယံ အပနာမေတိ၊ သပ္ပာယံ ဥပနာမေတိ၊ မေတ္တစိတ္တော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတိ, နော အာမိသန္တရော၊ အဇေဂုစ္ဆီ ဟောတိ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ဝန္တံ ဝါ နီဟာတုံ၊ ပဋိဗလော ဟောတိ ဂိလာနံ ကာလေန ကာလံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတုံ သမာဒပေတုံ သမုတ္တေဇေတုံ သမ္ပဟံသေတု”န္တိ ၂—

ဧဝံ ဝုတ္တပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

၁၂။ ဓမ္မံ ကထံ ကရောန္တေန ၃ စ “သီလဝါ ဟိ တွံ ကတကုသလော၊ ကသ္မာ မီယမာနော ဘာယသိ၊ နနု သီလဝတော သဂ္ဂေါ နာမ မရဏမတ္တပဋိဗဒ္ဓေါယေဝါ”တိ ဧဝံ ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော မရဏဝဏ္ဏော န သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ တဿ သံဝဏ္ဏနံ သုတွာ အာဟာရုပစ္ဆေဒါဒိနာ ဥပက္ကမေန ဧကဇဝနဝါရာဝသေသေပိ အာယုသ္မိံ အန္တရာ ကာလံ ကရောတိ၊ ဣမိနာဝ မာရိတော ဟောတိ။ ပဏ္ဍိတေန ပန ဘိက္ခုနာ ဣမိနာ နယေန အနုသိဋ္ဌိ ဒါတဗ္ဗာ “သီလဝတော နာမ အနစ္ဆရိယာ မဂ္ဂဖလုပ္ပတ္တိ၊ တသ္မာ ဝိဟာရာဒီသု အာသတ္တိံ အကတွာ ဗုဒ္ဓဂတံ ဓမ္မဂတံ သံဃဂတံ ကာယဂတဉ္စ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ မနသိကာရေ အပ္ပမာဒေါ ကာတဗ္ဗော”တိ။ မရဏဝဏ္ဏေပိ သံဝဏ္ဏိတေ သော တာယ သံဝဏ္ဏနာယ ကဉ္စိ ဥပက္ကမံ အကတွာ အတ္တနော

၁-ဝိ ၃-၄၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ābādhapaccayā mukhaṁ ālimpitun"ti[1] vacanato ābādhaṁ vinā mukhavilimpanādi na kātabbaṁ.

25. "Na bhikkhave naccaṁ vā gītaṁ vā vāditaṁ vā dassanāya gantabbaṁ, yo gaccheyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato naccādiṁ dassanāya na gantabbaṁ. Ettha[3] ca **naccan**ti naṭādayo vā naccantu soṇḍā vā antamaso morasūvamakkaṭādayopi, sabbametaṁ naccameva, tasmā antamaso moranaccampi dassanāya gacchantassa dukkaṭaṁ. Sayampi naccantassa vā naccāpentassa vā dukkaṭameva. **Gītan**ti naṭādīnaṁ vā gītaṁ hotu ariyānaṁ parinibbānakāle ratanattayaguṇūpasañhitaṁ sādhukīḷitagītaṁ vā[4] asaññatabhikkhūnaṁ dhammabhāṇakagītaṁ vā antamaso dantagītampi, "yaṁ gāyissāmā"ti pubbabhāge okūjantā karonti, sabbametaṁ gītameva, sayaṁ gāyantassapi gāyāpentassapi dukkaṭameva.

> "Pañcime bhikkhave ādīnavā āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyantassa. Attanāpi tasmiṁ sare sārajjati, parepi tasmiṁ sare sārajjanti, gahapatikāpi ujjhāyanti, sarakuttimpi nikāmayamānassa samādhissa bhaṅgo hoti, pacchimā janatā diṭṭhānugatiṁ āpajjati. Ime kho bhikkhave pañca ādīnavā āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyantassa. Na bhikkhave āyatakena gītassarena dhammo gāyitabbo, yo gāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2]—

Vacanato āyatakena gītassarena dhammopi na gāyitabbo.

Āyatako[5] nāma **gītassaro** taṁ taṁ vattaṁ bhinditvā akkharāni vināsetvā pavatto. Dhamme pana suttantavattaṁ nāma atthi, jātakavattaṁ nāma atthi, gāthāvattaṁ nāma atthi, taṁ vināsetvā atidīghaṁ kātuṁ na vaṭṭati, caturassena vattena parimaṇḍalāni padabyañjanāni dassetabbāni. "Anujānāmi bhikkhave sarabhaññan"ti[2] vacanato pana sarena dhammaṁ bhaṇituṁ vaṭṭati. **Sarabhaññe** kira taraṅgavattadhotakavattagalitavattādīni[6] dvattiṁsa vattāni atthi, tesu yaṁ icchati, taṁ kātuṁ labhati. Sabbesaṁ padabyañjanaṁ avināsetvā

1. Vi 4. 242 piṭṭhe.
2. Vi 4. 243 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 201 piṭṭhe.
4. Sādhugītaṁ vā (Ka)
5. Vi-Ṭṭha 4. 46 piṭṭhe.
6. ...gaṇhakavattādīni (Sī)

ဓမ္မတာယ ယထာယုနာ ယထာနုသန္ဓိနာဝ မရတိ၊ တပ္ပစ္စယာ သံဝဏ္ဏကော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။

၁၃။ "န စ ဘိက္ခဝေ အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ၊ ယော ပါတေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] ဝစနတော ဂိလာနေန[၂] ဘိက္ခုနာပိ ယေန ကေနစိ ဥပက္ကမေန အန္တမသော အာဟာရုပစ္ဆေဒနေနပိ အတ္တာ န မာရေတဗ္ဗော။ ယောပိ ဂိလာနော ဝိဇ္ဇမာနေ ဘေသဇ္ဇေ စ ဥပဋ္ဌာကေသု စ မရိတုကာမော အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယဿ ပန မဟာအာဗာဓော စိရာနုဗန္ဓော၊ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ကိလမန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊ "ကဒါ နု ခေါ ဂိလာနတော မုစ္စိဿာမာ"တိ အဋ္ဋီယန္တိ။ သစေ သော "အယံ အတ္တဘာဝေါ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနောပိ န တိဋ္ဌတိ၊ ဘိက္ခူ စ ကိလမန္တီ"တိ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဘေသဇ္ဇံ န သေဝတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန "အယံ ရောဂေါ ခရော၊ အာယုသင်္ခါရာ န တိဋ္ဌန္တိ၊ အယဉ္စ မေ ဝိသေသာဓိဂမော ဟတ္ထပ္ပတ္တော ဝိယ ဒိဿတီ"တိ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အဂိလာနဿာပိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂဿ "အာဟာရပရိယေသနံ နာမ ပပဉ္စော၊ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ အနုယုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဥပစ္ဆိန္ဒန္တဿ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ သဘာဂါနဉ္ဟိ လဇ္ဇီဘိက္ခူနံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၄။ "န စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ယော နိသီဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၃] ဝစနတော အာသနံ အနုပပရိက္ခိတွာ န နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ကီဒိသံ[၄] ပန အာသနံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကီဒိသံ န ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ? ယံ သုဒ္ဓံ အာသနမေဝ ဟောတိ အပစ္စတ္ထရဏကံ၊ ယဉ္စ အာဂန္တွာ ဌိတာနံ ပဿတံယေဝ အတ္ထရိယတိ၊ တံ န ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယမ္ပိ မနုဿာ သယံ ဟတ္ထေန အက္ကမိတွာ "ဣဓ ဘန္တေ နိသီဒထာ"တိ ဒေန္တိ၊ တသ္မိမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ပဌမမေဝ အာဂန္တွာပိ နိသိန္နာ ပစ္ဆာ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ သင်္ကမန္တိ၊ ပဋိဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ တနုကေန ဝတ္ထေန ယထာ တလံ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိမ္ပိ ပဋိဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယံ ပန ပဋိကစ္ဆဝ ပါဝါရကောဇဝါဒီဟိ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ တံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ သလ္လက္ခေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဃနသာဋကေနပိ အတ္ထတေ ယသ္မိံ ဝလိ န ပညာယတိ၊ တံ န ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။

၁-ဝိ ၁-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၁-ပိဋ္ဌေ။

vikāraṁ akatvā samaṇasāruppena caturassena nayena pavattanaṁyeva lakkhaṇaṁ.

Vāditaṁ nāma tantibaddhādivādanīyabhaṇḍaṁ vāditaṁ vā hotu kuṭabherivāditaṁ vā antamaso udakabherivāditampi, sabbametaṁ na vaṭṭati. Yaṁ pana niṭṭhubhanto vā sāsaṅke vā ṭhito accharikaṁ vā phoṭeti, pāṇiṁ vā paharati, tattha anāpatti, sabbaṁ antarārāme ṭhitassa passato anāpatti, passissāmīti vihārato vihāraṁ gacchantassa āpattiyeva. Āsanasālāyaṁ nisinno passati, anāpatti. Passissāmīti uṭṭhahitvā gacchato āpatti, vīthiyaṁ ṭhatvā gīvaṁ parivattetvā passatopi āpattiyeva. Salākabhattādīnaṁ vā atthāya aññena vā kenaci karaṇīyena gantvā gataṭṭhāne passati vā suṇāti vā, anāpatti. Āpadāsu tādisena upaddavena upadduto samajjaṭṭhānaṁ pavisati, evaṁ pavisitvā passantassa suṇantassa vā anāpatti. "Cetiyassa upahāraṁ detha upāsakā"ti vattumpi, "tumhākaṁ cetiyassa upahāraṁ karomā"ti vutte sampaṭicchitumpi na labhati. "Tumhākaṁ cetiyassa upaṭṭhānaṁ karomā"ti vutte pana "upaṭṭhānakaraṇaṁ nāma sundaran"ti vattuṁ vaṭṭati.

26. "Na bhikkhave attano aṅgajātaṁ chetabbaṁ, yo chindeyya, āpatti thullaccayassā"ti[1] vacanato aṅgajātaṁ[2] chindantassa thullaccayaṁ, aññaṁ pana kaṇṇanāsā-aṅgali-ādiṁ yaṁ kiñci chindantassa tādisaṁ vā dukkhaṁ uppādentassa dukkaṭaṁ. Ahikīṭadaṭṭhādīsu pana aññābādhapaccayā vā lohitaṁ vā mocentassa chindantassa vā anāpatti.

27. "Na bhikkhave gihīnaṁ uttarimanussadhammaṁ iddhipāṭihāriyaṁ dassetabbaṁ, yo dasseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato gihīnaṁ vikubbaniddhiṁ dassetuṁ na vaṭṭati, adhiṭṭhāniddhi pana appaṭikkhittā.

28. "Na bhikkhave sovaṇṇamayo patto dhāretabbo. Na rūpiyamayo. Na maṇimayo. Na veḷuriyamayo. Na phalikamayo. Na kaṁsamayo. Na kācamayo. Na tipumayo. Na sīsamayo. Na tambalohamayo patto dhāretabbo, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato

1. Vi 4. 246 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭīha 4. 46 piṭṭhādīsu.
3. Vi 4. 247 piṭṭhe.
4. Vi 4. 248 piṭṭhe.

၁၅။ “န ဘိက္ခဝေ ဒဝါယ သီလာ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ၊ ယော ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ဟသာဓိပ္ပါယေန ပါသာဏော န ပဝဋ္ဋေတဗ္ဗော။ န ကေဝလဉ္စ[၂] ပါသာဏော၊ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ ဒါရုခဏ္ဍံ ဝါ ဣဋ္ဌကခဏ္ဍံ ဝါ ဟတ္ထေန ဝါ ယန္တေန ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ပါသာဏာဒယော ဟသန္တာ ဟသန္တာ ပဝဋ္ဋေန္တိပိ ခိပန္တိပိ ဥက္ခိပန္တိပိ၊ “ကမ္မသမယော”တိ ဝဋ္ဋတိ၊ အညမ္ပိ ဤဒိသံ နဝကမ္မံ ဝါ ကရောန္တာ ဘဏ္ဍကံ ဝါ ခေါဝန္တာ ရုက္ခံ ဝါ ခေါဝနဒဏ္ဍကံ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂကာလာဒီသု ကာကေ ဝါ သောဏေ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ကထလံ ဝါ ခိပိတွာ ပလာပေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁၆။ “န ဘိက္ခဝေ ဒါယော အာလိမ္ပိတဗ္ဗော၊ ယော အာလိမ္ပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော ဝနေ အဂ္ဂိ န ဒါတဗ္ဗော။ သစေ[၄] ပန “ဌေန္တရေ ယော ကောစိ သတ္တော မရတူ”တိ အဂ္ဂိံ ဒေတိ၊ ပါရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဝတ္ထူနံ အနုရူပတော ပါရာဇိကာဒီနိ အကုသလရာသိ စ ဟောတိ။ “အလ္လတိဏဝနပ္ပတယော ဍယှန္တူ”တိ အဂ္ဂိံ ဒေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ “ဒဗ္ဗူပကရဏာနိ ဝိနဿန္တူ”တိ အဂ္ဂိံ ဒေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ “ခိဍ္ဍာဓိပ္ပါယေနပိ ဒုက္ကဋ”န္တိ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ “ယံ ကိဉ္စိ အလ္လသုက္ခံ သဣန္ဒြိယာနိန္ဒြိယံ ဍယှတူ”တိ အဂ္ဂိံ ဒေန္တဿ ဝတ္ထုဝသေန ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဒုက္ကဋာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပဋဂ္ဂိဒါနံ ပန ပရိတ္တကရဏဉ္စ ဘဂဝတာ အနုညာတံ၊ တသ္မာ အရညေ ဝနကမ္မိကေဟိ ဝါ ဒိန္နံ သယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတံ အဂ္ဂိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “တိဏကုဋိယော မာ ဝိနဿန္တူ”တိ တဿ အဂ္ဂိနော ပဋိအဂ္ဂိံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တော အဂ္ဂိ ဧကတော ဟုတွာ နိရုပါဒါနော နိဗ္ဗာတိ။ “ပရိတ္တမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ တိဏကုဋိကာနံ သမန္တာ ဘူမိတစ္ဆနံ ပရိခါခဏနံ ဝါ၊ ယထာ အာဂတော အဂ္ဂိ ဥပါဒါနံ အလဘိတွာ နိဗ္ဗာတိ၊ ဧတဉ္စ သဗ္ဗံ ဥဋ္ဌိတေယေဝ အဂ္ဂိသ္မိံ အသတိ အနုပသမ္ပန္နေ သယမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အနုဋ္ဌိတေ ပန အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ကာရေတဗ္ဗံ၊ ဥဒကေန ပန နိဗ္ဗာပေန္တေဟိ အပ္ပါဏကမေဝ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၁-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

suvaṇṇamayādipatto na vaṭṭati. Sacepi gihī bhattagge suvaṇṇataṭṭikādīsu byañjanaṁ katvā upanāmenti, āmasitumpi na vaṭṭati. Phalikamayakācamayakaṁsamayāni pana taṭṭikādīni bhājanāni puggalikaparibhogeneva na vaṭṭanti, Saṁghikaparibhogena vā gihivikaṭāni vā vaṭṭanti. Tambalohamayopi pattoyeva na vaṭṭati, thālakaṁ pana vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave dve patte ayopattaṁ mattikāpattan"ti[1] dveyeva ca pattā anuññātā.

"Na bhikkhave tumbakaṭāhe piṇḍāya caritabbaṁ, yo careyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato lābukaṭāhaṁ pariharituṁ na vaṭṭati, taṁ labhitvā pana tāvakālikaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. **Ghaṭikaṭāhe**pi eseva nayo.

"Na bhikkhave chavasīsapatto dhāretabbo, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato chavasīsamayopi patto na vaṭṭati.

"Anujānāmi bhikkhave pattādhārakan"ti[3] vacanato bhūmidārudaṇḍavallivettādīhi[4] kate bhūmi-ādhārake dārudaṇḍa-ādhārake ca pattaṁ ṭhapetuṁ vaṭṭati. Ettha ca "bhūmi-ādhārake tayo daṇḍādhārake dve patte uparūpari ṭhapetuṁ vaṭṭatī"ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. **Mahā-aṭṭhakathāyaṁ** pana vuttaṁ "bhūmi-ādhārake[5] tiṇṇaṁ pattānaṁ anokāso, dve ṭhapetuṁ vaṭṭati. Dāru-ādhārakadaṇḍādhārakesupi susajjitesu eseva nayo. Bhamakoṭisadiso pana dāru-ādhārako tīhi daṇḍakehi baddho, daṇḍādhārako ca ekassapi pattassa anokāso, tattha ṭhapetvāpi hatthena gahetvāva nisīditabbaṁ, bhūmiyaṁ pana nikkujjitvā ekameva ṭhapetabban"ti.

"Na bhikkhave miḍḍhante patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassā"ti vacanato ālindakamiḍḍhikādīnaṁ ante ṭhapetuṁ na vaṭṭati. Sace pana parivattetvā tattheva patiṭṭhāti, evarūpāya vitthiṇṇāya miḍḍhikāya ṭhapetuṁ vaṭṭati.

"Na bhikkhave paribhaṇḍante patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato bāhirapasse katāya tanukamiḍḍhikāya antepi eseva nayo. "Anujānāmi bhikkhave coḷakan"ti[3] vacanato

1. Vi 4. 248 piṭṭhe. 2. Vi 4. 251 piṭṭhe. 3. Vi 4. 249 piṭṭhe.
4. Dantavallivettādīhi (Sī) 6. Bhūmi-ādhārako (?)

၁၇။ အဿဒ္ဓေသု[1] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကုလေသု သက္ကစ္စံ ပဏီတဘောဇနံ လဘိတွာ အနုပပရိက္ခိတွာ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ပရေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဝိသမိဿမ္ပိ ဟိ တာနိ ကုလာနိ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တိ။ ယမ္ပိ အာဘိဒေါသိကံ ဘတ္တံ ဝါ ခဇ္ဇကံ ဝါ တတော လဘတိ၊ တမ္ပိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အပိဟိတဝတ္ထုမ္ပိ ဟိ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒီဟိ အဓိသယိတံ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ တာနိ ကုလာနိ ဒေန္တိ။ **ဂန္ဓဟလိဒ္ဒါဒိမက္ခိတောပိ** တတော ပိဏ္ဍပါတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သရီရေ **ရောဂဋ္ဌာနာနိ** ပုဉ္ဆိတွာ ဌပိတဘတ္တမ္ပိ ဟိ တာနိ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ။

၁၈။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂေါပကဿ ဒါနေ"တိ[2] ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ[3] ကတရံ ဂေါပကဒါနံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကတရံ န ဝဋ္ဋတိ? မဟာသုမတ္ထေရော တာဝ အာဟ "ယံ ဂေါပကဿ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒိန္နံ ဟောတိ 'ဧတ္တကံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဂဏှာ'တိ၊ တဒေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဥတ္တရိ န ဝဋ္ဋတီ"တိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "ကိံ ဂေါပကာနံ ပဏ္ဏံ အာရောပေတွာ နိမိတ္တသညံ ဝါ ကတွာ ဒိန္နံ အတ္ထိ၊ ဧတေသံ ဟတ္ထေ ဝိဿဋ္ဌကဿ ဧတေ ဣဿရာ၊ တသ္မာ ယံ ဒေန္တိ၊ တံ ဗဟုကမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ "မနုဿာနံ အာရာမံ ဝါ အညံ ဝါ ဖလာဖလံ ဒါရကာ ရက္ခန္တိ၊ တေဟိ ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဟရာပေတွာ ပန န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သံဃိကေ ပန စေတိယဿ သန္တကေ စ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ရက္ခန္တဿေဝ ဒါနံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝေတနေန ရက္ခန္တဿ အတ္တနော ဘာဂမတ္တံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ယံ ဂိဟီနံ အာရာမရက္ခကာ ဘိက္ခူနံ ဒေန္တိ၊ တေမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုသံဃဿ အာရာမဂေါပကာ ယံ အတ္တနော ဘတိယာ ခါဒိတွာ ဒေန္တိ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ ယောပိ ဥပဍ္ဎာရာမံ ဝါ ကေစိဒေဝ ရုက္ခေ ဝါ ဘတိံ လဘိတွာ ရက္ခတိ၊ တဿပိ အတ္တနော သမ္ပတ္တရုက္ခတောယေဝ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ရက္ခန္တဿ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ ပန သဗ္ဗံ ဗျဉ္ဇနတော နာနံ၊ အတ္ထတော ဧကမေဝ၊ တသ္မာ အဓိပ္ပါယံ ဉတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အပိစေတ္ထ အယမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော[4]— ယတ္ထ အာဝါသိကာ အာဂန္တုကာနံ န ဒေန္တိ၊ ဖလဝါရေ စ သမ္ပတ္တေ အညေသံ အဘာဝံ ဒိသွာ စောရိကာယ အတ္တနာဝ ခါဒန္တိ၊ တတ္ထ အာဂန္တုကေဟိ ဃဏ္ဍိံ ပဟရိတွာ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယတ္ထ ပန အာဝါသိကာ ရုက္ခေ ရက္ခိတွာ ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ ဘာဇေတွာ ခါဒန္တိ၊ စတူသု ပစ္စယေသု သမ္မာ ဥပနေန္တိ၊

၁-ဝိ-၄ ၂၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၈၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-၄ ၁-၃၄၁-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ-၄ ၁-၃၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

coḷakaṁ pattharitvā tattha ṭhapetuṁ vaṭṭati. Tasmiṁ pana asati kaṭasārake vā taṭṭikāya vā mattikāya vā paribhaṇḍakatāya bhūmiyā yattha na dussati, tathārūpāya vālikāya vā ṭhapetuṁ vaṭṭati. Paṁsurajādīsu pana kharabhūmiyaṁ vā ṭhapentassa dukkaṭaṁ.

“Na bhikkhave patto laggetabbo, yo laggeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato nāgadantādīsu yattha katthaci laggetuṁ na vaṭṭati, cīvaravaṁsepi bandhitvā ṭhapetuṁ na vaṭṭati.

“Na bhikkhave mañce patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato bhaṇḍakaṭṭhapanatthameva vā kataṁ hotu nisīdanasayanatthaṁ vā, yattha katthaci mañce vā pīṭhe vā ṭhapentassa dukkaṭaṁ, aññena pana bhaṇḍakena saddhiṁ bandhitvā ṭhapetuṁ, aṭaniyaṁ bandhitvā olambituṁ vā vaṭṭati, bandhitvāpi upari ṭhapetuṁ na vaṭṭatiyeva. Sace pana mañco vā pīṭhaṁ vā ukkhipitvā cīvaravaṁsādīsu aṭṭakacchannena ṭhapitaṁ hoti, tattha ṭhapetuṁ vaṭṭati. Aṁsavaṭṭanakena aṁsakūṭe laggetvā aṅke ṭhapetuṁ vaṭṭati, chatte bhattapūropi aṁsakūṭe laggitapattopi ṭhapetuṁ na vaṭṭati. Bhaṇḍakena pana saddhiṁ bandhitvā aṭṭakaṁ katvā vā ṭhapite yo koci ṭhapetuṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave pattahatthena kavāṭaṁ paṇāmetabbaṁ, yo paṇāmeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato pattahatthena kavāṭaṁ na paṇāmetabbaṁ. Ettha ca na kevalaṁ yassa patto hatthe, so eva pattahattho. Na kevalañca kavāṭameva paṇāmetuṁ na labhati, apica kho pana hatthe vā piṭṭhipāde vā yattha yatthaci sarīrāvayave pattasmiṁ sati hatthena vā pādena vā sīsena vā yena kenaci sarīrāvayavena kavāṭaṁ vā paṇāmetuṁ ghaṭikaṁ vā ukkhipituṁ sūciṁ vā kuñcikāya avāpurituṁ na labhati, aṁsakūṭe pana pattaṁ laggetvā yathāsukhaṁ avāpurituṁ labhati.

“Na bhikkhave calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakaṁ vā pattena nīharitabbaṁ, yo nīhareyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato calakādīni pattena nīharituṁ na vaṭṭati. Ettha ca **calakānī**ti cabbetvā apaviddhāmisāni. **Aṭṭhikānī**ti macchamaṁsa-aṭṭhikāni. **Ucchiṭṭhodakan**ti mukhavikkhālitodakaṁ. Etesu yaṁ kiñci pattena nīharantassa dukkaṭaṁ. Pattaṁ paṭiggahaṁ katvā hatthaṁ

1. Vi 4. 250 piṭṭhe. 2. Vi 4. 251 piṭṭhe.

အနိဿရာ တတ္ထ အာဂန္တုကာ။ ယေပိ ရက္ခာ စီဝရတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နာ၊ တေသုပိ အာဂန္တုကာ အနိဿရာ။ ဧသ နယော သေသပစ္စယတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နေသုပိ။ ယေ ပန တထာ အနိယမေတွာ အာဝါသိကာ စ တေ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ စောရိကာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ န တေသု အာဝါသိကာနံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ။ ယေ ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နာ၊ အာဝါသိကာ စ နေ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ သမ္မာ ဥပနေန္တိ၊ တေသုယေဝ တေသံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဝုတ္တံ “စတုန္နံ ပစ္စယာနံ နိယမေတွာ ဒိန္နံ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပရိဘောဂဝသေန ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ယံ ပနေတ္ထ သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတံ၊ တံ ပရိဘောဂဝသေနေဝ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ထုလ္လစ္စယဉ္စ ဘဏ္ဍဒေယျဉ္စာ”တိ။

ဩဒိဿ စီဝရတ္ထာယ ဒိန္နံ စီဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍပါတေန ကိလမန္တိ၊ စီဝရံ ပန သုလဘံ၊ သံဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ ပိဏ္ဍပါတေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနေန ဂိလာနပစ္စယေန ဝါ ကိလမန္တေသု သံဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ တဒတ္ထာယပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဩဒိဿ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ စ ဂိလာန-ပစ္စယတ္ထာယ စ ဒိန္နေပိ ဧသေဝ နယော။ ဩဒိဿ သေနာသနတ္ထာယ ဒိန္နံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တံ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ တဒတ္ထမေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍပါတေန န ယာပေန္တိ၊ ဧတ္ထ ရာဇရောဂစောရဘယာဒီဟိ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တာနံ ဝိဟာရာ ပလုဇ္ဇန္တိ၊ တာလနာဠိကေရာဒိကေ ဝိနာသေန္တိ၊ သေနာသနပစ္စယံ ပန နိဿာယ ယာပေတုံ သက္ကာ ဟောတိ၊ ဧဝရူပေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာပိ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထာယ ပရိဘောဂေါ ဘဂဝတာ အနုညာတော။ တသ္မာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝရသေနာသနာနိ ဌပေတွာ ဣတရာနိ လာမကကောဋိယာ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ၊ မူလဝတ္ထုစ္ဆေဒံ ပန ကတွာ န ဥပနေတဗ္ဗံ။

ယော ပန အာရာမော စတုပစ္စယတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နော၊ တတ္ထ အပလောကနကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ။ ယေန ပစ္စယေန ပန ဦနံ၊ တဒတ္ထံ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာရာမော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ဝေတနံ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယေ ပန ဝေတနံ လဘိတွာ အာရာမမေဝ ဂေဟံ ကတွာ ဝသန္တာ ရက္ခန္တိ၊ တေ စေ အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ နာဠိကေရံ ဝါ တာလပက္ကံ ဝါ ဒေန္တိ၊ ယံ တေသံ သံဃေန အနုညာတံ ဟောတိ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧတ္တကံ နာမ ခါဒထာ”တိ၊

dhovitumpi na labhati. Hatthadhotapādadhota-udakampi patte ākiritvā nīharituṁ na vaṭṭati, anucchiṭṭhaṁ suddhapattaṁ ucchiṭṭhahatthena gaṇhituṁ na vaṭṭati, vāmahatthena panettha udakaṁ āsiñcitvā ekaṁ udakagaṇḍusaṁ gahetvā ucchiṭṭhahatthena gaṇhituṁ vaṭṭati. Ettāvatāpi hi so ucchiṭṭhapatto hoti, hatthaṁ pana bahi-udakena vikkhāletvā gahetuṁ vaṭṭati. Macchamaṁsaphalāphalādīni ca khādanto yaṁ tattha aṭṭhiṁ vā calakaṁ vā chaḍḍetukāmo hoti, taṁ patte ṭhapetuṁ na labhati. Yaṁ pana paṭikhāditukāmo hoti, taṁ patte ṭhapetuṁ labhati. Aṭṭhikakaṇṭakādīni tattheva katvā hatthena luñcitvā khādituṁ vaṭṭati. Mukhato nīhaṭaṁ pana yaṁ kiñci puna khāditukāmo patte ṭhapetuṁ na labhati, siṅgiveranāḷikerakhaṇḍādīni ḍaṁsitvā puna ṭhapetuṁ labhati.

29. "Na ca bhikkhave sabbapaṁsukūlikena bhavitabbaṁ, yo bhaveyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato sabbapaṁsukūlikena na bhavitabbaṁ. Ettha pana cīvarañca mañcapīṭhañca paṁsukūlaṁ vaṭṭati, ajjhoharaṇīyaṁ pana dinnameva gahetabbaṁ.

30. "Na bhikkhave addhānamaggappaṭipannena bhikkhunā parissāvanaṁ yāciyamānena na dātabbaṁ, yo na dadeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato aparissāvanakassa[4] yācamānassa parissāvanaṁ adātuṁ na vaṭṭati. Yo pana attano hatthe parissāvane vijjamānepi yācati, tassa na akāmā dātabbaṁ.

"Na ca bhikkhave aparissāvanakena bhikkhunā addhānamaggo paṭipajjitabbo, yo paṭipajjeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato aparissāvanakena maggo na gantabbo. Sacepi na hoti parissāvanaṁ vā dhammakaraṇaṁ vā, saṅghāṭikaṇṇo adhiṭṭhātabbo "iminā parissāvetvā pivissāmī"ti.

"Anujānāmi bhikkhave daṇḍaparissāvanan"ti[5] vacanato daṇḍaparissāvanampi vaṭṭati. **Daṇḍaparissāvanaṁ** nāma yattha rajakānaṁ khāraparissāvanaṁ viya catūsu pādesu baddhanisseṇikāya sāṭakaṁ bandhitvā majjhe daṇḍake udakaṁ āsiñcanti, taṁ ubhopi koṭṭhāse pūretvā parissāvati.

1. Na khāditukāmo (Sī)
2. Vi 4. 251 piṭṭhe.
3. Vi 4. 255 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 4. 50 piṭṭhe.
5. Vi 4. 256 piṭṭhe.

တဒေဝ တေ ဒါတုံ လဘန္တိ၊ တတော ဥတ္တရိ တေသံ ဒေန္တာနမ္ပိ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ ယော ပန အာရာမံ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ သံဃဿ စတုပစ္စယတ္ထာယ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမေဝ ဒေတိ၊ အယံ ဗဟုကမ္ပိ ဒါတုံ လဘတိ။ စေတိယဿ ပဒီပတ္ထာယ ဝါ ခဏ္ဍဖုလ္လပဋိသင်္ခရဏတ္ထာယ ဝါ ဒိန္နအာရာမောပိ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ဝေတနံ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂါပေတဗ္ဗော။ ဝေတနဉ္စ ပနေတ္ထ စေတိယသန္တကမ္ပိ သံဃသန္တကမ္ပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေမ္ပိ[1] အာရာမံ ဝေတနေန တတ္တေဝ ဝသိတွာ ရက္ခန္တာနဉ္စ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဒါယကာနဉ္စ တတ္ထဇာတကဖလဒါနံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၉။ ဓမ္မကရဏ္ဍံ[2] ယာစန္တေန အတီတံ အနာဂတံ ဝါ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အတီတဉ္ဟိ အာရဗ္ဘ အတ္ထိ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ၊ အတ္ထိ အနောဒိဿ အာစိက္ခနာ၊ အနာဂတံ အာရဗ္ဘာပိ အတ္ထိ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ၊ အတ္ထိ အနောဒိဿ အာစိက္ခနာ။ ကထံ **အတီတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ** ဟောတိ? ဘိက္ခူနံ ဝိဟာရေ ဂါမဒါရကာ ဝါ ဓုတ္တာဒယော ဝါ ယေ ကေစိ အနာစာရံ အာစရန္တိ၊ ရုက္ခံ ဝါ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖလာဖလံ ဝါ ဟရန္တိ၊ ပရိက္ခာရေ ဝါ အစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ဘိက္ခု ဝေါဟာရိကေ ဥပသင်္ကမိတွာ "အမှာကံ ဝိဟာရေ ဣဒံ နာမ ကတ"န္တိ ဝဒတိ။ "ကေနာ"တိ ဝုတ္တေ "အသုကေန စ အသုကေန စာ"တိ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ အတီတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ ဟောတိ၊ သာ န ဝဋ္ဋတိ။ တဉ္စေ သုတွာ တေ ဝေါဟာရိကာ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဘိက္ခုဿ ဂီဝါ ဟောတိ၊ "ဒဏ္ဍံ ဂဏှိဿန္တီ"တိ အဒိဋ္ဌါယေပိ သတိ ဂီဝါယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန "တဿ ဒဏ္ဍံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ ပဉ္စမာသကမတ္တေ ဂဟိတေ ပါရာဇိကံ ဟောတိ။ "ကေနာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "အသုကေနာတိ ဝတ္တုံ အမှာကံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တုမှေယေဝ ဇာနိဿထ။ ကေဝလဉ္ဟိ မယံ ရက္ခံ ယာစာမ၊ တံ နော ဒေထ၊ အဝဟဋဘဏ္ဍဉ္စ အာဟရာပေထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ **အနောဒိဿ အာစိက္ခနာ** ဟောတိ၊ သာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သစေပိ တေ ဝေါဟာရိကာ ကာရကေ ဂဝေသိတွာ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗသာပတေယျမ္ပိ ဂဟိတေ ဘိက္ခုနော နေဝ ဂီဝါ, န အာပတ္တိ။ ပရိက္ခာရံ ဟရန္တေ ဒိသွာ တေသံ အနတ္ထကာမတာယ "စောရော စောရော"တိ ဝတ္တုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဟိ ယံ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဘိက္ခုနော ဂီဝါ ဟောတိ။ အတ္တနော ဝစနကရံ ပန "ဣမိနာ မေ ပရိက္ခာရော ဂဟိတော၊ တံ အာဟရာပေဟိ၊ မာ စဿ ဒဏ္ဍံ

၁-တေမ္ပိ (သီ)
၂-ဝိ-၄ ၃-၁၀၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။
ဝိ-သင်္ဂဟ-၄ ၂၀

"Anujānāmi bhikkhave ottharakan"ti[1] vacanato ottharakaṁ parissāvanampi vaṭṭati. **Ottharakaṁ** nāma yaṁ udake ottharitvā ghaṭakena udakaṁ gaṇhanti, tañhi catūsu daṇḍakesu vatthaṁ bandhitvā udake cattāro khāṇuke nikhanitvā tesu bandhitvā sabbapariyante udakato mocetvā majjhe ottharitvā ghaṭena udakaṁ gaṇhanti.

31. "Na bhikkhave naggena naggo abhivādetabbo, yo abhivādeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] ādivacanato na naggena naggo abhivādetabbo, na naggena abhivādetabbaṁ, na naggena naggo abhivādāpetabbo, na naggena abhivādāpetabbaṁ, na naggena naggassa parikammaṁ kātabbaṁ, na naggena naggassa dātabbaṁ, na naggena paṭiggahetabbaṁ, na naggena khāditabbaṁ, na naggena bhuñjitabbaṁ, na naggena sāyitabbaṁ, na naggena pātabbaṁ.

"Anujānāmi bhikkhave tisso paṭicchādiyo jantāgharapaṭicchādiṁ udakapaṭicchādiṁ vatthapaṭicchādin"ti[3] vacanato tisso paṭicchādiyo vaṭṭanti. Ettha ca jantāgharapaṭicchādi udakapaṭicchādi ca parikammaṁ karontasseva vaṭṭati, sesesu abhivādanādīsu na vaṭṭati. Vatthapaṭicchādi pana sabbakammesu vaṭṭati.

32. "Na bhikkhave pupphābhikiṇṇesu sayanesu sayitabbaṁ, yo sayeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato pupphehi santhatesu sayanesu na sayitabbaṁ, gandhagandhaṁ pana gahetvā kavāṭe pañcaṅguliṁ dātuṁ vaṭṭati pupphaṁ gahetvā vihāre ekamantaṁ nikkhipituṁ.

33. "Na bhikkhave āsittakūpadhāne bhuñjitabbaṁ, yo bhuñjeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato āsittakūpadhāne ṭhapetvā na bhuñjitabbaṁ. **Āsittakūpadhānan**ti tambalohena vā rajatena vā katāya peḷāya etaṁ adhivacanaṁ, paṭikkhittattā pana dārumayāpi na vaṭṭati.

34. "Anujānāmi bhikkhave maḷorikan"ti vacanato maḷorikāya ṭhapetvā bhuñjituṁ vaṭṭati. **Maḷorikā**ti daṇḍādhārako vuccati. Yaṭṭhi-ādhārakapaṇṇādhārakapacchikapīṭhādīnipi ettheva paviṭṭhāni. Ādhārakasaṅkhepagamanato hi paṭṭhāya chiddaṁ viddhampi aviddhampi vaṭṭatiyeva.

1. Vi 4. 256 piṭṭhe. 2. Vi 4. 258 piṭṭhe. 3. Vi 4. 259 piṭṭhe. 4. Vi 4. 261 piṭṭhe.

ကရောဟီ’’တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒါသဒါသီဝါပိအာဒီနမ္ပိ အတ္ထာယ အဍ္ဍံ ကရောန္တိ၊ အယံ အကပ္ပိယအဍ္ဍော နာမ၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ကထံ **အနာဂတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ** ဟောတိ? ဝုတ္တနယေ-နေဝ ပရေဟိ အနာစာရာဒီသု ကတေသု ဘိက္ခု ဝေါဟာရိကေ ဧဝံ ဝဒတိ “အမှာကံ ဝိဟာရေ ဥပဒ္ဒဝံ ကရောန္တိ၊ ရက္ခံ နေသံ ဒေထ အာယတိံ အကရ-ဏတ္ထာယာ’’တိ။ “ကေန ဧဝံ ကတ”န္တိ ဝုတ္တေ စ “အသုကေန စ အသုကေန စာ”တိ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ အနာဂတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခနာ ဟောတိ၊ သာပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေသဉှိ ဒဏ္ဍေ ကတေ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ ဘိက္ခုဿ ဂီဝါ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ သစေ ဝေါဟာရိကာ “ဘိက္ခူနံ ဝိဟာရေ ဧဝရူပံ အနာစာရံ ကရောန္တာနံ ဣမံ နာမ ဒဏ္ဍံ ကရောမာ’’တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ အာဏာယ အဘိဋ္ဌမာနေ ပရိယေသိတွာ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ ဘိက္ခုနော နေဝ ဂီဝါ, န အာပတ္တိ။ ဝိဟာရသီမာယ ရုက္ခာဒီနိ ဆိန္ဒန္တာနံ ဝါသိဖရသုအာဒီနိ ဂဟေတွာ ပါသာဏေဟိ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဓာရာ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကာရာပေတွာ ဒါတဗ္ဗာ။ ဥပဓာဝိတွာ တေသံ ပရိက္ခာရေ ဂဏှန္တိ၊ တမ္ပိ န ကာတဗ္ဗံ။ လဟုပရိဝတ္တဉှိ စိတ္တံ၊ ထေယျစေတနာယ ဥပ္ပန္နာယ မူလစ္ဆေဇ္ဇမ္ပိ ဂစ္ဆေယျ။

၂၀။ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ သင်္ကာရံ ဝါ ဝိဃာသံ ဝါ တိရောကုဋ္ဋေ ဝါ တိရောပါကာရေ ဝါ ဆဍ္ဍေတုံ ဝါ ဆဍ္ဍာပေတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ စတ္တာရိပိ[၁] ဝတ္ထူနိ ဧကပယောဂေန ဆဍ္ဍေန္တဿ ဧကမေဝ ဒုက္ကဋံ၊ ပါဋေက္ကံ ဆဍ္ဍေန္တဿ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ အာဏတ္တိယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဒန္တကဋ္ဌဆဍ္ဍနေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဩလောကေတွာ ဝါ အဝလဉ္ဇေ[၂] ဝါ ဥစ္စာရာဒီနိ ဆဍ္ဍေန္တဿ အနာပတ္တိ။ ယမ္ပိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ ရောပိမံ ခေတ္တံ ဟောတု နာဠိကေရာဒိအာရာမော ဝါ၊ တတ္ထာပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ရောပိမဟရိတဋ္ဌာနေ ဧတာနိ ဝတ္ထူနိ ဆဍ္ဍေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆဍ္ဍေန္တဿ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိ-ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခေတ္တေ ဝါ အာရာမေ ဝါ နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇမာနော ဥစ္ဆုအာဒီနိ ဝါ ခါဒမာနော ဂစ္ဆန္တော ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကစလကာဒီနိ ဟရိတဋ္ဌာနေ ဆဍ္ဍေတိ၊ အန္တမသော ဥဒကံ ပိဝိတွာ မတ္ထကစ္ဆိန္နနာဠိကေရမ္ပိ ဆဍ္ဍေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ကသိတဋ္ဌာနေ နိက္ခိတ္တဗီဇေ အင်္ကုရေ ဥဋ္ဌိတေပိ အနုဋ္ဌိတေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ အနိက္ခိတ္တဗီဇေသု ပန ခေတ္တကောဏာဒီသု ဝါ အသဉ္ဇာတရောပိမေသု ခေတ္တ-မရိယာဒါဒီသု ဝါ ဆဍ္ဍေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မနုဿာနံ ကစဝရဆဍ္ဍနဋ္ဌာနေပိ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ-၄ ၃-၂၀၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-အဝလဉ္ဇေတွာ (သီ)

35. “Na bhikkhave ekabhājane bhuñjitabbaṁ, yo bhuñjeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] ādivacanato na ekabhājane bhuñjitabbaṁ, na ekathālake pātabbaṁ. Sace pana eko bhikkhu bhājanato phalaṁ vā pūpaṁ vā gahetvā gacchati, tasmiṁ apagate itarassa sesakaṁ bhuñjituṁ vaṭṭati, itarassapi tasmiṁ khīṇe[2] puna gahetuṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave ekamañce tuvaṭṭitabbaṁ, yo tuvaṭṭeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] ādivacanato na ekamañce nipajjitabbaṁ, na ekattharaṇe nipajjitabbaṁ. Vavatthānaṁ pana dassetvā majjhe kāsāvaṁ vā kattarayaṭṭhiṁ vā antamaso kāyabandhanampi ṭhapetvā nipajjantānaṁ anāpatti. Ekapāvuraṇehi ekattharaṇapāvuraṇehi ca na nipajjitabbaṁ. Ekaṁ attharaṇañceva pāvuraṇañca etesanti ekattharaṇapāvuraṇā. Saṁhārimānaṁ pāvārattharaṇakaṭasārakādīnaṁ ekaṁ antaṁ attharitvā ekaṁ pārupitvā nipajjantānametaṁ adhivacanaṁ[3].

36. “Na bhikkhave celappaṭikā akkamitabbā, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassā”ti[4] vacanato na celasanthāro akkamitabbo, “anujānāmi bhikkhave gihīnaṁ maṅgalatthāya yāciyamānena celappaṭikaṁ akkamitun”ti[5] vacanato pana kāci itthī[6] apagatagabbhā vā hoti garugabbhā vā, evarūpesu ṭhānesu maṅgalatthāya yāciyamānena akkamituṁ vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave dhotapādakaṁ akkamitun”ti[5] vacanato pādadhovanaṭṭhāne dhotehi pādehi akkamanatthāya atthatapaccattharaṇaṁ akkamituṁ vaṭṭati.

37. “Na bhikkhave katakaṁ paribhuñjitabbaṁ, yo paribhuñjeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[5] vacanato katakaṁ na vaṭṭati. **Katakaṁ** nāma padumakaṇṇikākāraṁ pādaghaṁsanatthaṁ kaṇṭake uṭṭhāpetvā kataṁ. Taṁ vaṭṭaṁ vā hotu caturassādibhedaṁ vā, bāhulikānuyogattā paṭikkhittameva, neva paṭiggahetuṁ, na paribhuñjituṁ vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave tisso pādaghaṁsaniyo sakkharaṁ kathalaṁ samuddapheṇakan”ti[5] vacanato sakkharādīhi pādaghaṁsanaṁ vaṭṭati. **Sakkharā**ti pāsāṇo vuccati, pāsāṇapheṇakopi vaṭṭatiyeva.

1. Vi 4. 262 piṭṭhe. 2. Khaṇe (Sī) 3. Vi-Ṭṭha 3. 209 piṭṭhe.
4. Vi 4. 267 piṭṭhe. 5. Vi 4. 268 piṭṭhe. 6. Vi-Ṭṭha 4. 52 piṭṭhādīsu.

မနုဿေသု သဿံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂတေသု ဆဍ္ဍိတခေတ္တံ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ယတ္ထ ပန “လာယိတမ္ပိ ပုဗ္ဗဏ္ဏာဒိ ပုန ဥဋ္ဌဟိဿတီ”တိ ရက္ခန္တိ၊ တတ္ထ န ဝဋ္ဋတိ။

၂၁။ “န ဘိက္ခဝေ နဟာယမာနေန ဘိက္ခုနာ ရုက္ခေ ကာယော ဥဂ္ဃံသေတဗ္ဗော၊ ယော ဥဂ္ဃံသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝစနတော နဟာယန္တေန[2] ရုက္ခေ ဝါ နဟာနတိတ္ထေ နိခဏိတွာ ဌပိတတ္ထမ္ဘေ ဝါ ဣဋ္ဌကသိလာဒါရုကုဋ္ဋာနံ အညတရသ္မိံ ကုဋ္ဋေ ဝါ ကာယော န ဃံသေတဗ္ဗော။

“န ဘိက္ခဝေ အဋ္ဋာနေ နဟာယိတဗ္ဗံ၊ ယော နဟာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော အဋ္ဋာနေပိ နဟာယိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **အဋ္ဋာနံ** နာမ ရုက္ခံ ဖလကံ ဝိယ တစ္ဆေတွာ အဋ္ဌပဒါကာရေန ရာဇိယော ဆိန္ဒိတွာ နဟာနတိတ္ထေ နိခဏန္တိ၊ တတ္ထ စုဏ္ဏာနိ အာကိရိတွာ မနုဿာ ကာယံ ဃံသန္တိ။

“န ဘိက္ခဝေ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကေန နဟာယိတဗ္ဗံ၊ ယော နဟာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ[3] ဝစနတော နဟာနတိတ္ထေ ဌပိတေန ဒါရုမယ-ဟတ္ထေန စုဏ္ဏာနိ ဂဟေတွာ မနုဿာ သရီရံ ဃံသန္တိ၊ တေန နဟာယိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ကုရုဝိန္ဒကသုတ္တိယာ နဟာယိတဗ္ဗံ၊ ယော နဟာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော ကုရုဝိန္ဒကသုတ္တိယာပိ နဟာယိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုဝိန္ဒကသုတ္တိ** နာမ ကုရုဝိန္ဒကပါသာဏစုဏ္ဏာနိ လာခါယ ဗန္ဓိတွာ ကတဂုဠိကကလာပကော ဝုစ္စတိ၊ ယံ ဥဘောသု အန္တေသု ဂဟေတွာ သရီရံ ဃံသန္တိ။

“န ဘိက္ခဝေ ဝိဂ္ဂယှ ပရိကမ္မံ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ ယော ကာရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော အညမညံ သရီရေန ဃံသိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ မလ္လကေန နဟာယိတဗ္ဗံ၊ ယော နဟာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနဿ အကတမလ္လက”န္တိ[4] ဝစနတော မကရဒန္တကေ ဆိန္ဒိတွာ မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေန ကတံ “မလ္လက”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒံ ဂိလာနဿပိ န ဝဋ္ဋတိ။ **အကတမလ္လကံ** နာမ ဒန္တေ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတံ၊ ဣဒံ အဂိလာနဿ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဋ္ဌကခဏ္ဍံ ပန ကပါလခဏ္ဍံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥက္ကာသိကံ ပုထုပါဏိက”န္တိ[4] ဝစနတော ဥက္ကာသိကံ ပုထုပါဏိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။ **ဥက္ကာသိကံ** နာမ ဝတ္ထဝဋ္ဋိ၊ တသ္မာ

၁-ဝိ ၄-၂၃၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၄၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဝိ ၄-၂၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၂၄၁-ပိဋ္ဌေ။

38. “Na bhikkhave cāmaribījanī dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato cāmarivālehi katabījanī na vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave makasabījaniṁ. Anujānāmi bhikkhave Tisso bījaniyo vākamayaṁ usīramayaṁ morapiñchamayaṁ. Anujānāmi bhikkhave vidhūpanañca tālavaṇṭañcā”ti[1] vacanato makasabījanī-ādi vaṭṭati. Tattha **vidhūpanan**ti bījanī vuccati. **Tālavaṇṭaṁ** pana tālapaṇṇehi vā kataṁ hotu veḷudantavilīvehi vā morapiñchehi vā cammavikatīhi vā, sabbaṁ vaṭṭati. **Makasabijanī** dantamayavisāṇamayadaṇḍakāpi vaṭṭati. Vākamayabījaniyā ketakapārohakuntālapaṇṇādimayāpi saṅgahitā.

39. “Na bhikkhave chattaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave gilānassa chattan”ti[1] vacanato agilānena chattaṁ na dhāretabbaṁ. Yassa pana kāyaḍāho vā pittakopo vā hoti cakkhu vā dubbalaṁ, añño vā koci ābādho vinā chattena uppajjati, tassa gāme vā araññe vā chattaṁ vaṭṭati. Vasse pana cīvaraguttatthampi vāḷamigacorabhayesu attaguttatthampi vaṭṭati, ekapaṇṇacchattaṁ pana sabbattheva vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave agilānenapi ārāme ārāmūpacāre chattaṁ dhāretun”ti[2] vacanato pana agilānassapi ārāma-ārāmūpacāresu chattaṁ dhāretuṁ vaṭṭati.

40. “Na bhikkhave dīghā nakhā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave maṁsappamāṇena nakhaṁ chinditun”ti[3] vacanato dīghā nakhā chinditabbā. “Na bhikkhave vīsatimaṭṭhaṁ kārāpetabbaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave malamattaṁ apakaḍḍhitun”ti[4] vacanato vīsatipi nakhe likhitamaṭṭhe kārāpetuṁ na vaṭṭati, nakhato malamattaṁ apakaḍḍhituṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave sambādhe lomaṁ saṁharāpetabbaṁ, yo saṁharāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ābādhapaccayā sambādhe lomaṁ saṁharāpetun”ti[4] vacanato gaṇḍavaṇādi-ābādhaṁ vinā sambādhe lomaṁ saṁharāpetuṁ na vaṭṭati. “Na bhikkhave dīghaṁ nāsikālomaṁ dhāretabbaṁ,

1. Vi 4. 269 piṭṭhe. 2. Vi 4. 270 piṭṭhe.
3. Vi 4. 273 piṭṭhe. 4. Vi 4. 274 piṭṭhe.

နဟာယန္တဿ ယဿ ကဿစိ နဟာနသာဋကဝဋ္ဋိယာ ပိဋ္ဌိံ ဃံသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပုထုပါဏိကန္တိ** ဟတ္ထပရိကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ ဟတ္ထေန ပိဋ္ဌိပရိကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣဒံ ပနေတ္ထ နဟာနဝတ္တံ—ဥဒကတိတ္ထံ ဂန္တွာ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ ဝေဂေန ဌိတကေနေဝ န ဩတရိတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗဒိသာ ပန ဩလောကေတွာ ဝိဝိတ္တဘာဝံ ဉတွာ ခါဏုဂုမ္ဗလတာဒီနိ ဝဝတ္ထပေတွာ တိက္ခတ္တုံ ဥက္ကာသိတွာ အဝကုဇ္ဇ ဌိတေန ဥတ္တရာသင်္ဂစီဝရံ အပနေတွာ ပသာရေတဗ္ဗံ၊ ကာယဗန္ဓနံ မောစေတွာ စီဝရပိဋ္ဌေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဥဒကသာဋိကာ နတ္ထိ၊ ဥဒကန္တေ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ နိဝါသနံ မောစေတွာ သစေ နိန္နဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ အာတပေ ပသာရေတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ၊ သံဟရိတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဩတရန္တေန သဏိကံ နာဘိပ္ပမာဏမတ္တံ ဩတရိတွာ ဝီစိံ အနုဋ္ဌပေန္တေန သဒ္ဒံ အကရောန္တေန နိဝတ္တိတွာ အာဂတဒိသာဘိမုခေန နိမုဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ စီဝရံ ရက္ခိတံ ဟောတိ။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တေနပိ သဒ္ဒံ အကရောန္တေန သဏိကံ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ နဟာနပရိယောသာနေ ဥဒကန္တေ ဥက္ကုဋိကေန နိသီဒိတွာ နိဝါသနံ ပရိက္ခိပိတွာ ဥဋ္ဌာယ သုပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ စီဝရံ ပါရုပိတွာဝ ဌာတဗ္ဗံ။

၂၂။ “န ဘိက္ခဝေ ဝလ္လိကာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ပါမင်္ဂေါ ဓာရေတဗ္ဗော။ န ကဏ္ဌသုတ္တကံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ န ကဋိသုတ္တကံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ န ဩဝဋ္ဋိကံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ န ကာယူရံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ န ဟတ္ထာဘရဏံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ န အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝစနတော ကဏ္ဏပိဠန္ဓနာဒိ ယံ ကိဉ္စိ အာဘရဏံ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ[2] **ဝလ္လိကာတိ** ကဏ္ဏတော နိက္ခန္တမုတ္တောလမ္ဗကာဒီနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ န ကေဝလဉ္စ ဝလ္လိကာ ဧဝ၊ ယံ ကိဉ္စိ ကဏ္ဏပိဠန္ဓနံ အန္တမသော တာလပဏ္ဏမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ **ပါမင်္ဂန္တိ** ယံ ကိဉ္စိ ပလမ္ဗကသုတ္တံ။ **ကဏ္ဌသုတ္တကန္တိ** ယံ ကိဉ္စိ ဂီဝူပဂံ အာဘရဏံ။ **ကဋိသုတ္တကန္တိ** ယံ ကိဉ္စိ ကဋိပိဠန္ဓနံ၊ အန္တမသော သုတ္တတန္တုမတ္တမ္ပိ။ **ဩဝဋ္ဋိကန္တိ** ဝလယံ။ **ကာယူရာဒီနိ** ပါကဋာနေဝ။

၂၃။ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဃာ ကေသာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေမာသိကံ ဝါ ဒုင်္ဂုလံ ဝါ”တိ[1]

၁-ဝိ ၄-၂၄၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၄၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato saṇḍāsena nāsikālomaṁ saṁharāpetuṁ vaṭṭati. Sakkharādīhi nāsikālomaṁ gāhāpanepi āpatti natthi, anurakkhaṇatthaṁ pana “anujānāmi bhikkhave saṇḍāsan”ti[1] saṇḍāso anuññāto. “Na bhikkhave palitaṁ gāhāpetabbaṁ, yo gāhāpeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato palitaṁ gāhāpetuṁ na vaṭṭati. Yaṁ pana bhamukāya vā nalāṭe vā dāṭhikāya vā uggantvā bībhacchaṁ hutvā ṭhitaṁ, tādisaṁ lomaṁ palitaṁ vā apalitaṁ vā gāhāpetuṁ vaṭṭati.

41. “Na bhikkhave akāyabandhanena gāmo pavisitabbo, yo paviseyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato akāyabandhanena gāmo na pavisitabbo, abandhitvā nikkhamantena yattha sarati, tattha bandhitabbaṁ. “Āsanasālāya bandhissāmī”ti gantuṁ vaṭṭati, saritvā yāva na bandhati, na tāva piṇḍāya caritabbaṁ.

42. “Na bhikkhave gihinivatthaṁ nivāsetabbaṁ, yo nivāseyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] ādivacanato hatthisoṇḍādivasena gihinivatthaṁ na nivāsetabbaṁ, setapaṭapārutādivasena na gihipārutaṁ pārupitabbaṁ, mallakammakarādayo viya kacchaṁ bandhitvā na nivāsetabbaṁ. Evaṁ nivāsetuṁ gilānassapi maggappaṭipannassapi na vaṭṭati. Yampi maggaṁ gacchantā ekaṁ vā dve vā koṇe ukkhipitvā antaravāsakassa upari lagganti, anto vā ekaṁ kāsāvaṁ tathā nivāsetvā bahi aparaṁ nivāsenti, sabbaṁ na vaṭṭati. Gilāno pana antokāsāvassa ovaṭṭikaṁ dassetvā aparaṁ upari nivāsetuṁ labhati, agilānena dve nivāsentena saguṇaṁ katvā nivāsetabbāni.

43. “Na bhikkhave ubhatokājaṁ haritabbaṁ, yo hareyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3] vacanato ubhatokājaṁ harituṁ na vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave ekatokājaṁ antarākājaṁ sīsabhāraṁ khandhabhāraṁ kaṭibhāraṁ olambakan”ti[3] vacanato ekatokājādiṁ harituṁ vaṭṭati.

44. “Na bhikkhave dīghaṁ dantakaṭṭhaṁ khāditabbaṁ, yo khādeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[4] vacanato na dīghaṁ dantakaṭṭhaṁ khāditabbaṁ. “Anujānāmi bhikkhave

1. Vi 4. 275 piṭṭhe.
2. Vi 4. 276 piṭṭhe.
3. Vi 4. 278 piṭṭhe.
4. Vi 4. 279 piṭṭhe.

ဝစနတော သစေ ကေသာ အန္တောဒွေမာသေ ဒွင်္ဂုလံ ပါပုဏန္တိ၊ အန္တောဒွေမာသေယေဝ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ၊ ဒွင်္ဂုလေဟိ အတိက္ကာမေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ဒီဃာ၊ ဒွေမာသတော ဧကဒိဝသမ္ပိ အတိက္ကာမေတုံ န လဘတိယေဝ။ ဥဘယထာပိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါဝ ဂဟေတွာ၊ တတော ဩရံ ပန န ဝဋ္ဋနဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ။

“န ဘိက္ခဝေ ကတ္တရိကာယ ကေသာ ဆေဒါပေတဗ္ဗာ၊ ယော ဆေဒါပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပစ္စယာ ကတ္တရိကာယ ကေသေ ဆေဒါပေတု”န္တိ[၁] ဝစနတော အာဗာဓံ ဝိနာ ကတ္တရိကာယ ကေသေ ဆေဒါပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ကောစ္ဆေန ကေသာ ဩသဏှေတဗ္ဗာ[၂]။ န ဖဏကေန ကေသာ ဩသဏှေတဗ္ဗာ။ န ဟတ္ထဖဏကေန ကေသာ ဩသဏှေတဗ္ဗာ။ န သိတ္ထတေလကေန ကေသာ ဩသဏှေတဗ္ဗာ။ န ဥဒကတေလကေန ကေသာ ဩသဏှေတဗ္ဗာ၊ ယော ဩသဏှေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော မဏ္ဍနတ္ထာယ ကောစ္ဆာဒီဟိ ကေသာ န ဩသဏှေတဗ္ဗာ၊ ဥဒ္ဒလောမေန ပန အနုလောမနိပါတနတ္ထံ ဟတ္ထံ တေမေတွာ သီသံ ပုဉ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဥဏှာဘိတတ္တရဇသိရာနမ္ပိ အလ္လဟတ္ထေန ပုဉ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၄။ “န ဘိက္ခဝေ အာဒါသေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေတဗ္ဗံ၊ ယော ဩလောကေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပစ္စယာ အာဒါသေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခနိမိတ္တံ ဩလောကေတု”န္တိ[၃] ဝစနတော အာဗာဓံ ဝိနာ အာဒါသေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ ဝါ မုခံ န ဩလောကေတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ ကံသပတ္တာဒီနိပိ ယေသု မုခနိမိတ္တံ ပညာယတိ၊ သဗ္ဗာနိ အာဒါသသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆန္တိ, ကဉ္ဇိယာဒီနိပိ စ ဥဒကပတ္တသင်္ချမေဝ။ တသ္မာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဩလောကေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အာဗာဓပစ္စယာ ပန “သဉ္ဆဝိ နု ခေါ မေ ဝဏော, ဥဒါဟု န တာဝါ”တိ ဇာနနတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ၊ “ဇိဏ္ဏော နု ခေါမှိ, နော”တိ ဧဝံ အာယုသင်္ခါရံ ဩလောကနတ္ထမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

“န ဘိက္ခဝေ မုခံ အာလိမ္ပိတဗ္ဗံ။ န မုခံ ဥမ္မဒ္ဒိတဗ္ဗံ။ န မုခံ စုဏ္ဏေတဗ္ဗံ။ န မနောသိလိကာယ မုခံ လဉ္ဆေတဗ္ဗံ။ န အင်္ဂရာဂေါ ကာတဗ္ဗော။ န မုခရာဂေါ ကာတဗ္ဗော။ န အင်္ဂရာဂမုခရာဂေါ ကာတဗ္ဗော၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ

၁-ဝိ ၄-၂၇၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဩသဏှေတဗ္ဗာ (သီ) ၃-ဝိ ၄-၂၄၂-ပိဋ္ဌေ။

aṭṭhaṅgulaparamaṁ dantakaṭṭhaṁ. Anujānāmi bhikkhave caturaṅgulapacchimaṁ dantakaṭṭhan"ti[1] vacanato manussānaṁ pamāṇaṅgulena aṭṭhaṅgulaparamaṁ caturaṅgulapacchimañca dantakaṭṭhaṁ khāditabbaṁ.

45. "Na bhikkhave rukkho abhiruhitabbo, yo abhiruheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave sati karaṇīye porisaṁ rukkhaṁ abhiruhituṁ āpadāsu yāvadatthan"ti[1] vacanato na rukkhaṁ abhiruhitabbaṁ, sukkhakaṭṭhagahaṇādikicce pana sati purisappamāṇaṁ abhiruhituṁ vaṭṭati. **Āpadāsū**ti vāḷamigādayo vā disvā maggamūḷho vā disā oloketukāmo hutvā davaḍāhaṁ vā udakoghaṁ vā āgacchantaṁ disvā ati-uccampi rukkhaṁ ārohituṁ vaṭṭati.

46. "Na bhikkhave Buddhavacanaṁ chandaso āropetabbaṁ, yo āropeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave sakāya niruttiyā Buddhavacanaṁ pariyāpuṇitun"ti[2] vacanato vedaṁ viya Buddhavacanaṁ Sakkaṭabhāsāya vācanāmaggaṁ āropetuṁ na vaṭṭati, sakāya pana Māgadhikāya niruttiyā pariyāpuṇitabbaṁ.

47. "Na bhikkhave lokāyataṁ pariyāpuṇitabbaṁ, yo pariyāpuṇeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] ādivacanato lokāyatasaṅkhātaṁ "sabbaṁ ucchiṭṭhaṁ, sabbaṁ anucchiṭṭhaṁ, seto kāko, kāḷo bako iminā ca iminā ca kāraṇenā"ti evamādiniratthakakāraṇapaṭisaṁyuttaṁ titthiyasatthaṁ neva pariyāpuṇitabbaṁ, na parassa vācetabbaṁ. Na ca tiracchānavijjā pariyāpuṇitabbā, na parassa vācetabbā.

48. "Na bhikkhave khipite 'jīvā'ti vattabbo, yo vadeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave gihīnaṁ 'jīvatha bhante'ti vuccamānena 'ciraṁ jīvā'ti vattun"ti[3] vacanato khipite "jīvā"ti na vattabbaṁ, gihinā pana "jīvathā"ti vuccamānena "ciraṁ jīvā"ti vattuṁ vaṭṭati.

49. "Na bhikkhave lasuṇaṁ khāditabbaṁ, yo khādeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ābādhapaccayā lasuṇaṁ khāditun"ti[3] vacanato.

---

1. Vi 4. 279 piṭṭhe. 2. Vi 4. 280 piṭṭhe. 3. Vi 4. 281 piṭṭhe.

ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပစ္စယာ မုခံ အာလိမ္ပိတု”န္တိ[၁] ဝစနတော အာဗာဓံ ဝိနာ မုခဝိလိမ္ပနာဒိ န ကာတဗ္ဗံ။

၂၅။ “န ဘိက္ခဝေ နစ္စံ ဝါ ဂီတံ ဝါ ဝါဒိတံ ဝါ ဒဿနာယ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ယော ဂစ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော နစ္စာဒိံ ဒဿနာယ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ[၃] စ **နစ္စန္တိ** နဋာဒယော ဝါ နစ္စန္တု၊ သောဏ္ဍာ ဝါ အန္တမသော မောရသုဝမက္ကဋာဒယောပိ၊ သဗ္ဗမေတံ နစ္စမေဝ၊ တဉ္စ အန္တမသော မောရနစ္စမ္ပိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သယမ္ပိ နစ္စန္တဿ ဝါ နစ္စာပေန္တဿ ဝါ ဒုက္ကဋမေဝ။ **ဂီတန္တိ** နဋာဒီနံ ဝါ ဂီတံ ဟောတု အရိယာနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ရတနတ္တယဂုဏူပသံဟိတံ သာဓုကီဠိတဂီတံ ဝါ[၄] အသညတဘိက္ခူနံ ဓမ္မဘာဏကဂီတံ ဝါ အန္တမသော ဒန္တဂီတမ္ပိ၊ “ယံ ဂါယိဿာမာ”တိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဩကူဇန္တာ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ ဂီတမေဝ၊ သယံ ဂါယန္တဿပိ ဂါယာပေန္တဿပိ ဒုက္ကဋမေဝ။

“ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဒီနဝါ အာယတကေန ဂီတဿရေန ဓမ္မံ ဂါယန္တဿ။ အတ္တနာပိ တသ္မိံ သရေ သာရဇ္ဇတိ၊ ပရေပိ တသ္မိံ သရေ သာရဇ္ဇန္တိ၊ ဂဟပတိကာပိ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ သရကုတ္တိမ္ပိ နိကာမယမာနဿ သမာဓိဿ ဘင်္ဂေါ ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အာဒီနဝါ အာယတကေန ဂီတဿရေန ဓမ္မံ ဂါယန္တဿ။ န ဘိက္ခဝေ အာယတကေန ဂီတဿရေန ဓမ္မော ဂါယိတဗ္ဗော၊ ယော ဂါယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂]—

ဝစနတော အာယတကေန ဂီတဿရေန ဓမ္မောပိ န ဂါယိတဗ္ဗော။

အာယတကော[၅] နာမ **ဂီတဿရော** တံ တံ ဝတ္တံ ဘိန္ဒိတွာ အက္ခရာနိ ဝိနာသေတွာ ပဝတ္တော။ ဓမ္မေ ပန သုတ္တန္တဝတ္တံ နာမ အတ္ထိ၊ ဇာတကဝတ္တံ နာမ အတ္ထိ၊ ဂါထာဝတ္တံ နာမ အတ္ထိ၊ တံ ဝိနာသေတွာ အတိဒီဃံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ စတုရဿေန ဝတ္တေန ပရိမဏ္ဍလာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သရဘည”န္တိ[၂] ဝစနတော ပန သရေန ဓမ္မံ ဘဏိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သရဘညေ** ကိရ တရင်္ဂဝတ္တဓောတကဝတ္တဂလိတဝတ္တာဒီနိ[၆] ဒွတ္တိံသ ဝတ္တာနိ အတ္ထိ၊ တေသု ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကာတုံ လဘတိ။ သဗ္ဗေသံ ပဒဗျဉ္ဇနံ အဝိနာသေတွာ

၁-ဝိ ၄-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၄၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-သာဓုကီဠိတံ ဝါ (က) ၅-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၄၆-ပိဋ္ဌေ။ ၆-....ဂဏ္ဍကဝတ္တာဒီနိ (သီ)

ābādhaṁ vinā lasuṇaṁ khādituṁ na vaṭṭati, sūpasampākādīsu[1] pakkhittaṁ pana vaṭṭati. Tañhi paccamānesu muggasūpādīsu vā macchamaṁsavikatiyā vā tele vā badarasāḷavādīsu vā ambilasākādīsu vā uttaribhaṅgesu vā yattha katthaci antamaso yāgubhattepi pakkhittaṁ vaṭṭati.

50. "Na bhikkhave adhotehi pādehi senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato adhotehi pādehi mañcapīṭhādisenāsanaṁ parikammakatā vā bhūmi na akkamitabbā. "Na bhikkhave allehi pādehi senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[2] vacanato yehi[3] akkantaṭṭhāne udakaṁ paññāyati, evarūpehi allapādehi paribhaṇḍakatā bhūmi vā senāsanaṁ vā na akkamitabbaṁ. Sace pana udakasinehamattameva paññāyati, na udakaṁ, vaṭṭati. Pādapuñchaniṁ pana allapādehipi akkamituṁ vaṭṭatiyeva. "Na bhikkhave sa-upāhanena senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato dhotapādehi akkamitabbaṭṭhānaṁ sa-upāhanena akkamituṁ na vaṭṭati.

"Na bhikkhave parikammakatāya bhūmiyā niṭṭhubhitabbaṁ, yo niṭṭhubheyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato parikammakatāya bhūmiyā na niṭṭhubhitabbaṁ. "Anujānāmi bhikkhave kheḷamallakan"ti[4] evaṁ anuññāte kheḷamallake niṭṭhubhitabbaṁ. "Anujānāmi bhikkhave coḷakena paliveṭhetun"ti[4] vacanato sudhābhūmiyā vā paribhaṇḍabhūmiyā vā mañcapīṭhaṁ nikkhipantena sace taṭṭikā vā kaṭasārako vā natthi, coḷakena mañcapīṭhānaṁ pādā veṭhetabbā, tasmiṁ asati paṇṇampi attharituṁ vaṭṭati, kiñci anattharitvā ṭhapentassa pana dukkaṭaṁ. Yadi pana tattha nevāsikā anatthatāya bhūmiyāpi ṭhapenti, adhotapādehipi vaḷañjenti, tatheva vaḷañjetuṁ vaṭṭati.

"Na bhikkhave parikammakatā bhitti apassetabbā, yo apasseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4] vacanato parikammakatā bhitti setabhitti vā hotu cittakammakatā vā, na apassetabbā. Na kevalañca bhittimeva, dvārampi vātapānampi apassenaphalakampi pāsāṇatthambhampi rukkhatthambhampi cīvarena vā yena kenaci appaṭicchādetvā apassituṁ na labhati. "Anujānāmi

1. Vi-Ṭṭha 3. 196 piṭṭhe. 2. Vi 4. 328 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 4. 87 piṭṭhe. 4. Vi 4. 329 piṭṭhe.

ဝိကာရံ အကတွာ သမဏသာရုပ္ပေန စတုရဿေန နယေန ပဝတ္တနံယေဝ လက္ခဏံ။

ဝါဒိတံ နာမ တန္တိဗဒ္ဓါဒိဝါဒနီယဘဏ္ဍံ ဝါဒိတံ ဝါ ဟောတု ကုဋဘေရိဝါဒိတံ ဝါ အန္တမသော ဥဒကဘေရိဝါဒိတမ္ပိ၊ သဗ္ဗမေတံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန နိတ္ထုနန္တော ဝါ သာသင်္ကေ ဝါ ဌိတော အစ္ဆရိကံ ဝါ ဖောဋေတိ၊ ပါဏိံ ဝါ ပဟရတိ၊ တတ္ထ အနာပတ္တိ၊ သဗ္ဗံ အန္တရာရာမေ ဌိတဿ ပဿတော အနာပတ္တိ၊ ပဿိဿာမီတိ ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။ အာသနသာလာယံ နိသိန္နော ပဿတိ၊ အနာပတ္တိ။ ပဿိဿာမီတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂစ္ဆတော အာပတ္တိ၊ ဝီထိယံ ဌတွာ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ပဿတောပိ အာပတ္တိယေဝ။ သလာကဘတ္တာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ အညေန ဝါ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္တွာ ဂတဋ္ဌာနေ ပဿတိ ဝါ သုဏာတိ ဝါ၊ အနာပတ္တိ။ အာပဒါသု တာဒိသေန ဥပဒ္ဒဝေန ဥပဒ္ဒုတော သမဇ္ဇဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ၊ ဧဝံ ပဝိသိတွာ ပဿန္တဿ သုဏန္တဿ ဝါ အနာပတ္တိ။ "စေတိယဿ ဥပဟာရံ ဒေထ ဥပါသကာ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ, "တုမှာကံ စေတိယဿ ဥပဟာရံ ကရောမ"တိ ဝုတ္တေ သမ္ပဋိစ္ဆိတုမ္ပိ န လဘတိ။ "တုမှာကံ စေတိယဿ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "ဥပဋ္ဌာနကရဏံ နာမ သုန္ဒရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၆။ "န ဘိက္ခဝေ အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ ဆေတဗ္ဗံ၊ ယော ဆိန္ဒေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ"တိ[၁] ဝစနတော အင်္ဂဇာတံ[၂] ဆိန္ဒန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ အညံ ပန ကဏ္ဏနာသာအင်္ဂုလိအာဒိံ ယံ ကိဉ္စိ ဆိန္ဒန္တဿ တာဒိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အဟိကီဋဒဋ္ဌာဒီသု ပန အညာဗာဓပစ္စယာ ဝါ လောဟိတံ ဝါ မောစေန္တဿ ဆိန္ဒန္တဿ ဝါ အနာပတ္တိ။

၂၇။ "န ဘိက္ခဝေ ဂိဟီနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ယော ဒဿေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၃] ဝစနတော ဂိဟီနံ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ဒဿေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ပန အပ္ပဋိက္ခိတ္တာ။

၂၈။ "န ဘိက္ခဝေ သောဝဏ္ဏမယော ပတ္တော ဓာရေတဗ္ဗော။ န ရူပိယမယော။ န မဏိမယော။ န ဝေဠုရိယမယော။ န ဖလိကမယော။ န ကံသမယော။ န ကာစမယော။ န တိပုမယော။ န သီသမယော။ န တမ္ဗလောဟမယော ပတ္တော ဓာရေတဗ္ဗော၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၄] ဝစနတော

၁-ဝိ ၄-၂၄၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၄၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဝိ ၄-၂၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၂၄၈-ပိဋ္ဌေ။

bhikkhave paccattharitvā nipajjitun”ti[1] vacanato pana dhotapādehi akkamitabbaṁ, paribhaṇḍakataṁ bhūmiṁ vā bhūmattharaṇaṁ senāsanaṁ vā saṁghikamañcapīṭhaṁ vā attano santakena paccattharaṇena paccattharitvāva nipajjitabbaṁ. Sace niddāyatopi paccattharaṇe saṅkuṭite[2] koci sarīrāvayavo mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā phusati, āpattiyeva, lomesu pana phusantesu lomagaṇanāya āpattiyo. Paribhogasīsena apassayantassapi eseva nayo. Hatthatalapādatalehi pana phusituṁ akkamituṁ vā vaṭṭati, mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā harantassa kāye paṭihaññati, anāpatti.

51. “Dasayime bhikkhave avandiyā. Pure-upasampannena pacchupasampanno avandiyo, anupasampanno avandiyo, nānāsaṁvāsako vuḍḍhataro adhammavādī avandiyo, mātugāmo avandiyo, paṇḍako avandiyo, pārivāsiko avandiyo, mūlāyapaṭikassanāraho avandiyo, mānattāraho avandiyo, mānattacāriko avandiyo, abbhānāraho avandiyo”ti[3] vacanato ime dasa avandiyāti veditabbā.

“Pacchupasampannena pure-upasampanno vandiyo, nānāsaṁvāsako vuḍḍhataro dhammavādī vandiyo, Tathāgato Arahaṁ Sammāsambuddho vandiyo”ti[3]—vacanato ime tayo vanditabbā.

52. “Anujānāmi bhikkhave tīṇi tūlāni rukkhatūlaṁ latātūlaṁ poṭakītūlan”ti[4] vacanato imāni tīṇi tūlāni kappiyāni. Tattha[5] **rukkhatūlan**ti simbalirukkhādīnaṁ yesaṁ kesañci rukkhānaṁ tūlaṁ. **Latātūlan**ti khīravalli-ādīnaṁ yāsaṁ kāsañci vallīnaṁ tūlaṁ. **Poṭakītūlan**ti poṭakītiṇādīnaṁ yesaṁ kesañci tiṇajātikānaṁ antamaso ucchunaḷādīnampi tūlaṁ. Etehi tīhi sabbabhūtagāmā saṅgahitā honti. Rukkhavallitiṇajātiyo hi muñcitvā añño bhūtagāmo nāma natthi, tasmā yassa kassaci bhūtagāmassa tūlaṁ bimbohane vaṭṭati. Bhisiṁ pana pāpuṇitvā sabbametaṁ akappiyatūlanti vuccati. Na kevalañca bimbohane etaṁ tūlameva, haṁsamorādīnaṁ sabbasakuṇānaṁ sīhādīnaṁ sabbacatuppadānañca lomampi vaṭṭati, piyaṅgupupphabakulapupphādīnaṁ pana yaṁ kiñci pupphaṁ na vaṭṭati. Tamālapattaṁ

1. Vi 4. 329 piṭṭhe. 2. Saṅkucite (Sī) 3. Vi 4. 312 piṭṭhe.
4. Vi 4. 295 piṭṭhe. 5. Vi-Ṭṭha 4. 59 piṭṭhādīsu.

သုဝဏ္ဏမယာဒိပတ္တော န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ဂိဟီ ဘတ္တဂ္ဂေ သုဝဏ္ဏတဋ္ဋိကာဒီသု ဗျဉ္ဇနံ ကတွာ ဥပနာမေန္တိ၊ အာမသိတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဖလိကမယကာစမယ-ကံသမယာနိ ပန တဋ္ဋိကာဒီနိ ဘာဇနာနိ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေနေဝ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋာနိ ဝါ ဝဋ္ဋန္တိ။ တမ္ဗလောဟမယောပိ ပတ္တောယေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ထာလကံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ပတ္တေ အယောပတ္တံ မတ္တိကာပတ္တ”န္တိ[1] ဒွေယေဝ စ ပတ္တာ အနုညာတာ။

“န ဘိက္ခဝေ တုမ္ဗကဋာဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ၊ ယော စရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2] ဝစနတော လာဗုကဋာဟံ ပရိဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တံ လဘိတွာ ပန တာဝကာလိကံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဃဋိကဋာဟေပိ** ဧသေဝ နယော။

“န ဘိက္ခဝေ ဆဝသီသပတ္တော ဓာရေတဗ္ဗော၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2] ဝစနတော ဆဝသီသမယောပိ ပတ္တော န ဝဋ္ဋတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပတ္တာဓာရက”န္တိ[3] ဝစနတော ဘူမိဒါရုဒဏ္ဍ-ဝလ္လိဝေတ္တာဒီဟိ[4] ကတေ ဘူမိအာဓာရကေ ဒါရုဒဏ္ဍအာဓာရကေ စ ပတ္တံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ “ဘူမိအာဓာရကေ တယော ဒဏ္ဍာဓာရကေ ဒွေ ပတ္တေ ဥပရူပရိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ “ဘူမိအာဓာရကေ[5] တိဏ္ဏံ ပတ္တာနံ အနောကာသော၊ ဒွေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒါရု-အာဓာရကဒဏ္ဍာဓာရကေသုပိ သုသဇ္ဇိတေသု ဧသေဝ နယော။ ဘမကောဋိ-သဒိသော ပန ဒါရုအာဓာရကော တီဟိ ဒဏ္ဍကေဟိ ဗဒ္ဓေါ, ဒဏ္ဍာဓာရကော စ ဧကဿပိ ပတ္တဿ အနောကာသော၊ တတ္ထ ဌပေတွာပိ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာဝ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဘူမိယံ ပန နိက္ကုဇ္ဇိတွာ ဧကမေဝ ဌပေတဗ္ဗ”န္တိ။

“န ဘိက္ခဝေ မိဍ္ဎန္တေ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ယော နိက္ခိပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော အာလိန္ဒကမိဍ္ဎိကာဒီနံ အန္တေ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပရိဝတ္တေတွာ တတ္ထေဝ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဧဝရူပါယ ဝိတ္ထိဏ္ဏာယ မိဍ္ဎိကာယ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ပရိဘဏ္ဍန္တေ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ယော နိက္ခိပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော ဗာဟိရပဿေ ကတာယ တနုကမိဍ္ဎိကာယ အန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စောဠက”န္တိ[3] ဝစနတော

၁-ဝိ ၄-၂၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒဏ္ဍဝလ္လိဝေတ္တာဒီဟိ (သီ) ၅-ဘူမိအာဓာရကော (?)

suddhameva na vaṭṭati, missakaṁ pana vaṭṭati, bhisīnaṁ anuññātaṁ pañcavidhaṁ uṇṇāditūlampi vaṭṭati.

53. “Anujānāmi bhikkhave pañca bhisiyo uṇṇabhisiṁ coḷabhisiṁ vākabhisiṁ tiṇabhisiṁ paṇṇabhisin”ti[1] vacanato pañcahi uṇṇādīhi pūritā pañca bhisiyo anuññātā. Tūlagaṇanāya hi etāsaṁ gaṇanā vuttā. Tattha uṇṇaggahaṇena na kevalaṁ eḷakalomameva gahitaṁ, ṭhapetvā pana manussalomaṁ yaṁ kiñci kappiyākappiyamaṁsajātīnaṁ pakkhicatuppadānaṁ lomaṁ sabbaṁ idha uṇṇaggahaṇeneva gahitaṁ. Tasmā channaṁ cīvarānaṁ channaṁ anulomacīvarānañca aññatarena bhisicchaviṁ katvā taṁ sabbaṁ pakkhipitvā bhisiṁ kātuṁ vaṭṭati. Eḷakalomāni pana apakkhipitvā kambalameva catugguṇaṁ pañcaguṇaṁ vā pakkhipitvā katāpi **uṇṇabhisi**saṅkhameva gacchati.

Coḷabhisi-ādīsu yaṁ kiñci navacoḷaṁ vā purāṇacoḷaṁ vā saṁharitvā anto pakkhipitvā vā katā coḷabhisi. Yaṁ kiñci vākaṁ pakkhipitvā katā **vākabhisi.** Yaṁ kiñci tiṇaṁ pakkhipitvā katā **tiṇabhisi.** Aññatra suddhatamālapattā yaṁ kiñci paṇṇaṁ pakkhipitvā katā **paṇṇabhisī**ti veditabbā. Tamālapattaṁ pana aññena missameva vaṭṭati. Suddhaṁ na vaṭṭati. Yaṁ panetaṁ uṇṇādipañcavidhaṁ tūlaṁ bhisiyaṁ vaṭṭati, taṁ masūrakepi vaṭṭatīti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Etena masūrakaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭatīti siddhaṁ hoti. Bhisiyā pamāṇaniyamo natthi, mañcabhisi pīṭhabhisi bhūmattharaṇabhisi caṅkamanabhisi pādapuñchanabhisīti etāsaṁ anurūpato sallakkhetvā attano rucivasena pamāṇaṁ kātabbaṁ. Bimbohanaṁ pana pamāṇayuttameva vaṭṭati.

54. “Na bhikkhave aḍḍhakāyikāni bimbohanāni dhāretabbāni, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] yesu kaṭito paṭṭhāya yāva sīsaṁ upadahanti, tādisāni upaḍḍhakāyappamāṇāni bimbohanāni paṭikkhipitvā “anujānāmi bhikkhave sīsappamāṇaṁ bimbohanan”ti[2] sīsappamāṇaṁ anuññātaṁ. **Sīsappamāṇaṁ** nāma yassa vitthārato tīsu kaṇṇesu dvinnaṁ kaṇṇānaṁ antaraṁ miniyamānaṁ vidatthi ceva caturaṅgulañca hoti, majjhaṭṭhānaṁ muṭṭhiratanaṁ hoti. “Dīghato pana diyaḍḍharatanaṁ vā dviratanaṁ vā”ti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ. Ayaṁ sīsappamāṇassa ukkaṭṭhaparicchedo, ito uddhaṁ na vaṭṭati, heṭṭhā

1. Vi 4. 296 piṭṭhe. 2. Vi 4. 295 piṭṭhe.

စောဠကံ ပတ္ထရိတွာ တတ္ထ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိံ ပန အသတိ ကဋ္ဌ-သာရကေ ဝါ တဋ္ဋိကာယ ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ ပရိဘဏ္ဍကတာယ ဘူမိယာ ယတ္ထ န ဒုဿတိ၊ တထာရူပါယ ဝါလိကာယ ဝါ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပံသုရဇာဒီသု ပန ခရဘူမိယံ ဝါ ဌပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

“န ဘိက္ခဝေ ပတ္တော လဂ္ဂေတဗ္ဗော၊ ယော လဂ္ဂေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော နာဂဒန္တကာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ လဂ္ဂေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ စီဝရဝံသေပိ ဗန္ဓိတွာ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ မဉ္စေ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ယော နိက္ခိပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ဘဏ္ဍုကဋ္ဌပနတ္ထမေဝ ဝါ ကတံ ဟောတု နိသီဒန-သယနတ္ထံ ဝါ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ ဌပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ အညေန ပန ဘဏ္ဍကေန သဒ္ဓိံ ဗန္ဓိတွာ ဌပေတုံ, အဋနိယံ ဗန္ဓိတွာ ဩလမ္ဗိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗန္ဓိတွာပိ ဥပရိ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ပန မဉ္စော ဝါ ပီဌံ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ စီဝရဝံသာဒီသု အဋ္ဋကဗန္ဓေန ဌပိတံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အံသဝဋ္ဋကေန အံသကူဋေ လဂ္ဂေတွာ အင်္ကေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တေ ဘတ္တပူရောပိ အံသကူဋေ လဂ္ဂိတပတ္တောပိ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဘဏ္ဍကေန ပန သဒ္ဓိံ ဗန္ဓိတွာ အင်္ကေ ကတွာ ဝါ ဌပိတေ ယော ကောစိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ပတ္တဟတ္ထေန ကဝါဋံ ပဏာမေတဗ္ဗံ၊ ယော ပဏာမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ပတ္တဟတ္ထေန ကဝါဋံ န ပဏာမေတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ န ကေဝလံ ယဿ ပတ္တော ဟတ္ထေ၊ သော ဧဝ ပတ္တဟတ္ထော။ န ကေ-ဝလဉ္စ ကဝါဋမေဝ ပဏာမေတုံ န လဘတိ၊ အပိစ ခေါ ပန ဟတ္ထေ ဝါ ပိဋ္ဌိ-ပါဒေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သရီရာဝယဝေ ပတ္တသ္မိံ သတိ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ သီသေန ဝါ ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန ကဝါဋံ ဝါ ပဏာမေတုံ ဃဋိကံ ဝါ ဥက္ခိပိတုံ သူစိံ ဝါ ကုဉ္စိကာယ အဝါပုရိတုံ န လဘတိ၊ အံသကူဋေ ပန ပတ္တံ လဂ္ဂေတွာ ယထာသုခံ အဝါပုရိတုံ လဘတိ။

“န ဘိက္ခဝေ စလကာနိ ဝါ အဋ္ဌိကာနိ ဝါ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကံ ဝါ ပတ္တေန နီဟရိတဗ္ဗံ၊ ယော နီဟရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော စလကာ-ဒီနိ ပတ္တေန နီဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ **စလကာနီ**တိ စဗ္ဗေတွာ အပဝိဒ္ဓါမိသာနိ။ **အဋ္ဌိကာနီ**တိ မစ္ဆမံသအဋ္ဌိကာနိ။ **ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒက**န္တိ မုခဝိက္ခာလိတောဒကံ။ ဧတေသု ယံ ကိဉ္စိ ပတ္တေန နီဟရန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟံ ကတွာ ဟတ္ထံ

၁-ဝိ ၄-၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။

vaṭṭati. Agilānassa sīsūpadhānañca pādūpadhānañcāti dvayameva vaṭṭati, gilānassa bimbohanāni santharitvā upari paccattharaṇaṁ datvā nipajjitumpi vaṭṭati. “Yāni pana bhisīnaṁ anuññātāni pañca kappiyatūlāni, tehi bimbohanaṁ mahantampi vaṭṭatī”ti Phussadevatthero āha. Vinayadhara-upatissatthero pana “bimbohanaṁ karissāmīti kappiyatūlaṁ vā akappiyatūlaṁ vā pakkhipitvā karontassa pamāṇameva vaṭṭatī”ti āha.

55. “Anujānāmi bhikkhave āsandikan”ti[1] vacanato caturassapīṭhasaṅkhāto āsandiko vaṭṭati, so ca “anujānāmi bhikkhave uccakampi āsandikan”ti[1] vacanato aṭṭhaṅgulato uccapādakopi vaṭṭati. Ekatobhāgena dīghapīṭhameva hi aṭṭhaṅgulato uccapādakaṁ na vaṭṭati, tasmā caturassapīṭhaṁ pamāṇātikkantampi vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave sattaṅgan”ti[1] vacanato tīsu disāsu apassayaṁ katvā katamañcopi vaṭṭati. Anujānāmi bhikkhave uccakampi sattaṅgan”ti[1] vacanato ayampi pamāṇātikkanto ca vaṭṭati. “Anujānāmi bhikkhave bhaddapīṭhan”ti[1] ādinā Pāḷiyaṁ anuññātaṁ vettamayapīṭhaṁ pilotikābaddhapīṭhaṁ[2] dārupaṭṭikāya upari pāde ṭhapetvā bhojanaphalakaṁ viya kataṁ eḷakapādapīṭhaṁ āmalakākārena yojitaṁ bahupādakaṁ āmaṇḍakavaṭṭikapīṭhaṁ palālapīṭhaṁ phalakapīṭhañca Pāḷiyaṁ anāgatañca aññampi yaṁ kiñci dārumayapīṭhaṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave ucce mañce sayitabbaṁ, yo sayeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato pamaṇātikkante mañce sayantassa dukkaṭaṁ, taṁ pana karontassa kārāpentassa ca chedanakaṁ pācittiyaṁ. Aññena kataṁ paṭilabhitvā paribhuñjantena chinditvā paribhuñjitabbaṁ. Sace na chinditukāmo hoti, bhūmiyaṁ nikhanitvā pamāṇaṁ upari dasseti, uttānakaṁ vā katvā paribhuñjati, ukkhipitvā tulāsaṅghāṭe ṭhapetvā aṭṭaṁ katvā[3] paribhuñjati, vaṭṭati. “Na bhikkhave uccā mañcapaṭipādakā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhaṅgulaparamaṁ mañcapaṭipādakan”ti[4] vacanato manussānaṁ pamāṇaṅgulena aṭṭhaṅgulaparamova mañcapaṭipādako vaṭṭati, tato uddhaṁ na vaṭṭati.

1. Vi 4. 294 piṭṭhe.
2. Pilotikābhaddapīṭhaṁ (Sī)
3. Katā (Ka)
4. Vi 4. 295 piṭṭhe.

ခေါဝိတုမ္ပိ န လဗ္ဘတိ။ ဟတ္ထဓောတပါဒဓောတဥဒကမ္ပိ ပတ္တေ အာကိရိတွာ နီဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနုစ္ဆိဋ္ဌံ သုဒ္ဓပတ္တံ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန ဂဏှိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝါမဟတ္ထေန ပနေတ္ထ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတွာ ဧကံ ဥဒကဂဏ္ဍူသံ ဂဟေတွာ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ဟိ သော ဥစ္ဆိဋ္ဌပတ္တော ဟောတိ၊ ဟတ္ထံ ပန ဗဟိဥဒကေန ဝိက္ခာလေတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မစ္ဆမံသဖလာဖလာဒီနိ စ ခါဒန္တော ယံ တတ္ထ အဋ္ဌိံ ဝါ စလကံ ဝါ ဆဍ္ဍေတုကာမော ဟောတိ၊ တံ ပတ္တေ ဌပေတုံ န လဗ္ဘတိ။ ယံ ပန ပဋိခါဒိတုကာမော ဟောတိ၊ တံ ပတ္တေ ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ။ အဋ္ဌိကကဏ္ဋကာဒီနိ တတ္ထေဝ ကတွာ ဟတ္ထေန လုဉ္စိတွာ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မုခတော နီဟဋံ ပန ယံ ကိဉ္စိ ပုန ခါဒိတုကာမော[၁] ပတ္တေ ဌပေတုံ န လဗ္ဘတိ၊ သိင်္ဂိဝေရနာဠိကေရခဏ္ဍာဒီနိ ဍံသိတွာ ပုန ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ။

၂၉။ “န စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗပံသုကူလိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ယော ဘဝေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော သဗ္ဗပံသုကူလိကေန န ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန စီဝရဉ္စ မဉ္စပီဌဉ္စ ပံသုကူလံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဇ္ဈောဟရဏီယံ ပန ဒိန္နမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၃၀။ “န ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေန ဘိက္ခုနာ ပရိဿာဝနံ ယာစိယမာနေန န ဒါတဗ္ဗံ၊ ယော န ဒဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော အပရိဿာဝနကဿ[၄] ယာစမာနဿ ပရိဿာဝနံ အဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန အတ္တနော ဟတ္ထေ ပရိဿာဝနေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ယာစတိ၊ တဿ န အကာမာ ဒါတဗ္ဗံ။

“န စ ဘိက္ခဝေ အပရိဿာဝနကေန ဘိက္ခုနာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယော ပဋိပဇ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော အပရိဿာဝနကေန မဂ္ဂေါ န ဂန္တဗ္ဗော။ သစေပိ န ဟောတိ ပရိဿာဝနံ ဝါ ဓမ္မကရဏော ဝါ၊ သင်္ဃာဋိကဏ္ဏောပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော “ဣမိနာ ပရိဿာဝေတွာ ပိဝိဿာမီ”တိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒဏ္ဍပရိဿာဝန”န္တိ[၅] ဝစနတော ဒဏ္ဍပရိဿာဝနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဒဏ္ဍပရိဿာဝနံ** နာမ ယတ္ထ ရဇကာနံ ခါရပရိဿာဝနံ ဝိယ စတူသု ပါဒေသု ဗဒ္ဓနိဿေဏိကာယ သာဋကံ ဗန္ဓိတွာ မဇ္ဈေ ဒဏ္ဍကေ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တိ၊ တံ ဥဘောပိ ကောဋ္ဌာသေ ပူရေတွာ ပရိဿာဝတိ။

၁-န ခါဒိတုကာမော (သီ)
၂-ဝိ ၄-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၀-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဝိ ၄-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။

56. “Na bhikkhave uccāsayanamahāsayanāni dhāretabbāni, seyyathidaṁ, āsandi pallaṅko gonako cittako paṭikā paṭalikā tūlikā vikatikā uddalomi ekantalomi kaṭṭissaṁ koseyyaṁ kuttakaṁ hatthattharaṁ assattharaṁ rathattharaṁ ajinapaveṇī kadalimigapavarapaccattharaṇaṁ sa-uttaracchadaṁ ubhatolohitakūpadhānaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato uccāsayanamahāsayanāni na vaṭṭanti. Tattha[2] **uccāsayanaṁ** nāma pamāṇātikkantaṁ mañcaṁ. **Mahāsayanaṁ** nāma akappiyattharaṇaṁ. Āsandi-ādīsu **āsandī**ti pamāṇātikkantāsanaṁ. **Pallaṅko**ti pādesu vāḷarūpāni ṭhapetvā kato. **Gonako**ti dīghalomako mahākojavo. Caturaṅgulādhikāni kira tassa lomāni. **Cittako**ti ratanacitra-uṇṇāmayattharako[3]. **Paṭikā**ti uṇṇāmayo setattharako. **Paṭalikā**ti ghanapupphako uṇṇāmayalomattharako, yo “āmalakapaṭo”tipi vuccati. **Tūlikā**ti pakatitūlikāyeva. **Vitatikā**ti sīhabyagghādirūpavicitro uṇṇāmayattharako. **Uddalomī**ti ekato uggatalomaṁ uṇṇāmayattharaṇaṁ. **Ekantalomī**ti ubhato uggatalomaṁ uṇṇāmayattharaṇaṁ. **Kaṭṭissan**ti ratanaparisibbitaṁ koseyyakaṭṭissamayaṁ paccattharaṇaṁ. **Koseyyan**ti ratanaparisibbitaṁ kosiyasuttamayaṁ paccattharaṇaṁ, suddhakoseyyaṁ pana vaṭṭati.

Kuttakanti soḷasannaṁ nāṭakitthīnaṁ ṭhatvā naccanayoggaṁ uṇṇāmayattharaṇaṁ. **Hatthatthara-assattharā** hatthi-assapiṭṭhīsu attharaṇaka-attharaṇā eva. Rathattharepi eseva nayo. **Ajinapaveṇī**ti ajinacammehi pañcappamāṇena sibbitvā katā paveṇī. **Kadalimigapavarapaccattharaṇan**ti kadalimigacammaṁ nāma atthi, tena kataṁ pavarapaccattharaṇanti attho. Taṁ kira setavatthassa upari kadalimigacammaṁ pattharitvā sibbitvā karonti. **Sa-uttaracchadan**ti saha uttaracchadena, uparibaddhena rattavitānena saddhinti attho. Setavitānampi heṭṭhā akappiyapaccattharaṇe sati na vaṭṭati, asati pana vaṭṭati. **Ubhatolohitakūpadhānan**ti sīsūpadhānañca pādūpadhānañcāti mañcassa ubhatolohitakūpadhānaṁ, etaṁ na kappati. Yaṁ pana ekameva upadhānaṁ ubhosu passesu rattaṁ vā hotu padumavaṇṇaṁ vā vicitraṁ vā, sace pamāṇayuttaṁ, vaṭṭati, mahā-upadhānaṁ pana paṭikkhittaṁ. Gonakādīni[4] saṁghikavihāre

1. Vi 3. 281 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 3. 369 piṭṭhādīsu.
3. Vānavicittaṁ uṇṇāmayattharaṇaṁ (Dī-Ṭṭha 1. 83 piṭṭhe)
4. Vi-Ṭṭha 4. 76 piṭṭhe.

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဩတ္ထရက”န္တိ[၁] ဝစနတော ဩတ္ထရကံ ပရိဿာဝနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဩတ္ထရကံ** နာမ ယံ ဥဒကေ ဩတ္ထရိတွာ ဃဋကေန ဥဒကံ ဂဏှန္တိ၊ တဉှိ စတူသု ဒဏ္ဍကေသု ဝတ္ထံ ဗန္ဓိတွာ ဥဒကေ စတ္တာရော ခါဏုကေ နိခနိတွာ တေသု ဗန္ဓိတွာ သဗ္ဗပရိယန္တေ ဥဒကတော မောစေတွာ မဇ္ဈေ ဩတ္ထရိတွာ ဃဋေန ဥဒကံ ဂဏှန္တိ။

၃၁။ “န ဘိက္ခဝေ နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော၊ ယော အဘိဝါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] အာဒိဝစနတော န နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော၊ န နဂ္ဂေန အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗော၊ န နဂ္ဂေန အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂဿ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂဿ ဒါတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ခါဒိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန သာယိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ပါတဗ္ဗံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဿော ပဋိစ္ဆာဒိယော ဇန္တာဃရပဋိစ္ဆာဒိံ ဥဒကပဋိစ္ဆာဒိံ ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ”န္တိ[၃] ဝစနတော တိဿော ပဋိစ္ဆာဒိယော ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ စ ဇန္တာဃရပဋိစ္ဆာဒိ ဥဒကပဋိစ္ဆာဒိ စ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသေသု အဘိဝါဒနာဒီသု န ဝဋ္ဋတိ။ ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ ပန သဗ္ဗကမ္မေသု ဝဋ္ဋတိ။

၃၂။ “န ဘိက္ခဝေ ပုပ္ဖါဘိကိဏ္ဏေသု သယနေသု သယိတဗ္ဗံ၊ ယော သယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော ပုပ္ဖေဟိ သန္ထတေသု သယနေသု န သယိတဗ္ဗံ၊ ဂန္ဓဂန္ဓံ ပန ဂဟေတွာ ကဝါဋေ ပဉ္စင်္ဂုလိံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ။

၃၃။ “န ဘိက္ခဝေ အာသိတ္တကူပဓာနေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယော ဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော အာသိတ္တကူပဓာနေ ဌပေတွာ န ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **အာသိတ္တကူပဓာန**န္တိ တမ္ဗလောဟေန ဝါ ရဇတေန ဝါ ကတာယ ပေဠာယ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ပန ဒါရုမယာပိ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၄။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မဠောရိက”န္တိ[၄] ဝစနတော မဠောရိကာယ ဌပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဠောရိကာ**တိ ဒဏ္ဍာဓာရကော ဝုစ္စတိ။ ယင်္ကိဉ္စိ အာဓာရကပဏ္ဏာဓာရကပစ္ဆိကပီဌာဒီနိပိ ဧတ္ထေဝ ပဝိဋ္ဌာနိ။ အာဓာရကသင်္ခေပဂမနတော ဟိ ပဋ္ဌာယ ဆိဒ္ဒံ ဝိဒ္ဓမ္ပိ အဝိဒ္ဓမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-ဝိ ၄-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-၄ ၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၂၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ။

vā puggalikavihāre vā mañcapīṭhakesu attharitvā paribhuñjituṁ na vaṭṭanti, dhammāsane pana gihivikatanīhārena labbhanti, tatrāpi nipajjituṁ na vaṭṭati.

"Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā tīṇi āsandiṁ pallaṅkaṁ tūlikaṁ gihivikataṁ abhinisīdituṁ, na tveva abhinipajjitun"ti[1]—vacanato āsandādittayaṁ ṭhapetvā avasesesu gonakādīsu gihivikatesu dhammāsane vā bhattagge vā antaraghare vā nisīdituṁ vaṭṭati, nipajjituṁ na vaṭṭati. Tūlonaddhaṁ pana mañcapīṭhaṁ bhattagge antaraghareyeva nisīdituṁ vaṭṭati, tatthāpi nipajjituṁ vaṭṭati. Tūlonaddhaṁ pana mañcapīṭhaṁ kārāpentassapi uddālanakaṁ pācittiyaṁ.

"Anujānāmi bhikkhave onaddhamañcaṁ onaddhapīṭhan"ti[2] vacanato pana cammādīhi onaddhaṁ mañcapīṭhaṁ vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave pāvāraṁ. Anujānāmi bhikkhave koseyyapāvāraṁ. Anujānāmi bhikkhave kojavaṁ. Anujānāmi bhikkhave kambalan"ti[3]—vacanato pāvārādīnaṁ saṁghikāni vā hontu puggalikāni vā, yathāsukhaṁ vihāre vā antaraghare vā yattha katthaci paribhuñjituṁ vaṭṭanti. Kojavaṁ panettha pakatikojavameva vaṭṭati, mahāpīṭṭhiyakojavaṁ na vaṭṭati.

"Anujānāmi bhikkhave sabbaṁ pāsādaparibhogan"ti[4] vacanato suvaṇṇarajatādivicitrāni[5] kavāṭāni mañcapīṭhāni tālavaṇṭāni suvaṇṇarajatayoni pānīyaghaṭapānīyasarāvāni, yaṁ kiñci cittakammakataṁ, sabbaṁ senāsanaparibhoge vaṭṭati. "Pāsādassa dāsidāsaṁ khettavatthuṁ gomahiṁsaṁ demā"ti vadanti, pāṭekkaṁ gahaṇakiccaṁ natthi, pāsāde paṭiggahite paṭiggahitameva hoti.

"Anujānāmi bhikkhave ekapalāsikaṁ upāhanaṁ. Na bhikkhave diguṇā upāhanā dhāretabbā. Na tiguṇā upāhanā dhāretabbā. Na guṇaṅguṇūpāhanā dhāretabbā. Yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[6]—vacanato ekapaṭalāyeva upāhanā vaṭṭati, dvipaṭalā pana tipaṭalā na vaṭṭatiyeva. **Guṇaṅguṇūpāhanā**[7] nāma catupaṭalato paṭṭhāya vuccati, sā pana majjhimadeseyeva na vaṭṭati. "anujānāmi bhikkhave sabbapaccantimesu janapadesu guṇaṅguṇūpāhanan"ti[8]—vacanato paccantimesu janapadesu

1. Vi 4. 313 piṭṭhe.
2. Vi 4. 296 piṭṭhe.
3. Vi 3. 393 piṭṭhe.
4. Vi 4. 320 piṭṭhe.
5. Vi-Ṭṭha 4. 76 piṭṭhe.
6. Vi 3. 272 piṭṭhe.
7. Vi-Ṭṭha 3. 367 piṭṭhādīsu.
8. Vi 3. 288 piṭṭhe.

၃၅။ "န ဘိက္ခဝေ ကောဘာဇနေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယော ဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] အာဒိဝစနတော န ကောဘာဇနေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ကေထာလကေ ပါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ကော ဘိက္ခု ဘာဇနတော ဖလံ ဝါ ပူဝံ ဝါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ အပဂတေ ဃတရဿ သေသကံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဃတရဿပိ တသ္မိံ ဒိဏော[၂] ပုန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

"န ဘိက္ခဝေ ကေမဉ္စေ တုဝဋ္ဋိတဗ္ဗံ၊ ယော တုဝဋ္ဋေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] အာဒိဝစနတော န ကေမဉ္စေ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ကေတ္ထရဏေ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဝဝတ္ထာနံ ပန ဒဿေတွာ မဉ္စေ ကာသာဝံ ဝါ ကတ္တရယဋ္ဌိံ ဝါ အန္တမသော ကာယဗန္ဓနမ္ပိ ဌပေတွာ နိပဇ္ဇိတုံ အနာပတ္တိ။ ကေပါဝုရဏေဟိ ကေတ္ထရဏပါဝုရဏေဟိ စ န နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကေ အတ္ထရဏဉ္စေဝ ပါဝုရဏဉ္စ ဧတေသန္တိ ကေတ္ထရဏပါဝုရဏာ။ သံဟာရိမာနံ ပါဝါရတ္ထရဏကဋ္ဋသာရကာဒီနံ ကေ အန္တံ အတ္ထရိတွာ ကေ ပါရုပိတွာ နိပဇ္ဇန္တာနမေတံ အဓိဝစနံ[၃]။

၃၆။ "န ဘိက္ခဝေ စေလပဋ္ဋိကာ အက္ကမိတဗ္ဗာ၊ ယော အက္ကမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၄] ဝစနတော န စေလသန္ထာရော အက္ကမိတဗ္ဗော၊ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိဟီနံ မင်္ဂလတ္ထာယ ယာစိယမာနေန စေလပဋ္ဋိကံ အက္ကမိတု"န္တိ[၅] ဝစနတော ပန ကာစိ ဣတ္ထီ[၆] အပဂတဂဗ္ဘာ ဝါ ဟောတိ ဂရုဂဗ္ဘာ ဝါ၊ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု မင်္ဂလတ္ထာယ ယာစိယမာနေန အက္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဓောတပါဒကံ အက္ကမိတု"န္တိ[၅] ဝစနတော ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနေ ဓောတေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမနတ္ထာယ အတ္ထတပစ္စတ္ထရဏံ အက္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၃၇။ "န ဘိက္ခဝေ ကတကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယော ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၅] ဝစနတော ကတကံ န ဝဋ္ဋတိ။ **ကတကံ** နာမ ပဒုမကဏ္ဏိကာကာရံ ပါဒဃံသနတ္ထံ ကဏ္ဋကေ ဥဋ္ဌာပေတွာ ကတံ။ တံ ဝဋ္ဋံ ဝါ ဟောတု စတုရဿာဒိဘေဒံ ဝါ၊ ဗာဟုလိကာနုယောဂတ္တာ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ၊ နေဝ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ, န ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဿော ပါဒဃံသနိယော သက္ခရံ ကထလံ သမုဒ္ဒဖေဏက"န္တိ[၅] ဝစနတော သက္ခရာဒီဟိ ပါဒဃံသနံ ဝဋ္ဋတိ။ **သက္ခရာ**တိ ပါသာဏော ဝုစ္စတိ၊ ပါသာဏဖေဏကောပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-ဝိ ၄-၂၆၂-ပိဋ္ဌေ။
၂-ခဏော (သီ)
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဝိ ၄-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။
၆-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

guṇaṅgūpāhanā navā vā hotu paribhuttā vā, vaṭṭati. Majjhimadese pana “anujānāmi bhikkhave omukkaṁ guṇaṅguṇūpāhanaṁ. Na bhikkhave navā guṇaṅguṇūpāhanā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] vacanato paṭimuñcitvā apanītā paribhuttāyeva guṇaṅguṇūpāhanā vaṭṭati, aparibhuttā paṭikkhittāyeva. Ekapaṭalā pana paribhuttā vā hotu aparibhuttā vā, sabbattha vaṭṭati. Ettha ca manussacammaṁ ṭhapetvā yena kenaci cammena katā upāhanā vaṭṭati. Upāhanakosakasatthakakosakakuñcikakosa-kesupi eseva nayo.

“Na bhikkhave sabbanīlikā upāhanā dhāretabbā. Na sabbapītikā upāhanā dhāretabbā. Na sabbalohitikā upāhanā dhāretabbā. Na sabbamañjiṭṭhikā upāhanā dhāretabbā. Na sabbakaṇhā upāhanā dhāretabbā. Na sabbamahāraṅgarattā upāhanā dhāretabbā. Na sabbamahānāmarattā upāhanā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2]—vacanato sabbanīlikādi upāhanā na vaṭṭati. Ettha ca **nīlikā** umāpupphavaṇṇā hoti. **Pītikā** kaṇikārapupphavaṇṇā. **Lohitikā** jayasumanapupphavaṇṇā. **Mañjiṭṭhikā** mañjiṭṭhavaṇṇā eva. **Kaṇhā** addāriṭṭhakavaṇṇā. **Mahāraṅgarattā** satapadipiṭṭhivaṇṇā. **Mahānāmarattā** sambhinnavaṇṇā hoti paṇḍupalāsavaṇṇā. **Kurundiyaṁ** pana “padumapupphavaṇṇā”ti vuttaṁ. Etāsu yaṁ kiñci labhitvā rajanaṁ coḷakena puñchitvā vaṇṇaṁ bhinditvā dhāretuṁ vaṭṭati, appamattakepi bhinne vaṭṭatiyeva.

“Na bhikkhave nīlakavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na pītakavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na lohitakavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na mañjiṭṭhikavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na kaṇhavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na mahāraṅgarattavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na mahānāmarattavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2]—vacanato yāsaṁ vaddhāyeva nīlādivaṇṇā honti, tāpi na vaṭṭanti, vaṇṇabhedaṁ pana katvā dhāretuṁ vaṭṭati.

“Na bhikkhave khallakabaddhā upāhanā dhāretabbā. Na puṭabaddhā upāhanā dhāretabbā. Na pāliguṇṭhimā upāhanā dhāretabbā. Na tūlapuṇṇikā upāhanā dhāretabbā. Na tittirapattikā upāhanā dhāretabbā. Na

1. Vi 3. 275 piṭṭhe.
2. Vi 3. 273. 4 piṭṭhe.

၃၈။ “န ဘိက္ခဝေ စာမရိဗီဇနီ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ဝစနတော စာမရိဝါလေဟိ ကတဗီဇနီ န ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မကသဗီဇနိံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဿော ဗီဇနိယော ဝါကမယံ ဥသီရမယံ မောရပိဉ္ဆမယံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိဓူပနဉ္စ တာလဝဏ္ဋဉ္စာ”တိ[1] ဝစနတော မကသဗီဇနီအာဒိ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ **ဝိဓူပနန္တိ** ဗီဇနီ ဝုစ္စတိ။ **တာလဝဏ္ဋံ** ပန တာလပဏ္ဏေဟိ ဝါ ကတံ ဟောတု ဝေဠုဒန္တဝိလီဝေဟိ ဝါ မောရပိဉ္ဆေဟိ ဝါ စမ္မဝိကတီဟိ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ **မကသဗီဇနီ** ဒန္တမယဝိသာဏမယဒဏ္ဍကာပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝါကမယဗီဇနိယာ ကေတကပါရောဟကုန္တာလပဏ္ဏာဒိမယာပိ သင်္ဂဟိတာ။

၃၉။ “န ဘိက္ခဝေ ဆတ္တံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနဿ ဆတ္တ”န္တိ[1] ဝစနတော အဂိလာနေန ဆတ္တံ န ဓာရေတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ကာယဍာဟော ဝါ ပိတ္တကောပေါ ဝါ ဟောတိ စက္ခု ဝါ ဒုဗ္ဗလံ၊ အညော ဝါ ကောစိ အာဗာဓော ဝိနာ ဆတ္တေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဂါမေ ဝါ အရညေ ဝါ ဆတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝဿေ ပန စီဝရဂုတ္တတ္ထံ ဝါဠမိဂစောရဘယေသု အတ္တဂုတ္တတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ ပန သဗ္ဗတ္ထေဝ ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဂိလာနေနပိ အာရာမေ အာရာမူပစာရေ ဆတ္တံ ဓာရေတု”န္တိ[2] ဝစနတော ပန အဂိလာနဿပိ အာရာမအာရာမူပစာရေသု ဆတ္တံ ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၀။ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဃာ နခါ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မံသပ္ပမာဏေန နခံ ဆိန္ဒိတု”န္တိ[3] ဝစနတော ဒီဃာ နခါ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ “န ဘိက္ခဝေ ဝီသတိမဋ္ဌံ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ ယော ကာရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မလမတ္တံ အပကဍ္ဎိတု”န္တိ[4] ဝစနတော ဝီသတိပိ နခေ လိခိတမဋ္ဌေ ကာရာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ နခတော မလမတ္တံ ပန အပကဍ္ဎိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ သမ္ဗာဓေ လောမံ သံဟရာပေတဗ္ဗံ၊ ယော သံဟရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပစ္စယာ သမ္ဗာဓေ လောမံ သံဟရာပေတု”န္တိ[4] ဝစနတော ဂဏ္ဍဝဏာဒိအာဗာဓံ ဝိနာ သမ္ဗာဓေ လောမံ သံဟရာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဃံ နာသိကာလောမံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊

၁-ဝိ ၄-၂၆၉-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၄-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၂၇၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၂၇၄-ပိဋ္ဌေ။

meṇḍavisāṇavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na ajavisāṇavaddhikā upāhanā dhāretabbā. Na vicchikāḷikā upāhanā dhāretabbā. Na morapiñchaparisibbitā upāhanā dhāretabbā. Na citrā upāhanā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1]—vacanato khallakabaddhādi upāhanāpi na vaṭṭati. Tattha **khallakabaddhā**ti paṇhipidhānatthaṁ tale khallakaṁ bandhitvā katā. **Puṭabaddhā**ti yonaka-upāhanā vuccati, yā yāva jaṅghato sabbapādaṁ paṭicchādeti. **Pāliguṇṭhimā**ti paliguṇṭhitvā katā, upari pādamattameva paṭicchādeti, na jaghaṁ. **Tūlupuṇṇikā**ti tūlapicunā pūretvā katā. **Tittirapattikā**ti tittirapattasadisā vicitrabaddhā. **Meṇḍavisāṇavaddhikā**ti kaṇṇikaṭṭhāne meṇḍakasiṅgasaṇṭhāne vaddhe yojetvā katā. **Ajavisāṇavaddhikā**dīsupi eseva nayo, **vicchikāḷakā**pi tattheva[2] vicchikanaṅguṭṭhasaṇṭhāne vaddhe yojetvā katā. **Morapiñchaparisibbitā**ti talesu vā vaddhesu vā morapiñchehi suttakasadisehi parisibbitā. **Citrā**ti vicitrā. Etāsu yaṁ kiñci labhitvā sace tāni khallakādīni apanetvā sakkā honti vaḷañjituṁ, vaḷañjetabbā. Tesu pana sati vaḷañjantassa dukkaṭaṁ.

“Na bhikkhave sīhacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na byagghacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na dīpicammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na ajinacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na uddacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na majjāracammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na kāḷakacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā. Na luvakacammaparikkhaṭā upāhanā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[3]—vacanato sīhacammādiparikkhaṭāpi upāhanā na vaṭṭati. Tattha **sīhacammaparikkhaṭā** nāma pariyantesu cīvare anuvātaṁ viya sīhacammaṁ yojetvā katā. Esa nayo sabbattha. **Luvakacammaparikkhaṭā**ti pakkhibiḷālacammaparikkhaṭā. Etāsupi yā kāci taṁ cammaṁ apanetvā dhāretabbā.

“Na bhikkhave kaṭṭhapādukā dhāretabbā. Na tālapattapādukā. Na veḷupattapādukā, na tiṇapādukā. Na muñjapādukā, na pabbajapādukā. Na hintālapādukā, na kamalapādukā. Na kambalapādukā. Na sovaṇṇapādukā. Na rūpiyamayā pādukā. Na maṇimayā. Na veḷuriyamayā. Na

1. Vi 3. 273. 4 piṭṭhe. 2. Tatheva (Sī) 3. Vi 3. 274 piṭṭhe.

ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော သဏ္ဍာသေန နာသိကာလောမံ သံဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သက္ခရာဒီဟိ နာသိကာလောမံ ဂါဟာပနေပိ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ အနုရက္ခဏတ္ထံ ပန “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဏ္ဍာသ”န္တိ[၁] သဏ္ဍာသော အနုညာတော။ “န ဘိက္ခဝေ ပလိတံ ဂါဟာပေတဗ္ဗံ၊ ယော ဂါဟာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁] ဝစနတော ပလိတံ ဂါဟာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဘမုကာယ ဝါ နလာဋေ ဝါ ဒါဌိကာယ ဝါ ဥဂ္ဂန္တွာ ဗီဘစ္ဆံ ဟုတွာ ဌိတံ၊ တာဒိသံ လောမံ ပလိတံ ဝါ အပလိတံ ဝါ ဂါဟာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၁။ “န ဘိက္ခဝေ အကာယဗန္ဓနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော၊ ယော ပဝိသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] ဝစနတော အကာယဗန္ဓနေန ဂါမော န ပဝိသိတဗ္ဗော၊ အဗန္ဓိတွာ နိက္ခမန္တေန ယတ္ထ သရတိ၊ တတ္ထ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ “အာသနသာလာယ ဗန္ဓိဿာမီ”တိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သရိတွာ ယာဝ န ဗန္ဓတိ၊ န တာဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ။

၄၂။ “န ဘိက္ခဝေ ဂိဟိနိဝတ္ထံ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ ယော နိဝါသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃]အာဒိဝစနတော ဟတ္ထိသောဏ္ဍာဒိဝသေန ဂိဟိနိဝတ္ထံ န နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ သေတပဋပါရုတာဒိဝသေန န ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတဗ္ဗံ၊ မလ္လကမ္မကရာဒယော ဝိယ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ န နိဝါသေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ နိဝါသေတုံ ဂိလာနဿပိ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ယမ္ပိ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ကောဏေ ဥက္ခိပိတွာ အန္တရဝါသကဿ ဥပရိ လဂ္ဂေန္တိ၊ အန္တော ဝါ ဧကံ ကာသာဝံ တထာ နိဝါသေတွာ ဗဟိ အပရံ နိဝါသေန္တိ၊ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂိလာနော ပန အန္တောကာသာဝဿ ဩဝဋ္ဋိကံ ဒဿေတွာ အပရံ ဥပရိ နိဝါသေတုံ လဘတိ၊ အဂိလာနေန ဒွေ နိဝါသေန္တေန သဂုဏံ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗာနိ။

၄၃။ “န ဘိက္ခဝေ ဥဘတောကာဇံ ဟရိတဗ္ဗံ၊ ယော ဟရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃] ဝစနတော ဥဘတောကာဇံ ဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကတောကာဇံ အန္တရာကာဇံ သီသဘာရံ ခန္ဓဘာရံ ကဋိဘာရံ ဩလမ္ဗက”န္တိ[၃] ဝစနတော ‘ဧကတောကာဇာဒိ’ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၄။ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဃံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ ယော ခါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော န ဒီဃံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတဗ္ဗံ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ

၁-ဝိ ၄-၂၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၇၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။

phalakamayā. Na kaṁsamayā. Na kācamayā. Na tipumayā. Na sīsamayā. Na tambalohamayā. Na kāci saṅkamanīyā pādukā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[1]—vacanato yena kenaci tiṇena vā aññena vā katā yā kāci saṅkamanīyā pādukā na dhāretabbā. "Anujānāmi bhikkhave Tisso pādukā dhuvaṭṭhāniyā asaṅkamanīyāyo, vaccapādukaṁ passāvapādukaṁ ācamanapādukan"ti[2]—vacanato pana bhūmiyaṁ suppatiṭṭhitā niccalā asaṁhāriyā vaccapādukādī tisso pādukā paribhuñjituṁ vaṭṭanti.

"Na bhikkhave sa-upāhanena gāmo pavisitabbo, yo paviseyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato sa-upāhanena gāmo na pavisitabbo. "Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā sa-upāhanena gāmaṁ pavisitun"ti[3] vacanato pana yassa pādā vā phālitā pādakhīlā vā ābādho pādā vā dukkhā honti, yo na sakkoti anupāhano gāmaṁ pavisituṁ, evarūpena gilānena sa-upāhanena gāmaṁ pavisituṁ vaṭṭati. "Anujānāmi bhikkhave ajjhārāme upāhanaṁ dhāretuṁ ukkaṁ padīpaṁ kattaradaṇḍan"ti[4] vacanato ajjhārāme agilānassapi upāhanaṁ dhāretuṁ vaṭṭati.

"Na bhikkhave ācariyesu ācariyamattesu upajjhāyesu upajjhāyamattesu anupāhanesu caṅkamamānesu sa-upāhanena caṅkamitabbaṁ, yo caṅkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti[5]—vacanato ācariyādīsu anupāhanesu caṅkamantesu sa-upāhanena na caṅkamitabbaṁ. Ettha[6] ca pabbajjācariyo upasampadācariyo nissayācariyo uddesācariyoti ime cattāropi idha **ācariyā** eva. Avassikassa chabbasso ācariyamatto. So hi catuvassakāle taṁ nissāya vacchati. Evaṁ ekavassassa sattavasso, duvassassa aṭṭhavasso, tivassassa navavasso, catuvassassa dasavassoti imepi **ācariyamattā** eva. Upajjhāyassa sandiṭṭhasambhattā pana sahāyabhikkhū, ye vā pana keci dasavassehi mahantatarā, te sabbepi **upajjhāyamattā** nāma. Ettakesu bhikkhūsu anupāhanesu caṅkamantesu sa-upāhanassa caṅkamato āpatti.

1. Vi 3. 277 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 279 piṭṭhe. 3. Vi 3. 283 piṭṭhe.
4. Vi 3. 276 piṭṭhe. 5. Vi 3. 275 piṭṭhe. 6. Vi-Ṭṭha 3. 368 piṭṭhādīsu.

အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုရင်္ဂုလပစ္ဆိမံ ဒန္တကဋ္ဌ”န္တိ[1] ဝစနတော မနုဿာနံ ပမာဏင်္ဂုလေန အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ စတုရင်္ဂုလပစ္ဆိမဉ္စ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတဗ္ဗံ။

၄၅။ “န ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော အဘိရုဟိတဗ္ဗော၊ ယော အဘိရုဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတိ ကရဏီယေ ပေါရိသံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတုံ အာပဒါသု ယာဝဒတ္ထ”န္တိ[1] ဝစနတော န ရုက္ခံ အဘိရုဟိတဗ္ဗံ၊ သုက္ခကဋ္ဌဂဟဏာဒိကိစ္စေသု ပန သတိ ပုရိသပ္ပမာဏံ အဘိရုဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာပဒါသူ**တိ ဝါဠမိဂါဒယော ဝါ ဒိသွာ မဂ္ဂမူဠှော ဝါ ဒိသာ သလ္လက္ခေတုကာမော ဝါ ဟုတွာ ဒဝဍာဟံ ဝါ ဥဒကောဃံ ဝါ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အတိဥစ္စမ္ပိ ရုက္ခံ အာရောဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၆။ “န ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဆန္ဒသော အာရောပေတဗ္ဗံ၊ ယော အာရောပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သကာယ နိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏိတု”န္တိ[2] ဝစနတော ဝေဒံ ဝိယ ဗုဒ္ဓဝစနံ သက္ကဋဘာသာယ ဝါစနာမဂ္ဂံ အာရောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သကာယ ပန မာဂဓိကာယ နိရုတ္တိယာ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ။

၄၇။ “န ဘိက္ခဝေ လောကာယတံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ၊ ယော ပရိယာပုဏေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2] အာဒိဝစနတော လောကာယတံ “သဗ္ဗံ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ, သဗ္ဗံ အနုစ္ဆိဋ္ဌံ၊ သေတော ကာကော, ကာဠော ဗကော ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာ”တိ ဧဝမာဒိနိရတ္ထကကာရဏပဋိသံယုတ္တံ တိတ္ထိယသတ္ထံ နေဝ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ၊ န ပရဿ ဝါစေတဗ္ဗံ။ န စ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗာ၊ န ပရဿ ဝါစေတဗ္ဗာ။

၄၈။ “န ဘိက္ခဝေ ခိပိတေ ‘ဇီဝါ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ယော ဝဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိဟီနံ ‘ဇီဝထ ဘန္တေ’တိ ဝုစ္စမာနေန ‘စိရံ ဇီဝါ’တိ ဝတ္တု”န္တိ[3] ဝစနတော ခိပိတေ “ဇီဝါ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဂိဟိနာ ပန “ဇီဝထာ”တိ ဝုစ္စမာနေန “စိရံ ဇီဝါ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၉။ “န ဘိက္ခဝေ လသုဏံ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ ယော ခါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဗာဓပစ္စယာ လသုဏံ ခါဒိတု”န္တိ[4] ဝစနတော

၁-ဝိ ၄-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။

“Na bhikkhave mahācammāni dhāretabbāni sīhacammaṁ byagghacammaṁ dīpicammaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa”. “Na bhikkhave gocammaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa”. “Na bhikkhave kiñci cammaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1]—vacanato Majjhimadese sīhacammādi yaṁ kiñci cammaṁ gahetvā pariharituṁ na vaṭṭati. Sīhacammādīnañca pariharaṇeyeva paṭikkhepo kato. Bhūmattharaṇavasena pana aññattha anīharantena yaṁ kiñci cammaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati.

“Anujānāmi bhikkhave sabbapaccantimesu janapadesu cammāni attharaṇāni eḷakacammaṁ ajacammaṁ migacamman”ti[2] vacanato pana paccantimesu janapadesu yaṁ kiñci[3] eḷakacammañca ajacammañca attharitvā nipajjituṁ vā nisīdituṁ vā vaṭṭati. Migacamme eṇimigo vātamigo pasadamigo kuruṅgamigo migamātuko rohitamigoti etesaṁyeva cammāni vaṭṭanti, aññesaṁ pana—

Makkaṭo kāḷasīho ca, sarabho kadalīmigo.
Ye ca vāḷamigā keci, tesaṁ cammaṁ na vaṭṭati.

Tattha **vāḷamigā**ti sīhabyaggha-acchataracchā. Na kevalañca eteyeva, yesaṁ vā pana cammaṁ vaṭṭatīti vuttaṁ, te ṭhapetvā avasesā antamaso gomahiṁsasasabiḷārādayopi sabbe imasmiṁ atthe “vāḷamigā”tveva veditabbā. Etesañhi sabbesaṁ pana cammaṁ na vaṭṭati.

“Na bhikkhave yānena yāyitabbaṁ, yo yāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave gilānassa yānan”ti[4] vacanato agilānena bhikkhunā yāyena na gantabbaṁ. Kataraṁ pana yānaṁ kappati, kataraṁ na kappatīti? “Anujānāmi bhikkhave purisayuttaṁ hatthavaṭṭakaṁ. Anujānāmi bhikkhave sivikaṁ pāṭaṅkin”ti[4] vacanato purisayuttaṁ hatthavaṭṭakaṁ sivikā pāṭaṅkī ca vaṭṭati. Ettha ca purisayuttaṁ itthisārathi vā hotu purisasārathi vā, vaṭṭati, dhenuyuttaṁ pana na vaṭṭati. Hatthavaṭṭakaṁ pana itthiyo vā vaṭṭentu purisā vā, vaṭṭatiyeva.

57. “Anujānāmi bhikkhave ahatānaṁ dussānaṁ ahatakappānaṁ diguṇaṁ saṅghāṭiṁ ekacciyaṁ uttarāsaṅgaṁ ekacciyaṁ uttarāsaṅgaṁ ekacciyaṁ antaravāsakaṁ, utuddhaṭānaṁ dussānaṁ

1. Vi 3. 281 piṭṭhādīsu. 2. Vi 3. 288 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 371 piṭṭhe. 4. Vi 3. 280 piṭṭhe.

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဩဠာရိက”န္တိ[၁] ဝစနတော ဩဠာရိကံ ပရိဿာဝနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဩဠာရိကံ** နာမ ယံ ဥဒကေ ဩဠာရိတွာ ဃဋကေန ဥဒကံ ဂဏှန္တိ၊ တဉ္ဟိ စတူသု ဒဏ္ဍကေသု ဝတ္ထံ ဗန္ဓိတွာ ဥဒကေ စတ္တာရော ခါဏုကေ နိခနိတွာ တေသု ဗန္ဓိတွာ သဗ္ဗပရိယန္တေ ဥဒကတော မောစေတွာ မဇ္ဈေ ဩဠာရိတွာ ဃဋေန ဥဒကံ ဂဏှန္တိ။

၃၁။ “န ဘိက္ခဝေ နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော၊ ယော အဘိဝါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၂] အာဒိဝစနတော န နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော၊ န နဂ္ဂေန အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂေါ အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗော၊ န နဂ္ဂေန အဘိဝါဒါပေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂဿ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန နဂ္ဂဿ ဒါတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ခါဒိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန သာယိတဗ္ဗံ၊ န နဂ္ဂေန ပါတဗ္ဗံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဿော ပဋိစ္ဆာဒိယော ဇန္တာဃရပဋိစ္ဆာဒိံ ဥဒကပဋိစ္ဆာဒိံ ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ”န္တိ[၃] ဝစနတော တိဿော ပဋိစ္ဆာဒိယော ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ စ ဇန္တာဃရပဋိစ္ဆာဒိ ဥဒကပဋိစ္ဆာဒိ စ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသေသု အဘိဝါဒနာဒီသု န ဝဋ္ဋတိ။ ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ ပန သဗ္ဗကမ္မေသု ဝဋ္ဋတိ။

၃၂။ “န ဘိက္ခဝေ ပုပ္ဖါဘိကိဏ္ဏေသု သယနေသု သယိတဗ္ဗံ၊ ယော သယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော ပုပ္ဖေဟိ သန္ထတေသု သယနေသု န သယိတဗ္ဗံ၊ ဂန္ဓဂန္ဓံ ပန ဂဟေတွာ ကဝါဋေ ပဉ္စင်္ဂုလိံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရေ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ။

၃၃။ “န ဘိက္ခဝေ အာသိတ္တကူပဓာနေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယော ဘုဉ္ဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄] ဝစနတော အာသိတ္တကူပဓာနေ ဌပေတွာ န ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **အာသိတ္တကူပဓာန**န္တိ တမ္ဗလောဟေန ဝါ ရဇတေန ဝါ ကတာယ ပေဠာယ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ပန ဒါရုမယာပိ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၄။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မဠောရိက”န္တိ[၄] ဝစနတော မဠောရိကာယ ဌပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဠောရိကာ**တိ ဒဏ္ဍာဓာရကော ဝုစ္စတိ။ ယဋ္ဌိအာဓာရကပဏ္ဏာဓာရကပစ္ဆိကပီဌာဒီနိပိ ဧတ္ထေဝ ပဝိဋ္ဌာနိ။ အာဓာရကသင်္ခေပဂမနတော ဟိ ပဋ္ဌာယ ဆိဒ္ဒံ ဝိဒ္ဓမ္ပိ အဝိဒ္ဓမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-ဝိ ၄-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-၄ ၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၂၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ။

catugguṇaṁ saṅghāṭiṁ diguṇaṁ uttarāsaṅgaṁ antaravāsakaṁ, paṁsukūle yāvadatthaṁ, pāpaṇike ussāho karaṇīyo"ti[1] vacanato adhotānaṁ[2] ekavāraṁ dhotānañca vatthānaṁ dupaṭṭā saṅghāṭi kātabbā, uttarāsaṅgo antaravāsako ca ekapaṭṭo kātabbo. Utuddhaṭānaṁ pana hatavatthānaṁ pilotikānaṁ saṅghāṭi catugguṇā kātabbā, uttarāsaṅgo antaravāsako ca dupaṭṭo kātabbo, paṁsukūle pana yathāruci kātabbaṁ. Antarāpaṇato patitapilotikacīvarepi ussāho karaṇīyo, pariyesanā kātabbā, paricchedo pana natthi, paṭṭasatampi vaṭṭati. Sabbamidaṁ sādiyantassa bhikkhuno vuttaṁ. Tīsu pana cīvaresu dve vā ekaṁ vā chinditvā kātabbaṁ. Sace nappahoti, āgantukapattaṁ dātabbaṁ. Āgantukapattañhi appahonake anuññātaṁ. Vuttañhetaṁ—

"Anujānāmi bhikkhave dve chinnakāni ekaṁ acchinnakanti. Dve chinnakāni ekaṁ acchinnakaṁ nappahoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave dve acchinnakāni ekaṁ chinnakanti. Dve acchinnakāni ekaṁ chinnakaṁ nappahoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave anvādhikampi āropetuṁ. Na ca bhikkhave sabbaṁ acchinnakaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3].

Tasmā sace pahoti āgantukapattaṁ, na vaṭṭati, chinditabbameva.

"Na bhikkhave potthako nivāsetabbo, yo nivāseyya, āpatti dukkaṭassa. Na bhikkhave sabbanīlakāni cīvarāni dhāretabbāni. Na sabbapītakāni. Na sabbalohitakāni. Na sabbamañjiṭṭhakāni. Na sabbakaṇhāni. Na sabbamahāraṅgarattāni. Na sabbamahānāmarattāni. Na acchinnadasāni. Na dīghadasāni. Na pupphadasāni. Na phaladasāni cīvarāni dhāretabbāni. Na kañcukaṁ. Na tirīṭakaṁ. Na veṭhanaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti[4]—vacanato potthakādīni na dhāretabbāni. Tattha[5] **potthako**ti makacimayo vuccati, akkadussakadalidussa-erakadussānipi potthakagatikāneva. **Sabbanīlakā**dīni rajanaṁ dhovitvā[6] puna rajitvā dhāretabbāni. Na sakkā ce honti dhovituṁ, paccattharaṇāni vā kātabbāni. Tipaṭṭacīvarassa vā majjhe dātabbāni.

1. Vi 3. 403 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 409 piṭṭhādīsu. 3. Vi 3. 412 piṭṭhe.
4. Vi 3. 422 piṭṭhe. 5. Vi-Ṭṭha 3. 416 piṭṭhe. 6. Vāmetvā (Sī)

ဘိက္ခဝေ ပစ္စတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိတု”န္တိ[၁] ဝစနတော ပန ဓောတပါဒေဟိ အက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ပရိဘဏ္ဍကတံ ဘူမိံ ဝါ ဘူမတ္ထရဏံ သေနာသနံ ဝါ သံဃိကမဉ္စပီဌံ ဝါ အတ္တနော သန္တကေန ပစ္စတ္ထရဏေန ပစ္စတ္ထရိတွာဝ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ နိဒ္ဒါယတောပိ ပစ္စတ္ထရဏေ သင်္ကုဋိတေ[၂] ကောစိ သရီရာဝယဝေါ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဖုသတိ၊ အာပတ္တိယေဝ၊ လောမေသု ပန ဖုသန္တေသု လောမဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ ပရိဘောဂသီသေန အပဿယန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ ဟတ္ထတလပါဒတလေဟိ ပန ဖုသိတုံ အက္ကမိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဟရန္တဿ ကာယေ ပဋိဟညတိ၊ အနာပတ္တိ။

၅၁။ “ဒသယိမေ ဘိက္ခဝေ အဝန္ဒိယာ။ ပုရေဥပသမ္ပန္နေန ပစ္ဆုပသမ္ပန္နော အဝန္ဒိယော၊ အနုပသမ္ပန္နော အဝန္ဒိယော၊ နာနာသံဝါသကော ဝုဍ္ဎတရော အဓမ္မဝါဒီ အဝန္ဒိယော၊ မာတုဂါမော အဝန္ဒိယော၊ ပဏ္ဍကော အဝန္ဒိယော၊ ပါရိဝါသိကော အဝန္ဒိယော၊ မူလာယပဋိကဿနာရဟော အဝန္ဒိယော၊ မာနတ္တာရဟော အဝန္ဒိယော၊ မာနတ္တစာရိကော အဝန္ဒိယော၊ အဗ္ဘာနာရဟော အဝန္ဒိယော”တိ[၃] ဝစနတော ဣမေ ဒသ အဝန္ဒိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

“ပစ္ဆုပသမ္ပန္နေန ပုရေဥပသမ္ပန္နော ဝန္ဒိယော၊ နာနာသံဝါသကော ဝုဍ္ဎတရော ဓမ္မဝါဒီ ဝန္ဒိယော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝန္ဒိယော”တိ[၄]— ဝစနတော ဣမေ တယော ဝန္ဒိတဗ္ဗာ။

၅၂။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တီဏိ တူလာနိ ရုက္ခတူလံ လတာတူလံ ပေါဋကီတူလ”န္တိ[၅] ဝစနတော ဣမာနိ တီဏိ တူလာနိ ကပ္ပိယာနိ။ တတ္ထ[၆] **ရုက္ခတူလ**န္တိ သိမ္ဗလိရုက္ခာဒီနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ ရုက္ခာနံ တူလံ။ **လတာတူလ**န္တိ ခီရဝလ္လိအာဒီနံ ယာသံ ကာသဉ္စိ ဝလ္လီနံ တူလံ။ **ပေါဋကီတူလ**န္တိ ပေါဋကီတိဏာဒီနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ တိဏဇာတိကာနံ အန္တမသော ဥစ္ဆုနဠာဒီနမ္ပိ တူလံ။ ဧတေဟိ တီဟိ သဗ္ဗဘူတဂါမာ သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ ရုက္ခဝလ္လိတိဏဇာတိယော ဟိ မုဉ္စိတွာ အညော ဘူတဂါမော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယဿ ကဿစိ ဘူတဂါမဿ တူလံ ဗိမ္ဗောဟနေ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိသိံ ပန ပါပုဏိတွာ သဗ္ဗမေတံ အကပ္ပိယတူလန္တိ ဝုစ္စတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဗိမ္ဗောဟနေ ဧတံ တူလမေဝ၊ ဟံသမောရာဒီနံ သဗ္ဗသကုဏာနံ သီဟာဒီနံ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါနဉ္စ လောမမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပိယင်္ဂုပုပ္ဖဗကုလပုပ္ဖါဒီနံ ပန ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ န ဝဋ္ဋတိ။ တမာလပတ္တံ

၁-ဝိ ၄-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သင်္ကုစိတေ (သီ) ၃-ဝိ ၄-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၂၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၆-သင်္ဂဟ-ဋ္ဌ ၂၉

tesaṁ vaṇṇanānattaṁ upāhanāsu vuttanayameva. **Acchinnadasadīghadasāni** dasā chinditvā dhāretabbāni. **Kañcukaṁ** labhitvā phāletvā rajitvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. **Veṭhane**pi eseva nayo. **Tirīṭakaṁ** pana rukkhacchallimayaṁ, taṁ pādapuñchaniṁ kātuṁ vaṭṭati.

58. "Na bhikkhave adhammakammaṁ kātabbaṁ, yo kareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave adhammakamme kayiramāne paṭikkositun"ti vacanato adhammakammaṁ na kātabbaṁ, kayiramānañca nivāretabbaṁ. Nivārentehi ca "anujānāmi bhikkhave catūhi pañcahi paṭikkosituṁ, dvīhi tīhi diṭṭhiṁ āvikātuṁ, ekena adhiṭṭhātuṁ 'na metaṁ khamatī'ti"[2] vacanato yattha nivārentassa bhikkhuno upaddavaṁ karonti, tattha ekakena na nivāretabbaṁ. Sace cattāro pañca vā honti, nivāretabbaṁ. Sace pana dve vā tayo vā honti, "adhammakammaṁ idaṁ, na metaṁ khamatī"ti evaṁ aññassa santike attano diṭṭhi āvikātabbā. Sace ekova hoti, "na metaṁ khamatī"ti adhiṭṭhātabbaṁ. Sabbañcetaṁ tesaṁ anupaddavatthāya vuttaṁ.

59. "Na bhikkhave anokāsakato bhikkhu āpattiyā codetabbo, yo codeyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3] vacanato codentena "karotu me āyasmā okāsaṁ, ahaṁ taṁ vattukāmo"ti evaṁ okāsaṁ kārāpetvā codetabbo. Adhippāyabhedo panettha veditabbo[4]. Ayañhi adhippāyo nāma cāvanādhippāyo akkosādhippāyo kammādhippāyo vuṭṭhānādhippāyo uposathapavāraṇaṭṭhapanādhippāyo anuvijjanādhippāyo dhammakathādhippāyoti anekavidho. Tattha purimesu catūsu adhippāyesu okāsaṁ akārāpentassa dukkaṭaṁ, okāsaṁ kārāpetvāpi sammukhā amūlakena pārājikena codentassa saṁghādiseso, amūlakena saṁghādisesena codentassa pācittiyaṁ, amūlikāya ācāravipattiyā codentassa dukkaṭaṁ, akkosādhippāyena vadantassa pācittiyaṁ. Asammukhā pana sattahipi āpattikkhandhehi vadantassa dukkaṭaṁ, asammukhā eva sattavidhampi kammaṁ karontassa dukkaṭameva. **Kurundiyaṁ** pana "vuṭṭhānādhippāyena 'tvaṁ imaṁ nāma āpattiṁ āpanno, taṁ

1. Vi 3. 154 piṭṭhe.
2. Vi 3. 155 piṭṭhe.
3. Vi 3. 154 piṭṭhe.
4. Vi-Ṭṭha 2. 182 piṭṭhe.

သုဒ္ဓမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ မိဿကံ ပန ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိသီနံ အနုညာတံ ပဉ္စဝိဓံ ဥဏ္ဏာဒိ-တူလမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၅၃။ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘိသိယော ဥဏ္ဏဘိသိံ စောဠဘိသိံ ဝါကဘိသိံ တိဏဘိသိံ ပဏ္ဏဘိသိ''န္တိ[၁] ဝစနတော ပဉ္စဟိ ဥဏ္ဏာဒီဟိ ပူရိတာ ပဉ္စ ဘိသိယော အနုညာတာ။ တူလဂဏနာယ ဟိ ဧတာသံ ဂဏနာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဥဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန န ကေဝလံ ဧဠကလောမမေဝ ဂဟိတံ၊ ဌပေတွာ ပန မနုဿလောမံ ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယမံသဇာတီနံ ပက္ခိစတုပ္ပဒါနံ လောမံ သဗ္ဗံ ဣဓ ဥဏ္ဏဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတံ။ တသ္မာ ဆန္နံ စီဝရာနံ ဆန္နံ အနုလောမ-စီဝရာနဉ္စ အညတရေန ဘိသိစ္ဆဝိံ ကတွာ တံ သဗ္ဗံ ပက္ခိပိတွာ ဘိသိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဠကလောမာနိ ပန အပက္ခိပိတွာ ကမ္ဗလမေဝ စတုဂ္ဂုဏံ ပဉ္စဂုဏံ ဝါ ပက္ခိပိတွာ ကတာပိ **ဥဏ္ဏဘိသိ**သင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။

စောဠဘိသိအာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ နဝစောဠံ ဝါ ပုရာဏစောဠံ ဝါ သံဟရိတွာ အန္တော ပက္ခိပိတွာ ဝါ ကတာ စောဠဘိသိ။ ယံ ကိဉ္စိ ဝါကံ ပက္ခိပိတွာ ကတာ **ဝါကဘိသိ**။ ယံ ကိဉ္စိ တိဏံ ပက္ခိပိတွာ ကတာ **တိဏဘိသိ**။ အညတြ သုဒ္ဓတမာလပတ္တာ ယံ ကိဉ္စိ ပဏ္ဏံ ပက္ခိပိတွာ ကတာ **ပဏ္ဏဘိသီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တမာလပတ္တံ ပန အညေန မိဿမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သုဒ္ဓံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပနေတံ ဥဏ္ဏာဒိ-ပဉ္စဝိဓံ တူလံ ဘိသိယံ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ မသူရကေပိ ဝဋ္ဋတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ဧတေန မသူရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သိဒ္ဓံ ဟောတိ။ ဘိသိယာ ပမာဏ-နိယမော နတ္ထိ၊ မဉ္စဘိသိ ပီဌဘိသိ ဘူမတ္ထရဏဘိသိ စင်္ကမနဘိသိ ပါဒ-ပုဉ္ဆနဘိသီတိ ဧတာသံ အနုရူပတော သလ္လက္ခေတွာ အတ္တနော ရုစိဝသေန ပမာဏံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗိမ္ဗောဟနံ ပန ပမာဏယုတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

၅၄။ ''န ဘိက္ခဝေ အဍ္ဎကာယိကာနိ ဗိမ္ဗောဟနာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ[၂] ယေသု ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ **သီသံ** ဥပဒဟန္တိ၊ တာဒိသာနိ ဥပဍ္ဎကာယပ္ပမာဏာနိ ဗိမ္ဗောဟနာနိ ပဋိက္ခိပိတွာ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သီသပ္ပမာဏံ ဗိမ္ဗောဟန''န္တိ[၂] သီသပ္ပမာဏံ အနုညာတံ။ **သီသပ္ပမာဏံ** နာမ ယဿ ဝိတ္ထာရတော တီသု ကဏ္ဏေသု ဒွိန္နံ ကဏ္ဏာနံ အန္တရံ မိနိယမာနံ ဝိဒတ္ထိ စေဝ စတုရင်္ဂုလဉ္စ ဟောတိ၊ မဇ္ဈဋ္ဌာနံ မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိ။ ''ဒီဃတော ပန ဒိယဍ္ဎရတနံ ဝါ ဒွိရတနံ ဝါ''တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ အယံ သီသပ္ပမာဏဿ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဣတော ဥဒ္ဓံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ

၁-ဝိ ၄-၂၉၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၄-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။

paṭikarohī’ti vadantassa okāsakiccaṁ natthī”ti vuttaṁ. Uposathapavāraṇaṁ ṭhapentassapi okāsakammaṁ natthi, ṭhapanakhettaṁ pana jānitabbaṁ “suṇātu me bhante saṁgho, ajjuposatho pannaraso, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho uposathaṁ kare”ti.

Etasmiñhi re-kāre anatikkanteyeva ṭhapetuṁ labbhati, tato paraṁ pana yya-kāre patte na labbhati. Esa nayo pavāraṇāya.

Anuvijjakassapi osaṭe vatthusmiṁ “atthetaṁ tavā”ti anuvijjanādhippāyena vadantassa okāsakammaṁ natthi. Dhammakathikassapi dhammāsane nisīditvā “yo idañcidañca karoti, ayaṁ bhikkhu assamaṇo”ti-ādinā nayena anodissa dhammaṁ kathentassa okāsakammaṁ natthi. Sace pana odissa niyametvā “asuko ca asuko ca assamaṇo anupāsako”ti katheti, dhammāsanato orohitvā āpattiṁ desetvā gantabbaṁ. “Na bhikkhave suddhānaṁ bhikkhūnaṁ anāpattikānaṁ avatthusmiṁ akāraṇe okāso kārāpetabbo, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassā”[1]ti vacanato suddhānaṁ bhikkhūnaṁ akāraṇe vatthusmiṁ okāso na kāretabbo. “Anujānāmi bhikkhave puggalaṁ tulayitvā okāsaṁ kātun”ti[1] vacanato “bhūtameva nu kho āpattiṁ vadati, abhūtan”ti evaṁ upaparikkhitvā okāso kātabbo.

60. “Na bhikkhave saddhādeyyaṁ vinipātetabbaṁ, yo vinipāteyya, āpatti dukkaṭassā”ti[2] vacanato saddhādeyyaṁ na vinipātetabbaṁ. Ṭhapetvā mātāpitaro[3] sesañātīnaṁ dentopi vinipātetiyeva, mātāpitaro pana rajje ṭhitāpi patthayanti, dātabbaṁ.

61. “Na bhikkhave santaruttarena gāmo pavisitabbo, yo paviseyya, āpatti dukkaṭassā”ti[4] vacanato santaruttarena gāmo na pavisitabbo.

62. “Pañcime bhikkhave paccayā saṅghāṭiyā nikkhepāya. Gilāno vā hoti, vassikasaṅketaṁ vā hoti, nadīpāragataṁ vā hoti, aggaḷaguttivihāro vā hoti, atthatakathinaṁ vā hoti. Ime kho bhikkhave pañca paccayā saṅghāṭiyā nikkhepāyā”ti[4]—vacanato pana

1. Vi 3. 154 piṭṭhe.
2. Vi 3. 412 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 410 piṭṭhādīsu.
4. Vi 3. 413 piṭṭhe.

ဝဋ္ဋတိ။ အဂိလာနဿ သီသူပဓာနဉ္စ ပါဒူပဓာနဉ္စာတိ ဒွယမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိလာ-နဿ ဗိမ္ဗောဟနာနိ သန္ထရိတွာ ဥပရိ ပစ္စတ္ထရဏံ ဒတွာ နိပဇ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ "ယာနိ ပန ဘိသီနံ အနုညာတာနိ ပဉ္စ ကပ္ပိယတူလာနိ၊ တေဟိ ဗိမ္ဗောဟနံ မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော အာဟ။ ဝိနယဓရဥပတိဿတ္ထေရော ပန "ဗိမ္ဗောဟနံ ကရိဿာမီတိ ကပ္ပိယတူလံ ဝါ အကပ္ပိယတူလံ ဝါ ပက္ခိပိတွာ ကရောန္တဿ ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။

၅၅။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာသန္ဒိက"န္တိ[၁] ဝစနတော စတုရဿ-ပီဌသင်္ခါတော အာသန္ဒိကော ဝဋ္ဋတိ၊ သော စ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥစ္စကမ္ပိ အာသန္ဒိက"န္တိ[၁] ဝစနတော အဋ္ဌင်္ဂုလတော ဥစ္စပါဒကောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဧကတော-ဘာဂေန ဒီဃပီဌမေဝ ဟိ အဋ္ဌင်္ဂုလတော ဥစ္စပါဒကံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ စတု-ရဿပီဌံ ပမာဏာတိက္ကန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သတ္တင်္ဂ"န္တိ[၁] ဝစနတော တီသု ဒိသာသု အပဿယံ ကတွာ ကတမဉ္စောပိ ဝဋ္ဋတိ။ "အနု-ဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥစ္စကမ္ပိ သတ္တင်္ဂ"န္တိ[၁] ဝစနတော အယမ္ပိ ပမာဏာတိက္ကန္တော စ ဝဋ္ဋတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒပီဌ"န္တိ[၁] အာဒိနာ ပါဠိယံ အနုညာတံ ဝေတ္တမယပီဌံ ပိလောတိကာဗဒ္ဓပီဌံ[၂] ဒါရုပဋ္ဋိကာယ ဥပရိ ပါဒေ ဌပေတွာ ဘောဇနဖလကံ ဝိယ ကတံ ဧဠကပါဒပီဌံ အာမလကာကာရေန ယောဇိတံ ဗဟုပါဒကံ အာမဏ္ဍကဝဋ္ဋကပီဌံ ပလာလပီဌံ ဖလကပီဌဉ္စ ပါဠိယံ အနာဂတဉ္စ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ ဒါရုမယပီဌံ ဝဋ္ဋတိ။

"န ဘိက္ခဝေ ဥစ္စေ မဉ္စေ သယိတဗ္ဗံ၊ ယော သယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ-ဿာ"တိ[၁] ဝစနတော ပမာဏာတိက္ကန္တေ မဉ္စေ သယန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ တံ ပန ကရောန္တဿ ကာရာပေန္တဿ စ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။ အညေန ကတံ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ဆိန္ဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ န ဆိန္ဒိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘူမိယံ နိခဏိတွာ ပမာဏံ ဥပရိ ဒဿေတိ၊ ဥတ္တာနကံ ဝါ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဥက္ခိပိတွာ တုလာသင်္ဃာဋေ ဌပေတွာ အဋ္ဋံ ကတွာ[၃] ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ "န ဘိက္ခဝေ ဥစ္စာ မဉ္စပဋိပါဒကာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ မဉ္စပဋိပါဒက"န္တိ[၄] ဝစနတော မနုဿာနံ ပမာဏင်္ဂုလေန အဋ္ဌင်္ဂုလပရမောဝ မဉ္စပဋိပါဒကော ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဥဒ္ဓံ န ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဝိ ၄-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-ပိလောတိကာဘဒ္ဒပီဌံ (သီ)
၃-ကတွာ (က)
၄-ဝိ ၄-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။

gahetvā gantuṁ asamattho gilāno vā hoti, vassikasaṅketādīsu vā aññataraṁ kāraṇaṁ, evarūpesu paccayesu saṅghāṭiṁ aggaḷaguttivihāre ṭhapetvā santaruttarena gantuṁ vaṭṭati. Sabbesveva hi etesu gilānavassikasaṅketanadīpāragamana-atthatakathinabhāvesu aggalaguttiyeva pamāṇaṁ, gutte eva vihāre nikkhipitvā bahi gantuṁ vaṭṭati, nāgutte. Āraññakassa pana vihāro na sugutto hoti, tena bhaṇḍukkhalikāya pakkhipitvā pāsāṇasusirarukkhasusirādīsu supaṭicchannesu ṭhapetvā gantabbaṁ. Uttarāsaṅga-antaravāsakānaṁ nikkhepepi imeyeva pañca paccayā veditabbā.

63. "Na bhikkhave sambādhassa sāmantā dvaṅgulā[1] satthakammaṁ vā vatthikammaṁ vā kārāpetabbaṁ, yo kārāpeyya, āpatti thullaccayassā"ti[2] vacanato yathāparicchinne okāse[3] yena kenaci satthena vā sūciyā vā kaṇṭakena vā sattikāya[4] vā pāsāṇasakkhalikāya vā nakhena vā chindanaṁ vā phālanaṁ vā vijjhanaṁ vā lekhanaṁ vā na kātabbaṁ, sabbañhetaṁ satthakammameva hoti. Yena kenaci pana cammena vā vatthena vā vatthipīḷanampi na kātabbaṁ, sabbañhetaṁ vatthikammameva hoti. Ettha ca **"sambādhassa sāmantā dvaṅgulā"**ti idaṁ satthakammaṁyeva sandhāya vuttaṁ, vatthikammaṁ pana sambādheyeva paṭikkhittaṁ. Tattha pana khāraṁ vā dātuṁ yena kenaci rajjukena vā bandhituṁ vaṭṭati, yadi tena chijjati, succhinnaṁ. Aṇḍavuḍḍhirogepi satthakammaṁ na vaṭṭati, tasmā "aṇḍaṁ phāletvā bījāni uddharitvā arogaṁ karissāmī"ti na kātabbaṁ, aggitāpanabhesajjalepanesu pana paṭikkhepo natthi. Vaccamagge bhesajjamakkhitā ādānavaṭṭi vā veḷunāḷikā vā vaṭṭati, yāya khārakammaṁ vā karonti, telaṁ vā pavesenti.

64. "Na bhikkhave nahāpitapubbena khurabhaṇḍaṁ pariharitabbaṁ, yo parihareyya, āpatti dukkaṭassā"ti[5] vacanato nahāpitapubbena[6] khurabhaṇḍaṁ gahetvā pariharituṁ na vaṭṭati, aññassa santakena pana kese chedetuṁ vaṭṭati. Sace vetanaṁ gahetvā chindati, na vaṭṭati. Yo anahāpitapubbo, tasseva pariharituṁ vaṭṭati, taṁ vā aññaṁ vā gahetvā kese chedetumpi vaṭṭati.

1. Dvaṅgule (Sī)
2. Vi 3. 310 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 3. 375 piṭṭhe.
4. Suttikāya (Sī)
5. Vi 3. 348 piṭṭhe.
6. Vi-Ṭṭha 3. 384 piṭṭhe.

၆၅။ "န ဘိက္ခဝေ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ အာသန္ဒိ ပလ္လင်္ကော ဂေါနကော စိတ္တကော ပဋိကာ ပဋလိကာ တူလိကာ ဝိကတိကာ ဥဒ္ဒလောမိ ဧကန္တလောမိ ကဋ္ဋိဿံ ကောသေယျံ ကုတ္တကံ ဟတ္ထတ္ထရံ အဿတ္ထရံ ရထတ္ထရံ အဇိနပ္ပဝေဏိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ သဥတ္တရစ္ဆဒံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[1] ဝစနတော ဥစ္စာသယနမဟာသယနာနိ န ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ[2] **ဥစ္စာသယနံ** နာမ ပမာဏာတိက္ကန္တံ မဉ္စံ။ **မဟာသယနံ** နာမ အကပ္ပိယတ္ထရဏံ။ အာသန္ဒိအာဒီသု **အာသန္ဒီ**တိ ပမာဏာတိက္ကန္တာသနံ။ **ပလ္လင်္ကော**တိ ပါဒေသု ဝါဠရူပါနိ ဌပေတွာ ကတော။ **ဂေါနကော**တိ ဒီဃလောမကော မဟာကောဇဝေါ။ စတုရင်္ဂုလာဓိကာနိ ကိရ တဿ လောမာနိ။ **စိတ္တကော**တိ ရတနစိတြဥဏ္ဏာမယတ္ထရကော[3]။ **ပဋိကာ**တိ ဥဏ္ဏာမယော သေတတ္ထရကော။ **ပဋလိကာ**တိ ဃနပုပ္ဖကော ဥဏ္ဏာမယလောမတ္ထရကော၊ ယော "အာမလကပဋ္ဋော"တိပိ ဝုစ္စတိ။ **တူလိကာ**တိ ပကတိတူလိကာယေဝ။ **ဝိကတိကာ**တိ သီဟဗျဂ္ဃာဒိရူပဝိစိတြော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရကော။ **ဥဒ္ဒလောမီ**တိ ဧကတော ဥဂ္ဂတလောမံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ **ဧကန္တလောမီ**တိ ဥဘတော ဥဂ္ဂတလောမံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ **ကဋ္ဋိဿ**န္တိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ ကောသေယျကဋ္ဋိဿမယံ ပစ္စတ္ထရဏံ။ **ကောသေယျ**န္တိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ ကောသိယသုတ္တမယံ ပစ္စတ္ထရဏံ၊ သုဒ္ဓကောသေယျံ ပန ဝဋ္ဋတိ။

ကုတ္တကန္တိ သောဠသန္နံ နာဋကိတ္ထီနံ ဌတွာ နစ္စနယောဂ္ဂံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ **ဟတ္ထတ္ထရအဿတ္ထရာ** ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌီသု အတ္ထရဏကအတ္ထရဏာ ဧဝ။ ရထတ္ထရေပိ ဧသေဝ နယော။ **အဇိနပ္ပဝေဏီ**တိ အဇိနစမ္မေဟိ မဉ္စပ္ပမာဏေန သိဗ္ဗိတွာ ကတာ ပဝေဏီ။ **ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏ**န္တိ ကဒလိမိဂစမ္မံ နာမ အတ္ထိ၊ တေန ကတံ ပဝရပစ္စတ္ထရဏန္တိ အတ္ထော။ တံ ကိရ သေတဝတ္ထဿ ဥပရိ ကဒလိမိဂစမ္မံ ပတ္ထရိတွာ သိဗ္ဗိတွာ ကရောန္တိ။ **သဥတ္တရစ္ဆဒ**န္တိ သဟ ဥတ္တရစ္ဆဒေန၊ ဥပရိဗဒ္ဓေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ သေတဝိတာနမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေ သတိ န ဝဋ္ဋတိ၊ အသတိ ပန ဝဋ္ဋတိ။ **ဥဘတောလောဟိတကူပဓာန**န္တိ သီသူပဓာနဉ္စ ပါဒူပဓာနဉ္စာတိ မဉ္စဿ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ၊ ဧတံ န ကပ္ပတိ။ ယံ ပန ဧကမေဝ ဥပဓာနံ ဥဘောသု ပဿေသု ရတ္တံ ဝါ ဟောတိ ပဒုမဝဏ္ဏံ ဝါ ဝိစိတြံ ဝါ၊ သစေ ပမာဏယုတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာဥပဓာနံ ပန ပဋိက္ခိတ္တံ။ ဂေါနကာဒီနိ[4] သံဃိကဝိဟာရေ

၁-ဝိ ၃-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၆၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ဝါနဝိစိတ္တံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၈၃-ပိဋ္ဌေ)
၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

65. “Saṁghikāni bhikkhave bījāni puggalikāya bhūmiyā ropitāni bhāgaṁ datvā paribhuñjitabbāni. Puggalikāni bījāni saṁghikāya bhūmiyā ropitāni bhāgaṁ datvā paribhuñjitabbānī”ti[1]—vacanato puggalikāya bhūmiyā saṁghikesu bījesu ropitesu saṁghikāya bhūmiyā vā puggalikesu bījesu ropitesu dasamabhāgaṁ datvā paribhuñjitabbaṁ. Idaṁ kira jambudīpe porāṇakacārittaṁ, tasmā dasa koṭṭhāse katvā eko koṭṭhāso bhūmisāmikānaṁ dātabbo.

66. “Santi bhikkhave maggā kantārā appodakā appabhakkhā, na sukarā apātheyyena gantuṁ. Anujānāmi bhikkhave pātheyyaṁ pariyesituṁ. Taṇḍulo[2] taṇḍulatthikena, muggo[3] muggatthikena, māso[4] māsatthikena, loṇaṁ loṇatthikena, guḷo[5] guḷatthikena, telaṁ telatthikena, sappi[6] sappitthikenā”ti[7]—vacanato tādisaṁ kantāraṁ nittharantena pātheyyaṁ pariyesituṁ vaṭṭati. Kathaṁ pana pariyesitabbanti? Sace[8] kecisayameva ñatvā denti, iccetaṁ kusalaṁ. No ce denti, ñātipavāritaṭṭhānato vā bhikkhācāravattena vā pariyesitabbaṁ. Tathā alabhantena aññātika-appavāritaṭṭhānato yācitvāpi gahetabbaṁ. Ekadivasena gamanīye magge ekabhattatthāya pariyesitabbaṁ. Dīghe addhāne yattakena kantāraṁ nittharati. Tattakaṁ pariyesitabbaṁ.

67. “Yaṁ bhikkhave mayā ‘idaṁ na kappatī’ti appaṭikkhittaṁ, tañce akappiyaṁ anulometi, kappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo na kappati. Yaṁ bhikkhave mayā ‘idaṁ na kappatī’ti appaṭikkhittaṁ, tañce kappiyaṁ anulometi, akappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo kappati. Yaṁ bhikkhave mayā ‘idaṁ kappatī’ti ananuññātaṁ, tañce akappiyaṁ anulometi, kappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo na kappati. Yaṁ bhikkhave mayā ‘idaṁ kappatī’ti ananuññātaṁ, tañce kappiyaṁ anulometi, akappiyaṁ paṭibāhati, taṁ vo kappatī”ti[9]—ime cattāro mahāpadese Bhagavā bhikkhūnaṁ nayaggahaṇatthāya āha. Tattha dhammasaṅgāhakattherā suttaṁ gahetvā parimaddantā idaṁ addasaṁsu. . “Ṭhapetvā dhaññaphalarasan”ti satta dhaññarasāni “pacchābhattaṁ na kappatī”ti

1. Vi 3. 348 piṭṭhe. 2. Taṇḍule (Sī) 3. Mugge (Sī)
4. Māse (Sī) 5. Guḷe (Sī) 6. Sappiṁ (Sī)
7. Vi 3. 342 piṭṭhe. 8. Vi-Ṭṭha 3. 382 piṭṭhādīsu. 9. Vi 3. 348 piṭṭhe.

ဝါ ပုဂ္ဂလိကပရိဟာရေ ဝါ မဉ္စပီဌကေသု အတ္ထရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဓမ္မာသနေ ပန ဂိဟိဝိကတနီဟာရေန လဗ္ဘန္တိ၊ တတြာပိ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဌပေတွာ တီဏိ အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ တူလိကံ ဂိဟိဝိကတံ အဘိနိသီဒိတုံ၊ န တွေဝ အဘိနိပဇ္ဇိတု”န္တိ[1]— ဝစနတော အာသန္ဒာဒိတ္တယံ ဌပေတွာ အဝသေသေသု ဂေါနကာဒီသု ဂိဟိဝိကတေသု ဓမ္မာသနေ ဝါ ဘတ္တဂ္ဂေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တူလောနဒ္ဓံ ပန မဉ္စပီဌံ ဘတ္တဂ္ဂေ အန္တရဃရေယေဝ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တူလောနဒ္ဓံ ပန မဉ္စပီဌံ ကာရာပေန္တဿပိ ဥဒ္ဒါလနကံ ပါစိတ္တိယံ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဩနဒ္ဓမဉ္စံ ဩနဒ္ဓပီဌ”န္တိ[2] ဝစနတော ပန စမ္မာဒီဟိ ဩနဒ္ဓံ မဉ္စပီဌံ ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါဝါရံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကောသေယျပါဝါရံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကောဇဝံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကမ္ဗလ”န္တိ[3]—ဝစနတော ပါဝါရာဒီနိ သံဃိကာနိ ဝါ ဟောန္တု ပုဂ္ဂလိကာနိ ဝါ၊ ယထာသုခံ ဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ ကောဇဝံ ပနေတ္ထ ပကတိကောဇဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝံ န ဝဋ္ဋတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပါသာဒပရိဘောဂ”န္တိ[4] ဝစနတော သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဝိစိတြာနိ[5] ကဝါဋာနိ မဉ္စပီဌာနိ တာလဝဏ္ဋာနိ သုဝဏ္ဏရဇတမယာနိ ပါနီယဃဋပါနီယသရာဝါနိ, ယံ ကိဉ္စိ စိတ္တကမ္မကတံ၊ သဗ္ဗံ သေနာသနပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ။ “ပါသာဒဿ ဒါသိဒါသံ ခေတ္တဝတ္ထုံ ဂေါမဟိံသံ ဒေမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ပါဋေက္ကံ ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပါသာဒေ ပဋိဂ္ဂဟိတေ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကပလာသိကံ ဥပါဟနံ။ န ဘိက္ခဝေ ဒိဂုဏာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န တိဂုဏာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ဂဏင်္ဂဏူပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[6]— ဝစနတော ဧကပဋလာယေဝ ဥပါဟနာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွိပဋလာ ပန တိပဋလာ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ဂဏင်္ဂဏူပါဟနာ**[7] နာမ စတုပဋလတော ပဋ္ဌာယ ဝုစ္စတိ၊ သာ ပန မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ဂဏင်္ဂဏူပါဟန”န္တိ[8]— ဝစနတော ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု

၁-ဝိ ၄-၃၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၉၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၃၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၃၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၃-၂၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၇-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၆၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၈-ဝိ ၃-၂၈၈-ပိဋ္ဌေ။

paṭikkhittāni. Tālanāḷikerapanasalabuja-alābukumbhaṇḍapussaphalatipusaphala-eḷālukāni nava mahāphalāni sabbañca aparaṇṇaṁ dhaññagatikameva. Taṁ kiñcāpi na paṭikkhittaṁ, atha kho akappiyaṁ anulometi, tasmā pacchābhattaṁ na kappati. Aṭṭha pānāni anuññātāni, avasesāni vettatintiṇikamātuluṅgakapiṭṭhakosambakaramandādikhu-ddakaphalapānāni aṭṭha pānagatikāneva. Tāni kiñcāpi na anuññātāni, atha kho kappiyaṁ anulomenti, tasmā kappanti. Ṭhapetvā hi sānulomaṁ dhaññaphalarasaṁ aññaṁ phalapānaṁ nāma akappiyaṁ natthi, sabbaṁ yāmakālikaṁyevāti **Kurundiyaṁ** vuttaṁ.

Bhagavatā "anujānāmi bhikkhave cha cīvarāni khomaṁ kappāsikaṁ koseyyaṁ kambalaṁ sāṇaṁ bhaṅgan"ti[1] cha cīvarāni anuññātāni, dhammasaṅgāhakattherehi tesaṁ anulomāni dukūlaṁ pattuṇṇaṁ cīnapaṭṭaṁ somārapaṭṭaṁ iddhimayaṁ devadattiyanti aparāni cha anuññātāni. Tattha **pattuṇṇan**ti pattuṇṇadese pāṇakehi sañjātavatthaṁ. Dve paṭāni desanāmeneva vuttāni. Tīṇi koseyyassa anulomāni, dukūlaṁ sāṇassa, itarāni dve kappāsikassa vā sabbesaṁ vā.

Bhagavatā ekādasa patte paṭikkhipitvā dve pattā anuññātā lohapatto ca mattikāpatto ca. Lohathālakaṁ mattikāthālakaṁ tambalohathālakanti tesaṁyeva anulomāni. Bhagavatā tayo tumbā anuññātā lohatumbo kaṭṭhatumbo phalatumboti. Kuṇḍikā kañcanako udakatumboti tesaṁyeva anulomāni. **Kurundiyaṁ** pana "pānīyasaṅkhapānīyasarāvakānaṁ ete anulomā"ti vuttaṁ. Paṭṭikā sūkarantanti dve kāyabandhanāni anuññātāni. Dussapaṭṭena rajjukena ca katakāyabandhanāni tesaṁyeva anulomāni. Setacchattaṁ kilañjacchattaṁ paṇṇacchattanti tīṇi chattāni anuññātāni. Ekapaṇṇacchattaṁ tesaṁyeva anulomanti iminā nayena Pāḷiñca Aṭṭhakathañca anupekkhitvā aññānipi kappiyākappiyānaṁ anulomāni vinayadharena veditabbāni.

68. Vinayadharo[2] ca puggalo vinayapariyattimūlake pañcānisaṁse chānisaṁse sattānisaṁse aṭṭhānisaṁse navānisaṁse dasānisaṁse

1. Vi 3. 394 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 141 piṭṭhādīsu.

ဂဏင်္ဂဏူပါဟနာ နဝါ ဝါ ဟောတု ပရိဘုတ္တာ ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မဇ္ဈိမဒေသေ ပန "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒိဂုဏံ ဂဏင်္ဂဏူပါဟနံ။ န ဘိက္ခဝေ နဝါ ဂဏင်္ဂဏူပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၁] ဝစနတော ပဋိမုဉ္စိတွာ အပနီတာ ပရိဘုတ္တာယေဝ ဂဏင်္ဂဏူပါဟနာ ဝဋ္ဋတိ၊ အပရိဘုတ္တာ ပဋိက္ခိတ္တာယေဝ။ ဧကပဋလာ ပန ပရိဘုတ္တာ ဝါ ဟောတု အပရိဘုတ္တာ ဝါ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ မနုဿစမ္မံ ဌပေတွာ ယေန ကေနစိ စမ္မေန ကတာ ဥပါဟနာ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပါဟနကောသက-သတ္တကကောသကကုဉ္စိကကောသကေသုပိ ဧသေဝ နယော။

"န ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗနီလိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗပီတိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗလောဟိတိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗမဉ္ဇိဋ္ဌိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗကဏှာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗမဟာရင်္ဂရတ္တာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န သဗ္ဗမဟာနာမရတ္တာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၂]— ဝစနတော သဗ္ဗနီလိကာဒိ ဥပါဟနာ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ **နီလိကာ** ဥမာ-ပုပ္ဖဝဏ္ဏာ ဟောတိ။ **ပီတိကာ** ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ။ **လောဟိတိကာ** ဇယသုမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ။ **မဉ္ဇိဋ္ဌိကာ** မဉ္ဇိဋ္ဌဝဏ္ဏာ ဧဝ။ **ကဏှာ** အဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ။ **မဟာရင်္ဂရတ္တာ** သတပဒိပိဋ္ဌိဝဏ္ဏာ။ **မဟာနာမရတ္တာ** သမ္ဘိန္နဝဏ္ဏာ ဟောတိ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏာ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ပဒုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာ"တိ ဝုတ္တံ။ ဧတာသု ယံ ကိဉ္စိ လဘိတွာ ရဇနံ စောဠကေန ပုဉ္ဆိတွာ ဝဏ္ဏံ ဘိန္ဒိတွာ ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပမတ္တကေပိ ဘိန္နေ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

"န ဘိက္ခဝေ နီလကဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ပီတကဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န လောဟိတကဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န မဉ္ဇိဋ္ဌိကဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ကဏှဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န မဟာရင်္ဂရတ္တဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န မဟာ-နာမရတ္တဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၂]— ဝစနတော ယာသံ ဝဒ္ဓါယေဝ နီလာဒိဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ တာပိ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝဏ္ဏဘေဒံ ပန ကတွာ ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

"န ဘိက္ခဝေ ခလ္လကဗဒ္ဓါ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ပုဋဗဒ္ဓါ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ပါလိဂုဏ္ဌိမာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န တူလပုဏ္ဏိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န တိတ္တိရပတ္တိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န

၁-ဝိ ၃-၂၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၂၇၃-၄-ပိဋ္ဌေ။

ekādasānisaṁse labhati. Katame pañcānisaṁse labhati? Attano sīlakkhandhagutti-ādike. Vuttañhetaṁ—

“Pañcime bhikkhave ānisaṁsā vinayadhare puggale. Attano sīlakkhandho sugutto hoti surakkhito, kukkuccapakatānaṁ paṭisaraṇaṁ hoti, visārado saṁghamajjhe voharati, paccatthike sahadhammena suniggahitaṁ niggaṇhāti, saddhammaṭṭhitiyā paṭipanno hotī”ti[1].

Kathamassa **attano sīlakkhandho sugutto hoti surakkhito**? Idhekacco bhikkhu āpattiṁ āpajjanto chahākārehi āpajjati alajjitā, aññāṇatā, kukkuccapakatatā, akappiye kappiyasaññitā, kappiye akappiyasaññitā, kappiye akappiyasaññitā, satisammosā. Kathaṁ **alajjitāya** āpajjati? Akappiyabhāvaṁ jānantoyeva madditvā vītikkamaṁ karoti. Vuttampi cetaṁ—

“Sañcicca āpattiṁ āpajjati, āpattiṁ parigūhati.
Agatigamanañca gacchati, ediso vuccati alajjipuggalo”ti[2].

Kathaṁ **aññāṇatāya** āpajjati? Aññāṇapuggalo hi mando momūho kattabbākattabbaṁ ajānanto akattabbaṁ karoti, kattabbaṁ virādheti. Evaṁ aññāṇatāya āpajjati. Kathaṁ **kukkuccapakatatāya** āpajjati? Kappiyākappiyaṁ nissāya kukkucce uppanne vinayadharaṁ pucchitvā kappiyaṁ ce, kattabbaṁ siyā, akappiyaṁ ce, na kattabbaṁ, ayaṁ pana “vaṭṭatī”ti madditvā vītikkamatiyeva. Evaṁ kukkuccapakatatāya āpajjati.

Kathaṁ **akappiye kappiyasaññitāya** āpajjati? Acchamaṁsaṁ “sūkaramaṁsan”ti khādati, dīpimaṁsaṁ “migamaṁsan”ti khādati, akappiyabhojanaṁ “kappiyabhojanan”ti bhuñjati, vikāle kālasaññāya bhuñjati, akappiyapānakaṁ “kappiyapānakan”ti pivati. Evaṁ akappiye kappiyasaññitāya āpajjati. Kathaṁ **kappiye akappiyasaññitāya** āpajjati? Sūkaramaṁsaṁ “acchamaṁsan”ti khādati, migamaṁsaṁ “dīpimaṁsan”ti khādati, kappiyabhojanaṁ “akappiyabhojanan”ti bhuñjati, kāle vikālasaññāya bhuñjati, kappiyapānakaṁ “akappiyapānakan”ti pivati. Evaṁ kappiye akappiyasaññitāya āpajjati. Kathaṁ

1. Vi 5. 236 piṭṭhe. 2. Vi 5. 279 piṭṭhe.

မေဏ္ဍဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န အဇဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ဝိစ္ဆိကာဠိကာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န မောရပိဉ္ဆပရိသိဗ္ဗိတာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န စိတြာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၁]—ဝစနတော ခလ္လကဗဒ္ဓါဒိ ဥပါဟနာပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ **ခလ္လကဗဒ္ဓါ**တိ ပဏှိပိဓာနတ္ထံ တလေ ခလ္လကံ ဗန္ဓိတွာ ကတာ။ **ပုဋဗဒ္ဓါ**တိ ယောနကဥပါဟနာ ဝုစ္စတိ၊ ယာ ယာဝ ဇင်္ဃတော သဗ္ဗပါဒံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ **ပါလိဂုဏ္ဌိမာ**တိ ပလိဂုဏ္ဌိတွာ ကတာ၊ ဥပရိ ပါဒမတ္တမေဝ ပဋိစ္ဆာဒေတိ, န ဇင်္ဃံ။ **တူလပုဏ္ဏိကာ**တိ တူလပိစုနာ ပူရေတွာ ကတာ။ **တိတ္တိရပတ္တိကာ**တိ တိတ္တိရပတ္တသဒိသာ ဝိစိတြဗဒ္ဓါ။ **မေဏ္ဍဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ**တိ ကဏ္ဏိကဋ္ဌာနေ မေဏ္ဍကသိင်္ဂသဏ္ဌာနေ ဝဒ္ဓေ ယောဇေတွာ ကတာ။ **အဇဝိသာဏဝဒ္ဓိကာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော၊ **ဝိစ္ဆိကာဠိကာ**ပိ တတ္ထေဝ[၂] ဝိစ္ဆိကနင်္ဂုဋ္ဌသဏ္ဌာနေ ဝဒ္ဓေ ယောဇေတွာ ကတာ။ **မောရပိဉ္ဆပရိသိဗ္ဗိတာ**တိ တလေသု ဝါ ဝဒ္ဓေသု ဝါ မောရပိဉ္ဆေဟိ သုတ္တကသဒိသေဟိ ပရိသိဗ္ဗိတာ။ **စိတြာ**တိ ဝိစိတြာ။ ဧတာသု ယံ ကိဉ္စိ လဘိတွာ သစေ တာနိ ခလ္လကာဒီနိ အပနေတွာ သက္ကာ ဟောန္တိ ဝဠဉ္ဇိတုံ၊ ဝဠဉ္ဇေတဗ္ဗာ။ တေသု ပန သတိ ဝဠဉ္ဇန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

“န ဘိက္ခဝေ သီဟစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ဗျဂ္ဃစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ဒီပိစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န အဇိနစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ဥဒ္ဒစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န မဇ္ဇာရစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န ကာဠကစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န လုဝကစမ္မပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃]— ဝစနတော သီဟစမ္မာဒိပရိက္ခဋာပိ ဥပါဟနာ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ **သီဟစမ္မပရိက္ခဋာ** နာမ ပရိယန္တေသု စီဝရေ အနုဝါတံ ဝိယ သီဟစမ္မံ ယောဇေတွာ ကတာ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **လုဝကစမ္မပရိက္ခဋာ**တိ ပက္ခိဗိဠာလစမ္မပရိက္ခဋာ။ ဧတာသုပိ ယာ ကာစိ တံ စမ္မံ အပနေတွာ ဓာရေတဗ္ဗာ။

“န ဘိက္ခဝေ ကဋ္ဌပါဒုကာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န တာလပတ္တပါဒုကာ။ န ဝေဠုပတ္တပါဒုကာ၊ န တိဏပါဒုကာ။ န မုဉ္ဇပါဒုကာ၊ န ပဗ္ဗဇပါဒုကာ။ န ဟိန္တာလပါဒုကာ၊ န ကမလပါဒုကာ။ န ကမ္ဗလပါဒုကာ။ န သောဝဏ္ဏပါဒုကာ။ န ရူပိယမယာ ပါဒုကာ။ န မဏိမယာ။ န ဝေဠုရိယမယာ။ န

၁-ဝိ ၃-၂၇၃-၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တတ္ထေဝ (သီ) ၃-ဝိ ၃-၂၇၄-ပိဋ္ဌေ။

satisammosā āpajjati? Sahaseyyacīvaravippavāsabhesajjacīvarakālātikkamanapaccayā āpattiṁ satisammosā āpajjati. Evamidhekacco bhikkhu imehi chahi ākārehi āpattiṁ āpajjati.

Vinayadharo pana imehi chahākārehi āpattiṁ na āpajjati. Kathaṁ **lajjitāya** nāpajjati? So hi “passatha bho, ayaṁ kappiyākappiyaṁ jānantoyeva paṇṇattivītikkamaṁ karotī”ti imaṁ parūpavādaṁ rakkhantopi nāpajjati. Evaṁ lajjitāya nāpajjati, sahasā āpannampi desanāgāminiṁ desetvā vuṭṭhānagāminiyā vuṭṭhahitvā suddhante patiṭṭhāti. Tato—

> “Sañcicca āpattiṁ nāpajjati, āpattiṁ na parigūhati.
> Agatigamanañca na gacchati, ediso vuccati lajjipuggalo”ti[1]—

Imasmiṁ lajjibhāve patiṭṭhitova hoti.

Kathaṁ **ñāṇatāya** nāpajjati? So hi kappiyākappiyaṁ jānāti, tasmā kappiyaṁyeva karoti, akappiyaṁ na karoti. Evaṁ ñāṇatāya nāpajjati. Kathaṁ **akukkuccapakatatāya** nāpajjati? Kappiyākappiyaṁ nissāya kukkucce uppanne vatthuṁ oloketvā mātikaṁ padabhājanaṁ antarāpattiṁ anāpattiṁ oloketvā kappiyaṁ ce hoti, karoti, akappiyaṁ ce, na karoti. Evaṁ akukkuccapakatatāya nāpajjati. Kathaṁ **akappiye kappiyasaññitā**dīhi nāpajjati? So hi kappiyākappiyaṁ jānāti, tasmā akappiye kappiyasaññī na hoti, kappiye akappiyasaññī na hoti, suppatiṭṭhitā cassa sati hoti, adhiṭṭhātabbaṁ adhiṭṭheti, vikappetabbaṁ vikappeti. Iti imehi chahi ākārehi āpattiṁ nāpajjati. Anāpajjanto akhaṇḍasīlo hoti, parisuddhasīlo hoti. Evamassa attano sīlakkhandho sugutto hoti surakkhito.

Kathaṁ **kukkuccapakatānaṁ paṭisaraṇaṁ hoti**? Tiroraṭṭhesu tirojanapadesu ca uppannakukkuccā bhikkhū “asukasmiṁ kira vihāre vinayadharo vasatī”ti dūratova tassa santikaṁ āgantvā kukkuccaṁ pucchanti. So tehi katassa kammassa vatthuṁ oloketvā āpattānāpattigarukalahukādibhedaṁ sallakkhetvā desanāgāminiṁ desāpetvā, vuṭṭhānagāminiyā vuṭṭhāpetvā suddhante patiṭṭhāpeti. Evaṁ kukkuccapakatānaṁ paṭisaraṇaṁ hoti.

1. Vi 5. 279 piṭṭhe.

ဖလိကမယာ။ န ကံသမယာ။ န ကာစမယာ။ န တိပုမယာ။ န သီသမယာ။ န တမ္ဗလောဟမယာ။ န ကာစိ သင်္ကမနိယာ ပါဒုကာ ဓာရေတဗ္ဗာ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1]— ဝစနတော ယေန ကေနစိ တိဏေန ဝါ အညေန ဝါ ကတာ ယာ ကာစိ သင်္ကမနိယာ ပါဒုကာ န ဓာရေတဗ္ဗာ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဿော ပါဒုကာ ဓုဝဋ္ဌာနိယာ အသင်္ကမနိယာယော၊ ဝစ္စပါဒုကံ ပဿာဝပါဒုကံ အာစမနပါဒုက”န္တိ[2]— ဝစနတော ပန ဘူမိယံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ နိစ္စလာ အသံဟာရိယာ ဝစ္စပါဒုကာဒီ တိဿော ပါဒုကာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။

“န ဘိက္ခဝေ သဥပါဟနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော၊ ယော ပဝိသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[3] ဝစနတော သဥပါဟနေန ဂါမော န ပဝိသိတဗ္ဗော။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ သဥပါဟနေန ဂါမံ ပဝိသိတု”န္တိ[3] ဝစနတော ပန ယဿ ပါဒါ ဝါ ဖာလိတာ ပါဒခီလာ ဝါ အာဗာဓော ပါဒါ ဝါ ဒုက္ခာ ဟောန္တိ၊ ယော န သက္ကောတိ အနုပါဟနော ဂါမံ ပဝိသိတုံ၊ ဧဝရူပေန ဂိလာနေန သဥပါဟနေန ဂါမံ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈာရာမေ ဥပါဟနံ ဓာရေတုံ ဥက္ကံ ပဒီပံ ကတ္တရဒဏ္ဍ”န္တိ[4] ဝစနတော အဇ္ဈာရာမေ အဂိလာနဿာပိ ဥပါဟနံ ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ အာစရိယေသု အာစရိယမတ္တေသု ဥပဇ္ဈာယေသု ဥပဇ္ဈာယမတ္တေသု အနုပါဟနေသု စင်္ကမမာနေသု သဥပါဟနေန စင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ယော စင်္ကမေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[5]— ဝစနတော အာစရိယာဒီသု အနုပါဟနေသု စင်္ကမန္တေသု သဥပါဟနေန န စင်္ကမိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ[6] စ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော ဥပသမ္ပဒါစရိယော နိဿယာစရိယော ဥဒ္ဒေသာစရိယောတိ ဣမေ စတ္တာရောပိ ဣဓ **အာစရိယာ** နာမ။ အဝဿိကဿ ဆဗ္ဗဿော အာစရိယမတ္တော။ သော ဟိ စတုဝဿကာလေ တံ နိဿာယ ဝစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဧကဝဿဿ သတ္တဝဿော၊ ဒုဝဿဿ အဋ္ဌဝဿော၊ တိဝဿဿ နဝဝဿော၊ စတုဝဿဿ ဒသဝဿောတိ ဣမေပိ **အာစရိယမတ္တာ** နာမ။ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ပန သဟာယဘိက္ခူ, ယေ ဝါ ပန ကေစိ ဒသဝဿေဟိ မဟန္တတရာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ **ဥပဇ္ဈာယမတ္တာ** နာမ။ ဧတ္တကေသု ဘိက္ခူသု အနုပါဟနေသု စင်္ကမန္တေသု သဥပါဟနဿ စင်္ကမတော အာပတ္တိ။

၁-ဝိ ၃-၂၇၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၂၈၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၂၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၂၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၆၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Visārado saṁghamajjhe voharatīti avinayadharassa hi saṁghamajjhe kathentassa bhayaṁ sārajjaṁ okkamati, vinayadharassa taṁ na hoti. Kasmā? “Evaṁ kathentassa doso hoti, evaṁ na doso”ti ñatvā kathanato.

Paccatthike sahadhammena suniggahitaṁ niggaṇhātīti ettha dvidhā paccatthikā nāma attapaccatthikā ca sāsanapaccatthikā ca. Tattha Mettiyabhūmajakā ca bhikkhū vaḍḍho ca licchavī amūlakena antimavatthunā codesuṁ, ime **attapaccatthikā** nāma. Ye pana aññepi dussīlā pāpadhammā, sabbete attapaccatthikā. Viparītadassanā pana Ariṭṭhabhikkhukaṇṭakasāmaṇeravesālikavajjiputtakā parūpahāra-aññāṇakaṅkhāvitaraṇādivādā mahāsaṁghikādayo ca abuddhasāsanaṁ “Buddhasāsanan”ti vatvā katapaggahā **sāsanapaccatthikā** nāma. Te sabbepi sahadhammena sahakāraṇena vacanena yathā taṁ asaddhammaṁ patiṭṭhāpetuṁ na sakkonti, evaṁ suniggahitaṁ katvā niggaṇhāti.

Saddhammaṭṭhitiyā paṭipanno hotīti ettha pana tividho saddhammo pariyattipaṭipatti-adhigamavasena. Tattha Tepiṭakaṁ Buddhavacanaṁ **pariyattisaddhammo** nāma. Terasa dhutaguṇā cuddasa Khandhakavattāni dve-asīti mahāvattānīti ayaṁ **paṭipattisaddhammo** nāma. Cattāro maggā ca cattāri phalāni ca, ayaṁ **adhigamasaddhammo** nāma.

Tattha keci therā “yo vo Ānanda mayā dhammo ca vinayo ca desito paññatto, so vo mamaccayena Satthā”ti iminā suttena[1] “sāsanassa pariyatti mūlan”ti vadanti. Keci therā “ime ca Subhadda bhikkhū sammā vihareyyuṁ, asuñño loko arahantehi assā”ti iminā suttena[2] “sāsanassa paṭipattimūlan”ti vatvā “yāva pañca bhikkhū sammāpaṭipannā saṁvijjanti, tāva sāsanaṁ ṭhitaṁ hotī”ti āhaṁsu. Itare pana therā “pariyattiyā antarahitāya suppaṭipannassapi dhammābhisamayo natthī”ti vatvā āhaṁsu “sacepi pañca bhikkhū cattāri pārājikāni rakkhakā honti, te saddhe kulaputte pabbājetvā paccantime janapade upasampādetvā dasavaggaṁ gaṇaṁ pūretvā Majjhimajanapade upasampadaṁ karissanti, etenupāyena vīsativaggaṁ saṁghaṁ pūretvā attanopi abbhānakammaṁ katvā sāsanaṁ vuddhiṁ

1. Dī 2. 126 piṭṭhe. 2. Dī 2. 125 piṭṭhe.

“န, ဘိက္ခဝေ မဟာစမ္မာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ သီဟစမ္မံ ဗျဂ္ဃစမ္မံ ဒီပိစမ္မံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ”။ “န ဘိက္ခဝေ ဂေါစမ္မံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ”။ “န ဘိက္ခဝေ ကိဉ္စိ စမ္မံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋဿာ”တိ[1]— ဝစနတော မဇ္ဈိမဒေသေ သီဟစမ္မာဒိ ယံ ကိဉ္စိ စမ္မံ ဂဟေတွာ ပရိဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သီဟစမ္မာဒီနဉ္စ ပရိဟရဏေယေဝ ပဋိက္ခေပေါ ကတော။ ဘူမတ္ထရဏဝသေန ပန အညတ္ထ အနိဟရန္တေန ယံ ကိဉ္စိ စမ္မံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု စမ္မာနိ အတ္ထရဏာနိ ဧဠကစမ္မံ အဇစမ္မံ မိဂစမ္မ”န္တိ[2] ဝစနတော ပန ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ယံ ကိဉ္စိ[3] ဧဠကစမ္မဉ္စ အဇစမ္မဉ္စ အတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ နိသီဒိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။ မိဂစမ္မေ ဧဏိမိဂေါ ဝါတမိဂေါ ပသဒမိဂေါ ကုရုင်္ဂမိဂေါ မိဂမာတုကော ရောဟိတမိဂေါတိ ဧတေသံယေဝ စမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အညေသံ ပန—

မက္ကဋော ကာဠသီဟော စ၊ သရဘော ကဒလီမိဂေါ။
ယေ စ ဝါဠမိဂါ ကေစိ၊ တေသံ စမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ။

တတ္ထ **ဝါဠမိဂါ**တိ သီဟဗျဂ္ဃအစ္ဆတရစ္ဆာ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတေယေဝ၊ ယေသံ ပန စမ္မံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ၊ တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ အန္တမသော ဂေါမဟိံသဿသသဗိဠာရာဒယောပိ သဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ “ဝါဠမိဂါ”တွေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေသဉ္ဟိ သဗ္ဗေသံ ပန စမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ ယာနေန ယာယိတဗ္ဗံ၊ ယော ယာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနဿ ယာန”န္တိ[4] ဝစနတော အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ယာနေန န ဂန္တဗ္ဗံ။ ကတရံ ပန ယာနံ ကပ္ပတိ၊ ကတရံ န ကပ္ပတီတိ? “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထဝဋ္ဋကံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သိဝိကံ ပါဋင်္ကိ”န္တိ[4] ဝစနတော ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထဝဋ္ဋကံ သိဝိကာ ပါဋင်္ကီ စ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ပုရိသယုတ္တံ ဣတ္ထိသာရထိ ဝါ ဟောတု ပုရိသသာရထိ ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဓေနုယုတ္တံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထဝဋ္ဋကံ ပန ဣတ္ထိယော ဝါ ဝဋ္ဋေန္တု၊ ပုရိသာ ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၅၇။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဟတာနံ ဒုဿာနံ အဟတကပ္ပါနံ ဒိဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ဧကစ္စိယံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဧကစ္စိယံ အန္တရဝါသကံ၊ ဥတုဒ္ဓဋာနံ ဒုဿာနံ

၁-ဝိ ၃-၂၀၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၇၁-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၃-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ။

virūḷhiṁ gamayissanti. Evamayaṁ vinayadharo tividhassapi saddhammassa ciraṭṭhitiyā paṭipanno hotī”ti. Evamayaṁ vinayadharo ime tāva pañcānisaṁse paṭilabhatīti veditabbo.

Katame chānisaṁse labhatīti? Tassādheyyo uposatho pavāraṇā saṁghakammaṁ pabbajjā upasampadā, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti. Yepi ime cātuddasiko, pannarasiko, sāmaggi-uposatho, saṁghe uposatho, gaṇe uposatho, puggale uposatho, suttuddeso, pārisuddhi, adhiṭṭhāna-uposathoti nava uposathā, sabbe te vinayadharāyatthā, yāpi ca imā cātuddasikā, pannarasikā, sāmaggipavāraṇā, saṁghe pavāraṇā, gaṇe pavāraṇā, puggale pavāraṇā, tevācikā pavāraṇā, dvevācikā pavāraṇā, samānavassikā pavāraṇāti nava pavāraṇā, tāpi vinayadharāyattā eva, tassa santakā, so tāsaṁ sāmī.

Yānipi imāni apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammanti cattāri saṁghakammāni, yā cāyaṁ upajjhāyena hutvā kulaputtānaṁ pabbajjā ca upsampadā ca kātabbā, ayampi vinayadharāyattāva. Na hi añño dvipiṭakadharopi evaṁ kātuṁ labhati, so eva nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, añño neva nissayaṁ dātuṁ labhati, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpetuṁ. Teneva “na bhikkhave ekena dve sāmaṇerā upaṭṭhāpetabbā, yo upaṭṭhāpeyya, āpatti dukkaṭassā”ti[1] paṭikkhipitvā puna anujānantenapi “anujānāmi bhikkhave byattena bhikkhunā ekena dve sāmaṇere upaṭṭhāpetuṁ, yāvatake vā pana ussahati ovadituṁ anusāsituṁ, tāvatake upaṭṭhāpetun”ti byattasseva sāmaṇerupaṭṭhāpanaṁ anuññātaṁ. Sāmaṇerupaṭṭhāpanaṁ paccāsīsanto pana vinayadharassa santike upajjhaṁ gāhāpetvā vattapaṭipattiṁ sādituṁ labhati. Ettha ca nissayadānañceva sāmaṇerupaṭṭhānañca ekamaṅgaṁ. Iti imesu chasu ānisaṁsesu ekena saddhiṁ purimāni pañca cha honti. Dvīhi saddhiṁ satta, tīhi saddhiṁ aṭṭha, catūhi saddhiṁ nava, pañcahi saddhiṁ dasa, sabbehipetehi saddhiṁ ekādasāti evaṁ vinayadharo puggalo pañca cha satta aṭṭha nava dasa ekādasa ca ānisaṁse labhatīti veditabbo.

1. Vi 3. 110 piṭṭhe. 2. Vi 3. 116 piṭṭhe.

စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ဒိဂုဏံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဒိဂုဏံ အန္တရဝါသကံ၊ ပံသုကူလေ ယာဝဒတ္ထံ၊ ပါပဏိကေ ဥဿာဟော ကရဏီယော”တိ[၁] ဝစနတော အဓော-တာနံ[၂] ကေဝါရိံ ဓောတာနဉ္စ ဝတ္ထာနံ ဒုပဋ္ဋာ သင်္ဃာဋိ ကာတဗ္ဗာ၊ ဥတ္တရာ-သင်္ဂေါ အန္တရဝါသကော စ ဧကပဋ္ဋော ကာတဗ္ဗော။ ဥတုဒ္ဓဋာနံ ပန ဟတ-ဝတ္ထာနံ ပိလောတိကာနံ သင်္ဃာဋိ စတုဂ္ဂုဏာ ကာတဗ္ဗာ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ အန္တရဝါသကော စ ဒုပဋ္ဋော ကာတဗ္ဗော၊ ပံသုကူလေ ပန ယထာရုစိ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တရာပဏတော ပတိတပိလောတိကစီဝရေပိ ဥဿာဟော ကရဏီယော၊ ပရိယေသနာ ကာဘဗ္ဗာ၊ ပရိစ္ဆေဒေါ ပန နတ္ထိ၊ ပဋ္ဋသတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗမိဒံ သာဒိယန္တဿ ဘိက္ခုနော ဝုတ္တံ။ တိသု ပန စီဝရေသု ဒွေ ဝါ ဧကံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ နပ္ပဟောတိ၊ အာဂန္တုကပတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ။ အာဂန္တုကပတ္တဉ္စ အပ္ပဟောနကေ အနုညာတံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ဆိန္နကာနိ ဧကံ အစ္ဆိန္နကန္တိ။ ဒွေ ဆိန္နကာနိ ဧကံ အစ္ဆိန္နကံ နပ္ပဟောတိ။ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ အစ္ဆိန္နကာနိ ဧကံ ဆိန္နကန္တိ။ ဒွေ အစ္ဆိန္နကာနိ ဧကံ ဆိန္နကံ နပ္ပဟောတိ။ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အန္ဝါဓိကမ္ပိ အာရောပေတုံ။ န စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ အစ္ဆိန္နကံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၃]။

တသ္မာ သစေ ပဟောတိ အာဂန္တုကပတ္တံ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗမေဝ။

“န ဘိက္ခဝေ ပေါတ္ထကော နိဝါသေတဗ္ဗော၊ ယော နိဝါသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ န ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗနီလကာနိ စီဝရာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ။ န သဗ္ဗပီတကာနိ။ န သဗ္ဗလောဟိတကာနိ။ န သဗ္ဗမဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ။ န သဗ္ဗကဏှာနိ။ န သဗ္ဗမဟာရင်္ဂ-ရတ္တာနိ။ န သဗ္ဗမဟာနာမရတ္တာနိ။ န အစ္ဆိန္နဒသာနိ။ န ဒီဃဒသာနိ။ န ပုပ္ဖ-ဒသာနိ။ န ဖလဒသာနိ စီဝရာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ။ န ကဉ္စုကံ။ န တိရီဋကံ။ န ဝေဌနံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[၄]— ဝစနတော ပေါတ္ထကာဒီနိ န ဓာရေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ[၅] **ပေါတ္ထကော**တိ မကစိမယော ဝုစ္စတိ၊ အက္ကဒုဿကဒလိဒုဿဧရကဒုဿာနိပိ ပေါတ္ထကဂတိကာနေဝ။ **သဗ္ဗနီလကာ-ဒီနိ** ရဇနံ ဓောဝိတွာ[၆] ပုန ရဇိတွာ ဓာရေတဗ္ဗာနိ။ န သက္ကာ စေ ဟောန္တိ ဓောဝိတုံ၊ ပစ္စတ္ထရဏာနိ ဝါ ကာတဗ္ဗာနိ။ တိပဋ္ဋစီဝရဿ ဝါ မဇ္ဈေ ဒါတဗ္ဗာနိ။

၁-ဝိ ၃-၄၀၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၀၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဝိ ၃-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၄၂၂-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝါမေတွာ (သီ)

Mahānisaṁsamiccevaṁ, kosallaṁ vinaye sadā.
Patthentenettha kātabbo, abhiyogo punappunanti.

Iti Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgahe

Pakiṇṇakavinicchayakathā samattā.

Niṭṭhito cāyaṁ Pāḷimuttakavinayavinicchayasaṅgaho.

Nigamanakathā

Ajjhesito narindena, sohaṁ **parakkamabāhunā.**
Saddhammaṭṭhitikāmena, sāsanujjotakārinā.

Teneva kārite ramme, pāsādasatamaṇḍite.
Nānādumagaṇākiṇṇe, bhāvanābhiratālaye.

Sītalūdakasampanne, vasaṁ **Jetavane** imaṁ.
Vinayasaṅgahaṁ sāraṁ, akāsi yoginaṁ hitaṁ.

Yaṁ siddhaṁ iminā puññaṁ, yañcaññaṁ pasutaṁ mayā.
Etena puññakammena, dutiye attasambhave.

Tāvatiṁse pamodento, sīlacāraguṇe rato.
Alaggo pañcakāmesu, patvāna paṭhamaṁ phalaṁ.

Antime attabhāvamhi, Metteyyaṁ Munipuṅgavaṁ.
Lokaggapuggalaṁ Nāthaṁ, sabbasattahiterataṁ.

Disvāna tassa dhīrassa, sutvā saddhammadesanaṁ.
Adhigantvā phalaṁ aggaṁ, sobheyyaṁ Jinasāsananti.

Vinayasaṅgahaṭṭhakathā niṭṭhitā.

တေသံ ဝဏ္ဏနာနယော ဥပါဟနာသု ဝုတ္တနယမေဝ။ **အင်္ဂုဋ္ဌဒသဒီဃဒသာနိ** ဒသာ ဆိန္ဒိတွာ ဓာရေတဗ္ဗာနိ။ **ကဉ္စုကံ** လဘိတွာ ဖာလေတွာ ရဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဝေဌနေပိ** ဧသေဝ နယော။ **တိရီဋကံ** ပန ရုက္ခဆလ္လိမယံ၊ တံ ပါဒပုဉ္ဆနိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၅၈။ "န ဘိက္ခဝေ အဓမ္မကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မကမ္မေ ကယိရမာနေ ပဋိက္ကောသိတု"န္တိ[၁] ဝစနတော အဓမ္မကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကယိရမာနဉ္စ နိဝါရေတဗ္ဗံ။ နိဝါရေန္တေဟိ စ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ပဋိက္ကောသိတုံ၊ ဒွီဟိ တီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အာဝိကာတုံ၊ ဧကေန အဓိဋ္ဌာတုံ 'န မေတံ ခမတီ'တိ"[၂] ဝစနတော ယတ္ထ နိဝါရေန္တဿ ဘိက္ခုနော ဥပဒ္ဒဝံ ကရောန္တိ၊ တတ္ထ ဧကေန န နိဝါရေတဗ္ဗံ။ သစေ စတ္တာရော ပဉ္စ ဝါ ဟောန္တိ၊ နိဝါရေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဟောန္တိ၊ "အဓမ္မကမ္မံ ဣဒံ၊ န မေတံ ခမတီ"တိ ဧဝံ အညဿ သန္တိကေ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ အာဝိကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဧကော ဟောတိ၊ "န မေတံ ခမတီ"တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗဉ္စေတံ တေသံ အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယ ဝုတ္တံ။

၅၉။ "န ဘိက္ခဝေ အနောကာသကတော ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေတဗ္ဗော၊ ယော စောဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၃] ဝစနတော စောဒေန္တေန "ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော"တိ ဧဝံ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ စောဒေတဗ္ဗော။ အဓိပ္ပါယဘေဒေါ ပနေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော[၄]။ အယဉ္ဟိ အဓိပ္ပါယော နာမ စာဝနာဓိပ္ပါယော အက္ကောသာဓိပ္ပါယော ကမ္မာဓိပ္ပါယော ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယော ဥပေါသထပဝါရဏဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယော အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယော ဓမ္မကထာဓိပ္ပါယောတိ အနေကဝိဓော။ တတ္ထ ပုရိမေသု စတူသု အဓိပ္ပါယေသု ဩကာသံ အကာရာပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဩကာသံ ကာရာပေတွာပိ သမ္မုခါ အမူလကေန ပါရာဇိကေန စောဒေန္တဿ သံဃာဒိသေသော၊ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန စောဒေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ အမူလိကာယ အာစာရဝိပတ္တိယာ စောဒေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ အက္ကောသာဓိပ္ပါယေန ဝဒန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ အသမ္မုခါ ပန သတ္တဟိပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ ဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ အသမ္မုခါ ဧဝ သတ္တဝိဓမ္ပိ ကမ္မံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယေန 'တွံ ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ

၁-ဝိ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိကရောဟီ'တိ ဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋသဿကိစ္စံ နတ္ထိ"တိ ဝုတ္တံ။ ဥပေါသထပဝါရဏာ ဌပေန္တဿပိ ဒုက္ကဋသကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဌပနခေတ္တံ ပန ဇာနိတဗ္ဗံ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေ"တိ။

ဧတသ္မိံ ဟိ **ရေ-ကာရေ** အနတိက္ကန္တေယေဝ ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ၊ တတော ပရံ ပန **ယျ-ကာရေ** ပတ္တေ န လဗ္ဘတိ။ **ဧသ** နယော ပဝါရဏာယ။

အနုဝိဇ္ဇကဿပိ ဒုက္ကဋသဿ ဝတ္ထုသ္မိံ "အဝုတ္တံ တဝါ"တိ အနုဝိဇ္ဇနာ-မိပ္ပါယေန ဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋသကမ္မံ နတ္ထိ။ ဓမ္မကထိကဿပိ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိတွာ "ယော ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောတိ၊ အယံ ဘိက္ခု အဿမဏော"တိအာဒိနာ နယေန အနောဒိဿ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဒုက္ကဋသကမ္မံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဒုက္ကဋဿ နိယမေတွာ "အသုကော စ အသုကော စ အဿမဏော အနုပါသကော"တိ ကထေတိ၊ ဓမ္မာသနတော ဒုက္ကဋရောဟိတွာ အာပတ္တိံ ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ "န ဘိက္ခဝေ သုဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူနံ အနာပတ္တိကာနံ အဝတ္ထုသ္မိံ အကာရဏေ ဒုက္ကဋသော ကာရာပေတဗ္ဗော၊ ယော ကာရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[1] ဝစနတော သုဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူနံ အကာရဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဒုက္ကဋသော န ကာရေတဗ္ဗော။ "**အနုဇာနာမိ** ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလံ တုလယိတွာ ဒုက္ကဋသံ ကာတု"န္တိ[1] ဝစနတော "ဘူတမေဝ နု ခေါ အာပတ္တိံ ဝဒတိ, အဘူတ"န္တိ ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဒုက္ကဋသော ကာတဗ္ဗော။

၆၀။ "န ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတဗ္ဗံ၊ ယော ဝိနိပါတေယျ၊ **အာပတ္တိ** ဒုက္ကဋဿာ"တိ[2] ဝစနတော သဒ္ဓါဒေယျံ န ဝိနိပါတေတဗ္ဗံ။ ဌပေတွာ **မာ**တာပိတရော[3] သေသဉာတီနံ ဒေန္တောပိ ဝိနိပါတေတိယေဝ၊ မာတာပိတရော ပန ရဇ္ဇေ ဌိတာပိ ပတ္ထယန္တိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။

၆၁။ "န ဘိက္ခဝေ သန္တရုတ္တရေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော၊ ယော ပဝိသေယျ၊ **အာပတ္တိ** ဒုက္ကဋဿာ"တိ[4] ဝစနတော သန္တရုတ္တရေန ဂါမော န ပဝိသိတဗ္ဗော။

၆၂။ "ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ပစ္စယာ သင်္ဃာဋိယာ နိက္ခေပါယ။ ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ၊ ဝဿိကသင်္ကေတံ ဝါ ဟောတိ၊ နဒီပါရဂတံ ဝါ ဟောတိ၊ အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝိဟာရော ဝါ ဟောတိ၊ အတ္ထတကထိနံ ဝါ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ **ဘိက္ခဝေ** ပဉ္စ ပစ္စယာ သင်္ဃာဋိယာ နိက္ခေပါယာ"တိ[4]—ဝစနတော ပန

၁-ဝိ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၄-ဝိ ၃-၄၁၃-ပိဋ္ဌေ။

ဂဟေတွာ ဂန္တုံ အသမတ္ထော ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ၊ ဝဿိကသင်္ကေတာဒီသု ဝါ အညတရံ ကာရဏံ၊ **ဧဝရူပေသု** ပစ္စယေသု သဿင်္ဂိံ အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝိဟာရေ ဌပေတွာ သန္တရုတ္တရေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗေသွေဝ ဟိ ဧတေသု ဂိလာန-ဝဿိကသင်္ကေတနဒီပါရဂမနအတ္ထတကထိနဘာဝေသု အဂ္ဂဠဂုတ္တိယေဝ ပမာဏံ၊ ဂုတ္တေ စေ ဝိဟာရေ နိက္ခိပိတွာ ဗဟိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ, နာဂုတ္တေ။ အာရညကဿ ပန ဝိဟာရော န သုဂုတ္တော ဟောတိ၊ တေန ဘဏ္ဍုက္ခလိကာယ ပက္ခိပိတွာ ပါသာဏသုသိရရုက္ခသုသိရာဒီသု သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေသု ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဥတ္တရာ-သင်္ဂအန္တရဝါသကာနံ နိက္ခေပေပိ ဣမေယေဝ ပဉ္စ ပစ္စယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆၃။ "န ဘိက္ခဝေ သမ္ဗာဓဿ သာမန္တာ ဒွင်္ဂုလာ[၁] သတ္ထကမ္မံ ဝါ ဝတ္ထိကမ္မံ ဝါ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ ယော ကာရာပေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ"တိ[၂] ဝစနတော ယထာပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ[၃] ယေန ကေနစိ သတ္ထေန ဝါ သူစိယာ ဝါ ကဏ္ဋကေန ဝါ သတ္တိကာယ[၄] ဝါ ပါသာဏသက္ခလိ-ကာယ ဝါ နခေန ဝါ ဆိန္ဒနံ ဝါ **ဖာလနံ ဝါ** ဝိဇ္ဈနံ ဝါ လေခနံ ဝါ န ကာတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ သတ္ထကမ္မမေဝ ဟောတိ။ **ယေန ကေနစိ** ပန **စမ္မေန** ဝါ ဝတ္ထေန ဝါ ဝတ္ထိပီဠနမ္ပိ န ကာတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ **ဝတ္ထိကမ္မမေဝ** ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ "**သမ္ဗာဓဿ သာမန္တာ ဒွင်္ဂုလာ**"တိ ဣဒံ သတ္ထကမ္မံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ **ဝတ္ထိကမ္မံ** ပန သမ္ဗာ-ဓေယေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ။ တတ္ထ ပန ခါရံ ဝါ ဒါတုံ ယေန **ကေနစိ** ရဇ္ဇုကေန ဝါ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဒိ တေန ဆိဇ္ဇတိ၊ သုစ္ဆိန္နံ။ အဏ္ဍဝုဍ္ဎိရောဂေပိ သတ္ထကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ "အဏ္ဍံ ဖာလေတွာ ဗီဇာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ အရောဂံ ကရိဿာမီ"တိ န ကာတဗ္ဗံ၊ အဂ္ဂိတာပနဘေသဇ္ဇလေပနေသု ပန ပဋိက္ခေပေါ နတ္ထိ။ **ဝစ္စမဂ္ဂေ** **ဘေသဇ္ဇမက္ခိတာ** အာဒါနဝဋ္ဋိ ဝါ ဝေဠုနာဠိကာ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ယာယ ခါရကမ္မံ ဝါ ကရောန္တိ၊ တေလံ ဝါ ပဝေသေန္တိ။

၆၄။ "န ဘိက္ခဝေ နဟာပိတပုဗ္ဗေန ခုရဘဏ္ဍံ ပရိဟရိတဗ္ဗံ၊ **ယော** ပရိဟရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၅] ဝစနတော နဟာပိတပုဗ္ဗေန[၆] ခုရဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပရိဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ သန္တကေန ပန ကေသေ ဆေဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝေတနံ ဂဟေတွာ ဆိန္ဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ယော အနဟာပိတပုဗ္ဗော၊ တဿေဝ ပရိဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ဝါ အညံ ဝါ ဂဟေတွာ ကေသေ ဆေဒေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဒွင်္ဂုလေ (သီ) ၂-ဝိ ၃-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-သတ္တိကာယ (သီ) ၅-ဝိ ၃-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၈၄-ပိဋ္ဌေ။

၆၅။ "သံဃိကာနိ ဘိက္ခဝေ ဗီဇာနိ ပုဂ္ဂလိကာယ ဘူမိယာ ရောပိတာနိ ဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ပုဂ္ဂလိကာနိ ဗီဇာနိ သံဃိကာယ ဘူမိယာ ရောပိတာနိ ဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီ"တိ[1]—ဝစနတော ပုဂ္ဂလိကာယ ဘူမိယာ သံဃိကေသု ဗီဇေသု ရောပိတေသု သံဃိကာယ ဘူမိယာ ဝါ ပုဂ္ဂလိကေသု ဗီဇေသု ရောပိတေသု ဒသမဘာဂံ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ ပေါရာဏကစာရိတ္တံ၊ တသ္မာ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ဘူမိသာမိကာနံ ဒါတဗ္ဗော။

၆၆။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂါ ကန္တာရာ အပ္ပောဒကာ အပ္ပဘက္ခာ၊ န သုကရာ အပါထေယျေန ဂန္တုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါထေယျံ ပရိယေသိတုံ။ တဏ္ဍုလော[2] တဏ္ဍုလတ္ထိကေန၊ မုဂ္ဂေါ[3] မုဂ္ဂတ္ထိကေန၊ မာသော[4] မာသတ္ထိကေန၊ လောဏံ လောဏတ္ထိကေန၊ ဂုဠော[5] ဂုဠတ္ထိကေန၊ တေလံ တေလတ္ထိကေန၊ သပ္ပိ[6] သပ္ပိတ္ထိကေနာ"တိ[7]—ဝစနတော တာဒိသံ ကန္တာရံ နိတ္ထရန္တေန ပါထေယျံ ပရိယေသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကထံ ပန ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ? သစေ[8] ကေစိ သယမေဝ ဉတွာ ဒေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ တထာ အလဘန္တေန အညာတိကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော ယာစိတွာပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဧကဒိဝသေန ဂမနီယေ မဂ္ဂေ ဧကဘတ္တတ္ထာယ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ဒီဃေ အဒ္ဓါနေ ယတ္တကေန ကန္တာရံ နိတ္ထရတိ၊ တတ္တကံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

၆၇။ "ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ 'ဣဒံ န ကပ္ပတီ'တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ 'ဣဒံ န ကပ္ပတီ'တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ 'ဣဒံ ကပ္ပတီ'တိ အနနုညာတံ၊ တဉ္စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ 'ဣဒံ ကပ္ပတီ'တိ အနနုညာတံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတီ"တိ[9]—ဣမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသေ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ နယဂ္ဂဟဏတ္ထာယ အာဟ။ တတ္ထ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ပရိမဒ္ဒန္တာ ဣဒံ အဒ္ဒသံသု။ "ဌပေတွာ ဓညဖလရသ"န္တိ သတ္တ ဓညရသာနိ "ပစ္ဆာဘတ္တံ န ကပ္ပတီ"တိ

၁-ဝိ ၃-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တဏ္ဍုလေ (သီ) ၃-မုဂ္ဂေ (သီ)
၄-မာသေ (သီ) ၅-ဂုဠေ (သီ) ၆-သပ္ပိံ (သီ)
၇-ဝိ ၃-၃၄၂-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၀၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၉-ဝိ ၃-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိက္ခိတ္တာနိ။ တာလနာဠိကေရပနသလဗုဇအလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍပုဿဖလတိပုသဖလဧဠာလုကာနိ နဝ မဟာဖလာနိ သဗ္ဗဉ္စ အပရဏ္ဏံ ဓညဂတိကမေဝ။ တံ ကိဉ္စာပိ န ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အထ ခေါ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ တသ္မာ ပဉ္စာဘတ္တံ န ကပ္ပတိ။ အဋ္ဌ ပါနာနိ အနုညာတာနိ၊ အဝသေသာနိ ဝေတ္တတိန္တိဏိကမာတုလုင်္ဂကပိဋ္ဌကောသမ္ဗကရမန္ဒာဒိခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ အဋ္ဌပါနဂတိကာနေဝ။ တာနိ ကိဉ္စာပိ န အနုညာတာနိ၊ အထ ခေါ ကပ္ပိယံ အနုလောမေန္တိ၊ တသ္မာ ကပ္ပန္တိ။ ဌပေတွာ ဟိ သာနုလောမံ ဓညဖလရသံ အညံ ဖလပါနံ နာမ အကပ္ပိယံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ယာမကာလိကံယေဝါတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဆ စီဝရာနိ ခေါမံ ကပ္ပါသိကံ ကောသေယျံ ကမ္ဗလံ သာဏံ ဘင်္ဂ”န္တိ[1] ဆ စီဝရာနိ အနုညာတာနိ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ တေသံ အနုလောမာနိ ဒုကူလံ ပတ္တုဏ္ဏံ စီနပဋ္ဋံ သောမာရပဋ္ဋံ ဣဒ္ဓိမယံ ဒေဝဒတ္တိယန္တိ အပရာနိ ဆ အနုညာတာနိ။ တတ္ထ **ပတ္တုဏ္ဏ**န္တိ ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ ပါဏကေဟိ သဉ္ဇာတဝတ္ထံ။ ဒွေ ပဋာနိ ဒေသနာမေနေဝ ဝုတ္တာနိ။ တီဏိ ကောသေယျဿ အနုလောမာနိ၊ ဒုကူလံ သာဏဿ၊ ဣတရာနိ ဒွေ ကပ္ပါသိကဿ ဝါ သဗ္ဗေသံ ဝါ။

ဘဂဝတာ ဧကာဒသ ပတ္တေ ပဋိက္ခိပိတွာ ဒွေ ပတ္တာ အနုညာတာ လောဟပတ္တော စ မတ္တိကာပတ္တော စ။ လောဟထာလကံ မတ္တိကာထာလကံ တမ္ဗလောဟထာလကန္တိ တေသံယေဝ အနုလောမာနိ။ ဘဂဝတာ တယော တုမ္ဗာ အနုညာတာ လောဟတုမ္ဗော ကဋ္ဌတုမ္ဗော ဖလတုမ္ဗောတိ။ ကုဏ္ဍိကာ ကဉ္စနကော ဥဒကတုမ္ဗောတိ တေသံယေဝ အနုလောမာနိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ပါနီယသင်္ခပါနီယသရာဝကာနံ ဧတေ အနုလောမာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဋိကာ သူကရန္တကန္တိ ဒွေ ကာယဗန္ဓနာနိ အနုညာတာနိ။ ဒုဿပဋ္ဋေန ရဇ္ဇုကေန စ ကတကာယဗန္ဓနာနိ တေသံယေဝ အနုလောမာနိ။ သေတစ္ဆတ္တံ ကိလဉ္ဇစ္ဆတ္တံ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တန္တိ တီဏိ ဆတ္တာနိ အနုညာတာနိ။ ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ တေသံယေဝ အနုလောမန္တိ ဣမိနာ နယေန ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ အနုပေက္ခိတွာ အညာနိပိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာနံ အနုလောမာနိ ဝိနယဓရေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၆၈။ ဝိနယဓရော[2] စ ပုဂ္ဂလော ဝိနယပရိယတ္တိမူလကေ ပဉ္စာနိသံသေ ဆာနိသံသေ သတ္တာနိသံသေ အဋ္ဌာနိသံသေ နဝါနိသံသေ ဒသာနိသံသေ

၁-ဝိ ၃-၃၃၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၄၁-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

ကောဒသာနိသံသေ လဘတိ။ ကတမေ ပဉ္စာနိသံသေ လဘတိ? အတ္တနော သီလက္ခန္ဓဂုတ္တိအာဒိကေ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

“ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဝိနယဓရေ ပုဂ္ဂလေ။ အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော၊ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ၊ ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတိ၊ ပစ္စတ္ထိကေ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတိ”တိ[1]။

ကထမဿ **အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော?** ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တော ဆဟာကာရေဟိ အာပဇ္ဇတိ အလဇ္ဇိတာ, အညာဏတာ, ကုက္ကုစ္စပကတတာ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ, ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ, **သတိသမ္မောသာ**။ ကထံ **အလဇ္ဇိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အကပ္ပိယဘာဝံ **ဇာနန္တောယေဝ** မဒ္ဒိတွာ ဝီတိက္ကမံ ကရောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတိ။
အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော”တိ[2]။

ကထံ **အညာဏတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အညာဏပုဂ္ဂလော ဟိ မန္ဒော မောမူဟော ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ အဇာနန္တော အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ဝိရာဓေတိ။ ဧဝံ အညာဏတာယ အာပဇ္ဇတိ။ ကထံ **ကုက္ကုစ္စပကတတာယ** အာပဇ္ဇတိ? ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနယဓရံ ပုစ္ဆိတွာ ကပ္ပိယံ စေ၊ ကတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ အကပ္ပိယံ စေ၊ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ ပန “ဝဋ္ဋတီ”တိ မဒ္ဒိတွာ ဝီတိက္ကမတိယေဝ။ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စပကတတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အစ္ဆမံသံ “သူကရမံသ”န္တိ ခါဒတိ၊ ဒီပိမံသံ “မိဂမံသ”န္တိ ခါဒတိ၊ အကပ္ပိယဘောဇနံ “ကပ္ပိယဘောဇန”န္တိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဝိကာလေ ကာလသညာယ ဘုဉ္ဇတိ၊ အကပ္ပိယပါနကံ “ကပ္ပိယပါနက”န္တိ ပိဝတိ။ ဧဝံ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။ ကထံ **ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? သူကရမံသံ “အစ္ဆမံသ”န္တိ ခါဒတိ၊ မိဂမံသံ “ဒီပိမံသ”န္တိ ခါဒတိ၊ ကပ္ပိယဘောဇနံ “အကပ္ပိယဘောဇန”န္တိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ကာလေ ဝိကာလသညာယ ဘုဉ္ဇတိ၊ ကပ္ပိယပါနကံ “အကပ္ပိယပါနက”န္တိ ပိဝတိ။ ဧဝံ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။ ကထံ

၁-ဝိ ၅-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။

သတိသမ္မောသာ အာပဇ္ဇတိ? သဟသေယျစီဝရဝိပ္ပဝါသဘေသဇ္ဇစီဝရကာလာတိက္ကမနပစ္စယာ အာပတ္တိံ သတိသမ္မောသာ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမိဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဣမေဟိ ဆဟိ အာကာရေဟိ **အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ**။

ဝိနယဓရော ပန ဣမေဟိ ဆဟာကာရေဟိ **အာပတ္တိံ** န အာပဇ္ဇတိ။ ကထံ **လဇ္ဇိတာယ** နာပဇ္ဇတိ? သော ဟိ “ပဿထ ဘော၊ အယံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဇာနန္တောယေဝ ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမံ ကရောတီ”တိ ဣမံ ပရူပဝါဒံ ရက္ခန္တောပိ နာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ လဇ္ဇိတာယ နာပဇ္ဇတိ၊ သဟသာ အာပန္နမ္ပိ ဒေသနာဂါမိနိံ ဒေသေတွာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ တတော—

“သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ နာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိံ န ပရိဂူဟတိ။
အဂတိဂမနဉ္စ န ဂစ္ဆတိ၊ ဒိသော ဝုစ္စတိ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော”တိ[1]—

ဣမသ္မိံ လဇ္ဇိဘာဝေ ပတိဋ္ဌိတောဝ ဟောတိ။

ကထံ **ဉာဏတာယ** နာပဇ္ဇတိ? သော ဟိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ ကပ္ပိယံယေဝ ကရောတိ၊ အကပ္ပိယံ န ကရောတိ။ ဧဝံ ဉာဏတာယ နာပဇ္ဇတိ။ ကထံ **အကုက္ကုစ္စပကတတာယ** နာပဇ္ဇတိ? ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုံ ဩလောကေတွာ မာတိကံ ပဒဘာဇနံ အန္တရာပတ္တိံ အနာပတ္တိံ ဩလောကေတွာ ကပ္ပိယံ စေ ဟောတိ၊ ကရောတိ၊ အကပ္ပိယံ စေ၊ န ကရောတိ။ ဧဝံ အကုက္ကုစ္စပကတတာယ နာပဇ္ဇတိ။ ကထံ **အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာဒီဟိ** နာပဇ္ဇတိ? သော ဟိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညီ န ဟောတိ၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညီ န ဟောတိ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ စဿ သတိ ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဆဟိ အာကာရေဟိ အာပတ္တိံ နာပဇ္ဇတိ။ အနာပဇ္ဇန္တော အခဏ္ဍသီလော ဟောတိ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလော ဟောတိ။ ဧဝမဿ အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော။

ကထံ **ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ?** တိရောရဋ္ဌေသု တိရောဇနပဒေသု စ ဥပ္ပန္နကုက္ကုစ္စာ ဘိက္ခူ “အသုကသ္မိံ ကိရ ဝိဟာရေ ဝိနယဓရော ဝသတီ”တိ ဒူရတောဝ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆန္တိ။ သော တေဟိ ကတဿ ကမ္မဿ ဝတ္ထုံ ဩလောကေတွာ အာပတ္တာနာပတ္တိဂရုကလဟုကာဒိဘေဒံ သလ္လက္ခေတွာ ဒေသနာဂါမိနိံ ဒေသာပေတွာ, ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ။

၁-ဝိ ၅-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။

ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတီတိ အဝိနယဓရဿ ဟိ သံဃမဇ္ဈေ ကထေန္တဿ ဘယံ သာရဇ္ဇံ ဩက္ကမတိ၊ ဝိနယဓရဿ တံ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? “ဧဝံ ကထေန္တဿ ဒေါသော ဟောတိ၊ ဧဝံ န ဒေါသော”တိ ဉတွာ ကထနတော။

ပစ္စတ္ထိကေ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှာတီတိ ဧတ္ထ ဒွိဓာ ပစ္စတ္ထိကာ နာမ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ စ သာသနပစ္စတ္ထိကာ စ။ တတ္ထ မေတ္တိယဘုမ္မဇကာ စ ဘိက္ခူ ဝဍ္ဎော စ လိစ္ဆဝိ အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ စောဒေသုံ၊ ဣမေ **အတ္တပစ္စတ္ထိကာ** နာမ။ ယေ ပန အညေပိ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေတေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ။ ဝိပရီတဒဿနာ ပန အရိဋ္ဌဘိက္ခုကဏ္ဋကသာမဏေရ-ဝေသာလိကဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ပရူပဟာရအညာဏကင်္ခါပရဝိတရဏာဒိဝါဒါ မဟာ-သံဃိကာဒယော စ အဗုဒ္ဓသာသနံ “ဗုဒ္ဓသာသန”န္တိ ဝတွာ ကတပဂ္ဂဟာ **သာသနပစ္စတ္ထိကာ** နာမ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဟဓမ္မေန သဟကာရဏေန ဝစနေန ယထာ တံ အသဒ္ဓမ္မံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ သုနိဂ္ဂဟိတံ ကတွာ နိဂ္ဂဏှာတိ။

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတီတိ ဧတ္ထ ပန တိဝိဓော သဒ္ဓမ္မော ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိအဓိဂမဝသေန။ တတ္ထ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ တေရသ ဓုတဂုဏာ စုဒ္ဒသ ခန္ဓကဝတ္တာနိ ဒွေအသီတိ မဟာဝတ္တာနီတိ အယံ **ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စ စတ္တာရိ ဖလာနိ စ၊ အယံ **အဓိဂမသဒ္ဓမ္မော** နာမ။

တတ္ထ ကေစိ ထေရာ “ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ”တိ ဣမိနာ သုတ္တေန[1] “သာသနဿ ပရိယတ္တိ မူလ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ကေစိ ထေရာ “ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ”တိ ဣမိနာ သုတ္တေန[2] “သာသနဿ ပဋိပတ္တိ မူလ”န္တိ ဝတွာ “ယာဝ ပဉ္စ ဘိက္ခူ သမ္မာပဋိ-ပန္နာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ သာသနံ ဌိတံ ဟောတီ”တိ အာဟံသု။ ဣတရေ ပန ထေရာ “ပရိယတ္တိယာ အန္တရဟိတာယ သုပ္ပဋိပန္နဿပိ ဓမ္မာဘိသမယော နတ္ထီ”တိ ဝတွာ အာဟံသု “သစေပိ ပဉ္စ ဘိက္ခူ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ရက္ခကာ ဟောန္တိ၊ တေ သဒ္ဓေ ကုလပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပစ္စန္တိမေ ဇနပဒေ ဥပသမ္ပာဒေတွာ ဒသဝဂ္ဂံ ဂဏံ ပူရေတွာ မဇ္ဈိမဇနပဒေ ဥပသမ္ပဒံ ကရိဿန္တိ၊ ဧတေနုပါယေန ဝီသတိဝဂ္ဂံ သံဃံ ပူရေတွာ အတ္တနောပိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကတွာ သာသနံ ဝုဍ္ဎိံ

[1] ဒီ ၂-၁၂၆-ပိဋ္ဌေ။
[2] ဒီ ၂-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝိရုဠှိံ ဂမယိဿန္တိ။ ဧဝမယံ ဝိနယဓရော တိဝိဓေသုပိ သဒ္ဓမ္မေသု စိရဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတီ”တိ။ ဧဝမယံ ဝိနယဓရော ဣမေ တာဝ ပဉ္စာနိသံသေ ပဋိလဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကတမေ ဆာနိသံသေ လဘတီတိ? တဿာဓေယျော ဥပေါသထော ပဝါရဏာ သံဃကမ္မံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ၊ နိဿယံ ဒေတိ၊ သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ယေပိ ဣမေ စာတုဒ္ဒသိကော, ပန္နရသိကော, သာမဂ္ဂိဥပေါသထော, သံဃေ ဥပေါသထော, ဂဏေ ဥပေါသထော, ပုဂ္ဂလေ ဥပေါသထော, သုတ္တုဒ္ဒေသော, ပါရိသုဒ္ဓိ, အဓိဋ္ဌာနဥပေါသထောတိ နဝ ဥပေါသထာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဝိနယဓရာယတ္တာ၊ ယာပိ စ ဣမာ စာတုဒ္ဒသိကာ, ပန္နရသိကာ, သာမဂ္ဂိပဝါရဏာ, သံဃေ ပဝါရဏာ, ဂဏေ ပဝါရဏာ, ပုဂ္ဂလေ ပဝါရဏာ, တေဝါစိကာ ပဝါရဏာ, ဒွေဝါစိကာ ပဝါရဏာ, သမာနဝဿိကာ ပဝါရဏာတိ နဝ ပဝါရဏာ၊ တာပိ ဝိနယဓရာယတ္တာ ဧဝ၊ တဿ သန္တကာ၊ သော တာသံ သာမီ။

ယာနိပိ ဣမာနိ အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မန္တိ စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ၊ ယာ စာယံ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတွာ ကုလပုတ္တာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ကာတဗ္ဗာ၊ အယမ္ပိ ဝိနယဓရာယတ္တာဝ။ န ဟိ အညော ဒွိပိဋကဓရောပိ ဧဝံ ကာတုံ လဘတိ၊ သော ဧဝ နိဿယံ ဒေတိ၊ သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ အညော နေဝ နိဿယံ ဒါတုံ လဘတိ, န သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ။ တေနေဝ “န ဘိက္ခဝေ ဧကေန ဒွေ သာမဏေရာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ ယော ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[1] ပဋိက္ခိပိတွာ ပုန အနုဇာနန္တေနပိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ဧကေန ဒွေ သာမဏေရေ ဥပဋ္ဌာပေတုံ၊ ယာဝတကေ ဝါ ပန ဥဿဟတိ ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ၊ တာဝတကေ ဥပဋ္ဌာပေတု”န္တိ[2] ဗျတ္တဿေဝ သာမဏေရုပဋ္ဌာပနံ အနုညာတံ။ သာမဏေရုပဋ္ဌာပနံ ပစ္စာသီသန္တော ပန ဝိနယဓရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ သာဒိတုံ လဘတိ။ ဧတ္ထ စ နိဿယဒါနဉ္စေဝ သာမဏေရုပဋ္ဌာနဉ္စ ဧကမင်္ဂံ။ ဣတိ ဣမေသု ဆသု အာနိသံသေသု ဧကေန သဒ္ဓိံ ပုရိမာနိ ပဉ္စ ဆ ဟောန္တိ။ ဒွီဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ၊ တီဟိ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ၊ စတူဟိ သဒ္ဓိံ နဝ၊ ပဉ္စဟိ သဒ္ဓိံ ဒသ၊ သဗ္ဗေဟိပေတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဒသာတိ ဧဝံ ဝိနယဓရော ပုဂ္ဂလော ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝ ဒသ ဧကာဒသ စ အာနိသံသေ လဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဝိ ၃-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ။

မဟာနိသံသမိစ္ဆတံ၊ ကောသလ္လံ ဝိနယေ သဒါ။
ပတ္ထေန္တေနေတ္ထ ကာတဗ္ဗော၊ အဘိယောဂေါ ပုနပ္ပုနန္တိ။

ဣတိ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟေ
ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယကထာ သမတ္တာ။
နိဋ္ဌိတော စာယံ ပါဠိမုတ္တကဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟော။

နိဂမနကထာ

အဗ္ဘုဿိတော နရိန္ဒေန၊ ယောဟံ **ပရက္ကမဗာဟုနာ**။
သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိကာမေန၊ သာသနုဇ္ဇောတကာရိနာ။

တေနေဝ ကာရိတေ ရမ္မေ၊ ပါသာဒသတမဏ္ဍိတေ။
နာနာဒုမဂဏာကိဏ္ဏေ၊ ဘာဝနာဘိရတာလယေ။

သီတလူဒကသမ္ပန္နေ၊ ဝသံ **ဇေတဝနေ** ဣမံ။
ဝိနယသင်္ဂဟံ သာရံ၊ အကာသိ ယောဂိနံ ဟိတံ။

ယံ သိဒ္ဓံ ဣမိနာ ပုညံ၊ ယဉ္စညံ ပသုတံ မယာ။
ဧတေန ပုညကမ္မေန၊ ဒုတိယေ အတ္တသမ္ဘဝေ။

တာဝတိံသေ ပမောဒေန္တော၊ သီလာစာရဂုဏေ ရတော။
အလဂ္ဂေါ ပဉ္စကာမေသု၊ ပတွာန ပဌမံ ဖလံ။

အန္တိမေ အတ္တဘာဝမှိ၊ မေတ္တေယျံ မုနိပုင်္ဂဝံ။
လောကဂ္ဂပုဂ္ဂလံ နာထံ၊ သဗ္ဗသတ္တဟိတေ ရတံ။

ဒိသွာန တဿ ဓီရဿ၊ သုတွာ သဒ္ဓမ္မဒေသနံ။
အဓိဂန္တွာ ဖလံ အဂ္ဂံ၊ သောဘေယျံ ဇိနသာသနန္တိ။

ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

န သော ဘိက္ခု ဌာနာ စာဝေတဗ္ဗော၊ သံဃေန တတ္ထ ဂန္တွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ဗဟူ တာဒိသာ ဂိလာနာ ဟောန္တိ၊ သံဃေန ပဋိပါဋိယာ ဌတွာ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါသေ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဒူရေ ဟောန္တိ၊ သံဃော နပ္ပဟောတိ၊ တံ ဒိဝသံ ဥပေါသထော န ကာတဗ္ဗော။ န တွေဝ ဝဂ္ဂေန သံဃေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ကရေယျ စေ၊ ဒုက္ကဋံ။

သစေ[1] ကေသုဉ္စိ ဝိဟာရေ စတူသု ဘိက္ခူသု ဝသန္တေသု ဧကဿ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အာဟရိတွာ တယော ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ တီသု ဝါ ဝသန္တေသု ဧကဿ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အာဟရိတွာ ဒွေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ **အဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ** ဥပေါသထကမ္မံ ဟောတိ။ သစေ ပန စတ္တာရောပိ သန္နိပတိတွာ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ **အဓမ္မေန သမဂ္ဂံ** နာမ ဟောတိ။ သစေ စတူသု ဇနေသု ဧကဿ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာဟရိတွာ တယော ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ တီသု ဝါ ဇနေသု ဧကဿ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာဟရိတွာ ဒွေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ **ဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ** နာမ ဟောတိ။ သစေ ပန စတ္တာရော ဧကတ္ထ ဝသန္တာ သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ တယော ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ဒွေ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ **ဓမ္မေန သမဂ္ဂံ** နာမ ဟောတိ။

၁၇၃။ ပဝါရဏာကမ္မေသု[2] ပန သစေ ကေသုဉ္စိ ဝိဟာရေ ပဉ္စသု ဘိက္ခူသု ဝသန္တေသု ဧကဿ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ စတ္တာရော ဂဏဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ စတူသု ဝါ တီသု ဝါ ဝသန္တေသု ဧကဿ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ သံဃဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ **အဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ** ပဝါရဏာကမ္မံ။ သစေ ပန သဗ္ဗေပိ ပဉ္စ ဇနာ ဧကတော သန္နိပတိတွာ ဂဏဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ဝသန္တာ ဧကတော သန္နိပတိတွာ သံဃဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ **အဓမ္မေန သမဂ္ဂံ** ပဝါရဏာကမ္မံ။ သစေ ပဉ္စသု ဇနေသု ဧကဿ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ စတ္တာရော သံဃဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ စတူသု ဝါ တီသု ဝါ ဧကဿ ပဝါရဏံ အာဟရိတွာ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ဂဏဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ **ဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ** ပဝါရဏာကမ္မံ။ သစေ ပန သဗ္ဗေပိ ပဉ္စ ဇနာ ဧကတော သန္နိပတိတွာ သံဃဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ဧကတော သန္နိပတိတွာ ဂဏဉတ္တိံ ဌပေတွာ ပဝါရေန္တိ၊ ဒွေ

[1] ဝိ-၄ ၃-၃၃၀-ပိဋ္ဌေ။
[2] ဝိ-၄ ၃-၃၅၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။